

From the Risale-i Nur Collection

The Flashes

by Bediuzzaman Said Nursi

Translated from the Turkish by Şükran Vahide

Risale-i Nur Külliyyatından

Lem'alar

Müellifi

Bediüzzaman Said Nursî

www.risaleglobal.com

In the Name of God, The Merciful, the Compassionate

*But he cried through the depths of darkness, "There is no god but You; Glory be unto You! I was indeed among the wrongdoers!"(21:87) **

*When he called upon his Lord saying: "Verily harm has afflicted me, and You are the Most Merciful of the Merciful."(21:83) **

*But if they turn away, say: "God suffices me, there is no god but He; in Him do I place my trust – He the Sustainer of the Throne [of Glory] Supreme!"(9:129) **

*For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs.(3:178) **

There is no strength and no power otherthan through God, the High, the Mighty. (1)

1. See, Bukhari, Maghazi, 38; Muslim, Dhikr, 44-6.

** O Eternal One, You alone are Eternal! O Eternal One, You alone are Eternal! * And to those who believe guidance and healing.(41:44)*

** The translations of the First, Second, and Twentieth Flashes were originally made by Hamid Algar, Professor of Near Eastern Studies in the University of California, Berkeley, U.S.A., and published by the Risale-i Nur Institute of America in 1975. They have been slightly amended to fit the present work. (Tr.)*

[This, the first section of the Thirty-First Letter, consists of six flashes each of which depicts one of the many lights of the above verses and phrases. Their recital thirty-three times each particularly between Maghrib and 'Isha, the prayers at sunset and nightfall, is highly meritorious.]

The First Flash

The **supplication** of Yunus ibn Matta (2) (Peace be upon our Prophet and upon him) is a most powerful supplication, a most effective means for obtaining answer to prayer. (3)

2 The Prophet Yunus in the Qur'an is the Biblical Jonah, which name is henceforth used in the present work. (Tr.)

3 Tirmidhi, Da'wat, 81; Musnad, i, 170.

The gist of the celebrated story of Jonah (Peace be upon him) is as follows:

He was cast into the sea and swallowed by a large fish.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ * إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ * فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ * حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ * لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ * يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِيَ * يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِيَ * لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ

[Otuzbirinci Mektub'un birinci kısmı; her zaman, hususan mağrib ve işa' ortasında otuzüçer defa okunması çok faziletli bulunan mezkûr kelimat-ı mübarekenin herbirinin çok envarından birer nurunu gösterecek altı Lem'adır.]

Birinci Lem'a

Hazret-i Yunus İbn-i Metta Alâ Nebiyyina ve Aleyhissalâti Vesselâm'ın **münacatı**, en azîm bir münacattır ve en mühim bir vesile-i icabe-i duadır.

Hazret-i Yunus Aleyhisselâm'ın kıssa-i meşhuresinin hülâsası:

Denize atılmış, büyük bir balık onu yutmuş.

The sea was stormy, the night turbulent and dark, and hope exhausted. But it was while he was in such a situation that his supplication: *There is no god other than You, Glory be unto You! Indeed, I was among the wrongdoers (21:87)* acted for him as a swift means of salvation.

The secret of his supplication's power was this:

In that situation all causes were suspended,

for Jonah needed to save him one whose command should constrain the whale and the sea, and the night and the sky.

The night, the sea, and the whale were united against him.

Only one whose command might **subdue** all three of these could bring him forth on the strand of salvation.

Even if the entirety of creation had become his servants and helpers, it would have been of no avail.

For causes have no effect.

Since Jonah saw **with the eye of certainty** that there was no refuge other than the **Causar of Causes**,

and unfolded to him was the meaning of **divine oneness** within the light of divine unity, his **supplication** was able suddenly to subdue the night, the sea, and the whale.

Through the light of **divine unity** he was able to transform the belly of the whale into a submarine;

and the surging sea, which in its awesomeness resembled an erupting volcano, into a peaceable **plain**, a pleasant place of excursion.

Through the light of unity, he was able to **sweep** the sky's countenance clear of all

clouds, and to set the moon over his head like a lantern.

#19

Creation that had been pressing and threatening him from all sides now showed him a friendly face from every direction.

Thus he reached the **shore of salvation**, where beneath the creeping- gourd tree he observed this favour of his Lord.

Now we are in a situation one hundred times more awesome than that in which Jonah (Peace be upon him) first found himself.

Our night is the future.

When we look upon our future with the **eye of neglect**, it is a hundred times darker and more fearful than his night.

Our sea is this spinning globe.

Deniz fırtınalı ve gece dağdağalı ve karanlık ve her taraftan ümid kesik bir vaziyette

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

münacatı, ona sür'aten vasıta-i necat olmuştur.

Şu münacatın sırr-ı azîmi şudur ki:

O vaziyette esbab bilküllüye sukut etti.

Çünkü o halde ona necat verecek öyle bir zât lâzım ki; hükmü hem balığa, hem denize, hem geceye, hem cevvi-i semaya geçebilsin.

Çünkü onun aleyhinde "gece, deniz ve hut" ittifak etmişler.

Bu üçünü birden emrine **müsahtar** eden bir zât onu sahil-i selâmete çıkarabilir.

Eğer bütün halk onun hizmetkârı ve yardımcısı olsa idiler, yine beş para faideleri olmazdı.

Demek esbabın tesiri yok.

Müsebbib-ül Esbab'dan başka bir melce' olamadığını **aynelyakîn** gördüğünden,

sırr-ı ehadiyet, nur-u tevhid içinde inkişaf ettiği için şu **münacat** birdenbire geceyi, denizi ve hutu müsahtar etmiştir.

O nur-u **tevhid** ile hutun karnını bir taht-el bahir gemisi hükmüne getirip

ve zelzeleli dağ-vari emvac dehşeti içinde; denizi, o nur-u tevhid ile emniyetli bir **sahra**, bir meydan-ı cevalan ve tenezzühgâhı olarak

o nur ile sema yüzünü bulutlardan **süpürüp**, Kamer'i bir lâmba gibi başı üstünde bulundurdu.

Her taraftan onu tehdid ve tazyik eden o mahlukat, her cihette ona dostluk yüzünü gösterdiler.

Tâ **sahil-i selâmete** çıktı, şecere-i yaktîn altında o lütf-u Rabbanîyi müşahade etti.

İşte Hazret-i Yunus Aleyhisselâm'ın birinci vaziyetinden yüz derece daha müdhiş bir vaziyetteyiz.

Gecemiz, istikbaldir.

İstikbalimiz, **nazar-ı gafletle** onun gecesinden yüz derece daha karanlık ve dehşetlidir.

Denizimiz, şu sergerdan küre-i zeminimizdir.

Each wave of this sea bears on it thousands of **corpses**, and is thus a thousand times more frightening than his sea.

Our fish is the **caprice of our soul** which strives to shake and destroy the foundation of our eternal life.

This fish is a thousand times more **maleficent** than his.

For **his fish** could destroy a hundred-year lifespan,

whereas ours seeks to destroy a life lasting hundreds of millions of years.

This being our true state,

we should in imitation of Jonah (Peace be upon him) avert ourselves from **all causes**

and take refuge directly in the **Causer of Causes**, that is, our Lord and Sustainer.

We should say: *“There is no god but You, Glory be unto You! Indeed I was among the wrongdoers,”*

and understand with full certainty

that it is only He who can **repel** from us the harm of the future, this world, and caprice of our souls, united against us because of **our neglect and misguidance**.

For the future is subject to His command, the world to His jurisdiction, and our soul to His direction.

What cause is there other than the **Creator of the heavens and earth**

who can know the **most subtle** and secret thoughts of our heart;

who can lighten the future for us by establishing the hereafter;

who can save us from the myriad overwhelming waves of the world?

No, outside that **Necessarily Existent One**,

there is nothing that can in any way give aid and effect **salvation** except by His **consent** and command.

This being the case, considering that as a result of his supplication, the whale became for Jonah a vehicle,

or a submarine, and the sea, a peaceable plain; and the night became gently lit for him by the moon,

so too, we should make the same **supplication**: “There is no god but You, Glory be unto You! Indeed I was among the wrongdoers.”

Bu denizin her mevcinde binler **cenaze** bulunuyor; onun denizinden bin derece daha korkuludur.

Bizim **heva-yı nefsimiz**, hutumuzdur; hayat-ı ebediyemizi sıkıp mahvına çalışıyor.

Bu hut, onun hutundan bin derece daha **muzırdır**.

Çünkü **onun hutu** yüz senelik bir hayatı mahveder.

Bizim hutumuz ise, yüz milyon seneler hayatın mahvına çalışıyor.

Madem hakikî vaziyetimiz budur;

biz de Hazret-i Yunus Aleyhisselâm'a iktidaen, **umum esbabdan** yüzümüzü çevirip

doğrudan doğruya **Müsebbib-ül Esbab** olan Rabbimize iltica edip

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

demeliyiz

ve aynelyakîn anlamalıyız ki;

gafler ve dalaletimiz sebebiyle aleyhimize ittifak eden istikbal, dünya ve heva-yı nefsin zararlarını **defedecek** yalnız o zât olabilir ki;

istikbal taht-ı emrinde, dünya taht-ı hükmünde, nefsimiz taht-ı idaresindedir.

Acaba **Hâlık-ı Semavat ve Arz**'dan başka hangi sebep var ki,

en ince ve en gizli hatırat-ı kalbimizi bilecek

ve bizim için istikbali, âhiretin icadıyla ışıklandıracak

ve dünyanın yüzbin boğucu emvacından kurtaracak,

hâşâ, **Zât-ı Vâcib-ül Vücud**'dan başka

hiçbir şey, hiçbir cihette onun **izni** ve iradesi olmadan **imdad** edemez ve halaskâr olamaz.

Madem hakikat-ı hal böyledir. Nasılki Hazret-i Yunus Aleyhisselâm'a o münacatın neticesinde hutu ona bir merkûb,

bir taht-el bahir ve denizi bir güzel sahra ve gece mehtabı bir latif suret aldı.

Biz dahi o münacatın sırrıyla

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

demeliyiz.

With the sentence “*There is no god but You*” we draw the gaze of mercy upon our future;

with the word “*Glory be unto You!*” we draw it upon our world;

and with the phrase “*Indeed I was among the wrongdoers,*” we draw it upon our soul.

See, Bukhari, Adhan, 149; Tawhid, 9; Muslim, Dhikr, 47-8; Hudud, 23

Thus our future is **illuminated** with the light of belief and the moonlike luminosity of the Qur’an,

and the awe and terror of the nightmare transformed into tranquillity and joy.

#20

Then too, embarking on the ship of the truth of Islam, fashioned in the dockyard of the **Most Wise Qur’an**, we may pass safely over the sea of this earthly abode, which through the alternation of life and death is boarded by corpses unnumbered, borne on the waves of the years and **centuries**, and cast into nothingness.

Once aboard that ship we may reach the shore of salvation and fulfil our life’s duty.

The tempest and surging of the sea will appear a series of pleasing images on a screen,

and instead of inspiring terror and dread, will delight, caress and illumine the reflective and the meditative gaze.

By virtue of the mystery of the Qur’an, and the effect of that Criterion of Truth and Falsehood, our soul will no longer ride us,

but instead become **our mount**. As we ride it, it will be for us a powerful means for the attainment of life everlasting.

In Short: Man, in accordance with the comprehensive nature of his being, as he suffers and shakes with **malaria**,

so also he suffers from the shaking and tremors of the earth, and the supreme convulsion of all beings on the **Day of Resurrection**.

As he fears the **infinitesimal** microbe, he also fears the **shooting star** that appears among the heavenly bodies.

As he loves his home, he also loves the wide world.

As he loves his little garden, he also ardently loves infinite and eternal paradise.

Man’s object of worship, Lord, refuge, saviour, and goal then can only be the One in the grasp of whose power is the whole universe, under whose command are both **atom** and planet.

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ cümlesiyle istikbalimize,

سُبْحَانَكَ kelimesiyle dünyamıza,

إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ fıkrasıyla nefsimize nazar-ı merhametini celbetmeliyiz.

Tâ ki, nur-u iman ile ve Kur’anın mehtabıyla istikbalimiz **tenevvür** etsin ve

o gecemizin dehşet ve vahşeti, ünsiyet ve tenezzühe inkılab etsin.

Ve mütemadiyen mevt ve hayatın değişmesiyle seneler ve **karnlar** emvacı üstünde hadsiz cenazeler binip ademe atılan dünyamız ve zeminimizde, **Kur’an-ı Hakîm’in** tezgâhında yapılan bir sefine-i maneviye hükmüne geçen hakikat-ı İslâmiyet içine girip selâmetle o denizin üstünde gezip,

tâ sahil-i selâmete çıkarak hayatımızın vazifesi bitsin.

O denizin fırtınaları ve zelzeleleri, sinema perdeleri gibi tenezzühün manzaralarını tazelandirmekle,

vahşet ve dehşet yerine, nazar-ı ibret ve tefekkürü keyiflendirerek okşayıp ışıklandırın.

Hem o sırr-ı Kur’anla, o terbiye-i Furkaniye ile; nefsimiz bize binmeyecek,

merkûbumuz olup, bizi ona bindirip, hayat-ı ebediyemizin kazanmasına kuvvetli bir vasıtamız olsun.

Elhasıl: Madem insan, mahiyetinin câmiyeti itibariyle **sıtma**dan müteallim olduğu gibi,

arzın zelzele ve ihtizazatından ve kâinatın **kıyamet** hengâmında zelzele-i kübrasından müteallim oluyor.

Ve nasılki **hurdebinî** bir mikrobdan korkar; ecrâm-ı ulviyeden zuhur eden **kuyruklu yıldız**dan dahi korkar.

Hem nasılki hanesini sever, koca dünyayı da öyle sever.

Hem nasılki küçük bahçesini sever, öyle de hadsiz ebedî Cennet’i dahi müştakane sever.

Elbette böyle bir insanın Mabudu, Rabbi, melcei, halaskârı, maksudu öyle bir zât olabilir ki, umum kâinat onun kabza-i tasarrufunda, **zerrat** ve seyyarat dahi taht-ı emrindedir.

Man should therefore constantly say like Jonah (Peace be upon him): *There is no god but You, Glory be unto You! Indeed I was among the wrongdoers.*

Elbette öyle bir insan daima Yunusvari (A.S.)

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

demeye muhtaçtr.

www.risaleglobal.com

The Second Flash

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

When he called upon his Lord saying: "Verily harm has afflicted me, and You are the Most Merciful of the Merciful!" (21:83)

The supplication of Job (Upon whom be peace), the champion of patience, is both well-tested and effective.

Drawing on the verse, we should say in our supplication, *"O my Lord and Sustainer! Indeed harm has afflicted me, and You are the Most Merciful of the Merciful."*

"The gist of the well-known story of Job (1) (Upon whom be peace) is as follows:

1 See, Tabari, Jami' al-Bayan, xvii, 71-2; Ibn Hajar, Fath al-Bari, vi, 426; Ibn al-Mubarak, al-Zuhd, 49.

While afflicted with numerous wounds and sores for a long time,

he recalled the great recompense to be had for his sickness, and endured it with utmost **patience**.

But later, when the worms generated by his wounds penetrated to his heart and his tongue,

the seat of the remembrance and **knowledge of God**, (2) he feared that his duty of worship would suffer,

2 See, Ibn al-Athir, al-Kamil fi'l-Tarikh, i, 98-100.

and so he said in supplication not for the sake of his own **comfort**, but for the sake of his worship of God:

"O Lord! Harm has afflicted me; my remembrance of You with my tongue and my worship of You with my heart will suffer."

God Almighty then accepted this pure **sincere**, disinterested and devout supplication in the most miraculous fashion.

He granted to Job perfect good health and made manifest in him all kinds of **compassion**. (3)

3 See, Qur'an, 21:84, 38:42-3. Also, Bukhari, Ghusl, 20; Tawhid, 35; Musnad, ii, 314.

This Flash contains five points:

İkinci Lem'a

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

Sabır kahramanı Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın şu münacatı, hem mücerreb, hem tesirlidir.

Fakat âyetten iktibas suretinde bizler münacatımızda

رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

demeliyiz.

Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın meşhur kıssasının hülâsası şudur ki:

Pek çok yara, bere içinde epey müddet kaldığı halde,

o hastalığın azîm mükâfatını düşünerek kemal-i **sabır**la tahammül edip kalmış.

Sonra yaralarından tevellüd eden kurtlar, kalbine ve diline iliştigi zaman,

zikir ve **marifet-i İlahiye**nin mahalleri olan kalb ve lisanına iliştikleri için, o vazife-i ubudiyete hâlel gelir düşüncesiyle

kendi **istirahatı** için değil, belki ubudiyet-i İlahiye için demiş:

"Ya Rab! Zarar bana dokundu, lisanen zikrime ve kalben ubudiyetime hâlel veriyor." diye münacat edip,

Cenab-ı Hak o **hâlis** ve sâfi, garazsız, lillah için o münacatı gayet hârika bir surette kabul etmiş.

Kemal-i âfiyetini ihsan edip enva'-ı **merhamet**ine mazhar eylemiş.

İşte bu Lem'ada "Beş Nükte" var.

Corresponding to the outer wounds and sicknesses of Job (Upon whom be peace), we have inner sicknesses of the spirit and heart.

If our inner being were to be turned outward, and our outer being turned inward, we would appear more wounded and diseased than Job.

For each sin that we commit and each doubt that enters our mind, inflicts wounds on our heart and our spirit.

The wounds of Job (Upon whom be peace) were of such a nature as to threaten his brief worldly life,

but our inner wounds threaten our infinitely long everlasting life.

We need the supplication of Job thousands of times more than he did himself.

Just as the worms that arose from his wounds penetrated to his heart and tongue,

so too the wounds that sin inflicts upon us and the temptations and doubts that arise from those wounds will – may God protect us! – penetrate our inner heart, the seat of belief, and thus wound belief.

Penetrating too the spiritual joy of the tongue, the interpreter of belief, they cause it to shun in revulsion the remembrance of God, and reduce it to silence.

Sin, penetrating to the heart, will blacken and darken it until it extinguishes the light of belief. (4)

4 See, Tirmidhi, Tafsir Sura 83:1; Ibn Maja, Zuhd, 29; Muwatta, Kalam, 18; Musnad, ii, 297.

Within each sin is a path leading to unbelief.

Unless that sin is swiftly obliterated by seeking God's pardon,

it will grow from a worm into a snake that gnaws on the heart.

For example, a man who secretly commits a shameful sin will fear the disgrace that results if others become aware of it.

Thus the existence of angels and spirit beings will be hard for him to endure,

and he will long to deny it, even on the strength of the slightest indication.

Similarly, one who commits a major sin deserving of the torment of Hell,

will desire the non-existence of Hell wholeheartedly, and whenever he hears of the threat of Hell-fire, he will dare to deny it on the strength of a slight indication and doubt, unless he takes up in protection the shield of repentance and seeking forgiveness.

Similarly, one who does not perform the obligatory prayer and fulfil his duty of worship

Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın zâhirî yara hastalıklarının mukabili bizim bâtinî ve ruhî ve kalbî hastalıklarımız vardır.

İç dışa, dış içe bir çevrilsek, Hazret-i Eyyüb'den daha ziyade yaralı ve hastalıklı görüneceğiz.

Çünkü işlediğimiz her bir günah, kafamıza giren her bir şübhe, kalb ve ruhumuza yaralar açar.

Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm'ın yaraları, kısacık hayat-ı dünyeviyesini tehdid ediyordu.

Bizim manevî yaralarımız, pek uzun olan hayat-ı ebediyemizi tehdid ediyor.

O münacat-ı Eyyübiyeye, o Hazretten bin defa daha ziyade muhtacız.

Bahusus nasilki o Hazretin yaralarından neş'et eden kurtlar, kalb ve lisanına ilişmişler;

öyle de; bizleri, günahlardan gelen yaralar ve yaralardan hasıl olan vesveseler, şübheler (neuzübillah) mahall-i iman olan bâtin-ı kalbe ilişip imanı zedeler ve

imanın tercümanı olan lisanın zevk-i ruhanîsine ilişip zikirden nefretkârane uzaklaştırarak susturuyorlar.

Evet günah kalbe işleyip, siyahlandıra siyahlandıra tâ nur-u imanı çıkarıncaya kadar katılaştırıyor.

Her bir günah içinde küfre gidecek bir yol var.

O günah istiğfar ile çabuk imha edilmezse,

kurt değil, belki küçük bir manevî yılan olarak kalbi ısırtıyor.

Meselâ: Utandıracak bir günahı gizli işleyen bir adam, başkasının ıtılından çok hicab ettiği zaman,

melaîke ve ruhaniyatın vücudu ona çok ağır geliyor.

Küçük bir emare ile onları inkâr etmek arzu ediyor.

Hem meselâ: Cehennem azabını intaç eden büyük bir günahı işleyen bir adam,

Cehennem'in tehdidatını işittikçe istiğfar ile ona karşı siper almazsa, bütün ruhuyla Cehennem'in ademini arzu ettiğinden, küçük bir emare ve bir şübhe, Cehennem'in inkârına cesaret veriyor.

Hem meselâ: Farz namazını kılmayan ve vazife-i ubudiyeti yerine getirmeyen bir adamın

will be affected by **distress**, just as he would be in case of the neglect of a minor duty toward some petty ruler.

Thus, his **laziness** in fulfilling his obligation, despite the repeated commands of the Sovereign of Pre-Eternity,

will distress him greatly, and on account of that distress will **desire** and say to himself:

“Would that there were no such **duty of worship**!”

In turn, there will arise from this desire a desire to deny God, and bear enmity toward Him.

#23

If some doubt concerning the **existence of the Divine Being** comes to his heart,

he will be **inclined** to embrace it like a conclusive proof.

A wide **gate to destruction** will be opened in front of him.

The **wretch** does not know that

although he is delivered by **denial** from the slight trouble of duty of worship,

he has made himself, by that same denial, the target for millions of **troubles** that are far more awesome.

Fleeing from the bite of a **gnat**, he welcomes the bite of the snake.

There are many other examples, which may be understood with reference to these three,

so that the sense of,

Nay but their hearts are stained. (83:14)

will become apparent.

Second Point

As was explained concerning the meaning of divine determining, known as **destiny**, in the Twenty-Sixth Word,

men have no right to **complain** in the case of disasters and illness for the following three reasons:

First Reason: God Most High has made the garment of the body with which He has clothed man a **manifestation** of His art.

He has made man to be a model on which He cuts, trims, **alters** and changes the garment of the body,

thus displaying the manifestation of various of His **names**.

Just as the name of **Healer** makes it necessary that illness should exist,

so too the name of **Provider** requires that hunger should exist. And so on.

The Lord of All Dominion has disposal over His dominion as He wishes.

küçük bir âmirinden küçük bir vazifesizlik yüzünden aldığı tekdirden **müteessir** olan o adam,

Sultan-ı Ezel ve Ebed'in mükerrer emirlerine karşı farzında yaptığı bir **tenbellik**,

büyük bir sıkıntı veriyor ve o sıkıntıdan **arzu** ediyor ve manen diyor ki:

"Keşki o **vazife-i ubudiyeti** bulunmasa idi."

Ve bu arzudan bir manevî adavet-i İlahiyeyi ısmam eden bir inkâr arzusu uyanır.

Bir şübhe, **vücut-u İlahiye** dair kalbe gelse,

kat'î bir delil gibi ona yapışmaya **meyleder**.

Büyük bir **helâket kapısı** ona açılır.

O **bedbaht** bilmiyor ki:

İnkâr vasıtasıyla, gayet cüz'î bir sıkıntı vazife-i ubudiyetten gelmeye mukabil,

inkârda milyonlar ile o sıkıntıdan daha müdhiş manevî **sıkıntılar**a kendini hedef eder.

Sineğin ısırmasından **kaçıp**, yılanın ısırmasını kabul eder.

Ve hâkeza..bu üç misale kıyas edilsin ki

بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ سِرِّي

İkinci Nükte:

Yirmialtıncı Söz'de sırr-ı **kadere** dair beyan edildiği gibi,

musibet ve hastalıklarda insanların **şekva**ya üç vecihle hakları yoktur.

Birinci Vecih: Cenab-ı Hak, insana giydirdiği vücut libasını san'atına **mazhar** ediyor.

İnsanı bir model yapmış, o vücut libasını o model üstünde keser, biçer, **tebdil** eder, tağyir eder;

muhtelif **esmasının** cilvesini gösterir.

Şâfi ismi hastalığı istediği gibi,

Rezzak ismi de açlığı iktiza ediyor. Ve hâkeza...

مَالِكُ الْمُلْكِ يَتَصَرَّفُ فِي مُلْكِهِ كَيْفَ يَشَاءُ

Second Reason: It is by means of disasters and sicknesses that life is **refined**, (5)

5 See, Muslim, Birr, 52; Abu Da'ud, Jana'iz, 1; al-Hakim, al-Mustadrak, i, 1500.

perfected, strengthened and advanced; that it **yields results**, attains perfection and fulfills its own purpose. (6)

6 See, Bukhari, Marda, 1; Muslim, Birr, 52; Tirmidhi, Zuhd, 57; Muwatta, Jana'iz, 40.

Life led **monotonously** on the couch of ease and comfort resembles

not so much the **pure good** that is being, as the **pure evil** that is non-being; it tends in fact in that direction.

Third Reason: This worldly realm is the field of testing, the **abode of service**.

It is not the place of pleasure, **reward**, and **requital**.

Considering, then, that it is the abode of service and **place of worship**, sicknesses and misfortunes – as long as they do not affect belief and are patiently endured (7)

7 See, Tirmidhi, Da'wat, 79; Nasa'i, al-Sunan al-Kubra, vi, 106.

– **conform** fully to service and worship, and even strengthen it.

Since they make each hour's worship equivalent to that of a day, (8)

8 See, Darimi, Riqaq, 56; Musnad, ii, 159, 194, 198; iii, 148, 238, 258.

one should offer thanks instead of **complaining**.

#24

Worship consists in fact of two kinds, **positive** and **negative**.

What is meant by the positive is obvious.

As for negative worship, this is when one afflicted with misfortune or sickness perceives **his own weakness** and helplessness,

and turning to his **Compassionate Lord**, seeks refuge in Him, meditates upon Him, petitions Him,

and thus offers a pure form of worship that no **hypocrisy** can penetrate.

If he endures patiently, thinks of the **reward** attendant on misfortune and offers thanks,

then each hour that he passes will count as a whole day spent in worship.

His **brief life** becomes very long.

There are even cases where a single minute is counted as equal to a whole day's worship.

İkinci Vecih: Hayat musibetlerle, hastalıklarla **tasaffi** eder,

kemal bulur, kuvvet bulur, terakki eder, **netice verir**, tekemmül eder; vazife-i hayatiyeyi yapar.

Yeknesak istirahat döşegindeki hayat,

hayr-ı mahz olan vücuddan ziyade, **şerr-i mahz** olan ademe yakındır ve ona gider.

Üçüncü Vecih: Şu **dâr-ı dünya**, meydan-ı imtihandır ve **dâr-ı hizmettir**;

lezzet ve **ücret** ve **mükâfat** yeri değildir.

Madem dâr-ı hizmettir ve **mahall-i ubudiyettir**; hastalıklar ve musibetler, dinî olmamak ve sabretmek şartıyla

o hizmete ve o ubudiye çok **muvafık oluyor** ve kuvvet veriyor.

Ve herbir saati, birgün ibadet hükmüne getirdiğinden

şekva değil, şükretmek gerektir.

Evet ibadet iki kısımdır: Bir kısmı **müsbet**, diğeri **menfî**.

Müsbet kısmı malûmdur.

Menfî kısmı ise, hastalıklar ve musibetlerle musibettede **za'fını** ve aczini hissedip

Rabb-ı Rahîmine ilticakârane teveccüh edip, onu düşünüp, ona yalvarıp hâlis bir ubudiyet yapar.

Bu ubudiye **riya** giremez, hâlistir.

Eğer sabretse, musibetin **mükâfatını** düşünse, şükretse,

o vakit herbir saati bir gün ibadet hükmüne geçer.

Kısacık ömrü uzun bir ömür olur.

Hattâ bir kısmı var ki, bir dakikası bir gün ibadet hükmüne geçer.

I once was extremely anxious because of an awesome illness that struck one of my brothers of the hereafter, Muhajir Hafiz Ahmed. (9)

Muhajir Hafiz Ahmed was a merchant in Barla and among the first students of the Risale-i Nur. Bediuzzaman stayed in his guesthouse on first arriving in Barla in the early spring of 1926, and he assisted Bediuzzaman for the eight and a half years he remained in Barla.*

** Bediuzzaman's place of exile, 1926-1934. A small village in Isparta Province in S. W. Turkey. (Tr.)*

But then a warning came to my heart: "Congratulate him!"

Each minute he spends is counted as a whole day's worship.

He was in any event enduring his illness in patience and gratitude.

Third Point

As we have pointed out in one or two of the Words, whenever one thinks of his past life, he will say in his heart or with his tongue either "Ah!" or "Oh!"

That is he will either experience regret, or say "Thanks and praise be to God!"

Regret is inspired by the pains arising from the cessation of former pleasures and separation from them.

For the cessation of pleasure is a pain in itself.

Sometimes a momentary pleasure will cause everlasting pain.

To think upon it will be like lancing a wound, causing regret to gush forth.

As for the lasting spiritual pleasure that comes from the cessation of momentary pains experienced in the past,

it inspires man to exclaim, "Thanks and praise be to God!"

In addition to this innate tendency of man,

if he thinks of the reward that results from misfortune and the requital that awaits him in the hereafter, if he realizes that his brief life will count as a long life because of misfortune, then instead of being merely patient he should be thankful.

He should say, "Praise be to God for every state other than unbelief and misguidance." (10)

10 Tirmidhi, Da'wat, 45; Ibn Maja, Muqaddima, 23; Du'a, 2.

Hattâ bir âhiret kardeşim, Muhacir Hâfız Ahmed isminde bir zâtın müdhîş bir hastalığına ziyade merak ettim.

Kalbime ihtar edildi: "Onu tebrik et.

Herbir dakikası birgün ibadet hükmüne geçiyor."

Zâten o zât sabır içinde şükrediyordu.

Üçüncü Nükte

Bir-iki Söz'de beyan ettiğimiz gibi:

Her insan geçmiş hayatını düşünse, kalbine ve lisanına ya "ah" veya "oh" gelir.

Yani ya teessüf eder, ya "Elhamdülillah" der.

Teessüfü dedirten, eski zamanın lezaizinin zeval ve firakından neş'et eden manevî elemelerdir.

Çünkü zeval-i lezzet elemidir.

Bazan muvakkat bir lezzet, daimî elem verir.

Düşünmek ise o elemi deşiyor, teessüf akıtıyor.

Eski hayatında geçirdiği muvakkat âlâmın zevalinden neş'et eden manevî ve daimî lezzet,

"Elhamdülillah" dedirtir.

Bu fıtrî haletle beraber,

musibetlerin neticesi olan sevab ve mükâfat-ı uhrevîye ve kısa ömrü, musibet vasıtasıyla uzun bir ömür hükmüne geçmesini düşünse sabırdan ziyade, şükreder.

"Elhamdülillahi alâküllihaal sive-l küfri ve-d dalal" demesi iktiza eder.

Indeed it is, but not because it is troublesome and distressing as people **customarily** imagine

but rather because it yields vital results just like a long life.

Fourth Point

As was explained in the First Station of the Twenty-First Word,

the power of patient endurance given to man by **God Almighty** is adequate to every misfortune, unless **squandered** on baseless fears.

But through the predominance of **delusion**, man's neglect and his imagining this transient life to be eternal,

he squanders his power of endurance on the past and the future.

His endurance is not equal to the misfortunes of the present, and he begins to **complain**.

It is as if – **God forbid!** – he were complaining of God Almighty to men.

In a most unjustified and even **lunatic** fashion, he complains and demonstrates his lack of patience.

If the day that is past held misfortune, the distress is now gone, and only **tranquillity** remains;

the pain has vanished and the pleasure in its **cessation** remains; the trouble is gone, and the reward remains.

Hence one should not complain but give thanks for enjoyment.

One should not **resent** misfortune, but love it.

The **transient life** of the past comes to be counted as an **eternal** and blessed life because of misfortune.

To think upon past pain with one's fancy and then to waste part of one's patience is **lunacy**.

As far as days yet to come are concerned, since they have not yet come, to think now of the illness or misfortune to be borne during them and display impatience, is also **foolishness**.

To say to oneself "Tomorrow or the day after I will be hungry and **thirsty**" and constantly to drink water and eat bread today, is pure madness.

Similarly, to think of misfortunes and sicknesses yet in the future but now **non-existent**,

to suffer them already, to show impatience and to oppress oneself without any **compulsion**, is such stupidity that

it no longer deserves pity and compassion.

Evet musibet zamanı uzundur. Fakat **örf-ü nâsta** zannedildiği gibi sıkıntılı olduğundan uzun değil

belki uzun bir ömür gibi hayatı neticeler verdiği için uzundur.

Dördüncü Nükte:

Yirmibirinci Söz'ün birinci makamında beyan edildiği gibi:

Cenab-ı Hakk'ın insana verdiği sabır kuvvetini evham yolunda **dağıtmazsa**, her musibete karşı kâfi gelebilir.

Fakat **vehmin** tahakkümüyle ve insanın gafletiyle ve fâni hayatı bâki tevehhüm etmesiyle

sabır kuvvetini mazi ve müstakbele dağıtıp

hâl-i hazırdaki musibete karşı sabrı kâfi gelmez, **şekva**ya başlar.

Âdeta (**hâşâ**) Cenab-ı Hakk'ı insanlara şekva eder.

Hem çok haksız bir surette ve **divanecesine** şekva edip sabırsızlık gösterir.

Çünkü geçmiş her bir gün, musibet ise zahmeti gitmiş **rahat**ı kalmış;

elemi gitmiş, **zevalindeki** lezzet kalmış; sıkıntısı geçmiş, sevabı kalmış.

Bundan şekva değil, belki mütelezzizane şükretmek lâzım gelir.

Onlara **küsmek** değil, bilakis muhabbet etmek gerektir.

Onun o geçmiş **fâni ömrü**, musibet vasıtasıyla **bâki** ve mes'ud bir nevi ömür hükmüne geçer.

Onlardaki âlâmı vehim ile düşünüp bir kısım sabrını onlara karşı dağıtmak, **divaneliktir**.

Amma gelecek günler ise madem daha gelmemişler; içlerinde çekeceği hastalık veya musibeti şimdiden düşünüp sabırsızlık göstermek, şekva etmek, **ahmaklıktır**.

"Yarın, öbür gün aç olacağım, **susuz olacağım**" diye bugün mütemadiyen su içmek, ekmek yemek, ne kadar ahmakçasına bir divaneliktir.

Öyle de gelecek günlerdeki, şimdi **adem** olan musibet ve hastalıkları düşünüp,

şimdiden onlardan müteallim olmak, sabırsızlık göstermek, hiçbir **mecburiyet** olmadan kendi kendine zulmetmek öyle bir belahettir ki,

hakkında şefkat ve merhamet liyakatını selbediyor.

In short, just as **gratitude** increases divine bounty, so too complaint increases misfortune, and removes all occasion for **compassion**.

During World War One, a blessed person in Erzurum was afflicted with an awesome disease.

I went to visit him and he said to me **complaining** bitterly: "I have not been able to place my head on the pillow and sleep for a hundred nights." I was much grieved.

Suddenly a thought came to me and I said:

"Brother, the hundred difficult days you have spent are now just like one hundred happy days.

Do not think of them and **complain**; rather look at them and be **grateful**.

As for future days, since they have not yet come, place your trust in your **Compassionate and Merciful Lord**.

#26

Do not **weep** before being beaten, do not be afraid of nothing, do not give non-being the colour of being.

Think of the present hour; your power of **patient** endurance is enough for this hour.

Do not act like the **maddened** commander

who expects reinforcement on his right wing by an enemy force deserting to join him from his left, and then begins to **disperse** his forces in the centre to the left and the right, before the enemy has joined him on the right.

The enemy then destroys his centre, left weak, with a minimal force.

Brother, do not be like him.

Mobilize all your strength for this present hour,

and think of **divine mercy**, reward in the hereafter, and how your brief and transient life is being transformed into a long and eternal form.

Instead of **complaining** bitterly, give joyful thanks."

Much relieved, he said, "**Praise and thanks be to God**, my disease is now a tenth of what it was before."

Fifth Point

consisting of three matters.

First Matter: True and harmful misfortune is that which affects religion.

One should at all times seek refuge at the **divine court** from misfortune in matters of religion and **cry out** for help. (11)

11 See, Tirmidhi, Da'wat, 79; Nasa'i, al-Sunan al-Kubra, vi, 106.

Elhasıl: Nasıl **şükür**, nimeti ziyadeleştiriyor; öyle de şekva, musibeti ziyadeleştirir hem **merhamete** liyakatı selbeder.

Birinci Harb-i Umumî'nin birinci senesinde, Erzurum'da mübarek bir zât müdhîş bir hastalığa giriftar olmuştu.

Yanına gittim, bana dedi: "Yüz gecedir ben başımı yastığa koyup yatamadım" diye acı bir **şikayet** etti. Ben çok acıdım.

Birden hatırıma geldi ve dedim:

Kardeşim, geçmiş sıkıntılı yüz günün şimdi sürurlu yüz gün hükmündedir.

Onları düşünüp, **şekva** etme; onlara bakıp **şükret**.

Gelecek günler ise, madem daha gelmemişler.

Rabbin olan **Rahmanurrahîm**'in rahmetine itimad edip,

dövülmeden **ağlama**, hiçten korkma, ademe vücud rengi verme.

Bu saati düşün; sendeki **sabır** kuvveti bu saate kâfi gelir.

Divane bir kumandan gibi yapma ki:

Sol cenah düşman kuvveti onun sağ cenahına iltihak edip ona taze bir kuvvet olduğu halde, sol cenahındaki düşmanın sağ cenahı daha gelmediği vakitte, o tutar, merkez kuvvetini sağa sola **dağıtıp** merkezi zaîf bırakıp,

düşman edna bir kuvvet ile merkezi harab eder."

Dedim: "Kardeşim, sen bunun gibi yapma,

bütün kuvvetini bu saate karşı tahşid et.

Rahmet-i İlahiyeyi ve mükâfat-ı uhreviye'yi ve fânî ve kısa ömrünü, uzun ve bâkî bir surete çevirdiğini düşün.

Bu acı **şekva** yerinde ferahlı bir şükret.

" O da tamamıyla bir ferah alarak: "**Elhamdülillah**, dedi, hastalığım ondan bire indi."

Beşinci Nükte:

Üç mes'eledir.

Birinci Mes'ele: Asıl musibet ve muzır musibet, dine gelen musibettir.

Musibet-i diniyeden her vakit **dergâh-ı İlahiye**ye iltica edip **feryad etmek** gerektir.

But **misfortunes** that do not affect religion in reality are not misfortunes.

Some of them are warnings from **the Most Merciful One**.

If a **shepherd** throws a stone at his sheep when they **trespass** on another's pasture,

they understand that the stone is intended as a warning to save them from a perilous action; full of **gratitude** they turn back.

See, Bukhari, Iman, 39; Buyu', 2; Muslim, Musaqat, 107; Abu Nu'aym, Hilyat al-Awliya', i,

So too there are many apparent misfortunes that are divine warnings and admonishments, others that constitute the **penance of sin**; (13)

13 See, Tirmidhi, Tafsir Sura 4:24; Musnad, ii, 303, 335, 402

and others again that dissolve man's state of neglect, remind him of his human helplessness and weakness, thus affording him a form of **tranquillity**.

As for the variety of misfortune that is illness, it is not at all a misfortune, as has already been said, but rather a **favour from God** and a means of purification. (14)

See, Muslim, Birr, 52; Abu Da'ud, Jana'iz, 1; al-Daylami, al-Musnad, i, 123; al-Hakim al-Tirmidhi, Nawadir al-Usul, i, 286.

There is a tradition which says: "As a tree drops its ripe fruit when shaken, so do sins fall away through the shaking of fever." (15)

Bukhari, Marda, 3, 13, 16; Muslim, Birr, 45; Ibn Maja, Adab, 56; Darimi, Riqaq, 57; Musnad, i, 381, 441, 455; iii, 152.

Job (Upon whom be peace) did not pray in his **supplication** for the comfort of his soul,

#27

but rather sought cure for the purpose of worship, when disease was preventing his **remembrances of God with his tongue** and his meditation upon God in his heart.

We too should make our primary intent, when making that supplication,

the healing of the inward and **spiritual** wounds that arise from sinning.

As far as physical diseases are concerned, we may **seek refuge** from them when they **hinder** our worship.

But we should seek refuge in a humble and supplicating fashion, not protestingly and plaintively.

If we accept God as our Lord and Sustainer, then we must accept too all that He gives us in His capacity of Lord.

Fakat dinî olmayan **musibetler**, hakikat noktasında musibet değildirler.

Bir kısmı ihtar-ı **Rahmanîdir**.

Nasılki **çoban**, gayrın tarlasına **tecavüz** eden koyunlarına taş atıp,

onlar o taştan hissederlerki: Zararlı işten kurtarmak için bir ihtardır, **memnunane** dönerler.

Öyle de çok zâhirî musibetler var ki; İlahî birer ihtar, birer ikazdır ve bir kısmı **keffaret-üz zünubdur**

ve bir kısmı gafleti dağıtıp, beşerî olan aczini ve za'fını bildirerek bir nevi **huzur** vermektir.

Musibetin hastalık olan nev'i, sâbikan geçtiği gibi o kısım, musibet değil, belki bir **iltifat-ı Rabbanîdir**, bir tathirdir.

Rivayette vardır ki: "Ermiş bir ağacı silkmekle nasıl meyveleri düşüyor, sıtmanın titremesinden günahlar öyle dökülüyor."

Hazret-i Eyyüb Aleyhisselâm **münacatında** istirahat-ı nefis için dua etmemiş,

belki **zıkr-i lisanî** ve tefekkür-ü kalbîye mani olduğu zaman ubudiyet için şifa taleb eylemiş.

Biz, o münacat ile -birinci maksadımız-

günahlardan gelen manevî **ruhî** yaralarımızın şifasını niyet etmeliyiz.

Maddî hastalıklar için ubudiyete **mani'** olduğu zaman **iltica** edebiliriz.

Fakat mu'terizane, müştekiyane bir surette değil, belki mütezellilane ve istimdadkârane iltica edilmeli.

Madem onun rububiyetine razıyız, o rububiyeti noktasında verdiği şeye rıza lâzım.

To sigh and complain in a manner implying objection to divine determining and decree is a kind of criticism of divine determining, an **accusation** levelled against **God's compassion**.

The one who criticizes divine determining strikes his head against the **anvil** and breaks it.

Whoever accuses God's mercy will inevitably be **deprived of** it.

To use a broken hand to exact revenge will only cause further damage to the hand.

So too a man who, **afflicted with** misfortune, responds to it with protesting **complaint** and anxiety, is only compounding his misfortune.

Second Matter: Physical misfortunes grow when they are seen to be large, and **shrink** when they are seen to be small.

For example, a dream enters one's vision at night.

If one pays it attention it swells up and grows; if one does not, it **disappears**.

So too if one attempts to ward off an attacking swarm of bees, they will become more aggressive;

whereas if one pays them **no attention** they will disperse.

Thus if one regards physical misfortunes as great and grants them importance, they will grow,

and because of anxiety pass from the body and strike root in the heart.

The result will then be an inward affliction on which the outward misfortune fastens to perpetuate itself.

But if the anxiety is **removed** by **contentment with the divine decree** and reliance on God,

the physical misfortune will gradually decrease, dry up and vanish, just like a tree whose roots have been severed.

I once composed the following verses in description of this truth:

Cry not out at misfortune, O **wretch**, come, trust in God!

For know that crying out compounds the misfortune and is a great error.

Find misfortune's Sender, and know it is a gift within gift, and pleasure.

So leave crying out and offer thanks; like the nightingale, smile through your tears!

If you find Him not, know the world is all pain within pain, transience and loss.

Kaza ve kaderine itirazı işmam eder bir tarzda "Ah! Of!" edip şekva etmek; bir nevi kaderi tenkiddir, **rahîmiyetini ittihamdır**.

Kaderi tenkid eden, başını **örse** vurur kırar.

Rahmeti ittiham eden, rahmetten **mahrum** kalır.

Kırılmış el ile intikam almak için o eli istimal etmek, nasıl kırılmasını tezyid ediyor.

Öyle de: Musibete **giriftar** olan adam,

itirazkârane **şekva** ve merakla onu karşılamak, musibeti ikileştiriyor.

İkinci Mes'ele: Maddî musibetleri büyük gördükçe büyür, küçük gördükçe **küçülür**.

Meselâ: Gecelerde insanın gözüne bir hayal ilişir.

Ona ehemmiyet verdikçe şişer, ehemmiyet verilmezse **kaybolur**.

Hücum eden arılara iliştikçe fazla tehacüm göstermeleri,

lâkayd kaldıkça dağılmaları gibi;

maddî musibetlere de büyük nazarıyla ehemmiyetle baktıkça büyür.

Merak vasıtasıyla o musibet cesedden geçerek kalbde de kökleşir,

bir manevî musibeti dahi netice verir; ona istinad eder, devam eder.

Ne vakit o merakı, **kazaya rıza** ve tevekkül vasıtasıyla **izale** etse,

bir ağacın kökü kesilmesi gibi maddî musibet hafifleşe hafifleşe kökü kesilmiş ağaç gibi kurur gider.

Bu hakikatı ifade için bir vakit böyle demiştim:

Bırak ey **bîçare** feryadı, beladan kıl tevekkül.

Zira feryad bela-ender, hata-ender beladır bil.

Eğer bela vereni buldunsa, safa-ender, atâ-ender beladır bil.

Eğer bulmazsan bütün dünya cefa-ender, fena ender beladır bil.

So why lament at a small misfortune while upon you is a worldful of woe? Come, trust in God!

#28

Trust in God! Laugh in misfortune's face; it too will laugh.

As it laughs, it will diminish; it will be changed and transformed.

If in single-handed combat one smiles at an awesome enemy,

his enmity will be changed to conciliatoriness;

his hostility will become a mere joke,

will shrink and disappear. If one **confronts** misfortune with reliance on God, the result will be similar.

Third Matter: Each age has particular characteristics.

See, Bayhaqi, Shu'ab al-Iman, iv, 263; Khatib al-Baghdadi, al-Jami' li-Akhlaq al-Rawi waAdab al-Sami, i, 212, 407.

In this **age of neglect** misfortune has changed its form.

In certain ages and for certain persons, misfortune is not in reality misfortune, but rather a **divine favour**.

Since I consider those afflicted with illness in the present age to be fortunate – on condition that their illness does not affect their religion –

it does not occur to me to oppose illness and misfortune,

nor to take **pity** on the afflicted.

Whenever I encounter some afflicted youth, I find that

he is more concerned with his religious duties and the hereafter than are his peers.

From this I **deduce** that illness does not constitute a misfortune for such people, but rather a **bounty from God**.

It is true that illness causes him distress in his brief, **transient** and worldly life,

but it is beneficial for his **eternal life**. It is to be regarded as a kind of worship.

If he were **healthy** he would be unable to maintain the state he enjoyed while sick and would fall into dissipation, as a result of the impetuousness of youth and the dissipated nature of the age.

Conclusion

God Almighty, in order to display His infinite power and unlimited mercy,

has made inherent in man infinite **impotence** and unlimited want.

Cihan dolu bela başında varken, ne bağırırsın küçük bir beladan, gel tevekkül kıl!

Tevekkül ile bela yüzünde gül, tâ o da gülsün.

O güldükçe küçülür, eder tebeddül.

Nasılki mübarezede müdhiş bir hasma karşı gülmekle;

adavet musalahaya,

husumet şakaya döner,

adavet küçülür mahvolur. Tevekkül ile musibete **karşı çıkmak** dahi öyledir.

Üçüncü Mes'ele: Her zamanın bir hükmü var.

Şu **gaflet zamanı**nda musibet şeklini değiştirmiş.

Bazı zamanda ve bazı eşhasta bela, bela değil, belki bir **lütf-u İlahidir**.

Ben şu zamandaki hastalıklı sair musibetzedeleri (fakat musibet, dine dokunmamak şartıyla) bahtiyar gördüğümünden,

hastalık ve musibet aleyhtarı bulunmak hususunda bana bir fikir vermiyor.

Ve bana, onlara **acımak** hissini îras etmiyor.

Çünkü hangi bir genç hasta yanıma gelmiş ise, görüyorum;

emsallerine nisbeten bir derece vazife-i diniyeye ve âhirete karşı merbutiyeti var.

Ondan **anlıyorum** ki: Öyleler hakkında o nevi hastalıklar musibet değil, bir nevi **nimet-i İlahiyedir**.

Çünkü çendan o hastalık onun dünyevî, **fânî**, kısacık hayatına bir zahmet îras ediyor.

Fakat onun **ebedî hayat**ına faidesi dokunuyor, bir nevi ibadet hükmüne geçiyor.

Eğer **sıhhat** bulsa, gençlik sarhoşluğuyla ve zamanın sefahetiyle elbette hastalık haletini muhafaza edemeyecek, belki sefahete atılacak.

Hâtime

Cenab-ı Hak hadsiz kudret ve nihayetsiz rahmetini göstermek için

insanda hadsiz bir **acz**, nihayetsiz bir fakr derceylemiştir.

Further, in order to display the endless **embroideries of His names**,

He has created man like a machine capable of receiving unlimited varieties of **pain**, as well as infinite varieties of pleasure.

Within that human machine are hundreds of **instruments**, each of which has different pains and pleasures, different **duties** and **rewards**.

Simply, all of the **divine names** manifested in the macroanthropos that is the world also have manifestations in the microcosm that is man.

Beneficial matters like good health, well-being, and pleasures cause man to offer thanks

and prompt the human machine to perform its functions in many respects,

and thus man becomes like a factory producing thanks.

#29

Similarly, by means of misfortune, illness and pain,

and other motion-inducing contingencies, the other cogs of the human machine **are set in motion** and revolution.

The mine of weakness, impotence, and poverty inherent in human nature is made to work.

It induces in man a state whereby he seeks refuge and help not only with a single tongue, but with the tongue of each of his members.

Thus by means of those contingencies man becomes like a **moving pen comprising** thousands of different pens.

He inscribes the appointed course of his existence on the page of his life or the **Tablet in the World of Similitudes**;

he puts forth a **declaration** of the divine names;

and becomes himself an **ode to the glory of God**,

Thus fulfilling the **duties** of his nature.

#30

The Third Flash

[Emotion and spiritual pleasure have become mixed in this Flash to an extent,

and since their exuberance does not much heed the principles of the intellect or the scales of thought nor conform to them,

it should not be weighed up on the scales of logic.]

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate. Everything shall perish save His countenance; His is the command, and to Him shall you return.(28:88)

Hem hadsiz **nukuş-u esması**nı göstermek için

insanı öyle bir surette halletmiş ki, hadsiz cihazlarla **elem**ler aldığı gibi, hadsiz cihazlarla de lezzetler alabilir bir makine hükmünde yaratmış.

Ve o makine-i insaniyede yüzer **âlet** var.

Herbirinin eleme ayrı, lezzeti ayrı, **vazifesi** ayrı, **mükâfatı** ayrıdır.

Âdeta insan-ı ekber olan âlemde tecelli eden bütün **esma-i İlahiye**, bir âlem-i asgar olan insanda dahi o esmanın umumiyetle cilveleri var.

Bunda sıhhat ve âfiyet ve lezaiz gibi nâfi' emirler, nasıl şükürü dedirtir,

o makineyi çok cihazlarla vazifelerine sevkeder.

İnsan da bir şükür fabrikası gibi olur.

Öyle de: Musibetlerle hastalıklarla, âlâm ile,

sair müheyyiç ve muharrik ârızalar ile o makinenin diğer çarhlarını harekete getirir, **tehyiç** eder.

Mahiyet-i insaniyede münderic olan acz ve za'f ve fakr madenini işlettiriyor.

Bir lisan ile değil, belki her bir âzânın lisanıyla bir iltica, bir istimedat vaziyeti verir.

Güya insan o ârızalar ile, ayrı ayrı binler kalemi **tazammun** eden **müteharrik** bir kalem olur.

Sahife-i hayatında veyahut **Levh-i Misali**'de mukadderat-ı hayatını yazar,

esma-i İlahiye bir **ilânname** yapar

ve bir **kaside-i manzume-i Sübhaniye** hükmüne

geçip, **vazife-i fitratını** îfa eder.

Üçüncü Lem'a

(Bu Lem'aya bir derece hiss ve zevk karışmış.

Hiss ve zevkin coşkunkulukları ise aklın düsturlarını, fikrin mizanlarını çok dinlemediklerinden ve müraat etmediklerinden

bu Üçüncü Lem'a mantık mizanları ile tartılmamalı.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

The two phrases, “O Eternal One, You alone are Eternal! * O Eternal One, You alone are Eternal!” both express the meaning of the above verse, and state two important truths.

It was because of this that some of the chiefs of the Naqshbandi Order compiled some special invocations based on repetition of the phrases, and held it to be a concise set of Naqshi supplications.

Seeing that the two phrases express the verse’s meaning, we shall explain several points concerning the significant truth they state.

First Point

The first time “O Eternal One, You alone are Eternal!” is recited, like a surgical operation it severs the heart from everything other than God. It is as follows:

By virtue of his comprehensive nature, man is connected with almost all beings.

Also included in his nature is a boundless capacity to love. For these reasons he nurtures love towards all beings.

He both loves the huge world as though it were his house, and he loves eternal Paradise as though it were his garden.

However, the beings he loves do not stop, they depart, and he constantly suffers the pain of separation.

That boundless love of his becomes the means of boundless torment.

However, the fault in suffering such torment is his,

for he was given a heart with an infinite capacity to love in order to direct it toward One possessing infinite undying beauty.

By misusing it and spending it on transitory beings, he has done wrong

âyetinin mealini ifade eden

يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي * يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي

iki cümlesi mühim iki hakikatı ifade ediyorlar.

Ondandır ki: Nakşîlerin rüesasından bir kısım, bu iki cümle ile kendilerine bir hatme-i mahsus yapıp muhtasar bir hatme-i Nakşiye hükmünde tutuyorlar.

Madem o azîm âyetin mealini bu iki cümle ifade ediyor. Biz bu iki cümlelerin ifade ettiği iki hakikat-ı mühimmenin birkaç nüktelerini beyan edeceğiz.

Birinci Nükte

Birinci defa يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي bir ameliyat-ı cerrahiye hükmünde kalbi masivadan tecrid ediyor, kesiyor. Şöyle ki:

İnsan, mahiyet-i câmiyeti itibarıyla mevcudatın hemen ekserîsiyle alâkadardır.

Hem insanın mahiyet-i câmiyasında hadsiz bir istidad-ı muhabbet dercedilmiştir. Onun için insan da umum mevcudata karşı bir muhabbet besliyor.

Koca dünyayı bir hanesi gibi seviyor. Ebedî Cennet'e bahçesi gibi muhabbet ediyor.

Halbuki muhabbet ettiği mevcudat durmuyorlar, gidiyorlar. Firaktan daima azab çekiyor.

Onun o hadsiz muhabbeti, hadsiz bir manevî azaba medar oluyor.

O azabı çekmekte kabahat, kusur ona aittir.

Çünkü kalbindeki hadsiz istidad-ı muhabbet, hadsiz bir cemel-i bâkiye mâlik bir zâta tevcih etmek için verilmiş.

O insan sû'-i istimal ederek o muhabbeti fânî mevcudata sarfettiği cihetle kusur ediyor,

and suffers the punishment for his fault through the pain of separation.

Thus, the first time he utters: “**O Eternal One, You alone are Eternal!**”, it severs his attachment to transitory beings; he leaves those objects of love before they leave him and he is thus cleared of his fault. It declares that love should be restricted to the Eternal Beloved, and

expresses this meaning: “You are the only being that endures! Everything other than You is transient. My heart cannot become attached to anything transient, for it was created for everlasting love, to feel ardour lasting from pre- eternity to post-eternity.”

“Since those innumerable beloveds are transitory and they leave me and depart,

declaring, ‘**O Eternal One, You alone are Eternal!**’ I shall leave them before they leave me.”

“Only You are immortal, and I know and believe that beings can only be immortal by Your making them so.

In which case, they should be loved with love of You. They are not otherwise worthy of the heart’s affection.”

When in this state, the human heart gives up innumerable objects of love;

beholding the stamp of transitoriness on their beauty, it severs its attachment to them.

It otherwise suffers wounds to the number of its beloveds.

The second “**O Eternal One, You alone are Eternal!**” is both a salve and an antidote for those wounds.

That is, “**O Eternal One!** Since You are Eternal, that is sufficient, You take the place of everything. Since You exist, everything exists!”

Yes, the beauty, bounty, and perfection in beings, which excite love,

are generally signs of the Truly Enduring One’s beauty and bounty and perfections, and passing through many veils, are pale shadows of them;

indeed, they are the shadows of the shadows of the manifestations of His most beautiful names.

Second Point

Included in human nature is an intense love of immortality.

Even, because of his power of imagination, man fancies a sort of immortality in everything he loves.

kusurun cezasını, firakın azabıyla çekiyor.

İşte bu kusurdan teberri edip o fâni mahbubattan kat-ı alâka etmek, o mahbublar onu terketmeden evvel o onları terketmek cihetiyle Mahbub-u Bâki'ye hasr-ı muhabbeti ifade eden **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** olan birinci cümlesi:

“Bâki-i Hakikî yalnız sensin. Masiva fânidir. Fâni olan elbette bâki bir muhabbete ve ezeli ve ebedî bir aşka ve ebed için yaratılan bir kalbin alâkasına medar olamaz.” manasını ifade ediyor.

“Madem o hadsiz mahbubat fânidirler, beni bırakıp gidiyorlar;

onlar beni bırakmadan evvel ben onları **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** demekle bırakıyorum.”

“Yalnız sen bâkisin ve senin ibkan ile mevcudat beka bulabildiğini bilip itikad ederim.

Öyle ise senin muhabbetinle onlar sevilir. Yoksa alâka-i kalbe lâayık değiller.” demektir.

İşte bu halette kalb, hadsiz mahbubatından vazgeçiyor.

Hüsün ve cemalleri üstünde fânîlik damgasını görür, alâka-i kalbi keser.

Eğer kesmezse, mahbubları adedince manevî cerihalar oluyor.

İkinci cümle olan **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** o hadsiz cerihalara hem merhem, hem tiryak oluyor.

Yani: “**يَا بَاقِي** Madem sen bâkisin, yeter; her şeye bedelsin. Madem sen varsın, her şey var.”

Evet mevcudatta sebep-i muhabbet olan hüsün ve ihsan ve kemal,

umumiyetle Bâki-i Hakikî’nin hüsün ve ihsan ve kemalâtının işaretleri ve çok perdelerden geçmiş zaîf gölgeleridir;

belki cilve-i esma-i hüsnanın gölgelerinin gölgeleridir.

İkinci Nükte

İnsanın fıtratında bekaya karşı gayet şedid bir aşk var.

Hattâ her sevdiği şeyde kuvve-i vâhime cihetiyle bir nevi beka tevehhüm eder, sonra sever.

He cries out from the depths of his being whenever he thinks of or sees their passing.

All lamentations at separation are expressions of the weeping caused by love of immortality.

If there were no imagined immortality, there would be no love.

It might even be said that the intense desire for immortality arising from that passionate love of immortality, and from the spontaneous general prayer for immortality, is a reason for the existence of the eternal realm and everlasting Paradise.

The Eternal One of Glory accepted man's intense, unshakeable, innate desire and his powerful, effective, general prayer, for He created an eternal realm for him, a transient being.

#32

Is it at all possible that the Munificent and Compassionate Creator would accept the insignificant wish of the tiny stomach and its supplication through the tongue of disposition for a temporary immortality by creating innumerable delicious foods,

and not accept the intense desire of all humankind, which arises from an overpowering innate need, and its universal, constant, rightful, just prayer for immortality, offered through word and state?

God forbid, a hundred thousand times! It is impossible that He would not accept it.

Not to accept it would be in keeping with neither his wisdom, nor His justice, nor His mercy, nor His power.

Since man is most desirous of immortality, all his perfections and pleasures are dependent upon it.

And since immortality is particular to the Eternal One of Glory; and since the Eternal One's names are enduring and immortal;

and since the Eternal One's mirrors take on the hue of the Eternal One, and reflect His decree, and manifest a sort of immortality;

for sure the matter most important for man, his most pressing duty, is to form a relation with that Eternal One and to adhere to His names.

For everything expended on the way of the Eternal One receives a sort of immortality.

The second "O Eternal One, You alone are Eternal!" expresses this truth.

In addition to healing man's innumerable spiritual wounds, it satisfies the intense wish for immortality inherent in his nature.

Ne vakit zevalini düşünse veya görse, derinden derine feryad eder.

Bütün firaklardan gelen feryadlar, aşk-ı bekadan gelen ağlamaların tercümanlarıdır.

Eğer tevehhüm-ü beka olmazsa muhabbet edemez.

Hattâ denilebilir ki: Âlem-i bekanın ve ebedî Cennet'in bir sebab-i vücudu, şu mahiyet-i insaniyedeki o şiddetli aşk-ı bekadan çıkan gayet kuvvetli arzu-yu beka ve beka için fitrî umumî duadır ki,

Bâki-i Zülcelal o şedid sarsılmaz fitrî arzuyu, o tesirli kuvvetli umumî duayı kabul etmiştir ki, fâni insanlar için bâki bir âlemi halketmiş.

Hem hiç mümkün müdür ki: Fâtır-ı Kerim, Hâlık-ı Rahîm, küçük midenin cüz'î arzusunu ve muvakkat bir beka için lisan-ı hal ile duasını hadsiz enva'-ı mat'umat-ı leziziyenin icadıyla kabul etsin de,

umum nev-i beşerin pek büyük bir ihtiyac-ı fitrîden gelen pek şiddetli bir arzusunu ve küllî ve daimî ve haklı ve hakikatlı, kalli, halli, bekaya dair gayet kuvvetli duasını kabul etmesin?

Hâşâ, yüzbin defa hâşâ. Kabul etmemek mümkün değildir.

Hem hikmet ve adaletine ve rahmet ve kudretine hiçbir cihetle yakışmaz.

Madem insan bekaya âşıktır, elbette bütün kemalâtı, lezzetleri, bekaya tabidir.

Ve madem beka, Bâki-i Zülcelal'e mahsustur ve madem Bâki'nin esması bâkiyedir

ve madem Bâki'nin âyineleri Bâki'nin rengini, hükmünü alır ve bir nevi bekaya mazhar olur.

Elbette insana en lâzım iş, en mühim vazife; o Bâki'ye karşı alâka peyda etmektir ve esmasına yapışmaktır.

Çünkü Bâki yoluna sarfolunan her şey, bir nevi bekaya mazhar olur.

İşte o ikinci **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** cümlesi bu hakikatı ifade ediyor.

İnsanın hadsiz manevî yaralarını tedavi etmekle beraber, fitratındaki gayet şiddetli arzu-yu bekayı onunla tatmin ediyor.

In this world, the effects of time on things, and on their passing, differ greatly.

Beings are one within the other like concentric circles, yet they differ in regard to the speed of their passage.

Just as the hands of a clock counting the seconds, and those counting the minutes, hours, and days superficially resemble each other

but differ in respect of their speed; so too the spheres of the body, soul, heart, and spirit in man differ from one another.

For example, the body possesses an immortality, a life, and an existence in the present day, and even in the present hour

while its past and future are dead and non-existent,

but the heart's sphere of existence and life extends from many days previous to the present day and to many days in the future.

Then the sphere of the spirit is vast; its life and existence extends from years previous to the present day to years subsequent to it.

By virtue of this capacity -in respect of knowledge, love, and worship of God the Lord and Sustainer and the pleasure of that Most Merciful One, from which spring the life of the heart and spirit-

transient life in this world contains within it a perpetual life, results in an eternal life, and resembles everlasting life.

#33

Yes, one second on the way of love, knowledge, and pleasure of the Truly Enduring One is like a year, otherwise a year is a second.

A single second, even, on His way is immortal and many years.

A hundred years of the people of neglect looking to this world are like a single second.

There is the famous saying: "A moment's separation lasts a year, and a year's union passes in an instant."

I say the complete opposite to this: a moment's union for God's sake within the bounds of the Eternal One of Glory's pleasure is a window opening onto not a year's union, but permanent union.

While not one year but perhaps a thousand spent in heedlessness and misguidance pass in an instant.

Şu dünyada zamanın, fena ve zeval-i eşyadaki tesirâtı gayet muhtelifir.

Ve mevcudat ise mütedâhil daireler gibi birbiri içinde iken, hükümleri zeval noktasında ayrı ayrı oluyor.

Nasıl ki saatin saniyelerini sayan dairesi, dakikayı ve saati ve günleri sayan daireleri zâhiren birbirine benzer,

fakat sür'atte birbirine muhaliftir. Öyle de: İnsandaki cisim, nefis, kalb, ruh daireleri öyle mütefavittir.

Meselâ: Cismin bekası, hayatı, vücudu; bulunduğu bir gün, belki bir saat olduğu

ve mazi ve müstakbeli madum ve meyyit bulunduğu halde,

kalbin hazır günden çok gün evvel, çok gün sonraki zamana kadar daire-i vücudu ve hayatı geniştir.

Ruhun hazır günden seneler evvel ve seneler sonraki bir daire-i azîme, daire-i hayatına ve vücuduna dâhildir.

İşte bu istidada binaen hayat-ı kalbî ve ruhîye medar olan marifet-i İlahiye ve muhabbet-i Rabbaniye ve ubudiyet-i Sübhaniye ve marziyat-ı Rahmaniye cihetiyle

bu dünyadaki fâni ömür, bâki bir ömrü tazammun eder ve ebedî ve bâki bir ömrü intac eder ve bâki ve lâyemut bir ömür hükmüne geçer.

Evet Bâki-i Hakikî'nin muhabbet, marifet, rızası yolunda bir saniye, bir senedir. Eğer onun yolunda olmazsa, bir sene bir saniyedir.

Belki onun yolunda bir saniye, lâyemuttur, çok senelerdir. Ve dünya cihetinde ehl-i gafletin yüz senesi, bir saniye hükmüne geçer.

Meşhur böyle bir söz var ki: **سِنَّةُ الْفِرَاقِ سِنَّةٌ وَ سِنَّةٌ**

الْوَصَالِ سِنَّةٌ yani: "Fırakın bir saniyesi, bir sene kadar uzundur ve visalin bir senesi, bir saniye kadar kısadır."

Ben bu fıkranın bütün bütün aksine diyorum ki: Visal, yani Bâki-i Zülcelal'in rızası dairesinde livechillah bir saniye visal, değil yalnız böyle bir sene, belki daimî bir pencere-i visaldır.

Gaflet ve dalalet fırakı içinde değil bir sene, belki bin sene, bir saniye hükmündedir.

There is a saying more famous that confirms this: “With enemies the broad earth is like a small cup, while with friends a needle’s eye becomes a broad arena.” {See, Ibn al-Jawzi, al-Mudkhish, i, 385; al-‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, ii, 246.}

An explicit meaning of the first well-known saying above is this: since union with transitory beings is transient, however long it lasts it seems brief.

A year of such union is as fleeting as a second; it is an illusion, a dream, causing regret and sorrow.

Since the human heart desires immortality, it can receive in one year’s union only the tiniest pleasure within a fraction of a second,

and a moment’s separation is like not one year but many. For the arena of separation is broad.

If only for a second, separation inflicts years of destruction on the heart, since it yearns for eternity. For it bodes of innumerable separations.

As for physical and lowly loves, for them the past and future are filled with separations.

While on the subject, we say this: O man! Do you want to make your brief and useless life immortal, long, beneficial, and fruitful?

Since such a wish is demanded by humanity, spend your life on the way of the Truly Enduring One.

For everything turned to that Eternal One receives the manifestation of immortality.

Since everyone fervently desires long life and yearns for immortality;

and since there is a means of transforming this fleeting life into perpetual life and it is possible to make it lengthy;

for sure anyone who has not lost his humanity will seek out the means

and try to convert the possibility into reality and will act accordingly. Yes, the means is this:

Work for God’s sake, meet with others for God’s sake, labour for God’s sake; act within the bounds of “For God, for God’s sake, on account of God.” Then all the moments of your life will be turned into years. {See, Tirmidhi, Sunna, 15; Abu Da’ud, Qiyama, 60; Musnad, iii, 438, 440.}

Alluding to this truth, verses of the Qur’an state that a single night such as the Night of Power is the equivalent of a thousand months, that is, around eighty years.

O sözden daha meşhur şu söz var:

أَرْضُ الْفَلَائِ مَعَ الْأَعْدَاءِ فَنَجَانٌ سَمُّ الْخِيَاطِ مَعَ
الْأَحْبَابِ مَيِّدَانٌ

hükmümüzü teyid ediyor.

Meşhur evvelki sözün sahih bir manası budur ki: Fâni mevcudatın visali madem fânidir, ne kadar uzun da olsa yine kısa hükmündedir.

Senesi, bir saniye gibi geçer; hasretli bir hayal ve esefli bir rü’ya olur.

Bekayı isteyen kalb-i insanî bir sene visalde, yalnız bir saniyecikte ancak zerre gibi bir zevkini alabilir.

Firak ise saniyesi bir sene değil, senelerdir. Çünkü firakın meydanı geniştir.

Bekayı isteyen bir kalbe, firak çendan bir saniye de olsa, seneler kadar tahribat yapar. Çünkü hadsiz firakları ihtar eder.

Maddî ve süflî muhabbetler için bütün mazi ve müstakbel, firakla doludur.

Şu mes’ele münasebetiyle deriz: Ey insanlar! Fâni, kısa, faidesiz ömrünüzü; bâki, uzun, faideli, meyvedar yapmak ister misiniz?

Madem istemek insaniyetin iktizasıdır, Bâki-i Hakikî’nin yoluna sarfediniz.

Çünkü Bâki’ye müteveccih olan şey, bekanın cilvesine mazhar olur.

Madem her insan gayet şiddetli bir surette uzun bir ömür ister, bekaya âşıktır

ve madem bu fâni ömrü, bâki ömre tebdil eden bir çare var ve manen çok uzun bir ömür hükmüne geçirmek mümkündür.

Elbette insaniyeti sukut etmemiş bir insan, o çareyi arayacak

ve o imkânı bilfiile çevirmeye çalışacak ve tevfik-i hareket edecek. İşte o çare budur:

Allah için işleyiniz, Allah için görüşünüz, Allah için çalışınız. "Lillah, livechillah, lieclillah" rızası dairesinde hareket ediniz. O vakit sizin ömrünüzün dakikaları, seneler hükmüne geçer.

Bu hakikata işareten Leyle-i Kadir gibi bir tek gece, seksen küsur seneden ibaret olan bin ay hükmünde olduğunu Nass-ı Kur'an gösteriyor.

The expansion of time, a tried principle among the people of sainthood and reality, also alludes to this truth. For through its mystery, a few minutes' Ascension become many years and prove the existence of this truth and demonstrate it in fact.

The few hours of the Prophet's (UWBP) Ascension had the length, breadth, and comprehensiveness of thousands of years,

for by way of it he entered the world of eternity,

and a few minutes of that world comprise thousands of years of this world.

There are, besides this, the numerous occurrences of the expansion of time experienced by the saints, constructed on this truth.

It is related that some of them did a day's work in a single minute, and others performed a year's duties in an hour, while others recited the whole Qur'an in the space of a minute.

Such veracious people of truth would never knowingly stoop to lying.

There can be no doubt that they observed exactly the fact of the expansion of time,* which has been thus numerous and unanimously reported.

*{The verses, "Said one of them: 'How long have we stayed [here]?' They said, 'We have stayed [perhaps] a day, or part of a day,' "(18:19) and, "So they stayed in their cave three hundred years, and [some] add nine [more]" (18:25) point to the traversing of time,

while the verse, "Verily a day in the sight of your Sustainer is like a thousand years of your reckoning" (22:47) points to the expansion of time.}

The expansion of time experienced in dreams is a sort confirmed by everyone.

Sometimes a day in the waking world, or many days, would be necessary to experience the happenings, words, pleasures, and pains experienced in a minute's dream.

In Short: For sure man is transitory, but he was created for immortality and to be a mirror to the Eternal One,

and he was charged with duties which produce eternal fruits,

and was given a form that is the means to manifesting the impresses of an Eternal One's eternal names.

In which case, his true duty and happiness is to cling with all his powers and faculties to the names of that Perpetually Eternal One within the bounds of those things that please Him; it is to be turned towards Him, and to go to Him.

Hem bu hakikata işaret eden ehl-i velayet ve hakikat beyninde bir düstur-u muhakkak olan "bast-ı zaman" sırrıyla çok seneler hükmünde olan birkaç dakikalık zaman-ı Mi'rac, bu hakikatın vücudunu isbat eder ve bilfiil vukuunu gösteriyor.

Mi'racın birkaç saat müddeti, binler seneler hükmünde vüs'ati ve ihatası ve uzunluğu vardır.

Çünkü o Mi'rac yoluyla, beka âlemine girdi.

Beka âleminin birkaç dakikası, şu dünyanın binler senesini tazammun etmiştir.

Hem şu hakikata bina edilen beyn-el evliya kesretle vuku bulmuş olan "bast-ı zaman" hâdiseleridir.

Bazı evliya bir dakikada, bir günlük işi görmüş. Bazıları bir saatte, bir sene vazifesini yapmış. Bazıları bir dakikada, bir hatme-i Kur'anıyeyi okumuş olduklarını rivayet edip ihbar ediyorlar.

Böyle ehl-i hak ve sıdk, bilerek kızbe elbette tenezzül etmezler.

Hem o derece hadsiz ve kesretli bir tevatürle "bast-ı zaman" (Haşiye) hakikatını aynen müşahade ettikleri medar-ı şübhe olamaz.

{(Haşiye):

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ
âyetiyle

وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا
âyeti "tayy-ı zaman"ı gösterdiği gibi,

وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ
âyeti de "bast-ı zaman"ı gösterir.}

Şu "bast-ı zaman" herkesçe musaddak bir nev'i, rü'yada görünüyor.

Bazan bir dakikada insanın gördüğü rü'yayı, geçirdiği ahvalı, konuştuğu sözleri, gördüğü lezzetleri veya çektiği elemeleri görmek için yakaza âleminde bir gün, belki günler lâzımdır.

Elhasıl: İnsan çendan fânidir. Fakat beka için halkedilmiş ve bâki bir zâtın âyinesi olarak yaratılmış

ve bâki meyveleri verecek işleri görmekle tavzif edilmiş

ve bâki bir zâtın, bâki esmasının cilvelerine ve nakışlarına medar olacak bir suret verilmiştir.

Öyle ise böyle bir insanın hakikî vazifesi ve saadeti: Bütün cihazatı ve bütün istidadatıyla o Bâki-i Sermedî'nin daire-i marziyatında esmasına yapışıp, ebed yolunda o Bâki'ye müteveccih olup gitmektir.

As man's tongue utters "O Eternal One, You alone are Eternal!",

so his heart, spirit, mind, and all his subtle faculties should declare: "He is the Eternal One! He is Pre-Eternal and Post-Eternal! He is the Everlasting and Perpetual! He is the One who is sought, the Beloved! He is the One wished for and Worshipped!"

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise!(2:32)
O our Sustainer! Do not take us to task if we forget or do wrong.(2:282)

#35

The Fourth Flash

The title, **The Highway of the Practices of the Prophet** was considered appropriate for this treatise.

[**The Imamate question** is a **matter of secondary importance**,

but because of the excessive attention paid it, it was as though included among the matters of belief

and dealt with by the sciences of kalam and the principles of religion. {**al-Iji, Kitab al-Mawaqif**, iii, 331; **Ahmad b. Muhammad, Kitab Usul al-Din**, 269, 279}

Here, it is discussed partly in this respect and partly in respect of its relevance to our basic duties towards the Qur'an and belief.]

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate. Now has come a prophet from among yourselves; it heavily weighs upon him that you might suffer; full of concern is he for you, and full of compassion and mercy towards the believers. * But if they turn away, say: God is enough for me, there is no god but He. In Him have I placed my trust, for He is the Lord and Sustainer of the Mighty Throne.(9:128-9) * Say: I ask no recompense of you save love of close kin.(42:23)

We shall point out in two stations two of the many vast truths contained in these glorious verses.

First Station

The first station consists of four points.

First Point

Lisanı **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** dediği gibi;

kalbi, ruhu, aklı, bütün letaifi "Hüve-l Bâki, Hüve-l Ezeliyy-ül Ebedî, Hüve-s Sermedî, Hüve-d Daim, Hüve-l Matlub, Hüve-l Mahbub, Hüve-l Maksud, Hüve-l Mabud" demeli.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

Dördüncü Lem'a

"Minhac-üs Sünne" bu risaleye lâyük görülmüştür.

("Mes'ele-i İmamet" bir **mes'ele-i fer'iye** olduğu halde,

ziyade ehemmiyet verildiğinden bir mesail-i imaniye sırasına girip,

İlm-i Kelâm'da ve usûl-üd dinde medar-ı nazar olduğu cihetle,

Kur'ana ve imana ait hizmet-i esasiyemize münasebeti bulunduğundan cüz'î bahsedildi.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَحِيمٌ
فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى

Şu âyet-i azîmenin çok hakaik-i azîmesinden bir iki hakikatına "İki Makam" ile işaret edeceğiz.

Birinci Makam

"Dört Nükte"dir.

Birinci Nükte

This describes the perfect compassion and mercy of God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) towards his community.

#36

According to sound narrations, when at the terror of the resurrection everyone including the prophets will cry out for themselves,

God's Messenger (UWBP) will demonstrate his pity and compassion (*) by calling out: "My community! My community!" (**)

**{See, Bukhari, Tawhid, 32; Muslim, Iman, 326.}
**{Bukhari, Tawhid, 36; Tafsir Sura 17:5; Fitān, 1; Muslim, Iman, 326, 327; Tirmidhi, Qiyama, 10; Darimi, Muqaddima, 8.}*

As is affirmed by those who disclose the realities, when he was born, his mother heard the same words among his supplications.

**{See, Suyuti, al-Khasa'is al-Kubra, i, 80, 85, 91; al-Nabhani, Hujjat Allah 'ala'l-'Alamin, 224, 227, 228.}*

Then the whole history of his life, as well as the benevolence he taught demonstrate his perfect compassion and clemency.

Also, by evincing an infinite need for his community's innumerable prayers,*

he showed a boundless compassion, for he showed that because of it he was concerned with the happiness of all of them. **{See, Tirmidhi, Qiyama, 24.}*

You can understand, therefore, how lacking in gratitude and conscience it is not to observe the practices of so kind and compassionate a leader.

Second Point

Among the universal, general duties of his prophethood, God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) displayed great compassion in certain particular, minor matters.

Superficially, his behaving so kindly in such matters seems unfitting for the supreme importance of the prophetic mission.

But in reality, such minor matters were the tips or samples of a chain that would be the means whereby a universal, general function of prophethood would be fulfilled.

The greatest importance was therefore given to the sample for the sake of the mighty chain.

For example, the extraordinary gentleness God's Messenger (UWBP) showed towards Hasan and Husayn in their childhood and the great importance he gave them*

was not only out of love and natural kindness and family feeling,

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm'ın ümmetine karşı kemal-i şefkat ve merhametini ifade ediyor.

Evet rivayet-i sahiha ile mahşerin dehşetinden herkes hattâ enbiya dahi "nefsî, nefsi" dedikleri zaman,

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm "ümme'ti, ümmeti" diye re'fet ve şefkatini göstereceği gibi,

yeni dünyaya geldiği zaman ehl-i keşfin tasdikiyle validesi onun münacatından "ümme'ti, ümmeti" işitmiş.

Hem bütün tarih-i hayatı ve neşrettiği şefkatkârane mekârim-i ahlâk, kemal-i şefkat ve re'fetini gösterdiği gibi;

ümmetinin hadsiz salavatına hadsiz ihtiyaç göstermekle,

ümmetinin bütün saadetleriyle kemal-i şefkatinden alâkadar olduğunu göstermekle hadsiz bir şefkatini göstermiş.

İşte bu derece şefkatli ve merhametli bir rehberin sünnet-i seniyesine müraat etmemek, ne derece nankörlük ve vicdansızlık olduğunu kıyas eyle.

İkinci Nükte

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, küllî ve umumî vazife-i nübüvvet içinde bazı hususî, cüz'î maddelere karşı azîm bir şefkat göstermiştir.

Zâhir hale göre o azîm şefkati, o hususî cüz'î maddelere sarfetmesi, vazife-i nübüvvetin fevkalâde ehemmiyetine uygun gelmiyor.

Fakat hakikatta o cüz'î madde, küllî umumî bir vazife-i nübüvvetin medarı olabilecek bir silsilenin ucu ve mümessili olduğundan,

o silsile-i azîmenin hesabına onun mümessiline fevkalâde ehemmiyet verilmiş.

Meselâ: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm Hazret-i Hasan ve Hüseyin'e karşı küçüklüklerinde gösterdikleri fevkalâde şefkat ve ehemmiyet-i azîme,

yalnız cibillî şefkat ve hiss-i karabetten gelen bir muhabbet değil,

it was rather because they were each the tip of a luminous thread of the office of prophethood,

and the source, sample, and index of a community of great consequence which would receive the legacy of prophethood.

{See, Bukhari, Fada'il al-Ashab, 22; Muslim, Fada'il al-S'ahaba, 56, 60.}

Indeed, the Messenger (UWBP) used to take Hasan (May God be pleased with him) tenderly into his arms and kiss his head (*1)

for the sake of the luminous, blessed, Mahdi-like descendants who would spring from him, such as Shah Geylani, the Ghawth al-A'zam, (*2) who would be the inheritors of prophethood and would uphold the sacred Shari'a of Muhammad.

#37

He saw with the eye of prophethood the sacred services they would perform in the future, and applauded them. (*3) He kissed Hasan's head as a sign of approval and encouragement.

*{(*1)-See, Musnad, v, 47; al-Tabarani, al-Mu'jam al-Kabir, iii, 32; xx, 274.*

*(*2)-Shaykh 'Abd al-Qadir Gilani, d. 561/1165-6. The eponymous founder of the Qadiri Order. (Tr.)*

*(*3)-See, Ibn Maja, Muqaddima, 11; Musnad, iv, 172.}*

Also, he embraced Husayn (May God be pleased with him) and showed him importance and tenderness on account of the illustrious Imams like Zayn al-'Abidin and Ja'far al-Sadiq, and the numerous Mahdi-like luminous persons, the true inheritors of prophethood, who would spring from his effulgent line, and for the sake of the religion of Islam and office of prophethood.

Since with his heart with its knowledge of the Unseen, the Prophet Muhammad's (UWBP) **luminous vision** and **future-penetrating eye** observed from the Era of Bliss in this world the Assembly of the Resurrection on the side of post-eternity, and from the earth saw Paradise, and watched events which had occurred since the time of Adam and were concealed in the dark veils of the past, and even beheld the vision of the All- Glorious One,

he surely saw the spiritual poles and the Imams who were to be the inheritors of prophethood, and the Mahdis, who would follow on in the lines of Hasan and Husayn.

And for sure he would kiss their heads in the name of all of them. Yes, Shah Geylani has a large part in his kissing Hasan's head.

Third Point

According to one interpretation, the verse:

Say: I ask of you no recompense save love of close kin (42:23) has the meaning:

belki vazife-i nübüvvetin bir hayt-ı nuranîsinin bir ucu

ve veraset-i Nebeviyenin gayet ehemmiyetli bir cemaatinin menşei, mümessili, fihristesi cihetiyledir.

Evet Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, Hazret-i Hasan'ı (R.A.) kemal-i şefkatinden kucağına alarak başını öpmesiyle;

Hazret-i Hasan'dan (R.A.) teselsül eden nuranî nesl-i mübarekinden Gavs-ı Azam olan Şah-ı Geylanî gibi çok mehdi-misal verese-i nübüvvet ve hamele-i şariat-ı Ahmediye (A.S.M.) olan zâtların hesabına Hazret-i Hasan'ın (R.A.) başını öpmüş

ve o zâtların istikbalde edecekleri hizmet-i kudsiyelerini nazar-ı nübüvvetle görüp takdir ve istihsan etmiş ve takdir ve teşvike alâmet olarak Hazret-i Hasan'ın (R.A.) başını öpmüş.

Hem Hazret-i Hüseyin'e karşı gösterdikleri fevkalâde ehemmiyet ve şefkat, Hazret-i Hüseyin'in (R.A.) silsile-i nuraniyesinden gelen Zeynelâbidîn, Cafer-i Sadık gibi eimme-i âlişan ve hakikî verese-i Nebeviye gibi pek çok mehdi-misal zevat-ı nuraniyenin namına ve Din-i İslâm ve vazife-i risalet hesabına boynunu öpmüş, kemal-i şefkat ve ehemmiyetini göstermiştir.

Evet Zât-ı Ahmediyenin (A.S.M.) gayb-aşına kalbiyle, dünyada Asr-ı Saadetten ebed tarafında olan meydan-ı haşri temaşa eden ve yerden Cennet'i gören ve zeminden gökteki melaikeleri müşahede eden ve zaman-ı Âdem'den beri mazi zulûmatının perdeleri içinde gizlenmiş hâdisatı gören, hattâ Zât-ı Zülcelal'in rü'yetine mazhar olan **nazar-ı nuranîsi**, **çüşm-i istikbal-bînîsi**,

elbette Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in arkalarında teselsül eden aktab ve eimme-i verese ve mehdileri görmüş ve onların umumu namına başlarını öpmüş.

Evet Hazret-i Hasan'ın (R.A.) başını öpmesinden, Şah-ı Geylanî'nin hisse-i azîmesi var.

Üçüncü Nükte

إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ âyetinin bir kavle göre manası:

“God’s Noble Messenger (UWBP) wants no reward for fulfilling the duties of messengership; he wants only love for his family.”

If it is asked: According to this, it seems there is an advantage to be gained from a family relationship.

Whereas, according to the meaning of: **The most honoured of you in the sight of God is the most righteous of you,** (49:13)

prophethood functions in respect of closeness to God, not of family relationships?

The Answer: With his vision that penetrated the Unseen, God’s Most Noble Messenger (UWBP) saw that his family would become a light-giving tree in the world of Islam.

It would be from his family that the overwhelming majority of those persons who would act as guides and preceptors instructing every level of the world of Islam in human attainment and perfection would emerge.

#38

He divined that his community’s prayer for his family in the final section of the prescribed prayers: “O God, grant blessings to our master Muhammad and to the family of our master Muhammad, as You granted blessings to Abraham and to the family of Abraham; indeed, You are Worthy of Praise, Most Exalted”* would be accepted. * {Bukhari, Anbiya’, 10; Muslim, Salat, 65-6.}

That is to say, just as the vast majority of the luminous guides among the people of Abraham were prophets of Abraham’s family and line,*

so he saw in his community the spiritual poles of his family performing the momentous duties of Islam, and in most of the paths and Sufi orders, like the prophets of Israel.**

Therefore, being commanded to say: “Say: I ask of you no recompense save love of close kin”, he wanted his community to love his family.

*{See, Ibn al-Hajar, Fath al-Bari, xi, 162.}

**{See, al-Munawi, Fayd al-Qadir, iv, 384; al-‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, ii, 83.}

There are numerous narrations corroborating this fact. He repeatedly decreed:

“I leave you two things. If you adhere to them, you will find salvation: one is God’s Book, the other is my Family.” {Tirmidhi, Manaqib, 31; Musnad, iii, 14, 17, 26.}

For members of his family were the source and guardians of his practices (Sunna) and were charged with complying with them in every respect.

"Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, vazife-i risaletin icrasına mukabil ücret istemez, yalnız Âl-i Beytine meveddeti istiyor."

Eğer denilse: Bu manaya göre karabet-i nesliye cihetinden gelen bir faide gözetilmiş görünüyor.

Halbuki, **إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقِيكُمْ** sırrına binaen

karabet-i nesliye değil, belki kurbîyet-i İlahiye noktasında vazife-i risalet cereyan ediyor?

Elcevab: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtu Vesselâm, gayb-âşına nazarıyla görmüş ki: Âl-i Beyti, Âlem-i İslâm içinde bir şecere-i nuraniye hükmüne geçecek.

Âlem-i İslâmın bütün tabakatında kemalât-ı insaniye dersinde rehberlik ve mürşidlik vazifesini görececek zâtlar, ekseriyet-i mutlaka ile Âl-i Beytten çıkacak.

Teşehhüddeki ümmetin "Âl" hakkındaki duası ki,
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ
dir. Makbul olacağını keşfetmiş,

yani nasıl ki millet-i İbrahimiye’de ekseriyet-i mutlaka ile nuranî rehberler Hazret-i İbrahim’in (A.S.) âlinden, neslinden olan enbiya olduğu gibi;

ümmet-i Muhammediyede de (A.S.M.) vezaif-i azîme-i İslâmiyette ve ekser turuk ve mesalikinde Enbiya-i Benî-İsrail gibi, Aktab-ı Âl-i Beyt-i Muhammediyeyi (A.S.M.) görmüş.

Onun için **قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى** demesiyle emrolunarak, Âl-i Beyte karşı ümmetin meveddetini istemiş.

Bu hakikatı teyid eden diğer rivayetlerde ferman etmiş:

"Size iki şey bırakıyorum. Onlara temessük etseniz, necat bulursunuz. Biri: Kitabullah, biri: Âl-i Beytim."

Çünkü Sünnet-i Seniyenin menbaı ve muhafızı ve her cihetle iltizam etmesiyle mükellef olan Âl-i Beyttir.

This is why what was intended by this Hadith was adherence to the Book and the Prophet's practices.

That is to say, in respect of the office of messengership it was the Prophet's (UWBP) practices that were sought from his family.

So no one who abandoned his practices could truly be a member of his family, nor could such a person not be a true friend to them. {See, al-Tabarani, Mu'jam al-Awsad, iii, 338; Abu Da'ud, Fitan, 2; Musnad, ii, 133.}

Also, the reason he desired his community to gather round his family* was that,

with God's permission, he knew it was going to become very numerous in the course of time, and that Islam was going to become weak. *{See, al-Bazzar, al-Musnad, ix, 343; al-Tabarani, al-Mu'jam al-Kabir, iii, 45-6; xii, 34}

An extremely strong and large mutually supportive group of people was therefore necessary to be the instrument through which the Islamic world would progress spiritually and morally,

with divine permission. He thought of this and desired that his community should gather round his family.

Indeed, even if the members of the Prophet's (UWBP) family were not greatly in advance of others in matters of belief and faith,

they were still far ahead of them in regard to submission, partiality, and partisanship.

For they were followers of Islam by nature, birth, and temperament.

Even if natural partiality is weak and unworthy, or unjustifiable even, it cannot be given up.

#39

So would it be possible for a person to give up his support for a truth to which all his forefathers – who were most strong, most constant and true, and most illustrious – had been bound, and through which they had won glory, and for which they had sacrificed their lives, a truth the person clearly felt to be so fundamental and natural?

Thus, due to this intense partiality and natural submission, the Prophet's (UWBP) family accepted the least hint in favour of the religion of Islam as though it were a powerful proof.

For they were partial by nature. Others become partial only after some powerful proof.

Fourth Point

İşte bu sırra binaendir ki; Kitab ve Sünnete ittiba ünvanıyla bu hakikat-ı hadîsiye bildirilmiştir.

Demek Âl-i Beytten, vazife-i risaletçe muradı: Sünnet-i Seniyesidir.

Sünnet-i Seniyeeye ittibâı terkeden, hakikî Âl-i Beytten olmadığı gibi, Âl-i Beyte hakikî dost da olamaz.

Hem ümmetini Âl-i Beytin etrafında toplamak arzusunun sırrı şudur ki:

Zaman geçtikçe Âl-i Beyt çok tekessür edeceğini izn-i İlahî ile bilmiş ve İslâmiyet za'fa düşeceğini anlamış.

O halde gayet kuvvetli ve kesretli bir cemaat-ı mütesanide lâzım ki, Âlem-i İslâmın terakkiyat-ı maneviyesinde medar ve merkez olabilsin.

İzn-i İlahî ile düşünmüş ve ümmetini Âl-i Beyti etrafına toplamasını arzu etmiş.

Evet Âl-i Beytin efradı ise, itikad ve iman hususunda sairlerden çok ileri olmasa da,

yine teslim, iltizam ve tarafgirlikte çok ileridedirler.

Çünkü İslâmiyete fitraten, neslen ve cibilliyeten tarafdardırlar.

Cibillî taraftarlık zaîf ve şansız, hattâ haksız da olsa bırakılmaz.

Nerede kaldı ki, gayet kuvvetli, gayet hakikatlı, gayet şanlı, bütün silsile-i ecdadı bağlandığı ve şeref kazandığı ve canlarını feda ettikleri bir hakikata taraftarlık, ne kadar esaslı ve fitrî olduğunu bilbedahe hisseden bir zât, hiç taraftarlığı bırakır mı?

Ehl-i Beyt, işte bu şiddet-i iltizam ve fitrî İslâmiyet cihetiyle Din-i İslâm lehinde edna bir emareyi, kuvvetli bir bürhan gibi kabul eder.

Çünkü fitrî taraftardır. Başkası ise, kuvvetli bir bürhan ile sonra iltizam eder.

Dördüncü Nükte

In connection with the Third Point, we shall indicate briefly a matter that has been disputed by the Shi'ites and the Sunnis and has been magnified to such an extent that it has been included in the books on doctrine, among the fundamentals of belief. {See, al-Taftazani, Sharh al-'Aqa'id (Turk. tr. Süleyman Uludağ), 321}

The Sunnis say: "Ali (May God be pleased with him) was the fourth of the Rightly-Guided Caliphs.

Abu Bakr the Veracious (May God be pleased with him) was superior to him and was more deserving of the Caliphate, therefore it passed to him first." {See, Ahmad b. Hanbal, al-'Aqida, i, 123; Ibn Abi 'Izz, Sharh 'Aqida al-Tahawiyya, i, 545, 548.}

While the Shi'ites say: "It was 'Ali's right. An injustice was done to him. 'Ali was the most worthy of them all."

A summary of the arguments for their claims is this: They say: "The Hadiths of the Prophet (UWBP) about 'Ali, {Tirmidhi, Manaqib, 19; Ibn Maja, Muqaddima,}

and with his title of King of Sainthood his being the recognized authority of the vast majority of the saints and spiritual paths,

and his extraordinary knowledge, courage, and worship,

and the Prophet's (Upon whom be blessings and peace) intense concern for him and towards his descendants all show that he was the most worthy.

The Caliphate was always his right; it was seized from him."

The Answer: The fact that 'Ali (May God be pleased with him) followed the first three Caliphs, whom he repeatedly acknowledged,* and held the position of their Shaikh al-Islam, refutes these claims of the Shi'ites.

*{See, Bukhari, Fada'il Ashab, 5; Abu Da'ud, Sunna, 7; Musnad, i, 106.}

Furthermore, the victories of Islam and the struggles against its enemies in the time of the first three Caliphs and the events in 'Ali's time, refute the Shi'ites' claims,

again from the point of view of the Islamic Caliphate. That is to say the Sunnis' claim is rightful.

If it is said, there are two sorts of Shi'ites, the Sainthood Shi'a and the Caliphate Shi'a.

#40

Because they mixed hatred and politics the second group may have been unjust,

but the first group were not concerned with partisan politics.

However, the Sainthood Shi'a joined the Caliphate Shi'a.

Üçüncü Nükte münasebetiyle Şîalarla Ehl-i Sünnet ve Cemaatin medar-ı nızai, hattâ akaid-i imaniye kitaplarına ve esasat-ı imaniye sırasına girecek derecede büyütülmüş bir mes'eleye kısaca bir işaret edeceğiz. Mes'ele şudur:

Ehl-i Sünnet Ve Cemaat der ki: "Hazret-i Ali (R.A.), Hülefa-i Erbaa'nın dördüncüsüdür.

Hazret-i Siddık (R.A.) daha efdaldır ve hilafete daha müstehak idi ki, en evvel o geçti."

Şîalar derler ki: "Hak, Hazret-i Ali'nin (R.A.) idi. Ona haksızlık edildi. Umumundan en efdal Hazret-i Ali'dir. (R.A.)"

Davalarına getirdikleri delillerin hülâsası: Derler ki: Hazret-i Ali (R.A.) hakkında varid ehadîs-i Nebeviye

ve Hazret-i Ali'nin (R.A.) "Şah-ı Velayet" ünvanıyla ekseriyet-i mutlaka ile evliyanın ve tarîklerin mercii

ve ilim ve şecaat ve ibadette hârikulâde sıfatları

ve Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm ona ve ondan teselsül eden Âl-i Beyte karşı şiddet-i alâkası gösteriyor ki; en efdal odur,

daima hilafet onun hakkı idi, ondan gasbedildi.

Elcevab: Hazret-i Ali (R.A.) mükerreren kendi ikrarı ve yirmi seneden ziyade o hülefa-i selâseye ittiba ederek onların şeyhülislâmlığı makamında bulunması, Şîaların bu davalarını cerhediıyor.

Hem hülefa-i selâsenin zaman-ı hilafetlerinde fütuhât-ı İslâmiye ve mücahede-i a'da hâdiseleri ve Hazret-i Ali'nin (R.A.) zamanındaki vakıalar,

yine hilafet-i İslâmiye noktasında Şîaların davalarını cerhediıyor. Demek Ehl-i Sünnet Ve Cemaatin davası, haktır.

Eğer denilse: Şîa ikidir. Biri; şîa-i velayettir, diğeri; şîa-i hilafettir.

Haydi bu ikinci kısım garaz ve siyaset karıştırmasıyla haksız olsun.

Fakat birinci kısımda garaz ve siyaset yok.

Halbuki şîa-i velayet, şîa-i hilafete iltihak etmiş,

That is, some of the saints of the Sufi orders looked on ‘Ali as superior

and they endorsed the claims of the Caliphate Shi‘a.

The Answer: ‘Ali (May God be pleased with him) has to be considered in two respects.

One is from the point of view of his personal perfections and rank,

and the other is from the point of view of his representing the collective personality of the Prophet’s (UWBP) family.

As for this collective personality, it displays an aspect of the Most Noble Messenger’s (UWBP) essential nature.

Thus, in regard to the first point, foremost ‘Ali himself and all the people of truth gave precedence to Abu Bakr and ‘Umar. *{See, al-Ghazali, Qawa’id al-‘Aqa’id, i, 228; al-Kalabazi, al-Ta’arruf li-Madhab Ahl Tasawwuf, i, 57.}

They saw their ranks as higher in the service of Islam and closeness to God.

As for the second point, as the representative of the collective personality of the Prophet’s (UWBP) family, which represents an aspect of the Muhammadan Truth, ‘Ali has no equal.

The highly laudatory Hadiths about ‘Ali* look to this second point. *{Tirmidhi, Manaqib, 19; Ibn Maja, Muqaddima, 11; Musnad, i, 84, 118; iv, 281}

There is a sound narration that corroborates this: the Noble Messenger (UWBP) decreed: “The descendants of each prophet are from himself. My descendants are those of ‘Ali.” *{Tabarani, al-Majma‘ al-Kabir, no: 2630; al-Haythami, Majma‘ al-Zawa’id, x, 333; al-Munawi, Fayd al-Qadir, 223, no: 1717.}

The reason the Hadiths praising ‘Ali more than the other three Caliphs have become so widespread is that

the people of truth, that is, the Sunnis, spread many narrations about him in response to the Umayyads and Kharijites attacking and disparaging him unjustly.

The other Rightly-Guided Caliphs were not subject to such criticism and detraction, so no need was felt to spread Hadiths about them.

Furthermore, the Prophet (UWBP) saw with the eye of prophethood the grievous events and internal strife to which ‘Ali would be exposed in the future,

and in order to save him from despair and his community from thinking unfavourably of him, he consoled him and guided his community with significant Hadiths like “Whosever master I am, ‘Ali too is his master”.

yani; ehl-i turuktaki evliyanın bir kısmı Hazret-i Ali’yi (R.A.) efdal görüyorlar.

Siyaset cihetinde olan şîa-i hilafetin davalarını tasdik ediyorlar.

Elcevab: Hazret-i Ali’ye (R.A.) iki cihetle bakılmak gerektir.

Bir ciheti; şahsî kemalât ve mertebesi noktasından.

İkinci cihet: Âl-i Beytin şahs-ı manevîsini temsil ettiği noktasındandır.

Âl-i Beytin şahs-ı manevîsi ise, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm’ın bir nevi mahiyetini gösteriyor.

İşte birinci nokta itibariyle Hazret-i Ali (R.A.) başta olarak bütün ehl-i hakikat, Hazret-i Ebubekir ve Hazret-i Ömer’i (R.A.) takdim ediyorlar.

Hizmet-i İslâmiyette ve kurbîyet-i İlahiyede makamlarını daha yüksek görmüşler.

İkinci nokta cihetinde Hazret-i Ali (R.A.) şahs-ı manevî-i Âl-i Beytin mümessili ve şahs-ı manevî-i Âl-i Beyt, bir hakikat-ı Muhammediyeyi (A.S.M.) temsil ettiği cihetle, müvazeneye gelmez.

İşte Hazret-i Ali (R.A.) hakkında fevkalâde senakârane ehadîs-i Nebeviye, bu ikinci noktaya bakıyorlar.

Bu hakikatı teyid eden bir rivayet-i sahiha var ki; Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş: "Her Nebinin nesli kendindendir. Benim neslim, Ali'nin (R.A.) neslidir."

Hazret-i Ali'nin (R.A.) şahsı hakkında sair hülefadan ziyade senakârane ehadîsin kesretle intişarının sırrı şudur ki:

Emevîler ile Haricîler, ona haksız hücum ve tenkis ettiklerine mukabil Ehl-i Sünnet Ve Cemaat olan ehl-i hak, onun hakkında rivayati çok neşrettirler.

Sair Hülefa-i Raşidîn ise, öyle tenkid ve tenkise çok maruz kalmadıkları için, onlar hakkındaki ehadîsin intişarına ihtiyaç görülmedi.

Hem istikbalde Hazret-i Ali (R.A.) elîm hâdisata ve dâhilî fitnelere maruz kalacağını nazar-ı nübüvvetle görmüş,

Hazret-i Ali'yi (R.A.) me'yusiyetten ve ümmetini onun hakkında sût-i zandan kurtarmak için مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ

فَعَلَيْ مَوْلَاهُ gibi mühim hadislerle Ali'yi (R.A.) teselli ve ümmeti irşad etmiştir.

**Tirmidhi, Manaqib, 19; Ibn Maja, Muqaddima, 11; Musnad, i, 84, 118, 119, 152, 331; iv, 281, 368, 370, 383; v, 347, 366, 419; al-Kattani, Nazm al-Mutanathir fi'l-Ahadith al-Mutawatir, 24; al- Munawi, Fayd al-Qadir, vi, 218; Ibn Hibban, Sahih, ix, 42; al-Hakim, al-Mustadrak, ii, 130; iii, 134.}*

The excessive love of the Sainthood Shi'a towards 'Ali (May God be pleased with him) and – influenced by the Sufi Orders – their deeming him superior, does not make them answerable to the degree of the Caliphate Shi'a.

Hazret-i Ali'ye (R.A.) karşı şîa-i velayetin ifratkârane muhabbetleri ve tarîkat cihetinden gelen tafdilleri, kendilerini şîa-i hilafet derecesinde mes'ul etmez.

www.risaleglobal.com

For those who follow the path of sainthood look towards their spiritual guides with love, and the mark of love is excess;* it wants to see the beloved as greater than his rank. *{*Abu Da'ud, Adab, 113; Musnad, v, 194; vi, 450.*}

And that is how it sees him. Ecstatics may be forgiven excesses of love.

So their deeming 'Ali more worthy because of their love may be excused on condition it does not turn into disparagement of the other Rightly-Guided Caliphs and enmity towards them, and does not go beyond the fundamental teachings of Islam.

As for the Caliphate Shi'a, since political prejudice took a hold of them they could not rid themselves of hatred and aggression, so forfeited their right to be excused.

Even, confirming the saying, "Not for love of 'Ali, but out of hatred of 'Umar", since Persian national pride was wounded at 'Umar's hand,* they showed their revenge in the form of love of 'Ali.

So also 'Amr ibn al-'As's rebellion against 'Ali and 'Umar ibn al-Sa'd's tragic war against Husayn** aroused in the Shi'a an intense anger and enmity towards the name of 'Umar.

*{*See, Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, vi, 12, 21; al-Tabari, Tarikh al-'Umam wa'l-Muluk, iii, 283, 289.*}

**{*See, al-Tabari, Tarikh al-'Umam wa'l-Muluk, iii, 298; Ibn Kathir, al-Bidaya wa'l-Nihaya, viii, }*}

The Sainthood Shi'a have no right to criticize the Sunnis,

for the Sunnis have not decried 'Ali, indeed, they love him sincerely.

But they avoid the excessive love which is described as dangerous in Hadiths.* The Prophet's (UWBP) praise of 'Ali's followers in the Hadiths** refers to the Sunnis.

*{*Musnad, i, 160; Nasa'i, al-Sunan al-Kubra, v, 137; al-Hakim, al-Mustadrak, iii, 132.*}

**{*al-Tabarani, al-Mu'jam al-Awsad, vi, 354; vii, 343.*}

For it is the Sunnis among 'Ali's followers who love him in a moderate fashion and are the people of truth.

Just as excessive love of Jesus (Upon whom be peace) is dangerous for Christians,

so it has been made clear in sound Hadiths that that sort of excessive love for 'Ali is dangerous.

*{*Bukhari, Ta'rikh al-Kabir, ii, 257; Ahmad ibn Hanbal, Fada'il al-Sahaba: 1087, 1221, 1222; al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, ix, 133; Ibn al-Jawzi, al-'Ilal il-Mutanahiya, i, 223.*}

Çünkü ehl-i velayet meslek itibariyle, muhabbet ile müridlerine bakarlar. Muhabbetin şe'ni ifrattır. Mahbubunu makamından fazla görmek arzu ediyor ve öyle de görüyor.

Muhabbetin taşkınlıklarında ehl-i hal mazur olabilirler.

Fakat onların muhabbetten gelen tafdili, Hülefa-i Raşid'in zemmine ve adavetine gitmemek şartıyla ve usûl-i İslâmiyenin haricine çıkmamak kaydıyla mazur olabilirler.

Şîa-i hilafet ise; ağraz-ı siyaset, içine girdiği için, garazdan, tecavüzden kurtulamıyorlar, itizar hakkını kaybediyorlar.

Hattâ لَا حُبَّ عَلِيٍّ بَلْ لِبُغْضِ عُمَرَ cümlesine mâsadak olarak Hazret-i Ömer'in (R.A.) eliyle İran milliyeti ceriha aldığı için, intikamlarını hubb-u Ali suretinde gösterdikleri gibi,

Amr İbn-ül Âs'ın Hazret-i Ali'ye (R.A.) karşı hurucu ve Ömer İbn-i Sa'd'ın Hazret-i Hüseyin'e (R.A.) karşı feci muharebesi, Ömer ismine karşı şiddetli bir gayz ve adaveti Şîalara vermiş.

Ehl-i Sünnet ve Cemaate karşı şîa-i velayetin hakkı yoktur ki, Ehl-i Sünneti tenkid etsin.

Çünkü Ehl-i Sünnet, Hazret-i Ali'yi (R.A.) tenkis etmedikleri gibi ciddî severler.

Fakat hadîsçe tehlikeli sayılan ifrat-ı muhabbetten çekiniyorlar. Hadîsçe Hazret-i Ali'nin (R.A.) şîası hakkındaki sena-yı Nebvî, Ehl-i Sünnete aittir.

Çünkü istikametli muhabbetle Hazret-i Ali'nin (R.A.) şîaları, ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaattir.

Hazret-i İsa Aleyhisselâm hakkındaki ifrat-ı muhabbet, Nasara için tehlikeli olduğu gibi;

Hazret-i Ali (R.A.) hakkında da o tarzda ifrat-ı muhabbet, hadîs-i sahihte tehlikeli olduğu tasrih edilmiş.

If the Sainthood Shi‘a say: “Once ‘Ali’s consummate spiritual attainments are accepted, it is impossible to give precedence to Abu Bakr the Truthful.”

#42

The reply: It was as though the personal perfections of Abu Bakr, the Supremely Veracious, and ‘Umar, the Supreme Distinguisher between True and False (May God be pleased with them), had been placed in the pan of some scales together with their achievements during their Caliphates, realized through their performance of the duties inherited from the Prophet (UWBP),

and in the other pan had been placed ‘Ali’s (May God be pleased with him) extraordinary personal perfections together with the internal Caliphate struggles, which resulted from the tragic events he was compelled to enter upon and were the object of suspicion and distrust,

and the Sunnis saw that Abu Bakr’s or ‘Umar’s or ‘Uthman’s (Dhi’l-Nurayn) pan weighed heavier, and so they gave them precedence.

Moreover, as is proved in the Twelfth and Twenty-Fourth Words, prophethood is so elevated in comparison to sainthood that

a tiny manifestation of it is superior to a large manifestation of sainthood.

In regard to this, the successes of the Supremely Veracious and the Supreme Distinguisher between True and False during their Caliphates was an indication for the Sunnis that their share in the legacy of prophethood* and the establishment of its laws had been divinely bestowed. *{See, Bukhari, Fada’il Ashab, 6; Muslim, Fada’il al-Sahaba, 15-16; Tirmidhi, Ruya, 9.}

Since ‘Ali’s personal perfections did not dismiss that greater share, which had been inherited from the Prophet (UWBP),

he acted as Shaikh al-Islam for Abu Bakr and ‘Umar, the two Illustrious Elders, in the time of their Caliphates, and esteemed them.

How should the Sunnis, who love and revere ‘Ali, not love and revere the two Elders, whom ‘Ali loved and revered sincerely?

Let us make this truth clear by means of an example:

One of the sons of a very rich man is given twenty batmans* of silver and four batmans of gold from his father’s legacy, and another is given five of silver and five of gold.

So if the third is given three of silver and five of gold, of course the last two will receive less in quantity, but more in quality. *{Batman: a weight varying from 5-30 lbs. [Tr.]}

Şîa-i velayet eğer dese ki: Hazret-i Ali’nin (R.A.) kemalât-ı fevkalâdesi kabul olunduktan sonra Hazret-i Sıddık’ı (R.A.) ona tercih etmek kabil olmuyor.

Elcevab: Hazret-i Sıddık-ı Ekber’in ve Faruk-u Azam’ın (R.A.) şahsî kemalâtıyla ve veraset-i nübüvvet vazifesiyle zaman-ı hilafetteki kemalâtı ile beraber bir mizanın kefesine,

Hazret-i Ali’nin (R.A.) şahsî kemalât-ı hârikasıyla, hilafet zamanındaki dâhilî bilmeceburiye girdiği elim vakıalardan gelen ve sû’-i zanlara maruz olan hilafet mücahedeleri beraber mizanın diğer kefesine bırakılsa,

elbette Hazret-i Sıddık’ın (R.A.) veyahut Faruk’un (R.A.) veyahut Zinnureyn’in (R.A.) kefesini ağır geldiğini Ehl-i Sünnet görmüş, tercih etmiş.

Hem Onikinci ve Yirmidördüncü Sözlerde isbat edildiği gibi: Nübüvvet, velayete nisbeten derecesi o kadar yüksektir ki;

nübüvvetin bir dirhem kadar cilvesi, bir batman kadar velayetin cilvesine müreccahtır.

Bu nokta-i nazardan Hazret-i Sıddık-ı Ekber’in (R.A.) ve Faruk-u Azam’ın (R.A.) veraset-i nübüvvet ve tesis-i ahkâm-ı risalet noktasında hisseleri taraf-ı İlahîden ziyade verildiğine, hilafetleri zamanlarındaki muvaffakiyetleri Ehl-i Sünnet ve Cemaatçe delil olmuş.

Hazret-i Ali’nin (R.A.) kemalât-ı şahsiyesi, o veraset-i nübüvvetten gelen o ziyade hisseyi hükümden iskat edemediği için,

Hazret-i Ali (R.A.) Şeyheyn-i Mükerreremeyn’in zaman-ı hilafetlerinde onlara şeyhülislâm olmuş ve onlara hürmet etmiş.

Acaba Hazret-i Ali’yi (R.A.) seven ve hürmet eden ehl-i hak ve sünnet, Hazret-i Ali’nin (R.A.) sevdiği ve ciddî hürmet ettiği Şeyheyne nasıl sevmesin ve hürmet etmesin?

Bu hakikatı bir misal ile izah edelim. Meselâ:

Gayet zengin bir zâtın irsiyetinden evlâdlarının birine yirmi batman gümüş ile dört batman altın veriliyor. Diğerine beş batman gümüş ile beş batman altın veriliyor.

Öbürüne de üç batman gümüş ile beş batman altın verilse; elbette âhirdeki ikisi çendan kemmiyetten az alıyorlar, fakat keyfiyetten ziyade alıyorlar.

Like this example, the lesser amount of the two elders' share of the gold of the truth of divine immediacy, which was manifested in the legacy of prophethood and the establishment of its laws,

would weigh heavier than the great amount of divine proximity and the perfections of sainthood which sprang from the jewel of sainthood. *{See, Tirmidhi, Ruya, 10; Abu Da'ud, Sunna, 8; Musnad, v, 44, 50.}

These points should also be taken into account when weighing them up.

But if they are compared with one another from the point of view of personal courage, knowledge, and sainthood, the matter takes on a different complexion.

#43

Also, there can be no comparison in respect of the collective personality of the Prophet's (UWBP) family, which was represented in the person of 'Ali (May God be pleased with him), and of the Muhammadan Truth, which was manifested as a total inheritance in that collective personality.

For contained in it was the mighty mystery of the Prophet Muhammad himself (Upon whom be blessings and peace).

As for the Caliphate Shi'a, they can claim no rights before the Sunnis other than shame.

For although they say they have tremendous love for 'Ali (May God be pleased with him), they disparage him,

and their creed necessitates accusing him of immorality.

For they say that although Abu Bakr the Veracious and 'Umar were acting unjustly, 'Ali feigned approval for them;

according to Shi'i terminology, he dissimulated. That is, he was frightened of them and behaved hypocritically. *{See, al-Razî, I'tiqad Firaq al-Muslimin wa'l-Mushrikin, i, 60, 61; Ibn Taymiyya, Minhaj al-Sunna, vi, 320.}

But it is not love to hold that someone who was such a hero of Islam, won the title Lion of Allah,* and was the commander and guide of the faithful, was simulating love for people he did not love out of fear and deception, and was feigning approval for them in fear for more than twenty years, and was following wrongdoers.

*{See, Ahmad b. 'Abdullah al-Tabari, al-Riyad al-Nadira, i, 245; Zaha'ir al-Uqba, i, 92.}

'Ali (May God be pleased with him) would disclaim love that sort.

Thus, the people of truth's creed in no way disparages 'Ali, nor levels accusations of immorality at him.

İşte bu misal gibi Şeyheynin veraset-i nübüvvet ve tesis-i ahkâm-ı risaletinden tecelli eden hakikat-ı akrebiyet-i İlahiye altunundan hisselerinin az bir fazlalığı,

kemalât-ı şahsiye ve velayet cevherinden neş'et eden kurbiyet-i İlahiye'nin ve kemalât-ı velayetin ve kurbiyetin çoğuna galib gelir.

Müvazenede bu noktaları nazara almak gerektir.

Yoksa şahsî şecaati ve ilmi ve velayeti noktasında birbiri ile müvazene edilse, hakikatın sureti değişir.

Hem Hazret-i Ali'nin (R.A.) zâtında temessül eden şahs-ı manevî-i Âl-i Beyt ve o şahsiyet-i maneviyede veraset-i mutlaka cihetiyle tecelli eden hakikat-ı Muhammediye (A.S.M.) noktasında müvazene edilmez.

Çünkü orada Peygamber Aleyhissalâtu Vesselâm'ın sırr-ı azîmi var.

Amma şîa-i hilafet ise, Ehl-i Sünnet ve Cemaate karşı mahcubiyetinden başka hiçbir hakları yoktur.

Çünkü bunlar Hazret-i Ali'yi (R.A.) fevkalâde sevmek davasında oldukları halde tenkis ediyorlar

ve sû-i ahlâkta bulunduğunu onların mezhepleri iktiza ediyor.

Çünkü diyorlar ki: "Hazret-i Sıddık ile Hazret-i Ömer (R.A.) haksız oldukları halde Hazret-i Ali (R.A.) onlara mümaşat etmiş,

Şîa ıstılahınca takiiye etmiş; yani onlardan korkmuş, riyakârlık etmiş."

Acaba böyle kahraman-ı İslâm ve "Esedullah" ünvanını kazanan ve sıddıkların kumandanı ve rehberi olan bir zâtı, riyakâr ve korkaklık ile ve sevmediği zâtlara tasannu'kârane muhabbet göstermekle ve yirmi seneden ziyade havf altında mümaşat etmekle haksızlara tebaiyeti kabul etmekle muttasıf görmek, ona muhabbet değildir.

O çeşit muhabbetten Hazret-i Ali (R.A.) teberri eder.

İşte ehl-i hakkın mezhebi hiçbir cihetle Hazret-i Ali'yi (R.A.) tenkis etmez, sû-i ahlâk ile ittiham etmez.

It does not attribute cowardice where there was such remarkable courage, but says that if 'Ali had not considered the Rightly-Guided Caliphs to be right, he would not have recognized them for a minute, nor obeyed them.

It means that since he thought them right and preferable, he made over his courage and striving to the way of justice. *{Ibn Abi al-Hadid, Sharh Nahj al-Balagha, i, 130-2.}

In Short: Too much or too little of anything is not good. Moderation is the middle way* and has been chosen by the Sunnis. *{See, al-Bayhaqi, Shu'ab al-Iman, iii, 402; v, 261; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', i, 470.}

But, alas, Kharijite ideas have infiltrated the Sunnis to an extent; so too addicts of politics and some atheists criticize

'Ali. They say, God forbid, that he did not understand politics so was not entirely worthy of the Caliphate and could not govern,

and because of these unjust accusations, 'Alawis feel affronted at the Sunnis.

Whereas Sunnis hold no principles or basic beliefs that necessitate such ideas. Indeed, they prove the opposite.

The Sunnis cannot be condemned because of ideas that come from Kharijites and atheists.

#44

Indeed, the Sunnis are firmer followers of 'Ali than the 'Alawis.

They mention 'Ali in the laudatory fashion he deserves in all their khutbas and prayers.

And the saints and purified scholars, the vast majority of whom belonged to the Sunni school, recognized him as a spiritual guide and the king of sainthood. *{See, Imam Rabbani, al-Maktubat, i, 134 (No: 251).}

The 'Alawis should ignore the Kharijites and atheists who have deservedly earned the enmity of both the 'Alawis and the Sunnis, and not take sides against the people of truth.

Some 'Alawis even abandon the Prophet's (UWBP) Sunna out of spite for the Sunnis.

Anyway, we have said too much on this matter, for it has been discussed inordinately by the religious scholars.

O Sunnis, who are the people of truth, and 'Alawis, whose way is love of the Prophet's (UWBP) family!

Quickly put an end to this meaningless, disloyal, unjust, and harmful dispute between you.

Öyle bir hârika-i şecaate korkaklık isnad etmez ve derler ki: "Hazret-i Ali (R.A.), Hülefa-i Raşidîn'i hak görmeseydi, bir dakika tanımaz ve itaat etmezdi.

Demek ki onları haklı ve racih gördüğü için, gayret ve şecaatini hakperestlik yoluna teslim etmiş."

Elhasıl: Herşeyin ifrat ve tefriti iyi değildir. İstikamet ise hadd-i vasattır ki, Ehl-i Sünnet Ve Cemaat onu ihtiyar etmiş.

Fakat maatteessüf Ehl-i Sünnet Ve Cemaat perdesi altına Vehhabîlik ve Haricîlik fikri kısmen girdiği gibi, siyaset meftunları ve bir kısım mülhidler, Hazret-i Ali'yi (R.A.) tenkid ediyorlar.

Hâşâ, siyaseti bilmediğinden hilafete tam liyakat göstermemiş, idare edememiş diyorlar.

İşte bunların bu haksız ithamlarından Alevîler, Ehl-i Sünnete karşı küsmek vaziyetini alıyorlar.

Halbuki Ehl-i Sünnetin düsturları ve esas mezhepleri, bu fikirleri iktiza etmiyor belki aksini isbat ediyorlar.

Haricîlerin ve mülhidlerin tarafından gelen böyle fikirler ile Ehl-i Sünnet mahkûm olamaz.

Belki Ehl-i Sünnet, Alevîlerden ziyade Hazret-i Ali'nin (R.A.) taraftarıdır.

Bütün hutbelerinde, dualarında Hazret-i Ali'yi (R.A.) lâıyk olduğu senaile zikrediyorlar.

Hususan ekseriyet-i mutlaka ile Ehl-i Sünnet Ve Cemaat mezhebinde olan evliya ve asfiya, onu mürşid ve şah-ı velayet biliyorlar.

Alevîler, hem Alevîlerin hem Ehl-i Sünnetin adavetine istihkak kesbeden Haricîleri ve mülhidleri bırakıp, ehl-i hakka karşı cephe almamalıdır.

Hattâ bir kısım Alevîler, Ehl-i Sünnetin inadına sünneti terk ediyorlar.

Her ne ise bu mes'elede fazla söyledik. Çünkü ülemanın beyinde ziyade medar-ı bahsolmuştur.

Ey ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaat! Ve ey Âli-Beytin muhabbetini meslek ittihaz eden Alevîler!

Çabuk bu manasız ve hakikatsız, haksız, zararlı olan nizamınızdan kaldırınız.

Otherwise the atheistic current which is now so influential will make one of you a tool against the other, and use the one to crush the other.

And after defeating the one it will destroy the tool.

As believers in divine unity, it is essential that you leave aside unimportant matters that cause division, for there are a hundred fundamental sacred bonds between you that enjoin brotherhood and unity.

Second Station

The Second Station will be about the second truth of the verse, **But if they turn away, say: "God suffices me, there is no god but He; in Him do I place my trust – He the Sustainer of the Throne [of Glory] Supreme!"** (9:129)

{The Second Station was designated the Eleventh Flash.}

**Note: Our Master, Hazret-i Ustad, said in explanation of these two phrases in the footnote of the Sixth Chapter of the Twenty-Ninth Flash, which is in Arabic: "The degrees of these two phrases were written in Arabic because they are reflection and remembrance of God rather than intellectual knowledge....." The Fourth Ray, called Hasbiye Risalesi, about the verse "For us God suffices, and he is the Best Disposer of Affairs," was written subsequently in Turkish.*

#45

The Fifth Flash

A treatise was to be written that would explain in fifteen degrees a highly significant meaning of the verse, **"For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs,"** (3:173) but it has been postponed for now since it would have been concerned more with reflective thought and the recollection of God than with reality and intellectual knowledge. In fact, the important treatise called The Stairway of the Practices of the Prophet and Antidote for the Sickness of Innovation was originally known as the Fifth Flash, but since it comprised eleven points, it was designated the Eleventh Flash, and the Fifth Flash's place remained unoccupied.

The Sixth Flash

Yoksa şimdiki kuvvetli bir surette hükmeyleyen zendeka cereyanı, birinizi diğeri aleyhinde âlet edip ezmesinde istimal edecek.

Bunu mağlub ettikten sonra, o âleti de kıracak.

Siz ehl-i tevhid olduğunuzdan uhuvveti ve ittihadı emreden yüzer esaslı rabita-i kudsiye mabeyninizde varken, ıftirakı iktiza eden cüz'î mes'eleleri bırakmak elzemdir.

İkinci Makam

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

âyetinin ikinci hakikatına dair olacak. [*]

{[*] Bu İkinci Makam, Onbirinci Lem'a olarak te'lif edilmiştir.}

Beşinci Lem'a

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

âyetinin gayet mühim bir hakikatını onbeş mertebe ile beyan edecek bir risale olacaktı. Fakat hakikat ve ilimden ziyade, zikir ve tefekkür ile münasebetdar olduğundan şimdilik te'hir edildi. Çendan Onbirinci Lem'a olan "Mirkat-üs Sünneti ve Tiryak-ı Maraz-ıl Bid'a" namındaki gayet mühim bir risale Beşinci Lem'a namıyla bidayeten yazılmıştı. Fakat o risale, onbir nükte-i mühimmeye inkısam ettiğinden Onbirinci Lem'aya girdi. Beşinci Lem'a açıkta kaldı.

Altıncı Lem'a

Again, there was to have been a treatise explaining in fifteen or twenty degrees of reflective thought the important truth stated in numerous verses of the Qur'an and expressed by the phrase: "There is no power and strength save through God, the Exalted, the Mighty." Like the Fifth Flash, this consisted of degrees I had perceived in myself and observed through reflection and remembrance of God in my journeying of the spirit. Therefore, since it was more a means to illumination and spiritual pleasure than intellectual knowledge and reality, it seemed appropriate to include it at the end of the Flashes, which are about reality, rather than among them.

#46

The Seventh Flash

[This is about the seven sorts of predictions about the Unseen at the end of Sura al-Fath.]

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate. Truly did God fulfil the vision for His Messenger: You shall enter the Sacred Mosque, if God wills, with minds secure, heads shaved, hair cut short, and without fear. For He knew what you knew not, and He granted besides this, a victory soon to come.

* It is He who sent His Messenger with guidance and the Religion of Truth, to proclaim it over all religion, and enough is God for a Witness.

* Muhammad is the Messenger of God; and those who are with him are strong against unbelievers, [but] compassionate among each other. You will see them bow and prostrate themselves [in prayer], seeking grace from God and [His] good pleasure. On their faces are their marks, [being] the traces of their prostration. This is their similitude in the Torah; and their similitude in the Gospel is: like a seed which sends forth its blade, then makes it strong; it then becomes thick, and it stands on its own stem, [filling] the sowers with wonder and delight. As a result, it fills the unbelievers with rage at them. God has promised those among them who believe and do righteous deeds forgiveness, and a great reward. (48:27-9)

These three verses from Sura al-Fath contain many aspects of miraculousness.

The Qur'an of Miraculous Exposition's miraculousness has ten universal aspects; the aspect related to its giving news of the Unseen may be seen in seven or eight ways in these three verses.

The First

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ cümlesinin ifade ettiği çok âyâtın mühim hakikatını yine onbeş-yirmi mertebe-i fikriye ile beyan edecek bir risale olacaktı. Bu Lem'a da, Beşinci Lem'a gibi, nefsimde hissettiğim ve harekât-ı ruhiyemde zikir ve tefekkürle müşahede ettiğim mertebeler olduğundan, ilim ve hakikattan ziyade zevk ve hale medar olmak cihetiyle, hakikat lem'aları içinde değil, belki âhirlerinde yazılması münasib görüldü.

Yedinci Lem'a

[Sure-i Feth'in âhirindeki âyetin yedi nevi ihbar-ı gaybisine dairdir.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ
لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ
فَتْحًا قَرِيبًا
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى
الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ
بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَ
رِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ
مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ
شَطَأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ
الزَّרَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا *

Sure-i Feth'in bu üç âyetinin çok vücu-u i'cazı vardır.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın on vücu-u külliye-i i'caziyesinden ihbar-ı bilgayb vechi, şu üç âyette yedi-sekiz vecihle görünüyör.

Birincisi

“Truly did God fulfil the vision for His Messenger” to the end of the verse, gave certain news of the conquest of Mecca before it happened.

It occurred two years later just as predicted.
{Ibn Hisham, Sirat al-Nabawiyya, v, 69; Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, ii, 139, 146.}

#47

The Second

“And He granted besides this, a victory soon to come” is stating that

although the Truce of Hudeybiya was apparently opposed to Islam's interests

and the Quraysh were victorious to an extent,

in reality it was a great victory and the key to further conquests.

For with the Truce the physical sword was temporarily hung up,

but the flashing diamond sword of the Qur'an was unsheathed, and it conquered minds and hearts.

As a result of it, the two sides mixed with one another.

The virtues of Islam and lights of the Qur'an rent the veils of obduracy and tribalism and prevailed.

For example, people like Khalid ibn al-Walid, a brilliant warrior, and 'Amr ibn al-'As, a brilliant politician, who could not accept defeat, were defeated

by the Qur'anic sword manifested through the Truce of Hudeybiya.* They submitted in perfect obedience to Islam in Medina, and Khalid became a “Sword of Allah;” a sword in the conquests of Islam. *{Ibn Hisham, Sirat al-Nabawiyya, iv, 7; Ibn Sa'd, al-Tabaqat al-Kubra, iv, 252.}

An Important Question: What was the reason the Companions of the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace), the Glory of the World and Beloved of the Sustainer of All the Worlds, were defeated by the idolators at the end of Uhud and beginning of Hunayn? {See, Bukhari, Maghazi, 54; Jihad, 52, 61, 97, 167; Muslim, Jihad, 79; Tirmidhi, Jihad, 15.}

The Answer: Among the idolators were many persons like Khalid who in the future would be equal to the leading Companions of that time.

Therefore, so as not to degrade them entirely in the view of the future, which for them would be glorious and honourable,

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا ilâ âhir.. Feth-i Mekke'yi vukuundan evvel kat'iyetle haber veriyor.

İki sene sonra haber verdiği tarzda vuku bulmuştur.

İkincisi

فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ifade ediyor ki:

Sulh-u Hudeybiye, çendan zâhiri İslâm aleyhinde görülmüş

ve Kureyşiler bir derece galib görünmüş olduğu halde

manen Sulh-u Hudeybiye, mânevî büyük bir fetih hükmünde olacak ve sair fütuhâtın da anahtarı olacak diye ihbar ediyor.

Filhakika, Sulh-u Hudeybiye ile çendan maddî kılınc, kılıfına muvakkaten konuldu.

Fakat Kur'an-ı Hakîm'in barika-âsa elmas kılıncı çıktı, kalbleri, akılları fethetti.

Musâlâha münasebetiyle birbiriyle ihtilat ettiler.

Mehâsin-i İslâmiyet, envar-ı Kur'aniye, inad ve taassubat-ı kavmiye perdelerini yırtarak, hükmünü icra ettiler.

Meselâ: Bir dâhiye-i harb olan Hâlid Bin Velid ve bir dâhiye-i siyaset olan Amr İbn-ül Âs gibi, mağlubiyeti kabul etmeyen zatlar,

Sulh-u Hudeybiye ile cilvesini gösteren seyf-i Kur'anî onları mağlup edip, Medine-i Münevvere'ye kemal-i inkıyad ile İslâmiyete gerdendâde-i teslim olduktan sonra Hazret-i Hâlid, bir "Seyfullah" şekline girdi ve fütuhât-ı İslâmiyenin bir kılıncı oldu.

Mühim Bir Sual: Fahr-ül Âlemîn ve Habib-i Rabb-ül Âlemîn Hazret-i Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Sahabelerinin, müşrikine karşı Uhud'un nihayetinde ve Huneyn'in bidayetinde mağlubiyetinin hikmeti nedir?

Elcevap: Müşrikler içinde, o zamanda saff-ı Sahabede bulunan ekâbir-i Sahabeye istikbalde mukabil gelecek Hazret-i Hâlid gibi çok zatlar bulunduğundan,

şanlı ve şerefli olan istikballeri nokta-i nazarında bütün bütün izzetlerini kırmamak için,

divine wisdom gave them in the past immediate recompense for their future good works and did not completely destroy their pride.

That is to say, the Companions of the past were defeated by the Companions of the future, so that the future Companions would enter Islam, not through fear of the flashing sword

but through zeal for the flash of truth, and so that they and their natural valour should not be brought low.

The Third

The words, “and without fear” say this: “You shall circumambulate the Ka’ba in complete safety.”

However at that time the majority of the nomadic peoples of the Arabian Peninsula were hostile,

and most of the environs of Mecca and the tribe of Quraysh, enemies.

By predicting: “Soon you shall circumambulate the Ka’ba without fear,” it was indicating and foretelling that

the Arabian Peninsula would submit and all the Quraysh enter Islam and total security be established.

And it all occurred exactly as predicted. {Ibn Hisham, Sirat al-Nabawiyya, v, 69; Ibn Sa’d, al-Tabaqat al-Kubra, ii, 139, 146.}

#48

The Fourth

“He it is who sent His Messenger with guidance and the Religion of Truth, to proclaim it over all religion”

predicts with complete certainty that the religion which the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) brought would triumph over all religions.

However at that time Christianity, Judaism, and Zoroastrianism had hundreds of millions of adherents and were the official religions of such world- dominant states as Rome, China, and Persia, which had hundreds of millions of subjects,

and Muhammad the Arabian was unable to subdue his own small tribe even. Yet it is foretelling that the religion he brought would triumph over all religions and be victorious over all states.

And it does this most clearly and categorically.

hikmet-i İlahiye, hasenat-ı istikbaliyelerinin bir mükâfat-ı muaccesi olarak mazide onlara vermiş, bütün bütün izzetlerini kırmamış.

Demek mazideki Sahabeler, müstakbeldeki Sahabelere karşı mağlub olmuşlar. Tâ o müstakbel Sahabeler, berk-i süyuf korkusuyla değil,

belki bârika-i hakikat şevkiyle İslâmiyete girsin ve o şehamet-i fitriyeleri çok zillet çekmesin.

Üçüncüsü

لَا تَخَافُونَ kaydıyla ihbar ediyor ki: "Sizler emniyet-i mutlaka içinde Kâbeyi tavaf edeceksiniz."

Halbuki Ceziret-ül Arab'daki bedevî akvam, çoğu düşman olmakla beraber,

Mekke etrafı ve Kureyş kabilesi kısm-ı azamı düşman iken,

yakın bir zamanda hiç havf hissedilmezken Kâbeyi tavaf edeceksiniz ihbarıyla

Ceziret-ül Arab'ı itaat altına ve bütün Kureyş'i İslâmiyet içine ve emniyet-i tâmmе vaz'edilmesine, delâlet ve ihbar eder.

Aynen haber verdiği gibi vukua gelmiştir.

Dördüncüsü

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ

Kemal-i kat'iyetle ihbar ediyor ki: "Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın getirdiği din, umum dinlere galebe çalacak."

Halbuki o zamanda yüzer milyon tebaası bulunan Nasara ve Yahudi ve Mecusî dinleri ve Roma, Çin ve İran hükûmeti gibi yüzer milyon tebaası bulunan cihangir devletlerin edyan-ı resmîleri iken,

kendi küçük kabilesine karşı tam galebe edemeyen bir vaziyette bulunan Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm'ın getirdiği din, umum dinlere galib ve umum devletlere muzaffer olacağını ihbar ediyor.

Hem gâyet vuzuh ve kat'iyetle ihbar ediyor.

The future confirmed this prediction, with the sword of Islam extending from the Pacific Ocean in the east to the Atlantic Ocean in the west.

The Fifth

“Muhammad is the Messenger of God, and those who are with him are strong against unbelievers, [but] compassionate among each other. You will see them bow and prostrate themselves.”

The beginning of this verse foretells explicitly the lofty qualities and virtues that made the Companions the most elevated of humankind after the prophets.

And allusively it indicates the Rightly-Guided Caliphs, who would succeed to the Prophet's (UWPB) position after his death through the institution of the Caliphate, and foretells the fine attributes* which were what most distinguished each of them and marked them out. *{See, Ahmad b. Hanbal, Fada'il al-Sahaba, i, 434; Baghawi, Ma'alim al-Tanzil, iv, 206.}

It is as follows: “And those who are with him” alludes to Abu Bakr the Veracious, who was distinguished by being among the Prophet's (UWPB) special followers and party to his conversation, and again being included among his special followers by being the first to die.

While “are strong against the unbelievers” points to 'Umar, who in the future would cause the countries of the globe to tremble at his conquests, and with his justice would descend on tyrants like a thunderbolt.

And “compassionate among each other” gives news of 'Uthman, who in the future when the most serious dissension was being fomented, would sacrifice his own life and spirit out of his perfect compassion so that the blood of Muslims should not be spilt; he preferred to be martyred wrongfully while reading the Qur'an.

#49

And “You will see them bow and prostrate themselves [in prayer], seeking grace from God and [His] good pleasure” tells that with his complete worthiness to undertake the Caliphate and government,

and his heroism, and his choosing perfect asceticism, worship, poverty, and frugality, and whose bowing and prostrating in prayer was corroborated by everyone, 'Ali (May God be pleased with him)

was not responsible for his position in the future and the wars and strife in which he was involved, and that his intention and wish were for divine favour.

The Sixth

The phrase, “This is their similitude in the Torah” makes predictions concerning the Unseen in two respects:

İstikbal, o haber-i gaybîyi, Bahr-i Muhit-i Şarkî'den Bahr-i Muhit-i Garbî'ye kadar İslâm kılıncının uzamasıyla tasdik etmiştir.

Beşincisi

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا ilâ âhir...

Şu Âyetin başı, Sahabelerin Enbiyadan sonra nev-i beşer içinde en mümtaz olduklarına sebep olan secâyâ-yı âliye ve mezâyâ-yı galiyeyi haber vermekle, mânâ-yı sarîhiyle; tabakat-ı Sahabenin istikbalde muttasıf oldukları ayrı ayrı mümtaz has sıfatlarını ifade etmekle beraber,

mânâ-yı işâriyle; ehl-i tahkikçe vefat-ı Nebevîden sonra makamına geçecek Hülefa-yı Raşidîn'e hilafet tertibi ile işaret edip her birisinin en meşhur medâr-ı imtiyazları olan sıfat-ı hâssayı dahi haber veriyor.

Şöyle ki: وَالَّذِينَ مَعَهُ maiyet-i mahsusa ve sohbet-i hâssa ile ve en evvel vefat ederek yine maiyetine girmekle meşhur ve mümtaz olan Hazret-i Sıddık'ı gösterdiği gibi,

أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ ile istikbalde Küre-i Arz'ın devletlerini fütuhatıyla titretecek ve adâletiyle zalimlere saika gibi şiddet gösterecek olan Hazret-i Ömer'i gösterir.

Ve رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ile istikbalde en mühim bir fitnenin vukuu hazırlanırken kemal-i merhamet ve şefkatinden İslâmlar içinde kan dökülmemek için ruhunu feda edip teslim-i nefis ederek Kur'an okurken mazlûmen şehid olmasını tercih eden Hazret-i Osman'ı da haber verdiği gibi,

تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا saltanat ve hilafete kemal-i liyakat ve kahramanlıkla girdiği halde

ve kemal-i zühd ve ibadet ve fakr ve iktisadî ihtiyar eden ve rûkû ve sücudda devamı ve kesreti herkesçe musaddak olan Hazret-i Ali'nin (R.A.)

istikbaldeki vaziyetini ve o fitneler içindeki harbleriyle mes'ul olmadığını ve niyeti ve matlubu fazl-ı İlâhî olduğunu haber veriyor.

Altıncısı

ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ fıkrası, iki cihet ile ihbar-ı gaybîdir.

The First: It cites these qualities of the Companions that are mentioned in the Torah, which for an unlettered person like the Prophet (Upon whom be blessings and peace) belonged to the World of the Unseen.

Yes, as described in the Nineteenth Letter, the Torah contains the following lines about the Companions of the Prophet who was to come at the end of time: "The banners of the holy ones are together with them." * {Deuteronomy, 33:2; Halabi, al-Sirat al-Halabiya, i, 218; Yusuf Nabhani, Hujjat Allah 'ala'l-'Alamin, 113.}

That is, his Companions would be pious worshippers and righteous saints, so that they were described as "the holy ones," that is, "sacred."

The Torah has been corrupted through translation into numerous languages, yet with many of its verses it still corroborates the words of Sura al-Fath, "This is their similitude in the Torah".

The Second aspect of it giving news of the Unseen is this: with this phrase it is predicting that the Companions and the generation that followed them would achieve such a degree of worship that

the luminosity of their spirits would shine in their faces, and that marks would be apparent on their foreheads, like a stamp of sainthood, caused by their repeated prostrations.

And indeed the future proved this brilliantly, with complete clarity and certainty.

Many prominent persons caught up in that strange dissension and political upheaval demonstrated the mystery of "This is their similitude in the Torah", who day and night performed prayers of a thousand rakats like Zayn al-'Abidin, and performed the morning prayer with the ablutions of the previous evening, like Tavus al-Yamani. * {See, Ghazali, Ihya 'Ulum al-Din, i, 359; al-Dhahabi, Siyar A'lam Nubala', iv, 547.}

#50

The Seventh

"And their similitude in the Gospel is: like a seed which sends forth its blade, then makes it strong; it then becomes thick, and it stands on its own stem, [filling] the sowers with wonder and delight. As a result, it fills the unbelievers with rage at them." These phrases give news of the Unseen in two respects:

The First is the prediction in the Gospel about the Companions, which for the unlettered Prophet (UWBP) belonged to the World of the Unseen.

Birincisi: Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm gibi ümmî bir zata nisbeten gayb hükmünde olan Tevrat'taki evsaf-ı Sahabeyi haber veriyor.

Evet Tevrat'ta -Ondokuzuncu Mektub'da beyan edildiği gibi- âhîrzamanda gelecek Peygamber'in Sahabeleri hakkında Tevrat'ta bu fıkra var: "Kudsîlerin bayrakları beraberlerindedir."

Yâni Onun Sahabeleri ehl-i taat ve ibadet ve ehl-i salâhat ve velayettirler ki, o vasıfları "kudsîler" yâni "mukaddes" tabîriyle ifade etmiştir.

Tevrat'ın pek çok ayrı ayrı lisanlara tercüme edilmesi vasıtasıyla o kadar tahrifat olduğu halde, şu Sure-i Feth'in مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ hükmünü müteaddid Âyâtıyla tasdik ediyor.

İkinci cihet ihbar-ı gaybî şudur ki: مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ fıkrasıyla ihbar ediyor ki: "Sahabeler ve Tâbiînler, ibadette öyle bir dereceye gelecekler ki,

ruhlarındaki nuraniyet, yüzlerinde parlayacak ve cebhelerinde kesret-i sücuddan hâsıl olan bir hâtem-i velâyet nev'inde alınlarında sikkeler görünecek."

Evet istikbal bunu vuzuh ile ve kat'iyet ile ve parlak bir surette isbat etmiştir.

Evet o kadar acib fitneler ve dağdağa-i siyaset içinde, gece ve gündüzde Zeynelâbidîn gibi bin rek'at namaz kılan ve Taus-u Yemenî gibi, kırk sene yatsı abdestiyle sabah namazını eda eden çok mühim pek çok zatlar, مَثَلُهُمْ فِي

التَّوْرَةِ sırrını göstermişlerdir.

Yedincisi

وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيُغَيِّظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ fıkrası, iki cihetle ihbar-ı gaybîdir.

Birincisi: Nebiyy-i Ümmî'ye nisbeten gayb hükmünde olan, İncil'in Sahabeler hakkındaki ihbarını ihbardır.

Yes, the Gospels contain such verses as, “With him is a staff of iron, and his community is like him”* describing the Prophet who was to come at the end of time. * {Nabhani, Hujjat Allah ‘ala’l-‘Alamin, 99, 114.}

That is, a Prophet would come who unlike Jesus (UWP) would wield the sword and be charged with waging jihad, as would his Companions.

The one bearing “the staff of iron” would be the World’s Ruler. For in another place in the Gospels it says: “I am going so that the Ruler of the World may come.” *{John, 16:7; Halabi, al-Sirat al-Halabiya, i, 214.}

That is to say, the World’s Ruler will come. It is thus understood from these two verses in the Gospels that

at the outset the Companions would be few and weak, nevertheless they would sprout like seeds, grow, thicken, and find strength.

Then when about to be overwhelmed and smothered by the rage this caused the unbelievers,

they would subjugate mankind with their swords and prove that the Messenger (UWBP), their leader, was the Ruler of the World.

These verses express exactly the meaning of the above verses of Sura al-Fath.

Second Aspect: The verses predict the following: due to their weakness and small number the Companions accepted the Pact of Hudaibiya,

but within a short time they grew and acquired such strength and loftiness that,

planted by the Hand of Power in the field of the face of the earth, they multiplied in most elevated, powerful, fruitful, and plentiful fashion. This was true in comparison with the shoots of mankind at that time, since these latter were short, weak, defective, and scant due to neglect and heedlessness.

The Companions would grow strong causing illustrious governments to rage at them in envy, jealousy, and anger.

The future verified this prediction in most brilliant fashion.

The prediction also make the following further slight hint: it indicates through the word “forgiveness” that, although while praising the Companions’ excellent qualities they should have been promised the greatest rewards,

in the future they would commit serious errors due to strife.

For forgiveness indicates the existence of faults.

Evet İncil’de, âhırzamanda gelecek Peygamber’in (A.S.M.) vasfında **عَهُ قَضِيبٌ مِنْ حَدِيدٍ وَأُمَّتُهُ كَذَلِكَ** gibi âyetler var.

Yâni: Hazret-i İsa (A.S.) gibi kılınçsız değil, belki sahib-üs seyf bir peygamber gelecek, cihada memur olacak ve onun sahabeleri dahi, kılınçlı ve cihada memur olacaklardır.

O (**قَضِيبٌ مِنْ حَدِيدٍ**) sahibi, reis-i âlem olacak. Çünkü İncil’in bir yerinde der: "Ben gidiyorum, tâ Âlemin Reisi gelsin."

Yâni: Âlemin Reisi geliyor. Demek oluyor ki; İncil’in bu iki fıkrasından anlaşılıyor ki:

Sahabeler, çendan mebdede az ve zaîf görünecekler.

Fakat çekirdekler gibi neşvünema bularak yükselip kalınlaşıp kuvvetleşerek,

küffarın gayzlarını onlara yutkundurup boğduracak vakitte,

kılınçlarıyla nev-i beşeri kendilerine müsahhar edip, reisleri olan Peygamber’in (A.S.M.) ise, âleme reis olduğunu isbat edecekler.

Aynen şu Sure-i Feth’in âyetinin mealini ifade ediyor.

İkinci Vecih: Şu fıkra ihbar ediyor ki: Sahabeler çendan azlığından ve zaafından Sulh-u Hudeybiye’yi kabul etmişler;

elbette, her halde az bir zamandan sonra sür’aten öyle bir inkişaf ve ihtişam ve kuvvet kesbedecekler ki,

rûy-i zemin tarlasında dest-i kudretle ekilen nev-i beşerin o zamanda gafletleri cihetiyle kısa, kuvvetsiz, nâkıs, bereketsiz sünbüllerine nisbeten gâyet yüksek ve kuvvetli ve meyvedar ve bereketli bir surette çoğalacaklar

ve kuvvet bulacaklar ve haşmetli hükûmetleri gıbtadan, hasedden ve kıskançlıktan gelen bir gayz içinde bırakacaklar.

Evet istikbal, bu ihbar-ı gaybîyi çok parlak bir surette göstermiştir.

Şu ihbarda hafî bir îma daha var ki: Sahabeyi tavsifat-ı mühimme ile sena ederken, en büyük bir mükâfatın va’di, makamca lâzım geldiği halde, **مَغْفِرَةً** kelimesiyle işaret ediyor ki:

İstikbalde Sahabeler içinde fitneler vasıtasıyla mühim kusurlar olacak.

Çünkü mağfiret, kusurun vukuuna delâlet eder.

At that time it would be forgiveness, the greatest bounty, that the Companions would want.

The highest reward would be absence of punishment, thanks to forgiveness.

The word “**forgiveness**” both makes this subtle allusion,

and it is connected with the verse at the beginning of the Sura, “**That God may forgive you your faults of the past and those to follow.**” (48:2)

By giving the good news of forgiveness at the start of the Sura not for true sins, since the Messenger (UWBP) was exempt from sin and did not commit them,

but for a meaning in keeping with the rank of prophethood, and by giving the good news of forgiveness for the Companions at the end of the Sura, it adds a further subtlety to the allusion.

Of the ten aspects of miraculousness contained in the above-mentioned three verses at the end of Sura al-Fath, we have discussed here only the aspect concerning predictions about the Unseen, and of the numerous parts of that aspect, only seven.

A flash of miraculousness in the positioning of the letters of the last verse is alluded to at the end of the Twenty-Sixth Word, which is about divine determining and man’s faculty of will.

This last verse looks to the Companions both with its sentences, and to their situations with its phrases,

and it describes their attributes with its words* and letters;

**{See, Ahmad b. Hanbal, Fada’il al-Sahaba, i, 434; Ibn al-Jawzi, Zad al-Masir, vii, 446; Suyuti, al-Durr al-Manthur, vii, 544; Alusi, Ruh al-Ma’ani, xxvi, 129; Baghawi, Ma’alim al-Tanzil, iv, 206.}*

so too with the repetition of the number of letters it alludes to classes of famous Companions like the Companions of Badr, of Uhud, of Hunayn, of the Bench, and of Ridwan.

Moreover, it expresses many further mysteries through ‘coincidences’ and abjad reckoning, which are branches of the science of jafr and keys to it.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

Ve o zamanda Sahabeler nazarında en mühim matlub ve en yüksek ihsan, "mağfiret" olacak

ve en büyük mükâfat ise; afv ile, mücazat etmemektir.

مَغْفِرَةً kelimesi, nasıl bu lâtif imayı gösteriyor.

Öyle de surenin başındaki لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ cümlesiyle münasebetdardır.

Surenin başı, hakikî günahlardan mağfiret değil; çünkü ismet var, günah yok.

Belki makam-ı Nübüvvete lâayık bir mânâ ile Peygamber'e müjde-i mağfiret ve âhîrinde Sahabelere mağfiret ile müjde etmekle, o îmaya bir letafet daha katar.

İşte âhîr-i Feth'in mezkûr üç âyeti, on vücuh-u i'cazından yalnız ihbar-ı gaybî vechinin çok vücuhundan yalnız yedi vechini bahsettik.

Cüz-ü ihtiyarî ve kadere dair Yirmialtıncı Söz'ün âhîrinde, şu âhîrki âyetin hurufatının vaziyetindeki mühim bir lem'a-i i'caza işaret edilmiştir.

Bu âhîrki âyet, cümleleriyle Sahabeye baktığı gibi, kayıdlarıyla dahi yine sahabenin ahvaline bakıyor.

Ve elfazıyla, Sahabenin evsafını ifade ettikleri gibi, hurufatıyla

ve o âyetteki hurufatın tekerrür-ü adediyle yine Ashab-ı Bedir, Uhud, Huneyn, Suffe, Ridvan gibi tabakat-ı meşhure-i Sahabede bulunan zatlara işaret ettikleri gibi,

ilm-i cifrin bir nev'i ve bir anahtarı olan tevâfuk cihetiyle ve ebced hesabıyla daha çok esrarı ifade ediyor.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

[Predictions similar to these concerning the Unseen indicated by the allusive meanings of the verses at the end of Sura al-Fath will be discussed here briefly, also in connection with their allusive meanings.]

A Postscript

And We should have shown them the Straight Way. * All who obey God and the Messenger are in the company of those on whom is the grace of God – of the Prophets, the Veracious, the Witnesses [or Martyrs], and the Righteous: And how goodly a company are these!(4:68-9)

We shall point out two of the thousands of fine points expounding these verses.

First Point

Just as the Qur'an of Miraculous Exposition expresses truths through its explicit, clear meanings and senses,

so it expresses many allusive meanings through its styles and manner of exposition.

Each of its verses contains numerous levels of meanings.

The Qur'an proceeds from all-encompassing knowledge, so all its meanings may be intended.

Its meanings are not restricted to one or two like man's speech, the product of his limited mind and individual will.

In consequence of this, innumerable truths contained in the Qur'an's verses have been expounded by Qur'anic commentators,

and there are many more that have not been expounded by them.

In addition to its explicit meanings, much significant knowledge is contained in its letters in particular and in its allusions.

Second Point

With the terms, “of the Prophets, the Veracious, the Witnesses [or martyrs], and the Righteous: And how goodly a company are these!”,

the verse describes the people of the Straight Path and the groups of the Prophets, the caravan of the Veracious, the community of the Martyrs, the class of the Righteous, and those who follow them. These are the members of mankind who truly receive the divine bounties.

[Sure-i Feth'in âhirindeki âyetin mânâ-yı işarîsiyle verdiği ihbar-ı gaybî münasebetiyle; gelecek âyetle aynı haber, aynı mânâ-yı işarî ile verdiği münasebetle bir nebze ondan bahsedilecek.]

Bir Tetimme

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا
وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَ حَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا

Bu Âyetin beyanında binler nüktelerinden "İki Nükte"ye işaret edeceğiz.

Birinci Nükte

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan; mefahimiyle, mânâ-yı sarihiyle ifade-i hakaik ettiği gibi;

üslûblariyle, hey'atıyla çok maânî-i işariyeyi dahi ifade ediyor.

Her bir âyetin çok tabaka-i mânâları var.

Kur'an, ilm-i muhitten geldiği için, bütün mânâları murad olabilir.

İnsanın cüz'î fikri ve şahsî iradesiyle olan kelâmlar gibi bir iki mânâyı inhisar etmez.

İşte bu sırra binaen Âyât-ı Kur'aniyenin ehl-i tefsir tarafından hadsiz hakaiki beyan edilmiş.

Müfessirînin beyan etmediği daha çok hakaiki var.

Ve bilhassa hurufatında ve mânâ-yı sârihinden başka, işârâtında çok ulûm-u mühimme vardır.

İkinci Nükte

İşte bu Âyet-i Kerime مَنْ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ
وَالصَّالِحِينَ وَ حَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا tâbiriyle,

sırat-ı müstakîmin ehli ve hakikî niam-ı İlâhiyyeye mazhar nev-i beşerdeki taife-i Enbiya ve kafil-i Sıddîkîn ve cemaat-i şüheda ve esnâf-ı sâlihîn ve envâ-i tâbînin bulunduklarını ifade etmekle beraber,

Furthermore, having indicated explicitly the most perfect of those five groups in the world of Islam, it indicates their leaders and chiefs by mentioning their well-known attributes.

In addition, with a flash of miraculousness giving news of the Unseen, it specifies one aspect those chiefs' positions in the future.

#53

Yes, “of the Prophets” looks explicitly to the Messenger (Upon whom be blessings and peace), and the phrase “the Veracious” looks to Abu Bakr the Veracious.

It also indicates that he would be second after the Messenger (Upon whom be blessings and peace) and first to succeed him,

and be known by the special title of Veracious and be seen at the head of all honest and upright people.

Then “the Witnesses [or Martyrs]” refers to ‘Umar, ‘Uthman, and ‘Ali (May God be pleased with all of them) together.

It intimates that the three of them would succeed to the Caliphate after the Veracious One, and that the three of them would be martyred and the merits of martyrdom added to their other virtues.

“The Righteous” alludes to distinguished persons like the Companions of the Bench, and of Badr and Ridwan.

While with its explicit meaning, “And how goodly a company are these!” encourages others to follow them, and with its implicit meaning, by showing the generation that succeeded them to be honoured and illustrious,

it alludes to Hasan (May God be pleased with him), who as the fifth Caliph affirmed the Hadith “After me the Caliphate will last thirty years”* -in order to show its great value despite its brief duration.

**{al-Munawi, Fayd al-Qadir, iii, 509; Ibn ‘Abd al-Barr, al-Tamhid, viii, 67. See also, Tirmidhi, Fitān, 48; Musnad v, 220. 221; al-‘Albani, Sahih Jami‘ al-Saghir, no: 3336.}*

In Short: Similarly to the verses at the end of Sura al-Fath, which look to the four Rightly-Guided Caliphs,

affirming them, these verses look in part and allusively to their future positions in a way that gives news of the Unseen.

Âlem-i İslâmiyette o beş kısmın en mükemmeli dahi ayrıca sarahaten gösterdikten sonra o beş kısmın imamları ve baştaki rüesalarını sıfât-ı meşhureleriyle zikretmekle onlara delâlet edip ifade ettiği gibi,

ihbar-ı gayb nev'inden bir lem'a-i i'caz ile o taifelerin istikbaldeki reislerinin vaziyetlerini bir vecihle tayin ediyor.

Evet مِنَ النَّبِيِّينَ nasilki sarahatle Hazret-i Peygamber

Aleyhissalâtü Vesselâm'a bakıyor. وَالصِّدِّيقِينَ fıkrasıyla Ebu Bekir-is Sıddîk'a bakıyor.

Hem Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'dan sonra ikinci olduğuna ve en evvel yerine geçeceğine

ve " Sıddîk " ismi,ümme'tçe ona ünvan-ı mahsus ve Sıddîkînlerin başında görüneceğine işaret ettiği gibi,

وَالشَّهَدَاءِ kelimesiyle Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman, Hazret-i Ali Rıdvanullahi Aleyhim Ecmaîn'i üçünü beraber ifade ediyor.

Hem üçü Sıddîk'tan sonra Nübüvvetin hilâfetine mazhar olacaklarını ve üçü de şehid olacaklarını, fazilet-i şehadetleri de sair fezâillerine ilâve edileceğini işaret ve gaybî bir surette ifade ediyor.

وَالصَّالِحِينَ kelimesiyle Ashab-ı Suffe, Bedir, Rıdvan gibi mümtaz zevâta işaret ederek

وَ حَسَنَ أَوْلِيَّكَ رَفِيقًا cümlesiyle mânâ-yı sârihiyle onların ittibâna teşvik ve Tâbiînlerdeki tebaiyeti çok müşerref ve güzel göstermekle,

mânâ-yı işarisiyle hülefâ-i erbaanın beşincisi olarak ve إِنَّ

الْخِلَافَةُ بَعْدِي ثَلَاثُونَ سَنَةً Hadîs-i şerifin hükmünü

tasdik ettiren müddet-i hilafeti azlığıyla beraber kıymetini azîm göstermek için o mânâ-yı işarisiyle Hazret-i Hasan Radiyallahü Anh'ı gösterir.

Elhasıl: Sure-i Feth'in âhirki Âyeti, hülefâ-i erbaaya baktığı gibi,

bu Âyet dahi te'yiden, ihbar-ı gayb nev'inden onların istikbaldeki vaziyetlerine kısmen işaret suretiyle bakar.

Flashes of this sort of miraculousness, the disclosing of facts about the Unseen, which is one sort of the Qur'an's miraculousness, are so numerous as to be incalculable.

Literalist scholars limit them to forty or fifty verses because of their superficial view, but in reality they number more than a thousand.

Sometimes a single verse has four or five aspects giving news of the Unseen.

O our Sustainer! Do not take us to task if we forget or do wrong.(2:286)
Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

İşte Kur'anın envâ-ı i'cazından olan ihbar-ı gayb nev'inin lemaat-ı i'caziyesi âyât-ı Kur'aniyede o kadar çoktur ki, hasra gelmez.

Ehl-i zâhirin kırk elli âyete hasretmeleri, nazar-ı zâhirî ile dir. Hakikatta ise binden geçer.

Bazen bir âyette dört beş vecihle ihbar-ı gaybî bulunur.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

#54

A Second Explanation Of The Above Postscript (*)

{(*)My brothers have written down both explanations, since they found them useful. Otherwise one of them would have been sufficient.}

In addition to corroborating the predictions about the Unseen at the end of Sura al-Fath, the verse, "All ... are in the company of those on whom is the grace of God – of the Prophets, the Veracious, the Witnesses, and the Righteous: how goodly a company are these!"(4:69)

elucidates what is meant by the people of the Straight Path and the verse "the path of those whom you have blessed"(1:7) and

describes the luminous, large, familiar, attractive caravan travelling the lengthy road leading to eternity.

It vigorously urges the believers and the intelligent to join, follow, and accompany it.

In addition to its explicit meaning, like the verses at the end of Sura al- Fath, this verse indicates through allusive and figurative meanings – called in rhetoric ma'arid al-kalam* and mustatba'at al-tarakib** -the four Rightly-Guided Caliphs and Hasan (May God be pleased with him), the fifth Caliph.

Bu Tetimmeye İkinci Bir İzah (*)

{(*) Kardeşlerim her ikisini faydalı bulmasından, iki izahı beraber kaydetmişler; yoksa biri kâfi idi.}

Şu âhir-i Feth'in işaret-i gaybiyesini te'yid eden,

hem Fatiha-i Şerîfe'deki sırat-ı müstakim ehli ve صِرَاط

الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ âyetindeki murad kimler olduğunu beyan eden,

hem ebed-ül âbâdın pek uzun yolunda en nuranî, ünsiyetli, kesretli, cazibedar bir kafil-i rüfekayı gösteren

ve ehl-i îman ve ashâb-ı şuuru şiddetle o kafil-iye tebaiyyet noktasında iltihak ve refakata mu'cizane

sevkeden şu âyet فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ

التَّائِبِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ

أُولَئِكَ رَفِيقًا

yine âhir-i Feth'in âhirki âyeti gibi İlm-i Belâgat'ta "maarîz-ul kelâm" ve "müstetbeât-üt terâkib" tâbir edilen mânâ-yı maksuddan başka işarî ve remzî mânâlarla hülefa-i erbaa ve beşinci halife olan Hazret-i Hasan'a (R.A.) işaret ediyor.

*{See, Ibn Manzur, Lisan al-'Arab, vii, 183; Qurtubi, al-Jami' bi-Ahkam al-Qur'an, x, 191, 199.}

**{See, Ibn Hajar, Fath al-Bari, i, 406; al-Munawi, al-Ta'arif, i, 32, 55; al-Hamawi, al-Adhanat al-Adab, ii, 194.}

It gives news of the Unseen in several respects, as follows:

Just as the above verse states through its explicit meaning that **the caravan of the Prophets, the group of the Veracious, the community of the Martyrs and Witnesses, the category of the Righteous, and the class of the generation following the Companions** are the people of the Straight Path and those among mankind who receive elevated divine bounties, and are 'the doers of good';

so too it indicates in a manner predicting the Unseen that the best and most excellent of those groups are found in the World of Islam, like this:

it points to the heirs of the Prophets who follow on in succession through the mystery of the legacy of the Messenger of the End of Time's (UWBP) prophethood,

and to the caravan of the Veracious who follow on from the source of veracity of the Strictly Veracious One,

and to the convoy of the Martyrs, who are bound through the rank of martyrdom to three of the Rightly- Guided Caliphs,

and to the community of the Righteous, who are tied to it through the mystery of **"And those who believe and do good works," (2:82, etc.)**

#55

and to the categories of the generation following the Companions, who represented the mystery of **"Say: If you do love God, follow me: God will love you and forgive you your sins; for God is Oft-Forgiving, Most Merciful" (3:31)** and were in the company of the Companions and the Rightly-Guided Caliphs.

So too, through its allusive meaning, it gives news through the epithet **"and the Veracious"** that Abu Bakr the Veracious would succeed to the Noble Messenger's (Upon whom be blessings and peace) position after him, and would be Caliph, famous among the Muslim community with the title Strictly Veracious, and be the chief of the caravan of "the Veracious."

With the phrase **"the Martyrs"** it foretells the martyrdom of three of the Rightly-Guided Caliphs, and that after the Veracious there would three martyr Caliphs.

Because "Martyrs (Shuhada')" is plural and the lowest number [in Arabic grammar] of the plural is three.

That means, 'Umar, 'Uthman, and 'Ali (May God be pleased with them) would lead Islam after the Veracious One and would suffer martyrdom.

And it occurred exactly as predicted.

Gaybî umûrdan birkaç cihette haber veriyor. Şöyle ki:

Nasıl ki şu âyet, mânâ-yı sarîhi ile nev-i beşerde niam-ı âliye-i İlahiyyeye mazhar olan ehl-i sırat-ı müstakim olan **kafile-i Enbiya ve taife-i siddikîn ve cemaat-ı şüheda ve envâ-ı sâlihîn ve sınıf-ı tâbiîn**; "muhsinîn" olduğunu ifade ettiği gibi,

âlem-i İslâm'da dahi o taifelerin en ekmeli ve en efdali bulunduğunu

ve Nebiyy-i Âhırzaman'ın sırr-ı veraset-i Nübüvvetten teselsül eden taife-i verese-i Enbiya ve

Siddik-ı Ekber'in maden-i siddikiyetinden teselsül eden kafile-i Siddikîn

ve hülefa-yı selâsenin şهادet mertebesiyle merbut bulunan kafile-i şüheda,

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ sırrıyla bağlanan cemaat-ı sâlihîn

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ sırrını imtisal eden ve Sahabelerin ve Hülefa-yı Raşidîn'in refakatinde giden esnaf-ı tâbiîni ihbar-ı gaybî nev'inden gösterdiği gibi,

وَالصِّدِّيقِينَ kelimesiyle mânâ-yı işarî cihetinde Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dan sonra makamına geçecek ve halifesi olacak ve ümmetçe "Siddik" ünvanıyla şöhret bulacak ve Siddikîn kafilesinin reisi olacak Hazret-i Ebu Bekir-is Siddik'ı ihbar ediyor.

وَالشُّهَدَاءِ kelimesiyle Hülefa-yı Raşidîn'den üçünün şهادetini haber veriyor ve Siddik'tan sonra üç şehid, halife olacaklar.

Çünkü "şüheda" cem'dir. Cem'in ekalli üçtür.

Demek Hazret-i Ömer, Hazret-i Osman, Hazret-i Ali (Radyallahü Anhüm) Siddik'tan sonra riyaset-i İslâmiyete geçecekler ve şehid olacaklar.

Aynı haber-i gaybî vukubulmuştur.

Also, it is giving news through the phrase “the Righteous” that people like the People of the Bench who performed good works, acts of worship, and feared God, and are commended in the Torah, would be numerous in the future.

While the phrase “How goodly a company are these!” praises the generation that followed the Companions and accompanied them in learning and good works.

And in addition to showing that to accompany those four groups on the road to eternity is good and commendable,

it indicates the importance of Hasan’s brief period as Caliph, as was confirmed by the Messenger’s (UWBP) prophecies: “The Caliphate after me will last thirty years”,* and, “This my grandson Hasan is master of men, by means of whom God will reconcile two great groups”,** thus quelling dispute and conflict.

In this way it indicates that Hasan would be a fifth Caliph succeeding the four Rightly-Guided Caliphs. While through a device called in rhetoric mustatba’at al-tarakīb, it alludes to the fifth Caliph’s name with the phrase “How goodly (hasuna) a company are these!”

*{al-Munawi, Fayd al-Qadir, iii, 509; Ibn ‘Abd al-Barr, al-Tamhid, viii, 67. See also, Tirmidhi, Fitan, 48; Musnad, v, 220, 221; al-‘Albani, Sahih Jami’ al-Saghir, no: 3336.}

**{Bukhari, Fitan, 20; Sulh, 9, Fada’il Ashab al-Nabi, 22, Manaqib, 25; Darimi, Sunna, 12; Tirmidhi, Manaqib, 25; Nasa’i, Jum’a, 27; Musnad, v, 38, 44, 49, 51.}

There are many further mysteries like these allusive predictions, but since they are outside our purpose, that door has not been answered for now.

Numerous verses of the All-Wise Qur’an give news of the Unseen in many respects.

This sort of the Qur’an’s predictions about the Unseen number thousands.

...

Hem وَالصَّالِحِينَ kaydıyla Ehl-i Suffe gibi taat ve ibadette Tevrat’ın senasına mazhar olmuş ehl-i salahat ve takva ve ibadet, istikbalde kesretle bulunacağını ihbar etmekle beraber,

وَ حَسَنَ أَوْلِيكَ رَفِيقًا cümlesi; Sahabeye, ilim ve amelde refakat ve tebaiyet eden Tâbiînlerin tebaiyetini tahsin etmekle,

ebed yolunda o dört kafilenin refakatlarını hasen ve güzel göstermekle beraber;

Hazret-i Hasan’ın (R.A.) birkaç ay gibi kısacık müddet-i hilâfeti, çendan az idi. Fakat إِنَّ الْخِلَافَةَ بَعْدِي ثَلَاثُونَ

سَنَةً hükmüyle ve o ihbar-ı gaybiye-i Nebevîyenin tasdiki

إِنَّ ابْنِي حَسَنٌ هَذَا سَيِّدٌ سَيُصْلِحُ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ ile ve

فِتْنَتَيْنِ عَظِيمَتَيْنِ hadîsindeki mu’cizane ihbar-ı gaybi-yi

Nebevîyi tasdik eden; ve iki büyük ordu, iki cemaat-ı azîme-i İslâmiyenin Musâlâhasını temin eden ve nizai ortalarından kaldıran Hazret-i Hasan’ın (R.A.) kısacık müddet-i hilâfetini ehemmiyetli gösterip,

hülefa-i erbaaya bir beşinci halife göstermek için, ihbar-ı

وَ حَسَنَ أَوْلِيكَ kelimesinde beşinci halifenin ismine İlmi Belâgat’ta

رَفِيقًا tabîr edilen bir sır ile işaret ediyor. "müstetbeat-üt terakib" tabîr edilen bir sır ile işaret ediyor.

İşte mezkûr işarî ihbarlar gibi daha çok sırlar var. Sadedimize gelmediği için şimdilik kapı açılmadı.

Kur’an-ı Hakîm’in çok âyâtı var ki, herbir âyet çok vecihlerle ihbar-ı gaybî nev’indendir.

Bu nev’i ihbarat-ı gaybiye-i Kur’aniye binlerdir.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Conclusion

A miraculous, subtle point of the All-Wise Qur'an that is manifested through 'coincidences'* is as follows:

**{'Coincidence' (tevâfuk): the correspondence of letters or words in lines or patterns on one or several pages. (Tr.)}*

In the All-Wise Qur'an, the divine names of Allah, Merciful (Rahman), Compassionate (Rahim), Sustainer (Rabb), and He (Hu) in place of Allah, are mentioned approximately four thousand times in all.

The second type of abjad, reckoned according to the arrangement of the alphabet, makes the value of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" around four thousand also.

Small fractions of large numbers do not spoil 'coincidence', so have been disregarded.

Also, together with the two conjunctival waw's within "Alif. Lam. Mim.", it makes approximately two hundred and eighty.

In addition to coinciding with both the approximately two hundred and eighty instances of the word Allah in Sura al-Baqara, and the around two hundred and eighty verses of the Sura,

if reckoned with the second sort of abjad reckoning, it again makes about four thousand.

That coincides both with the five famous divine names mentioned above,

and if the fractions are disregarded, with the numerical value of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate."

That is to say, according to this mystery of 'coincidence,' "Alif. Lam. Mim." is both a title denoting the One it signifies,

and a name for al-Baqara, and a name of the Qur'an,

and a concise index of both of them, and a sample, summary and seed of both,

and a summary of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate."

According to the well-known Abjad system, "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" is equal in numerical value to the name of Sustainer.

Similarly, if the doubled (Ra) in "the Merciful, the Compassionate (ar-Rahman, ar-Rahim)" is counted twice, it becomes nine hundred and ninety

Hâtime

Kur'an-ı Hakîm'in tevâfuk cihetinden tezâhür eden i'cazî nüktelerinden bir nüktesi şudur ki:

Kur'an-ı Hakîm'de İsm-i Allah, Rahmân, Rahîm, Rab ve İsm-i Celâl yerindeki Hüve'nin mecmuu, dörtbin küsurdur.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (Hesab-ı Ebced'in ikinci nev'i ki, huruf-u heca tertibiyledir) o da dörtbin küsur eder.

Büyük adedlerde küçük kesirler, tevâfuku bozmadığından küçük kesirlerden kat-ı nazar edildi.

Hem الم tazammun ettiği iki vav-ı atf ile beraber ikiyüz seksen küsur eder.

Aynen Sure-i El-Bakara'nın ikiyüz seksen küsur İsm-i Celâline ve hem ikiyüz seksen küsur âyâtın adedine tevâfuk etmekle beraber,

Ebced'in hecaî tarzındaki ikinci hesabıyla, yine dörtbin küsur eder.

O da yukarıda zikri geçmiş beş Esmâ-i meşhûrenin adedine tevâfuk etmekle beraber

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ in kesirlerinden kat-ı nazar, adedine tevâfuk ediyor.

Demek bu sırr-ı tevâfuka binaen الم hem müsemmasını tazammun eden bir isimdir,

hem El-Bakara'ya isim, hem Kur'ana isim,

hem ikisine muhtasar bir fihriste, hem ikisinin enmûzeci ve hülâsası ve çekirdeği,

hem بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ in mücmelidir.

Ebced'in meşhur hesabıyla بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ism-i Rab adedine müsavi olmakla beraber,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ deki müşedded (ر) iki (ر) sayılsa; o vakit dokuzyüz doksan olup, pek çok esrar-ı mühimmeye medâr olup,

and a key to numerous important mysteries – with its nineteen letters, the key to nineteen thousand worlds.

#57

Among the subtle ‘coincidences’ of the word Allah in the Qur’an of Miraculous Exposition is that

in the whole Qur’an eighty instances of the word at the beginning of the bottom line of pages correspond to each other in patterns.

So too do eighty instances of the name at the end of the bottom line look to each other in the same way.

And again fifty-five instances of the word Allah right in the centre of the bottom line fall one on top of the other, uniting as though to make a single instance of the name.

At the start of the last line a single and sometimes three-letter word numbers, with gaps, twenty-five, thus when added to the coinciding fifty-five at the middle of the lines,

makes a ‘coincidence’ of eighty; this makes a coincidence of eighty both at the beginning of the line and at the end.

Could such a subtle, fine, orderly, symmetrical, miraculous ‘coincidence’ be without wisdom or subtlety?

God forbid, such a thing could not be! Most certainly, significant treasures could be opened up with the tip of these coincidences.

O our Sustainer! Do not take us to task if we forget or do wrong.(2:282)

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

Said Nursi

The Eighth Flash

This has been published in printed editions of Sikke-i Tasdik-i Gaybî(The Ratifying Stamp of the Unseen), and in hand-duplicated copies of The Flashes Collection.

#58

The Ninth Flash

[Not everyone should read this Flash, for some people will not discern the subtle errors of the Unity of Existence, and are not in need of it.]

In His Name! And there is nothing but it glorifies Him with praise.(17:44)

...

My Dear, Loyal, Sincere, Conscientious Brother!

ondokuz harfiyle ondokuz bin âlemin miftahıdır.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'da Lafza-i Celalin tevâfukat-ı lâtifesindendir ki,

bütün Kur'anda sahifenin âhirki satırın yukarı kısmında seksen Lafza-i Celal, birbirine tevâfukla baktığı gibi,

aşağıki kısımda da aynen seksen Lafza-i Celal, birbirine tevâfukla bakar.

Tam o âhirki satırın ortasında yine ellibeş Lafza-i Celal, birbiri üstüne düşüp ittihad ederek güya ellibeş Lafza-i Celalden tereküb etmiş birtek Lafza-i Celaldir.

Âhirki satırın başında yalnız ve bazı üç harfli kısa bir kelime fasıla ile yirmibeş tam tevâfukla tam ortadaki ellibeşin tam tevâfukuna zammedilince

seksen tevâfuk olup, o satırın nisf-ı evvelindeki seksen tevâfuka ve nisf-ı âhirdeki yine seksen tevâfuka tevâfuk ediyor.

Acaba böyle lâtif, zarif, muntazam, mevzun, i'cazlı bu tevâfukat; nüktesiz, hikmetsiz olur mu?

Hâşâ, olamaz. Belki o tevâfukatın ucuyla mühim bir define açılabilir.

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

Said Nursi

Sekizinci Lem'a

Keramet-i Gavsîye Risalesidir. Sikke-i Tasdik-i Gaybî mecmuasında ve teksir Lem'alar mecmuasında neşredilmiştir.

Dokuzuncu Lem'a

[Bu lem'ayı herkes okumasın. Vahdetü'l-vücudun ince kusurlarını herkes göremez ve muhtaç değil.]

بِاسْمِهِ * وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, muhlis, halis kardeşim,

The reason I did not write a separate letter to my brother Abdülmecid (1), was that I considered the letters I had written to you to be sufficient.

After Hulûsî (2), Abdülmecid is a valuable brother for me and a student.

Every morning and evening he is present in name in my prayers together with Hulûsî, sometimes being mentioned first.

First Sabri (3), then Hakkı Efendi (4) profit from the letters I write you. I do not write them separate letters either.

Almighty God made you a blessed elder brother to them.

Correspond with Abdülmecid in my place; he should not worry, for after Hulûsî, I think of him.

**{(1) Abdülmecid ('Abd al-Majid) was Bediuzzaman's younger brother. He was a teacher of the religious sciences, then a Mufti, and translated parts of the Risale-i Nur into Arabic, and Isharat al- I'jaz and Mesnevi-i Nuriye from Arabic into Turkish. He died in 1967. (Tr.)*

(2) Hulûsî Yahyagil was one of the first students of the Risale-i Nur, and was from Elazığ in eastern Turkey. When serving as a captain in the army in 1929 he visited Bediuzzaman, and in Bediuzzaman's words, "his zeal and seriousness were the most important reason for the last of the Words (Sözler) and the Letters (Mektûbat) being written." (Tr.)

(3) Sabri Arseven. Known as Santral Sabri, he was one of Bediuzzaman's most important students in Barla and was also imam of the neighbouring village of Bedre. He died in 1954. (Tr.)

(4) Hakkı Tıǧlı. He was from Eğridir and was imprisoned together with Bediuzzaman in Eskişehir in 1935. He also acted as Bediuzzaman's lawyer. (Tr.)}

#59

Your First Question:

You ask a confidential question about one of your forebears signing himself, "al- Sayyid Muhammad."

My brother, it isn't possible for me to give a scholarly answer to this or to research into it. However, I told my companions:

"Hulûsî resembles neither the present-day Turks, nor the Kurds. I see other qualities in him."

They agreed with this. We said in accordance with the saying, "No talent is needed to receive God's gifts", the nobility observed in Hulûsî is a divine gift.

Also, as you know, God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) has two families.

Kardeşimiz Abdülmecid'e ayrı mektup yazmadığımın sebebi, size yazdığım mektupları kâfi gördüğümdendir ki,

Abdülmecid, benim için Hulûsî'den sonra kıymetli bir kardeşim, bir talebemdir.

Her sabah akşam Hulûsî ile beraber, bazen daha evvel duâmda ismiyle hazır oluyor.

Size yazdığım mektuplardan, evvel Sabri, sonra Hakkı Efendi istifade ediyorlar. Onlara da ayrı mektup yazmıyorum.

Cenâb-ı Hak seni onlara mübarek büyük bir kardeş yapmış.

Sen benim yerime Abdülmecid ile muhabere et, merak etmesin, Hulûsî'den sonra onu düşünüyorum.

Birinci Suâliniz:

Cedlerinizden birisinin imzası "es-Seyyid Muhammed"e dair mahrem sualiniz var.

Kardeşim buna ilmî ve tahkikî ve keşfî cevap vermek elimde değil. Fakat ben arkadaşlarıma derdim ki:

"Hulûsî ne şimdiki Türklere ve ne de Kürtlere benzemiyor. Bunda başka bir hâsiyet görüyorum."

Arkadaşlarım da beni tasdik ediyorlar. دَادِ حَقِّ رَا قَابِلِيَّتْ

شُرْطِ نِييْسْت sırıyla "Hulûsî'de büyük bir asâlet tezahürü bir dâd-ı Hakdır" derdik.

Hem kat'iyen bil ki; Resûl-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın iki âli var.

One consists of his descendants, and the other is the family of his prophethood's luminous collective personality.

You certainly belong to the latter, and I am of the opinion, though unsubstantiated, that in respect of his first family, your forefather's signature was not without reason.

My Dear Brother!

A Summary Of Your Second Question

Muhyiddin al-'Arabi* said: "The spirit's createdness consists of its unfolding."

With this question you are compelling a powerless wretch like me to contest an awesomely brilliant scholar of reality and genius of the occult sciences like Muhyiddin al-'Arabi.

**{Muhyi al-Din ibn al-'Arabi, an eminent scholar and thinker who profoundly influenced the development of Sufism. He was born in Andalusia in 560 A. H. and died in Damascus in 638 A. H. Among his best known works are Fusus al-Hikam and al-Futuhât al-Makkiya.}*

However, relying on the teachings of the Qur'an I can attempt the discussion; even if I am only a fly, I can fly higher than that eagle.

My brother! You should understand that Muhyiddin would not deceive, but he could be deceived. He was rightly-guided, but could not act as a guide in all his works. What he saw was correct, but it was not reality.

The reality of man's spirit, about which you ask, is explained in the Twenty-Ninth Word, the discussion about the spirit.

Yes, in respect of its nature, the spirit is a law proceeding from the divine command, but it is a living law clothed in external existence and possessing external existence.

Muhyiddin thought of it only from the point of view of its essential nature. His way of the Unity of Existence considers the existence of things to be imaginary.

He had wondrous visions and unveiled the realities, but since he had chosen an independent way,

he was compelled to apply, artificially and with forced interpretations, certain Qur'anic verses to his way and observations, thus marring the clarity of the verses.

#60

In others of his treatises he expounds the straight highway of the Qur'an and of the Sunnis.

He was a holy man who held a position all his own, and he was one of the well-accepted,

but he exceeded the mark in his unbalanced disclosures and in many matters opposed the majority of the learned authorities.

Biri: Nesebî âldir. Biri de Şahs-ı mânevîsi ve nûrânîsinin risalet noktasındaki âli var.

Bu ikinci âlde kat'iyen sen dahil olmakla beraber, birinci âlde dahi delilsiz bir kanâatim var ki ceddinin imzası sebepsiz değildir.

Aziz kardeşim,

Senin İkinci Sualinin Hülâsası

Muhyiddin-i Arabî demiş: "Rûhun mahlûkiyeti, inkişâfından ibarettir."

O sual ile, benim gibi zayıf bir bîçâreyi, Muhyiddin-i Arabî gibi müthiş bir hârika-i hakikat, bir dâhiye-i ilm-i esrâra karşı mübârezeye mecbur ediyorsun.

Fakat madem nusûs-u Kur'ân'a istinâden bahse girişeceğim; ben sinek dahi olsam o kartaldan daha yüksek uçabilirim.

Kardeşim, bil ki: Hazret-i Muhyiddin aldatmaz, fakat aldanır. Hâdîdir, fakat her kitabında mühdî olamıyor. Gördüğü doğrudur, fakat hakikat değildir.

Yirmi Dokuzuncu Sözde, ruh bahsinde, medâr-ı sualiniz olan o hakikat izah edilmiştir.

Evet, ruh, mâhiyeti itibarıyla bir kanun-u emrîdir. Fakat vücut-u hâricî giydirilmiş bir nâmus-u zîhayattır ve vücut-u hâricî sahibi bir kanundur.

Hazret-i Muhyiddin, yalnız mâhiyeti noktasında düşünmüştür. Vahdetü'l-vücut meşrebince, eşyanın vücudunu hayal görüyor.

O zât, hârika keşfiyâtıyla ve müşâhedâtıyla ve mühim bir meşreb sahibi ve müstakil bir meslek ihtiyar ettiğinden,

bilmecburiye, zayıf te'vilâtla, tekellüflü bir surette, bazı âyâtı meşrebine, meşhûdâtına tatbik ediyor, âyâtın sarâhatini incitıyor.

Sâir risalelerde cadde-i müstakîme-i Kur'âniye ve minhâc-ı kavîm-i Ehl-i Sünnet beyan edilmiştir.

O zât-ı kudsinin kendine mahsus bir makamı var; hem maktûlîndendir.

Fakat mîzansız keşfiyatında hudutları çiğnemiş ve cumhûr-u muhakkikîne çok meselelerde muhâlefet etmiş.

It is because of this that although he was such an elevated and wondrous spiritual pole, unequalled down the ages, it is as though his particular way was very short and restricted to Sadruddin al-Qunawi.

**{Sadr al-Din al-Qunawi (1209-74). One of Ibn al-'Arabi's foremost students, he wrote a number of works on Sufism, among which is al-Nusus fi Tahqiq al-Tawr al-Makhsus.}*

His works are only rarely benefited from by those on the straight path. Many of the authoritative scholars do not encourage study of those valuable works and some of them even prevent it.

Lengthy study and a very lofty, broad view is needed to show the fundamental differences together with their sources between Muhyiddin's way and that of the exacting scholars.

Yes, the differences are so fine and profound and the sources, so elevated and extensive that Muhyiddin has not been censured and has continued to be accepted.

For if in regard to thought, scholarship, and illumination the difference and sources had become apparent, it would have been very humiliating for him, and he would have been seen to be in serious error.

Since the difference is so profound, we shall try to show it and the sources briefly by means of a comparison, and Muhyiddin's errors in the matter.

For example, the sun appears in a mirror. The mirror both contains the sun and is qualified by it.

That is to say, in one respect the sun is present in the mirror, and in another it adorns the mirror, becoming a brilliant colour, attribute and quality of it.

If the mirror had been a camera, it would have fixed the sun's image on photographic paper.

İşte, bu sır içindir ki, o kadar yüksek ve hârika bir kutup, bir ferîd-i devrân olduğu halde, kendine mahsus tarikatı gayet kısacık, Sadreddin-i Konevîye münhasır kalıyor gibidir ve

âsârından istikametkârâne istifade nâdir oluyor. Hattâ çok muhakkıkîn-i asfiyâ, o kıymetli âsârını mütalâa etmeye revaç göstermiyorlar; hattâ bazıları men ediyorlar.

Hazret-i Muhyiddin'in meşrebiyle ehl-i tahkikin meşrebinin mâbeynindeki esaslı fark ve onların me'hazlarını göstermek, çok uzun tetkikata ve çok yüksek ve geniş nazarlara muhtaçtır.

Evet, fark o kadar dakîk ve derin ve me'haz o kadar yüksek ve geniştir ki, Hazret-i Muhyiddin hatâsından muâheze edilmemiş, makbul olarak kalmış.

Yoksa, eğer ilmen, fikren ve keşfen o fark o me'haz görünseydi, onun için gayet büyük bir sukut ve ağır bir hatâ olurdu.

Madem fark o kadar derindir; bir temsil ile o farkı ve o me'hazları, Hazret-i Muhyiddin'in o meselede yanlışını göstermeye muhtasaran çalışacağız. Şöyle ki:

Meselâ, bir âyinede güneş görünüyor. Şu âyine, güneşin hem zarfı, hem mevsûfudur.

Yani, güneş bir cihette onun içinde bulunur ve bir cihette âyineyi ziynetlendirip parlak bir boyası, bir sıfatı olur.

Eğer o âyine, fotoğraf âyinesi ise, güneşin misâlini sâbit bir surette kâğıda alıyor.

In these cases, the sun in the mirror, and its semblance on the photographic paper, and its aspect that adorns the mirror and becomes like a quality of the mirror, are other than the actual sun.

They are not the sun, but the sun's manifestation which has taken on another existence.

As for the existence of the sun that is visible in the mirror, even if it is not identical with the sun that is visible outside, since it is tied to it and points to it, it is supposed to have the same existence.

In consequence of this, it may be said: "There is nothing apart from the actual sun in the mirror," meaning that the mirror contains it and intending the sun's external existence in the mirror.

#62

But if it is said that the sun's extended reflection, which has become like an attribute or quality of the mirror, and its image which has been transposed to the photographic paper is the sun, it is wrong;

it is an error to say: "There is nothing in them other than the sun."

For there is the reflection on the mirror's shining face and the image formed on its back, and these have their own separate existences.

For sure those existences are from the sun's manifestation, but they are not the sun. The human mind and imagination resemble this example of the mirror, as follows:

The information in the mirror of man's thought also has two faces: in one respect it is knowledge, in another, it is known.

If we suppose the mind to contain what is known, then the known thing becomes something known by the mind; its existence is something different to the mind.

If we suppose the mind to be qualified by the thing, it becomes an attribute or quality of the mind; then the thing becomes knowledge and has an external existence.

Even if the existence of the thing known is essential (jawhari), it has an accidental external existence like the knowledge.

Thus, according to these two comparisons, the universe is a mirror. The true nature of beings is also mirror-like; they are subject to divine creation through pre-eternal power.

In one respect, each being is a sort of mirror to one of the names of the Pre-Eternal Sun, displaying its embroideries.

The followers of Muhyiddin's way unveiled them only in respect of being mirrors and containers, revealing the similitude of their existence in the mirror, from the point of view of denial. Supposing the reflection to be identical with the thing reflected, they did not think of other levels.

Şu halde, âyinede görünen güneş, fotoğrafın resim kâğıdındaki görünen mâhiyeti, hem âyineyi süslendirip sıfatı hükmüne geçtiği cihette, hakikî güneşin gayıdır.

Güneş değil, belki güneşin cilvesi başka bir vücuda girmesidir.

Âyine içinde görünen güneşin vücudu ise, hâriçteki görünen güneşin ayn-ı vücudu değilse de, ona irtibâtı ve ona işâret ettiği için, onun ayn-ı vücudu zannedilmiş.

İşte bu temsile binâen, "Âyinede hakikî güneşten başka birşey yoktur" denilmek ve âyineyi zarf ve içindeki güneşin vücut-u hâricîsi murad olmak cihetiyle denilebilir.

Fakat âyinenin sıfatı hükmüne geçmiş münbasit aksi ve fotoğraf kâğıdına intikal eden resim cihetiyle güneştir denilse, hatâdır;

"Güneşten başka içinde birşey yoktur" demek yanlıştır.

Çünkü, âyinenin parlak yüzündeki akis ve arkasında teşekkül eden resim var. Bunların da ayrı ayrı birer vücudu var.

Çendan o vücutlar güneşin cilvesindendir; fakat güneş değiller. İnsanın zihni, hayâlî, bu âyine misâline benzer. Şöyle ki:

İnsanın âyine-i fikrindeki mâlûmâtın dahi iki veçhi var: Bir vecihle ilimdir, bir vecihle mâlûmdur.

Eğer zihni o mâlûma zarf saysak, o vakit o mâlûm mevcud, zihni bir mâlûm olur; vücudu ayrı birşeydir.

Eğer zihni o şeyin husûlüyle mevsuf saysak, zihne sıfat olur; o şey o vakit ilim olur, bir vücut-u hâricîsi vardır.

O mâlûmun vücut ve cevheri dahi olsa, bununki arazî bir vücut-u hâricîsi olur.

İşte bu iki temsile göre, kâinat bir âyinedir. Her mevcudâtın mâhiyeti dahi birer âyinedir. Kudret-i Ezeliye ile icâd-ı İlâhîye mâruzdurlar.

Her bir mevcud, bir cihetle Şems-i Ezeli'nin bir isminin bir nevi âyinesi olup bir nakşını gösterir.

Hazret-i Muhyiddin meşrebinde olanlar, yalnız âyinelik ve zarfiyet cihetinde ve âyinedeki vücut-u misâli, nefiy noktasında ve akis, ayn-ı mün'akis olmak üzere keşfedip, başka mertebeyi düşünmeyerek,

They said: “There is no existent but He,” and were in error.

They almost went as far as denying the fundamental rule: “The reality of beings is constant.”

As for the people of reality, they have seen through the mystery of the legacy of prophethood and the definite statements of the Qur’an that

the embroideries and inscriptions that come into being in the mirrors of things through divine power and will are His works.

They are “all from Him;” they are not “all Him.”* Things have an existence and their existence is constant to a degree.

*{That is, everything is from Him; He creates everything. Not everything is Him so that it may be said “There is no existent save Him.”}

For sure it is weak compared to that of the Necessary Existence, like an illusion or imagining,

but through the Pre- Eternal All-Powerful One’s creation, will, and power, it exists.

In the comparison, the sun in the mirror has an existence through its similitude apart from its external existence.

And its expanded reflection also, which gives colour to and adorns the mirror, has an accidental and separate external existence.

And the sun’s image which is depicted on the photographic paper on the back of the mirror also has a separate and accidental external existence.

Similarly, the inscriptions of beings, which appear through the manifestations of the sacred divine names -occurring through will, choice, and power- in the mirror of the universe and mirrors of the quintessential natures of things, have a created existence separate from the Necessary Existence.

And this existence has been given a permanence through pre-eternal power. But if the connection were to be severed, all things would at once cease to be.

Because for their continued existence, all things are every instant in need of their Creator’s preserving them. “The reality of things is constant,” but it is constant and permanent only through His making it so.

Thus, Muhyiddin’s saying: “Spirit is not created; it is a reality proceeding from the world of the divine command and from the attribute of will,”

“Lâ mevcûde illâ Hû” diyerek, yanlış etmişler.

“Hakâiku’l-eşyâi sâbitetün” kaide-i esâsiyeyi inkâr etmek derecesine düşmüşler.

Amma ehl-i hakikat ise, verâset-i Nübüvvet sırrıyla ve Kur’ân’ın kat’î ifâdâtıyla görmüşler ki,

âyine-i mevcudatta kudret ve irâde-i İlâhiye ile vücud bulan nakışlar Onun eserleridir.

“Heme ezost” (Haşiye-1) tur; “Heme ost” (Haşiye-2) değil. Eşyanın bir vücudu vardır ve o vücud bir derece sâbittir.

{(Haşiye-1): Yani herşey Ondandır. O îcad eder. (Haşiye-2): Herşey O değil ki; “Lâ mevcûde illâ Hû” denilsin.}

Çendan o vücud, Vücud-u Vâcibe nisbeten vehmî ve hayâlî hükmünde zayıftır;

fakat Kadîr-i Ezelînin îcad ve irâde ve kudretiyle vardır.

Nasıl ki, temsilde, âyine içindeki güneşin hakikî vücud-u hâricîsinden başka bir vücud-u misâlîsi var.

Ve âyineyi ziynetli boyalayan münbasit aksinin dahi arazî ve ayrı bir vücud-u hâricîsi var.

Ve âyinenin arkasındaki fotoğrafın resim kâğıdına intikâş eden suret-i şemsiyenin dahi ayrı ve arazî bir vücud-u hâricîsi vardır, hem bir derece sâbit bir vücuddur.

Öyle de, kâinat âyinesinde ve mâhiyât-ı eşya âyinelerinde esmâ-i kudsiye-i İlâhiyenin irade ve ihtiyar ve kudret ile hâsıl olan cilveleriyle tezâhür eden nukûş-u masnûâtın, Vücud-u Vâcibden ayrı, hâdis bir vücudu var.

Hem o vücuda Kudret-i Ezeliye ile sebat verilmiş. Fakat eğer irtibat kesilse, bütün eşya birden fenâya gider. Bekâ-i vücud için her an, her şey, Hâlîkının ibkâsına muhtaçtır.

Çendan “hakâiku’l-eşyâi sâbitetün”dür; fakat Onun ispat ve tesbitiyle sâbittir.

İşte, Hazret-i Muhyiddin, “Ruh mahlûk değil; âlem-i emirden ve sıfat-ı irâdeden gelmiş bir hakikattir” demesi,

is contrary to many clear statements of the Qur'an and Hadiths,

and according to the investigation above, he was confused, deceived, and had not seen the weak existences of things.

The places of manifestation of such divine names as Creator and Provider cannot be illusory or imaginary.

Since the names have a reality, their places of manifestation also have an external reality.

YOUR THIRD QUESTION

You want instruction in the science of jafr that will be a key to it.

The Answer: We are not carrying out this work and service at our own wish and through our own planning.

A better will than ours governs it, over and above our wills.

The science of jafr is an absorbing and pleasurable occupation, but it busies us and detains us from our true duties.

It has often happened that some of the Qur'an's mysteries have been revealed through it as though it were a key,

but on addressing myself to them with real enthusiasm and enjoyment, they eluded me.

I have discovered two instances of wisdom in this:

The First: It may be discourteous towards the prohibition of "None knows the Unseen save God."

The Second: Teaching the Islamic community about the fundamental truths of belief and the certain proofs of the Qur'an is a sacred service far exceeding in value and merit such occult sciences as jafr.

Their firm evidences and categorical proofs allow no opportunity for exploitation,

but occult sciences like jafr that are not bound by any firm rules, and are open to abuse and exploitation by charlatans.

In any event, a little is bestowed whenever the need arises in this service of reality arises.

Among the keys of jafr, the easiest, and perhaps the purest and finest, are the various sorts of 'coincidences.' These proceed from the divine name of Originator (Bedi') and have been manifested in the name of Allah in the Qur'an and adorn the works we have published.

çok nusûsun zâhirine muhâlif olduğu gibi;

mezkûr tahkikata binâen iltibâs etmiş, aldanmış, zayıf vücudları görmemiş.

Esmâ-i İlâhiyeden Hallâk, Rezzak gibi isimlerin mazharları vehmî ve hayâlî şeyler olamaz. Madem o esmâ hakikatlidirler.

Elbette mazharlarının da hakikat-i hâriciyeleri vardır.

ÜÇÜNCÜ SUALİNİZ

İlm-i cifre anahtar olacak bir ders istiyorsunuz.

Elcevap: Biz kendi arzu ve tedbirimizle bu hizmette bulunmuyoruz.

İhtiyârımızın fevkinde, bize, daha hayırlı bir ihtiyar işimize hâkimdir.

İlm-i cifer, meraklı ve zevkli bir meşgale olduğundan, vazife-i hakikiyeden alıkoyup meşgul ediyor.

Hattâ, kaç defadır esrâr-ı Kur'âniyeye karşı o anahtar ile bazı sırlar açılıyordu;

kemâl-i iştîyak ve zevk ile müteveccih olduğum vakit kapanıyordu.

Bunda iki hikmet buldum:

Birisi, لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ yasağına karşı hilâf-ı edepte bulunmak ihtimâli var.

İkincisi, hakâik-ı esâsiye-i imâniye ve Kur'âniyenin berâhîn-i kat'îye ile ümmete ders vermek hizmeti ise, ilm-i cifer gibi ulûm-u hafiyenin yüz derece daha fevkinde bir meziyet ve kıymeti vardır.

O vazife-i kudsiyede kat'î hüccetler ve muhkem deliller sûiistimâle meydan vermiyorlar.

Fakat cifer gibi, muhkem kaidelere merbut olmayan ulûm-u hafiyede sûiistimâl girip şarlatanların istifade etmeleri ihtimâlidir.

Zaten hakikatlerin hizmetine ne vakit ihtiyaç görölse, ihtiyâca göre bir nebze ihsân edilir.

İşte, ilm-i cifrin anahtarları içinde en kolay ve belki en sâfisi ve belki en güzeli, ism-i Bedi'den gelen ve Kur'an'da Lâfza-i Celâlde cilvesini gösteren ve bizim neşrettiğimiz âsârı ziynetlendiren tevâfukun envâlarıdır.

They have been pointed out to an extent in several places in the work Kerâmet-i Gavsiye (The Wonders of al-Gawth al-A‘zam).

For instance, the ‘coincidences’ showing something in several aspects constitutes a sign that has the strength of a proof.

Sometimes with a number of deductions, a single ‘coincidence’ may form a proof.

However, this is enough for now. If there is serious need, it will be made known to you.

YOUR FOURTH QUESTION

That is, not your question but Imam Ömer Efendi’s, about a wretched doctor saying that Jesus (UWP) had a father.*

With a lunatic interpretation, the doctor tried to show that a Qur’anic verse justifies his saying this.

*{The extraordinary achievements of an extraordinary human being who is the leader of a quarter of mankind, transformed humankind into angels of a sort, and left this world to make the heavens his dwelling

- these extraordinary achievements demand an extraordinary form of the law of reproduction. For him to have been subject to that law in a dubious, unknown, unnatural, and even base way would have been inappropriate for him; anyway there was no need for him to have been. Moreover, the Qur’an’s explicit statements do not bear interpretation.

How can the law of the angels’ sexuality, which is outside reproduction and in no way can be broken for the sake of repairing the law of human reproduction, which has been broken in a hundred ways – how can this law – together with such powerful laws as the law of the explicit verses of the Qur’an be violated?}

At one time, the unfortunate man was trying to create something with the Disjointed Letters. He was working at it feverishly.

Then I understood that he had perceived from the atheists’ attitude that they were going to attempt to abolish the Islamic script.

He was struggling pointlessly as though to save the script in the face of that flood.

Now in this matter, and in the Second Matter, he saw the atheists’ terrible attacks against the fundamentals of Islam,

and I reckon he wanted to find a way of compromising through meaningless interpretations like that.

Kerâmet-i Gavsiyenin birkaç yerinde bir nebze gösterilmiş.

Ezcümle, tevâfuk birkaç cihette birşeyi gösterse, delâlet derecesinde bir işarettir.

Bazan birtek tevâfuk, bazı karâinle delâlet hükmüne geçer.

Her ne ise, şimdilik bu kadar yeter. Ciddî ihtiyaç olsa size bildirilecektir.

DÖRDÜNCÜ SUALİNİZ

Yani sizin değil, Imam Ömer Efendinin suali ki, bedbaht bir doktor, Hazret-i İsâ Aleyhisselâmın pederi varmış diye, (Haşiye)

dîvânecesine bir te’vil ile bir âyetten kendine güya şahit gösteriyor...

{(Haşiye): Nev-i beşerin bir rub’unun başına reis olarak geçen ve nev-i beşerden nev-i melâikeye bir cihette intikal eden ve arzı bırakıp semâvâtı vatan ittihâz eden hârika bir ferd-i insanın

bu hârika vaziyetleri kanun-u tenâsülün hârika bir suretini iktizâ ederken, kanun-u tenâsülün şüpheli, meçhul, gayr-ı fitrî, belki ednâ bir tarz ile o kanun içine almak, hiç yakışmadığı gibi, hiç mecburiyet de yoktur. Hem sarâhat-i Kur’âniye te’vil kaldırmaz.

Yüz cihette zedelenen kanun-u tenâsülün tâmiri hesâbına hiçbir cihette zedelenmeyen ve tenâsülün hâricinde bulunan kanun-u cinsiyet-i melek, hem kanun-u sarâhat-i Kur’âniye gibi kuvvetli kanunlar nasıl tahrip edilir.}

O bîçare adam bir zaman huruf-u mukattâa ile bir hat icadına çalışıyordu. Hem pek çok hararetili çalışıyordu.

O vakit anladım ki, o adam zındıkların tavrından hissetmiş ki, hurufat-ı İslâmiyenin kaldırılmasına teşebbüs edecekler.

O adam güya o sele karşı hizmet edeceğim diye çok beyhude çalışmış.

Şimdi bu meselede ve hem ikinci meselesinde yine zındıkların esasât-ı İslâmiyeye karşı müthiş hücumunu hissetmiş ki

böyle mânâsız te’vilat ile bir musalâha yolunu açmak istediğini zannediyorum.

Since definite verses like, **The similitude of Jesus before God is as that of Adam,**(3:59) state that Jesus (Upon whom be peace) had no father, no importance should be given to what those who attempt to change such certain, veritable facts say with their idiotic, forced interpretations. For they suppose it impossible that the law of human reproduction be broken.

But there is no law that has no exceptions and to which individuals have not been subject.

And there is no universal rule that has not been breached by extraordinary individuals.

Since the time of Adam there has been no law to which there have been no individual exceptions.

Firstly, the law of reproduction was violated in regard to origins by the origins of the two hundred thousand animal species, and brought to an end.

#64

That is, the two hundred thousand progenitors of the species, quite simply like Adam's, violated the law of reproduction.

They were not born of a father and mother and were given existence outside the law.

Furthermore, the greater part – innumerable individuals – of the hundred thousand species we see with our eyes every spring are created outside that law, on the surface of leaves and on putrified matter.

So you can see just how unreasonable someone is who cannot accept with his reason the exception of a single individual in one thousand nine hundred years to a law that was violated and breached at its origin and has been breached every year even, and clings to forced interpretations of the definite statements of the Qur'an.

The things those wretches call natural laws are the laws called 'adat Allah or divine practices, which are a universal manifestation of the divine command and dominical will, and which Almighty God changes for certain instances of wisdom.

He shows that His will and choice govern in everything and in every law.

Certain extraordinary individuals breach those practices.

This truth He points out with His decree, **"The similitude of Jesus before God is as that of Adam."**(3:59)

Ömer Efendi's Second Question concerning the doctor:

The doctor behaves extremely foolishly in this matter, so that to listen to what he says or give it importance is very demeaning.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ gibi nusûs-u kat'iyeye ile Hazret-i İsâ Aleyhisselâm pedersiz olduğu kat'iyeti varken, tenâsüldeki bir kanunun muhâlefetini gayr-ı mümkün imkânsız telâkki etmekle, vâhî te'vilât ile bu metin ve esaslı hakikati değiştirmeye teşebbüs edenlerin sözüne ehemmiyet verilmez ve ehemmiyete değmez.

Çünkü hiçbir kanun yoktur ki, şüzuzları ve nâdirleri bulunmasın ve hâricine çıkmış fertleri bulunmasın.

Ve hiçbir kaide-i külliye yoktur ki, hârika fertler ile tahsis edilmesin.

Zaman-ı Âdem'den beri bir kanundan hiçbir fert şüzûz etmemek ve hâricine çıkmamak olamaz.

Evvelâ, bu kanun-u tenâsül, mebde' itibârıyla, iki yüz bin envâ-ı hayvânâtın mebde'leriyle hark edilmiş ve nihâyet verilmiş.

Yani, en evvelki pederleri âdetâ Âdem'leri hükmünde, iki yüz bin o evvelki pederler, kanun-u tenâsülü hark etmişler.

Peder ve valideden gelmemişler ve o kanun hâricinde vücut verilmiş.

Hem her baharda gözümüzle gördüğümüz, yüz bin envân kısm-ı âzamı, hadsiz efradları, kanun-u tenâsül hâricinde - yaprakların yüzünde, taaffün etmiş maddelerde- o kanun hâricinde icâd edilir.

Acaba mebdeinde ve hattâ her senede bu kadar şâzlarla yırtılmış, zedelenmiş bir kanunu, bin dokuz yüz senede bir ferdin şüzûzunu akla sığdıramayan ve nusûs-u Kur'âniyeye karşı bir te'vile yapışan bir akıl, kaç derece akılsızlık ettiğini kıyâs et.

O bedbahtların kanun-u tabîî tâbir ettiği şeyler, emr-i İlâhî ve irâde-i Rabbâniyenin küllî bir cilvesi olan âdetullah kanunlarıdır ki, Cenâb-ı Hak, o âdâtını bazı hikmet için değiştirir.

Her şeyde ve her kanunda irâde ve ihtiyârının hükmettiğini gösterir.

Hârikulâde bazı fertlerde hark-ı âdât eder.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ fermânıyla bu hakikati gösterir.

Ömer Efendinin o doktora dâir ikinci suali:

O doktor, o meselede o kadar eblehâne hareket ediyor ki, sözlerini dinlemek yahut ehemmiyet verip cevap vermekten çok aşağıdır.

The unfortunate wants to be half way between belief and unbelief. I say the following, in reply not to his trifling words, but to Ömer Efendi's questioning:

The reason for the injunctions and prohibitions of the Shari'a are the divine command and divine prohibition.

Advantages and instances of wisdom are to give them weight, and may be the reason for the command or prohibition from the point of view of the divine name of All-Wise.

For example, someone making a journey shortens the five daily prayers. There is a reason for (illet) and a purpose or instance of wisdom in (hikmet) shortening them.

The reason is the journey, while the purpose is the difficulty involved.

If on a journey and there is no difficulty involved, the prayers are still shortened.

If not on a journey, and the person suffers a hundred difficulties in his own house, he may not shorten the prayers.

For the difficulty occurring on some journeys is sufficient as the purpose for shortening the prayers, and is again sufficient for making the journey the reason.

Thus, in accordance with this rule of the Shari'a, the Shari'a's injunctions do not change due to purposes or instances of wisdom; they look to the true reasons.

#65

Apart from the harm and illness caused by pork, as the doctor said, according to the saying, "The person who eats pork becomes piggish in some ways;"* the pig is not harmless like other domestic animals.

*{I wonder, does the fact that despite all the wondrous progress and civilization of Europe and its advances in science and knowledge beneficial for humanity,

its people eat pork, not play some part in their becoming piggishly stuck in the darkness of materialism and naturalism, which are entirely the reverse of that progress, knowledge, and attainment? I ask you.

Evidence that man's temperament is affected by the food he eats is the saying: "The person who eats meat every day for forty days will suffer anxiety and sorrow in his heart," which has become proverbial.}

Its meat causes considerable harm rather than being beneficial. And it has been established medically that its powerful fat is also harmful, even in the lands of Europe which are powerfully cold, and is thus in fact and in meaning extremely harmful.

Instances of wisdom such as these are purposes for the divine prohibition and for its being forbidden.

Bu bîcâre, küfür ve îmân ortasını bulmak istiyor. Onun ehemmiyetsiz bahsine karşı değil, belki yalnız Ömer Efendinin istifsârına göre derim:

Me'mûrât ve menhiyât-ı şer'iyede illet, emr-i İlâhîdir ve nehy-i İlâhîdir.

Maslahatlar ve hikmetler ise, müreccihdirler; emir ve nehyin taallûklarına ism-i Hakîm noktasında sebep olabilir.

Meselâ, sefer eden, namazını kasreder. Bu namazın kasrına bir illet ve bir hikmet var.

İllet, seferdir; hikmet, meşakkattir.

Sefer bulunsa, meşakkat olmasa da, namaz kasredilir.

Sefer olmasa, hânesinde yüz meşakkat görse, yine namaz kasredilmez.

Çünkü meşakkat filcümle bazan seferde bulunması, kasr-ı namaza hikmet olmasına kâfidir ve seferi illet yapmasına da yine kâfidir.

İşte, bu kaide-i şer'iyeye binâen, ahkâm-ı şer'iyeye hikmetlere göre tegayyür etmiyor, hakikî illetlere bakar.

Meselâ, o doktorun bahsettiği gibi, hınzırın etinden bildiği zarardan, hastalıktan başka, "Hınzır eti yiyen bir cihette hınzırlaşır" (Haşiye) kaidesiyle ve o hayvan, sâir hayvânât-ı ehliye gibi zararsız yapılmıyor.

{(Haşiye): Acaba firengistanın bu kadar harika terakkiyât-ı medeniyetiyle ve kemâlât-ı fenniyesiyle ve insaniyetperverâne ulûmuyla ileri gittiği halde,

o terakkiyat ve kemâlâta ve o ulûma bütün bütün zıt olan maddiyyunluk ve tabiiyyunluk zulûmâtında hınzırcasına saplanmalarında, hınzır etinin yemesinin medhali yok mudur? Soruyorum.

İnsan, beslendiği şeyle mizâcî müteessir olduğuna delil, "kırk günde hergün et yiyen kasâvet-i kalbiyeye dûçar olduğu" darbimesel hükmüne geçmesidir.}

Etinden gelen menfaatten ziyade, çok zarar îrâs etmekle beraber, etindeki kuvvetli yağ, kuvvetli soğuk memleketi olan firengistandan başka tıbben muzır olduğu gibi, mânen ve hakikaten çok zararlı olduğu tahakkuk etmiş.

İşte bu gibi hikmetler, onun haram olmasına ve nehy-i İlâhî taallûkuna da bir hikmet olmuştur.

The wisdom does not have to be present in every instance and all the time.

The reason does not change with the purpose and wisdom changing. If the reason does not change, the injunction does not change.

From this rule it may be seen just how far from the spirit of the Shari‘a the unfortunate man was when he spoke.

No importance should be given to what he said regarding the Shari‘a. The Creator has many animals in the form of unreasoning philosophers!

#66

An Addendum to the Answer to Your Question about Muhyiddin al-‘Arabi

Question: Muhyiddin al-‘Arabi considered the Unity of Existence to be of the highest level. Likewise, some of the great saints who took the path of love followed him.

However, you say that this matter is not of the highest level and is not real; that it is rather the way, to a degree, of those who become intoxicated and immersed in the divine, and of the people of love and ecstasy.

So what, briefly, is the high level of the affirmation of divine unity pointed out by the clear verses of the Qur‘an, through the mystery of the legacy of prophethood? Can you explain it?

The Answer: It is a hundred times beyond the ability of an utterly powerless unfortunate like myself to judge those elevated stations with his limited thought.

I shall just explain one or two extremely brief points proceeding from the effulgence of the All-Wise Qur‘an. Perhaps they will be useful in understanding the matter.

FIRST POINT

There are numerous reasons for becoming embroiled in the way of the Unity of Existence. One or two of them may be described as follows:

The First Reason: Because they could not squeeze into their brains the maximum degree of the creativity of dominicality,

nor entirely establish in their hearts the idea that everything, through the mystery of divine oneness, is held directly in the grasp of dominicality and that all things have existence through divine power, choice, and will,

those who took that way were obliged to say that everything is either Him, or does not have existence, or is imaginary, or is His manifestation or emanation.

Hikmet her fertte ve her vakitte bulunmak lâzım değildir.

O hikmetin tebeddülü ile illet değişmez. İlet değişmezse hüküm değişmez.

İşte bu kaideye göre, o biçâre adamın ne kadar şeriatın rûhundan uzak konuştuğu anlaşılır.

Şeriat nâmına onun sözüne ehemmiyet verilmez. Hâlâkın çok akılsız feylesoflar suretinde hayvanları vardır!

Muhyiddin-i Arabî hakkındaki سوالin cevabına zeyldir

Sual: Muhyiddin-i Arabî, vahdetü’l-vücud meselesini en yüksek bir mertebe telâkki ettiği gibi, ehl-i aşk bir kısım evliyâ-i azîme dahi ona ittibâ etmişler.

Bu meslek en yüksek mertebe olmadığını, hem hakikî olmadığını, belki bir derecede ehl-i sekir ve istiğrâkın ve ashâb-ı şevk ve aşkın meşrebi olduğunu söylüyorsunuz.

Öyle ise, muhtasaran sırr-ı verâset-i Nübüvvetle ve Kur‘ân’ın sarâhatiyle gösterilen Tevhîdin yüksek mertebesi hangisidir? Göster.

Elcevap: Benim gibi hiç ender hiç, âciz bir biçârenin kısa fikriyle bu yüksek mertebeleri muhâkeme etmek, yüz derece haddimin fevkindedir.

Yalnız, Kur‘ân-ı Hakîmin feyzinden gelen gayet muhtasar bir iki nükteyi söyleyeceğim; belki bu meselede faydası olacak.

BİRİNCİ NÜKTE

Vahdetü’l-vücudun meşrebine ve saplanmasına çok esbab var. Onlardan bir ikisi kısaca beyan edilecek.

Birinci sebep: Mertebe-i Rubûbiyetin hallâkiyetini âzamî derecede zihinlerine sığdıramadıklarından

ve sırr-ı Ehadiyet ile her şeyi bizzat kabza-i Rubûbiyetinde tuttuğunu ve her şey kudret ve ihtiyar ve irâdesiyle vücud bulduğunu kalblerine tam yerleştiremediklerinden,

“Her şey O’dur” veyahut “yoktur” veya “hayaldir” veya “tezâhüriyetidir” veya “civeleridir” demeye kendilerini mecbur bilmişler.

The Second Reason: The mark of passionate love is to want never to be separated from the beloved and to flee desperately from such separation; to tremble at the thought of parting, to fear distance from the beloved as though fearing Hell, and to abominate transience; to love union with the love of one's own spirit and life, and to yearn to be near to the beloved as though longing for Paradise.

Thus, through adhering to a manifestation of divine immediacy in all things, those who took the way of the Unity of Existence disregarded separation and distance; supposing union and meeting to be permanent,

they said: "There is no existent but He;" through the intoxication of love and as demanded by the ecstasy of permanence, meeting, and union, they imagined that in the Unity of Existence was a most pleasurable way of illumination whereby they could be saved from the dreadfulness of separation.

#67

That is to say, the first reason sprang from the fact that the hand of their intellects was unable to reach up to some of the truths of belief, which were extremely broad and elevated; they were unable to comprehend them, and had not developed completely in regard to belief.

While the source of the second reason was the extraordinary unfolding of their hearts from the point of view of love, and their wondrous expansion and breadth.

However, the supreme level of divine unity, which the Purified Ones -who were the people of sobriety and great saints of the legacy of prophethood- saw through the explicit expositions of the Qur'an is both extremely elevated,

and shows both the maximum level of dominicality and creativity and that all the divine names are real.

It preserves the Qur'an's principles and does not spoil the balance of the decrees of dominicality.

For they say that together with the oneness of His essence and His being free of space, with His knowledge Almighty God encompasses and determines directly all things together with all their attributes,

and through His will He chooses and specifies them, and through His power He creates them.

He creates and directs the whole universe as though it were a single being.

He creates the huge spring with the ease of creating a flower. Nothing obstructs anything else.

There is no fragmentation in His regarding things. He is present everywhere at the same instant through the disposal of His knowledge and power. There is no division or distribution in His disposal.

İkinci sebep: Firâkı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten Cehennem gibi korkan ve zevâlden gayet derece nefret eden ve visâli, rûhu ve canı gibi seven ve kurbiyeti Cennet gibi hadsiz bir iştîyakla arzulayan aşk sıfatı,

Her şeydeki akrebiyet-i İlâhiyenin bir cilvesine yapışmakla, firak ve bu'diyeti hiçe sayıp, likâ ve visâli dâimî zannederek

"Lâ mevcude illâ Hû" diye, aşkın sekriyle ve o şevk-i bekâ ve likâ ve visâlin muktezâsıyla, gayet zevkli bir meşreb-i hâli vahdetü'l-vücudda bulunduğunu tasavvur ederek, müthiş firaklardan kurtulmak için, o vahdetü'l-vücut meselesini melce' ittihâz etmişler.

Demek birinci sebebin menşei, aklın gayet geniş ve gayet yüksek olan bazı hakâik-ı îmâniyeye yetişmediğinden ve ihâta edemediğinden ve aklın îmân noktasında tamamıyla inkişâf etmediğindendir.

İkinci sebebin menşei, kalbin aşk noktasında fevkalâde inkişâfından ve hârikulâde inbisâtından ve genişliğinden ileri gelmiştir.

Amma sarâhat-i Kur'âniye ile verâset-i Nübüvvetin evliyâ-i azîmesi ve ehl-i sahv olan asfiyânın gördükleri mertebe-i uzmâ-yı Tevhid ise, hem çok yüksektir,

hem rubûbiyet ve hallâkiyet-i İlâhiyenin mertebe-i uzmâsını, hem bütün esmâ-i İlâhiyenin hakikî olduklarını ifade ediyor.

Ve esâsâtı muhâfaza edip, ahkâm-ı Rubûbiyetin muvâzenesini bozmuyor.

Çünkü derler ki: Cenâb-ı Hakkın ehadiyet-i zâtiyesiyle ve mekândan münezzehiyetiyle beraber, her şey bütün şuûnâtıyla, doğrudan doğruya ilmiyle ihâta ve teşhis edilmiş

ve irâdesiyle tercih ve tahsis edilmiş ve kudretiyle ispat ve îcâd edilmiştir.

Bütün kâinatı birtak mevcud gibi îcâd ve tedbir ediyor.

Bir çiçeği kolaylıkla halk ettiği gibi, koca baharı dahi o suhûletle halk eder. Bir şey bir şeye mâni olmaz.

Teveccühünde tecezzî yoktur. Aynı anda, her yerde, kudret ve ilmiyle tasarruf noktasında bulunuyor. Tasarrufunda tevzi ve inkısam yoktur.

This mystery has been expounded and proved decisively in the Sixteenth Word and in the Second Stopping-Place of the Thirty-Second Word.

Since, according to the rule, “Comparisons are incontestible,” no attention should be paid to defects in comparisons and allegories, I shall set forth a very faulty comparison so that the difference between the two ways may be understood to a degree.

For example, let us imagine a huge, matchless, and wondrously adorned peacock which can fly from east to west in an instant, and opens and closes its wings, which stretch from north to south, are adorned with hundreds of thousands of fine patterns, and in every single feather of which are included brilliant arts.

Now, there are two men observing it; they want to fly with the wings of the intellect and heart up to the elevated qualities of this bird, to its wondrous decorations.

One looks at the peacock’s condition and form and the marvellous inscriptions of power on all its feathers; he loves it with extreme passion and ardour; he in part abandons his attentive reflective thought, and clings to love.

#68

But then he sees that every day those lovable decorations change and are transformed. Those objects of his love, which he worships, disappear and are lost.

While he should have said that through true divine unity, which he could not encompass with his mind, and absolute dominicality and the oneness of the divine essence, they were the artistic decorations of an Inscraper possessing universal creativity, he said instead -in order to console himself- that

the spirit of the peacock was so sublime that its maker was within it, or that the peacock had become him,

and that since its spirit had become one with its being, and its being had combined with its outward appearance,

its spirit’s perfection and being’s exaltedness displayed those manifestations, displaying every moment a different inscription and beauty;

it was not a true creation through its will, but rather a manifestation, an emanation.

As for the other man, he said that those harmonious, orderly decorations so full of art definitely required will, choice, intention, and purpose.

It was impossible for there to be a manifestation without will, an emanation without choice.

Yes, the peacock had a beautiful and elevated nature, but it could not be the doer;

it was passive. It could not become one with the active agent.

On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Sözün İkinci Mevkîfının İkinci Maksudında bu sır tamamıyla izah ve ispat edilmiştir.

“Lâ müşâhate fi’t-temsîl” kaidesiyle temsildeki kusura bakılmadığından, gayet kusurlu bir temsil söyleyeceğim, tâ iki meşrebin bir derece farkı anlaşılsın.

Meselâ, hârîka ve emsalsiz, gayet büyük ve gayet ziynetli, şark ve garba bir anda uçacak ve şimalden cenuba ulaşan kanatlarını kapayıp açacak, yüz binler nakışlarla tezyin edilmiş ve kanadının her bir tüyünde gayet dâhiyâne san’atlar derc edilmiş bir tavus kuşu farz ediyoruz.

Şimdi seyirci iki adam var. Akıl ve kalb kanatlarıyla bu kuşun yüksek mertebelerine ve hârîka ziynetlerine uçmak istiyorlar.

Birisi, bu tavus kuşunun vaziyetine ve heykeline ve hârîkulâde herbir tüyündeki kudret nakışlarına bakar ve gayet aşk ve şevk ile sever. Dakik tefekkürü kısmen bırakır ve aşka yapışır.

Fakat görür ki, her gün o sevimli nakışlar tahavvül ve tebeddül eder. Sevdiği ve perestîş ettiği o mahbublar kaybolur, zeval buluyor.

O adam kendine tesellî vermek ve aklına sığdıramadığı vahdet-i hakikî ile rubûbiyet-i mutlaka ve ehadiyet-i zâtî ile hallâkiyet-i külliyye mâlik bir nakkâşın bir nakş-ı san’atıdır demek lâzım gelirken, o itikad yerine,

“Bu tavus kuşundaki ruh o kadar âlîdir ki, onun sâniî onun içindedir veya o olmuş.

Hem o ruh, vücuduyla müttehid, vücudu ise sûret-i zâhiriye ile mümteziç olduğundan,

o rûhun kemâli ve o vücudun yüksekliği, bu cilverleri böyle gösterir, her dakika başka bir nakış ve ayrı bir hüsnü izhâr eder.

Hakikî ihtiyar ile bir îcad değil, belki bir cilvedir, bir tezâhürdür” der.

Diğer adam der ki: “Bu mîzanlı ve nizamlı, gayet san’atkârâne nakışlar, kat’î bir surette, bir irâde ve ihtiyar ve kasd ve meşîeti iktizâ eder.

İrâdesiz bir cilve, ihtiyarsız bir tezâhür olamaz.

Evet, tavusun mâhiyeti güzel ve yüksektir; fakat onun mâhiyeti fâil olamaz.

Belki münfâildir; fâili ile hiçbir cihette ittihâd edemez.

Its spirit was fine and exalted, but it could not be the creator and disposer, only receptive and a means.

For observedly in each of its feathers was an art performed with infinite wisdom and an inscription and decoration made through an infinite power.

And these could not occur without will and choice.

The arts indicating perfect wisdom within perfect power, and perfect dominicality and mercy within perfect wisdom were not the work of some sort of manifestation.

The scribe who had written that gilded notebook could not be inside it and be united with it. The notebook rather only had contact with the nib of the scribe's pen.

In which case, the wondrous decorations of the similitude of the peacock known as the universe were a gilded missive of the peacock's Creator.

Now, look at the peacock and read the missive. Say to its Scribe: "What wonders God has willed! Blessed be God! Glory be to God!"

The person who supposes the missive to be the scribe, or the scribe to be inside the letter, or fancies the missive to be imagination, has surely mislaid his reason in the veils of love, and been unable to see the true form of reality.

Among the varieties of passionate love, the one most giving rise to the way of the Unity of Existence, is love of this world.

When it turns into true love, love of this world, which is temporary, is transformed into the Unity of Existence.

#69

A person loves a personal beloved with worldly love. Then, unable to accept in his heart his beloved's transience and ephemerality,

he consoles himself by saying that his beloved is a mirror reflecting the beauty of the True Object of Love and Worship, and attaches himself to a reality, so acquiring permanence for him through true love.

In the same way, when due to the constant blows of death and separation the strange love of the person who takes the huge world and the universe in its totality as his beloved is transformed into true love,

he seeks refuge in the way of the Unity of Existence in order to save that great beloved of his from death and separation.

If he has extremely powerful and elevated belief, it becomes a pleasurable, luminous, acceptable level, as with those resembling Muhyi'd-Din al-'Arabi.

However, it is possible he may fall into various abysses, embrace materiality, and become submerged in causes.

Rûhu güzel ve âlîdir, fakat mûcid ve mutasarrıf değil, belki ancak mazhar ve medardır.

Çünkü herbir tüyünde, bilbedâhe, nihâyetsiz bir hikmetle bir san'at ve nihâyetsiz bir kudretle bir nakş-ı ziynet görünüyor.

Bu ise irâdesiz, ihtiyarsız olamaz.

Bu kemâl-i kudret içinde kemâl-i hikmeti ve kemâl-i ihtiyar içinde kemâl-i rubûbiyeti ve merhameti gösteren san'atlar, cilve milve işi değil.

Bu yaldızlı defteri yazan kâtip onun içinde olamaz, onunla ittihâd edemez. Belki, yalnız o defter, o kâtibin yazı kaleminin ucuyla temâsı var.

Öyle ise, o kâinat denilen misâlî tavusun hârikulâde ziynetleri, o tavus Hâlıkının yaldızlı bir mektubudur."

İşte şimdi o kâinat tavusuna bak, o mektubu oku, Kâtibine "Mâşâallah, Tebârekâllah, Sübhânallah" de.

Mektubu kâtip zanneden veya kâtibi mektup içinde tahayyül eden veya mektubu hayal tevehhüm eden, elbette aşk perdesinde aklını saklamış, hakikatin hakikî suretini görmemiş.

Vahdetü'l-vücudun meşrebine sebebiyet veren aşkın envaından en mühim ciheti, aşk-ı dünyadır.

Mecâzî olan aşk-ı dünya, aşk-ı hakikîye inkılâb ettiği zaman, vahdetü'l-vücud inkılâb eder.

Nasıl ki insandan şahsî bir mahbûbu muhabbet-i mecâzî ile seven, sonra zevâl ve fenâsını kalbine yerleştiremeyen bir âşık,

mahbûbuna aşk-ı hakikî ile bir bekâ kazandırmak için "Mâbud ve Mahbûb-u Hakikînin bir âyine-i cemâlidir" diye kendini tesellî eder, bir hakikate yapışır.

Öyle de, koca dünyayı ve kâinatı hey'et-i mecmuasıyla mahbub ittihâz eden, sonra o muhabbet-i acîbe dâimî zevâl ve firak kamçılarıyla muhabbet-i hakikîye inkılâb ettiği vakit,

o çok büyük mahbubunu zevâl ve firaktan kurtarmak için vahdetü'l-vücud meşrebine ilticâ eder.

Eğer gayet yüksek ve kuvvetli îmân sahibi ise, Muhyiddin-i Arab'ın emsâli gibi zâtlara zevkli, nûrânî, makbul bir merteye olur.

Yoksa, vartalara, maddiyâta girmek, esbapta boğulmak ihtimâli var.

As for the Unity of Witnessing, it is harmless; it is an exalted way of the people of sobriety.

O God, show us what is indeed the truth, and make us follow it!
Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

Vahdetü's-şühud ise, o zararsızdır, ehl-i sahvin da yüksek bir meşrebidir.

اَللّٰهُمَّ اَرِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَاَرْزُقْنَا اِتِّبَاعَهُ
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ
الْحَكِيْمُ

#70

The Tenth Flash

Blows Dealt by Divine Compassion

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
On the Day when every soul will be confronted with all the good it has done, and all the evil it has done, it will wish there were a great distance between it and its evil. But God cautions you [to remember] Himself. And God is full of kindness to those who serve Him.(3:30)

One meaning of the above verse is to be expounded and explained by the blows dealt by divine compassion that my comrades in the service of the Qur'an receive for mistakes they make as the result of human nature.

So a succession of extra-ordinary events proceeding from the service of the Qur'an will be explained together with an instance of Gawth al-A'zam's wonder-working, since he supervises this sacred service with God's permission and assists it with his saintly influence.

Then those who perform it may persevere earnestly in their service.

There are three sorts of wonder-working associated with this sacred work:

The First Sort is that aspect which prepares the work and urges those employed to perform it.

The Second Sort removes obstacles and repulses the evil of those who oppose it and deals them blows.

There are numerous instances of this second sort and they are lengthy,* so postponing them to another time we shall discuss the third sort, which are the lightest.

*{For example, people who oppose religion themselves suffer in this world a greater penalty than the torments and distress they inflict on students of the Risale-i Nur; they receive what they have given.}

Onuncu Lem'a

Şefkat Tokatları Risalesi

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا
عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا
وَيُحْذِرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهُ وَاللّٰهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ

Âyetinin bir sırrını, hizmet-i Kur'aniyede arkadaşlarının beşeriyet muktezası olarak sehiv ve hatalarının neticesinde yedikleri şefkat tokatlarını beyan etmekle tefsir ediyor.

Hizmet-i Kur'anienin bir silsile-i kerameti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i İlâhî ile nezaret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Âzam'ın bir nevi kerameti beyan edilecek.

Tâ ki, bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.

Bu hizmet-i kudsiyenin kerameti "üç nevi"dir:

Birinci Nev'i: O hizmeti ihzar etmek ve hâdimlerini o hizmete sevk etmek cihetidir.

İkinci Kısım: Manileri bertaraf etmek ve muzırların şerrini defedip, onları tokatlamaktır.

Bu iki kısmın hâdiseleri çoktur, hem çok uzundur. (*) Başka vakte talikan, en hafif olan üçüncü bir kısımdan bahsedeceğiz.

*{Meselâ: Halk Partisi, Nur talebelerine verdikleri azab ve sıkıntı ve ihanetlerden, kendileri dünyada daha ziyade cezasını çektiler aynını gördüler.}

The Third Sort is this: Whenever those who work sincerely in this service become lax, they receive a compassionate slap. So coming to their senses, they take up their work again.

Incidents of this sort number more than a hundred. Out of only twenty, thirteen or fourteen received compassionate slaps, while six or seven received restraining slaps.

The First

This concerns this unfortunate Said: whenever I have flagged in my duties, and saying, "What is it to me?," have become preoccupied with my own private affairs, I have received a slap.

I have formed the opinion that I received it due to my neglect. Because whatever my purpose was that deceived me and spurred me on, I received a slap that was the reverse of it.

Then studying the compassionate slaps that my sincere friends have received, they were always the opposite of whatever their aim was – if they were neglectful – so that we have come to the conclusion that

such incidents were wonders proceeding from service of the Qur'an.

For example, as long as this unfortunate Said was busy teaching the truths of the Qur'an in Van at the time of the Shaykh Said events,* the suspicious government did not and could not interfere with me.

**{Shaykh Said of Palu was the Naqshbandi shaikh who led the famous uprising in eastern Turkey against the Ankara government in early 1925. He was captured and sentenced to death in Diyarbakır, 29th June 1925. (Tr.)}*

Then when I said "What is it to me?," and thinking of myself withdrew into a ruined cave on Mount Erek in order to save my life in the hereafter, they arrested me for no reason and sent me into exile.

I was brought to Burdur. There, again as long as I was serving the Qur'an... at that time all the exiles were watched very closely and I was supposed to report to the police in person every evening, but I and my sincere students held ourselves to be exceptions.

...

The Governor there complained to Fevzi Pasha* when he visited but Fevzi Pasha replied:

**{This refers to Marshal Fevzi Çakmak, Chief of General Staff of the Turkish army. (Tr.)}*

"Don't interfere with him! Treat him with respect!" What made him say that was the sacred nature of service of the Qur'an.

Üçüncü kısım: Şudur ki: Hizmette hâlisen çalışanlara fütur geldiği vakit, şefkatli bir tokat yerler, intibaha gelerek yine o hizmete girerler.

Bu kısmın hâdisatı, yüzden fazladır. Yalnız yirmi hâdiseden onüç ondördü şefkatli tokat yemişler, altı yedisi zecr tokatı görmüşler.

Birincisi

Bu bîçare Saiddir. Her ne vakit hizmete fütur verir, "neme lâzım" deyip hususî nefsimine ait işlerle meşgul olduğum zaman tokat yemişim.

Hem de kanaatım geliyor ki; ihmalimden tokat yedim. Çünkü hangi maksadım beni iğfale sevk etmiş ise, onun aksi ile tokat yedim.

Sair hâlis arkadaşlarımın da yedikleri şefkat tokatları, dikkat ede ede, benim gibi hangi maksad için ihmal etmişse, onun aksiyile şefkat tokatlarını yediklerinden kanaatımız gelmiş ki:

O hâdiseler, hizmet-i Kur'aniyenin kerametindendir.

Meselâ: Bu bîçare Said, Van'da ders-i hakaik-i Kur'aniye ile meşgul olduğum miktarca Şeyh Said hâdisatı zamanında vesveseli hükûmet, hiçbir cihette bana ilişmedi ve ilişmedi.

Vakta ki "neme lâzım" dedim, kendi nefsimi düşündüm. Âhiretimi kurtarmak için Erek Dağı'nda harabe mağara gibi bir yere çekildim. O vakit sebebsiz beni aldılar nefyetteler.

Burdur'a getirildim. Orada yine hizmet-i Kur'anide bulunduğum miktarca, -o vakit menfilere çok dikkat ediliyordu, her akşam isbat-ı vücud etmekle mükellef oldukları halde- ben ve hâlis talebelerim müstesna kaldık.

Ben hiçbir vakit isbat-ı vücuda gitmedim, hükûmeti tanımadım.

Oranın valisi, oraya gelen Fevzi Paşa'ya şikâyet etmiş. Fevzi Paşa demiş:

"Ona ilişmeyiniz, hürmet ediniz!" Bu sözü ona söyliettiren, hizmet-i Kur'aniyenin kudsîyetidir.

Yet whenever I was overcome by the idea of saving myself and thought only of my life in the hereafter

and there was a temporary slackening in my serving the Qur'an, I received a slap contrary to my intentions.

That is to say, I was sent from one place of exile to another. I was sent to Isparta.

In Isparta I took up my duties again. After twenty days, a number of cowardly people said by way of a warning:

"Perhaps the government won't look kindly on this situation. It would be better if you go a bit cautiously."

#72

Again the idea of thinking only of myself took hold of me, and I said: "Don't let anyone come!"

And I was taken from that place of exile and sent to a third, to Barla.

And in Barla whenever a slackness has come over me and the idea of thinking of myself alone has gripped me, one of these serpents and two-faced hypocrites from among 'the worldly'* has been set to pester me.

**{'The worldly' (ehl-i dünya): those whose view is restricted to the life of this world, and who disregard the hereafter, or those who sell religion for this world. (Tr.)}*

During this eight years eighty such incidents have befallen me; I could recount them, but am cutting them short so as not to bore people.

My brothers! I have described some of the compassionate slaps I have received,

now if you will permit it and forgive me, I shall relate some that have befallen you. Don't be offended.

If anyone is offended, I will not put his name.

The Second

My true brother and first and most superior and self-sacrificing student, Abdülmecid, had a fine house in Van. He was well-off and he was a teacher.

Following his own ideas, he did not join those who were attempting to send me to the border region against my wishes, which was a place more in need of Qur'anic service, and as though for my benefit, did not vote for it.

As though, if I had gone there, my service of the Qur'an would not have been apolitical or sincere, and they would have expelled him from Van – so he did not take part.

But he received a compassionate slap contrary to his intentions, for he had to leave both Van, and his beautiful house, and his native region; he was compelled to go to Ergani.

The Third

Ne vakit nefsimi kurtarmak, yalnız âhiretimi düşünmek fikri bana galebe etti.

Hizmet-i Kur'aniyede muvakkat fütur geldi; aks-i maksadıyla tokat yedim.

Yâni, bir menfadan diğerine (Isparta'ya) gönderildim.

Isparta'da yine hizmet başına geçtim. Yirmi gün geçtikten sonra bazı korkak insanların ihtarlarıyla:

"Belki bu vaziyeti hükûmet hoş görmeyecek, bir parça teenni etsen, daha iyi olur." dediler.

Bende tekrar yalnız kendimi düşünmek hâtırası kuvvet buldu. "Aman halklar gelmesin" dedim.

Yine o menfadan dahi üçüncü nefy olarak Barla'ya verildim.

Barla'da ne vakit bana fütur gelmiş ise, yalnız kendimi düşünmek hâtırası kuvvet bulmuş ise, bu ehl-i dünyanın yılanlarından, münafıklarından birisi bana musallat olmuş.

Bu sekiz senede seksen hâdiseyi, kendi başımdan geçtiği için hikâye edebilirim. Usandırmamak için kısa kesiyorum.

Ey kardeşlerim! Başıma gelen şefkat tokatlarını söyledim.

Sizlerin de başınıza gelen şefkat tokatlarını, izin verseniz ve helâl etseniz söyleyeceğim. Gücenmeyiniz.

Gücenen olursa ismini tasrih etmiyeceğim.

İkincisi

Öz kardeşim ve en birinci ve yüksek ve fedakâr bir talebem olan Abdülmecid'in Van'da güzel bir evi vardı. İdaresi yerinde, hem muallim idi.

Hizmet-i Kur'aniyenin daha revaçlı bir yeri olan hududa gitmekliğim için arzumun hilafına olarak teşebbüs edenlere, içtihadınca güya menfaatim için iştirak etmedi, re'y vermedi.

Güya ben hududa gitseydim, hem hizmet-i Kur'aniye siyasetsiz, safi olmayacak, hem onu Van'dan çıkaracak idiler diye iştirak etmedi.

Maksadının aksiyle şefkatli bir tokat yedi. Hem Van'dan, hem o güzel evinden, hem memleketinden ayrıldı; Ergani'ye gitmeye mecbur kaldı.

Üçüncüsü

Hulûsî Bey was crucial to our service of the Qur'an.

There were a number of things when he returned to his native region from Eğridir that would have afforded him much enjoyment and worldly happiness,

perhaps causing him to become slack in his service of the Qur'an, which pertains solely to the hereafter.

For he was reunited with his parents, whom he had not seen for a long time, and he was back home,

and because he had returned there with rank and honour, the world was smiling on him and appeared good.

However, for those employed in serving the Qur'an, either the world must be vexed with them, or they must be vexed at the world, so that they can perform that service sincerely and earnestly.

#73

Hulûsî's heart was certainly unshakeable, but his situation drove him to slackness and he received a slap from divine compassion.

For one or two years a number of dissemblers were set to pester him, which drove away all his worldly pleasure.

They made both the world vexed at him, and him vexed at the world.

So in the true meaning of the word he embraced his duty earnestly.

The Fourth

This is Muhâjir Hâfız Ahmed. He himself said the following:

"Yes, I confess that I made a mistake when interpreting the question of my life in the hereafter and its connection with my service of the Qur'an.

I had a wish that would cause me to be lax in my service, and I received a blow that was compassionate, but also severe and was atonement.

It was like this: my Master (Ustad) was not in favour of the new measures.* My mosque was next to his house and the Three Months** were drawing close.

*{That is, innovations opposed to the marks of Islam, like the Turkish call to prayer.}

**{Şuhûr-u selâse (Ar. al-Shuhur al-Thalatha): The three holy months of Rajab, Sha'ban, and Ramadan. (Tr.)}

If I had abandoned my mosque, both I would have forfeited much reward, and the district would have grown accustomed to not praying.

If I had not carried out the new practices, I would have been barred.

Hizmet-i Kur'anîyenin pek mühim bir âzâsı olan Hulûsî Bey,

Eğirdir'den memlekete gittiği vakit, saadet-i dünyeviyeyi tam zevkettirecek ve temin edecek esbab bulunduğundan,

bir derece sırf uhrevî olan hizmet-i Kur'anîyede fütura yüz göstermeğe dair esbab hazırlandı.

Çünkü hem çoktan görmediği peder ve validesine kavuştu, hem vatanını gördü,

hem şerefli, rütbeli bir surette gittiği için dünya ona güldü, güzel göründü.

Halbuki hizmet-i Kur'anîyede bulunana; ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli. Tâ ihlâs ile, ciddiyet ile hizmet-i Kur'anîyede bulunsun.

İşte Hulûsî'nin kalbi çendan lâyetezelzel idi. Fakat bu vaziyet onu fütura sevkettiğinden şefkatli tokat yedi.

Tam bir iki sene bazı münafıklar ona musallat oldular. Dünyanın lezzetini de kaçırdılar.

Hem dünyayı ondan, hem onu dünyadan küstürdüler.

O vakit vazife-i manevîyesindeki ciddiyete tam mânâsıyla sarıldı.

Dördüncüsü

Muhacir Hâfız Ahmed'dir. O kendisi söylüyor:

"Evet ben itiraf ediyorum ki: Hizmet-i Kur'anîyede âhiretim nokta-i nazarında içtihiadımda hata ettim.

Hizmete fütur verecek bir arzuda bulundum. Şefkatli, fakat şiddetli ve keffaretli bir tokat yedim.

Şöyle ki: Üstadım yeni icadlara (*) tarafdâr olmadığı için - benim câmiim onun komşusudur; şuhur-u selâse geliyor,

{(*) Yâni: Türkçe ezan gibi, Şeâir-i İslâmiyeye muhâlif bid'atlardır.}

câmiimi terketsem hem ben çok sevab kaybediyorum, hem mahalle namazsızlığa alışacak.

Yeni usûl yapmazsam menedileceğim.

So according to my interpretation I wanted my Master, whom I loved more than my life, to temporarily move to another village.

I did not know that if he moved, or went to another region, it would cause a temporary lapse in my service of the Qur'an.

Just at that juncture I received a blow.

It was compassionate but so awesome that three months later I still have not regained my senses.

However, praise be to God, according to what my Master says, it was imparted to him that we may hope from divine mercy that each minute of the calamity is equivalent to a day's worship.

For the mistake was not due to enmity; the wish occurred to me only because I was thinking of my life in the hereafter."

The Fifth

This is Hakkı Efendi. Since he is not here now, I am deputizing for him as I did for Hulûsi Bey, and say this:

while Hakkı Efendi was carrying out to the letter his duties as student, an immoral Kaymakam* came to the district.

*{The head official of a district (Tr.)}

So he hid what he had written so that harm should come neither to his Master, nor to himself.

#74

He temporarily gave up his service of the Risale-i Nur.

Suddenly, a court case was opened against him, which was a sort of slap dealt by divine compassion. He was going to have to pay a fine of a thousand liras.

He was subject to the threat for a year, until he came here and we met, and on his return he again took up his service of the Qur'an and the duties of being a Risale-i Nur student.

Then the compassionate slap's sentence was lifted, and he was acquitted.

Later a further duty commenced for the students, which concerned the writing out of the Qur'an in a new way.*

*{This refers to its being written so as to show the miracle of the 'coincidences'.}

A section was given to Hakkı Efendi. He embarked on it enthusiastically and wrote out a thirtieth part of the Qur'an.

But because of his straitened circumstances he felt compelled to secretly undertake someone's defence in a court case.

He suddenly received another compassionate slap. He broke the finger he used to hold his pen with.

İşte bu içtihadı göre- ruhum kadar sevdiğim Üstadımın muvakkaten başka bir köye gitmesini arzu ettim.

Bilmedim ki, o yerini değiştirse, başka bir memlekete gitse, hizmet-i Kur'aniyeye muvakkaten fütur gelir.

Tam o sıralarda ben tokat yedim.

Şefkatli, fakat öyle dehşetli bir tokat yedim ki, üç aydır daha aklım başıma gelmedi.

Fakat lillahilhamd, Üstadımın kat'î ihbarıyla, ona ihtar edilmiş ki; o musibetin her dakikası, bir gün ibadet hükmünde olduğunu Rahmet-i İlâhiyyeden ümidvâr olabiliriz.

Çünkü o hata, bir garaza binaen değildi. Sırf âhiretimi düşünmek noktasında o arzu geldi."

Beşincisi

Hakkı Efendi'dir. Şimdi burada olmadığı için, Hulusi'ye vekâlet ettiğim gibi, ona da vekâleten derim ki:

Hakkı Efendi talebelik vazifesini hakkıyla ifâ ederken, ahlâksız bir kaymakam geldi.

Hem Üstadına, hem de kendine zarar gelmemek için, yazdıklarını sakladı.

Muvakkaten hizmet-i Nuriyeyi terketti.

Birden bir şefkat tokadı mânâsında bin lirayı vermeye mükellef olacak bir dâvâ başına açıldı.

Bir sene o tehdid altında kaldı. Tâ geldi, burada görüştük, avdetinde hizmet-i Kur'aniyeye talebelik vazifesine girdi.

Şefkat tokadının hükmü kalktı, tebrie etti.

Sonra Kur'anı yeni bir tarzda (Haşiye) yazmak hususunda talebelere bir vazife açıldı.

{(Haşiye): Tevâfuk mu'cizesini gösterir bir surette demektir.}

Hakkı Efendi'ye de hisse verildi. Elhak o, hissesine sahib çıktı. Bir cüz'ü güzel yazdı,

fakat derd-i maişet zaruretiyle kendini mecbur bilip gizli dâvâ vekâletine teşebbüs etti.

Birden bir şefkat tokadı daha yedi. Kalem tutan parmağı, muvakkaten kırıldı.

It was as though warning him: “This finger won’t write out both a lawyer’s case and the Qur’an!”

We were astonished at his finger because we did not know about his taking on the case.

Then it was understood that *the sacred, pure service of the Qur’an did not want to involve the fingers which were particular to it in other work.*

Anyway I know Hulûsi Bey like I know myself and spoke in his place, and Hakkı Bey is just the same.

If he does not like my acting as his proxy, he can write about his slap himself!

The Sixth

This is Bekir Efendi.* He is not here at present, so in the same way that I deputized for my brother Abdülmecid, relying on his confidence

**{Bekir Dikmen 1898-1954. He was a merchant of Barla. (Tr.)}*

and loyalty and what all my close friends like fiamlı Hafız and Süleyman Efendi say and know, I say this:

Bekir Efendi had the Tenth Word printed. Then we sent him the Twent y-Fifth Word, about the Qur’an’s Miraculousness, to print before the new letters were introduced.*

**{That is, the introduction of the Latin alphabet at the end of 1928. (Tr.)}*

We also wrote that we would send him the printing costs, as we sent him the costs of printing the Tenth Word.

But thinking of my poverty and seeing that the printing costs would be around four hundred liras, Bekir Efendi thought to himself:

“Perhaps the Hoja won’t be pleased if I pay it out of my own pocket,” and his soul deceived him. It was not printed and caused considerable harm to our service of the Qur’an.

#75

Two months later nine hundred liras of his were stolen and he received a compassionate but severe blow.

God willing, the lost nine hundred liras was like a sort of almsgiving.

The Seventh

This is Şamlı Hafız Tevfik.* He himself says: “Yes, I confess that because of some things I did unknowingly and in error that would have caused harm to our service of the Qur’an, I received two compassionate slaps.

Bu parmakla hem dâvâ vekaleti yapmak, hem Kur'anı yazmak olmayacak diye, lisan-ı mânâ ile ihtar edildi.

Dâvâ vekâletine teşebbüsünü bilmediğimiz için parmağına hayret ediyorduk.

Sonra anlaşıldı ki: *Kudsî, sâfi hizmet-i Kur'aniye, gâyet temiz kendine mahsus parmakları başka işe karıştırmak istemiyor.*

Her ne ise... Hulûsi Bey'i kendim gibi bildim, ona bedel konuştum. Hakkı Efendi de aynen onun gibidir.

Eğer benim vekâletime razı olmazsa, kendi tokatını kendi yazsın.

Altıncısı

Bekir Efendi'dir. Şimdi hâzır olmadığı için; ben, kardeşim Abdülmecid'e vekâlet ettiğim gibi, onun itimad ve sadakatine itimadım

ve Şamlı Hâfız ve Süleyman Efendi gibi bütün has dostlarımın hükümlerine (bildiklerine) istinaden diyorum ki:

Bekir Efendi, Onuncu Söz'ü tab'etti. İ'caz-ı Kur'ana dair Yirmibeşinci Söz'ü yeni huruf çıkmadan tab'etmek için ona gönderdik.

Onuncu Söz'ün matbaa fiyatını gönderdiğimiz gibi, onu da göndereceğiz diye yazdık.

Bekir Efendi, benim fakr-ı hâlimi düşünüp matbaa fiatı dört yüz banknot kadar olduğunu mülâhaza ederek ve kendi kesesinden vermek,

belki Hoca razı olmaz diye onun nefsi onu aldattı. Tab'edilmedi. Hizmet-i Kur'aniyeye mühim bir zarar oldu.

İki ay sonra dokuzyüz lira hırsızların eline geçti. Şefkatli ve şiddetli bir tokat yedi.

İnşâallah ziyaa giden dokuzyüz lira, sadaka hükmüne geçti.

Yedincisi

Şamlı Hâfız Tevfik'tir. O kendisi diyor: Evet itiraf ediyorum ki: Ben bilmeyerek ve yanlış düşünerek, hizmet-i Kur'aniyede fütur verecek harekâtım sebebiyle iki şefkatli tokat yedim.

**{Tevfik Göksu, 1887-1965, was Bediuzzaman's student and scribe in Barla, and was imprisoned together with him in Eskişehir and Denizli. He saw Bediuzzaman in Damascus in 1911, where his father was serving in the army, hence his name Şamlı. (Tr.)}*

I have no doubt that they were the result of that.

The First: All praise be to God, I was endowed with handwriting of the Arabic script which is to a degree suitable for writing the Qur'an.

My Master first of all assigned me three thirtieth parts of the Qur'an to write out, and divided the rest among the others.

Desire to write out the Qur'an destroyed my wish to perform the service of writing out the rough and final drafts of the parts of the Risale-i Nur.

I even had the conceited idea of wanting to surpass the others who did not know how to write the Arabic script properly.

I had even said arrogantly when my Master told me as a precaution about the writing that it was for him: "I know this. I don't need to learn it."

I received an extraordinary and unimaginable slap because of this mistake: what I wrote was not even as good as that of a brother (Husrev) who knew the least about writing the Arabic script.

We were all astonished. And we have understood now that it was a slap.

The Second: I confess that two of my attitudes were damaging for the complete sincerity necessary for service to the Qur'an, which has to be purely for God's sake, and I received a severe blow.

For I am like a stranger in the region, and foreign.

Also – but I should not complain – since I did not observe frugality and contentment, important rules of my Master, I suffer from poverty.

I am compelled to mix with selfish and arrogant people, and so, may God forgive it, I was forced to be generous in hypocritical and sycophantic manner.

My Master frequently warned, reminded, and scolded me, but unfortunately I could not stop myself.

On the one hand satans from among jinn and men were profiting from this situation of mine which was opposed to the spirit of service of the All-Wise Qur'an, and on the other it caused a coldness and slackness in our service.

"In the face of this fault of mine, I received a severe, but God willing compassionate, blow.

I have no doubt that it happened in consequence of that fault. The blow was this:

Şübhem kalmadı ki, bu tokat o cihetten geldi.

Birincisi: Lillahil hamd, benim hatt-ı arabiyem Kur'ana bir derece uygun bir tarzda ihsan edilmişti.

Üstadım en evvel üç cüz' bana yazdırmakla sair arkadaşlarıma taksim etti.

Kur'an yazmak iştiağı, Risalelerin tebyiz ve tesvîdindeki hizmetime arzumu kırdı.

Hem arabî hattı bulunmayan sair arkadaşlara tefevvuk edeceğim diye gururkârane bir tavırda bulundum.

Hatta Üstadım yazıya ait bir tedbir bana söylediği vakit, "Bu iş bana aittir" o vakit dedim; "Ben bunu biliyorum, ders almaya ihtiyacım yoktur" gibi mağrurane söyledim.

İşte bu hatama göre fevkalâde hiç hatıra gelmeyen bir tokat yedim. En az arabî hattı olan bir kardeşime (Hüsrev'e) yetişemedim.

Bizler bütün hayret ettik. Şimdi anladık ki; o bir tokattır.

İkincisi: Ben itiraf ediyorum ki: Hizmet-i Kur'anîyedeki kemal-i ihlâs ve sırf livechillah için hizmeti, iki vaziyetim ihlâl ediyordu. Şiddetli bir tokat yedim.

Çünkü: Ben bu memlekette garib hükmündeyim, garibim.

Hem şekva olmasın, Üstadımın en mühim bir düsturu olan iktisada ve kanaata riayet etmediğimden fakr-ı hâle maruzum.

Hodbin, mağrur insanlarla ihtilâta mecbur olduğumdan - Cenab-ı Hak afvetsin- mürüvvetkârane bir surette riyaya ve tabasbusa da mecbur oluyordum.

Üstadım çok defa beni ikâz ve ihtar ve takdir ediyordu. Maatteessüf kendimi kurtaramıyordum.

Halbuki Kur'an-ı Hakîm'in ruh-u hizmetine zıd olan bu vaziyetimden şeytan-ı cinî ve insî istifade etmekle beraber hizmetimize de bir soğukluk, bir fütur veriyordu.

İşte ben bu kusuruma karşı şiddetli, fakat inşâallah şefkatli bir tokat yedim.

Şübhemiz kalmadı ki; bu tokat, o kusura binaen gelmiş. O tokat da şudur:

Although for eight years I have had both close relations with my Master and been his writer of rough drafts and final drafts, for around eight months, I had been unable to benefit from the Risale-i Nur.

We were astonished at this situation. Both I and my Master sought the reason, wondering why it was thus.

Now we feel certain that those truths of the Qur'an are light and luminous, and cannot unite with the darkness of artificiality, flattery, and abasement.

So the meaning of those truths' lights were drawing away from me, appearing foreign to me and as strangers.

I beseech Almighty God that He will grant me sincerity worthy of such service,

and save me from hypocrisy and artificiality towards 'the worldly.' I request of firstly my Master and all my brothers that they pray for me.

The most faulty, Şamlı Hafız Tevfik

The Eighth

This is Seyrani. Like Husrev, he was one of my students who was enthusiastic about the Risale-i Nur and had a good understanding of it.

I consulted my students in Isparta about the 'coincidences,' which are a key to the mysteries of the Qur'an and to the science of jafr.

They responded and took part eagerly,

but because Seyrani had other ideas and points of interest, he did not respond,

and in addition wanted me to give up the truth I knew to be certain.

He wrote me a letter that upset me considerably. I said: "Alas! I have lost this student."

Certainly I wanted to enlighten his ideas, but a further meaning confused matters.

He received a blow from divine compassion: he remained for nearly a year in a place of seclusion (that is, in prison).

The Ninth

This is the Hâfız Zühtü the Elder. At a time he was as though supervising the Risale-i Nur students in Ağrus,

not considering the students' spiritual honour to be sufficient – although they had made it their way to follow the practices of the Prophet (UWBP) and avoid innovations

– he took it on himself to teach a serious innovation in the hope of increasing his standing in the eyes of 'the worldly.'

Sekiz senedir ben, Üstadımın hem muhatabı, hem müsevvidi, hem mübeyyizi olduğum halde, sekiz ay kadar nurlardan istifade edemedim.

Bu hâle hayret ettik. Ben de ve Üstadım da "Bu neden böyle oluyor?" diye esbab arıyorduk.

Şimdi kat'î kanaatımız geldi ki: O hakaik-i Kur'aniye nurdur, ziyadır. Tasannu, temelluk, tezellül zulmetleriyle birleşemiyor.

Onun için bu nurların hakikatlarının meali, benden uzaklaşıyor tarzında bulunarak, bana yabanî görünüyor, yabanî kalıyordu.

Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum ki: Bundan sonra Cenab-ı Hak bana o hizmete lâayık ihlâs ihsan etsin,

ehl-i dünyaya tasannu' ve riyadan kurtarsın. Başta Üstadım olarak, kardeşlerimden dua rica ediyorum.

Pür-kusur Şamlı Hâfız Tevfik

Sekizincisi

Seyranî'dir. Bu zat, Hüsrev gibi Nur'a müştak ve dirayetli bir talebemdi.

Esrâr-ı Kur'anîyenin bir anahtarı ve ilm-i cifrin mühim bir miftahı olan tevâfukata dair Isparta'daki talebelerin fikirlerini istimzaç ettim.

Ondan başkaları, kemal-i şevk ile iştirak ettiler.

O zat başka bir fikirde ve başka bir merakta bulunduğu için, iştirak etmemekle beraber,

beni de kat'î bildiğim hakikattan vazgeçirmek istedi.

Cidden bana dokunmuş bir mektub yazdı. Eyvah dedim, bu talebemi kaybettim!

Çendan fikrini tenvir etmek istedim. Başka bir mânâ daha karıştı.

Bir şefkat tokadını yedi. Bir seneye karib bir halvethânede (yâni hapiste) bekledi.

Dokuzuncusu

Büyük Hâfız Zühüd'dür. Bu zat, Ağrus'taki Nur talebelerinin başında nâzırları hükmünde olduğu bir zaman,

Sünnet-i Seniyyeye ittiba ve bid'alardan içtinabı meslek ittihaz eden talebelerin mânevî şerefini kâfi görmeyerek

ve ehl-i dünyanın nazarında bir mevki kazanmak emeliyle mühim bir bid'anın muallimliğini deruhde etti.

He perpetrated an error that was diametrically opposed to our way. He received an awesome slap from divine compassion.

An incident occurred that completely destroyed his family's honour.

Unfortunately, Hâfız Zühtü the Younger was also affected by the grievous incident although he was not deserving of any slap.

But God willing it will act as a beneficial surgical operation delivering his heart from worldly attachment and making it over totally to the Qur'an.

#77

The Tenth

This is someone called Hâfız Ahmed (May God have mercy on him).

For two or three years he wrote out the treatises in encouraging fashion and he benefited from them.

Then 'the worldly' took advantage of a weak trait in his character. His enthusiasm was dampened. He had relations with 'the worldly,'

perhaps so that he would avoid being harmed by them and have some say with them, and win some sort of position, and make his scant livelihood more plentiful.

But in return for the slackness and harm that was thus caused to his service of the Qur'an, he received two blows.

One was that he had to support five more people with his scant means, and his situation became truly wretched.

The second slap: as someone who was sensitive in regard to honour and self-respect and could not brook anyone's criticism or objections,

he was unknowingly used as a shield by some cunning people in such a way that his honour was sullied.

Ninety per cent of his honour was destroyed and ninety per cent of people were turned against him.

May God forgive him! God willing, he will come to his senses and return in part to his duty.

The Eleventh

This was not written since perhaps he would not agree.

The Twelfth

This is the teacher, Galib (May God have mercy on him). Yes, he performed great services loyally and appreciatively in writing out final drafts of the treatises, displaying no weakness in the face of any difficulties.

Tamamıyla mesleğimize zıd bir hata işledi. Pek müdhiş bir şefkat tokadını yedi.

Hanedanının şerefini zîr ü zeber edecek bir hâdiseye maruz kaldı.

Fakat maatteessüf Küçük Hâfız Zühdü, hiç tokada istihkakı yokken, o elîm hâdiseye ona da temas etti.

Belki inşâallah o hâdiseye, onun kalbini dünyadan kurtarıp tamamıyla Kur'ana vermek için bir ameliyat-ı cerrahiye-i nâfia hükmüne geçer.

Onuncusu

Hâfız Ahmed (R.H.) namında bir adamdır.

Bu zat, Risalelerin yazmasında iki üç sene teşvikkârane bir surette bulunuyordu ve istifade ediyordu.

Sonra ehl-i dünya, zaîf bir damarından istifade etti. O şevk zedelendi. Ehl-i dünyaya temas etti.

Belki o cihetle ehl-i dünyanın zararını görmesin, hem onlara sözünü geçirsin ve bir nevi mevki kazansın ve dar olan mâîşetine bir sühûlet olsun.

İşte hizmet-i Kur'aniyeye o suretle o yüzden gelen fütur ve zarara mukabil iki tokat yedi.

Biri; dar mâîşetiyle beraber beş nüfus daha ilâve edildi, perişanlığı ehemmiyet kesbetti.

İkinci tokat: Şeref ve haysiyet noktasında hassas ve hatta bir tek adamın tenkid ve itirazını çekemeyen o zat,

bilmiyerek bazı derras insanlar onu öyle bir surette kendilerine perde ettiler ki, şerefi zîr ü zeber oldu,

yüzde doksanını kaybetti ve yüzde doksan adamı aleyhine çevirdi. Her ne ise...

Allah affetsin, belki inşâallah bundan intibaha gelir, yine kısmen vazifesine döner.

Onbirincisi

Belki rızası yok diye yazılmadı.

Onikincisi

Muallim Galib'dir (R.H.). Evet bu zat, sâdıkane ve takdîrkârane, Risalelerin tebyîzinde çok hizmet etti ve hiçbir müşkilât karşısında zaaf göstermedi.

Most days he would come, and listening eagerly, copy them down. Then in return for a fee of thirty liras he had the whole of The Words and Letters written out.

His aim was to distribute them in his native region and to enlighten the people there.

But due to certain ideas, he did not distribute the treatises as he had envisaged and left them in their box.

Suddenly a grievous event occurred due to which he suffered distress for a year.

He gained numerous unjust, tyrannical enemies in place of a handful of official enemies who would have been inimical just because he had distributed the treatises, and lost some of his friends.

#78

The Thirteenth

This is Hâfız Halid* (May God grant him mercy). He said:

*{A teacher by profession, Hafız Halid Tekin was a native of Barla. He was one of Bediuzzaman's close students there, also acting as his scribe. (Tr.)}

"Yes, I confess that I was feverishly engaged in writing out rough drafts of the works my Master disseminated in serving the Qur'an, when the post of imam in a mosque in our quarter became available.

With the intention of dressing once again in my former robe and wearing the turban, I temporarily neglected my service and avoided doing it.

I received a compassionate slap contrary to my intentions.

Although for eight or nine months I acted as imam, extraordinarily I was unable to wear the turban, despite the repeated promises of the Mufti.

I have no doubt that this compassionate slap was the result of my error.

I was both someone addressed by my Master, and was his scribe of rough drafts.

He suffered difficulties due to my neglect. In any event...

Still, thanks be to God, we realized my error and understood just how sacred this service is.

We were confident that we had behind us a Master like a protecting angel, like Shah Geylani. The weakest of God's servants, Hâfız Halid

The Fourteenth

This consists of the three small slaps the three Mustafa's received.

The First: For eight years Mustafa Çavuş (May God grant him mercy) attended to our small private mosque, and saw to its stove, paraffin, and even the matches.

Ekser günlerde geliyordu, kemal-i şevk ile dinliyordu ve istinsah ediyordu. Sonra kendine, otuz lira ücret mukabilinde umum Sözlere ve Mektubat'ı yazdırdı.

Onun maksadı, memleketinde neşretmek ve hem hemşehrilerini tenvir etmek idi.

Sonra bazı düşünceler neticesinde Risaleleri tasavvur ettiği gibi neşretmedi, sandığa bıraktı.

Birden elîm bir hâdiseye yüzünden bir sene gam ve gussa çekti.

Risalelerin neşri ile ona adavet edecek resmî birkaç düşmanlara bedel, zâlim insafsız çok düşmanları buldu; bir kısım dostlarını kaybetti.

Onüçüncüsü

Hâfız Hâlid'dir (R.H.). Kendisi der:

...

"Evet itiraf ediyorum, Üstadımın hizmet-i Kur'aniyede neşrettiği âsârın tesvidinde hararetli bir surette bulunduğum zaman mahallemizde bir câmi imamlığı vardı.

Eski kisve-i ilmiyemi, sarığı bağlamak niyetiyle muvakkaten o hizmete fütur verip, bilmeyerek çekildim.

Maksadımın aksiyle şefkatli bir tokat yedim.

Sekiz-dokuz ay imamlık ettiğim halde, müftünün çok va'dlerine rağmen, fevkalâde bir surette sarığı saramadım.

Şübhemiz kalmadı ki, o kusurdan bu şefkatli tokat geldi.

Ben Üstadımın hem bir muhatabı, hem bir müsevvidi idim.

Benim çekilmem ile tesvid hususunda sıkıntı çekmişti.

Her ne ise... Yine şükür ki: Kusurumuzu anladık ve bu hizmetin de ne kadar kudsî olduğunu bildik

ve Şah-ı Geylânî gibi arkamızda melek-i sıyanet gibi bir Üstad bulunduğuna itimad ettik. Ez'af-ül ibâd Hâfız Hâlid

Ondördüncüsü

Üç Mustafa'nın küçücük "üç tokat" yemeleridir.

Birincisi: Mustafa Çavuş (R.H.) sekiz senedir bizim hususî küçük câmie, hem sobasına, hem gazyağına, hem kibritine kadar hizmet ediyordu.

I learnt later that for the eight years he provided for the paraffin and matches out of his own pocket.

On the night before Friday in particular he would join the congregation as long as there was no other essential matter to attend to.

Then, taking advantage of his ingenuousness, 'the worldly' said to him:

"They are going to interfere in Hâfız's – one of the scribes of the Words – wearing a turban.

He should also temporarily stop making the call to prayer secretly. You tell the scribe to take off his turban before they remove it by force."

They did not know that it was extremely difficult for someone with a lofty spirit like Mustafa Çavuş to tell someone else employed in service of the Qur'an to remove his turban. But he told him what they had said.

That night I dreamt that Mustafa Çavuş came to my room with dirty hands behind the Kaymakam.

I asked him the following day: "Mustafa Çavuş, who did you see today?

I dreamt of you with dirty hands behind the Kaymakam."

He replied: "Alas! The village headman told me to 'tell the scribe.' I didn't know what was behind it."

Also, that same day he brought almost an okka* of paraffin to the mosque.*{An okka was the equivalent of 2.9 lbs. (Tr.)}

In a way he had never done before, he left the door open and a kitten entered.

Then a big man came, and supposing the paraffin in the ewer to be water, sprinkled it all around the mosque, in order to clean it and the mess left by the kitten on the prayer-mat.

#79

It is extraordinary that he did not smell the paraffin. That is to say, the mosque did not allow the man to smell it, in order to tell Mustafa Çavuş through the tongue of disposition:

"We don't need your paraffin. I haven't accepted it because of the mistake you made."

That week on the eve of Friday and other important prayers, even, he was unable to join the congregation, although he tried to.

Then he repented earnestly and asked forgiveness, and he regained his purity of heart.

Hatta gazyağını ve kibritini sekiz senedir kendi kesesinden sarfettiğini sonra öğrendik.

Cemaate, hususan Cuma gecelerinde gâyet zarurî bir iş olmayınca geri kalmıyordu.

Sonra ehl-i dünya onun safvet-i kalbinden istifade ederek dediler ki:

"Sözler'in bir kâtibi olan Hâfız'ın sarığına ilişecekler.

Hem gizli ezan, muvakkaten terkedilsin. Sen kâtibe söyle, cebir görmeden evvel sarığı çıkarsın."

O bilmiyordu ki: Hizmet-i Kur'anîyede bulunan birisinin sarığını çıkarmağa dair sözü tebliğ etmek, Mustafa Çavuş gibi yüksek ruhlulara pek ağırdır. Onların sözlerini tebliğ etmiş.

O gece rü'yada ben görüyordum ki: Mustafa Çavuş'un elleri kirli, kaymakam arkasında olarak odama geldi.

İkinci gün ona dedim: Mustafa Çavuş, sen bugün kim ile görüştün?

Seni elin mülevves bir surette kaymakamın arkasında gördüm.

Dedi: "Eyvah! Bana böyle bir söz, muhtar söyledi, kâtibe söyle. Ben arkasında ne olduğunu bilmedim."

Hem aynı günde bir okkaya yakın gazyağını câmiye getirmiş.

Hiç vuku bulmayan, o gün kapı açık kalmış, bir keçi yavrusu içeriye girmiş,

büyük bir adam gelmiş, keçi yavrusunun seccademe yakın bıraktığı müzahrefatı yıkamak için, ibrikteki gazyağını su zannedip bütün o gazyağını temizlik yapıyorum diye câminin her tarafına serpmiş.

Acaibdir ki, kokusunu duymamış. Demek o mescid lisan-ı hâl ile Mustafa Çavuş'a diyor:

"Senin gazyağın bize lâzım değil. Ettiğin hata için gazyağını kabul etmedim." diye işaret vermek için o adama koku işittirilmedi.

Hatta o hafta içinde Cuma gecesinde ve birkaç mühim namazda, o kadar çalıştığı halde cemaate yetişemiyordu.

Sonra ciddî bir nedamet, bir istiğfar ettikten sonra safvet-i asliyesini buldu.

The Second Mustafa's: These are my worthy, hard-working, and important student Mustafa from Kuleönü, and his most loyal, self-sacrificing friend, Hâfız Mustafa (May God grant him mercy).

After the religious festival I sent word telling them not to come lest 'the worldly' bother us and discourage us in our service of the Qur'an,

but if they had to come, they should come singly. Then one night, three of them came all together.

They intended to leave before dawn. In a way that had never happened before, neither Mustafa Çavuş, nor Süleyman Efendi, nor myself, nor themselves, had thought of taking any clear precautions; we were made to forget to do so.

Each of us left it to the others and took no measures. They left before dawn.

Then for two hours they were pounded by such a storm that I was alarmed thinking that they would not survive it.

This winter there had been no such storm, nor had I pitied anyone so much.

As a punishment for his lack of caution, I was going to send Süleyman after them to find out if they were well and safe.

Mustafa Çavuş said: "If he goes, he will be stranded too, and I'll have to go after him to find him. Then Abdullah Çavuş will have to come after me." So saying: "We place our trust in God!" we waited.

Question: You consider the calamities visited on your special friends to be slaps; punishment for laxity in their service of the Qur'an.

Whereas those that are truly inimical to you and to the service of the Qur'an remain safe and sound.

Why are friends dealt slaps while enemies are left untroubled?

The Answer: According to, "Wrongdoing does not continue, but unbelief does,"* friends' errors are wrongdoing of a sort in this service of the Qur'an, and therefore are swiftly punished.

*{al-Munawi, Fayd al-Qadir, ii, 107.}

A person receives a compassionate slap and if he is sensible, realizes his error.

But enemies oppose this service and try to prevent it on account of misguidance.

Knowingly or unknowingly, their aggression against our service assists atheism.

#80

Since unbelief persists, generally they do not receive any blows immediately.

İkinci Mustafalar: Kuleönündeki kıymetdar, çalışkan mühim bir talebem olan Mustafa ile, onun çok sâdık ve fedakâr arkadaşı Hâfız Mustafa'dır. (R.H.)

Ben bayramdan sonra, ehl-i dünya bize sıkıntı verip hizmet-i Kur'aniyeye fütur vermemek için şimdilik gelmesinler, diye haber göndermiştim.

Şayet gelecek olurlarsa birer birer gelsinler. Halbuki bunlar üç adam birden, bir gece geldiler.

Fecirden evvel hava müsaid ise gitmek niyet edildi. Hiç vuku bulmadığı bir tarzda hem Mustafa Çavuş, hem Süleyman Efendi, hem ben, hem onlar, zâhir bir tedbiri düşünemedik, bize unutturuldu.

Herbirimiz ötekine bırakıp ihtiyatsızlık etti. Onlar fecirden evvel gittiler.

Öyle bir fırtına onları iki saat mütemadiyen tokatladı ki: Bu fırtınadan kurtulmayacaklar, diye telâş ettim.

Şimdiye kadar bu kışta ne öyle bir fırtına olmuş ve ne de bu kadar kimseye acımışım.

Sonra Süleyman'ı, ihtiyatsızlığının cezası olarak arkalarından gönderip sıhhat ve selâmetlerini anlamak için gönderecektim.

Mustafa Çavuş dedi: O gitse, o da kalacak. Ben de onun arkasından gidip aramak lâzım. Benim arkamdan da Abdullah Çavuş gelmek lâzım." Bu hususta "Tevekkelna alellah" dedik, intizar ettik.

Sual: Has dostlarınıza gelen musîbetleri, tokat eseri deyip hizmet-i Kur'aniyede füturları cihetinde bir itab telâkki ediyorsun.

Halbuki size ve hizmet-i Kur'aniyeye hakikî düşmanlık edenler, selâmette kalıyorlar.

Neden dosta tokat vuruluyor, düşmânâ ilişilmiyor?

Elcevap: الظُّلْمُ لَا يَدُومُ وَالْكَفْرُ يَدُومُ sırınca:

Dostların hataları, hizmetimizde bir nevi zulüm hükmüne geçtiği için, çabuk çarpılıyor.

Şefkatli tokat yer, akli varsa intibaha gelir.

Düşman ise, hizmet-i Kur'aniyeye zıddiyeti, mümânaatı, dalâlet hesabına geçer.

Bilerek veya bilmiyerek hizmetimize tecavüzü, zındıka hesabına geçer.

Küfür devam ettiği için, onlar ekseriyetle çabuk tokat yemiyorlar.

Just as the penalties of those perpetrating small crimes are delivered locally and serious crimes are sent to the high courts,

so too, according to the rules, the small errors of believers and close friends are punished swiftly and in part in this world, in order to quickly purify them.

But the crimes of the people of misguidance are so great that since their punishments exceed this brief worldly life,

as required by justice they are referred to the Supreme Tribunal in the eternal realm, and mostly they do not receive any punishment here.

The Hadith “This world is the prison of the believers and the Paradise of the unbelievers”^{*} alludes to this truth. ^{*} {Muslim, Zuhd, 3; Tirmidhi, Zuhd, 16; Ibn Maja, Zuhd, 3; Musnad, ii, 197, 323, 389, 485}

That is to say, because the believer receives partial punishment for his faults in this world, it is a place of punishment for him.

It is a dungeon and Hell in relation to his happiness in the hereafter. And since the unbelievers will not be released from Hell and

they in part receive the rewards for their good works in this world and their large sins are postponed, this world is their Paradise in relation to their life in the hereafter.

For in reality and in meaning the believer is also far happier in this world than the unbeliever.

A believer’s faith is quite simply like a Paradise in his spirit;

while the unbeliever’s unbelief sets afire a sort of Hell in his being.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

Nasıl ki küçük kabahatleri işliyenlerin, nâhiyelerde cezaları verilir. Büyük kabahatleri de büyük mahkemelere gönderilir.

Öyle de: Ehl-i îmanın ve has dostların hükmen küçük hataları, çabuk onları temizlemek için kısmen dünyada ve sür'aten verilir.

Ehl-i dalâletin cinayetleri, o kadar büyüktür ki: Kısacık hayat-ı dünyeviyeye cezaları sığışmadığından,

mukteza-yı adâlet olarak Âlem-i Bekadaki Mahkeme-i Kübrâya havale edildiği için, ekseriyetle burada cezaya çarpılmıyorlar.

İşte Hadîs-i şerifte **الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ** mezkûr hakikata dahi işaret ediyor.

Yâni: Dünyada şu mü'min, kısmen kusuratından cezasını gördüğü için dünya onun hakkında bir dâr-ı cezadır.

Dünya, onların saadetli âhiretlerine nisbeten bir zindan ve cehennemdir. Ve kâfirler madem Cehennem'den çıkmayacaklar.

Hasenatlarının mükâfatlarını kısmen dünyada gördükleri ve büyük seyyiatları te'hîr edildiği cihetle, onların âhiretine nisbeten dünya, Cennetleridir.

Yoksa mü'min bu dünyada dahi kâfirden mânen ve hakikat nokta-i nazarında çok ziyade mes'uddur.

Âdeta mü'minin îmanı, mü'minin ruhunda bir Cennet-i maneviye hükmüne geçiyor;

kâfirin küfrü, kâfirin mahiyetinde mânevî bir Cehennemi ateşlendiriyor.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

The Eleventh Flash

The Stairway of the Practices of the Prophet (UWBP) and Antidote for the Sickness of Innovations

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Now has come to you a Messenger from among yourselves; it grieves him that you should perish; ardently anxious is he over you; to the believers is he most kind and merciful.(9:128)

[The first station of this verse is the Highway of the Prophet's (UWBP) Practices, (1) and its second station, the Stairway of the Prophet's (UWBP) Practices.]

1 That is, the Fourth Flash. (Tr.)

*But if they turn away, say: "God suffices me, there is no god but He; in Him do I place my trust – He the Sustainer of the Throne [of Glory] Supreme!"(9:129) **

Say: "If you do love God, follow me: God will love you and forgive you your sins; for God is Oft-Forgiving, Most Merciful."(3:31)

Eleven of the hundreds of points concerning these two sublime verses will be explained concisely.

First Point

God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) said:

"Whoever adheres to my practices (Sunna) when my community is corrupted shall receive the reward of a hundred martyrs."

Yes, to adhere to the Prophet's (UWBP) practices is certainly highly commendable and worthwhile, and is even more so when innovations are rife.

To comply with them in even a small matter of behaviour, particularly when the Prophet's (UWBP) community is corrupted,

signifies a powerful belief and fear of God.

And to follow the practices recalls the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) directly,

and such recollection is transformed into recollection of the divine presence.

Onbirinci Lem'a

Mirkât-üs Sünneti ve Tiryâku Maraz-ıl-Bid'a

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ

(Şu âyetin Birinci Makamı, Minhâc-üs Sünnet; İkinci Makamı, Mirkat-üs Sünnettir.)

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

(Bu iki Âyet-i azîmenin yüzer nüktesinden "Onbir nüktesi" icmalen beyan edilecek)

Birinci Nükte:

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş:

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

yâni: "Fesad-ı ümmetim zamanında kim benim sünnetime temessük etse, yüz şehidin ecrini, sevabını kazanabilir."

Evet Sünnet-i Seniyyeye ittiba, mutlaka gâyet kıymetdardır. Hususan bid'aların istilâsı zamanında sünnet-i seniyyeye ittiba etmek daha ziyade kıymetdardır.

Hususan fesad-ı ümmet zamanında Sünnet-i Seniyyenin küçük bir âdâbına mürâat etmek,

ehemmiyetli bir takvâyı ve kuvvetli bir îmanı ihsas ediyor.

Doğrudan doğruya Sünnete ittiba etmek, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ı hatıra getiriyor.

O ihtardan o hâtıra, bir huzûr-u İlâhî hâtırasına inkılab eder.

The moment they are observed in even the least significant dealings, in the conduct of eating, drinking, or sleeping,

such habitual, natural acts become meritorious acts of worship in compliance with the Shari'a.

For the person thinks of following God's Messenger (UWBP)

and conceives of his actions as conduct of the Shari'a.

Then he recalls that the Messenger (UWBP) brought the Shari'a,

and then his heart turns to Almighty God, the True Lawgiver,

and he gains a sort of awareness of the divine presence and a sense of worship.

By virtue of this mystery, the person who makes it his habit to follow the Prophet's (UWBP) practices

transforms all his acts into worship, and may make his whole life fruitful and yielding of reward.

Second Point

Imam-i Rabbani, Ahmad Faruqi (May God be pleased with him) said:

"I saw while traversing the degrees in my spiritual journeying that

the ranks of the saints that were most brilliant, splendid, subtle, and sound were those who made following the Prophet's (UWBP) practices the basis of their way.

Even ordinary saints of those ranks appeared more splendid than the highest saints of the other."

Yes, Imam-i Rabbani, the Regenerator of the Second Millennium (May God be pleased with him) speaks the truth.

One who takes the Prophet's (UWBP) practices as his guiding principles rises to the station of being beloved of God under the shadow of God's Beloved (UWBP).

Third Point

At a time this poor Said was struggling to emerge from the Old Said,

his intellect and heart were floundering among truths in a terrible spiritual storm resulting from lack of a guide and the pride of his evil-commanding soul.

They were being tossed around, rising and falling, sometimes from the Pleiades to the ground, sometimes from the ground to the Pleiades.

Hatta en küçük bir muamelede, hatta yemek, içmek ve yatmak âdâbında Sünnet-i Seniyyeyi mürâat ettiği dakikada,

o âdi muamele ve o fitrî amel, sevablı bir ibadet ve şer'î bir hareket oluyor.

Çünkü o âdi hareketiyle Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'a ittibainı düşünüyor

ve şeriatın bir edebi olduğunu tasavvur eder

ve şeriat sahibi o olduğu hatırına gelir.

Ve ondan şâri-i hakikî olan Cenab-ı Hakk'a kalbi müteveccih olur,

bir nevi huzur ve ibadet kazanır.

İşte bu sırra binaen Sünnet-i Seniyyeye ittibai kendine âdet eden,

âdâtını ibadete çevirir, bütün ömrünü semeredar ve sevabdar yapabilir.

İkinci Nükte:

İmam-ı Rabbânî Ahmed-i Fârûkî (R.A.) demiş ki:

"Ben seyr-i ruhanîde kat-ı merâtib ederken,

tabakat-ı Evliya içinde en parlak, en haşmetli, en letâfetli, en emniyetli; Sünnet-i Seniyyeye ittibai, esas-ı tarikat ittihaz edenleri gördüm.

Hatta o tabakanın âmi Evliyaları, sair tabakatin has velîlerinden daha muhteşem görünüyordu."

Evet müceddid-i elf-i sâni İmam-ı Rabbânî (R.A.) hak söylüyor.

Sünnet-i Seniyyeyi esas tutan, Habibullah'ın zilli altında makam-ı mahbubiyete mazhardır.

Üçüncü Nükte:

Bu fakir Said, Eski Said'den çıkmaya çalıştığı bir zamanda,

rehbersizlikten ve nefis-i emmarenin gururundan gâyet müdhiş ve mânevî bir fırtına içinde akıl ve kalbim hakaik içerisinde yuvarlandılar.

Kâh süreyyadan seraya, kâh seradan süreyyaya kadar bir sukut ve sîud içerisinde çalkanıyorlardı.

At that time I observed that like qibla-directing compasses showing the course to be followed in ships, each of the matters of the practices, even small points of conduct, were like electric switches among innumerable hazardous, dark ways.

Whenever in the course of that spiritual journeying I saw myself under awesome pressure overwhelmed by truly burdensome loads,

I followed the matters of the practices touching on the situation,

I experienced a lightness as though all my burdens were being lifted from me.

By submitting to them, I was saved from doubts and scruples, that is, from such anxieties as:

“Is this course of action right, is it beneficial?”

But if I gave them up, I looked and saw that the pressure was intense;

there were numerous ways and it could not be known where they led.

The load was heavy, and I was utterly powerless. My view was short, and the way, dark.

But whenever I adhered to the Prophet’s (UWBP) practices, the way was lit up and seen to be safe. I felt as though the load was being lightened and the pressure lifted.

At those times I confirmed through my own observations what Imam-i Rabbani had said.

Fourth Point

At one time, I saw myself in a strange world that arose from a state of mind produced by contemplating death and affirming the proposition *“Death is a reality,”*

and from the transience and passing of the world.

I saw myself as a corpse standing at the head of three huge corpses.

One: I was like a tombstone at the head of the immaterial corpse of all living creatures, with which I was connected through my life and which had entered the grave of the past.

The Second: In the graveyard of the globe on the face this century, which was the tombstone at the head of the vast corpse buried in the grave of the past of all the species of living creatures, with which mankind is connected through its life,

I was a mere point that would be swiftly erased, an ant that would quickly die.

İşte o zaman müşahede ettim ki: Sünnet-i Seniyyenin mes'eleleri, hatta küçük âdâbları, gemilerde hatt-ı hareketi gösteren kıblenâmeli birer pusula gibi, hadsiz zararlı, zulümatlı yollar içinde birer düğme hükmünde görüyordum.

Hem o seyahat-ı ruhiyede çok tazyikat altında gâyet ağır yükler yüklenmiş bir vaziyette kendimi gördüğüm zamanda,

Sünnet-i Seniyyenin o vaziyete temas eden mes'elelerine ittiba ettikçe,

benim bütün ağırlıklarımı alıyor gibi bir hiffet buluyordum.

Bir teslimiyetle tereddüdlerden ve vesveselerden, yâni

"Acaba böyle hareket hak mıdır, maslahat mıdır?" diye endişelerden kurtuluyordum.

Ne vakit elimi çektiysem, bakıyordum: Tazyikat çok.

Nereye gittikleri anlaşılmayan çok yollar var.

Yük ağır, ben de gâyet âcizim. Nazarım da kısa, yol da zulümatlı.

Ne vakit Sünnete yapışsam; yol aydınlaşıyor, selâmetli yol görünüyor, yük hafifleşiyor, tazyikat kalkıyor gibi bir hâlet hissediyordum.

İşte o zamanlarımda İmam-ı Rabbanî'nin hükmünü bilmüşahede tasdik ettim.

Dördüncü Nükte:

Bir zaman râbîta-i mevtten ve **اَلْمَوْتُ حَقٌّ** kaziyesindeki tasdikten

ve âlemin zeval ve fenasından gelen bir hâlet-i ruhiyeden kendimi acib bir âlemde gördüm.

Baktım ki: Ben bir cenazeyim, üç mühim büyük cenazenin başında duruyorum.

Birisi: Benim hayatımla alâkadar ve mazi kabrine giren zîhayat mahlûkatın heyet-i mecmûasının cenaze-i mâneviyesi başında bir mezar taşı hükmündeyim.

İkincisi: Küre-i Arz mezaristanında, nev-i beşerin hayatiyle alâkadar envâ-ı zîhayatın hey'et-i mecmûasının mâzî mezarına defnedilen azîm cenazenin başında bulunan, mezar taşı olan bu asrın yüzünde

çabuk silinecek bir nokta ve çabuk ölecek bir karıncayım.

The Third: Since the universe is certain to die on Doomsday, that is how I saw it.

In addition to seeing myself in terror at the death agonies of that vast corpse, in wonder and astonishment at its death,

my own death too, which is certain to occur in the future, appeared to be happening at that time.

In accordance with *“And if they turn away (to the end of the verse),” (9:129)* on my death all beings, all my beloveds,

turned their backs on me, abandoning me and leaving me alone.

#84

My spirit was being driven towards the future on the side of post-eternity, which resembles a boundless ocean.

Whether it wanted or not, it would be cast into the ocean.

While in that truly strange and sorrowful state of mind, help reached me from belief and from the Qur'an; the verse,

“But if they turn away, say: ‘God suffices me, there is no god but He; in Him do I place my trust – He the Sustainer of the Throne [of Glory] Supreme!’”

came to my assistance, like a safe and trusty boat.

My spirit boarded the verse with complete confidence and joy.

I understood that besides its explicit meaning, an allusive meaning had consoled me so that I had found tranquillity and serenity.

Yes, its explicit meaning says to God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace):

“If the people of misguidance turn away, shun your Shari'a and practices and do not heed the Qur'an, do not worry.

Say: Almighty God is enough for me. I place my trust in Him. He will raise up others in their place who will follow me.

The throne of His rule encompasses everything; the rebellious cannot escape outside its bounds,

nor do those who seek assistance remain unaided.”

While its allusive meaning says this:

“O man! And O leader and guide of mankind! If all beings leave you and depart for non-existence on the path of transience;

Üçüncüsü: Şu kâinatın kıyamet vaktinde ölmesi muhakkak-ul vuku' olduğu için, nazarımda vaki hükmüne geçti.

O azîm cenazenin sekeratından dehşet ve vefatından beht ü hayret içinde kendimi görmekle beraber,

istikbalde de muhakkak-ul vuku' olan vefatım, o zaman vuku buluyor gibi göründü

ve **فَإِنْ تَوَلَّوْا** ilâhir.. sırriyle: Bütün mevcudat, bütün mahbubat,

benim vefatımla bana arkalarını çevirip beni terkettiler, yalnız bıraktılar.

Hadsiz bir deniz suretini alan ebed tarafındaki istikbale ruhum sevkediliyordu.

O denize ister istemez atılmak lâzım geliyordu.

İşte o pek acib ve çok hazîn hâlette iken, îman ve Kur'andan gelen bir mededle

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Âyeti imdadıma yetiştirdi ve gâyet emniyetli ve selâmetli bir gemi hükmüne geçti.

Ruh, kemal-i emniyetle ve sürurla o Âyetin içine girdi.

Evet anladım ki; Âyetin mânâ-yı sarihinden başka bir mânâ-yı işârîsi, beni teselli etti ki, sükûnet buldum ve sekinet verdi.

Evet nasilki mânâ-yı sarîhi, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'a der:

"Eğer ehl-i dalâlet arka verip senin Şeriat ve Sünnetinden i'raz edip Kur'anı dinlemeseler, merak etme!

Ve de ki: Cenab-ı Hak bana kâfidir. Ona tevekkül ediyorum. Sizin yerlerinize ittiba edecekleri yetiştirir.

Taht-ı saltanatı herşeyi muhittir. Ne âsiler, hududundan kaçabilirler

ve ne de istimdad edenler mededsiz kalırlar!"

Öyle de mânâ-yı işârîsiyle der ki:

Ey insan ve ey insanın reisi ve mürşidi! Eğer bütün mevcudat seni bırakıp fena yolunda ademe giderse,

if living beings part from you and hasten down the road of death;
if people abandon you and enter the graveyard;
if the people of neglect and misguidance do not heed you and fall into darkness;
do not be anxious. Say: Almighty God suffices me.

Since He exists, everything exists.

Those who have departed have not gone to non-existence;

they have departed for another of His realms.

Out of His infinite generosity and from among His innumerable soldiers, that Owner of the Sublime Throne sends others in their place.

Those who have entered the graveyard have not been annihilated; they have departed for another world.

He will send other officials in their place.

And He can send obedient servants who follow the true path in place of those who fall into misguidance.

Since it is thus, He takes the place of everything.

Nothing can take the place of His favours, His regard.”

This allusive meaning caused the three awesome corpses which had filled me with terror to take on another form.

They became a wisdom-displaying passage, an instructive excursion, a journeying for the performance of duties,

a demobilization and a charging with duties, whereby the universe is shaken up, and comes and goes.

#85

Fifth Point

The sublime verse,

Say: "If you do love God, follow me: God will love you"(3:31)

proclaims in definite fashion just how necessary and important it is to follow the Prophet's (UWBP) practices.

Yes, among the syllogisms of logic, this verse is the most powerful and certain of the sort called hypothetical or conditional syllogisms. It is as follows:

To exemplify a hypothetical syllogism it is said in logic: "If the sun comes out, it will be daytime."

For a positive result it is said: "The sun has come out. One may therefore conclude that it is daytime."

eğer zi-hayatlar senden müfarakat edip ölüm yolunda koşarsa,

eğer insanlar seni terkedip mezaristana girerse,

eğer ehl-i gaflet ve dalâlet seni dinlemeyip zulûmata düşerse,

merak etme! De ki: Cenab-ı Hak bana kâfidir.

Madem o var, herşey var.

Ve o halde, o gidenler ademe gitmediler.

Onun başka memleketine gidiyorlar.

Ve onların bedeline o Arş-ı Azîm sahibi, nihayetsiz cünûd ve askerinden başkalarını gönderir.

Ve mezaristana girenler mahvolmadılar, başka âleme gidiyorlar.

Onların bedeline başka vazifedarları gönderir.

Ve dalâlete düşenlere bedel, tarîk-ı hakkı takib edecek mutî' kullarını gönderebilir.

Madem öyledir, o herşeye bedeldir.

Bütün eşya, birtak teveccühüne bedel olamaz! der.

İşte şu mânâ-yı işârî vasıtasıyla; bana dehşet veren üç müdhiş cenaze, başka şekil aldılar.

Yâni: Hem Hakîm, hem Rahîm, hem Âdil, hem Kadîr bir Zat-ı Zülcelâl'in taht-ı tedbir ve Rubûbiyetinde ve hikmet ve Rahmeti içinde hikmet-nüma bir seyeran, ibret-nüma bir cevelan, vazifedarane bir seyahat suretinde bir seyr ü seferdir,

bir terhis ve tavziftir ki, böylece kâinat çalkalanıyor, gidiyor, geliyor!..

Beşinci Nükte:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ

Âyet-i azîmesi,

ittiba-ı Sünnet ne kadar mühim ve lâzım olduğunu pek kat'î bir surette ilân ediyor.

Evet şu Âyet-i Kerime, kıyâsât-ı mantıkîyye içinde, kıyâs-ı istisnâî kısmının en kuvvetli ve kat'î bir kıyâsıdır. Şöyle ki:

Nasıl mantıkça kıyâs-ı istisnâî misâli olarak deniliyor: "Eğer güneş çıksa, gündüz olacak."

Müsbet netice için denilir: "Güneş çıktı, öyle ise netice veriyor ki: Şimdi gündüzdür."

For a negative result, it is said: "It is not daytime. One therefore draws the conclusion that the sun has not come out."

According to logic, these two conclusions, negative and positive, are definite.

In just the same way, the above verse says:

"If you love God, you will follow God's Beloved (UWBP).

If you do not follow him, it points to the conclusion that you do not love God."

If a person loves God, it entails following the practices of God's Beloved (UWBP).

Yes, the person who believes in Almighty God will certainly obey Him.

And the most acceptable, the most direct, and the shortest among the ways of obeying Him is

without doubt the way God's Beloved (UWBP) showed and followed.

Yes, it is necessary and self-evident that the All-Generous One of Beauty who fills the universe with so many bounties should want thanks from conscious creatures in return.

And clearly that All-Wise One of Glory who adorns the universe with so many miracles of art will make the most excellent of conscious creatures His addressee and interpreter, and the herald and leader of His servants.

And certainly and self-evidently that All-Beauteous One of Perfection, who makes the universe reflect the innumerable manifestations of His beauty and perfections,

will give the most perfect worshipful stance to the person who is the most comprehensive, perfect measure and means of displaying His beauty, perfection, names, and art, which He clearly loves and wants to display;

He will make his conduct a fine example to others and encourage them to follow him so that his fine conduct may appear in others too.

In Short: Love of God necessitates and results in following the Prophet's (UWBP) practices.

How fortunate the person who follows them to a large extent!

And woe on the person who does not appreciate the practices and adopts innovations!

Menfî netice için deniliyor: "Gündüz yok, öyle ise netice veriyor ki: Güneş çıkmamış".

Mantıkça, bu müsbet ve menfî iki netice kat'îdirler.

Aynen böyle de: Şu Âyet-i Kerime der ki:

"Eğer Allah'a muhabbetiniz varsa, Habibullah'a ittiba edilecek.

İttiba edilmezse, netice veriyor ki: Allah'a muhabbetiniz yoktur."

Muhabbetullah varsa, netice verir ki: Habibullah'ın Sünnet-i Seniyyesine ittibâ intac eder.

Evet Cenab-ı Hakk'a îman eden, elbette ona itaat edecek.

Ve itaat yolları içinde en makbulü ve en müstâkimi ve en kısası,

bilâ-şübhe Habibullah'ın gösterdiği ve takib ettiği yoldur.

Evet bu kâinatı bu derece in'âmat ile dolduran Zat-ı Kerim-i Zülcelmal, zîşuurlardan o nîmetlere karşı şükür istemesi, zarurî ve bedihîdir.

Hem bu kâinatı bu kadar mu'cizat-ı san'atla tezyin eden o Zat-ı Hakîm-i Zülcelâl, elbette bilbedahe zîşuurlar içinde en mümtaz birisini kendine muhatab ve tercüman ve ibâdına mübellîğ ve imam yapacaktır.

Hem bu kâinatı hadd ü hesaba gelmez tecelliyat-ı Cemal ve Kemalâtına mazhar eden o Zat-ı Cemil-i Zülkemâl, elbette bilbedahe

sevdiği ve izharını istediği Cemal ve Kemal ve Esmâ ve san'atının en câmi ve en mükemmel mikyas ve medârı olan bir zata, her halde en ekmel bir vaziyet-i ubûdiyeti verecek

ve onun vaziyetini sairlerine nümune-i imtisal edip herkesi onun ittibâna sevkedecek, tâ ki o güzel vaziyeti başkalarında da görünsün.

Elhasıl: Muhabbetullah, Sünnet-i Seniyyenin ittibânı istilzam edip intac ediyor.

Ne mutlu o kimseye ki, Sünnet-i Seniyyeye ittibândan hissesi ziyade ola.

Veyl o kimseye ki, Sünnet-i Seniyyeyi takdir etmeyip, bid'alara giriyor.

Sixth Point

The Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) said:

Altıncı Nükte:

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş:

“All innovations are misguidance, and all misguidance leads to Hell.”

That is to say, according to the verse,

This day have I perfected for you your religion, (5:3)

not to care for the rules of the Illustrious Shari‘a and principles of the Prophet’s (UWBP) practices after they have been completed and perfected

and to adopt new creations, or God forbid, create innovations, which infers considering them to be deficient, is misguidance and leads to Hell-fire.

There are degrees in the practices:

some are compulsory; these may not be given up.

This sort are described in detail in the Illustrious Shari‘a.

They are incontestable and can in no way be changed.

Another sort are voluntary, and these are of two sorts:

One sort includes those practices related to worship.

They too are described in the books of the Shari‘a and to change them is innovation.

The other sort is known as “conduct” (adab); these practices are mentioned in the books of the Prophet’s (UWBP) biography.

Opposition to them cannot be called innovation,

but it is opposition of a sort to the Prophet’s (UWBP) conduct and means not benefiting from its light and true courtesy.

Following this sort entails emulating him in customary, natural acts and dealings, which are known through unanimous reports.

For example, there are numerous practices showing the conduct of speaking, and explaining the principles of eating, drinking, and sleeping, and social relations.

Practices of this sort are called “conduct.”

The person who practises them transforms his habitual actions into worship and receives significant effulgence.

Practising the smallest aspect of such conduct recalls God’s Messenger (Upon whom be blessings and peace), which imparts a light to his heart.

The most important among the practices are those that symbolize Islam and are connected with its ‘marks.’

The marks of Islam are worship, concern the community, and quite simply are general rights of a sort.

كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ

Yâni

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

sırrı ile:

Kavâid-i Şeriat-ı Garra ve desâtîr-i Sünnet-i Seniyye, tamam ve kemalini bulduktan sonra,

yeni îcadlarla o düsturları beğenmemek veyahût hâşâ ve kellâ, nâkıs görmek hissini veren bid'aları îcad etmek, dalâlettir, ateştir.

Sünnet-i Seniyyenin meratibi var.

Bir kısmı vâcibdir, terkedilmez.

O kısım, Şeriat-ı Garrâ'da tafsilâtıyla beyan edilmiş.

Onlar muhkemattır, hiçbir cihette tebeddül etmez.

Bir kısmı da, nevâfil nev'indendir. Nevâfil kısmı da, iki kısımdır.

Bir kısım, ibadete tabî Sünnet-i Seniyye kısımlarıdır.

Onlar dahi şeriat kitaplarında beyan edilmiş. Onların tağyiri bid'attır.

Diğer kısmı, "âdâb" tabîr ediliyor ki, Siyer-i Seniyye kitaplarında zikredilmiş.

Onlara muhâlefete, bid'a denilmez.

Fakat âdâb-ı Nebevîyye bir nevi muhâlefettir ve onların nurundan ve o hakikî edebden istifade etmemektir.

Bu kısım ise (örf ve âdât), muamelât-ı fitriyede Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın tevatürle malûm olan harekâtına ittiba etmektir.

Meselâ: Söylemek âdâbını gösteren ve yemek ve içmek ve yatmak gibi hâlâtın âdâbının düsturlarını beyan eden ve muaşerete taalluk eden çok Sünnet-i Seniyyeler var.

Bu nevi Sünnetlere "âdâb" tabîr edilir.

Fakat o âdâba ittiba eden, âdâtını ibadete çevirir, o âdâbdan mühim bir feyz alır.

En küçük bir âdâbın müraatı, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ı tahattur ettiriyor, kalbe bir nur veriyor.

Sünnet-i Seniyyenin içinde en mühimmi, İslâmiyet alâmetleri olan ve şeaîre de taalluk eden Sünnetlerdir.

Şeaîr, âdeta hukuk-u umumiye nev'inden cemiyete ait bir ubâdiyettir.

Just as the whole community benefits from one person doing them, so too if he gives them up, the whole community is answerable.

There can be no hypocrisy in the performance of marks of this sort, and they should be proclaimed openly.

Even if they are of the voluntary sort, they are still more important than personal obligatory acts.

#87

Seventh Point

The Practices of the Prophet (UWBP) are courtesy.

There is no matter among them beneath which a light, and courtesy, is not found.

God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) said:

"My Sustainer taught me good conduct, and how well he taught me."

Yes, anyone who studies his biography and is acquainted with his practices will certainly understand that

Almighty God brought together in His Beloved every sort of courtesy and good conduct.

So if anyone gives up the practices, he abandons courtesy.

He exemplifies the rule, *"The ill-mannered person is deprived of divine favour,"*

and is discourteous in a way that causes him loss.

Question: How can there be courtesy in the face of the Knower of All Things, who sees and knows everything and from whom nothing can be hidden?

Situations which cause shame or embarrassment cannot be concealed from Him. One sort of courtesy is covering the necessary members and veiling distasteful situations.

But nothing can be hidden from the sight of the Knower of All Things.

The Answer: Firstly: Giving it the greatest importance, the Glorious Creator wants to show that His art is beautiful;

He veils detestable things;

He attracts attention to His bounties by decorating them.

So too, He wants to show to conscious beings that His creatures and servants are beautiful.

Birinin yapmasıyla o cemiyet umumen istifade ettiği gibi, onun terkiyle de umum cemaat mes'ul olur.

Bu nevi şeaire riya giremez ve ilân edilir.

Nafile nev'inden de olsa, şahsî farzlardan daha ehemmiyetlidir.

Yedinci Nükte:

Sünnet-i Seniyye, edebdir.

Hiçbir mes'elesi yoktur ki, altında bir nur, bir edeb bulunmasın!

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş:

أَدَّبَنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي

yâni: "Rabbim bana edebi, güzel bir surette ihsan etmiş, edeblendirmiş."

Evet siyer-i Nebeviyyeye dikkat eden ve Sünnet-i Seniyyeyi bilen, kat'iyen anlar ki:

Edebin envânını, Cenab-ı Hak habibinde cem'etmiştir.

Onun Sünnet-i Seniyyesini terkeden, edebi terkeder.

بِي آدَبٍ مُّحْرُومٍ بَآشَدَ أَزْ لُطْفِ رَبِّ

kaidesine mâsadak olur,

hasaretli bir edebsizliğe düşer.

Sual: Herşeyi bilen ve gören ve hiçbir şey ondan gizlenemeyen Allâm-ül-Guyûb'a karşı edeb nasıl olur?

Sebeb-i hacâlet olan hâletler, ondan gizlenemez. Edebin bir nev'i tesettürdür, mûcib-i istikrah hâlâtı setretmektir.

Allâm-ül -Guyûb'a karşı tesettür olamaz?

Elcevap: Evvelâ: Sâni-i Zülcelâl nasilki kemal-i ehemmiyetle san'atını güzel göstermek istiyor

ve müstekreh şeyleri perdeler altına alıyor

ve nimetlerine, o nimetleri süslendirmek cihetiyle nazar-ı dikkati celbediyor.

Öyle de: Mahlûkatını ve ibâdını sair zîşuurlara güzel göstermek istiyor.

Their appearing in ugly situations is a sort of rebellion against His names of Beauteous, Adorner, Subtle, and Wise, and is contrary to courtesy.

Thus, the courtesy of the Prophet's (UWBP) practices means assuming a stance of pure courtesy within the bounds of the Glorious Maker's names.

Secondly: Professionally, a doctor may examine the private member of someone who is canonically a stranger to him,

and if necessary it may be shown to him and this cannot be said to be discourteous.

Indeed, it may be said that the conduct of medicine requires it.

But the same doctor may not examine the member as a man, or as a preacher or teacher,

and courtesy cannot issue a fatwa permitting it to be shown.

To do so would be shameless.

In just the same way, the Glorious Maker has numerous names

and each has a different manifestation.

For example, just as the name of Oft-Forgiving requires the existence of sins and Veiler, the existence of faults,

so the name of Beauteous does not wish to see ugliness.

Names pertaining to divine beauty and perfection like Subtle, Munificent, All-Wise, and All-Compassionate

require that beings be in the most beautiful form and best possible situations.

#88

Such names want to display their beauties in the view of angels, spirit beings, jinn and man through the beautiful states and fine conduct of beings.

Thus, the conduct of the practices are the signs of this elevated conduct, and its principles and samples.

Eighth Point

Coming after the verse, "*Now has come to you a Messenger [to the end of the verse],*"(9:128)

which shows the Noble Messenger's (Upon whom be blessings and peace) perfect kindness and compassion towards his community,

Çirkin vaziyetlerde görünmeleri, Cemîl ve Müzeyyin ve Lâtîf ve Hakîm gibi isimlerine karşı bir nevi isyan ve hilâf-ı edeb oluyor.

İşte Sünnet-i Seniyyedeki edeb, o Sâni-i Zülcelâl'in Esmâlarının hududları içinde bir mahz-ı edeb vaziyetini takınmaktır.

Sâniyen: Nasılki bir tabîb, doktorluk noktasında bir nâmahremin en nâmahrem uzvuna bakar

ve zaruret olduğu vakit ona gösterilir. Hilâf-ı edeb denilmez.

Belki edeb-i Tıb öyle iktiza eder, denilir.

Fakat o tabîb, recüliyet ünvanıyla yahût vaiz ismiyle yahût hoca sıfatıyla o nâmahremlere bakamaz.

Ona gösterilmesini edeb fetva veremez.

Ve o cihette ona göstermek, hayâsızlıktır.

Öyle de Sâni-i Zülcelâl'in çok Esmâsı var.

Herbir ismin ayrı bir cilvesi var.

Meselâ: "Gaffar" ismi, günahların vücudunu ve "Settar" ismi, kusurâtın bulunmasını iktiza ettikleri gibi;

"Cemîl" ismi de, çirkinliği görmek istemez.

"Lâtîf, Kerîm, Hakîm, Rahîm" gibi Esmâ-i Cemâliye ve Kemâliye,

mevcudatın güzel bir surette ve mümkün vaziyetlerin en iyisinde bulunmalarını iktiza ederler.

Ve o Esmâ-i Cemâliye ve Kemâliye ise, melâike ve ruhanî ve cin ve insin nazarında güzelliklerini, mevcudatın güzel vaziyetleriyle ve hüsn-ü edebleriyle göstermek isterler.

İşte Sünnet-i Seniyyedeki âdâb, bu ulvî âdâbın işretidir ve düsturlarıdır ve nümûneleridir.

Sekizinci Nükte:

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ

dan evvelki olan

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ

ilâ âhir..

Âyeti, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın ümmetine karşı kemâl-i şefkat ve nihayet re'fetini gösterdikten sonra,

the verse, “*But if they turn away, say: ‘God suffices me...’*”(9:129) says:

O mankind! And O Muslims! You should understand how lacking in conscience and unreasonable it is to turn away from the practices and the decrees that the Noble Prophet (UWBP) conveys as though casting aspersions on his self-evident compassion, for he guides you with infinite kindness, expending all his strength for your good, and curing with his practices your spiritual wounds.

O compassionate Prophet and clement Messenger!

If they do not recognize this vast compassion of yours and out of their foolishness turn their backs and do not listen, don’t be anxious.

Sufficient for you is the All-Glorious One, under whose command are the cohorts of the heavens and earth,

and the sovereignty of whose dominicality rules over the sublime all-encompassing throne.

He will muster around you His true, obedient troops and make them heed you and accept your decrees!

Yes, there is no matter of the Shari‘a of Muhammad (UWBP) and his practices which does not contain numerous instances of wisdom.

This wretched one claims and is ready to prove it, despite all his faults and powerlessness.

Furthermore, the seventy to eighty parts of the Risale-i Nur so far written are

like seventy to eighty truthful witnesses testifying to how full of wisdom and truth are the matters of Muhammad’s (UWBP) practices and his Shari‘a.

If I were capable of it and they had been written, seven thousand treatises on this subject could not completely describe those instances of wisdom, let alone seventy.

Moreover, I have observed and experienced perhaps a thousand times in my own self that the principles

and matters of the Shari‘a and practices of the Prophet (UWBP) are all highly beneficial remedies for sicknesses of the spirit, mind, and heart, and particularly for social sicknesses,

and that matters put forward by philosophy cannot take their place,

and to an extent I have made known to others in the Risale-i Nur what I have experienced.

If anyone doubts this claim of mine, let them refer to the parts of the Risale-i Nur and see for themselves.

şu **فَإِنْ تَوَلَّوْا** âyetiyle der ki:

"Ey insanlar! Ey müslümanlar! Böyle hadsiz bir şefkatiyle sizi irşad eden ve sizin menfaatiniz için bütün kuvvetini sarfeden ve mânevî yaralarınız için kemâl-i şefkatle getirdiği ahkâm ve sünnet-i Seniyyesiyle tedavi edip merhem vuran şefkatperver bir zatın bedihî şefkatini inkâr etmek ve göz ile görünen re'fetini ittiham etmek derecesinde onun sünnetinden ve tebliğ ettiği ahkâmdan yüzlerinizi çevirmek, ne kadar vicdansızlık, ne kadar akılsızlık olduğunu biliniz!

Ve ey şefkatli Resul ve ey re'fetli Nebî!

Eğer senin bu azîm şefkatini ve büyük re'fetini tanımayıp akılsızlıklarından sana arka verip dinlemeseler, merak etme!

Semavat ve Arz'ın cünûdu taht-ı emrinde olan,

Arş-ı Âzîm-i Muhîtin tahtında saltanat-ı Rubûbiyeti hükmeden Zat-ı Zülcelâl sana kâfidir.

Hakikî mutî' taifeleri, senin etrafına toplattırır, seni onlara dinlettirir, senin ahkâmını onlara kabul ettirir!"

Evet Şeriat-ı Muhammediye ve Sünnet-i Ahmediyede hiçbir mes'ele yoktur ki, müteaddid hikmetleri bulunmasın.

Bu fakir, bütün kusur ve acizle beraber bunu iddia ediyorum ve bu dâvânın isbatına da hazırım.

Hem şimdiye kadar yazılan yetmiş seksen Risale-i Nuriye,

Sünnet-i Ahmediyenin ve Şeriat-ı Muhammediyenin (A.S.M.) mes'eleleri, ne kadar hikmetli ve hakikatlı olduğuna yetmiş seksen şâhid-i sâdık hükmüne geçmiştir.

Eğer bu mevzua dair iktidar olsa yazılsa, yetmiş değil, belki yedi bin Risale o hikmetleri bitiremeyecek.

Hem ben şahsımda bilmüşahede ve zevken, belki bin tecrübatım var ki;

mesâil-i Şeriatla Sünnet-i Seniyye düsturları, emrâz-ı ruhaniyede ve akliyyede ve kalbiyyede, hususan emrâz-ı içtimâiyede gâyet nâfi' birer devâdır, bildiğimi

ve onların yerini başka felsefî ve hikmetli mes'eleler tutamadığını, bilmüşahede kendim hissettiğimi

ve başkalarına da bir derece Risalelerde ihsas ettiğimi ilân ediyorum.

Bu dâvâmda tereddüd edenler, Risale-i Nur eczalarına müracaat edip baksınlar.

It may be seen from this just how profitable it is to try to follow as far as is possible the practices of such a person, and how advantageous for eternal life, and how beneficial for worldly life.

Ninth Point

Actually following to the letter every aspect of the Prophet's (UWBP) practices is only bestowed on the highest of the elite.

If it is not possible to follow them in practice, everyone can seek to do so by intention, purpose, and by supporting them and being biased towards them.

In any event one is compelled to follow the obligatory and compulsory sorts.

And even if there is no sin involved in giving up the practices which are 'recommended', it results in considerable loss of merit.

And if they are changed, it is a great error. When the practices are followed in habitual actions and dealings, such acts become worship.

While if they are not followed, it is not to be reproved, but the benefit from the light of the daily conduct of God's Beloved (UWBP) is less.

New creations in the ordinances concerning worship are innovation,

and since innovations are opposed to the verse,

"This day have I completed for you your religion,(5:3)"

they are to be rejected.

However, the recitations and invocations of the Sufi way are not innovations,

on condition they originate in the Book and Sunna,

and even if they differ in form and manner,

their basis and principles do not oppose the Prophet's (UWBP) practices or change them, they are not innovations.

Certainly some scholars classed a number of these as innovations,

but called them "commendable innovations."

Imam-i Rabbani, the Regenerator of the Second Millennium, (May God be pleased with him) said:

"On my spiritual journeying, I saw that words narrated from the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) were luminous,

shining with the rays of his practices.

İşte böyle bir zatın sünnet-i Seniyyesine elden geldiği kadar ittibaa çalışmak, ne kadar kârlı

ve hayat-ı ebediye için ne kadar saadetli ve hayat-ı dünyeviye için ne kadar menfaatli olduğu kıyas edilsin.

Dokuzuncu Nükte:

Sünnet-i Seniyyenin herbir nev'ine tamamen bilfiil ittiba etmek, ehass-ı havassa dahi ancak müyesser olur.

Ona bilfiil olmasa da, binniyet, bilkasd tarafdarane ve iltizamkârane talib olmak, herkesin elinden gelir.

Farz ve vâcib kısımlara zaten ittibaa mecburiyet var.

Ve ubûdiyetteki müstehab olan Sünnet-i Seniyyenin terkinde günah olmasa dahi, büyük sevabın zâyiâtı var.

Tağyirinde ise, büyük hata vardır. Âdât ve muamelâtta Sünnet-i Seniyye ise, ittiba ettikçe, o âdât, ibadet olur.

Etmese itab yok. Fakat Habibullah'ın âdâb-ı hayatiyesinin nurundan istifadesi azalır.

Ahkâm-ı ubûdiyette yeni îcadlar bid'attır.

Bid'atlar ise,

الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

sırrına münafî olduğu için, merduddur.

Fakat, tarikatta evrad ve ezkâr ve meşrebler nev'inden olsa

ve asılları Kitab ve Sünnetten ahzedilmek şartıyla

ayrı ayrı tarzda, ayrı ayrı surette olmakla beraber,

mukarrer olan usûl ve esâsat-ı Sünnet-i Seniyyeye muhâlefet ve tağyir etmemek şartıyla, bid'a değildir.

Lâkin bir kısım ehl-i ilim, bunlardan bir kısmını bid'aya dâhil edip,

fakat "bid'a-i hasene" namını vermiş.

İmam-ı Rabbânî Müceddid-i Elf-i Sâni (R.A.) diyor ki:

"Ben seyr-ü sülûk-u ruhanîde görüyordum ki: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dan mervî olan kelimat nurludur,

Sünnet-i Seniyye şuaî ile parlıyor.

But when I saw invocations and states not narrated from him, there was no light on them, even if they were brilliant and powerful.

The most brilliant of them was not equal to the least of the first sort.

I understood from this that the rays of the Prophet's (UWBP) practices are an elixir.

Also, for those seeking light, the practices are sufficient; there is no need to seek light outside them."

#90

This statement of such a hero of reality and the Shari'a shows that the Prophet's (UWBP) practices are

the foundation stone of the happiness of both worlds

and the source and spring of all attainment and perfection.

O God! Bestow upon us the ability to follow the Illustrious Practices of the Prophet (UWBP).

O our Sustainer! We believe in what You have revealed to Your Prophet; then write us down among those who bear witness. (3:53)

Tenth Point

The verse,

Say: "If you do love God, follow me: God will love you(3:31)

displays a miraculous conciseness,

for many phrases are included in its three phrases. It is as follows:

The verse says: "If you believe in God (May His Glory be exalted), you will surely love Him.

Since you love God, you will act in the manner He loves.

To do that, you must resemble the one God loves, and he may be resembled by following him.

Whenever you follow him, God will love you too.

Anyway you have to love God so that He shall love you."

These phrases express only a brief and concise meaning of the verse.

It means that man's most exalted goal is to receive Almighty God's love.

The verse shows that this may be achieved by following God's Beloved (UWBP) and his practices.

Ondan mervî olmayan parlak ve kuvvetli virdleri ve halleri gördüğüm vakit, üstünde o nur yoktu.

Bu kısmın en parlağı, evvelkinin en azına mukabil gelmiyordu.

Bundan anladım ki; Sünnet-i Seniyyenin şuaı, bir iksirdir.

Hem o sünnet, nur isteyenlere kâfidir, hariçte nur aramağa ihtiyaç yoktur."

İşte böyle hakikat ve şeriatın bir kahramanı olan bir zatın bu hükmü gösteriyor ki:

Sünnet-i Seniyye, saadet-i dareynin temel taşıdır

ve kemalâtın madeni ve menbaıdır.

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا اِتِّبَاعَ السُّنَّةِ السَّيِّئَةِ

رَبَّنَا اٰمَنَّا بِمَا اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ

Onuncu Nükte:

قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ

Âyetinde

i'cazlı bir îcaz vardır.

Çünkü çok cümleler, bu üç cümlenin içinde dercedilmiştir. Şöyle ki:

Şu Âyet diyor ki: "Allah'a (celle celâluhu) îmanınız varsa, elbette Allah'ı seveceksiniz.

Madem Allah'ı seversiniz, Allah'ın sevdiği tarzı yapacaksınız.

Ve o sevdiği tarz ise, Allah'ın sevdiği zata benzemelisiniz.

Ona benzemek ise, ona ittiba etmektir.

Ne vakit ona ittiba etseniz, Allah da sizi sevecek.

Zaten siz Allah'ı seversiniz, tâ ki Allah da sizi sevsin."

İşte bütün bu cümleler, şu Âyetin yalnız mücmel ve kısa bir mealidir.

Demek oluyor ki; insan için en mühim âlî maksad, Cenab-ı Hakk'ın muhabbetine mazhar olmasıdır.

Bu Âyetin nassıyla gösteriyor ki; o matlab-ı a'lânın yolu, Habibullah'a ittibadır ve Sünnet-i Seniyyesine iktidadır.

If at this stage three points are proved, the above truth will become completely clear.

First Point: Man was created with an infinite innate love for the universe's Creator.

For included in his nature are a love of beauty, an ardour for perfection, and passion for bestowal.

His love increases proportionately to the degrees of beauty, perfection, and bestowal,

reaching the furthest degrees of ecstatic ardour.

Furthermore, tiny man's tiny heart may hold a love as great as the universe.

Yes, the fact that writings equivalent to a library of thousands of books may be inscribed in the faculty of memory, which is a coffer of the heart's the size of a lentil, shows that

the human heart may contain the universe and bear love that great.

Since inherent in human nature is such an infinite capacity to love bestowal, beauty, and perfection;

and since the universe's Creator possesses infinite sacred beauty, the existence of which is self-evidently established by His works apparent in the universe;

and since He possesses infinite holy perfection, the existence of which is necessarily proved by the embroideries of His art to be seen in beings;

Bu makamda "Üç Nokta" isbat edilse, mezkûr hakikat tamamiyla tezahür eder.

Birinci Nokta: Beşer, fıtraten şu kâinatın Hâlıkına karşı hadsiz bir muhabbet üzerine yaratılmıştır.

Çünkü fıtrat-ı beşeriyede cemâle karşı bir muhabbet ve kemale karşı perestîş etmek ve ihsana karşı sevmek vardır.

Cemal ve kemal ve ihsan derecatına göre, o muhabbet tezâyüd eder.

Aşkın en münteha derecesine kadar gider.

Hem bu küçük insanın küçücük kalbinde, kâinat kadar bir aşk yerleşir.

Evet kalbin mercimek kadar bir sandukçası olan kuvve-i hâfıza, bir kütübhane hükmünde binler kitab kadar yazı, içinde yazılması gösteriyor ki:

Kalb-i insan, kâinatı içine alabilir ve o kadar muhabbet taşıyabilir.

Madem fıtrat-ı beşeriyede ihsan ve cemal ve kemale karşı böyle hadsiz bir istidad-ı muhabbet vardır.

Ve madem bu kâinatın Hâlıkı, kâinatta tezahür eden âsâriyle, bilbedahe tahakkuku sabit olan hadsiz cemâl-i mukaddesi;

bu mevcudatta tezahür eden nukuş-u san'atıyla bizzarure sübutu tahakkuk eden hadsiz kemal-i kudsîsi;

and since He is the owner of infinite bounties, the existence of which is certainly, indeed, self-evidently established by the infinite varieties of His bestowal and bounties to be observed in living creatures;

these surely demand infinite love from man, who is the most comprehensive, the most needy, the most thoughtful, and the most yearning of conscious beings.

Indeed, all human beings are capable of infinite love for the All-Glorious Creator,

and in the face of His beauty, perfection, and bestowal, the Creator is more deserving of love than anyone.

All the varieties of love and intense attachment a believing human being has for his life, immortality, and existence, his world, his self, and other beings, are

mere droplets of his capacity to love God.

His various intense emotions are transformations of that capacity to love,

and distillations of it in other forms.

It is clear that just as man takes pleasure at his own happiness, so he receives pleasure at the happiness of others to whom he is attached.

And just as he loves someone who saves him from disaster, so he loves someone who saves those he loves.

In consequence of this mental attitude, if a person thinks only of this out of all the varieties of divine bounties bestowed on all men, he will say:

My Creator saved me from non-existence, which is eternal darkness, and gave me a beautiful world like this one.

Then when the time comes for me to die, He will again save me from non-existence, which is eternal extinction, and from annihilation,

and bestow on me in an eternal realm an everlasting and truly magnificent world.

And just as He has bestowed on me external and inner senses and feelings with which to benefit from all the varieties of delights and good things of the world and to roam around it and make excursions,

so He bestows innumerable bounties on all my relatives and friends and fellow-men, all of whom I love and to whom I am attached.

Those bounties are also mine in a way,

because I am happy and receive pleasure at their happiness.

ve bütün zîhayatlarda tezahür eden hadsiz envâ-ı ihsan ve in'amatiyle bilyakîn ve belki bilmüşahede vücudu tahakkuk eden hadsiz ihsanatı vardır.

Elbette zîşuurların en câmii ve en muhtacı ve en mütefekkeri ve en müştakı olan beşerden, hadsiz bir muhabbeti iktiza ediyor.

Evet herbir insan, o Hâlık-ı Zülcelâl'e karşı hadsiz bir muhabbete müstaid olduğu gibi,

o Hâlık dahi herkesten ziyade Cemâl ve Kemâl ve ihsanına karşı hadsiz bir mahbûbiyete müstehaktır.

Hatta insan-ı mü'minde hayatına ve bekasına ve vücuduna ve dünyasına ve nefesine ve mevcudata karşı türlü türlü muhabbetleri ve şedid alâkaları,

o istidâd-ı muhabbet-i İlahiyenin tereşsuhatıdır.

Hatta insanın mütenevvi hissiyat-ı şedidesi, o istidad-ı muhabbetin istihâleleridir

ve başka şekillere girmiş reşhalarıdır.

Mâlûmdur ki, insan kendi saadetiyle mütelezziz olduğu gibi, alâkadar olduğu zatların saadetleriyle dahi mütelezziz oluyor.

Ve kendini belâdan kurtaranı sevdiği gibi, sevdiklerini de kurtaranı öyle sever.

İşte bu hâlet-i ruhiyeye binaen; insan, eğer her insana ait envâ-ı ihsanat-ı İlahiyyeden yalnız bunu düşünse ki:

Benim Hâlıkım beni zulûmat-ı ebediye olan ademden kurtarıp bu dünyada bir güzel dünyayı bana verdiği gibi,

ecelim geldiği zaman beni idâm-ı ebedî olan ademden ve mahvdan yine kurtarıp

bâki bir âlemde ebedî ve çok şaşaalı bir âlemi bana ihsan

ve o âlemin umum envâ-ı lezaiz ve mehâsininden istifade edecek ve cevelan edip tenezzüh edecek zâhirî ve bâtinî hassaları, duyguları bana in'am ettiği gibi,

çok sevdiğim ve çok alâkadar olduğum bütün akarib ve ahab ve ebnâ-yı cinsimi dahi öyle hadsiz ihsanlara mazhar ediyor

ve o ihsanlar bir cihette bana ait oluyor.

Zira onların saadetleriyle mes'ud ve mütelezziz oluyorum.

Since in accordance with the rule, *'Man is the slave of bestowal,'*

everyone in a sense worships benevolence,
certainly in the face of such innumerable favours,
since I have a heart as great as the universe, it necessitates
its being filled with love at those favours,
and I want to fill it.

If in fact I am unable to love that much, I can do so
potentially, by intention, belief, acceptance, appreciation,
longing, taking the part of, and by will. And so on.

Analogies may be drawn with the love for bestowal we
have briefly alluded to here for the love man feels for
beauty and perfection.

As for the unbelievers, they are infinitely hostile because
of their unbelief,

and even bear a wrongful and insulting enmity towards
the universe and all beings.

#92

Second Point: Love of God necessitates following the
Practices of Muhammad (Upon whom be blessings and
peace).

For to love God is to do what pleases Him,

and the things that please Him are manifested in most
perfect form in the person of Muhammad (UWBP).

There are two ways of resembling Muhammad's (UWBP)
actions and deeds:

The First: Obeying Almighty God's commands in
respect of loving Him and within the bounds of what
pleases Him necessitates following them,

for the most perfect leader in such matters is the person of
Muhammad (UWBP).

The Second: Since the person of Muhammad (UWBP) is
the chief means of man receiving innumerable divine
favours,

he is surely worthy of boundless love for the sake of
Almighty God.

If man is capable of resembling someone he loves, by
nature he wants to do so.

This definitely necessitates that those who love God's
Beloved (UWBP) try to resemble him by following his
illustrious practices.

Third Point: Almighty God has boundless love, just as
He has infinite compassion.

Madem

الْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ

sırriyle,

herkeste ihsana karşı perestîş var.

Elbette böyle hadsiz ebedî ihsanata karşı;

kâinat kadar bir kalbim olsa, o ihsana karşı muhabbetle
dolmak iktiza eder

ve doldurmak isterim.

Ben bilfiil o muhabbeti etmezsem de bil'istidad, bil'îman,
binniyye, bilkabul, bittakdir, bil'îştîyak, bil'iltizam, bil'irade
suretinde ediyorum, diyecek ve hâkeza...

Cemâl ve kemâle karşı insanın göstereceği muhabbet ise,
icmâlen îşaret ettiğimiz ihsana karşı muhabbete kıyas
edilsin.

Kâfir ise, küfür cihetiyle hadsiz bir adâvet eder.

Hatta kâinata ve mevcudata karşı zalimâne ve
tahkirkârane bir adavet taşıyor.

İkinci Nokta: Muhabbetullah, ittiba-ı Sünnet-i
Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ı istilzam eder.

Çünkü Allah'ı sevmek, onun marziyatını yapmaktır.

Marziyatı ise, en mükemmel bir surette Zat-ı
Muhammediyede (A.S.M.) tezahür ediyor.

Zat-ı Ahmediyeye (A.S.M.) harekât ve ef'alde benzemek,
iki cihettir:

Birisi: Cenab-ı Hakk'ı sevmek cihetinde emrine itaat ve
marziyatı dairesinde hareket etmek, o ittibaı iktiza ediyor.

Çünkü bu işde en mükemmel imam, Zat-ı
Muhammediyedir (A.S.M.).

İkincisi: Madem Zat-ı Ahmediye (A.S.M.), insanlara olan
hadsiz ihsanat-ı İlâhiyyenin en mühim bir vesilesidir.

Elbette Cenab-ı Hak hesabına, hadsiz bir muhabbete
lâyıktır.

İnsan, sevdiği zata eğer benzemek kabil ise, fitraten
benzemek ister.

İşte Habibullah'ı sevenlerin, Sünnet-i Seniyyesine ittiba ile
ona benzemeye çalışmaları, kat'iyyen iktiza eder.

Üçüncü Nokta: Cenab-ı Hakk'ın hadsiz merhameti
olduğu gibi, hadsiz bir muhabbeti de vardır.

Just as He makes Himself loved in infinite fashion through all the fine qualities and adornment of the creatures in the universe,

so He loves in particular conscious beings who respond with love to His making His artefacts loved.

It may be clearly understood how important and exalted an aim it is to try to attract the love of the Being one manifestation of whose mercy are all the subtle wonders and good things and delights and bounties of Paradise.

Since it is stated clearly that His love is won only through following Muhammad's (UWBP) practices,

it is certain that it should be man's greatest aim and his most urgent duty.

Eleventh Point

This consists of three matters.

First Matter: The sources of the Noble Messenger's (UWBP) illustrious practices are threefold:

his words, his acts, and his conduct. And each of these has three categories: obligatory, voluntary, and laudable.

It is imperative to follow those that are obligatory and compulsory,

and penalties and punishment are incurred for giving them up.

Everyone is charged with following them.

As for the voluntary sort, as a means of winning God's love, the believers are again charged with following them,

but they receive no penalty if they fail to do so.

However, to act in accordance with them and to follow them is highly meritorious,

while to change them is innovation, misguidance, and a great error.

To emulate the Prophet's (UWBP) customary actions is extremely laudable and in accordance with wisdom, and is beneficial for both personal life and social life and for humankind.

#93

For all his habitual actions produce numerous things beneficial for life,

and furthermore, by following them, such conduct and actions become worship.

Yes, since as both friend and foe agree, the person of Muhammad (UWBP) manifested the highest degrees of moral virtues;

Bütün kâinattaki masnûatın mehâsini ile ve süslendirmesiyle kendini hadsiz bir surette sevdirdiği gibi;

masnuatını, hususan sevdirmesine sevmek ile mukabele eden zîşuur mahlûkatı sever.

Cennet'in bütün letâif ve mehâsini ve lezâizi ve niamatı, bir cilve-i Rahmeti olan bir Zatın nazar-ı muhabbetini kendine celbe çalışmak, ne kadar mühim ve âlî bir maksad olduğu bilbedahe anlaşılır.

Madem nass-ı kelâmîyle; onun muhabbetine, yalnız ittiba-ı Sünnet-i Ahmediye (A.S.M.) ile mazhar olunur.

Elbette ittiba-ı Sünnet-i Ahmediye (A.S.M.), en büyük bir maksad-ı insanî ve en mühim bir vazife-i beşeriye olduğu tahakkuk eder.

Onbirinci Nükte:

"Üç Mes'ele"dir.

Birinci Mes'ele: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Sünnet-i Seniyyesinin menbâi üçtür:

Akvâli, ef'ali, ahvâlidir. Bu üç kısım dahi, üç kısımdır: Ferâiz, nevâfil, âdât-ı hasenesidir.

Farz ve vâcib kısmında ittibaa mecburiyet var;

terkinde, azab ve ikab vardır.

Herkes ona ittibaa mükelleftir.

Nevafil kısmında, emr-i istihbâbî ile yine ehl-i îman mükelleftir.

Fakat, terkinde azab ve ikab yoktur.

Fiilinde ve ittibaında azîm sevablar var

ve tağyir ve tebdili bid'a ve dalâlettir ve büyük hatadır.

Âdât-ı Seniyyesi ve harekât-ı müstahsenesi ise hikmeten, maslahaten, hayat-ı şahsiye ve nev'iye ve içtimaiye itibariyle onu taklid ve ittiba etmek, gâyet müstahsendir.

Çünkü : Herbir hareket-i âdiyesinde, çok menfaat-ı hayatiye bulunduğu gibi,

mutabaat etmekle o âdâb ve âdetler, ibadet hükmüne geçer.

Evet madem dost ve düşmanın ittifakiyle, Zat-ı Ahmediye (A.S.M.) mehâsin-i ahlâkın en yüksek mertebelerine mazhardır.

and since as all are agreed, he is the most famous and excellent member of the human race;

and since as is indicated by his thousands of miracles,

and testified to by the World of Islam that he founded and its achievements,

and is affirmed by the truths of the Qur'an, which he heralded and interpreted,

he was the most excellent Perfect Man and most excellent guide;

and since as the fruit of following him, millions of the people of perfection have advanced through the degrees of attainment and reached the happiness of both worlds;

for sure his practices and actions are the finest examples to be followed,

and the safest guides, and the soundest laws to be adopted as principles.

Happy the person who has a large share of following the Prophet's (UWBP) practices.

While those who are lazy and do not follow them suffer vast loss, and those who consider them to be unimportant commit a great crime,

while if they criticize them, which infers denying them, it is serious misguidance.

Second Matter: Almighty God decrees in the All-Wise Qur'an,

And you [stand] on an exalted standard of character. (68:4)

According to sound narrations, when the distinguished Companion 'A'isha the Veracious (May God be pleased with her) described the Messenger (Upon whom be blessings and peace),

she would say: "His character is the Qur'an."

That is to say, Muhammad (Upon whom be blessings and peace) is the exemplar of the fine moral qualities described by the Qur'an.

He conforms to them more than anyone, and his nature was created in accordance with them.

So even lunatics would understand how unfortunate are those heedless members of his community who believe in him yet give no importance to his practices or want to change them, despite each of his deeds, states, words, and actions being worthy of emulation by mankind.

#94

Third Matter: Since the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) was created with the most moderate character in the most perfect form,

Ve madem bil'ittifak nev-i beşer içinde en meşhur ve mümtaz bir şahsiyettir.

Ve madem binler mu'cizatın delâletiyle

ve teşkil ettiği Âlem-i İslâmiyetin ve kemalâtının şehadetiyle

ve mübelliğ ve tercüman olduğu Kur'an-ı Hakîm'in hakaikının tasdikiyle,

en mükemmel bir insan-ı kâmil ve bir mürşid-i ekmeldir.

Ve madem semere-i ittibaiyle milyonlar ehl-i kemal, merâtib-i kemalâtta terakki edip saadet-i dâreyne vâsıl olmuşlardır.

Elbette o zatın sünneti, harekâtı, iktida edilecek en güzel nümunelerdir

ve takib edilecek en sağlam rehberlerdir ve düstur ittihaz edilecek en muhkem kanunlardır.

Bahtiyar odur ki, bu ittiba-ı Sünnette hissesi ziyade ola.

Sünnete ittiba etmeyen, tenbellik eder ise, hasaret-i azîme; ehemmiyetsiz görür ise, cinayet-i azîme;

tekzibini işmam eden tenkid ise, dalâlet-i azîmedir.

İkinci Mes'ele: Cenab-ı Hak Kur'an-ı Hakîm'de:

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ

ferman eder.

Rivayât-ı sahîha ile Hazret-i Âişe-i Sıddıka (R.A.) gibi sahabe-i güzîn, Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm'ı tarif ettikleri zaman

"Hulukuhu-l Kur'an" diye tarif ediyorlardı.

Yâni: "Kur'anın beyan ettiği mehâsin-i ahlâkın misali, Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'dır.

Ve o mehâsini en ziyade imtisal eden ve fitraten o mehâsin üstünde yaratılan odur."

İşte böyle bir zatın ef'al, ahvâl, akvâl ve harekâtının herbirisi, nev-i beşere birer model hükmüne geçmeye lâyık iken, ona îman eden ve ümmetinden olan gâfillerin, (sünnetine ehemmiyet vermeyen veyahût tağyir etmek istiyen) ne kadar bedbaht olduğunu divaneler de anlar.

Üçüncü Mes'ele: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, hilâten en mutedil bir vaziyette ve en mükemmel bir surette haledildiğinden,

his actions and rest all proceeded on moderation and equanimity.

His biography shows clearly that he always acted with moderation and equanimity,

and avoided excess and negligence.

Yes, God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) conformed completely to the command:

Therefore stand firm [in the Straight Way] as you are commanded, (11:112)

and moderation is apparent in all his acts, words, and conduct.

For example, since his reasoning faculty was free of wiliness and stupidity, which are excess and deficiency – resembling its corruption and darkness,

it always functioned with wisdom, the middle way and means of moderation.

Similarly, far from rage and cowardice, which are the corruption of the power of anger and its excess and deficiency,

his power of anger was always employed with sacred courage, which is the middle way and means of moderation of that power.

And so too, purified of licentiousness and frigidity, which are the excess and deficiency of the power of animal appetites and its corruption,

his power of passion always took chasteness, the means of moderation of that power, as guide, at the degree of maximum virtuousness. And so on.

In all his practices, daily conduct, and in carrying out the injunctions of his Shari'a, he chose the way of moderation

and avoided excess and deficiency, and wastefulness and prodigality, which are wrongdoing and darkness.

He avoided wastefulness absolutely and took frugality as his guide in his speech even, and in eating and drinking.

Thousands of books have been written describing the details of this truth.

In accordance with *"A hint is enough for the wise,"*

we make do with this drop from the ocean and cut the story short here.

O God, grant blessings to he who brought together in his person all fine moral qualities, and manifested the mystery of, "And you [stand] on an exalted standard of character," and who said:

"Whoever adheres to my practices when my community is corrupted shall receive the reward of a hundred martyrs."

harekât ve sekenatı, itidal ve istikamet üzerine gitmiştir.

Siyer-i Seniyyesi, kat'î bir surette gösterir ki: Her hareketinde istikamet ve itidal üzerine gitmiş,

ifrat ve tefritten içtinab etmiştir.

Evet Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm,

فَاسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتُ

emrini tamamiyle imtisal ettiği için,

bütün e'âl ve akvâl ve ahvâlinde istikamet, kat'î bir surette görünüyor.

Meselâ: Kuvve-i akliyenin fesad ve zulmeti hükmündeki ifrat ve tefriti olan gabavet ve cerbezeden müberra olarak,

hadd-i vasat ve medâr-ı istikamet olan hikmet noktasında kuvve-i akliyesi daima hareket ettiği gibi;

kuvve-i gazabiyenin fesadı ve ifrat ve tefriti olan korkaklık ve tehevürden münezze olarak,

kuvve-i gadabiyenin medâr-ı istikameti ve hadd-i vasatı olan şecaat-ı kudsiye ile kuvve-i gadabiyesi hareket etmekle beraber;

kuvve-i şehviyenin fesadı ve ifrat ve tefriti olan humud ve fücürdan musaffa olarak,

o kuvvenin medâr-ı istikameti olan iffette, kuvve-i şehviyesi daima iffeti, âzamî mâsumiyet derecesinde rehber ittihaz etmiştir. Ve hâkeza...

Bütün Sünen-i Seniyyesinde, ahvâl-i fitriyesinde ve ahkâm-ı şer'iyyesinde, hadd-i istikameti ihtiyar edip

zulüm ve zulûmat olan ifrat ve tefritten, israf ve tebzirden içtinab etmiştir.

Hatta tekellümünde ve ekl ve şürbünde, iktisadı rehber ve israftan kat'iyyen içtinab etmiştir.

Bu hakikatın tafsilâtına dair binler cild kitab te'lif edilmiştir.

الْعَارِفُ تَكْفِيهِ الْإِشَارَةُ sırınca,

bu denizden bu katre ile iktifa edip, kıssayı kısa keseriz.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى جَامِعِ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ وَمَظْهَرِ سِرِّ (وَ إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ) الَّذِي قَالَ

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

And they shall say: "Praise be to God, who has guided us to this [felicity]; never could we have found guidance, had it not been for the guidance of God; indeed it was the truth that the prophets of our Sustainer brought to us." (7:43)

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise. (2:32)

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

#95

The Twelfth Flash

[This explains two fine points related to the Qur'an, and was written in connection with two minor questions put by Re'fet Bey*.]

**{Re'fet Barutçu, 1886-1975. He first visited Bediuzzaman in Barla in 1931 and thereafter became one of his close students, serving prison sentences together with him in Eskişehir and Denizli. He was a retired yüzbaşı (captain) in the army.}*

In His Name, be He glorified!
And there is nothing but it glorifies Him with praise. (17:44)
Peace be upon you, and on your brothers, and God's mercy and blessings!

My Dear, Loyal Brother, Re'fet Bey,
Your questions at this difficult time put me in a difficult position.

On this occasion they are both unimportant, but they did seem to me to be significant since they are related to two points of the Qur'an

and your question about the globe of the earth touches on criticisms about the seven levels of the earth and the heavens made by geography and astronomy.

So disregarding the unimportant nature of the questions, I shall explain two fine points about two verses of the Qur'an, in a scholarly and general way.

First Topic

This consists of two points.

First Point:

According to the verses, How many are the creatures that carry not their own sustenance? It is God who feeds [both] them and you. (29:60) * For God is He who gives [all] sustenance – Lord of Power, Steadfast [for ever] (51:58)

sustenance is supervised by the All-Powerful One of Glory and comes directly from the treasury of His mercy.

Onikinci Lem'a

[Re'fet Bey'in iki cüz'î sualı münasebetiyle, iki nükte-i Kur'aniyenin beyanına dairdir.]

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, siddık kardeşim Re'fet Bey!
Senin bu müsaadesiz zamanımda suallerin, beni müşkül bir mevkide bulunduruyor.

Bu defaki iki sualin çendan cüz'îdir. Fakat iki nükte-i Kur'aniyeye münasebettar olduklarından

ve küre-i arza dair sualiniz, coğrafya ve kozmoğrafyanın yedi kat zemin ve yedi tabaka semavata tenkitlerine temas ettiğinden, bana ehemmiyetli geldi.

Onun için sualin cüz'iyetine bakmayarak ilmî ve küllî bir surette, iki âyet-i kerîmeye dair iki nükte icmalen beyan edilecek. [Sen de cüz'î sualine karşı ondan hisse alırsın.](#)

Birinci Nükte

İki noktadır.

Birinci Nokta:

وَكَايْنٍ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ

âyetlerinin sırrınca

rızık, doğrudan doğruya Kadîr-i Zülcelal'in elindedir ve hazine-i rahmetinden çıkar.

Since the sustenance of all living creatures is guaranteed by the Sustainer, none should die of hunger.

#96

Whereas apparently many do die of it and of lack of food. This is a fact on the one hand and a mystery on the other, and may be solved as follows:

The Sustainer's guarantee is true; none die of hunger.

For that All-Wise One of Glory stores up some of the food He sends to the bodies of living creatures as fat, as reserves.

In fact, He stores up a part of the sustenance He sends to each cell, in the cell, like a reserve stock to be spent when no food comes from outside.

The creatures die before the store is finished. That is to say, death in such cases is not from lack of sustenance;

the creatures die from mistakenly acquired habits and due to illness resulting from the desire for the wrong things and the giving up of habit.

Yes, the natural sustenance stored up in the bodies of living creatures in the form of fat generally lasts perfectly well for forty days.

It may even last twice that long in cases of illness or certain ecstatic states.

It was written in the newspapers thirteen years ago (and now it is thirty-nine) that out of extreme stubbornness, a man in prison in London managed to live quite healthily for seventy days eating nothing at all.

Since the natural sustenance lasts from forty days to seventy or eighty;

and since the manifestation of the divine name of Provider is apparent on the face of the earth truly extensively;

and since foods flow forth from breasts and from wood even in completely unexpected fashion;

if man so full of evil does not interfere with his mistaken choices and confuse things,

that name comes to the assistance of the living creature before the natural sustenance is consumed, preventing death from starvation.

In which case, if those who die of hunger do so in less than forty days, it is definitely not from lack of sustenance.

Rather, in accordance with the saying, "The abandoning of habit is fatal",

it occurs either from a bad habit or from illness resulting from the giving up of habits.

In which case it may be said that there is no death from hunger.

Her bir zîhayatın rızıkı, taahhüd-ü Rabbanîsi altında olduğundan açlıktan ölmek, olmamak lâzım gelir.

Halbuki zahiren açlıktan ve rıziksızlıktan ölenler çok görünüyor. Şu hakikatin ve şu sırrın halli şudur ki:

Taahhüd-ü Rabbanî hakikattir. Rıziksızlık yüzünden ölenler yoktur.

Çünkü o Hakîm-i Zülcelal, zîhayatın bedenine gönderdiği rızık bir kısmını ihtiyat için şahm ve içyağı suretinde iddihar eder.

Hattâ beden her hüceyresine gönderdiği rızık bir kısmını, yine o hüceyrenin bir köşesinde iddihar eder. İstikbalde hariçten rızık gelmediği zaman, sarf edilmek üzere bir ihtiyat zahîresi hükmünde bulundurur.

İşte bu iddihar edilmiş ihtiyat rızık bitmeden evvel ölüyorlar. Demek o ölmek, rıziksızlıktan değildir.

Belki sû-i ihtiyardan tevellüd eden bir âdet ve o sû-i ihtiyardan ve âdetin terkinden neş'et eden bir marazla ölüyorlar.

Evet, zîhayatın bedeninde şahm suretinde iddihar edilen rızık-ı fitrî, hadd-i vasat olarak kırk gün mükemmelen devam eder.

Hattâ bir marazın veya bir istiğrak-ı ruhanî neticesinde iki kırkı geçer.

Hattâ bir adam, şedit bir inat yüzünden Londra Mahpushanesinde yetmiş gün sıhhat ve selâmetle, hiçbir şey yemeden hayatı devam ettiğini, on üç -şimdi otuz dokuz- sene evvel gazeteler yazmışlar.

Madem kırk günden yetmiş seksen güne kadar rızık-ı fitrî devam ediyor

ve madem Rezzak ismi, gayet geniş bir surette rûy-i zeminde cilvesi görünüyor

ve madem hiç ümit edilmediği bir tarzda, memeden ve odundan rızıklar akıyor, baş gösteriyor.

Eğer pür-şer beşer, sû-i ihtiyarıyla müdahale edip karışmazsa

her halde rızık-ı fitrî bitmeden evvel, o zîhayatın imdadına o isim yetişiyor, açlıkla ölüme yol vermiyor.

Öyle ise açlıktan ölenler, eğer kırk günden evvel ölseler kat'iyyen rıziksızlıktan değildir.

Belki "Terkü'l-âdât mine'l-mühlikât" sırrıyla,

sû-i ihtiyardan gelen bir âdet ve terk-i âdetten neş'et eden bir illetten, bir marazdan ileri gelmiştir. Öyle ise açlıktan ölmek olmaz, denilebilir.

Indeed, observedly, sustenance is in inverse proportion to power and will.

For example, when still in the womb, young are completely deprived of power and will yet are fed to repletion.

Then when they come into the world they still lack power and will, but since they have some sort of ability and potential senses,

needing only to fasten their mouths to the breast, the most perfect, nutritious and easily digestible food is given to their mouths from those fountains, in the gentlest form and strangest way.

Then as they acquire a little amount of power and will, that readily available, fine food starts to be withdrawn from them.

The fountains of the breasts dry up and the infants' food is sent from elsewhere.

However, since their power and will are still insufficient to search for it, so the Munificent Provider sends their parents' tenderness and compassion to assist them.

Whenever their power and will are perfected, then their sustenance does not hasten to them and is not made to do so.

#97

The sustenance remains in its place, saying: "Come and search for me and take me!" That is to say, sustenance is in inverse proportion to power and will.

We have indeed explained in many parts of the Risale-i Nur that animals most lacking in will and power are better nourished and live better than those with greater will and power.

Second Point:

There are different sorts of possibility, like reasonable possibility, customary possibility, and ordinary possibility.

If an event is not within the bounds of reasonable possibility, it is rejected, and if it is not within the bounds of customary possibility, it is a miracle but may not easily be wonder-working.

If there is nothing similar to it, either according to common usage or in principle, it can only be accepted through a categorical proof as clear as witnessing.

In consequence of this, the extraordinary states of Sayyid Ahmad Badawi* who for forty days refrained from eating bread even, are within the bounds of customary possibility.

**{Sayyid Ahmad Badawi (d. 675/1276). He was born in Morocco and eventually settled in Tanta in Egypt. He is famous as one of the four Spiritual Poles whose saintly powers persisted after their deaths.}*

Evet, bilmüşahede görünüyor ki rızık, iktidar ve ihtiyar ile makûsen mütenasıptır.

Mesela, daha dünyaya gelmeden evvel bir yavru, rahm-ı maderde ihtiyar ve iktidardan bütün bütün mahrum olduğu bir zamanda, ağzını kımıldatacak kadar muhtaç olmayacak bir surette rızık veriliyor.

Sonra dünyaya geldiği vakit, iktidar ve ihtiyar yok fakat bir derece istidadı ve bi'l-kuvve bir hissi olduğundan,

yalnız ağzını yapıştırmak kadar bir harekete ihtiyaç ile en mükemmel ve en mugaddi ve hazmı en kolay ve en latîf bir surette ve en acib bir fıtratta, memeler musluğundan ağzına veriliyor.

Sonra iktidar ve ihtiyara bir derece alâka peyda ettikçe, o kolay ve güzel rızık, bir derece, çocuğa karşı nazlanmaya başlar.

O memeler çeşmeleri kesilir, başka yerlerden rızık gönderilir.

Fakat iktidar ve ihtiyarı, rızık takip etmeye müsait olmadığı için Rezzak-ı Kerîm peder ve validesinin şefkat ve merhametlerini, iktidar ve ihtiyarına yardımcı gönderiyor.

Her ne vakit iktidar ve ihtiyar tekemmül eder, o vakit rızık ona koşmaz ve koşturulmaz.

Rızık yerinde durur. Der: "Gel beni ara ve bul ve al!" Demek rızık, iktidar ve ihtiyar ile makûsen mütenasıptır.

Hattâ çok risalelerde beyan etmişiz ki en ihtiyarsız ve iktidarsız hayvanlar, daha iyi yaşıyorlar, daha iyi besleniyorlar.

İkinci Nokta:

İmkânın envaı var. İmkân-ı aklî, imkân-ı örfî, imkân-ı âdi gibi kısımları vardır.

Bir hâdisе, eğer imkân-ı aklî dairesinde olmazsa reddedilir, imkân-ı örfî dairesinde olmazsa dahi mu'cize olur fakat kolayca keramet olamaz.

Eğer örfen ve kaideten naziri bulunmazsa şuhud derecesinde bir bürhan-ı kat'î ile ancak kabul edilir.

İşte bu sırra binaen kırk gün ekmek yemeyen Seyyid Ahmed-i Bedevî'nin hârikulâde halleri, imkân-ı örfî dairesindedir.

It may have been both wonder-working and an habitual practice out of the ordinary.

Yes, there are numerous unanimous reports concerning Sayyid Ahmad Badawi's (May his mystery be sanctified) wondrous states and absorption in ecstasy.

On occasion, he ate only once in forty days, but he did not do that all the time; he achieved it sometimes as an instance of wonder-working.

It possibly became a habit for him because he did not feel the need to eat while in a state of ecstasy.

Wonders of this sort have been reliably narrated about many saints of his kind.

As we proved in the first Point, stored-up sustenance remains undepleted for more than forty days, and it is possible not to eat for that length of time through habit,

and such a state has been reliably reported about people who were out of the ordinary. It therefore cannot be denied.

Two important matters will be explained in connection with

The Second Question

...

For the sciences of geography and astronomy have criticized the verse and foolishly even tried to deny it, because with their abbreviated laws and narrow principles and tiny scales they have been unable to ascend to the heavens of the Qur'an, and have been unable to discover the seven levels of meanings in the stars of its verses.

#98

First Important Matter:

This is about the earth having seven levels like the heavens. This matter appears to the philosophers of the present time to be untrue;

their sciences about the earth and heavens find it unacceptable, and making it a pretext, they oppose some of the truths of the Qur'an.

We shall point out concisely a few points about this.

The First: Firstly, the verse's meaning is one thing and the parts of the meaning and points confirming it, another.

The meaning cannot be denied if one of the many parts of the universal meaning is absent.

Of the numerous parts of the universal meaning concerning the seven levels of the heavens and seven layers of the earth, seven points confirming it are clearly apparent.

Hem keramet olur hem hârikulâde bir âdeti de olabilir.

Evet, Seyyid Ahmed-i Bedevî'nin (ks) acib ve istiğrakkârane hallerde bulunduğu, tevatür derecesinde naklediliyor.

Kırk günde bir defa yemek yemesi, vaki olmuştur. Fakat her vakit öyle değil. Keramet nevinden bazı defa olmuştur.

Bir ihtimal var ki halet-i istiğrakıyesi, yemeye ihtiyaç görmediği için ona nisbeten âdet hükmüne girmiştir.

Seyyid Ahmed-i Bedevî (ks) nevinden çok evliyalardan bu tarz hârikalar mevsukan rivayet edilmiş.

Madem Birinci Nokta'da ispat ettiğimiz gibi müddehar rızık, kırk günden fazla devam eder ve o miktar yememek, âdeten mümkündür

ve mevsukan hârika adamlardan o hal rivayet edilmiştir. Elbette inkâr edilmeyecektir.

...

İkinci Sual

münasebetiyle iki mesele-i mühimme beyan edilecek

Çünkü coğrafya ve kozmoğrafya fenlerinin kısacık kanunlarıyla ve daracık düsturlarıyla ve küçücük mizanlarıyla Kur'an'ın semavatına çıkamadıklarından ve âyâtın yıldızlarındaki yedi kat manaları keşfedemediklerinden âyeti tenkit, belki inkârına divanecesine çalışmışlar.

Birinci Mesele-i Mühimme:

Semavat gibi arzın da yedi tabaka olmasına dairdir. Şu mesele, yeni zamanın feylesoflarına hakikatsiz görünüyor.

Onların arza ve semavata dair olan fenleri kabul etmiyor. Bunu vasıta ederek bazı hakaik-i Kur'aniyeye itiraz ediyorlar.

Buna dair muhtasaran birkaç işaret yazacağız.

Birincisi: Evvela, âyetin manası ayrıdır ve o manaların efradı ve mâsadağları ayrıdır.

İşte o küllî mananın müteaddid efradından bir ferdi bulunmazsa o mana inkâr edilmez.

Semavatın yedi tabakasına ve arzın yedi katına dair mana-yı küllîsinin çok efradından yedi mâsadak zahiren görünüyor.

Secondly, the verse does not explicitly state that “the earth has seven layers”. The apparent meaning of the verse is, **God is He Who created seven heavens and of the earth what is similar...** [to the end of the verse] (65:12)

“He created the earth like the seven heavens, and made it a dwelling place for His creatures.”

It does not say: I created it in seven levels. Its being similar is in regard to createdness and being the habitation of creatures.

The Second: The globe of the earth is certainly very small in relation to the heavens, but as the exhibition, display, gathering place and centre of countless divine artefacts,

as the heart and immaterial centre of the vast, endless heavens, it is equivalent to them, like the heart may be seen as equivalent to the body.

#99

For this reason, the earth having seven* climes, as was supposed from early times;

also the well-known seven continents, Europe, Africa, Oceania, the two Asias, and the two America's;

also together with the seas, the East, West, North, and South, the well-known seven regions of this face and on the face of the New World;

also the various, contiguous seven levels from the centre to the outer crust, which have been established by science;

and the famous seven universal elements called the seven levels, which comprise the seventy simple elements that are the means of perpetuating animate creatures' lives;

also the four elements of water, air, fire, and earth, together with the animal, vegetable, and mineral kingdoms, making seven levels and realms;

also the seven realms of the earth verified by those who uncover the secrets of creation and the people of witnessing, who are very numerous, their testimony that they are the worlds and habitations of jinns, demons, and other various sentient and living creatures;

also the seven levels indicating that seven further globes exist resembling our globe, and that they are the dwelling places of living creatures –

from these indications it has been understood from verses of the Qur'an that the earth too has seven levels.

**{The seven repetitions of the word seven here makes a fine 'coincidence' (T. tevâfuk; Ar.tawafuq)}*

It thus becomes clear that the earth has seven sorts of levels that exist in seven ways.

Sâniyen, âyetin sarahatinde "yedi kat arz" dememiş. **اللَّهُ**

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ

ilâhir. âyetin zahiri diyord ki:

"Arzı da o seb'a semavat gibi halk etmiş ve mahlukatına mesken ittihaz etmiş."

Yedi tabaka olarak halk ettim, demiyor.

Misliyet ise mahlukiyet ve mahlukata meskeniyet cihetiyle bir teşbihtir.

İkincisi: Küre-i arz her ne kadar semavata nisbeten çok küçüktür fakat hadsiz masnua-ı İlahiyenin meşheri, mazharı, mahşeri, merkezi hükmünde olduğundan

kalp, cesede mukabil geldiği gibi küre-i arz dahi koca hadsiz semavata karşı bir kalp ve manevî bir merkez hükmünde olarak mukabil gelir.

Onun için: Zeminin küçük mikyasta eskiden beri yedi* iklimi

hem Avrupa, Afrika, Okyanusya, iki Asya, iki Amerika namlarıyla maruf yedi kıtası

hem denizle beraber şark, garp, şimal, cenup, bu yüzdeki ve Yeni Dünya yüzündeki malûm yedi kıtası

hem merkezinden tâ kısr-ı zahiriye kadar hikmeten, fennen sabit olan muttasıl ve mütenevvi yedi tabakası

hem zihayat için medar-ı hayat olmuş yetmiş basit ve cüz'î unsurları tazammun edip ve "yedi kat" tabir edilen meşhur yedi nevi küllî unsur

hem dört unsur denilen su, hava, nâr, toprak (türab) ile beraber, "mevalid-i selâse" denilen maadin, nebatat ve hayvanatın yedi tabakaları ve yedi kat âlemleri

hem cin ve ifrit ve sair muhtelif zîşuur ve zihayat mahlukların âlemleri ve meskenleri olduğu, çok kesretli ehl-i keşif ve ashab-ı şuhudun şehadetiyle sabit yedi kat arzın âlemleri

hem küre-i arzımıza benzeyen yedi küre-i uhra dahi bulunmasına, zihayata makarr ve mesken olmasına işareten yedi tabaka yani yedi küre-i arziye bulunmasına işareten

küre-i arz dahi yedi tabaka âyât-ı Kur'aniyeden fehmedilmiştir.

**{Seb'a ile beraber yedi kelimesi yedi kere tevafuku pek güzel düşmüş.}*

İşte yedi nevi ile yedi tarzda, arzın yedi tabakası mevcud olduğu tahakkuk ediyor.

The eighth, which is the final meaning, is important from another point of view; it is not included in the seven.

The Third: Since the Absolutely Wise One wastes nothing and creates nothing in vain;

and since creatures exist for conscious beings and find their perfection by means of conscious beings and rejoice through them and are saved from futility by means of them;

and since observedly the Absolutely Wise One, the All-Powerful One of Glory, fills the element of air, and world of water, and layer of earth with innumerable living beings;

and since just as air and water are not an obstacle to the movement of animals,

so dense matter like earth and stone do not form obstacles to the passage of matter like electricity and X-rays;

for sure the All-Wise One of Glory, the Undying Maker, will not leave empty and uninhabited the broad spaces and worlds and caves and seven contiguous layers from the centre of our globe to the outer crust, which is our habitation and centre.

He has certainly populated them and created and settled there conscious beings appropriate to those worlds.

Since those sentient creatures must be angels and spirit beings of a sort,

the densest and hardest layer even will be to them as the sea is to fish and the air is to birds.

The awesome heat at the centre of the earth even must be for those conscious creatures like the sun's heat is for us.

Created from light, for those sentient spirit beings fire is like light.

#100

The Fourth: Mentioned in the Eighteenth Letter is a comparison about the depictions made by the people of illumination of the strange wonders of the earth's levels, which are outside the bounds of reason.

A summary is this: In the Manifest Realm the globe is a seed, while in the World of Similitudes and Intermediate Realm it is so vast as to be equal to the heavens.

If the people of illumination have seen a level of the earth particular to demons which has a breadth of a thousand years,

it is not in the seed of the earth that pertains to the Manifest World; but is a manifestation of its branches and levels in the World of Similitudes.

Sekizincisi olan âhirkî mana, başka nokta-i nazarda ehemmiyetlidir; o yedide dâhil değildir.

Üçüncüsü: Madem Hakîm-i Mutlak israf etmiyor, abes şeyleri yaratmıyor.

Ve madem mahlukatın vücudları, zîşuur içindir ve zîşuurla kemalini bulur ve zîşuurla şenlenir ve zîşuurla abesiyetten kurtulur.

Ve madem bilmüşahede o Hakîm-i Mutlak, o Kadîr-i Zülcelal, hava unsurunu, su âlemini, toprak tabakasını hadsiz zîhayatlarla şenlendiriyor.

Ve madem hava ve su, hayvanatın cevelanına mani olmadığı gibi

toprak, taş gibi kesif maddeler, elektrik ve röntgen gibi maddelerin seyrine mani olmuyorlar.

Elbette o Hakîm-i Zülkema, o Sâni'-i Bîzeval, küre-i arzımızın merkezinden tut, tâ meskenimiz ve merkezimiz olan bu kıvr-ı zahiriye kadar birbirine muttasıl yedi küllî tabakayı ve geniş meydanlarını ve âlemlerini ve mağaralarını boş ve hâlî bırakmaz.

Elbette onları şenlendirmiş. O âlemlerin şenlenmesine münasip ve muvafık zîşuur mahlukları halk edip orada iskân etmiştir.

O zîşuur mahluklar, mademki melaike ecnasından ve ruhanî envalarından olmak lâzım gelir.

Elbette en kesif ve en sert tabaka, onlara nisbeten, balığa nisbeten deniz ve kuşa nisbeten hava gibidir.

Hattâ zeminin merkezindeki müthiş ateş dahi o zîşuur mahluklara nisbeti, bizlere nisbeten güneşin harareti gibi olmak iktiza eder.

O zîşuur ruhanîler nurdan oldukları için nâr onlara nur gibi olur.

Dördüncüsü: On Sekizinci Mektup'ta tabakat-ı arzın acayibine dair ehl-i keşfin tavr-ı akıl haricinde beyan ettikleri tasvirata dair bir temsil zikredilmiştir.

Hülâsası şudur ki: Küre-i arz, âlem-i şهادette bir çekirdektir; âlem-i misaliye ve berzahiyede bir büyük ağaç gibi semavata omuz omuza vuracak bir azamettir.

Ehl-i keşfin küre-i arzda ifritlere mahsus tabakasını bin senelik bir mesafe görmeleri,

âlem-i şهادete ait küre-i arzın çekirdeğinde değil belki âlem-i misalîdeki dallarının ve tabakalarının tezahürüdür.

Since an apparently insignificant level of the earth has such a vast manifestation in another world,

surely it may be said that it has seven levels which are the equivalent of the seven levels of the heavens.

In order to call to mind the above points, the Qur'an's verses allude to them by showing in a miraculously concise way that

the tiny earth is the equivalent of the seven levels of the heavens.

Second Important Matter:

The seven heavens and the earth and all that is in them extols and glorifies Him [to the end of the verse](17:44) *

And has applied His design to the heavens and fashioned them into seven heavens, and He has full knowledge of all things.(2:29)

Numerous verses like these depict the heavens as sevenfold.

It is appropriate to write here only a summary of this matter, which of necessity we expounded extremely briefly in the commentary Isharat al-I'jaz (Signs of Miraculousness), while on the front in the first year of Great War. It is as follows:

Ancient philosophy conceived of the heavens as being nine in number; accepting in the tongue of the Shari'a the throne of God and seat of God together with the seven heavens, they depicted the heavens in strange manner.

The glittering terms of the philosophers held mankind under their sway for many centuries.

In fact, many Qur'anic commentators were compelled to make the apparent meanings of verses conform to their school.

In this way the All-Wise Qur'an's miraculousness was veiled to an extent.

As for the new philosophy, called modern science, in the face of the excesses of ancient philosophy about the heavens it went to the other extreme and quite simply denied the heavens' existence.

The former went to excess and the latter was deficient; they were unable to portray reality in its entirety.

As for the sacred wisdom of the All-Wise Qur'an, it left aside such excess and deficiency, and choosing the middle way said that the All-Glorious Maker created the seven levels of the heavens.

The planets swim in the heavens like fish and glorify God. It says in a Hadith: "The skies are waves held back."

Madem küre-i arzın zahiren ehemmiyetsiz bir tabakasının böyle başka âlemde azametli tezahüratı var;

elbette yedi kat semavata mukabil yedi kat denilebilir.

ve mezkûr noktaları ihtar için icaz ile i'cazkârane bir tarzda âyât-ı Kur'aniye,

semavatın yedi tabakasına karşı bu küçücük arzı mukabil göstermekle işaret ediyor.

İkinci Mesele-i Mühimme'dir:

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ilâ âhir...

ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Şu âyet-i kerîme gibi müteaddid âyetler, semavatı yedi sema olarak beyan ediyor.

İşaratü'l-I'caz tefsirinde Eski Harb-i Umumî'nin birinci senesinde cephe-i harpte ihtisar mecburiyetiyle gayet mücmel beyan ettiğimiz o meselenin yalnız bir hülâsasını yazmak münasıptır. Şöyle ki:

Eski hikmet, semavatı dokuz tasavvur edip lisan-ı şer'ide, arş ve Kürsî yedi semavat ile beraber kabul edip acib bir suretle semavatı tasvir etmişler.

O eski hikmetin dâhî hükemasının şaşıaalı ifadeleri, nev-i beşeri çok asırlar müddetince tahakkümleri altında tutmuşlar.

Hattâ çok ehl-i tefsir, âyâtın zahirlerini onların mezhebine göre tevfiik etmeye mecbur kalmışlar.

O suretle Kur'an-ı Hakîm'in i'cazına bir derece perde çekilmişti.

Ve hikmet-i cedide namı verilen yeni felsefe ise eski felsefenin mürur ve ubûra ve hark ve iltiyama kabil olmayan semavat hakkındaki ifratına mukabil tefrit edip, semavatın vücudunu âdeta inkâr ediyorlar.

Evvelkiler ifrat, sonrakiler tefrit edip hakikati tamamıyla gösterememişler.

Kur'an-ı Hakîm'in hikmet-i kudsiyesi ise o ifrat ve tefriti bırakıp hadd-i vasatı ihtiyar edip der ki: Sâni'-i Zülcelal, yedi kat semavatı halk etmiştir.

Hareket eden yıldızlar ise balıklar gibi sema içinde gezerler ve tesbih ederler.

Hadîs'te السَّمَاءُ مَوْجٌ مَكْفُوفٌ denilmiştir.

**{Tirmidhi, Tafsir Sura 58, 1; Musnad, ii, 370; al-Mubarakfuri, Tuhfat al-Ahwadhi, No: 3352; al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, viii, 132.}*

That is, the heavens are an ocean the waves of which are stationary.

Yani "Sema, emvacı karar-dâde olmuş bir denizdir.""

www.risaleglobal.com

We shall prove this Qur'anic truth extremely briefly with rules and seven aspects of meaning.

First Rule: It is established by science and philosophy that limitless space is not an infinite vacuum, but is filled with matter called ether.

The Second: It is established by science and reason, indeed by observation, that

a matter which fills space is the bond of the laws governing the heavenly bodies like those of attraction and repulsion, and is the conductor and transmitter of such forces in matter as light, heat, and electricity.

The Third: It has been established empirically that while remaining as ether, it has various forms and formations like other matter.

Just as there are three states of the same matter, liquid, gas and solid, for instance, steam, water, and ice;

so there is nothing to reasonably prevent ether having seven states or levels; it cannot be objected to in any way.

The Fourth: If the heavenly bodies are studied carefully, it will be seen that there is a difference in the levels.

The level that contains the vast nebular sphere called the Milky Way of course does not resemble the level of the fixed stars.

It is as if those stars have ripened and matured like the fruits of summer,

while the uncountable stars apparent in the form of a cloud in the Milky Way are constantly emerging and beginning to mature.

According to accurate conjecture, the level of fixed stars also appears different to the level of the solar system.

And so on. One may adduce seven systems and seven levels which differ from one another.

The Fifth: It is established by conjecture, sense, inductive reasoning, and experience that

if a material is given order and form and if other artefacts are made from the material, it is transformed into various levels and forms.

For example, when a diamond mine is worked, from the material, ashes, coal, and diamonds are produced.

And when fire is lit, it separates into the levels of flame, smoke, and embers.

And when water and oxygen are combined, levels like water, ice, and steam are formed.

İşte bu hakikat-i Kur'aniyeyi yedi kaide ve yedi vecih mana ile gayet muhtasar bir surette ispat edeceğiz.

Birinci Kaide: Fennen ve hikmeten sabittir ki bu haddi yok feza-yı âlem, nihayetsiz bir boşluk değil belki "esîr" dedikleri madde ile doludur.

İkincisi: Fennen ve aklen, belki müşahedeten sabittir ki

ecram-ı ulviyenin cazibe ve dâfia gibi kanunlarının rabitası ve ziya ve hararet ve elektrik gibi maddelerdeki kuvvetlerin nâşiri ve nâkili, o fezayı dolduran bir madde mevcuddur.

Üçüncüsü: Madde-i esîriye, esîr kalmakla beraber, sair maddeler gibi muhtelif teşekkülata ve ayrı ayrı suretlerde bulunduğu tecrübeten sabittir.

Evet nasıl ki buhar, su, buz gibi havaî, mayı, camid üç nevi eşya, aynı maddeden oluyor.

Öyle de madde-i esîriyeden dahi yedi nevi tabakat olmasına hiçbir mani-i aklî olmadığı gibi hiçbir itiraza medar olmaz.

Dördüncüsü: Ecream-ı ulviyeye dikkat edilse görünüyor ki o ulvi âlemlerin tabakatında muhalefet var.

Mesela, Nehrî's-Sema ve Kehkeşan namıyla maruf, Türkçe "Samanyolu" tabir olunan bulut şeklindeki daire-i azîmenin bulunduğu tabaka, elbette sevabit yıldızların tabakasına benzemiyor.

Güya tabaka-i sevabit yıldızları, yaz meyveleri gibi yetişmiş, ermişler.

Ve o Kehkeşan'daki bulut şeklinde görülen hadsiz yıldızlar ise yeniden yeniye çıkıp ermeye başlıyorlar.

Tabaka-i sevabit dahi sadık bir hads ile manzume-i şemsiyenin tabakasına muhalefeti görünüyor.

Ve hâkeza yedi manzumat ve yedi tabaka, birbirine muhalif bulunması, his ve hads ile derk olunur.

Beşincisi: Hadsen ve hissien ve istikraen ve tecrübeten sabit olmuştur ki

bir maddede tanzim ve teşkil düşse ve o maddeden başka masnuat yapılsa elbette muhtelif tabaka ve şekillerde olur.

Mesela, elmas madeninde teşkilat başladığı vakit, o maddeden hem ramad yani hem kül hem kömür hem elmas neveleri tevellüd ediyor.

Hem mesela ateş, teşekküle başladığı vakit hem alev hem duman hem kor tabakalarına ayrılıyor.

Hem mesela müvellidü'l-mâ, müvellidü'l-humuza ile mezcedildiği vakit, o mezceden hem su hem buz hem buhar gibi tabakalar teşekkül ediyor.

That is to say, when a single substance is worked, it may separate into levels.

In which case, when Creative Power started to work in the substance called ether,

in accordance with the verse, “**And fashioned them into seven heavens,**” it created from it seven sorts of heavens as differing levels.

The Sixth: The above indications necessarily indicate both the existence, and the plurality, of the heavens.

Since the heavens are certainly numerous, and the Bringer of Sure News (UWBP) stated in the tongue of the Qur'an that they number seven, for sure they are seven.

The Seventh: Since in Arabic, terms like seven, seventy, and seven hundred express multiplicity, those universal seven levels may comprise multiple levels.

#102

In Short: The All-Powerful One of Glory created the seven heavens from ether, and forming it into levels,

ordered it with a truly fine and wondrous order and sowed the stars in it.

Since the Qur'an of Miraculous Exposition is a pre-eternal address speaking to all the classes of all mankind and the jinn,

for sure each of those classes will receive its share from the Qur'an's verses

and its verses will contain various and numerous meanings, both explicit and implicit, in a way that will satisfy the understanding of each.

Yes, the breadth of the Qur'anic address and the comprehensiveness of its meanings and indications

and its conforming to and flattering all the degrees of understanding from the most uneducated common people to the highest of the elite shows that

all its verses have an aspect which looks to each class.

Thus, in consequence of this mystery, as an example, seven classes of men understand as follows the meaning of seven various levels from the universal meaning “seven heavens:”

A short-sighted and narrow-minded class of men understands the atmosphere from the verse “**and fashioned them into seven heavens.**”

Demek anlaşılıyor ki bir madde-i vâhidde teşkilat düşse tabakata ayrılıyor.

Öyle ise madde-i esîriyede kudret-i Fâtıra teşkilata başladığı için

elbette ayrı ayrı tabaka olarak

فَسَوَّيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ sırrıyla yedi nevi semavatı ondan halk etmiştir.

Altıncısı: Şu mezkûr emareler, bizzarure semavatın hem vücuduna hem taaddüdüne delâlet ederler.

Madem kat'iyen semavat müteaddiddir ve Muhbir-i Sadık, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın lisanıyla yedidir der; elbette yedidir.

Yedincisi: Yedi, yetmiş, yedi yüz gibi tabirat, üslub-u Arabîde kesreti ifade ettiği için o küllî yedi tabaka çok kesretli tabakaları hâvi olabilir.

Elhasıl: Kadîr-i Zülcelal, esîr maddesinden yedi kat semavatı halk edip tesviye ederek,

gayet dakik ve acib bir nizam ile tanzim etmiş ve yıldızları içinde zer'edip ekmiştir.

Madem Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan, umum ins ve cinnin umum tabakalarına karşı konuşan bir hutbe-i ezeliyedir.

Elbette nev-i beşerin her bir tabakası, her bir âyât-ı Kur'aniyeden hissesini alacak

ve âyât-ı Kur'aniye, her tabakanın fehmini tatmin edecek surette ayrı ayrı ve müteaddid manaları zımnen ve işareten bulunacaktır.

Evet, hitabat-ı Kur'aniyenin vüs'ati ve maânî ve işaretindeki genişliği

ve en âmî bir avamdan en has bir havassa kadar derecat-ı fehimlerini müraat ve mümaşat etmesi gösterir ki

her bir âyetin her bir tabakaya bir vechi var, bakıyor.

İşte bu sırta binaen "yedi semavat" mana-yı küllisinde yedi tabaka-i beşeriye, muhtelif yedi kat manayı fehmetmişler.

Şöyle ki: فَسَوَّيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ âyetinde, kısa nazarlı ve dar fikirli bir tabaka-i insaniye, hava-yı nesîmînin tabakatını fehmeder.

While another class of men befogged by astronomy understands the famous stars known popularly as the seven planets, and their orbits.

Yet another group understands seven celestial globes resembling our globe, which are inhabited by living creatures. {See, al-Hakim, al-Mustadrak, ii, 535; al-Tabari, Jami' al-Bayan, xxviii, 153-4.}

A further group of men understands the solar system being separated into seven levels, and seven solar systems together with our system.

And yet another group undertands the ether being separated into seven levels.

Another class of men with broader ideas counts all the visible skies gilded with stars as a heaven,

and saying that it is this world's heaven, understands that there are six levels of heavens besides it.

And mankind's seventh and highest class do not consider the seven heavens to be restricted to the Manifest World,

and understands that the Worlds of the Hereafter and the Unseen, and this world, and the World of Similitudes all have seven heavens, each of which is an encompassing container and roof.

Similarly, there are many further particular meanings in the universal of the verse, like the above-mentioned seven levels of meaning of the seven levels.

Everyone receives his share according to his understanding and everyone finds his sustenance at that heavenly table.

Since the verse has thus numerous points confirming it,

the unreasoning philosophers and foolish astronomers attacking the verse in that way on the pretext of denying the heavens

is like silly children throwing stones at a star in the hope of making it fall.

#103

Because if one of the points confirming it from the verse's universal meaning is correct, the universal meaning is correct and true.

A particular even which is not literally true but is commonly accepted may be included in the universal meaning in order to conform to the generally held ideas.

Whereas we saw numerous particulars which are right and true.

Now look at this unfair, unjust geography and drunken intoxicated astronomy:

how wrong these two sciences have been, closing their eyes to the universal meaning, which is right and correct and true,

Ve kozmoğrafya ile sersemleşmiş diğer bir tabaka-i insaniye dahi elsin-i enamda seb'a-i seyyare ile meşhur yıldızları ve medarlarını fehmeder.

Daha bir kısım insanlar küremize benzer zev'i'l-hayatın makarrı olmuş semavî yedi küre-i âheri fehmeder.

Diğer bir taife-i beşeriye, manzume-i şemsiyenin yedi tabakaya ayrılmasını hem manzume-i şemsiyemizle beraber yedi manzumat-ı şümusiye'yi fehmeder.

Daha diğer bir taife-i beşeriye, madde-i esîriyenin teşekkülatı yedi tabakaya ayrılmasını fehmeder.

Daha geniş fikirli bir tabaka-i beşeriye, yıldızlarla yaldızlanıp bütün görünen gökleri bir sema sayıp,

onu bu dünyanın semasıdır diyerek, bundan başka altı tabaka-i semavat var olduğunu fehmeder.

Ve nev-i beşerin yedinci tabakası ve en yüksek taifesi ise semavat-ı seb'ayı, âlem-i şehadete münhasır görmüyor.

Belki avâlim-i uhreviye ve gaybiye ve dünyeviye ve misaliyenin birer muhit zarfı ve ihatalı birer sakfı olan yedi semavatın var olduğunu fehmeder.

Ve hâkeza bu âyetin külliyyetinde mezkûr yedi kat tabakanın yedi kat manaları gibi daha çok cüz'î manaları vardır.

Herkes fehmine göre hissesini alır ve o maide-i semaviyeden herkes rızkını bulur.

Madem o âyetin böyle pek çok sadık mâsadağları var.

Şimdiki akılsız feylesofların ve serseri kozmoğrafyalarının, inkâr-ı semavat bahanesiyle böyle âyete taarruz etmesi,

haylaz ahmak çocukların semavattaki yıldızlara bir yıldızı düşürmek niyetiyle taş atmasına benzer.

Çünkü âyetin mana-yı küllisinden bir tek mâsadağ sadıkça, o küllî mana sadık ve hak olur.

Hattâ vakide bulunmayan fakat umumun lisanında mütedavil bulunan bir ferdi, umumun efkârını mûraat için o küllîde dâhil olabilir.

Halbuki, hak ve hakiki çok efradını gördük.

Ve şimdi bu insafsız ve haksız coğrafyaya ve sersem ve sermest ve sarhoş kozmoğrafyaya bak!

Nasıl bu iki fen hata ederek, hak ve hakikat ve sadık olan küllî manadan gözlerini yumup

and not seeing the aspects which confirm it and are absolutely right; they have fancied an imaginary and extraordinary particular to be the meaning of the verse and thrown stones at the verse!

And they have broken their own heads and lost their belief!

In Short: Since like jinns and satans, unbelieving materialist ideas have been unable to ascend to the seven levels of the skies of the Qur'an, which was revealed in seven recitations,* and with seven aspects, seven sorts of miraculousness, seven truths, and seven pillars,

**{See, Bukhari, Fada'il al-Qur'an, 5, 27; Tawhid, 553; Muslim, Salat al-musafirin, 270; Tirmidhi, Qira'at, 2.}*

they do not know what there is and what there is not in the stars of its verses and give false and inaccurate reports.

So falling stars like the above discussion descend on their heads from the stars of those verses and scorch them.

Yes, the heavens of the Qur'an cannot be ascended to by means of the jinn-like ideas of philosophy.

The stars of its verses can only be risen to through the ascension of true wisdom and the wings of belief and Islam.

O God! Grant blessings to the Sun of the skies of prophethood and Moon of the firmament of messengerhood, and to his Family and Companions, the stars of guidance for the rightly-guided.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

O God! O Sustainer of the Heavens and Earth! Adorn the hearts of the translator of this treatise and his companions with the stars of the truths of the Qur'an and belief. Amen.

#104

The Thirteenth Flash

This, the Thirteenth Flash, explains the meaning of "I seek refuge with God from Satan the Accursed"

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate. And say: O My Sustainer, I seek refuge with You from the whisperings of the Evil Ones,

* And I seek refuge with you, my Sustainer, lest they should come near me.(23:97-8)

ve çok sadık olan mâsadağları görmeyerek; hayalî bir acib ferdi, mana-yı âyet tevehhüm ederek âyete taş attılar;

kendi başlarını kırdılar, imanlarını uçurdular!

Elhasıl: Kiraât-ı seb'a, vücuh-u seb'a ve mu'cizat-ı seb'a ve hakaik-i seb'a ve erkân-ı seb'a üzerine nâzil olan Kur'an semasının o yedişer tabakalarına, cin ve şeyatîn hükmündeki itikadsız maddî fikirler çıkamadıklarından

âyâtın nücumunda ne var ne yok bilmeyip yalan ve yanlış haber verirler.

Ve onların başlarına o âyâtın nücumundan mezkûr tahkikat gibi şahaplar inerler ve onları yakarlar.

Evet, cin fikirli feylesofların felsefesiyle o semavat-ı Kur'aniyeye çıkılmaz.

Belki âyâtın yıldızlarına, hikmet-i hakikiyenin mi'racıyla ve iman ve İslâmiyet'in kanatlarıyla çıkılabilir.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى شَمْسِ سَمَاءِ الرِّسَالَةِ وَقَمَرِ فَلَكِ التَّبْوَةِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ نُجُومِ الْهُدَى لِمَنِ اهْتَدَى

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

اللَّهُمَّ يَا رَبَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ زَيِّنْ قُلُوبَ كَاتِبِ هَذِهِ
الرِّسَالَةِ وَرُفَقَائِهِ بِنُجُومِ حَقَائِقِ الْقُرْآنِ وَالْإِيمَانِ آمِينَ

Onüçüncü Lem'a

"أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ" sırrına dairdir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ

* وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يُخْضِرُونِ

[This is about seeking refuge with God from Satan. Thirteen indications will be written. Some of them have been explained and proved in various places in the Twenty-Sixth Word and other parts of the Risale-i Nur so here will be discussed only briefly.]

First Indication

Question: Although evil spirits do not interfere in the universe in any way in regard to creation;

and through His mercy and favour Almighty God takes the part of the people of truth;

and the attractive beauties and virtues of truth and reality strengthen and encourage the people of truth,

and the repulsive ugliness of misguidance revolts the people of misguidance;

what is the reason for Satan's party very often gaining the upper hand; what is the wisdom in it?

And why should the people of truth always seek refuge with God from Satan's evil?

The Answer: The wisdom and purpose is this:

For the most part, misguidance and evil are negative, destructive, and pertain to non-existence.

While in the great majority of cases, guidance and good are positive, constructive, repairing, and pertain to existence.

Everyone knows that one man can destroy in one day a building constructed by twenty men in twenty days.

Yes, a person continues to live due to the existence of all the basic members and conditions of life, life being particular to the All-Glorious Creator's power;

yet, by severing a member a tyrant may make the person manifest death, which is non-being in relation to life.

Therefore, the saying "Destruction is easy" has become proverbial.

#105

In consequence, the people of misguidance sometimes triumph over the people of truth, who are very powerful, with what is in reality a weak force.

But the people of truth possess a stronghold so unassailable that when they take refuge in it, those fearsome enemies cannot draw close; they can do nothing.

If they cause some temporary harm, according to the verse, **And the end is [best] for the righteous, (7:128, etc.)** everlasting reward and profit make up for the damage.

That impregnable stronghold, that fortified citadel, is the Shari'a of Muhammad (UWBP) and his practices.

[Şeytandan istiaze sırrına dairdir. "Onüç İşaret" yazılacak. O işaretlerin bir kısmı, müteferrik bir surette Yirmialtıncı Söz gibi bir kısım Risalelerde beyan ve isbat edildiğinden burada yalnız icmâlen bahsedilecek.]

Birinci İşaret

Sual: Şeytanların kâinatta icâd cihetinde hiçbir medhalleri olmadığı;

hem Cenab-ı Hak Rahmet ve inayetiyle ehl-i hakka tarafdard olduğu,

hem hak ve hakikatın cazibedar güzellikleri ve mehâsinleri ehl-i hakka müeyyid ve müşevvik bulunduğu;

hem dalâletin müstekreh çirkinlikleri ehl-i dalâleti tenfir ettikleri **halde**,

hizb-üş-şeytanın çok defa galebe etmesinin hikmeti nedir?

Ve ehl-i hak, her vakit şeytanın şerrinden Cenab-ı Hakk'a sığınmasının sırrı nedir?

Elcevap: Hikmeti ve sırrı şudur ki:

Ekseriyet-i mutlaka ile dalâlet ve şer, menfidir ve tahribdir ve ademîdir ve bozmaktır.

Ve ekseriyet-i mutlaka ile hidayet ve hayır, müsbettir ve vücudîdir ve imar ve tamirdir.

Herkesçe malûmdur ki: Yirmi adamın yirmi günde yaptığı bir binayı, bir adam, bir günde tahrib eder.

Evet bütün âzâ-yı esasiyenin ve şerâit-i hayatiyenin vücuduyla vücudu devam eden hayat-ı insan, Hâlık-ı Zülcelâl'in kudretine mahsus olduğu halde;

bir zâlim, bir uzvu kesmesiyle, hayata nisbeten ademî olan mevte o insanı mazhar eder.

Onun için "Ettahrîbüeshel" durûb-u emsâl hükmüne geçmiş.

İşte bu sırdandır ki: Ehl-i dalâlet, hakikaten zaîf bir kuvvet ile pek kuvvetli ehl-i hakka bazen galip oluyor.

Fakat ehl-i hakın öyle muhkem bir kal'ası var ki, onda tahassus ettikleri vakit, o müdhiş düşmanlar yanaşamazlar, bir halt edemezler.

Eğer muvakkat bir zarar verseler, **وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ** sırrıyla ebedî bir sevab ve menfaatle o zarar telâfi edilir.

O kal'a-i metin, o hısn-ı hasîn ise, Şeriat-ı Muhammediye (A.S.M.) ve Sünnet-i Ahmediyedir (A.S.M.).

Second Indication

Question: The creation of devils, who are pure evil, and their harassing the people of belief, and many people not believing and going to Hell because of them, appears to be terrible and ugly.

How does the mercy and beauty of the Absolutely Beauteous One, the Absolutely Compassionate One, the Truly Merciful One, permit this infinite ugliness and awesome calamity?

Many people have asked about this question, and it occurs to many people.

The Answer: In addition to the minor evils, there are numerous universal good purposes in the existence of Satan, and human attainments and perfections.

Yes, however many the degrees from a seed to the huge tree, the degrees in the abilities lodged in human nature are more numerous.

They range from a minute particle to the sun. For these abilities and potentialities to develop, action is required, a transaction is necessary.

In such a transaction the action of the mechanism of progress is triggered through striving. And striving occurs due to the existence of evil spirits and harmful things.

Otherwise man's station would have been constant like that of the angels; there would have been no classes in humankind, which resembles thousands of species.

It is contrary to wisdom and justice to abandon a thousand instances of good so as to avoid one minor evil.

For sure the majority of people embrace misguidance due to Satan,

but importance and value look mostly to quality; they look to quantity little or not at all.

If someone has a thousand and ten seeds which he buries, and under the earth the seeds undergo a chemical reaction as a result of which ten become trees and a thousand rot,

the profit the man receives from the ten seeds which have become trees certainly eliminates the loss he suffers from the thousand rotted ones.

#106

In exactly the same way, through the struggle against the soul and Satan, the profit, honour, enlightenment, and value for humankind gained by ten perfect men, who are like stars,

certainly reduce to nothing the harm caused to mankind through the people of misguidance embracing unbelief, who are so base as to be considered vermin.

İkinci İşaret

Sual: Şerr-i mahz olan şeytanların îcadı ve ehl-i imâna taslîtları ve onların yüzünden çok insanlar küfre girip Cehennem'e girmeleri, gâyet müdhiş ve çirkin görünüyor.

Acaba Cemîl-i Alelîtlak ve Rahîm-i Mutlak ve Rahmân-ı Bil-Hakk'ın rahmet ve cemâli, bu hadsiz çirkinliğin ve dehşetli musîbetin husûlüne nasıl müsaade ediyor ve nasıl cevaz gösteriyor?

Şu mes'eleyi çoklar sormuşlar ve çokların hatırına geliyor.

Elcevap: Şeytanın vücudunda cüz'î şerhler ile beraber bir çok makasid-i hayriye-i külliye ve kemalât-ı insaniye vardır.

Evet bir çekirdekten koca bir ağaca kadar ne kadar mertebeler var; mahiyet-i insaniyedeki istîdadda dahi ondan daha ziyade meratib var.

Belki zerreden Şemse kadar dereceleri var. Bu istîdadatın inkişafatı, elbette bir hareket ister, bir muamele iktiza eder.

Ve o muameledeki terakki zenbereğinin hareketi, mücahede ile olur. O mücahede ise, şeytanların ve muzır şeylerin vücuduyla olur.

Yoksa, melâikeler gibi insanların da makamı sabit kalırdı. O halde insan nev'inde, binler enva hükmünde sınıflar bulunmayacak.

Bir şerr-i cüz'î gelmemek için bin hayrı terketmek, hikmet ve adâlete münâfidir.

Çendan şeytan yüzünden ekser insanlar dalâlete giderler.

Fakat ehemmiyet ve kıymet, ekseriyetle keyfiyete bakar, kemmiyete az bakar veya bakmaz.

Nasıl ki bin ve on çekirdeği bulunan bir zat, o çekirdekleri toprak altında bir muamele-i kimyeviyeye mazhar etse; ondan on tanesi ağaç olmuş, bini bozulmuş.

O on ağaç olmuş çekirdeklerin o adama verdiği menfaat, elbette bin bozulmuş çekirdeğin verdiği zararı hiçe indirir.

Öyle de: Nefs ve şeytanlara karşı mücahede ile, yıldızlar gibi nev-i insanı şereflendiren ve tenvir eden on insan-ı kâmil yüzünden o nev'e gelen menfaat ve şeref ve kıymet,

elbette haşerat nev'inden sayılacak derecede süflî ehl-i dalâletin küfre girmesiyle insan nev'ine vereceği zararı hiçe indirip göze göstermediği için,

Since this is so, divine mercy, wisdom, and justice have permitted the existence of Satan, and allowed him to molest men.

O people of belief! Your armour against this awesome enemy is the fear of God fashioned on the workbench of the Qur'an,

and your shield is the Noble Messenger's (UWBP) practices,

and your weapon, seeking refuge with God from Satan, and seeking forgiveness, and taking refuge in divine protection.

Third Indication

Question: The very great complaints and massing of forces against the people of misguidance in the All-Wise Qur'an

does not appear to the reason to be conformable with its equitable and apt eloquence and the congruence and moderation of its style.

It is quite simply as though it is mustering armies against a single man.

It threatens him on account of one minor action as though he had committed thousands of crimes.

It affords him a position and complains about him as though he were an aggressive partner, despite his being bankrupt and having no share of the property.

What is the reason for this and the wisdom in it?

The Answer: The reason for it is this: because the evil spirits and those who follow them take the path of misguidance, they can cause great destruction with a small act,

and they can violate the rights of many creatures and cause much harm with a small deed.

For example, by some small action or neglecting a small duty, a man on a king's large merchant ship

can be the cause of all the efforts of those employed on it and all the fruits of their labour being lost and going for nothing.

The illustrious owner of the ship therefore complains about and threatens the rebellious man in awesome fashion on account of all his subjects who are connected with the ship.

And he inflicts a terrible punishment on him, taking into account not his insignificant action but its dreadful results, not in his own name but in that of the rights of his subjects.

In exactly the same way, through their apparently insignificant mistakes and sins, the people of misguidance, Satan's party, who are on the ship of the earth together with the people of guidance,

Rahmet ve hikmet ve adâlet-i İlâhiyye, şeytanın vücuduna müsaade edip tasallutlarına meydan vermiş.

Ey ehl-i îman! Bu müdhiş düşmanlarınıza karşı zırhınız: Kur'an tezgâhında yapılan takvâdır.

Ve siperiniz, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Sünnet-i Seniyyesidir.

Ve silâhınız, istiâze ve istiğfar ve hıfz-ı İlâhiyyeye ilticadır.

Üçüncü İşaret

Sual: Kur'an-ı Hakîm'de ehl-i dalâlete karşı azîm şekvâları ve kesretli tahşîdatı ve çok şiddetli tehdidatı,

aklın zâhirine göre adâletli ve münasebetli belâğatına ve üslûbundaki itidaline ve istikametine münasib düşmüyor.

Adeta âciz bir adama karşı, orduları tahşid ediyor.

Ve onun cüz'î bir hareketi için, binler cinayet etmiş gibi tehdid ediyor.

Ve müflis ve mülkte hiç hissesi olmadığı halde mütecaviz bir şerik gibi mevki verip ondan şekva ediyor.

Bunun sırrı ve hikmeti nedir?

Elcevap: Onun sır ve hikmeti şudur ki: Şeytanlar ve şeytanlara uyanlar, dalâlete sülûk ettikleri için, küçük bir hareketle çok tahribat yapabilirler.

Ve çok mahlûkatın hukukuna, az bir fiil ile çok hasâret veriyorlar.

Nasıl ki bir sultanın büyük bir ticaret gemisinde bir adam az bir hareketle, belki küçük bir vazifeyi terketmekle,

o gemi ile alâkadar bütün vazifedarların semere-i sa'ylerinin ve netice-i amellerinin mahvına ve ibtâlîne sebebiyet verdiği için,

o geminin sahib-i zîşanı, o âsiden, o gemi ile alâkadar olan bütün raiyetinin hesabına azîm şikayetler edip dehşetli tehdid ediyor

ve onun o cüz'î hareketini değil, belki o hareketin müdhiş neticelerini nazara alarak ve o sahib-i zîşanın zatına değil, belki raiyetinin hukuku namına dehşetli bir cezaya çarpar.

Öyle de: Sultân-ı Ezel ve Ebed dahi, Küre-i Arz gemisinde ehl-i hidayetle beraber bulunan ehl-i dalâlet olan hizb-üş şeytanın zâhiren cüz'î hatiatlarıyla ve isyanlarıyla

transgress against the rights of numerous creatures and nullify the results of their elevated duties.

The Monarch of Pre-Eternity and Post- Eternity's awesome threats and complaints about them, therefore, and His mobilization of forces against them

are pure wisdom within perfect eloquence, and are most apt and appropriate.

It is in conformity with the requirements of the situation, which is the definition of eloquence and its basis. And it is free of exaggeration, which is wastefulness in words.

#107

It is clear that the person will be wretched who does not take refuge in a secure stronghold in the face of terrible enemies who wreak much destruction with little action.

O people of belief! Such a heavenly stronghold of steel is the Qur'an. Enter it and be saved!

Fourth Indication

Investigative scholars and the people of illumination have agreed that non- existence is pure evil and existence, pure good.

Yes, in the great majority of cases, good, virtues, and perfections are based on existence and are related to it.

Even if they are superficially negative and hint of non-existence, their basis is in existence and pertains to it.

While the basis and leaven of all ugliness, such as misguidance, evil, calamities, and sins, is non-existence and denial.

Their badness and ugliness arise from non-existence.

Even if they appear superficially to be positive and pertaining to existence, essentially they are non-existence and denial.

Also, observedly, the existence of something like a building is realized through the existence of all its parts.

While its destruction, non-existence, and annihilation occur through the non-being of one of its main parts.

Furthermore, existence requires an existent cause, it is based on a cause that has an actual reality.

Whereas non- existence may be based on things which pertain to non-existence. Such things may be the cause of something non-existent.

In consequence of this rule, despite the awesome destruction in the universe of devils from among jinn and men, and the varieties of unbelief, misguidance, evil, and destruction they perpetrate,

pek çok mahlûkatın hukukuna tecavüz ettikleri ve mevcudatın vezâif-i âliyelerinin neticelerinin ibtal etmesine sebebiyet verdikleri için,

onlardan azîm şikâyet ve dehşetli tehdidat ve tahribatlarına karşı mühim tahşidat etmek,

ayn-ı belâgat içinde mahz-ı hikmettir ve gâyet münasib ve muvafıktır.

Ve mutâbık-ı muktezâ-yı haldir ki; belâğatın tarifidir ve esasıdır ve israf-ı kelâm olan mübalâğadan münezzehtir.

Malûmdur ki; böyle az bir hareketle çok tahribat yapan dehşetli düşmanlara karşı gâyet metin bir kal'aya iltica etmeyen, çok perişan olur.

İşte ey ehl-i îman! O çelik ve semavî kal'a: Kur'andır. İçine gir, kurtul.

Dördüncü İşaret

Adem, şerr-i mahz ve vücud, hayr-ı mahz olduğunu, ehl-i tahkik ve ashâb-ı keşf ittifak etmişler.

Evet ekseriyet-i mutlaka ile hayır ve mehâsin ve kemalât, vücuda istinad eder ve ona râci olur.

Sûreten menfî ve ademî de olsa, esası sübûtîdir ve vücûdîdir.

Dalâlet ve şer ve musîbetler ve mâsiyetler ve belâlar gibi bütün çirkinliklerin esası,mâyesi; ademdir, nefiydir.

Onlardaki fenalık ve çirkinlik, ademden geliyor.

Çendan sûret-i zahîrde müsbet ve vücûdî de görünseler, esası ademdir, nefiydir.

Hem bilmüşahede sabittir ki: Bina gibi bir şeyin vücudu, bütün eczasının mevcudiyetiyle takarrur eder.

Halbuki onun harabiyeti ve ademi ve in'idamı, bir rûknün ademiyle hâsıl olur.

Hem vücud, her halde mevcud bir illet ister. Muhakkak bir sebebe istinad eder.

Adem ise, ademî şeylere istinad edebilir. Ademî bir şey, mâdum birşeye illet olur.

İşte bu iki kaideye binaendir ki: Şeytan-ı ins ve cinin kâinattaki müdhîş âsâr-ı tahribkâraneleri ve envâ-ı küfür ve dalâlet ve şer ve mehâliki yaptıkları halde,

they neither interfere one iota in creation, nor do they have any share in divine sovereignty.

Moreover, they do not perform those acts through any power or ability;

they perpetrate many of the things they do through neglect and abstaining from action.

They commit evils by not allowing good to be done, that is, they become evil.

For since bad and evil are a sort of destruction, their causes do not have to be an existent power and active creativity.

Indeed, vast destruction is wrought due to one non-existent matter or one condition being nullified.

#108

It was because the Zoroastrians did not develop this mystery that they* believed there was a creator of good in the universe, called Yazdan, and a creator of evil, called Ahriman.**

*{See, *al-Khamawi, Khizana al-Adab, ii, 482; al-Qazwani, al-Idah fi 'Ulum al-Balagha, i, 15-6.*}

**{See, *al-Shahristani, al-Milal wa'l-Nihal, i, 232*}

However, the imaginary god of evil they called Ahriman was Satan, who causes evil through the power of choice and the power to act, which has no ability to create.

O people of belief! Your most effective weapon and equipment for repairs in the face of this awesome destruction of Satan

is seeking forgiveness from God, and declaring "I seek refuge with God," to have recourse to Him. And your stronghold is the Prophet's (UWBP) practices.

Fifth Indication

In the revealed scriptures Almighty God points out to mankind great rewards like Paradise and terrible punishments like Hell,

and He gives guidance, many admonishments and reminders, and threats and encouragement.

But despite there being so many means guiding the people of belief to the straight path, they are defeated in the face of the feeble, unrewarding, repellent stratagems of Satan's party.

At one time this caused me much thought. How is it, I wondered, that although they believe, they disregard Almighty God's severe threats? Why isn't their belief enough?

They are carried away by Satan's baseless wiles and rebel against God, although according to the verse, "**Feeble indeed is the cunning of Satan.**"(4:76)

zerre mikdar îcada ve hilcate müdahâleleri olmadığı gibi, mülk-ü İlâhîde bir hisse-i iştirakleri olamıyor.

Ve bir iktidar ve bir kudretle o işleri yapmıyorlar,

belki çok işlerinde iktidar ve fiil değil, belki terk ve atalettir.

Hayrı yaptırmamakla, şerleri yapıyorlar. Yâni, şerler oluyorlar.

Çünkü mehâlik ve şer, tahribat nevinden olduğu için, illetleri, mevcut bir iktidar ve fâil bir îcad olmak lâzım değildir.

Belki bir emr-i ademî ile ve bir şartın bozulmasıyla koca bir tahribat olur.

İşte bu sır, Mecûsîlerde inkişaf etmediği içindir ki; kâinatta "Yezdan" namıyla bir Hâlık-ı Hayır, diğeri "Ehrîman" namıyla bir Hâlık-ı Şer itikad etmişlerdir.

Halbuki onların Ehrîman dedikleri mevhum İlâh-ı şer, bir cüz-i ihtiyariyle ve îcadsız bir kesble şerlere sebebiyet veren mâlûm şeytandır.

İşte ey ehl-i îman! Şeytanların bu müdhiş tahribatına karşı en mühim silâhınız ve cihazat-ı tâmîriyeniz

istiğfardır ve "Eûzübillâh" demekle Cenab-ı Hakk'a ilticadır. Ve kal'anız Sünnet-i Seniyyedir.

Beşinci İşaret

Cenab-ı Hak, Kütüb-ü Semaviyede beşere karşı şu Cennet gibi azîm mükâfat ve Cehennem gibi dehşetli mücazâtı göstermekle beraber

çok irşad, îkaz, ihtar, tehdid ve teşvik ettiği halde;

ehl-i îman, bu kadar esbab-ı hidayet ve istikamet varken hizb-üş-şeytanın mükâfatsız çirkin zaîf desiselerine karşı mağlûb olmaları,

bir zaman beni çok düşündürüyordu. Acaba îman varken, Cenab-ı Hakk'ın o kadar şiddetli tehdidatına ehemmiyet vermemek nasıl oluyor? Nasıl îman gitmiyor?

رَ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا sırrıyla Şeytanın gâyet zaîf desiselerine kapılıp Allah'a isyan ediyor.

Some of my own friends, even, although they sincerely affirmed the teachings about reality they had heard from me a hundred times and had an excessively good opinion of me and relations with me,

they were carried away by the trite and hypocritical compliments of a corrupt person, and took up a position in favour of him and against me.

“Glory be to God!,” I exclaimed, “How can a person fall so low? What a deceitful man he was.” I slandered him and committed a sin.

Later, the truth explained in the previous Indications became clear and illuminated many obscure points. Thanks be to God, through its light

I understood both that the All-Wise Qur’an’s powerful encouragement and assurances are completely in place,

and that the people of belief being deceived by Satanic machinations is not due to a lack of belief or weakness of faith.

I understood too that someone who commits grievous sins is not an unbeliever, and that the Mu‘tazilites and some Kharijite sects are in error by stating: “The person who commits a grievous sin is either in a state of unbelief or is between belief and unbelief,” {See, al-Ijī, *Kitab al-Mawaqif*, iii, 548; Ibn Abī’l-‘Izz, *Sharh ‘Aqida al-Tahawiyya*, i, 356-62.}

and that that unfortunate friend of mine sacrificing a hundred lessons in reality to win the attentions of such a scoundrel was not despicable abasement and degeneration;

#109

I thanked Almighty God and was saved from the abyss.

For as I said before, Satan pushes man into serious peril because of some insignificant matter that in reality lacks existence.

Moreover, man’s soul always listens to Satan; and his powers of anger and animal appetites are like both receivers and transmitters of Satan’s whisperings.

It is in consequence of this that Almighty God’s names of Oft-Forgiving and All- Compassionate are turned to the people of belief with a maximum manifestation,

and He points out in the All-Wise Qur’an that the greatest gift He bestows on the prophets is forgiveness and He calls on them to seek forgiveness.

Repeating the blessed words, “**In the Name of God, the Merciful, the Compassionate**” at the start of every Sura and commanding that it be recited at the commencement of all good works,

Hatta benim arkadaşlarımdan bazıları, yüz hakikat dersini kalben tasdik ile beraber benden işittiği ve bana karşı da fazla hüsn-ü zannı ve irtibatı varken,

kalbsiz ve bozuk bir adamın ehemmiyetsiz ve riyakârane iltifatına kapıldı, onun lehinde benim aleyhimde bir vaziyete geldi.

“Fesühbanallah” dedim, insanda bu derece sukut olabilir mi? Ne kadar hakikatsız bir insan idi, diye o bîçareyi gıybet ettim, günaha girdim.

Sonra sabık işaretlerdeki hakikat inkişaf etti, karanlıklı çok noktaları aydınlattı. O nur ile lillahilhamd,

hem Kur'an-ı Hakîm'in azim terğibat ve teşvikatı tam yerinde olduğunu,

hem ehl-i îmanın desâis-i şeytaniyeye kapılmaları, îmansızlıktan ve îmanın zaifliğinden olmadığını,

hem günah-ı kebâiri işleyen küfre girmediğini, hem Mu'tezile mezhebi ve bir kısım Hariciye mezhebi "Günah-ı kebâiri irtikâb eden kâfir, olur veya îman ve küfür ortasında kalır." diye hükümlerinde hata ettiklerini,

hem benim o bîçare arkadaşım da yüz ders-i hakikatı bir herifin iltifatına feda etmesi, düşündüğüm gibi çok sukut ve dehşetli alçaklık olmadığını anladım.

Cenab-ı Hakk'a şükrettim, o vartadan kurtuldum.

Çünkü: Sabıkan dediğimiz gibi, şeytan cüz'î bir emr-i ademî ile insanı mühim tehlikelere atar.

Hem insandaki nefis ise, şeytanı her vakit dinler. Kuvve-i şehviye ve gadabiye ise, şeytan desiselerine hem kâbile, hem nâkile iki cihaz hükmündedirler.

İşte bunun içindir ki, Cenab-ı Hakk'ın "Gafûr", "Rahîm" gibi iki ismi, tecelli-i azamla ehl-i imânâ teveccüh ediyor.

Ve Kur'an-ı Hakîm'de Peygamberlere en mühim ihsanı, mağfiret olduğunu gösteriyor ve onları, istiğfar etmeye davet ediyor.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ kelime-i kudsiyesini her Sûre başında tekrar ile ve her mübarek işlerde zikrine emretmesiyle,

**{See, Ibn Maja, Nikah, 19; Musnad, ii, 359; al-Nasa'i, al-Sunan al-Kubra, vi, 127-8; 'Abd al-Razzaq, al-Musannaf, vi, 189; Ibn Hibban, al-Sahih, i, 173-4.}*

He- shows that His all-encompassing mercy embraces the universe and is a stronghold and place of refuge.

And by the command, "Seek refuge with God," (7:200, etc.) He makes a shield of the phrase, "I seek refuge with God from Satan the Accursed."

Sixth Indication

One of Satan's most dangerous stratagems is this: he makes certain sensitive and ingenuous people confuse imagining unbelief with affirming it.

He shows the imagining of misguidance to be the affirmation of it.

He also conjures up in their imaginations ugly thoughts about holy individuals and sacred things.

He shows also things which are essentially possible together with those that are reasonably possible, thus making those things appear to be doubts opposed to the certainty of belief.

Then the wretched sensitive man supposes that he has fallen into misguidance and unbelief, and that his certainty of belief has been lost;

he falls into despair and becomes the plaything of Satan. Satan works both his despair, and that weak vein of his, and his confusion,

so that he either goes mad, or exclaiming: "All is lost," embraces misguidance.

We have explained in some parts of the Risale-i Nur just how lacking in substance are these diabolical stratagems, so here shall discuss them only briefly, as follows:

Just as a snake's image in a mirror cannot bite, nor the similitude of fire burn, or the reflection of filth soil;

so the reflections of unbelief and association of partners with God cannot corrupt belief nor the shadows of misguidance, or the imaginings of ugly abuse and words in the mirror of the imagination or of thought change faith, or damage respectful courtesy.

#110

For the well-known rule goes, "To imagine abuse is not abuse, to imagine unbelief is not unbelief, and to conceive of misguidance is not misguidance."

As for the question of doubts in belief, possibilities that are essentially possible do not belie the certainty of belief and do not harm it.

kâinatı ihâta eden Rahmet-i vâsiasını melce ve tahassüngâh gösteriyor

ve فَاسْتَعِذْ emriyle "Euzü billahi mineşşeytanirracim" kelimesini siper yapıyor.

Altıncı İşaret

Şeytanın en tehlikeli bir desisesi şudur ki: Bazı hassas ve safi-kalb insanlara tahayyül-ü küfrîyi tasdîk-i küfürle iltibas ettiriyor.

Tasavvur-u dalâleti, dalâletin tasdîki suretinde gösteriyor.

Ve mukaddes zatlar ve münezzeh şeyler hakkında gâyet çirkin hatıraları hayaline gösteriyor.

Ve imkân-ı zatîyi, imkân-ı aklî şeklinde gösterip îmandaki yakînine münâfî bir şek tarzını veriyor.

Ve o vakit o bîçare hassas adam, kendini dalâlet ve küfür içine düştüğünü tevehhüm edip îmandaki yakîninin zâil olduğunu zanneder,

ye'se düşer, o yeisle şeytana maskara olur. Şeytan hem ye'sini, hem o zaîf damarını, hem o iltibasını çok işlettirir,

ya divane olur yahud "her-çibad-âbad" der, dalâlete gider.

Şeytanın bu desisesinin mahiyeti ne kadar esassız olduğunu, bazı Risalelerde beyan ettiğimiz gibi, burada icmalen bahsedeceğiz.

Şöyle ki: Nasıl ki âyinede yılanın sureti ısırılmaz ve ateşin misali yandırmaz ve murdarın aksî, telvis etmez.

Öyle de: Hayal veya fikir âyinesinde küfrîyatın ve şirkin akisleri ve dalâletin gölgeleri ve şetimli çirkin sözlerin hayalleri, itikadı bozmaz, îmanı tağyir etmez, hürmetli edebi kırmaz.

Çünkü; meşhur kaidedir ki: Tahayyül-ü şetm, şetm olmadığı gibi, tahayyül-ü küfür dahi, küfür değil ve tasavvur-u dalâlet de dalâlet değil.

Îmandaki şek mes'elesi ise, imkân-ı zatîden gelen ihtimaller, o yakîne münâfî değil ve o yakîni bozmaz.

One of the established rules of the science of the principles of religion is: “An essential impossibility cannot negate the certainty afforded by knowledge.” {See, al-Ghazzali, al-Manhul, 122; al-Mujaddidi, Qawa'id al-Fiqh, 11, 143.}

For example, we are certain that Barla Lake is in its place consisting of water.

It is, however, essentially possible that this very moment the lake sank into the ground. It is within the bounds of possibility that it might sink.

But since there is nothing to indicate such a possibility, it is not a reasonable possibility and cause doubt.

For another established rule of the principles of religion is: “A possibility that does not arise from any proof or evidence holds no importance.”

That is, an essential possibility unsupported by any indication cannot be deemed a reasonable possibility and so cause doubts and warrant importance.

Hence, the unfortunate man exposed to those Satanic whisperings supposes that due to essential possibilities he has lost his certain belief in the truths of faith.

For example, numerous essential possibilities about the human aspects of the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) may occur to him which cause no harm to his firm belief, but he imagines that they have and so suffers harm.

Also, sometimes Satan suggests bad things about Almighty God in the form of whisperings in the heart. The man trembles, supposing that his heart is corrupted so that it says such things.

But his fear and trembling and lack of consent shows that

those words did not come from his heart; they rather came from Satanic whisperings, and were imparted and caused to be imagined by Satan.

Also, among man's subtle faculties are one or two that I have been unable to specify; they do not heed the will and power of choice and probably should not be held responsible.

Sometimes they govern, do not listen to the truth, and incline towards wrong. Then Satan whispers to the man:

“You're not capable of attaining to reality and belief, so you involuntarily attempt what is futile and fruitless.

That means your fate has condemned you to perdition.” The wretched man falls into despair and is ruined.

İlm-i usûl-i dinde kavâid-i mukarrerredendir ki:

إِنَّ الْإِمْكَانَ الذَّاتِيَّ لَا يُنَافِي الْيَقِينَ الْإِلْمِيَّ

Meselâ: Barla Denizi su olarak yerinde bulunduğuna yakînımız var.

Halbuki zatında mümkündür ki; o deniz, bu dakikada batmış olsun. Ve batması mümkünattandır.

Bu imkân-ı zatî, madem bir emâreden neş'et etmiyor, zihnî bir imkân olamaz ki, şek olsun.

Çünkü yine ilm-i usûl-i dinde bir kaide-i mukarrerredir ki:

لَا عِبْرَةَ لِلْإِحْتِمَالِ الْغَيْرِ النَّاشِئِ عَنْ دَلِيلٍ

yâni: "Bir emâreden gelmeyen bir ihtimal-i zatî ise, bir imkân-ı zihnî olmaz ki, şüphe verip, ehemmiyeti olsun."

İşte bu desise-i şeytaniyeye maruz olan bîçare adam, hakaik-i îmaniyeye yakînini, böyle zatî imkânlar ile kaybediyor zanneder.

Meselâ: Hazret-i Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm hakkında beşeriyet itibariyle çok imkân-ı zatiye hatırına geliyor ki, îmanın cezm ve yakînine zarar vermez. Fakat o, zarar verdi zanneder, zarara düşer.

Hem bazen şeytan, kalb üstündeki lûmmesi cihetinde Cenab-ı Hak hakkında fena sözler söyler. O adam zanneder ki; onun kalbi bozulmuş ki, böyle söylüyor. Titiriyor.

Halbuki onun titremesi ve korkması ve adem-i rızası delildir ki:

O sözler, kalbinden gelmiyor, belki lûmme-i şeytaniyeden geliyor veya şeytan tarafından ihtar ve tahayyül ediliyor.

Hem insanın letâifi içinde teşhis edemediğim bir-iki lâtife var ki, ihtiyar ve iradeyi dinlemezler; belki de mes'uliyet altına da giremezler.

Bazen o lâtifeler hükmediyorlar, hakkı dinlemiyorlar, yanlış şeylere giriyorlar. O vakit şeytan o adama telkin eder ki:

"Senin istidadın hakka ve îmâna muvafık değil ki, böyle ihtiyarsız bâtil şeylere giriyorsun.

Demek senin kaderin, seni şekavete mahkûm etmiştir." O bîçare adam, ye'se düşüp, helâkete gider.

The believer's stronghold in the face of the former stratagems of Satan are the truths of belief and incontestable matters of the Qur'an, the limits of which have been defined by the principles of the purified exacting scholars.

İşte şeytanın evvelki desiselerine karşı mü'minin tahassüngâhı: Muhakkikîn-i asfiyanın düsturlarıyla hududları taayyün eden hakaik-i îmaniye ve muhkemat-ı Kur'aniyedir.

www.risaleglobal.com

And in the face of the latter stratagems, the believer's stronghold is to seek refuge with God and to attach no importance to them.

For the more importance is given them, the more it attracts attention to them, and they grow and swell.

The believer's antidote and remedy for such spiritual wounds is adhering to the practices of the Prophet (UWBP).

Seventh Indication

Question: The Mu'tazilite authorities considered the creation of evil to be evil, and therefore did not attribute the creation of unbelief and misguidance to God, as if by so doing they were exonerating Him.

They misguidedly said: "Man creates his own actions." {See, al-Maturidi, al-Tawhid, i, 92, 169, 314, 315; Ibn Hazm, al-Fasl fi' Milal, ii, 121; iii, 57, 59.}

They also said: "A believer who commits a grievous sin loses his belief*", for believing in God and affirming Hell is incompatible with such acts. *{See, al-Iji, Kitab al-Mawaqif, iii, 548; Ibn Abi'l-'Izz, Sharh 'Aqida al-Tahawiyya, i, 356-62.}

Out of fear at a minor prison sentence in this world, a man restrains himself from acting contrarily to the law,

so if he commits serious sins, which infers disregard of divine wrath, it certainly points to his lack of belief."

The Answer to the first part of the question: as is elucidated in the treatise on divine determining,*

the creation of evil is not evil; it is the inclination to do evil that is evil. For creation and bringing into being look to all the results.

*{The Twenty-Sixth Word. See, The Words (Istanbul: Sözler Publications, 2008), 477-90. (Tr.)}

Since the existence of one evil is preliminary to numerous good results, by virtue of those results, the creation of the evil becomes good, and is as though good.

For example, fire has a hundred good results, but if because they misuse their wills people make the fire evil for themselves, they cannot say that the creation of evil is evil.

In the same way, the creation of devils has numerous wise results such as human progress; so if a person is defeated by Satan due to his misuse of his will and misguided inclinations,

he cannot say that the creation of Satan is evil. For he did evil to himself because he was himself disposed to it.

Yes, since the tendency is a particular relation, it has a particular evil result and becomes evil.

Ve âhirdeki desiselerine karşı; istiaze ile, ehemmiyet vermemektir.

Çünkü ehemmiyet verdikçe, nazar-ı dikkati celbettirip büyür, şişer.

Mü'minin böyle mânevî yaralarına tiryak ve merhem, Sünnet-i Seniyyedir.

Yedinci İşaret

Sual: Mu'tezile imamları, şerrin îcadını şer telakki ettikleri için, küfür ve dalâletin hilkatini Allah'a vermiyorlar. Güya onunla Allah'ı takdis ediyorlar.

"Beşer kendi ef'âlinin hâlıkıdır" diye dalâlete gidiyorlar.

Hem derler: "Bir günah-ı kebireyi işleyen bir mü'minin îmanı gider. Çünkü: Cenab-ı Hakk'a itikad ve Cehennem'i tasdik etmek, öyle günahı işlemekle kabil-i tevfik olamaz.

Çünkü dünyada gâyet cüz'î bir hapis korkusuyla kendini hilâf-ı kanun her şeyden muhafaza eden adam,

ebedî bir azab-ı Cehennem'i ve Hâlik'ın gadabını nazar-ı ehemmiyete almayacak derecede büyük günahları işlerse, elbette îmansızlığa delâlet eder."

Elcevap: Birinci şıkkın cevabı şudur ki: Kader Risalesi'nde izah edildiği gibi:

Halk-ı şer, şer değil; belki kesb-i şer, şerdir. Çünkü halk ve îcad; umum neticelere bakar.

Bir şerrin vücudu, çok hayırlı neticelere mukaddeme olduğu için, o şerrin îcadı, neticeler itibariyle hayır olur, hayır hükmüne geçer.

Meselâ: Ateşin yüz hayırlı neticeleri var. Fakat bazı insanlar sû-i ihtiyarıyla ateşi kendilerine şer yapmakla "Ateşin icadı şerdir" diyemezler.

Öyle de: Şeytanların îcadı, terakkiyat-ı insaniye gibi çok hikmetli neticeleri olmakla beraber, sû-i ihtiyarıyla ve yanlış kesbiyle şeytanlara mağlûb olmakla,

"Şeytanın hilkatı şerdir" diyemez. Belki o, kendi kesbiyle kendine şer yaptı.

Evet kesb ise, mübaşeret-i cüz'îye olduğu için, hususî bir netice-i şerriyenin mazharı olur; o kesb-i şer, şer olur.

But since creation looks to all the results, the creation of evil is not evil; it is good.

The Mu'tazilites did not understand this mystery, so they said: "The creation of evil is evil, and the creation of bad, bad."

#112

And to exonerate Almighty y God of all fault, they did not ascribe the creation of evil to Him; they fell into misguidance,

wrongly interpreting the pillar of belief "belief in divine determining, both the good of it and the evil of it are from God."

**{Muslim, Iman, 39; Tirmidhi, Iman, 4; Abu Da'ud, Sunna, 17; Nasa'i, Iman, 6; Ibn Maja, Muqaddima, 63.}*

The Answer to the second part of the question "How can someone who commits grievous sins remain a believer?":

Firstly, their error may be understood clearly from the previous Indications, so there is no need to repeat it.

Secondly, the man's evil-commanding soul prefers an ounce of immediate, present pleasure to a ton of postponed, hidden pleasure;

similarly, he shrinks at the fear of an immediate slap more than at a year's torment in the future.

Furthermore, if the emotions dominate a person, they do not heed the reason and mind. Desires and delusions govern in him,

and he prefers the slightest, most trivial present pleasure to huge reward in the future,

and he shrinks from some minor present distress more than from some terrible postponed torment.

For desire, illusions, and emotions do not see the future, indeed, they deny it.

And if the soul assists them, the heart, which is the seat of belief, and the mind, fall silent and are defeated.

In which case, committing grievous sins does not arise from lack of belief, but from the defeat of the heart and mind by the predominant emotions, desires, and illusions.

Moreover, as is understood from the previous Indications, since the way the passions and evil work is through destruction, they are extremely easy.

Satans from among jinn and men quickly drive people down that road.

It is an astonishing situation, for according to a Hadith, a light to the extent of a fly's wing from the World of Eternity*

is comparable to the pleasure and bounties a person receives in his entire life in this world,**

Fakat îcad, umum neticelere baktığı için; îcad-ı şer, şer değil, belki hayırdır.

İşte Mu'tezile bu sırrı anlamadıkları için, "Halk-ı şer şerdir ve çirkinin îcadı çirkindir" diye

Cenab-ı Hakk'ı takdis için şerrin îcadını ona vermemişler, dalâlete düşmüşler.

وَالْقَدَرِ خَيْرُهُ وَشَرُّهُ olan bir rükn-ü îmanîyi te'vil etmişler.

İkinci şikk ki: "Günah-ı kebîreyi işleyen, nasıl mü'min kalabilir?" diye suallerine cevap ise;

evvelâ sâbık işaretlerde onların hatası kat'î bir surette anlaşılmıştır ki, tekrara hâcet kalmamıştır.

Sâniyen: Nefs-i insaniyye, muaccel ve hazır bir dirhem lezzeti; müeccel, gâib bir batman lezzete tercih ettiği gibi,

hazır bir tokat korkusundan, ileride bir sene azabdan daha ziyade çekinir.

Hem insanda hissiyat gâlib olsa, aklın muhakemesini dinlemez. Heves ve vehmi hükmedip,

en az ve ehemmiyetsiz bir lezzet-i hâzırayı, ileride gâyet büyük bir mükâfata tercih eder.

Ve az bir hazır sıkıntıdan, ileride büyük bir azâb-ı müeccleden ziyade çekinir.

Çünkü: Tevehhüm ve heves ve his, ileriye görmüyor belki inkâr ediyorlar.

Nefs dahi yardım etse, mahall-i îman olan kalb ve akıl susarlar, mağlûb oluyorlar...

Şu halde kebairi işlemek, îmansızlıktan gelmiyor, belki his ve hevesin ve vehmin galebesiyle akıl ve kalbin mağlûbiyetinden ileri gelir.

Hem sâbık işaretlerde anlaşıldığı gibi; fenalık ve hevesat yolu, tahribat olduğu için gâyet kolaydır.

Şeytan-ı ins ve cinî çabuk insanları o yola sevk ediyor.

Gâyet cây-ı hayret bir haldir ki: Âlem-i bekanın nass-ı Hadîsle sinek kanadı kadar bir nuru, ebedî olduğu için,

bir insanın müddet-i ömründe dünyadan aldığı lezzet ve nîmete mukabil geldiği halde;

yet following Satan, certain unfortunates prefer the pleasures of this fleeting world, which are a mere fly's wing in comparison with the pleasures of that eternal world, which are worth all this world.

**{Tirmidhi, Zuhd, 13; Ibn Maja, Zuhd, 3; Musnad, v, 154, 177}*

***{See, al-Qurtubi, al-Jami' al-Ahkam al-Qur'an, xiii, 7}*

It is for these reasons that the All-Wise Qur'an repeatedly and insistently, and with encouragement and threats, restrains believers from sin and urges them to do good.

One time this severe guidance of the All-Wise Qur'an gave me the idea that

these continual warnings and reminders imply that believers are inconstant and faulty.

They suggest a situation inconsistent with man's integrity.

For although a single order from his superior is sufficient to exact an official's obedience, if the superior repeats the same order ten times, the official will be seriously offended.

#113

He will say: "You are insulting me. I am not disloyal."

However, the All-Wise Qur'an insistently repeats the same command to the most sincere believers.

At the time I was puzzling over this idea, I had two or three loyal friends.

I frequently used to warn and remind them lest they be deceived by the machinations of satanic humans.

They were not offended at me, nor said I was insulting them.

However I used to tell myself that I was offending them with these continual admonitions

and that I was accusing them of disloyalty and inconstancy.

Then suddenly the truth explained and proved in the above Indications became clear.

I understood that the All-Wise Qur'an's insistent repetitions were apt and exactly as required by the situation, and wise and not excessive or accusing;

they were pure wisdom and pure eloquence.

I understood too the reason those loyal friends of mine were not offended. A summary of the truth is this:

Since evil spirits provoke people in respect of destruction, they commit much evil with few actions.

People who take the path of truth and guidance, therefore, are in need of much caution and great care and repeated warnings and various assistance.

bazı bîçare insanlar, bir sinek kanadı kadar bu fânî dünyanın lezzetini, o bâkî âlemin, bu fânî dünyasına değer lezzetlerine tercih edip şeytanın arkasında gider.

İşte bu sırlar içindir ki; Kur'an-ı Hakîm, mü'minleri pek çok tekrar ve ısrar ile, tehdid ve teşvik ile gûnahtan zecr ve hayra sevk ediyor.

Bir zaman Kur'an-ı Hakîm'in bu tekrar ile şiddetli irşâdatı bana bu fikri verdi ki;

bu kadar mütemâdi ihtarlar ve îkazlar, mü'min insanları sebatsız ve hakikatsiz gösteriyorlar.

İnsanın şerefine yakışmayacak bir vaziyet veriyorlar.

Çünkü bir me'mur, âmirinden aldığı bir tek emri itaatine kâfi iken, aynı emri on defa söylese, o memur cidden gücenecek.

Beni ittiham ediyorsun, ben hâin değilim, der.

Halbuki en hâlis mü'minlere Kur'an-ı Hakîm musırrane mükerrer emrediyor.

Bu fikir benim zihnimi kurcaladığı bir zamanda iki üç sâdık arkadaşlarım vardı.

Onları şeytan-ı insânın desiselerine kapılmamak için pek çok defa ihtar ve îkaz ediyordum.

"Bizi ittiham ediyorsun" diye gücenmiyorlardı.

Fakat ben kalben diyordum ki: "Bu mütemadiyen ihtarlarımla bunları gücendiriyorum,

sadakatsızlıkla ve sebatsızlıkla ittiham ediyorum."

Sonra birden sâbık işaretlerde izah ve isbat edilen hakikat inkişaf etti.

O vakit o hakikatla hem Kur'an-ı Hakîm'in tam mutabık-ı mukteza-yı hal ve yerinde ve israfsız ve hikmetli ve ittihamsız bir surette ısrar ve tekrarını yaptığını

ve ayn-ı hikmet ve mahz-ı belâgat olduğunu bildim.

Ve o sadık arkadaşlarımın gücenmediklerinin sırrını anladım. O hakikatın hülâsası şudur ki:

Şeytanlar tahribat cihetinde sevkettikleri için, az bir amel ile çok şerleri yaparlar.

Onun için tarîk-ı hakta ve hidayette gidenler, pek çok ihtiyat ve şiddetli sakınmaya ve mükerrer ihtârâta ve kesretli muavenete muhtaç olduklarındandır ki,

For this reason Almighty God offers assistance to the people of belief through His thousand and one names by way of those repetitions, and stretches out thousands of compassionate hands to help them.

He does not slight their integrity, but upholds it. He does not belittle man, but shows Satan's evil to be great.

O people of truth and people of guidance! The way to be saved from the above- mentioned wiles of satanic jinn and men is this:

Make your headquarters the school of the people of the truth, the Sunnis; enter the stronghold of the Qur'an of Miraculous Exposition's incontestable matters;

and take the Prophet's (UWBP) practices as your guide; find safety and salvation!

Eighth Indication

Question: You have proved in the above Indications that the way of misguidance is easy, and is destruction and aggression, so that many take it.

#114

Whereas in other parts of the Risale-i Nur you have proved decisively that

the way of unbelief and misguidance is so fraught with difficulties and problems that no one should take it; that it is not possible to follow it.

And you have shown that the path of belief and guidance is so easy and clear that everyone should take it.

The Answer: There are two sorts of unbelief and misguidance.

One pertains to actions and secondary matters, and is also denial and rejection of the matters of belief. This kind is misguidance is easy.

#115

It is a non- acceptance of the truth, an abdication, non-existence, and the absence of acceptance. In the Risale-i Nur, this sort has been shown to be easy.

As for the second sort, it pertains not to actions and secondary matters, but is a judgement of the mind and pertains to belief. It does not only deny belief, but opens up a way that is the opposite of it.

It is the acceptance of what is false and invalid, the proof of the reverse of truth. This is not only the denial and refutation of belief, it is its opposite.

It is not non-acceptance so that it should be easy, but the acceptance of non-being, and can only be accepted through proving non-existence.

In accordance with the rule "Non-existence cannot be proved," it is certainly not easy to prove it. {Ibn Qayyim, al-Sawa'iq al-Mursala, iv, 1310; al-Ruh fi'l-Kalam, i, 198}

Cenab-ı Hak o tekrârât cihetinde binbir ismi ile ehl-i imânâ muavenetini takdim ediyor ve binler merhamet ellerini imdadına uzatıyor.

Şerefini kırmıyor, belki vikâye ediyor. İnsanın kıymetini küçük düşürtmüyor, belki şeytanın şerrini büyük gösteriyor.

İşte ey ehl-i hak ve ehl-i hidayet! Şeytan-ı ins ve cinînin mezkûr desiselerinden kurtulmak çaresi:

Ehl-i Sünnet ve Cemaat olan ehl-i hak mezhebini karargâh yap ve Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın muhkemat kal'asına gir

ve Sünnet-i Seniyyeyi rehber yap, selâmeti bul!..

Sekizinci İşaret

Sual: Sâbık işaretlerde isbat ettiniz ki: Dalâlet yolu; kolay ve tahrib ve tecavüz olduğu için, çoklar o yola sülûk ediyorlar.

Halbuki sair Risalelerde kat'î deliller ile isbat etmişsiniz ki:

Küfür ve dalâlet yolu o kadar müşkilâtli ve suubetlidir ki, hiç kimse ona girmek gerektili ve kabil-i sülûk değil.

Ve îman ve hidayet yolu o kadar kolay ve zahirdir ki, herkes ona girmeli idi.

Elcevap: Küfür ve dalâlet iki kısımdır.

Bir kısmı amelî ve fer'î olmakla beraber, îman hükümlerini nefyetmek ve inkâr etmektir ki, bu tarz dalâlet kolaydır.

Hakkı kabul etmemektir, bir terktir, bir ademdir, bir adem-i kabuldür. İşte bu kısımdır ki, Risalelerde kolay gösterilmiş.

İkinci kısım ise, amelî ve fer'î olmayıp, belki itikadî ve fikrî bir hükümdür. Yalnız îmanın nefyini değil, belki îmanın zıddına gidip bir yol açmaktır.

Bu ise, bâtili kabuldür, hakkın aksini isbattır. Bu kısım, îmanın yalnız nefyi ve nakîzi değil, îmanın zıddıdır.

Adem-i kabul değil ki kolay olsun, belki kabul-ü ademdir. Ve o ademi isbat etmekle kabul edilebilir.

الْعَدَمُ لَا يُثْبَتُ kaidesiyle: Ademin isbatı elbette kolay değildir.

Thus, the unbelief and misguidance shown in other parts of the Risale-i Nur to be so difficult and problematic as to be impossible is this sort.

Anyone with even a grain of intelligence would not take this way.

Moreover, as is demonstrated, it imparts such grievous pains and suffocating darkness that

anyone reasonable to the tiniest degree would not follow it.

If it is asked: Why do most people take it, seeing that it is so grievous, dark, and difficult?

The Answer: They have fallen into it and cannot extricate themselves.

And because the animal and vegetable powers in man do not see the consequences and do not think of them, and come to dominate man's subtle faculties,

such people do not want to extricate themselves, so console themselves with immediate, temporary pleasure.

Question: Since misguidance gives rise to such dreadful suffering and fear,

the unbeliever should not be able to live, let alone receiving pleasure from life.

He should be crushed by the pain and be absolutely terrified.

For although by reason of his humanity he desires innumerable things and loves life,

because of his unbelief, he constantly sees death confronting him as eternal extinction and everlasting separation, and the passing of beings and deaths of his friends and those he loves as annihilation and eternal parting, so how can such a man live? How can he receive pleasure from life?

The Answer: He deceives himself through an extraordinary sophistry of Satan, and lives. He supposes he receives a superficial pleasure.

We shall allude to the true nature of this with a well-known comparison.

It is related that they said to the ostrich: "You've got wings, so fly!" But it folded its wings and said: "I'm a camel," and didn't fly.

So it fell into the hunter's trap, and not wanting the hunter to see it, stuck its head in the sand. However, it left its huge body exposed, as prey for the hunter.

#116

They later said to it: "You say you're a camel, so you should carry loads." Whereupon it opened its wings and declared: "I'm a bird," and so avoided being a beast of burden.

İşte sair Risalelerde imtina derecesinde suubetli ve müşkilâtli gösterilen küfür ve dalâlet bu kısımdır ki,

zerre miktar şuuru bulunan, bu yola sâlik olmamak lâzımdır.

Hem bu yol, Risalelerde kat'î isbat edildiği gibi o kadar dehşetli elemeleri var ve boğucu karanlıkları var ki;

zerre mikdar aklı bulunan, o yola tâlip olmaz.

Eğer denilse: Bu kadar elîm ve karanlıklı, müşkilâtli yola nasıl ekser insanlar gidiyorlar?

Elcevap: İçine düşmüş bulunuyorlar, çıkamıyorlar.

Hem insandaki nebatî ve hayvanî kuvveleri, âkibeti görmedikleri, düşünemedikleri ve o insandaki letâif-i insaniyeye galebe ettikleri için,

çıkma istemiyorlar ve hâzır ve muvakkat bir lezzetle müteselli oluyorlar.

Sual: Eğer denilse: Dalâlette öyle dehşetli bir elem ve bir korku var ki;

kâfir, değil hayattan lezzet alması, hiç yaşamaması lâzım geliyor.

Belki o elemden ezilmeli ve o korkudan ödü patlamalı idi.

Çünkü: İnsaniyet itibariyle hadsiz eşyaya müştak ve hayata âşık olduğu halde,

küfür vasıtasıyla mevtini bir idam-ı ebedî ve bir firâk-ı lâyezâlî ve zevâl-i mevcudatı ve ahbabının vefatlarını ve bütün sevdiklerini idam ve müfarakat-i ebediye suretinde gözü önünde daima küfür vasıtasıyla gören insan, nasıl yaşayabilir? Nasıl hayattan lezzet alabilir?

Elcevap: Acib bir mağlâta-i şeytaniye ile kendini aldatır, yaşar. Sûrî bir lezzet alır zanneder.

Meşhur bir temsil ile onun mahiyetine işaret edeceğiz. Şöyle ki:

Deniliyor: Deve kuşuna demişler: "Kanatların var, uç!" O da kanatlarını kısıp, "Ben deveyim" demiş, uçmamış.

Fakat avcının tuzağına düşmüş. Avcı beni görmesin diye başını kuma sokmuş. Halbuki koca gövdesini dışarıda bırakmış, avcıya hedef etmiş.

Sonra ona demişler: "Madem deveyim diyorsun, yük götür!" O zaman kanatlarını açivermiş, "Ben kuşum" demiş, yükün zahmetinden kurtulmuş.

But then it had neither protector nor food, and was pursued by the hunters.

In exactly the same way, the unbeliever gave up absolute disbelief in the face of the Qur'an's heavenly proclamations and fell into scepticism.

If he is asked: "You think death is eternal extinction. How can a person live when he perpetually sees before him the gallows on which he is to be hanged? How can he be happy?"

Thanks to the portion he has received of the Qur'an's universal mercy and all-encompassing light, the man replies: "Death doesn't mean going to nothingness; perhaps there is life after death."

Or else he plunges his head in the sand of heedlessness like the ostrich so that the appointed hour will not spot him and the grave will not watch him and the transience of things will not let fly their arrows at him!

In Short: When like the ostrich the unbeliever looks on death and decline as extinction, his scepticism makes him consider possible the certain tidings of the Qur'an and revealed scriptures concerning belief in the hereafter afford him a possibility.

He grasps the possibility and does not suffer that ghastly pain. If he is then told: "Since one will go to an everlasting realm,

to have a good life there, here one has to put up with the difficulties of performing the religious obligations,"

his scepticism leads him to reply: "Perhaps there is no such world, so why should I work for something that doesn't exist?"

That is to say, he is saved from the pain of eternal nothingness by the possibility of immortalit y afforded by that decree of the Qur'an,

and clinging onto the possibility of unbelief, he is saved from the hardship of the religious obligations by the possibility of non-existence afforded by his scepticism.

That is to say, from this point of view, he supposes he receives more pleasure from this life than the believers,

for due to the possibility afforded by unbelief he is saved from the hardship of the religious obligations,

and due to the possibility afforded by belief, he does not expose himself to everlasting pains.

However, this satanic sophistry is extremely superficial, temporary, and without benefit.

Thus, the All-Wise Qur'an produces a sort of manifestation of mercy for the unbelievers too that

to an extent saves their lives in this world from being Hell; it induces doubt in them, so they live through doubt.

Fakat hâmisiz ve yemsiz olarak avcılarının hücumuna hedef olmuş.

Aynen onun gibi; kâfir, Kur'anın semavî ilânâtına karşı küfr-ü mutlakı bırakıp meşkûk bir küfre inmiş.

Ona denilse: "Madem mevt ve zevali, bir idam-ı ebedî biliyorsun; kendini asacak olan darağacı göz önünde... Ona her vakit bakan, nasıl yaşar? Nasıl lezzet alır?"

O adam, Kur'anın umumî vech-i Rahmet ve şümullü nurundan aldığı bir hisse ile der: Mevt idam değil, ihtimal beka var.

Veyahut deve kuşu gibi başını gaflet kumuna sokar, tâ ki ecel onu görmesin ve kabir ona bakmasın ve zeval-i eşya ona ok atmasın!

Elhasıl: O meşkûk küfür vasıtasıyla deve kuşu gibi mevt ve zevali idam mânâsında gördüğü vakit Kur'an ve semavî kitabların (**إِيمَانٌ بِالْآخِرَةِ**) e dair kat'î ihbaratı ona bir ihtimal verir.

O kâfir, o ihtimale yapışır, o dehşetli elemi üzerine almaz. O vakit ona denilse: "Madem bâki bir âleme gidilecek;

o âlemde güzel yaşamak için tekâlif-i dîniye meşakkatini çekmek gerektir."

O adam şekk-i küfrî cihetiyle der: "Belki yoktur; yok için neden çalışayım?"

Yâni: Vaktâ ki o hükm-ü Kur'anın verdiği ihtimal-i beka cihetiyle idam-ı ebedî âlâmından kurtulur;

ve meşkûk küfrün verdiği ihtimâl-i adem cihetiyle tekâlif-i dîniye meşakkatı ona müteveccih olur, ona karşı küfür ihtimaline yapışır, o zahmetten kurtulur.

Demek bu nokta-i nazarda, mü'minden ziyade bu hayatta lezzet alır, zannediyor.

Çünkü tekâlif-i dîniyenin zahmetinden ihtimâl-i küfrî ile kurtuluyor

ve âlâm-ı ebediyeden ise ihtimâl-i îmanî cihetiyle kendi üzerine almaz.

Halbuki bu mağlâta-i şeytaniyenin hükmü, gâyet sathî ve faidesiz ve muvakkattır.

İşte Kur'an-ı Hakîm'in küffarlar hakkında da bir nevi cihet-i Rahmeti vardır ki;

hayat-ı dünyeviyeyi onlara Cehennem olmaktan bir derece kurtarıp bir nevi şek vererek, şek ile yaşıyorlar.

Otherwise, by recalling the Hell of the hereafter they would have suffered the torments of a sort of Hell in this world too, and they would have been compelled to commit suicide.

O people of belief! Fully confident in your belief enter under the protection of the Qur'an, which will save you from eternal extinction and the hells of this world and the hereafter.

Submissively and appreciatively remain within the bounds of the Prophet's (UWBP) practices,

and so be saved from both misery in this world and torment in the next!

#117

Ninth Indication

Question: Why is it that the people of guidance, who are God's party, are so often defeated by the people of misguidance, who are Satan's party, despite the Glory of the World (Upon whom be blessings and peace) being at their head and their receiving so much divine mercy and assistance and so many favours?

What was the reason for the dissemblers of Medina insisting on misguidance and their not embracing guidance, despite being close to the brilliant sun-like prophethood and messengerhood of the Seal of the Prophets (UWBP) and the Qur'anic truths, which are more captivating than the universal laws of attraction?

The Answer: To solve the two parts of this awesome question, a profound principle must be explained. It is like this:

The All-Glorious Creator of the universe has two sort of names, those pertaining to His glory and those pertaining to His beauty.

Since the names require to demonstrate their decrees through different manifestations,

the Glorious Creator blended together opposites in the universe.

Bringing them face to face, he gave them aggressive and defensive positions, in the form of a wise and beneficial contest.

Making the opposites transgress one another's bounds, He brought conflict and change into being,

and made the universe subject to the law of change and transformation and the principles of progress and advancement.

In humankind, the comprehensive fruit of the tree of creation, he gave the law of contest an even stranger form, and opening the door to striving, which would be the means to all human progress,

He gave Satan's party certain faculties with which to challenge God's party.

Yoksa Âhiret Cehennemini andıracak bu dünyada dahi mânevî bir cehennem azabı çekeceklerdi ve intihara mecbur olacaktı.

İşte ey ehl-i îman! Sizi idam-ı ebedîden ve dünyevî ve uhrevî Cehennemlerden kurtaran Kur'anın himayeti altına mü'minâne ve mu'temidane giriniz

ve Sünnet-i Seniyyesinin dairesine teslimkârane ve müstahsinâne dahil olunuz,

dünya şekavetinden ve Âhirette azabdan kurtulunuz!

Dokuzuncu İşaret

Sual: Hizbullah olan ehl-i hidayet, başta Enbiya ve onların başında Fahr-i Âlem Aleyhissalâtü Vesselâm, o kadar inayet ve Rahmet-i İlâhiye ve imdâd-ı Sübhaniyyeye mazhar oldukları halde, neden çok defa hizb-üş şeytan olan ehl-i dalâlete mağlup olmuşlar?

Hem Hâtem-ül Enbiya'nın Güneş gibi parlak Nübüvvet ve Risaleti ve îksir-i âzam gibi te'sirli i'caz-ı Kur'anî vasıtasıyla irşadı ve câzibe-i umumiye-i kâinattan daha cazibedar hakaik-i Kur'anîyenin komşuluğunda ve yakınında olan Medîne münaflıklarının dalâlette ısrarları ve hidayete girmemeleri ne içindir ve hikmeti nedir?

Elcevap: Bu iki şık müdhiş sualin halli için, derince bir esas beyan etmek lâzım gelir. Şöyle ki:

Şu kâinat Hâlık-ı Zülcelâlinin hem cemâlî, hem celâlî iki kısım Esmâsı bulunduğundan

ve o cemâlî ve celâlî isimler, hükümlerini ayrı ayrı cıvıllarla göstermek iktiza ettiklerinden,

Hâlık-ı Zülcelâl kâinatta ezdadı birbirine mezcedip birbirine mukabil getirip

ve birbirine mütecaviz ve müdâfi bir vaziyet verip, hikmetli ve menfaattar bir nevi mübâreze suretine getirip,

ondan, zıdları birbirinin hududuna geçirip ihtilâfat ve tegayyürat meydana getirmekle

kâinatı kanun-u tagayyür ve tahavvül ve düstur-u terakki ve tekâmüle tâbi kıldığı için;

o şecere-i hilkatın câmi bir semeresi olan insan nev'inde o kanun-u mübarezeyi daha acib bir şekle getirip bütün terakkiyat-ı insaniyeye medâr bir mücahede kapısını açıp,

hizbullahı karşı meydana çıkabilmek için hizb-üş şeytana bazı cihazat vermiş.

It is because of this subtle mystery that the prophets were often defeated by the people of misguidance.

And the people of misguidance, who are extremely weak and impotent, temporarily triumph over the people of truth, who in reality are extremely strong, and struggle against them.

The wisdom in this strange opposition is as follows:

Misguidance and unbelief comprise both non-existence and omission, so that they are extremely easy and do not require action.

They also give rise to destruction, which is also easy, and need little action.

They are also a source of aggression, which may cause much harm to many with little action, and by way of intimidating others and satisfying the soul's desire for power, may secure rank and position for a person.

#118

There is also freedom in misguidance and unbelief, which gratifies man's vegetable and animal powers, which are blind to consequences and obsessed by present pleasure,

and induces such subtle faculties as the heart and reason to give up their humane and far-sighted duties.

However, the sacred way of foremost the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace), the Beloved of the Sustainer of All the Worlds, and of the people of prophethood and the people of guidance,

both pertains to existence, and is firmly established, and is constructive, and is based on the important principles of action, moderation, prudence and foresight, worship, and smashing the domination and independence of the evil-commanding soul.

**{See, al-Bayhaqi, al-Zuhd, 157; al-Ghazzali, Ihya 'Ulum al-Din, iii, 4; al-Daylami, al-Musnad, iii, 408; Ibn Rajab, Jami' al-'ulum wa'l-Hikam, i, 196; al-Munawi, Fayd al-Qadir, v, 538; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', i, 160; ii, 222.}*

It is because of this that the dissemblers of the Prophet's (UWBP) time in Medina closed their eyes to that refulgent sun like bats,

and surrendering themselves to a satanic force of repulsion in the face of that huge attraction, remained in misguidance.

If it is said: The Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) was the Beloved of the Sustainer of All the Worlds; {See, Tirmidhi, Manaqib, 1; al-Daylami, Muqaddima, 8.}

and he held truth in his hand and spoke the truth with his tongue; {See, Qur'an, 17:105}

and among the soldiers of his army were angels; {See, Qur'an, 3:123-5. Also, Bukhari, Maghazi, 11.}

İşte bu sırr-ı dakik içindir ki, Enbiyalar çok defa ehl-i dalâlete karşı mağlub oluyor.

Ve gâyet zaaf ve aczde olan dalâlet ehli, manen gâyet kuvvetli olan Ehl-i Hakka muvakkaten galip oluyorlar ve mukavemet ediyorlar.

Bu acib mukavemetin sırr-ı hikmeti şudur ki:

Dalâlette ve küfürde hem adem ve terk var ki, pek kolaydır, hareket istemez.

Hem tahrib var ki, çok sehildir ve âsandır; az bir hareket yeter.

Hem tecavüz var ki, az bir amel ile çoklarına zarar verip, ihâfe noktasında ve firavuniyet cihetinden onlara bir makam kazandırır.

Hem âkibeti görmeyen ve hâzır zevke mübtelâ olan insandaki nebatî ve hayvanî kuvvelerin tatmini, telezzüzü, hürriyeti vardır ki,

akıl ve kalb gibi letâif-i insaniyeyi insaniyetkârane ve âkibet-endişâne olan vazifelerinden vazgeçiriyorlar.

Ehl-i hidayet ve başta Ehl-i Nübüvvet ve başta Habîb-u Rabb-il-Âlemîn olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın meslek-i kudîsi,

hem vücûdî, hem sübûtî, hem tâmir, hem hareket, hem hududda istikamet, hem âkibeti düşünmek, hem ubûdiyet, hem nefis-i emmârenin firavuniyetini, serbestliğini kırmak gibi esâsat-ı mühimme bulunduğundandır ki,

Medine-i Münevvere'de bulunan o zamanın münafıkları, o parlak Güneşe karşı yarasa kuşu gibi gözlerini yumup,

o câzibe-i azîmeye karşı şeytanî bir kuvve-i dâfiaya kapılıp, dalâlette kalmışlar.

Eğer denilirse: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm madem Habib-i Rabb-ül -Âlemîn'dir.

Hem elindeki hak ve lisanındaki hakikattır.

Ve ordusundaki askerlerin bir kısmı melâikedir.

and he watered a whole army with one handful of water; {Maghazi, 35; Muslim, 'Imara, 72, 73; Fada'il, 5-6; Tirmidhi, Manaqib, 6; Nasa'i, Tahara, 61; Musnad, iii, 329.;}

and provided a feast for a thousand men with four handfuls of wheat and the meat of one kid; {See, Bukhari, Hiba, 28; At'ima, 6; Maghazi, 29}

and caused the unbelievers' army to flee by throwing a handful of dust at them, which entered all their eyes; {See, Muslim, Jihad, 81; Darimi, Siyar, 16; Musnad, i, 103, 368; v, 286, 310}

so how was that dominical commander who performed a thousand miracles similar to these, defeated at the end of Uhud* and at the beginning of Hunayn**?

**{See, Bukhari, Jihad, 65; Bad'u'l-Khalq, 11; Manaqib al-Ansar, 22; Maghazi, 18; Ayman, 15; Diyat, 16; Abu Da'ud, Jihad, 106; Musnad, iv, 293-4}*

***{See, Bukhari, Maghazi, 54; Jihad, 52, 61, 97, 167; Muslim, Jihad, 79; Tirmidhi, Jihad, 15}*

The Answer: God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) was sent to mankind as an exemplary guide and leader

so that men might learn from him the rules of social and personal life,

become accustomed to obeying the laws of the All-Wise One of Perfection,

and act in conformity with the principles of His wisdom.

#119

If the Messenger (Upon whom be blessings and peace) had always relied on wonders and miracles, he could not have been absolute guide and leader.

He therefore displayed miracles from time to time, in answer to need, solely to make them affirm his claim to prophethood and to nullify the unbelievers' denial.

At other times he obeyed the divine commands more than anyone,

and more than everyone acted in conformity with the divine laws in creation, established through dominical wisdom and will, and submitted to them.

He used to wear armour when confronting the enemy,(1) and would order his troops to enter their trenches.(2) He received wounds and suffered hardship. (3)

(1){See, Abu Da'ud, Jihad, 75; Ibn Maja, Jihad, 18; Musnad, iii, 449.}

(2){See, Bukhari, Maghazi, 29; Jihad, 34, 161; Qadar, 16; Tamanni, 7; Muslim, Jihad, 125}

(3) {See, Bukhari, Jihad, 80, 85, 163; Wudu', 72; Maghazi, 24; Nikah, 123; Tibb, 27; Muslim, Jihad, 101; Tirmidhi, Tibb, 34; Ibn Maja, Tibb, 15}

Ve bir avuç su ile bir orduyu sular.

Ve dört avuç buğday ve bir oğlağın etiyle bin adamı doyuracak bir ziyafet verir.

Ve küffar ordusunun gözlerine bir avuç toprak atmakla o bir avuç topraktan her küffârın gözüne bir avuç toprak girmesiyle onları kaçıır.

Ve daha bunun gibi bin mu'cizat sahibi olan bir Kumandan-ı Rabbânî, nasıl oluyor Uhud'un nihayetinde ve Huneyn'in bidayetinde mağlup oluyor?

Elcevap: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, nev-i beşere mukteda ve imam ve rehber olarak gönderilmiştir.

Tâ ki, o nev-i insanî, hayat-ı içtimaiye ve şahsiyedeki düsturları ondan öğrensin

ve Hakîm-i Zülkemâl'in kavânin-i meşîetine itaata alışsınlar

ve desâtir-i hikmetine tevfik-i hareket etsinler.

Eğer Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, hayat-ı içtimaiye ve şahsiyesinde daima hârikulâdelere ve mu'cizelere istinad etseydi, o vakit İmam-ı Mutlak ve Rehber-i Ekber olamazdı.

İşte bu sır içindir ki, yalnız dâvâsını tasdik ettirmek için araya indelhace, münkirlerin inkârını kırmak için mu'cizeler gösterirdi.

Sair vakitlerde nasıl ki herkesten ziyade evâmir-i İlâhiyeye itaat etmiştir.

Öyle de: Hikmet-i Rabbaniye ile ve meşîet-i Sübhaniye ile te'sis edilen âdetullah kavâninine herkesten ziyade mürâat ve itaat ederdi.

Düşmânâ karşı zırh giyerdi, "sipere giriniz!" emrederdi. Yara alırdı, zahmet çekerdi.

In this way he obeyed and observed to the letter the laws of divine wisdom and the Greater Shari'a of Creation.

Tenth Indication

One of the most cunning of Iblis's wiles is to make those who follow him deny himself.

Since at this time people whose minds have been tainted by materialist philosophy in particular have been hesitant in these self-evident matters, we shall say one or two things in the face of this stratagem of Satan. They are as follows:

There are self-evidently corporeal evil spirits who perform Satan's functions. It is also certain to the same degree that there are evil spirits without bodies from the jinns.

If they were clothed in physical bodies, they would be the same as those evil human beings.

Also, if those evil spirits in human form were able to leave aside their bodies, they would be those jinn-satans.

Indeed, in consequence of this terrible relationship one deviant school pronounced: "After they have died, excessively evil spirits in human form become devils."

It is well-known that when something of high quality is corrupted it becomes more corrupted than something of less quality.

For example, if yoghurt and milk go bad they may still be eaten, but if oil goes bad it becomes inedible, and poisonous even.

Similarly, if the most noble, indeed the highest of creatures, man, is corrupted, he becomes more corrupt than a depraved animal.

#120

Like vermin who enjoy the stink of putrifying matter and snakes who take pleasure at biting and poisoning,

they take pride and pleasure at the evils and wicked immorality of the swamp of misguidance, being gratified at the harms and crimes of the darkness of evil-doing; quite simply they take on the nature of Satan.

Yes, a decisive indication of the existence of devils from the jinn, is the existence of human satans.

Secondly: All the hundreds of decisive evidences proving the existence of angels and spirit beings in the Twenty-Ninth Word prove also the existence of evils spirits. We refer this aspect to that Word.

Thirdly: The existence of the angels, the representatives and supervisors of the laws of the good matters in the universe, is established and agreed upon by all the religions.

Tâ tamamiyle hikmet-i İlâhiyye kanununa ve kâinattaki şeriat-ı fitriye-i kübrâya mûraat ve itaati gösterebilir.

Onuncu İşaret

İblis'in en mühim bir desisesi: Kendini, kendine tâbi olanlara inkâr ettirmektir.

Şu zamanda, hususan maddiyyunların felsefeleriyle zihni bulanlar, bu bedihî mes'eledede tereddüd gösterdikleri için, şeytanın bu desisesine karşı bir-iki söz söyleyeceğiz. Şöyle ki:

İnsanlarda şeytan vazifesini gören cesedli ervâh-ı habîse bilmüşahede bulunduğu gibi, cinnîden cesedsiz ervâh-ı habîse dahi bulunduğu, o kat'iyettedir.

Eğer onlar maddî cesed giyseydiler, bu şerir insanların aynı olacaktılar.

Hem eğer bu insan suretindeki insî şeytanlar cesedlerini çıkarabilse idiler, o cinnî iblisler olacaktılar.

Hatta bu şiddetli münasebete binaendir ki, bir mezheb-i bâtil hükmetmiş ki: "İnsan suretindeki gâyet şerir ervâh-ı habîse, öldükten sonra şeytan olur."

Malûmdur ki: Alâ bir şey bozulsa, edna bir şeyin bozulmasından daha ziyade bozuk olur.

Meselâ: Nasıl ki süt ve yoğurt bozulsalar, yine yenilebilir. Yağ bozulsa, yenilmez, bazen zehir gibi olur.

Öyle de: Mahlûkatın en mükerreremi, belki en âlâsı olan insan, eğer bozulsa, bozuk hayvandan daha ziyade bozuk olur.

Müteaffin maddelerin kokusuyla telezzüz eden haşarât gibi ve ısırma ile zehirlendirmekten lezzet alan yılanlar gibi,

dalâlet bataklığındaki şerler ve habis ahlâklar ile telezzüz ve iftihar eder ve zulmün zulümatındaki zararlardan ve cinayetlerden lezzet alırlar; âdetâ şeytanın mahiyetine girerler.

Evet cinnî şeytanın vücuduna kat'î bir delili, insî şeytanın vücududur.

Sâniyen: Yirmidokuzuncu Söz'de yüzer delil-i kat'î ile ruhanî ve meleklerin vücudunu isbat eden umum o deliller, şeytanların dahi vücudunu isbat ederler. Bu ciheti o Söz'e havale ediyoruz.

Sâlisin: Kâinattaki umûr-u hayriyedeki kanunların mümessili, nâzırı hükmünde olan meleklerin vücudu, ittifak-ı edyan ile sabit olduğu gibi,

So too, the existence of evil and satanic spirits, who are the representatives and ushers of evil matters and the means of the laws of such matters, is required by wisdom and reality, and is certain.

Indeed, in evil matters, a conscious screen is more necessary. For as is stated at the beginning of the Twenty-Second Word,

since everyone cannot see the true good of everything, the All-Glorious Creator has made apparent intermediaries a screen to apparent evils and defects, so that objections should not be levelled at Him, nor His mercy be accused, nor his wisdom criticized or unjustly complained about,

and so that objections, criticisms, and complaints should be directed at the screen, and not turned to the Generous Creator, the Absolutely Wise One.

Just as He made illness a screen to the appointed hour of death in order to save Azra'il from the complaints of His servants who die,

{See, Abu Nu'aym, *Hilya al-Awliya'*, v, 51; al-Hakim al-Tirmidhi, *Nawadir al-Usul*, i, 177-8; al-Suyuti, *al-Durr al-Manthur*, vi, 543.}

so too He made Azra'il a screen to the seizing of the spirits of the dying so that the complaints at that situation, which is fancied to be lacking in compassion, should not be directed at Almighty God.

And even more certainly, dominical wisdom demanded the existence of Satan, so that objections and criticisms in the face of evils and bad things should not be directed at the All-Glorious Creator.

Fourthly: Just as man is a small world, the microcosm, so is the world a large human being, the macroanthropos. Small man is an index and summary of the macroanthropos.

The large originals of the samples in man will necessarily be found in the macroanthropos.

For example, the existence of man's faculty of memory is a certain indication of the existence of the Preserved Tablet in the world.

So too everyone has experienced in himself the inner faculty situated in a corner of the heart which is the means to diabolical suggestions

{See, Tirmidhi, *Tafsir Sura 35:2*; al-Nasa'i, *al-Sunan al-Kubra*, vi, 305; al-Bazzar, *al-Musnad*, v, 394; Abu Ya'la, *al-Musnad*, vii, 278; viii, 417.}

and temptations and is a satanic tongue that speaks at the promptings of the surmising faculty

and the corrupted power of imagination, which becomes like a small Satan and acts contrary to its owner's will and opposed to his desires –

umûr-u şerriyenin mümessilleri ve mübâşirleri ve o umûrdaki kavâninin medârları olan ervâh-ı habîse ve şeytaniye bulunması, hikmet ve hakikat noktasında kat'îdir;

belki umûr-u şerriyede zîşuur bir perdenin bulunması daha ziyade lâzımdır. Çünkü: Yirmiikinci Söz'ün başında denildiği gibi:

Herkes, her şeyin hüsn-ü hakikisini göremediği için, zâhirî şerriyet ve noksanîyet cihetinde Hâlık-ı Zülcelâl'e karşı itiraz etmemek ve Rahmetini ittiham etmemek ve hikmetini tenkid etmemek ve haksız şekva etmemek için, zâhirî bir vasıtayı perde ederek,

tâ itiraz ve tenkid ve şekva, o perdelere gidip, Hâlık-ı Kerim ve Hakîm-i Mutlak'a teveccüh etmesin.

Nasıl ki vefat eden ibâdın küsmesinden Hazret-i Azrail'i kurtarmak için hastalıkları ecele perde etmiş.

Öyle de: Hazret-i Azrâil'i (A.S.) kabz-ı ervâha perde edip, tâ merhametsiz tevehhüm edilen o hâletlerden gelen şekvalar, Cenab-ı Hakk'a teveccüh etmesin.

Öyle de: Daha ziyade bir kat'îyyetle şerlerden ve fenalıklardan gelen itiraz ve tenkid, Hâlık-ı Zülcelâl'e teveccüh etmemek için, hikmet-i Rabbaniye, şeytanın vücudunu iktiza etmiştir.

Râbian: İnsan küçük bir âlem olduğu gibi, âlem dahi büyük bir insandır. Bu küçük insan, o büyük insanın bir fihristesi ve hülâsasıdır.

İnsanda bulunan nûmunelerin büyük asılları, insan-ı ekberde bizzarure bulunacaktır.

Meselâ: Nasıl ki insanda kuvve-i hâfızanın vücudu, âlemde Levh-i Mahfûz'un vücuduna kat'î delildir.

Öyle de: İnsanda kalbin bir köşesinde lümme-i şeytaniye denilen bir âlet-i vesvese

ve kuvve-i vâhimenin telkinatıyla konuşan bir şeytanî lisan

ve ifsad edilen kuvve-i vâhime, küçük bir şeytan hükmüne geçtiğini ve sahiblerinin ihtiyarına zıd ve arzusuna muhalif hareket ettiklerini

these are certain evidences of the existence of great satans
in the world.

hissen ve hadsen herkes nefsinde görmesi, âlemde büyük
şeytanların vücuduna kat'î bir delildir.

www.risaleglobal.com

And since the inner faculty which is the means of diabolical suggestions and the power of imagination are an ear and a tongue,

they infer the existence of an external evil individual who blows on the one and makes the other speak.

Eleventh Indication

The All-Wise Qur'an states in miraculous fashion that the universe grows angry at the evil of the people of misguidance, and the universal elements becomes wrathful and beings, furious.

Awesomely, it depicts the storm visited on Noah's people and the assaults of the heavens and earth, the anger of the element air at the denial of the 'Ad and Thamud peoples,

and the fury of the sea and element water at the people of Pharaoh, and the rage of the element earth at Qarun, and in accordance with the verse,

“Almost bursting with fury,” (67:8) the vehemence and anger of Hell at the people of unbelief in the hereafter,

and the rage of the other beings at the unbelievers and people of misguidance;

in miraculous fashion it restrains the people of misguidance and rebellion.

Question: Why do the unimportant actions and personal sins of unimportant men attract the anger of the universe in this way?

The Answer: As proved in other parts of the Risale-i Nur and in the previous Indications, unbelief and misguidance are terrible aggression and crimes that concern all beings.

For one of the most important results of the universe's creation is man's worship and his responding to divine dominicality with belief and submission.

However, due to the denial which is a part of disbelief, the people of unbelief and misguidance reject that supreme result,

which is the ultimate reason for the continued existence of beings,

and they therefore perpetrate a sort of transgression against the beings' rights.

Moreover, since they deny the manifestations of the divine names which are apparent in the mirrors of beings and exalt their value,

they both insult those sacred names, and by degrading the value of all beings, greatly depreciate them.

Ve bu lümme-i şeytaniye ve şu kuvve-i vâhime, bir kulak ve bir dil olduklarından,

ona üfleyen ve bunu konuşturan haricî bir şahs-ı şerîrenin vücudunu ihsas ederler.

Onbirinci İşaret

Ehl-i dalâletin şerrinden kâinatın kızdıklarını ve anâsır-ı külliyyenin hiddet ettiklerini ve umum mevcudatın galeyana geldiklerini, Kur'an-ı Hakîm mu'cizâne ifade ediyor.

Yâni: Kavm-i Nûh'un başına gelen tûfan ile semavat ve arzın hücumunu ve Kavm-i Semûd ve Âd'in inkârından hava unsurunun hiddetini

ve Kavm-i Firavn'e karşı su unsurunun ve denizin galeyanını ve Karun'a karşı toprak unsurunun gayzını

ve ehl-i küfre karşı Âhirette تَكَادُّ تَمَيِّزُ مِنَ الْعَيْظِ sırrıyla Cehennem'in gayzını ve öfkesini

ve sair mevcudatın ehl-i küfür ve dalâlete karşı hiddetini gösterip ilân ederek

gâyet müdhiş bir tarzda ve i'caz-kârane ehl-i dalâlet ve isyanı zecrediyor.

Sual: Ne için böyle ehemmiyetsiz insanların ehemmiyetsiz amelleri ve şahsî günahları, kâinatın hiddetini celbediyor?

Elcevap: Bazı Risalelerde ve sâbık işaretlerde isbat edildiği gibi: Küfür ve dalâlet, müdhiş bir tecavüzdür ve umum mevcudatı alâkadar edecek bir cinayettir.

Çünkü: Hilkat-ı kâinatın bir netice-i âzamı, ubûdiyet-i insaniyedir ve Rubûbiyet-i İlâhiyyeye karşı îman ve itaatle mukabeledir.

Halbuki ehl-i küfür ve dalâlet ise, küfürdeki inkârıyla,

mevcudatın ille-i gayeleri ve sebep-i bekaları olan o netice-i âzamı reddettikleri için,

umum mahlûkatın hukukuna bir nevi tecavüz olduğu gibi,

umum masnuatın âyinelerinde cilveleri tezahür eden ve masnûatın kıymetlerini, âyinedarlık cihetinde âlî eden Esmâ-i İlâhiyenin cilvelerini inkâr ettikleri için,

o Esmâ-i kudsiyeye karşı bir tezyif olduğu gibi, umum masnuatın kıymetini tenzil ile o masnuata karşı bir tahkir-i azîmdir.

Also, although beings are dominical officials charged with elevated duties,

by their unbelief, the people of misguidance cast them down, and showing them to be lifeless, transitory, meaningless creatures, they in a way violate the rights of all of them.

Thus, since the varieties of misguidance impair to a greater or lesser extent the dominical wisdom in the universe's creation and the divine purposes in the world's continued existence,

the universe becomes angry at the people of rebellion and misguidance, as do all beings and creatures.

#122

O wretched man, whose being is small but guilt great and sin grievous!

If you want to be delivered from the wrath of the universe, the rage of beings, and the aversion of creatures, here is the means:

enter the sacred bounds of the All-Wise Qur'an and follow the practices of God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace), who was the herald of the Qur'an. So put yourself within its fold and adhere to the practices!

Twelfth Indication

This consists of four questions and answers.

First Question: How can infinite torment in an endless Hell in return for limited sins in a limited life be justice?

The Answer: It was understood clearly in the above Indications, and particularly in the Eleventh,

that unbelief and misguidance constitute an infinite crime and are transgression against innumerable rights.

Second Question: It is said in the Shari'a that Hell is punishment for actions, but Paradise is a divine favour. What is the reason for this?

The Answer: It is clearly shown in the above Indications that with his faculty of will and trifling wishes, man causes awesome destruction and evils by giving form and reality to something non-existent or theoretical.

Similarly, since his soul and appetites always incline towards evil and harm, he is responsible for the evils that occur as a result of his trivial wishes.

For his soul wanted them and his desires gave rise to them.

And since evil pertains to non-existence, the servant is the agent and Almighty God creates it.

Being responsible for the infinite crime, he certainly deserves infinite punishment.

Hem umum mevcudatın herbiri birer vazife-i âliye ile muvazzaf birer memur-u Rabbanî derecesinde iken,

küfür vasıtasıyla sukut ettirip, câmid, fâni, mânâsız bir mahlûk menzilesinde gösterdiğinden, umum mahlûkatın hukukuna karşı bir nevi tahkirdir.

İşte envâ-ı dalâlet derecatına göre az çok kâinatın yaratılmasındaki hikmet-i Rabbâniyeye ve dünyanın bekâsındaki makâsıd-ı Sübhaniyeye zarar verdiği için,

ehl-i isyana ve ehl-i dalâlete karşı kâinat hiddete geliyor, mevcudat kızıyor, mahlûkat öfkeleniyor.

Ey cirmi ve cismi küçük ve cürmü ve zulmü büyük ve ayıp ve zenbi azîm bîçare insan!

Kâinatın hiddetinden, mahlûkatın nefretinden, mevcudatın öfkesinden kurtulmak istersen, işte kurtulmanın çaresi:

Kur'an-ı Hakîm'in daire-i kudsiyesine girmektir ve Kur'anın mübelliği olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Sünnet-i Seniyyesine ittibadır. Gir ve tâbi ol!

Onikinci İşaret

Dört sual ve cevaptır.

Birinci Sual: Mahdud bir hayatta, mahdud günahlara mukabil, hadsiz bir azab ve nihayetsiz bir Cehennem nasıl adâlet olur?

Elcevap: Sâbık işaretlerde, hususan bundan evvelki Onbirinci İşaret'te kat'iyen anlaşıldı ki:

Küfür ve dalâlet cinayeti, nihayetsiz bir cinayettir ve hadsiz bir hukuka tecavüzdür.

İkinci Sual: Şeriatta denilmiştir ki: "Cehennem ceza-yı ameldir, fakat Cennet fazl-ı İlahî ile dir." Bunun sırr-ı hikmeti nedir?

Elcevap: Sâbık işaretlerde tebeyyün etti ki: İnsan, îcadsız bir cüz-i ihtiyarî ile ve cüz'î bir kesb ile, bir emr-i ademî veya bir emr-i itibarî teşkil ile ve sübut vermekle müdhiş tahribata ve şerlere sebebiyet verdiği gibi,

nefsi ve hevası daima şerlere ve zararlara meyyal olduğu için, o küçük kesbin neticesinden hasıl olan seyyiatın mes'uliyetini, o çeker.

Çünkü onun nefsi istedi ve kendi kesbiyle sebebiyet verdi.

Ve şer ademî olduğu için, abd ona fâil oldu. Cenab-ı Hak da halketti.

Elbette o hadsiz cinayetin mes'uliyetini, nihayetsiz bir azab ile çekmeye müstehak olur.

However, since good deeds and actions pertain to existence, man's will and wishes cannot be the direct cause of their existence.

Man cannot be the true agent in such acts. Also, his evil-commanding soul does not tend towards good deeds;

it is divine mercy that requires them and dominical power that creates them.

Man can only lay claim to them through belief, a wish, or an intention.

And having claimed them, such good works consist of thanks for the infinite divine bounties received, such as the gifts of belief and existence.

Such thanks looks to past bounties, while Paradise is a favour of the Most Merciful which since it as been promised by Him will be given. Apparently it is a reward, but in reality it is a favour.

{See, Qur'an, 10:58. See also, Bukhari, Riqaq, 18; Marda, 19; Muslim, Sifat al-Munafiqin, 71-3, 75-6, 78.}

#123

That is to say, in evils the soul is the cause and deserves the punishment, while in good deeds, both the cause and the occasion are from God.

Man can only lay claim to them through belief. He may not say: "I want the reward," but he may say: "I hope for divine favour."

Third Question: It is understood from the above explanations that since evils multiply through contagion and aggression, a single evil deed should be recorded as a thousand;

and since good deeds pertain to existence, they do not multiply nor do they occur through the servant's creative act or the desires of his soul; they therefore should not be recorded at all or as only one.

So why are evil deeds recorded as one and good deeds as ten, and sometimes as thousands? *{See, Qur'an, 6:160. See also, Bukhari, Iman, 31; Muslim, Iman, 206.}*

The Answer: In this way Almighty God demonstrates His perfect mercy and the beauty of His compassionateness.

Fourth Question: The successes the people of misguidance have achieved and the power they display and their victories over the people of guidance show that

they rely on some power and truth. This means either that the people of guidance possess some weakness, or that the misguided possess some truth?

The Answer: God forbid, neither do they possess any truth, nor do the people of truth have any weakness.

But regreably some of the ordinary people who are short-sighted and unreasoning become doubtful and hesitant, and harm comes to their belief.

Amma hasenat ve hayrat ise, madem ki vücudîdirler; kesb-i insanî ve cüz-i ihtiyarî onlara illet-i mûcide olamaz.

İnsan, onda hakikî fâil olamaz. Ve nefis-i emmaresi de hasenata tarafdâr değildir,

belki Rahmet-i İlâhiyye onları ister ve kudret-i Rabbaniye îcad eder.

Yalnız insan, îman ile, arzu ile, niyet ile sahip olabilir.

Ve sahip olduktan sonra, o hasenat ise, ona evvelce verilmiş olan vücud ve îman nimetleri gibi sâbık hadsiz niam-ı İlâhiyyeye bir şükürdür,

geçmiş nimetlere bakar. Va'd-i İlâhî ile verilecek Cennet ise, fazl-ı Rahmânî ile verilir. Zâhirde bir mükâfattır, hakikatta fazıldır.

Demek seyyiatta sebep, nefistir; mücâzata bizzat müstehaktır. Hasenatta ise sebep Hak'tandır, illet de Hak'tandır.

Yalnız, insan îman ile tesahub eder. "Mükâfatını isterim" diyemez, "Fazlını beklerim" diyebilir.

Üçüncü Sual: Beyanat-ı sâbıkadan da anlaşılıyor ki; seyyiat, intişar ve tecavüz ile taaddüd ettiğinden, bir seyyie bin yazılmalı,

hasene ise vücudî olduğu için maddeten taaddüd etmediğinden ve abdin îcadıyla ve nefsin arzusıyla olmadığından hiç yazılmamalı veya bir yazılmalı idi.

Neden seyyie bir yazılır, hasene on ve bazen bin yazılır?

Elcevap: Cenab-ı Hak, kemal-i rahmet ve cemel-i rahîmiyyetini o suretle gösteriyor.

Dördüncü Sual: Ehl-i dalâletin kazandıkları muvaffakiyyet ve gösterdikleri kuvvet ve ehl-i hidayete galebeleri gösteriyor ki;

onlar bir kuvvete ve bir hakikata istinad ediyorlar. Demek ya ehl-i hidayette zaaf var, ya onlarda bir hakikat var?

Elcevap: Hâşâ... Ne onlarda hakikat var, ne ehl-i hakta zaaf vardır.

Fakat maatteessüf kasîr-ün-nazar muhakemesiz bir kısım avam tereddüde düşüp vesvese ediyorlar, akidelerine hâlel geliyor.

For they say: If the people of truth had possessed complete truth and reality, they should not have suffered defeat and abasement to this degree.

For the truth is powerful. According to the fundamental principle "Truth is exalted and shall not be overcome,"* power lies in truth. *{See, Bukhari, Jana'iz, 79: "al-Islam ya'lu wa la yu'la."}

If the people of misguidance had not possessed a true power and point of support,

they could not have predominated over the people of truth and triumphed to this extent.

The Answer: As is proven in the above Indications, the defeat of the people of truth does not arise from lack of power and absence of truth,

and as is also proven, the people of misguidance's victory does not spring from their power and capacity and their having some source of support.

Hence, the answer to this question is all the above Indications;

here we shall only point out a number of the tricks and weapons they employ, as follows:

I myself have frequently observed that mischief-makers, who form ten per cent, defeat the righteous, who form ninety per cent.

#124

I used to be astonished and curious. Investigating, I understood certainly that their victory results not from power,

but from corruption, baseness, destruction, taking advantage of differences among the people of truth,

sowing conflict among them, from playing on their weak traits of character and grafting them with such traits,

and exciting the emotions of the soul and personal hatred, and through working the evil capacities in human nature which are like mines of corruption,

and through hypocritically flattering the soul's tyranny in the name of fame and glory, and through everyone fearing their unfeeling destruction.

By means of diabolical machinations like these, they temporarily triumph over the people of truth.

But in accordance with the verse, **And the end is [best] for the righteous, (7:128)** and the rule, "Truth is exalted and shall not be overcome,"

in addition to its not yielding any significant benefit for them, their temporary triumph will lead to their earning Hell for themselves and Paradise for the people of truth.

Çünkü diyorlar: "Eğer ehl-i hakta tam hak ve hakikat olsaydı, bu derece mağlûbiyet ve zillet olmamak gerekti.

Çünkü hakikat kuvvetlidir. **الْحَقُّ يَغْلُو وَلَا يُغْلَى عَلَيْهِ** olan kaide-i esasiye ile, kuvvet haktır.

Eğer o ehl-i hakka mukabil gâlibane gelen ehl-i dalâletin hakiki bir kuvveti ve bir nokta-i istinadı olmasaydı

bu derece galibiyet ve muvaffakiyyet olmamak lâzım gelecekti?"

Elcevap: Ehl-i hakkın mağlûbiyeti, kuvvetsizlikten, hakikatsızlıktan gelmediği, sâbık işaretlerle kat'î isbat edildiği gibi;

ehl-i dalâletin galebesi kuvvetlerinden ve iktidatlarından ve nokta-i istinad bulmalarından gelmediği, yine o işaretlerle kat'î isbat edildiğinden;

bu sualin cevabı, sâbık işaretlerin hey'et-i mecmûasıdır.

Yalnız burada desiselerinden ve istimâl ettikleri bir kısım silâhlarına işaret edeceğiz. Şöyle ki:

Ben kendim mükerreren müşahede etmişim ki: Yüzde on ehl-i fesad yüzde doksan ehl-i salâhi mağlûb ediyordu.

Hayretle merak ettim. Tedkik ederek kat'iyyen anladım ki: O galebe kuvvetten, kudretten gelmiyor,

belki fesaddan ve alçaklıktan ve tahripden ve ehl-i hakkın ihtilâfından istifade etmesinden

ve içlerine ihtilâf atmaktan ve zaîf damarları tutmaktan ve aşılarmaktan

ve hissiyat-ı nefsanîyeyi ve ağraz-ı şahsiyeyi tahrik etmekten ve insanın mahiyetinde muzır mâdenler hükmünde bulunan fena istidâdları işlettirmekten

ve şan ve şeref namıyla riyakârane nefsin firavuniyetini okşamaktan ve vicdansızca tahribatlarından herkes korkmasından geliyor.

Ve o misillü şeytanî desiseler vasıtasıyla muvakkaten ehl-i hakka galebe ederler.

Fakat **الْحَقُّ يَغْلُو وَلَا يُغْلَى عَلَيْهِ** sırrıyla,

عَلَيْهِ düsturuyla:

Onların o muvakkat gelebeleri, menfaat cihetinden onlar için ehemmiyetsiz olmakla beraber, Cehennem'i kendilerine ve Cennet'i ehl-i hakka kazandırmalarına sebebidir.

Thus, because in misguidance those without power appear powerful and the insignificant win fame, **they take up a position opposed to the people of truth.**

In this way conceited, fame-seeking, hypocritical people demonstrate their power although it has little substance and win a position for themselves through intimidating others and causing harm;

they are seen and attention is drawn to them, and the destruction of which they are the cause, not through power and ability, but through omission and failure to act, is attributed to them and they become talked about.

Just like the person obsessed with fame who defiled a place of worship so that everyone would talk about him.

Even if it meant being execrated, so long as he was talked about, his worship of fame made it appear desirable to him. The case became proverbial.

O wretched man created for the eternal realm and enamoured of this transient world! Study closely the meaning of the verse, **And neither heaven nor earth shed a tear over them, (44:29)** and heed it. Look, what does it say?

With its explicit meaning it says: "When the people of misguidance die, the heavens and earth, which are connected with man, do not weep over them, that is, they are pleased at their deaths."

While with its implied meaning, it says: "The heavens and earth weep over the bodies of the people of guidance when they die; they do not want them to depart."

For all the universe is connected with the people of belief and its beings are happy with them.

For by virtue of their belief they know the Creator of the Universe, so appreciate the universe's value, and respect and love it.

They do not nurture implicit enmity and contempt for it like the people of misguidance.

#125

O man, think! You are bound to die. If you follow your soul and Satan, your neighbours, and even your relations, will be happy at being delivered from you.

But if saying, **"I seek refuge with God from Satan the Accursed,"** you follow the Qur'an and the Merciful One's Beloved (UWBP),

then in accordance with your degree the heavens and earth and all beings will be sorry at your parting, and in effect weep.

İşte dalâlette, iktidarsızlar muktedir görünmeleri ve ehemmiyetsizler şöhret kazanmaları içindir ki,

hodfuruş, şöhret-perest, riyakâr insanlar ve az bir şeyle iktidarlarını göstermek ve ihafe ve ızzar cihetinden bir mevki kazanmak için **ehl-i hakka muhâlefet vaziyetine girerler.**

Tâ görünsün ve nazar-ı dikkat ona celbolunsun. Ve iktidar ve kudretle değil, belki terk ve atâletle sebebiyet verdiği tahribat ona isnad edilip, ondan bahsedilsin.

Nasıl ki böyle şöhret dîvanelerinden birisi, namazgâhı telvis etmiş, tâ herkes ondan bahsetsin.

Hatta ondan lânetle de bahsedilmiş de, şöhret-perestlik damarı kendisine bu lânetli şöhreti hoş göstermiş, diye darb-ı mesel olmuş.

Ey Âlem-i Beka için yaratılan ve fâni âleme mübtelâ olan bîçare insan!

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ âyetinin sırrına dikkat et, kulak ver! Bak ne diyor!

Mefhûm-u sarihiyle ferman ediyor ki: "Ehl-i dalâletin ölmesiyle insan ile alâkadar olan semavat ve arz, onların cenazeleri üstünde ağlamıyorlar, yâni onların ölmesiyle memnun oluyorlar."

Ve mefhûm-u işâriyle ifade ediyor ki: "Ehl-i hidayetin ölmesiyle semavat ve arz, onların cenazeleri üstünde ağlıyorlar, firaklarını istemiyorlar"

Çünkü ehl-i îman ile bütün kâinat alâkadardır, ondan memnundur.

Zira îman ile Hâlık-ı Kâinat'ı bildikleri için, kâinatın kıymetini takdir edip hürmet ve muhabbet ederler.

Ehl-i dalâlet gibi tahkir ve zımnî adâvet etmezler.

Ey insan, düşün! Sen alâ-küllihal öleceksin. Eğer nefis ve şeytana tabî isen, senin komşuların, belki akrabaların senin şerrinden kurtulmak için mesrur olacaklar.

Eğer **Eûzübillahi mineşşeytanirracîm** deyip, Kur'ana ve Habîb-i Rahmân'a tabî isen;

o vakit semavat ve arz ve mevcudat, herkesin derecesine nisbeten, senin derecene göre senin firakından müteessir olup mânen ağlarlar.

Mourning in elevated fashion and giving you a splendid send-off, they will indicate that you will have a good welcome in the world of eternity according to your degree, when you enter it through the door of the grave. {See, Tirmidhi, Qiyama, 26 (2460); Ibn Maja, Zuhd, 31; Musnad, ii, 364; vi, 140.}

Thirteenth Indication

This consists of three points.

First Point: One of Satan's most cunning wiles is to deceive people with narrow minds, short views, and constricted hearts concerning the immensity of the truths of belief.

He says: "It is said that a single Being directs and administers within His dominicality all particles and planets and stars and all the other beings and all their states.

How can a person believe in such an immense and extraordinary matter? How can it be contained in the heart? How can the mind accept it?"

He awakens a feeling of denial in respect of human impotence.

The Answer: The way to silence this wile of Satan's is "God is Most Great!" And its true answer is "God is Most Great!"

Yes, the reason "God is Most Great!" is the most frequently repeated of all the marks of Islam is to eliminate this wile.

For it is through the light of "God is Most Great!" that man's impotence and lack of power, weakness and lack of strength, and narrow thought see such infinitely vast truths and affirm them.

It is through the strength of "God is Most Great!" that man sustains those truths, and situates them within the sphere of "God is Most Great!"

And he says to his heart which starts to doubt: It is self-evident that the universe is administered and directed in most orderly fashion. There are two ways in which this may occur:

The First Way: It is possible that despite its wondrous immensity, such an astonishing work comes about through wondrous art in a wondrous way.

So this first way is that the universe exists through the dominicality, will, and power of a Single and Eternally Besought One, to whose existence are witnesses to the number of beings, indeed, of minute particles.

The Second Way: This is the way of unbelief and associating partners with God, which is in no way possible and is so difficult as to be impossible and is in no respect reasonable.

Ulvi bir matem ile ve haşmetli bir teşyî ile, kabir kapısıyla girdiğin beka âleminde senin derecene nisbeten senin için bir hüsn-ü istikbal var olduğuna işaret ederler.

Onüçüncü İşaret

"Üç Nokta"dır.

Birinci Nokta: Şeytanın en büyük bir desisesi: Hakaik-i îmanîyenin azameti cihetinde dar kalbli ve kısa akıllı ve kasır fikirli insanları aldatır,

der ki: "Bir tek zat, umum zerrat ve seyyarat ve nücûmu ve sair mevcudatı bütün ahvâliyle tedbîr-i Rubûbiyetinde çeviriyor, idare ediyor deniliyor.

Böyle hadsiz acib büyük mes'eleye nasıl inanılabilir? Nasıl kalbe yerleşir? Nasıl fikir kabul edebilir?" der.

Acz-i insanî noktasında bir hiss-i inkârî uyandırıyor.

Elcevap: Şeytanın bu desisesini susturan sır: "Allahu Ekber"dir. Ve cevap-ı hakikîsi de "Allahu Ekber"dir.

Evet "Allahu Ekber"in ziyade kesretle şair-i İslâmiyede tekrarı, bu desiseyi mahvetmek içindir.

Çünkü insanın âciz kuvveti ve zaîf kudreti ve dar fikri, böyle hadsiz büyük hakikatları "Allahu Ekber" nuruyla görüp tasdik ediyor ve

"Allahu Ekber" kuvvetiyle o hakikatları taşıyor ve "Allahu Ekber" dairesinde yerleştiriyor

ve vesveseye düşen kalbine diyor ki: Bu kâinatın gâyet muntazamca tedbir ve tedvîri bilmüşahede görünüyor. Bunda iki yol var:

Birinci yol: Mümkündür, fakat gâyet azîmdir ve harikadır. Zaten böyle harika bir eser, bir harika san'at ile, çok acib bir yol ile olur. O yol ise:

Mevcudat belki zerrat adedince vücûdunun şâhidleri bulunan bir Zat-ı Ehad ve Samed'in rubûbiyetiyle ve irade ve kudretiyle olmasıdır.

İkinci yol: Hiçbir cihet-i imkânı olmayan ve imtina derecesinde müşkilâtlı ve hiçbir cihette mâkul olmayan şirk ve küfür yoludur.

For as is proved decisively in many parts of the Risale-i Nur such as the Twentieth Letter and Twenty-Second Word,

there would have to be present in all the beings in the universe and even in every single particle absolute divinity and all-encompassing knowledge and infinite power

so that the total order and regularity, the sensitive balance and distinction, and the perfect, adorned embroideries of art to be observed in beings could come into existence.

In Short: If there were no immense and tremendous dominicality, which is completely appropriate and fitting, it would necessitate following a way that is in every respect unreasonable and precluded.

Even Satan cannot propose fleeing from such necessary immensity, and suggest accepting impossibility.

Second Point: Another of Satan's cunning wiles is to prevent man admitting his faults in order to close up the way of seeking forgiveness and taking refuge with God.

He also incites the egotism of the human soul, so that the soul defends itself like a lawyer, quite simply acquitting itself of all fault.

Yes, a soul that listens to Satan does not want to see its own faults. Even if it does see them, it explains them away in a hundred ways.

According to the saying: "The eye of contentment is blind to faults,"

{Ibn 'Asakir, *Tarikh Dimashq*, xxxiii, 219; xxxvi, 319; al-Ghazzali, *Ihya 'Ulum al-Din*, iii, 36; al-Qalqashandi, *Subh al-A'sha*, ix, 196.}

when a person looks with pleasure on his soul, he does not see its errors. And because he does not see them, he does not admit to them or seek forgiveness, or seek refuge with God from them, so becomes the plaything of Satan.

How can the soul be relied on when a noble prophet like Joseph (UWP) said: "Nor do I absolve my own self [of blame]; the [human] soul is certainly prone to evil, unless my Sustainer do bestow His mercy."? (12:53)

The person who accuses his soul, sees its faults. And he who admits his faults, seeks forgiveness for them. And he who seeks forgiveness, takes refuge with God. And he who takes refuge with God, is saved from Satan's evil.

Not to see one's faults is a greater fault than the first fault. And not to admit to one's faults is a serious defect.

If one sees the fault, it ceases to be a fault. If one admits it, one becomes worthy of forgiveness. {See, al-Daylami, al-Musnad, v, 199; al-Quda'i, Musnad al-Shihab, ii, 44.}

Çünkü Yirminci Mektub ve Yirmiikinci Söz gibi çok Risalelerde gâyet kat'î isbat edildiği üzere:

O vakit kâinatın herbir mevcudunda ve hatta herbir zerresinde bir ulûhiyet-i mutlaka ve bir ilm-i muhit ve hadsiz bir kudret bulunmak lâzım geliyor.

Tâ ki, mevcudatta bilmüşahede görünen nihayet derecede nizam ve intizam ve gâyet hassas mizan ve imtiyaz ile mükemmel ve müzeyyen olan nukûş-u san'at vücud bulabilsin.

Elhasıl: Eğer tam lâıyk ve tam yerinde olan azametli ve kibriyalı rubûbiyet olmazsa, o vakit her cihetçe gayr-i mâkul ve mümteni bir yol takip etmek lâzım gelecek.

Lâıyk ve lâzım olan azametden kaçmakla, muhal ve imtinâa girmeyi, şeytan dahi teklif edemez.

İkinci Nokta: Şeytanın mühim bir desisesi: İnsana kusurunu itiraf ettirmemektir. Tâ ki, istiğfar ve istiâze yolunu kapasın.

Hem nefis-i insaniyenin enaniyetini tahrik edip, tâ ki, nefis kendini avukat gibi müdafaa etsin; âdeta taksirattan takdis etsin.

Evet şeytanı dinleyen bir nefis, kusurunu görmek istemez; görse de, yüz tevil ile tevil ettirir.

وَعَيْنُ الرِّضَا عَنْ كُلِّ عَيْبٍ كَلِيلَةٌ

sırıyla:

Nefsine nazar-ı rıza ile baktığı için ayıbını görmez. Ayıbını görmediği için itiraf etmez, istiğfar etmez, istiâze etmez; şeytana maskara olur.

Hazret-i Yûsuf Aleyhisselâm gibi bir Peygamber-i Âlîşan, وَمَا أَبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ

رَبِّي dediği halde, nasıl nefse itimad edilebilir?

Nefsini ittiham eden, kusurunu görür. Kusurunu itiraf eden, istiğfar eder. İstiğfar eden, istiâze eder. İstiâze eden, şeytanın şerrinden kurtulur.

Kusurunu görmemek o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Ve kusurunu itiraf etmemek, büyük bir noksanlıktır.

Ve kusurunu görse, o kusur kusurluktan çıkar; itiraf etse, afva müstehak olur.

Third Point: A satanic wile corrupting the life of society is this:

not to see all the virtues of a believer on account of a single bad point. Those unjust people who heed this wile of Satan are in this way inimical to believers.

#126

However, when Almighty God weighs up deeds with absolute justice on the supreme scales at the Last Judgement, He will judge in accordance with the predominance of good deeds over evils and vice versa.

Seeing that the causes of evil deeds are numerous and their existence is easy, sometimes He veils numerous bad deeds with a single good deed.

That is to say, dealings in this world should be in accordance with divine justice.

If a person's good points are greater in regard to quality or quantity than his bad points, he is deserving of love and respect.

Indeed, one should forgive numerous bad points on account of a single laudable virtue.

However, due to the vein of tyranny in his nature, at the promptings of Satan, the person forgets the hundred virtues of others because of a single bad point; he is hostile towards his believing brother, and commits sins.

Just as a fly's wing covering the eye conceals a mountain, so too, the veil of hatred makes man conceal virtues as great as a mountain due to a single evil resembling a fly's wing;

he forgets them, is hostile towards his brother believer, and becomes a tool of corruption in the life of society.

By means of another wile resembling this one, Satan corrupts the integrity of peoples' thoughts.

He impairs sound judgement concerning the truths of belief and damages integrity and correctness of thought.

It is like this:

He desires to destroy hundreds of evidences proving the truths of belief with a slight hint refuting them.

Whereas it is an established principle that "a single proof is superior to a hundred denials."

The statement of a witness proving a claim is preferable to a hundred people denying it. Consider this truth by means of the following comparison:

There is a palace with a hundred doors all closed. If one of its doors is opened, the palace may be entered and all the doors opened.

If all the doors are open and one or two are closed, it may not be said that the palace cannot not be entered.

Üçüncü Nokta: İnsanın hayat-ı içtimaiyesini ifsad eden bir desise-i şeytaniye şudur ki:

Bir mü'minin bir tek seyyiesiyle, bütün hasenatını örter. Şeytanın bu desisesini dinleyen insafsızlar, mü'mine adavet ederler.

Halbuki Cenab-ı Hak Haşirde adâlet-i mutlaka ile mizan-ı ekberinde a'mâl-i mükellefini tarttığı zaman, hasenatı seyyiata galibiyeti, mağlubiyeti noktasında hükmeyleyler.

Hem seyyiatın esbabı çok ve vücudları kolay olduğundan, bazen bir tek hasene ile çok seyyiatını örter.

Demek bu dünyada, o adâlet-i İlâhiyye noktasında muamele gerektir.

Eğer bir adamın iyilikleri fenalıklarına kemmiyeten veya keyfiyeten ziyade gelse, o adam muhabbete ve hürmete müstehaktır.

Belki kıymetdar bir tek hasene ile, çok seyyiatına nazar-ı afv ile bakmak lâzımdır.

Halbuki: İnsan, fıtratındaki zulüm damarıyla, şeytanın telkiniyle, bir zatın yüz hasenatını bir tek seyyie yüzünden unuttur, mü'min kardeşine adavet eder, günahlara girer.

Nasıl bir sinek kanadı göz üstüne bırakılsa; bir dağı setreder, göstermez. Öyle de insan garaz damarıyla, sinek kanadı kadar bir seyyie ile dağ gibi hasenatı örter,

unutur; mü'min kardeşine adavet eder, insanların hayat-ı içtimaiyesinde bir fesad âleti olur.

Şeytanın bu desisesine benzer diğer bir desise ile, insanın selâmet-i fikrini ifsad ediyor,

hakaik-i îmanîyeye karşı sıhhat-i muhakemeyi bozuyor ve istikamet-i fikriyeyi ihlâl ediyor.

Şöyle ki:

Bir hakikat-ı îmanîyeye dair yüzer delâil-i isbatîyenin hükmünü, nefyine delâlet eden bir emare ile kırmak ister.

Halbuki kaide-i mukarreridir ki: "Bir isbat edici, çok nefyedıcilere tereccuh ediyor."

Bir dâvâyâ müsbit bir şâhidin hükmü, yüz nâfilere râcih olur. Bu hakikata bu temsil ile bak. Şöyle ki:

Bir saray, yüzer kapalı kapıları var. Bir tek kapı açılmasıyla, o saraya girilebilir, öteki kapılar da açılır.

Eğer bütün kapılar açık olsa, bir iki tanesi kapansa, o saraya girilemeyeceği söylenemez.

Thus, the truths of belief are the palace. Each evidence is a key; it proves the truths and opens a door.

If one of the doors remains closed, the truths of belief cannot be abandoned and denied.

Satan however, in consequence of certain things or by means of heedlessness or ignorance, points out a door that has remained closed, thus causing a person to disregard all the positive evidences.

He deceives the person, saying: "See, this palace cannot be entered. Perhaps it isn't a palace and perhaps there's nothing inside it."

O wretched man afflicted by Satan and his wiles!

If you want the life of religion and of society and personal life all to be healthy, and if you want integrity of thought, a sound view, and a sincere heart,

weigh up your actions and thoughts on the scales of the incontestable matters of the Qur'an and the balance of the Prophet's (UWBP) practices.

#127

Always take the Qur'an and the practices as your guide. Say: "I take refuge with God from Satan the Accursed," and seek refuge with God Almighty!

The above thirteen Indications are thirteen keys.

...

Use them to open the door of the fortified stronghold of the Sura,

Say: I seek refuge with the Lord and Cherisher of mankind * The Ruler of mankind * The God of mankind * From the mischief of the Whisperer [of evil], who withdraws [after his whisper]– * [The same] who whispers into the hearts of mankind– * Among jinns and among men; (114:1-6) enter this secure citadel and find safety!

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise. (2:32)

And say: O My Sustainer, I seek refuge with You from the whisperings of the Evil Ones, * and I seek refuge with you, my Sustainer lest they should come near me. (23:97-8)

#128

İşte Hakaik-i îmaniye o saraydır. Herbir delil, bir anahtardır, isbat ediyor, kapıyı açıyor.

Bir tek kapının kapalı kalmasıyla o hakaik-i îmaniyeden vazgeçilmez ve inkâr edilemez.

Şeytan ise, bazı esbaba binaen, ya gaflet veya cehâlet vasıtasıyla kapalı kalmış olan bir kapıyı gösterir; isbat edici bütün delilleri nazardan iskat ediyor.

"İşte, bu saraya girilmez, belki saray değildir, içinde birşey yoktur." der kandırır.

İşte ey şeytanın desiselerine mübtelâ olan bîçare insan!

Hayat-ı dîniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiyenin selâmetini dilersen ve sıhhat-ı fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalb istersen:

Muhkemât-ı Kur'aniyenin mizanlarıyla ve Sünnet-i Seniyyenin terazileriyle a'mâl ve hâtıratını tart

ve Kur'anı ve Sünnet-i Seniyyeyi daima rehber yap ve "

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ" de,

Cenab-ı Hakk'a ilticada bulun.

İşte bu onüç işaret, onüç anahtardır.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın en âhirki sûresi ve

"أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ" in mufasssalı ve mâdeni olan

أَسْتَعِيذُ بِاللَّهِ (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) (قُلْ أَعُوذُ)
بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ
الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْغِيَةِ وَ
(النَّاسِ)

sûresinin hısn-ı hasînî ve kal'a-i metîninin kapısını o onüç anahtarla aç, gir, selâmeti bul!

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ

* وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يُحْضِرُونِ *

The Fourteenth Flash

[This consists of two stations. The first consists of the answer to two questions.]

The First Station

In His Name be He glorified! And there is nothing but it glorifies Him with praise. (17:44)

Peace be upon you, and God's mercy and blessings!

My Dear and Loyal Brother, Re'fet Bey!
The answer to the question you ask about the Bull and the Fish is to be found in several parts of the Risale-i Nur.

The Third Branch of the Twenty-Fourth Word contains an explanation of that sort of question, in the light of twelve important rules called twelve principles.

Those rules all offer criteria for understanding the various interpretations of the Prophet's (UWBP) Hadiths, and comprise important principles for dispelling doubts that may arise about them.

Unfortunately at the moment a number of circumstances prevent my becoming occupied with scholarly matters that are not inspiration.

I therefore cannot reply to your question as you asked it.

I have to be busy with the inspiration when it comes to my heart, I am compelled to be busy with it.

I answer some questions because they coincide with the inspirations, so don't be offended.

I cannot answer all questions as they deserve. But this time let me reply briefly to your question.

This time you ask in your question:

"The hojas say that the earth rests on a bull and a fish, but geography sees it hanging in space and travelling like a star. There is neither bull nor fish?"

The Answer: There is a sound narration attributed to people like Ibn 'Abbas (May God be pleased with him) which says that the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) was asked: "What does the world rest on?"

He replied: "On the Bull and the Fish." * In one narration, he said, "On the Bull," and on another occasion he said, "On the Fish."

**{See, Hakim, al-Mustadrak, iv, 636; al-Mundhiri, al-Tarhib wa'l-Tarhib, iv, 257; al-Haythami, Majmu' al-Zawa'id, viii, 131; Ibn al-Jawzi, al-Muntazam, i, 172.}*

Öndördüncü Lem'a

[İki Makamdır. Birinci Makamı, iki sualin cevabıdır.]

Birinci Makam

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşim Re'fet Bey!
Sevr ve Hut'a dair sorduğın sualin bazı risalelerde cevabı vardır.

O nevi suallere göre cevap Yirmi Dördüncü Söz'ün Üçüncü Dal'ında On İki Asıl namıyla on iki kaide-i mühimme beyan edilmiştir.

O kaideler ehadîs-i Nebeviyeye dair muhtelif tevilata dair birer mihenktirler ve ehadîse gelen evhamı def'edecek mühim esaslardır.

Maatteessüf şimdilik sünuhattan başka ilmî mesail ile iştigalime mani bazı haller var.

Onun için sualinize göre cevap veremiyorum.

Eğer sünuhat-ı kalbiye olsa bilmeceburiye meşgul oluyorum.

Bazen suallere, sünuhat tevafuk ettiği için cevap verilir, gücenmeyiniz.

Onun için her bir sualinize lâyıkınca cevap veremiyorum. Haydi bu defaki sualinize kısa bir cevap vereyim.

Bu defaki sualinizde diyorsunuz ki:

Hocalar diyorlar: "Arz, öküz ve balık üstünde duruyor." Halbuki arz, muallakta bir yıldız gibi gezdiğini coğrafya görüyor. Ne öküz var ve ne de balık?

Elcevap: İbn-i Abbas (ra) gibi zatlara isnad edilen sahih bir rivayet var ki Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâmdan sormuşlar: "Dünya ne üstündedir?"

Ferman etmiş: عَلَى الثَّوْرِ وَالْحَوْتِ Bir rivayette bir defa

عَلَى الثَّوْرِ demiş, diğer defada عَلَى الْحَوْتِ demiştir.

Some Hadith scholars applied this Hadith to superstitions and stories taken from isra'iliyat, related since early times.

#129

Scholars of the Children of Israel who became Muslims especially applied it to stories about the Bull and the Fish they had seen in the former scriptures, altering it to mean something strange.

For now I shall explain three 'principles' and three 'aspects' in connection with your question.

First Principle: When some of the Israelite scholars became Muslims, their former knowledge became Muslim along with them and was ascribed to Islam.

However, what they knew contained errors which were certainly their errors and not Islam's.

Second Principle: On comparisons and metaphors passing from the elite to the common people, that is, on their falling from the hands of learning to those of ignorance, with the passage of time they are imagined to be literally true.

For example, when I was a child an eclipse of the moon occurred. I asked my mother: "Why has the moon gone like that?"

She replied: "A snake has swallowed it." "It can still be seen," I said. She replied: "The snakes up there are like glass; they show the things inside them!"

For a long time I recalled this childhood memory. Pondering over it, I would say: "How could such a false superstition come to be repeated by serious people like my mother?"

Then when I studied astronomy I realized that people like her who repeated it supposed a metaphor to be reality.

For when the vast circle called the zodiac, which is the circle denoting the degrees of the sun, and the circle of the declination of the moon, which is the circle depicting its mansions, pass over one another,

it gives each of the two circles the form of an arc. Using a subtle metaphor the astronomers called the two arcs "the two great serpents."

They called the points of intersection of the two circles "the head" and "the tail."

When the moon comes to the head and the sun to the tail, in the terminology of astronomy, an interposition of the earth occurs.

That is, the globe of the earth passes right between the two of them and the moon is eclipsed.

According to the above metaphor, "the moon has entered the serpent's mouth."

Muhaddislerin bir kısmı, İsrailiyattan alınma ve eskiden beri nakledilen hurafevari hikâyelere bu hadîsi tatbik etmişler.

Hususan Benî-İsrail âlimlerinin Müslüman olanlarından bir kısmı, kütüb-ü sâbıkada "Sevr ve Hut" hakkında gördükleri hikâyeleri, hadîse tatbik edip hadîsin manasını acib bir tarza çevirmişler.

Şimdilik bu sualinize dair gayet mücmel üç esas ve üç vecih söylenecek.

Birinci Esas: Benî-İsrail ulemasının bir kısmı Müslüman olduktan sonra, eski malûmatları dahi onlarla beraber Müslüman olmuş, İslâmiyet'e mal olmuş.

Halbuki o eski malûmatlarında yanlışlar var. O yanlışlar elbette onlara aittir, İslâmiyet'e ait değildir.

İkinci Esas: Teşbih ve temsiller, havastan avama geçtikçe, yani ilmin elinden cehlin eline düştükçe mürur-u zamanla hakikat telakki edilir.

Mesela, küçüklüğümde kamer tutuldu. Ben valideme dedim: "Neden ay böyle oldu?"

Dedi: "Yılan yutmuş." Dedim: "Daha görünüyor?" Dedi: "Yukarıda yılanlar cam gibi olup içlerinde bulunan şeyi gösterirler."

Bu çocukluk hatırasını çok zaman tahattur ediyordum. Ve der idim ki: "Bu kadar hakikatsiz bir hurafe, validem gibi ciddi zatların lisanında nasıl geziyor?" diye düşünürdüm.

Tâ felekiyat fennini mütalaa ettiğim vakit gördüm ki: Validem gibi öyle diyenler, bir teşbihi hakikat telakki etmişler.

Çünkü derecat-ı şemsiyenin medarı olan "mıntikatü'l-buruc" tabir ettikleri daire-i azîme, menazil-i kameriyyenin medarı bulunan mâil-i kamer dairesi birbiri üstüne geçmekle,

o iki daire her biri iki kavis şeklini vermiş; o iki kavise felekiyyun uleması latîf bir teşbih ile büyük iki yılan namı olan "tinnineyn" namını vermişler.

İşte o iki dairenin tekatu' noktasına, baş manasına "re's" diğerine kuyruk manasına "zeneb" demişler.

Kamer re'se ve şems zenebe geldiği vakit felekiyyun istilâhınca "haylulet-i arz" vuku bulur.

Yani küre-i arz tam ikisinin ortasına düşer, o vakit kamer hasfolur.

Sâbık teşbih ile "Kamer, tinninin ağzına girdi." denilir.

Thus, when this elevated and scholarly metaphor entered the language of the common people, in the course of time it took on the shape of a huge snake swallowing the moon.

Thus, with a sacred and subtle metaphor and meaningful allusion, two great angels were called the Bull (*T. Sevr*; *Ar. Thawr*) and the Fish (*T. Hût*; *A. Hut*),

but on entering the common language from the elevated tongue of the prophethood, the metaphor was transformed and given a literal meaning,

and they took on the form of a truly enormous bull and awesome fish.

#130

Third Principle: Just as the Qur'an contains allegories and comparisons, and with them teaches profound matters to the ordinary people;

so do Hadiths contain comparisons and allegories; they express profound truths by means of familiar comparisons.

For example, as we have described in two other places, one time in the presence of the Prophet (UWBP) a deep rumbling was heard.

He said: "It is the sound of a rock which has been rolling downhill for seventy years and has now hit the bottom of Hell." {*See, Muslim, Janna, 12; Musnad, iii, 315, 341, 346.*}

A few minutes later someone arrived and reported that a famous seventy-year-old dissembler had died,

thus proclaiming the true meaning of the Noble Messenger's (Upon whom be blessings and peace) highly eloquent comparison.

For now, three 'aspects' will be explained in reply to your question:

The First: Almighty God appointed four angels -called the Eagle (Nasr – Aquila) and the Bull (Thawr – Taurus)- as bearers of the divine throne and the heavens, to supervise His dominical sovereignty.

**{Bayhaqi, Shu'ab al-Iman, 433; Dhahabi, Mizan al-I'tidal, iv, 352; al-Suyuti, al-Durr al-Manthur, i, 329.}*

He also appointed two angels as supervisors and bearers of the earth, which is the small brother of the heavens and companion of the planets.

One of them was called the Bull and the other, the Fish. The reason for His giving these names is this:

There are two parts to the earth, one is water and the other is land. Fish inhabit the part that is water,

while agriculture, the support of human life, is practised with bulls and oxen, which inhabit the part of the earth that is land; agriculture rests on the shoulders of oxen.

İşte bu ulvi ve ilmî teşbih, avamın lisanına girdikçe mürur-u zamanla, kameri yutacak koca bir yılan şeklini almış.

İşte Sevr ve Hut namıyla iki büyük melek, bir teşbih-i latîf-i kudî ile ve manidar bir işaretle Sevr ve Hut namıyla tesmiye edilmişler.

Kudsî, ulvi lisan-ı nübüvvetten umumun lisanına girdikçe o teşbih hakikate inkılab etmiş,

âdeta gayet büyük bir öküz ve dehşetli bir balık suretini almışlar.

Üçüncü Esas: Nasıl ki Kur'an'ın müteşabihâtı var, gayet derin meseleleri temsilat ile ve teşbihatla avama ders veriyor.

Öyle de hadîsin müteşabihâtı var, gayet derin hakikatleri me'nus teşbihatla ifade eder.

Mesela, bir iki risalede beyan ettiğimiz gibi: Bir vakit huzur-u Nebevîde gayet derin bir gürültü işitildi.

Ferman etti ki: "Yetmiş senedir yuvarlanıp bu dakikada cehennem dibine düşen bir taşın gürültüsüdür."

Birkaç dakika sonra birisi geldi, dedi: "Yetmiş yaşındaki meşhur münafık öldü."

Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâmın gayet belîğ temsiline hakikatini ilan etti.

Senin sualin cevabına şimdilik üç vecih söylenecek.

Birincisi: Hamele-i arş ve semavat denilen melaikenin birinin ismi "Nesir" ve diğerinin ismi "Sevr" olarak dört melaikayı, Cenab-ı Hak arş ve semavata saltanat-ı rububiyetine nezaret etmek için tayin ettiği gibi

semavatın bir küçük kardeşi ve seyyarelerin bir arkadaşı olan küre-i arza dahi iki melek, nâzır ve hamele olarak tayin etmiştir.

O meleklerin birinin ismi "Sevr" ve diğerinin ismi "Hut"tur. Ve o namı vermesinin sırrı şudur ki:

Arz iki kısımdır: Biri su, biri toprak. Su kısmını şenlendiren balıktır.

Toprak kısmını şenlendiren insanların medar-ı hayatı olan ziraat, öküz ile ve öküzün omuzundadır.

Since the two angels appointed to the earth are both commanders and supervisors, they surely have some sort of relationship with the bovine and piscine species.

Indeed, “**And the knowledge is with God,**” the angels are represented in the Worlds of the Inner Dimensions of Things and of Similitudes in the forms of a bull and a fish.

*{The globe of the earth is a dominical ship ploughing through the oceans of space, and according to a Hadith, is the tillage of the hereafter, that is, an arable field and nursery.}

How fitting, then, are the name of Fish for the angel who commands that huge lifeless and unconscious ship and makes it swim through those seas at the divine command in regular, purposeful fashion, and the name of Bull for the angel who with divine permission supervises that arable field.}

Küre-i arza müekkel iki melek hem kumandan hem nâzır olduklarından, elbette balık taifesine ve öküz nevine bir cihet-i münasebetleri bulunmak lâzımdır.

Belki **وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ** o iki meleğin âlem-i melekût ve âlem-i misalde sevr ve hut suretinde temessülleri var.

*{(Hâşiye): Evet küre-i arz, bahr-i muhit-i havaîde bir sefine-i Rabbaniye ve nass-ı hadîsle âhiretin bir mezraası, yani fidanlık tarlası olduğundan,

o camid ve şuursuz büyük gemiyi o denizde emr-i İlahî ile intizam ile hikmet ile yüzdüren, kaptanlık eden melaikeye "Hut" namı ve o tarlaya izn-i İlahî ile nezaret eden melaikeye "Sevr" ismi ne kadar yakıştığı zahirdir.}

www.risaleglobal.com

Thus, alluding to their relationship and supervision and those two important species of the earth, with his miraculous manner of expression the Prophet (UWBP) said: “The earth is on the Bull and the Fish,”

thus stating in one fine, concise sentence a page of profound truths.

Second Aspect: If it is said: “What does the government and its rule rest on?,” it will be said in reply: “On the sword and the pen.”

That is, it rests on the valour of the soldier’s sword and the perspicacity and justice of the official’s pen.

In the same way, since the earth is the dwelling-place of animate beings and the commander of animate beings is man,

and fish are the means of livelihood of the majority of men who live by the sea,

and the majority of those who do not live by the sea live by means of agriculture, which rests on the shoulders of bulls and oxen,

and fish are also an important means of trade,

just as the state rests on the sword and the pen, so it may also be said that the earth rests on the ox and the fish.

For man cannot survive if the ox does not work or fish do not produce millions of eggs;

life would cease and the All-Wise Creator would destroy the earth.

Thus, replying in a most miraculous, elevated, and wise way, God’s Noble Messenger (UWBP) said: “The earth rests on the bull and the fish.”

He taught an extensive truth with two words and showed how closely linked man’s life is to the life of the animal species.

Third Aspect: In the view of ancient cosmology the sun travelled and a constellation was defined every thirty degrees of its journey.

If hypothetical lines were drawn connecting the stars in the constellations with one another,

some take on the shape of a lion, others the shape of scales, others the shape of a bull, and yet others the shape of a fish.

İşte bu münasebete ve o nezarete işareten ve küre-i arzın o iki mühim nevi mahlukatına îmaen lisan-ı mu'cizü'l-

beyan-ı Nebevî **أَلْأَرْضُ عَلَى الثَّوْرِ وَالْحُوتِ** demiş,

gayet derin ve geniş bir sahife kadar meseleleri hâvi olan bir hakikati, gayet güzel ve kısa bir tek cümle ile ifade etmiş.

İkinci Vecih: Mesela, nasıl ki denilse: "Bu devlet ve saltanat hangi şey üzerinde duruyor?" Cevabında: **عَلَى السَّيْفِ وَالْقَلَمِ** denilir.

Yani "Asker kılıncının şecaatine, kuvvetine ve memur kaleminin dirayetine ve adaletine istinad eder."

Öyle de küre-i arz madem zîhayatın meskenidir ve zîhayatın kumandanları da insandır

ve insanın ehl-i sevhil kısmının kısm-ı a'zamının medar-ı taayyüşleri balıktır

ve ehl-i sevhil olmayan kısmının medar-ı taayyüşleri, ziraatla öküzün omuzundadır

ve mühim bir medar-ı ticareti de balıktır.

Elbette devlet, seyf ve kalem üstünde durduğu gibi küre-i arz da öküz ve balık üstünde duruyor denilir.

Zira ne vakit öküz çalışmazsa ve balık milyon yumurtayı birden doğurmazsa o vakit insan yaşayamaz,

hayat sukut eder, Hâlık-ı Hakîm de arzı harap eder.

İşte Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâm, gayet mu'cizane ve gayet ulvi ve gayet hikmetli bir cevap ile: **أَلْأَرْضُ عَلَى الثَّوْرِ وَالْحُوتِ** demiş.

Nev-i insanînin hayatı, ne kadar cins-i hayvanînin hayatıyla alâkadar olduğuna dair geniş bir hakikati, iki kelime ile ders vermiş.

Üçüncü Vecih: Eski kozmoğrafya nazarında güneş gezer. Güneşin her otuz derecesini, bir burç tabir etmişler.

O burçlardaki yıldızların aralarında birbirine rabtedecek farazî hatlar çekilse bir tek vaziyet hasıl olduğu vakit,

bazı esed yani arslan suretini, bazı terazi manasına olarak mizan suretini, bazı öküz manasına sevr suretini, bazı balık manasına hut suretini göstermişler.

Names were given to the constellations in consequence of those relationships.

But in the view of astronomy this age, the sun does not travel.

The constellations remain idle and without work, for the earth travels instead of the sun.

They assume shapes on a small scale within the annual orbit of the earth on the ground, instead of those lofty idle constellations above.

Thus, the heavenly constellations are represented out of earth's annual orbit,

and each month the earth is in the shadow and likeness of one of the constellations.

It is as if they are represented in the mirror-like annual orbit of the earth.

For this reason, as we mentioned above, on one occasion the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) said: “On the Bull,” and on another he said: “On the Fish.”

Yes, he indicated a truly profound truth that would be understood only many centuries later, and said in the miraculous prophetic tongue: “On the Bull,”

because at that time the earth was in the likeness of the constellation Taurus.

And on being asked a month later, he replied: “On the Fish,” for then the earth was in the shadow of the constellation of Pisces.

#132

Yes, he said: “On the Bull and the Fish” and alluded to an elevated truth that would be understood in the future, and hinted at the earth's duty of motion and journeying, and the heavenly constellations being idle and without guests in regard to the sun, and that the constellations which truly work are in the earth's annual orbit and that it is the earth which journeys and performs duties in the constellations.

And God knows best what is right.

The extraordinary and unreasonable stories in some Islamic books are either isra'iliyat, or they are allegories,

or they are the interpretations of the Hadith scholars, which careless people have supposed to be Hadiths and have attributed them to God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace).

O our Sustainer! Do not take us to task if we forget or do wrong. (2:282)

O münasebete binaen o burçlara o isimler verilmiş.

Şu asrın kozmoğrafyası nazarında ise güneş gezmiyor.

O burçlar boş ve muattal ve işsiz kalmışlar. Güneşin bedeline küre-i arz geziyor.

Öyle ise o boş, işsiz burçlar ve yukarıdaki muattal daireler yerine, yerde arzın medar-ı senevîsinde küçük mikyasta o daireleri teşkil etmek gerektir.

Şu halde buruc-u semaviye, arzın medar-ı senevîsinde temessül edecek.

Ve o halde küre-i arz her ayda buruc-u semaviyenin birinin gölgesinde ve misalindedir.

Güya arzın medar-ı senevîsi bir âyine hükmünde olarak, semavî burçlar onda temessül ediyor.

İşte bu vechile Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm, sâbikan zikrettiğimiz gibi bir defa

عَلَى الثَّوْرِ bir defa عَلَى الْحُوتِ demiş.

Evet, mu'cizül-beyan olan lisan-ı nübüvvete yakışır bir tarzda gayet derin ve çok asır sonra anlaşılacak bir

hakikate işareten bir defa عَلَى الثَّوْرِ demiş.

Çünkü küre-i arz, o سوالin zamanında Sevr Burcu'nun misalinde idi.

Bir ay sonra yine sorulmuş عَلَى الْحُوتِ demiş.

Çünkü o vakit küre-i arz, Hut Burcu'nun gölgesinde imiş.

İşte istikbalde anlaşılacak bu ulvi hakikate işareten ve küre-i arzın vazifesindeki hareketine ve seyahatine îmaen ve semavî burçlar, güneş itibarıyla muattal ve misafirsiz olduklarına ve hakiki işleyen burçlar ise küre-i arzın medar-ı senevîsinde bulunduğu ve o burçlarda vazife gören ve seyahat eden küre-i arz olduğuna remzen عَلَى

الثَّوْرِ وَالْحُوتِ demiştir.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالصَّوَابِ

Bazı kütüb-ü İslâmiyede sevr ve huta dair acib ve haric-i akıl hikâyeler, ya İsrailiyattır veya temsilattır

veya bazı muhaddislerin tevilatıdır ki bazı dikkatsizler tarafından hadîs zannedilerek Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâma isnad edilmiş.

رَبَّنَا لَا تَوَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

The Second Question is about the People of the Cloak:

My brother! Regarding your question about the People of the Cloak, only one of the many instances of wisdom concerning it will be explained, as follows:

Many mysteries and instances of wisdom are found in God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) covering 'Ali (May God be pleased with him) and Fatima (May God be pleased with her) and Hasan and Husayn (May God be pleased with them) with the blessed cloak he wore, and his praying for them with the verse, [And God only wishes] to remove all abomination from you, members of the Family, and to make you pure and spotless. (33:33)

**{This narration has various lines of transmission, see, Muslim, Fada'il al-Sahaba, 61; Tirmidhi, Manaqib, 60; Musnad, i, 330; iv, 107; vi, 292, 296, 298, 304; al-Hakim, al-Mustadrak, ii, 416; iii, 147; al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, ix, 166, 169; al-Suyuti, al-Durr al-Manthur, v, 197; Kandahlawi, Hayat al-Sahaba, iv, 105.}*

I shall not discuss the mysteries, but one instance of wisdom connected with the function of messengership is this:

God's Noble Messenger (UWBP) saw with the eye of prophethood, which penetrated the Unseen and beheld the future, that thirty or forty years later serious strife would erupt among the Companions and the generation that succeeded them, and that blood would be spilt.

He witnessed that three of the people under his cloak would be the most distinguished of them.

#133

So he unfolded them in his cloak, giving the four, plus himself, the title of the Five People of the Cloak.* In this way he wanted to acquit and exonerate 'Ali (May God be pleased with him) in the view of the Islamic community; to console and offer condolences to Husayn (May God be pleased with him); to congratulate Hasan and proclaim the honour he would acquire by removing through reconciliation serious discord, and his supreme value for the Islamic community; and to show that Fatima's descendants would be pure and honoured.

**{See, Muslim, Fada'il al-Sahaba, 61; Ibn Abi Shayba, al-Musannaf, vi, 370.}*

For sure 'Ali was the rightful Caliph, but since the blood that would be spilt held great importance

and since in the view of the community his acquittal and exoneration were important on account of the function of messengership, the Noble Messenger (UWBP) in this way absolved him.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

İkinci Sual Âl-i Abâ hakkındadır:

Kardeşim, Âl-i Abâ hakkındaki cevapsız kalan sualinizin çok hikmetlerinden yalnız bir tek hikmeti söylenecek. Şöyle ki:

Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm, giydiği mübarek abâsını, Hazret-i Ali (ra) ve Hazret-i Fatıma (r.anha) ve Hazret-i Hasan ve Hüseyin'in (ra) üstlerine örtmesi ve onlara bu suretle

لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا âyetiyle dua etmesinin esrarı ve hikmetleri var.

Sırlarından bahsetmeyeceğiz.

Yalnız vazife-i risalete taalluk eden bir hikmeti şudur ki:

Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm, gayb-aşına ve istikbalbîn nazar-ı nübüvvetle otuz kırk sene sonra sahabeler ve tabiînler içinde mühim fitneler olup kan döküleceğini görmüş.

İçinde en mümtaz şahsiyetler, abâsı altında olan o üç şahsiyet olduğunu müşahede etmiş.

Hazret-i Ali'yi (ra) ümmet nazarında tathir ve tebrie etmek ve Hazret-i Hüseyin'i (ra) taziye ve teselli etmek ve Hazret-i Hasan'ı (ra) tebrik etmek ve musalaha ile mühim bir fitneyi kaldırmakla şerefini ve ümmete azîm faydasını ilan etmek ve Hazret-i Fatıma'nın zürriyetinin tahir ve müşerref olacağını ve Ehl-i Beyt unvan-ı âlîsine lâıyk olacaklarını ilan etmek için o dört şahsa kendiyle beraber "Hamse-i Âl-i Abâ" unvanını bahşeden o abâyı örtmüştür.

Evet, çendan Hazret-i Ali (ra) halife-i bi'l-hak idi. Fakat dökülen kanlar çok ehemmiyetli olduğundan

ümmet nazarında tebriesi ve beraeti, vazife-i risalet hasebiyle ehemmiyetli olduğundan, Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm, o suretle onu tebrie ediyor.

He invited the Kharijites and the aggressive supporters of the Umayyads to be silent, for they criticized him and accused him of error and misguidance.

Yes, the excesses perpetrated against ‘Ali (May God be pleased with him) by the extreme supporters of the Kharijites and Umayyads and their accusations of misguidance,

and the truly tragic, distressing events in Husayn’s (May God be pleased with him) time together with the excesses and innovations of the Shi’a and the absolving of the two Shaykhs, have all been most damaging for the people of Islam.

Thus, with his cloak and prayer, the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) absolved Husayn of responsibility, and cleared him of the accusations and bad opinion of the Islamic community.

So too he congratulated Hasan for the good he was to do for the community by bringing about the reconciliation.

And he announced that being known as the Prophet’s Family, the blessed progeny of Fatima would be highly honoured, like those of Mary’s mother,* who said: **I commend her and her offspring to your protection from the Evil One, the Rejected.**(3:36)

**{She was called Hanna bint Fakuz; see, al-Hakim, al-Mustadrak, ii, 648, 651; al-Tabari, Jami’ al-Bayan, iii, 235, 237, 241, 244, 294.}*

O God! Grant blessings to our master Muhammad, and to his righteous, pure, and pious Family, and to his Companions, noble and select strivers in God’s way. Amen.

Onu tenkit ve tahtie ve tatlil eden Haricîleri ve Emevîlerin mütecaviz taraftarlarını sükûta davet ediyor.

Evet, Haricîler ve Emevîlerin müfrit taraftarları Hazret-i Ali (ra) hakkındaki tefritleri ve tatlilleri

ve Hazret-i Hüseyin’in (ra) gayet feci ciğersûz hâdisesiyle Şîâların ifratları ve bid’aları ve Şeyheyn’den teberrileri, ehl-i İslâm’a çok zararlı düşmüştür.

İşte bu abâ ve dua ile Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâm, Hazret-i Ali (ra) ve Hazret-i Hüseyin’i (ra) mes’uliyetten ve ittihamdan ve ümmetini onlar hakkında sû-i zandan kurtardığı gibi

Hazret-i Hasan’ı (ra) yaptığı musalaha ile ümmete ettiği iyiliğini vazife-i risalet noktasında tebrik ediyor

ve Hazret-i Fatıma’nın (r.anha) zürriyetinin nesl-i mübareği, âlem-i İslâm’da Ehl-i Beyt unvanını alarak âlî bir şeref kazanacaklarını ve Hazret-i Fatıma (r.anha) **وَإِنِّي**

أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ diyen Hazret-i Meryem’in validesi gibi zürriyetçe çok müşerref olacağını ilan ediyor.

**اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهٖ الطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ
اَلْاَبْرَارِ وَعَلٰى اَصْحَابِهٖ الْمُجَاهِدِيْنَ الْمُكْرَمِيْنَ الْاٰخِيَارِ
اٰمِيْنَ**

#134

Second Station

This consists of six of the thousands of mysteries contained in “In the Name of God, the Merciful, the Compassionate”.

NOTE: A bright light from “In the Name of God, the Merciful, the Compassionate” concerning divine mercy appeared to my dull mind from afar.

I wanted to record it for myself in the form of notes,

to hunt it down and **capture** it, and circumscribe the light with twenty to thirty mysteries.

But **unfortunately** I was not able to do this at the present time and the twenty or thirty mysteries were reduced to five or six.

İkinci Makam

سَمِ اللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

in binler esrarından altı sırrına dairdir.

İHTAR: Besmele'nin rahmet noktasında parlak bir nuru, sönük aklıma uzaktan göründü.

Onu, kendi nefsim için nota suretinde kaydetmek istedim.

Ve yirmi otuz kadar sırlar ile o nurun etrafında bir daire çevirmek ile avlamak ve **zaptetmek** arzu ettim.

Fakat **maatteesüf** şimdilik o arzuma tam muvaffak olamadım. Yirmi otuzdan beş altıya indi.

When I say: "O man!", I mean myself.

Although this lesson addresses my own soul in particular, I refer it as the Second Station of the Fourteenth Flash for the approval of my meticulous brothers in the hope that it may benefit **those with whom I am connected spiritually** and **whose souls are more discerning than mine**.

This lesson looks to the heart more than the reason, and to spiritual pleasure and perception rather than rational proofs.

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

[The Queen] said: "Ye chiefs! Here is – delivered to me – a letter worthy of respect. It is from Solomon, and is [as follows]: In the Name of God, the Merciful, the Compassionate." (27:29-30)

A number of mysteries will be mentioned in this station.

First Mystery

I saw one manifestation of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" as follows:

On the face of the universe, the face of the earth, and the face of man are **three stamps of dominicality** one within the other and **each showing samples of the others**:

The First is **the great stamp of Godhead**, which is manifested through **the mutual assistance, co-operation**, and embracing and **corresponding to one another** of beings in the totality of the universe. This looks to **"In the Name of God"**.

The Second is **the great stamp of divine mercifulness**, which is manifested through **the mutual resemblance** and **proportion**, order, harmony, favour and compassion in **the disposal, raising and administration** of plants and animals on the face of the earth. This looks to **"In the Name of God, the Merciful"**.

#135

Then is **the exalted stamp of divine compassionateness**, which is manifested through **the subtleties of divine beneficence**, **fine points of divine clemency**, and **rays of divine compassion** on the face of man's comprehensive nature. This looks to **"the Compassionate"** in "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate."

That is to say, "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" is **the sacred title of three stamps of divine oneness**, which form a **luminous line** on the page of the world, and a **strong cord**, and shining filament.

That is, by being revealed from above, the tip of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" rests on man, **the fruit of the universe** and **miniature copy** of the world;

"Ey insan!" dediğim vakit nefsimi murad ediyorum.

Bu ders kendi nefsimde has iken **ruhen benimle münasebettar** ve **nefsi nefsimden daha hüşyar** zatlara belki medar-ı istifade olur niyetiyle, On Dördüncü Lem'a'nın İkinci Makamı olarak müdakkık kardeşlerimin tasviplerine havale ediyorum.

Bu ders akıldan ziyade kalbe bakar, delilden ziyade zevke nâzırdır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْاِىَ اْلَقِيَ اِلَى كِتَابٍ كَرِيْمٍ اِنَّهُ مِنْ
سُلَيْمٰنَ وَ اِنَّهُ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Şu makamda birkaç sır zikredilecektir.

Birinci Sır

Bismillahirrahmanirrahîm'in bir cilvesini şöyle gördüm ki:

Kâinat simasında, arz simasında ve insan simasında birbiri içinde **birbirinin numunesini gösteren üç sikke-i rububiyet** var:

Biri: Kâinatın heyet-i mecmuasındaki **teavün, tesanüd**, teanuk, **tecavüb**den tezahür eden **sikke-i kübra-yı uluhiyettir** ki **"Bismillah"** ona bakıyor.

İkincisi: Küre-i arz simasında nebatat ve hayvanatın **tedbir ve terbiye ve idaresindeki teşabüh, tenasüp**, intizam, insicam, lütuf ve merhametten tezahür eden **sikke-i kübra-yı rahmaniyettir** ki **"Bismillahirrahman"** ona bakıyor.

Sonra insanın mahiyet-i câmiasının simasındaki **letaif-i re'fet** ve **dekaik-ı şefkat** ve **şuâat-ı merhamet-i İlahiye**den tezahür eden **sikke-i ulyâ-i rahîmiyettir** ki Bismillahirrahmanirrahîm'deki **"Er-Rahîm"** ona bakıyor.

Demek Bismillahirrahmanirrahîm **sahife-i âlemde bir satır-ı nurani teşkil eden üç sikke-i ehadiyetin kudsî unvanıdır** ve **kuvvetli bir hayt**ıdır ve parlak bir hattıdır.

Yani Bismillahirrahmanirrahîm yukarıdan nüzul ile **semere-i kâinat** ve âlemin **nüşa-i musağğarası** olan insana ucu dayanıyor.

it binds the lower world to **the divine throne**; it is a way for man to ascend to the human throne.

Second Mystery

In order not to overwhelm **minds** by **divine unity**, which is **apparent in the boundless multiplicity of creatures**, the Qur'an of Miraculous Exposition

constantly points out the manifestation of **divine oneness** within divine unity.

For example, the sun **encompasses** numberless things with its light.

A truly extensive conceptual ability and **comprehensive view** is necessary to **behold** the sun itself **in the totality of its light**.

So, lest the sun be forgotten, it is displayed in every shining object by means of its reflection.

And **in accordance with their capacities**, all lustrous objects reflect the sun's **attributes**, such as its light and heat and **the seven colours** in its light, together **with the manifestation of its essence**. So too, the sun's attributes encompass all the things facing it.

In exactly the same way, "**And God's is the highest similitude**" (16:60) -but let there be no mistake in the comparison- just as **divine oneness and eternal besoughtness** have a manifestation together with all the divine names in everything, **in animate creatures in particular**, and **especially in man's mirror-like essence**;

so too through divine unity each of the divine names connected to beings **encompasses** all things.

Thus, lest minds become overwhelmed by divine unity and hearts forget **the Most Pure and Holy Essence**,

the Qur'an constantly draws attention to **the stamp of divine oneness within divine unity**.

And that stamp, with its **three salient points**, is "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate."

Third Mystery

What makes this boundless universe rejoice is **clearly** divine mercy.

What illuminates these dark beings is **self-evidently** divine mercy.

#136

What fosters and raises creatures struggling with their endless **needs** is self-evidently again divine mercy.

What causes the whole universe to be **turned** towards man, like a tree together with all its parts is turned towards its fruit, and causes it to look to him and run to his **assistance** is clearly divine mercy.

Ferşi **arşa** bağlar, insanî arşa çıkmaya bir yol olur.

İkinci Sır

Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan, **hadsiz kesret-i mahlukatta tezahür eden vâhidiyet** içinde **ukûlü** boğmamak için

daima o vâhidiyet içinde **ehadiyet cilvesini** gösteriyor.

Yani, mesela nasıl ki güneş, ziyasıyla hadsiz eşyayı **ihata ediyor**.

Mecmu-u ziyasındaki güneşin zatını **mûlahaza etmek** için gayet geniş bir tasavvur ve **ihatalı bir nazar** lâzım olduğundan;

güneşin zatını unutturmamak için her bir parlak şeyde güneşin zatını aksi vasıtasıyla gösteriyor.

Ve her parlak şey, kendi kabiliyetince güneşin **cilve-i zatîsiyle beraber** ziyası, harareti gibi hâssalarını gösteriyor. Ve her parlak şey güneşi bütün sıfâtıyla **kabiliyetine göre** gösterdiği gibi, güneşin ziya ve hararet ve ziyadaki **elvan-ı seb'a** gibi **keyfiyatlarının** her birisi dahi umum mukabilindeki şeyleri ihata ediyor.

Öyle de **وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى** -temsilde hata olmasın-

ehadiyet ve samediyet-i İlahiye, her bir şeyde, **hususan zîhayatta**, **hususan insanın mahiyet âyinesinde** bütün esmasıyla bir cilvesi olduğu gibi;

vahdet ve vâhidiyet cihetiyle dahi mevcudat ile alâkadar her bir ismi bütün mevcudatı **ihata ediyor**.

İşte vâhidiyet içinde ukûlü boğmamak ve kalpler **Zat-ı Akdes**'i unutmamak için

daima **vâhidiyetteki sikke-i ehadiyeti** nazara veriyor ki

o sikkenin **üç mühim ukdesini** irae eden Bismillahirrahmanirrahîm'dir.

Üçüncü Sır

Şu hadsiz kâinatı şenlendiren, **bilmüşahede** rahmettir.

Ve bu karanlıklı mevcudatı ışıklandıran, **bilbedahe** yine rahmettir.

Ve bu hadsiz **ihtiyacat** içinde yuvarlanan mahlukatı terbiye eden, **bilbedahe** yine rahmettir.

Ve bir ağacın bütün heyetiyle meyvesine müteveccih olduğu gibi bütün kâinatı insana **müteveccih** eden ve her tarafta ona baktıran ve **muavenetine** koşturan, **bilbedahe** rahmettir.

What fills and illuminates boundless **space** and the empty, vacant world and makes it rejoice is **self-evidently** divine mercy.

And what designates ephemeral man for eternity and makes him the **addressee** and beloved of the Pre-Eternal and Post-Eternal One is self-evidently divine mercy.

O man! Since divine mercy is such a powerful, **inviting**, sweet, **assisting** **lovable** **truth**,

say: "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate," adhere to this truth and be saved from **absolute** **desolation** and the pains of unending needs!

Draw close to the throne of **the Pre-Eternal and Post-Eternal Monarch**, and availing yourself of the compassionate and **rays** of divine mercy, become His addressee, friend, and beloved.

All the realms of beings in the universe are purposively gathered around man and are made to hasten to meet all his needs **with the utmost order and wisdom**, which clearly arises from one of two situations.

Either each realm of beings knows man, obeys him, and runs to help him,

which just as it is completely irrational is also impossible in many respects;

or an **absolutely impotent being** like man has to possess the power of **the mightiest absolute sovereign**;

or this assistance occurs through the knowledge of an **Absolutely Powerful One** behind the veil of the universe.

That is to say, it is not that the different beings in the universe know man,

but that they are the evidences of a Knowing, Compassionate One who is acquainted with him and knows him.

O man! Come to your senses!

Is it at all possible that the All-Glorious One, who causes all the varieties of creatures to turn towards you and stretch out their hands to assist you, and to say: "Here we are!" in the face of your needs – is it possible that He does not know you, is not acquainted with you, does not see you?

Since He does know you, He informs you that He knows you through His mercy. So you should know Him too, and with respect let Him know that you know Him

and understand with certainty that what subjugates the vast universe to an **absolutely weak**, **absolutely impotent**, **absolutely needy**, ephemeral, insignificant creature like you, and despatches it to assist you,

is the truth of divine mercy, *which comprises wisdom, favour, knowledge, and power.*

Most certainly, a mercy such as this requires universal and sincere thanks, and earnest and genuine respect.

Ve bu hadsiz **fezayı** ve boş ve hâlî âlemi dolduran, nurlandıran ve şenlendiren, **bilmüşahede** rahmettir.

Ve bu fânî insanı ebede namzet eden ve ezeli ve ebedi bir zata **muhatap** ve dost yapan, bilbedahe rahmettir.

Ey insan, madem rahmet böyle kuvvetli ve **cazibedar** ve sevimli ve **mededkâr** bir **hakikat-i mahlubedir**.

"Bismillahirrahmanirrahîm" de, o hakikate yapış ve **vahşet-i mutlakadan** ve hadsiz ihtiyacatın elemlerinden kurtul

ve o Sultan-ı **ezel ve ebed**'in tahtına yanaş ve o rahmetin şefkatiyle ve şefaatiyle ve **şuâatıyla** o Sultan'a muhatap ve halil ve dost ol!

Evet, kâinatın envainı hikmet dairesinde insanın etrafında toplayıp bütün hâcatına **kemal-i intizam ve inayet ile** koşturmak, bilbedahe iki haletten birisidir:

Ya kâinatın her bir nev'i kendi kendine insanı tanıyor, ona itaat ediyor, muavenetine koşuyor.

Bu ise yüz derece akıldan uzak olduğu gibi çok muhalatı intac ediyor.

İnsan gibi bir **âciz-i mutlakta**, en kuvvetli bir **sultan-ı mutlak**'ın kudreti bulunmak lâzım geliyor.

Veyahut bu kâinatın perdesi arkasında bir **Kadîr-i Mutlak**'ın ilmi ile bu muavenet oluyor.

Demek kâinatın envai, insanı tanıyor değil;

belki insanı bilen ve tanıyan, merhamet eden bir zatın tanımasının ve bilmesinin delilleridir.

Ey insan! Aklını başına al.

Hiç mümkün müdür ki: Bütün enva-ı mahlukatı sana müteveccihen muavenet ellerini uzattıran ve senin hâcetlerine "Lebbeyk!" dedirten Zat-ı Zülcelal seni bilmesin, tanımasın, görmesin!

Madem seni biliyor, rahmetiyle bildiğini bildiriyor. Sen de onu bil, hürmetle bildiğini bildir

ve kat'iyen anla ki: Senin gibi **zayıf-ı mutlak**, **âciz-i mutlak**, **fakir-i mutlak**, fânî, küçük bir mahluka koca kâinatı musahhar etmek ve onun imdadına göndermek;

elbette **hikmet** ve **inayet** ve **ilim** ve **kudreti** **tazammun eden** hakikat-i rahmettir.

Elbette böyle bir rahmet, senden küllî ve hâlis bir şükür ve ciddi ve safi bir hürmet ister.

Therefore, say: “In the Name of God, the Merciful, the Compassionate”, which is the interpreter and expression of such sincere thanks and **genuine respect**.

#137

Make it the means of attaining to the mercy, and an intercessor at the **court** of the All-Merciful One.

The existence and **reality** of divine mercy are as clear as the sun.

For just as a woven tapestry centred on one point is formed by the order and situation of the threads of its warp and weft coming from all directions,

so too **the luminous threads extending from the manifestation of a thousand and one divine names in the vast sphere of the universe** weave such a seal of compassionateness, **tapestry of clemency**, and seal of benevolence **within a stamp of mercy** that

it demonstrates itself to minds more brilliantly than the sun.

The Beauteous All-Merciful One, who orders the sun and moon, **the elements and minerals**, and plants and animals like the warp and weft of a **vast woven tapestry** through the **rays** of His thousand and one names,

and causes them to serve life; and demonstrates His **compassion** through the exceedingly sweet and **self-sacrificing** compassion of mothers, plant and animal;

and subjugates **animate creatures** to human life, and from this demonstrates man’s importance and a most lovely large tapestry of **divine dominicality**,

and manifests His brilliant mercy; – that **Most Merciful One** has, in the face of His own **absolute lack of need**, made His mercy **an acceptable intercessor** for animate creatures and man.

O man! If you are truly a human being, say: “In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.” Find that intercessor!

For sure, it is clearly, self-evidently, divine mercy which, **without forgetting or confusing any of them**, raises, nurtures, and administers the innumerable plant and animal species on the earth **at precisely the right time** and **with perfect order**, wisdom, and beneficence, and stamps **the seal of divine oneness** on the face of the globe of the earth.

The existence of divine mercy is as certain as the existence of the beings on the face of the earth,

so do the beings offer evidences of its reality to their own number.

Just as there is this **seal of mercy** and **stamp of divine oneness** on the face of the earth,

İşte o hâlis şükürün ve o **safi hürmetin** tercümanı ve unvanı olan Bismillahirrahmanirrahîm'i de.

O rahmetin vusulüne vesile ve o Rahman'ın **dergâh**ında şefaathçi yap.

Evet, rahmetin vücudu ve **tahakkuku**, güneş kadar zahirdir.

Çünkü nasıl merkezî bir nakış, her taraftan gelen atkı ve iplerin intizamından ve vaziyetlerinden hasıl oluyor.

Öyle de **bu kâinatın daire-i kübrasında bin bir ism-i İlahînin cilvesinden uzanan nurani atkılar**, kâinat simasında öyle bir **sikke-i rahmet içinde** bir hâtem-i rahîmiyeti ve bir **nakş-ı şefkati** dokuyor ve öyle bir hâtem-i inayeti nescediyor ki

güneşten daha parlak kendini akıllara gösteriyor.

Evet, şems ve kameri, **anâsır ve maadini**, nebatat ve hayvanatı bir **nakş-ı a'zamın** atkı ipleri gibi o bin bir isimlerin **şuâları**yla tanzim eden

ve hayata hâdim eden ve nebatî ve hayvanî olan umum validelerin gayet şirin ve **fedakârane** şefkatleriyle **şefkatini** gösteren

ve **zevî'l-hayatı** hayat-ı insaniyeye musahhar eden ve ondan **rububiyet-i İlahiyenin** gayet güzel ve şirin bir nakş-ı a'zamını ve insanın ehemmiyetini gösteren

ve en parlak rahmetini izhar eden o **Rahman-ı Zülcemal**, elbette kendi **istiğna-i mutlak**ına karşı, rahmetini ihtiyac-ı mutlak içindeki zîhayata ve insana **makbul bir şefaathçi** yapmış.

Ey insan, eğer insan isen Bismillahirrahmanirrahîm de, o şefaathçiyi bul!

Evet, zeminde dört yüz bin muhtelif ayrı ayrı nebatatın ve hayvanatın taifelerini, **hiçbirini unutmuyarak**, **şaşırmayarak**, **vakti vaktine kemal-i intizam ile** hikmet ve inayet ile terbiye ve idare eden ve küre-i arzın simasında **hâtem-i ehadiyeti** vaz'eden, bilbedahe belki bilmüşahede rahmettir.

Ve o rahmetin vücudu, bu küre-i arzın simasındaki mevcudatın vücudları kadar kat'î olduğu gibi

o mevcudat adedince tahakkukunun delilleri var.

Evet, zeminin yüzünde öyle bir **hâtem-i rahmet** ve **sikke-i ehadiyet** bulunduğ gibi

so on the face of man's nature is a stamp of divine mercy

that is not inferior to the stamp of compassion and vast stamp of mercy on the face of the universe.

Simply, man has so comprehensive a nature he is as though the point of focus of a thousand and one divine names.

O man! Is it at all possible that the One who gives you this face, and places such a stamp of mercy and seal of oneness on it

would leave you to your own devices, attach no importance to you, pay no attention to your actions,

make the whole universe, which is turned towards you, futile and pointless, and make the tree of creation rotten and insignificant with decayed fruit?

Would He cause His mercy to be denied, although it is as obvious as the sun, as well as His wisdom, which is as clear as daylight, and neither of which can in any way be doubted, nor are in any way deficient? God forbid!

#138

O man! Understand that there is a way to ascend to the throne of divine mercy, and that is, "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate."

If you want to understand the importance of this ascent, look at the beginning of the one hundred and fourteen Suras of the Qur'an of Miraculous Exposition, and at the beginnings of all estimable books, and at the start of all good works.

A clear proof of the God-determined grandeur of "In the Name of God" is that

Imam Shafi'i (May God be pleased with him), one of the very foremost Islamic scholars, said:

"In the Name of God, the Merciful, the Compassionate is only one verse, yet it was revealed one hundred and fourteen times in the Qur'an."

**{See, al-Shafi'i, al-Umm, i, 208; al-Jassas, Ahkam al-Qur'an, i, 8; al-Ghazzali, al-Mustafa, i, 82; Ibn al-Jawzi, al-Tahqiq fi Ahadith al-Khilaf, i, 345-7; al-Zayla'i, Nasb al-Raya, i, 327.}*

Fourth Mystery

In the face of the manifestation of divine unity within boundless multiplicity, declaring: "You alone do we worship" (1:5) is not sufficient for everyone; the mind wanders.

One's heart would have to be as broad as the globe to observe the Single One behind the unity in the totality of beings, and to say: "You alone do we worship, and from You alone do we seek help!" (1:5)

insanın mahiyet-i maneviyesinin simasında dahi öyle bir sikke-i rahmet vardır ki

küre-i arz simasındaki sikke-i merhamet ve kâinat simasındaki sikke-i uzma-yı rahmetten daha aşağı değil.

Âdeta bin bir ismin cilvesinin bir nokta-i mihrakıyesi hükmünde bir câmiyeti var.

Ey insan, hiç mümkün müdür ki: Sana bu simayı veren, o simada böyle bir sikke-i rahmeti ve bir hâtem-i ehadiyeti vaz'eden zat,

seni başı boş bıraksın, sana ehemmiyet vermesin, senin harekâtına dikkat etmesin,

sana müteveccih olan bütün kâinatı abes yapsın, hilkat şeceresini meyvesi çürük, bozuk, ehemmiyetsiz bir ağaç yapsın!

Hem hiçbir cihetle şüphe kabul etmeyen ve hiçbir vechile noksaniyeti olmayan, güneş gibi zahir olan rahmetini ve ziya gibi görünen hikmetini inkâr ettirsin. Hâşâ!

Ey insan! Bil ki o rahmetin arşına yetişmek için bir mi'rac var. O mi'rac Bismillahirrahmanirrahîm'dir.

Ve bu mi'rac ne kadar ehemmiyetli olduğunu anlamak istersen, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın yüz on dört surelerinin başlarına ve hem bütün mübarek kitapların iptidalarına ve umum mübarek işlerin mebdelerine bak.

Ve Besmele'nin azamet-i kadrine en kat'î bir hüccet şudur ki,

İmam-ı Şafiî (ra) gibi çok büyük müctehidler demişler:

"Besmele tek bir âyet olduğu halde, Kur'an'da yüz on dört defa nâzil olmuştur."

Dördüncü Sır

Hadsiz kesret içinde vâhidiyet tecellisi, hitab-ı **إِيَّاكَ نَعْبُدُ** demekle herkese kâfi geliyor. Fikir dağılıyor.

Mecmuundaki vahdet arkasında Zat-ı Ehadiyeti mülâhaza edip **إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ دَسْتَعِينُ** demeye, küre-i arz vüs'atinde bir kalp bulunmak lâzım geliyor.

In consequence, so that the seal of divine oneness should be apparent on all species and realms of beings just as it is shown clearly on individual objects, and that they should call to mind the Single One, it is shown within the stamp of divine mercy.

Thus everyone at every level may turn to the Most Pure and Holy One, and saying: “You alone do we worship, and from You alone do we seek help”, address Him directly.

It is in order to express this mighty mystery and clearly point out the seal of divine oneness that the All-Wise Qur'an suddenly mentions the smallest sphere and most particular matter when describing the vastest sphere of the universe, for example, the creation of the heavens and the earth.

That is, so that the mind does not wander, nor the heart drown, and the spirit may find its True Object of Worship directly, while mentioning the creation of the heavens and earth it opens a discussion of man's creation and voice, and the subtle details of the bounties and wisdom in his features, for example.

#139

This truth is demonstrated in miraculous fashion by the verse, “And among His signs is the creation of the heavens and the earth, and the variations in your languages and in your colours.” (30:22)

Within innumerable creatures and infinite multiplicity, there are stamps of unity like concentric circles of many sorts and degrees from the greatest stamp to the smallest.

But however clear the unity is, it is still unity within multiplicity; it does not truly address observers.

Hence, there has to be the stamp of divine oneness behind unity

so that unity does not call to mind multiplicity and before the Most Pure and Holy One a way may be opened up to the heart directly.

Furthermore, a truly captivating design, shining light, agreeable sweetness, pleasing beauty, and powerful truth – which is the stamp of divine mercy and seal of divine compassion – has been placed on the stamp of divine oneness in order to direct gazes towards it and attract hearts.

Yes, it is the strength of that mercy that attracts the gazes of conscious beings, draws them to it, and causes them to reach the seal of oneness and to observe the Single One,

and from that to truly manifest the address of “You alone do we worship, and from You alone do we seek help”.

Ve bu sırra binaen cüz'iyatta zahir bir surette sikke-i ehadiyeti gösterdiği gibi her bir nevide sikke-i ehadiyeti göstermek ve Zat-ı Ehad'i mülâhaza ettirmek için hâtem-i rahmaniyet içinde bir sikke-i ehadiyeti gösteriyor;

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
tâ külfetsiz herkes her mertebede
نَسْتَعِينُ deyip doğrudan doğruya Zat-ı Akdes'e hitap ederek müteveccih olsun.

İşte Kur'an-ı Hakîm, bu sır-ı azîmi ifade içindir ki kâinatın daire-i a'zamından mesela, semavat ve arzın hilkatinden bahsettiği vakit, birden en küçük bir daireden ve en dakik bir cüz'iden bahseder; tâ ki zahir bir surette hâtem-i ehadiyeti gösterebilir.

Mesela, hilkat-i semavat ve arzdan bahsi içinde hilkat-i insandan ve insanın sesinden ve simasındaki dekaik-ı nimet ve hikmetten bahis açar; tâ ki fikir dağılmasın, kalp boğulmasın, ruh mabudunu doğrudan doğruya bulsun.

Mesela

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ
أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَانِكُمْ
âyeti mezkûr hakikati mu'cizane bir surette gösteriyor.

Evet, hadsiz mahlukatta ve nihayetsiz bir kesrette vahdet sikkeleri, mütedâhil daireler gibi en büyüğünden en küçüğe kadar envai ve mertebeleri vardır.

Fakat o vahdet ne kadar olsa yine kesret içinde bir vahdettir, hakiki hitabı tam temin edemiyor.

Onun için vahdet arkasında ehadiyet sikkesi bulunmak lâzımdır.

Tâ ki kesreti hatıra getirmesin. Doğrudan doğruya Zat-ı Akdes'e karşı kalbe yol açsın.

Hem sikke-i ehadiyete nazarları çevirmek ve kalpleri celbetmek için o sikke-i ehadiyet üstünde gayet cazibedar bir nakış ve gayet parlak bir nur ve gayet şirin bir halâvet ve gayet sevimli bir cemal ve gayet kuvvetli bir hakikat olan rahmet sikkesini ve rahîmiyet hâtemini koymuştur.

Evet, o rahmetin kuvvetidir ki zîşuurun nazarlarını celbeder, kendine çeker ve ehadiyet sikkesine îsal eder ve Zat-ı Ehadiyeyi mülâhaza ettirir

ve ondan إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ deki hakiki hitaba mazhar eder.

It is because “In the Name of God, the Merciful, the Compassionate” is the index of Sura al-Fatiha and a [concise summary](#) of the Qur'an that

it is the sign and interpreter of this [mighty mystery](#).

The person who clasps it may travel through the levels of divine mercy.

And the person who causes this interpreter to speak may learn about [the mysteries of divine mercy](#) and behold [the lights of divine compassion](#) and pity.

Fifth Mystery

There is a Hadith which goes something like this: “God created man in the form of the Most Merciful.” {See, Bukhari, Isti'dhan, 1; Muslim, Birr, 115; Janna, 28; Musnad, ii, 244, 251, 315, 323, 434, 463, 519.}

It has been interpreted by some [Sufis](#) in an extraordinary way, unfitting for [the tenets of belief](#).

Some of them who were ecstasies even considered [man's spiritual nature](#) to be in [the form of the All-Merciful](#).

Since ecstasies are mostly immersed in [contemplation](#) and [confused](#), they are perhaps to be excused in holding views contrary to reality.

But on consideration, people in their right senses cannot accept ideas of theirs [that are contrary to the fundamentals of belief](#). If they do, they are in error.

Indeed, [the Most Pure and Holy Deity](#), who administers [with order](#) the whole universe as though it were a palace or house, and spins the stars as though they were particles and causes them to travel through space [with wisdom](#) and ease, and employs [minute particles](#) as though they were orderly officials,

has no partner, match, opposite, or [equal](#). So too, according to the meaning of the verse: [There is nothing whatever like unto Him, and He hears and sees \[all things\]\(42:11\)](#) He has no [form](#), like, or [peer](#), and there is nothing resembling Him or similar to Him.

#140

However, according to the meaning of the following verse and its parabolic comparison, [And His is the highest similitude in the heavens and the earth, and He is Exalted in Might, Full of Wisdom \(30:27\)](#) His [actions](#), attributes, and names may be considered.

That is to say, [allegory](#) and comparison may be used in connection with His actions.

One of the many things intended by the above-mentioned Hadith is:

“Man is in a form that displays the divine name of All-Merciful in its entirety.”

İşte Bismillahirrahmanirrahîm Fatiha'nın fihristesi ve Kur'an'ın [mücmel bir hülâsası](#) olduğu cihetle,

bu mezkûr [sırr-ı azîm](#)ın unvanı ve tercümanı olmuş.

Bu unvanı eline alan, rahmetin tabakatında gezebilir.

Ve bu tercümanı konuşturan, [esrar-ı rahmeti](#) öğrenir ve [envar-ı rahîmiyeti](#) ve şefkati görür.

Beşinci Sır

Bir hadîs-i şerifte vârid olmuş ki:

إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ

Bu hadîsi, bir kısım [ehl-i tarikat](#), [akaid-i imaniyeye](#) münasip düşmeyen acib bir tarzda tefsir etmişler.

Hattâ onlardan bir kısım ehl-i aşk, [insanın sima-yı manevîsine](#) bir [suret-i Rahman](#) nazarıyla bakmışlar.

Ehl-i tarikatın ekserinde sekr, ehl-i aşkın çoğunda [istiğrak](#) ve [iltibas](#) olduğundan, hakikate muhalif telakkilerinde belki mazurdurlar.

Fakat akli başında olanlar, fikren onların [esas-ı akaide münafî olan](#) manalarını kabul edemez. Etse hata eder.

Evet, bütün kâinatı bir saray, bir ev gibi [muntazam](#) idare eden ve yıldızları zerreler gibi [hikmetli](#) ve kolay çeviren ve gezdiren ve [zerrati](#) muntazam memurlar gibi istihdam eden [Zat-ı Akdes-i İlahî](#)'nin

şeriki, naziri, zıddı, [niddi](#) olmadığı gibi

لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

sırrıyla [sureti](#), misli, [misali](#), şebihi dahi olamaz.

Fakat

وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

sırrıyla, mesel ve temsil ile [şuunatına](#) ve sıfât ve esmasına bakılır.

Demek [mesel](#) ve temsil, [şuunat](#) nokta-i nazarında vardır.

Şu mezkûr hadîs-i şerifin çok makasından birisi şudur ki

“İnsan, ism-i Rahman'ı tamamıyla gösterir bir surettedir.”

Yes, as we explained before, the divine name of All-Merciful is manifested through the rays of a thousand and one names on the face of the universe,

and is apparent through the innumerable manifestations of **God's absolute dominicality** on the face of the earth.

Similarly, its **complete manifestation** is apparent in a small measure in **man's comprehensive form**, the same as on the faces of the earth and universe.

The Hadith suggests also that the evidences of **the Necessarily Existent One** offered by such proofs, mirrors, and manifestations of the Most Merciful as **animate creatures** and man are so certain, **clear**, and obvious that

just as it may be said of a shining mirror which reflects the image of the sun: "That mirror is the sun," indicating **the clarity** of its brilliance and **evidence**,

so it has been said and may be said: "Man is in the form of the All-Merciful One," indicating the clarity of his evidence and **completeness of his relation**.

It is in consequence of this mystery that the more **moderate** of **those who believed in the Unity of Existence** said: "**There is no existent but He**", as a way of expressing the clarity of this evidence and perfection of the relation.

O God! O Most Merciful One! Most Compassionate One! For the sake of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" have mercy on us as befits Your Compassionateness, and allow us to understand the mysteries of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" as befits Your Mercifulness. Amen.

Evet, sâbıkan beyan ettiğimiz gibi kâinatın simasında bin bir ismin şuâlarından tezahür eden ism-i Rahman görüldüğü gibi

zemin yüzünün simasında **rububiyet-i mutlaka-i İlahiye**nin hadsiz cilveleriyle tezahür eden ism-i Rahman gösterildiği gibi

insanın suret-i câmiasında küçük bir mikyasta zeminin siması ve kâinatın siması gibi yine o ism-i Rahman'ın **cilve-i etemmini** gösterir demektir.

Hem işarettir ki: Zat-ı Rahmanı'r-Rahîm'in delilleri ve âyineleri olan **zîhayat** ve insan gibi mazharlar o kadar o **Zat-ı Vâcibü'l-Vücud**'a delâletleri kat'î ve **vâzıh** ve zahirdir ki

güneşin timsalini ve aksini tutan parlak bir âyine parlaklığına ve **delâletinin vuzuhuna** işareten "O âyine güneştir." denildiği vakit,

"İnsanda suret-i Rahman var." vuzuh-u delâletine ve **kemal-i münasebetine** işareten denilmiş ve denilir.

Ve **ehl-i vahdetü'l-vücudun mutedil** kısmı "**Lâ mevcude illâ hû**" bu sırra binaen, bu delâletin vuzuhuna ve bu münasebetin kemaline bir unvan olarak demişler.

اللَّهُمَّ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِرْحَمْنَا كَمَا يَلِيقُ بِرَحِيمِيَّتِكَ وَفَهِّمْنَا أَسْرَارَ بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَمَا يَلِيقُ بِرَحْمَانِيَّتِكَ آمِينَ

Sixth Mystery

O unhappy man afflicted by boundless impotence and endless wants!

See from the following how valuable and acceptable an **intercessor** is divine mercy.

For it is a way to know **the All-Glorious Sovereign** in whose army both the stars and minute particles serve together **in perfect order and obedience**

– the Glorious **Monarch of Pre-Eternity and Post-Eternity**, who is **self-sufficient** and utterly without need.

He is **rich without limit** and in no way in need of the universe and its beings.

The whole cosmos is **under His command and direction**, utterly obedient beneath His **majesty and grandeur**, submissive before His sublimity.

That is divine mercy for you, O man! It raises you to the presence of **the One who lacks all need, the Eternal Sovereign**, and makes you His friend, addressee, and well-loved servant.

But just as you cannot reach the sun and are far from it

although it fills your mirror with its light, reflection, and manifestation, and you can in no way draw near to it;

in the same way you are infinitely distant from **the Most Pure and Holy One, the Sun of Pre-Eternity and Post-Eternity**, and cannot draw near to Him,

but the light of His mercy brings Him nearer to us.

O man! Anyone who finds this mercy finds an eternally unfailing treasury of light.

And the way to find it is by following the practices of **the Most Noble Messenger** (Upon whom be blessings and peace), **who was the most brilliant exemplar and representative of mercy, its most eloquent tongue and herald**, and **was described in the Qur'an as a "Mercy to All the Worlds"**.

The way to attain to this **embodiment of mercy who is a mercy to all the worlds** is to utter the prayer calling down God's blessings upon him. Indeed, the meaning of this prayer is mercy.

As a prayer of mercy for that **living** embodiment of divine mercy, it is a means of **reaching** the Mercy to All the Worlds (UWBP).

{See, Muslim, Salat, 11, 70; Tirmidhi, Witr, 21; Abu Da'ud, Salat, 36, 210; Witr, 26; Nasa'i, Jum'a, 5; Adhan, 37; Sahw, 55; Ibn Maja, Iqama al-Salat, 79; Darimi, Salat, 206; Riqaq, 58; Musnad, ii, 168, 375, 485; iii, 102, 445: iv, 8.}

Altıncı Sır

Ey hadsiz acz ve nihayetsiz fakr içinde yuvarlanan bîçare insan!

Rahmet, ne kadar kıymetli bir vesile ve ne kadar makbul bir **şefaatçi** olduğunu bununla anla ki

o rahmet, öyle bir **Sultan-ı Zülcelal**'e vesiledir ki yıldızlarla zerrat beraber olarak **kemal-i intizam ve itaatle** -beraber- ordusunda hizmet ediyorlar.

Ve O Zat-ı Zülcelal'in ve o **Sultan-ı ezel ve ebed**'in **istiğna-i** zatı var ve istiğna-i mutlak içindedir.

Hiçbir cihetle kâinata ve mevcudata ihtiyacı olmayan bir **Ganiyy-i Ale'l-ıtlak**'tır.

Ve bütün kâinat **taht-ı emir ve idaresinde** ve **heybet ve azameti** altında nihayet itaatte, celaline karşı tezellüldedir.

İşte rahmet seni ey insan! O **Müstağni-i Ale'l-ıtlak**'ın ve **Sultan-ı Sermedî**'nin huzuruna çıkarır ve ona dost yapar ve ona muhatap eder ve sevgili bir abd vaziyetini verir.

Fakat nasıl sen güneşe yetişemiyorsun, çok uzaksın, hiçbir cihetle yanaşamıyorsun.

Fakat güneşin ziyası, güneşin aksini, cilvesini senin âyinen vasıtasıyla senin eline verir.

Öyle de o **Zat-ı Akdes**'e ve o **Şems-i Ezel ve Ebed**'e biz çendan nihayetsiz uzağız, yanaşamayız.

Fakat onun ziya-i rahmeti, onu bize yakın ediyor.

İşte ey insan! Bu rahmeti bulan, ebedî tükenmez bir hazine-i nur buluyor.

O hazineyi bulmasının çaresi: **Rahmetin en parlak bir misali ve mümessili ve o rahmetin en belîğ bir lisanı ve dellâli olan ve Rahmeten li'l-âlemîn unvanıyla Kur'an'da tesmiye edilen Resul-i Ekrem** aleyhissalâtü vesselâmin sünnetidir ve tebaiyetidir.

Ve bu **Rahmeten li'l-âlemîn olan rahmet-i mücessemeye** vesile ise salavattır. Evet, salavatın manası, rahmettir.

Ve o **zîhayat** mücessem rahmete, rahmet duası olan salavat ise o Rahmeten li'l-âlemîn'in **vusulüne** vesiledir.

So, make this prayer the means to the mercy to all the worlds for yourself, and at the same time make him the means of reaching **the mercy of the Most Merciful One**.

The whole Muslim community in all its vastness uttering this prayer which is synonymous with mercy for the Mercy to All the Worlds (UWBP)

proves in brilliant fashion what a precious gift is divine mercy, and how broad is its sphere.

#142

To Conclude: Just as the most precious jewel in the treasury of mercy is the Prophet Muhammad (Upon whom be blessings and peace), its doorkeeper,

so is its first key "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate",

and its most easy key the prayer for the Prophet (UWBP).

O God! Through the truth of "In the Name of God, the Merciful, the Compassionate" grant blessings and peace to the one whom You sent as a mercy to all the worlds as befits Your mercy, and in veneration of him, and to all his Family and Companions.

And grant us mercy so as to make us free of want for the mercy of any other than You from among Your creatures. AMEN.

The Fifteenth Flash

This consists of the Indexes of Sözlür (The Words), Mektûbat (Bediuzzaman Said Nursi – Letters 1928-1932), and Lem'alar (The Flashes Collection), from the First to the Fourteenth Flash. They have been included in the relevant volumes and not been published here.

#143

The Sixteenth Flash

In His Name, be He glorified!
And there is nothing but it glorifies Him with praise. (17:44)
Peace be upon you, and God's mercy and blessings!

My Dear and Loyal Brothers Hoja Sabri, Hâfız 'Ali, Mes'ud, the Mustafa's, Husrev, Re'fet, Bekir Bey, Rüşdü, the Lütfi's, Hâfız Ahmed, Shaykh Mustafa, and the others!

Öyle ise sen salavatı kendine, o Rahmeten li'l-âlemîn'e vesile yap ve o zatı da **rahmet-i Rahman**'a vesile ittihaz et.

Umum ümmetin Rahmeten li'l-âlemîn olan Aleyhissalâtü vesselâm hakkında hadsiz bir kesretle rahmet manasıyla salavat getirmeleri,

rahmet ne kadar kıymetli bir hediye-i İlahiye ve ne kadar geniş bir dairesi olduğunu parlak bir surette ispat eder.

Elhasıl: Hazine-i rahmetin en kıymetli pırlantası ve kapıcısı Zat-ı Ahmediye aleyhissalâtü vesselâm olduğu gibi

en birinci anahtarı dahi Bismillahirrahmanirrahîm'dir.

Ve en kolay bir anahtarı da salavattır.

اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ اَسْرَارِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ صَلِّ وَسَلِّمْ
مَنْ اَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِيْنَ كَمَا يَلِيْقُ بِرَحْمَتِكَ وَ بِحُرْمَتِهِ
وَ عَلٰى اٰلِهِ وَ اَصْحَابِهِ اَجْمَعِيْنَ
□

وَ اَرْحَمْنَا رَحْمَةً تُغْنِيْنَا بِهَا عَنْ رَحْمَةٍ مِنْ سِوَاكَ مِنْ
خَلْقِكَ اٰمِيْنَ

Onbeşinci Lem'a

Risale-i Nur Külliyyatının Sözlür, Mektubat ve Ondördüncü Lem'aya kadar olan kısmının fihristesidir. Her kısmın fihristesi, yani Sözlür kısmının fihristesi, Sözlür Mecmuasında bulunduğundan, Mektubat ve Lem'aların da kendilerine ait fihristeleri o mecmuaların âhirlerine ilhak edildiğinden burada yazılmadı.

Onaltıncı Lem'a

بِسْمِهِ
وَ اِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşlerim Hoca Sabri, Hâfız Ali, Mesud, Mustafalar, Hüseyin, Re'fet, Bekir Bey, Rüşdü, Lütfuler, Hâfız Ahmed, Şeyh Mustafa vesaire...

It occurred to my heart to explain to you in concise informative fashion four small matters that have been the subject of curiosity and questions.

The First

Certain of our brothers like Çaprazzâde Abdullah Efendi had heard related from the diviners of realities that this last Ramadan a relief from difficulties, a victory, would occur for the Sunnis, whereas it did not occur.

Why do such people of sainthood and illumination make predictions that are contrary to reality? They asked me, and a summary of the reply I gave them, with which I was inspired, is this:

It says in a Hadith: "Sometimes a calamity is visited on a person, but if it meets with almsgiving, it is repelled."

**{ al-Hakim, al-Mustadrak, i, 492; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 30; Tirmidhi, Zakat, 28; Tabarani, al-Mu'jam al-Kabir, viii, 261; al-Bayhaqi, Shu'ab al-Iman, iii, 245.}*

The underlying meaning of this Hadith shows that while appointed events are going to come to pass under certain conditions, they do not occur.

That is to say, the appointed events of which the people of illumination are aware are not absolute, but restricted by certain conditions;

if the conditions are not fulfilled, the event does not occur.

However the event, like the appointed hour of death, which is suspended, is written and determined in the Tablet of Appearance and Dissolution, which is a sort of notebook of the Pre-Eternal Tablet. {See, al-Nawawi, Sharh Sahih Muslim, xvi, 114; Ibn Hajar, Fath al-Bari, x, 415-6.}

It is only extremely rarely that illuminations penetrate as far as the Pre-Eternal Tablet; mostly they cannot rise that far.

#144

In consequence, predictions made as a result of interpretations or illuminations this last Ramadan and Feast of Sacrifices or at other times that do not occur

because the conditions on which they were dependent were not fulfilled, do not give the lie to those who told of them.

For they were determined, but did not come about because the conditions were not fulfilled.

Yes, the sincere prayers of the majority of the Sunnis that innovations in the month of Ramadan be abrogated formed a condition and important reason.

But since innovations had entered the mosques in Ramadan, they hindered the acceptance of the supplications, and the relief did not arrive.

Sizlere meraklı ve medar-ı sual olmuş dört küçük meseleyi malûmat kabîlinden muhtasar bir surette beyan etmeğe kalbimde bir hatıra hissettim.

Birincisi

Kardeşlerimizden Çaprazzade Abdullah Efendi gibi bazı adamlar, ehl-i keşiften rivayeten bu geçen ramazanda Ehl-i Sünnet ve Cemaat için bir ferec, bir fütuhat olacağını haber verdikleri halde zuhur etmedi.

Böyle ehl-i velayet ve keşif, neden hilaf-ı vaki haber veriyorlar? Benden sordular. Ben de birden sünuhât kabîlinden olarak verdiğim cevabın muhtasarı şudur:

Hadîs-i şerifte vârid olmuştur ki: "Bazen bela nâzil oluyor; gelirken karşısına sadaka çıkar, geri çevirir."

Şu hadîsin sırrı gösteriyor ki mukadderat, bazı şeraitle vukua gelirken geri kalır.

Demek, ehl-i keşfin muttali olduğu mukadderat mutlak olmadığını, belki bazı şeraitle mukayyed bulunduğunu

ve o şeraitin vuku bulmamasıyla o hâdis de vukua gelmiyor.

Fakat o hâdis, ecel-i muallak gibi Levh-i Ezelî'nin bir nevi defteri hükmünde olan Levh-i Mahv-İspat'ta mukadder olarak yazılmıştır.

Gayet nadir olarak Levh-i Ezelî'ye kadar keşif çıkar. Ekseri oraya çıkamıyor.

İşte bu sırra binaen, geçen ramazan-ı şerifte ve Kurban Bayramı'nda ve daha başka vakitlerde istihraça binaen veya keşfiyat nevinden verilen haberler,

muallak oldukları şeraiti bulamadıkları için vukua gelmemişler ve haber verenleri tekzip etmiyorlar.

Çünkü mukadder imiş fakat şartı gelmeden o da vukua gelmemiş.

Evet, ramazan-ı şerifte bid'aların ref'ine Ehl-i Sünnet ve Cemaat'in ekseriyetle hâlis duası bir şart ve bir sebep-i mühim idi.

Maalesef camilere ramazan-ı şerifte bid'alar girdiğinden, duaların kabulüne set çekip ferec gelmedi.

Just as in accordance with the above Hadith, alms-giving repels calamities,

the sincere supplications of the majority attract a general release from troubles.

Since the power of attraction was not formed, the victory was not given.

Second Curious Question

The last two months there has been a lively political situation in the face of which some attempt should have been made to alleviate conditions both for myself and the brothers with whom I am connected. While there was a strong possibility that this could have been achieved,

I attached no importance to the situation, and on the contrary, had an idea in support of 'the worldly' who oppress me.

A number of people were astonished at this. They said: "What do you think about the policies followed by those at the head of these innovators and in part dissembling people who torment you, so that you do nothing to them?"

A summary of my reply is as follows:

The greatest danger facing the people of Islam at this time is their hearts being corrupted and belief harmed through the misguidance that arises from science and philosophy.

The sole solution for this is light; it is to show light so that their hearts may be reformed and their belief, saved.

If one acts with the club of politics and prevails over them, the unbelievers descend to the degree of dissemblers.

And dissemblers are worse than unbelievers. That is to say, the club cannot heal the heart at this time,

for then unbelief enters the heart and is concealed, and is transformed into dissembling.

And at this time, a powerless person like myself cannot employ both of them, the club and the light.

For this reason I am compelled to embrace the light with all my strength and cannot consider the club of politics whatever form it is in.

We are not charged with physical jihad at the moment, whatever that duty demands.

Yes, in accordance with a person's way, a club is necessary to form a barrier against the assaults of the unbelievers or apostates.

But we only have two hands. Even if we had a hundred hands, they would be sufficient only for the light. We do not have any other hands with which to hold the club!

Nasıl ki sâbık hadîsin sırrıyla: Sadaka, belayı ref' eder.

Ekseriyetin hâlis duası dahi ferec-i umumîyi cezbeder.

Kuvve-i cazibe vücuda gelmediğinden fütuhât da verilmedi.

İkinci Meraklı Sual

Bu iki ay zarfında heyecanlı bir vaziyet-i siyasiye karşısında bana hem alâkadar olduğum çok kardeşlerime kavî bir ihtimal ile ferah verecek bir teşebbüs etmek lâzımken,

o vaziyete hiç ehemmiyet vermeyerek bilakis beni tazyik eden ehl-i dünyanın lehinde olarak bir fikirde bulundum.

Bazı zatlar hayret içinde hayrette kaldılar. Dediler ki: "Sana işkence eden bu mübtedi' ve kısmen münafık baştaki insanların takip ettikleri siyaseti nasıl görüyorsun ki ilişmiyorsun?"

Verdiğim cevabın muhtasarı şudur ki:

Bu zamanda ehl-i İslâm'ın en mühim tehlikesi, fen ve felsefeden gelen bir dalaletle kalplerin bozulması ve imanın zedelenmesidir.

Bunun çare-i yegânesi: Nurdur; nur göstermektir ki kalpler ıslah olsun, imanlar kurtulsun.

Eğer siyaset topuzuyla hareket edilse, galebe çalınsa o kâfirler münafık derecesine iner.

Münafık, kâfirden daha fenadır. Demek, topuz böyle bir zamanda kalbi ıslah etmez.

O vakit küfür kalbe girer, saklanır; nifaka inkılab eder.

Hem nur hem topuz; ikisini, bu zamanda benim gibi bir âciz yapamaz.

Onun için bütün kuvvetimle nura sarılmaya mecbur olduğumdan, siyaset topuzu ne şekilde olursa olsun bakmamak lâzım geliyor.

Amma maddî cihadın muktezası ise o vazife şimdilik bizde değildir.

Evet, ehline göre kâfirin veya mürtedin tecavüzatına set çekmek için topuz lâzımdır.

Fakat iki elimiz var. Eğer yüz elimiz de olsa ancak nura kâfi gelir. Topuzu tutacak elimiz yok!

Why do you violently oppose war, although, with foreign forces like the British and Italians interfering in the government recently,

it would have excited Islamic zeal -the true point of support and source of moral strength of this country's government-

and been a means to an extent of reviving the marks of Islam and repulsing innovations?

Why have you offered prayers for its being settled by peaceful means

and come out fervently in support of the innovators' government? Is this not indirect support of innovations?

The Answer: We want relief, release, happiness, and victory, but not with the sword of the unbelievers.

Let their swords be the end of them! We are not in need of any advantage proceeding from them.

In fact it is those obstinate Europeans who have set the dissemblers to pester the people of belief, and have raised the atheists.

As for the calamity of war, it would cause great harm to our service of the Qur'an.

The majority of our most valuable, self-sacrificing brothers are under the age of forty-five,

and would be forced because of war to leave their sacred service of the Qur'an and enroll in the army.

If I had the money, I would gladly pay the thousand liras necessary to exempt each of such valuable brothers from military service.

With hundreds of my valuable brothers leaving the Qur'anic service of the Risale-i Nur and

laying hands on the club of physical jihad, I feel a loss in myself of a hundred thousand liras.

These two years of Zekâi's military service, even, have caused perhaps a thousand liras of his immaterial profit to be lost. Anyway...

Like the One Powerful Over All Things sweeps and cleans in a minute the atmosphere filled with clouds and shows the shining sun in clear skies,

so He may dispel these black, merciless clouds and show the truths of the Shari'a like the sun, and give them without expense or trouble.

We await it from His mercy that He will not sell them to us expensively.

May He give intelligence to the heads of those at the top, and belief to their hearts; that would be enough. Then matters would put themselves to rights.

Bu yakında İngiliz ve İtalya gibi ecnebilerin bu hükûmete ilişmesiyle,

eskiden beri bu vatandaki hükûmetin hakiki nokta-i istinadı ve kuvve-i maneviyesinin menbâi olan hamiyet-i İslâmiyeyi tehyic etmekle

şair-i İslâmiyenin bir derece ihyasına ve bid'aların bir derece def'ine medar olacağı halde,

neden şiddetle harp aleyhinde çıktın ve bu meselenin asayişle halledilmesini dua ettin

ve şiddetli bir surette mübtedilerin hükûmetleri lehinde taraftar çıktın? Bu ise dolayısıyla bid'alara tarafgirliktir?

Elcevap: Biz, ferec ve ferah ve sürur ve fütuhât isteriz. Fakat kâfirlerin kılınca ile değil.

Kâfirlerin kılınçları başlarını yesin, kılınçlarından gelen fayda bize lâzım değil.

Zaten o mütemerrid ecnebilerdir ki münafıkları ehl-i imana musallat ettiler ve zındıkları yetiştirdiler.

Hem harp belası ise hizmet-i Kur'anîyemize mühim bir zarardır.

Bizim en fedakâr ve en kıymettar kardeşlerimizin ekserisi kırk beşten aşağı olduğundan,

harp vasıtasıyla vazife-i kudsiye-i Kur'anîyeyi bırakıp askere gitmeye mecbur olacaktılar.

Benim param olsa, hüsn-ü rızam ile böyle kıymettar kardeşlerimin her birisini askerlikten kurtarmak için bedel-i nakdiye bin lira kadar da olsa verirdim.

Böyle yüzer kıymettar kardeşlerimizin hizmet-i Kur'anîye-i Nuriyeyi bırakıp

maddî cihad topuzuna el atmakta, yüz bin lira kendi zararımızı hissediyordum.

Hattâ Zekâi'nin bu bir iki sene askerliği, belki bin lira kadar manevî faydasını kaybettirdi. Her ne ise...

Kâdir-i küllî şey, bir dakikada bulutlarla dolmuş cevvi havayı süpürüp temizleyerek, semanın berrak yüzünde ziyadar güneşi gösterdiği gibi

bu zulümatlı ve rahmetsiz bulutları da izale edip hakaik-i şeriatı güneş gibi gösterir ve ucuz ve dağdağsız verebilir.

Onun rahmetinden bekleriz ki bize pahalı satmasın.

Baştakilerin başlarına akıl ve kalplerine iman versin, yeter. O vakit kendi kendine iş düzelir.

Fourth Curious Question

They ask: "Since what you hold in your hand is light, not a club, and light may not be objected to, nor fled from, nor can harm come from showing it,

why do you advise caution to your friends, and prevent them showing many light-filled parts of the Risale-i Nur to people?"

#146

A brief reply to the question is this:

The heads of most of those at the top are drunk and they cannot read them. And even if they do read them, they cannot understand them; they give them the wrong meaning, and interfere.

They should not be shown them until they come to their senses lest they interfere.

There are also many unscrupulous people who out of spite or ambition or fear, deny the light or close their eyes to it.

Therefore, I advise my brothers to be cautious and not to give the truths to those who are unfit, {See, Ibn Maja, Muqaddima, 17.}

or do things which excite the suspicions of 'the worldly.'

**{An anecdote about an event that could have led to something serious: yesterday morning the son-in-law of one of my friends came to me.*

Joyfully, as one bearing good news, he said to me: "They've printed one of your books in Isparta and a lot of people are reading it."

I replied: "That prohibited one hasn't been printed; a number of copies have been obtained by means of a hectograph, about which the government can say nothing."

And I added: "Be careful not to say anything about this to those two dissemblers, your friends. They're looking for something to use as a pretext."

My friends! The man was the son-in-law of one of my friends, and in that connection may also be thought of as my friend,

but because he is the barber he is the friend of the unscrupulous teacher and dissembling District Officer.

One of our brothers apparently said something there without being aware of it,

so it was a good thing that he came first and told me about it. I warned him and anything untoward was forestalled.

And behind this screen the duplicating machine published thousands of copies. }

Dördüncü Meraklı Soru

Diyorlar ki madem sizin elinizdeki nurdur, topuz değildir; nura karşı muaraza edilmez ve nurdan kaçılmaz ve nurun izharından zarar gelmez.

Neden arkadaşlarınıza ihtiyatı tavsiye ediyorsunuz? Çok nurlu risaleleri halklara gösterilmesini men'ediyorsunuz?

Bu suale karşı cevabın muhtasar meali şudur ki:

Başlardaki başların çoğu sarhoş, okumaz. Okusa da anlamaz. Yanlış mana verip ilişir.

İlişmemesi için akli başına gelinceye kadar göstermemek lâzım geliyor.

Hem çok vicdansız insanlar var ki garaz veya tama' veyahut havf cihetiyle nuru inkâr eder veya gözünü kapar.

Onun için kardeşlerime de tavsiye ediyorum ki ihtiyat etsinler, nâ-ehillerin eline hakikatleri vermesinler.

Hem ehl-i dünyanın evhamını tahrik edecek işlerde bulunmasınlar.

{(Hâşiye): Ciddi bir meseleye vesile olabilecek bir latife: Dünkü gün sabahleyin bir dostumun damadı Mehmed yanıma geldi.

Mesrurane, beşaretkârane dedi ki: "Senin bir kitabını Isparta'da tabetmişler, çoklar okuyorlar."

Ben dedim: "O, yasak olan tab değil belki müstensihle bazı nüshalar alınmış ki hükûmet ona bir şey demez."

Hem dedim: "Sakın bunu senin dostun olan iki münafiğa söyleme. Onlar böyle bir şey arıyorlar ki bahane etsinler."

İşte kardeşlerim, bu adam çendan bir dostumun damadıdır, o münasebetle benim de ahabım sayılır.

Fakat berberlik münasebetiyle vicdansız muallim ve münafık müdürün dostudur.

Orada kardeşlerimizden birisi bilmeyerek öyle söylemiş.

İyi oldu ki en evvel geldi, bana haber verdi. Ben de tenbih ettim, fenalığın önü alındı.

Ve teksir makinesi binler nüshaları bu perde altında neşretti. }

Conclusion

Today I received a letter from Re'fet Bey. In connection with his question about the Prophet's (UWBP) beard, I say this:

It is established by Hadiths that the number of hairs from the blessed beard of the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) was small.

But despite their being few -for instance, thirty, forty, fifty or sixty- the fact that there are hairs from the blessed beard in thousands of places caused me much thought at one time.

It occurred to me then that what is known as his blessed beard consists not only of its hairs, but also the hair of his blessed head, which the Companions, who neglected nothing, * preserved when he cut it. **{See, Bukhari, Wudu', 33; Muslim, Hajj, 311-26; Musnad, iii, 133, 137.}*

His luminous, blessed hair, which would be preserved for ever, numbered thousands and may be equal to what is now extant.

I also wondered at that time whether or not it was established with sound documentary evidence that the hair found in all mosques was the Messenger's (UWBP) hair so that it was acceptable to visit it.

Then it occurred to me that it was the cause of visits, and of benedictions being uttered for the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace), and his being venerated and loved, * and thus was not looked at for what it actually was.

**{See, Muslim, Salat, 11, 70; Tirmidhi, Witr, 21; Abu Da'ud, Salat, 36, 210; Witr, 26; Nasa'i, Jum'a, 5; Adhan, 37; Sahw, 55; Ibn Maja, Iqama al-Salat, 79; Darimi, Salat, 206; Riqaq, 58; Musnad, ii, 168, 375, 485; iii, 102, 445: iv, 8.}*

Therefore, even if the hair was not truly from the Messenger's (UWBP) blessed beard,

since it was held to be so because of its appearance, and it functioned as a means of veneration, regard, and benedictions,

it did not have to be authenticated. So long as there was no definite evidence to the contrary, that was sufficient.

For generally held opinions and the acceptance of the Islamic community count as a sort of proof.

If some of the pious object to such matters on grounds of fear of God, or caution, or resolution, they do so in particular cases.

And if they say it is an innovation, it should be included among commendable innovations, for it is a means of benedictions for the Prophet (UWBP) being recited.

Hâtime

Bugün Re'fet Bey'in bir mektubunu aldım. Lihye-i Şerife hakkındaki suali münasebetiyle diyorum ki:

Hadîsçe sabittir ki Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâmin Lihye-i Saadetinden düşen saçların taneleri mahduddur.

Otuz kırk tane veya elli altmış tane gibi az bir miktarda iken, binler yerde Lihye-i Saadetin saçları bulunması, beni bir zaman çok düşündürdü.

O vakit hatırıma gelmiş ki lihye-i Saadet, yalnız Lihye-i Şerifin saçlarından ibaret değil belki re's-i mübareğinin tıraş oldukça hiçbir şeyini kaybetmeyen sahabeler,

o nurlu ve mübarek ve daimî yaşayacak saçları muhafaza etmişler. Onlar binlerdir. Şimdiki mevcuda müsavi gelebilirler.

Yine o vakit hatırıma geldi ki acaba her camide bulunan, sened-i sahih ile bu saç Hazret-i Risalet'in saç olduğu sabit midir ki ona karşı ziyaret makbul olabilsin?

Birden hatıra geldi ki o saçların ziyareti, vesiledir. Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâma karşı salavat getirmeye sebep ve bir hürmet ve muhabbete medardır. Vesilelik ciheti o şeyin zatına bakmaz, vesilelik cihetine bakar.

Onun için eğer bir saç hakiki olarak Lihye-i Saadetten olmazsa,

madem zahir hale göre öyle telakki edilmiş ve o vesilelik vazifesini yapıyor ve hürmete ve teveccühe ve salavata vesile oluyor;

kat'î senet ile o saçın zatını teşhis ve tayin lâzım değildir. Yalnız, aksine kat'î delil olmasın, yeter.

Çünkü telakkiyat-ı âmme ve kabul-ü ümmet, bir nevi hüccet hükmüne geçer.

Bazı ehl-i takva böyle işlerde, ya takva veya ihtiyat veya azîmet noktasında ilişkeler de hususi ilişirler.

Bid'a da deseler, bid'a-i hasene nevinde dâhildir. Çünkü vesile-i salavattır.

Re'fet Bey said in his letter that the matter had led to an argument among the brothers.

I advise my brothers that they do not argue in such a way as to cause differences and conflict; they should grow accustomed to discussing things as an exchange of ideas, without arguing.

#148

In His Name, be He glorified!
And there is nothing but it glorifies Him with praise. (17:44)
Peace be upon you and God's mercy and blessings.

My Dear and Loyal Brothers from Senirkent, İbrahim, Şükrü, Hâfız Bekir, Hâfız Hüseyin, Hâfız Receb Efendi!

The atheists have for a long time objected to the three matters you sent with Hâfız Tevfik.

The First: According to the explicit meaning of the verse, "Until when he reached the setting of the sun, he found it set in a spring of murky water," (18:86) he saw the sun setting in a hot, mud spring.

The Second: Where is the barrier of Dhu'l-Qarnayn?

The Third: This is about Jesus (UWP) coming at the end of time * and killing the Dajjal. **

**{See, Muslim, Fitan, 110; Tirmidhi, Fitan, 59, 62; Abu Da'ud, Malahim, 14; Ibn Maja, Fitan, 33; Musnad, iii, 420; iv, 181, 226, 390; vi, 75.}*

***{The Dajjal is the Antichrist, related to appear at the end of time. (Tr.)}*

The answers to these questions are lengthy, so indicating them briefly we say this:

Since the verses of the Qur'an express matters in accordance with the styles of Arabic, in conformity with apparent meanings, in a way everyone will understand, they frequently explain things in the form of metaphors, allegories, and comparisons.

So to consider the verse, "set in a spring of murky water" Dhu'l-Qarnayn saw the sun setting on the shores of the Atlantic Ocean, which appeared to be a boiling, muddy spring, or in the fiery, smoking crater of a volcano.

That is, evidently the Atlantic Ocean appeared to Dhu'l-Qarnayn in the distance as the large pool of a spring surrounded by a swamp which in the intense heat of summer was steaming and vaporizing; he saw the sun's apparent setting in a part of it.

Re'fet Bey mektubunda diyor: "Bu mesele ihvanlar beyninde medar-ı münakaşa olmuş."

Kardeşlerime tavsiye ediyorum ki inşikaka ve iftiraka sebebiyet veren münakaşa etmesinler. Yalnız müdavele-i efkâr suretinde nizâsız mübahaseye alışsınlar.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık Senirkentli kardeşlerim İbrahim, Şükrü, Hâfız Bekir, Hâfız Hüseyin, Hâfız Receb Efendiler!

Hâfız Tevfik ile gönderdiğiniz üç meseleye mülhidler eskiden beri ilişıyorlar.

Birincisi:

تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ
وَجَدَهَا

âyetinin ifade ettiği zahir manasına göre: Güneşin, hararetili ve çamurlu bir çeşme suyunda gurûb ettiğini görmüş, diyor.

İkincisi: Sedd-i Zülkarneyn nerededir?

Üçüncüsü: Âhir zamanda Hazret-i İsa'nın (as) geleceğine ve Deccal'ı öldüreceğine dairdir.

Bu suallerin cevapları uzundur. Yalnız muhtasar bir işaretle deriz ki:

Âyât-ı Kur'aniye, üslub-u Arabiye üzerine ve zahir nazara göre umumun anlayacağı bir tarzda ifade ettiği için çok defa teşbih ve temsil suretinde beyan ediyor.

İşte تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ yani güneşin, hararetili ve çamurlu bir çeşme gibi görünen Bahr-i Muhit-i Garbî'nin sahilinde veya volkanlı, alevli, dumanlı dağın gözünde gurûb ettiğini Zülkarneyn görmüş.

Yani zahir nazarda Bahr-i Muhit-i Garbî'nin sevhilinde, yazın şiddet-i hararetiyle etrafındaki bataklık hararetilenmiş, tebahhur ettiği bir zamanda o buhar arkasında büyük bir çeşme havzası suretinde uzaktan Zülkarneyn'e görünen Bahr-i Muhit'in bir kısmında güneşin zahiri gurûbunu görmüş.

Or he saw **the sun, the eye of the skies**, being hidden in a new, fiery crater at the summit of a volcano which was spewing out rocks, earth, and lava.

Yes, the All-Wise Qur'an's miraculously eloquent expression teaches many matters with this sentence.

Firstly, it explains that Dhu'l-Qarnayn's journey to the west coincided with the intense heat of summer, the area of a swamp, sunset, and the time of a volcanic eruption, and so alludes to many instructive matters, such as the complete conquest of Africa.

It is well-known that the sun's motion is apparent, indicating the hidden movement of the earth and giving news of it.

What it intends is not the actual setting of the sun. Also the spring is a metaphor. From the distance a large sea appears to be a small pool.

#149

It is most meaningful and apt according to the mysteries of eloquence* to liken a sea appearing beyond swamps with mists and vapours rising from it due to the heat to a muddy spring, with word 'ayn, which in Arabic means both **spring**, and **sun**, and **eye**.

**{In accordance with the mysteries of rhetoric the word "spring" ('ayn) in "in a spring of murky water" makes a subtle allusion,*

as follows: after gazing on the beauty of divine mercy on the face of the earth, the eye of the sun in the face of the sky

– and after beholding divine tremendousness above, the eye of the sea in the earth –

these two eyes close one within the other, and the eyes on the earth close also.

Thus, with one miraculous word the Qur'an recalls this, and alludes to eyes resting from their duties.}

It appeared like that to Dhu'l-Qarnayn because of the distance.

So too, the Qur'an comes from the sublime throne and commands the heavenly bodies, so its heavenly address stating that

the subjugated sun, which performs the duty of a lamp in this guesthouse of the Most Merciful One, is hidden in a dominical spring like the Atlantic Ocean,

is fitting for its loftiness and sublimity; with its miraculous style it shows the sea to be a hot spring and steaming eye.

And that is how it appears to heavenly eyes.

In Short: The use of the term "a muddy spring" for the Atlantic Ocean indicates that Dhu'l-Qarnayn saw that huge ocean as a spring due to the distance.

Veya volkanlı, taş ve toprak ve maden sularını karıştırarak fışkıran bir dağın başında yeni açılmış ateşli gözünde, **semavâtın gözü olan güneşin** gizlendiğini görmüş.

Evet, Kur'an-ı Hakîm'in mu'cizane belâgat-ı ifadesi bu cümle ile çok mesaili ders veriyor.

Evvela: Zülkarneyn'in mağrib tarafına seyahati, şiddet-i hararet zamanında ve bataklık tarafına ve güneşin gurûb âvânına ve volkanlı bir dağın fışkırması vaktine tesadüf ettiğini beyan etmekle, Afrika'nın tamam istilası gibi çok ibretli meselelere işaret eder.

Malûmdur ki görünen hareket-i şems, zahîrîdir ve küre-i arzın mahfî hareketine delildir; onu haber veriyor.

Hakikat-i gurûb murad değildir. Hem çeşme, teşbihtir. Uzaktan büyük bir deniz, küçük bir havuz gibi görünür.

Harareten çıkan sis ve buharlar ve bataklıklar arkasında görünen bir denizi, çamur içinde bir çeşmeye teşbihi ve Arapça hem **çeşme**, hem **güneş** hem **göz** manasında olan **عَيْن** kelimesi, esrar-ı belâgatça gayet manidar ve münasıptır.

*{(Hâşiye): **عَيْن** فِي عَيْنٍ حَمِيَّةٍ deki **عَيْن** tabiri, esrar-ı belâgatça latîf bir manayı remzen ihtar ediyor.*

Şöyle ki: "Sema ve yüzü, Güneş gözüyle zeminin yüzündeki cemal-i rahmeti seyirden sonra,

zemin dahi deniz gözüyle yukarıdaki azamet-i İlahiye'yi temaşayı müteakip;

o iki göz birbiri içine kapanırken rûy-i zemindeki gözleri kapıyor."

diye mu'cizane bir kelime ile hatırlatıyor ve gözler vazifesine paydos işaretine işaret ediyor.}

Zülkarneyn'in nazarında uzaklık cihetiyle öyle görüldüğü gibi

arş-ı a'zamdan gelen ve ecrâm-ı semaviyeye kumanda eden semavî hitab-ı Kur'anî,

bir misafirhane-i Rahmaniyyede sirac vazifesini gören musahhar güneşi Bahr-i Muhit-i Garbî gibi bir çeşme-i Rabbanîde gizleniyor demesi,

azamet-i ulviyetine yaklaşıyor ve mu'cizane üslubu ile denizi hararetli bir çeşme ve dumanlı bir göz gösterir.

Ve semavî gözlere öyle görünür.

Elhasıl: Bahr-i Muhit-i Garbî'yi çamurlu bir çeşme tabiri, Zülkarneyn'e nisbeten uzaklık noktasında o büyük denizi bir çeşme gibi görmüş.

But because the Qur'an sees everything from close to, it did not see what Dhu'l-Qarnayn saw, which was a sort of illusion.

Indeed, since the Qur'an comes from the heavens and looks to them, it sometimes sees the earth as an arena, sometimes as a palace, sometimes as a cradle, and sometimes as a page.

So its calling the vast misty, vaporous Atlantic Ocean a spring shows its lofty sublimity.

Your Second Question

Where is the barrier of Dhu'l-Qarnayn? Who were Gog and Magog?

The Answer: Long ago I wrote a treatise about this question and it silenced the atheists.

I do not have it with me now, and my memory is not working and helping me.

Also, this question is discussed briefly in the Third Branch of the Twenty-Fourth Word.

We shall therefore only indicate very briefly two or three points about it, as follows:

According to explanations given by investigative scholars, and as indicated by the title Dhu'l-Qarnayn,

names beginning with the suffix Dhu, like Dhu'l-Yazan, were used by the kings of Yemen, so this Dhu'l-Qarnayn was not Alexander the Great.

He was one of the kings of Yemen (1) who lived at the time of Abraham (UWP) (2) and received instruction from Khidr. (3)

{(1)See, Abu Su'ud, Tafsir Abi Su'ud, v, 239-40; Ibn Hajar, Fath al-Bari, vi, 385; al-Alusi, Ruh al-Ma'ani, xvi, 27.

(2) See, al-Qurtubi, al-Jami' li-Ahkam al-Qur'an, xi, 47; Ibn Kathir, Tafsir al-Qur'an, i, 180; iii, 101; Ibn Hajar, Fath al-Bari, vi, 382; al-Faqihi, Ahbar Makka, iii, 221.

(3)See, al-Qurtubi, al-Jami' li-Ahkam al-Qur'an, xi, 47.}

#150

Alexander the Greek lived approximately three hundred years before Christ, and was taught by Aristotle.

*{See, Ibn Hajar, Fath al-Bari, vi, 382-3; al-Shawkani, al-Fath al-Qadir, iii, 307; al-Khamawi, Mu'jam al-Buldan, i, 184; al-Hakim, al-Mustadrak, ii, 17, 488.}

Human history goes back in regular fashion approximately three thousand years.

This deficient and short view of history is not accurate concerning pre-Abrahamic times.

It continues back either as superstition, or as denial, or in very abbreviated form.

Kur'an'ın nazarı ise her şeye yakın olduğu cihetle, Zülkarneyn'in galat-ı his nevindeki nazarına göre bakamaz,

belki Kur'an semavata bakarak geldiğinden küre-i arzı kâh bir meydan kâh bir saray bazen bir beşik bazen bir sahife gibi gördüğünden;

sisli, buharlı koca Bahr-i Muhit-i Atlas-ı Garbî'yi bir çeşme tabir etmesi, azamet-i ulviyetini gösteriyor.

İkinci Sualiniz

Sedd-i Zülkarneyn nerededir? Ye'cüc, Me'cüc kimlerdir?

Elcevap: Eskiden bu meseleye dair bir risale yazmıştım. O vaktin mülhidleri onunla mülzem olmuşlardı.

Şimdilik hem o risale yanımda yoktur hem kuvve-i hâfızam tatil-i eşgal etmiş, yardım etmiyor.

Hem Yirmi Dördüncü Söz'ün Üçüncü Dal'ında bir nebze bu meseleden bahsedilmiş.

Onun için bu meselenin yalnız iki üç nüktesine gayet muhtasar bir işaret edeceğiz. Şöyle ki:

Ehl-i tahkikin beyanına göre hem Zülkarneyn unvanının işaretiyle,

Yemen padişahlarından Zülyezen gibi "zü" kelimesiyle başlayan isimleri bulunduğundan bu Zülkarneyn, İskender-i Rumî değildir.

Belki Yemen padişahlarından birisidir ki Hazret-i İbrahim'in zamanında bulunmuş ve Hazret-i Hızır'dan ders almış.

İskender-i Rumî ise miladdan takriben üç yüz sene evvel gelmiş, Aristo'dan ders almış.

Tarih-i beşerî, muntazam surette üç bin seneye kadar gidiyor.

Bu nâkıs ve kısa tarih nazarı, Hazret-i İbrahim'in zamanından evvel doğru olarak hükmedemiyor.

Ya hurafevari ya münkirane ya gayet muhtasar gidiyor.

The reason the Dhu'l-Qarnayn of Yemen was since early times in Qur'anic commentaries known as Alexander,

**{See, al-Tabari, Jami' al-Bayan, xvi, 17; al-Qurtubi, al-Jami' li-Ahkam al-Qur'an, xi, 45; al-Shawkani, al-Fath al-Qadir, iii, 307; al-Alusi, Ruh al-Ma'ani, xvi, 26.}*

was either because it was one of his names and he was Alexander the Great or the Alexander of Ancient Times,

or else the following:

The particular events mentioned in Qur'anic verses are the tips of universal events.

Thus, through his prophetic guidance, Alexander the Great, who was Dhu'l-Qarnayn, built a barrier between some peoples, oppressors and oppressed, and built the famous Great Wall of China to prevent the raids of those cruel enemies.

Similarly, many powerful kings and world conquerors like Alexander the Greek followed in the path of Dhu'l-Qarnayn materially, while the prophets and spiritual poles, who are the kings of man's spiritual world, followed him in spiritual matters and guidance;

they built barriers between mountains, one of the most effective means of saving the oppressed from oppressors, and later constructed strongholds on mountain peaks.

**{There are numerous artificial barriers on the face of the earth that with the passing of time have taken on the appearance of mountains or have become unrecognizable.}*

They founded these themselves through their material power, or through their guidance and planning.

Then they built walls surrounding towns and citadels inside the towns, and finally they made machine-guns and Dreadnoughts, which were like mobile citadels.

The most famous barrier on earth, the Great Wall of China, covers a distance of several days' journeying and was built to halt the incursions against the oppressed peoples of India and China of the savage tribes known in the Qur'an as Gog and Magog, and otherwise known as the Mongols and Manchurians. These tribes several times threw the world of humanity into chaos.

Pouring out from behind the Himalayas, they wrought destruction from east to west.

A long wall was built between two mountains close to the Himalayan mountains which for a long time prevented the frequent assaults of those savage peoples,

and barriers were also built through the efforts of the kings of ancient Persia, who resembled Dhu'l-Qarnayn, in the mountains of Caucasia, in the region of Darband, to halt the inroads of the plundering and pillaging Tatar peoples.

Bu Yemenî Zülkarneyn, tefsirlerde eskiden beri İskender namıyla iştiharının sebebi,

ya o Zülkarneyn'in bir ismi İskender'dir ki İskender-i Kebir ve Eski İskender'dir.

Veyahut âyât-ı Kur'aniyenin zikrettiği hâdisat-ı cüz'iyeler, küllî hâdisatın uçları olduğu cihetle:

Zülkarneyn olan İskender-i Kebir'in nübüvvetkârane irşadıyla akvam-ı zalime ile milel-i mazlume ortasında hâil ve gaddarların garetlerine mani olacak meşhur Sedd-i Çin'in binasını kurduğu gibi;

İskender-i Rumî misillü müteaddid cihangirler ve kuvvetli padişahlar, maddî cihetinde ve manevî âlem-i insaniyetin padişahları olan bir kısım enbiya ve bazı aktab dahi manevî ve irşadî cihetinde o Zülkarneyn'in arkasında gidip iktida edip,

mazlumlara zalimlerden kurtaracak çarelerin mühimlerinden olan dağlar ortalarında setleri sonra dağlar başlarında kaleleri kurmuşlar.

{(Hâşiye): Rûy-i zeminde mürur-u zamanla dağ şeklini almış, tanınmayacak bir surete gelmiş çok sun'î setler vardır.}

Ya bizzat maddî kuvvetleriyle veyahut irşad ve tedbirleriyle tesis etmişler.

Sonra şehirlerin etrafında surları ve ortalarında kaleleri, tâ son çare olan kırk ikilik topları ve kale-i seyyar gibi dritnotları yapmışlar.

Hattâ rûy-i zeminin en meşhur seddi ve kaç günlük uzak bir mesafe tutan Sedd-i Çinî, Kur'an lisanıyla Ye'cüc ve Me'cüc'ün ve tabir-i diğerle tarih lisanında Mançur ve Moğol denilen ve âlem-i beşeriyeti kaç defa zîr ü zeber eden ve Himalaya Dağlarının arkasından çıkan ve şarktan garba kadar harap eden akvam-ı vahşiye ve garetkâr milletlerin Hint ve Çin'deki akvam-ı mazlumeye tecavüzlerini durdurmak için

o Himalaya silsilelerine yakın iki dağ ortasında uzun bir set yaptığı ve o akvam-ı vahşiyenin kesretle hücumlarına çok zaman mani olduğu gibi

Kafkas Dağlarında Derbent cihetinde yine çapulcu garetgir akvam-ı Tatarîyenin hücumunu durdurmak için Zülkarneyn-misal eski İran padişahlarının himmetiyle setler yapılmıştır.

There are very many barriers of this sort. Since the All-Wise Qur'an speaks with all mankind, it mentions what is apparently a particular incident, and recalls all events similar to it.

It is from this point of view that the narrations differ concerning the Barrier and Gog and Magog, as well as the writings of the Qur'anic commentators about them.

Furthermore, the All-Wise Qur'an switches from one event to another distant one due to the association of ideas.

The person who fails to think of this association supposes the two events to be close in time.

Thus, the Qur'an's predicting the end of the world from the destruction of the Barrier is not because the two events are close in time,

but to make two subtle points connected with the association of ideas.

That is, the world will be destroyed just as the Barrier will be destroyed.

Also, just as mountains, which are natural divine barriers, are firm and will be destroyed only at the end of the world;

so the Barrier is firm as a mountain and will be levelled to dust only at the destruction of the world.

Even if it suffers damage from the assaults of time, it will mostly remain intact.

Yes, the Great Wall of China is one particular meaning of the universal meaning of the Barrier of Dhu'l-Qarnayn and has been standing for thousands of years and is still there for all to see.

It is read as a long, petrified, meaningful line from ancient history, written by man's hand on the page of the earth.

Your Third Question

Brief replies concerning Jesus (Upon whom be peace) killing the Dajjal are found in both the First and the Fifteenth Letters, which should suffice you.

#152

In His Name!

And there is nothing but it glorifies Him with praise.(17:44)

Peace be upon you, and God's mercy and blessings.

My Dear Self-Sacrificing, Loyal, Conscientious Brothers, Hoja Sabri and Hâfız Ali!

Bu neviden çok setler var. Kur'an-ı Hakîm umum nev-i beşer ile konuştuğu için zahiren bir hâdis-e-i cüz'iyeyi zikredip, umum o hâdiseye benzer hâdisatı ihtar ederek konuşuyor.

İşte bu nokta-i nazardandır ki Sedd'e ve Ye'cüc ve Me'cüc'e dair rivayetler ve akval-i müfessirîn, ayrı ayrı gidiyor.

Hem Kur'an-ı Hakîm, münasebat-ı kelâmiye cihetinde bir hâdiseden uzak bir hâdiseye intikal eder.

Bu münasebatı düşünmeyen zanneder ki iki hâdisenin zamanları birbirine yakındır.

İşte Sedd'in harabiyetinden kıyametin kopmasını Kur'an'ın haber vermesi, kurbiyet-i zaman cihetiyle değil

belki münasebat-ı kelâmiye cihetinde iki nükte içindir:

Yani bu set nasıl harap olacak, öyle de dünya harap olacaktır.

Hem nasıl ki fitrî ve İlahî setler olan dağlar metindir ancak kıyametin kopmasıyla harap olurlar,

öyle de bu set dahi dağ gibi metindir ancak dünyanın harap olmasıyla hâk ile yeksan olabilir.

İnkılabat-ı zaman tahribat yapsa da çoğu sağlam kalır demektir.

Evet, Sedd-i Zülkarneyn'in külliyyetinden bir ferdi olan Sedd-i Çinî binler sene yaşadığı halde daha meydanda duruyor.

İnsanın eliyle zemin sahifesinde yazılan, mücessem, mütehaccir, manidar tarih-i kadîmden uzun bir satır olarak okunuyor.

Üçüncü Sualiniz

Hazret-i İsa aleyhisselâmın Deccal'ı öldürmesi hem Birinci Mektup'ta ve hem On Beşinci Mektup'ta gayet muhtasar ve size kâfi bir cevap vardır.

بِسْمِهِ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, fedakâr, sıddık, vefadar kardeşlerim Hoca Sabri (rh) ve Hâfız Ali (rh)!

Your important question concerning the verse at the end of Sura Luqman about “the five hidden things”(31:34) * deserves a serious reply, but unfortunately neither my present state of mind nor my physical condition permit it.

**{See, Bukhari, Istisqa', 29; Tafsir Sura 6:1; 13:1; 31:2; Tawhid, 4; Musnad, ii, 24; 52, 58, 122.}*

I shall allude only very concisely to one or two points your question touches on.

Your question indicates that atheists who have deviated from the true path of religion have made objections and criticisms concerning the time of rain falling and nature of the embryos in the womb from among “the five hidden things.”

They have said: “Instruments in the observatory can discover when rain is to fall, so someone other than God knows.

Also the sex of embryos can be learnt by means of X-rays. This means it is possible to learn “the five hidden things.”

The Answer: The time rain falls is tied not to any law, but directly to divine will.

One instance of wisdom in its appearance from the treasury of mercy being dependent on a particular divine wish is as follows:

The most important things in the universe and the most valuable are existence, life, light, and mercy.

These look directly, without intermediary or veil, to divine power and a particular divine wish.

With other creatures, apparent causes are veils to the disposal of divine power,

and regular laws and principles screen the divine will and wish to an extent.

However, no such veils have been placed on existence, life, light, and mercy,

for the purpose they serve is not in force in those things.

Since the most important truths in existence are mercy and life,

and rain is the source of life and means of mercy, indeed is pure mercy, of a certainty intermediaries will not veil it,

nor will laws and monotony screen the wishes that are God's alone.

In this way everyone in every situation will all the time be obliged to offer thanks and worship and supplications and prayers.

If rain had been included under a law, everyone would have relied on the law and the door of thanks and supplication would have been closed.

Mugayyebat-ı Hamseye dair Sure-i Lokman'ın âhirindeki âyetin hakkında mühim sualiniz gayet mühim bir cevap isterken, maatteessüf şimdiki halet-i ruhiyem ve ahval-i maddiyem o cevaba müsait değildir.

Yalnız sualinizin temas ettiği bir iki noktaya gayet mücmel işaret edeceğiz.

Şu sualinizin meali gösteriyor ki ehl-i ilhad tarafından tenkit suretinde mugayyebat-ı hamseden yağmurun gelmek vaktine ve rahm-ı maderdeki ceninin keyfiyetine itiraz edilmiş.

Demişler ki: "Rasathanelerde bir âletle yağmurun vakt-i nüzulü keşfediliyor. Onu da Allah'tan başkası da biliyor.

Hem röntgen şuâıyla rahm-ı maderdeki ceninin müzekker, müennes olduğu anlaşılıyor. Demek, mugayyebat-ı hamseye ittıla kabildir?"

Elcevap: Yağmurun vakt-i nüzulü bir kaideye merbut olmadığı için

doğrudan doğruya meşiet-i hâssa-i İlahiye ile bağlı ve hazine-i rahmetten hususi iradeye tabi olduğunun bir sırr-ı hikmeti şudur ki:

Kâinatta en mühim hakikat ve en kıymettar mahiyet; nur, vücut ve hayat ve rahmettir ki

bu dört şey perdesiz, vasıtasız, doğrudan doğruya kudret-i İlahiye ve meşiet-i hâssa-i İlahiye bakar.

Sair masnuatta zahiri esbab, kudretin tasarrufuna perde olurlar.

Ve muttarid kanunlar ve kaideler, bir derece irade ve meşiete hicab olurlar.

Fakat vücut, hayat ve nur ve rahmette o perdeler konulmamış.

Çünkü perdelerin sırr-ı hikmeti o işte cereyan etmiyor.

Madem vücutta en mühim hakikat, rahmet ve hayattır;

yağmur, hayata menşe ve medar-ı rahmet, belki ayn-ı rahmettir. Elbette vesait perde olmayacak.

Kaide ve yeknesaklık dahi meşiet-i hâssa-i İlahiye setretmeyecek;

tâ ki her vakit, herkes, her şeyde şükür ve ubudiyyete ve sual ve duaya mecbur olsun.

Eğer bir kaide dâhilinde olsaydı o kaideye güvenip şükür ve rica kapısı kapanırdı.

It is clear that there are numerous benefits in the sun's rising,

but since it is tied to a regular law, supplications are not offered for its rising and thanks are not given.

And since because of the law it is a part of human knowledge that it will rise again tomorrow, it is not counted among the matters of the Unseen.

But the particular occurrences of rain do not follow any law,

so men are all the time obliged to take refuge at the divine court with prayers and supplications.

Human knowledge has been unable to specify the times of precipitation,

men therefore consider it a special bounty proceeding from the treasury of mercy alone, and truly offer thanks.

In consequence the verse includes the time rain falls among "the five hidden things."

Deducing the preliminaries of rain with instruments in observatories and specifying the times of precipitation

is not knowing the Unseen, but knowing by studying some of its preliminaries when it has emerged from the World of the Unseen and drawn close to the Manifest World.

When the most hidden events of the Unseen occur, or when they are close to occurring, they may be perceived through a sort of premonition.

But that is not knowing the Unseen, but knowing that something exists or is close to existence.

In fact, I sometimes perceive the rain twenty-four hours before it arrives due to a sensitivity in my nerves.

That is to say, the rain has preliminaries, forerunners; they make themselves felt through a sort of dampness, making it known that rain is to follow.

Just like a law, this situation is a means of reaching matters that have left the World of the Unseen but not yet entered the Manifest World.

But to know when rain will fall that has not yet set foot in the Manifest World, nor left through a particular divine wish the treasury of mercy, is peculiar to the One All-Knowing of the Unseen.

The Second Matter:

Learning by means of X-rays whether a child in the womb is male or female

is not contrary to the meaning of the verse, "And He Who knows what is in the wombs," (31:34) which refers to the Unseen.

Güneşin tulûunda ne kadar menfaatler olduğu malûmdur.

Halbuki muttarid bir kaideye tabi olduğundan güneşin çıkması için dua edilmiyor ve çıkmasına dair şükür yapılmıyor.

Ve ilm-i beşerî o kaidenin yoluyla yarın güneşin çıkacağını bildiği için gaibden sayılmıyor.

Fakat yağmurun cüz'iyatı bir kaideye tabi olmadığı için

her vakit insanlar rica ve dua ile dergâh-ı İlâhiyeye ilticaya mecbur oluyorlar.

Ve ilm-i beşerî, vakt-i nüzulünü tayin edemediği için

sırf hazine-i rahmetten bir nimet-i hâssa telakki edip hakiki şükrediyorlar.

İşte bu âyet, bu nokta-i nazardan yağmurun vakt-i nüzulünü, mugayyebat-ı hamseye idhal ediyor.

Rasathanelerdeki âletle, bir yağmurun mukaddimatını hissedip vaktini tayin etmek,

gaibi bilmek değil belki gaibden çıkıp âlem-i şهادete takarrubu vaktinde bazı mukaddimatına ıtıla suretinde bilmektir.

Nasıl, en hafî umûr-u gaybiye vukua geldikte veyahut vukua yakın olduktan sonra hiss-i kable'l-vukuun bir neviyle bilinir.

O, gaybı bilmek değil belki o, mevcudu veya mukarrebü'l-vücudu bilmektir.

Hattâ ben kendi âsabımda bir hassasiyet cihetiyle yirmi dört saat evvel, gelecek yağmuru bazen hissediyorum.

Demek yağmurun mukaddimatı, mebâdileri var. O mebâdiler, rutubet nevinden kendini gösteriyor, arkasından yağmurun geldiğini bildiriyor.

Bu hal, aynen kaide gibi ilm-i beşerin gaibden çıkıp daha şهادete girmeyen umûra vusule bir vesile olur.

Fakat daha âlem-i şهادete ayak basmayan ve meşiet-i hâssa ile rahmet-i hâssadan çıkmayan yağmurun vakt-i nüzulünü bilmek, ilm-i Allâmü'l-guyub'a mahsustur.

Kaldı ikinci mesele:

Röntgen şuâıyla rahm-ı maderdeki çocuğun erkek ve dişisini bilmek ile

وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ

âyetinin meal-i gaybîsine münafî olamaz.

For what is intended by the verse are the preliminaries of the child's particular capacity

and the appointed course of its life, which it will acquire in the future,
and even the wondrous stamp of the Eternally Besought One on its face –

the child being known in this way is particular to the One All-Knowing of the Unseen. {See, Bukhari, Bad' al-khalq, 6; Anbiya', 1; Muslim, Qadar, 1.}

Even if a hundred thousand X-ray-like minds of men were to combine, they still could not discover its true features, each of which is a mark distinguishing the child from all the other members of the human race.

#154

So how could they discover the non-physical features of its abilities, which are a hundred times more wondrous than its physical features.

We said at the beginning that existence, life, and mercy are the most important truths in the universe and that the most important station is theirs.

Therefore, one reason for the comprehensive truth of life looking with all its fine points and subtleties to the divine will and wish and mercy, which are particular to God Almighty, is this:

Since life together with all its faculties is the source and means of thanks and worship,

laws and monotony – which are a veil to God's will, and apparent intermediaries – which screen His mercy, have not been placed on it.

Almighty God has two manifestations in the physical and non-physical features of unborn children.

One shows divine unity, oneness, and eternal besoughtness,

for the child testifies to divine unity by being similar to other human beings in respect of its basic members and human faculties.

With this tongue it shouts out:

"Whoever gave me these features and members is the Maker of all human beings, for they resemble me in regard to basic members,

and He is the Maker too of all living beings."

This tongue of the child in the womb does not pertain to the Unseen; it may be known since it follows a law and general rule and the species.

It is a branch and tongue of the Manifest World that has entered the World of the Unseen.

The Second Aspect: With the tongue of the features of its particular capacity and its individual features,

Çünkü âyet yalnız zükûret ve ünûset keyfiyetine değil belki o çocuğun acib istidad-ı hususisi

ve istikbalde kesbedeceği vaziyetine medar olan mukadderat-ı hayatiyesinin mebâdileri, hattâ simasındaki gayet acib olan sikk-i samediyet muraddır ki

çocuğun o tarzda bilinmesi, ilm-i Allâmü'l-guyub'a mahsustur.

Yüz bin röntgen-misal fikr-i beşerî birleşse yine o çocuğun umum efrad-ı beşeriyeye karşı birer alâmet-i farikası bulunan yalnız hakiki sima-yı vechiyesini keşfedemez.

Nerede kaldı ki sima-yı vechî sikkesinden yüz defa daha hârika olan istidadındaki sima-yı manevîyi keşfedebilsin.

Başta dedik ki vücud ve hayat ve rahmet, bu kâinatta en mühim hakikatlerdir ve en mühim makam onlarındır.

İşte onun için o câmi' hakikat-i hayatiye, bütün incelikleriyle ve dekaikiyle irade-i hâssaya ve rahmet-i hâssaya ve meşiet-i hâssaya bakmalarının bir sırrı şudur ki:

Hayat, bütün cihazatıyla ve cihatıyla şükür ve ubudiyet ve tesbihin menşe ve medarı olduğundandır ki

irade-i hâssaya hicab olan yeknesaklık ve kaidelik ve rahmet-i hâssaya perde olan vesait-i zahiriye konulmamıştır.

Cenab-ı Hakk'ın rahm-ı maderdeki çocukların sima-yı maddî ve manevîlerinde iki cilvesi var:

Birisi: Vahdetini ve ehadiyetini ve samediyetini gösterir ki

o çocuk, aza-yı esasîde ve cihazat-ı insaniyenin envaında sair insanlarla muvafık ve mutabık olduğu cihetle, Hâlık ve Sâni'nin vahdetine şehadet ediyor.

O cenin bu lisan ile bağırıyor ki:

"Bana bu sima ve azayı veren kim ise bütün esasat-ı azada bana benzeyen bütün insanların sâni'i dahi odur.

Ve hem bütün zîhayatın sâni'i odur."

İşte rahm-ı maderdeki ceninin bu lisanı, gaybî değil, kaideye ve ittırada ve nevine tabi olduğu için malûmdur, bilinebilir.

Âlem-i şehadetten âlem-i gayba girmiş bir daldır ve bir dildir.

İkinci cihet: Sima-yı istidadiye-i hususiyesi ve sima-yı vechiye-i şahsiyesi lisanıyla

it proclaims its Maker's choice, will and wish and particular mercy and that He is under no restriction.

But this tongue comes from the deepest Unseen;

none other than Pre-Eternal Knowledge can see it before it comes into existence, nor comprehend it.

These features cannot be known while in the womb even if one or other of the child's thousand members is seen!

In Short: The features of the embryo's innate capacity and its physical features offer both evidence for divine unity and proofs of divine will and choice.

If Almighty God grants success, a number of further points shall be written about "the five hidden things."

But for now I have no more time and my condition does not permit it, so I conclude here.

The Enduring One, He is the Enduring One!
Said Nursi

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

#155

In His Name, be He glorified!

And there is nothing but it glorifies Him with praise.(17:44)

My Dear, Loyal, Curious Brother, Re'fet Bey!

You ask in your letter about the ten subtle faculties.

It is not appropriate to give instruction in the Sufi way at present; there are in any case the works about them written by the learned shaykhs of the Naqshbandi Order.

Our duty at the present time is to disclose mysteries, not to relate existent matters. Don't be offended, I can't give the details.

I shall only say this much: Imam-i Rabbani defined the ten subtle faculties as the heart, spirit, inner heart (sirr), khafi, akhfa, and a faculty related to each of the four elements in man, and he discussed briefly the progress of one faculty in each stage of the spiritual journeying.

I myself observe that there are numerous subtle faculties in man's comprehensive disposition and vital potentialities, of which ten have become famous.

Sânî'inin ihtiyarını, iradesini ve meşietini ve rahmet-i hâssasını ve hiçbir kayıt altında olmadığını, bağırıp gösteriyor.

Fakat bu lisan, gaybû'l-gaybdan geliyor.

İlm-i ezeli'den başkası, kable'l-vücut bunu göremiyor ve ihata edemiyor.

Rahm-ı maderde iken bu simanın binde bir cihazatı görünmekle bilinmiyor!

Elhasıl, ceninin sima-yı istidadisinde ve sima-yı vechiyesinde hem delil-i vahdaniyet var hem ihtiyar ve irade-i İlahiyenin hücceti vardır.

Eğer Cenab-ı Hak muvaffak etse mugayyebat-ı hamseye dair bazı nükteler yazılacaktır.

Şimdilik bundan fazla vaktim ve halim müsaade etmedi, hâtime veriyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Said Nursî

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

بِاسْمِهِ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, meraklı kardeşim Re'fet Bey!

Mektubunda Letaif-i Aşere'yi soruyorsun.

Şimdi tarikatı ders vermek zamanında olmadığımın, tarîk-ı Nakşî muhakkiklerinin Letaif-i Aşere'ye dair eserleri var.

Şimdilik vazifemiz ise, istihrac-ı esrar olduğundan, mevcut mesaili nakil değildir. Gücenme, tafsilat veremiyorum.

Yalnız bu kadar derim ki: Letaif-i Aşere; İmam-ı Rabbanî kalb, ruh, sır, hafî, ahfâ, insanda anasır-ı erbaanın herbir unsurdan o unsura münasib bir latife-i insaniye tabir ederek, seyr ü sülûkta her mertebede bir latîfenin terakkiyatı ve ahvalinden icmalen bahsetmiştir.

Ben kendimce görüyorum ki, insanın mahiyet-i câmiyasında ve istidad-ı hayatiyesinde çok letaif var. Onlardan on tanesi iştihar etmiş.

The philosophers and literalist scholars made those ten faculties the basis of their theories in another form, and called them the five external senses and five internal senses, these latter being the windows or samples of the ten faculties.

In fact, man's ten subtle faculties, which are well-known by both the learned and ordinary people, are related to the Sufis' ten subtle faculties.

For example, if such faculties as the conscience, nerves, emotions, intellect, desires, power of animal appetites, and power of anger are added to the heart, spirit, and inner heart, the ten subtle faculties are shown in another way.

There are many other faculties in addition to these, like the sense of premonition, and various motive and appetitive powers.

To expound this question completely would be very lengthy, and as I have little time, I am compelled to cut it short.

As for your second question, about the aspect of things which looks to themselves, and the aspect which looks to their Maker (mânâ-yi ismî and mânâ-yi harfî), they are explained at the start of all books on Arabic grammar.

Moreover, there are ample explanations of them, together with comparisons, in the works of the science of reality called The Words and Letters.

Further discussion would be superfluous for someone intelligent and exacting like yourself.

If when you look at the mirror, you look at it for the glass, you will intentionally see the glass; Re'fet will strike the eye secondarily, indirectly.

Whereas if your purpose is to look at the mirror in order to see your blessed face, you will intentionally see lovable Re'fet.

You will exclaim: "So blessed be God, the Best of Creators!" (23:14)

#156

The glass of the mirror will strike your eye secondarily and indirectly.

Thus, in the first instance, the glass of the mirror is 'the meaning that looks to the thing it self,' while Re'fet is its 'significative meaning.'

In the second instance, the glass of the mirror is 'the significative meaning', that is, it is looked at not for itself but for another meaning; that is, the reflection.

The reflection is 'the meaning which looks to the thing itself.' That is, it is included in one respect in the definition "it points to a meaning in itself."

Hattâ hükema ve ulema-i zahîrî dahi o letaif-i aşerenin pencereleri veyahut numuneleri olan havâss-ı hamse-i zahîrî, havâss-ı hamse-i bâtna diye o letaif-i aşereyi başka bir surette hikmetlerine esas tutmuşlar.

Hattâ avam ve havas beyninde tearûf etmiş olan insanın letaif-i aşeresi, ehl-i tarîkîn letaif-i aşeresiyle münasebetdardır.

Meselâ vicdan, a'sab, hiss, akıl, heva, kuvve-i şeheviye, kuvve-i gazabiye gibi letaifi kalb, ruh ve sırâ ilâve edilse letaif-i aşereyi başka bir surette gösterir.

Daha bu letaiften başka saika, şaika ve hiss-i kable'l-vuku' gibi çok letaif var.

Bu mes'eleye dair hakikat yazılsa çok uzun olur, vaktim de kısa olduğundan kısa kesmeye mecbur oldum.

Senin ikinci سوالın olan, mana-yı ismî ile mana-yı harfinin bahsi ise; ilm-i nahvin umum kitabları başlarında o mes'ele izah edildiği gibi,

ilm-i hakikatın Sözlere ve Mektubatlar namındaki risalelerinde temsilatla kâfi beyanat vardır.

Senin gibi zeki ve müdakkık bir zâta karşı, fazla izahat fazla oluyor.

Sen âyineye baksan, eğer âyineye şişe için bakarsan, şişeyi kasden görürsün, içinde Re'fet'e tebaî, dolayısıyla nazar ilişir.

Eğer maksad, mübarek sîmanıza bakmak için âyineye baktın, sevimli Re'fet'i kasden görürsün.

فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ dersin.

Âyine şişesi tebaî, dolayısıyla nazarın ilişir.

İşte birinci surette âyine şişesi mana-yı ismîdir. Re'fet mana-yı harfî oluyor.

İkinci surette âyine şişesi mana-yı harfîdir, yani kendi için ona bakılmıyor, başka mana için bakılır ki akistir.

Akis mana-yı ismîdir. Yani دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي نَفْسِهِ olan tarif-i isme bir cihette dâhildir.

While the mirror verifies the definition of its ‘significant meaning,’ which is “it points to the meaning of another.”

According to the Qur’anic view, all the beings in the universe are letters, expressing through their ‘significant meaning,’ the meaning of another.

That is, they make known the names and attributes of that Other.

Soulless philosophy for the most part looks in accordance with ‘the meaning which looks to the thing itself’ and deviates into the bog of nature.

However, I do not have the time now for much talk. In fact, I cannot even write the final and easiest and most important part of the Index.

Convey my greetings to your study companions, in particular, Husrev, Bekir, Rüşdü, Lütfü, Shaykh Mustafa, Hâfız Ahmed, Sezâi, the Mehmed’s, and the Hojas. I pray for the blessed innocents in your household.

The Enduring One, He is the Enduring One!
Your brother,
Said Nursi

Ve âyine ise دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي غَيْرِهِ olan harfin tarifine mâsadak olur.

Kâinat nazar-ı Kur'anî ile, bütün mevcudatı huruftur, mana-yı harfiyle başkasının manasını ifade ediyorlar.

Yani esmasını, sıfâtını bildiriyorlar.

Ruhsuz felsefe ekseriya mana-yı ismiyle bakıyor, tabiat bataklığına saplanıyor.

Her ne ise... Şimdi çok konuşmaya vaktim yoktur. Hattâ fihristenin en kolay, en mühim, en âhir parçasını dahi yazamıyorum.

Senin ders arkadaşların, bilhâssa Hüsrev, Bekir, Rüşdü, Lütfü, Şeyh Mustafa, Hâfız Ahmed, Sezai, Mehmedler, Hocalara selâm ve mübarek hanende mübarek masumlara dua ediyorum.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي
Kardeşiniz
Said Nursî

#157

The Seventeenth Flash

[This Flash consists of Fifteen Notes taken from Zühre.]

...

Introduction

Twelve years before this Flash was written*, I wrote down in note form in Arabic in such treatises as Zühre, Şu’le, Habbe, Şemme, Zerre, and Katre, a number of flashes concerning divine unity which became clear to me through dominical grace during an unfolding of the spirit and progress of the mind and journey of the heart in divine knowledge.

*{Twelve years previously was 1340/1921.}

But since they were written to show only one tip of a lengthy truth and point out only one beam of a shining light,

and since each was in the form of a memento and reminder for myself only, their benefits for others were limited,

and particularly as the great majority of my most select and special brothers were unable to read Arabic.

Onyedinci Lem’a

[Zühre'den gelmiş on beş notadan ibarettir.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Mukaddime

Bu Lem'a'nın telifinden on iki sene evvel inayet-i Rabbanîye ile marifet-i İlahiyede bir hareket-i fikriye ve bir seyahat-i kalbiye ve bir inkişafat-ı ruhiyede tezahür eden bazı lemaat-ı tevhidiyeyi Arabî olarak notalar suretinde Zühre, Şule, Habbe, Şemme, Zerre, Katre gibi risalelerde kaydetmiştim.

*{On iki sene evvel denilen tarih; hicri 1340, miladî 1921 seneleridir.}

Uzun bir hakikatin yalnız bir ucunu göstermek ve parlak bir nurun yalnız bir şuaını irae etmek tarzında yazıldığından,

yalnız kendi kendime birer hatıra ve birer ihtar şeklinde olduğundan, başkalarının istifadesi mahdud kalmıştı.

Hususan en mümtaz ve en has kardeşlerimin kısımlarını a'zamı Arabî okumamışlar.

On their insistent and pressing requests, therefore, I was obliged to write in Turkish an approximation of those notes, those flashes, in part expounding them and in part abbreviating them.

Since these notes and Arabic treatises form the first of the New Said's works proceeding from the knowledge of reality, which he to a degree witnessed in the form of illumination, their meanings have been written unchanged.

Because of this, a number of the sentences are included here despite being mentioned in others of the Words.

And some are not expounded despite being very concise, so that the refinement of the original should not be lost.

#158

First Note

I addressed myself saying: O heedless Said!

Know that it is unworthy of you to attach your heart to something that will not accompany you after this world comes to an end and on its destruction will part from you.

It is not reasonable to fasten your heart to transitory things that will turn their backs on you and leave you when the age in which you live comes to an end,

and will not befriend you on the journey through the Intermediate Realm, or accompany you to the door of the grave, [*{See, Bukhari, Riqaq, 42; Muslim, Zuhd, 5; Nasa'i, Jana'iz, 52; Musnad, iii, 110.}](#)

and which, leaving you for ever after one or two years, will burden you with their sins

and out of spite abandon you at the moment of accomplishment.

If you are sensible, you will give up matters that will be shattered and destroyed under the blows of worldly revolutions and the stages of the Intermediate Realm and clashing upheavals of the hereafter;

which are not able to accompany and befriend you on the journey to eternity. Give them no importance! Do not grieve at their passing!

Consider your own nature; among your subtle faculties is one that will be content with nothing other than eternity and the Eternal One.

It can address itself to none but He. It cannot demean itself for any other.

Should you give it the whole world, it would not satisfy that innate need.

It is the sovereign of your senses and faculties.

So obey it, for it obeys the All-Wise Creator's command! Find salvation!

Bunların ısrarı ve ilhahıyla o notaların, o lem'aların kısmen izahlı ve kısmen kısa bir mealini Türkçe olarak yazmaya mecbur oldum.

Şu notalar ve Arabî risaleler, Yeni Said'in en evvel hakikat ilminden bir derece şuhud suretinde gördüğü için tağyir edilmeden mealleri yazıldı.

Onun için bazı cümleler sair Sözlere de zikredilmekle beraber burada da zikrediliyor

ve bir kısmı gayet mücmel olmakla beraber izah edilmiyor, tâ letafet-i asliyesini kaybetmesin.

Birinci Nota

Kendi nefsimi hitaben demiştim: Ey gafil Said!

Bil ki şu âlemin fenasından sonra sana refakat etmeyen ve dünyanın harabıyla senden müfakat eden bir şeye kalbini bağlamak sana lâıyk değildir.

Hususan senin asrının inkırazıyla seni terk edip arka çeviren ve bâhusus berzah seferinde arkadaşlık etmeyen

ve hususan seni kabir kapısına kadar teşyi etmeyen,

hususan bir iki sene zarfında ebedî bir firak ile senden ayrılıp günahını senin boynuna takan,

hususan senin rağmına olarak husulü anında seni terk eden fâni şeylerle kalbini bağlamak, kâr-ı akıl değildir.

Eğer aklın varsa uhrevî inkılabatında, berzahî etvarında ve dünyevî inkılabatının müsadematı altında ezilen, bozulan

ve ebedî seferde sana arkadaşlığa muktedir olmayan işleri bırak, ehemmiyet verme, onların zevalinden kederlenme.

Sen kendi mahiyetine bak ki senin latîfelerin içinde öyle bir latîfe var ki ebedden ve ebedî zattan başkasına razı olamaz.

Ondan başkasına teveccüh edemiyor, mâsivasına tenezzül etmez.

Bütün dünyayı ona versen o fitrî ihtiyacı tatmin edemez.

O şey ise senin duygularının ve latîfelerinin sultanıdır.

Fâtır-ı Hakîm'in emrine muî olan o sultanına itaat et, kurtul!

Second Note

I had a true dream in which I said to people: "O man! One of the Qur'an's principles is this:

consider nothing other than Almighty God to be greater than yourself to the degree that you worship it.

And do not consider yourself to be greater than anything else to the degree that you become arrogant and haughty before it.

For just as all creatures are equal in regard to their distance from being fit to be worshipped, so too are they equal in regard to their createdness."

#159

Third Note

O heedless Said! You have illusions and see the exceedingly temporary world as undying and permanent.

When you look around yourself at the world, you see it as stable to a degree, and constant.

Since looking with the same view you also consider your own transient self to be constant, you only take fright at Doomsday.

You are only frightened at that as though you were going to live till then. **{See, al-Ghazali, Ihya' 'Ulum al-Din, iv, 64; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 368.}*

Use your reason! You and your personal world are perpetually subject to the blows of death and decline.

Your illusion and sophistry resemble this comparison:

if you have a mirror and hold it up to a house or a town or a garden, their images will appear in it.

If the mirror is moved the tiniest amount or the smallest change occurs to it, the images become confused and distorted.

The fact that the actual house, town or garden outside the mirror continue and are constant is of no avail to you,

for the house in the mirror in your hand and your town and garden are only in the scale and proportions which the mirror gives you.

Your life is the mirror. The support and mirror of your world and its centre is your life.

Every minute it is possible that the house, town, and garden will die and be destroyed,

their condition is such that any minute they may collapse on your head and your doomsday will come.

Since it is thus, do not burden this life and world of yours with loads they cannot raise and support!

İkinci Nota

Hakikattar bir rüyada gördüm ki insanlara diyordum: Ey insan! Kur'an'ın desatirindendir ki

Cenab-ı Hakk'ın mâsivasından hiçbir şeyi ona taabbüd edecek bir derecede kendinden büyük zannetme.

Hem sen kendini hiçbir şeyden tekebbür edecek derecede büyük tutma.

Çünkü mahlukat, mabudiyetten uzaklık noktasında müsavi oldukları gibi mahlukiyet nisbetinde de birdirler.

Üçüncü Nota

Ey gafil Said! Bil ki galat-ı his nevinden gayet muvakkat dünyayı lâyemut ve daimî görüyorsun.

Etrafına ve dünyaya baktığın zaman bir derece sabit ve müstemir gördüğünden,

fâni nefsini de o nazar ile sabit telakki ettiğinden, yalnız kıyametin kopacağından dehşet alıyorsun.

Güya kıyametin kopmasına kadar yaşayacaksın gibi yalnız ondan korkuyorsun.

Aklını başına al. Sen ve hususi dünyan, daimî zeval ve fena darbesine maruzsunuz.

Senin bu galat-ı hissin ve mağlatan şu misale benzer ki:

Bir adam, elinde olan âyinesini bir hane veya bir şehre veya bir bahçeye karşı tutsa misalî bir hane, bir şehir, bir bahçe o âyinede görünür.

Edna bir hareket ve küçük bir tagayyür âyinenin başına gelse, o hayalî hane ve şehir ve bahçede her ü merc ve karışıklık düşer.

Hariçteki hakiki hane, şehir ve bahçenin devam ve bekası sana fayda vermez.

Çünkü senin elindeki âyinedeki hane ve sana ait şehir ve bahçe, yalnız âyinenin sana verdiği mikyas ve mizan iledir.

Senin hayatın ve ömrün, âyinedir. Senin dünyanın direği ve âyinesi ve merkezi, senin ömrün ve hayatındır.

Her dakikada o hane ve şehir ve bahçenin ölmesi mümkün ve harap olması muhtemel olduğundan,

her dakika senin başına yıkılacak ve senin kıyametin kopacak bir vaziyettedir.

Madem öyledir; sen, bu hayatına ve dünyana, çekemedikleri ve kaldıramadıkları yükleri yükletme!..

Fourth Note

Know that it is generally the practice of the All-Wise Creator to return important and valuable things exactly the same.

That is to say, renewing most things in similar form in the alternating of the seasons and changing of the centuries, He returns the things of value and importance exactly.

This law of divine practice is seen to be mostly unvarying in the resurrections of the days, years, and centuries.

In consequence of this constant law, we say: since according to the agreement and testimony of science, man is the most perfect fruit of the tree of creation,

and among creatures is the most important, and the most valuable,

and since a human person is equivalent to a species of the other animals,

it may be surmised with certainty that at the supreme resurrection, each human being will be returned exactly the same, with his body and all his attributes.

#160

Fifth Note

Western science and civilization had to some extent a place in the Old Said's thought,

so when the New Said embarked on his journeys of the mind and the heart, they were transformed into sicknesses of the heart and were the cause of excessive difficulties.

The New Said therefore wanted to shake off from his mind that fallacious philosophy and dissolute civilization.

In order to silence the emotions of his evil- commanding soul, which testified in favour of Europe,

he was compelled to hold in his spirit the following discussion -which in one respect is very brief and in another is long- with the collective personality of Europe.

It should not be misunderstood; Europe is twofold.

One follows the sciences which serve justice and right and the industries beneficial for the life of society through the inspiration it has received from true Christianity; this first Europe I am not addressing.

I am addressing the second corrupt Europe which, through the darkness of the philosophy of Naturalism, supposing the evils of civilization to be its virtues, has driven mankind to vice and misguidance. As follows:

On my journey of the spirit at that time I said to Europe's collective personality, which apart from beneficial science and the virtues of civilization, holds in its hand meaningless, harmful philosophy and noxious, dissolute civilization:

Dördüncü Nota

Bil ki ekseriyetle Fâtır-ı Hakîm'in âdetidir, ehemmiyetli ve kıymettar şeyleri aynıyla iade ediyor.

Yani ekser eşyanın misliyle tazelenmesi, mevsimlerin tebeddülünde, asırların değişmesinde o kıymettar ehemmiyetli şeyleri aynıyla iade ediyor.

Yevmî ve senevî ve asrî haşirlerin umumunda, şu kaide-i âdetullah ekseriyetle muttarid görünüyor.

İşte bu sabit kaideye binaen deriz: Madem fününun ittifakıyla ve ulûmun şehadetiyle, hilkat şeceresinin en mükemmel meyvesi insandır.

Ve mahlukat içinde en ehemmiyetli insandır. Ve mevcudat içinde en kıymettar insandır.

Ve insanın bir ferdi, sair hayvanatın bir nev'i hükmündedir.

Elbette kat'î bir hads ile hükmedilir ki haşir ve neşr-i ekberde beşerin her bir ferdi aynıyla, cismiyle, ismiyle, resmiyle iade edilecektir.

Beşinci Nota

Şu notada Avrupa fününu ve medeniyeti, Eski Said'in fikrinde bir derece yerleştiği için

Yeni Said harekât-ı fikriyede seyrettiği zaman, Avrupa'nın fünün ve medeniyeti, o seyahat-i kalbiyede emraz-ı kalbiyeye inkılab ederek ziyade müşkülata medar olduğundan,

bilmeburiye Yeni Said zihnini silkeleyip, muzahref felsefeyi ve sefih medeniyeti atmak isterken

kendi ruhunda, Avrupa'nın lehinde şehadet eden hissiyat-ı nefsanıyeyi susturmak için

Avrupa'nın şahs-ı manevîsi ile bir cihette gayet kısa, bir cihette uzun, gelecek muhavereye mecbur olmuştur.

Yanlış anlaşılmasın, Avrupa ikidir:

Birisi, İsevîlik din-i hakikisinden aldığı feyz ile hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeye nâfi' sanatları ve adalet ve hakkaniyete hizmet eden fününları takip eden bu birinci Avrupa'ya hitap etmiyorum.

Belki felsefe-i tabiiyenin zulmetiyle, medeniyetin seyyiatını mehasin zannederek, beşeri sefahete ve dalalete sevk eden bozulmuş ikinci Avrupa'ya hitap ediyorum. Şöyle ki:

O zaman, o seyahat-i ruhiyede, mehasin-i medeniyet ve fünün-u nâfiadan başka olan malayani ve muzır felsefeyi ve muzır ve sefih medeniyeti elinde tutan Avrupa'nın şahs-ı manevîsine karşı demiştim:

Know this, O second Europe! You hold a diseased and misguided philosophy in your right hand and a harmful and corrupt civilization in your left, and claim, “Mankind’s happiness is with these two!”

May your two hands be broken and may these two filthy presents of yours be the death of you! And so they shall be!

O you unhappy spirit which spreads unbelief and ingratitude!

Can a man who is suffering torments and is afflicted with ghastly calamities in both his spirit and his conscience and his mind and his heart be happy through his body wallowing in a superficial, deceptive glitter and wealth? Can it be said that he is happy?

Don’t you see that on feeling despair at some minor matter and his hope for some illusory wish being lost and his being disillusioned at some insignificant business, such a person’s sweet imaginings become bitter for him,

what is pleasant torments him, and the world constricts him and becomes a prison for him?

Bil ey ikinci Avrupa! Sen sağ elinle sakım ve dalaletli bir felsefeyi ve sol elinle sefih ve muzır bir medeniyeti tutup dava edersin ki beşerin saadeti bu ikisi ile dir.

Senin bu iki elin kırılsın ve şu iki pis hediyen senin başını yesin ve yiyecek.

Ey küfür ve küfranı dağıtıp neşreden bedbaht ruh!

Acaba hem ruhunda hem vicdanında hem aklında hem kalbinde dehşetli musibetlerle musibettede olmuş ve azaba düşmüş bir adamın cismiyle, zahirî bir surette aldatıcı bir ziynet ve servet içinde bulunmasıyla saadeti mümkün olabilir mi? Ona mesud denilebilir mi?

Âyâ görmüyor musun ki bir adamın cüz’î bir emirden meyus olması ve vehmî bir emelden ümidi kesilmesi ve ehemmiyetsiz bir işten inkisar-ı hayale uğraması sebebiyle tatlı hayaller ona acılaşıyor,

şirin vaziyetler onu tazip ediyor, dünya ona dar geliyor, zindan oluyor.

But **what happiness can you ensure** for such a wretched person who through your inauspiciousness has suffered the blows of misguidance in the deepest corners of his heart to the very foundations of his spirit, and because of this whose hopes have all been extinguished and whose pains all arise from it?

Can it be said of someone whose body is in a false and fleeting paradise and whose heart and spirit are suffering the torments of Hell that he is happy?

See, you have led astray wretched mankind in this way! You make them suffer the torments of Hell in a false heaven!

O evil-commanding soul of mankind! Consider the following comparison and see where you have driven mankind.

For example, there are two roads before us.

We take one of them and see that at every step is some wretched, powerless person.

Tyrants are attacking him, seizing his property and goods, and destroying his humble house. Sometimes they wound him as well.

The heavens weep at his pitiful state. Wherever one looks, things are continuing in this vein.

The sounds heard on this way are the roars of tyrants and the groans of the oppressed; a universal mourning envelops the entire way.

A person is afflicted with a boundless grief since due to his humanity man is pained at the suffering of others.

But because his conscience cannot endure so much pain, one who travels this way is compelled to do one of two things:

either he strips off his humanity and embracing a boundless savagery bears such a heart that so long as he is safe and sound,

he is not affected even if all the rest of mankind perish, or else he suppresses the demands of the heart and reason.

O Europe corrupted with vice and misguidance and drawn far from the religion of Jesus!

You have bestowed this hellish state on the human spirit with your blind genius which, like the Dajjal, * has only a single eye. **

**{The Dajjal: the Antichrist related to come at the end of time. (Tr.)}*

***{See, Bukhari, Anbiya', 48; Libas, 68; Ta'bir, 11, 13; Fitān, 26; Muslim, Iman, 273-6.}*

Halbuki senin şeametinle, kalbinin en derin köşelerinde ve ruhunun tâ esasında dalalet darbesini yiyen ve o dalalet cihetiyle bütün emelleri inkıtaa uğrayan ve bütün elemeleri ondan neş'et eden bir bîçare insana **hangi saadeti temin ediyorsun?**

Acaba zâil, yalancı bir cennette cismi bulunan ve kalbi, ruhu cehennemde azap çeken bir insana mesud denilebilir mi?

İşte sen bîçare beşeri böyle baştan çıkardın, yalancı bir cennet içinde cehennemî bir azap çektiriyorsun.

Ey beşerin nefs-i emmaresi! Bu temsile bak, beşeri nereye sevk ettiğini bil.

Mesela, bizim önümüzde iki yol var.

Birisinden gidiyoruz. Görüyoruz ki her adım başında bîçare âciz bir adam bulunur.

Zalimler hücum edip malını, eşyasını gasbederek kulübeciğini harap ediyorlar, bazen de yaralıyorlar.

Öyle bir tarzda ki acınacak haline sema ağlıyor. Nereye bakılsa hal bu minval üzere gidiyor.

O yolda işitilen sesler, zalimlerin gürültüleri, mazlumların ağlayışları olduğundan umumî bir matem, o yolu kaplıyor.

İnsan, insaniyet cihetiyle gayrın elemiyle müteallim olduğundan hadsiz bir eleme giriftar oluyor.

Halbuki vicdan bu derece teellüme tahammül edemediğinden o yolda giden, iki şeyden birisine mecbur olur.

Ya insaniyetten tecerrüd edip ve nihayetsiz vahşeti iltizam ederek öyle bir kalbi taşıyacak ki

kendi selâmetiyle beraber umumun helâketi onu müteessir etmesin veyahut kalp ve aklın muktezasını iptal etsin.

Ey sefahet ve dalaletle bozulmuş ve İsevî dininden uzaklaşmış Avrupa!

Deccal gibi bir tek gözü taşıyan kör dehan ile ruh-u beşere bu cehennemî haleti hediye ettin!

You afterwards understood that this incurable disease casts man down from the highest of the high to the lowest of the low, and reduces him to the basest level of animality.

The only remedy you have found for it are the fantasies of entertainment and amusement and anodyne diversions which temporarily numb the senses.

These remedies of yours are being the death of you, and so they shall be.

There! The road you have opened up for mankind and the happiness you have given it resembles this comparison.

The second road, the All-Wise Qur'an has bestowed on mankind; it is like this:

We see that in every stopping-place, every spot, every town are patrols of a Just Monarch's equitable soldiers doing the rounds.

From time to time at the King's command a group of the soldiers is discharged.

#162

Their rifles, horses and gear belonging to the state are taken from them and they are given their leave papers.

They are apparently sad to hand over their familiar rifles and horses,

but in reality are happy to be discharged and extremely pleased to visit the Monarch and return to his court.

Sometimes the demobilization officials encounter a raw recruit who does not recognize them.

"Surrender your rifle!" they say. The soldier replies: "I am a soldier of the King and I am in his service. I shall go to him later. Who are you?"

If you come with His permission and consent, I greet you with pleasure, show me His orders.

Otherwise go away and stay far from me. Even if I remain on my own and there are thousands of you, I shall still fight you,

and it would not for myself, because I do not own myself; I belong to my King.

Indeed, my self and the rifle I have now are in trust from my owner.

I shall not submit to you because I have to safeguard the trust and defend my King's honour and dignity!"

This situation then is one of thousands on the second way which are the cause of joy and happiness. You can think of the others for yourself.

Sonra anladın ki bu, öyle ilaçsız bir iletir ki insanı a'lâ-yı illiyînden esfel-i safilîne atar.
Hayvanatın en bedbaht derecesine indirir.

Bu illete karşı bulduğun ilaç, muvakkaten iptal-i his hizmeti gören cazibedar oyuncakların ve uyutucu hevesat ve fantezîyelerindir.

Senin bu ilacın, senin başını yesin ve yiyecek!

İşte beşere açtığın yol ve verdiğin saadet, bu misale benzer.

İkinci yol ki: Kur'an-ı Hakîm, hidayetiyle beşere hediye etmiştir. Şöyledir:

Görüyoruz ki o yolun her menzilinde her mekânında her şehrinde bir sultan-ı âdilin müstakim askerleri her tarafta bulunuyorlar, geziyorlar.

Ara sıra o sultanın emriyle o askerlerin bir kısmını terhis ediyorlar.

Silahlarını, atlarını ve mîrî levazımatlarını alıyorlar, onlara izin tezkeresini veriyorlar.

O terhis olunan neferler, çendan ünsiyet ettikleri at ve silahların teslim alınmasından zahiren mahzun oluyorlar.

Fakat hakikat noktasında terhisle müferrah olup, sultanın ziyaretine ve padişahın payitahtına dönmesi ve padişahı ziyaret etmesi cihetinde gayet memnun oluyorlar.

Bazen terhis memurları acemi bir nefere rast geliyorlar. Nefer onları tanımıyor.

"Silahını teslim et!" diyorlar. Nefer diyor: "Ben padişahın askeriyim, onun hizmetindeyim sonra onun yanına gideceğim. Siz neci oluyorsunuz?"

Eğer onun izin ve rızasıyla gelmiş iseniz göz ve baş üstüne geldiniz, emrini gösteriniz;

yoksa çekiliniz, benden uzak olunuz. Ben tek başımla kalsam, sizler binler dahi olsanız yine sizinle dövüşeceğim.

Kendi nefsim için değil, çünkü nefsim benim değil, benim sultanımdır.

Belki bendeki nefsim ve silahım, mâlikimin emanetidir.

Emaneti muhafaza ve sultanımın haysiyetini himaye ve izzetini vikaye için size baş eğmeyeceğim!"

İşte o ikinci yoldaki medar-ı sürur ve saadet olan binler ahvalden bu hal bir numunedir. Sair ahvali sen kıyas et.

Throughout the journey there is the mobilization and despatch of troops with joy and celebrations under the name of birth,

and the discharge of troops with cheer and military bands under the name of death.

This road has been bestowed on mankind by the All-Wise Qur'an.

Whoever accepts the gift wholeheartedly travels down it to happiness in this world and the next.

He feels neither grief at the things of the past nor fear at those of the future.

O second corrupted Europe! A number of your rotten and baseless foundations are as follows.

You say: "Every living being from the greatest angel to the tiniest fish owns itself and works for itself and struggles for its own pleasure.

It has the right to life. Its aim and purpose and all its endeavour is to live and continue its life."

And you declare idiotically: "Life is conflict," because you suppose to be conflict the compassionate, munificent manifestations of the universal law of the All-Generous Creator which is manifested through plants hastening to the assistance of animals and animals hastening to the assistance of man through a principle of mutual assistance, which is conformed to in perfect obedience by all the principal beings of the universe.

How can particles of food hastening with total eagerness to nourish the cells of the body -a manifestation of the principle of mutual assistance- be conflict?

How can it be a clash and struggle? It is, rather, mutual help at the command of a Munificent Sustainer.

Another of your rotten foundations is, as you say: "Everything owns itself."

#163

A clear proof that nothing owns itself is this:

Among causes the most noble and with regard to choice the one with the most extensive will is man.

But out of the most obvious acts connected to man's will like thinking, speaking, and eating,

only a hundredth single, doubtful, part is subject to his will and is within his power.

So how can it be said that he owns himself?

If the highest beings with the most extensive will are thus inhibited from real power and ownership to this degree,

someone who says that the rest of beings, animate and inanimate, own themselves

Bütün o ikinci yolun seferinde, tevellüdât namında sevinç ve şenlikle bir tahşîdat ve sevkîyat-ı askeriye vardır

ve vefiyat namında sürur ve muzîka ile terhisat-ı askeriye görünüyorlar.

İşte Kur'an-ı Hakîm beşere bu yolu hediye etmiştir.

Bu hediye kim tam kabul etse böyle iki cihanın saadetine giden bu ikinci yoldan gider.

Ne geçmiş şeyden mahzun ve ne de gelecek şeyden havf eder.

Ey ikinci bozuk Avrupa! Senin çürük ve esassız esaslarının bir kısmı şunlardır ki:

"En büyük melekten en küçük semeğe kadar her bir zîhayat kendi nefsine mâliktir ve kendi zatı için çalışır ve kendi lezzeti için çabalar.

Onun bir hakk-ı hayatı var. Gaye-i himmeti ve hedef-i maksadı, yaşamak ve bekasını temin etmektir." diyorsun.

Ve Hâlık-ı Kerîm'in kerem düsturlarından ve erkân-ı kâinatta kemal-i itaatle imtisal edilen düstur-u teavünle, nebatat hayvanatın imdadına ve hayvanat insanların yardımına koşmasından tezahür eden o umumî kanunun rahîmane, kerîmane cilvelerini cidal zannedip, "Hayat bir cidaldir." diye ahmakane hükmetmişsin.

Acaba o düstur-u teavünün cilvesinden olan zerrat-ı taamiyenin, kemal-i şevk ile beden hüceyrelerinin gıdalandırılması için koşmaları nasıl cidaldir?

Nasıl bir çarpışmaktır? Belki o imdat ve o koşmak, Kerîm bir Rabb'in emriyle bir teavündür.

Hem çürük bir esasın: "Her şey kendi nefsine mâliktir." diyorsun.

Hiçbir şey kendi nefsine mâlik olmadığına kat'î bir delil şudur ki:

Esbabın içinde en eşrefi ve ihtiyar noktasında en geniş iradelisi, insandır.

Halbuki bu insanın düşünmek, söylemek ve yemek gibi en zahir ef'al-i ihtiyariyesinden

yüz cüzünden onun dest-i ihtiyarına verilen ve daire-i iktidarına giren yalnız meşuk tek bir cüzdür.

Böyle en zahir fiilin yüz cüzünden bir cüzüne mâlik olmayan, nasıl kendine mâliktir denilir?

Böyle en eşref ve ihtiyarı en geniş, bu derece hakiki tasarruftan ve temellükten eli bağlanmış bulunsa

"Sair hayvanat ve cematat kendi kendine mâliktir." diyen,

merely proves that he is more animal than the animals and more lifeless and unconscious than inanimate beings.

What pushes you to make such an error and casts you into this abyss is your one-eyed genius. That is, your extraordinary, ill-omened brilliance.

Due to that blind genius of yours, you have forgotten your Sustainer, who is the the Creator of all things,

you have attributed His works to imaginary nature and causes, you have divided up the Creator's property among idols, false gods.

In regard to this and in the view of your genius, every living creature and every human being has to resist innumerable enemies on his own and struggle to procure his endless needs.

They are compelled to do this with the power of a minute particle, a fine thread-like will, a fleeting flash-like consciousness, a fast extinguishing flame-like life, a life which passes in a minute.

But the capital of those wretched animate creatures is insufficient to answer even one of the thousands of their demands.

When smitten by disaster, they can await no salve for their pain other than from deaf, blind causes.

They manifest the meaning of the verse:

For the prayer of those without faith is nothing but [futile] wandering [in the mind].(13:14)

Your dark genius has transformed mankind's daytime into night.

And in order to warm that dark, distressing, unquiet night, you have only illuminated men with deceptive, temporary lamps.

Those lamps do not smile at them with joy, they rather smirk idiotically at their pitiful and lamentable state. Those lights mock and make fun of them.

In the view of your pupils, all living beings are miserable, calamity-stricken, and subject to the assaults of oppressors.

The world is a place of universal mourning. Issuing from it are cries and wails at death and suffering.

The pupil who has absorbed your instruction thoroughly becomes a pharaoh.

But he is an abject pharaoh who worships the basest things and holds himself to be lord over everything he reckons advantageous.

A student of yours is obstinate, but an obstinate wretch who accepts utter abasement for a single pleasure.

#164

He is so despicable as to kiss Satan's foot for some worthless benefit.

hayvandan daha ziyade hayvan ve cemadattan daha ziyade camid ve şuursuz olduğunu ispat eder.

Seni bu hataya atıp bu vartaya düşüren, bir gözlü dehandır. Yani hârika, menhus zekândır.

O kör dehan ile her şeyin Hâlık'ı olan Rabb'ini unuttun,

mevhum bir tabiata isnad ettin, âsârını esbaba verdin, o Hâlık'ın malını bâtil mabud olan tağutlara taksim ettin.

Şu noktada ve o dehan nazarında her zîhayat, her bir insan, tek başıyla hadsiz a'daya karşı mukavemet etmek ve nihayetsiz hâcatın tahsiline çabalamak lâzım geliyor.

Ve zerre gibi bir iktidar, ince tel gibi bir ihtiyar, zâil lem'a gibi bir şuur, çabuk söner şule gibi bir hayat, çabuk geçer dakika gibi bir ömür ile o hadsiz a'daya ve hâcata karşı dayanmaya mecbur oluyor.

Halbuki o bîçare zîhayatın sermayesi, binler matlublarından birisine kâfi gelmiyor.

Musibete giriftar olduğu zaman; sağır, kör esbabdan başka derdine derman beklemiyor

وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ sırrına mazhar oluyor.

Senin karanlıklı dehan, nev-i beşerin gündüzünü geceye kalbetmiş.

Yalnız o sıkıntılı, zulümlü ve zulmetli geceye ısındırmak için yalancı, muvakkat lambalarla tenvir ettin.

O lambalar sürur ile beşerin yüzüne tebessüm etmiyorlar. Belki beşerin ağlanacak acı hallerindeki eblehane gülmesine, o ışıklar müstehziyane gülüp eğleniyor.

Her bir zîhayat senin şakirdlerin nazarında zalimlerin hücumuna maruz, miskin birer musibetzededirler.

Dünya bir matemhane-i umumiyedir. Dünyadaki sadâlar ölümlerden, elemelerden gelen vaveylâlardır.

Senden tam ders alan şakirdin, bir firavun olur.

Fakat en hasis şeye ibadet eden ve menfaat gördüğü her şeyi, kendine rab telakki eden bir firavun-u zelildir.

Hem senin şakirdin mütemerriddir. Fakat bir lezzeti için nihayet zilleti kabul eden miskin bir mütemerriddir.

Hasis bir menfaat için şeytanın ayağını öper derecede alçaklık gösterir.

And he is a bully. But because he has nothing in his heart on which to rely, he is an impotent bullying braggart.

His whole aim and endeavour is to satisfy the lusts of his soul, to cunningly seek his own personal interests under the screen of patriotism and devotion, and work to satisfy his ambition and pride.

He loves seriously nothing at all other than himself and sacrifices everything for his own sake.

As for the sincere, wholehearted student of the Qur'an, he is a worshipping servant.

But he is an esteemed servant who does not stoop to bow in worship before even the mightiest of creatures, and does not make the supreme benefit of Paradise the aim of his worship.

And he is mild and gentle, but at the same time noble and gracious and lowers himself before none but the All-Glorious Creator, and only stoops before the lowly with His permission and at His command.

And he is needy, but due to the reward his All-Generous Owner is storing up for him in the future, he is at the same time self-sufficient.

And he is weak, but he is strong in his weakness for he relies on the strength of his Lord whose power is infinite.

Would the Qur'an make its true student take this fleeting, transient world as his aim and purpose while not making him have even eternal Paradise as his goal?

Thus you can understand how the two students' aims and endeavours differ from one another.

You can further compare the zeal and self-sacrifice of the All-Wise Qur'an's students with the pupils of sick philosophy as follows:

The student of philosophy flees from his brother for his own sake and files a lawsuit against him.

Whereas, looking on all the righteous worshippers in the heavens and on the earth as brothers, the Qur'an's student makes supplication for them in sincere fashion.

He is happy at their happiness and he feels a powerful connection with them in his spirit, so that praying he says: "Oh God, grant forgiveness to all believing men and women!"

Furthermore, he considers the greatest things, the divine throne and the sun, to be subservient officials, and servants and creatures like himself.

Also, compare in the following the loftiness and expansion of spirit of the two students:

the Qur'an imparts such a joyous elevation to its students' spirits that

Hem cebbardır fakat kalbinde bir nokta-i istinad bulamadığı için zatında gayet âciz bir cebbar-ı hodfüruştur.

O şakirdin gaye-i himmeti, hevesat-ı nefsanıyeyi tatmin ve hamiyet ve fedakârlık perdesi altında kendi menfaat-i nefsinı arayan ve hırs ve gururunu teskin etmeye çalışan bir dessastır.

Nefsinden başka ciddi olarak hiçbir şeyi sevmiyor. Her şeyi nefesine feda ediyor.

Amma Kur'an'ın hâlis ve tam şakirdi ise bir abddir.

Fakat a'zam-ı mahlukata karşı da ubudiyete tenezzül etmez ve cennet gibi en büyük ve a'zam bir menfaati gaye-i ubudiyet yapmaz bir abd-i azizdir.

Hem halîm selimdir. Fakat Fâtır-ı Zülcelal'inden başkasına, izni ve emri olmadan tezellüle tenezzül etmez bir halîm-i âlihimmettir.

Hem fakirdir; fakat onun Mâlik-i Kerîm'i ona ileride iddihar ettiği mükâfat ile bir fakir-i müstağnidir.

Hem zayıftır; fakat kudreti nihayetsiz olan Seyyid'inin kuvvetine istinad eden bir zayıf-ı kavîdir ki

Kur'an, hakiki bir şakirdine cennet-i ebediyeyi dahi gaye-i maksat yaptırmadığı halde, bu zâil fânî dünyayı ona gaye-i maksat hiç yapar mı?

İşte iki şakirdin himmetlerinin ne derece birbirinden farklı olduğunu anla!

Hem felsefe-i sakîmenin şakirdleriyle Kur'an-ı Hakîm'in tilmizlerinin hamiyetkârlık ve fedakârlıklarını bununla muvazene edebilirsiniz. Şöyle ki:

Felsefenin şakirdi, kendi nefsi için kardeşinden kaçır, onun aleyhinde dava açar.

Kur'an'ın şakirdi ise semavat ve arzdeki umum salih ibadî kendine kardeş telakki ederek, gayet samimi bir surette onlara dua eder

ve saadetleriyle mesud oluyor ve ruhunda şedit bir alâkayı onlara karşı hisseder ki duasında

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ der.

Hem en büyük şey olan arş ve şemsi, musahhar birer memur ve kendi gibi bir abd, bir mahluk telakki eder.

Hem iki şakirdin ulviyet ve inbisat-ı ruhlarını bundan kıyas et ki

Kur'an, kendi şakirdlerinin ruhuna öyle bir inbisat ve ulviyet verir ki

instead of the ninety-nine prayer-beads, it places in their hands the minute particles of ninety- nine worlds displaying the manifestations of the ninety-nine divine names,

and tells them to recite their invocations with them.

Listen to the invocations of such students of the Qur'an as Shah Geylani, Rufa'i, and Shazali (May God be pleased with them)!

See, in their fingers are the strings of particles, the droplets of water, the breaths of all creatures,

and recite their invocations with them. They praise and glorify God with them and mention His most beautiful names.

#165

Behold the miraculous instruction of the Qur'an of Miraculous Exposition and see how man is elevated by it – insignificant man who is stunned and confused at some minor grief or tiny sorrow and is defeated by a microscopic germ.

How his inner senses expand so that the beings in the mighty world appear inadequate as prayer-beads for his invocations.

He considers Paradise to be insufficient as the aim of his invocations and recitations of the divine names, yet he does not see himself as superior to the lowest of Almighty God's creatures. {Tirmidhi, Zuhd, 9; Ibn Maja, Zuhd, 19.}

He combines the utmost dignity with the utmost humility.

You can see from this how abject and base are philosophy's students.

Thus, the guidance of the Qur'an – which looks at the two worlds with two shining eyes familiar with the Unseen and points with two hands to the two happinesses for mankind – says concerning **the truths which the one-eyed genius proceeding from the sick philosophy of Europe sees wrongly:**

O man! The self and property you hold is not yours; it is in trust to you.

The owner of the trust is an All-Compassionate and Munificent One, powerful over all things and with knowledge of all things.

He wants to buy from you the property you hold so that He can guard it for you and it will not be lost. He will give you a good price for it in the future.

You are a soldier under orders and charged with duties. Work in His name and act on His account,

for He sends you the things you need as sustenance and protects you from the things you are unable to bear.

doksan dokuz taneli tesbihe bedel, doksan dokuz esma-i İlahiyenin cilvelerini gösteren doksan dokuz âlemlerin zerratını, birer tesbih taneleri olarak şakirdlerinin ellerine verir.

"Evradlarınızı bununla okuyunuz." der.

İşte Kur'an'ın tilmizlerinden Şah-ı Geylanî, Rufaî, Şazeli (ra) gibi şakirdleri, virdlerini okudukları vakit dinle, bak!

Ellerinde silsile-i zerratı, katarat adetlerini, mahlukatın aded-i enfasını tutmuşlar,

onunla evradlarını okuyorlar. Cenab-ı Hakk'ı zikir ve tesbih ediyorlar.

İşte Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın mu'cizane terbiyesine bak ki nasıl edna bir kederle ve küçük bir gam ile başı dönüp sersemleşen ve küçük bir mikroba mağlup olan bu küçük insan, terbiye-i Kur'an ile ne kadar teali ediyor.

Ve ne derece letaifi inbisat eder ki koca dünya mevcudatını, virdine tesbih olmakta kısa görüyor.

Ve cenneti zikir ve virdine gaye olmakta az gördüğü halde, kendi nefsinin Cenab-ı Hakk'ın edna bir mahlukunun üstünde büyük tutmuyor.

Nihayet izzet içinde, nihayet tevazuu cem'ediyor.

Felsefe şakirdlerinin buna nisbeten ne derece pest ve aşağı olduğunu kıyas edebilirsin.

İşte **felsefe-i sakîme-i Avrupaiyeden yekçeşm olan dehasının yanlış gördüğü hakikatleri**; iki cihana bakan, gayb-aşına parlak iki gözü ile iki âleme nazar eden, beşer için iki saadete iki eliyle işaret eden hüda-yı Kur'anî der ki:

Ey insan! Senin elinde bulunan nefis ve malın senin mülkün değil belki sana emanettir.

O emanetin mâliki, her şeye kadîr, her şeyi bilir bir Rahîm-i Kerîm'dir.

O senin yanındaki mülkünü senden satın almak istiyor. Tâ senin için muhafaza etsin, zayi olmasın.İleride mühim bir fiyat sana verecek.

Sen muvazzaf ve memur bir askersin. Onun namıyla çalış ve hesabıyla amel et.

O'dur ki muhtaç olduğun şeyleri sana rızık olarak gönderiyor ve senin tâkatin yetmediği şeylerden seni muhafaza eder.

The aim and result of this life of yours is to manifest your Owner's names and attributes. When a calamity comes your way, say:

To God we belong, and to Him is our return. (2:156)

That is to say, "I am in the service of my Owner, O calamity! If you have come with His permission and consent, greetings, you are welcome!

For anyway some time we shall return to Him and enter His presence, and we yearn for Him.

Since He will release us from the responsibilities of life, let the release and discharge be at your hand, O calamity, I consent to it.

But if He has decreed your coming as a trial for my dutifulness and loyalty in preserving my trust,

then without His permission and consent to surrender it to you, so long as I have the power, I will not surrender my Owner's trust to one not certainly charged to receive it."

Consider this one example out of a thousand and see the degrees in the instruction given by the genius of philosophy and guidance of the Qur'an.

#166

In reality, the two sides proceed in the manner described above,

but the degrees of people in guidance and misguidance differ, and the degrees of heedlessness differ.

Not everyone can perceive completely this truth in every degree, because heedlessness numbs the senses.

In the present age it has so deadened them that the civilized do not feel this grievous pain and suffering.

However, sensitivity is increasing and rending the veil of heedlessness due to developments in science and the warnings of death which every day displays thirty thousand corpses.

Utter abhorrence and a thousand regrets should be felt for those who take the way of misguidance due to the Europeans' idols and the natural sciences, and for those who follow them in blind imitation!

O sons of this land! Do not try to imitate Europeans!

How can you reasonably trust in and follow the vice and invalid, worthless thought of Europe after the boundless tyranny and enmity it has shown you?

No! No! You who imitate them in dissoluteness, are not following them but unconsciously joining their ranks and putting to death both yourselves and your brothers.

Know that the more you follow them in immorality the more you lie in claiming to be patriots!

Senin şu hayatının gayesi, neticesi; o Mâlik'in esmasına ve şuunatına bir mazhariyettir. Sana bir musibet geldiği vakit, de:

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

Yani ben mâlikimin hizmetindeyim. Ey musibet! Eğer onun izin ve rızasıyla geldin ise merhaba, safa geldin!

Çünkü elbette bir vakit ona döneceğiz ve onun huzuruna gideceğiz ve ona müştakız.

Madem herhalde bir zaman bizi hayatın tekâlifinden âzad edecektir. Haydi ey musibet! O terhis ve o âzad etmek, senin elinle olsun, razıyım.

Eğer benim emanet muhafazasında ve vazife-perverliğimi tecrübe suretinde sana emir ve irade etmiş

fakat sana teslim olmaklığıma izin ve rızası olmazsa; benim tâkatım yettikçe, emin olmayana mâlikimin emanetini teslim etmem, der.

İşte binden bir numune olarak deha-yı felsefinin ve hüda-yı Kur'anînin verdikleri derslerin derecelerine bak.

Evet, iki tarafın hakikat-i hali sâbıkan beyan edilen tarz ile gidiyor.

Fakat hidayet ve dalalette insanların dereceleri mütefavittir. Gafletin mertebeleri muhtelifir.

Herkes her mertebede bu hakikati tamamıyla hissedemez. Çünkü gaflet, hissi iptal ediyor.

Ve bu zamanda öyle bir derecede iptal-i his etmiş ki bu elîm elemin acısını, ehl-i medeniyet hissetmiyorlar.

Fakat hassasiyet-i ilmiyenin tezayüdüyle ve her günde otuz bin cenazeyi gösteren mevtin ikazatıyla o gaflet perdesi parçalanıyor.

Ecnebilerin tağutlarıyla ve fûnun-u tabiiyeleriyle dalalete gidenlere ve onları körü körüne taklit edip ittiba edenlere binler nefrin ve teessüfler!

Ey bu vatan gençleri! Frenkleri taklide çalışmayınız!

Âyâ Avrupa'nın size ettikleri hadsiz zulüm ve adâvetten sonra, hangi akıl ile onların sefahet ve bâtil efkârlarına ittiba edip emniyet ediyorsunuz?

Yok! Yok! Sefihane taklit edenler, ittiba değil belki şuursuz olarak onların safına iltihak edip kendi kendinizi ve kardeşlerinizi idam ediyorsunuz.

Âgâh olunuz ki siz ahlâksızcasına ittiba ettikçe hamiyet davasında yalancılık ediyorsunuz!

Because to follow them in this way is to hold your nation in contempt, to hold the nation up to ridicule!

God guides us, and you, to the Straight Path.

Sixth Note

O you unhappy person who is alarmed at the great numbers of the unbelievers and their agreement in denying some of the truths of belief, and as a result is shaken in his faith!

You should know that value and importance do not lie in quantity and number.

For if man is not a true human being, he is transformed into a diabolical animal,

and the more he increases in animal greed, the more animal he becomes – like some Europeans and their imitators.

You can see that in number, men are extremely few in comparison to the countless animals, and yet they are sovereign rulers over all the animal species and vicegerents of the earth.

The harmful unbelievers and those depraved wretches who follow in their way are a vicious species among Almighty God's animals

which the All-Wise Maker has created for the development and prosperity of the world.

He has made them a unit of measurement in order to make known to His believing servants the degrees of the bounties He has bestowed on them,

and finally will consign those animals to the Hell they deserve.

#167

There is no power in the unbelievers and misguided denying or disputing any truth of belief.

Their agreement lacks power; a thousand deniers are equal to one denier.

Even if the whole population of Istanbul, for example, denies seeing the new moon at the beginning of Ramadan,

the proven testimony of two witnesses invalidates that great multitude's negation and agreement.

**{See, Abu Da'ud, Sawm, 14; al-Sarakhsi, al-Mabsut, iii, 139-40; al-Kashani, Bada'i al-Sana'i, ii, 81-2; al-Marghinani, al-Hidaya, i, 121.}*

In reality unbelief and misguidance are negation and denial, so are ignorance and non-existence, and

the agreement of large numbers of unbelievers even has no significance. {See, Qur'an, 59:14.}

Çünkü şu surette ittibanız, milliyetinize karşı bir istihfaftır ve millete bir istihzadır!

هَدَيْنَا اللَّهَ وَإِيَّاكُمْ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ

Altıncı Nota

Ey kâfirlerin çokluklarından ve onların bazı hakaik-i imaniyenin inkârındaki ittifaklarından telaşa düşen ve itikadını bozan bîçare insan!

Bil ki kıymet ve ehemmiyet, kemiyette ve adet çokluğunda değil.

Çünkü insan eğer insan olmazsa şeytan bir hayvana inkılab eder.

İnsan, bazı Frenkler ve Frenk-meşrepler gibi ihtirasat-ı hayvaniyede terakki ettikçe, daha şiddetli bir hayvaniyet mertebesini alır.

Sen görüyorsun ki hayvanatın kemiyet ve adet itibarıyla hadsiz bir çokluğu varken, ona nisbeten insan gayet az iken, umum enva-ı hayvanat üstünde sultan ve halife ve hâkim olmuştur.

İşte muzır kâfirler ve kâfirlerin yolunda giden sefihler, Cenab-ı Hakk'ın hayvanatından bir nevi habîslerdir ki

Fâtır-ı Hakîm onları dünyanın imareti için halk etmiştir.

Mü'min ibadına ettiği nimetlerin derecelerini bildirmek için onları bir vâhid-i kıyasî yapıp,

âkıbetinde müstahak oldukları cehenneme teslim eder.

İşte küffarın ve ehl-i dalaletin bir hakikat-i imaniyeyi inkâr ve nefyetmelerinde kuvvet yoktur.

Çünkü nefiy sırrıyla ittifakları kuvvetsizdir. Bin nefyedici, bir tek hükmündedir.

Mesela bütün İstanbul ahalisi, ramazanın başında Ay'ı görmediğinden nefyetse

iki şahidin ispatıyla o cemm-i gafirin nefiy ve ittifakı sukut eder.

Madem küfrün ve dalaletin mahiyeti nefiydir ve inkârdır, cehildir ve ademdir,

küffarın kesret ile ittifakı ehemmiyetsizdir.

Since matters of belief are true and established, and their validity is proven,

the judgement of two believers based on certain witnessing takes preference and prevails over the agreement of those vast numbers of the misguided.

The reason for this is as follows:
Superficially, the claims of those who deny are the same but in fact they are diverse and cannot unite and so gain strength.

While the claims of those who affirm unite and receive strength from each other.

This is because a person who does not see the new moon of Ramadan in the sky says: "In my view, there is no moon. It has not appeared that I can see."

And another says: "In my view, the moon has not appeared." And so does another. Each says that in his view, there is no moon.

Since the view of each is different, and the causes that prevent them seeing it may also be different,

their claims are all different as well; each claim cannot reinforce the other claims.

But those who are affirming it are not saying: "In my view and opinion the new moon is there,"

but, "The new moon has actually appeared in the sky."

Those who sight it all make the same claim and say: "In actuality..."

That is to say, all the claims are the same.
But since the views of those who are denying it are all different, their claims also are different.

They are not making the judgement according to what actually is. Because a negation of what actually pertains cannot be proved; for that, an all- embracing proof is necessary.

It is an established rule that "absolute non-existence can only be proved with extreme difficulty." {Ibn Qayyim al-Jawzi, al-Sawa'iq al-Mursala, iv, 1310; Idem., al-Ruh fi'l-Kalam, i, 198.}

Yes, if you claim that a particular thing exists in the world, it is enough to merely point that thing out.

But if you say it does not exist and you deny it, the whole world has to be sifted through in order to demonstrate it so that the denial can be proved.

It is in consequence of this that the unbelievers denying a truth is like solving a problem or passing through a narrow hole or jumping over a ditch;

it makes no difference whether there is one man or a thousand, because they cannot help one another.

Ehl-i hakkın, hak ve sabit ve sübutu ispat olunan mesail-i imaniyede

şuhuda istinad eden iki mü'minin hükmü, hadsiz o ehl-i dalaletin ittifakına racih olur, galebe eder.

Bu hakikatin sırrı şudur ki: Nefyedenlerin davaları sureten bir iken, müteaddiddir; birbiriyle ittihat edemez ki kuvvetlensin.

İspat edicilerin davaları ittihat ediyor, birbirinden kuvvet alır.

Çünkü gökteki hilâl-i ramazanı görmeyen der ki: "Benim nazarımda ay yoktur, benim yanımda görünmüyor."

Başkası da "Nazarımda yoktur." der. Daha başkası da öyle der. Her biri kendi nazarında "Yoktur." der.

Her birinin nazarları ayrı ayrı ve nazara perde olan esbab dahi ayrı ayrı olabildiği için

davaları da ayrı ayrı olur, birbirine kuvvet veremez.

Fakat ispat edenler demiyor ki: "Benim nazarımda ve gözümde hilâl var."

Belki "Nefsü'l-emirde, göğün yüzünde hilâl vardır, görünür." der.

Görenler bütün aynı davayı ve "Nefsü'l-emirde vardır." der.

Demek, bütün davalar birdir. Nefyedenlerin nazarları ayrı ayrı olduğundan, davaları da ayrı ayrı olur.

Nefsü'l-emre hükmedemiyorlar. Çünkü nefsü'l-emirde nefiy ispat edilmez. Çünkü ihata lâzımdır.

وَالْعَدَمُ الْمَطْلُوقُ لَا يُثَبِّتُ إِلَّا بِمُشْكَلَاتٍ عَظِيمَةٍ

bir kaide-i usûldür.

Evet, bir şeyi dünyada var desen yalnız o şeyi göstermek kâfi gelir.

Eğer yok deyip nefyetsen bütün dünyayı eleyip göstermek lâzım gelir ki tâ o nefiy ispat edilsin.

İşte bu sırra binaen, ehl-i küfrün bir hakikati nefyetmesi ise bir meseleyi halletmek veyahut dar bir delikten geçmek veyahut bir hendekten atlamak misalindedir ki

bin de bir de birdir. Çünkü birbirine yardımcı olamaz.

But since those who affirm look at the heart of the matter and reality of the situation, their claims unite

and the individual strength of each of them combines and assists all. It resembles lifting a great boulder;

the more hands there are, the stronger they are and the easier it becomes.

Seventh Note

O miserable pseudo-patriot who fervently encourages Muslims to embrace this world and forcibly drives them to European industry and progress!

Beware, don't let the bonds be broken that tie certain members of this nation to religion!

If thus foolishly blindly imitating and crushed under foot, their bonds with religion are broken,

those irreligious people will become as harmful for social life as fatal poison.

For the apostate's conscience is completely corrupted and he becomes like poison in the life of society.

It is because of this that according to the science of the principles of religion, "The apostate forfeits the right to life,

whereas if an unbeliever is a member of the protected minorities or he makes peace, he has the right to life;" this is a principle of the Shari'a. {Bukhari, Jihad, 149; Tirmidhi, Hudud, 2; Musnad, i, 217, 282, 322; v, 231.}

Furthermore, according to the Hanafi school, the testimony of such an unbeliever is acceptable, {al-Kashani, Bada'i al-Sana'i, ii, 254-5; vi, 266.}

whereas the testimony of someone who has strayed from the path of the Shari'a is rejected. For he is perfidious. {See, Tirmidhi, Shahadat, 2; Abu Da'ud, 'Aqdiyya, 16; Ibn Maja, Ahkam, 30; Musnad, ii, 181, 204, 208.}

O miserable sinner who has deviated from Shari'a!

Do not look at the multitude of the dissolute and be deceived; do not say: "Most people think the same as me!"

For the depraved do not want to embrace depravity; they rather fall into it and cannot extricate themselves.

There is no sinner who does not want to be righteous and who does not want to see his superior and chief as religious.

Other than if -I seek refuge with God!- his conscience is corrupted through apostasy and he receives pleasure from poisoning, like a snake.

O crazy head and corrupted heart!

Fakat ispat edenler nefsu'l-emirde hakikat-i hale baktıkları için müddeaları ittihat ediyor.

Kuvvetleri birbirine yardım eder. Büyük bir taşın kaldırmasına benzer ki

ne kadar eller yapışsa daha ziyade kaldırması kolay olur ve birbirinden kuvvet alır.

Yedinci Nota

Ey Müslümanları dünyaya şiddetle teşvik eden ve sanat ve terakkiyat-ı ecnebiyeye cebir ile sevk eden bedbaht hamiyet-füruş!

Dikkat et, bu milletin bazılarının din ile bağlandıkları rabitaları kopmasın!

Eğer böyle ahmakane körü körüne topuzların altında bazılarının dinden rabitaları kopsa,

o vakit hayat-ı içtimaiyede bir semm-i kâtil hükmünde o dinsizler zarar verecekler.

Çünkü mürtedin vicdanı tamam bozulduğundan hayat-ı içtimaiyeye zehir olur.

Ondandır ki ilm-i usûlde "Mürtedin hakk-ı hayatı yoktur.

Kâfir eğer zimmî olsa veya musalaha etse hakk-ı hayatı var." diye usûl-ü şeriatin bir düsturudur.

Hem mezheb-i Hanefiyede, ehl-i zimmeden olan bir kâfirin şehadeti makbuldür.

Fakat fâsık merdudü's-şehadettir, çünkü haindir.

Ey bedbaht fâsık adam!

Fâsıkların kesretine bakıp aldanma ve "Ekseriyetin efkârı benimle beraberdir." deme!

Çünkü fâsık adam, fıskı isteyerek ve bizzat talep edip girmemiş belki içine düşmüş çıkamıyor.

Hiçbir fâsık yoktur ki salih olmasını temenni etmesin ve âmirini ve reisini mütedeyyin görmek istemesin.

İllâ ki el-iyazü billah irtidad ile vicdanı tefessüh edip yılan gibi zehirlemekten lezzet alsın.

Ey divane baş ve bozuk kalp!

Do you suppose that Muslims do not love the world, or that they do not think about the poverty into which they have fallen,

and that they are in need of admonishment so that they do not forget their share of the world?

#169

Your supposition is false, your surmise, wrong. Their greed has increased; that is the reason they are impoverished.

Because for Muslims, greed causes loss and indigence.

The saying: "The greedy is subject to loss and disappointment" has become proverbial. {See, Ibn Qays, Qura al-Dayf, iv,, 301; al-Maydani, Majma' al-Amthal, i, 24. }

Yes, there are many things calling and driving man to the world,

like his soul and its appetites, and need, and his senses and emotions, and the Devil, and the superficial enticement of the world, and false friends like you.

While those who call to the hereafter, which lasts for ever, and to long-lasting eternal life, are few.

If you are patriotic even to the tiniest degree towards this nation and the high aspirations you brag about are not lies,

you should help the few who call to eternal life.

For if you silence them and help the many, you will be befriending Satan!

Do you suppose this nation's poverty is the result of a sort of religious asceticism or of laziness arising from abandoning the world?

You are wrong to suppose that. Do you not see that the nations dominated by Europe, such as China and the Brahmins and Zoroastrians of India, and the blacks of Africa are poorer than we are?

And do you not see that nothing apart from the most basic subsistence is left in the hands of Muslims?

The rest is either stolen or seized by the European infidel tyrants or the dissemblers of Asia.

You should be certain that if your intention in forcibly driving the people of belief to degenerate civilization in this way

is the country's law and order and easy administration, you are mistaken and you are driving them down the wrong path.

For it is more difficult to govern a hundred degenerates whose belief is shaken and morals corrupted, and to maintain public security among them, than to govern thousands of the righteous.

Zanneder misin ki "Müslümanlar dünyayı sevmiyorlar veyahut düşünmüyorlar ki fakr-ı hale düşmüşler

ve ikaza muhtaçtırlar, tâ ki dünyadan hissesini unutmasınlar."

Zannın yanlıştır, tahminin hatadır. Belki hırs şiddetlenmiş, onun için fakr-ı hale düşüyorlar.

Çünkü mü'minde hırs, sebep-i hasarettir ve sefalettir.

لَحْرِیْضٌ خَائِبٌ خَاسِرٌ durub-u emsal hükmüne geçmiştir.

Evet, insanı dünyaya çağıran ve sevk eden esbab çoktur.

Başta nefis ve hevası ve ihtiyaç ve havassı ve duyguları ve şeytanı ve dünyanın surî tatlılığı ve senin gibi kötü arkadaşları gibi çok dâîleri var.

Halbuki bâki olan âhirete ve uzun hayat-ı ebediyeye davet eden azdır.

Eğer sende zerre miktar bu bîçare millete karşı hamiyet varsa ve ulüvv-ü himmetten dem vurduğun yalan olmazsa,

hayat-ı bâkiyeye yardım eden azlara imdat etmek lâzım gelir.

Yoksa o az dâîleri susturup çoklara yardım etsen şeytana arkadaş olursun.

Âyâ zanneder misin bu milletin fakr-ı hali, dinden gelen bir zühd ve terk-i dünyadan gelen bir tembellikten neş'et ediyor?

Bu zanda hata ediyorsun. Acaba görmüyor musun ki Çin ve Hint'teki Mecusi ve Berahime ve Afrika'daki zenciler gibi Avrupa'nın tasallutu altına giren milletler bizden daha fakirdirler.

Hem görmüyor musun ki zarurî kuttan ziyade Müslümanların elinde bırakılmıyor.

Ya Avrupa kâfir zalimleri veya Asya münafıkları, desiseleriyle ya çalar veya gasbediyor.

Sizin cebren böyle ehl-i imanı mimsiz medeniyete sevk etmekteki maksadınız,

eğer memlekette asayiş ve emniyet ve kolayca idare etmek ise kat'iyen biliniz ki hata ediyorsunuz, yanlış yola sevk ediyorsunuz.

Çünkü itikadı sarsılmış, ahlâkı bozulmuş yüz fâsıkın idaresi ve onlar içinde asayiş temini, binler ehl-i salahatin idaresinden daha müşküldür.

Thus, according to these principles, the people of İslam are not in need of being encouraged and driven to the world and to greed.

Progress and public order cannot be secured in that way. They are rather in need of having their working conditions set in order, of security being established among them, and of having the principle of co- operation encouraged.

And these needs can be brought about through the sacred commands of religion, and fear of God, and firm adherence to religion.

#170

Eighth Note

O idle man who is unaware of the pleasure of effort and happiness of work!

Know that out of His perfect munificence, Almighty God placed the reward for work within it.

He included the wage for work within the work itself.

It is for this reason that in their particular duties, which are called creative commands, animate beings, and even from one point of view inanimate creatures,

conform to the dominical commands with complete eagerness and a sort of pleasure.

Everything from bees, flies, and chickens to the sun and the moon carry out their duties with perfect pleasure.

This means there is an enjoyment in their work so that they perform it perfectly, although they do not think of the results since they do not possess intelligence.

If you ask: "Living creatures have the ability to receive pleasure, but how can inanimate beings experience eagerness and enjoyment?"

The Answer: Inanimate beings desire and seek a position, a rank, perfection, beauty, and order, not on their own accounts but on account of the divine names manifested on them.

They become illumined and progress because in performing their natural duties, they become like mirrors and places of reflection of the names of the Light of Lights.

For example, if, although they are unimportant and of themselves without light, a droplet of water or fragment of glass are turned with their pure hearts to the sun,

they become thrones to the sun and smile at you.

Similarly, by being mirrors in respect of their duties towards the names of the All-Glorious One, who possesses absolute beauty and perfection,

İşte bu esaslara binaen ehl-i İslâm, dünyaya ve hırsa sevk etmeye ve teşvik etmeye muhtaç değildirler.

Terakkiyat ve asayişler, bununla temin edilmez. Belki mesailerinin tanzimine ve mabeynlerindeki emniyetin tesisine ve teavün düsturunun teshiline muhtaçtırlar.

Bu ihtiyaç da dinin evamir-i kudsiyesiyle ve takva ve salabet-i diniye ile olur.

Sekizinci Nota

Ey sa'y ve ameldeki lezzet ve saadeti bilmeyen tembel insan!

Bil ki Cenab-ı Hak, kemal-i kereminden hizmetin mükâfatını, hizmet içinde dercetmiştir.

Amelin ücretini, nefs-i amel içine koymuştur.

İşte bu sır içindir ki mevcudat hattâ bir nokta-i nazarda camidat dahi evamir-i tekviniye tabir edilen hususi vazifelerinde,

kemal-i şevk ile ve bir çeşit lezzet ile evamir-i Rabbaniyeyi imtisal ederler.

Arıdan, sinekten, tavuktan tut tâ şems ve kamere kadar her şey kemal-i lezzetle vazifesine çalışıyorlar.

Demek, hizmetlerinde bir lezzet var ki akılları olmadığından âkıbeti ve neticeleri düşünmeden mükemmel vazifelerini ifa ediyorlar.

Eğer desen: Zihayatta lezzet kabildir, cemadatta nasıl şevk ve lezzet olabilir?

Elcevap: Cemadat kendi hesaplarına değil, onlarda tecelli eden esma-i İlahiye hesabına bir şeref, bir makam, bir kemal, bir güzellik, bir intizam isterler, arıyorlar.

O vazife-i fitriyelerinin imtisalinde, Nuru'l-Envar'ın isimlerine birer ma'kes, birer âyine hükmüne geçtiğinden tenevvür eder, terakki eder.

Mesela, nasıl ki bir katre su, bir zerrecik cam parçası zatında zıyasız, ehemmiyetsiz iken, safi kalbiyle güneşe yüzünü çevirse o vakit o ehemmiyetsiz, zıyasız katre ve cam parçası,

güneşin bir nevi arşı olup senin yüzüne de tebessüm eder.

İşte bu misal gibi zerrat ve mevcudat, cema-i mutlak ve kemal-i mutlak sahibi olan Zat-ı Zülcelal'in isimlerine vazife-perverlik cihetinde âyine olmalarıyla,

particles and beings rise from a very lowly position to a most elevated degree of manifestation and illumination like the droplet and fragment of glass.

Since they rise to a luminous and exalted rank by virtue of their duties, it may be said that

if it is possible and they have the capacity to receive pleasure, that is, if they receive a share of general life, they perform their duties with perfect pleasure.

For clear evidence of the pleasure to be found in the performance of duties consider your own members and emotions.

Each receives different pleasures in performing the duties connected to your personal survival and the survival of the human race.

The duties themselves are a means of enjoyment for them, and to give up a duty is a sort of torment for a member.

Further clear evidence is the self-sacrifice and courage which such animals as cocks and hens with chicks display in performing their duties:

even if hungry, the cock prefers the hens to itself, summoning them to feed. It does not peck up the food itself but allows them to do so.

o katre ve zerrecik şişe gibi gayet aşığı bir dereceden gayet yüksek bir derece-i zuhura ve tenevvüre çıkıyorlar.

Madem vazife cihetinde gayet nurani ve yüksek bir makam alıyorlar;

lezzet mümkün ve kabil ise yani hayat-ı âmmeden hissedar iseler gayet lezzet ile o vazifeleri görüyorlar, denilebilir.

Vazifede lezzet bulunduğuna en zahir bir delil, sen kendi aza ve duygularının hizmetlerine bak.

Her biri beka-i şahsî ve beka-i nev'î için ettikleri hizmetlerinde ayrı ayrı lezzetleri var.

Nefs-i hizmet, onlara bir telezzüz hükmüne geçiyor. Hattâ hizmeti terk etmek, o uzvun bir nevi azabıdır.

Hem en zahir bir delil dahi horoz veya yavrulu tavuk gibi hayvanatın vazifelerinde gösterdikleri fedakârane ve merdane vaziyetleridir ki

horoz, aç olduğu halde tavukları nefesine tercih edip bulunduğu rızka onları çağırır; yemez, onlara yedirir.

And it is clear that it feels pleasure, pride and enjoyment in carrying out this duty.

This means it receives greater pleasure from carrying out the duty than from feeding.

The hen too will sacrifice its life for its chicks, throwing itself at a dog.

It will also remain hungry and give them grain.

That is to say, it receives such pleasure in its duty that it makes preferable the pains of hunger and pangs of death.

Animal mothers receive pleasure in trying to protect their young, it is their duty when the young are small.

When the young are grown, the duty ceases and so does the pleasure. The mothers beat their offspring and take the grains of feed from them.

Only, for human mothers the duties continue for some time,

for due to their weakness and impotence, humans are always children in one respect, and are all the time in need of compassion.

Consider the males and females of the animal species, like the mother hen and the cock, which acts as shepherd,

and understand that they do not perform these duties on their own account, in their own names, or for their own perfections.

For if they have to sacrifice their lives in the course of their duties, they do so.

They rather perform them on account of the Munificent Bestower of Bounties, the All-Glorious Creator, who employs them in their duties, in which, through His mercy, He includes pleasure.

Evidence that the wage is present in the duty itself is this:

plants and trees conform to the Glorious Creator's commands in a manner that implies eagerness and pleasure.

For the fragrant scents they disperse, and their being adorned with decorations that attract the glances of their customers,

and their sacrificing themselves for their shoots and fruits until they rot, shows to the attentive that

they receive such pleasure in conforming to the divine commands that it rots and destroys them.

Look, fruit-bearing trees like the coconut, which bears so many cans of milk on its head, and the fig,

Ve bir şevk ve ıftihar ve telezzüz ile o vazifeyi gördüğü, görünür.

Demek o hizmette, yemekten fazla bir lezzet alır.

Hem küçük yavrularına çobanlık eden tavuk dahi yavrularının hatırı için ruhunu feda eder, ite atılır.

Kendini aç bırakıp onları doyurur.

Demek o hizmette, öyle bir lezzet alır ki açlık acısına ve ölmek elemine tereccuh eder, ziyade gelir.

Hayvanî valideler yavrularını, küçük iken vazifeleri bulunduğuandan lezzetle himayeye çalışır.

Büyük olduktan sonra vazife kalkar, lezzet de gider. Yavrusunu döver, elinden taneyi alır.

Yalnız, insan nevindeki validelerin vazifeleri bir derece devam eder.

Çünkü insanlarda zaaf ve acz itibarıyla daima bir nevi çocukluk var, her vakit de şefkate muhtaçtır.

İşte umum hayvanatın horoz gibi çobanlık eden erkeklerine ve tavuk gibi validelerine bak,

anla ki bunlar kendi hesabına ve kendileri namına, kendi kemalleri için o vazifeyi görmüyorlar.

Çünkü hayatını, vazifede lâzım gelse feda ediyorlar.

Belki vazifeleri, onları o vazife ile tanzif eden ve o vazife içinde rahmetiyle bir lezzet derceden Mün'im-i Kerîm'in hesabına ve Fâtır-ı Zülcelal'in namına görüyorlar.

Hem nefis-i hizmette ücret bulunduğuına bir delil de şudur ki

nebatat ve eşcar, bir şevk ve lezzeti ihsas eden bir tavır ile Fâtır-ı Zülcelal'in emirlerini imtisal ediyorlar.

Çünkü dağıttığı güzel kokular ve müşterilerin nazarını celbedecek ziynetlerle süslenmeleri ve

sümbülleri ve meyveleri için çürüyünceye kadar kendilerini feda etmeleri, ehl-i dikkate gösterir ki

onların, emr-i İlahînin imtisalinden öyle bir lezzetleri var ki nefisini mahvedip çürütüyor.

Bak, başında çok süt konserveleri taşıyan Hindistan cevizi ve incir gibi meyvedar ağaçlar,

request through the tongue of disposition the finest food like milk from the treasury of mercy; they receive it and give it to their fruits to eat, while they content themselves with muddy water.

...

In seeds also a longing is clearly apparent in their duty of germinating and sending out shoots.

Like someone imprisoned in a constricted place longs to go out into a garden or open space,

such a longing, such a joyful state, is also apparent in seeds, in their duty of sprouting.

It is because of this long and mysterious principle, which is in force in the universe and is called a divine practice, that

those idle, lazy people who live in ease and affluence for the most part suffer more distress than those who strive and work.

For the idle always complain about their lives and want to pass them quickly by indulging in amusements.

#172

Whereas the one who works and strives is thankful and offers praise and does not want his life to pass quickly.

“The person who lives in idleness and ease complains about his life, while the industrious striver is thankful” is a universal principle.

It is also for this reason that the saying “Ease lies in hardship, and hardship in ease” has become proverbial.

Indeed, if inanimate creatures are studied carefully,

it will be seen that on their undeveloped innate capacities and abilities expanding from the potential to the actual through great effort and exertion,

a state similar to the above-mentioned divine practice comes about.

This shows that the natural duty produces an eagerness and pleasure.

If the inanimate creature partakes of general life, the eagerness is its own; otherwise it pertains to the thing which represents and supervises the creature.

It may even be said that when subtle, delicate water receives the command to freeze, it conforms with such intense eagerness that it may split iron, breaking it into pieces.

That is to say, in conveying the dominical command of “Expand!” with the tongue of freezing sub-zero temperature to the water in a closed iron container,

rahmet hazinesinden lisan-ı hal ile süt gibi en güzel bir gıdayı ister, alır, meyvelerine yedirir; kendi bir çamur yer.

Nar ağacı safi bir şarabı, hazine-i rahmetten alıp meyvesine yedirir; kendisi çamurlu ve bulanık bir suya kanaat eder.

Hattâ hububatta dahi sümbüllenmek vazifesinde zahir bir iştîyak görünür.

Nasıl ki dar bir yerde hapsedilen bir zat, bir bostana, geniş bir yere çıkmayı müştakane ister.

Öyle de hububatta, sümbüllenmek vazifesinde öyle sürurlu bir vaziyet, bir iştîyak görünüyor.

İşte "sünnetullah" tabir edilen, kâinata cereyan eden bu sırlı uzun düsturdandır ki

işsiz, tembel, istirahatle yaşayan ve rahat döşeginde uzananlar, ekseriyetle sa'y eden, çalışanlardan daha ziyade zahmet ve sıkıntı çeker.

Çünkü daima işsizler ömründen şikayet eder, eğlence ile çabuk geçmesini ister.

Sa'y eden ve çalışan ise şâkirdir, hamdeder, ömrün geçmesini istemez.

اَلْمُسْتَرِيحُ الْعَاطِلُ شَاكٍ مِنْ عُمْرِهِ وَ السَّاعِي الْعَامِلُ شَاكِرٌ

küllî düsturdur.

Hem o sır iledir ki "Rahat, zahmette; zahmet, rahattadır." cümlesi darb-ı mesel olmuştur.

Evet, cemadata dikkatle nazar edilse:

Bi'l-kuvve yalnız istidat ve kabiliyet cihetinde nâkıs kalıp inkişaf etmeyenlerin, gayet bir içtihad ve sa'y ile inbisat edip bi'l-kuvveden bilfiil suretine geçmesinde,

mezkûr sünnet-i İlahiye düsturuyla bir tavır görünüyor.

Ve o tavır işaret eder ki o vazife-i fitriyede bir şevk ve o meselede bir lezzet vardır.

Eğer o camidin umumî hayattan hissesi varsa şevk kendisinin olur, yoksa o camidi temsil eden, nezaret eden şeye aittir.

Hattâ bu sırra binaen denilebilir: Latîf, nazik su incimad emrini aldığı vakit, öyle şiddetli bir şevk ile o emre imtisal eder ki demiri şakkeder, parçalar.

Demek bürudet ve tahte's-sıfır soğuğun lisaniyla ağzı kapalı demir kaptaki suya "Genişlen!" emr-i Rabbanisini tebliğinde,

it breaks the container with its intense eagerness. It splits the iron and itself becomes ice.

You can make analogies with this for everything. From the rotations of the suns and their peregrinations

to the Mevlevi-like spinning and turning and vibrations of minute particles,

all striving and motion in the universe turns on the law of divine determining

and proceeds from the hand of divine power and is manifested through the creative command which comprises divine will, knowledge, and command.

Each particle, each creature, each living being, even, resembles a soldier who has different relations with all the sections of the army and different duties that look to each;

all particles and living beings are similar to this.

For example, a particle in your eye has a relation with the cells of the eye, with the eye itself, the facial nerves, and the blood vessels of the body;

and it has duties arising from those relations, and yields benefits in accordance with those duties. And so on, you can compare everything with this.

Thus, everything testifies to the Necessary Existence of the Pre-Eternal All- Powerful One in two respects:

The First: By carrying out duties far exceeding its own power, everything testifies to the All-Powerful One's existence.

The Second: By acting in conformity with the laws that form the order of the world and principles that perpetuate the balance of beings, everything testifies to that All-Knowing and All-Powerful One.

For lifeless things like particles, and tiny animals like bees cannot know order and balance, which are the subtle matters of the Clear Book.

#173

How can a lifeless particle and tiny bee [read the subtle, significant matters of the Clear Book](#), which is in the hand of the All-Glorious One, who opens and closes and gathers up the levels of the heavens as though they were the pages of a notebook?

If you crazily suppose the particle possesses an eye capable of reading the fine letters of that book, you can try to refute the particle's testimony!

Yes, the All-Wise Creator summarizes the principles of the Clear Book in most beautiful form and abbreviated fashion and with a particular pleasure and through a special need, and includes them in beings.

If everything acts thus with a particular pleasure out of a particular need, it unknowingly conforms to the principles of the Clear Book.

şiddet-i şevk ile kabını parçalar, demiri bozar, kendisi buz olur.

Ve hâkeza... Her şeyi buna kıyas et ki güneşlerin deveranından ve seyr ü seyahatlerinden tut,

tâ zerrelerin mevlevî gibi devretmelerine ve dönmelerine ve ihtizazlarına kadar

kâinattaki bütün sa'y ü hareket, kanun-u kader-i İlahî üzerine cereyan ediyor.

Ve dest-i kudret-i İlahîden sudûr eden ve irade ve emir ve ilmi tazammun eden emr-i tekvinî ile zuhur eder.

Hattâ her bir zerre her bir mevcud her bir zîhayat, bir nefer askere benzer ki orduda muhtelif dairelerde, o neferin ayrı ayrı nisbetleri, vazifeleri olduğu gibi

her bir zerre her bir zîhayatın dahi öyledir.

Mesela, senin gözünde bir zerre, gözün hüceyresinde ve gözde ve âsab-ı vechiyede ve bedenin şerayın tabir edilen damarlarında, birer nisbeti

ve o nisbete göre birer vazifesi ve o vazifeye göre birer faydası vardır. Ve hâkeza her şeyi ona kıyas et.

Buna binaen her bir şey, bir Kadîr-i Ezeli'nin vücub-u vücuduna iki cihetle şehadet eder:

Biri: Tâkatinin binler derece fevkinde vazifeleri görmekteki acz-i mutlak lisaniyla o Kadîr'in vücuduna şehadet eder.

İkincisi: Her bir şey, nizam-ı âlemi teşkil eden düsturlara ve muvazene-i mevcudatı idame eden kanunlara tatbik-i hareket etmekle o Alîm-i Kadîr'e şehadet eder.

Çünkü zerre gibi bir camid, arı gibi küçük bir hayvan, Kitab-ı Mübin'in mühim ve ince meseleleri olan nizam ve mizanı bilmez.

Camid bir zerre, arı gibi küçük bir hayvan nerede? Semavat tabakalarını bir defter sahifesi gibi açıp, kapayıp toplayan Zat-ı Zülcelal'in elindeki [Kitab-ı Mübin'in mühim ince meselelerini](#) okumak nerede?

Eğer sen divanelik edip zerrede, o kitabın ince hurufatını okuyacak kadar bir göz bulunduğunu tevehhüm etsen o vakit, o zerrenin şehadetini redde çalışabilirsin.

Evet Fâtır-ı Hakîm, Kitab-ı Mübin'in düsturlarını gayet güzel bir surette ve muhtasar bir tarzda ve has bir lezzette ve mahsus bir ihtiyaçta icmal edip derceder.

Her şey öyle has bir lezzet ve mahsus bir ihtiyaç ile amel etse, o Kitab-ı Mübin'in düsturlarını bilmeyerek imtisal eder.

For example, the minute the mosquito with its proboscis comes into the world, it emerges from its house,

and without hesitation attacks man's face; it strikes it with its long staff causing the water of life to spurt out, and it drinks it.

It shows the skill of a practised warrior in dodging the blows directed at it.

Who taught the tiny, inexperienced, newly-born creature the science of war and art of extracting water? Where did it learn it?

I, that is, this unfortunate Said, confess that if I had been in the place of that mosquito with its proboscis,

I could only have learnt this art, this warfare of attack and retreat, this extracting of water, only after lengthy instruction and much experience.

Compare with the mosquito animals like the bee, who receives inspiration, the spider, and the nightingale, who weaves his nest like a stocking,

then compare plants to these animals in just the same way.

Yes, the Absolutely Generous One (May His glory be exalted) has given each living being a memorandum written with the pen of pleasure and ink of need,

and with it has deposited in the being the programme of His creative commands and index of its duties.

See how the All-Wise One of Glory has written on a receipt the amount concerning the bee's duties, from the principles of the Clear Book, and placed it in the coffer in the bee's head.

And the key to the coffer is the pleasure particular to the diligent bee.

With it, it opens the coffer, reads the programme, understands the command, and acts.

It proclaims the meaning of the verse,
And your Sustainer has inspired the bee. (16:68)

If you have listened to the whole of this Eighth Note and understood it completely,

through the intuition of belief you will understand one meaning of, **And His mercy embraces all things,** (7:156)

and one truth of the verse, **And there is nothing but it glorifies Him with praise,** (17:44)

and one principle of the verse, **Verily when He intends a thing, His command is "Be!" and it is,** (36:82)

Mesela hortumlu sivrisinek, dünyaya geldiği dakikada hanesinden çıkar;

durmayarak insanın yüzüne hücum eder, uzun asâsıyla vurur, âb-ı hayat fışkırtır, içer.

Hücumdan kaçmakta, erkân-ı harp gibi maharet gösterir.

Acaba bu küçük, tecrübesiz, yeni dünyaya gelen mahluka bu sanatı ve bu fenn-i harbi ve su çıkarmak sanatını kim öğretmiş ve nerede öğrenmiş?

Ben, yani bu bîçare Said itiraf ediyorum ki: Eğer ben o hortumlu sineğin yerinde olsaydım

bu sanatı, bu kerr u ferr harbini ve su çıkarmak hizmetini çok uzun dersler ve çok müteaddid tecrübelerle ancak öğrenebilirdim.

İşte ilhama mazhar olan arı, örümcek ve yuvasını çorap gibi yapan bülbül gibi hayvanatı bu sineğe kıyas et.

Hattâ nebatatı da aynen hayvanata kıyas edebilirsin.

Evet, Cevvad-ı Mutlak (Celle Celaluhu) her ferd-i zihayatın eline lezzet midadııyla ve ihtiyaç mürekkebiyle yazılmış bir tezkereyi vermiş.

Onunla evamir-i tekviniyenin programını ve hizmetlerinin fihristesini tevdi etmiştir.

Bak o Hakîm-i Zülcelal'e; nasıl Kitab-ı Mübin'in düsturlarından arı vazifesine ait miktarını bir tezkerede yazmış, arının başındaki sandukçaya koymuştur.

O sandukçanın anahtarı da vazife-perver arıya has bir lezzettir.

Onunla sandukçayı açar, programını okur, emri anlar, hareket eder.

وَ أَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ âyetinin sırrını izhar eder.

İşte eğer bu Sekizinci Nota'yı tamam işittin ve tam anladınsa

bir hads-i imanî ile **وَسِعَتْ رَحْمَتُهُ كُلَّ شَيْءٍ** in bir sırrını

وَ إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ nin bir hakikatini

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ nun bir düsturunu

and one point of the verse, So glory to Him in Whose hands is the dominion of all things; and to Him will you all be brought back.(36:83)

فَسُبْحَانَ فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ nun bir nüktesini anlarsın.

#174

Ninth Note

Know that among mankind prophethood is the summary and foundation of human good and perfections;

True Religion is the index of prosperity and happiness; belief is sheer, transcendent good.

Since apparent in this world are a shining beauty, an extensive and exalted good, an evident truth, and superior perfection,

self- evidently truth and reality lie in prophethood and in the hands of prophets.

While evil, misguidance, and loss are with those who oppose them.

Of the thousands of merits of worship, consider only the following:

the Prophet (UWBP) unites the hearts of the affirmers of divine unity in the prayers of the Festivals and of Friday, and worship performed in congregation.

He brings together their tongues in a single phrase so that one man responds to the sublime address of the Pre-Eternal Worshipped One with the voices, supplications, and invocations uttered by innumerable hearts and tongues.

Strengthening one other, assisting one other and uniting, those voices, supplications, and invocations

display so expansive a worship before the Godhead of the Pre-Eternal All-Worshipped One that

the globe of the earth as though recites the invocations, offers the supplications, and performs the prayers with its regions,

and conforms with its climes to the command of “**And be steadfast in prayer**”,(2:43, etc.) which was revealed with glory and tremendousness from beyond the heavens.

Through this mystery of unity, man, a miniscule, powerless creature in the universe like a particle,

by virtue of the vastness of worship becomes a beloved servant of the Creator of the Heavens and the Earth, vicegerent of the earth, the earth’s ruler and chief of the animals, and the result and aim of the universe’s creation.

#175

Dokuzuncu Nota

Bil ki nev-i beşerde nübüvvet, beşerdeki hayır ve kemalâtın fezlekese ve esasıdır.

Din-i hak, saadetin fihristesidir. İman, bir hüsn-ü münezzeh ve mücerredir.

Madem şu âlemde parlak bir hüsün, geniş ve yüksek bir hayır, zahir bir hak, faik bir kemal görünüyör.

Bilbedahe hak ve hakikat, nübüvvet içindedir ve nebiler elindedir.

Dalalet, şer ve hasaret; onun muhalifindedir.

Mehasin-i ubudiyetin binlerinden yalnız buna bak ki:

Nebi aleyhisselâm, ubudiyet cihetiyle muvahhidînin kalplerini iyd ve cuma ve cemaat namazlarında ittihat ettiriyor ve dillerini bir kelimede cem'ediyor.

Öyle bir surette ki şu insan, Mabud-u Ezeli'nin azamet-i hitabına, hadsiz kalplerden ve dillerden çıkan sesler, dualar, zikirler ile mukabele ediyor.

O sesler, dualar, zikirler birbirine tesanüd ederek ve birbirine yardım edip ittihak ederek

öyle geniş bir surette Mabud-u Ezeli'nin uluhiyetine karşı bir ubudiyet gösteriyor ki

güya küre-i arz kendisi o zikri söylüyor, o duayı ediyor ve aktarıyla namaz kılıyor

ve etrafıyla semavatın fevkinde izzet ve azametle nâzil olan **أَقِيمُوا الصَّلَاةَ** emrini, küre-i arz imtisal ediyor.

Bu sırr-ı ittihat ile kâinat içinde bir zerre gibi zayıf, küçük bir mahluk olan şu insan,

ubudiyetin azameti cihetiyle Hâlık-ı arz ve semavat'ın mahub bir abdi ve arzın halifesi, sultanı ve hayvanatın reisi ve hilkat-i kâinatın neticesi ve gayesi oluyor.

Yes, if the voices of hundreds of millions of people proclaiming “God is Most Great!” after the five daily prayers, and particularly in the Festival Prayers, unite in the Manifest World as they do in the World of the Unseen,

the globe in its entirety becomes a huge human being. Since the “God is Most Great!” it proclaims with a mighty voice is equal to its own greatness,

the believers in divine unity proclaiming “God is Most Great!” at the same instant in unison becomes a mighty “God is Most Great!” uttered by the earth.

The earth is as though shaken with a great tremor with the invocations and glorifications of the World of Islam at the Festival Prayers.

Proclaiming “God is Most Great!” with all its regions and climes, it forms its intention with the pure heart of the Ka’ba, its qibla,

and on its uttering “God is Most Great!” with the tongue of Mount Arafat in the mouth of Mecca,

that single phrase assumes a form in the air in the cave-like mouths of the believers in all parts of the earth.

Just as through the echo of the words “God is Most Great!” innumerable “God is Most Great’s” come into being,

so too that acceptable recitation and invocation causes the heavens to ring out and resounds rising and falling in the Intermediate Realms.

We praise and glorify and exalt to the number of the particles of the earth the All-Glorious One, who made the earth thus prostrate to Him in worship, glorifying and exalting Him, and made it a mosque for His servants and cradle for His creatures.

And we offer praise to Him to the number of beings that

He made us members of the community of His Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace), who taught us worship of this kind.

Tenth Note

Know, O heedless, confused Said! If you are to attain to the light of knowledge of God and look on it,

and are to see its manifestations in the mirrors of signs and witnesses,

and behold its proofs and evidences, you should not examine it with [the fingers of criticism](#).

You should not examine critically every light that passes over you or occurs to your heart or appears to your mind, or criticize it with the hand of hesitation.

Do not stretch out your hand to catch hold of a light that appears to you!

Evet, eğer namazların arkasında, hususan bayram namazlarında bir anda Allahu ekber diyen yüzler milyon insanların sesleri, âlem-i gaybda ittihat ettikleri gibi âlem-i şehadette dahi birbiriyle ittihat edip içtima etse küre-i arz,

tamamıyla büyük bir insan olup azametine nisbeten büyük bir sadâ ile söylediği Allahu ekber'e müsavi geldiğinden,

o muvahhidînin ittihadı ile bir anda Allahu ekber demeleri, küre-i arzın büyük bir Allahu ekber'i hükmüne geçiyor.

Âdeta bayram namazlarında âlem-i İslâm'ın zikir ve tesbihiyle zemin zelzele-i kübraya mazhar olup,

aktar u etrafıyla Allahu ekber deyip, kıblesi olan Kâbe-i Mükerrreme'nin samimi kalbiyle niyet edip,

Mekke ağzıyla, Cebel-i Arefe diliyle Allahu ekber diyerek,

o tek kelime etraf-ı arzdaki umum mü'minlerin mağara-misal ağızlarındaki havada temessül ediyor.

Bir tek Allahu ekber kelimesinin aks-i sadâsıyla hadsiz Allahu ekber vuku bulduğu gibi

o makbul zikir ve tekbir, semavatı dahi çınlatıp berzah âlemlerine de temevvüc ederek sadâ veriyor.

İşte bu arzı böyle kendine sâcid ve âbid ve ibadına mescid ve mahluklarına beşik ve kendine müsebbih ve mükebbir eden Zat-ı Zülcelal'e,

yerin zerratı adedince hamd ve tesbih ve tekbir edip ve mevcudatı adedince hamdediyoruz ki

bize bu nevi ubudiyeti ders veren Resul-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâmina ümmet eylemiş.

Onuncu Nota

Bil ey gafil, müşevveş Said! Cenab-ı Hakk'ın nur-u marifetine yetişmek ve bakmak

ve âyât ve şahitlerin âyinelerinde cilvelerini görmek

ve berahin ve deliller mesamatıyla temaşa etmek iktiza ediyor ki

senin üstünden geçen, kalbine gelen ve aklına görünen her bir nuru [tenkit parmakları](#)yla yoklama ve tereddüt eliyle tenkit etme!

Sana ışıqlanan bir nuru tutmak için elini uzatma;

Rather withdraw from the things that cause heedlessness, be turned to the light, and wait. For I have observed that

the witnesses and proofs of knowledge of God are of three sorts:

One Sort is like water. It is visible and palpable, but cannot be held with the fingers.

For this sort, one has to detach oneself from illusions and submerge oneself in it as a whole.

It cannot be spied on with the fingers of criticism; if it is, it flows away and is lost.

The water of life cannot make the finger its dwelling!

#176

The Second Sort is like air. It may be perceived, but it is neither visible nor may it be held.

You should turn towards it with your face, your mouth, your spirit, and hold yourself before that breeze of mercy.

But do not stretch out the hand of criticism towards it, for you will be unable to hold it. Breathe it with your spirit.

If you look on it with the eye of hesitation and lay hands on it by criticizing it, it will escape you and depart.

It will not make your hand its dwelling; it would never be content with it!

As for the Third Sort, it is like light. It is visible, but is neither palpable nor may it be held.

So you should hold yourself before it with the heart's eye and spirit's vision;

you should direct your gaze towards it and wait. Perhaps it will come of its own accord.

For light cannot be held in the hand or hunted with the fingers; it can be chased only with the light of insight and intuition.

If you stretch out a grasping, physical hand and weigh it on material scales, even if it is not extinguished, it will hide itself.

For just as such light will not be consent to be imprisoned in matter, so it cannot be restricted, nor will it accept dense things as its lord and master.

Eleventh Note

Know that there is much kindness and compassion in the Qur'an of Miraculous Exposition's manner of expression,

for the majority of those it addresses are ordinary people. Their minds are simple

so to flatter them it repeats the signs inscribed on the face of the heavens and earth, since their vision does not penetrate to fine things.

belki gaflet esbabından tecerrüd et, onlara müteveccih ol, dur. Çünkü ben müşahede ettim ki:

Marifetullahın şahitleri, bürhanları üç çeşittir.

Bir kısmı: Su gibidir, görünür, hissedilir, lâkin parmaklarla tutulmaz.

Bu kısımda hayalattan tecerrüd etmek, külliyetle ona dalmak gerektir.

Tenkit parmaklarıyla tecessüs edilmez; edilse akar, kaçır.

O âb-ı hayat, parmağı mekân ittihaz etmez.

İkinci kısım: Hava gibidir, hissedilir fakat ne görünür ne de tutulur.

Ona karşı sen yüzün, ağzın, ruhunla o rahmet nesîmine karşı teveccüh et, kendini mukabil tut.

Tenkit elini uzatma, tutamazsın. Ruhunla teneffüs et.

Tereddüt eliyle baksan, tenkit ile el atsan o yürür, gider;

senin elini mesken ittihaz etmez, ona razı olmaz.

Üçüncü kısım ise: Nur gibidir, görünür fakat ne hissedilir ne de tutulur.

Öyle ise kalbinin gözüyle, ruhunun nazarıyla kendini ona mukabil tut

ve gözünü ona tevcih et, bekle; belki kendi kendine gelir.

Çünkü nur; el ile tutulmaz, parmaklar ile avlanmaz belki o nur ancak basîret nuruyla avlanır.

Eğer harîs ve maddî elini uzatsan ve maddî mizanlarla tartsan sönmese de gizlenir.

Çünkü öyle nur, maddîde hapse razı olmadığı gibi kayda da giremez, kesifi kendine mâlik ve seyyid kabul etmez.

On Birinci Nota

Bil ki Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın ifadesinde çok şefkat ve merhamet var.

Çünkü muhatapların ekserisi, cumhur-u avamdır. Onların zihinleri basittir.

Nazarları dahi dakik şeyleri görmediğinden, onların besatet-i efkârını okşamak için tekrar ile semavat ve arzın yüzlerine yazılan âyetleri tekrar ediyor.

It facilitates the reading of those large letters.

For example, it teaches signs that are clearly apparent and easily read, like the creation of the heavens and the earth, and the rain being made to fall from the sky, and the raising to life of the earth.

It rarely directs attention to the subtle signs written in small letters among the large ones lest ordinary people experience difficulty in reading them.

There is an eloquence, fluency, and naturalness in the Qur'an's styles whereby it is like a hafız;

it recites the verses inscribed with the pen of power on the pages of the universe.

It is as though the Qur'an is the recitation of the book of the universe and the verbal expression of its order,

and reads out the Pre-Eternal Inscrber's attributes and writes His acts and deeds.

If you want to see this eloquence of expression, listen with an aware and attentive heart to decrees like Sura 'Amma {Sura 78, The Great News.} and the verse, Say: O God! Lord of All Dominion. (3:26)

O büyük harfleri kolaylıkla okutturuyor.

Mesela, semavat ve arzın hilkatı ve semadan yağmurun yağdırılması ve arzın dirilmesi gibi bilbedahe okunan ve görünen âyetleri ders veriyor.

O huruf-u kebire içinde küçük harflerle yazılan ince âyâta nazarı nadiren çevirir, tâ zahmet çekmesinler.

Hem üslub-u Kur'anîde öyle bir cezalet ve selaset ve fitrîlik var ki: Güya Kur'an bir hâfızdır,

kudret kalemiyle kâinat sahifelerinde yazılan âyâtı okuyor.

Güya Kur'an, kâinat kitabının kıraatıdır ve nizamâtının tilavetidir

ve Nakkaş-ı Ezeli'sinin şuuratını okuyor ve fiillerini yazıyor.

Bu cezalet-i beyaniyeyi görmek istersen hüşyar ve

müdakkik bir kalp ile Sure-i Amme ve قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ

الْمُلْكِ âyetleri gibi fermanları dinle!

#177

Twelfth Note

O my friends who are listening to these notes!

You should know that the reason I sometimes write down my heart's prayers, entreaties, and supplications to my Sustainer, which ought to be secret,

is to request divine mercy to accept the words of my writing when death has silenced the words of my tongue.

Yes, my short-lived tongue's repentance and regret is insufficient to atone for my numberless sins.

The tongue of writing is permanent to an extent, and more effectual.

Thus, thirteen years ago, when as the result of a tumultuous storm of the spirit the laughter of the Old Said was being transformed into the weeping of the New Said

**{Thirteen years before this treatise was written. (That is, 1920 or 1921– Tr.)}*

– at a time I awoke from the heedless sleep of youth in the morning of old age – I wrote these entreaties and supplications in Arabic.

The Turkish meaning of a part of them is as follows:

O my Compassionate Sustainer and Munificent Creator! Due to my mistaken choices my life and youth are lost and gone,

On İkinci Nota

Ey bu notaları dinleyen dostlarım!

Biliniz ki ben, hilaf-ı âdet olarak gizlemesi lâzım gelen Rabb'im'e karşı kalbimin tazarru ve niyaz ve münâcatını bazen yazdığımın sebebi;

ölüm, dilimi susturduğu zamanlarda, dilime bedel kitabımın söylemesinin kabulünü rahmet-i İlahiyeden rica etmektir.

Evet kısa bir ömürde, hadsiz günahlarıma keffaret olacak, muvakkat lisanımın tövbe ve nedametleri kâfi gelmiyor.

Sabit ve bir derece daim olan kitabın lisanı daha ziyade o işe yarar.

İşte on üç sene evvel, dağdağalı bir fırtına-i ruhiye neticesinde, Eski Said'in gülmeleri, Yeni Said'in ağlamalarına inkılab edeceği hengâmda;

{(Hâşiye): Bu risalenin telifinden on üç sene evvel.}

gençliğin gaflet uykusundan ihtiyarlık sabahıyla uyandığım bir anda, şu münâcat ve niyaz Arabî yazılmıştır.

Bir kısmının Türkçe meali şudur ki:

Ey Rabb-i Rahîm'im ve ey Hâlık-ı Kerîm'im!

Benim sû-i ihtiyarımla ömrüm ve gençliğim zayi olup gitti.

and all that remains to me as their fruits are grievous sins, abasing sorrows, and misguiding doubts and scruples.

I draw close to the grave shame-faced with this heavy load and sick heart.

Like my departed friends, peers, and relations, without deviating to left or right I am involuntarily approaching the door of the grave.

The grave is the first stopping-place on the road leading from this fleeting realm to everlasting separation and all eternity; it is the first door opening onto it. {See, Tirmidhi, Zuhd, 5; Ibn Maja, Zuhd, 32; Musnad, i, 63.}

But I am attached to the realm of this world and am captivated by it, and I have understood with absolute certainty that it is transient and will die, will perish and depart.

The beings within it travel on convoy after convoy and disappear, as is to be observed.

This world is exceedingly cruel and treacherous, especially for those like me with evil-commanding souls.

For one pleasure, it inflicts a thousand pains. For a single grape, it deals a hundred slaps.

O my Compassionate Sustainer and Munificent Creator! As with the saying “All that is coming is close,” {Ibn Maja, Muqaddima, 7; Darimi, Muqaddima, 23.}

I see now that soon I will have donned my shroud, mounted the bier, bade farewell to my friends.

Approaching my grave I call out to the court of Your mercy through the mute tongue of my corpse and the articulate tongue of my spirit:

Mercy! Mercy! Most Kind, Most Clement! Deliver me from the shame of my sins!

#178

Now I have reached the brink of my grave. I am standing at the head of my corpse stretched out beside it.

Raising my head to the court of Your mercy, I cry out beseechingly with all my strength:

Mercy! Mercy! Most Clement! Most Kind! Deliver me from the heavy burden of my sins!

Now I have entered my grave, I am wrapped in my shroud. Those who came to send me on my way have left me alone and departed. I await Your forgiveness and mercy.

I see clearly that other than You there is no place of refuge or succour.

I cry out with all my strength at the ugly face of sin, the savage form of rebellion against God, at the narrowness of the place:

Ve o ömür ve gençliğin meyvelerinden elimde kalan, elem verici günahlar, zillet verici elemeler, dalalet verici vesveseler kalmıştır.

Ve bu ağır yük ve hastalıklı kalp ve hacaletli yüzümle kabre yakınlaşıyorum.

Bilmüşahede göre göre gayet süratle, sağa ve sola inhiraf etmeyerek ihtiyarsız bir tarzda, vefat eden ahbap ve akran ve akaribim gibi kabir kapısına yanaşıyorum.

O kabir, bu dâr-ı fâniden firak-ı ebedî ile ebedü'l-âbâd yolunda kurulmuş, açılmış evvelki menzil ve birinci kapıdır.

Ve bu bağlandığım ve meftun olduğum şu dâr-ı dünya da kat'î bir yakîn ile anladım ki hêliktir gider ve fânidir ölür.

Ve bilmüşahede içindeki mevcudat dahi birbiri arkasından katile katile göçüp gider, kaybolur.

Hususan benim gibi nefs-i emmareyi taşıyanlara şu dünya çok gaddardır, mekkârdır.

Bir lezzet verse bin elem takar, çektirir. Bir üzüm yedirse yüz tokat vurur.

Ey Rabb-i Rahîm'im ve ey Hâlık-ı Kerîm'im!

كُلُّ آتٍ قَرِيبٌ sırrıyla

ben şimdiden görüyorum ki yakın bir zamanda ben kefenimi giydim, tabutuma bindim, dostlarımla veda eyledim.

Kabrime teveccüh edip giderken senin dergâh-ı rahmetinde, cenazemin lisan-ı haliyle, ruhumun lisan-ı kâliyle bağıarak derim:

El-Aman! El-Aman! Yâ Hannan! Yâ Mennan! Beni günahlarımın hacaletinden kurtar!

İşte kabrimin başına ulaştım, boynuma kefenimi takıp kabrimin başında uzanan cismimin üzerine durdum.

Başımı dergâh-ı rahmetine kaldırıp bütün kuvvetimle feryat edip nida ediyorum:

El-Aman! El-Aman! Yâ Hannan! Yâ Mennan! Beni günahlarımın ağır yüklerinden halâs eyle!

İşte kabrime girdim, kefenime sarıldım. Teşviciler beni bırakıp gittiler. Senin aff u rahmetini intizar ediyorum.

Ve bilmüşahede gördüm ki senden başka melce ve mence yok.

Günahların çirkin yüzünden ve masiyetin vahşi şeklinden ve o mekânın darlığından bütün kuvvetimle nida edip diyorum:

Mercy! Mercy! Most Merciful One! Most Clement! Most Kind! Just Judge!

Deliver me from the companionship of my ugly sins!
Broaden my place!

My God!
Your mercy is my recourse. Your Beloved, the Mercy to
All the Worlds, the means to Your mercy.

I complain, not about You, but about my soul and my
state.

“O my Munificent Creator and Compassionate Sustainer!
Your creature and servant called Said

is both rebellious, and impotent, and heedless, and
ignorant, and sick, and base, and a sinner, and aged, and
a wrong-doer, and like a runaway slave;

but forty years late he has repented and wants to return to
Your court. He seeks refuge in Your mercy.

He confesses his countless sins and errors. Suffering from
doubts and every sort of affliction, he beseeches and
entreats You.

If out of Your perfect mercy You accept him, if You
forgive and have mercy on him, that befits you. For You
are the Most Merciful of the Merciful.

If You do not accept me, whose door can I approach?
What other door is there?

Other than You there is no sustainer to whose court
recourse may be made.

Other than You there is nothing fit to be worshipped with
whom refuge may be sought.”

There is no god but You, You are One, You have no
partner; the last word in this world and the first word in
the hereafter, and in the grave, is: I testify that there is no
god but God and I testify that Muhammad is His
Messenger, may God Almighty grant him blessings and
peace!

Thirteenth Note

This consists of five matters that have been the cause of
confusion.

The First Matter

El-Aman! El-Aman! Yâ Rahman! Yâ Hannan!
Yâ Mennan! Yâ Deyyan!

Beni çirkin günahlarımın arkadaşlıklarından kurtar, yerimi
genişlettir.

İlahî!
Senin rahmetin melceimdir ve Rahmeten li'l-âlemîn olan
Habib'in senin rahmetine yetişmek için vesilemdir.

Senden şekva değil belki nefsimi ve halimi sana şekva
ediyorum.

Ey Hâlık-ı Kerîm'im ve ey Rabb-i Rahîm'im!
Senin Said ismindeki mahlukun ve masnuun ve abdin

hem âsi hem âciz hem gafil hem cahil hem alîl hem zelil
hem müsi' hem müsinn hem şakî hem seyyidinden kaçmış
bir köle olduğu halde,

kırk sene sonra nedamet edip senin dergâhına avdet
etmek istiyor.Senin rahmetine iltica ediyor.

Hadsiz günah ve hatîatlarını itiraf ediyor. Evham ve türlü
türlü illetlerle müptela olmuş. Sana tazarru ve niyaz eder.

Eğer kemal-i rahmetinle onu kabul etsen, mağfiret edip
rahmet etsen zaten o senin şanıdır. Çünkü Erhamü'r-
Râhimîn'sin.

Eğer kabul etmezsen senin kapından başka hangi kapıya
gideyim? Hangi kapı var?

Senden başka Rab yok ki dergâhına gidilsin.

Senden başka hak Mabud yoktur ki ona iltica edilsin!

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ خَيْرُ الْكَلَامِ فِي الدُّنْيَا
وَأَوَّلُ الْكَلَامِ فِي الْآخِرَةِ وَفِي الْقَبْرِ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

On Üçüncü Nota

Medar-ı iltibas olmuş olan beş meseledir.

Birincisi

Although those who strive on the way of Truth should think only of their own duties, they think of those that pertain to Almighty God, base their actions on them, and fall into error.

#179

It is written in the work Adab al-Din wa'l- Dünya, that one time Satan tempted Jesus (Upon whom be peace) saying:

"The appointed hour of death and all things are specified by divine determining, so throw yourself down from this high place, and see, you'll die."

Jesus (Upon whom be peace) replied: "God tries his servants, but His servants may not try their Sustainer."

**{Mawardi, Adab al-Dunya wa'l-Din, 12; Ma'mar ibn Rashid, al-Jami', xi, 113; Abu Nu'aym, Hilya al-Awliya', iv, 12; Ibn al-Jawzi, Talbis Iblis, i, 344; Ibn Hajar, al-Isaba, iv, 764.}*

That is, "Almighty God tests his servant, saying to him: If you do that I shall do this. Let's see, are you able to do it?"

But the servant does not have the right and power to test Almighty God and say: If I do that, will You do this?

To assume such a stance, as though subjecting Almighty God's dominicality to test and examination, is bad conduct and contrary to worship and man's being God's slave."

Since this is the case, man should do his own duty and not interfere in Almighty God's business.

It is well-known that when one of the heroes of Islam who many times defeated Jenghis Khan's army, Jalaluddin Khwarazmshah,

was going to the war, his ministers and followers told him: "You will be victorious; Almighty God will make you victor."

He replied: "I am charged by God's command to act on the way of jihad, I do not interfere in God's concerns.

To make us victor or vanquished is His business."

Because he thus understood the mystery of submission, he was wondrously victorious on numerous occasions.

In his voluntary actions man should not think of the results which pertain to Almighty God.

For example, for some of our brothers, when people join the Risale-i Nur it fires their enthusiasm and makes them increase their efforts.

Tarık-ı hakta çalışan ve mücadele edenler, yalnız kendi vazifelerini düşünmek lâzım gelirken, Cenab-ı Hakk'a ait vazifeyi düşünüp, harekâtını ona bina ederek hataya düşerler.

Edebü'd-Din Ve'd-Dünya Risalesi'nde vardır ki: Bir zaman şeytan, Hazret-i İsa aleyhisselâma itiraz edip demiş ki:

"Madem ecel ve her şey kader-i İlahî ile dir; sen kendini bu yüksek yerden at, bak nasıl öleceksin."

Hazret-i İsa aleyhisselâm demiş ki:

إِنَّ لِلَّهِ أَنْ يُخْتَبِرَ عَبْدَهُ وَلَيْسَ لِلْعَبْدِ أَنْ يُخْتَبِرَ رَبَّهُ

Yani "Cenab-ı Hak abdini tecrübe eder ve der ki: Sen böyle yapsan sana böyle yaparım, göreyim seni yapabilir misin? diye tecrübe eder.

Fakat abdin hakkı yok ve haddi değil ki Cenab-ı Hakk'ı tecrübe etsin ve desin: Ben böyle işlesem, sen böyle işler misin?

diye tecrübevari bir surette Cenab-ı Hakk'ın rububiyetine karşı imtihan tarzı sû-i edeptir, ubudiyete münafidir."

Madem hakikat budur, insan kendi vazifesini yapıp Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmamalı.

Meşhurdur ki bir zaman İslâm kahramanlarından ve Cengiz'in ordusunu müteaddid defa mağlup eden Celaledin-i Harzemşah,

harbe giderken vüzerası ve etbai ona demişler: "Sen muzaffer olacaksın, Cenab-ı Hak seni galip edecek."

O demiş: "Ben Allah'ın emriyle, cihad yolunda hareket etmeye vazifedarım, Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmam;

muzaffer etmek veya mağlup etmek onun vazifesidir."

İşte o zat bu sır-ı teslimiyeti anlamasıyla, hârika bir surette çok defa muzaffer olmuştur.

Evet, insanın elindeki cüz-i ihtiyarî ile işledikleri ef'allerinde, Cenab-ı Hakk'a ait netaici düşünmemek gerektir.

Mesela, kardeşlerimizden bir kısım zatlar, halkların Risale-i Nur'a iltihakları şevklerini ziyadeleştiriyor, gayrete getiriyor.

Then when others do not listen, the weak ones among them become demoralized and their enthusiasm wanes somewhat.

Whereas God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace), who was the Absolute Master, Universal Leader, and Perfect Guide, took as his absolute guide the divine decree,

No more is the Messenger bound to do than deliver the message, (5:99)

and when people held back and did not listen, conveyed the message with greater effort, endeavour, and earnestness.

For in accordance with the verse, It is true you will not be able to guide everyone whom you love; but God guides those whom He will, (28:56)

he understood that making people listen and guiding them was Almighty God's concern. And he did not interfere in God's concerns.

#180

And so, my brothers! You shouldn't be officious either by basing your actions on what is not your business, or take up a position testing your Creator!

The Second Matter

Worship and servitude of God look to the divine command and divine pleasure.

The reason for worship is the divine command and its result is divine pleasure. Its fruits and benefits look to the hereafter.

But so long as they are not the ultimate reason and not intentionally sought, benefits looking to this world and fruits which come about themselves and are given are not contrary to worship.

They are rather to encourage the weak and make them incline to worship.

If those fruits and benefits are made the reason for the invocation or recitation, or a part of the reason, it in part invalidates the worship.

Indeed, it renders the meritorious invocation fruitless, and produces no results.

Thus, those who do not understand this mystery, recite for example the Awrad Qudsiya Shah Naqshband, which yields a hundred benefits and merits,

or Jawshan al- Kabir, which yields a thousand, making some of those benefits their prime intention.

Then they do not receive the benefits, and shall not receive them, and do not deserve to receive them.

Dinlemedikleri vakit zayıfların kuvve-i maneviyeleri kırılıyor, şevkleri bir derece sönüyor.

Halbuki Üstad-ı Mutlak, Mukteda-yı Küll, Rehber-i Ekmel olan Resul-i Ekrem aleyhissalâtu vesselâm

وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ olan ferman-ı İlahîyi kendine rehber-i mutlak ederek,

insanların çekilmesiyle ve dinlememesiyle daha ziyade sa'y ü gayret ve ciddiyetle tebliğ etmiş.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ Çünkü sırrıyla

anlamış ki insanlara dinlettirmek ve hidayet vermek, Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir. Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmazdı.

Öyle ise işte ey kardeşlerim! Siz de size ait olmayan vazifeye harekâtınızı bina etmekle karışmayınız ve Hâlîk'ınıza karşı tecrübe vaziyetini almayınız!

İkinci Mesele

Ubudiyet, emr-i İlahîye ve rıza-yı İlahîye bakar.

Ubudiyetin dâîsi emr-i İlahî ve neticesi rıza-yı Hak'tır. Semeratı ve fevaidi, uhreviyedir.

Fakat ille-i gaiye olmamak hem kasden istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar ve kendi kendine terettüp eden ve istenilmeyerek verilen semereler, ubudiye münafî olmaz.

Belki zayıflar için müşevvik ve müreccih hükmüne geçerler.

Eğer o dünyaya ait faydalar ve menfaatler; o ubudiye, o virde veya o zikre illet veya illetin bir cüzü olsa o ubudiyeti kısmen iptal eder.

Belki o hâsiyetli virdi akîm bırakır, netice vermez.

İşte bu sırrı anlamayanlar, mesela, yüz hâsiyeti ve faydası bulunan Evrad-ı Kudsiye-i Şah-ı Nakşibendî'yi

veya bin hâsiyeti bulunan Cevşenü'l-Kebir'i, o faydaların bazılarını maksud-u bizzat niyet ederek okuyorlar.

O faydaları göremiyorlar ve göremeyecekler ve görmeye de hakları yoktur.

For the benefits may not be the reason for the invocation and may not themselves be intended and sought.

For they are obtained when unsought, in consequence of the sincere invocation, as a favour.

If they are intended, it damages the sincerity to an extent. Indeed, it ceases being worship and loses all value.

But there is one matter, which is that weak people need something to encourage them to recite meritorious invocations.

If they think of the benefits and eagerly recite them purely for God's sake and for the hereafter, it causes no harm and is acceptable even.

But because this instance of wisdom has not been understood, many of them come to doubt or even to deny the benefits narrated from the spiritual poles and righteous ones of former generations when they do not receive them.

The Third Matter

“Happy is the man who knows his limits and does not exceed them.”

**{Bukhari, al-Tarikh al-Kabir, iii, 338; Tabarani, al-Mu'jam al-Kabir, v, 71; Bayhaqi, al-Sunan al-Kubra, iv, 182.}*

The sun has manifestations from a fragment of glass and a droplet of water to a pool, the ocean, the moon, and the planets.

Each contains the sun's reflection and image in accordance with its capacity, and knows its limits.

Çünkü o faydalar, o evradların illeti olamaz ve ondan, onlar kasden ve bizzat istenilmeyecek.

Çünkü onlar fazlî bir surette, o hâlis virde talepsiz terettüp eder.

Onları niyet etse ihlası bir derece bozulur. Belki ubudiyetten çıkar ve kıymetten düşer.

Yalnız bu kadar var ki böyle hâsiyetli evradı okumak için zayıf insanlar bir müşevvik ve müreccihe muhtaçtırlar.

O faydaları düşünüp, şevke gelip evradı sırf rıza-yı İlahî için âhiret için okusa zarar vermez. Hem de makbuldür.

Bu hikmet anlaşılmadığından çoklar, aktabdan ve selef-i salihinden mervî olan faydaları görmediklerinden şüpheyeye düşer, hattâ inkâr da eder.

Üçüncü Mesele

طُوبَى لِمَنْ عَرَفَ حَدَّهُ وَلَمْ يَتَجَاوَزْ طَوْرَهُ Yani "Ne mutlu o adama ki kendini bilip haddinden tecavüz etmez."

Nasıl bir zerre camdan, bir katre sudan, bir havuzdan, denizden, kamerden seyyarelere kadar güneşin cilveleri var.

Her birisi kabiliyetine göre güneşin aksini, misalini tutuyor ve haddini biliyor.

In accordance with its capacity, a drop of water says:
"There is a reflection of the sun on me."

But it cannot say: "I am a mirror like the ocean."

In just the same way, the ranks of the saints have degrees, in accordance with the variety of the divine names' manifestations.

Each of the divine names has manifestations like a sun, from the heart to the divine throne.

The heart too is a throne, but it cannot say: "I am like the divine throne."

Thus, those who proceed reluctantly and with pride instead of knowing their impotence, poverty, faults, and defects, and prostrating entreatingly before the divine court, which form the basis of worship, hold their miniscule hearts equal to the divine throne.

They confuse their droplet-like stations with the ocean-like stations of the saints.

They stoop to artificiality, false display, and meaningless self-advertisement in order to make themselves fitting for those high ranks, and cause themselves many difficulties.

In Short: There is a Hadith which says:

"All will perish save those who know, and those who know will perish save those who act, and those who act will perish save the sincere, and the sincere are in grave danger." {See, al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 415; al-Ghazali, Ihya 'Ulum al-Din, iii, 414; iv, 179, 362.}

That is to say, the only means of salvation and deliverance is sincerity. It is of the greatest importance to gain sincerity.

The tiniest act performed with sincerity is preferable to tons performed without sincerity. {al-Hakim, al-Mustadrak, iv, 341; Abu Nu'aym, al-Hilya al-Awliya', i, 244.}

A person should understand that what gains sincerity for his actions is his doing them purely because they are a divine command and that their result is divine pleasure, and he should not interfere in God's business.

There is sincerity in everything. A jot of love, even, with sincerity is superior to tons of official love for which return is wanted.

Bir katre su, kendi kabiliyetine göre "Güneşin bir aksı bende vardır." der.

Fakat "Ben de deniz gibi bir âyineyim." diyemez.

Öyle de Esmâ-i İlahiyenin cilvesinin tenevvüüne göre, makamat-ı evliyada öyle meratib var.

Esmâ-i İlahiyenin her birisinin bir güneş gibi kalpten arşa kadar cilveleri var.

Kalp de bir arştır fakat "Ben de arş gibiyim." diyemez.

İşte ubudiyetin esası olan, acz ve fakr ve kusur ve naksını bilmek ve niyaz ile dergâh-ı uluhiyete karşı secde etmeye bedel, naz ve fahir suretinde gidenler; zerrecik kalbini arşa müsavi tutar.

Katre gibi makamını, deniz gibi evliyanın makamıyla iltibas eder.

Kendini o büyük makamata yakıştırmak ve o makamda kendini muhafaza etmek için tasannuata, tekellüfata, manasız hoddürlüğe ve birçok müşkülata düşer.

Elhasıl: Hadîste vardır ki

هَلَكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَامِلُونَ
وَهَلَكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا الْعَامِلُونَ
وَهَلَكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا الْمُخْلِصُونَ
وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى خَظَرٍ عَظِيمٍ

Yani medar-ı necat ve halâs, yalnız ihlastır. İhlâsı kazanmak çok mühimdir.

Bir zerre ihlaslı amel, batmanlarla hâlis olmayana müreccahtır.

İhlâsı kazandıran harekâtındaki sebebi, sırf bir emr-i İlahî ve neticesi rıza-yı İlahî olduğunu düşünmeli ve vazife-i İlahiyeyle karışmamalı.

Her şeyde bir ihlas var. Hattâ muhabbetin de ihlas ile bir zerresi, batmanlarla resmî ve ücretli muhabbete tereccuh eder.

Someone described this sincere love as follows:
“I do not want a bribe, recompense, return or reward for love, for love which seeks recompense is weak and short-lived.”
{See, Ibn Qays, Qura al-Dayf, i, 95, 207; al-Dhahabi, Tarikh al-Islam, 103.}

Sincere love has been lodged in human nature and in all mothers.

The compassion of mothers manifests this sincere love in its true meaning.

Evidence that through the mystery of this compassion mothers do not want or seek a reward or bribe for their love of their children,

is their readiness to sacrifice their lives and even their eternal happiness for them.

All a hen's capital is its life, and one hen sacrificed its head in order to save its chick's head from the jaws of a dog – as Hüsrev witnessed.

#182

The Fourth Matter

One should not accept bounties which arrive at the hands of apparent causes on account of the causes.

If a cause like an animal or a tree does not possess will, it gives the bounty directly on account of Almighty God.

It says: “In the Name of God” through the tongue of disposition and gives it to you.

So you too should say: “In the Name of God,” and take it for God's sake.

If the cause possesses will, he should say: “In the Name of God,” and you may accept it, otherwise you should refuse it.

Apart from its explicit meaning, the verse, **Eat not of [meats] on which God's name has not been pronounced,**(6:121) has an implicit meaning:

Do not partake of bounties that do not recall the True Bestower of Bounties and are not given in His name.

Since this is so, both the one who gives and the one who receives should say “In the name of God.”

If the giver does not say it and you are in need, you say, “In the Name of God,” and seeing the hand of divine mercy upon him, kiss it in thanks, and take the bounty from him.

That is to say, look from the bounty to the bestowal, and from the bestowal think of the True Bestower. To reflect in this way is a sort of thanks.

İşte bir zat bu ihlaslı muhabbeti böyle tabir etmiş:
وَمَا أَنَا بِالْبَاقِي عَلَى الْحُبِّ رِشْوَةً ضَعِيفٌ هَوَى يُبْغَى عَلَيْهِ ثَوَابٌ

Yani "Ben muhabbet üzerine bir rüşvet, bir ücret, bir mukabele, bir mükâfat istemiyorum. Çünkü mukabilinde bir mükâfat, bir sevap istenilen muhabbet zayıftır, devamsızdır."

Hattâ hâlis muhabbet, fitrat-ı insaniyede ve umum validelerde dercedilmiştir.

İşte bu hâlis muhabbete tam manasıyla validelerin şefkatleri mazhardır.

Valideler o sırr-ı şefkat ile evlatlarına karşı muhabbetlerine bir mükâfat, bir rüşvet istemediklerine ve talep etmediklerine delil;

ruhunu, belki saadet-i uhreviyesini de onlar için feda etmeleridir.

Tavuğun bütün sermayesi kendi hayatı iken, yavrusunu itin ağzından kurtarmak için -Hüsrev'in müşahedesiyile- kafasını ite kaptırır.

Dördüncü Mesele

Esbab-ı zahiriye eliyle gelen nimetleri, o esbab hesabına almamak gerektir.

Eğer o sebep ihtiyar sahibi değilse -mesela, hayvan ve ağaç gibi- doğrudan doğruya Cenab-ı Hak hesabına verir.

Madem o, lisan-ı hal ile Bismillah der, sana verir.

Sen de Allah hesabına olarak Bismillah de, al.

Eğer o sebep ihtiyar sahibi ise o Bismillah demeli, sonra ondan al, yoksa alma.

Çünkü **وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذَكِّرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ** âyetinin mana-yı sarîhinden başka bir mana-yı işarîsi şudur ki:

"Mün'im-i Hakiki'yi hatıra getirmeyen ve onun namıyla verilmeyen nimeti yemeyiniz!" demektir.

O halde hem veren Bismillah demeli hem alan Bismillah demeli.

Eğer o Bismillah demiyor fakat sen de almaya muhtaç isen sen, Bismillah de, onun başı üstünde rahmet-i İlahiyenin elini gör, şükür ile öp, ondan al.

Yani nimetten in'ama bak, in'amdan Mün'im-i Hakiki'yi düşün. Bu düşünmek bir şükürdür.

Then if you wish, offer a prayer for the apparent means, since it was by his hand that the bounty was sent to you.

What deceives those who worship apparent causes is the two things coming together or being together, which is called 'association;' they suppose the two things cause one another.

Also, since the non-existence of one thing is the cause of a bounty's non-existence, they suppose that the thing's existence is also the cause of the bounty's existence.

They offer their thanks and gratitude to the thing and fall into error.

For a bounty's existence results from all the bounty's conditions and preliminaries.

Whereas the bounty's non-existence occurs through the non-existence of only a single condition.

For example, someone who does not open the canal to water the garden is the reason and cause of the garden drying up and the non-existence of bounties.

But the existence of the garden's bounties is dependent on hundreds of conditions besides the man's duty

and the bounties come into being through dominical will and power, which are the true cause.

So understand just how clear is the error of this sophistry and how mistaken are those who worship causes!

Yes, 'association' is one thing and the cause is another. You receive a bounty, but the intention of a person to bestow it on you was the 'associate' of the bounty, not the cause.

#183

The cause was divine mercy. If the man had not intended to give you the bounty, you would not have received it and it would have been the cause of the bounty's non-existence.

But in consequence of the above rule, the desire to bestow cannot be the cause of the bounty; it can only be one out of hundreds of conditions.

For example, some of the Risale-i Nur students (like Hüsrev and Re'fet) who have received Almighty God's bounties

have confused the 'association' and the cause, and have been over-grateful to their Master.

However, Almighty God put together the bounty of benefiting from the Qur'anic instruction which He bestowed on them, and the bounty of instructing which He had bestowed on their Master; He 'associated' the two.

They say: "If our Master had not come here, we would not have received this instruction, so his instruction is the cause of our benefiting."

Sonra o zahirî vasıtaya istersen dua et. Çünkü o nimet onun eliyle size gönderildi.

Esbab-ı zahiriye perestîş edenleri aldatan; iki şeyin beraber gelmesi veya bulunmasıdır ki "iktiran" tabir edilir, birbirine illet zannetmeleridir.

Hem bir şeyin ademi, bir nimetin ma'dum olmasına illet olduğundan, tevehhüm eder ki: O şeyin vücudu dahi o nimetin vücuduna illettir.

Şükürünü, minnettarlığını o şeye verir, hataya düşer.

Çünkü bir nimetin vücudu, o nimetin umum mukaddimatına ve şeraitine terettüp eder.

Halbuki o nimetin ademi, bir tek şartın ademiyle oluyor.

Mesela, bir bahçeyi sulayan cetvelin deliğini açmayan adam, o bahçenin kurumasına ve o nimetlerin ademine sebep ve illet oluyor.

Fakat o bahçenin nimetlerinin vücudu, o adamın hizmetinden başka, yüzer şeraitin vücuduna tevakkufla beraber,

illet-i hakiki olan kudret ve irade-i Rabbaniye ile vücuda gelir.

İşte bu mağlatanın ne kadar hatası zahir olduğunu anla ve esbab-perestlerin de ne kadar hata ettiklerini bil!

Evet iktiran ayrıdır, illet ayrıdır. Bir nimet sana geliyor fakat bir insanın sana karşı ihsan niyeti, o nimete mukarin olmuş fakat illet olmamış.

İllet, rahmet-i İlahiyedir. Evet, o adam ihsan etmeyi niyet etmeseydi o nimet sana gelmezdi. Nimetin ademine illet olurdu.

Fakat mezkûr kaideye binaen o meyl-i ihsan, o nimete illet olamaz. Ancak yüzer şeraitin bir şartı olabilir.

Mesela, Risale-i Nur'un şakirdleri içinde Cenab-ı Hakk'ın nimetlerine mazhar bazı zatlar (Hüsrev, Re'fet gibi)

iktiranı illetle iltibas etmişler; Üstadına fazla minnettarlık gösteriyorlardı.

Halbuki Cenab-ı Hak onlara ders-i Kur'anîde verdiği nimet-i istifade ile Üstadlarına ihsan ettiği nimet-i ifadeyi beraber kılmış, mukarenet vermiş.

Onlar derler ki: "Eğer Üstadımız buraya gelmeseydi biz bu dersi alamazdık. Öyle ise onun ifadesi, istifademize illettir."

However, I say: "Brothers! The bounties Almighty God bestowed on you and on me arrived together. The cause of both bounties is divine mercy.

Like you, I at one time confused the association with the cause, and felt much gratitude towards the hundreds of Risale-i Nur students with diamond pens like yourselves.

I would say: 'If it had not been for them, how could have a semi-literate unfortunate like myself have performed this service?'

Then I understood that after bestowing on you the sacred bounty by means of the pen, He bestowed on me success in this service.

He associated the two; they were not the cause of each other. I do not thank you, but congratulate you.

You too pray for me and congratulate me, rather than being grateful to me."

It may be understood from this Fourth Matter just how many degrees there are in heedlessness.

The Fifth Matter

Just as if the property of a community is given to one man, it is wrong; or if one man lays hands on charitable foundations which belong to the community, he does wrong;

so too to ascribe to the leader or master of a community the results of that community's labours or the honour and merits resulting from its good works, is wrong both for the community and for the leader or master.

Because to do so flatters his egotism and encourages pride. While being the door-keeper, he supposes himself to be the king.

He also does wrong to himself. Indeed, he opens the way to a sort of concealed association of partners with God.

Yes, the colonel cannot claim for himself the booty, victory, and glory belonging to a regiment which conquers a citadel.

The master and spiritual guide should not be considered to be the source and origin,

but known to be the place of reflection and manifestation.

#184

For example, heat and light reach you by means of a mirror.

It would be crazy if you forget the sun, and considering the mirror to be the source, are grateful to it instead of being grateful to the sun.

The mirror should be preserved because it is the place of manifestation.

Ben de derim: "Ey kardeşlerim! Cenab-ı Hakk'ın bana da sizlere de ettiği nimet beraber gelmiş, iki nimetin illeti de rahmet-i İlahiyedir.

Ben de sizin gibi iktiranı illetle iltibas ederek, bir vakit Risale-i Nur'un sizler gibi elmas kalemli yüzer şakirdlerine çok minnettarlık hissediyordum.

Ve diyordum ki bunlar olmasaydı benim gibi yarım ümmi bir biçare nasıl hizmet edecekti?

Sonra anladım ki sizlere kalem vasıtasıyla olan kudsi nimetten sonra, bana da bu hizmete muvaffakiyet ihsan etmiş.

Birbirine iktiran etmiş, birbirinin illeti olamaz. Ben size teşekkür değil belki sizi tebrik ediyorum.

Siz de bana minnettarlığa bedel, dua ve tebrik ediniz."

Bu dördüncü meselede, gafletin ne kadar dereceleri bulunduğu anlaşılır.

Beşinci Mesele

Nasıl ki bir cemaatin malı bir adama verilse zulüm olur. Veya cemaate ait vakıfları bir adam zapt etse zulmeder.

Öyle de cemaatin sa'yleriyle hasıl olan bir neticeyi veya cemaatin haseneleriyle terettüp eden bir şerefi, bir fazileti, o cemaatin reisine veya üstadına vermek hem cemaate hem de o üstad veya reise zulümdür.

Çünkü enaniyeti okşar, gurura sevk eder. Kendini kapıcı iken, padişah zannettirir.

Hem kendi nefesine de zulmeder. Belki bir nevi şirk-i hafîye yol açar.

Evet bir kaleyi fetheden bir taburun ganimetini ve muzafferiyet ve şerefini, binbaşısı alamaz.

Evet üstad üstad ve mürşid, masdar ve menba telakki edilmemek gerektir.

Belki mazhar ve ma'kes olduklarını bilmek lâzımdır.

Mesela, hararet ve ziya, sana bir âyine vasıtasıyla gelir.

Senden güneşe karşı minnettar olmaya bedel, âyineyi masdar telakki edip, güneşi unutup ona minnettar olmak divaneliktir.

Evet, âyine muhafaza edilmeli çünkü mazhardır.

Thus, the guide's spirit and heart are a mirror; they are the place for reflecting the effulgence emanating from Almighty God. He is the means of its being reflected to his followers.

He should not be ascribed a station higher with regard to the effulgence than that of being the means.

It sometimes even happens that a master considered to be the source is neither the place of manifestation nor the source.

The follower supposes the effulgences he receives due to the purity of his sincerity, or his strength of attachment, or his concentration on his master, or in other ways, to have come from the mirror of his master's spirit.

Like by means of mesmerism, some people open up a window onto the World of Similitudes by gazing attentively at a mirror, and observe strange and wonderful things in the mirror.

But they are not in the mirror; by focussing their attention on the mirror, a window opens up in their imaginations outside the mirror and they see those things.

It is for this reason that sometimes the sincere student may be more advanced than a deficient shaykh. He returns, guides his shaykh and becomes the shaykh's shaykh.

Fourteenth Note

This consists of four short signs alluding to divine unity.

First Sign

O worshipper of causes! You see a wondrous palace fashioned of rare jewels which is being made.

Some of the jewels used in its construction are found only in China;

others in Andalusia; others in Yemen; while others are found nowhere but Siberia.

If you see that as it is being made, the precious stones are summoned that same day from north, south, east, and west,

would you have any doubt that the master builder making the palace was a miracle-worker who ruled the whole earth?

Thus, every animal is a divine palace, and man is the finest and most wondrous of the palaces.

Some of the jewels in the palace called man come from the World of Spirits, others from the World of Similitudes and the Preserved Tablet,

and others from the world of the air, the world of light, and the world of the elements.

İşte müşşidin ruhu ve kalbi bir âyinedir. Cenab-ı Hak'tan gelen feyze ma'kes olur, müridine aksedilmesine de vesile olur.

Vesilelikten fazla feyiz noktasında makam verilmemek lâzımdır.

Hattâ bazı olur ki masdar telakki edilen bir üstad, ne mazhardır ne masdardır.

Belki müridinin safvet-i ihlasıyla ve kuvvet-i irtibatıyla ve ona hasr-ı nazar ile o mürid başka yolda aldığı füyuzatı, üstadının mir'at-ı ruhundan gelmiş görüyor.

Nasıl ki bazı adam, manyetizma vasıtasıyla bir cama dikkat ede ede âlem-i misale karşı hayalinde bir pencere açılır. O âyinede çok garaibi müşahede eder.

Halbuki âyinede değil belki âyineye olan dikkat-i nazar vasıtasıyla âyinenin haricinde hayaline bir pencere açılmış görüyor.

Onun içindir ki bazen nâkıs bir şeyhin hâlis müridi, şeyhinden daha ziyade kâmil olabilir ve döner şeyhini irşad eder ve şeyhinin şeyhi olur.

On Dördüncü Nota

Tevhide dair dört küçük remizdir.

Birinci Remiz

Ey esbab-perest insan! Acaba garib cevherlerden yapılmış bir acib kasrı görsen ki yapıyor.

Onun binasında sarf edilen cevherlerin bir kısmı yalnız Çin'de bulunuyor.

Diğer kısmı Endülüs'te, bir kısmı Yemen'de, bir kısmı Sibirya'dan başka yerde bulunmuyor.

Binanın yapılması zamanında aynı günde şark, şimal, garp, cenuptan o cevherli taşlar kolaylıkla celbolup yapıldığını görsen

hiç şüpheden kalır mı ki o kasrı yapan usta, bütün küre-i arza hükmeden bir hâkim-i mu'cizekârdır.

İşte her bir hayvan, öyle bir kasr-ı İlahîdir. Hususan insan, o kasırların en güzeli ve o sarayların en acibidir.

Ve bu insan denilen sarayın cevherleri; bir kısmı âlem-i ervahtan, bir kısmı âlem-i misalden ve Levh-i Mahfuz'dan

ve diğer bir kısmı da hava âleminden, nur âleminden, anâsır âleminden geldiği gibi;

He is also a wondrous palace whose needs stretch to eternity, whose hopes have spread to all the regions of the heavens and the earth, and who has relations and ties with all the epochs of this world and the hereafter.

#185

O you who considers yourself to be a true man! Since your true nature is thus, you can only be made by One for whom this world and the hereafter are each a dwelling, the earth and the skies each a page, and who has disposal over pre-eternity and post-eternity as though they were yesterday and tomorrow.

In which case, the only being fit to be worshipped by man, and his place of recourse and saviour, can be one who rules the earth and the heavens, and holds the reins of this world and the next.

Second Sign

There are certain foolish people who because they do not recognize the sun, if they see it in a mirror, start to love the mirror.

With intense emotion they try to preserve the mirror so that the sun within it will not be lost.

Whenever the foolish person realizes that the sun does not die on the mirror's dying and is not lost on its being broken, he turns all his love to the sun in the sky.

He understands then that the sun appearing in the mirror is not dependent on the mirror, and its continued existence does not depend on it.

It is rather the sun that holds the mirror and supplies its shining light.

The sun's continuance is not dependent on the mirror; the continuance of the mirror's living brilliance is dependent on the sun's manifestation.

O man! Your heart, identity, and nature are a mirror.

The intense love of immortality in your nature and heart should be not for the mirror, nor for your heart and nature,

but for the manifestation of the Enduring One of Glory whose manifestation is reflected in the mirror according to the mirror's capacity.

However, out of stupidity that love of yours is directed to other places.

Since it is thus, say: “O Enduring One! You alone are Enduring!” That is, “Since You exist and are enduring, whatever transience and non-existence want to inflict on us, let them, it is of no importance!”

Third Sign

O man! The strangest state the All-Wise Creator has included in your nature is your inability to settle in the whole world;

hâcatı ebede uzanmış, emelleri semavat ve arzın aktarında intişar etmiş, rabitaları, alâkaları dünya ve âhiret edvarında dağılmış bir saray-ı acib ve bir kasr-ı garibdir.

İşte ey kendini insan zanneden insan! Madem mahiyetin böyledir, seni yapan ancak o zat olabilir ki dünya ve âhiret birer menzil, arz ve sema birer sahife, ezel ve ebed dün ve yarın hükmünde olarak tasarruf eden bir zat olabilir.

Öyle ise insanın mabudu ve melcei ve halâskârı o olabilir ki arz ve semaya hükmeder, dünya ve ukba dizginlerine mâliktir.

İkinci Remiz

Bazı eblehler var ki güneşi tanımadıkları için bir âyinede güneşi görse âyineyi sevmeye başlar.

Şedit bir his ile onun muhafazasına çalışır. Tâ ki içindeki güneşi kaybolmasın.

Ne vakit o ebleh; güneş, âyinenin ölmesiyle ölmediğini ve kırılmasıyla fena bulmadığını derk etse bütün muhabbetini gökteki güneşe çevirir.

O vakit anlar ki âyinede görülen güneş; âyineye tabi değil, bekası ona mütevakkıf değil

belki güneştir ki o âyineyi o tarzda tutuyor ve onun parlamasına ve nuruna meded veriyor.

Güneşin bekası onunla değil belki âyinenin hayattar parlamasının bekası, güneşin cilvesine tabidir.

Ey insan! Senin kalbin ve hüviyet ve mahiyetin, bir âyinedir.

Senin fitratında ve kalbinde bulunan şedit bir muhabbet-i beka, o âyine için değil ve o kalbin ve mahiyetin için değil,

belki o âyinede istidada göre cilvesi bulunan Bâki-i Zülcelal'in cilvesine karşı muhabbetindir ki

belâhet yüzünden o muhabbetin yüzü başka yere dönmüş.

Madem öyledir. **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي** de. Yani madem sen varsın ve bâkisin; fena ve adem ne isterse bize yapsın, ehemmiyeti yok!

Üçüncü Remiz

Ey insan! Fâtır-ı Hakîm'in senin mahiyetine koyduğu en garib bir halet şudur ki: Bazen dünyaya yerleşemiyorsun.

like someone suffocating in prison, you gasp for somewhere wider than the world. Yet you enter the minutest matter, a memory, a moment, and settle in it.

Your heart and mind which cannot settle in the vast world settle in that jot. You wander about with your intensest emotions in that brief moment, that tiny memory.

And He lodged in your nature such immaterial powers and subtle faculties that if some of them devoured the world, they would not be satisfied;

and some of them cannot sustain even a minute particle within themselves.

Like the eye cannot bear a hair although the head can bear heavy stones,

those faculties cannot bear the weight of even a hair, that is, some insignificant state arising from heedlessness and misguidance. They are sometimes extinguished and die even.

#186

Since it is thus, be careful, tread with caution, be frightened of sinking! Do not drown in a mouthful, a word, a seed, a flash, a sign, a kiss!

Do not plunge your extensive faculties, which can swallow the world, in such a thing.

For there are things which are very small that can in one respect swallow things which are very large.

The sky together with its stars can enter a small fragment of glass and be drowned.

And most of the pages of your actions and leaves of your life enter your faculty of memory, tiny as a mustard-seed.

So too there are tiny things that swallow things thus large, and contain them.

Fourth Sign

O world-worshipping man! You conceive of your world as very broad, yet it resembles a narrow grave.

But since the walls of that narrow grave-like dwelling are of glass, they are reflected one within the other and stretch as far as the eye can see.

While being narrow as the grave, your world appears to be as large as a town.

For despite both the right wall, which is the past, and the left wall, which is the future, being non-existent,

they are reflected one within the other, unfolding the wings of present time, which is extremely brief and narrow.

Reality mixes with imagination, and you suppose a non-existent world to be existent.

Zindanda boğazı sıkılmış adam gibi "Of, of!" deyip dünyadan daha geniş bir yer istediğin halde, bir zerrecik bir iş, bir hatıra, bir dakika içine girip yerleşiyorsun.

Koca dünyaya yerleşemeyen kalp ve fikrin, o zerrecikte yerleşir. En şiddetli hissiyatınla o dakikacık, o hatıracıkta dolaşıyorsun.

Hem senin mahiyetine öyle manevî cihazat ve latifeler vermiş ki bazıları dünyayı yutsa tok olmaz.

Bazıları bir zerreyi kendinde yerleştiremiyor.

Baş, bir batman taşı kaldırdığı halde; göz, bir saçı kaldıramadığı gibi;

o latife, bir saç kadar bir sıkleti, yani gaflet ve dalaletten gelen küçük bir halete dayanamıyor. Hattâ bazen söner ve ölür.

Madem öyledir; hazer et, dikkatle bas, batmaktan kork. Bir lokma, bir kelime, bir dane, bir lem'a, bir işarette, bir öpmekte batma!

Dünyayı yutan büyük letaiflerini onda batırma.

Çünkü çok küçük şeyler var, çok büyükleri bir cihette yutar.

Nasıl küçük bir cam parçasında; gök, yıldızlarıyla beraber içine girip gark oluyor.

Hardal gibi küçük kuvve-i hâfızanda, senin sahife-i a'malin ekseri ve sahaif-i ömrün ağılebi içine girdiği gibi;

çok cüz'î küçük şeyler var, öyle büyük eşyayı bir cihette yutar, istiab eder.

Dördüncü Remiz

Ey dünya-perest insan! Çok geniş tasavvur ettiğin senin dünya, dar bir kabir hükmündedir.

Fakat, o dar kabir gibi menzilin duvarları şişeden olduğu için birbiri içinde in'ikas edip göz görünceye kadar genişliyor.

Kabir gibi dar iken, bir şehir kadar geniş görünür.

Çünkü o dünyanın sağ duvarı olan geçmiş zaman ve sol duvarı olan gelecek zaman, ikisi ma'dum ve gayr-ı mevcud oldukları halde,

birbiri içinde in'ikas edip gayet kısa ve dar olan hazır zamanın kanatlarını açarlar.

Hakikat hayale karışır, ma'dum bir dünyayı mevcud zannedersin.

On being spun round at speed, a line appears to be broad like a surface, despite in reality being a fine line.

Your world too is in reality narrow, but due to your heedlessness, delusions, and imagination, its walls have drawn far apart.

If driven by a calamity you stir in that narrow world, you will hit your head on the wall, which you supposed to be distant.

It will dispel the illusions in your head and banish your sleep.

Then you will see that that broad world of yours is narrower than the grave, finer than the Bridge of Sirat.

Your life passes faster than lightning, it pours away more swiftly than tea.

Since worldly life and the life of the flesh and animal life are thus,

shake free of animality, leave behind corporeality, enter the level of life of the heart and spirit!

You will find a sphere of life, a world of light, far broader than the world you imagined was broad.

The key to that world is to make the heart utter the sacred words "There is no god but God," which express the mysteries of divine unity and knowledge of God, and to make the spirit work them.

#187

Fifteenth Note

This consists of three matters.

**{The second and third matters of the Fifteenth Note are parts of the Twenty-Fourth Flash. The second is included in the Twenty-Fourth Flash, and the third in Barla Lahikası.}*

The First Matter

This is the verse **And whoever has done an atom's weight of good shall see it, * And whoever has done an atom's weight of evil, shall see it.** (99:7-8) which indicates the fullest manifestation of the name of Preserver.

If you want proof of this truth of the All-Wise Qur'an, look at the pages of the book of the universe, which is written on the pattern of the Clear Book;

you will see the maximum manifestation of the divine name of Preserver and many things similar in many ways to the supreme truth of this verse.

For instance, take a handful of seeds of various trees, flowers, and plants,

Nasıl bir hat, sürat-i hareketle bir satır gibi geniş görünürken, hakikat-i vücudu ince bir hat olduğu gibi;

senin de dünyanın hakikatçe dar fakat senin gaflet ve vehm ü hayalinle duvarları çok genişlemiş.

O dar dünyada, bir musibetin tahrikiyle kımıldansan, başını çok uzak zannettiğin duvara çarparsın.

Başındaki hayali uçar, uykunu kaçar.

O vakit görürsün ki o geniş dünyanın; kabirden daha dar, köprüden daha müsaadesiz.

Senin zamanın ve ömrün, berkten daha çabuk geçer; hayatın, çaydan daha süratli akar.

Madem dünya hayatı ve cismanî yaşayış ve hayvanî hayat böyledir;

hayvaniyetten çık, cismaniyeti bırak, kalp ve ruhun derece-i hayatına gir.

Tevehhüm ettiğin geniş dünyadan daha geniş bir daire-i hayat, bir âlem-i nur bulursun.

İşte o âlemin anahtarı, marifetullah ve vahdaniyet sırlarını ifade eden "Lâ İlahe İllallah" kelime-i kudsiyesiyle kalbi söyletmek, ruhu işlettirmektir.

On Beşinci Nota

Üç meseledir.

Birinci Mesele

İsm-i Hafız'ın tecelli-i etemmine işaret eden

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ

شَرًّا يَرَهُ

âyetidir.

Kur'an-ı Hakîm'in bu hakikatine delil istersen, Kitab-ı Mübin'in mistarı üstünde yazılan şu kâinat kitabının sahifelerine baksan,

ism-i Hafız'ın cilde-i a'zamını ve bu âyet-i kerîmenin bir hakikat-i kübrasının naziresini çok cihetlerle görebilirsin.

Ezcümle: Ağaç, çiçek ve otların muhtelif tohumlarından bir kabza al.

which are like the small coffers and are themselves all different and various, then bury them in the darkness of simple and lifeless earth.

Then water them with simple water, which lacks balance, cannot distinguish things, and runs wherever you pour it.

Now come back in the spring, the arena of the annual resurrection, and look!

Note carefully the time in the spring when the Israfil-like angel of thunder calls out to the rain as though sounding his trumpet,

giving the good news of the breath of life being breathed into the seeds buried beneath the ground;

you will see that under the manifestation of the divine name of Preserver, those seeds that resemble each other and are all mixed up and confused,

conform perfectly and without error to the creative commands proceeding from the All-Wise Creator.

They conform so exactly that in their growth a brilliant consciousness, insight, purpose, will, knowledge, perfection, and wisdom are apparent.

For you see that those seeds which all resemble each other separate out and are distinguished from one another.

For example, this tiny seed has become a fig-tree, it has started to spread the All-Wise Creator's bounties over our heads.

It distributes them, stretching them out to us with its hands.

And these two seeds which are superficially the same have produced the flowers called sun-flowers and pansies.

They have adorned themselves for us. They smile in our faces, making us love them.

And this sort of seed has produced fine fruits; they became shoots, then trees.

Whetting our appetites with their delectable tastes, scents, and forms, they invite us to themselves.

#188

They sacrifice themselves for their customers so that they may rise from the level of vegetable life to that of animal life. And so on. You can make further examples in the same way.

The seeds developed in such a way that the single handful became a garden filled with multifarious trees and flowers.

O muhtelif ve birbirine muhalif tohumların cinsleri birbirinden ayrı, nevileri birbirinden başka olan çiçek ve ağaç ve otların sandukçaları hükmünde olan o kabzayı karanlıkta ve karanlık ve basit ve camid bir toprak içinde defnet, serp.

Sonra mizansız ve eşyayı fark etmeyen ve nereye yüzünü çevirsen oraya giden basit su ile sula.

Sonra senevî haşrin meydanı olan bahar mevsiminde gel, bak!

İsrafilvari melek-i ra'd; baharda nefh-i sûr nevinden yağmura bağırması,

yer altında defnedilen çekirdeklere nefh-i ruhla müjdelemesi zamanına dikkat et ki

o nihayet derece karışık ve karışmış ve birbirine benzeyen o tohumcuklar,

ism-i Hafız'ın tecellisi altında kemal-i imtisal ile hatasız olarak Fâtır-ı Hakîm'den gelen evamir-i tekviniyeyi imtisal ediyorlar.

Ve öyle tevfik-i hareket ediyorlar ki onların o hareketlerinde bir şuur, bir basîret, bir kasd, bir irade, bir ilim, bir kemal, bir hikmet parladığı görünüyor.

Çünkü görüyorsun ki o birbirine benzeyen tohumcuklar, birbirinden temayüz ediyor, ayrılıyor.

Mesela bu tohumcuk, bir incir ağacı oldu. Fâtır-ı Hakîm'in nimetlerini başlarımız üstünde neşre başladı.

Serpiyor, dallarının elleri ile bizlere uzatıyor.

İşte bu, ona sureten benzeyen bu iki tohumcuk ise gün âşığı namındaki çiçek ile hercaî menekşe gibi çiçekleri verdi.

Bizler için süslendi. Yüzümüze gülüyorlar, kendilerini bizlere sevdiriyorlar.

Daha buradaki bir kısım tohumcuklar, bu güzel meyveleri verdi ve sümbül ve ağaç oldular.

Güzel tat ve koku ve şekilleri ile iştihamızı açıp, kendi nefislerine bizim nefislerimizi davet ediyorlar

ve kendilerini müşterilerine feda ediyorlar. Tâ nebatî hayat mertebesinden, hayvanî hayat mertebesine terakki etsinler. Ve hâkeza kıyas et.

Öyle bir surette o tohumcuklar inkişaf ettiler ki o tek kabza, muhtelif ağaçlarla ve mütenevvi çiçeklerle dolu bir bahçe hükmüne geçti.

There was no fault, no error among them. They demonstrated the meaning of the verse,
So turn your vision again; do you see any flaw?(67:3)

Through the manifestation and bestowal of the name of Preserver, each of the seeds preserves and shows without confusion or defect the legacy inherited from its parent and origins.

This is a certain indication that the Preserver who carries out this wondrous work will demonstrate the supreme manifestation of His preservation at the resurrection of the dead and Last Judgement.

Yes, the manifestation of preservation that is thus faultless and without defect in insignificant, fleeting, transient states is a decisive proof that

the actions, works, words, and good deeds and bad deeds of man, the holder of the Supreme Trust and vicegerent of the earth – deeds which have an eternal effect and supreme importance – are precisely preserved and will be subject to account.

Does man suppose he will be left to his own devices? God forbid! He is destined for eternity, and for everlasting happiness and perpetual misery.

He will be called to account for all his actions, small and great, many and few. He will receive either reward or punishment.

Witnesses to the maximum manifestation of preservation and to the truth of the first-mentioned verse are beyond count or calculation.

Those we have shown in this Matter are a mere drop from the ocean, an atom from a mountain.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

The Eighteenth Flash

This has been published in Sikke-i Tasdik-i Gaybî (The Ratifying Stamp of the Unseen) and in hand-duplicated editions of Lem'alar (The Flashes Collection).

#189

The Nineteenth Flash

[On Frugality]

(This treatise is about frugality and contentment, and wastefulness and extravagance.)

İçinde hiçbir galat, kusur yok.

فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ

sırrını gösterir.

Her bir tohum, ism-i Hafız'ın cilvesiyle ve ihsanıyla ona pederinin ve aslının malından verdiği irsiyeti; iltibassız, noksansız muhafaza edip gösteriyor.

İşte bu hadsiz hârika muhafazayı yapan Zat-ı Hafız, kıyamet ve haşirde hafızıyetin tecelli-i ekberini göstereceğine kat'î bir işarettir.

Evet bu ehemmiyetsiz, zâil, fâni tavırlarda bu derece kusursuz, galatsız hafızıyet cilvesi bir hüccet-i kâtiadır ki

ebedî tesiri ve azîm ehemmiyeti bulunan emanet-i kübra hamelesi ve arzın halifesi olan insanların efal ve âsâr ve akvalleri ve hasenat ve seyyiatları, kemal-i dikkatle muhafaza edilir ve muhasebesi görülecek.

Âyâ bu insan zanneder mi ki başı boş kalacak? Hâşâ! Belki insan, ebede mebustur ve saadet-i ebediyeye ve şakavet-i daimeye namzettir.

Küçük büyük, az çok her amelinden muhasebe görecektir. Ya taltif veya tokat yiyecek.

İşte hafızıyetin cilve-i kübrasına ve mezkûr âyetin hakikatine şahitler hadd ü hesaba gelmez.

Bu meseledeki gösterdiğimiz şahit; denizden bir katre, dağdan bir zerredir.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Onsekizinci Lem'a

Tekşir Lem'alar ve Sikke-i Tasdik-i Gaybî mecmuasında neşredilmiştir.

Undokuzuncu Lem'a

[İktisad Risalesi]

(İktisad ve kanaate; israf ve tebzîre dairdir.)

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
Eat and drink, but waste not by excess.(7:31)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

This verse gives most important and **wise instruction** in the form of categorically commanding frugality and **clearly prohibiting** wastefulness.

The matter contains seven Points.

First Point

The All-Compassionate Creator desires **thanks** in return for the bounties He bestows on mankind,

while wastefulness is contrary to thanks,

and **slights** the bounty and causes loss.

Frugality, however, **shows respect** for the bounty and is profitable.

Yes, frugality is both a sort of thanks,

and shows respect towards **the divine mercy** manifested in the bounties,

and most definitely is **the cause of plenty**.

So too, like **abstinence**, it is health-giving for the body,

and since it saves a person from the **degradation** of what is in effect begging, is a **cause of self-respect**.

It is also a powerful means of experiencing the pleasure to be found in bounties, and tasting that pleasure in bounties which **apparently** afford no pleasure.

As for wastefulness, since it is opposed to these instances of wisdom, it has **grave consequences**.

Second Point

The All-Wise Maker created the human body in the form of a wonderful palace and resembling a well-ordered city.

The sense of taste in the mouth is like a door-keeper, and **the nerves** and blood vessels like telephone and telegraph wires;

#190

they are the **means** by which the sense of taste **communicates** with the stomach, which is at the centre of the body, and informs it of the food that enters the mouth.

If the body and stomach have no use for it, it says: "Forbidden!", and expels it.

And sometimes the food is harmful and bitter as well as not being beneficial for the body, and it spits it out immediately.

Şu âyet-i kerîme, iktisada kat'î emir ve israftan **nehy-i sarîh** suretinde gâyet mühim bir **ders-i hikmet** veriyor.

Şu mes'elede "Yedi Nükte" var.

Birinci Nükte

Hâlık-ı Rahîm, nev-i beşere verdiği nîmetlerin mukabilinde **şükür** istiyor.

İsraf ise; şükre zıttır,

nîmete karşı hasâretli bir **istihfaftır**.

İktisad ise, nîmete karşı ticaretli bir **ihtiram**dır.

Evet iktisad hem bir şükür-ü mânevî,

hem nimetlerdeki **Rahmet-i İlâhiyye**ye karşı bir hürmet,

hem kat'î bir surette **sebeb-i bereket**,

hem bedene **perhiz** gibi bir medâr-ı sıhhat,

hem mânevî dilencilik **zillet**inden kurtaracak bir **sebeb-i izzet**,

hem nimet içindeki lezzeti hissetmesine ve **zâhiren** lezzetsiz görünen nîmetlerdeki lezzeti tatmasına kuvvetli bir sebebdir.

İsraf ise, mezkûr hikmetlere muhâlif olduğundan, **vahim neticeleri** vardır.

İkinci Nükte

Fâtır-ı Hakîm, insanın vücudunu mükemmel bir saray suretinde ve muntazam bir şehir misalinde yaratmış.

Ağızdaki **kuvve-i zâikay**ı bir kapıcı, **â'sab** ve damarları telefon ve telgraf telleri gibi

kuvve-i zâika ile, merkez-i vücuddaki mîde ile bir **medâr-ı muhabere**leridir ki, ağıza gelen maddeyi o damarlarla haber verir.

Bedene, mîdeye lüzumu yoksa "Yasaktır!" der, dışarı atar.

Bazen da bedene menfaati olmamakla beraber zararlı ve acı ise; hemen dışarı atar, yüzüne tükürür.

Thus, since the sense of taste is a doorkeeper, from the point of view of administering the body, the stomach is a master and a **ruler**.

If the gifts arriving at the palace or city and those given to the palace's ruler are worth one hundred liras,

only five liras' worth is appropriate for the doorkeeper in the form of a **tip**,

lest he becomes conceited and is corrupted, then forgetting his duty he lets **revolutionaries** into the palace who will give him a bigger tip.

In consequence of this mystery we shall now imagine two mouthfuls.

One consists of **nutritious** food like cheese and egg and costs forty para,* and the other is of the **choicest** pastries and costs ten kurush.

Before entering the mouth, there is no difference in these two mouthfuls with respect to the body, they are **equal**.

**{There were forty para to a kurush, and a hundred kurush to a lira.(Tr.)}*

And after passing down the throat, they are still equal in **nourishing** the body.

Indeed, forty paras' worth of cheese is sometimes more nutritious.

Only, in regard to pampering the sense of taste in the mouth, there is a half-minute difference.

You can see from this what a meaningless and harmful waste it is to increase the cost from forty para to ten kurush for the sake of half a minute.

Now, although the gift arriving for the palace's ruler is worth one lira, to give the doorkeeper a tip nine times bigger than his due will corrupt him.

He will declare: "I am the ruler," and will allow to enter whoever gives him the biggest tip and most pleasure; he will cause a **revolution** and **conflagration** to break out.

Then he will compel them to cry out: "Oh! Call the doctor and get him to put out this fire in my stomach and bring down my temperature!"

Thus, frugality and contentment are in **conformity** with divine wisdom;

they treat the sense of taste as a doorkeeper and give it its remuneration accordingly.

As for wastefulness, since it is to act contrarily to wisdom, it swiftly receives its punishment, upsets the stomach, and causes **real appetite** to be lost.

Producing from the unnecessary **variety of foods** a **false and artificial appetite**, it causes indigestion and illness.

İşte mâdem ağızdaki kuvve-i zâika bir kapıcıdır; mîde, cesedin idaresi noktasında bir efendi ve bir **hâkim**dir.

O saraya veyahût o şehre gelen ve sarayın hâkimine verilen hediyenin yüz derece kıymeti varsa,

kapıcıya **bahşış** nev'inden ancak beş derecesi muvafık olur, fazla olamaz.

Tâ ki; kapıcı gururlanıp, baştan çıkıp vazifeyi unutup, fazla bahşış veren **ihtilâlcileri** saray dahiline sokmasın.

İşte bu sırra binâen, şimdi iki lokma farzediyoruz.

Bir lokma, peynir ve yumurta gibi **mugaddi** maddeden kırk para; diğer lokma, **en âlâ** baklavadan on kuruş olsa..

bu iki lokma, ağıza girmeden, beden itibariyle farkları yoktur, **müsâvidirler**;

boğazdan geçtikten sonra, cesed **beslemesinde** yine müsâvidirler.

Belki, bazen kırk paralık peynir daha iyi besler.

Yalnız, ağızdaki kuvve-i zâikayı okşamak noktasında yarım dakika bir fark var.

Yarım dakika hatırı için kırk paradan on kuruşa çıkmak, ne kadar mânâsız ve zararlı bir israf olduğu kıyas edilsin.

Şimdi, saray hâkimine gelen hediye kırk para olmakla beraber, kapıcıya dokuz defa fazla bahşış vermek, kapıcıyı baştan çıkarır,

"Hâkim benim" der. Kim fazla bahşış ve lezzet verse onu içeriye sokacak, **ihtilâl** verecek, **yangın** çıkaracak,

"Aman doktor gelsin, hararetimi teskin etsin, ateşimi söndürsün." dedirmeye mecbur edecek.

İşte iktisat ve kanaat, hikmet-i İlâhiyyeye **tevfik**-ı harekettir.

Kuvve-i zâikayı kapıcı hükmünde tutup, ona göre bahşış verir.

İsraf ise; o hikmete zıt hareket ettiği için çabuk tokat yer, mîdeyi karıştırır, **iştihâ-yı hakîki**yi kaybeder.

Tenevvü-ü et'imeden gelen **sun'î bir iştihâ-yı kâzibe** ile yedirir, hazımsızlığa sebebiyet verir, hasta eder.

Third Point

We said in the Second Point that the sense of taste is a doorkeeper,

and indeed, for the heedless and those who have not progressed spiritually or advanced in the way of thanks, it is like a doorkeeper.

Wastefulness should not be indulged in or the sense of taste's price be raised from one to ten for the sake of giving it pleasure.

However, the sense of taste of those truly on the way of thanks, those seeking reality, and those who approach reality with their hearts is like a supervisor and inspector in the kitchens of divine mercy, as is explained in the comparison in the Sixth Word.

Its duty is to recognize and weigh up the varieties of divine bounties on the tiny scales present in it to the number of foods,

and to send the body and stomach news of the food in the form of thanks.

In this respect the sense of taste does not only look to the physical stomach;

since it looks also to the heart, spirit, and mind, it holds a position and importance superior to the stomach.

It can follow its pleasure on condition it is not wasteful or extravagant, and is purely to carry out its duty of thanks and recognize and perceive the varieties of divine bounty, and on condition it is licit and does not lead to degradation and begging.

In fact, delicious foods may be preferred in order to employ the tongue which bears the sense of taste in giving thanks.

The following is an instance of Shaykh Geylani's wonder-working which alludes to this truth:

At one time, being instructed by Ghawth al-A'zam, Shaykh Geylani (May his mystery be sanctified), was the only son of an aged and anxious woman.

This esteemed lady had gone to her son's cell and seen that he had nothing to eat but a piece of dry, black bread.

Her maternal compassion was aroused by his emaciated condition resulting from his asceticism. She felt sorry for him.

Later she went to Ghawth al-A'zam in order to complain, and saw the Shaykh was tucking into roast chicken.

Out of her concern, she declared: "O Master! My son is dying of hunger while you are eating chicken!"

Whereupon Ghawth al-A'zam said to the chicken: "Rise up, with God's permission!"

Üçüncü Nükte

Sâbık ikinci nüktede, kuvve-i zâika kapıcıdır dedik.

Evet ehl-i gaflet ve rûhen terakki etmiyen ve şükür mesleğinde ileri gitmiyen insanlar için bir kapıcı hükmündedir.

Onun telezzüzü hatırı için israfâta ve bir dereceden on derece fiata çıkmamak gerektir.

Fakat, hakikî ehl-i şükrün ve ehl-i hakikatın ve ehl-i kalbin kuvve-i zâikası -Altıncı Söz'deki muvâzenede beyan edildiği gibi, kuvve-i zâikası- rahmet-i İlâhiyenin matbahlarına bir nâzır ve bir müfettiş hükmündedir.

Ve o kuvve-i zâikada taamlar adedince mîzancıklarla nimet-i İlâhiyenin envaını tartmak ve tanımak;

bir şükr-ü mânevî suretinde cesede, mîdeye haber vermektir.

İşte bu surette kuvve-i zâika, yalnız maddî cesede bakmıyor.

Belki kalbe, ruha, akla dahi baktığı cihetle mîdenin fevkinde hükmü var, makamı var.

İsraf etmemek şartıyla ve sırf vazife-i şükrâniye'yi yerine getirmek ve envâ-ı niam-ı İlâhiye'yi hissedip tanımak kaydı ile ve meşrû olmak ve zillet ve dilencilığe vesile olmamak şartıyla, lezzetini tâkip edebilir.

Ve o kuvve-i zâikayı taşıyan lisanı, şükürde istimal etmek için leziz taamları tercih edebilir.

Bu hakikata işaret eden bir hâdis ve bir keramet-i Gavsîye:

Bir zaman Hazret-i Gavs-ı Âzam Şeyh Geylânî'nin (K.S.) terbiyesinde, nazdar ve ihtiyâre bir hanımın bir tek evlâdı bulunuyormuş.

O muhterem ihtiyâre, gitmiş oğlunun hücreğine, bakıyor ki, oğlu bir parça kuru ve siyah ekmek yiyor.

O riyazattan zaafiyetiyle vâlidesinin şefkatini celbetmiş. Ona acımış.

Sonra Hazret-i Gavs'ın yanına şekva için gitmiş. Bakmış ki, Hazret-i Gavs kızartılmış bir tavuk yiyor.

Nazdarlığından demiş: "Ya Üstad! Benim oğlum açlıktan ölüyor. Sen tavuk yersin!"

Hazret-i Gavs tavuğa demiş: "Kum Biiznillah!"

At this, the cooked chicken bones assembled and were thrown out of the dish as an entire live chicken.

This has been related **unanimously** through many **reliable** and **documented** channels as a marvel of someone whose **extraordinary wonder-working** is world-famous.

Ghawth al-A‘zam said to her: “When your son reaches this level, then he too can eat chicken.”*

**{See, Gilani, Ghunya al-Talibin, 502; Nabhani, Jami‘ Karamat al-Awliya’, ii, 203}*

Thus, the meaning of Ghawth al-A‘zam’s words is this:

Whenever your son’s spirit rules his body,

and his heart rules the desires of his soul,

and his reason rules his stomach, and he wants pleasure for the sake of offering thanks, then he may eat delicious things.

#192

Fourth Point

According to the Hadith the meaning of which is: “The thrifty will suffer no family difficulties **as regards livelihood**,”*

the frugal and economical person will not suffer undue trouble and **hardship** in supporting his family.

**{Musnad, i, 447; al-Munawi, Fayd al-Qadir, v, 454, no: 7939; al-Hindi, Kanz al-‘Ummal, iii, 36; vi, 49, 56, 57.}*

There are **countless** proofs that frugality yields **plenty** and **good living**.

For instance, I have seen myself and I can say according to the **testimony** of those who have befriended and assisted me that

by being frugal I have sometimes seen a tenfold increase, and so have my friends.

Even, nine years ago -and now it is thirty- a number of the tribal leaders **who were exiled to Burdur** together with me did their best to make me accept their zakat **so that I would not suffer privation and humiliation due to lack of money**.

I said to those rich leaders: “I have very little money, but I am frugal and economical and I am accustomed to being content with little. I am richer than you.”

I refused their **repeated** and **insistent** offers.

It is worth noting that two years later some of those who had offered me their zakat were in debt because they had not been frugal.

O pişmiş tavuğun kemikleri toplanıp, tavuk olarak yemek kabından dışarı atıldığı,

mutemed ve **mevsûk** çok zatlardan Hazret-i Gavs gibi **kerâmât-ı harikaya** mazhariyeti dünyaca meşhur bir zatın bir kerâmeti olarak mânevî **tevatürle** nakledilmiş.

Hazret-i Gavs demiş: "Ne vakit senin oğlun da bu dereceye gelirse, o zaman o da tavuk yesin."

İşte Hazret-i Gavs'ın bu emrinin mânâsı şudur ki:

Ne vakit senin oğlun da ruhu cesedine,

kalbi nefesine, akli mîdesine hâkim olsa

ve lezzeti şükür için istese, o vakit leziz şeyleri yiyebilir...

Dördüncü Nükte

"İktisad eden, **maîşetçe** aile belâsını çekmez" meâlinde ل

يَعُولُ مِنْ اِقْتَصَدَ hadîs-i şerîfi sırrıyla:

İktisad eden, maîşetçe aile zahmet ve **meşakkatini** çok çekmez.

Evet iktisad, kat'î bir sebep-i **bereket** ve medâr-ı **hüs-n-ü maîşet** olduğuna o kadar kat'î deliller var ki, **had ve hesaba** gelmez.

Ezcümle: Ben kendi şahsımda gördüğüm ve bana hizmet ve arkadaşlık eden zatların **şehadetleri**yle diyorum ki:

İktisad vasıtasıyla bazen bire on bereket gördüm ve arkadaşlarım gördüler.

Hatta dokuz sene -şimdi otuz sene- evvel benimle beraber **Burdur'a nefyedilen** reislerden bir kısmı, **parasızlıktan zillet ve sefalet** **düşmemekliğim için**, zekâtlarını bana kabul ettirmeğe çok çalıştılar.

O zengin reislere dedim: "Gerçi param pek azdır; fakat iktisadım var; kanaata alışmışım. Ben sizden daha zenginim."

Mükerrer ve **musırrâne** tekliflerini reddettim.

Cây-ı dikkattir ki: İki sene sonra, bana zekâtlarını teklif edenlerin bir kısmı iktisadsızlık yüzünden borçlandılar.

Praise be to God, seven years on from that, thanks to the plenty resulting from frugality that small amount of money was still **sufficient** for me;

it did not degrade me, nor compel me **to present** my **needs** to the people,

nor make me deviate from my way of **self-sufficiency and being independent of people**, which is one of the **principles** of my life.

The person who is not frugal is certain to be abased and reduced to poverty and in effect to begging.

At the present time, money, the means of wastefulness and extravagance, is extremely expensive.

Sometimes a person sells his **honour** and **self-respect** and bribes are taken to obtain it.

Sometimes **the sacred things of religion** are sold, then some **inauspicious** money received in return.

That is to say, material goods worth ten kurush are procured in return for an immaterial loss of a hundred lira.

However, according to **the implied meaning** of the verse, **Indeed, it is God Who gives all sustenance, Lord of all power and strength**, (51:58) and **the explicit meaning** of the verse, **And there is no moving creature on the earth but its sustenance is provided by God**, (11:6) if a person is frugal and **restricts** his **needs** to the essential,

he will find enough sustenance to live on in unexpected ways. The verse **guarantees** it.

#193

Yes, there are two sorts of sustenance:* One is true sustenance, which is enough to subsist on.

As the verse decrees, this is guaranteed by the Sustainer.

**{See, al-Jurjani, Tarikh Jurjan, 366; al-Ghazali, al-Maqsad al-Asna,}*

So long as **man's inclination towards evil** does not interfere, he will find this essential sustenance under any circumstances.

He will be compelled to sacrifice neither his religion, nor his honour, nor his self-respect.

The second sort is metaphorical sustenance, due to which and its **abuse**, **inessential needs** become like essential ones, and owing to the calamity of custom and tradition, people become **addicted** to them and cannot give them up.

Such sustenance is not guaranteed by the Sustainer, so the **obtaining** of it is extremely expensive – especially at the present time.

Lillâhilhamd onlardan yedi sene sonra, o az para iktisad bereketiyle bana **kâfi** geldi;

benim yüz suyumu döktürmedi, beni halklara **arz-ı hâcete** mecbur etmedi.

Hayatımın bir **düsturu** olan "**nâsdan istiğna**" mesleğimi bozmadı.

Evet iktisad etmeyen, zillate ve mânen dilencilige ve sefaletе düşmeğe namzeddir.

Bu zamanda isrâfâta medâr olacak para, çok pahalıdır.

Mukabilinde bazen **haysiyet**, **nâmus** rüşvet alınıyor.

Bazen **mukaddesat-ı dîniye** mukabil alınıyor, sonra **menhus** bir para veriliyor.

Demek mânevî yüz lira zarar ile, maddî yüz paralık bir mal alınır.

Eğer iktisad edip **hâcât-ı zaruriyeye iktisar** ve ihtisar ve hasretse **إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ** **sırrıyla**, **وَمَا**

sarahatiyle; **سَارَاهَاتِي** **لِللَّهِ رِزْقُهَا**

ummadığı tarzda yaşayacak kadar rızkını bulacak. Çünkü şu âyet **taahhüd** ediyor.

Evet, rızk ikidir: Biri hakikî rızıktır ki, onunla yaşayacak.

Bu âyetin hükmü ile o rızk, taahhüd-ü Rabbânî altındadır.

Beşerin sû-i ihtiyarı karışmazsa, o zarurî rızk her halde bulabilir.

Ne dînini, ne nâmusunu, ne izzetini feda etmeğe mecbur olmaz.

İkincisi: Rızk-ı mecâzidir ki, **sû-i istimâlât** ile **hâcât-ı gayr-ı zaruriye** hâcât-ı zaruriye hükmüne geçip, görenek belâsıyla **tiryâki** olup, terkedemiyor.

İşte bu rızk, taahhüd-ü Rabbânî altında olmadığı için, bu rızk **tahsil etmek**, hususan bu zamanda çok pahalıdır.

These unfruitful, inauspicious goods are obtained by first of all sacrificing one's self-respect and accepting degradation, and sometimes stooping to what is **in effect** begging, kissing the feet of the vile,

and sometimes sacrificing **the sacred things of religion**, *which are the light of eternal life*.

Also, at this **time of poverty and hardship**, **the distress** people with consciences feel at **the anguish of the hungry and needy** sours any pleasure to be had from **unlawfully** acquired money.

As far as doubtful goods are concerned, one has to **make do** with them to the minimum degree necessary during strange times such as these.

For according to the rule, "**Necessity is determined according to its extent**," if compelled, illicit goods may be taken to the minimum degree necessary, not more.

Someone **in dire need** may eat **prohibited meat**, but he may not eat his fill. He may eat enough only to remain alive.

Also, one could not fully enjoy more than this in the presence of a hundred people who are hungry.

The following is a story showing that frugality is **the cause of dignity** and **distinction**:

One time, Khatim Tay, who was world-famous for his **generosity**, was giving a large **banquet**.

Having given his guests a superfluity of presents, he went out to walk in the desert.

There he saw a poor old man carrying a load of **thorny** bushes and plants on his back. The thorns were piercing his skin and making him bleed.

Khatim said to him: "Khatim Tay is giving a large banquet and giving away gifts. Go there and you will be given five hundred kurush in return for your load worth five kurush."

The **frugal** old man replied: "I raise and carry this thorny load with my self-respect; I am not going to become obliged to Khatim Tay."

#194

Later, they asked Khatim Tay: "Have you come across anyone more generous and **estimable** than yourself?"

He replied: "The frugal old man I met in the **desert** was more estimable, elevated, and generous than me."*

**{5 See, Bukhari, Musaqat, 13; Zakat, 50; Buyu', 15; Ibn Maja, Zakat, 25; Musnad, i, 167.}*

Fifth Point

Out of His **perfect generosity**, Almighty God makes a poor man understand **the pleasure of His bounty** the same as a rich man, and a beggar the same as a king.

Başta izzetini feda edip, zilleti kabul etmek, bazen alçak insanların ayaklarını öpmek kadar **mânen** bir dilencilik vaziyetine düşmek, bazen *hayat-ı ebediyesinin nuru olan mukaddesat-ı dîniyesini* feda etmek suretiyle o bereketsiz menhus malı alır.

Hem bu **fakr u zaruret zamanında**, **aç ve muhtaç olanların elemelerinden** ehl-i vicdana rikkat-i cinsiye vasıtasıyla gelen **teellüm**; o **gayr-i meşru** bir surette kazandığı para ile aldığı lezzeti, vicdanı varsa acılaştırıyor.

Böyle acib bir zamanda, şüpheli mallarda, zaruret derecesinde **iktifa etmek** lâzımdır.

Çünkü **إِنَّ الضَّرُورَةَ تُقَدِّرُ بِقَدْرِهَا** sırrıyla: Haram maldan, mecburiyetle zaruret derecesini alabilir; fazlasını alamaz.

Evet **muztar** adam, **murdar** etten tok oluncaya kadar yiyemez. Belki, ölmeyecek kadar yiyebilir.

Hem, yüz aç adamın huzurunda, kemâl-i lezzet ile fazla yenilmez.

İktisad, **sebeb-i izzet** ve **kemâl** olduğuna delâlet eden bir vâkıa:

Bir zaman, dünyaca **sehâvetle** meşhur Hâtem-i Tâî, mühim bir **ziyafet** veriyor.

Misafirlerine gâyet fazla hediyeler verdiği vakit, çölde gezmeye çıkıyor.

Bakar ki: Bir ihtiyar fakir adam, bir yük **dikenli** çalı ve gevenleri beline yüklemiş; cesedine batıyor, kanatıyor.

Hâtem ona dedi: Hâtem-i Tâî, hediyelerle beraber mühim bir ziyafet veriyor. Sen de oraya git; beş kuruşluk çalı yüküne bedel beş yüz kuruş alırsın."

O **muktesid** ihtiyar demiş ki: "Ben, bu dikenli yükümü izzetimle çekerim, kaldırıyorum. Hâtem-i Tâî'nin minnetini almam."

Sonra, Hâtem-i Tâî'den sormuşlar: "Sen kendinden daha civanmerd, **aziz**, kimi bulmuşsun?"

Demiş: "İşte o **sahra**da rast geldiğim o muktesid ihtiyarı benden daha aziz, daha yüksek, daha civanmerd gördüm."

Beşinci Nükte

Cenab-ı Hak **kemâl-i kereminden**, en fakir adama en zengin adam gibi ve gedâyâ (yâni fakire) pâdişâh gibi, **lezzet-i nîmetini** ihsas ettiriyor.

Indeed, the pleasure a poor man obtains from a dry piece of black bread **because of hunger and being frugal** is greater than the pleasure a king or a rich man obtains from the choicest pastries consumed **with the weariness and lack of appetite resulting from excess**.

It is surprising but some dissolute, **extravagant** people accuse the frugal and economical of being **mean** and **stingy**.

God forbid! Frugality is dignity and generosity.

Stinginess and **meanness** are the inner face of the apparently noble qualities of **the wasteful and extravagant**.

There is an **event** corroborating this which occurred in my room in Isparta the year this treatise was written. It was as follows:

One of my students insisted on my accepting *-contrary to my rule and life-long principle-* a present of nearly two and a half okkas* of honey.

**{One okka equalled 2.8 lbs. (Tr.)}*

However much I reiterated my **rule**, he was not to be persuaded.

So I told the three brothers who were with me to take it, saying that **by being economical** they would eat the honey for thirty to forty days in the months of Sha'ban and Ramadan, and not lack something sweet to eat, and the one who brought it would earn the reward.

I myself had an okka of honey as well. Although my three friends were **moderate** and appreciated frugality,

because they offered the honey to each other, and **flattered** each other's' **souls**, and each preferred the others to himself, **which in one respect is a good quality**, they forgot about being economical.

They finished the two and a half okkas of honey in three nights.

Laughing, I said: "I would have given you the taste of that honey for thirty to forty days, but you have reduced the thirty days to three.

I hope you enjoyed it!" I consumed my one okka of honey frugally.

For the whole of Sha'ban and Ramadan both I ate it, and, **Praise be to God**, every evening while breaking the fast I gave each of those brothers a spoonful,* and it became the means of significant reward.

**{That is, a fairly large teaspoon.}*

Perhaps anyone who saw my doing this thought it was stinginess and what my brothers did for three nights was generosity.

Evet bir fakirin, kuru bir parça siyah ekmekten **açlık ve iktisad vasıtasıyla** aldığı lezzet, bir pâdişahın ve bir zengin **israftan gelen usanç ve iştahsızlık ile** yediği en âlâ baklavadan aldığı lezzetten daha ziyade lezzetlidir.

Cây-ı hayrettir ki, bazı müsrif ve **mübezzir** insanlar, böyle iktisadçıları "**hisset**" ile ittiham ediyorlar.

Hâşâ... İktisad, izzet ve cömertliktir.

Hisset ve **zillet**, **ehl-i israf ve tebzirin** zâhirî merdâne keyfiyetlerinin iç yüzüdür.

Bu hakikati te'yid eden, bu risalenin te'lifi senesinde Isparta'da hücremde cereyan eden bir **vâkıa**var. Şöyle ki:

Kaideme ve düstur-u hayatıma muhalif bir surette, bir talebem iki buçuk okkaya yakın bir balı, bana hediye kabul ettirmeye ısrar etti.

Ne kadar **kaidemi** ileri sürdüm, kanmadı.

Bilmecbûriye, yanımdaki üç kardeşime yedirmek ve Şâban-ı Şerif ve Ramazanda o baldan **iktisad ile** otuz kırk gün üç adam yesin ve getiren de sevab kazansın ve kendileri de tatlısız kalmasın diyerek, "Alınız" dedim.

Bir okka bal da benim vardı. O üç arkadaşım, gerçi **müstakim** ve iktisadî takdir edenlerdendi.

Fakat her ne ise, birbirine ikram etmek ve herbiri ötekinin **nefsini okşamak** ve kendi nefesine tercih etmek olan **bir cihette ulvî bir haslet** ile iktisadî unuttular.

Üç gecede iki buçuk okka balı bitirdiler.

Ben gülerek dedim: "Sizi, otuz kırk gün o bal ile tadlandıracaktım. Siz, otuz günü üçe indirdiniz.

Âfiyet olsun." dedim. Fakat, ben kendi o bir okka balımı iktisad ile sarfettim.

Bütün Şâban ve Ramazanda hem ben yedim, hem **Lillâhilhamd** o kardeşlerimin her birisine iftar vaktinde birer kaşık (Hâşiye) verip, mühim sevaba medâr oldu.

{Haşiye: Yâni, büyükçe bir çay kaşığı}

Benim hâlimi görenler, o vaziyetimi belki hisset telâkki etmişlerdir. Öteki kardeşlerimin üç gecelik vaziyetlerini bir civanmerdlik telâkki edebilirler.

But in point of fact I perceived that concealed beneath the **apparent stinginess** lay an **elevated dignity**, increase and plenty, and great reward.

If they had not stopped, it would have led to something much worse than stinginess beneath the generosity and excess, like **beggarliness** and watching another's hand **greedily** and **expectantly**.

#195

Sixth Point

There is a great difference between frugality and stinginess.

Just as **humility** is a **praiseworthy quality** superficially resembling but different to the **bad quality** of **servility**,

and **dignity** is a **laudable virtue** superficially similar to but different from the **bad quality** of **haughtiness**,

so too frugality, which was one of the **Prophet's (UWBP) elevated qualities** and indeed is one of the things on which the **divine wisdom in the order of the universe** depends,* bears no relation to stinginess, which is a **mixture of baseness, avarice, miserliness, and greed**.

*{Abu Da'ud, Adab, 2; Musnad, i, 296.}

There is merely a superficial resemblance.

The following is an event **corroborating** this fact:

'Abdullah ibn 'Umar, who was one of the famous Companions of the Prophet known as **the seven 'Abdullahs**,* was the greatest and most important of the Caliph 'Umar, Faruq al-A'zam's **sons**, and one of the most **distinguished** and learned of the Companions.

*{The seven 'Abdullah's (al-'Abadila al-Sab'a): 'Abdullah b. 'Abbas, 'Abdullah b. 'Umar, 'Abdullah b. Mas'ud, 'Abdullah b. Rawaha, 'Abdullah b. Salam, 'Abdullah b. 'Amr b. al-'As, 'Abdullah b. Abi Awfa (R. A.). (Tr.)}

One day while shopping in the market, **in order to be economical** and to preserve the confidence and **integrity on which trade depends**,* he disputed hotly over something worth a few kurush.

*{See, Tirmidhi, Buyu', 3; Ibn Maja, Tijarat, 1; Darimi, Buyu', 98.}

One of the Companions saw him, and imagining the **Illustrious Successor of the Prophet** on Earth, the Caliph 'Umar's son's **wrangling** over a few kurush to be an extraordinary stinginess, he followed him in order to understand his **conduct**.

Next he saw that 'Abdullah was entering his **blessed house** and had spotted a poor man at the door. He chatted with him for a bit, and the man left.

Then he came out of the second door of the house and saw another poor man. He chatted with him for a while too, and the man left.

Fakat hakikat noktasında, o **zâhirî hisset** altında **ulvî bir izzet** ve büyük bir bereket ve yüksek bir sevab gizlendiğini gördük.

Ve o civanmerdlik ve israf altında, eğer vazgeçilmese idi, bir **dilencilik** ve gayrın eline **tama'kârane** ve **muntazırâne** bakmak gibi, hissetten çok aşağı bir hâleti netice verir idi...

İktisad ve hissetin çok farkı var.

Tevâzu, nasıl ki **ahlâk-ı seyyie**den olan **tezellül**den mânen ayrı ve sureten benzer bir **haslet-i memduha**dır.

Ve **vakar**, nasıl ki **kötü haslet**lerden olan **tekebbür**den mânen ayrı ve sureten benzer bir **haslet-i memduha**dır.

Öyle de: **Ahlâk-ı âliye-i Peygamberiyye**den olan ve belki **kâinattaki nizâm-ı hikmet-i İlâhiyenin** medârlarından olan iktisad ise, **sefillik ve bahillik ve tama'kârlık ve hırsın bir halitası olan** hisset ile hiç münasebeti yok.

Yalnız, sureten bir benzeyiş var. Bu hakikatı **teyid eden** bir vâkıa:

Sahabenin **abâdile-i seb'a**-yı meşhuresinden olan Abdullah İbn-i Ömer Hazretleri ki, Halife-i Resûlullâh olan Fâruk-u Âzam Hazret-i Ömer'in (R.A.) en mühim ve büyük **mahdumu** ve sahabe âlimlerinin içinde en **mümtaz**larından olan o zat-ı mübârek

çarşı içinde, alış-verişte, kırk paralık bir mes'eleden, **iktisad için** ve **ticaretin medârı olan** emniyet ve **istikameti** muhafaza için şiddetli münakaşa etmiş.

Bir sahabe ona bakmış. Rûy-i zemînin **Halife-i Zîşanı** olan Hazret-i Ömer'in mahdûmunun kırk para için **münakaşasını** âcib bir hisset tevehhüm ederek o imamın arkasına düşüp, **ahvâlini** anlamak ister.

Baktı ki Hazret-i Abdullah **hâne-i mübarekine** girdi. Kapıda bir fakir adam gördü. Bir parça eğlendi; ayrıldı, gitti.

Sonra hanesinin ikinci kapısından çıktı, diğer bir fakiri orada da gördü. Onun yanında da bir parça eğlendi; ayrıldı, gitti.

The Companion, who was watching from the distance, was curious. He went and asked the poor men:

"Abdullah paused a while with you. What did he do?" Each of them replied: "He gave me a gold piece."

"Glory be to God!" exclaimed the Companion, and thought to himself: "How is it that he wrangled like that over a few kurush in the market, then was completely happy to give away two hundred kurush in his house without letting anyone know?"

He went to 'Abdullah ibn 'Umar and said: "O Imam! Solve this difficulty for me! In the market you did that, while in your house you did this."

#196

Abdullah replied to him saying: "What I did in the market was not stinginess, but arose from frugality; it was perfectly reasonable, and to preserve confidence and honesty, which are the basis and spirit of commerce.

And what I did by my house arose from the heart's compassion and the spirit's perfection.

Neither was the first stinginess, nor the second immoderateness."

Alluding to this, Imam Abu Hanifa said: "There can be no excess in good, just as there is no good in excess."*

*{See, al-Ghazali, Ihya 'Ulum al-Din, i, 262; Qurtubi, al-Jami' li-Ahkam al-Qur'an, vii, 110; al-Munawi, Fayd al-Qadir, v, 454.}

That is to say, just as in good works and benevolence there can no excess or wastefulness -on condition they are for the deserving-, so there is no good at all in wastefulness and immoderateness.

Seventh Point

Excess and wastefulness lead to greed, and greed has three consequences:

The First is dissatisfaction, and as for dissatisfaction, it destroys endeavour and enthusiasm for work,

and causes the dissatisfied person to complain instead of giving thanks, and makes him lazy.

Such a person abandons possessions which though few in number are licit,* and seeks possessions which are illicit and trouble-free.

*{Consumers increase and producers decrease as a result of wastefulness and lack of economy. Everyone fixes his eye on the government's door,

and industry, trade, and agriculture, on which social life depend, decrease. And the nation declines and is impoverished.}

Uzaktan bakan o sahabe merak etti. Gitti o fakirlere sordu:

"İmam sizin yanınızda durdu, ne yaptı?" Herbirisi dedi: "Bana bir altın verdi."

O sahabe dedi: "Fesühânallah! Çarşı içinde kırk para için böyle münakaşa etsin de, sonra hanesinde ikiyüz kuruşu kimseye sezdirmeden kemâl-i rıza-yı nefisle versin!" diye düşündü,

gitti, Hazret-i Abdullah İbn-i Ömer'i gördü. Dedi: "Ya İmam! Bu müşkilimi hallet. Sen çarşıda böyle yaptın, hanende de şöyle yapmışsın."

Ona cevapen dedi ki: "Çarşıdaki vaziyet iktisaddan ve kemâl-i akıldan ve alış-verişin esası ve ruhu olan emniyetin, sadâkatin muhafazasından gelmiş bir hâlettir; hisset değildir.

Hanemdeki vaziyet, kalbin şefkatinden ve ruhun kemâlinden gelmiş bir hâlettir.

Ne o hissettir ve ne de bu israftır."

İmam-ı Azam, bu sırra işaret olarak

لَا إِسْرَافَ فِي الْخَيْرِ كَمَا لَا خَيْرَ فِي الْإِسْرَافِ demiş.

Yâni: "Hayırda ve ihsanda (fakat müstehak olanlara) israf olmadığı gibi, israfta da hiçbir hayır yoktur."

Yedinci Nükte

İsraf, hırsı intac eder. Hırs, üç neticeyi verir.

Birincisi: Kanaatsizliktir. Kanaatsizlik ise sa'ye, çalışmaya şevki kırar.

Şükür yerine şekva ettirir, tenbelliğe atar.

Ve meşru, helâl, az malı (Hâşiye) terk edip; gayr-i meşrû, külfetsiz bir malı arar.

{Hâşiye: İktisadsızlık yüzünden müstehlikler çoğalır, müstahsiller azalır. Herkes gözünü hükûmet kapısına diker.

O vakit hayat-ı içtimaiyenin medârı olan "san'at, ticaret, ziraat" tenakus eder. O millet de tedenni edip sukut eder, fakir düşer..}

He sacrifices his self-respect on the way, and even his honour.

The Second Consequence of Greed is **disappointment** and loss.

The greedy person drives away **what he wishes for**, is found **disagreeable**, and is deprived of assistance and help.

He even confirms **the saying**: "The greedy person is **unsuccessful** and suffers loss."

**{See, Ibn Qays, Qura al-Dayf, iv, 301; al-Maydani, Majma' al-Amthal, i, 214}*

Greed and contentment have their **effects** in the animal kingdom **in accordance with an extensive law**.

For instance, **the natural contentment** of trees needy for sustenance makes their sustenance hasten to them; this shows **the huge benefits of contentment**. While animals' running after their sustenance greedily and **with difficulty and deficiency** demonstrates the great loss of greed.

#197

Also, the contentment apparent through their **tongues of disposition** of the helpless young and a pleasant food like milk flowing out to them from an unexpected place,

while **wild animals** greedily attack their deficient and **dirty sustenance**, prove our claim in clear fashion.

Also, the contented attitude of **fat** fish being the **means** of their perfect sustenance,

and intelligent animals like foxes and monkeys remaining **puny** and weak because they cannot find sufficient sustenance although they pursue it with greed,

again show the degree to which greed is **the cause of hardship** and contentment **the cause of ease**.

Also, certain people finding through greed, **usury**, and **trickery** their degrading, **miserable**, illicit sustenance only at subsistence level,

and the contented attitude of **nomads** and their living with dignity and finding **sufficient** sustenance, proves decisively what we say once more.

Also, many **scholars***(1) and **literary figures***(2) being reduced to poverty because of the greed arising from their **intelligence**,

and many stupid and **incapable people** becoming rich due to their innate contentedness*(3) proves decisively that

licit sustenance comes because of **impotence and want**, not by virtue of **ability and will**.

Ve o yolda izzetini, belki haysiyetini feda eder.

Hırsın İkinci Neticesi: **Haybet** ve hasârettir.

Maksûdunu kaçırmak ve **istiskale** mâruz kalıp, teshilât ve muâvenetten mahrum kalmaktır.

Hatta **الْخَرِيصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ** yâni "Hırs, hasâret ve **muvaffakiyetsizliğin** sebebidir." olan **darb-ı mesele** mâsadak olur.

Hırs ve kanaatın **tesirâtı**, zîhayat âleminde **gâyet geniş bir düstur ile** cereyan ediyor.

Ezcümle: Rızka muhtaç ağaçların **fitrî kanaatları**, onların rızkını onlara koşturduğu gibi; hayvanatın hırs ile **meşakkat ve noksanîyet içinde** rızka koşmaları, hırsın büyük zararını ve **kanaatın azîm menfaatini** gösterir.

Hem zaîf umum yavruların **lisan-ı halleriyle** kanaatleri, süt gibi lâtif bir gıdanın ummadığı bir yerden onlara akması

ve **canavarların** hırs ile noksan ve **mülevves rızıklarına** saldırmaları; dâvâmızı parlak bir surette isbat ediyor.

Hem **semiz** balıkların vaziyet-i kanaatkârânesi, mükemmel rızıklarına **medâr** olması;

ve tilki ve maymun gibi zeki hayvanların hırs ile rızıkları peşinde dolaşmakla beraber kâfi derecede bulmamalarından **cılız** ve zayıf kalmaları,

yine hırs ne derece **sebeb-i meşakkat** ve kanaat ne derece **medâr-ı rahat** olduğunu gösterir.

Hem Yahudi milleti hırs ile, **ribâ** ile, **hile** dolabı ile rızıklarını zilletli ve **sefâletli**, gayr-i meşrû ve ancak yaşayacak kadar rızıklarını bulması..

ve sahranîşinlerin (yâni **bedevîlerin**) kanaatkârane vaziyetleri, izzetle yaşaması ve **kâfi** rızkı bulması; yine mezkûr dâvâmızı kat'î isbat eder.

Hem çok **âlimlerin** (Hâşiye-1) ve **ediplerin** (Hâşiye-2) **zekâvetlerinin** verdiği bir hırs sebebiyle fakr-ı hâle düşmeleri

ve çok aptal ve **iktidarsızların**, fitrî kanaatkârâne vaziyetleri ile zenginleşmeleri kat'î bir surette isbat eder ki:

Rızk-ı helâl, **acz ve iftikar**a göre gelir; **iktidar ve ihtiyar** ile değil.

*1 {It was asked of Bozorgmehr, the Wazir of the Persian Shah Nushirvan the Just and scholar famous for his intelligence,

“Why are the learned to be seen at the doors of rulers and rulers not to be seen at the doors of the learned,

whereas learning is superior to rulership?” He replied:

“Because of the knowledge of the learned and the ignorance of the rulers.”

That is to say, due to their ignorance, rulers do not know the value of learning so that they approach the doors of the learned to seek it.

But because of their knowledge, the learned know the value of their rulers’ goods and possessions and seek them at the rulers’ doors.

Explaining thus wittily the greed resulting from the cleverness of the learned, which causes some of them to be impecunious and in want, Bozorgmehr replied in a refined manner. Signed: Hüsrev}

*2 {An event corroborating this: in France, a beggar’s licence was given to literary figures because they were so proficient at begging. Signed: Süleyman Rüştü}

*3 {16 See, al-Daylami, al-Musnad, iv, 385.}

Indeed, licit sustenance is in inverse proportion to ability and will.

For the more children increase in ability and will, the more their sustenance decreases, the further it is from them and the more difficult to digest.

According to the Hadith, “Contentment is an unfailing treasure”*

contentment is a treasury of good living and ease of life, while greed is a mine of loss and abasement.

*{See, Tabarani, al-Mu‘jam al-Awsat, vii, 84; Bayhaqi, al-Zuhd, ii, 88; al-‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, ii, 133.}

The Third Consequence: Greed destroys sincerity and damages actions in regard to the hereafter.

For if a God-fearing person suffers from greed, he will desire the regard of others,

and someone who considers the attention of others cannot have complete sincerity.

This consequence is extremely important and worth noticing.

#198

In Short: Excess and wastefulness lead to lack of contentment.

{Hâşiye-1: İrân'ın âdil padişahlarından Nûşrevân-ı Âdil'in veziri, akılca meşhur âlim olan Büzürcümehr'den (Büzürg-Mihr) sormuşlar:

"Neden ulemâ, ümerâ kapısında görünüyor da; ümerâ ulemâ kapısında görünmüyor.

Halbuki; ilim, emâretin fevkindedir?" Cevapen demiş ki:

"Ulemânın ilminden, ümerânın cehlindendir."

Yâni; ümerâ, cehlinden ilmin kıymetini bilmiyorlar ki, ulemânın kapısına gidip ilmi arasınlar.

Ulemâ ise; mârifetlerinden mallarının kıymetini dahi bildikleri için ümerâ kapısında arıyorlar.

İşte Büzürcümehr, ulemânın arasında fakr ve zilletlerine sebep olan zekâvetlerinin neticesi bulunan hırslarını zarif bir surette tevîl ederek nâzikâne cevap vermiştir.

Husrev}

{Hâşiye-2: Bunu teyid eden bir hâdis: Fransa'da ediplere, iyi dilencilik yaptıkları için dilencilik vesikası veriliyor.

Süleyman Rüştü}

Belki o rızık-ı helâl, iktidar ve ihtiyar ile mâkûsen mütenâsibdir.

Çünkü, çocukların iktidar ve ihtiyarı geldikçe rızık azalır, uzaklaşır, sakilleşir.

القَنَاعَةُ كَنْزٌ لَا يَفْنَى hadîsinin sırrıyla;

kanaat, bir define-i hüsn-ü mâişet ve rahat-ı hayattır. Hırs ise, bir mâden-i hasâret ve sefâlettir.

Üçüncü Netice: Hırs ihlâsı kırar, amel-i uhreviyei zedeler.

Çünkü: Bir ehl-i takvânın hırsı varsa, teveccüh-ü nâsı ister.

Teveccüh-ü nâsı mûraat eden, ihlâs-ı tâmmı bulamaz.

Bu netice çok ehemmiyetli, çok cây-ı dikkattir.

Elhâsıl: İsraf, kanaatsizliği intaç eder.

And lack of contentment destroys enthusiasm for work; it causes laziness,

opens the door to complaining about life, and makes the dissatisfied person grumble **continuously**.*

*{Whenever you meet a **wasteful, immoderate person**, you hear complaints.

No matter how rich he is, his tongue still complains.

But when you meet even the poorest, but **contented**, person, you hear only thanks.}

Also, it destroys sincerity, and opens the door to **hypocrisy**.

And it destroys **self-respect**, and points the way to begging.

As for frugality and economy, these **result in** contentment. According to the Hadith, “The **contented person is respected, and the greedy person despised**” * contentment gives rise to self-esteem.

*{See, *Ibn al-Athir, al-Nihaya fi Ghara'ib al-Hadith, iv, 114; al-Zabidi, Taj al-'Arus, xxii, 90.*}

It also encourages **effort** and work. It increases **enthusiasm**, and induces striving.

For example, a person worked for one day. Because he was content with the petty wage he received in the evening, he worked again the second day.

But because the wasteful and immoderate person was not content, he did not work the following day, or if he did, he did so **without enthusiasm**.

Also, the contentment arising from frugality opens the door of thanks and closes the door of **complaint**. Throughout his life, the contented person is thankful.

And in so far as he is independent of others due to his contentment, he does not seek their regard.

The door of sincerity is opened and the door of hypocrisy closed.

I **observed** the fearsome harm of wastefulness and excess on a broad scale. It was as follows:

Nine years ago I visited a fortunate town. It was winter and I could not see its **sources of wealth**.

Several times the town's Mufti -may God have mercy on him- said to me, “Our people are poor.” His words touched me.

The next five or six years I felt continual pity for the people of the town.

Eight years later I again visited it, in the summer. I looked at the gardens and recalled the words of the late Mufti.

Kanaatsizlik ise: Çalışmanın şevkini kırar, tenbelliğe atar;

hayatından şekvâ kapısını açar, **mütemâdiyen** şekvâ ettirir. (Hâşiye)

{Hâşiye: Evet, hangi **müsrif** ile görüşsen şekvâlar işiteceksin.

Ne kadar zengin olsa da, yine dili şekva edecektir.

En fakir, fakat **kanaatkâr** bir adamla görüşsen; şükür işiteceksin.}

Hem ihlâsı kırar, **riya** kapısını açar.

Hem **izzetini** kırar, dilencilik yolunu gösterir.

İktisad ise, kanaati **intac eder**. عَزَّ مَنْ قَنَعَ ذَلَّ مَنْ طَمَعَ

Hadîsin sırrıyla; kanaat, izzeti **intac eder**.

Hem **sa'ye** ve çalışmaya teşci eder. **Şevkini** ziyâdeleştirir, çalıştırır.

Çünkü, meselâ bir gün çalıştı. Akşamda aldığı cüz'î bir ücrete kanaat sırrıyla, ikinci gün yine çalışır.

Müsrif ise; kanaat etmediği için, ikinci gün daha çalışmaz. Çalışsa da **şevksiz** çalışır.

Hem iktisaddan gelen kanaat; şükür kapısını açar, **şekva** kapısını kapatır. Hayatında daima şâkir olur.

Hem kanaat vasıtasıyla insanlardan istiğna etmek cihetinde teveccühlerini aramaz.

İhlâs kapısı açılır, riya kapısı kapanır...

İktisadsızlık ve israfın dehşetli zararlarını geniş bir dairede **müşâhede ettim**. Şöyle ki:

Ben, dokuz sene evvel mübârek bir şehre geldim. Kış münasebetiyle o şehrin **menâbi-i servetini** göremedim.

-Allah rahmet etsin- oranın müftüsü birkaç defa bana dedi: "Ahalimiz fakirdir." Bu söz benim rikkatime dokundu.

Beş altı sene sonraya kadar daima o şehir ahalisine acıyordum.

Sekiz sene sonra yazın yine o şehre geldim. Bağlarına baktım. Merhum müftünün sözü hatırıma geldi.

“Glory be to God!”, I exclaimed, “These gardens’ crops are far greater than the needs of the town. Its people should be very rich.”

I was amazed. Then remembering a truth that has never deceived me and is my guide in understanding other truths, I understood that

the abundance and plenty had disappeared due to wastefulness and excess, so that although the town possessed such sources of wealth, the late Mufti used to say: “Our people are poor.”

Indeed, just as giving zakat and being frugal and economical is proven by experience to be the cause of increase and plenty in goods and possessions,*

so too innumerable events show that wastefulness and the failure to give zakat cause increase and plenty to be taken away.

**{See, al-Tabarani, al-Mu‘jam al-Kabir, x, 128: Idem., al-Mu‘jam al-Awsat, ii, 161, 274; al-Bayhaqi, al-Sunan al-Kubra, iii, 382; iv,}*

#199

The Plato of Islamic sages, the shaykh of physicians, and master of philosophers, the famous genius Abu ‘Ali Ibn Sina explained the verse, Eat and drink, but waste not in excess(7:31) just from the point of view of medicine, as follows:

...

“I concentrate the science of medicine in two lines, the best word is the shortest;

when you eat, eat little, and do not eat again for four or five hours. Health lies in digestion.

That is to say, eat so much as you can digest easily.

The heaviest and most tiring thing for your stomach and yourself is to eat many things one on top of the other.”*

**{That is to say, the most harmful thing for the body is to eat without having had a break of four to five hours, or to fill the stomach with a variety of foods one on top of the other just for the pleasure of it.}*

An extraordinary and instructive ‘coincidence’:

**{‘Coincidence’ (T. tevâfuk; Ar. tawafuq): the correspondence of letters or words in lines or patterns on one or several pages. (Tr.)}*

Fesühbanallah dedim, bu bağların mahsulâtı şehrin hâcetinin pek fevkindedir. Bu şehir ahalisi pek çok zengin olmak lâzımgelir.

Hayret ettim. Beni aldatmayan ve hakikatların derkinde bir rehberim olan bir hâtıra-i hakikatla anladım:

İktisadsızlık ve israf yüzünden bereket kalkmış ki, o kadar menâbi-i servetle beraber o merhum müftü "Ahalimiz fakirdir" diyordu.

Evet zekat vermek ve iktisad etmek, malda bittecrübe sebeb-i bereket olduğu gibi;

israf etmek ile zekât vermemek, sebeb-i ref-i bereket olduğuna hadsiz vâkıât vardır.

İslâm hükemâsının Eflatun'u ve hekimlerin şeyhi ve feylesofların üstadı, dâhî-i meşhur Ebu Ali İbn-i Sinâ, yalnız tıp noktasında

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

âyetini şöyle tefsir etmiş. Demiş:

جَمَعْتُ الطَّبَّ فِي الْبَيْتَيْنِ جُمْعًا وَحُسْنُ الْقَوْلِ فِي قَصْرِ
الْكَلَامِ فَقَلِيلٌ إِنْ أَكَلْتَ وَبَعْدَ أَكْلِ تَجَنَّبَ وَالشِّفَاءُ فِي
الْإِنْهَضَامِ وَلَيْسَ عَلَى النَّفْسِ أَشَدُّ حَالًا مِنْ إِدْخَالِ
الطَّعَامِ عَلَى الطَّعَامِ

Yâni, “İlm-i tıbb'ı iki satırla topluyorum. Sözün güzelliği kısılgındadır.

Yediğin vakit az ye. Yedikten sonra dört-beş saat kadar daha yeme. Şifa, hazımdadır.

Yâni, kolayca hazmedeceğin miktarı ye.

Nefse ve mîdeye en ağır ve yorucu hal, taam taam üstüne yemektir.” (Hâşiye)

{Hâşiye: Yâni vücuda en muzır, dört beş saat fasıla vermeden yemek yemek veyahût telezzüz için mütelevvi yemekleri birbiri üstüne mîdeye doldurmaktır.}

Cây-ı hayret ve medâr-ı ibret bir tevâfuk:

In all the copies of the Treatise on Frugality written by five or six scribes – three of whom were inexperienced,

who were in different places far from one another, were writing it out from different copies, whose handwriting was all different,

and who did not take the Alifs* into consideration at all,

**{the Alifs which ‘coincided’ numbered fifty-one, or with a prayer, fifty-three.}*

These numbers coinciding with the date the Treatise on Frugality was written and copied, which was [13]51 according to the Rumi calendar and [13]53 according to the Hijri calendar, undoubtedly cannot be chance.

It is an indication that the blessing of plenty resulting from frugality has risen to the degree of wondrousness, and that this year is fit to be named Frugality Year.

Indeed, this wonder of frugality was proved two years later, during the Second World War, by the widespread hunger, destruction, and waste, and mankind and everyone being compelled to be frugal.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise.(2:32)

#200

The Twentieth Flash

On Sincerity

[While being the first of the five Points which form the Second of the seven Matters of the Seventeenth Flash, this became the Twentieth Flash because of its importance.]

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

The verse:

Verily We sent the Book down to you in truth, so worship God in sincerity, for God's is sincerely practised religion, (39:2)

and the noble saying of the Prophet (UWBP):

“All men will perish, except the scholars, and all scholars will perish except those who act in accordance with their knowledge, and all of them will perish except the sincere, and even the sincere are in great danger,”*

İktisad Risalesini, üçü acemi olarak beş-altı ayrı ayrı müstensih,

ayrı ayrı yerde, ayrı ayrı nüshadan yazıp birbirinden uzak, hatları birbirinden ayrı,

hiç elifleri düşünmeyerek yazdıkları her bir nüshânın elifleri;

duasız ellibir, dua ile beraber ellüçte tevâfuk etmekle beraber; İktisad Risalesi'nin tarih-i te'lif ve istinsâhı olan Rûmîce ellibir ve Arabî ellüç tarihinde tevâfuku ise, şübhesiz tesadûf olamaz.

İktisaddaki bereketin keramet derecesine çıktığına bir işaretir. Ve bu seneye, "Sene-i İktisad" tesmiyesi lâyıktır.

Evet zaman iki sene sonra bu kerâmet-i iktisâdiyeyi, İkinci Harb-i Umumiye'de her taraftaki açlık ve tahribat ve israfatla ve nev-i beşer ve herkes iktisada mecbur olmasıyla isbat etti.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Yirminci Lem'a

İhlas hakkında

[Onyedinci Lem'anın Onyedinci Notasının yedi mes'elesinden, beş noktadan ibaret olan ikinci mes'elesinin birinci noktası iken, ehemmiyetine binaen Yirminci Lem'a oldu.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ
الدِّينَ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الدِّينُ الْحَالِصُ

âyetiyle ve

هَلَكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَالِمُونَ وَهَلَكَ الْعَالِمُونَ إِلَّا الْعَامِلُونَ
وَهَلَكَ الْعَامِلُونَ إِلَّا الْمُخْلِصُونَ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى
خَطَرٍ عَظِيمٍ

-ev kema ka- hadîs-i şerifi,

**{See, al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 415; al-Ghazali, Ihya 'Ulum al-Din, iii, 414.}*

demonstrate together how important a **principle** of Islam is sincerity.

From among the innumerable **points** concerning sincerity, we will **briefly** expound only five.

Note:

An auspicious sign of **blessed** Isparta *which causes one to offer thanks* is that **compared with other places**, there is no visible rivalry and **dispute** between the pious, those who follow the Sufipath, and the religious scholars.

Even if the required true love and **union** is not present, comparatively speaking, there is no harmful **rivalry** and **conflict**.

ikisi de ihlas ne kadar İslâmiyette mühim bir **esas** olduğunu gösteriyorlar.

Bu ihlas mes'elesinin hadsiz **nükte**lerinden yalnız "Beş Nokta"yı **muhtasaran** beyan ederiz.

Tenbih:

Bu **mübarek** Isparta'nın *medar-ı şükran* bir hüsn-ü tâli'idir ki, ondaki ehl-i takva ve ehl-i tarikat ve ehl-i ilmin -**sair yerlere nisbeten**- rekabetkârane **ihtilafları** görünmüyor.

Gerçi lâzım olan hakikî muhabbet ve **ittifak** yoksa da, zararlı **muhalefet** ve **rekabet** de başka yerlere nisbeten yoktur.

www.risaleglobal.com

First Point

An Important and Awesome Question:

Why is it that while **the worldly** and **the neglectful**, and even **the misguided and hypocrites**, co-operate without rivalry,

the people of religion, **the religious scholars**, and **those who follow the Sufi path**, oppose each other in rivalry, although they are **the people of truth and concord**?

Agreement belongs in reality to **the people of concord** and **dispute** to **the hypocrites**; how is it that these two have changed places?

The Answer :

We will set forth seven of the extremely numerous causes of this **painful**, disgraceful and **awesome situation**, one that causes **the zealous** to weep.

The First

Just as dispute among the people of the truth does not arise from lack of the truth,

so too the agreement prevailing among the people of neglect does not arise from any possession of truth.

Rather it is that a **specific duty** and **particular function** has been assigned to **the classes in society**, like 'the worldly,'* **those engaged in politics**, and **those who have received a secular education**, and thus the functions of the various groups, societies, and communities *have been defined* and become distinguished from one another.

**'The worldly' (ehl-i dünya): those people whose view is restricted to the life of this world and who disregard the hereafter, or those who sell religion for this world.(Tr.)*

Similarly, **the material reward** they are to receive for their functions in order to maintain a livelihood,

as well as **the moral reward** that consists in the attention they receive from men* for the sake of their ambition and **pride** – this too is established and specified.

***{Be aware that** the attention of men cannot be demanded, but only given.

If it is given, one should not delight in it. If one delights in it, sincerity is lost and **hypocrisy** takes its place.

The attention of men, if accompanied by the desire for **honour and fame**, is not a reward and a **prize**, but a **reproach** and **chastisement** for **lack of sincerity**.

Such attention of men, such honour and fame, harm sincerity, **the source of vitality for all good deeds**, and even though they yield a **slight pleasure** as far as the gate of the **tomb**,

Birinci Nokta

Mühim ve müdhiş bir soru:

Neden **ehl-i dünya**, **ehl-i gaflet**, hattâ **ehl-i dalalet ve ehl-i nifak** rekabetsiz ittifak ettikleri halde;

ehl-i hak ve ehl-i vifak olan **ashab-ı diyanet** ve **ehl-i ilim** ve **ehl-i tarikat**, neden rekabetli ihtilaf ediyorlar?

İttifak **ehl-i vifak**ın hakkı iken ve **hilaf ehl-i nifak**ın lâzımı iken, neden bu hak oraya geçti ve şu haksızlık şuraya geldi?

Elcevab:

Bu **elîm** ve feci' ve **ehl-i hamiyeti** ağılattırarak **hâdis-i müdhiş**enin pek çok esbabından, yedi sebebini beyan edeceğiz.

Birincisi

Ehl-i hakkın ihtilafı hakikatsızlıktan gelmediği gibi,

ehl-i gafletin ittifakı dahi hakikatdarlıktan değildir.

Belki ehl-i dünyanın ve **ehl-i siyasetin** ve **ehl-i mekteb** gibi **hayat-ı içtimaiyenin tabakatına** dair birer **muayyen vazife** ile ve **has bir hizmet** ile meşgul taifelerin, cemaatlerin ve cem'iyetlerin vazifeleri **taayyün edip** ayrılmış.

Ve o vezaif mukabilindeki alacakları maişet noktasındaki maddî ücret

ve **hubb-u câh ve şan ü şeref** noktasında **teveccüh-ü nâstan*** alacakları **manevî ücret** taayyün etmiş, ayrılmış.

***{İhtar:** Teveccüh-ü nâs istenilmez, belki verilir.

Verilse de onunla hoşlanılmaz. Hoşlansa ihlası kaybeder, **riyaya** girer.

Şan ü şeref arzusuyla **teveccüh-ü nâs** ise; ücret ve **mükâfat** değil, belki **ihlâssızlık** yüzünden gelen bir **itab** ve bir **mücazattır**.

Evet **amel-i sâlih**in **hayatı olan** ihlasın zararına **teveccüh-ü nâs** ve **şan ü şeref**, **kabir** kapısına kadar muvakkat olan bir **lezzet-i cüz'iyeye** mukabil,

on the other side of that gate they take on the form of **torment**. One should not therefore **desire** the attention of men, but flee and shy away from it.

Be warned, all you who worship fame and run after honour and rank!}

There is therefore nothing held in common to the degree that it might produce **conflict**, **dissension** and rivalry.

However evil be the path that they tread, they will be able to preserve unity and agreement.

#202

But as for the people of religion, the scholars, and those who follow the path, the duty of each is concerned with **all** men;

their material reward not set and **specified**; and their share in social esteem and acceptance and **public attention** is not predetermined.

Many may be **candidates** for the same position; many hands may stretch out for each moral and material reward that is offered.

Hence it is that conflict and rivalry **arise**; **concord** is changed into **discord**, and **agreement** into **dispute**.

Now the cure and remedy for this **appalling disease** is sincerity.

Sincerity may be attained by preferring the worship of God **to the worship of one's own soul**, by causing God's **pleasure** to vanquish the pleasure of the soul and the ego,

and thus manifesting the meaning of the verse:

Verily my reward is from God alone; (11:29)

by **renouncing** the material and moral reward to be had from men*

*{One should also take as one's guide the **quality of preferring others to oneself**, the same quality of the Companions *that is praised in the Qur'an*.

For example, when giving a present or performing an act of **charity**, one should always prefer the recipient to oneself, and **without demanding or inwardly desiring** any material reward for **religious service**, know one's act to be purely **God's grace** and not impose a sense of obligation on men.

Nothing worldly should be sought **in return** for religious service, for otherwise sincerity will be lost.

Men have many rights and claims, and may even deserve zakat.

But it cannot be demanded. When one receives something, it cannot be said: "This is the reward for my service."

kabrin öbür tarafında **azab**-ı kabir gibi nâhoş bir şekil aldığından; teveccüh-ü nâsı **arzu etmek** değil, belki ondan ürkmek ve kaçmak lâzımdır.

Şöhretperestlerin ve şan ü şeref peşinde koşanların kulakları çınlasın.}

Müzahame ve **münakaşayı** ve rekabeti intac edecek derecede bir iştirak yok.

Onun için, bunlar ne kadar fena bir meslekte de gitseler, birbiriyle ittifak edebilirler.

Amma ehl-i din ve ashab-ı ilim ve erbab-ı tarikat ise, bunların herbirisinin vazifesi **umuma** baktığı gibi,

muaccel ücretleri de taayyün ve **tahassus** etmediği ve herbirinin makam-ı içtimaîde ve **teveccüh-ü nâsta** ve hüsn-ü kabuldeki hissesi tahassus etmiyor.

Bir makama çoklar **namzed** olur. Maddî ve manevî herbir ücrete çok eller uzanabilir.

O noktadan müzahame ve rekabet **tevellüd edip**; **vifakı nifaka**, **ittifakı ihtilafa** tebdil eder.

İşte bu **müdhiş marazın** merhemi, ilâcı ihlastır.

Yani hakperestliği **nefisperestliğe** tercih etmekle ve **hakkın hatırı**, nefsin ve enaniyetin hatırına galib gelmekle

إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ

sırrına mazhar olup,

nâstan gelen maddî ve manevî ücretten **istiğna etmekle***

*{(Haşiye): Sahabelerin **sena-i Kur'aniyeye mazhar olan "isar" hasletini** kendine rehber etmek.

Yani: Hediye ve **sadakanın** kabulünde başkasını kendine tercih etmek ve **hizmet-i diniyenin** mukabilinde gelen menfaat-ı maddiyyeyi **istemedenden ve kalben taleb etmeden**, sırf bir **ihsan-ı İlahî** bilerek, nâstan minnet almayarak ve hizmet-i diniyenin mukabilinde de almamaktır.

Çünkü hizmet-i diniyenin **mukabilinde** dünyada bir şey istenilmemeli ki, ihlas kaçmasın.

Çendan hakları var ki, ümmet onların maişetlerini temin etsin. Hem zekata da müstehaktırlar.

Fakat bu istenilmez, belki verilir. Verildiği vakitte, **hizmetimin ücretidir** denilmez.

Rather in perfect contentment one should always prefer to oneself others who are more deserving.

Thus manifesting the meaning of “They prefer others to themselves, though poverty be their lot” (Qur’an, 59:9), one may be saved from this terrible danger and gain sincerity.}

and thus manifesting the meaning of the verse:

Naught is incumbent on the Messenger but conveying the message; (5:99)

and by knowing that such matters as goodly acceptance, and making a favourable impression, and gaining the attention of men are God’s concern and a favour from Him,

and that they play no part in conveying the message, which is one’s own duty, nor are they necessary for it, nor is one charged with gaining them – by knowing this a person will be successful in gaining sincerity,

otherwise it will vanish.

Second Cause

The agreement among the people of misguidance is on account of their abasement, and the dispute among the people of guidance is on account of their dignity.

That is to say that the people of neglect – those misguided ones sunk in worldly concerns – are weak and abased because they do not rely on truth and reality.

On account of their abasement, they need to augment their strength, and because of this need they wholeheartedly embrace the aid and co-operation of others.

Even though the path they follow is misguidance, they preserve their agreement.

#203

It is as if they were making their godlessness into a form of worship of the truth, their misguidance into a form of sincerity, their irreligion into a form of solidarity, and their hypocrisy into concord, and thus attaining success.

For genuine sincerity, even for the sake of evil, cannot fail to yield results, and whatever man seeks with sincerity, God will grant him it.

{Yes, “Whoever seeks earnestly shall find” is a rule of truth. Its scope is comprehensive and includes the matter under discussion.}

But as for the people of guidance and religion, the religious scholars and those who follow the Sufi path, since they rely upon truth and reality,

Mümkün olduğu kadar kanaatkârane başka ehil ve daha müstehak olanların nefsinin kendi nefesine tercih etmek,

وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ سırrına mazhariyetle, bu müdhiş tehlikeden kurtulup ihlası kazanabilir.}

وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ

sırrına mazhar olup.

hüsn-ü kabul ve hüsn-ü tesir ve teveccüh-ü nâsı kazanmak noktalarının Cenab-ı Hakk'ın vazifesi ve ihsanı olduğunu

ve kendi vazifesi olan tebliğde dâhil olmadığını ve lâzım da olmadığını ve onunla mükellef olmadığını bilmekle ihlasa muvaffak olur.

Yoksa ihlası kaçırr.

İkinci Sebeb

Ehl-i dalaletin zilletindendir ittifakları, ehl-i hidayet in izzetindendir ihtilafları.

Yani ehl-i gaflet olan ehl-i dünya ve ehl-i dalalet, hak ve hakikata istinad etmedikleri için zaîf ve zelil dirler.

Tezellül için, kuvvet almaya muhtaçtırlar. Bu ihtiyaçtan, başkasının muavenet ve ittifakına samimî yapışırlar.

Hattâ meslekleri dalalet ise de, yine ittifakı muhafaza ederler.

Âdeta o haksızlıkta bir hakperestlik, o dalalette bir ihlas, o dinsizlikte dinsizdarane bir taassub ve o nifakta bir vifak yaparlar, muvaffak olurlar.

Çünkü samimî bir ihlas, şerde dahi olsa neticesiz kalmaz. Evet ihlas ile kim ne isterse Allah verir.

{(Haşiye) Evet, مَنْ طَلَبَ وَجَدَ وَجَدَ bir düstur-u

hakikattır. Külliyyeti geniş ve genişliği mesleğimize de şamil olabilir.}

Amma ehl-i hidayet ve diyanet ve ehl-i ilim ve tarikat, hak ve hakikata istinad ettikleri için

and each of them on the road of truth thinks only of his Sustainer and trusts in His succour, they derive dignity from their belief.

When they feel weakness, they turn not toward men, but toward God and seek help from Him.

On account of difference in outlook, they feel no real need for the aid of the one whose outlook apparently opposes their own, and see no need for agreement and unity.

Indeed, if obstinacy and egoism are present, one will imagine himself to be right and the other to be wrong; discord and rivalry take the place of concord and love.

Thus sincerity is chased away and its function disrupted.

Now the only remedy for the critical consequences of this awesome state consists of nine commands:

1. To act positively, that is, out of love for one's own outlook,

avoiding enmity for other outlooks, not criticizing them, interfering in their beliefs and sciences, or in any way concerning oneself with them.

2. To unite within the fold of Islam, irrespective of particular outlook, remembering those numerous ties of unity that evoke love, brotherhood and concord.

3. To adopt the just rule of conduct that the follower of any right outlook has the right to say, "My outlook is true, or the best,"

but not that "My outlook alone is true," or that "My outlook alone is good," thus implying the falsity or repugnance of all other outlooks.

4. To consider that union with the people of truth is a cause of divine succour and the high dignity of religion.

5. To realize that the individual resistance of the most powerful person against the attacks through its genius of the mighty collective force of the people of misguidance and falsehood, which arises from their solidarity, will inevitably be defeated,

and through the union of the people of truth, to create a joint and collective force also, in order to preserve justice and right in the face of that fearsome collective force of misguidance.

#204

6. In order to preserve truth from the assaults of falsehood,

7. To abandon the self and its egoism,

8. And give up the mistaken concept of self-pride,

9. And cease from all insignificant feelings aroused by rivalry.

ve herbiri bizzât tarîk-ı hakta yalnız Rabbisini düşünüp, tevfikine itimad ederek gittiklerinden, manen o meslekten gelen izzetleri var.

Za'f hissettiği vakit; insanların yerine Rabbisine müracaat eder, meded O'ndan ister.

Meşreblerin ihtilafıyla, zahir meşrebine muhalif olana karşı muavenet ihtiyacını tam hissetmiyor, ittifaka ihtiyacını göremiyor.

Belki hodgâmlık ve enaniyet varsa, kendini haklı ve muhalifini haksız tevehhüm ederek; ittifak ve muhabbet yerine, ihtilaf ve rekabet ortaya girer.

İhlâsı kaçırrır, vazifesi zîr ü zeber olur.

İşte bu müdhiş sebebin verdiği vahim neticeleri görmemenin yegâne çaresi, dokuz emirdir.

"1. Müsbet hareket etmektir ki; yani kendi mesleğinin muhabbetiyle hareket etmek.

Başka mesleklerin adaveti ve başkalarının tenkisi, onun fikrine ve ilmine müdahale etmesin; onlarla meşgul olmasın.

2. Belki daire-i İslâmiyet içinde hangi meşrebde olursa olsun, medar-ı muhabbet ve uhuvvet ve ittifak olacak çok rabita-i vahdet bulunduğunu düşünüp ittifak ederek.

3. Ve haklı her meslek sahibinin, başkasının mesleğine ilişmemek cihetinde hakkı ise: "Mesleğim haktır yahud daha güzeldir" diyebilir.

Yoksa başkasının mesleğinin haksızlığını veya çirkinliğini îma eden, "Hak yalnız benim mesleğimdir" veyahut "Güzel benim meşrebimdir" diyemez olan insaf düsturunu rehber etmek.

4. Ve ehl-i hakla ittifak, tevfik-i İlahînin bir sebebi ve diyanetteki izzetin bir medarı olduğunu düşünmekle.

5. Hem ehl-i dalalet ve haksızlık -tesanüd sebebiyle- cemaat suretindeki kuvvetli bir şahs-ı manevînin dehasıyla hücumu zamanında; o şahs-ı manevîye karşı, en kuvvetli ferdî olan mukavemetin mağlub düştüğünü anlayıp

ehl-i hak tarafındaki ittifak ile bir şahs-ı manevî çıkarıp o müdhiş şahs-ı manevî-i dalalete karşı, hakkaniyeti muhafaza ettirmek.

6. Ve hakkı, bâtılın savletinden kurtarmak için.

7. Nefsini ve enaniyetini

8. Ve yanlış düşündüğü izzetini

9. Ve ehemmiyetsiz rekabetkârane hissiyatını terketmekle

If this nine fold rule is adhered to, sincerity will be preserved and its function perfectly performed.

{It is even recorded in authentic traditions of the Prophet that **at the end of time** the truly pious among the Christians will unite with the People of the Qur'an and fight their **common enemy, irreligion**.

And at this time, too, the people of religion and truth need to unite sincerely not only with their own brothers and fellow believers,

but also with the truly pious and spiritual ones among the Christians, temporarily refraining from the discussion and debate of points of difference in order to combat their joint enemy – aggressive atheism.}

Third Cause

Disagreement among the people of truth does not arise from lack of zeal and aspiration, nor does union among the people of misguidance arise from loftiness of aspiration.

...

That which impels the people of guidance to the misuse of their high aspiration and hence to disagreement and rivalry

is the desire for heavenly reward that is counted as a praiseworthy quality in respect of the hereafter, and extreme eagerness with respect to duties pertaining to the hereafter.

Thinking to oneself, "Let me gain this reward, let me guide these people, let them listen to me,"

he takes up a position of rivalry towards the true brother who faces him and who stands in real need of his love, assistance, brotherhood and aid.

Saying to oneself, "Why are my pupils going to him? Why don't I have as many pupils as him?"

he falls prey to egoism, inclines to the chronic disease of ambition, loses all sincerity, and opens the door to hypocrisy.

The cure for this error, this wound, this awesome sickness of the spirit, is the principle that

"God's pleasure is won by sincerity alone," and not by a large following or great success.

For these latter are a function of God's will; they cannot be demanded, although they are sometimes given.

Sometimes a single word will result in someone's salvation and hence the pleasure of God.

Quantity should not receive too much attention, for sometimes to guide one man to the truth may be as pleasing to God as guiding a thousand.

ihlası kazanır, vazifesini hakkıyla ifa eder.

{(Haşiye): Hattâ hadîs-i sahîhle, âhirzamanda İsevîlerin hakikî dindarları ehl-i Kur'an ile ittifak edip, müşterek düşmanları olan zındıkaya karşı dayanacakları gibi;

şu zamanda dahi ehl-i diyanet ve ehl-i hakikat, değil yalnız dindaşı, meslekdaşı, kardeşi olanlarla samimî ittifak etmek,

belki Hristiyanların hakikî dindar ruhanîleri ile dahi, medar-ı ihtilaf noktaları muvakkaten medar-ı münakaşa ve niza' etmeyerek müşterek düşmanları olan mütecaviz dinsizlere karşı ittifaka muhtaçtırlar.}

Üçüncü Sebeb

Ehl-i hakkın ihtilafı, himmetsizlikten ve aşağılıktan ve ehl-i dalaletin ittifakı, ulüvv-ü himmetten değildir.

Belki ehl-i hidayet'in ihtilafı, ulüvv-ü himmetin sû'-i istimalinden ve ehl-i dalaletin ittifakı, himmetsizlikten gelen za'f ve aczdendir.

Ehl-i hidayeti, ulüvv-ü himmetten sû'-i istimale ve dolayısıyla ihtilafa ve rekabete sevkeden,

âhiret nokta-i nazarında bir haslet-i memduha sayılan hırs-ı sevab ve vazife-i uhreviyede kanaatsızlık cihetinden ileri geliyor.

Yani: "Bu sevabı ben kazanayım, bu insanları ben irşad edeyim, benim sözümü dinlesinler." diye,

karşısındaki hakikî kardeşi ve cidden muhabbet ve muavenetine ve uhuvvetine ve yardımına muhtaç bir zâta karşı rekabetkârane vaziyet alır.

"Şakirdlerim ne için onun yanına gidiyorlar? Ne için onun kadar şakirdlerim bulunmuyor?" diye,

enaniyeti oradan fırsat bulup, mezmum bir haslet olan hubb-u câha temayül ettirir, ihlası kaçıır, riya kapısını açar.

İşte bu hatanın ve bu yaranın ve bu müdhiş maraz-ı ruhanînin ilâcı şudur ki:

Cenab-ı Hakk'ın rızası ihlas ile kazanılır. Kesret-i etba' ile ve fazla muvaffakiyet ile değildir.

Çünkü onlar vazife-i İlahiye'ye ait olduğu için istenilmez; belki bazan verilir.

Evet bazan bir tek kelime sebeb-i necat ve medar-ı rıza olur.

Kemmiyetin ehemmiyeti o kadar medar-ı nazar olmamalı. Çünkü bazan bir tek adamın irşadı, bin adamın irşadı kadar rıza-i İlahîye medar olur.

Moreover sincerity and adherence to the truth require that one should desire the Muslims to benefit from anyone and at any place they can.

To think "Let them take lessons from me so that I gain the reward" is a **trick** of the soul and the ego.

#205

O man **greedy** for reward in the hereafter and the performance of deeds entitling you to that reward!

There have been certain prophets who had only a **limited following** but received the infinite reward of **the sacred duty** of prophethood.

The true achievement lies, then, not in gaining a vast following, but in gaining **God's pleasure**.

What do you imagine yourself to be, that saying, "*Let everyone listen to me,*" you forget your function, and interfere in what is strictly God's concern?

To gain acceptance for you and to have people gather round you is God's concern.

So look to your own duty and concern, and do not meddle with God's concerns.

Moreover, it is not only men who earn reward for those who hear and speak the truth.

The **sentient** and **spiritual** beings of God and His angels have filled the universe and adorned its every part.

If you want plentiful reward, take sincerity as your foundation and think only of God's pleasure.

Then every syllable of the **blessed** words *that issue forth from your mouth* will be brought to life by your sincerity and **truthful intention**,

and going to the ears of innumerable sentient beings, they will illumine them and earn you reward.

For when, for example, you say, "**Praise and thanks be to God,**" millions of these words, great and small, are written on the page of the air **by God's leave**.

Since **the All-Wise Inscraper** did nothing prodigally or **in vain**, He created innumerable ears, as many as were needed to hear those **multiple** blessed words.

If those words are brought to life in the air by sincerity and **truthful intent**, they will enter the ears of the spirit beings like some tasty fruit in the mouth.

But if God's pleasure and sincerity do not bring those words to life, they will not be heard, and reward will be had only for the single utterance made by the mouth.

Pay good attention to this, you Qur'an reciters who are sad that your voices are not more beautiful and that more people do not listen to you!

Hem ihlas ve hakperestlik ise, Müslümanların nereden ve kimden olursa olsun istifadelerine tarafdar olmaadır.

Yoksa, "Benden ders alıp sevab kazandırınlar" düşüncesi, nefsin ve enaniyetin bir **hilesidir**.

Ey sevaba **hırslı** ve a'mal-i uhreviyeeye kanaatsız insan!

Bazı Peygamberler gelmişler ki, **mahdud** birkaç kişiden başka **ittiba edenler** olmadığı halde, yine o peygamberlik **vazife-i kudsiyesinin** hadsiz ücretini almışlar.

Demek hüner, kesret-i etba' ile değildir. Belki hüner, **rıza-yı İlahîyi** kazanmaktır.

Sen neci oluyorsun ki, böyle hırs ile "*Herkes beni dinlesin*" diye vazifeni unutup, vazife-i İlahiyeeye karışyorsun?

Kabul ettirmek, senin etrafına halkı toplamak Cenab-ı Hakk'ın vazifesidir.

Vazifeni yap, Allah'ın vazifesine karışma.

Hem hak ve hakikatı dinleyen ve söyleyene sevab kazandıranlar, yalnız insanlar değildir.

Cenab-ı Hakk'ın **zîşuur** mahlukları ve **ruhanîleri** ve melaikeleri kâinatı doldurmuş, her tarafı şenlendirmişler.

Madem çok sevab istersin, ihlası esas tut ve yalnız rıza-yı İlahîyi düşün.

Tâ ki *senin ağzından çıkan mübarek* kelimelerin havadaki efradları; ihlas ile ve **niyet-i sadıka** ile hayatlınsın, canlınsın,

hadsiz zîşuurun kulaklarına gidip onları nurlandırın, sana da sevab kazandırın.

Çünkü meselâ sen "**Elhamdülillah**" dedin; bu kelâm, milyonlarla büyük küçük "**Elhamdülillah**" kelimeleri, havada **izn-i İlahî ile** yazılır.

Nakkaş-ı Hakîm abes ve israf yapmadığı için, o **kesretli** mübarek kelimeleri dinleyecek kadar hadsiz kulakları halketmiş.

Eğer ihlas ile, **niyet-i sadıka** ile o havadaki kelimeler hayatlınsalar, lezzetli birer meyve gibi ruhanîlerin kulaklarına girer.

Eğer rıza-yı İlahî ve ihlas o havadaki kelimelere hayat vermezse, dinlenilmez; sevab da yalnız ağızdaki kelimeye münhasır kalır.

Seslerinin ziyade güzel olmadığından, dinleyenlerin azlığından sıkılan hâfızların kulakları çınlasın!.

In just the same way that rivalry and disagreement among **the people of guidance** do not arise from failure to foresee consequences or from **shortsightedness**,

so too **whole hearted** agreement among the people of misguidance does not result from farsightedness or loftiness of vision.

Rather the people of guidance, through the influence of truth and reality, do not succumb to **the blind emotions** of the **soul**, and follow instead the farsighted **inclinations** of the heart and the intellect.

Since, however, they fail to preserve their sense of direction and their sincerity, they are unable to maintain their high station and fall into dispute.

As for the people of misguidance, **under the influence of the soul and caprice**, and the dominance of sense-perception, *which is blind to all consequences and always prefers an ounce of immediate pleasure to a ton of future pleasure*, they come together in eager concord for the sake of **instant** benefit and immediate pleasure.

#206

Indeed, lowly and heartless **worshippers of the ego** are bound to congregate around **worldly** and immediate pleasures and **benefits**.

It is true that the people of guidance have set their faces to **the rewards of the hereafter and its perfections**, *in accordance with the lofty instructions of the heart and the intellect*, but even though a proper sense of direction, a complete sincerity and **self-sacrificing** union and concord are possible,

because they have failed to **rid** themselves of egoism, and on account of **deficiency** and **excess**, they lose their union, *that lofty source of power*, and permit their sincerity to be shattered.

Their duty in regard to the hereafter is also harmed. God's pleasure is not had easily.

The cure and remedy for this serious disease is to be **proud** of the company of all those travelling **the path of truth**, in accordance with the principle of **love for God's sake**;

to follow them and defer leadership to them; and to consider whoever is walking on **God's path** to be probably better than oneself, thereby breaking the ego and regaining sincerity.

Salvation is also to be had from that disease **by knowing that announce of deeds performed in sincerity is preferable to a ton performed without sincerity**, and **by preferring the status of a follower to that of a leader, with all the danger and responsibility that it involves**.

Thus sincerity is to be had, and one's duties of preparation for the hereafter may be correctly performed.

Ehl-i hidayetin rekabetkârane ihtilafı, akibeti düşünmemekten ve **kasr-ı nazar**dan olmadığı gibi;

ehl-i dalaletin **samimane** ittifakları, akibet-endişlikten ve yüksek nazardan değildir.

Belki ehl-i hidayet; hak ve hakikatın tesiriyle, **nefsin kör hissiyatına** kapılmayarak; kalbin ve aklın dûr-endişane **temayülâtına tâbi'** olmakla beraber,

istikameti ve ihlası muhafaza edemediklerinden, o yüksek makamı muhafaza edemeyip ihtilafa düşüyorlar.

Ehl-i dalalet ise: **Nefsin ve hevanın tesiriyle, kör ve akibeti görmeyen ve bir dirhem hazır lezzeti bir batman ilerideki lezzete tercih eden** hissiyatın mukteziyatıyla, birbirine samimî olarak, **muaccel** bir menfaat ve hazır bir lezzet için şiddetli ittifak ediyorlar.

Evet **dünyevî** ve hazır lezzet ve **menfaat** etrafında aşağı, kalbsiz **nefisperestler** samimî ittifak ve ittihad ediyorlar.

Ehl-i hidayet, âhirete ait ve ileriye müteallik **semerat-ı uhreviyye ve kemalâta, kalb ve aklın yüksek düsturlarıyla** müteveccih oldukları için, esaslı bir istikamet ve tam bir ihlas ve gayet **fedakârane** bir ittihad ve ittifak olabilirken;

enaniyetten **tecerrüd** edemedikleri için, **ifrat** ve **tefrit** yüzünden, *ulvî bir menba-ı kuvvet olan* ittifakı kaybedip, ihlas da kırılır

ve vazife-i uhreviye de zedelenir. Kolayca rıza-yı İlahî de elde edilmez.

Bu mühim marazın merhemi ve ilâcı: "**El-hubbu fillah**" sırrıyla, **tarîk-ı hakta** gidenlere refakatla **iftihar etmek**

ve arkalarından gitmek ve imamlık şerefini onlara bırakmak ve o **Hak yolunda** kim olursa olsun kendinden daha iyi olduğunun ihtimaliyle enaniyetinden vazgeçip ihlası kazanmak

ve **ihlas ile bir dirhem amel, ihlassız batmanlar ile amellere racih** olduğunu bilmekle ve **tâbiyyeti dahi sebeb-i mes'uliyet ve hatarlı olan metbuiyete tercih etmekle** o marazdan kurtulur

ve ihlası kazanır, vazife-i uhreviyesini hakkıyla yapabilir.

Dispute and **disagreement** among the people of guidance are not the result of **weakness**, and the powerful union of the people of misguidance is not the result of strength.

Rather the lack of union of the people of guidance comes from the power that *results from the **support** provided by **perfect belief***,

and the union of the people of neglect and misguidance comes from the weakness and **impotence** they experience *as a result of their lack of any inward support*.

The **weak** form powerful unions precisely because of their need for union.

Since **the strong** do not feel a similar need, their unions are weak.

Lions do not need union like foxes and therefore live **as individuals**,

whereas **wild** goats form a **herd** to protect themselves against **wolves**.

The community and collective personality of the weak is strong, and the community and collective personality of the strong is weak.*

*{Among the most powerful and effective organizations in the West is the American Organization for **Women's Rights and Liberty**, even though women are called **the fair sex**, and are weak and **delicate**.

Similarly, the organization of the Armenians, despite their weakness and small numbers when compared to other peoples, with its strong, self-sacrificing behaviour, provides another proof of our observation.}

#207

There is a **subtle allusion** to this in the Qur'an in the words,

"And women in the city said," (12:30)

the verb "said" being in the masculine form, although it should be feminine for two reasons

[women is a feminine noun, and also a plural – so-called "broken" plurals in Arabic are always regarded as feminine]

But by contrast see the words,

"the desert Arabs said," (49:14)

the verb "said" in this case being in the **feminine**, even though its subject designates a **community of men**. Herein lies an indication, that

an **association** of weak, **meek** and soft women gains strength, **toughness** and force, and even acquires a certain kind of **virility**.

Ehl-i hidayetin ihtilafı ve **adem-i ittifakı za'flarından** olmadığı gibi; ehl-i dalaletin kuvvetli ittifakı da kuvvetlerinden değildir.

Belki ehl-i hidayetin ittifaksızlığı, **iman-ı kâmil**den gelen **nokta-i istinad** ve **nokta-i istinaddan neş'et eden** kuvvetten ileri geldiği gibi;

ehl-i gaflet ve ehl-i dalaletin ittifakları, **kalben nokta-i istinad bulmadıkları itibariyle** za'f ve **aciz**lerinden ileri gelmiştir.

Çünkü **za'fler** ittifaka muhtaç oldukları için, kuvvetli ittifak ederler.

Kaviler ihtiyacı tam hissetmediklerinden, ittifakları za'iftir.

Arsıslanlar, tilkiler gibi ittifaka muhtaç olmadıkları için **ferdi** yaşıyorlar.

Yabanî keçiler, **kurd**lardan muhafaza için, bir **sürü** teşkil ederler.

Demek za'flerin cem'iyeti ve şahs-ı manevîsi kavî olduğu gibi, kavilerin cem'iyeti ve şahs-ı manevîsi ise za'iftir.*

*{(Haşiye) Avrupa komiteleri içinde en şiddetlisi ve en tesirlisi ve bir cihette en kuvvetlisi, **cins-i latif** ve za'if ve **nazik** olan kadınların Amerika'daki **Hukuk ve Hürriyet-i Nisvan Komitesi** olduğu;

hem milletler içinde az ve za'if olan Ermenilerin komitesi, gösterdikleri **kuvvetli fedakârane vaziyetle** bu müddeamızı teyid ediyor.}

Bu sırta bir **işaret-i latife** ve zarif bir nükte-i Kur'anîyedir ki ferman etmiş:

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ

Müenneslerin cemaatine, iki katlı müennes olduğu halde, müzekker fiili olan **قَالَ** buyurması; hem

قَالَتِ الْأَعْرَابُ

buyurmakla **müzekkerlerin cemaatine**, **müennes** fiili olan **قَالَتْ** tabiriyle, latifane işaret ediyor ki:

Za'if ve **halim** ve yumuşak kadınların **cem'iyeti** kuvvetleşir, **sertlik** ve şiddet kesbedip bir nevi **reculiyet** kazanır.

The use of the masculine form of the **verb** is therefore most appropriate.

Strong men, by contrast, and **in particular Beduin Arabs**, trust in their own strength; therefore their associations are weak,

for they assume a **stance of softness and caution** and take on a kind of femininity, for which the use of the feminine form of the verb is most suitable.

Similarly the people of truth **submit** to and **place their reliance** in the **firm source of support** that is belief in God; hence they do not **present** their needs to others or request **aid** and assistance from them.

If they do sometimes make the request, they will not adhere to the persons concerned at all cost.

But **the worldly ignore** in their worldly affairs the true source of support; they fall into weakness and impotence, and experiencing an **acute** need of assistance, come together **sacrificing themselves wholeheartedly**.

The people of truth do not recognize and seek the true strength **that is to be found in union**; hence they fall into dispute, as an evil and **harmful** consequence of this failure.

By contrast, the people of misguidance and falsehood perceive the strength to be found in union, *by virtue of their very weakness*, and thus acquire union, **that most important means for the attainment of all goals**.

The cure and remedy for this **disease of discord** among the people of truth **is to make one's rule of conduct**

the **divine prohibition** contained in this verse:

Do not fall into dispute, lest you lose heart and your power depart, (8:46)

and the **wise divine command** for **social life** contained in this verse:

Work together for the sake of virtue and piety. (5:3)

One must further realize how harmful to Islam **dispute** is, and how it helps the people of misguidance to **triumph** over the people of truth,

and then, **wholeheartedly** and **self-sacrificingly**, **join** the caravan of the people of truth, *with a sense of his own utter weakness and impotence*.

Finally, one must forget his own person, abandon hypocrisy and **pretension**, and lay hold of sincerity.

Müzekker **fiilini** iktiza ettiğinden **وَقَالَ نِسْوَةٌ** tabiriyle, gayet güzel düşmüş.

Kavî erkekler ise, **hususan bedevi a'rab** olsa; kuvvetlerine güvendikleri için cem'iyetleri zaîf olup

hem **ihtiyatkârlık**, hem **yumuşaklık vaziyetini** aldığından, bir nevi kadınlık hasiyeti takındıkları için, müennes fiilini iktiza ettiğinden **قَالَتِ الْأَعْرَابُ** müennes fiiliyle tabiri tam yerindedir.

Evet ehl-i hak gayet **kuvvetli bir nokta-i istinad** olan iman-ı billahtan gelen **tevekkül** ve **teslim** ile, başkalara **arz**-ı ihtiyaç edip, **muavenet** ve yardımlarını istemez.

İstese de gayet fedakârane yapışmaz.

Ehl-i dünya, dünya işlerinde hakikî nokta-i istinadlarından **gaflet** ettiklerinden, za'f ve acze düşüp, **şiddetli** bir surette yardımcılara ihtiyacını hisseder; **samimane**, belki **fedakârane** ittifak ederler.

İşte ehl-i hak, **ittifaktaki** hak kuvvetini düşünmediklerinden ve aramadıklarından, haksız ve **muzır** bir netice olan ihtilafa düşerler.

Haksız ehl-i dalalet ise; ittifaktaki kuvveti, **aczleri vasıtasıyla** hissettiklerinden, **gayet mühim bir vesile-i makasid olan** ittifakı elde etmişler.

İşte ehl-i hakkın bu haksız **ihtilaf marazının** merhemi ve ilâcı:

وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

âyetindeki şiddetli **nehy-i İlahî**,

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى

âyetinde **hayat-ı içtimaiye**ce gayet **hikmetli emr-i İlahîyi düstur-u hareket etmek**

ve **ihtilafın** İslâmiyete ne derece zararlı olduğunu ve ehl-i dalaletin ehl-i hakka **galebesini** ne derece teshil ettiğini düşünüp,

kemal-i za'f ve acz ile, o ehl-i hakkın kfilesine **fedakârane, samimane iltihak** etmektir;

şahsiyetini unutmakla riya ve **tasannud**dan kurtulup, ihlası elde etmektir.

Discord among the people of truth does not arise from lack of manliness, aspiration and zeal;

similarly, the wholehearted union among the misguided, neglectful and worldly with respect to their worldly affairs does not result from manliness, aspiration and zeal.

It is rather that the people of truth are generally concerned with benefits to be had in the hereafter and hence direct their zeal, aspiration and manliness to those important and numerous matters.

Since they do not devote time – *the true capital of man* – to a single concern, their union with their fellows can never become firm. Their concerns are numerous and of a wide scope.

As for the neglectful and worldly, they think only of the life of this world, and they firmly embrace the concerns of the life of this world with all their senses, their spirit and heart, and cling firmly to whoever aids them in those concerns.

Like a mad diamond merchant who gives an exorbitant price for a piece of glass worth virtually nothing, they devote time, which is of the highest value, to matters which in reality and in the view of the people of truth are worth nothing.

Paying such a high price and offering oneself with the devotion of all the senses will naturally result in a wholehearted sincerity that yields success in the matter at hand, so that the people of truth are defeated.

As a result of this defeat, the people of truth decline into a state of abasement, humiliation, hypocrisy and ostentation, and sincerity is lost.

Thus the people of truth are obliged to flatter and cringe before a handful of vile and lowly men of the world.

O people of truth! O people of the law, people of reality and people of the path, *all worshipping God!*

Confronted by this awesome disease of discord, overlook each other's faults, close your eyes to each other's shortcomings!

Behave according to the rule of courtesy established by the criterion that is the Qur'an in the verse:

When they pass by error, they pass by it with honourable avoidance. (25:72)

Regard it as your primary duty – one on which your state in the hereafter depends – to abandon internal dissension when attacked by an enemy from the outside, and thereby to deliver the people of truth from their abasement and humiliation!

Practise the brotherhood, love and co-operation insistently enjoined by hundreds of Qur'anic verses and traditions of the Prophet (UWBP)!

Ehl-i hakkın ihtilafı nâmerdliklerinden, himmetsizliklerinden, hamiyetsizliklerinden olmadığı gibi;

gafletli ehl-i dünyanın ve ehl-i dalaletin, hayat-ı dünyeviyeye ait işlerde samimane ittifakları dahi merdlikten, hamiyetten, himmetten değildir.

Belki, ehl-i hakkın ekseriyetle âhirete ait olan faideleri düşünmekle, o hemmiyetli ve kesretli mes'elelere hamiyeti, himmeti, merdliği inkısam eder.

Hakikî sermaye olan vaktini bir mes'eleye sarfetmediği için, meslekdaşlarıyla ittifakı muhkemleşmiyor. Çünkü mes'eleler çok, daire dahi geniştir.

Gafletli ehl-i dünya ise, yalnız hayat-ı dünyeviyeyi düşündüklerinden, bütün hissiyatıyla ve ruh u kalbiyle şiddetli bir surette hayat-ı dünyeviyeye ait mes'elelere sarılır. Ve o mes'eledede ona yardım edene kuvvetli yapışır.

Ve *hakikat nokta-i nazarında beş paraya değmeyen ve ehl-i hak ona on para kıymet vermeyen mes'elelere, divane olmuş elmasçı bir yahudinin beş paralık cam parçasına beş lira fiat verdiği gibi*, beşyüz lira kıymetindeki vaktini o mes'eleye hasreder.

Elbette bu kadar fiat verip ve şiddetli hissiyat ile sarılmak, bâtil yolunda dahi olsa samimî bir ihlas olduğundan, o mes'eledede muvaffak olur ve ehl-i hakka galebe eder.

Bu galebe neticesinde ehl-i hak zillate ve mahkûmiyete ve tasannua ve riyaya düşüp, ihlası kaybeder.

O nâmerd, himmetsiz, hamiyetsiz bir kısım ehl-i dünyaya dalkavukluk etmeğe meccur olur.

Ey ehl-i hak! Ey *hakperest* ehl-i şariat ve ehl-i hakikat ve ehl-i tarikat!

Bu müdhiş maraz-ı ihtilafa karşı birbirinizin kusurunu görmeyerek, yekdiğerinizin ayıbına karşı gözünüzü yumunuz!

وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا

edeb-i *Furkanî* ile edebleniniz!

Ve haricî düşmanın hücumunda dâhilî münakaşatı terketmek ve ehl-i hakkı sukuttan ve zilletten kurtarmayı en birinci ve en mühim bir vazife-i uhreviye telakki edip,

yüzer âyât ve ehadîs-i Nebviyenin şiddetle emrettikleri uhuvvet, muhabbet ve teavünü yapıp;

Establish with all of your powers a union with your fellows and brothers in religion *that is stronger than the union of the worldly!* Do not fall into dispute!

#209

Do not say to yourself, "Instead of spending my valuable time on such petty matters, let me spend it on more valuable things such as the invocation of God and meditation;" then withdrawing and weakening unity.

For precisely what you imagine to be a matter of slight importance in this moral jihad may in fact be very great.

In just the same way that under certain special and unusual conditions the watch kept for one hour by a soldier may be equal to a whole year's worship,

in this age when the people of truth have been defeated, the precious day that you spend on some apparently minor matter concerning the moral struggle may be worth a thousand days, just like the hour of that soldier.

Whatever is undertaken for the sake of God cannot be divided into small and great, valuable and valueless.

An atom expended in sincerity and for the sake of God's pleasure becomes like a star.

What is important is not the nature of the means employed, but the result that it yields.

As long as the result is God's pleasure and the substance employed is sincerity, any means to which recourse is had will be great, not small.

Seventh Cause

Dispute and rivalry among the people of truth do not arise from jealousy and greed for the world, and conversely union among the worldly and neglectful does not arise from generosity and magnanimity.

It is rather that the people of truth are unable to preserve fully the magnanimity and high aspiration that proceed from the truth, or the laudable form of competition that exists on God's path.

Infiltrated by the unworthy, they partially misuse that laudable form of competition and fall into rivalry and dispute, causing grave harm both to themselves and to the Islamic community.

As for the people of neglect and misguidance, in order not to lose the benefits with which they are infatuated and not to offend the leaders and companions they worship for the sake of benefit, in their utter humiliation, abasement and lack of manliness,

they practise union at all costs with their companions, however abominable, treacherous and harmful they be, and wholeheartedly agree with their partners in whatever form may be dictated by their common interest.

As a result of this wholeheartedness, they indeed attain the benefits desired.

bütün hissiyatınızla ehl-i dünyadan daha şiddetli bir surette meslekdaşlarınızla ve dindaşlarınızla ittifak ediniz.. yani, ihtilafa düşmeyiniz.

Böyle küçük mes'eleler için kıymetdar vaktimi sarfetmekten ise, o çok kıymetli vaktimi zikir ve fikir gibi kıymetdar şeylere sarfedeceğim deyip çekilerek, ittifakı zaîfleştirmeyiniz.

Çünkü bu manevî cihadda küçük mes'ele zannettiğiniz, çok büyük olabilir.

Bir neferin, bir saatte mühim ve hususî şerait dâhilindeki nöbeti bir sene ibadet hükmüne bazan geçmesi gibi;

bu ehl-i hakkın mağlubiyeti zamanında, manevî mücadele mesailinde, küçük bir mes'eleye sarfolunan senin kıymetdar bir günün, o neferin o saati gibi bin derece kıymet alabilir, bir günün bin gün olabilir.

Madem livechillah'tır; o işin küçüğüne büyüğüne, kıymetli ve kıymetsizliğine bakılmaz.

İhlas ve rıza-yı İlahî yolunda zerre, yıldız gibi olur.

Vesilenin mahiyetine bakılmaz, neticesine bakılır.

Madem neticesi rıza-yı İlahîdir ve mayesi ihlastır; o küçük değildir, büyüktür.

Yedinci Sebeb

Ehl-i hak ve hakikatın ihtilaf ve rekabetleri, kıskançlıktan ve hırs-ı dünyadan gelmediği gibi; ehl-i dünyanın ve ehl-i gafletin ittifakları dahi, civanmerdlikten ve ulüvv-ü cenabdan değildir.

Belki ehl-i hakikat, hakikattan gelen ulüvv-ü cenab ve ulüvv-ü himmet ve tarîk-ı hakta memduh olan müsabakayı tam muhafaza edemediklerinden

ve nâehillerin girmesi yüzünden bir derece sû'-i istimal ettiklerinden; rekabetkârane ihtilafa düşüp hem kendine, hem cemaat-ı İslâmiye'e ehemmiyetli zarar olmuş.

Ehl-i gaflet ve ehl-i dalalet ise, meftun oldukları menfaatlerini kaçırmamak ve menfaat için perestîş ettikleri reislerini ve arkadaşlarını küstürmemek için, zilletlerinden ve nâmerdliklerinden, hamiyetsizliklerinden;

mutlak arkadaşlarıyla, hattâ denî ve hain ve muzır olsalar dahi, hâlisane ittihad.. hem menfaat etrafında toplanan ne şekilde olursa olsun şerikleriyle samimane ittifak ederler.

Samimiyet neticesi olarak istifade ederler.

So O people of truth given to dispute and afflicted with disaster!

It is through your loss of sincerity and your failure to make God's pleasure your **sole aim** in this age of disaster that you have caused the people of truth to undergo this **humiliation** and **defeat**.

In matters relating to religion and the hereafter there should be no rivalry, **envy** or jealousy; indeed there can be none of these in truth.

#210

The reason for envy and jealousy is that when several hands reach out after a single object, when several eyes are fixed on a single position, when several stomachs hunger for a single loaf of bread,

first envy arises *as a result of* **conflict**, **dispute** and **rivalry**, and then jealousy.

Since many people desire the same thing in the world, and because the world, **narrow and transitory** as it is, cannot **satisfy** the limitless desires of man, people become rivals of each other.

However, in the hereafter a five-hundred-year paradise will be given to a single individual; seventy thousand **palaces** and houris will be granted to him;

and every one of the people of Paradise will be perfectly **satisfied** with his share.* It is thus clear that there is no **cause for rivalry** in the hereafter, nor can there be rivalry.

*{An important question raised by a significant person:

According to tradition a five-hundred-year paradise will be given to everyone in Paradise. How can worldly intelligence comprehend this truth?

The Answer:

In this world everyone has his **private** and temporally limited world as broad as the world, the pillar of which is his life. He makes use of his world **through his inner and outer senses**.

He says to himself, "The sun is my lamp, the stars are my **candles**." The existence of other creatures and **animate beings** in no way negates his **ownership** of these; on the contrary, they brighten and illumine his world.

In the same way, although on an infinitely higher plane, in addition to the garden of each believer **that contains thousands of palaces and houris**, there is a private five-hundred-year paradise for everyone, apart from the **general Paradise**.

He will benefit from this paradise and eternity through his **senses and feelings**, *according to the degree of development they have reached*.

The fact that others **share** in the general Paradise in no way harms his ownership or benefit, but on the contrary strengthens these, and **adorns** that vast Paradise.

İşte ey musibettede ve ihtilafa düşmüş ehl-i hak ve ashab-ı hakikat!

Bu musibet zamanında ihlası kaçırdığınızdan ve rıza-yı İlahîyi **münhasıran gaye-i maksad** yapmadığınızdan, ehl-i hakkın bu **zillet** ve **mağlubiyetine** sebebiyet verdiniz.

Umûr-u diniye ve uhreviyede rekabet, **gıpta**, hased ve kıskançlık olmamalı ve hakikat nokta-i nazarında olamaz.

Çünkü kıskançlık ve hasedin sebebi; bir tek şeye çok eller uzanmasından ve bir tek makama çok gözler dikilmesinden ve bir tek ekmeği çok mideler istemesinden

müzahame, **münakaşa**, **müşabaka** sebebiyle gıbtaya, sonra kıskançlığa düşerler.

Dünyada bir şey-i vâhide çoklar talib olduğundan ve dünya **dar ve muvakkat** olması sebebiyle insanın hadsiz arzularını **tatmin** edemediği için, rekabete düşüyorlar.

Fakat, âhirette tek bir adama beşyüz sene mesafelik bir Cennet ihsan edilmesi ve yetmiş bin **kasır** ve huriler verilmesi

ve ehl-i Cennet'ten herkes kendi hissesinden kemal-i rıza ile **memnun** olması işaretiyle gösteriliyor ki, âhirette **medar-ı rekabet** bir şey yoktur ve rekabet de olamaz.

{(Haşiye): Mühim bir taraftan ehemmiyetli bir sual:

Rivayette gelmiş ki; Cennet'te bir adama beşyüz senelik bir Cennet verilir. Bu hakikat akl-ı dünyevînin havsalasında nasıl yerleşir?

Elcevab:

Nasıl ki bu dünyada herkesin dünya kadar hususî ve muvakkat bir dünyası var. Ve o dünyanın direği onun hayatıdır. Ve **zahîrî ve bâtinî duygularıyla** o dünyasından istifade eder.

"Güneş bir lâmbam, yıldızlar mumlarımdır" der. Başka mahlukat ve **zîruhl** bulunmaları, o adamın **mâlikiyetine** mani olmadıkları gibi, bilakis onun hususî dünyasını şenlendiriyorlar, zînetlendiriyorlar.

Aynen öyle de, fakat binler derece yüksek, herbir mü'min için **binler kasır ve hurileri ihtiva eden** has bahçesinden başka, **umumî** Cennet'ten beşyüz sene genişliğinde birer hususî Cennet'i vardır.

Derecesi nisbetinde inkişaf eden hissiyatıyla, **duygularıyla** Cennet'e ve ebediyete lâayık bir surette istifade eder.

Başkaların **iştiraki** onun mâlikiyetine ve istifadesine noksan vermedikleri gibi, kuvvet verirler. Ve hususî ve geniş Cennetini **zînetlendiriyorlar**.

Man in this world benefits from a garden lasting an hour, a spectacle lasting a day, a **country** lasting a month and a **journey** lasting a year, with his mouth, his ear, his eye, his **taste** and all his other senses.

So too, in that realm of eternity, his **sense of smell** and touch, which in this transient world **barely** profit from a garden lasting an hour, will benefit as if from a garden lasting a year.

The **sense of sight** and **hearing** which here barely profit from an excursion lasting a year, will there be able to benefit from a five-hundred-year excursion *in a manner fitting that realm, adorned from end to end.*

Every believer will benefit there according to his spiritual rank, and **gain delight** and pleasure through his senses *that will expand and develop in relation to the reward he has earned in this world and the good deeds he has performed.*

In that case, neither should there be any rivalry with respect to those **good deeds** that entail reward in the hereafter; there is no room for jealousy here.

The one jealous here is either a **hypocrite**, seeking worldly result through the performance of good deeds,

or a sincere but **ignorant** devotee, not knowing the true purpose of good deeds and not **comprehending** that sincerity is the **spirit** and **foundation** of all good deeds.

By cultivating a kind of rivalry and **hostility** toward **God's saints**, he is in fact placing in doubt **the breadth of God's compassion**.

An instance supporting this truth:

One of my former companions nurtured hostility to someone.

His enemy's good deeds and sanctity were once **favourably** described in his presence. He was not jealous or upset.

Evet, bu dünyada bir adam, bir saatlik bir bahçeden ve bir günlük bir seyrangâhtan ve bir aylık bir **memlekette** ve bir senelik bir mesiregâhta **seyahatından**; ağızıyla, kulağıyla, gözüyle, zevkiyle, **zaikasıyla**, sair duygularıyla istifade ettiği gibi;

aynen öyle de, fakat bir saatlik bir bahçeden **ancak** istifade eden bu fâni memleketteki **kuvve-i şâmm** ve kuvve-i zaika, o bâki memlekette bir senelik bahçeden aynı istifadeyi eder.

Ve burada bir senelik mesiregâhtan ancak istifade edebilen bir **kuvve-i bâsıra** ve **kuvve-i sâmia** orada beşyüz senelik mesiregâhındaki seyahattan; o haşmetli, **baştan başa zînetli memlekete lâyük bir tarzda** istifade eder.

Her mü'min derecesine ve **dünyada kazandığı sevablar, haseneler nisbetinde inbisat ve inkişaf eden** duygularıyla zevk alır, **telezzüz eder, müstefid olur.**}

Öyle ise, âhirete ait olan **a'mal-i sâlihada** dahi rekabet olamaz; kıskançlık yeri değildir.

Kıskançlık eden ya **riyakâr**dır, a'mal-i sâliha suretiyle dünyevî neticeleri arıyor

veyahud sadık **cahildir** ki, a'mal-i sâliha nereye baktığını bilmiyor ve a'mal-i sâlihanın **ruhu**, **esası** ihlas olduğunu **derketmiyor**.

Rekabet suretiyle **evliyaullah**a karşı bir nevi **adavet** taşımakla, **vüs'at-ı rahmet-i İlahiye**yi ittiham ediyor.

Bu hakikatı **teyid eden** bir **vakıa**:

Eski arkadaşlarımızdan bir adamın, bir adama karşı adaveti vardı.

O adamın yanında **senakârane** onun düşmanı amel-i sâlihle, hattâ velayetle tavsif edildi. O adam kıskanmadı, sıkılmadı.

Then someone said, "That enemy of yours is **courageous** and strong." We saw a strong vein of jealousy and rivalry suddenly appearing in that man.

We said to him:

"Sanctity and **righteousness** bestow a strength and exaltation like a **jewel of eternal life**, yet you were not jealous of them.

Now worldly strength is to be found in **oxen**, and courage in wild **beasts**; in comparison with sanctity and righteousness they are like a **piece of glass** compared to a diamond."

The man replied:

"We have both fixed our eyes in this world on a single object.

The steps that lead to it are provided by things such as courage and strength. It is for this reason that I was jealous of him.

The objects and **stations** of the hereafter are without number. Although he is my enemy here, there he can be my **beloved** and **intimate** brother.

"O people of the truth and the path! The service of the truth is like carrying and preserving a great and **weighty treasure**.

Those who carry that trust on their **shoulders** will be happy and **grateful** whenever powerful hands rush to their aid.

Far from being jealous, one should **proudly applaud** the **superior** strength, **effectiveness** and capacity of those who in upright love come forward to offer their help.

Why then look on true brothers and **self-sacrificing** helpers in a spirit of rivalry, thus losing sincerity?

You will be **exposed** to **fearsome accusations** in the eyes of the people of misguidance, *such as pursuing worldly interest through religion, even though it is something a hundred times lower than you and your belief, earning your livelihood through the knowledge of truth and rivalling others in greed and acquisitiveness.*

The **sole remedy** for this disease is to **accuse** your own soul before others raise these charges, and always **to take the side** of your fellow, not your own soul.

The **rule of truth and equity** established by the scholars of the art of **debate** is this:

"Whoever desires, *in debate on any subject*, that his own word should turn out to be true, whoever is happy that he turns out to be right and **his enemy** to be wrong and mistaken – such a person has acted **unjustly**."

Sonra birisi dedi: "Senin o düşmanın **cesurdur**, kuvvetlidir." Baktık ki o adamda şiddetli bir kıskançlık ve bir rekabet damarı uyandı.

Ona dedik:

"Velayet ve **salahat** hadsiz bir **hayat-ı ebediyenin pırlantası** gibi bir kuvvet ve bir yüksekliktir. Sen buna bu cihette kıskanmadın.

Dünyevî kuvvet **öküzde** ve cesaret **canavar**da dahi bulunmakla beraber, velayet ve salahata nisbeten; bir âdi **cam parçasının** elmasa nisbeti gibidir."

O adam dedi ki:

"Bir noktaya, bir makama ikimiz bu dünyada gözümüzü dikmişiz.

Oraya çıkmak için basamaklarımız da kuvvet ve cesaret gibi şeylerdir. Onun için kıskandım.

Âhiret **makamatı** hadsizdir. O burada benim düşmanım iken, orada benim **samimî** ve **sevgili** kardeşim olabilir.

"Ey ehl-i hakikat ve tarikat! Hakka hizmet, büyük ve **ağır** bir **defineyi** taşımak ve muhafaza etmek gibidir.

O defineyi **omuzunda** taşıyanlara ne kadar kuvvetli eller yardıma koşsalar daha ziyade sevinir, **memnun** olurlar.

Kıskanmak şöyle dursun, gayet samimî bir muhabbetle o gelenlerin kendilerinden **daha ziyade** olan kuvvetlerini ve daha ziyade **tesirlerini** ve yardımlarını **müfthirane alkışlamak** lâzım gelirken,

nedendir ki rekabetkârane o hakikî kardeşlere ve **fedakâr** yardımcılara bakılıyor ve o hal ile ihlas kaçıyor.

Vazifenizde müttehem olup, *ehl-i dalaletin nazarında, sizden ve sizin mesleğinizden yüz derece aşağı olan, din ile dünyayı kazanmak ve ilm-i hakikatla **maîseti** temin etmek, tama' ve hırs yolunda **rekabet etmek** gibi müdhiş ittihamlara **maruz** kalıyorsunuz.*

Bu marazın **çare-i yegânesi**: Nefsini **ittihâm etmek** ve nefesine değil, daima karşısındaki meslekdaşına **tarafdar olmak**.

Fenn-i Âdâb ve İlm-i **Münazara**'nın üleması mabeynindeki **hakperestlik ve insaf düsturu** olan şu:

"Eğer *bir mes'elenin münazarasında* kendi sözünün haklı çıktığına tarafdar olup ve kendi haklı çıktığına sevinse ve **hasmının** haksız ve yanlış olduğuna memnun olsa, **insafsızdır**."

Not only that, such a person loses, for when he emerges the victor in such a debate, he has not learned anything previously unknown to him, and his probable **pride** will cause him loss.

But if **his adversary** turns out to be right, he will have learned something previously unknown to him and thereby gained something without any loss, as well as being saved from pride.

In other words, one **fair** in his dealings and enamoured of the truth will subject the desire of his own soul to the demands of the truth.

If he sees his adversary to be right, he will accept it willingly and support it happily.

#212

If then the people of religion, the people of truth, the people of the path, and the people of learning take this principle as their **guide**, they will attain sincerity, and be **successful** in those duties that prepare them for the hereafter.

Through **God's mercy**, they will be delivered from this **appalling** wretchedness and **misfortune** from which they presently suffer.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All Wise. (2:32)

#213

The Twenty-first Flash

On Sincerity

[Although originally the Fourth of the Seven Matters of the Seventeenth Note of the Seventeenth Flash, **because of its connection with sincerity**, it became the Second Point of the Twentieth Flash.

Finally, **due to its luminous character**, it was included in the Flashes as the Twenty-First Flash.]

This Flash should be read **at least** once a **fortnight**

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Do not fall into dispute, lest you lose heart and your power depart. (8:46)

And stand before God in a devout [frame of mind]. (2:238)

Truly he succeeds that purifies it, * And he fails that corrupts it. (91:9-10)

Nor sell my signs for a small price. (2:41 etc.)

Hem zarar eder. Çünkü haklı çıktığı vakit o münazarada bilmediği bir şeyi öğrenmiyor, belki **gurur** ihtimaliyle zarar edebilir.

Eğer hak **hasmının** elinde çıkarsa; zararsız, bilmediği bir mes'eleyi öğrenip, menfaatdar olur, nefsin gururundan kurtulur.

Demek **insaflı** hakperest, hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor.

Hasmının elinde hakkı görse, yine rıza ile kabul edip, tarafdar çıkar, memnun olur.

İşte bu düsturu ehl-i din, ehl-i hakikat, ehl-i tarikat, ehl-i ilim kendilerine **rehber** ittihaz etseler, ihlası kazanırlar. Ve vazife-i uhreviyelerinde **muvaflak** olurlar.

Ve bu **feci** sukut ve **musibet**-i hazırardan **rahmet-i İlahiye** ile kurtulurlar.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Yirmibirinci Lem'a

İhlas hakkında

[Onyedinci Lem'anın Onyedinci Nota'sının yedi mes'elesinden Dördüncü Mes'elesi iken, **ihlas münasebetiyle** Yirminci Lem'anın İkinci Nokta'sı oldu.

Nuraniyetine binaen Yirmibirinci Lem'a olarak Lemaat'a girdi.]

Bu Lem'a **lâakal** her **onbeş günde** bir defa okunmalı.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيْهَا

وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

O my brothers of the hereafter! And O my companions in the service of the Qur'an! You should know – and you do know – that

in this world **sincerity** is the most important principle in works pertaining to the hereafter; it is the greatest strength, the most acceptable intercessor, the firmest point of support, the shortest way to reality, the most acceptable prayer, the most wondrous means of achieving one's goal, the highest quality, and the purest worship.

Since sincerity comprises much strength and many lights like those mentioned above;

and since at this dreadful time, despite our small number and weak, impoverished, and powerless state and our being confronted by terrible enemies and suffering severe oppression in the midst of aggressive innovations and misguidance,

the extremely heavy, important, general, and sacred duty of serving belief and the Qur'an has been placed on our shoulders by divine grace,

we are certainly compelled more than anyone to work with all our strength to gain sincerity. We need more than anything to instil sincerity in ourselves.

#214

Otherwise what we have achieved so far in our sacred service will in part be lost and will not persist; and we shall behold responsible;

we shall manifest the severe threat contained in the divine prohibition,

Nor sell my signs for a small price. (2:41, etc.)

We shall otherwise destroy sincerity, thus harming eternal happiness for the sake of meaningless, unnecessary, harmful, sad, self-centred, tedious, hypocritical base feelings and insignificant benefits.

And if we were to do that, we would violate all our brothers' rights, transgress against the duty of service to the Qur'an, and be disrespectful towards the sacredness of the truths of belief.

My brothers! There are many obstacles before significant good works.

Satans put up a powerful struggle against those who assist in them.

In the face of those obstacles and satans you have to rely on the strength of sincerity.

You should avoid things that harm sincerity as you avoid snakes and scorpions.

Ey âhîret kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'aniyede arkadaşlarım! Bilirsiniz ve biliniz:

Bu dünyada, hususan uhrevî hizmetlerde en mühim bir esas, en büyük bir kuvvet, en makbul bir şefaathî, en metin bir nokta-i istinad, en kısa bir tarîk-ı hakikat, en makbul bir dua-yı manevî, en kerametli bir vesile-i makasîd, en yüksek bir haslet, en safi bir ubudiyet: İhlâstır.

Madem ihlasta mezkûr hâssalar gibi çok nurlar var ve çok kuvvetler var..

ve madem bu müdhiş zamanda ve dehşetli düşmanlar mukabilinde ve şiddetli tazyikat karşısında ve savletli bid'alar, dalaletler içerisinde bizler gayet az ve zaîf ve fakir ve kuvvetsiz olduğumuz halde,

gayet ağır ve büyük ve umumî ve kudsî bir vazife-i imaniye ve hizmet-i Kur'aniye omuzumuza ihsan-ı İlahî tarafından konulmuş;

elbette herkesten ziyade bütün kuvvetimizle ihlası kazanmaya mecbur ve mükellefiz ve ihlasın sırrını kendimizde yerleştirmek için gayet derecede muhtacız.

Yoksa hem şimdiye kadar kazandığımız hizmet-i kudsiye kısmen zayi' olur, devam etmez; hem şiddetli mes'ul oluruz.

وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

âyetindeki şiddetli tehdidkârane nehy-i İlahîye mazhar olup,

saadet-i ebediye zararına manasız, lüzumsuz, zararlı, kederli, hodfuruşane, sakil, riyakârane bazı hissiyat-ı süfliye ve menafi'-i cüz'iye'nin hatırı için ihlası kırmakla;

hem bu hizmetteki umum kardeşlerimizin hukukuna tecavüz, hem hizmet-i Kur'aniyenin hizmetine taarruz, hem hakaik-i imaniyenin kudsiyetine hürmetsizlik etmiş oluruz.

Ey kardeşlerim! Mühim ve büyük bir umûr-u hayriyenin çok muzır manileri olur.

Şeytanlar o hizmetin hâdimleriyle çok uğraşır.

Bu manilere ve bu şeytanlara karşı, ihlas kuvvetine dayanmak gerektir.

İhlâsı kıracak esbabdan; yılandan, akrepten çekindiğiniz gibi çekiniz.

In accordance with the words of Joseph (Upon whom be peace)

Nor do I absolve my own self [of blame] the [human] soul is certainly prone to evil, unless my Sustainer do bestow His mercy (12:53)

the evil-commanding soul cannot be relied upon.

Do not let egotism and the soul deceive you!

To gain sincerity and preserve it you should take as your guide the following rules:

Your First Rule

You should seek divine pleasure in your actions.

If Almighty God is pleased, it is of no importance if the whole world even is displeased.

If He accepts an action and everyone else rejects it, their rejection has no effect.

Once His pleasure has been gained and He has accepted an action, even if you do not ask it of Him, should He wish it and His wisdom requires it, He will make others accept it. He will make them consent to it too.

For this reason, to seek divine pleasure should be the sole aim in this service.

Your Second Rule

This is not to criticize your brothers who are employed in this service of the Qur'an, and not to excite their envy by displaying superior virtues.

For just as one hand cannot compete with the other, so one eye cannot criticize the other, nor the tongue object to the ear, nor the heart see the spirit's faults.

Each of a person's members completes the deficiencies of the others, veils their faults, assists their needs, and helps them out in their duties. Otherwise his life would be extinguished, his spirit flee, and his body fall apart.

#215

Similarly, the components of a factory's machinery cannot compete with one another in rivalry, take precedence over each other, or dominate each other.

They cannot spy out one another's faults and criticize each other, destroy the other's eagerness for work, and cause him to become idle.

They rather assist each other's motions with all their capacity in order to achieve the common goal; they march towards the aim of their creation in true solidarity and unity.

If even the slightest aggression or desire to dominate were to interfere, it would throw the factory into confusion, cancelling its products and results.

Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي

demesiyle, nefs-i emmareye itimad edilmez.

Enaniyet ve nefs-i emmare sizi aldatmasın.

İhlâsı kazanmak ve muhafaza etmek ve manileri defetmek için, gelecek düsturlar rehberiniz olsun.

Birinci Düsturunuz

Amelinizde rıza-yı İlahî olmalı.

Eğer o razı olsa, bütün dünya küsse ehemmiyeti yok.

Eğer o kabul etse, bütün halk reddetse tesiri yok.

O razı olduktan ve kabul ettikten sonra, isterse ve hikmeti iktiza ederse, sizler istemek talebinde olmadığınız halde, halklara da kabul ettirir, onları da razı eder.

Onun için, bu hizmette doğrudan doğruya yalnız Cenab-ı Hakk'ın rızasını esas maksad yapmak gerektir.

İkinci Düsturunuz

Bu hizmet-i Kur'aniyede bulunan kardeşlerinizi tenkid etmemek ve onların üstünde fazilet-füruşluk nev'inden gıpta damarını tahrik etmemektir.

Çünkü nasıl insanın bir eli diğer eline rekabet etmez, bir gözü bir gözünü tenkid etmez, dili kulağına itiraz etmez, kalb ruhun ayıbını görmez..

belki birbirinin noksanını ikmal eder, kusurunu örter, ihtiyacına yardım eder, vazifesine muavenet eder; yoksa o vücud-u insanın hayatı söner, ruhu kaçır, cismi de dağılır.

Hem nasıl ki bir fabrikanın çarkları birbiriyle rekabetkârane uğraşmaz, birbirinin önüne tekaddüm edip tahakküm etmez,

birbirinin kusurunu görerek tenkid edip sa'ye şevkini kırıp ataletle uğratmaz.

Belki bütün istidadlarıyla, birbirinin hareketini umumî maksada tevcih etmek için yardım ederler, hakikî bir tesanüd bir ittifak ile gaye-i hilkatlerine yürürler.

Eğer zerre mikdar bir taarruz, bir tahakküm karışsa; o fabrikayı karıştıracak, neticesiz akım bırakacak.

The factory's owner would then demolish the factory entirely.

O Risale-i Nur students and servants of the Qur'an!

You and I are members of such a collective personality, worthy of the title of the perfect man.

We are like the components of a factory's machinery which produces eternal happiness within eternal life.

We are hands working on a dominical boat which will disembark the community of Muhammad (UWBP) at the realm of peace, the shore of salvation.

So we are surely in need of solidarity and true union, obtained through gaining sincerity – for the mystery of sincerity secures through four individuals the moral strength of one thousand one hundred and eleven – indeed, we are compelled to obtain it.

Yes, if three alifs do not unite, they have the value of three, but on uniting, through the mystery of numbers they acquire the value of one hundred and eleven.

If four times four remain apart, they have a value of sixteen.

But if, through the mystery of brotherhood and having a common goal and joint duty, they unite coming together shoulder to shoulder on a line, they acquire the strength and value of four thousand four hundred and forty-four.

Indeed, numerous historical events testify that the moral strength and value of sixteen self-sacrificing brothers have exceeded that of four thousand.

The underlying reason for this mystery is this: each member of a true, sincere union may see with the eyes of the other brothers, and hear with their ears,

as if each person of a true union of ten acquires the value and strength to see with twenty eyes, think with ten minds, hear with twenty ears, and work with twenty hands.

*{Yes, through the mystery of sincerity heartfelt solidarity and union produce innumerable benefits, and are also an effective shield and point of support against fear, and even death.

For if death comes, it takes one spirit. But since through the mystery of true brotherhood on the way of divine pleasure in works connected with the hereafter there are spirits to the number of brothers,

if one of them dies, he meets death happily, saying: "My other spirits remain alive, for they in effect make life continue for me by constantly earning me reward, so I am not dying.

I live in respect of merit through their spirits; I am only dying in respect of sin." And he lays down in peace.}

Fabrika sahibi de o fabrikayı bütün bütün kırıp dağıtacak.

İşte ey Risale-i Nur şakirdleri ve Kur'anın hizmetkârları!

Sizler ve bizler öyle bir insan-ı kâmil ismine lâyık bir şahs-ı manevînin âzalarıız.

ve hayat-ı ebediye içindeki saadet-i ebediyeyi netice veren bir fabrikanın çarkları hükmündeyiz.

ve sahil-i selâmet olan Dâr-üs Selâm'a ümmet-i Muhammediyeyi (A.S.M.) çıkaran bir sefine-i Rabbaniyede çalışan hademeleriz.

Elbette dört ferdden bin yüz onbir kuvvet-i maneviyeyi temin eden sırr-ı ihlas kazanmak ile, tesanüd ve ittihad-ı hakikîye muhtacız ve mecburuz.

Evet üç elif ittihad etmezse, üç kıymeti var. Sırr-ı adediyyet ile ittihad etse, yüz onbir kıymet alır.

Dört kerre dört ayrı ayrı olsa, onaltı kıymeti var.

Eğer sırr-ı uhuvvet ve ittihad-ı maksad ve ittifak-ı vazife ile tevafuk edip bir çizgi üstünde omuz omuza verseler, o vakit dörtbin dört yüz kırkdört kuvvetinde ve kıymetinde olduğu gibi.

hakikî sırr-ı ihlas ile, onaltı fedakâr kardeşlerin kıymet ve kuvvet-i maneviyesi dört binden geçtiğine, pek çok vukuat-ı tarihiye şahadet ediyor.

Bu sırrın sırrı şudur ki: Hakikî, samimî bir ittifakta herbir ferd, sair kardeşlerin gözüyle de bakabilir ve kulaklarıyla da işitebilir.

Güya on hakikî müttehid adamın herbiri yirmi gözle bakıyor, on akılla düşünüyor, yirmi kulakla işitiyor, yirmi elle çalışıyor bir tarzda manevî kıymeti ve kuvvetleri vardır.

*{(Haşiye): Evet sırr-ı ihlas ile samimî tesanüd ve ittihad, hadsiz menfaate medar olduğu gibi; korkulara hattâ ölüme karşı en mühim bir siper, bir nokta-i istinaddır.

Çünkü ölüm gelse, bir ruhu alır. Sırr-ı uhuvvet-i hakikiye ile rıza-yı İlahî yolunda, âhirete müteallik işlerde, kardeşleri adedince ruhları olduğundan

biri ölse, "Diğer ruhlarım sağlam kalsınlar; zira o ruhlar her vakit sevabları bana kazandırmakla manevî bir hayatı idame ettiklerinden ben ölmüyorum." diyerek, ölümü gülerek karşılar.

"Ve o ruhlar vasıtasıyla sevab cihetinde yaşıyorum, yalnız günah cihetinde ölüyorum." der, rahatla yatar.}

Your Third Rule

You should know that all your strength lies in sincerity and truth. Yes, strength lies in truth and sincerity.

Even **those who do wrong** gain strength from their sincerity in their **wrongdoing**.

Evidence *that strength lies in truth and sincerity* is this service of ours.

A small amount of sincerity in our work proves this **claim** and is evidence for itself.

For seven or eight years of **service to learning and religion** here has surpassed **a hundredfold** the twenty years of service I performed **in my native region** and in Istanbul.

And in these places the people assisting me were a hundred or even a thousand times more numerous than my brothers who work together with me here, where I am alone, with no one, a **stranger**, **semi-literate**, under the **surveillance** of unfair officials and **persecuted** by them.

I have absolutely no doubt that the **service** *I have carried out with you these seven or eight years* and **the moral strength** *which has resulted in* **success** *a hundred times greater than formerly*, has arisen from your sincerity.

I have also to confess that by your heartfelt sincerity, you have saved me **to an extent** from the **hypocrisy** *which used to flatter my soul under the veil of fame and renown*.

Godwilling, you will be successful in gaining absolute sincerity, and you will cause me to gain it too.

You should be aware that **it is because of this mystery of sincerity** that 'Ali (May God be pleased with him) and Ghawth al-A'zam (May his mystery be sanctified) honour you with their **miraculous wonder-working** and **wondrous vision of the Unseen**. They offer you consolation **in protecting manner** and applaud your service.

'Ali ibn Abi Talib: The son of the Prophet Muhammad's (UWBP) uncle, who from a young age was brought up by the Prophet (UWBP), who later married him to his daughter, Fatima. 'Ali was one of the first to believe in the Qur'anic revelation, and was famous for his heroism in battle. He became the fourth caliph.

Sayyid 'Abd al-Qadir Gilani (Geylanî), known as the Gawth al-A'zam, was the eponym of the Qadiri Order and a towering spiritual figure in the history of Islam. He lived 470/1077-561/1166 and is buried in Baghdad.

Yes, you should have no doubt that this **attention** of theirs is because of sincerity.

If you knowingly harm it, it is from them that you will receive punishment.

You should **bear in mind** **"the blows of compassion"** in the Tenth Flash.

Üçüncü Düsturunuz

Bütün kuvvetinizi ihlasta ve hakta bilmelisiniz. Evet kuvvet haktır ve ihlastadır.

Haksızlar dahi, **haksızlıkları** içinde gösterdikleri ihlas ve samimiyet yüzünden kuvvet kazanıyorlar.

Evet **kuvvet hakta ve ihlasta olduğuna** bir **delil**, şu hizmetimizdir.

Bu hizmetimizde bir parça ihlas, bu **davayı** isbat eder ve kendi kendine delil olur.

Çünkü yirmi seneden fazla **kendi memleketimde** ve İstanbul'da ettiğimiz **hizmet-i ilmiye ve diniyeye** mukabil, burada sizinle yedi-sekiz senede **yüz derece** fazla edildi.

Halbuki, kendi memleketimde ve İstanbul'da burada benimle çalışan kardeşlerimden yüz, belki bin derece fazla yardımcılarım varken, burada ben yalnız, kimsesiz, **garib**, **yarım ümmi**, insafsız memurların **tarassudat** ve **tazyikatları** altında

yedi-sekiz sene sizinle ettiğim hizmet; yüz derece eski hizmetten fazla **muvaffakiyeti** gösteren **manevî kuvvet**, sizlerdeki ihlastan geldiğine kat'iyen şübhem kalmadı.

Hem itiraf ediyorum ki: Samimî ihlasınızla, **şan ü şeref perdesi altında nefsimi okşayan riyadan** beni **bir derece** kurtardınız.

İnşâallah tam ihlasa muvaffak olursunuz, beni de tam ihlasa sokarsınız.

Bilirsiniz ki, Hazret-i Ali (R.A.) o **mu'cizevari kerametiyle** ve Hazret-i Gavs-ı A'zam (K.S.) o **hârika keramet-i gaybiyesiyle**, sizlere **bu sır-ı ihlasa binaen iltifat** ediyorlar ve **himayetkârane** teselli verip hizmetinizi manen alkışlıyorlar.

Evet hiç şüphe etmeyiniz ki, bu **teveccühleri**, ihlasa binaen gelir.

Eğer bilerek bu ihlası kırsanız, onların tokadını yersiniz.

Onuncu Lem'adaki **şefkat tokatlarını** **tahattur** ediniz.

If you want to be backed by the support of such **spiritual heroes**, and have them as **masters** at your head, gain **complete sincerity** in accordance with the verse,

But give them preference over themselves. (59:9)

#217

Prefer your brothers' souls to your own soul in **honour**, **rank**, **acclaim**, and in the things your soul enjoys like **material benefits**,

and even in such **innocent**, harmless benefits as informing a needy **believer** about one of the **fine** truths of belief.

If possible, encourage one of your **disinclined** companions to inform him, so that your soul does not become **conceited**.

If you have the desire to tell him the edifying matter to gain the reward, it surely is not a sin and there is no harm in it,

but the essence of sincerity **between you** might be damaged.

Your Fourth Rule

This is to **imagine** your brothers' **virtues** and **merits** in your own selves, and to **thankfully** take pride at their glory.

The Sufis have **terms** they use **among themselves**, "**annihilation in the shaykh**," "**annihilation in the Prophet**,"

I am not a Sufi, but these **principles** of theirs make a good rule in our way, in the form of "**annihilation in the brothers**."

Among brothers this is called "tefânî;" that is, "**annihilation** in one another."

That is to say, to forget the **feelings** of one's own carnal soul, and live **in one's mind** with one's brothers' **virtues** and feelings.

In any event, the basis of our way is **brotherhood**; it is not the relationship (lit. means) **between** father and son, or shaykh and **follower**; it is that of true brotherhood.

At the very most a Master [Ustad] intervenes.

Our way is the **closest friendship**.

This **friendship** **necessitates** being the closest friend, the most **sacrificing** companion, the most **appreciative** **comrade**, the noblest brother.

The **essence** of such friendship is true sincerity.

The person *who spoils this true sincerity* **falls** from the high **pinnacle** of this friendship,

Böyle **manevî kahramanları** arkanızda zahîr, başınızda **üstad** bulmak isterseniz

وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ

sırrıyla **ihlas-ı tâmmı** kazanınız.

Kardeşlerinizin nefislerini nefsinize; **şerefte**, **makamda**, **teveccüh**te, hattâ **menfaat-ı maddiye** gibi nefsin hoşuna giden şeylerde tercih ediniz.

Hattâ en **latif** ve güzel bir hakikat-ı imaniyeyi muhtaç bir **mü'mine** bildirmek ki; en **masumane**, zararsız bir menfaattir.

Mümkün ise, nefsinize bir **hodgâm**lık gelmemek için, **istemeyen** bir arkadaş ile yaptırması hoşunuza gitsin.

Eğer "Ben sevab kazanayım, bu güzel mes'eleyi ben söyleyeyim" arzunuz varsa, çendan onda bir günah ve zarar yoktur.

Fakat **mabeyninizdeki** sırr-ı ihlasa zarar gelebilir.

Dördüncü Düsturunuz

Kardeşlerinizin **meziyetlerini** şahıslarınızda ve **faziletlerini** kendinizde **tasavvur** edip, onların şerefleriyle **şâkirane** iftihar etmektir.

Ehl-i tasavvufun **mabeyninde** "**fena fi-ş şeyh**, **fena fi-r resul**" **istilahatı** var.

Ben sofi değilim. Fakat onların bu **düsturu**, bizim meslekte "**fena fi-l ihvan**" suretinde güzel bir düsturdur.

Kardeşler arasında buna "tefani" denilir. Yani, birbirinde **fâni** olmaştır.

Yani: Kendi **hissiyat-ı** nefsanîyesini unutup, kardeşlerinin **meziyat** ve hissiyatıyla **fikren** yaşamaktır.

Zâten mesleğimizin esası **uhuvvettir**. Peder ile evlâd, şeyh ile **mürîd** **mabeynindeki** vasıta değildir. Belki hakikî kardeşlik vasıtalarıdır.

Olsa olsa bir üstadlık ortaya girer.

Mesleğimiz "**Haliliye**" olduğu için, meşrebimiz "hillet"tir.

Hillet ise, en yakın dost ve en **fedakâr** arkadaş ve en güzel **takdir edici** **yoldaş** ve en civanmerd kardeş olmak **iktiza eder**.

Bu hilletin **üss-ül esası**, samimî ihlastır.

Samimî ihlası kıran adam, bu hilletin gayet yüksek **kulesinin** başından **sukut eder**.

possibly to the bottom of a deep depression. There is nothing *onto which he may cling* in between.

Yes, the way is seen to be two.

There is the *possibility* that those who part now from this way of ours, *the great highway of the Qur'an*, are unknowingly helping *the forces of irreligion, who are hostile to us*.

God willing, those who enter the sacred bounds of *the Qur'an of Miraculous Exposition by way of the Risale-i Nur* will always add strength to light, sincerity, and belief, and will avoid such *pitfalls*.

O my companions in the service of the Qur'an! One of *the most effective means* of attaining and preserving sincerity is "*contemplation of death*."

Yes, just as worldly ambition damages sincerity and drives a person to hypocrisy and the world,

so the contemplation of death causes *disgust* at hypocrisy and gains sincerity.

That is, to think of death and grasp that this world is transient, and so be saved from the *tricks* of the soul.

Yes, the instruction *the Sufis* and *people of truth* received from such verses of the All-Wise Qur'an as,

Every soul shall taste death. (3:185) * Truly you will die [one day], and truly they [too] will die [one day] (39:30)

led them to make the contemplation of death fundamental to their *spiritual journeyings*; it dispelled *the illusion of eternity, the source of worldly ambition*.

#218

They imagined themselves to be dead and being placed in the grave.

With prolonged thought *the evil-commanding soul* becomes *saddened* and *affected* by such *imagining* and gives up its far-reaching ambitions and hopes to an extent.

There are numerous *advantages* in this contemplation.

It is taught by the Hadith which says something like,

"Frequently *mention* death *which dispels pleasure and makes it bitter*."*

**Tirmidhi, Zuhd, 4; Qiyama, 26; Nasa'i, Jana'iz, 3; Ibn Maja, Zuhd, 31; al-Hakim, al-Mustadrak, iv, 321.*

However, since our way is not that of the Sufis but of reality, we are not compelled to perform this contemplation in an *imaginary* and *hypothetical* form like they do.

Gayet derin bir çukura düşmek ihtimali var. Ortada *tutunacak* yer bulamaz.

Evet yol iki görünüyor.

Cadde-i Kübra-yı Kur'aniye olan şu mesleğimizden şimdi ayrılanlar, *bize düşman olan dinsizlik kuvvetine* bilmeyerek yardım etmek *ihtimali* var.

İnşâallah *Risale-i Nur yoluyla* Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın daire-i kudsiyesine girenler; daima nura, ihlasa, imana kuvvet verecekler ve öyle *çukurlara* sukut etmeyeceklerdir.

Ey hizmet-i Kur'aniyede arkadaşlarım! İhlâsı kazanmanın ve muhafaza etmenin *en müessir bir sebebi, rabita-i mevttir*.

Evet ihlası zedeleyen ve riyaya ve dünyaya sevkeden, tûl-i emel olduğu gibi;

riyadan *nefret* veren ve ihlası kazandıran, rabita-i mevttir.

Yani: Ölümünü düşünüp, dünyanın fânî olduğunu mülahaza edip, nefsin *desiselerinden* kurtulmaktır.

Evet *ehl-i tarikat* ve *ehl-i hakikat*, Kur'an-ı Hakîm'in

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَأَنَّهُمْ مَيِّتُونَ

gibi âyetlerinden aldığı dersle,

rabita-i mevti *sülûklarında* esas tutmuşlar; *tûl-i emelin menşei olan tevehhüm-ü ebediyeti* o rabita ile izale etmişler.

Onlar farazî ve hayalî bir surette kendilerini ölmüş tasavvur ve tahayyül edip ve yıkanıyor, kabre konuyor farz edip;

düşüne düşün *nefs-i emmare* o *tahayyül* ve *tasavvur*dan *müteessir* olup uzun emellerinden bir derece vazgeçer.

Bu rabitanın *fevaidi* pek çoktur.

Hadîste

اَكْثَرُوا ذِكْرَ هَادِمِ اللَّذَاتِ

-ev kema kal- yani "*Lezzetleri tahrib edip acılaştırarak ölümü çok zikrediniz!*" diye bu rabitayı ders veriyor.

Fakat mesleğimiz tarikat olmadığı, belki hakikat olduğu için, bu rabitayı ehl-i tarikat gibi *farazî* ve *hayalî* suretinde yapmağa mecbur değiliz.

To do so is anyway not in conformity with the way of reality.

Our way is not to bring the **future** to the **present** by thinking of the end, but to travel in the mind to the future from the present **in respect of reality**, and to gaze on it.

Yes, dispensing with the need to imagine, one may look on one's own **corpse**, the single fruit on the tree of this brief life.

One may look on one's own **death**, and if one goes a bit further, see the death of this century, and going further still, observe the death of this world, opening up the way to **complete sincerity**.

The Second Means:

By attaining a sense of the divine presence *through the strength of certain, affirmative belief* and *through the lights proceeding from reflective thought on creatures which leads to knowledge of the Maker*,

by thinking that **the Compassionate Creator** is all-present and seeing; and by not seeking the **attention** of any other than He,

and realizing that looking to others **in His presence** or **seeking help** from them is contrary to **right conduct** in His presence, one may be saved from such hypocrisy and gain sincerity.

However, this comprises many **degrees and stages**.

Whichever degree a person reaches, he will profit to that extent.

There are numerous truths in the Risale-i Nur *that will save a person from hypocrisy and gain him sincerity*, so **referring** him to those, we cut short the discussion here.

Of the very many things that destroy sincerity and drive one to hypocrisy, we shall **briefly** explain two or three.

The First:

Rivalry towards material advantages slowly destroys sincerity.

It is also detrimental to the results of our service.

So too it causes the material benefits to be lost.

This nation **has** always **nurtured respect** for those who work for reality and the hereafter, and has assisted them.

#219

With the intention of actively sharing in their genuine sincerity and in the works *they carry out devotedly*, it has always showed respect by assisting them with material benefits like alms and gifts to save them from preoccupation with securing their material needs and wasting their time.

But such **assistance** and benefit may not be sought; it is given.

Hem meslek-i hakikata uygun gelmiyor.

Belki akibeti düşünmek suretinde, **müstakbeli zaman-ı hazır**a getirmek değil, belki **hakikat noktasında** zaman-ı hazırdan istikbale fikren gitmek, nazaran bakmaktır.

Evet hiç hayale, faraza lüzum kalmadan bu kısa ömür ağacının başındaki tek meyvesi olan kendi **cenazesine** bakabilir.

Onunla yalnız kendi şahsının **mevtini** gördüğü gibi, bir parça öbür tarafa gitse, asrının ölümünü de görür; daha bir parça öbür tarafa gitse, dünyanın ölümünü de müşahade eder, **ihlas-ı etemme** yol açar.

İkinci Sebeb:

İman-ı tahkikînin kuvvetiyle ve *marifet-i Sâni'i netice veren masnuattaki tefekkür-ü imanîden gelen lemaat ile* bir nevi huzur kazanıp,

Hâlık-ı Rahîm'in hazır nâzır olduğunu düşünüp, ondan başkasının **teveccühünü** aramayarak;

huzurunda başkalarına bakmak, **meded aramak** o huzurun **edebine muhalif** olduğunu düşünmek ile o riyaadan kurtulup ihlası kazanır.

Her ne ise... bunda çok **derecat, meratib** var.

Herkes kendi hissesine göre ne kadar istifade edebilse, o kadar kâdır.

Risale-i Nur'da *riyaadan kurtaracak, ihlası kazandıracak* çok hakaik zikredildiğinden ona **havale edip**, burada kısa kesiyoruz.

İhlası kıran ve riyaya sevkeden pek çok esbabdan iki-üçünü **muhtasaran** beyan edeceğiz:

Birincisi:

Menfaat-ı maddiye cihetinden gelen rekabet, yavaş yavaş ihlası kırar.

Hem netice-i hizmeti de zedeler.

Hem o maddî menfaati de kaçırr.

Evet hakikat ve âhiret için çalışanlara karşı bu millet bir **hürmet** ve bir muavenet fikrini daima **beslemiş**.

Ve bilfiil onların hakikat-ı ihlaslarına ve *sadıkane olan hizmetlerine* bir cihette **iştirak etmek niyetiyle**, onların hacat-ı maddiyelerinin tedarikiyle meşgul olup, vakitlerini zayi' etmemek için, **sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip, hürmet etmişler**.

Fakat bu **muavenet** ve menfaat istenilmez, belki verilir.

It may not even be sought **through the tongue of disposition** by inwardly desiring it or **awaiting it**. It should rather be given **unexpectedly**, otherwise sincerity will be harmed.

It would otherwise bring a person close to the **prohibition** stated by the verse,

Nor sell my signs for a small price, (2:41, etc.)

and **in part** destroys the **action**.

The evil-commanding soul **selfishly** excites a feeling of rivalry towards a true brother and companion in that particular service by first **desiring and expecting such a material benefit**, **then not allowing it to go to someone else**.

Sincerity is damaged, and the **sacredness** of the service is lost, and the person becomes **disagreeable in the eyes of the people of reality**. He also loses the material benefit.

This subject needs much discussion, but I shall curtail it and only mention two **examples which will strengthen sincerity and true union between my true brothers**.

First Example:

'The worldly,' and even certain **politicians** and **secret societies** and **manipulators** of **society**, have adopted as their guiding principle, that of **shared property**, in order to procure wealth and power.

They do acquire an extra ordinary strength and **advantage**, despite all their **exploitation** and **losses**.

However, the **nature** of common property does not change **with sharing**, despite its many harms.

Although each partner is as though the owner and supervisor of the rest **in one respect**, he is unable to profit from it.

Nevertheless, if **the principle of shared property** is applied to **the works of the hereafter**, it accumulates vast benefits and produces no loss.

For it means that all the property passes to the hands of each partner.

For example, there are four or five men. With the idea of sharing, one of them brings paraffin, another a **wick**, another the lamp, another the mantle, and the fifth **matches**; they assemble the lamp and light it.

Each of them becomes the owner of a complete lamp.

If each of those partners has a full-length **mirror** on a wall, he will be reflected in it together with the lamp and room, **without deficiency or being split up**.

Just the same are **mutual participation** in **the goods of the hereafter** **through the mystery of sincerity**, and **co-operation through the mystery of brotherhood**, and joint enterprise **through the mystery of unity**.

Hem kalben arzu edip **muntazir kalmakla lisan-ı hal ile** dahi istenilmez, belki **ummadığı bir halde** verilir. Yoksa ihlası zedelenir.

Hem

وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

âyetinin **nehyine** yanaşır, **ameli kısmen** yanar.

İşte **bu maddî menfaati arzu edip muntazir kalmak**, **sonra** nefsi emmare **hodgeâmlik** cihetiyle, **o menfaati başkasına kaptırmamak** için, hakikî bir kardeşine ve o hususî hizmette arkadaşına karşı bir rekabet damarı uyandırır.

İhlası zedelenir, hizmette **kudsiyeti** kaybeder. *Ehl-i hakikat nazarında sakıl* bir vaziyet alır. Ve maddî menfaati de kaybeder.

Her ne ise.. bu hamur çok su götürür, kısa kesip yalnız *hakikî kardeşlerimin içinde sırr-ı ihlası ve samimî ittifakı kuvvetleştirecek* iki **misal** söyleyeceğim.

Birinci Misal:

Ehl-i dünya, büyük bir servet ve şiddetli bir kuvvet elde etmek için, hattâ bir kısım **ehl-i siyaset** ve hayat-ı **ictimaiye-i beşeriyenin** mühim **âmilleri** ve **komiteleri**, **iştirak-i emval** düsturunu kendilerine rehber etmişler.

Bütün **sû'-i istimalat** ve **zararları**yla beraber, hârika bir kuvvet, bir **menfaat** elde ediyorlar.

Halbuki **iştirak-i emvalin** çok zararlarıyla beraber, **iştirakle mahiyeti** değişmez.

Herbirisi umuma -gerçi **bir cihette** ve nezarete- mâlik hükmündedir, fakat istifade edemez.

Her ne ise.. bu **iştirak-i emval düsturu** **a'mal-i uhreviye**ye girse; zararsız azîm menfaate medardır.

Çünkü bütün emval, o **iştirak eden** her bir ferden eline tamamen geçmesinin sırrını taşıyor.

Çünkü nasıl ki dört beş adamdan **iştirak niyetiyle** biri gazyağı, biri **fıtil**, biri lâmba, biri şişe, biri **kibrit** getirip lâmbayı yaktilar.

Herbiri tam bir lâmbaya mâlik oluyor.

O **iştirak edenlerin** herbirinin bir duvarda büyük bir **âyinesi** varsa, herbirinin **noksansız, parçalanmadan** birer lâmba oda ile beraber âyinesine girer.

Aynen öyle de: **Emval-i uhreviyede sırr-ı ihlas ile iştirak** ve **sırr-ı uhuvvet ile tesanüd** ve **sırr-ı ittihad ile teşrik-ül mesaî**.

the total obtained by those joint acts, and all the light, enters the book of good deeds of each person taking part.

This is a fact and has been witnessed by the people of reality. It is required also by the breadth of divine mercy and munificence.

#220

My brothers! God willing, material benefits will not provoke rivalry among you.

You may possibly be deceived in regard to the benefits of the hereafter like some of those who follow the Sufi path.

But how can some personal, minor merit be compared with the merit and light manifested in respect of the shared actions mentioned in the above example?

Second Example:

Craftsmen are obtaining significant wealth by co-operating so as to profit more from the products of their crafts.

Formerly ten manufacturers of sewing needles all worked on their own, and the fruit of their individual labour was three needles a day.

Then following the rule of joint enterprise the ten men united.

One brought the iron, one lit the furnace, one pierced the needles, one placed them in the furnace, and another sharpened the points, and so on; each was occupied with only part of the process of needle-making.

Since the work in which one man was employed was simple, he did not waste time; he acquired skill and performed the work with considerable speed.

The manufacturers divided up the work performed in accordance with the rule of joint enterprise and the division of labour.

they saw that instead of three needles a day for each man, it worked out at three hundred.

This event was widely published among the craftsmen of 'the worldly' in order to encourage them to pool their labour.

My brothers! Since union and accord in worldly matters and in dense materials yield such results and advantages,

you can compare how vastly profitable it is for each to reflect in his own mirror through divine grace the light of all, which is luminous and pertains to the hereafter and does not need to be divided up and fragmented, and to gain the equivalent reward of all of them.

This huge profit should not be lost through rivalry and insincerity.

o iştirak-i a'malden hasıl olan umum yekûn ve umum nur herbirinin defter-i a'maline bitamamiha gireceği

ehl-i hakikat mabeyninde meşhud ve vaki'dir ve vüs'at-ı rahmet ve kerem-i İlahînin muktezasıdır.

İşte ey kardeşlerim! Sizleri inşaallah menfaat-ı maddiye rekabete sevktemeyecek.

Fakat menfaat-ı uhreviye noktasında bir kısım ehl-i tarikat alandıkları gibi, sizin de aldanmanız mümkündür.

Fakat şahsî, cüz'î bir sevab nerede; mezkûr misal hükmündeki iştirak-i a'mal noktasında tezahür eden sevab ve nur nerede?

İkinci Misal:

Ehl-i san'at, netice-i san'atı ziyade kazanmak için, iştirak-i san'at cihetinde mühim bir servet elde ediyorlar.

Hattâ dikiş iğneleri yapan on adam, ayrı ayrı yapmağa çalışmışlar. O ferdî çalışmanın her günde yalnız üç iğne, o ferdî san'atın meyvesi olmuş.

Sonra teşrik-ül mesaî düsturuyla on adam birleşmişler.

Biri demir getirip, biri ocak yandırıp, biri delik açar, biri ocağa sokar, biri ucunu sivriltir ve hâkeza; herbirisi iğne yapmak san'atında yalnız cüz'î bir işle meşgul olup,

iştigal ettiği hizmet basit olduğundan vakit zayi' olmayıp, o hizmette meleke kazanarak, gayet sür'atle işini görmüş.

Sonra, o teşrik-i mesaî ve taksim-i a'mal düsturuyla olan san'atın semeresini taksim etmişler.

Herbirisine bir günde üç iğneye bedel üçyüz iğne düştüğünü görmüşler.

Bu hâdis ehl-i dünyanın san'atkârları arasında, onları teşrik-i mesaîye sevk etmek için dillerinde destan olmuştur.

İşte ey kardeşlerim! Madem umûr-u dünyeviyede, kesif maddelerde böyle ittihad, ittifak ile neticeler, böyle azîm yekûn faideler verir;

acaba, uhrevî ve nuranî ve tecezzi ve inkısama muhtaç olmayarak ve fazl-ı ilahî ile herbirisinin âyinesine umum nur in'ikas etmek ve herbiri umurun kazandığı misil sevaba mâlik olmak, ne kadar büyük bir kâr olduğunu kıyas edebilirsiniz!

Bu azîm kâr, rekabetle ve ihlassızlık ile kaçınılmaz.

The Second Obstacle Destroying Sincerity:

This is to flatter the ego and give high status to the evil-commanding soul by attracting attention to oneself and public acclaim, *driven by* the desire for fame, renown, and position.

This is a serious spiritual sickness that also opens the door to the hypocrisy and self-centredness called “the hidden association of partners with God,” and damages sincerity.

My brothers! Our way in the service of the Qur'an is reality and brotherhood, and the true meaning of brotherhood is to annihilate one's personality among one's brothers and to prefer their souls to one's own.*

*{Yes, happy is he who, *in order to gain access to a large pool of fresh water filtered from the spring of the Qur'an*, casts his personality and egotism – *which are like blocks of ice* – into the pool and melts them.}

Rivalry of this sort arising from desire for rank and position should not therefore be provoked. It is altogether opposed to our way.

İhlası Kıran İkinci Mani:

Hubb-u câhtan gelen şöhratperestlik *saikasıyla* ve şan ü şeref perdesi altında teveccüh-ü âmmeyi kazanmak, nazar-ı dikkati kendine celbetmekle enaniyeti okşamak ve nefs-i emmareye bir makam vermektir ki,

en mühim bir maraz-ı ruhî olduğu gibi “şirk-i hafî” tabir edilen riyakârlığa, hodfüruşluğa kapı açar, ihlası zedeler.

Ey kardeşlerim! Kur'an-ı Hakîm'in hizmetindeki mesleğimiz hakikat ve uhuvvet olduğu ve uhuvvetin sırrı; “şahsiyetini kardeşler içinde fânî edip, onların nefislerini kendi nefisine tercih etmek” olduğundan,*

*{(Haşiye): Evet bahtiyar odur ki; *kevser-i Kur'anîden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için*, bir buz parçası nev'indeki şahsiyetini ve enaniyetini o havuz içine atıp eritendir.}

mabeynimizde bu nevi hubb-u câhtan gelen rekabet tesir etmemek gerektir. Çünkü mesleğimize bütün bütün münafîdir.

The brothers' **honour** may be all the individuals' generally; so I am hopeful that **sacrificing** that **great collective honour** for personal, selfish, **competitive**, **minor** fame and renown is far from being something the Risale-i Nur students would do.

Yes, the heart, mind, and spirit of the Risale-i Nur students would not **stoop** to such lowly, harmful, **inferior** things.

But everyone has an **evil commanding soul**, and sometimes **the soul's emotions** affect certain veins of character, and **predominate** to an extent **in spite of** the heart, mind, and spirit;

I am not **accusing** your hearts, minds, and spirits. I have **confidence** in you because of the effect of the Risale-i Nur.

But the soul, **desires**, emotions, and **imagination** sometimes deceive. For this reason you sometimes receive severe **warnings**.

The severity looks to the **soul**, **emotions**, desires, and imagination; act **cautiously**.

Yes, if our way had been subjection to a shaykh, there would have been a single rank, or **limited** ranks,

and **numerous capacities** would have been appointed to them. There could have been **envy** and **selfishness**.

But our way is brotherhood. Among brothers there is no position of father among them, nor can they assume the position of **spiritual guide**.

In brotherhood ranks are broad and cannot be the **cause** of **envious jostling**.

At the most brother helps and supports brother; he **completes** his service.

Evidence that much harm and many mistakes have resulted from the envy, **greed for spiritual reward**, and **high aspirations** of the paths of spiritual guides

are the **conflict** and **rivalry** among those who follow them despite their vast attainments, perfections and benefits, which have had **the disastrous consequence** of their vast and sacred power being unable to withstand **the gales of innovation**.

The Third Obstacle:

This is fear and **greed**.

This obstacle has been explained comprehensively in **The Six Attacks** together with other obstacles.

See, Bediuzzaman Said Nursi, Letters 1928-1932 (Istanbul: Sözler Neşriyat, new edn. 2009) the Sixth Section of the Twenty-Ninth Letter, pp. 474-90.(Tr.)

Madem kardeşlerin **şerefi** umumiyetle her ferde ait olabilir; o **büyük şeref-i manevîyi**, şahsî, hodfuruşane, **rekabetkârane**, **cüz'î** bir şerefe ve şöhrete **feda etmek**; Risale-i Nur şakirdlerinden yüz derece uzak olduğu ümidindeyim.

Evet Risale-i Nur şakirdlerinin kalbi, aklı, ruhu; böyle aşağı, zararlı, **süflî** şeylere **tenezzül** etmez.

Fakat herkeste **nefs-i emmare** bulunur. Bazı da **hissiyat-ı nefsiye** damarlara ilişir. Bir derece **hükümünü**; kalb, akıl ve ruhun **rağmına** olarak **icra eder**.

Sizlerin kalb ve ruh ve aklınızı **ittiham** etmem. Risale-i Nur'un verdiği tesire binaen **itimad** ediyorum.

Fakat nefis ve **heva** ve hiss ve **vehim** bazan aldatıyorlar. Onun için, bazan şiddetli **ikaz** olunuyorsunuz.

Bu şiddet, **nefs** ve heva ve **hiss** ve vehme bakıyor; **ihtiyatlı** davranınız.

Evet eğer mesleğimiz şeyhlik olsa idi, makam bir olurdu veyahut **mahdud** makamlar bulunurdu.

O makama **müteaddid istidadlar** namzed olurdu. **Gıbtakârane** bir **hodgâmlık** olabilir.

Fakat mesleğimiz uhuvvettir. Kardeş kardeşe peder olamaz, **mürşid** vaziyetini takınamaz.

Uhuvvetteki makam geniştir. **Gıbtakârane müzahameye medar** olamaz.

Olsa olsa, kardeş kardeşe muavin ve zahîr olur; hizmetini **tekmil eder**.

Pederane, mürşidane mesleklerdeki gıbtakârane **hırs-ı sevab** ve **ulüvv-ü himmet** cihetiyle çok zararlı ve hatarlı neticeler vücuda geldiğine delil:

Ehl-i tarîkatın o kadar mühim ve azîm kemalâtları ve menfaatleri içindeki **ihtilafatın** ve **rekabetin** verdiği **vahim neticeler**dir ki; onların o azîm, kudsî kuvvetleri **bid'a rüzgârlarına** karşı dayanamıyor.

Üçüncü Mani:

Korku ve **tama**'dır.

Bu mani diğer bir kısım manilerle beraber **Hücumat-ı Sitte**'de tamamiyle izah edildiğinden

We therefore refer you to that, and making all the most **beautiful names** of the Most Merciful of the Merciful our **intercessor**, we beseech that *He will grant us success in attaining complete sincerity.*

O God! For the sake of Sura al-Ikhlâs, place us among Your servants who attain sincerity.

Amen. Amen.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are (All-Knowing, All-Wise.(2:32

ona havale edip, Cenab-ı Erhamürrahimîn'den bütün **esma-i hüsnâsını şefaatçı** yapıp niyaz ediyoruz ki: "*Bizleri ihlas-ı tâmmе muvaffak eylesin.*

Âmîn.

اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ سُورَةِ الْاِخْلَاصِ اجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ
الْمُخْلِصِيْنَ الْمَخْلَصِيْنَ اٰمِيْنَ اٰمِيْنَ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

#222

A Confidential Letter To Some Of My Brothers

I shall mention a point concerning two Hadiths to my brothers *who become bored of writing, and prefer other recitations during the Three Months, the months of worship, to writing out the Risale-i Nur, although to do this is worship in fiverespects.* The two Hadiths are these:

*{We asked for an **explanation** of the five sorts of **worship** which our Master indicates in this valuable letter.

The explanation we received is below:

- To **strive** against the people of misguidance, *the most important struggle.*
- To **serve** our Master in the form of helping him **spread the truth.**
- To serve Muslims in respect of **belief.**
- To **obtain** knowledge by means of the pen.
- To **perform worship** in the form of **reflective thought, one hour of which may sometimes be equal to a year's worship.**

Signed: Rüştü, Hüsrev, Re'fet}

The First:

"At the Last Judgement, the **ink** spent by the **scholars** of religion will weigh equally to the blood of the **martyrs.**"

al-Ghazali, Ihya 'Ulum al-Din, i, 6; al-Munawi, Fayd al-Qadir, vi, 466; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 561; al-Suyuti, Jami' al-Saghir, No: 10026.

Bir Kısım Kardeşlerime Hususî Bir Mektubdur

Yazıda usanan ve ibadet ayları olan şuhur-u selâsede sair evradı, beş cihetle ibadet sayılan (Haşiye) Risale-i Nur yazısına tercih eden kardeşlerime iki hadîs-i şerifin bir nüktelerini söyleyeceğim.

*{(Haşiye): Bu kıymetli mektubda Üstadımızın işaret ettiği beş nevi **ibadetin** kendilerinden **izahını** talep ettik.

Aldığımız izah aşağıya yazılmıştır.

- 1 - *En mühim bir mücadele olan* ehl-i dalaletle karşı manen **mücadele** etmektir.
- 2 - Üstadına **neşr-i hakikat** cihetinde yardım suretiyle **hizmet** etmektir.
- 3 - Müslümanlara **iman** cihetinde **hizmet** etmektir.
- 4 - Kalemle ilmi **tahsil** etmektir.
- 5 - *Bazan bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen* **tefekkrûr olan ibadeti** yapmaktır.

Rüşdü, Hüsrev, Re'fet}

Birincisi:

يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ بِدِمَاءِ الشُّهَدَاءِ

-ev kema kal-

Yani: "**Mahşerde ülema-i hakikatın** sarfettikleri **mürekkebi, şehidlerin kanıyla** müvazene edilir; o kıymette olur."

The Second:

Whoever adheres to my Sunna when my community is corrupted shall earn the reward of a hundred martyrs.

Ibn 'Adiyy, al-Kamil fi'l-Du'afa', ii, 739; al-Mundhiri, al-Targhib wa'l-Tarhib, i, 41; Tabarani, al-Majma' al-Kabir, 1394; 'Ali ibn Husamuddin, Muntakhabat Kanz al-'Ummal, i, 100; al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, vii, 282.

That is, those who adhere to and serve the Prophet's (UWBP) practices and the Qur'an's truths when innovations and misguidance are rife may gain the reward of a hundred martyrs.

O my brothers who weary of writing out of laziness! And O my brothers who lean to Sufism!

These two Hadiths show that the black light flowing from your blessed, pure pens serving the truths of belief and mysteries of the Shari'a and practices of the Prophet (UWBP) at a time such as this – even a drop of their water-of-life-like ink –

may win for you on the Day of Judgement reward equal to a hundreddrops of martyrs' blood. So try to win it!

If you say:

It says "scholars" in the Hadith and some of us are only scribes.

The Answer:

Anyone who reads these treatises for a year and comprehends and accepts them, may become a valuable, exacting scholar at this time.

Even if he does not understand them, since the Risale-i Nur students have a collective personality, doubtless it is learned.

As for your pens, they are the immaterial fingers of that collective personality.

With your good opinion of me, you have afforded me the position of Master (Ustad) and religious scholar, and attached yourselves to me although in my view I am unworthy.

I am unlettered and have difficulty in writing, so your pens may be thought of as mine; you will receive the reward indicated in the Hadith.

Said Nursi

#223

İkincisi:

مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

-ev kema kal-

Yani: "Bid'aların ve dalaletlerin istilâsı zamanında Sünnet-i Seniyeye ve hakikat-ı Kur'aniyeye temessük edip hizmet eden, yüz şehid sevabını kazanabilir."

Ey tenbellik damarıyla yazıdan usanan ve ey sofi-meşreb kardeşler!

Bu iki hadîsin mecmuu gösterir ki: Böyle zamanda hakaik-i imaniyeye ve esrar-ı şariat ve Sünnet-i Seniyeye hizmet eden mübarek hâlis kalemlerden akan siyah nur veya âb-ı hayat hükmünde olan mürekkeblerin bir dirhemi,

şühedanın yüz dirhem kanı hükmünde yevm-i mahşerde size faide verebilir. Öyle ise, onu kazanmaya çalışınız.

Eğer deseniz:

Hadîste "âlim" tabiri var, bir kısmımız yalnız kâtibiz.

Elcevab:

Bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan; bu zamanın mühim, hakikatlı bir âlimi olabilir.

Eğer anlamasa da, madem Risale-i Nur şakirdlerinin bir şahs-ı manevîsi var, şübhesiz o şahs-ı manevî bu zamanın bir âlimidir.

Sizin kalemlerinize ise, o şahs-ı manevînin parmaklarıdır.

Kendi nokta-i nazarımda liyakatsiz olduğum halde, haydi hüsn-ü zannınıza binaen bu fakire bir üstadlık ve tebaiyet noktasında bir âlim vaziyetini verdiğinizden bağlanmışsınız.

Ben ümmi ve kalemsiz olduğum için, sizin kalemleriniz benim kalemim sayılır, hadîste gösterilen ecri alırsınız.

Said Nursî

The Twenty-second Flash

Yirmiikinci Lem'a

In His Name, be He glorified!

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

This highly confidential short treatise, which I wrote twenty-two years ago specifically for my closest and most select and sincere brothers while in the village of Barla in the Province of Isparta, I am dedicating to Isparta's just Governor, judiciary, and police. This is because of the concern shown by both the people and the authorities of Isparta.

If appropriate, several copies should be written by typewriter in either the old or new letters

so that those who have been holding me under surveillance and searching out my secrets these twenty-five years may know that

I have no hidden secrets whatsoever. They should know that my most hidden secret is this treatise!
Said Nursi

Three Indications

[While being the Third Matter of the Seventeenth Note of the Seventeenth Flash,

because of the harshness and comprehensiveness of the questions and strength and brilliance of the answers,

this was incorporated in the Flashes as the Twenty-Second Flash of the Thirty-First Letter. The Flashes had to give it a place.

It is confidential and special to my most select, sincere, and loyal brothers.]

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

And if anyone puts his trust in God, sufficient is [God] for him. For God will surely accomplish His purpose. Verily for all things has God appointed a due proportion. (65:3)

This matter consists of three indications

#224

First Indication

An important question about my person and the Risale-i Nur.

Many people ask, "Although you have not meddled in 'the worldly's' world, why do they meddle in your hereafter at every opportunity?

Whereas no government's laws interfere with recluses and people who have abandoned the world?"

The Answer: The New Said's reply to this question is silence. The New Said says: "Let divine determining give the answer for me."

Nevertheless, since I'm compelled to, the Old Said's head, which the New Said has borrowed on trust, says:

Isparta'nın âdil valisine ve adliyesine ve zabıtasına.. en mahrem ve en has ve hâlis kardeşlerime mahsus olarak yirmiiki sene evvel Isparta'nın Barla nahiyesinde iken yazdığım gayet mahrem bu risaleciğimi Isparta milletiyle ve hükûmetiyle âlâkadarlığını gösterdiği için takdim ediyorum.

Eğer münasib görölse, ya yeni veya eski harfle daktilo ile birkaç nüsha yazılsın ki,

yirmibeş otuz senedir esrarımı arayanlar ve tarassud edenler de anlasınlar ki; gizli hiçbir sırrımız yok.

Ve en gizli bir sırrımız, işte bu risaledir; bilsinler!
Said Nursî

İşarat-ı Selâse

[Onyedinci Lem'anın Onyedinci Notasının Üçüncü Mes'elesi iken

suallerinin şiddet ve şümulüne ve cevaplarının kuvvet ve parlaklığına binaen,

Otuzbirinci Mektub'un Yirmiikinci Lem'ası olarak Lemaat'a karıştı. Lem'alar bu Lem'aya yer vermelidirler.

Mahremdir; en has ve hâlis ve sadık kardeşlerimize mahsustur.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

Bu Mes'ele "Üç İşaret"tir.

Birinci İşaret

Şahsıma ve Risale-i Nur'a ait mühim bir sual.

Çoklar tarafından deniliyor ki: Sen, ehl-i dünyanın dünyasına karışmadığın halde, nedendir ki, her fırsatta onlar senin âhiretine karışıyorlar.

Halbuki hiçbir hükûmetin kanunu, târik-üd dünya ve münzevilere karışmıyor?

Elcevab: Yeni Said'in bu suale karşı cevabı sükûttur. Yeni Said: "Benim cevabımı kader-i İlahî versin" der.

Bununla beraber mecburiyetle, emaneten istiare ettiği Eski Said'in kafası diyor ki:

those who should give the answer to this question are the authorities of Isparta Province, and its people.

For they are much more concerned with the meaning underlying this question than I am.

Since the administration, which consists of thousands of people, and the people, who number hundreds of thousands, are obliged to consider it and defend it in my place,

why should I speak with the prosecutors unnecessarily, and defend myself?

I have been in this province for nine years, and I am gradually turning my back more and more on their world.

No aspect of my life has remained hidden. Even my most secret and confidential treatises have come into the hands of the government and some of the deputies.

If I had meddled at all in worldly matters, which would have caused 'the worldly' alarm and anxiety, or if I had made any attempt to meddle, or if I had had any idea of doing so,

this province and the local government in the towns would have known. But although I have been under their scrutiny and surveillance for nine years,

and I too have not hesitated to divulge my secrets to those who have visited me, the authorities have remained silent and have not bothered me.

If I had displayed any fault that could have been harmful to this country's happiness and future, and to its people,

over this nine years everyone from the Governor to the village police chief would have been responsible.

So to save themselves from such responsibility they are obliged to defend me in the face of those who make molehills into mountains concerning me, and make the mountains into molehills.

In which case, I refer this question to them to answer.

#225

The reason the people of this province are mostly obliged to defend me more than I do myself is that

with hundreds of treatises that have demonstrated their effectiveness materially and in fact, I have worked these nine years for their eternal life and strength of belief and happiness in life, for they are both brothers, and friends, and blessed;

and no upset or harm at all has been suffered by anyone on account of the treatises; and not the slightest sign of anything political or worldly has been encountered;

Bu suale cevap verecek, Isparta vilayetinin hükûmetidir ve şu vilayetin milletidir.

Çünkü bu hükûmet ve şu millet, benden çok ziyade bu sualin altındaki mana ile alâkadırlar.

Madem binler efradı bulunan bir hükûmet ve yüzbinler efradı bulunan bir millet benim bedelime düşünmeye ve müdafaa etmeye mecburdur.

Ben neden lüzumsuz olarak müddeilerle konuşup müdafaa edeyim.

Çünkü dokuz senedir ben bu vilayetteyim; gittikçe daha ziyade dünyalarına arkamı çeviriyorum.

Hiçbir halim de mestur kalmamış. En gizli, en mahrem risalelerim dahi hükûmetin ve bazı meb'usların ellerine geçmiş.

Eğer ehl-i dünyayı telaşa ve endişeye düşürecek dünyevî bir karışmak halim ve karıştırmak teşebbüsüm ve fikrim olsaydı,

bu vilayet ve kazalardaki hükûmet, dokuz sene dikkat ve tecessüs ettikleri halde

ve ben de çekinmeyerek yanıma gelenlere esrarımı beyan ettiğim halde, hükûmet bana karşı sükût edip ilişmediler.

Eğer milletin ve vatanın saadetine ve istikbaline zarar verecek bir kabahatim varsa,

dokuz seneden beri valisinden tut, köy karakol kumandanına kadar kendilerini mes'ul eder.

Onlar kendilerini mes'uliyetten kurtarmak için, hakkımda habbeyi kubbe yapanlara karşı, kubbeyi habbe yapıp beni müdafaa etmeye mecburdurlar.

Öyle ise bu sualin cevabını onlara havale ediyorum.

Amma şu vilayetin milleti, umumiyetle benden ziyade beni müdafaa etmek mecburiyetleri şundandır ki;

bu dokuz senedir hem kardeş, hem dost, hem mübarek olan bu milletin hayat-ı ebediyesine ve kuvvet-i imaniyesine ve saadet-i hayatiyesine bilfiil ve maddeten tesirini gösteren yüzer risalelerle çalıştığımızı

ve hiçbir dağdağa ve zarar, hiç kimseye o risaleler yüzünden gelmediği ve hiçbir garazkârane tereşsuhat-ı siyasiye ve dünyeviye görülmediği

and, praise be to God, by means of the Risale-i Nur, this province of Isparta has gained in respect of strength of belief and firmness in religion a degree of blessedness resembling the blessedness of Damascus in former times and of al -Azhar in Egypt;

and the Risale-i Nur has made the power of belief prevail over indifference and the desire to worship prevail over vice in the province, and has made it more religious than any other province.

Since this is the case, all its people, even supposing they are irreligious, are obliged to defend me and the Risale-i Nur.

While they have such important rights of defence, my unimportant right does not drive me to defend myself now that I, lacking all power, have completed my duty and, thanks be to God, thousands of students have worked and are working in my place.

Someone with so many thousands of advocates does not defend his own case.

Second Indication

The answer to a critical question.

‘The worldly’ ask: “Why are you angry with us? You have not made application to us even once, and are silent.

You complain about us bitterly, saying that we are unjust towards you.

But we have our principles, we have our particular rules as demanded by the times, and you do not accept that they should be applied to you.

The person who applies the law is not a tyrant, and the person who does not accept the law is rebellious.

For instance, in this age of freedom and new republican era which we have inaugurated, the principle -on the basis of equality- of abolishing oppression and subjugation of others is as though our fundamental law.

However, it is understood from your open behaviour and your adventurous life in the former period that whether by assuming the position of hoja or of being an ascetic, you try to draw the public gaze on yourself and attract attention, so to secure a power and social position outside the government’s influence.

This may appear desirable within -according to current terminology- the despotic tyranny of the bourgeoisie.

But since the principles of pure socialism and bolshevism, which have emerged with the awakening and ascendancy of the common people, are more conformable with our interests,

we have accepted them, and your position is disagreeable to us; it opposes our principles.

ve "Lillahilhamd" şu Isparta vilayeti, eski zamanın Şam-ı Şerifinin mübarekiyeti ve âlem-i İslâmın medrese-i umumîsi olan Mısır'ın Câmi-ül Ezher'i mübarekiyeti nev'inden, kuvvet-i imaniye ve salabet-i diniye cihetinde bir mübarekiyet makamını Risale-i Nur vasıtasıyla kazanarak;

bu vilayette, imanın kuvveti lâkaydlığa ve ibadetin iştıyakı sefahete hâkim olmasını ve umum vilayetlerin fevkinde bir meziyet-i dindaraneyi Risale-i Nur bu vilayete kazandırdığından,

elbette bu vilayetdeki umum insanlar, hattâ faraza dinsizi de olsa, beni ve Risale-i Nur'u müdafaaya mecburdur.

Onların çok ehemmiyetli müdafaa hakları içinde, benim gibi vazifesini bitirmiş ve "Lillahilhamd" binlerle şakirdler benim gibi bir âcizin yerinde çalışmış ve çalıştığı hengâmda, ehemmiyetsiz cüz'î hakkım beni müdafaaya sevketmiyor.

Bu kadar binlerle dava vekilleri bulunan bir adam, kendi davasını kendi müdafaa etmez.

İkinci İşaret

Tenkidkârane bir suale cevabdır.

Ehl-i dünya tarafından deniliyor ki: Sen neden bizden küstün? Bir defa olsun hiç müracaat etmeyip sükût ettin?

Bizden şiddetli şekva edip "Bana zulmediyorsunuz!" diyorsun.

Halbuki bizim bir prensibimiz var, bu asrın muktezası olarak hususî düsturlarımız var. Bunların tatbikini sen kendine kabul etmiyorsun.

Kanunu tatbik eden zalim olmaz, kabul etmeyen isyan eder.

Ezcümle: Bu asr-ı hürriyette ve bu yeni başladığımız cumhuriyetler devrinde, müsavat esası üzerine tahakküm ve tagallübü kaldırmak düsturu, bizim bir kanun-u esasımız hükmüne geçtiği halde,

sen kâh hocalık, kâh zâhidlik suretinde teveccüh-ü âmmeyi kazanarak, nazar-ı dikkati kendine celbederek, hükûmetin nüfuzu haricinde bir kuvvet, bir makam-ı içtimaî elde etmeye çalıştığın, zahir halin ve eski zamandaki macera-yı hayatının delaletiyle anlaşılıyor.

Bu hal ise, -şimdiki tabir ile- burjuvaların müstebidane tahakkümleri içinde hoş görünebilir.

Fakat bizim tabaka-i avamın intibahıyla ve galebesiyle tezahür eden tam sosyalizm ve bolşevizm düsturları, bizim daha ziyade işimize yaradığı için;

o sosyalizm düsturlarını kabul ettiğimiz halde, senin vaziyetin bize ağır geliyor, prensiplerimize muhalif düşüyor.

For this reason you do not have the right to complain about or be angry at the distress we cause you.”

The Answer: If someone who opens up a new way in the life of humansociety does not act in conformity with the natural laws in force in the universe,

he cannot be successful in beneficial works and in progress. All his acts come to serve the interests of evil and destruction.

#226

Since actions have to be in conformity with the natural laws,

absolute equality can be applied only by changing human nature and removing the fundamental wisdom in the mankind’s creation.

Yes, by birth and the way I have lived I am from the class of common people,

and I am one of those who by temperament and intellectually have accepted the way of equality of rights.

And due to compassion and the justice proceeding from Islam, I am a person who for a long time has opposed and worked against the despotism and oppression of the elite class called the bourgeoisie.

I therefore support total justice with all my strength, and oppose tyranny, oppression, arbitrary power, and despotism.

However, human nature and the underlying wisdom in humankind are contrary to the law of absolute equality.

For to demonstrate His perfect power and wisdom, the All-Wise Creator produces many crops from a single thing,

causes many books to be written on a single page, and causes many functions to be performed by a single thing;

and in the same way, He causes the duties of thousands of species to be carried out by humankind.

It is because of this great mystery that Almighty God created man with a nature that would produce the shoots of thousands of species and display the levels of the thousands of other species of living creatures.

No limit was placed on his powers, subtle faculties, and senses like the other animals; since He left him free and gave him a capacity whereby his senses could roam through endless degrees,

although only one species, mankind became like thousands of species. For this reason, man became vicegerent of the earth, the result of the universe, and monarch of animate beings.

The most important leaven and mechanism giving rise to the variety in mankind is competition and the true virtue resulting from belief.

Onun için sana verdiğimiz sıkıntıdan şekvaya ve küsmeye hakkın yoktur?

Elcevab: Hayat-ı içtimaiye-i beşeriyede bir çığır açan, eğer kâinattaki kanun-u fıtrata muvafık hareket etmezse;

hayırlı işlerde ve terakkide muvaffak olamaz. Bütün hareketi şerr ve tahrib hesabına geçer.

Madem kanun-u fıtrata tatbik-i harekete mecburiyet var;

elbette fıtrat-ı beşeriyeyi değiştirmek ve nev-i beşerin hilkatindeki hikmet-i esasiyeyi kaldırmakla, mutlak müsavat kanunu tatbik edilebilir.

Evet ben, neseben ve hayatça avam tabakasındayım.

Ve meşreben ve fikren "müsavat-ı hukuk" mesleğini kabul edenlerdenim.

Ve şefkaten ve İslâmiyetten gelen sırr-ı adalet ile, burjuva denilen tabaka-i havassın istibdad ve tahakkümlerine karşı eskiden beri muhalefetle çalışanlardayım.

Onun için bütün kuvvetimle adalet-i tâmmeye lehinde, zulüm ve tagallübün ve tahakküm ve istibdadın aleyhindeyim.

Fakat nev-i beşerin fıtratı ve sırr-ı hikmeti, müsavat-ı mutlaka kanununa zıddır.

Çünkü Fâtır-ı Hakîm, kemal-i kudret ve hikmetini göstermek için, az bir şeyden çok mahsulât aldırır

ve bir sahifede çok kitablara yazdırır ve birşey ile çok vazifeleri yaptırdığı gibi,

beşer nev'i ile de binler nev'in vazifelerini gördürür.

İşte o sırr-ı azîmdendir ki: Cenab-ı Hak, insan nev'ini binler nevileri sünbül verecek ve hayvanatın sair binler nevileri kadar tabakat gösterecek bir fıtratta yaratmıştır.

Sair hayvanat gibi kuvalarına, latifelerine, duygularına hadd konulmamış; serbest bırakıp hadsiz makamatta gezecek istidad verdiğinden,

bir nevi iken binler nevi hükmüne geçtiği içindir ki, arzın halifesi ve kâinatın neticesi ve zîhayatın sultanı hükmüne geçmiştir.

İşte nev-i insanın tenevvüünün en mühim mayesi ve zenbereği; müsabaka ile, hakikî imanlı fazilettir.

Virtue can only be removed through changing human nature, extinguishing the reason, killing the heart, and annihilating the spirit.

Yes, this age with its awesome tyranny under the veil of freedom deserves to be struck in the face with the following masterly lines,

which, written by a most important person*, have been wrongly brandished in his face, although he deserved no slap:

It is not possible through tyranny and injustice to destroy freedom;

Try to remove consciousness, if you can, from humankind.

**{Namık Kemal (1840-1888) in his famous kaside}*

In place of these lines, I say, in order to strike this age in the face:

It is not possible through tyranny and injustice to destroy reality;

Try to annihilate the heart, if you can, in humankind...

#227

Or,
It is not possible through tyranny and injustice to destroy virtue;

Try to annihilate the conscience, if you can, in humankind.

Yes, just as the virtue arising from belief cannot be the cause of oppression, so it cannot be the cause of despotism.

Oppression and arbitrary despotism indicate the absence of virtue.

The chief way the people of virtue in particular interfere in the life of society is through impotence, poverty, and humility.

All praise be to God, my life has passed on this way, and is passing on it.

I do not claim this out of pride, saying that I possess some virtue. I say the following as thanks and to make known a divine bounty:

Through His grace and munificence, Almighty God bestowed on me the virtue of working for the sciences of belief and the Qur'an.

All praise be to God, throughout my life I have spent this divine bounty for the benefit and happiness of this Muslim nation,

and just as at no time have I used it to dominate and oppress people,

Fazileti kaldırmak, mahiyet-i beşeriyenin tebdiliyle, aklın söndürülmesiyle, kalbin öldürülmesiyle, ruhun mahvedilmesiyle olabilir.

Evet şu hürriyet perdesi altında müdhiş bir istibdadı taşıyan şu asrın gaddar yüzüne çarpılmaya lâyık iken

ve halbuki o tokada müstehak olmayan gayet mühim bir zâtın yanlış olarak yüzüne savrulan kâmilane şu sözün:

Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile, imha-yı hürriyet;

Çalış idraki kaldır, muktedirsен âdemiyyetten.

Sözünün yerine, bu asrın yüzüne çarpmak için ben de derim:

Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile, imha-yı hakikat;

Çalış kalbi kaldır, muktedirsен âdemiyyetten.

Veyahut:
Ne mümkün zulm ile, bîdâd ile, imha-yı fazilet;

Çalış vicdanı kaldır, muktedirsен âdemiyyetten.

Evet imanlı fazilet, medar-ı tahakküm olmadığı gibi, sebeb-i istibdad da olamaz.

Tahakküm ve tagallüb etmek, faziletsizliktir.

Ve bilhassa ehl-i faziletin en mühim meşrebi, acz ve fakr ve tevazu ile hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeye karışmak tarzındadır.

"Lillahilhamd" bu meşreb üstünde hayatımız gitmiş ve gidiyor.

Ben kendimde fazilet var diye fahr suretinde dava etmiyorum. Fakat nimet-i İlahiyyeyi tahdis suretinde, şükretmek niyetiyle diyorum ki:

Cenab-ı Hak fazl u keremiyle, ulûm-u imaniye ve Kur'aniyyeye çalışmak ve fehmetmek faziletini ihsan etmiştir.

Bu ihsan-ı İlahîyi bütün hayatımda "Lillahilhamd" tevfik-i İlahî ile şu millet-i İslâmiyenin menfaatine, saadetine sarfederek;

hiçbir vakit vasıta-i tahakküm ve tagallüb olmadığı gibi;

so for an important reason I detest public attention and being fêted by people, which is sought after by the neglectful; I flee from it.

Twenty years of my former life were lost because of it, so I look on it as harmful for me. But since I know that public attention is a sign that the people like the Risale-i Nur, I do not put them off.

O you whose view is restricted to the life of this world! In no way have I meddled in your world, nor have I had anything to do with your principles, nor as is testified to by my life these nine years of captivity, have I had any intention or desire to meddle in the world again.

So according to what law have you inflicted all this surveillance and oppression on me as though I were an old oppressor who was ever ready to seize an opportunity and supported the idea of tyranny and despotism?

No government in the world permits such treatment over and above the law, nor is it recommended by anyone.

It is not only me who is sick of the ill-treatment I have had meted out to me so far, if they knew of it all mankind would be disgusted, and even the universe!

Third Indication

A fallacious, crazy question.

Some members of the judiciary say: "Since you reside in this country, you should abide by its republican laws.

So why do you elude those laws under the cloak of being a recluse?

For instance, according to the present laws of the government, it is opposed to one of the principles of the republic, which is based on equality, to assume some virtue, some merit, outside one's duty, and through it to dominate some of the nation and exercise power and influence.

Why do you have your hand kissed, though you hold no position? Why do you assume a position advertising yourself and wanting the people to listen to you?"

#228

The Answer: Those who apply the law, may apply it to others after first applying it to themselves.

If you apply a principle to others which you have not applied to yourselves, you are infringing and opposing your own principle and law before anyone.

You want to apply this law of absolute equality to me.

ekser ehl-i gafletçe matlub olan teveccüh-ü nâs ve hüsn-ü kabul-ü halk dahi, mühim bir sırâ binaen benim menfurumdur; onlardan kaçıyorum.

Yirmi sene eski hayatımı zayı' ettiği için onları kendime muzır görüyorum. Fakat Risale-i Nur'u beğenmelerine bir emare biliyorum, onları küstürmüyorum.

İşte ey ehl-i dünya! Dünyanıza hiç karışmadığım ve prensiplerinize hiçbir cihet-i temasım bulunmadığı ve dokuz sene esaretteki bu hayatımın şهادetiyle yeniden dünyaya karışmaya hiçbir niyet ve arzum yokken,

bana eski bir mütegalib ve daima fırsatı bekleyen ve fikr-i istibdad ve tahakkümü taşıyan bir adam gibi yapılan bunca tarassud ve tazyikiniz, hangi kanun iledir? Hangi maslahat iledir?

Dünyada hiçbir hükûmet böyle fevk-al kanun ve hiçbir ferdin tasvibine mazhar olmayan bir muameleye müsaade etmediği halde,

bana karşı yapılan bu kadar bed muamelelere, yalnız değil benim küsmem, belki eğer bilse nev-i beşer küser, belki kâinat küsüyor!..

Üçüncü İşaret

Mağlatalı divanecesine bir sual.

Bir kısım ehl-i hüküm diyorlar ki: Madem sen bu memlekette duruyorsun; şu memleketin cumhurî kanunlarına inkıyad etmek lâzım gelirken

sen neden inziva perdesi altında kendini o kanunlardan kurtarıyorsun?

Ezcümle; şimdiki hükûmetin kanununda, vazife haricinde bir meziyeti, bir fazileti kendine takıp, onunla bir kısım millete tahakküm edip nüfuzunu icra etmek, müsavat esasına istinad eden cumhuriyetin bir düsturuna münafidir.

Sen neden vazifesiz olduğun halde elini öptürüyorsun? Halk beni dinlesin diye hodefüruşane bir vaziyet takınıyorsun?

Elcevab: Kanunu tatbik edenler evvelâ kendilerine tatbik ettikten sonra başkasına tatbik edebilirler.

Siz kendinize tatbik etmediğiniz bir düsturu başkasına tatbik etmekle, herkesten evvel siz düsturunuzu, kanununuzu kırılıyorsunuz ve karşı geliyorsunuz.

Çünkü bu müsavat-ı mutlaka kanununun bana tatbikini istiyorsunuz.

So I say this: Whenever a common soldier rises to the social rank of a field marshal and shares in the respect and acclaim the nation shows to the field marshal and is the object of acclaim and respect the same as him;

or whenever the field marshal becomes as common as the soldier and assumes the soldier's lowly position and he retains no value whatsoever outside his duty;

and whenever the most brilliant military commander who leads the army to victories receives public acclaim, respect and affection equal to that of the dimmest common soldier;

then as required by this law of equality of yours, you can tell me: "Don't call yourself a hoja! Don't accept respect! Deny your virtue! Serve the servants, and take beggars as your friends!"

If you say: "Respect, social position, and public attention are in regard to functions and particular to those who perform them when they are performing them.

But you have no function, so you may not accept the people's respect as though you did have one."

The Answer: If man consisted only of a body, and he were going to live in this world for ever, and if the door of the grave were closed and death had been killed,

then his duties and functions would have been limited to those of the army and government officials, and what you say would have had some meaning.

But since man does not consist only of a body, and his heart, tongue, mind, and brain cannot be plucked out to feed his body; they cannot be annihilated; they too have to be administered.

And since the door of the grave does not close, and since anxiety for the future beyond the grave is the most pressing question for everyone,

then the duties based on the respect and obedience of the nation are not restricted to the social, political, and military duties looking to its worldly life.

Yes, just as it is a duty to give a passport to those travelling abroad,

*so is it a duty to give a passport to those travelling to post-
eternity and to give them a light for that dark way, and
there is no other duty so important.*

It is a duty that can be denied only by denying death and giving the lie to the testimony of the thirty thousand witnesses who every day set their signatures with the seals of their corpses on the claim "Death is a reality," affirming it.

#229

Since there are moral and spiritual duties based on moral and spiritual needs,

Ben de derim: Ne vakit bir nefer, bir müşirin makam-ı içtimaîsine çıkarsa ve milletin o müşire karşı gösterdikleri hürmet ve teveccühe iştirak ederse ve onun gibi o teveccüh ve hürmete mazhar olursa

veyahut o müşir, o nefer gibi âdileşirse ve o neferin sönük vaziyetini alırsa ve o müşirin vazife haricinde hiçbir ehemmiyeti kalmazsa..

hem eğer, en zeki ve bir ordunun muzafferiyetine sebebiyet veren bir erkân-ı harb reisi, en aptal bir neferle teveccüh-ü âmmeye ve hürmet ve muhabbette müsavata girerse;

o vakit sizin bu müsavat kanununuz hükmünce bana şöyle diyebilirsiniz: "Kendine hoca deme! Hürmeti kabul etme! Faziletini inkâr et! Hizmetçine hizmet et! Dilencilere arkadaş ol!"

Eğer deseniz: Bu hürmet ve makam ve teveccüh, vazife başında olduğu vakte mahsustur ve vazifedarlara hastır.

Sen vazifesiz bir adamsın; vazifedarlar gibi milletin hürmetini kabul edemezsin!

Elcevab: Eğer insan yalnız bir cesedden ibaret olsa ve insan dünyada lâyemutane daimî kalsa ve kabir kapısı kapansa ve ölüm öldürülse,

o vakit vazife yalnız askerlik ve idare memurlarına mahsus kalırsa; sözünüzde dahi bir mana olurdu.

Fakat madem insan yalnız cesedden ibaret değil. Cesedi beslemek için; kalb, dil, akıl, dimağ koparılıp o cesede yedirilmez, onlar imha edilmez. Onlar da idare ister.

Ve madem kabir kapısı kapanmıyor ve madem kabrin öbür tarafındaki endişe-i istikbal her ferдин en mühim mes'elesidir.

Elbette milletin itaat ve hürmetine istinad eden vazifeler, yalnız milletin hayat-ı dünyevîyesine ait içtimâî ve siyasî ve askerî vazifelere münhasır değildir.

Evet yolculara seyahat için vesika vermek bir vazife olduğu gibi,

ebed tarafına giden yolculara da hem vesika, hem o zulümatlı yolda nur vermek öyle bir vazifedir ki, hiçbir vazife o vazife kadar ehemmiyetli değildir.

Böyle bir vazifenin inkârı, ölümün inkârıyla ve her gün **اَلْمَوْتُ حَقٌّ** davasını, cenazelerinin mührüyle imza edip tasdik eden otuzbin şahidin şehadetini tekzib ve inkâr etmekle olur.

Madem manevî hacat-ı zaruriyeye istinad eden manevî vazifeler var.

and the most important of those duties are the passport for the journey to post-eternity, and the pocket-torch of the heart in the darkness of the Intermediate Realm, and belief, the key to eternal happiness, and instruction in belief and its strengthening,

for sure, the learned who perform those duties will not with ingratitude count as nothing the divine bounties bestowed on them and the virtues arising from belief, and descend to the level of sinners and the dissolute.

They will not soil themselves with the innovations and vices of the inferior. Thus, the solitude which you do not like and suppose to be inequality is because of this.

In addition to this truth I say the following, not to those like you who torment and pester me and who in egotism and contempt of the law of equality are as overweening as the Pharaoh

-for the arrogant suppose humility to be abasement, so one should not be humble before them-

I say rather to the fair-minded, the modest, and the just: All praise be to God, I know my faults and impotence.

I do not arrogantly want any position superior to Muslims which demands respect.

I am always aware of my endless faults and utter insignificance. Finding consolation by seeking divine forgiveness, I want not respect from the people, but their prayers.

I reckon all my friends know of this way of mine.

However, while serving the All-Wise Qur'an and teaching the truths of belief, in order to preserve the dignity and pride of learning that such a rank requires, on account of those truths and in honour of the Qur'an

and in order not to bow before the people of misguidance, I temporarily assume that dignified stance.

I do not think 'the worldly's' laws can oppose these points!

Some Astonishing Treatment:

It is well-known that everywhere teachers judge in accordance with knowledge and learning.

Out of love of their profession, in whomever and wherever they encounter knowledge and learning, they will nurture friendship and respect for the person concerned.

If a professor from an enemy country visits this country even, teachers will visit him out of respect for his knowledge and learning, and offer him respect.

However, when the highest learned council of the English asked for a six-hundred-word answer to six questions they asked the Shaykh al-Islam's Office,

Ve o vazifelerin en mühimmi, ebed yolunda seyahat için pasaport varakası ve berzah zulûmatında kalbin cep feneri ve saadet-i ebediyenin anahtarı olan imandır ve imanın ders ve takviyesidir.

Elbette o vazifeyi gören ehl-i marifet herhalde küfran-ı nimet suretinde kendine edilen nimet-i İlahiyeyi ve fazilet-i imaniyeyi hiçe sayıp, sefihler ve fâsıkların makamına sukut etmeyecektir.

Kendini, aşağıların bid'alarıyla, sefahetleriyle bulaştırmayacaktır!.. İşte beğenmediğiniz ve müsavatsızlık zannettiğiniz inziva bunun içindir.

İşte bu hakikatla beraber, beni işkence ile taciz eden sizin gibi enaniyette ve bu kanun-u müsavâtı kırmakta firavunluk derecesinde ileri giden mütekebbirlere karşı demiyorum.

Çünkü mütekebbirlere karşı tevazu, tezellül zannedildiğinden, tevazu etmemek gerektir.

Belki ehl-i insaf ve mütevazi ve âdil kısmına derim ki: "Ben felillahilhamd kendi kusurumu, aczimi biliyorum.

Değil müslümanlar üstünde mütekebbirane bir makam-ı ihtiram istemek,

belki her vakit nihayetsiz kusurlarımı, hiçliğimi görüp, istiğfar ile teselli bulup, halklardan ihtiram değil, dua istiyorum.

Hem zannederim benim bu mesleğimi, benim bütün arkadaşlarım biliyorlar.

Yalnız bu kadar var ki: Kur'an-ı Hakîm'in hizmeti esnasında ve hakaik-i imaniyenin dersi vaktinde o hakaik hesabına ve Kur'an şerefine o makamın iktiza ettiği izzet ve vakar-ı ilmiyeyi ders vaktinde muhafaza edip,

başımı ehl-i dalalete eğmemek için, o izzetli vaziyeti muvakkaten takınıyorum.

Zannederim, ehl-i dünyanın kanunlarının haddi yoktur ki, bu noktalara karşı çıkabilin!

Cây-ı hayret bir tarz-ı muamele:

Malûmdur ki; her yerde ehl-i maarif, marifet ve ilim noktasında muhakeme eder.

Nerede ve kimde marifet ve ilmi görse, meslek itibarıyla ona karşı bir dostluk ve bir hürmet besler.

Hattâ düşman bir hükûmetin bir profesörü bu memlekete gelse, ehl-i maarif, onun ilim ve marifetine hürmeten onu ziyaret ederler ve ona hürmet ederler.

Halbuki İngiliz'in en yüksek meclis-i ilmiyesinin, Meşihat-ı İslâmiye'den sorduğu altı سوالın cevabını, altıyüz kelime ile Meşihat-ı İslâmiye'den istedikleri zaman,

a scholar and teacher who has met with the disrespect of the education authorities here, answered those six questions with six words which met with approval,

and answered with true knowledge and learning the most basic principles of the Europeans and their philosophers, and defeated them.

Through the strength he received from the Qur'an, he challenged those European philosophers.

#230

And in Istanbul six months before the proclamation of the Second Constitution, he invited both the religious scholars and scholars of modern science to debate,

and himself asking no questions answered completely correctly without exception all questions posed to him.*

*{The New Said says: I do not concur with the words uttered here proudly by the Old Said,

but I cannot silence him since I gave him say in this treatise. Thinking, Let him display a bit of egotism before the egotists, I am silent.}

Those who have caused most distress to this scholar and teacher – who has devoted all his life to the happiness of this nation, and publishing hundreds of treatises in the people's own language of Turkish has illuminated them, and is both a fellow-citizen and a co-religionist and friend and brother –

those who have nurtured enmity towards him, and indeed been disrespectful towards him, have been certain members of the educational establishment as well as a few official hojas.

What have you got to say to this? Is this civilization? Is it encouraging education? Is it patriotism? Is it love of the nation? Is it republicanism? God forbid! It is nothing at all!

It is rather that divine determining showed hostility where this scholar and teacher hoped for friendship so that hypocrisy would not become mixed with his learning due to respect, and he might gain sincerity.

Conclusion

An assault which in my view was astonishing, but was the cause of thanks:

'The worldly,' who are extraordinarily egotistical, are so sensitive in their egotism that

if it had been conscious, it would have reached the degree of wonder-working or of great genius. The matter in question was this:

With the sensitive balance of their egotism, they perceive in me a little hypocritical egotism which I had not perceived with my soul and mind, and in violent fashion confront it.

bura maarifinin hürmetsizliğine uğrayan bir ehl-i marifet, o altı suale altı kelime ile mazhar-ı takdir olmuş bir cevap veren

ve ecnebilerin en mühim ve hükemaların en esaslı düsturlarına hakikî ilim ve marifetle muaraza edip galebe çalan

ve Kur'andan aldığı kuvvet-i marifet ve ilme istinaden Avrupa feylesoflarına meydan okuyan

ve hürriyetten altı ay evvel İstanbul'da hem ülemayı ve hem de mekteblileri münazaraya davet edip

kendisi hiç sual sormadan suallerine noksansız olarak doğru cevap veren (Haşiye)

{(Haşiye): Yeni Said diyor ki: Şu makamda Eski Said'in iftihakârane söylediği şu sözler ben iştirak etmiyorum.

Bu risalede sözü ona verdiğim için susturamıyorum. Enaniyetlilere karşı bir parça enaniyetini göstereceğini düşünüyorum.}

ve bütün hayatını bu milletin saadetine hasreden ve yüzer risale, o milletin Türkçe olan lisanıyla neşredip o milleti tenvir eden.. hem vatandaş, hem dindaş, hem dost, hem kardeş bir ehl-i marifete karşı en ziyade sıkıntı veren

ve hakkında adavet besleyen ve belki hürmetsizlik eden; bir kısım maarif dairesine mensub olanlarla az bir kısım resmî hocalardır.

İşte gel bu hale ne diyeceksin? Medeniyet midir? Maarifperverlik midir? Vatanperverlik midir? Milliyetperverlik midir? Cumhuriyetperverlik midir? Hâşâ! Hâşâ! Hiç hiçbirşey değil.

Belki bir kader-i İlahîdir ki, o kader-i İlahî, o ehl-i marifet adamın dostluk ümid ettiği yerden adavet gösterdi ki, hürmet yüzünden ilmi riyaya girmesin ve ihlası kazansın.

Hâtime

Kendimce câ-yı hayret ve medar-ı şükran bir taarruz:

Bu fevkalâde enaniyetli ehl-i dünyanın enaniyet içinde o kadar hassasiyet var ki,

eğer şuuren olsa idi, keramet derecesinde veyahud büyük bir deha derecesinde bir muamele olurdu. O muamele de şudur:

Kendi nefsim ve aklım bende hissetmedikleri bir parça riyakârane enaniyet vaziyetini, onlar enaniyetlerinin hassasiyet mizanıyla hissediyorlar gibi, şiddetli bir surette ben hissetmediğim enaniyetimin karşısına çıkıyorlar.

This eight or nine years I have experienced the following eight or nine times: after they have treated me wrongfully and unjustly,

I have considered divine determining and searched out the tricks of my soul, asking why they been set to pester me.

Each time I have understood that my soul has unconsciously and naturally inclined to egotism, or else has knowingly deceived me.

So then I have said that divine determining has acted justly towards me within those tyrants' injustice.

Bu sekiz dokuz senede, sekiz dokuz defa tecrübem var ki, onların zalimane bana karşı muamelelerinin vukuundan sonra,

kader-i İlahîyi düşünüp "Ne için bunları bana musallat etti" diye nefsimin desiselerini arıyordum.

Her defada, ya nefsim şuursuz olarak enaniyete fitrî meyletmış veyahud bilerek beni aldatmış, anlıyorum.

O vakit kader-i İlahî, o zalimlerin zulmü içerisinde hakkımda adalet etmiş, derdim.

www.risaleglobal.com

For instance, this summer my friends mounted me on a fine horse and I rode out into the countryside.

A selfish desire for pleasure awakened in me without my being aware of it, and 'the worldly' opposed that hidden desire of mine so violently that they destroyed both it, and my appetite for many other things.

Even, for example, after Ramadan and learning of the allusions made to us by one of the great, holy imams of former times through his wonder-working which penetrated the Unseen,

and being faced with the piety and sincerity of my brothers and the respect and good opinion of visitors,

without my realizing it my soul wanted proudly to assume a hypocritical position under the veil of being thankful.

Suddenly with their infinite sensitivity and in a way in which the very particles of hypocrisy could be felt, 'the worldly' attacked me.

I thank Almighty God that their tyranny was a means of my gaining sincerity.

And say: "O my Sustainer! I seek refuge with you from the suggestions of the Evil Ones. * And I seek refuge with You lest they should come near me." (23:97)

O God! O Protector! O Preserver! O Best of Protectors! Preserve me and preserve my companions from the evil of the soul and of Satan, and from the evil of people of misguidance and of rebellion. Amen. Amen. Amen. Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise. (2:32)

Ezcümle: Bu yazın arkadaşlarım güzel bir ata beni bindirdiler. Bir seyrangâha gittim.

Şuursuz olarak nefsimde hodfüruşane bir keyf arzusu uyanmakla ehl-i dünya öyle şiddetli o arzumun karşısına çıktılar ki, yalnız o gizli arzuyu değil, belki çok iştihalarımı kestiler.

Hattâ ezcümle, bu defa Ramazandan sonra, eski zamanda gayet büyük, kudsi bir imamın bize karşı gaybî kerametiyle iltifatından sonra

kardeşlerimin takva ve ihlasları ve ziyaretçilerin hürmet ve hüsn-ü zanları içinde

-ben bilmeyerek- nefsim müftehirane, güya müteşekkirene perdesi altında riyakârane bir enaniyet vaziyetini almak istedi.

Birden bu ehl-i dünyanın hadsiz hassasiyetle ve hattâ riyakârlığın zerrelerini de hissedebilir bir tarzda, birden bana iliştiler.

Ben Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum ki, bunların zulmü bana bir vasıta-i ihlas oldu.

رَبِّ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِيْنَ وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يُحْضِرُوْنَ * اَللّٰهُمَّ يَا حَافِظُ يَا حَفِيْظُ يَا خَيْرَ الْحَافِظِيْنَ اِحْفَظْنِيْ وَ اِحْفَظْ رُفَقَائِيْ مِنْ شَرِّ النَّفْسِ وَ الشَّيْطَانِ وَ مِنْ شَرِّ الْجِنِّ وَ الْاِنْسَانِ وَ مِنْ شَرِّ اَهْلِ الضَّلَالَةِ وَ اَهْلِ الطُّغْيَانِ اَمِيْنَ اَمِيْنَ اَمِيْنَ
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ

The Twenty-third Flash

On Nature

[First written as the Sixteenth Note of the Seventeenth Flash, this part of the Risale-i Nur was later designated as the Twenty-Third Flash because of its importance. For it puts [naturalistic atheism](#) to death with no chance of reanimation, and totally shatters the foundation stones of unbelief.]

A Reminder

This treatise explains through Nine Impossibilities, themselves comprising at least ninety **impossibilities**, just how unreasonable, crude and superstitious is the way taken by those [Naturalists](#) who are atheists.

Yirmiüçüncü Lem'a

Tabiat Risalesi

(Onyedinci Lem'anın Onaltıncı Notası iken, ehemmiyetine binaen Yirmiüçüncü Lem'a olmuştur. [Tabiattan gelen fikr-i küfrî](#)yi dirilmeyecek bir surette öldürüyor; küfrün temel taşını zîr ü zeber ediyor.)

İhtar

Şu notada, [Tabiiyyunun](#) münkir kısmının gittikleri yolun içyüzü ne kadar akıldan uzak ve ne kadar çirkin ve ne derece hurafe olduğu, lâakal doksan **muhalî** tazammun eden dokuz muhal ile beyan edilmiş.

In order to cut short the discussion here and because these **impossibilities** have been explained in part in other sections of the Risale-i Nur, and some steps in the arguments have been skipped.

It occurs to one, therefore, how is it that those famous and supposedly brilliant **philosophers** accepted such a blantly obvious superstition, and continue to pursue that way.

Well, the fact is they could not see its reality. And I am ready to explain **in detail** and prove through **clear and decisive arguments** to whoever doubts it that these crude, repugnant and unreasonable impossibilities are the necessary and unavoidable result of their way; in fact, the very gist of their creed.*

** What occasioned the writing of this treatise were the attacks being made on the Qur'an by those who called everything that their corrupted minds could not reach a superstition, who were using Nature to justify unbelief, and were vilifying the truths of belief in a most aggressive and ugly fashion.*

Those attacks stirred up in my heart an intense anger which resulted in those perverted atheists and falsifiers of the truth receiving vehement and harsh slaps.

Otherwise, the way generally followed by the Risale-i Nur is a mild, polite and persuasive one.

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Their prophets said: "Is there any doubt about God, Creator of the heavens and the earth?"

(Qur'an, 14:10)

By declaring through the use of a rhetorical question that there cannot and should not be any **doubt** about God Almighty, this verse clearly demonstrates the **Divine existence and Unity**.

#233

A point to be mentioned before our discussion:

When I went to Ankara in 1922, the morale of the people of belief was extremely high as a result of the victory of the army of Islam over the Greeks. But I saw that an abominable **current of atheism** was treacherously trying to subvert, poison and destroy their minds.

"O God!" I said, "this monster is going to harm the fundamentals of belief." At that point, since the above-mentioned verse makes self-evidently plain God's existence and Unity, I **sought assistance** from it and wrote a treatise in Arabic consisting of a proof taken from the All-Wise Qur'an that was powerful enough to disperse and destroy that atheistic current.

I had it printed in Ankara at the Yeni Gün Press. But, alas, those who knew Arabic were few and those who considered it seriously were rare. Also, its argument was in an extremely **concise and abbreviated** form.

Sair risalelerde o **muhaller** kısmen izah edildiğinden; burada gayet muhtasar olmak haysiyetiyle, bazı basamaklar tayyedilmiştir.

Onun için, birdenbire, bu kadar zahir ve aşikâre bir hurafeyi nasıl bu meşhur âkıl **feylesoflar** kabul etmişler, o yolda gidiyorlar, hatıra geliyor.

Evet onlar, mesleklerinin içyüzünü görememişler. Hem hakikat-ı meslekleri ve mesleklerinin lâzımı ve muktezası odur ki; yazılmış her bir muhalin ucunda beyan edilen o çirkin ve müstekreh ve gayr-ı makul (Haşiye)hülâsa-i mezhepleri, mesleklerinin lâzımı ve zarurî muktezası olduğunu gayet **bedihî ve kat'î bürhanlarla** şübhesi olanlara **tafsilen** beyan ve isbat etmeye hazırım.

(Haşiye): Bu risalenin sebeb-i telifi; gayet mütecavizane ve gayet çirkin bir tarz ile hakaik-i imaniyeyi tezyif edip, bozulmuş akli yetişmediği şeye hurafe deyip, dinsizliği tabiata bağlayarak, Kur'ana hücum edilmesidir.

O hücum ise, şiddetli bir hiddeti (kalbe) kaleme verdi ki, şiddetli ve galiz tokatları o mühlidlere ve haktan yüz çeviren bâtil mezheblilere yedirdi.

Yoksa Risale-i Nur'un mesleği, nezihane ve nazikane ve kavl-i leyvindir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

Şu âyet-i kerime, istifham-ı inkârî ile "Cenab-ı Hak hakkında **şekk** olmaz ve olmamalı" demekle; **vücut ve vahdaniyet-i İlahiye**, bedahet derecesinde olduğunu gösteriyor.

Şu sırrı izahtan evvel bir ihtar:

1338'de Ankara'ya gittim. İslâm ordusunun Yunan'a galebesinden neş'e alan ehl-i imanın kuvvetli efkârı içinde, gayet müdhiş bir **zındıka fikri**, içine girmek ve bozmak ve zehirlendirmek için derrasane çalıştığını gördüm.

Eyvah dedim, bu ejderha imanın erkânına işecek! O vakit, şu âyet-i kerime bedahet derecesinde vücut ve vahdaniyeti ifham ettiği cihetle ondan **istimdad edip**, o zındıkanın başını dağıtacak derecede Kur'an-ı Hakîm'den alınan kuvvetli bir bürhanı, Arabî risalesinde yazdım.

Ankara'da, Yeni Gün Matbaası'nda tab'ettirmiştim. Fakat maatteessüf Arabî bilen az ve ehemmiyetle bakanlar da nadir olmakla beraber, gayet **muhtasar ve mücmel** bir surette

As a result, the treatise did not have the **effect** it should have done and sadly, that current of atheism both swelled and gained strength. Now, I feel compelled to explain a part of the proof in Turkish.

Since certain parts of it have been fully explained in other sections of the Risale-i Nur, it will be written **in summary form** here. Those numerous proofs in part unite in this proof; so each may be seen as an element of this proof.

Introduction

O man! You should be aware that there are certain **phrases** which are commonly used and **imply**unbelief. The believers also use them, but without realizing their implications. We shall explain three of the most important of them.

The First: "**Causes** create this."

The Second: "It **forms** itself; it comes into existence and later ceases to exist."

The Third: "It is natural; Nature **necessitates** and creates it."

Indeed, since beings exist and this cannot be denied, and since each being comes into existence in a wise and **artistic** fashion, and since each is not outside time but is being continuously **renewed**,

#234

then, O falsifier of the truth, you are bound to say either that the causes in the world create beings, for example, this animal; that is to say, it comes into existence through the **coming together of causes**,

or that it forms itself,

or that its coming into existence is a **requirement** and necessary effect of Nature,

or that it is created through the power of **One All-Powerful and All-Glorious**.

Since reason can find no way apart from these four, if the first three are definitely proved to be impossible, invalid and absurd, **the way of Divine Unity**, which is the fourth way, will necessarily and self-evidently and without doubt or suspicion, be proved true.

The First Way

This to imagine that the **formation** and existence of things, creatures, occurs through the coming together of the causes in the universe. We shall mention only three of its numerous impossibilities.

First Impossibility

o kuvvetli bürhan **tesirini** göstermedi. Maatteessüf, o dinsizlik fikri hem inkişaf etti, hem kuvvet buldu. Bilmecburiye, o bürhanı Türkçe olarak bir derece beyan edeceğim.

O bürhanın bazı parçaları, bazı risalelerde tam izah edildiğinden; burada **icmalen** yazılacaktır. Sair risalelerde inkısam etmiş olan müteaddid bürhanlar, bu bürhanda kısmen ittihad ediyor; herbiri bunun bir cüz'ü hükmüne geçiyor.

Mukaddime

Ey insan! Bil ki, insanların ağzından çıkan ve dinsizliği **işmam eden** dehşetli **kelimeler** var. Ehl-i iman, bilmeyerek istimal ediyorlar. Mühimlerinden üç tanesini beyan edeceğiz:

Birincisi: "Evcedethü-l **esbab**" Yani, "esbab bu şey'i icad ediyor."

İkincisi: "Teşekkele binefsihi" Yani, "kendi kendine **teşekkül** ediyor, oluyor, bitiyor."

Üçüncüsü: "İktezathü-t tabiat" Yani, "tabiidir, tabiat **iktiza edip** icad ediyor."

Evet madem mevcudat var ve inkâr edilmez. Hem her mevcud **san'atlı** ve hikmetli vücuda geliyor. Hem madem kadîm değil, **yeniden oluyor**.

Herhalde ey mülhid! Bu mevcudu, meselâ bu hayvanı ya diyeceksin ki, esbab-ı âlem onu icad ediyor; yani **esbabın içtimanda** o mevcud vücud buluyor..

veyahud o kendi kendine teşekkül ediyor..

veyahud tabiat **muktezası** olarak, tabiatın tesiriyle vücuda geliyor..

veyahud bir **Kadîr-i Zülcelal**'in kudretiyle icad edilir.

Madem aklen bu dört yoldan başka yol yoktur, evvelki üç yol muhal, battal, mümteni', gayr-ı kabil oldukları kat'î isbat edilse; bizzarure ve bilbedahe dördüncü yol olan **tarîk-i vahdaniyet**, şeksiz şübhesiz sabit olur.

Amma Birinci Yol Ki:

Esbab-ı âlemin içtimayıyla **teşkil**-i eşya ve vücud-u mahlukattır. Pek çok muhalatından yalnız üç tanesini zikrediyoruz.

Birincisi:

Imagine there is a **pharmacy** in which there are hundreds of jars and phials filled with quite different **substances**. A living potion and a living remedy are required from those medicaments.

So we go to the pharmacy and see that they are to be found there in abundance, yet in great variety. We **examine** each of the potions

and see that the **ingredients** have been taken in varying but **precise amounts** from each of the jars and phials, one ounce from this, three from that, seven from the next, and so on.

If one ounce too much or too little had been taken, the **potion** would not have been living and would not have displayed its special quality.

Next, we study the living **remedy**. Again, the ingredients have been taken from the **jars** in a particular measure so that if even the most minute amount too much or too little had been taken, the remedy would have lost its special property.

Now, although the jars number more than fifty, the ingredients have been taken from each according to measures and **amounts** that are all different.

Is it in any way possible or probable that the phials and jars should have been knocked over by a strange **coincidence** or sudden gust of wind

and that only the precise, though different, amounts that had been taken from each of them should have been spilt, and then **arranged** themselves and come together to form the remedy?

Is there anything more **superstitious**, impossible and absurd than this? If an ass could speak, it would say: "I cannot accept this idea!", and would gallop off!

Similarly, each **living being** may be likened to the living potion in the **comparison**, and each plant to a living remedy.

For they are **composed of** matter that has been taken in most precise **measure** from truly numerous and truly various substances.

#235

If these are attributed to causes and the **elements** and it is claimed, "Causes created these," it is **unreasonable**, impossible and absurd a hundred times over, just as it was to claim that the potion in the pharmacy came into existence through the phials being knocked over; by accident.

In Short: The vital substances in this vast pharmacy of the universe, which are measured on the **scales of Divine Determining and Decree** of the All-Wise and Pre-Eternal One, can only come into existence through a boundless wisdom, infinite **knowledge** and all-encompassing **will**.

Bir **eczahane**de, gayet muhtelif **maddelerle** dolu, yüzer kavanoz şişeler bulunuyor. O edviyelerden, zîhayat bir macun istenildi. Hem hayatdar hârika bir tiryak onlardan yapılmak îcab etti.

Geldik, o eczahanede, o zîhayat macunun ve hayatdar tiryakın çoklukla efradını gördük. O macunlardan herbirisini **tedkik** ettik.

Görüyoruz ki: O kavanoz şişelerden herbirisinden, bir **mizan-ı mahsus** ile, bir iki dirhem bundan, üç dört dirhem ötekinden, altı yedi dirhem başkasından ve hâkeza.. muhtelif mikdarlarda **eczalar** alınmış.

Eğer birinden, bir dirhem ya noksan veya fazla alınsa o **macun** zîhayat olamaz, hasiyetini gösteremez.

Hem o hayatdar **tiryakı** da tedkik ettik. Herbir **kavanoz**dan bir mizan-ı mahsus ile bir madde alınmış ki, zerre mikdarı noksan veya ziyade olsa, tiryak hâssasını kaybeder.

O kavanozlar elliden ziyade iken, herbirisinden ayrı bir mizan ile alınmış gibi, ayrı ayrı **mikdar**da eczaları alınmış.

Acaba hiçbir cihette imkân ve ihtimal var mı ki, o şişelerden alınan muhtelif mikdarlar, şişelerin garib bir **tesadüf** veya fırtınalı bir havanın çarpmasıyla devrilmesinden,

herbirisinden alınan mikdar kadar yalnız o mikdar aksın, beraber gitsinler ve toplanıp o macunu **teşkil** etsinler?

Acaba bundan daha **hurafe**, muhal, bâtil birşey var mı? Eşek muzaaf bir eşekliğe girse, sonra insan olsa, "Bu fikri kabul etmem" diye kaçacaktır.

İşte bu **misal** gibi; herbir **zîhayat**, elbette zîhayat bir macundur ve herbir nebat, hayatdar bir tiryak gibidir ki;

çok müteaddid eczalardan, çok muhtelif maddelerden, gayet hassas bir **ölçü** ile alınan maddelerden **terkib edilmiştir**.

Eğer esbaba, **anasıra** isnad edilse ve "esbab icad etti" denilse; aynen eczahanedeki macunun, şişelerin devrilmesinden vücut bulması gibi, yüz derece **akıldan uzak**, muhal ve bâtıldır.

Elhasıl:Şu eczahane-i kübra-yı âlemde, Hakîm-i Ezeli'nin **mizan-ı kaza ve kaderi**yle alınan mevadd-ı hayatiye, hadsiz bir hikmet ve nihayetsiz bir **ilim** ve herşeye şamil bir **irade** ile vücut bulabilir.

The unfortunate person who declares that they are the work of **blind**, deaf and innumerable elements and causes and natures, which stream like floods;

and the foolish, delirious person who claims that that wondrous **remedy** poured itself out when the phials were knocked over and formed itself, are certainly unreasonable and nonsensical.

Indeed, such denial and unbelief is a senseless absurdity.

Second Impossibility

If everything is not **attributed to** the All-Powerful and All-Glorious One, Who is the Single One of Unity, but is attributed to causes, it **necessitates** that

many of the elements and **causes** present in the universe **intervene** in the being of every animate creature.

Whereas that different and **mutually opposing** and conflicting causes should come together of their own accord in **complete order**, with the finest balance and in perfect **concord** in the being of a tiny creature, like a fly,

is such an obvious impossibility that anyone with even an iota of **consciousness** would say: "This is impossible; it could not be!"

The tiny body of a **fly** is **connected** with most of the elements and causes in the universe; indeed, it is a summary of them.

If it is not attributed to the Pre-Eternal and All-Powerful One, it is necessary for those material causes to **be** themselves **present** in the immediate vicinity of the fly;

rather, for them all to enter into its tiny body; and even for them to enter each of the cells of its eyes, which are minute **samples** of its body.

For if a **cause** is of a material nature, it is necessary for it to be present in the immediate vicinity of, and inside, its **effect**.

And this **necessitates** accepting that the constituents and elements of the universe are **physically** present inside that minute cell, a place too small even for the tip of its antenna, and that they work there in harmony like a master.

A way such as this, then, **shames** even the most foolish of the Sophists.

#236

Third Impossibility

It is an established rule that,

*"If a being has **unity**, it can only have **issued from a single being, from one hand.**"*

"**Kör**, sağır, hududsuz, sel gibi akan küllî anasır ve tabayî' ve esbabın işidir." diyen bedbaht,

"O **tiryak**-ı acib, kendi kendine şişelerin devrilmesinden çıkıp olmuştur." diyen divane bir hezeyancı, sarhoş bulunan bir ahmaktan daha ziyade ahmadır.

Evet o küfür; ahmakane, sarhoşane, divanece bir hezeyandır.

İkinci Muhal:

Eğer herşey, Vâhid-i Ehad olan Kadîr-i Zülcelal'e **verilmezse**, belki esbaba isnad edilse **lâzım gelir** ki;

âlemin pek çok anasır ve **esbabı**, herbir zîhayatın vücudunda **müdahalesi** bulunsun.

Halbuki sinek gibi bir küçük mahlukun vücudunda, **kemal-i intizam** ile gayet hassas bir mizan ve tamam bir **ittifak** ile, muhtelif ve **birbirine zıd**, mübayin esbabın içtimai,

o kadar zahir bir muhaldır ki, sinek kanadı kadar **şuuru** bulunan, "Bu muhaldır, olamaz!" diyecektir.

Evet bir **sineğin** küçücük cismi, kâinatın ekser anasır ve esbabı ile **alâkadar**dır; belki bir hülâsasıdır.

Eğer Kadîr-i Ezeli'ye verilmezse, o esbab-ı maddiye onun vücudu yanında bizzât **hazır bulunmak** lâzım; belki onun küçücük cisminde girmek gerektir.

Belki cisminin küçük bir **nümunesi** olan gözündeki bir hüceyresine girmeleri icab ediyor.

Çünkü **sebeb** maddî ise, **müsebbebin** yanında ve içinde bulunması lâzım geliyor.

Şu halde, iki sineğin iğne ucu gibi parmakları yerleşmeyen o hüceyrecikte erkân-ı âlem ve anasır ve tabayîin, **maddeten** içinde bulunup, usta gibi içinde çalışıklarını kabul etmek **lâzım geliyor**.

İşte, Sofestâînin en eblehleri dahi, böyle bir meslekten **utanıyorlar**.

Üçüncü Muhal:

الْوَاحِدُ لَا يَصْدُرُ إِلَّا عَنِ الْوَاحِدِ

kaide-i mukarreresiyle: "Bir mevcudun **vahdeti** varsa, elbette bir vâhidden, bir el **den sudûr edebilir**."

Particularly if it displays a **comprehensive** life within a perfect order and **sensitive** balance,

it demonstrates self-evidently that it did not issue from **numerous** hands, which are the cause of **conflict** and confusion, but that it issued from a single hand that is All-Powerful and All-Wise.

Therefore, to attribute a **well-ordered** and **well-balanced** being which has unity such as that to the jumbled hands of innumerable, **lifeless**, ignorant, aggressive, unconscious, chaotic, blind and deaf natural causes, the blindness and deafness of which increase with their **coming together** and intermingling among the ways of numberless possibilities, is as unreasonable as accepting innumerable impossibilities all at once.

If we leave this impossibility aside and assume that material causes have **effects**, these effects can only occur through direct contact and touch. However, the contact of natural causes is with the exteriors of living beings.

And yet we see that the **interiors** of such beings, where the hands of **material causes** can neither reach nor touch, are ten times more delicate, well-ordered and perfect as regards art than their exteriors.

Therefore, although tiny animate creatures, on which the hands and organs of material causes can in no way be situated, indeed they cannot **touch** the creatures' exteriors all at once even,

are more strange and **wonderful** as regards their art and creation than the largest creatures,

to attribute them to those lifeless, **unknowing**, crude, distant, vast, **conflicting**, **deaf** and blind causes can result only from a deafness and blindness compounded to the number of animate beings.

The Second Way

This is expressed by the phrase "**It forms itself**." It too involves many impossibilities and is absurd and impossible in many aspects. We shall explain three examples of these impossibilities.

First Impossibility

O you **obstinate** denier! Your egotism has made you so stupid that somehow you decide to accept a hundred impossibilities all at once.

For you yourself are a being and not some simple substance that is inanimate and **unchanging**.

You are like an extremely well-ordered machine that is constantly being **renewed** and a wonderful palace that is undergoing continuous change.

Particles are working unceasingly in your body. Your body has a **connection** and mutual relations with the universe, in particular with regard to **sustenance** and the perpetuation of the species,

Hususan o mevcud, gayet mükemmel bir intizam ve **hassas** bir mizan içinde ve **câmi'** bir hayata mazhar ise,

bilbedahe sebab-i **ihtilaf** ve keşmekeş olan **müteaddid** ellerden çıkmadığını; belki gayet Kadîr, Hakîm olan bir tek elden çıktığını gösterdiği halde;

hadsiz ve **camid** ve cahil, mütecaviz, şuursuz, karmakarışıklık içinde, kör, sağır esbab-ı tabiiyenin karmakarışık ellerine, hadsiz imkânât yolları içinde ve **içtima** ve ihtilat ile, o esbabın körlüğü, sağırlığı ziyadeleştiği halde; o **muntazam** ve **mevzun** ve vâhid bir mevcudu onlara isnad etmek, yüz muhali birden kabul etmek gibi akıldan uzaktır.

Haydi bu muhalden kat'-ı nazar, esbab-ı maddiyyenin elbette **tesirleri**, mübaşeretle ve temasla olur. Halbuki o esbab-ı tabiiyenin temasları, zîhayat mevcudların zahirleriyle dir.

Halbuki görüyoruz ki; o **esbab-ı maddiyyenin** elleri yetişmediği ve temas edemedikleri o zîhayatın **bâtını**, on defa zahirinden daha muntazam, daha latif, san'atça daha mükemmeldir.

Esbab-ı maddiyyenin elleri ve âletleriyle hiçbir cihetle yerleşemedikleri, belki tam zahirine de **temas** edemedikleri küçücük zîhayat, küçücük hayvancıklar,

en büyük mahluklardan daha ziyade san'atça **acib**, hilkatça bedî' bir surette oldukları halde;

o camid, **cahil**, kaba, uzak, büyük ve **birbirine zıd** olan **sağır**, kör esbaba isnad etmek, yüz derece kör, bin derece sağır olmakla olur!..

Amma İkinci Mes'ele:

"Teşekkele binefsihi"dir. Yani: **Kendi kendine teşekkül ediyor**. İşte bu cümlemin dahi çok muhalatı var. Çok cihetle bâtıldır, muhaldir. Nümune için muhalâtından üç tanesini beyan ederiz.

Birincisi:

Ey **muannid** münkir! Senin enaniyetin seni o kadar ahmaklaştırmış ki, yüz muhali birden kabul etmeyi, bir derece hükmediyorsun.

Çünkü sen mevcudsun. Ve basit bir madde ve camid ve **tegayyürsüz** değilsin.

Belki, daima **teceddüde** olarak, gayet muntazam bir makine ve hârika ve daima tahavvülde bir saray gibisin.

Senin vücudunda her vakit **zerreler** çalışıyorlar. Senin vücudun kâinatla, hususan **rızık**münasebetiyle, hususan beka-i nev'i itibarıyla **alâkadar** ve alış-verişi vardır.

and the particles that work within it are careful not to spoil that *relationship* nor to break the connection.

#237

In this *cautious manner* they set about their work, as though taking the whole universe into account. Seeing your relationships within it, they take up their positions accordingly.

And you benefit with your external and inner *senses* in accordance with the wonderful positions that they take.

If you do not accept that the particles in your body are tiny *officials* in motion in accordance with the law of the Pre-Eternal and All-Powerful One, or that they are an *army*, or the nibs of the pen of Divine Determining, with each particle as the nib of a pen, or that they are points inscribed by the pen of Power with each particle being a point,

then in every particle working in your eye there would have to be an eye such as could see every limb and part of your body as well as the entire universe, with which you are *connected*.

In addition to this, you would have to ascribe to each particle an intelligence equivalent to that of a hundred *geniuses*, sufficient to know and *recognize* all your past and your future, and your forbears and descendants, the *origins* of all the elements of your being, and the sources of all your sustenance.

To attribute the *knowledge* and *consciousness* of a thousand Plato's to a single particle of one such as you who does not possess even a particle's worth of intelligence in matters of this kind is a crazy superstition a thousand times over!

Second Impossibility

Your being resembles a *thousand-domed* wondrous palace in which the stones stand together in suspension and *without support*. Indeed, your being is a thousand times more wonderful than such a palace,

for the palace of your being is being renewed *continuously* in perfect order. Leaving aside your truly wonderful spirit, heart and other *subtle faculties*, each *member* of your body resembles a single-domed part of the palace.

Like the stones of a dome, the particles stand together in perfect *balance* and order demonstrating the eye and the tongue, for example, each to be a wondrous building, extraordinary work of art, and miracle of power.

If these particles were not each officials dependent on the command of the *master architect* of the universe,

then each particle would have to be both absolutely *dominant* over all the other particles in the body and absolutely *subordinate* to each of them; and both *equal* to each and, with regard to its dominant position, opposed;

Senin vücudunda çalışan zerreler, o *münasebatı* bozmamak ve o alâkadarlığı kırmamak için dikkat ediyorlar.

Öylece *ihtiyatla* ayaklarını atıyorlar. Güya bütün kâinata bakıyorlar. Senin münasebatını kâinatta görüp öyle vaziyet alıyorlar.

Sen zahirî ve bâtinî *duygularınla*, o zerrelerin, o hârika vaziyetine göre istifade edersin.

Eğer sen vücudundaki zerreleri, Kadîr-i Ezelî'nin kanunuyla hareket eden küçücük *memurları* veya bir *ordusu* veya kalem-i kaderin uçları, herbir zerre bir kalem ucu veya kalem-i kudretin noktaları, herbir zerre bir nokta olduğunu kabul etmezsen;

o vakit senin gözünde çalışan herbir zerreye öyle bir göz lâzım ki, senin mecmu-u cesedinin her tarafını görmekle beraber, *münasebetdar* olduğun bütün kâinatı dahi görecek bir gözü

ve bütün senin mazi ve müstakbel ve nesil ve aslın ve anasının *menbalarını* ve rızkının madenlerini bilecek, *taniyacak* yüz *dâhî* kadar bir akıl vermek lâzım geliyor.

Senin gibi bu mes'elelerde zerre kadar akıllı olmayanın bir zerresine bin Eflatun kadar bir *ilim* ve *şuur* vermek, bin derece divanece bir hurafeciliktir!..

İkinci Muhal:

Senin vücudun *bin kubbeli* hârika bir saraya benzer ki; her kubbesinde taşlar, *direksiz* birbirine başbaşa verip, muallakta durdurulmuş. Belki senin vücudun, bin defa bu saraydan daha acıdır.

Çünkü o saray-ı vücudun, *daima* kemal-i intizamla tazelenmektedir. Gayet hârika olan ruh, kalb ve *manevî letaiften* kat'-ı nazar, yalnız cesedindeki herbir *âza*, bir kubbeli menzil hükmündedir.

Zerreler, o kubbedeki taşlar gibi birbirleriyle kemal-i *müvazene* ve intizam ile başbaşa verip, hârika bir bina, fevkalâde bir san'at, göz ve dil gibi acib birer mu'cize-i kudret gösteriyorlar.

Eğer bu zerreler, şu âlemin *ustası*nın emrine tâbi' birer memur olmasalar;

o vakit herbir zerre, umum o ceseddeki zerrelere hem *hâkim-i mutlak* hem herbirisine *mahkûm-u mutlak*, hem her birisine *misil* hem hâkimiyet noktasında zıd,

and both the origin and source of most of the **attributes** that pertain only to the Necessarily Existent One,

and extremely **restricted**; and both in absolute form, and in the form of a perfectly ordered individual **artefact** that could only, through the mystery of unity, be the work of the Single One of Unity.

Anyone with even a particle of consciousness would understand what an obvious impossibility this is; **to attribute** such an artefact to those particles.

#238

Third Impossibility

If your being is not '**written**' by the pen of the Pre-Eternal and All-Powerful One, Who is the Single One of Unity, and is instead '**printed**' by Nature and causes,

there would have to be **printing-blocks** in Nature not only to the number of cells in your body, but to the number of their thousands of combinations, which are arranged in **concentric circles**.

Because, for example, if this book which we hold in our hand is written, a single pen may write it **relying on** the knowledge of its writer.

If, on the other hand, it is not written and is **not attributed to** its writer's pen, and if it is said that it exists of its own accord or it is ascribed to Nature,

then, as a printed book, it would be **necessary** for there to be a different iron pen of each letter so that it could be printed.

In a printing-press there have to be pieces of type to the number of letters in the alphabet so the letters in the book **come into existence** by means of them;

pens to the number of those letters being necessary **in place of** a single pen.

As may be seen, sometimes a whole page is written in a single large **letter** from among those letters with a small pen in **fine script**, in which case a thousand pens would be necessary for one letter.

Rather, if it took the form of your body, with all its **components** one within the other in concentric circles, there would have to be printing-blocks in each circle, for each component, to the number of the **combinations** that they form.

Now, see, if you claim this, which **involves** a hundred impossibilities, to be possible,

then again if they are not attributed to a single pen, for those **well-ordered**, artistic pieces of type, faultless printing-blocks and iron pens to be made,

further pens, printing-blocks and letters **to the same number** as themselves would be necessary.

hem yalnız Vâcib-ül Vücud'a mahsus olan ekser **sıfâtın** masdarı, menbai,

hem gayet **mukayyed** hem gayet mutlak bir surette olmakla beraber, sırr-ı vahdetle yalnız bir Vâhid-i Ehad'in eseri olabilen gayet muntazam bir **masnu**-u vâhidi

o hadsiz zerrata **isnad etmek**; zerre kadar şuuru olan, bunun pek zahir bir muhal belki yüz muhal olduğunu derkeder.

Üçüncü Muhal:

Eğer senin vücudun, Vâhid-i Ehad olan Kadîr-i Ezeli'nin kalemıyla **mektub** olmazsa ve tabiata, esbaba mensub **matbu**' ise,

o vakit senin vücudundaki bir hüceyre-i bedenden tut, **birbiri içinde daireler** misillü, binler mürekkebler adedince tabiat **kalıblarının** bulunması lâzım gelir.

Çünkü meselâ bu elimizdeki kitab eğer mektub olsa, bir tek kalem, kâtibinin ilmine **istinad edip**, bütün onları yazar.

Eğer o, mektub olmazsa ve onun kalemine **verilmezse**, kendi kendine olmuş denilse veya tabiata verilse,

o vakit matbu' kitab gibi, herbir harfi için ayrı bir demir kalem **lâzımdır** ki tab'edilsin.

Nasılki matbaada hurufat adedince demir harfler bulunur, sonra o harfler **vücud bulur**;

o vakit bir tek kaleme **bedel**, o hurufat adedince kalemler bulunması lâzım gelir.

Belki o hurufat içinde bazan olduğu gibi, küçük kalem ile bir büyük **harfte** bir sahife **-ince hatla-** yazılmış ise, binler kalem bir tek harf için lâzım geliyor.

Belki birbirinin içine girip muntazam bir vaziyetle, senin cesedin gibi bir şekil alıyorsa, o vakit herbir dairede, herbir **cüz'** için, o **mürekkebat** adedince kalıplar lâzım geliyor.

Haydi, yüz muhal **içinde bulunan** bu tarzı, mümkün desen dahi,

bu **muntazam** san'atlı demir harfleri ve mükemmel kalıpları ve kalemleri yapmak için, yine bir tek kaleme verilmezse,

o kalemler, o kalıplar, o demir harflerin yapılması için, onların **adedlerince** yine kalemler, kalıplar ve harfler lâzım.

And they too would have to have been made; and they too would have to have been well-ordered and **artistically fashioned**. And so on. It would carry on in successionad infinitum .

There, you too understand! This way of thinking is such that it involves impossibilities and superstitions to the number of particles in your body. O denier of God! See this, and **quit** the way of misguidance!

#239

The Third Way

"Nature **necessitates** it; Nature makes it." This statement contains many impossibilities. We shall mention three of them by way of examples.

First Impossibility

If the **art** and creativity, which are discerning and wise, to be seen in beings and particularly in animate beings are not attributed to the pen of Divine Determining and Power of the Pre-Eternal Sun,

and instead are attributed to Nature and **force**, which are blind, deaf and **unthinking**, it becomes necessary that

Nature either should have present in everything machines and **printing-presses** for their creation, or should include in everything power and wisdom enough to create and **administer** the universe.

The reason for this is as follows: The sun's **manifestations** and **reflections** appear in all small **fragments of glass** and droplets on the face of the earth.

If those miniature, reflected imaginary suns are **not ascribed** to the sun in the sky,

it is necessary to accept the **external existence** of an actual sun in every tiny fragment of glass smaller than a match-head, which possesses the sun's **qualities** and which, though small in size, bears profound meaning;

and therefore to accept actual suns **to the number** of pieces of glass.

In exactly the same way, if beings and animate creatures are not attributed **directly** to the **manifestation** of the Pre-Eternal Sun's Names,

it becomes necessary to accept that in each being, and especially **animate beings**, there lies a nature, a force, or quite simply a god that will sustain an infinite power and will, and knowledge and wisdom.

Such an idea is the most absurd and superstitious of all the impossibilities in the universe. It demonstrates that a man who attributes the art of the Creator of the universe to **imaginary**, insignificant, unconscious Nature is without a doubt less conscious of the truth than an animal.

Second Impossibility

Çünkü onlar da yapılmışlar ve onlar da muntazam **san'atlı**dırlar. Ve hâkeza müteselsilen gittikçe gidecek...

İşte sen de anla! Bu öyle bir fikirdir ki; senin zerratın adedince muhalat ve hurafeler, içinde bulunuyor. Ey muannid muattıl! Sen de utan, bu dalaletten **vazgeç**!

Üçüncü Kelime:

"İktezathü-t tabiat" Yani; tabiat **iktiza** ediyor, tabiat yapıyor. İşte bu hükmün çok muhalatı var. Nümune için üçünü zikrediyoruz.

Birincisi:

Eğer mevcudatta, hususan zihayatta görünen basırane, hakîmane olan **san'at** ve icad, Şems-i Ezeli'nin kalem-i kader ve kudretine verilmezse,

belki kör, sağır, **düşüncesiz** olan tabiata ve **kuvvete** isnad edilse lâzım gelir ki;

tabiat, icad için herşeyde hadsiz manevî makine ve **matbaaları** bulundursun; veyahud herşeyde, kâinatı halk ve **idare edecek** bir kudret ve hikmet dercetsin.

Çünkü nasıl şemsin **cilveleri** ve **akisleri**, zemin yüzündeki zerrecik **cam parçaları**nda ve katrelerde görünüyor.

Eğer o misalî ve aksî güneşçikler, semadaki tek güneşe **isnad edilmese**, lâzım gelir ki;

bir kibrit başı yerleşmeyen bir zerrecik cam parçasında tabîî, fitrî ve güneşin **hasiyetleri**ne mâlik, zahiren küçük, manen çok derin bir güneşin **haricî vücudunu** kabul ederek,

zerrat-ı zücaciye **adedince** tabîî güneşleri kabul etmek lâzım geldiği gibi..

-aynen bu misal gibi- mevcudat ve zihayat **doğrudan doğruya** Şems-i Ezeli'nin **cilve-i** esmasına verilmezse,

herbir mevcudda, hususan her bir **zihayatta** hadsiz bir kudret ve irade ve nihayetsiz bir ilim ve hikmet taşıyacak bir tabiatı, bir kuvveti, âdeta bir ilahı içinde kabul etmek lâzım gelir.

Bu tarz-ı fikir ise, kâinattaki muhalatın en bâtılı, en hurafesidir. Hâlık-ı Kâinat'ın san'atını, **mevhum**, ehemmiyetsiz, şuursuz bir tabiata veren insan, elbette yüz defa hayvandan daha hayvan, daha şuursuz olduğunu gösterir.

İkinci Muhal:

If beings, which are most well-ordered and **well-measured**, wise and artistically fashioned, are not ascribed to One Who is infinitely powerful and wise

and instead are attributed to Nature, it becomes necessary for there to be present in every bit of **soil** as many factories and printing-presses as there are in Europe

so that each bit of soil can be the **means** for the growth and formation of innumerable flowers and fruits, of which it is the place of origin and **workshop**.

The **seeds** of flowers are sown in turn in a **bowl** of soil, which performs the duty of a flower-pot for them. An ability is apparent in the bowl of soil that will give shapes and forms which differ greatly from one another to all the flowers sown in it.

If that ability is not attributed to the All-Glorious and All-Powerful One, such a situation could not occur without there being in the bowlful of soil **immaterial**, different and natural machines for each flower.

This is because the matter of which seeds, like sperm and eggs for example, consist is the same. That is, they consist of an **orderless**, **formless**, paste-like **mixture** of oxygen, hydrogen, carbon and nitrogen.

#240

Together with this, since air, water, **heat** and light also are each simple, unconscious and flow against everything in **floods**,

the fact that the all-different forms of those flowers **emerge from** the soil in a most well-ordered and artistic fashion self-evidently and necessarily **requires** that

there are present in the soil in the bowl immaterial, **miniature** printing-presses and factories to the number of presses and factories in Europe

so that they could weave this great number of living fabrics and thousands of various embroidered **textiles**. Thus, you can see how far the unbelieving thought of the Naturalists has **deviated** from the realm of reason.

And although brainless pretenders who imagine Nature to be creator claim to be "**men of science** and reason,"

see just how **distant** from reason and science is their thought, so that they have taken a superstition that is in no way possible, that is impossible, as a way for themselves. See this and laugh at them!

If you ask: If such extraordinary impossibilities and insurmountable **difficulties** occur when beings are attributed to Nature,

how are those difficulties removed when they are attributed to the Single and **Eternally Besought One**? And how is the difficult impossibility **transformed into** that easy necessity?

Eğer gayet intizamlı, **mizanlı**, san'atlı, hikmetli şu mevcudat; nihayetsiz Kadîr, Hakîm bir zâta verilmezse,

belki tabiata isnad edilse, lâzım gelir ki; tabiat, herbir parça **toprakta**, Avrupa'nın umum matbaaları ve fabrikaları adedince makineleri, matbaaları bulundursun..

tâ, o parça toprak, menşe' ve **tezgâh** olduğu hadsiz çiçekler ve meyvelerin yetişmelerine ve teşkillerine **medar** olabilsin.

Çünkü çiçekler için saksılık vazifesini gören bir **kâse** toprak içine **tohumları** nöbetle atılan umum çiçeklerin birbirinden çok ayrı olan şekil ve heyetlerini teşkil ve tasvir edebilir bir kabiliyeti, bilfiil görülüyor.

Eğer Kadîr-i Zülcelal'e verilmezse; o vakit, o kâsedeki toprakta, herbir çiçek için **manevî**, ayrı, tabîî bir makinesi bulunmazsa, bu hal vücuda gelemes.

Çünkü tohumlar ise nutfeler ve yumurtalar gibi, maddeleri birdir. Yani müvellid-ül ma, müvellid-ül humuza, karbon, azotun **intizamsız**, **şekilsiz**, hamur gibi **halita**sından ibaret olmakla beraber,

hava, su, **hararet**, ziya dahi, herbiri basit ve şuursuz ve herşeye karşı **sel** gibi bir tarzda gittiğinden,

o hadsiz çiçeklerin teşkilleri ayrı ayrı ve gayet muntazam ve san'atlı olarak o topraktan **çıkması**, bilbedahe ve bizzarure **iktiza ediyor** ki;

o kâsedeki bulunan toprakta, manen Avrupa kadar, manevî ve **küçük mikyasta** matbaaları ve fabrikaları bulunsun.

Tâ ki, bu kadar hayatdar **kumaşları** ve binler ayrı ayrı nakışlı mensucatları dokuyabilsin. İşte tabiiyyunların fikr-i küfrîleri, ne derece daire-i akıldan hariç **saptığını** kıyas et.

Ve tabiatı mücid zanneden insan suretindeki ahmak sarhoşlar "**mütefennin** ve akıllıyız" diye dava ettikleri halde,

akıl ve fenden ne kadar **uzak** düştüklerini ve mümteni' ve hiçbir cihetle mümkün olmayan bir hurafeyi kendilerine meslek ittihaz ettiklerini gör, gül ve tükür!

Eğer desen: Mevcudat, tabiata isnad edilse böyle acib muhaller olur, imtina' derecesinde **müşkilât** olur;

acaba Zât-ı Ehad u **Samed**'e verildiği vakit, o müşkilât nasıl kalkıyor? Ve o suubetli imtina, o sühuletli vücuba nasıl **inkılab eder**?

The Answer: We saw in the First Impossibility that the **manifestation** of the sun's reflection displays its radiance and *effect* through miniature imaginary suns with complete ease and lack of trouble in everything from the minutest inanimate particle to the surface of the vastest ocean.

If each particle's relationship with the sun is *severed*, it then becomes necessary to accept that the external existence of an actual sun could subsist, with a difficulty at the level of impossibility, in each of those minute particles.

Similarly, if each being is ascribed directly to the Single and Eternally Besought One, everything necessary for each being can be conveyed to it through a connection and manifestation with an ease and facility that is at the *level of necessity*.

If the connection is severed and each being reverts from its position as an official to being *without duties*, and is **left to Nature** and its own devices,

it then becomes necessary *to suppose* that, with a hundred thousand difficulties and obstacles that reach the degree of impossibility, blind Nature possesses within it a power and wisdom with which to create and administer the universe so that it might bring into existence the wonderful machine of the being of an animate creature like a fly, which is a *tiny index* of the universe.

This is impossible not just once but thousands of times over.

Elcevab: Birinci muhalde nasılkı güneşin **cilve**-i in'ikası, kemal-i sühuletle, külfetsiz en küçük zerrecik camdan tut, tâ en büyük bir denizin yüzüne kadar feyzini ve *tesirini* misalî güneşçiklerle gayet kolaylıkla gösterdikleri halde,

eğer güneşten nisbeti *kesilse*; o vakit herbir zerrecikte, tabîî ve bizzât bir güneşin haricî vücudu imtina derecesinde bir suubetle olabilmesi, kabul edilmek lâzım gelir.

Öyle de; herbir mevcud, doğrudan doğruya Zât-ı Ehad u Samed'e verilse; *vücub derecesinde* bir sühulet, bir kolaylık ile ve bir intisab ve cilve ile, herbir mevcuda lâzım herbir şey, ona yetiştirilebilir.

Eğer o intisab kesilse ve o memuriyet *başbozukluğa* dönse ve herbir mevcud kendi başına ve **tabiata bırakılsa**,

o vakit imtina' derecesinde yüzbin müşkilât ve suubetle sinek gibi bir zîhayatın, kâinatın *küçük bir fihristesi* olan gayet hârika makine-i vücudunu icad eden, içindeki kör tabiatın, kâinatı halk ve idare edecek bir kudret ve hikmet sahibi olduğunu *farzetmek* lâzım gelir.

Bu ise bir muhal değil, belki binler muhaldir.

In Short: Just as it is impossible and precluded for the Necessarily Existent One to have any **partner** or **like** in respect of His Essence,

so too is the **interference** of others in His dominicality and in His creation of beings impossible and precluded.

As for the difficulties involved in the Second Impossibility, as is proved in many parts of the Risale-i Nur, if all things are attributed to the Single One of Unity, all things become as easy and **trouble-free** as a single thing.

Whereas if they are attributed to causes and Nature, a single thing becomes as difficult as all things. This has been demonstrated with numerous, **decisive proofs** and a summary of one of them is as follows.

If a man is **connected to** a king through being a soldier or an official, by reason of the strength of that connection, he may perform duties far exceeding his own **individual strength**.

He may, on occasion, **capture** another king in the name of his own king. For he himself does not carry the **equipment** and sources of strength necessary to carry out the duties and work he performs, nor is he compelled to do so.

By reason of the connection, the king's treasuries, and the army, which is behind him and is his **point of support**, carry his equipment and sources of strength.

That is to say, the duties he performs may be as grand as the business of a king, and as tremendous as the **actions** of an army.

Indeed, through **being an official**, an ant destroyed Pharaoh's palace.

Through the connection, a fly killed Nimrod off.

And through the connection, the seed of a pine the size of a grain of wheat **produces** all the parts of a huge pine-tree.³

*3. Yes, on there being this connection, the seed receives an order from **Divine Determining** and displays those wonderful duties.*

*Should the connection be **severed**, the creation of the seed would require more equipment, power and art than the creation of the mighty pine-tree.*

*For it would be necessary for the pine-tree out there on the mountain, which is the work of Divine power, to be physically present together with all its **limbs** and parts in what is only the potential tree within the seed and is the work of Divine Determining.*

*For the mighty tree's factory is the seed. The determined, potential tree within it **becomes manifest** in the external world through Divine power, and becomes a physical pine-tree.*

Elhasıl: Nasılki Zât-ı Vâcib-ül Vücud'un **şerik** ve **naziri** mümteni' ve muhaldır.

Öyle de: rububiyetinde ve icad-ı eşyada başkalarının **müdahalesi**, şerik-i zâtî gibi mümteni' ve muhaldır.

Amma ikinci muhaldeki müşkilât ise müteaddid risalelerde isbat edildiği gibi, eğer bütün eşya Vâhid-i Ehad'e verilse; bütün eşya, bir tek şey gibi **sühuletlî** ve kolay olur.

Eğer esbaba ve tabiata verilse, bir tek şey, umum eşya kadar müşkilâtlı olduğu, müteaddid ve **kat'î bürhanlar**la isbat edilmiş. Bir bürhanın hülâsası şudur ki:

Nasılki bir adam, bir padişaha askerlik veya memuriyet cihetiyle **intisab etse**, o memur ve o asker o intisab kuvvetiyle, yüzbin defa **kuvvet-i şahsiyesinden** fazla işlere medar olabilir.

Ve padişahı namına bazan bir şahı **esir eder**. Çünkü gördüğü işlerin ve yaptığı eserlerin **cihazatını** ve kuvvetini kendi taşıyor ve taşımaya mecbur olmuyor.

O intisab münasebetiyle, padişahın hazineleri ve arkasındaki **nokta-i istinad**ı olan ordu; o kuvveti, o cihazatı taşıyor.

Demek gördüğü işler, şahane olarak bir padişahın işi gibi; ve gösterdiği eserler, bir ordu **eserimisillü** hârika olabilir.

Nasılki karınca, o **memuriyet** cihetiyle Firavun'un sarayını harab ediyor.

Sinek o intisab ile, Nemrud'u gebertiyor.

Ve o intisab ile, buğday tanesi gibi bir çam çekirdeği, koca çam ağacının bütün cihazatını **yetiştiriyor**.

*(Haşiye): Evet, eğer intisab olsa; o çekirdek, **kader-i ilahîden** bir emir alır, o hârika işlere mazhar olur.*

*Eğer o intisab **kesilse**; o çekirdeğin hilkatî, koca çam ağacının hilkatinden daha ziyade cihazat ve iktidar ve san'atı iktiza eder.*

*Çünkü dağdaki -kudret eseri olan- mücessem çam ağacının bütün **âzaları** ve cihazatıyla, o çekirdekteki kader eseri olan manevî ağaçta mevcut bulunması lâzım gelir.*

*Çünkü o koca ağacın fabrikası, o çekirdektir. İçindeki kaderî ağaç, kudretle hariçte **tezahür eder**, cismanî çam ağacı olur.}*

Were the connection to be severed and the man **discharged** from his duties as an official, he would be compelled to carry the equipment and sources of strength necessary for his work himself.

He would then only be able to **perform duties** in accordance with the sources of strength and ammunition that he was able to carry.

If he was to be required in this situation to carry out his duties with the extreme ease of the first situation, it would be necessary **to load** on his back the sources of an army's strength and the arsenals and munitions factories of a king.

Even clowns who invent stories and superstitions to make people laugh would be **ashamed** at this fanciful idea.

#242

In Short: To attribute all beings to the **Necessarily Existent One** is so easy as to be necessary. While to attribute their creation to Nature is so difficult as to be impossible and outside the **realm of reason**.

Third Impossibility

The following two **comparisons**, which are included in other parts of the Risale-i Nur, explain this impossibility.

A wild savage entered a palace which had been built in an empty desert, and completed and **adorned** with all the fruits of civilization.

He cast an eye over its interior and saw thousands of well-ordered and artistically fashioned **objects**.

Because of his boorishness and lack of intelligence, he said: "No one **from outside** had a hand in this, one of the objects from inside must have made this palace together with all of its contents," and started to **investigate**.

However, whatever he looked at, even his untaught **intelligence** could not fathom out how it had made those things.

Later, he saw a notebook in which had been written the plan and programme of the palace's **construction**, an index of its contents and the rules of its **administration**.

For sure, the notebook too, which was without hand, eye, or implement, like the rest of the objects in the palace, was completely **lacking the ability** to construct and decorate the palace.

But, since he saw that in comparison with all the other things, the notebook was **related to** the whole palace by reason of its including all its theoretical laws, he was obliged to say:

"There, it is this notebook that has **organized**, ordered and adorned this palace, and has fashioned all these objects and set them in their places." He transformed his uncouthness into ludicrous jabber.

Eğer o intisab kesilse, o memuriyetten **terhis edilse**, yapacağı işlerin cihazatını ve kuvvetini, belinde ve bileğinde taşımağa mecburdur.

O vakit, o küçücük bileğindeki kuvvet mikdarınca ve belindeki cephane adedince **iş görebilir**.

Evvelki vaziyette gayet kolaylıkla gördüğü işleri bu vaziyette ondan istenilse, elbette bileğinde bir ordu kuvvetini ve belinde bir padişahın cihazat-ı harbiye fabrikasını **yüklemek** lâzım gelir ki;

güldürmek için acib hurafeleri ve masalları hikâye eden maskaralar dahi bu hayalden **utanıyorlar!**..

Elhasıl: **Vâcib-ül Vücud**'a her mevcudu vermek, vücub derecesinde bir sühuleti var. Ve tabiata icad cihetinde vermek, imtina' derecesinde müşkil ve haric-i **daire-i akliye**dir.

Üçüncü Muhal:

Bu muhali izah edecek bazı risalelerde beyan edilen iki **misal**:

Birinci Misal: Bütün âsâr-ı medeniyetle tekmil ve **tezyin edilmiş**, hâlî bir sahrada kurulmuş, yapılmış bir saraya; gayet vahşi bir adam girmiş,

içine bakmış. Binlerle muntazam san'atlı **eşya**yı görmüş.

Vahşetinden, ahmaklığından, **hariçten** kimse müdahale etmeyip, o saray içinde o eşyadan birisi, o sarayı müştemilatıyla beraber yapmıştır diye **taharriye** başlıyor.

Hangi şeye bakıyor; o vahşetli **aklı** dahi kabil görmüyor ki, o şey bunları yapsın.

Sonra o sarayın **teşkilat** programını ve mevcudat fihristesini ve **idare** kanunları içinde yazılı olan bir defteri görür.

Çendan elsiz ve gözsüz ve çekişsiz olan o defter dahi, sair içindeki şeyler gibi, hiçbir **kabiliyeti yoktur** ki o sarayı teşkil ve tezyin etsin.

Fakat muztar kalarak, bilmeceburiye, eşya-yı âhere nisbeten, kavanin-i ilmiyenin bir ünvanı olmak cihetiyle, o sarayın mecmuuna bu defteri **münasebetdar** gördüğünden,

"İşte bu defterdir ki, o sarayı **teşkil**, tanzim ve tezyin edip bu eşyayı yapmış, takmış, yerleştirmiş." diyerek vahşetini; ahmakların, sarhoşların hezeyanına çevirmiş.

Thus, exactly like this comparison, a boor who subscribed to *Naturalist* thought, which denies God, entered the palace of the universe, which is infinitely more well-ordered, more perfect and everywhere full of miraculous instances of wisdom than the palace in the comparison.

Not thinking that it was the work of art of the Necessarily Existent One, Who is outside the *sphere of contingency*, and shunning that idea,

he saw a *collection* of the laws of *Divine practice* and an index of dominical art, which are like a slate for writing and erasing of Divine Determining in the sphere of contingency, and like a **constantly changing** notebook for the laws of the functioning of Divine power, and are extremely mistakenly and erroneously given the name 'Nature', and he said:

"These things require a cause and nothing else appears to have the relationship with everything like this *notebook* has.

It is true that reason will in no way accept that this *unseeing*, unconscious and powerless notebook could carry out this creation, which is the work of an *absolute dominicality* and requires infinite power.

#243

But since I do not recognize the **Eternal Maker**, the most plausible explanation is to say the notebook made it, and makes it, so I shall say that." To which we reply:

O you mistaken unfortunate! Your foolishness exceeds anything imaginable! Lift your head out of the *swamp of Nature* and look beyond yourself!

See an All-Glorious Maker to Whom all beings from particles to planets testify with their different *tongues* and Whom they *indicate* with their fingers!

Behold the manifestation of the *Pre-Eternal Inscribe*, Who fashions the palace and Who writes its programme in the notebook! Study His **decree**, listen to the Qur'an! Be delivered from your delirious raving!

Second Comparison: A rustic bumpkin entered the bounds of a splendid palace and saw there the uniform *actions* of an extremely orderly army carrying out its drill.

He *observed* a battalion, a regiment and a division stand to attention, stand at ease and march, and open fire when commanded as though they were a single private.

Since his rude, uncultured mind could *not comprehend*, so denied, that a commander had been given command by the country's laws and by royal decree, he imagined that the soldiers were *attached to one another* with strings.

He thought of what wonderful **string** it must be, and was amazed.

İşte aynen bu misal gibi; hadsiz derecede misaldeki saraydan daha muntazam, daha mükemmel ve bütün etrafı mu'cizane hikmetle dolu şu saray-ı âlemin içine, inkâr-ı uluhiyete giden *tabiiyyunfikirini* taşıyan vahşi bir insan girer.

Daire-i mümkünat haricinde olan Zât-ı Vâcib-ül Vücud'un eser-i san'atı olduğunu düşünmeyerek ve ondan i'raz ederek,

daire-i mümkünat içinde kader-i İlahînin yazar bozar bir levhası hükmünde ve kudret-i İlahiyenin kavanin-i icraatına **tebeddül ve tegayyür eden** bir defteri olabilen ve pek yanlış ve hata olarak "Tabiat" namı verilen bir *mecmua*-i kavanin-i *âdât-ı İlahiye* ve bir fihriste-i san'at-ı Rabbaniyeyi görür. Ve der ki:

"Madem bu eşya bir sebep ister, hiçbir şeyin bu *defter* gibi münasebeti görünmüyor.

Çendan hiçbir cihetle akıl kabul etmez ki; *gözsüz*, şuursuz, kudretsiz bu defter, *rububiyet-i mutlakanın* işi olan ve hadsiz bir kudreti iktiza eden icadı yapamaz.

Fakat madem **Sâni'-i Kadîm**'i kabul etmiyorum; öyle ise en münasibi, bu defter bunu yapmış ve yapar diyeceğim." der. Biz de deriz:

Ey ahmak-ul humakadan tahammuk etmiş sarhoş ahmak! Başını *tabiat bataklığı*ndan çıkar, arkana bak;

zerrattan, seyyarata kadar bütün mevcudat, ayrı ayrı *lisânlarla* şehadet ettikleri ve parmaklarıyla *işaret ettikleri* bir Sâni'-i Zülcelal'i gör..

ve o sarayı yapan ve o defterde sarayın programını yazan *Nakkaş-ı Ezeli'nin* cilvesini gör, **ferman**ına bak, Kur'anını dinle.. o hezeyanlardan kurtul!..

İkinci Misal: Gayet vahşi bir adam muhteşem bir kışla dairesine girer. Gayet muntazam bir ordunun umumî beraber talimlerini, muntazam *hareketleri*ni görür.

Bir neferin hareketiyle; bir tabur, bir alay, bir fırka kalkar, oturur, gider; bir ateş emriyle ateş ettiklerini *müşahade eder*.

Onun kaba, vahşi aklı, bir kumandanın, devletin nizamı ve kanun-u padişahî ile kumandasını *anlamayıp*, inkâr ettiğinden, o askerlerin iplerle *birbiriyle bağlı olduklarını* tahayyül eder.

O hayalî **ip**, ne kadar hârikalı bir ip olduğunu düşünür; hayrette kalır.

Later, he continued on his way till he came upon a magnificent mosque like Aya Sophia. He entered it at the time of Friday prayer and watched the **congregation** of Muslims rising, bowing, prostrating and sitting at the sound of man's voice.

Since he did not understand the Shari'a, which consists of a collection of **immaterial**, revealed laws, nor the immaterial rules proceeding from the **Lawgiver's** command,

he fancied the congregation to be bound to one another by physical string, and that this wonderful string had **subjected** them and was making them move like puppets.

And, coming up with this **idea**, which is so ridiculous as to make the most ignorant roar with laughter, he went on his way.

Exactly like this comparison, an atheist who subscribed to materialist thought, which is **denial** and pure brutishness, entered the universe, which is a splendid barracks of the Monarch of Pre-Eternity and Post-Eternity for His innumerable forces, and a well-ordered mosque of that Pre-Eternal All-Worshipped One.

He imagined the **immaterial laws** of the ordering of the universe, which proceed from the Pre-Eternal Monarch's wisdom, each to have material and physical existence;

and supposed the **theoretical laws** of the sovereignty of dominicality, and the rules and ordinances of the Greater Shari'a, the Shari'a of Creation, which are immaterial and **exist only as knowledge**, each to have external, material and physical existence.

#244

But to set up **in place of** Divine power those laws, which proceed from the Divine attributes of knowledge and speech and only exist as knowledge, and to attribute creation to them;

then to **attach the name** 'Nature' to them, and to deem force, which is merely a manifestation of dominical power, to be an **independent** almighty possessor of power, is a thousand times more low-fallen ignorance than the ignorance in the comparison.

In Short: The **imaginary** and insubstantial thing that Naturalists call Nature, if it has an **external reality**, can at the very most be **work of art**; it cannot be the **Artist**.

It is an **embroidery**, and cannot be the Embroiderer. It is a **set of decrees**; it cannot be the Issuer of the decrees. It is a body of the **laws of creation**, and cannot be the Lawgiver.

It is but a created screen to the **dignity** of God, and cannot be the Creator. It is **passive** and created, and cannot be a Creative Maker.

It is a law, not a power, and cannot possess power. It is the recipient, and cannot be the **source**.

Sonra gider.. Ayasofya gibi gayet muazzam bir câmie, Cuma gününde dâhil olur. O **cemaat**-ı müslimînin, bir adamın sesiyle kalkar, eğilir, secde ederek oturduklarını müşahade eder.

Manevî ve semavî kanunların mecmuundan ibaret olan şeriati ve **seriat sahibinin** emirlerinden gelen manevî düsturlarını anlamadığından,

o cemaatin maddî iplerle bağlandığını ve o acib ipler onları **esir edip** oynattığını tahayyül ederek

en vahşi insan suretindeki canavar hayvanları dahi güldürecek derecede maskaralı bir **fiki** çıkar, gider.

İşte aynı bu misal gibi: Sultan-ı Ezel ve Ebed'in hadsiz cünudunun muhteşem bir kışlası olan şu âleme ve o Mabud-u Ezelî'nin muntazam bir mescidi olan şu kâinata; mahz-ı vahşet olan, **inkâr**lı fikr-i tabiatı taşıyan bir münkir giriyor.

O Sultan-ı Ezelî'nin hikmetinden gelen nizamat-ı kâinatın **manevî kanunlarını**, birer maddî madde tasavvur ederek

ve saltanat-ı rububiyetin **kavanin-i itibariyesi** ve o Mabud-u Ezelî'nin şeriati fitriye-i kübrasının, manevî ve yalnız **vücut-u ilmîsi** bulunan ahkâmlarını ve düsturlarını birer mevcud-u haricî ve maddî birer madde tahayyül ederek,

kudret-i İlahiyenin **yerine**, o ilim ve kelâmdan gelen ve yalnız vücut-u ilmîsi bulunan o kanunları ikame etmek ve ellerine icad vermek,

sonra da onlara "Tabiat" **namını takmak** ve yalnız bir cilve-i kudret-i Rabbaniye olan kuvveti, bir zîkudret ve **müstakil** bir kadîr telakki etmek; misaldeki vahşiden bin defa aşağı bir vahşettir!..

Elhasıl: Tabiiyyunların, **mevhum** ve hakikatsız tabiat dedikleri şey, olsa olsa ve **hakikat-ı hariciye** sahibi ise; ancak bir **san'at** olabilir, **Sânî** olamaz.

Bir **nakiş**tir, Nakkaş olamaz. **Ahkâm**dır, hâkim olamaz. Bir **şeriati fitriye**dir, Şâri' olamaz.

Mahluk bir perde-i **izzet**tir, Hâlık olamaz. **Münfail** bir fitrattır, Fâtır bir fâil olamaz.

Kanundur, kudret değildir; kâdir olamaz. Mistardır, **masdar** olamaz.

To Conclude:

Since beings exist, and as was stated at the beginning of this treatise, reason cannot think of a way to explain the existence of beings **apart from** the four mentioned

three of which were each **decisively** proved through three clear Impossibilities to be invalid and absurd,

then necessarily and self-evidently the **way of Divine Unity**, which is the fourth way, is proved in a conclusive manner.

The fourth way, in accordance with the verse quoted at the beginning:

Is there any doubt about God, Creator of the heavens and the earth?

(Qur'an, 14:10)

demonstrates clearly so that there can be no doubt or hesitation the Divinity of the Necessarily Existent One, and that all things issue **directly** from the hand of His power, and that the heavens and the earth are under His sway.

O you unfortunate **worshipper of causes** and Nature! Since the nature of each thing, like all things, **is created**, for it is full of art and is being constantly renewed,

and, like the **effect**, the **apparent cause** of each thing is also created; and since for each thing to exist there is need for much equipment and many tools;

there must exist a Possessor of Absolute Power Who creates the nature and **brings** the cause **into existence**.

And that Absolutely Powerful One is in no need of impotent **intermediaries** to share in His dominicality and creation.

God forbid! He creates cause and effect together directly. In order to demonstrate His wisdom and the manifestation of His Names, by establishing an **apparent causal relationship** and connection through order and sequence,

He makes causes and Nature a **veil** to the hand of His power so that the apparent **faults**, severities and defects in things should be ascribed to them, and in this way His **dignity** be preserved.

Is it easier for a **watch-maker** to make the cog-wheels of a clock, and then arrange them and put them in order to form the clock?

Or is it easier for him to make a wonderful machine in each of the **cog-wheels**, and then leave the making of the clock to the lifeless hands of those machines?

Is that not beyond the bounds of **possibility**? Come on, you judge with your **unfair** reason, and say!

Elhasıl:

Madem mevcudat var. Madem Onaltıncı Nota'nın başında denildiği gibi; mevcudun vücuduna, taksim-i aklî ile dört yoldan **başka** yol tahayyül edilmez.

O dört cihetten üçünün -herbirinin üç zahir muhaller ile butlanı, **kat'î bir surette** isbat edildi.

Elbette bizzarure ve bilbedahe dördüncü yol olan **vahdet yolu**, kat'î bir surette isbat olunuyor.

O dördüncü yol ise; baştaki

آفَى اللّٰهِ شَكُّ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

âyeti, şeksiz ve şübhesiz bedahet derecesinde Zât-ı Vâcib-ül Vücud'un uluhiyetini ve her şey **doğrudan doğruya** dest-i kudretinden çıktığını ve Semavat ve Arz kabza-i tasarrufunda bulunduğunu gösteriyor.

Ey **esbabperest** ve tabiata tapan bîçare adam! Madem herşeyin tabiatı, herşey gibi **mahluktur**; çünkü san'atlıdır ve yeni oluyor.

Hem her **müsebbeb** gibi, **zahirî sebebi** dahi masnu'dur. Ve madem herşeyin vücudu, pek çok cihazat ve âletlere muhtaçtır.

O halde, o tabiatı icad eden ve o sebebi **halkeden** bir Kadîr-i Mutlak var.

Ve o Kadîr-i Mutlak'ın ne ihtiyacı var ki âciz **vesaiti**, rububiyetine ve icadına teşrik etsin.

Hâşâ! Belki doğrudan doğruya müsebbebi, sebep ile beraber halkederek, cilve-i esmasını ve hikmetini göstermek için, bir tertib ve tanzim ile **zahirî bir sebebiyet**, bir mukarenet vermekle,

eşyadaki zahirî **kusurlara**, merhametsizliklere ve noksanîyetlere merci' olmak için, esbab ve tabiatı dest-i kudretine **perde** etmiş; **izzetini** o suretle muhafaza etmiş.

Acaba bir **saatçi**, saatin çarklarını yapsın; sonra saati çarklarla tertib edip tanzim etsin, daha mı kolaydır?

Yoksa hârika bir makineyi, o **çarklar** içinde yapsın; sonra saatin yapılmasını o makinenin camid ellerine versin, tâ saati yapsın, daha mı kolaydır?

Acaba **imkân** haricinde değil midir? Haydi o **insafsız** aklınla sen söyle, sen hâkim ol!

And is it easier for a **scribe** to collect ink, pen and paper, and then using them proceed to write out a book himself?

Or is it easier for him to create in the paper, pen and ink a writing-machine that requires more art and *trouble* than the book, and can be used only for that book,

and then say to the unconscious machine: "Come on, you write it!", and himself *not interfere*? Is that not a hundred times more difficult than writing it himself?

If you say: Yes, it is a hundred times more difficult to create a machine that writes a book rather than writing it out oneself. But is it not in a way easier, because the machine is the *means* for producing numerous *copies* of the same book?

The Answer: Through His limitless power, the Pre-Eternal Inscraper continuously **renews** the infinite manifestations of His Names so as to display them in ever-differing ways. And through this constant renewal, He creates the *identities* and special features in things in such a manner that

no missive of the Eternally Besought One or dominical book can be the same as any other book. In any case, each will have different features in order *to express* different meanings.

If you have eyes, look at the human face: you will see that from *the time of Adam* until today, indeed, until post-eternity,

together with the conformity of their *essential organs*, each face has a *distinguishing mark* in relation to all the other faces; this is a definite fact.

Therefore, each face may be thought of as a different book. Only, for the artwork to be set out, different writing-sets, *arrangements*, and compositions are required.

And in order to both *collect* and situate the materials, and *to include* everything necessary for the existence of each, a completely different **workshop** will be required.

Now, **knowing it to be impossible**, we thought of Nature as a *printing-press*. But apart from the composition and printing, which concern the printing-press, that is, setting up the type in a specific order,

the *substances* that form an animate being's body, the creation of which is a hundred times more difficult than that of the composition and ordering,

must be created in specific *proportions* and particular order, brought from the furthest corners of the cosmos, and placed in the hands of the printing-press.

But in order to do all these things, there is still need for the power and **will** of the Absolutely Powerful One, Who creates the printing-press.

That is to say, this *hypothesis* of the printing-press is a totally meaningless superstition.

Veyahud bir **kâtib**; mürekkebi, kalem, kâğıdı getirdi. Onunla kendi bizzât o kitabı yazsa, daha mı kolaydır?

Yoksa o kâğıd, mürekkebi, kalem içinde o kitaptan daha san'atlı, daha *zahmetli*, yalnız o tek kitaba mahsus olarak bir yazı makinesi icad etsin;

sonra o şursuz makineye "Haydi sen yaz" desin de kendi *karışmasın*, daha mı kolaydır? Acaba yüz defa yazıdan daha müşkil değil midir?

Eğer desen: Evet bir kitabı yazan makinenin icadı, o kitaptan yüz defa daha müşkildir. Fakat o makine, aynı kitabın bir çok *nüşhalarını* yazmasına *vasıta* olmak cihetiyle, belki bir kolaylık var?

Elcevab: Nakkaş-ı Ezelî, hadsiz kudretiyle nihayetsiz cilde-i esmasını her vakit **tazelendirmekle**, ayrı ayrı şekilde göstermek için, eşyadaki *teşahhusları* ve hususî sîmaları öyle bir surette halketmiştir ki;

hiçbir mektub-u Samedanî ve hiçbir kitab-ı Rabbanî, diğer kitapların aynı aynına olamıyor. Alâküllihal, ayrı manaları *ifade etmek* için, ayrı bir sîması bulunacak.

Eğer gözün varsa, insanın sîmasına bak, gör ki; *zaman-ı Âdem*'den şimdiye kadar, belki ebede kadar,

bu küçük sîmada, *âza-yı esasîde* ittifak ile beraber, herbir sîma, umum sîmalara nisbeten, herbirisine karşı birer *alâmet-i farikası* var olduğu kat'iyyen sabittir.

Bunun için herbir sîma, ayrı bir kitaptır. Yalnız san'atın tanzimi için ayrı bir yazı takımı ve ayrı bir *tertib* ve te'lif ister.

Ve maddelerini hem *getirmek*, hem yerleştirmek ve hem de vücuda lâzım olan herşeyi *dercetmek* için, bütün bütün başka bir **tezgâh** ister.

Haydi, **farz-ı muhal** olarak tabiata bir *matbaa* nazarıyla baktık. Fakat bir matbaaya ait olan tanzim ve basmak, yani muayyen intizamını kalıba sokmaktan başka,

o tanzimin icadından, icadları yüz derece daha müşkil bir zîhayatın cismindeki *maddeleri*,

aktar-ı âlemden *mizan-ı* mahsusla ve has bir intizamla icad etmek ve getirmek ve matbaa eline vermek için,

yine o matbaayı icad eden Kadîr-i Mutlak'ın kudret ve **iradesine** muhtaçtır.

Demek bu matbaalık *ihhtimali ve farzı*, bütün bütün manasız bir hurafedir.

Thus, like these comparisons of the clock and the book, the All-Glorious Maker, Who is powerful over all things, has created causes, and so too does He create the **effects**. Through His wisdom, He **ties** the effect to the cause.

#246

Through His will, He has determined a manifestation of the Greater Shari'a, the Shari'a of Creation, which consists of the Divine laws concerning the ordering of **all motion** in the universe, and determined the nature of beings, which is only to be a **mirror** to that manifestation in things, and to be a reflection of it.

And through His power, He has created the face of that nature which has received external existence, and has created things on that nature, and has **mixed them** one with the other.

Is it easier to accept this fact, which is the conclusion of innumerable most **rational** proofs-in fact, is one not compelled to accept it?-

or is it easier to get the physical beings that you call causes and Nature, which are lifeless, unconscious, created, fashioned and simple, to provide the **numberless** tools and equipment necessary for the existence of each thing and to carry out those matters, which are performed **wisely** and discerningly?

Is that not utterly **beyond** the bounds of possibility? We leave it to you to decide, with your unreasonable mind!

The unbelieving **Nature-worshipper** replied: "Since you are asking me to be **fair** and reasonable, I have **to confess** that the mistaken way I have followed up to now is both a compounded impossibility, and extremely harmful and ugly.

Anyone with even a grain of consciousness would understand from your **analyses** above that to attribute the act of creation to causes and Nature is precluded and impossible,

and that to attribute all things directly to the Necessarily Existent One is imperative and **necessary**. I say: 'ALL PRAISE BE TO GOD FOR BELIEF,' and I believe in Him. Only, I do have one doubt:

"I believe that Almighty God is the Creator, but what harm does it do to the **sovereignty** of His dominicality if some minor causes have a hand in the creation of **insignificant** matters and thereby gain for themselves a little **praise** and acclaim? Does it diminish His sovereignty in some way?"

The Answer: As we have conclusively proved in other parts of the Risale-i Nur, the mark of **rulership** is that it rejects **interference**.

The most insignificant **ruler** or official will **not tolerate** the interference of his own son, even, within the sphere of his rule.

İşte bu saat ve kitab misalleri gibi; Sâni'-i Zülcelal, Kadir-i Külli Şey', esbabı halketmiş; **müsebbebatı** da halkediyor. Hikmetiyle, müsebbebatı esbaba **bağlıyor**.

Kâinatın **harekât**ının tanzimine dair kavanin-i âdetullahtan ibaret olan şeriat-ı fitriye-i kübra-yı İlahiyenin bir cilvesini ve eşyadaki o cilvesine yalnız bir **âyine** ve bir ma'kes olan tabiat-ı eşyayı, iradesiyle tayin etmiştir.

Ve o tabiatın vücut-u haricîye mazhar olan vechini, kudretiyle icad etmiş ve eşyayı o tabiat üzerinde halketmiş, birbirine **mezcetmiş**.

Acaba gayet derecede **makul** ve hadsiz bürhanların neticesi olan bu hakikatın kabulü mü daha kolaydır.. - acaba vücut derecesinde lâzım değil midir?-

Yoksa camid, şuursuz, mahluk, masnu, basit olan o sebeb ve tabiat dediğiniz maddelere, herbir şey'in vücuduna lâzım **hadsiz** cihazat ve âlâtı verip **hakîmane**, basîrane olan işleri kendi kendilerine yaptırmak mı daha kolaydır?

Acaba imtina' derecesinde, imkân **haricinde** değil midir? Senin, o insafsız aklının insafına havale ediyoruz.

Münkir ve **tabiatperest** diyor ki: Madem beni **insafa** davet ediyorsun. Ben de diyorum ki; şimdiye kadar yanlış gittiğimiz yol, hem yüz derece muhal, hem gayet zararlı ve nihayet derecede çirkin bir meslek olduğunu **itiraf** ediyorum.

Sâbık **tahkikat**ınızdan zerre miktar şuuru bulunan anlayacak ki; esbaba, tabiata icad vermek mümteni'dir, muhaldir.

Ve herşeyi doğrudan doğruya Vâcib-ül Vücut'a vermek **vâcib**dir, zarurîdir. Elhamdülillahi ale-l iman deyip iman ediyorum.

Yalnız bir şübhem var. Cenab-ı Hakk'ın Hâlık olduğunu kabul ediyorum; fakat bazı cüz'î esbabın **ehemmiyetsiz** şeylerde icada müdahaleleri ve bir parça **medh** ü sena kazanmaları, **saltanat**-ı rububiyetine ne zarar verir? Saltanatına noksaniyet gelir mi?"

Elcevab: Bazı risalelerde gayet kat'î isbat ettiğimiz gibi; **hâkimiyetin** şe'ni, **müdahale**yi reddetmektir.

Hattâ en edna bir **hâkim**, bir memur; daire-i hâkimiyetinde oğlunun müdahalesini **kabul etmiyor**.

The fact that, despite being Caliph, certain devout Sultans had their **innocent** sons murdered on the unfounded apprehension that the sons would interfere in their rule demonstrates how **fundamental** is this 'law of the rejection of interference' in rulership.

And the 'law of **prevention of participation**,' which the **independence** intrinsic to rulership necessitates, has shown its strength in the history of mankind through extraordinary upheavals whenever there have been two governors in a town or two kings in a country.

#247

Thus, if the sense of rulership and sovereignty, which is a mere **shadow** in human beings, who are impotent and in **need of assistance**, rejects interference to this degree, prevents the intervention of others,

does not accept **participation** in its sovereignty, and seeks to **preserve** the independence of its position so jealously,

then, if you can, compare this with an All-Glorious One Whose absolute **sovereignty** is at the degree of dominicality, Whose absolute rulership at the degree of Divinity, absolute independence at the degree of Oneness, and absolute **lack of need** at the degree of absolute power,

and understand what a necessary **requirement** and inevitable necessity of that rulership is this rejection of interference, prevention of participation, and repulsion of **partners**.

Concerning the second part of your doubt, you said: "If some of the worship of some **insignificant beings** is directed towards certain causes,

what **deficiency** does this cause to the worship of all beings, from particles to planets, which is directed towards the Necessarily Existent One, the **Absolute Object of All Worship**?"

The Answer: The All-Wise Creator of the universe made the universe like a tree with **conscious beings** as its most perfect fruit, and among conscious beings He made man its most **comprehensive** fruit.

And man's most important fruit, indeed the result of his creation, the aim of his nature, and the fruit of his life are his **thanks** and **worship**.

Would that Absolute Sovereign and Independent Ruler, that Single One of Unity, Who creates the universe in order **to make Himself known** and **loved**,

give away to others man, the fruit of the **whole universe**, and man's thanks and worship, his most elevated fruit?

Totally **contrary** to His wisdom, would He make **vain and futile** the result of creation and fruit of the universe? God forbid!

Hattâ hâkimiyetine müdahale tevehhümüyle, bazı dindar padişahlar -halife oldukları halde- **masum** evlâdlarını katletmeleri, bu "redd-i müdahale kanunu"nın hâkimiyette ne kadar **esaslı** hükmettiğini gösteriyor.

Bir nahiyede iki müdürden tut, tâ bir memlekette iki padişaha kadar, hâkimiyetteki **istiklaliye**fin iktiza ettiği "**men-i iştirak** kanunu" tarih-i beşerde çok acib herc ü merc ile kuvvetini göstermiş.

Acaba âciz ve **muavenete muhtaç** insanlardaki âmiriyet ve hâkimiyetin bir **gölgesi**, bu derece müdahaleyi reddetmeyi ve başkasının müdahalesini men'etmeyi

ve hâkimiyetinde **iştirak** kabul etmemeyi ve makamında istiklaliyetini nihayet taassubla **muhafaza**ya çalışmayı gör,

sonra **hâkimiyet**-i mutlaka rububiyet derecesinde ve âmiriyet-i mutlaka uluhiyet derecesinde ve istiklaliyet-i mutlaka ehadiyet derecesinde ve **istiğna**-yı mutlak kadiriyyet-i mutlaka derecesinde bir Zât-ı Zülcelal'de,

bu redd-i müdahale ve men'-i iştirak ve tard-ı **şerik**, ne derece o hâkimiyetin zarurî bir **lâzımı** ve vâcib bir muktezası olduğunu kıyas edebilirsen et.

Amma ikinci şık şübhen ki: Bazı esbab, bazı **cüz'iyatın** bazı ubudiyetlerine merci' olsa,

o **Mabud-u Mutlak** olan Zât-ı Vâcib-ül Vücut'a müteveccih zerrattan seyyarata kadar mahlukatın ubudiyetlerinden ne **noksan** gelir?

Elcevab: Şu kâinatın Hâlık-ı Hakîm'i kâinatı bir ağaç hükmünde hâkediş, en mükemmel meyvesini **zîşuur** ve zîşuurun içinde en **câmi**' meyvesini insan yapmıştır.

Ve insanın en ehemmiyetli, belki insanın netice-i hilkatî ve gaye-i fitratî ve semere-i hayatî olan **şükür** ve **ibadeti**;

o Hâkim-i Mutlak ve Âmir-i Müstakil, **kendini sevdirmek** ve **tanıttırmak** için kâinatı hâkeden o Vâhid-i Ehad,

bütün kâinatın meyvesi olan insanı ve insanın en yüksek meyvesi olan şükür ve ibadetini başka ellere verir mi?

Bütün bütün hikmetine **zid olarak**, netice-i hilkatî ve semere-i kâinatı **abes** eder mi? Hâşâ ve kellâ...

Would He **be content** to give away the worship of creatures to others in a way that would deny His wisdom and His dominicality?

And although He demonstrates through His **actions** that He wishes to make Himself known and loved to an *unlimited degree*,

would he cause His most perfect creatures to forget Him by handing over to causes their thanks and **gratitude**, love and worship, and cause them to deny the **exalted purposes** in the universe?

O friend who has **given up** the worship of Nature! Now it is for you to say!

To which he replied: "*All praise be to God*, these two doubts of mine have now been resolved. And your two proofs concerning Divine Unity which demonstrate that the only True Object of Worship is He, and that nothing other than He is **worthy of worship** are so brilliant and powerful that to deny them would require as much arrogance as to deny the sun and the day."

#248

Conclusion

The person who gave up atheistic Naturalism and came to believe said: "All praise be to God, I no longer have any **doubts**, but there are still a few questions about which I am curious."

First Question

"We hear many lazy people and those who neglect the five daily prayers ask: 'What need has God Almighty of our worship that in the Qur'an He severely and **insistently** reproves those who give up worship and **threatens** them with such a fearsome punishment as Hell?'

How is it in keeping with the style of the Qur'an, which is **moderate**, mild and fair, to demonstrate the ultimate severity towards an **insignificant**, minor fault?"

The Answer: God Almighty **has no need** of your worship, nor indeed of anything else. It is you who needs to worship, for in truth you are sick.

As we have proved in many parts of the Risale-i Nur, worship is a sort of **remedy** for your **spiritual** wounds.

If someone who is ill responds to a **compassionate** doctor who insists on his taking medicines that are beneficial for his condition by saying:

"What need do you have of it that you are **insisting** in this way?", you can understand how absurd it would be.

As for the severe threats and fearsome punishments in the Qur'an concerning the **giving up** of worship,

Hem hikmetini ve rububiyetini inkâr ettirecek bir tarzda mahlukatın ibadetlerini başkalara vermeye **rıza gösterir** mi, hiç müsaade eder mi?

Ve hem **hadsiz bir derecede** kendini sevdirmeyi ve tanıttırmayı **ef'ali**yle gösterdiği halde,

en mükemmel mahlukatının şükür ve **minnetdarlıklarını**, tahabbüb ve ubudiyetlerini başka esbaba vermekle kendini unutturup, kâinattaki **makasıd-ı âliyesini** inkâr ettirir mi?

Ey tabiatperestlikten **vazgeçen** arkadaş! Haydi sen söyle!

O diyor: **Elhamdülillah**, bu iki şübhem hallolmakla beraber, vahdaniyet-i İlahiyeye dair ve Mabud-u Bilhak o olduğuna ve ondan başkaları **ibadete lââyık** olmadığına o kadar parlak ve kuvvetli iki delil gösterdin ki, onları inkâr etmek, Güneş'i ve gündüzü inkâr etmek gibi bir mükâberedir.

Hâtıme

Tabiat fikr-i küfrîsini terkeden ve imana gelen zât diyor ki: Elhamdülillah, benim **şübhe**lerim kalmadı; yalnız merakımı mûcib olan birkaç sualım var.

Birinci Sual:

Çok tenbellerden ve târik-üs salâtlardan işitiyoruz; diyorlar ki: Cenab-ı Hakk'ın bizim ibadetimize ne ihtiyacı var ki, Kur'anda çok şiddet ve **ısrar** ile ibadeti terkedeni zecredip Cehennem gibi dehşetli bir ceza ile **tehdid** ediyor.

İtidalli ve istikametli ve adaletli olan ifade-i Kur'aniyeye nasıl yaklaşıyor ki, **ehemmiyetsiz** bir cüz'î hataya karşı, nihayet şiddeti gösteriyor?

Elcevab: Evet Cenab-ı Hak senin ibadetine, belki hiçbir şeye **muhtaç değil**. Fakat sen ibadete muhtaçsın, manen hastasın.

İbadet ise, **manevî** yaralarına **tiryaklar** hükmünde olduğunu çok risalelerde isbat etmişiz.

Acaba bir hasta, o hastalık hakkında, **şefkatli** bir hekimin ona nâfi' ilaçları içirmek hususunda ettiği ısrara mukabil, hekime dese:

"Senin ne ihtiyacın var, bana böyle **ısrar ediyorsun**?" Ne kadar manasız olduğunu anlarsın.

Amma Kur'anın, **terk-i** ibadet hakkında şiddetli tehdidatı ve dehşetli cezaları ise;

they may be likened to a king, who, in order to **protect** his subject' **rights**, inflicts a severe punishment on an ordinary man in accordance with the degree that his crime infringes those rights.

In the same way, the man who gives up worship and ritual prayer is **violating** in a significant manner the rights of beings, who are like the subjects of the Monarch of Pre-Eternity and Post-Eternity, and is in fact **acting unjustly** towards them.

For the perfections of beings are manifested through the **glorification** and worship performed by that aspect of them which is directed towards their Maker.

The one who abandons worship does not and cannot see this worship. Indeed, he denies it.

Furthermore, beings occupy an exalted position by reason of their worship and glorification, and each is a **missive** of the Eternally Besought One, and a mirror to the Names of its Sustainer.

Since he **reduces them** from their high positions and considers them to be unimportant, lifeless, aimless, and without duties, he is **insulting** them, and denying and transgressing their perfections.

Indeed, everyone sees the world in his own mirror. God Almighty created man as a **measure** and scale for the universe.

#249

And from the world He gave a **particular** world to each person. This world He colours for him in accordance with his sincere beliefs.

For example, a **despairing**, lamenting, weeping person sees beings as weeping and in despair, while a cheerful, **optimistic**, merry person sees the universe as joyful and smiling.

A **reflective** man given to solemn worship and **glorification** discovers and sees to a degree the certain, truly existent worship and glorification of beings,

while a person who abandons worship through either **neglect** or denial sees beings in a manner totally **contrary** and opposed to the reality of their perfections, thus **transgressing** their rights.

Furthermore, since the one who gives up prayer does not own himself, he wrongs his own **soul**, which is a slave of its True Owner.

His Owner delivers awesome threats in order to protect His slave's rights from his **evil-commanding soul**.

Also, since he has given up worship, which is the result of his creation and the aim of his nature, it is like an **act of aggression** against Divine wisdom and **dominical will**, and he therefore receives punishment.

nasilki bir padişah, raiyetinin **hukukunu muhafaza** etmek için; âdi bir adamın, raiyetinin hukukuna zarar veren bir hatasına göre, şiddetli cezaya çarpar.

Öyle de; ibadeti ve namazı terk eden adam, Sultan-ı Ezel ve Ebed'in raiyeti hükmünde olan mevcudatın hukukuna ehemmiyetli bir **tecavüz** ve manevî bir **zulüm eder**.

Çünkü mevcudatın kemalleri, Sâni'a müteveccih yüzlerinde **tesbih** ve ibadet ile tezahür eder.

İbadeti **terkeden**, mevcudatın ibadetini görmez ve göremez, belki de inkâr eder.

O vakit ibadet ve tesbih noktasında yüksek makamda bulunan ve herbiri birer **mektub-u Samedanî** ve birer âyine-i esma-i Rabbaniye olan mevcudatı;

âli makamlarından **tenzil ettiğinden** ve ehemmiyetsiz, vazifesiz, camid, perişan bir vaziyette telakki ettiğinden, mevcudatı **tahkir eder**; kemalâtını inkâr ve tecavüz eder.

Evet herkes, kâinatı kendi âyinesiyle görür. Cenab-ı Hak insanı kâinat için bir **mikyâs**, bir mizan suretinde yaratmıştır.

Her insan için, bu âlemden **hususî** bir âlem vermiş. O âlemin rengini, o insanın itikad-ı kalbîsine göre gösteriyor.

Meselâ; gayet **me'yus** ve matemli olarak ağlayan bir insan, mevcudatı ağlar ve me'yus suretinde görür; gayet sürurlu ve neş'eli, **müjdeli** ve kemal-i neş'esinden gülen bir adam, kâinatı neş'eli, güler gördüğü gibi;

mütefekkirane ve ciddî bir surette ibadet ve tesbih eden adam, mevcudatın hakikaten mevcut ve muhakkak olan ibadet ve **tesbihatlarını** bir derece keşfeder ve görür.

Gafletle veya inkârla ibadeti terkeden adam; mevcudatı, hakikat-ı kemalâtına tamamıyla **zîd** ve muhalif ve hata bir surette tevehhüm eder ve manen onların hukukuna **tecavüz eder**.

Hem o târik-üs salât, kendi kendine mâlik olmadığı için, kendi mâlikinin bir abdi olan kendi **nefsine** zulmeder.

Onun mâliki, o abdinin hakkını, onun **nefs-i emmaresinden** almak için, dehşetli tehdid eder.

Hem netice-i hilkatı ve gaye-i fitratı olan ibadeti terkettiğinden, hikmet-i İlahiye ve **meşiet-i Rabbaniyeye** karşı bir **tecavüz** hükmüne geçer. Onun için cezaya çarpılır.

In Short: The abandoner of worship both wrongs his own soul, which is the **slave** and **totally owned property** of Almighty God, and wrongs and transgresses the rights of the perfections of the universe.

Certainly, just as unbelief is an insult to beings, so is the abandonment of worship a denial of the universe's **perfections**.

And since it is an act of aggression against Divine wisdom, it is **deserving** of awesome threats, and severe punishment.

Thus, it is to express this deservedness and the above facts that the Qur'an of Miraculous Exposition chooses in a miraculous way that severe style, which, in complete conformity with the principles of **eloquence**, corresponds to the **requirements of the situation**.

Second Question

The person who had given up **Naturalism** and come to believe next asked:

"It is indeed a vast truth that each being is dependent on Divine will and dominical power in **every aspect**; in all of its functions, qualities and actions. By reason of this vastness, our **narrow minds** cannot comprehend it.

However, the infinite **abundance** that we see around us, and the boundless **ease** in the creation and formation of things, and the infinite ease and facility in the way of unity, which was established through your proofs above,

and the infinite ease that verses of the Qur'an like the following clearly demonstrate and expound,

Your creation and resurrection is as a single soul , The matter of the Hour shall be but as the twinkling of the eye, or even closer

show this mighty truth to be a matter that is most **acceptable** and **rational**. What is the wisdom and secret of this ease?"

(Qur'an, 31:28; Qur'an, 16:77.)

#250

The Answer: This matter was elucidated in a most clear, decisive and **convincing fashion** in the explanation of,

And He is powerful over all things,

which forms the Tenth Phrase of the Twentieth Letter.

In particular, it **was demonstrated** even more clearly in the Addendum to that Letter that when attributed to the Single Maker, all beings become as easy as a single being.

If they are not attributed to that Single One of Unity, the creation of a single creature becomes as difficult as that of all beings, and a seed as **problematical** as a tree.

Elhasıl: İbadeti terkeden, hem kendi nefesine zulmeder; - nefsi ise, Cenab-ı Hakk'ın **abdi** ve **memluküdür**- hem kâinatın hukuk-u kemalâtına karşı bir tecavüz, bir zulümdür.

Evet nasıllı küfür, mevcudata karşı bir tahkirdir; terk-i ibadet dahi, kâinatın **kemalâtını** bir inkârdır.

Hem hikmet-i İlahiyeye karşı bir tecavüz olduğundan, dehşetli tehlide, şiddetli cezaya **müstehakolur**.

İşte bu istihkakı ve mezkûr hakikatı ifade etmek için, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan mu'cizane bir surette o şiddetli tarz-ı ifadeyi ihtiyar ederek, tam tamına hakikat-ı **belâgat** olan mutabık-ı **mukteza-yı hale** mutabakat ediyor.

İkinci Sual:

Tabiattan vazgeçen ve imana gelen zât diyor ki:

Her mevcud, **her cihette**, her işinde ve her şeyinde ve her şe'ninde meşiet-i İlahiyeye ve kudret-i Rabbaniyeye tâbi' olması, çok azîm bir hakikattir. Azameti cihetinde **dar zihinler**imize sıkışmıyor.

Halbuki gözüümüzle gördüğümüz bu nihayet derecede **mebzuliyet**, hem hilkat ve icad-ı eşyadaki hadsiz **sühulet**, hem sâbık bürhanlarınızla tahakkuk eden vahdet yolundaki icad-ı eşyada nihayet derecede kolaylık ve sühulet,

hem nass-ı Kur'an ile beyan edilen

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَمَا أَمْرُ
السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ

gibi âyetlerin sarahaten gösterdikleri nihayet derecede kolaylık, o hakikat-ı azîmeyi, en **makbul** ve en **makul** bir mes'ele olduğunu gösteriyorlar. Bu kolaylığın sırrı ve hikmeti nedir?

Elcevab: Yirminci Mektub'un Onuncu Kelimesi olan

وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

beyanında, o sır gayet vâzih ve kat'î ve **mukni'** bir **tarzda** beyan edilmiş.

Hususan o mektubun zeylinde daha ziyade vuzuh ile **isbat edilmiş** ki; bütün mevcudat, Sâni'-i Vâhid'e isnad edildiği vakit, bir tek mevcud hükmünde kolaylaşır.

Eğer Vâhid-i Ehad'e verilmezse; bir tek mahlukun icadı, bütün mevcudat kadar müşkilleşir ve bir çekirdek, bir ağaç kadar **suubetli** olur.

When they are ascribed to their **True Maker**, the universe becomes as easy and trouble-free as a tree, a tree as easy as a seed, Paradise as easy as the spring, and the spring as easy as a flower.

We shall now point out **briefly** one or two evidences that have been explained in detail in other parts of the Risale-i Nur out of the hundreds which explain the underlying reasons for and instances of wisdom in the conspicuous, boundless **abundance** and profusion of beings, the ease of the great number of **individuals** in each species, and the fact that well-ordered, artistically fashioned and **valuable** beings come into existence with immense speed and ease.

For example, if the **command** of a hundred soldiers is given to one officer, it is a hundred times easier than if the command of one soldier is given to a hundred officers.

And if to equip an army it is assigned to one **headquarters**, one law, one factory and the command of one king, it quite simply becomes as easy as **equipping** a single soldier.

In the same way, if **to equip** one soldier it is referred to **numerous** headquarters, numerous factories and numerous commanders, it becomes as difficult as equipping an army.

Because in order to equip a single soldier, it would require as many factories as are necessary for a **whole army**.

Again, since by reason of **the mystery of unity**, the vital necessities of a tree **are provided** through one root, one centre and according to one law, it produces thousands of fruits as easily as a single fruit. This is plain to see.

If **unity** changes to **multiplicity**, and all the necessities vital for each fruit are provided from different places, to produce each fruit becomes as difficult as to produce the tree.

And to produce a single seed, even, which is a **sample** and **index** of the tree, becomes as difficult as the tree. Because all the necessities vital for the tree's life are necessary for the seed.

Eğer **Sânî'-i Hakikî'sine** verilse, kâinat bir ağaç gibi ve ağaç bir çekirdek gibi ve Cennet bir bahar gibi ve bahar bir çiçek gibi kolaylaşır, sühulet peyda eder.

Ve bilmüşahede görünen hadsiz **mebzuliyet** ve ucuzluğun ve her nev'in sühuletle kesret-i **efradı** bulunmasının ve kesret-i sühulet ve sür'atle muntazam, san'atlı, **kıymetli** mevcudatın kolayca vücuda gelmesinin sırlarına medar olan ve hikmetlerini gösteren yüzer delillerinden ve başka risalelerde tafsilen beyan edilen bir ikisine **muhtasar** bir işaret ederiz.

Meselâ: Nasılki yüz nefer, bir zabitin **idaresine** verilse; bir neferin, yüz zabitin idarelerine verilmesinden yüz derece daha kolay olduğu gibi,

bir ordunun teçhizat-ı askeriyesi; bir **merkez**, bir kanun, bir fabrika ve bir padişahın emrine verildiği vakit, âdetâ kemmiyeten bir neferin **teçhizatı** kadar kolaylaştığı gibi..

bir neferin **teçhizatı**-ı askeriyesi; **müteaddid** merkezlere, müteaddid fabrikalara, müteaddid kumandanlara havalesi de, âdetâ bir ordunun teçhizatı kadar kemmiyeten müşkilâtlı oluyor.

Çünkü bir tek neferin teçhizatı için, **bütün orduya** lâzım olan fabrikaların bulunması gerektir.

Hem bir ağacın **sırr-ı vahdet** cihetiyle, bir kökte, bir merkezde, bir kanun ile mevadd-ı hayatiyesi **verildiğinden**; binler meyve veren o ağaç, bir meyve kadar sühuletli olduğu bilmüşahede görünür.

Eğer **vahdetten kesrete** gidilse, herbir meyveye lâzım mevadd-ı hayatiye başka yerden verilse; herbir meyve, bir ağaç kadar müşkilât peyda eder.

Belki ağacın bir **enmuzeci** ve **fihristesi** olan bir tek çekirdek dahi, o ağaç kadar suubetli olur. Çünkü bir ağacın hayatına lâzım olan bütün mevadd-ı hayatiye, birtek çekirdek için de lâzım oluyor.

Thus, there are hundreds of examples like these which show that it is easier for thousands of beings to come into existence through unity than for a single being to come into existence through multiplicity and [ascribing partners to God](#).

Since this truth has been proved with absolute certainty in other parts of the Risale-i Nur, we refer you to those and here only explain a most important reason for this ease and facility from the point of view of [Divine knowledge](#), [Divine Determining](#), and dominical power. It is as follows:

You are a **being**. If you attribute yourself to the Pre-Eternal All-Powerful One, He creates you at a command through His infinite power out of nothing in [an instant](#), like striking a match.

If you do not do this and rather attribute yourself to [physical causes](#) and nature, then since you are a well-ordered [summary](#), fruit, and miniature index and list of the universe,

in order to make you, it would be necessary to sift with a fine sieve the universe and its elements, and to gather in precise measure from **all the corners of the universe** the substances of which your body is composed.

For physical causes only gather and [join together](#). It [is confirmed](#) by people of reason that they cannot create **out of nothing** what is not present in them.

Since this is the case, they would [be compelled](#) to collect together the body of a tiny animate being from every corner of the cosmos.

Now understand what ease there is in unity, Divine Unity, and what difficulties lie in [misguidance](#) and [attributing partners to God](#)!

Secondly, there is an **infinite** ease also with regard to Divine knowledge. It is like this:

Divine Determining is an aspect of Divine knowledge; it [determines](#) a measure for each thing, which is like its particular and immaterial [mould](#); the determined measure is like a plan or model for the thing's being.

When Divine power creates, it does so with extreme ease in accordance with the **determined** measure.

If the thing is not attributed to the All-Powerful One of Glory, Who possesses [all-embracing](#), infinite and [pre-eternal](#) knowledge, as was described above, not only thousands of difficulties appear, but hundreds of impossibilities.

For if it was not for the determined measure which exists in Divine knowledge, thousands of material moulds with external existences would have to **be employed** in the body of even a tiny animate being.

İşte bu misaller gibi, yüzler misaller var gösteriyorlar ki; vahdette, nihayet derecede sühuletle vücuda gelen binler mevcud, [şirkte](#) ve kesrette, bir tek mevcuddan daha ziyade kolay olur.

Sair risalelerde bu hakikat iki kerre iki dört eder derecede isbat edildiğinden, onlara havale edip, burada yalnız bu sühulet ve kolaylığın [ilim](#) ve [kader-i İlahî](#) ve kudret-i Rabbaniye nokta-i nazarında gayet mühim bir sırrını beyan edeceğiz. Şöyle ki:

Sen bir **mevcudsun**. Eğer Kadîr-i Ezeli'ye kendini versen; bir kibrit çakar gibi, hiçten, yoktan, bir emirle, hadsiz kudretiyle, seni [bir anda](#) halkeder.

Eğer sen kendini ona vermezsen, belki [esbab-ı maddiye](#)ye ve tabiata isnad etsen; o vakit sen, kâinatın muntazam bir [hülâsası](#), meyvesi ve küçük bir fihristesi ve listesi olduğundan;

seni yapmak için, kâinatı ve anasını ince elek ile eleyip hassas ölçülerle **aktar-ı âlemden** senin vücudundaki maddeleri toplamak lâzım gelir.

Çünkü esbab-ı maddiye yalnız [terkib eder](#), toplar. Kendilerinde bulunmayanı; **hiçten**, **yoktan** yapamadıkları, bütün ehl-i akıl yanında [musaddaktır](#).

Öyle ise, küçük bir zîhayatın cismini aktar-ı âlemden toplamaya [mecbur olurlar](#).

İşte vahdette ve tevhidde ne kadar kolaylık ve [şirkte](#) ve [dalalette](#) ne kadar müşkilât var olduğunu anla!

İkincisi: İlim noktasında **hadsiz** bir sühulet vardır. Şöyle ki:

Kader, ilmin bir nev'idir ki, herşeyin manevî ve mahsus [kalıbı](#) hükmünde bir miktar [tayin eder](#). Ve o miktar-ı kaderî, o şey'in vücuduna bir plân, bir model hükmüne geçer.

Kudret icad ettiği vakit; gayet sühuletle o **kaderî** miktar üstünde icad eder.

Eğer o şey [muhit](#) ve hadsiz ve [ezeli](#) bir ilmin sahibi olan Kadîr-i Zülcelal'e verilmezse; -sâbıkan geçtiği gibi- binler müşkilât değil, belki yüz muhalat ortaya düşer.

Çünkü o miktar-ı kaderî ve miktar-ı ilmî olmazsa; binler haricî ve maddî kalıplar, küçücük bir hayvanın cesedinde **istimal edilmek** lâzım gelir.

So, understand one reason for the infinite ease in unity and the endless difficulties in misguidance and ascribing partners to God. Realize what a **veracious**, correct, and exalted truth is stated by the verse,

The matter of the Hour shall be but as the twinkling of the eye, or even closer.

#252

Third Question

The former enemy and now **rightly-guided** friend then asked: "Philosophers, who have made many advances these days, claim that

nothing is created out of nothing, and nothing is **annihilated** and goes to nothing; there is only **composition** and **decomposition**, and this makes the factory of the universe run. Is this correct?"

The Answer: Since the most advanced philosophers who did not consider beings in the light of the Qur'an saw that the formation and existence of beings by means of Nature and causes was so difficult as to be impossible -in the manner proved above-, they **diverged** into two groups.

One group became Sophists; abdicating reason, which is exclusive to human beings, and **falling lower** than mindless beasts, they found it easier to deny the universe's existence,

and even their own existences, than to follow the way of misguidance, which claims that causes and Nature have the power to create. They therefore denied both themselves and the universe and descended into **absolute ignorance**.

The second group saw that in misguidance, according to which causes and Nature are **creator**, the creation of a fly or a seed, even, entails innumerable difficulties and requires a power unacceptable to reason.

They were therefore compelled to deny **the act of creation** and to say: "Nothing can exist out of nothing." Seeing total annihilation also to be impossible, they declared: "What exists cannot go to nothing."

They fancied an **imaginary situation** in which combining and decomposition, gathering and dispersion, occur through **the motion of particles** and the winds of chance.

Now, see! Those who consider themselves to be the most intelligent are the most profoundly **ignorant** and stupid. Understand just how ludicrous, debased, and ignorant misguidance makes man, and **take a lesson**!

Indeed, a Pre-Eternal Power created the **heavens** and the earth in six days, every year creates four hundred thousand **species** simultaneously on the face of the earth, and in six weeks every spring constructs a living world more full of art and wisdom than the world itself.

İşte vahdette nihayetsiz kolaylık ve dalalette ve şirkte hadsiz müşkilâtın bir sırrını anla;

وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ

âyeti, ne kadar **hakikatlı** ve doğru ve yüksek bir hakikatı ifade ettiğini bil!

Üçüncü Sual:

Eskiden düşman, şimdi dost olan **mühtedi** diyor ki: Şu zamanda çok ileri giden feylesoflar diyorlar ki:

"Hiçten hiçbirşey icad edilmiyor ve hiçbirşey **i'dam edilmiyor**; yalnız bir **terkib** bir **tahlil**dir ki, kâinat fabrikasını işlettiyor."

Elcevab: Nur-u Kur'an ile mevcudata bakmayan feylesofların en ileri gidenleri bakmışlar ki, tabiat ve esbab vasıtasıyla bu mevcudatın teşekkülât ve vücudlarını - sâbikan isbat ettiğimiz tarzda- imtina' derecesinde müşkilâtlı gördüklerinden, iki kısma **ayrıldılar**.

Bir kısmı Sofestâî olup, insanın hâssası olan akıldan istifa ederek, ahmak hayvanlardan daha **aşağı düşerek**, kâinatın vücudunu inkâr etmeyi;

hattâ kendilerinin vücudlarını dahi inkâr etmesini; dalalet mesleğinde esbab ve tabiatın icad sahibi olmalarından daha ziyade kolay gördüklerinden hem kendilerini, hem kâinatı inkâr edip, **cehl-i mutlaka** düşmüşler.

İkinci grup bakmışlar ki; dalalette, esbab ve tabiat **mûcid** olmak noktasında, bir sinek ve bir çekirdeğin icadı, hadsiz müşkilâtı var ve tavr-ı aklın haricinde bir iktidar iktiza ediyor.

Onun için bilmecburiye **icadı** inkâr ediyorlar, "yoktan var olmaz" diyorlar ve i'damı da muhal görüyorlar, "var yok olmaz" hükmediyorlar.

Yalnız **harekât-ı zerrat** ile, tesadüf rüzgârlarıyla bir terkib ve tahlil ve dağılmak ve toplanmak suretinde bir **vaziyet-i itibariye** tahayyül ediyorlar.

İşte sen gel, ahmaklığın ve **cehaletin** en aşağı derecesinde, en yüksek akıllı kendini zanneden adamları gör; ve dalalet, insanı ne kadar maskara ve süflî ve echel yaptığını bil; **ibret al**!

Acaba her senede, dört yüz bin **enva**'ı birden zemin yüzünde icad eden ve **semavat** ve arzı altı günde halkeden ve altı haftada, her baharda, kâinattan daha san'atlı, hikmetli zîhayat bir kâinatı inşa eden bir kudret-i ezeliye,

Thus, it is more foolish and ignorant than the Sophists, the first group above, to deny the act of creation and deem it unlikely that, like a chemical that when applied shows up **invisible** writing, Pre-Eternal Power should give external existence to beings, which, though externally non-existent, **exist as knowledge**, and whose plans and measures **are determined** in the realm of a Pre-Eternal Knowledge.

These unfortunates are **absolutely impotent** and have nothing at their disposal apart from the faculty of will. Although they are inflated like Pharaohs, they can neither **annihilate** anything nor create anything from nothing, even a minute particle.

#253

And so, although nothing comes into existence out of nothing at the hand of causes and Nature **on which they rely**, out of their stupidity they say:

"Nothing comes from non-being, and nothing goes to non-being." And they even **extend** this absurd and erroneous principle to the Absolutely All-Powerful One.

Indeed, the All-Powerful One of Glory has two ways of **creating**:

The First is through **origination** and **invention**. That is, He brings a being into existence out of nothing, out of non-existence, and creates everything necessary for it, also out of nothing, and places those necessities in its hand.

The Second is through **composition**, through art. That is, He forms certain beings out of the elements of the universe in order to demonstrate subtle instances of wisdom, like displaying the perfections of His wisdom and the **manifestations** of many of His Names.

Through **the law of Providing**, he sends particles and matter, which are dependent on His command, to these beings and **employs** the particles in them.

Yes, the Absolutely All-Powerful One creates in two ways: He both originates, and He composes. To annihilate what exists and to make exist what does not exist is most simple and easy for Him. It is one of His **constant** and **universal** laws.

The man, therefore, who says: "He cannot give existence to what does not exist" **in the face of** a power that in one spring makes exist out of nothing the **forms** and attributes of three hundred thousand animate creatures, and, besides their particles, all their **conditions** and states, such a man should himself be obliterated!

The person who **gave up** Nature and embraced the truth said: "Praise and thanks be to God Almighty to the number of **particles** in existence for I have attained to complete belief. **I have been saved** from delusion and misguidance. Not one of my doubts remains.

bir ilm-i ezelînin dairesinde, plânları ve mikdarları **taayyün eden** mevcudat-ı ilmiyeyi göze göstermeyen bir ecza ile yazılan ve **görünmeyen** bir yazıyı göstermek için sürülen bir ecza misillü, gayet kolay o madumat-ı hariciye olan **mevcudat-ı ilmiyeye** vücut-u haricî vermeyi o kudret-i ezeliyeden uzak görmek ve icadî inkâr etmek; evvelki güruh olan Sofestaîlerden daha ziyade ahmakane ve cahilanedir.

Bu bedbahtlar, **âciz-i mutlak** ve yalnız bir cüz'-i ihtiyarîden başka ellerinde olmayan firavunlaşmış kendi nefisleri, hiçbir şeyi **i'dam** ve yok edemediklerinden ve hiçbir zerreyi, bir maddeyi, hiçten, yoktan icad edemediklerinden

ve **güvendidikleri** esbab ve tabiatın ellerinde hiçten icad gelmediği cihetle, ahmaklıklarından diyorlar:

"Yoktan var olmaz, var da yok olmaz" deyip, bu bâtil ve hata düsturu, Kadîr-i Mutlak'a **teşmil etmek** istiyorlar.

Evet Kadîr-i Zülcelal'in iki tarzda **icadî** var.

Biri; **ihтира'** ve **ibda'** ile. Yani hiçten, yoktan vücut veriyor ve ona lâzım her şeyi de hiçten icad edip eline veriyor.

Diğeri; **inşa** ile, san'at ile. Yani kemal-i hikmetini ve çok esmasının **cilvelerini** göstermek gibi çok dakik hikmetler için, kâinatın anasırından bir kısım mevcudatı inşa ediyor.

Her emrine tâbi' olan zerratları ve maddeleri, **rezzakıyet kanunu**yla onlara gönderir ve onlarda **çalıştırır**.

Evet Kadir-i Mutlak'ın iki tarzda, hem ibda' hem inşa suretinde icadî var. Varı yok etmek ve yoğun var etmek; en kolay en sühuletti, belki **daimî**, **umumî** bir kanundur.

Bir baharda, üç yüz bin enva'-ı zîhayat mahlukatın **şekillerini**, sıfatlarını, belki zerratlarından başka bütün **keyfiyat** ve ahvallerini hiçten var eden bir kudrete **karşı**, "Yoğu var edemez!" diyen adam, yok olmalı!..

Tabiatı **bırakan** ve hakikata geçen zât diyor ki: Cenab-ı Hakk'a **zerrat** adedince şükür ve hamd ü sena ediyorum ki, kemal-i imanı kazandım, evham ve dalaletlerden **kurtuldum** ve hiç bir şübhem de kalmadı.

"ALL PRAISE BE TO GOD FOR THE RELIGION OF ISLAM, AND COMPLETE AND PERFECT BELIEF!"

All glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise .

(Qur'an, 2:32)

#254

The Twenty-fourth Flash

On Islamic Dress for Women

[While being the Second and Third Matters of the Fifteenth Note,

this treatise was made the Twenty-Fourth Flash because of its importance.]

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

O Prophet! Tell your wives and daughters, and the believing women, that they should cast their outer garments over their persons [when abroad] [to the end of the verse]. (Qur'an, 33:59)

This verse enjoins the veiling of women.

However, dissolute civilization opposes this command of the Qur'an;

it does not consider the veiling of women to be natural and says it is slavery of a sort.

{() Part of my defence for the Appeal Court, which opposed the [Eskishehir] Court and silenced it:*

"I say to this court of law that

if there is justice on the face of the earth, it will surely quash the decision to convict a person who has expounded a most sacred, true, and right Divine principle which has been in force in the social life of three hundred and fifty million people every century for one thousand three hundred and fifty years,

relying on the confirmation and unanimity of three hundred and fifty thousand Qur'anic commentaries

and following the beliefs of our forefathers for one thousand three hundred and fifty years;

it will surely quash such a ruling!"}

The Answer: We shall explain only four of the many instances of wisdom in this injunction of the Qur'an, showing that it is entirely natural

and those who oppose it are opposing the innate disposition of women.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ وَ كَمَالِ الْإِيمَانِ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Yirmidördüncü Lem'a

Tesettür hakkında

(Onbeşinci Nota'nın İkinci ve Üçüncü Mes'eleleri iken,

ehemmiyetine binaen Yirmidördüncü Lem'a olmuştur.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ
يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَائِبِهِنَّ

ilâ âhir... âyeti, tesettürü emrediyor.

Medeniyet-i sefihe ise, Kur'anın bu hükmüne karşı muhalif gidiyor.

Tesettürü, fitrî görmüyor, "bir esarettir" diyor.

{() Mahkemeye karşı ve mahkemeyi susturan lâyiha-i Temyiz'in müdafaatından bir parça:*

"Ben de Adliyenin mahkemesine derim ki:

Bin üçyüz elli senede ve her asırda üçyüz elli milyon insanların hayat-ı içtimaiyesinde en kudsî ve hakikî ve hakikatlı bir düstur-u İlahîyi,

üçyüz elli bin tefsirin tasdiklerine ve ittifaklarına istinaden

ve bin üçyüz elli sene zarfında geçmiş ecdadımızın itikadlarına iktidaen tefsir eden bir adamı mahkûm eden haksız bir kararı, elbette rûy-i zeminde adalet varsa,

o kararı red ve bu hükmü nakzedecektir!.."}

Elcevab: Kur'an-ı Hakîm'in bu hükmü tam fitrî olduğuna

ve muhalifi gayr-ı fitrî olduğuna delalet eden çok hikmetlerinden, yalnız "dört hikmet"ini beyan ederiz.

First Instance Of Wisdom

To veil themselves is natural for women and their innate dispositions demand it.

#255

For women are weak and delicate,
and since they are in need of a man's protection and help
for themselves and for their children whom they love
more than their own lives,

they have a natural desire to make themselves loved and
not loathed, and not to be rebuffed.

Also, seven out of ten women are either old or ugly,

and they do not want to show their age and ugliness to
everyone.

Or they are jealous, and they do not want to appear ugly
in relation to others who are more beautiful.

Or they are frightened of assault or aspersions,

and want by nature to cover themselves so as not to suffer
assault, nor to be accused of unfaithfulness in the eyes of
their husbands.

If noted carefully, those who hide themselves most are the
elderly.

And out of ten women, only two or three may be found

who are both young and beautiful and are not
discomforted at displaying themselves.

It is clear that people are discomforted by the looks of
those they do not like or find tedious; they are upset by
them.

If a beautiful immodestly dressed woman

takes pleasure at two or three out of ten men who are
canonically strangers looking at her,

she is bored by the seven or eight.

Also, since a woman whose morals are not corrupted

is sensitive and easily affected,

she will certainly be distressed at dirty looks whose effects
have been physically experienced, indeed, are poisonous.

We even hear that in Europe, the place of open dress,

many women are fed up at being the object of attention,

and complain to the police, saying: "These brutes keep
staring at us and disturbing us."

This means that present-day civilization's unveiling
women is contrary to their natures.

Birinci Hikmet:

Tesettür, kadınlar için fıtrîdir ve fıtratları iktiza ediyor.

Çünkü kadınlar hilkaten zaîf ve nazik olduklarından,
kendilerini ve hayatından ziyade sevdiği yavrularını
himaye edecek bir erkeğin himaye ve yardımına muhtaç
bulunduğundan,

kendini sevdirmek ve nefret ettirmemek ve istiskale maruz
kalmamak için, fıtrî bir meyli var.

Hem kadınların on adedden altı-yedisi ya ihtiyardır, ya
çirkindir ki;

ihtiyarlığını ve çirkinliğini herkese göstermek istemezler.

Ya kıskançtır; kendinden daha güzellere nisbeten çirkin
düşmemek

veya tecavüzden ve ithamdan korkar, taarruza maruz
kalmamak

ve kocası nazarında hıyanetle müttehem olmamak için,
fıtraten tesettür isterler.

Hattâ dikkat edilse, en ziyade kendini saklayan
ihtiyarlardır.

Ve on adedden ancak iki-üç tanesi bulunabilir ki;

hem genç olsun, hem güzel olsun, hem kendini
göstermekten sıkılmasın.

Malûmdur ki; insan sevmediği ve istiskal ettiği adamların
nazarından sıkılır, müteessir olur.

Elbette açık-saçıklık kıyafetine giren güzel bir kadın,

bakmasına hoşlandığı nâmahrem erkeklerden onda iki
üçü varsa,

yedi sekizinden istiskal eder.

Hem tefahhuş ve tefessüh etmeyen bir güzel kadın,

nazık ve seri-üt teessür olduğundan,

maddeten tesiri tecrübe edilen belki semlendiren pis
nazarlardan elbette sıkılır.

Hattâ işitiyoruz; açık-saçıklık yeri olan Avrupa'da çok
kadınlar,

bu dikkat-i nazardan sıkılarak,

"Bu alçaklar bizi göz hapsine alıp sıkıyorlar" diye polislere
şekva ediyorlar.

Demek medeniyetin ref'-i tesettürü, hilaf-ı fıtrattır.

And together with being in accordance with their natures,
the Qur'an's command to veil themselves,

saves women-those mines of compassion who may be
worthy companions for all eternity-

from degeneration, abasement, what is in effect slavery,
and wretchedness.

Furthermore, by nature women are fearful of men who
are strangers, and anxious at them.

Fear naturally demands the veiling of women.

For in addition to suffering the difficulty of bearing the
load of a child for eight or nine months, which certainly
embitters the eight or nine minutes' pleasure,

there is also the possibility of suffering the calamity of
bringing up a child for eight or nine years without
protector.

And since this happens frequently,

by creation they truly fear strange men

and by nature want to hide themselves from them.

Being weak, their creation demands that through veiling
themselves they do not excite the appetites of men
outside the stipulated degrees of kinship,

nor allow any opportunity for assault;

their weak creation gives powerful warning.

It shows that their cloaks and coats are shields and
fortresses.

The fact that, according to news received,

the bare-legged wife of a high-ranking man in the world
was accosted in the country's capital, in the market-place
in daylight in front of everyone by a common shoe-
shiner,

deals a slap in the shameless faces of those opposed to
the veiling of women!

#256

Second Instance Of Wisdom

The authentic and extremely intense relationship, love,
and affection between men and women

does not arise only from the needs of worldly life.

Yes, a woman is not only a companion to her husband in
this worldly life,

she is his companion also in eternal life.

Since she is her husband's companion in eternal life,

she surely should not attract the looks of others besides
her husband, her everlasting friend and companion,

Kur'an'ın tesettür emri fitrî olmakla beraber,

o maden-i şefkat ve kıymetdar birer refika-i ebediye
olabilen kadınları,

tesettür ile sukuttan, zilletten ve manevî esaretten ve
sefaletten kurtarıyor.

Hem kadınlarda, ecnebi erkeklere karşı fitraten korkaklık,
tahavvûf var.

Tahavvûf ise, fitraten tesettürü iktiza ediyor.

Çünkü sekiz dokuz dakika bir zevki cidden acılaştırarak
sekiz dokuz ay ağır bir veled yükünü zahmet ile çekmekle
beraber,

hamisiz bir veledin terbiyesiyle sekiz dokuz sene, o sekiz
dokuz dakika gayr-ı meşru zevkin belasını çekmek ihtimali
var.

Ve kesretle vaki olduğundan,

cidden şiddetle nâmahremlerden fitratı korkar

ve cibilliyeti sakınmak ister.

Ve tesettür ile nâmahremin iştihasını açmamak

ve tecavüzüne meydan vermemek,

zaîf hilkatı emreder ve kuvvetli ihtar eder.

Ve bir siperi ve kal'ası çarşafı olduğunu gösteriyor.

Mesmuatıma göre:

Merkez ve payitaht-ı hükûmette, çarşı içinde, gündüzde,
ahalinin gözleri önünde, gayet âdi bir kundura boyacısı,
dünyaca rütbeten büyük bir adamın açık bacaklı karısına
bilfiil sarkıntılık etmesi,

tesettür aleyhinde olanların hayâsız yüzlerine bir şamar
vuruyor!..

İkinci Hikmet:

Kadın ve erkek ortasında gayet esaslı ve şiddetli
münasebet, muhabbet ve alâka;

yalnız dünyevî hayatın ihtiyacından ileri gelmiyor.

Evet bir kadın, kocasına yalnız hayat-ı dünyeviyeye
mahsus bir refika-i hayat değildir.

Belki hayat-ı ebediyede dahi bir refika-i hayattır.

Madem hayat-ı ebediyede dahi kocasına refika-i hayattır;

elbette ebedî arkadaşı ve dostu olan kocasının nazarından
gayrı başkasının nazarını kendi mehasinine celbetmemek

and should not offend him and make him jealous.

As a consequence of the mystery of belief, her believing husband's relations with her

are not confined to this worldly life and his love is not only animal and temporary, during the time of her beauty;

he holds true, earnest love and respect for her in regard to her being his companion in eternal life.

And he bears that love and respect for her, not only during her youth when she is beautiful,

but also when she is old and ugly.

Certainly in return for this, she should show her beauties to him alone and restrict her love to him; this is demanded by humanity.

Otherwise she would gain very little and lose much.

According to the Shari'a, the husband should be a good match for the wife.

That is, they should be suitable to one another.

The most important aspect of this being suitable is from the point of view of religion.

Happy the husband who sees the wife's firm religion and follows her,

and himself becomes pious in order not to lose his companion of eternal life.

Happy the wife who sees her husband's firmness in religion

and becomes pious so as not to lose her eternal friend.

Alas for the man who becomes dissolute, which will lose him for ever that righteous woman.

Alas for the woman who does not follow her pious husband

and loses her eternal blessed friend.

And a thousand woes on the unhappy husband and wife

who imitate each other in sin and vice,

helping one another to enter Hell-fire!

Third Instance Of Wisdom

Happy family life is perpetuated through mutual confidence between husband and wife,

and heartfelt respect and love.

Immodest dress and free-and-easy behaviour destroy the confidence,

ve onu darıltmamak ve kıskandırmamak lâzım gelir.

Madem mü'min olan kocası, sırr-ı imana binaen onun ile alâkası

hayat-ı dünyeviyeye münhasır ve yalnız hayvanî ve güzellik vaktine mahsus muvakkat bir muhabbet değil;

belki hayat-ı ebediyede dahi bir refika-i hayat noktasında esaslı ve ciddî bir muhabbetle, bir hürmetle alâkadardır.

Hem yalnız gençliğinde ve güzellik zamanında değil,

belki ihtiyarlık ve çirkinlik vaktinde dahi o ciddî hürmet ve muhabbeti taşıyor.

Elbette ona mukabil, o da kendi mehasinini onun nazarına tahsis ve muhabbetini ona hasretmesi mukteza-yı insaniyettir.

Yoksa pek az kazanır, fakat pek çok kaybeder.

Şer'an koca, karıya küfüv olmalı,

yani birbirine münasib olmalı.

Bu küfüv ve denk olmak, en mühimmi diyanet noktasındadır.

Ne mutlu o kocaya ki; kadınının diyanetine bakıp taklid eder,

refikasını hayat-ı ebediyede kaybetmemek için mütediyyin olur.

Bahtiyardır o kadın ki; kocasının diyanetine bakıp

"ebedî arkadaşımı kaybetmeyeyim" diye takvaya girer.

Veyl o erkeğe ki; sâliha kadınının ebedî kaybettirecek olan sefahete girer.

Ne bedbahttır o kadın ki; müttaki kocasını taklid etmez,

o mübarek ebedî arkadaşını kaybeder.

Binler veyl o iki bedbaht zevc ve zevceye ki;

birbirinin fışkını ve sefahetini taklid ediyorlar.

Birbirine ateşe atılmasında yardım ediyorlar!..

Üçüncü Hikmet:

Bir ailenin saadet-i hayatiyesi; koca ve karı mabeyninde bir emniyet-i müteakabile

ve samimî bir hürmet ve muhabbetle devam eder.

Tesettürsüzlük ve açık-saçıklık, o emniyeti bozar,

and spoil the mutual respect and love.

For out of ten women who favour immodest dress only one

will not try to make herself liked by strangers because she does not find other men more attractive than her husband.

Nine out of ten will find others better than their husbands.

And only one out of twenty men will not find other women more attractive.

#257

Then besides the true love and mutual respect disappearing,

it may arouse extremely ugly and base feelings, as follows:

By nature, men do not feel any lust towards those within the stipulated degrees of kinship like their sisters,

because, since such relatives' faces induce kindness and licit love due to their close kinship,

it nullifies any sexual or lusty inclinations.

But to leave uncovered parts of the body which according to the Shari'a it is not permissible to expose to close relatives like the legs,

may give rise to the awakening of extremely ugly feelings in men of low character.

Because the face of a close relative reminds the man of that close kinship and does not resemble the face of someone outside the degrees of kinship,

but a bare leg is the same as that of canonical strangers.

Since the leg does bear any distinguishing mark to recall the close kinship of its owner,

it is possible it will arouse carnal feelings in the man.

And to look on things such as that is a degenerateness that makes one's hair stand on end.

Fourth Instance Of Wisdom

It is clear that everyone wants lots of children.

There is no nation or government that does not support increase in population.

In fact, the Most Noble Prophet (Peace and blessings be upon him) said:

O müteakabil hürmet ve muhabbeti de kırar.

Çünkü açık-saçıklık kılığına giren on kadından ancak bir tanesi bulunur ki,

kocasından daha güzeli görmediğinden, kendini ecnebiye sevdirmeye çalışmaz.

Dokuzu, kocasından daha iyisini görür.

Ve yirmi adamdan ancak bir tanesi, karısından daha güzelini görmüyor.

O vakit o samimî muhabbet ve hürmet-i müteakabile gitmekle beraber,

gayet çirkin ve gayet alçakça bir his uyandırmaya sebebiyet verebilir. Şöyle ki:

İnsan, hemşire misillü mahremlerine karşı fitraten şehevânî his taşıyamıyor.

Çünkü mahremlerin sîmaları, karabet ve mahremiyet cihetindeki şefkat ve muhabbet-i meşruayı ihsas ettiği cihetle;

nefsî, şehevânî temayülü kırar.

Fakat bacaklar gibi şer'an mahremlere de göstermesi caiz olmayan yerlerini açık-saçık bırakmak,

süflî nefislere göre gayet çirkin bir hissin uyanmasına sebebiyet verebilir.

Çünkü mahremin sîması mahremiyetten haber verir ve nâmahreme benzemez.

Fakat meselâ açık bacak, mahremin gayrıyla müsavidir.

Mahremiyeti haber verecek bir alâmet-i farıkası olmadığından,

hayvanî bir nazar-ı hevesi, bir kısım süflî mahremlerde uyandırmak mümkündür.

Böyle nazar ise, tüyleri ürpertecek bir sukut-u insaniyettir!..

Dördüncü Hikmet:

Malûmdur ki; kesret-i nesil herkesçe matlubdur.

Hiçbir millet ve hükûmet yoktur ki, kesret-i tenasüle taraftar olmasın.

Hattâ Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş:

However, the abandoning of Islamic dress for women does not increase marriage, it decreases it greatly.

Because even the most lay-about and modern youth wants his wife to be chaste.

He does not want her to be modern, that is, careless in questions of dress and morals like himself,

and so remains single, and even frequents prostitutes.

Women are not like that, they cannot restrict their husbands' behaviour to that extent.

The most basic characteristic of women is loyalty and confidence-since being the director of all the matters to do with the home, the woman is charged with protecting and preserving all her husband's property and possessions, and his children.

Carelessness in dress and morality destroys that loyalty,

her husband too loses confidence in her

and makes her suffer pangs of conscience.

In fact, if the two qualities of courage and generosity, which are desirable in men, are found in women,

it damages this loyalty and confidence,

and so are undesirable for women and are considered to be bad qualities.

But since the husband's duty is not loyalty and stewardship,

but protection, kindness, and respect,

he cannot be restricted and refined,

and may marry other women as well.

#258

Our country cannot be compared with Europe,

because there honour may be preserved to a degree by violent means such as the duel, despite immodest dress.

A person who makes eyes at the wife of a self-respecting man

takes his life in his hands, and then looks.

Also the people of Europe are cold and frigid, like the climate.

Asia, that is, the lands of Islam, are relatively torrid countries.

It is well-known that the environment has an effect on people's morality.

-ev kema kal- Yani: "İzdivaç ediniz; çoğalınız. Ben kıyamette, sizin kesretinizle iftihar edeceğim."

Halbuki tesettürün ref'i, izdivacı teksir etmeyip, çok azaltıyor.

Çünkü en serseri ve asrî bir genç dahi, refika-i hayatını namuslu ister.

Kendi gibi asrî, yani açık-saçık olmasını istemediğinden

bekâr kalır, belki de fuhşa sülûk eder.

Kadın öyle değil, o derece kocasını inhisar altına alamaz.

Çünkü kadının -aile hayatında müdür-ü dâhilî olmak haysiyetiyle kocasının bütün malına, evlâdına ve herşeyine muhafaza memuru olduğundan- en esaslı hasleti sadakattır, emniyettir.

Açık-saçıklık ise bu sadakatı kırar,

kocası nazarında emniyeti kaybeder,

ona vicdan azabı çektirir.

Hattâ erkeklerde iki güzel haslet olan cesaret ve sehavet kadınlarda bulunsa,

bu emniyete ve sadakata zarar olduğu için,

ahlâk-ı seyyiedendir, kötü haslet sayılırlar.

Fakat kocasının vazifesi, ona hazinedarlık ve sadakat değil,

belki himayet ve merhamet ve hürmettir.

Onun için, o erkek inhisar altına alınmaz.

Başka kadınları da nikâh edebilir.

Memleketimiz Avrupa'ya kıyas edilmez.

Çünkü orada düello gibi çok şiddetli vasıtalarla açık-saçıklık içinde namus bir derece muhafaza edilir.

İzzet-i nefis sahibi birisinin karısına pis nazarla bakan,

boynuna kefenini takar, sonra bakar.

Hem memalik-i bâride olan Avrupa'daki tabiatlar, o memleket gibi bârid ve camiddirler.

Bu Asya, yani Âlem-i İslâm kıt'ası, ona nisbeten memalik-i harredir.

Malûmdur ki; muhitin, insanın ahlâkı üzerinde tesiri vardır.

Perhaps in those cold countries immodest dress does not stimulate the animal appetites and carnal desires of those cold people, and be a means of abuse.

But immodest dress which continually excites the carnal lusts of the easily influenced and sensitive people of hot countries

is certainly the cause of much abuse and waste and the weakening of the young generation and a loss of strength.

Instead of answering natural needs one a month or every three weeks or so,

a person considers it necessary every few days.

And then, since he is obliged to avoid his wife for perhaps two weeks out of every month due to contingencies like her monthly period,

if he is defeated by his appetites, he will incline to houses of ill-fame.

The veiling of women may not be abolished on the pretext of the women of small towns and villages and nomad women,

for innocent working-women and somewhat coarse women being partially unveiled due to their working to secure their livelihoods

and their physical, wearying labour does not excite carnal desires.

Moreover, since idle, lay-about men are few, not even one in ten of the immoral men of the large towns can be found among them.

Such a comparison should not therefore be made.

In His Name, be He glorified!

#259

A Conversation With The Women, My Believing Sisters Of The Hereafter

At the time I returned to blessed Isparta, which bears the meaning of the Medresetü'z-Zehra, for the third time, I had seen the sincere and enthusiastic interest shown by women towards the Risale-i Nur in some other provinces,

and had realized that in a way far exceeding my due they had confidence in my instruction in it.

I heard then that the women in Isparta,

O bârid memlekette, soğuk insanlarda hevesat-ı hayvaniyeyi tahrik etmek ve iştihayı açmak için açık-saçıklık, belki çok sû'-i istimalata ve israfata medar olmaz.

Fakat seri-üt teessür ve hassas olan memalik-i harredeki insanların hevesat-ı nefsanîyesini mütemadiyen tehyic edecek açık-saçıklık,

elbette çok sû'-i istimalata ve israfata ve neslin za'fiyetine ve sukut-u kuvvete sebebedir.

Bir ayda veya yirmi günde ihtiyac-ı fitrîye mukabil,

her birkaç günde kendini bir israfa mecbur zanneder.

O vakit, her ayda onbeş gün kadar hayız gibi ârızalar münasebetiyle kadından tecennüb etmeye mecbur olduğundan,

nefsine mağlûb ise fuhşiyata da meyleder.

Şehirliler; köylülere, bedevilere bakıp tesettürü kaldıramaz.

Çünkü köylerde, bedevilerde, derd-i maişet meşgalesiyle

ve bedenlen çalışmak ve yorulmak münasebetiyle,

hem şehirlilere nisbeten nazar-ı dikkati az celbeden masume işçi ve bir derece kaba kadınların kısmen açık olmaları, hevesat-ı nefsanîyeyi tehyice medar olamadığı gibi; serseri ve işsiz adamlar az bulunduğundan, şehirdeki mefasidin onda biri onlarda bulunmaz.

Öyle ise onlara kıyas edilmez.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Ehl-i İman Âhîret Hemşirelerim Olan Kadınlar Taifesi İle Bir Muhaveredir

Bazı vilayetlerde taife-i nisadan samimî ve harareti bir surette Nurlara karşı alâkalarını gördüğüm

ve haddimden pek ziyade, onların Nurlara ait derslerime itimadlarını bildiğim sıralarda,

mübârek Isparta'ya ve manevî Medreset-üz Zehra'ya üçüncü defa geldiğim zaman işittim ki;

my blessed sisters of the Hereafter, were waiting to receive instruction from me,

as though I was going to instruct them in mosques in the manner of preaching.

I was ill with five or so different illnesses, in a wretched state, not even having the strength to speak and think,

yet that night the following was imparted to my heart, impellingly:

"Fifteen years ago you wrote 'A Guide for Youth' at the request of some youths and it was a source of benefit for many.

Women, however, are in even greater need of a guide at this time."

Despite my extreme weakness, wretchedness, and powerlessness, in the face of this warning,

I wrote very concisely in three Points a number of necessary matters

which I now explain to my blessed sisters and young spiritual offspring.

First Point

Since one of the most basic principles of the Risale-i Nur is compassion

and women are champions of compassion,

they are by nature more closely connected with the Risale-i Nur than others.

Praise be to God, this natural sympathy is felt in many places.

The self-sacrifice within this compassion wants nothing in return and expresses true sincerity,

and so is of the greatest importance at this time.

Yes, the fact that wanting nothing in return, a mother will sacrifice her life to save her young from danger, as the demand of her nature and with true sincerity, shows that

women are capable of great heroism.

Through developing this heroism, they may save their lives both in this world and in the Hereafter by means of it.

However, this important attribute does not unfold under the influence of certain bad currents of thought. Or else it is exploited.

#260

A small example out of hundreds is as follows:

o mübarek âhiret hemşirelerim olan taife-i nisa, benden bir ders bekliyorlarmış.

Güya vaaz suretinde câmilerde onlara bir dersim olacak.

Halbuki ben dört beş vecihle hastayım ve hem perişan, hattâ konuşmaya ve düşünmeğe iktidarsız bulunduğum halde,

bu gece şiddetli bir ihtar ile kalbime geldi ki;

madem onbeş sene evvel gençlerin istemeleriyle Gençlik Rehberi'ni onlar için yazdın ve pek çok istifade edildi.

Halbuki hanımlar taifesi, gençlerden daha ziyade bu zamanda öyle bir rehber muhtaçtırlar.

Ben de bu ihtara karşı gayet perişan ve za'f u aczimle beraber

"Üç Nükte" ile gayet muhtasar bazı lüzumlu maddeleri,

o mübarek hemşirelerime ve manevî genç evlâdlarıma beyan ediyorum.

Birinci Nükte:

Risale-i Nur'un en mühim bir esası şefkat olmasından,

nisa taifesi şefkat kahramanları bulunmaları cihetiyle

daha ziyade Risale-i Nur'la fıtraten alâkaddırlar.

Ve lillahilhamd, bu fıtrî alâkadarlık çok yerlerde hissediliyor.

Bu şefkatteki fedakârlık, hakikî bir ihlası ve mukabelesiz bir fedakârlık manasını ifade ettiğinden,

şimdi bu zamanda pek çok ehemmiyeti var.

Evet bir vâlide veledini tehlikeden kurtarmak için hiçbir ücret istemeden ruhunu feda etmesi ve hakikî bir ihlas ile vazife-i fitriyesi itibariyle kendini evlâdına kurban etmesi gösteriyor ki;

hanımlarda gayet yüksek bir kahramanlık var.

Bu kahramanlığın inkişafı ile; hem hayat-ı dünyeviyesini, hem hayat-ı ebediyesini onunla kurtarabilir.

Fakat bazı fena cereyanlarla, o kuvvetli ve kıymetdar seciye inkişaf etmez veyahut sû'-i istimal edilir.

Yüzer nümunelerinden bir küçük nümunesi şudur:

A compassionate mother undertakes every sort of self-sacrifice so that her child should not fall into danger in this worldly life

and should receive every sort of benefit and advantage; she brings him up with this in view.

Thinking, "My son is going to be a Pasha," she gives him all her property,

takes him from the Qur'an school and sends him to Europe.

But it does not occur to her that her child's eternal life has fallen into danger.

She tries to save him from prison in this world,

and does not take into consideration his being sentenced to the prison of Hell.

And as the complete opposite of innate compassion,

she makes her innocent child a claimant against her in the Hereafter, while he should be her intercessor.

He will complain to her saying: "Why did you not strengthen my belief and so cause me to be lost?"

And in this world too, since he did not receive a proper Islamic upbringing,

he cannot respond to his mother's wondrous compassion in the way it deserves;

in fact he does so very deficiently.

If, not misdirecting her true compassion, she works to save her unhappy child from the everlasting incarceration of Hell

and from dying while in misguidance, which is to go to eternal extinction,

the equivalent of each of the child's good works will pass to the book of good deeds of his mother,

and just as after her death he will continuously send lights to her spirit with his good works,

so too in the Hereafter, he will be not a claimant, but with all his spirit and life an intercessor for her,

and a blessed child of her's for all eternity.

Yes, man's first master and most influential teacher is his mother.

In connection with this, I shall explain the following to you, which I have always felt strongly in my own self:

I am eighty years old and have received lessons from eighty thousand people.

O şefkatli vâlide, çocuğunun hayat-ı dünyeviyede tehlikeye girmemesi,

istifade ve fayda görmesi için her fedakârlığı nazara alır, onu öyle terbiye eder.

"Oğlum paşa olsun" diye bütün malını verir;

hâfız mektebinden alır, Avrupa'ya gönderir.

Fakat o çocuğun hayat-ı ebediyesi tehlikeye girdiğini düşünmüyor

ve dünya hapsinden kurtarmağa çalışıyor,

Cehennem hapsine düşmesini nazara almıyor.

Fitri şefkatin tam zıddı olarak o masum çocuğunu,

âhirette şefaathçi olmak lâzım gelirken davacı ediyor.

O çocuk, "Niçin benim imanımı takviye etmeden bu helâketime sebebiyet verdin?" diye şekva edecek.

Dünyada da terbiye-i İslâmiyeyi tam almadığı için,

vâlidesinin hârika şefkatının hakkına karşı lâıkiyle mukabele edemez,

belki de çok kusur eder.

Eğer hakikî şefkat sû-i istimal edilmeyerek, bîçare veledini haps-i ebedî olan Cehennem'den

ve i'dam-ı ebedî olan dalalet içinde ölmekten kurtarmaya o şefkat sırrı ile çalışsa;

o veledin bütün ettiği hasenatının bir misli, vâlidesinin defter-i a'maline geçeceğinden,

vâlidesinin vefatından sonra her vakit hasenatları ile ruhuna nurlar yetiştirdiği gibi,

âhirette de değil davacı olmak, bütün ruh u canı ile şefaathçi olup

ebedî hayatta ona mübarek bir evlâd olur.

Evet insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun vâlidesidir.

Bu münasebetle ben kendi şahsımda kat'î ve daima hissettiğim bu manayı beyan ediyorum:

Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zâtlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki;

Yet I swear that the truest and most unshakeable lessons I have received are those inculcated in me by my late mother, which have always remained fresh for me.

They have been planted in my nature as though they were seeds planted in my physical being.

I observe that other instruction I have received has been constructed on those seeds.

That is to say, the lessons instilled in my nature and spirit by my mother when I was one year old

I now see at the age of eighty to be each fundamental seeds amid great truths.

For instance, I consider it certain that I learnt to be compassionate, which is the most important of the four principles of my way,

and to be kind and clement, which is the greatest truth of the Risale-i Nur,

from the compassionate behaviour and acts of my mother and from her teaching.

Yes, the compassion of motherhood bears true sincerity and true self-sacrifice,

but not thinking of the Hereafter-a treasury of diamonds for her innocent child-

and to turn his face towards this world, which is like temporary, transient fragments of glass,

and to be kind to him in that way, is to misuse that compassion.

en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi merhum vâlidemden aldığım telkinat ve manevî derslerdir ki;

o dersler fıtratımda, âdeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş.

Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini, aynen görüyorum.

Demek bir yaşımdaki fıtratıma ve ruhuma, merhum vâlidemin ders ve telkinatını,

şimdi bu seksen yaşımdaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum.

Ezcümle; meslek ve meşrebimin dört esısından en mühimi olan şefkat etmek

ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikatı olan acımak ve merhamet etmeyi,

o vâlidemin şefkatlı fiil ve halinden ve o manevî derslerinden aldığımı yakînen görüyorum.

Evet bu hakikî ihlas ile hakikî bir fedakârlık taşıyan vâlidelik şefkati sû'-i istimal edilip,

masum çocuğunun elmas hazinesi hükmünde olan âhiretini düşünmeyerek,

muvaakkat fânî şişeler hükmünde olan dünyaya o çocuğun masum yüzünü çevirmek

ve bu şekilde ona şefkat göstermek, o şefkatı sû'-i istimal etmektir.

A proof of this heroism of women in regard to compassion, which wants absolutely no recompense and nothing in return,

and of their sacrificing their very spirits, which bears no meaning of personal benefit and no show,

is that a hen, which bears a tiny sample of that compassion, will attack a lion

and sacrifice its life for its chicks.

Now, the most valuable and most essential principle in Islamic training and deeds pertaining to the Hereafter, is sincerity.

Such true sincerity is to be found in the heroism of this kind of compassion.

If these two points begin to develop among women, it will be the means to considerable happiness within the World of Islam.

When it comes to the heroism of men, it can never be for nothing;

they always want recompense in perhaps a hundred ways.

At the very least they want glory and renown.

But regrettably, unfortunate women practise hypocrisy in another form in order to be saved from the evil and oppression of tyrannical men;

this sort arises from weakness and impotence.

Second Point

This year, despite having withdrawn from the life of society and being in seclusion,

I looked at the world for the sake of some of my brothers and sisters who were Risale-i Nur students.

From most of the friends who visited me I heard complaints about their family lives.

"Alas!", I said, "The refuge of people, and particularly of Muslims, and a sort of Paradise, and a small world, is family life.

Has this started to break up as well now?" I sought the reason, and I understood that

one or two covert groups were working to mislead youth and drive the young to vice by means of their appetites, in order to cause harm to the social life of Islam, and thereby to the religion of Islam.

I also realized that one or two groups were working covertly and effectively to drive neglectful women down the wrong road.

Evet kadınların şefkat cihetiyle bu kahramanlıklarını hiçbir ücret ve hiçbir mukabele istemeyerek,

hiçbir faide-i şahsiye, hiçbir gösteriş manası olmayarak ruhunu feda ettiklerine;

o şefkatın küçücük bir nümunesini taşıyan bir tavuğun yavrusunu kurtarmak için arslana saldırması

ve ruhunu feda etmesi isbat ediyor.

Şimdi terbiye-i İslâmiyeden ve a'mal-i uhreviyeden en kıymetli ve en lüzumlu esas, ihlastır.

Bu çeşit şefkattteki kahramanlıkta o hakikî ihlas bulunuyor.

Eğer bu iki nokta o mübarek taifede inkişafa başlasa, daire-i İslâmiyede pek büyük bir saadete medar olur.

Halbuki erkeklerin kahramanlıkları mukabelesiz olamıyor;

belki, yüz cihette mukabele istiyorlar.

Hiç olmazsa şan ü şeref istiyorlar.

Fakat maatteessüf bîçare mübarek taife-i nisaiye, zalim erkeklerinin şerlerinden ve tahakkümlerinden kurtulmak için,

başka bir tarzda, za'fiyetten ve acizden gelen başka bir nevide riyakârlığa giriyorlar.

İkinci Nükte:

Bu sene inzivada iken ve hayat-ı içtimaiyeden çekildiğim halde

bazı Nurcu kardeşlerimin ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım.

Benimle görüşen ekseri dostlardan, kendi ailevî hayatlarından şekvalar işittim.

"Eyvah!" dedim. İnsanın hususan müslümanın tahassüngâhı ve bir nevi cenneti ve küçük bir dünyası aile hayatıdır.

Bu da mı bozulmağa başlamış dedim. Sebebini aradım. Bildim ki:

Nasıl, İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyesine ve dolayısıyla din-i İslâma zarar vermek için gençleri yoldan çıkarmak ve gençlik hevesatıyla sefahete sevk etmek için bir iki komite çalışıyormuş.

Aynen öyle de; bîçare nisa taifesinin gafil kısmını dahi yanlış yollara sevk etmek için bir iki komitenin tesirli bir surette perde altında çalıştığını hissettim.

I understood too that a severe blow would be dealt to this Muslim nation from that quarter.

And so I categorically state the following to you my sisters and spiritual children:

The sole means of saving women's happiness in the Hereafter, and their happiness in this world,

as well as saving their elevated innate qualities from corruption,

is the training given by the religion of Islam; there is no other means.

You hear about the situation into which the unfortunate women of Russia have fallen.

It says in one part of the Risale-i Nur that

no man of sense builds love and affection for his wife

on her fleeting, superficial beauty of five to ten years.

#262

He should build his love on her fine conduct, the most permanent and best of beauty, which is particular to womanhood and its compassion.

In that way, when the unfortunate advances in years, her husband's love for her will persist.

For his wife is not merely a temporary helper and companion in this worldly life,

but an eternal, lovable companion for everlasting life,

so the older they grow they should increase also in love for each other, and compassion, and respect.

Family life now, which, under the guise of culture and civilization is a temporary animal relationship

followed by eternal separation, is being destroyed at its very foundations.

In another place in the Risale-i Nur it says:

"Happy the man who in order not to lose his companion of eternity, copies his righteous wife and so becomes righteous himself.

And happy the woman who, seeing her husband to be pious,

adheres to religion herself so as not to lose her everlasting friend and companion.

Unhappy the man who follows his wife in sin,

does not try to make her give it up, but joins her.

Ve bildim ki: Bu millet-i İslâma bir dehşetli darbe, o cihetten geliyor.

Ben de siz hemşirelerime ve gençleriniz olan manevî evlâdlarıma kat'iyen beyan ediyorum ki:

Kadınların saadet-i uhreviyesi gibi, saadet-i dünyeviyeleri de

ve fitratlarındaki ulvî seciyeleri de bozulmaktan kurtulmanın çare-i yegânesi,

daire-i İslâmiyedeki terbiye-i diniyeden başka yoktur!..

Rusya'da o bîçare taifenin ne hale girdiğini işitiyorsunuz.

Risale-i Nur'un bir parçasında denilmiş ki:

Aklı başında olan bir adam; refikasına muhabbetini ve sevgisini,

beş on senelik fâni ve zahirî hüsn-ü cemaline bina etmez.

Belki kadınların hüsn-ü cemalinin en güzeli ve daimîsi, onun şefkatine ve kadınlığa mahsus hüsn-ü sîretine sevgisini bina etmeli.

Tâ ki, o bîçare ihtiyarladıkça, kocasının muhabbeti ona devam etsin.

Çünkü onun refikası, yalnız dünya hayatındaki muvakkat bir yardımcı refika değil,

belki hayat-ı ebediyesinde ebedî ve sevimli bir refika-i hayat olduğundan,

ihtiyarlandıkça daha ziyade hürmet ve merhamet ile birbirine muhabbet etmek lâzım geliyor.

Şimdiki terbiye-i medeniye perdesi altındaki hayvancasına muvakkat bir refakattan sonra

ebedî bir müfarakata maruz kalan o aile hayatı, esasıyla bozuluyor.

Hem Risale-i Nur'un bir cüz'ünde denilmiş ki:

Bahtiyardır o adam ki; refika-i ebediyesini kaybetmemek için sâliha zevcesini taklid eder, o da sâlih olur.

Hem bahtiyardır o kadın ki; kocasını mütediyyin görür,

ebedî dostunu ve arkadaşını kaybetmemek için o da tam mütediyyin olur; saadet-i dünyeviyesi içinde saadet-i uhreviyesini kazanır.

Bedbahttır o adam ki; sefahete girmiş zevcesine ittiba eder;

vazgeçirmeye çalışmaz, kendisi de iştirak eder.

And unhappy the woman who, seeing her husband's sinfulness, follows him in another way.

And alas for the wife and husband who assist one another in throwing each other into the Fire.

That is, who encourage one another to embrace the evils of civilization."

The meaning of these lines from the Risale-i Nur is this:

at this time, the only means of developing family life and finding happiness in this world and the Hereafter,

and causing the elevated qualities of women to unfold, is Islamic conduct within the bounds of the Shari'a.

Now, the most important point in family life is this,

that if the woman sees bad conduct and disloyalty in her husband,

and to spite her husband, stints in her loyalty and faithfulness to him, her duty as far as the family is concerned,

then the factory of that family life will be thrown into confusion, exactly like discipline in the army being spoilt.

The woman should rather try to reform her husband's faults as far as she can in order to save her companion of eternity.

If she starts to show herself to others by unveiling herself and tries to make herself attractive to others, it is harmful in every respect.

For a woman who gives up complete loyalty pays the penalty in this world too.

Because it is her nature to be fearful and upset at the looks of those canonically strangers to her, and to avoid them.

She is discomforted at the looks of eighteen out of twenty strangers.

As for men, they are discomforted and upset at the looks of only one out of a hundred women who are canonically strangers to them.

The woman suffers torment in that respect, and so too may be accused of disloyalty,

and due to her weakness, will be unable to protect her rights.

In Short: Just as in respect of compassion women do not resemble men in heroism and sincerity,

and men cannot compare with them in that regard,

so too innocent women can in no way compare with men in vice.

Bedbahttır o kadın ki; zevcinin fışkına bakar, onu başka bir surette taklid eder.

Veyl o zevc ve zevceye ki; birbirini ateşe atmakta yardım eder.

Yani; medeniyet fantaziyelerine birbirini teşvik eder.

İşte, Risale-i Nur'un bu mealdeki cümlelerinin manası budur ki:

Bu zamanda aile hayatının ve dünyevî ve uhrevî saadetine

ve kadınlarda ulvî seciyelerin inkişafının sebebi, yalnız daire-i şeriattaki âdâb-ı İslâmiyetle olabilir.

Şimdi aile hayatında en mühim nokta budur ki;

kadın, kocasında fenalık ve sadakatsızlık görse,

o da kocasının inadına kadının vazife-i ailevîsi olan sadakat ve emniyeti bozsa;

aynen askerîdeki itaatın bozulması gibi, o aile hayatının fabrikası zîr ü zeber olur.

Belki o kadın, elinden geldiği kadar kocasının kusurunu ıslaha çalışmalıdır ki, ebedî arkadaşını kurtarsın.

Yoksa o da, kendini açıklık ve saçıklıkla başkalarına göstermeğe ve sevdirmeyeğe çalışsa, her cihetle zarar eder.

Çünkü hakikî sadakatı bırakan, dünyada da cezasını görür.

Çünkü nâmahremlerin nazarından fıtratı korkar, sıkılır, çekilir.

Nâmahrem yirmi erkeğin onsekizinin nazarından istiskal eder.

Erkek ise, nâmahrem yüz kadından ancak birisinden istiskal eder, bakmasından sıkılır.

Kadın o cihette azab çektiği gibi, sadakatsızlık ittihamı altına girer;

za'fiyetiyle beraber, hukukunu muhafaza edemez.

Elhasıl: Nasılki kadınlar kahramanlıkta, ihlasta şefkat itibarıyla erkeklere benzemedikleri gibi,

erkekler de o kahramanlıkta onlara yetişemiyorlar;

öyle de o masum hanımlar dahi, sefahette hiçbir vecihle erkeklere yetişemezler.

For this reason by their natures and weakness, they are truly frightened of strangers

and consider themselves compelled to conceal themselves beneath their abundant outer garments.

Because, if for eight minutes' pleasure a man commits sin, he only suffers a loss of eight liras.

But as the penalty of the pleasure of eight minutes' sin,

in this world too the woman bears a heavy load for eight months

and then has the hardship of rearing the unprotected child for eight years.

She therefore cannot compete with men in vice and pays a penalty a hundred times greater.

The not infrequent incidents of this sort show that

just as by nature women are the source of elevated morals,

so do they virtually lack the capacity for worldly pleasure in vice and dissipation.

That is to say, they are a type of blessed creature created to pass happy lives in the family within the bounds laid down by Islam.

God damn those covert groups who are corrupting these blessed creatures!

And may Almighty God preserve my sisters from the evil of such dissolute wretches.

My sisters! I have this to say to you confidentially:

rather than entering under the domination of a dissolute, immoral, Westernized husband due to straitened circumstances,

try to economize and obtain your own livelihood like innocent peasant women with the frugality and contentment which is in your natures; do not try to sell yourselves.

If it is your fate to have a husband who is unsuitable for you,

be content with your fate and resigned to it.

God willing, he will be reformed through your contentment and resignation.

But to apply to the courts for a divorce, which I have heard of recently;

that is not in keeping with the honour of Islam and this nation's good name!

Onun için fitratlarıyla ve zaîf hilkatleriyle nâmahremlerden şiddetli korkarlar

ve çarşaf altında saklanmağa kendilerini mecbur bilirler.

Çünkü erkek, sekiz dakika zevk ve lezzet için sefahete girse, ancak sekiz lira kadar birşey zarar eder.

Fakat kadın sekiz dakika sefahetteki zevkin cezası olarak

dünyada dahi sekiz ay ağır bir yükü karnında taşır

ve sekiz sene de o hâmisiz çocuğun terbiyesinin meşakkatine girdiği için

sefahette erkeklere yetişemez, yüz derece fazla cezasını çeker.

Az olmayan bu nevi vukuat da gösteriyor ki;

mübarek taife-i nisaiye, fitraten yüksek ahlâka menşe' olduğu gibi,

fısk u sefahette dünya zevki için kabiliyetleri yok hükmündedir.

Demek onlar daire-i terbiye-i İslâmiye içinde mes'ud bir aile hayatını geçirmeğe mahsus bir nevi mübarek mahluklardır.

Bu mübarekleri ifsad eden komiteler kahrolsunlar!..

Allah bu hemşirelerimi de bu serserilerin şerlerinden muhafaza eylesin, âmîn.

Hemşirelerim! Mahremce bu sözümü size söylüyorum:

Maişet derdi için; serseri, ahlâksız, firenkmeşreb bir kocanın tahakkümü altına girmektense,

fitratınızdaki iktisad ve kanaatla, köylü masum kadınların nafakalarını kendileri çıkarmak için çalışmaları nev'inden kendinizi idareye çalışınız, satmağa çalışmayınız.

Şayet size münasib olmayan bir erkek kısmet olsa,

siz kısmetinize razı olunuz ve kanaat ediniz.

İnşâallah rızanız ve kanaatinizle o da ıslah olur.

Yoksa şimdiki işittiğim gibi, mahkemelere boşanmak için müracaat edeceksiniz.

Bu da, haysiyet-i İslâmiye ve şeref-i milliyemize yakışmaz!

Third Point

Üçüncü Nükte:

My dear sisters, you should be certain that

as is demonstrated with powerful proofs and examples in the Risale-i Nur, present in pleasures and enjoyment outside the bounds of the licit are pains and distress ten times greater.

You may find detailed expositions of this in the Risale-i Nur.

For instance, the Sixth, Seventh and Eighth Words from The Short Words and A Guide For Youth will show this truth to you completely in place of me.

In which case, make do with licit pleasures and be content with them.

Innocent conversation with your innocent children in your home is more pleasurable than a hundred cinemas.

You should also know certainly that true pleasure in the life of this world lies in belief and the sphere of belief.

And there is an immaterial pleasure to be found in all good works.

#264

The Risale-i Nur has proved with hundreds of decisive evidences that even in this world

most bitter and grievous suffering is present in vice and misguidance.

I myself have experienced on numerous occasions as certainly as seeing it with my own eyes that present in belief is a seed of Paradise

while in vice and misguidance is a seed of Hell.

This truth is repeated many times in the Risale-i Nur.

Although the Risale-i Nur has come into the hands of those who oppose it most obstinately and severely,

they have been unable to refute this truth; neither have the 'committees of experts' and the courts been able to refute it.

Now, my blessed and innocent sisters and your children who are like my spiritual children,

foremost the Treatise On Islamic Dress, and A Guide For Youth, and The Short Words should teach you in my place.

I have heard that you want me to teach you in the mosque.

But my wretched condition and my illness and many other reasons do not permit it.

I have decided to include all my sisters who read and accept this instruction which I have written for you

Aziz hemşirelerim; kat'iyen biliniz ki:

Daire-i meşruanın haricindeki zevklerde, lezzetlerde; on derece onlardan ziyade elemeler ve zahmetler bulunduğunu Risale-i Nur yüzer kuvvetli delillerle, hâdisatlarla isbat etmiştir.

Uzun tafsilatı Risale-i Nur'da bulabilirsiniz.

Ezcümle: Küçük Sözlerden Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözler ve Gençlik Rehberi benim bedelime sizlere tam bu hakikatı gösterecek.

Onun için daire-i meşruadaki keyfe iktifa ediniz ve kanaat getiriniz.

Sizin hanenizdeki masum evlâdlarınızla masumane sohbet, yüzer sinemadan daha ziyade zevklidir.

Hem kat'iyen biliniz ki; bu hayat-ı dünyeviyede hakikî lezzet, iman dairesindedir ve imandadır.

Ve a'mal-i sâlihanın her birisinde bir manevî lezzet var.

Ve dalalet ve sefahette, bu dünyada dahi

gayet acı ve çirkin elemeler bulunduğunu Risale-i Nur yüzer kat'î delillerle isbat etmiştir.

Âdetâ imanda bir Cennet çekirdeği ve

dalalette ve sefahette bir Cehennem çekirdeği bulunduğunu, ben kendim çok tecrübelerle ve hâdiselerle aynelyakîn görmüşüm

ve Risale-i Nur'da bu hakikat tekrar ile yazılmış.

En şedid muannid ve mu'terizlerin eline girip;

hem resmî ehl-i vukuflar ve mahkemeler o hakikatı cerhedememişler.

Şimdi sizin gibi mübarek ve masum hemşirelerime ve evlâdlarım hükmünde küçüklerinize,

başta Tesettür Risalesi ve Gençlik Rehberi ve Küçük Sözler benim bedelime sizlere ders versin.

Ben işittim ki; benim size câmide ders vermekliğimi arzu ediyorsunuz.

Fakat benim perişanîyetimle beraber hastalığım ve çok esbab, bu vaziyete müsaade etmiyor.

Ben de sizin için yazdığım bu dersimi okuyan ve kabul eden bütün hemşirelerimi,

in all my prayers and spiritual gains, like all the students of the Risale-i Nur.

If you obtain and read part of the Risale-i Nur in my place, or listen to it,

then in accordance with my rule

you will also have a share in the prayers and spiritual gains of all the Risale-i Nur students, your brothers.

I was going to write more now,

but I am very ill and very weak and very old and have many duties like correcting copies of the Risale-i Nur,

so for now I have sufficed with this much.

The Eternal One, He is the Eternal One!

Your brother who is in need of your prayers,

Said Nursi

#265

The Twenty-fifth Flash

Message For The Sick

This treatise consists of Twenty-Five Remedies.

[It was written as a **salve**, a **solace**, and a **prescription** for the sick, and as a visit to the sick and a wish for their speedy recovery.]

Warning And Apology

This **immaterial prescription** was written with a speed greater than all my other writings,

1 This treatise was written in four and a half hours.

Signed, Rüştü, Re'fet, Husrev, Said.

and since time could not be found in which to correct and study it, unlike all the others, it was read only once-and that at great speed *like its composition*.

That is to say, it **has remained** in the disordered state of a **first draft**.

I did not consider it necessary to go over carefully the things which had occurred to me **in a natural manner**, **lest they be spoilt** by arranging them and paying them undue attention.

Readers and **especially** the sick *should not feel upset and offended* at any disagreeable expressions or **harsh words and phrases**; let them rather pray for me.

bütün manevî kazançlarıma ve dualarıma Nur şakirdleri gibi dâhil etmeğe karar verdim.

Eğer siz benim bedelime Risale-i Nur'u kısmen elde edip okusanız veya dinleseniz,

o vakit kaidemiz mûcibince;

bütün kardeşleriniz olan Nur şakirdlerinin manevî kazançlarına ve dualarına da hissedar oluyorsunuz.

Ben şimdi daha ziyade yazacaktım;

fakat çok hasta ve çok zaîf ve çok ihtiyar ve tashihat gibi çok vazifelerim bulunduğundan,

şimdilik bu kadarla iktifa ettim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Duanıza muhtaç kardeşiniz

Said Nursî

Yirmibeşinci Lem'a

Hastalar Risalesi

Yirmibeş devadır

(Hastalara bir **merhem**, bir **teselli**, manevî bir **reçete**, bir iyadet-ül mariz ve geçmiş olsun makamında yazılmıştır.)

İhtar Ve İtizar

Bu **manevî reçete**, bütün yazdıklarımızın fevkinde bir sür'atle te'lif edildiği gibi;

1 Bu risale, dört buçuk saat zarfında te'lif edilmiştir.

Evet, Evet, Evet, Evet

Rüşdü Re'fet Hüsrev Said

hem umuma muhalif olarak tashihata ve dikkate vakit bulmayarak, *te'lifi gibi* gayet sür'atle, ancak bir defa nazardan geçirildi.

Demek **müsvedde-i evvel** hükmünde müşevveş **kalmıştır**.

Kalbe **fitrî bir surette** gelen hatıratı, san'atla ve dikkatle **bozmamak için**, yeniden tedkikata *lüzum görmedik*.

Okuyan zâtlar, **hususan** hastalar bazı nâhoş ibarelerden veyahud **ağır kelimelerden ve ifadelerden sıkılıp gücenmesinler**, bana da dua etsinler.

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Those who say when afflicted by calamity:

"To God do we belong and to Him is our return.

2 Qur'an, 2:156.

* Who gives me food and drink *

And when I am ill it is He Who cures me.

3 Qur'an, 26:79-80.

In this Flash, we describe *briefly* Twenty-Five Remedies which may offer **true consolation** and a **beneficial** cure for the sick and those struck by disaster, who form one tenth of **mankind**.

#266

First Remedy

Unhappy sick person! Do not be anxious, **have patience!**

Your illness is not a malady for you; it is a sort of **cure**.

For life **departs** like **capital**. If it yields no fruits, it is wasted.

And if it passes in ease and **heedlessness**, it passes most swiftly.

Illness makes that capital of yours **yield** huge **profits**.

Moreover, it does not allow your life to pass quickly, it **restrains** it and lengthens it, so that it will **depart** after yielding its fruits.

An indication that your life is lengthened through illness is the following much repeated **proverb**: "The times of **calamity** are long, the times of happiness, most short."

Second Remedy

O ill person who lacks patience! Be patient, indeed, **offer thanks!**

Your illness may transform each of the minutes of your life into **the equivalent of** an hour's **worship**.

For worship is of two kinds. One is **positive** like the *well-known* worship of **supplication** and the five daily prayers.

The other are negative forms of worship like illness and **calamities**. By means of these, those afflicted *realize* their **impotence** and **weakness**;

they **beseech** their All-Compassionate Creator and **take refuge in** Him;

they **manifest** worship which is **sincere** and *without hypocrisy*.

Yes, there is a **sound narration** stating that a life passed in illness is counted as worship for the **believer -on condition** he does not complain about God.

4 al-Albani, *Sahihu Jami'i's-Saghir* 256.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ
وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ

Şu Lem'ada, **nev'-i beşerin** on kısmından bir kısmını teşkil eden musibettede ve hastalara **hakikî bir teselli** ve *nâfi'* bir merhem olabilecek yirmibeş devayı *icmalen* beyan ediyoruz.

Birinci Deva

Ey bîçare hasta! Merak etme, **sabret**.

Senin hastalığın sana dert değil belki bir nevi **dermandır**.

Çünkü ömür bir **sermayedir**, **gidiyor**. Meyvesi bulunmazsa zayi' olur.

Hem rahat ve **gafletle** olsa, pek çabuk gidiyor.

Hastalık, senin o sermayeni büyük **kârlarla** **meyvedar** ediyor.

Hem ömrün çabuk geçmesine meydan vermiyor, **tutuyor**, uzun ediyor; tâ meyveleri verdikten sonra **bırakıp gitsin**.

İşte, ömrün hastalıkla uzun olmasına işareten bu **darb-ı mesel** dillerde destandır ki; "**Musibet** zamanı çok uzundur, safa zamanı pek kısa oluyor."

İkinci Deva

Ey sabırsız hasta! Sabret, belki **şükret**.

Senin bu hastalığın, ömür dakikalarını birer saat **ibadet hükmüne** getirebilir.

Çünkü ibadet iki kısımdır. Biri **müsbet** ibadettir ki; namaz, **niyaz** gibi *malûm* ibadetlerdir.

Diğeri menfî ibadetlerdir ki; hastalıklar, **musibetler** vasıtasıyla musibettede, **aczini,za'fını** *hisseder*.

Hâlık-ı Rahîm'ine **iltica eder**, **yalvarır**.

Hâlis, *riyasız*, manevî bir ibadete **mazhar olur**.

Evet hastalıkla geçen bir ömür, Allah'tan şekva etmemek **şartıyla**, **mü'min** için ibadet sayıldığına **riyayat-ı sahiha** vardır.

It is even established by sound narrations and by those who uncover the realities of creation that one minute's illness of some who are **completely patient and thankful becomes the equivalent of an hour's worship** and a minute's illness of certain perfected men **the equivalent of** a day's worship.

Thus, you should not **complain about** an illness which as though transforms one minute of your life into a thousand minutes and **gains** for you long life; you should rather offer thanks.

Third Remedy

Impatient sick person! The fact that those who come to this world **continuously** depart, and the young grow old, and man **perpetually** revolves amid death and **separation testifies** that he did not come to this world to enjoy himself and receive pleasure.

Moreover, while man is the most perfect, **the most elevated**, of living beings and the best endowed in regard to members and faculties, indeed like the **monarch** of animate beings, through thinking of past pleasures and future pains, he passes only a *grievous*, troublesome life, lower than the animals.

#267

This means that man did not come to this world only in order to **live in fine manner** and pass his life in ease and **pleasure**.

Rather, *possessing vast capital*, he came here to work and do trade for an **eternal, everlasting** life.

The capital given to man is his **lifetime**.

Had there been no illness, good health and well-being would have caused **heedlessness**, for they show the world to be pleasant and make the **Hereafter** forgotten.

They do not want death and the **grave** to be thought of; they cause the capital of life to be wasted **on trifles**.

Whereas illness **suddenly** opens the eyes,

it says to the body: "You are not **immortal**. You have not been left to your own devices. **You have a duty**."

Give up your **pride**, *think of the One Who created you*. Know that you will enter the grave, so prepare yourself for it!"

Thus, *from this point of view*, illness is an **admonishing guide** and **advisor** that never deceives.

It should not be complained about in this respect, indeed, should be thanked for.

And if it is too **severe**, patience should be sought to **endure** it.

Fourth Remedy

Hattâ bazı **sâbir ve şâkir** hastaların bir dakikalık hastalığı, *bir saat ibadet* **hükümüne geçtiği** ve bazı kâmillerin bir dakikası bir gün ibadet **hükümüne geçtiği**, rivayet-i sahiha ve keşfiyat-ı sadıka ile sabittir.

Senin bir dakika ömrünü, bin dakika hükümüne getirip, sana uzun ömrü **kazandıran** hastalıktan **teşekki** değil, teşekkür et.

Üçüncü Deva

Ey **tahammülsüz** hasta! İnsan bu dünyaya keyf sürmek ve lezzet almak için gelmediğine, **mütemadiyen** gelenlerin gitmesi ve gençlerin ihtiyarlaşması ve **mütemadiyen** zeval ve *fırakta* yuvarlanması **şahiddir**.

Hem insan, zîhayatın en mükemmeli, **en yükseği** ve cihazatça en zengini, belki zîhayatların **sultanı** hükmünde iken, geçmiş lezzetleri ve gelecek belaları düşünmek vasıtasıyla, hayvana nisbeten en edna bir derecede, ancak *kederli*, meşakkatli bir hayat geçiriyor.

Demek insan, bu dünyaya yalnız **güzel yaşamak** için ve rahatla ve **safa** ile ömür geçirmek için gelmemiştir.

Belki *azîm bir sermaye elinde bulunan* insan, burada ticaret ile, **ebedî daimî** bir hayatınsaadetine çalışmak için gelmiştir.

Onun eline verilen **sermaye** de **ömürdür**.

Eğer hastalık olmazsa, sıhhat ve âfiyet **gaflet** verir, dünyayı hoş gösterir, **âhireti** unutturur.

Kabri ve ölümü hatırına getirmek istemiyor, sermaye-i ömrünü **bâd-i heva** boş yere sarfettiriyor.

Hastalık ise, **birden** gözünü açtırır.

Vücuduna ve cesedine der ki: "**Lâyemut** değilsin, başıboş değilsin, **bir vazifen var**."

Gururu bırak, *seni yaratanı düşün*, kabre gideceğini bil, öyle hazırlan."

İşte hastalık *bu nokta-i nazardan* hiç aldatmaz bir **nâsîh** ve ikaz edici bir **mürşiddir**.

Ondan şekva değil, belki bu cihette ona teşekkür etmek;

eğer fazla **ağır** gelse, **sabır** istemek gerektir.

Dördüncü Deva

Plaintive ill person! It is your right, not to complain, but to offer thanks and be patient.

For your body and members and faculties **are not your property**.

You did not make them, nor did you buy them **from other workshops**.

That means they are the property of another.

Their owner has **disposal** over his property as he wishes.

As is stated in the Twenty-Sixth Word, an extremely wealthy and **skilful craftsman**, for example, employs a poor man as a model in order to show off his fine art and *valuable wealth*.

In return for a **wage**, for a brief hour he clothes the poor man in a *bejewelled and most skilfully wrought garment*.

He works it on him and gives it various states. In order to display *the extraordinary varieties of his art*, he cuts the garment, **alters it**, and lengthens and shortens it.

Does the poor man working for a wage have the right to say to that person: "You are causing me trouble, you are causing me **distress** with the form you have given it, making me bow down and stand up;" has he the right to tell him that he **is spoiling** his fine appearance by cutting and shortening the garment which makes him beautiful?

Can he tell him he is being unkind and **unfair**?

O sick person! Just like in this comparison, in order to display the garment of your body with which He has clothed you, *bejewelled* as it is with **luminous** faculties like the eye, the ear, the reason, and the heart, and the **embroideries** of His Most Beautiful Names, the All-Glorious Maker makes you revolve amid numerous states and changes you in many situations.

#268

Like you learn of **His Name of Provider** through hunger, come to know also **His Name of Healer** through your illness.

Since suffering and calamities show *the decrees* of some of His Names, there are in them **flashes of wisdom** and **rays of mercy**, and within those rays are numerous beauties.

If the **veil** of illness, which you fear and **loathe**, was to be lifted, behind it you would find many agreeable and beautiful meanings.

Fifth Remedy

O you who **is afflicted with** illness!

Ey **şekvacı** hasta! Senin hakkın şekva değil şükürdür, sabırdır.

Çünkü senin vücudun ve âza ve cihazatın, **senin mülkün** **değildir**.

Sen onları yapmamışsın, **başka tezgâhlardan** satın almamışsın.

Demek başkasının mülküdür.

Onların mâliki, mülkünde istediği gibi **tasarruf eder**.

Yirmialtıncı Söz'de denildiği gibi, meselâ gayet zengin, gayet **mahir** bir **san'atkâr**; güzel san'atını, *kıymetdar servetini* göstermek için, miskin bir adama modellik vazifesini gördürmek maksadıyla,

bir **ücrete** mukabil, bir saatçik zamanda, *murassa' ve gayet san'atlı diktığı bir gömleği*, bir hulleyi o fakire giydirir.

Onun üstünde işler ve vaziyetler verir. *Hârîka enva'-ı san'atını* göstermek için keser, **değiştirir**, uzaltır, kısaltır.

Acaba şu ücretli miskin adam, o zâta dese: "Bana zahmet veriyorsun, eğilip kalkmakla verdiğin vaziyetten bana **sıkıntı** veriyorsun, beni güzelleştiren bu gömleği kesip kısaltmakla güzelliğimi **bozuyorsun**" demeye hak kazanabilir mi?

Merhametsizlik, **insafsızlık** ettin diyebilir mi?

İşte aynen bu misal gibi, Sâni'-i Zülcelal sana ey hasta! Göz, kulak, akıl, kalb gibi **nuranî** duygularla *murassa'* olarak giydirdiği cisim gömleğini, esma-i hüsnasının **nakışlarını** göstermek için, çok hâlât içinde seni çevirir ve çok vaziyetlerde seni değiştirir.

Sen açlıkla onun **Rezzak ismini** tanıdığın gibi, **Şâfi ismini** de hastalığınla bil.

Elemler, musibetler bir kısım esmasının **ahkâmını** gösterdikleri için, onlarda **hikmetten lem'alar** ve **rahmetten şualar** ve o şuaat içinde çok güzellikler bulunuyor.

Eğer **perde** açılrsa, tevahhuş ve **nefret** ettiğin hastalık perdesi arkasında, sevimli güzel manaları bulursun.

Beşinci Deva

Ey maraza **mübtela** hasta!

Through **experience** I have formed the opinion at this time that sickness is a **Divine bounty** for some people, a gift of the Most Merciful One.

5 Bukhari, Marda 1; Muwatta', Ayn 7;

Musnad ii, 237.

Although I am not worthy of it, for the past eight or nine years, a number of young people have come to me in connection with illness, seeking my prayers.

I have noticed that each of those ill youths had begun to think of **the Hereafter** to a greater degree than other young people.

He lacked the **drunkenness** of youth. He was saving himself to a degree **from animal desires** and heedlessness.

So I would consider them and then warn them that their illnesses were **a Divine bounty** within the limits of their **endurance**.

I would say: "I am not opposed to this illness of yours, my brother.

I don't feel **compassion** and **pity** for you because of your illness, so that I should pray for you.

Try to be patient until illness awakens you completely, and after it has performed its duty, **God willing, the Compassionate Creator** will restore you to health."

I would also say to them: "Through **the calamity** of good health, some of **your fellows** *become neglectful*, give up the five daily prayers, do not think of the grave, and forget God Almighty.

Through the **superficial** pleasure of a brief hour's worldly life, they shake and damage **an unending, eternal life**, and even destroy it.

Due to illness, you see the grave, which you will in any event enter, and **the dwellings of the Hereafter** beyond it, and you act in accordance with them.

That means for you, illness is good health, while for some of **your peers** good health is a sickness..."

Sixth Remedy

O sick person who complains about his suffering! I say to you: think of your past life and remember the **pleasurable** and happy days and the **distressing** and troublesome times.

For sure, you will either say "Oh!" or "Ah!" That is, your heart and tongue will either say "**All praise and thanks be to God!**", or "Alas and alack!"

#269

Note carefully, what makes you exclaim "Praise and thanks be to God!" is thinking of the pains and calamities that **have befallen** you; it induces a sort of pleasure so that your heart **offers thanks**.

Bu zamanda **tecrübemle** kanaatım gelmiştir ki; hastalık bazılara bir **ihsan-ı İlahîdir**, bir hediye-i Rahmanîdir.

Bu sekiz dokuz senedir, **liyakatsız olduğum halde**, bazı genç zâtlar, hastalık münasebetiyle dua için benimle görüştüler.

Dikkat ettim ki; hangi hastalıklı genci gördüm, sair gençlere nisbeten **âhiretini** düşünmeye başlıyor.

Gençlik **sarhoşluğu** yok. Gaflet içindeki **hayvanî hevesattan** bir derece kendini kurtarıyor.

Ben de bakıyordum, onların **tahammül** dâhilindeki hastalıklarını **bir ihsan-ı İlahî** olduğunu ihtar ederdim.

Derdim ki: "Kardeşim, senin bu hastalığının aleyhinde değilim,

hastalık için sana karşı bir **şefkat** hissedip **acımıyorum** ki dua edeyim.

Hastalık seni tam uyandırıncaya kadar sabra çalış ve hastalık vazifesini bitirdikten sonra **Hâlık-ı Rahîm inşâallah** sana şifa verir."

Hem derdim: "Senin bir kısım **emsalin** sıhhat **belasıyla gaflete düşüp**, namazı terkedip, kabri düşünmeyip, Allah'ı unutup,

bir saatlik hayat-ı dünyeviye'nin **zahirî** keyfi ile, **hadsiz bir hayat-ı ebediyesini** sarsar, zedeler, belki de harab eder.

Sen hastalık gözüyle, her halde gideceğin bir menzilin olan kabrini ve daha arkasında **uhrevî menzilleri** görürsün ve onlara göre davranıyorsun.

Demek senin için hastalık, bir sıhhattır. Bir kısım **emsalindeki** sıhhat, bir hastalıktır."

Altıncı Deva

Ey elemden teşekki eden hasta! Senden soruyorum; geçmiş ömrünü düşün ve o ömürde geçmiş **lezzetli** safa günleri ve bela ve **elemli** vakitlerini tahattur et.

Herhalde ya oh, ya ah diyeceksin. Yani, ya **elhamdülillah** şükür veyahud vâ-hasretâ, vâ-esefâ kalbin veya lisanın diyecek.

Dikkat et, sana oh elhamdülillah şükür dediren, senin **başından geçmiş** elemeler, musibetlerin düşünmesi, bir manevî lezzeti deşiyor ki; senin kalbin **şükreder**.

For **the passing of pain** is a pleasure.

With the passing of pains and calamities, a **legacy** of pleasure is left **in the spirit**, which on being aroused by thinking, **pours forth** from the spirit with thanks.

What makes you exclaim "Alas and alack!" are the pleasurable and happy times you have experienced in the **former** times, which, with their passing leave a legacy of **constant** pain in your spirit.

Whenever you think of them, the pain **is again stimulated**, causing **regret** and sorrow to pour forth.

Since one day's **illicit** pleasure sometimes causes a year's **suffering** in the spirit,

and with the pain of a **fleeting** day's illness are many days' pleasure and **recompense** in addition to the pleasure at being relieved at its passing and saved from it,

think of the result of this temporary illness with which you are now afflicted, and of the **merits of its inner face**.

Say: "All is from God! This too will pass!", and offer thanks **instead of** complaining.

Sixth Remedy

6 This Flash occurred to me in a natural manner, and two remedies have been included in the Sixth Remedy. We have left it thus in order not to spoil the naturalness; indeed, we did not change it thinking there may be some mystery contained in it.

O brother who thinks of the pleasures of this world and **suffers distress** at illness!

If this world was **everlasting**, and if on our way there was no death, and if **the winds of separation and decease** did not blow, and if there were no winters of the spirit in the **calamitous** and stormy future, I would have pitied you together with you.

But since one day the world will bid us to leave it and will close its ears to our cries, we must forego our love of it now **through the warnings** of these illnesses, **before it drives us out**.

We must try to **abandon** it in our hearts before it abandons us.

Yes, illness **utters** this warning to us: "Your body is not composed of stone and iron, but of various materials which **are** always **disposed to** parting.

Leave off your pride, understand **your impotence**, recognize your Owner, know your duties, learn why you came to this world!" It **declares** this secretly in the heart's ear.

Moreover, **since** the pleasures and enjoyment of this world do not continue,

Çünkü **elemin zevali**, lezzettir.

O elemeler, o musibetler zevaliyle, **ruhta** bir lezzet **irsiyet** bırakmış ki, düşünmekle deşilse, ruhtan bir lezzet **akıyor**, şükürler takattur ediyor.

Sana vâ-esefâ, vâ-hasretâ dedirten, **eski** zamanda geçirdiğin lezzetli ve safalı o hallerdir ki; zevalleriyle, senin ruhunda **daimî** bir elem irsiyet bırakıp,

ne vakit düşünsen, o elem **yine deşiliyor**, **esef** ve hasret akıtıyor.

Madem bir günlük **gayr-ı meşru** lezzet, bazan bir sene manevî **elem** çektiriyor.

Ve **muvakkat** bir günlük hastalıkla gelen elem, çok günler manevî lezzet-i **sevabla** beraber, zevalindeki halâs ve kurtulmaktan gelen manevî lezzet vardır.

Senin başındaki şimdilik bu muvakkat hastalığın neticesi ve **içyüzündeki sevabı** düşün,

"Bu da geçer yahu!" de, şekva **yerinde** şükret.

Altıncı Deva

2 Fitrî bir surette bu lem'a tahattur ettiğinden, altıncı mertebede iki deva yazılmış. Fitrîliğine ilişmemek için öylece bıraktık, belki bir sır vardır diye deşıştirmedik.

Ey dünya zevkini düşünüp hastalıktan **ızdırab çeken** kardeşim!

Bu dünya eğer **daimî** olsa idi ve yolumuzda ölüm olmasaydı ve **firak ve zevalin rüzgârları** esmeseydi ve **musibetli**, fırtınalı istikbalde manevî kış mevsimleri olmasaydı; ben de seninle beraber senin haline acıyacaktım.

Fakat madem dünya bir gün bize haydi dışarı diyecek, feryadımızdan kulağını kapayacak, **o bizi dışarı koğmadan** biz bu hastalıklar **ikazatıyla** şimdiden onun aşkından vazgeçmeliyiz.

O bizi terketmeden, kalben onu **terke** çalışmalıyız.

Evet hastalık bu manayı bize **ihtar edip** der ki: "Senin vücudun taştan, demirden değildir. Belki daima ayrılmaya **müsaîd** muhtelif maddelerden terkeb edilmiştir.

Gururu bırak, **aczini** anla, mâlikini tanı, vazifeni bil, dünyaya ne için geldiğini öğren!" kalbin kulağına gizli **ihtar ediyor**.

Hem **madem** dünyanın zevki, lezzeti devam etmiyor.

and **particularly** if they are **illicit**, they are both fleeting, and full of pain, and **sinful**,

do not weep on the pretext of illness because you have lost those pleasures.

On the contrary, think of **the aspects** of worship and reward in the Hereafter to be found in illness, and try to receive pleasure from those.

Seventh Remedy

O sick person who has lost the pleasures of health!

Your illness does not spoil the pleasure of **Divine bounties**, on the contrary, it causes them to be experienced and **increases** them.

For if something is continuous, it loses **its effect**.

The people of reality even say that “**Things are known through their opposites.**”

#270

"For example, if there was no darkness, light would not be known and would contain no pleasure.

If there was no cold, heat **could not be comprehended**, it would not be agreeable.

If there was no hunger, food would afford no pleasure.

If there was no **thirst** of the **stomach**, there would be no pleasure in drinking water.

If there was no sickness, no pleasure would be had from good health.

The All-Wise Creator's **decking out** man with truly numerous members and faculties, to the extent that he may experience and recognize the innumerable varieties of bounties in the universe, shows that He wants to **make man aware of every sort of His bounty** and to acquaint him with them and to **impel** man to offer constant thanks.

Since this is so, He will give illness, sickness, and suffering, **the same as He bestows** good health and well-being.

I ask you: "If there had not been this illness **in your** head or in your hand or **stomach**, would you **have perceived** the pleasurable and enjoyable Divine bounty of the good health of your head, hand or stomach, and offered thanks?

For sure, it is not offering thanks for it, you would not have even thought of it!

You would have **unconsciously** spent that good health on heedlessness, and perhaps even **on dissipation**.

Hususan meşru olmazsa hem devamsız, hem elemli, hem **günahlı** oluyor.

O zevki kaybettiğinden hastalık **bahanesiyle ağlama**;

bilakis hastalığıdaki manevî ibadet ve uhrevî sevab **cihetini** düşün, zevk almaya çalış.

Yedinci Deva

Ey sıhhatının lezzetini kaybeden hasta!

Senin hastalığın sıhhatteki **nimet-i İlahiyenin** lezzetini kaçırıyor, bilakis tattırıyor, **ziyadeleştiriyor**.

Çünkü bir şey devam etse **tesirini** kaybeder.

Hattâ **ehl-i hakikat** müttefikan diyorlar ki:

إِنَّمَا الْأَشْيَاءُ تُعْرَفُ بِأَضْدَادِهَا

yani: “Herşey zıddıyla bilinir.”

Meselâ, karanlık olmazsa ışık bilinmez, lezzetsiz kalır.

Soğuk olmazsa hararet **anlaşılmaz**, zevksiz kalır.

Açlık olmazsa, yemek lezzet vermez.

Mide harareti olmazsa, su içmesi zevk vermez.

İllet olmazsa, âfiyet zevksizdir. Maraz olmazsa, sıhhat lezzetsizdir.

Madem Fâtır-ı Hakîm insana **her çeşit ihsanını ihsas etmek** ve her bir nevi nimetini tattırmak ve insanı daima şükre **sevketmek** istediğini, şu kâinatta çeşit çeşit hadsiz enva'-ı nimeti tadacak tanıyacak derecede gayet çok cihazat ile insanı **techiz etmesi** gösteriyor ki;

elbette sıhhat ve âfiyeti **verdiği gibi**; hastalıkları, illetleri, dertleri de verecektir.

Senden soruyorum: "Bu hastalık senin başında veya elinde veya **midende** olmasaydı; sen, başın, elin, midenin sıhhatindeki lezzetli, zevkli nimet-i İlahiyeyi **hissedip** şükreder miydin?

Elbette şükür değil, belki düşünmeyecektin;

şuursuz o sıhhatı gaflete belki **sefahete** sarfederdin."

Eighth Remedy

O sick person who thinks of the Hereafter! Sickness washes away **the dirt of sins** like soap, and cleanses.

It is established in a sound Hadith that illnesses are **atonement** for sins.

And in another Hadith, it says: "As **ripe** fruits fall on their tree being shaken, so the sins of a **believer** fall away on his shaking with illness ."

7 Bukhari, Marda 1, 2, 13, 16; Muslim, Birr 45; Darimi, Rikak 57; Musnad i, 371, 441; ii, 303, 335; iii, 4, 18, 38, 48, 61, 81.

Sins are the lasting illnesses of eternal life, and **in this worldly life** they are sicknesses for the heart, **conscience**, and spirit.

If you are patient and do not **complain**, you will be saved through this **temporary** sickness from numerous perpetual sicknesses.

If you do not think of your sins, or do not know **the Hereafter**, or do not recognize God, you suffer from an illness so **fearsome** it is a million times worse than your present **minor** illnesses.

Cry out at that, for all **the beings** in the world are connected with your heart, spirit, and **soul**.

Those connections are continuously severed by death and **separation**, opening up in you innumerable **wounds**.

Particularly since you do not know the Hereafter and imagine death to be **eternal non-existence**, it is quite simply **as though lacerated and bruised**, your being suffers illness to the extent of the world.

Sekizinci Deva

Ey âhireti düşünen hasta! Hastalık, sabun gibi, **günahların kirlerini** yıkar, temizler.

Hastalıklar, **keffaret**-üz zünub olduğu hadîs-i sahih ile sabittir.

Hem hadîste vardır ki: "**Ermiş** ağacı silkmekle nasıl meyveleri düşer; **imanlı** bir hastanın titremesi de, öyle günahları silker."

Günahlar, hayat-ı ebediyede daimî hastalıklardır. **Bu hayat-ı dünyevîde** dahi kalb, **vicdan**, ruh için manevî hastalıklardır.

Sen eğer sabredip **şekva** etmezsen, şu **muvaakat** bir hastalık ile daimî pek çok hastalıklardan kurtuluyorsun.

Eğer günahları düşünmüyorsan, yahud **âhireti** bilmiyorsan veya Allah'ı tanımıyorsan, sende öyle **dehşetli** bir hastalık var ki; milyon defa sendeki bu **küçük** hastalıktan daha büyüktür.

Ondan feryad et. Çünkü bütün dünyanın **mevcudatıyla** kalbin, ruhun ve **nefsin** alâkadardır.

Mütemadiyen **fırak** ve zeval ile o alâkalar kesilip, sende hadsiz **yaralar** açılır.

Bahusus âhireti bilmediğin için, ölümü **i'dam-ı ebedî** tahayyül ettiğinden -âdeta- **güya yara bere içinde**, dünya kadar hastalıklı bir vücudun var.

Thus, the first thing you have to do is to search for the **cure of belief**, which is a certain healing remedy for the innumerable illnesses of that infinitely wounded and sick, *extensive immaterial being of yours*; you have to correct your beliefs,

and the shortest way of finding such a cure is to recognize the power and mercy of **the All-Powerful One of Glory** by means of *the window of your weakness and impotence* shown you behind **the curtain of heedlessness, rent by** your physical illness.

Yes, one who does not recognize God is afflicted with a world-full of **tribulations**.

While the world of one who does recognize Him is full of light and spiritual happiness;

he **perceives** these in accordance with the strength of his belief.

The suffering resulting from **insignificant** physical illnesses is dissolved by the immaterial joy, healing, and pleasure **that arise from this belief**; the suffering melts away.

Ninth Remedy

O sick person who recognizes his Creator! The pain, fear, and anxiety in illness is because it is sometimes leads to death.

Since superficially and to **the heedless view** death is frightening, illnesses which may lead to it cause fear and **apprehension**.

So know firstly and believe **firmly** that **the appointed hour is determined** and does not change.

Those weeping beside **the grievously sick** and those in perfect health have died, while **the grievously sick** have been cured and lived.

Secondly: Death is not **terrifying** as it appears to be **superficially**.

Through the light **afforded** by the All-Wise Qur'an, in many parts of the Risale-i Nur we have proved in completely certain and indubitable fashion that

for believers death is to **be discharged from the burdensome duties of life**.

And for them it is **a rest** from worship, which is **the instruction and training** in the arena of **trial** of this world.

It is also **a means** of their rejoining friends and relations, ninety-nine out of a hundred of whom have already departed for the next world.

And it is **a means** of entering **their true homeland** and **eternal abodes of happiness**.

İşte en evvel hadsiz yaralı ve hastalıklı *bu büyük manevî vücudun* hadsiz hastalıklarına kat'î ilâç ve kat'î şifa verici bir tiryak olan **iman ilâcını** aramak ve itikadını düzeltmek gerektir ki,

o ilâcı bulmakta en kısa yol, bu maddî hastalığın **yırttığı gaflet perdesinin** altında sana gösterdiği *aczin ve za'fin penceresiyle*, bir **Kadîr-i Zülcelal**'in kudretini ve rahmetini tanımaktır.

Evet Allah'ı tanımayanın dünya dolusu **bela** başında vardır.

Allah'ı tanıyanın dünyası nurla ve manevî sürurla doludur.

Derecesine göre iman kuvvetiyle **hisseder**.

Bu imandan gelen manevî sürur ve şifa ve lezzet altında, **cüz'î** maddî hastalıkların elemi erir, ezilir.

Dokuzuncu Deva

Ey Hâlık'ını tanıyan hasta! Hastalıklardaki elem ve tevahhuş ve korkmak ise; hastalık bazan ölüme vesile olduğu cihetindendir.

Ölüm, **nazar-ı gaflet** ve zahîrî cihetinde dehşetli olduğundan, ona vesile olabilen hastalıklar korkutuyor, **telaş** veriyor.

Evvelâ bil ve **kat'î** iman et ki: "**Ecel mukadderdir**, tegayyür etmez."

Çok **ağır hastaların** başında **ağlayanlar** ve sıhhatleri yerinde olanlar ölmüşler, **o ağır hastalar** şifa bulup yaşamışlar.

Sâniyen: Ölüm, **sureten** görüldüğü gibi **dehşetli** değil.

Çok risalelerde gayet kat'î, şeksiz, şübhesiz bir surette, Kur'an-ı Hakîm'in **verdiği** nur ile isbat etmişiz ki:

Ehl-i iman için ölüm, **vazife-i hayat külfetinden** bir **terhistir**;

hem dünya meydanındaki **imtihanda**, **talim ve talimat** olan ubudiyetten **bir paydostur**;

hem öteki âleme gitmiş yüzde doksandokuz ahabab ve akrabasına kavuşmak için **bir vesiledir**;

hem **hakikî vatanına** ve **ebedî makam-ı saadetine** girmeye **bir vasıta**dır;

It is also **an invitation** to the gardens of Paradise **from the dungeon of this world**.

And it is **the time to receive their wage from the munificence** of the Most Compassionate Creator in return for service rendered to Him.

Since the reality of death is this, it should not be regarded as terrifying, but on the contrary, as **the introduction** to mercy and happiness.

Moreover, some of the people of God fearing death has not been out of terror at it,

but due to their hope of gaining more **merit** through performing more good works with the continuation of the duties of life.

Yes, for **the people of belief**, death is the door to **Divine mercy**,

while for **the people of misguidance**, it is **the pit of everlasting darkness**.

#272

Tenth Remedy

O sick person who worries unnecessarily! **You worry** at the severity of your illness and that worry increases it.

If you want your illness to be less severe, try not to worry.

That is, think of the benefits of your illness, **the recompense** for it, and that it will pass quickly; it will remove the worry and cut the illness **at the root**.

Indeed, worry increases illness twice over. Worry causes an immaterial illness of the heart **beneath** the physical illness; the physical illness **rests on** that and *persists*.

If the worry **ceases through submission, contentment**, and thinking of **the wisdom** in the illness, an important part of the illness is extirpated; it becomes lighter and in part disappears.

Sometimes a minor physical illness increases tenfold just through **anxiety**.

On the anxiety **ceasing**, **nine tenths** of the illness disappears.

Worry increases illness, so is it also like an **accusation** against Divine wisdom and a **criticism** of Divine mercy and *complaint* against the Compassionate Creator.

For this reason, **contrary to his intentions**, the one who does so receives a rebuff and it increases his illness.

Yes, just as thanks increases **bounty**, so also complaint increases illness and **tribulations**.

Furthermore, worry is itself an illness. The cure for it is to know **the wisdom** in illness and **the purpose** of it.

hem **zindan-ı dünyadan** bostan-ı cinana **bir davettir**;

hem Hâlık-ı Rahîm'inin **fazlından**, kendi hizmetine mukabil **ahz-ı ücret etmeye bir nöbettir**.

Madem ölümün mahiyeti hakikat noktasında budur; ona dehşetli bakmak değil, bilakis rahmet ve saadetin bir **mukaddemesi** nazarıyla bakmak gerektir.

Hem ehlullahın bir kısmının ölümünden korkmaları, ölümün dehşetinden değildir.

Belki daha fazla **hayır** kazanacağım diye, vazife-i hayatın idamesinden kazanacakları hayrat içindir.

Evet **ehl-i iman** için ölüm, **rahmet kapısıdır**.

Ehl-i dalalet için, **zulûmat-ı ebediye kuyusudur**.

Onuncu Deva

Ey lüzumsuz merak eden hasta! Sen, hastalığın ağırlığından **merak ediyorsun**. O merakın, senin hastalığını ağırlaştırır.

Hastalığın hafifleşmesini istersen, merak etmemeye çalış.

Yani hastalığın faidelerini, **sevabını** ve çabuk geçeceğini düşün, merakı kaldır, hastalığın **kökünü** kes.

Evet merak, hastalığı ikileştirir; maddî hastalığın **altında** merak ile manevî bir hastalığı kalbine verir; maddî hastalık ona **dayanır**, *devam eder*.

Eğer **teslimiyetle, rıza ile**, hastalığın **hikmetini** düşünmekle o merak **gitse**, o maddî hastalığın mühim bir kökü kesilir, hafifleşir, kısmen gider.

Hususan evhamla bir dirhem maddî hastalık, bazan **merak** vasıtasıyla on dirhem kadar büyür.

Merak **kesilmesiyle**, o hastalığın **onda dokuzu** gider.

Merak, hastalığı ziyade ettiği gibi, hikmet-i İlahiyeyi **ittihâm** ve rahmet-i İlahiyeyi **tenkid** ve Hâlık-ı Rahîm'inden **şekva** hükmünde

olduğu için, **aks-i maksadıyla** tokat yer, hastalığını ziyadeleştirir.

Evet nasilki şükür **nimeti** ziyadeleştirir.. öyle de şekva; hastalığı, **musibeti** tezyid eder.

Hem merakın kendisi de bir hastalıktır. Onun ilâcı, hastalığın **hikmetini** bilmektir.

Since you have learnt its purpose and benefit, apply that **salve** to your worry and find relief!

Say "Ah!" instead of "Oh!", and "**All praise be to God for every situation**" instead of sighing and lamenting.

Eleventh Remedy

O my impatient sick brother! Although illness causes you an immediate suffering, the passing of your illness in the past until today **produces** an immaterial pleasure and happiness for the spirit arising from the reward received for enduring it.

From today forward, and even from this hour, there is no illness, and certainly no pain is to be had from non-being.

And if there is no pain, there cannot be any **grief**.

You become impatient because you imagine things wrongly.

Because, with the physical aspect of your time of illness prior to today departing, its pain **has departed** with it; only its reward and the pleasure of its passing **remains**.

While it should give you **profit** and happiness, to think of past days and **feel grieved** and become impatient is crazy.

Future days have not yet come. To think of them now, and **by imagining** a day that does not exist and an illness that does not exist and grief that does not exist to **be grieved** and display impatience, is to give the colour of existence to three degrees of non-existence-if that is not crazy, what is?

#273

Since, if the hour previous to the present was one of illness, it produces **joy**;

and since the time **subsequent** to the present hour is **non-existent**, and the illness is non-existent, and the grief is non-existent,

do not scatter the power of patience given you by Almighty God to right and left, but **muster** it in the face of pain of the present hour; say: "O Most Patient One!" and **withstand** it.

Twelfth Remedy

O sick person who due to illness cannot perform his worship and **invocations** and feels grief at **the deprivation**!

Know that it is stated in a Hadith that "A **pious** believer who due to illness cannot perform the invocations he normally regularly performs, receives an equal reward."

8 Bukhari, Jihad 134; Musnad iv, 410, 418.

Madem hikmetini, faidesini bildin; o **merhemi** meraka sür, kurtul.

"Ah!" yerine "Oh!" de, "Vâ-esefâ!" yerine "**Elhamdülillahi alâküllihal**" söyle.

Onbirinci Deva

Ey sabırsız hasta kardeş! Hastalık, hazır bir elemi sana vermekle beraber; evvelki hastalığından bugüne kadar o hastalığın zevalindeki bir lezzet-i maneviye ve sevabındaki bir lezzet-i ruhiye **veriyor**.

Bugünden, belki bu saatten sonraki zamanda hastalık yok, elbette yoktan elem yok;

elem olmazsa **teessür** olamaz.

Sen yanlış bir surette tevehhüm ettiğin için sabırsızlık geliyor.

Çünkü bugünden evvel bütün hastalık zamanının maddîsi gitmekle, elemi de beraber **gitmiş**; kendindeki sevabı ve zevalindeki lezzet **kalmış**.

Sana **kâr** ve sürur vermek lâzım gelirken, onları düşünüp **müteallim olmak** ve sabırsızlık etmek divaneliktir.

Gelecek günler daha gelmemişler. Onları şimdiden düşünüp, yok bir günde, yok olan bir hastalıktan, yok olan bir elemden **tevehhüm ile** düşünüp **müteallim olmak**, sabırsızlık göstermekle, üç merteye yok yoğa vücut rengi vermek, divanelik değil de nedir?

Madem bu saatten evvelki hastalık zamanları ise **sürur** veriyor.

Ve madem yine bu saatten **sonraki** zaman **madum**, hastalık madum, elem madumdur.

Sen, Cenab-ı Hakk'ın sana verdiği bütün sabır kuvvetini böyle sağa sola **dağıtma**; bu saatteki eleme karşı **tahşid et**; "Yâ Sabûr!" de, **dayan**.

Onikinci Deva

Ey hastalık sebebiyle ibadet ve **evradından** mahrum kalan ve o **mahrumiyetten** teessüf eden hasta!

Bil ki: Hadîşçe sabittir ki; **müttaki** bir mü'min, hastalık sebebiyle yapamadığı daimî virdinin sevabını, hastalık zamanında yine kazanır.

On an ill person **carrying out** his **obligatory worship** as far as it is possible with patience and **relying on God**, during that time of severe illness, the illness takes the place of Sunna worship -and in *sincere* form.

Moreover, illness makes a person understand his **impotence** and **weakness**.

It causes him to offer supplication both verbally and through the tongue of **his impotence and weakness**.

Almighty God bestowed on man a boundless impotence and infinite weakness

so that he would **perpetually seek refuge at the Divine Court** and beseech and supplicate.

According to the meaning of the verse,

Say: Your Sustainer would not concern Himself with you if it was not for your prayers ;

9 Qur'an, 25:77.

that is, "what **importance** would you have if you did not offer prayer and supplication?",

the wisdom in man's creation and reason for his value is **sincere prayer and supplication**.

Since one cause of this is illness, *from this point of view* it should not be complained about, but God should be thanked for it, and **the tap** of supplication which illness opens should not be closed **by regaining health**.

Thirteenth Remedy

O unhappy person who complains at illness! For some people illness is an important **treasury**, a most valuable **Divine gift**.

Every sick person can think of his illness as being of that sort.

The appointed hour is not known:

in order to **deliver** man from absolute **despair** and absolute heedlessness, and to hold him between hope and fear and so preserve both this world and the Hereafter, in His wisdom Almighty God *has concealed* the appointed hour.

The appointed hour may come at any time; if it **captures** man in heedlessness, it may cause **grievous harm** to eternal life.

#274

But illness **dispels the heedlessness**; it makes a person think of the Hereafter; it recalls death, and thus he may prepare himself.

Some illnesses are so **profitable** that they **gain** for a person in twenty days a rank they could not otherwise have gained in twenty years.

Farzı, mümkün olduğu kadar **yerine getiren** bir hasta, sabır ve **tevekkül** ile ve farzlarını yerine getirmekle o ağır hastalık zamanında sair sünnetlerin yerini, hem *hâlis* bir surette, hastalık tutar.

Hem hastalık, insandaki **aczini, za'fını** ihsas eder.

O **aczin lisanıyla ve za'fin** diliyle halen ve kalen bir dua ettirir.

Cenab-ı Hak, insana hadsiz bir acz ve nihayetsiz bir za'f vermiş..

tâ ki **daimî bir surette** **dergâh-ı İlahiyeye iltica edip** niyaz etsin, dua etsin.

قُلْ مَا يَعْבוُّكُمْ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ

yani "Eğer duanız olmazsa ne **ehemmiyetiniz** var" âyetin sırrıyla

insanın hikmet-i hilkatı ve sebep-i kıymeti olan **samimî dua ve niyazın** bir sebebi

hastalık olduğundan, *bu nokta-i nazardan* şekva değil, Allah'a şükür etmek ve hastalığın açtığı dua **musluğunu, âfiyeti kesbetmekle** kapamamak gerektir.

Onüçüncü Deva

Ey hastalıktan şekva eden bîçare adam! Hastalık bazılara ehemmiyetli bir **definedir**, gayet kıymetdar bir **hediye-i İlahiyedir**.

Her hasta, kendi hastalığını o neviden tasavvur edebilir.

Madem **ecel vakti** muayyen değil;

Cenab-ı Hak, insanı **ye's-i** mutlak ve gaflet-i mutlaktan **kurtarmak** için, havf u reca ortasında ve hem dünya ve hem âhireti muhafaza etmek noktasında tutmak için, hikmetiyle **eceli gizlemiş**.

Madem her vakit **ecel** gelebilir; eğer insanı gaflet içinde **yakalasa**, ebedî hayatına **çok zarar** verebilir.

Hastalık **gafleti dağıtır**, âhireti düşündürür, ölümü tahattur ettirir, öylece hazırlanır.

Bazı öyle bir **kazancı** olur ki; yirmi senede kazanamadığı bir mertebeyi yirmi günde **kazanıyor**.

For instance, from among my friends there were two youths, may God have mercy on them.

One was Sabri from the village of İlema, the other Vezirzâde Mustafa from İslâmköy.

I used to note with amazement that although these two could not write they were among the foremost in regard to **sincerity** and **the service of belief**.

I did not know the reason for this. After their deaths I understood that both suffered from a serious illness.

Through the guidance of the illness, unlike other neglectful youths **who gave up obligatory worship**, they had **great fear of God**, performed most valuable service, and attained a state beneficial to the Hereafter.

God willing, the distress of two years' illness was the **means** to the happiness of millions of years of eternal life.

I now understand that the prayers I sometimes offered for their health were **maledictions** in respect to this world.

God willing, my prayers were accepted for their well-being in the Hereafter.

Thus, **according to my belief**, these two gained profit equivalent to that which may be gained through ten years' fear of God [taqwa].

10 The Hadith's meaning is this: "If a person has standing in God's sight and he cannot reach that station through good works and taqwa, God afflicts him with such tribulations as illness until he does attain it."

al-Hakim, al-Mustadrak i, 344.

If like some young people, they had relied on their youth and good health and thrown themselves into heedlessness and **vice**, and watching them, death had grabbed them right in the midst of **the filth** of their sins, they would have made their graves into *lair*s of scorpions and snakes, instead of that treasury of lights.

Since illnesses contain such **benefits**, they should be not complained about, but borne with patience and relying on God, indeed, thanking God and **having confidence in His mercy**.

Fourteenth Remedy

O sick person whose eyes have lost their sight!

If you knew what a **light** and spiritual eye is to be found beneath **the cataract** that may cover a believer's eyes, you would exclaim: "A hundred thousand thanks to my Compassionate Sustainer."

I shall recount an incident to you to explain this salve. It is as follows:

One time, the aunt of Süleyman from Barla, who served me for eight years **with total loyalty** and willingness, became blind.

Ezcümle, arkadaşlarımızdan -Allah rahmet etsin- iki genç vardı.

Biri İlama'lı Sabri, diğeri İslâmköy'lü Vezirzade Mustafa.

Bu iki zât, talebelerim içinde kalemsiz oldukları halde, **samimiyette** ve **iman hizmetinde** en ileri safta olduklarını hayretle görüyordum.

Hikmetini bilmedim. Vefatlarından sonra anladım ki; her ikisinde de ehemmiyetli bir hastalık vardı.

O hastalık irşadıyla, sair gafil ve **feraizi terkeden** gençlere bedel, **en mühim bir takva** ve en kıymetdar bir hizmette ve âhirete nâfi' bir vaziyette bulundular.

İnşâallah iki senelik hastalık zahmeti, milyonlar sene hayat-ı ebediyenin saadetine **medar** oldu.

Ben onların sıhhatı için bazı ettiğim duayı, şimdi anlıyorum dünya itibarıyla **beddua** olmuş.

İnşâallah o duam, sıhhat-ı uhreviye için kabul olunmuştur.

İşte bu iki zât, **benim itikadımca**, on senelik bir takva ile elde edilecek bir kazanç kadar bir kâr buldular.

Eğer ikisi, bir kısım gençler gibi sıhhat ve gençliğine güvenip, gaflet ve **sefahete** atılsaydılar; ölüm de onları tarassud edip tam günahlarının **pislikleri** içinde yakalasaydı; o nurlar definesi yerine, kabirlerini akrepler ve yılanlar *yuvası* yapacaklardı.

Madem hastalıkların böyle **menfaati** var, ondan şekva değil tevekkül, sabır ile, belki şükredip, **rahmet-i İlahiyeye itimad etmektir**.

Ondördüncü Deva

Ey gözüne perde gelen hasta!

Eğer ehl-i imanın gözüne gelen **perdenin** altında nasıl bir **nur** ve manevî bir gözolduğunu bilsen "Yüzbin şükür Rabb-ı Rahîmime" dersin.

Bu merhemi izah için **bir hâdise söyleyeceğim**. Şöyle ki:

Bana sekiz sene **kemal-i sadakatla** hiç gücendirmeden hizmet eden Barla'lı Süleyman'ın halasının, bir vakit gözü kapandı.

Thinking well of me a hundred times more than was my due, **the righteous woman** caught me by the door of the mosque and asked me to pray for her sight to be restored.

So I made **the blessed** woman's *righteousness* **the intercessor** for my supplication, and beseeching Almighty God, I prayed: "O Lord! Restore her sight **out of respect for** her righteousness."

#275

Two days later, an **oculist** from Burdur came and removed the cataract. Forty days later she again lost her sight.

I was most upset and prayed fervently for her. God willing, the prayer was accepted for her life in the Hereafter,

otherwise that prayer of mine would have been a most mistaken **malediction** for her.

For forty days had remained till her death; forty days later she had died -May God have mercy on her.

Thus, in place of the woman looking **sorrowfully** at the gardens of Barla with the eye of old age, she **profited** by in her grave being able to gaze for forty thousand days on the gardens of Paradise.

For her belief was strong and she was completely **righteous**.

Yes, if a believer loses his sight and enters **the grave** blind, in accordance with his degree he may gaze on the world of light to a much greater extent than others in their graves.

Just as we see many things in this world that blind believers do not see,

if they depart with belief, those **blind** people see to a greater extent than other dead in their graves.

As though looking through the most powerful telescopes, they can see and gaze on **the gardens of Paradise** like the cinema, in accordance with their degree.

Thus, with thanks and patience you can find beneath the veil on your present eye an eyewhich is thus **light-filled**, and with which while beneath the earth you can see and **observe** Paradise above the skies.

That which will raise **the veil** from your eye, the eye doctor that will allow you to look with that eye, is **the All-Wise Qur'an**.

Fifteenth Remedy

O sick person who **sighs** and **laments!** Do not look at the outward aspect of illness and sigh, look at its meaning and be pleased.

O sâliha kadın, bana karşı haddimden yüz derece fazla hüsn-ü zan ederek, "Gözümün açılması için dua et" diyerek, câmi kapısında beni yakaladı.

Ben de, o **mübarek** ve meczube kadının *salahatını* duama **şefaatçi** yapıp, "Ya Rabbi, onun salahatı **hürmetine** onun gözünü aç" diye yalvardım.

İkinci gün Burdur'lu bir **göz hekimi** geldi, gözünü açtı. Kırk gün sonra yine gözü kapandı.

Ben çok müteessir oldum, çok dua ettim. İnşâallah o dua, âhireti için kabul olmuştur.

Yoksa benim o duam, onun hakkında gayet yanlış bir **beddua** olurdu.

Çünkü eceli kırk gün kalmıştı. Kırk gün sonra -Allah rahmet etsin- vefat eyledi.

İşte o merhume, kırk gün Barla'nın hazînane bağlarına **rikkatli** ihtiyarlık gözüyle bakmasına bedel; kabrinde, Cennet bağlarını kırkbin günlerde seyredeceğini **kazandı**.

Çünkü imanı kuvvetli, **salahatı** şiddetli idi.

Evet bir mü'min gözüne perde çekilse ve gözü kapalı **kabre** girse, derecesine göre, ehl-i kuburdan çok ziyade o âlem-i nuru temaşa edebilir.

Bu dünyada nasıl çok şeyleri biz görüyoruz, kör olan mü'minler görmüyorlar.

Kabirde o **körler**, iman ile gitmiş ise, o derece ehl-i kuburdan ziyade görür.

En uzak gösteren dûrbînlerle bakar nev'inde, kabrinde derecesine göre **Cennet bağlarını** sinema gibi görüp temaşa ederler.

İşte böyle gayet **nurlu** ve toprak altında iken göklerin üstündeki Cennet'i görecektir ve **seyredecek** bir gözü, bu gözündeki perde altında şükür ile sabır ile bulabilirsiniz.

İşte **o perdeyi** senin gözünden kaldıracak, o gözle seni baktıracak göz hekimi, **Kur'an-ı Hakîm**'dir.

Onbeşinci Deva

Ey **âh** ü **enin** eden hasta! Hastalığın suretine bakıp âh! eyleme. Manasına bak oh! de.

If the meaning of illness had not been good, the All-Compassionate Creator would not have given illness to **the servants** He loves most.

Whereas, there is a Hadith the meaning of which is, *“Those afflicted with the severest trials are the prophets, then the saints and those like them .”*

11 al-Munawi, Fayzu'l-Qadir i, 519 no:1056; al-Hakim, al-Mustadrak iii, 343; Bukhari , Marda 3; Tirmidhi, Zuhd 57; Ibn Maja, Fitān 23; Darimi, Rikak 67; Musnad i, 172, 174, 180, 185; vi, 369.

That is, “Those most **afflicted with** tribulations and difficulties are the best of men, the most perfect.”

Foremost the Prophet Job (Upon whom be peace) and the other prophets, then **the saints**, then the righteous, have regarded the illnesses they have suffered as **sincere worship**, as gifts of the Most Merciful; they have offered thanks in patience.

They have seen them as **surgical operations** performed by the All-Compassionate Creator’s mercy.

#276

O you who cries out and laments! If you want to join this **luminous caravan**, offer thanks in patience.

For if you complain, they will not accept you.

You will fall into **the pits of the people of misguidance**, and travel a dark road.

Yes, there are some illnesses which if they lead to death, are like a sort of **martyrdom**; they result in **a degree of sainthood** like martyrdom.

For example, those who die from the illnesses accompanying childbirth

12 The period this martyrdom may be gained through illness is around the forty days of ‘lying-in.’

and pains of **the abdomen**, and by drowning, burning, **and plague**, become martyrs.

So also there are many **blessed** illnesses which gain **the degree of sainthood** for those who die from them.

Moreover, since illness lessens love of the world and attachment to it, it **lightens** parting from the world through death, which for **the worldly** is extremely grievous and painful, and it sometimes even makes it desirable.

Sixteenth Remedy

O sick person who complains of his distress!

Illness **prompts** respect and compassion, which are most important and good in human social life.

For it saves man from self-sufficiency, which drives him to unsociableness and unkindness.

Eğer hastalığın manası güzel birşey olmasa idi, Hâlık-ı Rahîm en sevdiği **ibadına** hastalıkları vermezdi.

Halbuki hadîs-i sahihte vardır ki:

أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءً الْأَنْبِيَاءُ ثُمَّ الْأَوْلِيَاءُ الْأَمْثَلُ فَلَا مَثَلُ

-ev kema kal- yani: “En ziyade musibet ve meşakkate **giriftar olanlar**, insanların en iyisi, en kâmilleri dirler.”

Başta Hazret-i Eyüb Aleyhisselâm, enbiyalar sonra **evliyalar** ve sonra ehl-i salâhat çektikleri hastalıklara birer **ibadet-i hâlisâ**, birer hediye-i Rahmaniye nazarıyla bakmışlar; sabır içinde şükretmişler.

Hâlık-ı Rahîm’in rahmetinden gelen bir **amelîyat-ı cerrahiye** nev’inden görmüşler.

Sen ey âh u fizar eden hasta! Bu **nuranî kafilây**e iltihak etmek istersen, sabır içinde şükret.

Yoksa şekva etsen, onlar seni kafilâlerine almayacaklar.

Ehl-i gafletin çukurlarına düşersin!.. Karanlıklı bir yolda gideceksin.

Evet hastalıkların bir kısmı var ki; eğer ölümle neticelense, manevî **şehid** hükmünde şehadet gibi **bir velayet derecesine** sebebiyet verir.

Ezcümle: Çocuk doğurmaktan gelen hastalıklar

3 Bu hastalığın manevî şehadeti kazandırması, lohusa zamanı olan kırk güne kadardır.

ve **karın** sancısıyla, gark ve hark ve **taun** ile vefat eden, şehid-i manevî olduğu gibi,

çok **mübarek** hastalıklar var ki, **velayet derecesini** ölümle kazandırır.

Hem hastalık, dünya aşkını ve alâkasını hafiflettiğinden, vefat ile dünyadan, **ehl-i dünya** için gayet elîm ve acı olan müfarakatı **tahfif eder**; bazan da sevdirebilir.

Onaltıncı Deva

Ey sıkıntıdan şekva eden hasta!

Hastalık, hayat-ı içtimaiye-i insaniyede en mühim ve gayet güzel olan hürmet ve merhameti **telkin** eder.

Çünkü insanı vahşete ve merhametsizliğe sevkeden istiğnadan kurtarıyor.

For according to the meaning of, Indeed man transgresses all bounds * In that he looks upon himself as self-sufficient

13 Qur'an, 96:6-7.

an evil-commanding soul which feels self-sufficient due to good health and well-being, does not feel **respect** towards his brothers in many instances, who **are** **deserving** of it.

And **he does not feel compassion** towards the sick and those smitten by disaster, although they deserve kindness and pity.

Whenever he is ill, he understands his own impotence and want, and he has respect towards his brothers who are worthy of it.

He feels respect towards his believing brothers who visit him or assist him.

And he feels **human kindness**, which arises **from fellow-feeling**, and compassion for those struck by disaster -a most important *Islamic characteristic*.

And **comparing** them to himself, he pities them in the true meaning of the word and feels compassion for them.

He does what he can to help them, and **at the very least** prays for them and goes to visit them to ask them how they are, which is Sunna according to the Shari'a, and thus **earns reward**.

#277

Seventeenth Remedy

O sick person who **complains** at not being able to perform good works due to illness!

Offer thanks! It is illness that opens to you the door of the most sincere of good works.

In addition to continuously gaining reward for the sick person and for those who look after him **for God's sake**, illness *is a most important means* for supplications being accepted.

Indeed, there is **significant** reward for believers for looking after the sick.

Enquiring after their health and visiting the sick **-on condition** it does not tax them- is Sunna and also **atonement for sins**.

14 al-Munawi, Fayzu'l-Qadir ii, 45 no: 1285.

There is a Hadith which says, "Receive the prayers of the sick, for their prayers are **acceptable**."

15 Ibn Maja, Jana'iz 1;

Daylami, Musnadu'l-Firdaws i, 280.

Çünkü إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ سırıyla,

sıhhat ve âfiyetten gelen istiğnada bulunan **bir nefis-i emmare**, **şâyan-ı** hürmet çok uhuvvetlere karşı **hürmeti** hissetmez.

Ve şâyan-ı merhamet ve şefkat olan musibetzedelere ve hastalıklılara **merhameti duymaz**.

Ne vakit hasta olsa, o hastalıkta aczini ve fakrını anlar, lâıyk-ı hürmet olan ihvanlarına ihtiram eder.

Ziyaretine gelen veya ona yardım eden mü'min kardeşlerine karşı hürmeti hisseder.

Ve **rikat-ı cinsiyeden** gelen **şefkat-ı insaniye** ve en mühim bir *haslet-i İslâmiye* olan musibetzedelere karşı merhameti hissedip,

onları nefesine **kıyas ederek**, onlara tam manasıyla acır, şefkat eder,

elinden gelse muavenet eder, **hiç olmazsa** dua eder, hiç olmazsa şer'an sünnet olan keyfini sormak için ziyaretine gider, **sevab kazanır**.

Onyedinci Deva

Ey hastalık vasıtasıyla hayrat yapamamaktan **şekva** eden hasta!

Şükret, hayratın en hâlisinin kapısını sana açan, hastalıktır.

Hastalık mütemadiyen hastaya ve **Lillah için** hastaya bakıcılara sevab kazandırmakla beraber, duanın makbuliyetine *en mühim bir vesiledir*.

Evet hastalara bakmak ehl-i iman için **mühim** sevabı vardır.

Hastaların keyfini sormak, fakat hastayı sıkmamak **şartıyla** ziyaret etmek, sünnet-i seniye'dir; **keffaret-üz zünub** olur.

Hadîste vardır ki: "Hastaların duasını alınız, onların duası **makbuldür**."

Especially if the sick are relations, and parents **in particular**, to look after them is important worship, yielding significant reward.

To please a sick person's heart and console him, is like significant **alms-giving**.

Fortunate is the person who pleases the easily touched hearts of father and mother at the time of illness, and **receives their prayer**.

Indeed, even the angels applaud saying: "Ma'shallah! Barekallah!" before loyal scenes of those **good offspring** who respond at the time of their illness to the compassion of their parents -those most worthy of respect **in the life of society**- with perfect respect and filial kindness, *showing the exaltedness of humanity*.

Yes, there are pleasures at the time of illness which arise from the kindness, pity, and *compassion of those around them*, and are most pleasant and agreeable and **reduce the pains of illness to nothing**.

The acceptability of the prayers of the sick is an important matter.

For the past thirty or forty years, I myself have prayed **to be cured** from the illness of lumbago from which I suffer.

However, I understood that the illness had been given for prayer.

Since through prayer, prayer cannot be removed, that is, since prayer cannot remove itself, I understood that the results of prayer **pertain to the Hereafter**,

16 Yes, while certain illnesses are the reason for the existence of supplication, if the supplication is the cause of the illness' non-existence, the existence of the supplication would be the cause of its own non-existence, and this could not be the case.

and that it is itself a sort of worship, for through illness one understands one's impotence and **seeks refuge at the Divine Court**.

Therefore, although for thirty years I have offered supplications to be healed and **apparently** my prayer was not accepted, **it did not occur to me** to give up the supplication.

Because illness is the time of supplication; **to be cured** is not the result of the supplication.

If the All-Wise and Compassionate One **bestows** healing, He **bestows** it **out of His abundant grace**.

#278

Furthermore, if supplications are not accepted **in the form we wish**, it may not be said that they have not been accepted.

The All-Wise Creator knows better than us; He gives whatever is in our interests.

Bahusus hasta, akrabadan olsa, **husususan** peder ve vâlîde olsa, onlara hizmet mühim bir ibadettir, mühim bir sevabdır.

Hastaların kalbini **hoşnud etmek**, teselli vermek, mühim bir **sadaka** hükmüne geçer.

Bahtiyardır o evlâd ki; peder ve vâldesinin hastalık zamanında, onların seri-üt teessür olan kalblerini memnun edip hayır **dualarını alır**.

Evet **hayat-ı içtimaiyede** en muhterem bir hakikat olan peder ve vâldesinin şefkatlerine mukabil, hastalıkları zamanında kemal-i hürmet ve şefkat-i ferzendane ile mukabele eden o **iyi evlâdın** vaziyetini *ve insaniyetin ulviyetini gösteren* o vefadar levhaya karşı, hattâ melaikeler dahi "Mâşâallah, Bârekâllah" deyip alkışlıyorlar.

Evet hastalık zamanında, **hastalık elemi ni hiçe indirecek** gayet hoş ve ferahlı, *etrafında tezahür eden şefkatlerden* ve acımak ve merhametlerden gelen lezzetler var.

Hastanın duasının **makbuliyeti**, ehemmiyetli bir mes'eledir.

Ben otuz-kırk seneden beri, bendeki kulunç denilen bir hastalıktan **şifa için** dua ederdim.

Ben anladım ki, hastalık dua için verilmiş.

Dua ile duayı, yani dua kendi kendini kaldırmadığından anladım ki, duanın neticesi **uhrevîdir**;

4 Evet, bir kısım hastalık duanın sebab-i vücudu iken, dua hastalığın ademine sebab olsa, duanın vücudu kendi ademine sebab olur; bu da olamaz.

kendisi de bir nevi ibadettir ve hastalık ile aczini anlayıp **dergâh-ı İlahiyeye iltica eder**.

Onun için otuz senedir şifa duasını ettiğim halde, duam **zahîrî** kabul olmadığından, duayı terketmek **kalbime gelmedi**.

Zira hastalık, duanın vaktidir; **şifa**, duanın neticesi değil.

Belki Cenab-ı Hakîm-i Rahîm şifa **verse**, **fazlından verir**.

Hem dua, **istediğimiz tarzda** kabul olmazsa makbul olmadı denilmez.

Hâlık-ı Hakîm daha iyi biliyor, menfaatimize hayırlı ne ise onu verir.

Sometimes for our interests, he **directs** our prayers for this world towards the Hereafter, and accepts them in that way.

In any event, a supplication that acquires sincerity due to illness and arises from weakness, impotence, **humility** and need **in particular**, is very close to being acceptable.

Illness **is the means to** supplication that is thus sincere.

Both the sick who are religious, and believers who look after the sick, **should take advantage** of this supplication.

Eighteenth Remedy

O sick person who gives up offering thanks and takes up complaining!

Complaint arises **from a right**. None of your rights have been lost that you should complain.

Indeed, there are numerous thanks which are an obligation for you, a right over you, and these you have not performed.

Without giving Almighty God's right, **in a manner** which is not rightful, you are complaining as though **demanding** right.

You cannot look at others **superior to you in degree** who are healthy, and complain.

You **are** rather **charged with** looking at the sick who from the point of view of health are at a lower degree than yourself, and offering thanks.

If your hand is broken, look at theirs, which is severed.

If you have only one eye, look at **the blind**, who lack both eyes. And offer thanks to God!

For sure, no one has the right to look to those superior to him in regard to bounties and to complain.

And in tribulations it is everyone's right to look to those above themselves **in regard to** tribulation, so that they should offer thanks.

This **mystery** has been explained in a number of places in the Risale-i Nur with a **comparison**; a summary of it is as follows:

A person takes **a wretched man** to the top of a minaret.

On every step he gives him a different gift, a different **bounty**.

Right at the top of the minaret he gives him the largest present.

Although he wants thanks and **gratitude** in return for all those various gifts, the **peevish** man forgets the presents he has received on each of the stairs, *or considers them to be of no importance*, and offering no thanks, looks above him and starts to complain, saying,

Bazan dünyaya ait dualarımızı, menfaatimiz için âhiretimize **çevirir**, öyle kabul eder.

Her ne ise... Hastalık sırrıyla hulusiyet kazanan, **hususan** za'f u aczden ve **tezellül** ve ihtiyaçtan gelen bir dua kabule çok yakındır.

Hastalık böyle hâlis bir duanın **medarıdır**.

Hem dindar olan hasta, hem hastaya bakan mü'minler de bu duadan **istifade etmelidirler**.

Onsekizinci Deva

Ey şükrü bırakıp şekvaya giren hasta!

Şekva, **bir haktan** gelir. Senin bir hakkın zayı' olmamış ki şekva ediyorsun.

Belki senin üstünde hak olan çok şükürler var, yapmadın.

Cenab-ı Hakk'ın hakkını vermeden, haksız **bir surette** hak **istiyorsun** gibi şekva ediyorsun.

Sen, **kendinden yukarı mertebelerdeki** sıhhatli olanlara bakıp şekva edemezsin.

Belki sen, kendinden sıhhat noktasında aşağı derecelerde bulunan bîçare hastalara bakıp şükretmekle **mükellefsin**.

Senin elin kırık ise, kesilmiş ellere bak!

Bir gözün yoksa, iki gözü de olmayan **a'malara** bak! Allah'a şükret.

Evet nimette kendinden yukarıya bakıp şekva etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur.

Ve musibette herkesin hakkı, kendinden musibet **noktasında** daha yukarı olanlara bakmaktır ki şükretsin.

Bu **sır** bazı risalelerde bir **temsil** ile izah edilmiş. İcmali şudur ki:

Bir zât, **bir bîçareyi**, bir minarenin başına çıkarıyor.

Minarenin her basamağında ayrı ayrı birer **ihsan**, birer hediye veriyor.

Tam minarenin başında da en büyük bir hediye veriyor.

O mütenevvi hediyelere karşı ondan teşekkür ve **minnetdarlık** istediği halde; o **hırçın** adam, bütün o basamaklarda gördüğü hediyeleri unutup veyahud *hiçe sayıp* şükretmeyerek yukarıya bakar.

“If only this minaret had been higher I could have climbed even further.

Why isn't it as tall as that mountain over there or that other minaret?”

If he begins to complain like this, what **great ingratitude** it would be, what a wrong!

In just the same way, man comes into **existence from nothing**, not as a rock or a tree or an animal, but becomes a man and a Muslim, and most of the time sees good health and acquires a high level of bounties.

#279

Despite all this, **to complain and display impatience** because he is not worthy of some bounties, or because he loses them *through wrong choice or abuse*, or because he could not obtain them, and to criticize **Divine dominicality** saying “What have I done that this has happened to me?”, is a condition and immaterial sickness more calamitous than the physical one.

Like fighting with a broken hand, complaint makes his illness worse.

Sensible is the one who in accordance with the meaning of the verse, **Those who when struck by calamity say: To God do we belong, and to God is our return**

17 Qur'an, 2:156.

submits and is patient, so that the illness may complete its duty, then depart.

Nineteenth Remedy

As the term of the Eternally Besought One, ‘the Most Beautiful Names’ shows, all the Names of the All-Beauteous One of Glory are beautiful.

Among beings, **the most subtle**, the most beautiful, **the most comprehensive** mirror of Eternal Besoughtedness is life.

The mirror to the beautiful is beautiful. The mirror that shows the virtues of beauty becomes beautiful.

Just as whatever is done to the mirror by such beauty is good and beautiful, whatever **befalls** life too, **in respect of reality**, is good.

Because it displays the beautiful **impresses** of the Most Beautiful Names, which are good and beautiful.

If life passes **monotonously** with **permanent** health and well-being, it becomes a deficient mirror.

Indeed, in one respect, it **tells of** non-existence, non-being, and nothingness, and causes weariness.

It **reduces the life's value**, and transforms the pleasure of life into distress.

Keşki bu minare daha uzun olsaydı, daha yukarıya çıksaydım,

ne için o dağ gibi veyahud öteki minare gibi çok yüksek değil

deyip şekvaya başlarsa, ne kadar bir **küfran-ı nimettir**, bir haksızlıktır.

Öyle de: Bir insan **hiçlikten vücuda** gelip, taş olmayarak, ağaç olmayıp, hayvan kalmayarak, insan olup, müslüman olarak, çok zaman sıhhat ve âfiyet görüp, yüksek bir derece-i nimet kazandığı halde,

bazı ârızalarla, sıhhat ve âfiyet gibi bazı nimetlere lâyık olmadığı *veya sû'-i ihtiyarıyla veya sû'-i istimaliyle* elinden kaçırdığı veyahud eli yetişmediği için **şekva etmek, sabırsızlık göstermek**, aman ne yaptım böyle başıma geldi diye **rububiyet-i İlahiye**yi tenkid etmek gibi bir halet; maddî hastalıktan daha musibetli, manevî bir hastalıktır.

Kırılmış el ile döğüşmek gibi, şikayetiyle hastalığını ziyadeleştirir.

Âkıl odur ki:

لِكُلِّ مُصِيبَةٍ إِنَّا لِلَّهِ وَأَنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

sırrıyla **teslim olup** sabretsin; tâ o hastalık, vazifesini bitirsin gitsin.

Ondokuzuncu Deva

Cemil-i Zülcelal'in bütün isimleri **esma-ül hüsna** *tabir-i Samedanîsiyle* gösteriyor ki, güzeldirler.

Mevcudat içinde **en latif**, en güzel, **en câmi'** âyine-i Samediyet de hayattır.

Güzelin âyinesi güzeldir. Güzelin mehasinlerini gösteren âyine güzelleşir.

O âyinenin başına o güzelden ne gelse, güzel olduğu gibi; hayatın **başına** dahi ne **gelse**, **hakikat noktasında** güzeldir.

Çünkü güzel olan o esma-ül hüsnanın güzel **nakışlarını** gösterir.

Hayat, **daima** sıhhat ve âfiyette **yeknesak** gitse, nâkıs bir âyine olur.

Belki bir cihette adem ve yokluğu ve hiçliği **ihsas edip** sıkıntı verir.

Hayatın kıymetini tenzil eder. Ömrün lezzetini sıkıntıya kalbeder.

Because thinking he will pass his time quickly, **out of boredom**, a person throws himself either into vice or into amusements.

Like a prison sentence, he **becomes hostile** to his valuable life and wants to kill it and make it pass quickly.

Whereas *a life that revolves in change and action and different states* makes its value felt, and makes known **the importance** and pleasure of life.

Even if it is **in hardship** and **tribulation**, such a person does not want his life to pass quickly.

He does not complain **out of boredom**, saying, “Alas! The sun hasn’t set yet,” or, “it is still nighttime.”

Yes, ask a **fine gentleman** who is rich and idle and living in the lap of luxury, “How are you?”

You are bound to hear a **pathetic** reply like: “The time never passes. Let’s have a game of **backgammon**. Or let’s find some amusement to pass the time.”

Or else you will hear **complaints** arising from **worldly ambition**, like: “I haven’t got that; if only I had done such-and-such.”

#280

Then ask someone struck by disaster or a worker or poor man living in hardship: “How are you?” If he is **sensible**, he will reply: “**All thanks be to God**, I am working.

If only the evening did not come so quickly, I could have finished this work! Time passes so quickly, and so does life, they pass so quickly.

For sure things are hard for me, but that will pass too. Everything passes quickly.”

He in effect says how valuable life is and how regretful he is at its passing.

That means he understands the pleasure and value of life through **hardship** and **labour**.

As for **ease** and health, they **make** life **bitter** and make it wanted to be passed.

My brother who is sick! Know that the origin and leaven of calamities and **evils**, and even of sins, is non-existence, as is proved **decisively** and in detail in other parts of the Risale-i Nur.

As for non-existence, it is evil, **it is darkness**.

It is because **monotonous** states like ease, silence, **tranquillity**, and arrest are close to non-existence and nothingness that they make felt the darkness of non-existence and *cause distress*.

As for action and **change**, they are **existence** and make **existence** felt.

And existence is **pure** good, it is light.

Çabuk vaktimi geçireceğim diye, **sıkıntıdan** ya sefahete, ya eğlenceye atılır.

Hapis müddeti gibi, kıymetdar ömrüne **adavet edip**, çabuk öldürüp geçirmek istiyor.

Fakat tahavvülde ve harekette ve **ayrı ayrı tavırlar içinde yuvarlanmakta olan bir hayat**, kıymetini ihsas ediyor, ömrün **ehemmiyetini** ve lezzetini bildiriyor.

Meşakkatte ve **musibette** dahi olsa, ömrün geçmesini istemiyor.

“Aman Güneş batmadı, ya gece bitmedi” diye **sıkıntısından** of! of! etmiyor.

Evet gayet zengin ve işsiz, istirahat döşeginde herşeyi mükemmel bir **efendiden** sor; ne haldesin?

Elbette, aman vakit geçmiyor, gel bir **şeş-beş** oynayalım, veyahud vakti geçirmek için bir eğlence bulalım, gibi **müteallimane** sözleri ondan işiteceksin..

veyahud **tûl-i emelden** gelen, bu şey’im eksik, keşki şu işi yapsaydım gibi **şekvaları** işiteceksin.

Sen bir musibettede veya işçi ve meşakkatli bir halde olan bir fakirden sor; ne haldesin? **Aklı başında** ise diyecek ki: “**Şükürler olsun Rabbime**, iyiyim, çalışıyorum.

Keşki çabuk Güneş gitmeseydi, bu işi de bitirseydim. Vakıt çabuk geçiyor, ömür durmuyor gidiyor.

Vakıa zahmet çekiyorum, fakat bu da geçer, herşey böyle çabuk geçiyor.” diye,

manen ömür ne kadar kıymetdar olduğunu, geçmesindeki teessüfle bildiriyor.

Demek **meşakkat** ve **çalışmakla**, ömrün lezzetini ve hayatın kıymetini anlıyor.

İstirahat ve sıhhat ise, ömrü **acılaştırıyor** ki, geçmesini arzu ediyor.

Ey hasta kardeş! Bil ki, başka risalelerde tafsilâtiyle **kat’î** bir surette isbat edildiği gibi; musibetlerin, **şerlerin**, hattâ günahların aslı ve mayesi ademdir.

Adem ise şerdir, **karanlıktır**.

Yeknesak istirahat, sükût, **sükûnet**, tevakkuf gibi haletler ademe, hiçliğe yakınlığı içindir ki, ademdeki karanlığı ihsas edip *sıkıntı veriyor*.

Hareket ve **tahavvül** ise **vücuddur**, **vücudu** ihsas eder.

Vücut ise **hâlis** hayırdır, nurdur.

Since the reality is thus, your illness has been sent to **your being** as a guest to perform many duties like **purifying** your valuable life, and strengthening it and making it progress, and to make *the other human faculties* in your being turn in assistance towards your sick member, and to display various Names of the All-Wise Maker.

God willing, it will carry out its duties quickly and depart.

And it will say to good health: “Come, and stay **permanently** in my place, and **carry out your duties**. This house is yours. Remain here in good health.”

Twentieth Remedy

O sick person who is searching for a **remedy** for his ills!

Illness is of two sorts. One sort is real, the other, **imaginary**.

As for the real sort, the All-Wise and Glorious Healer has stored up in His mighty **pharmacy** of the earth a cure for every illness.

As for those cures, they require those illnesses. He has created a **cure** for every illness.

It is **licit** to obtain medicines and use them as **treatment**, but one should know that their **effect** and the cure are from Almighty God.

He gives the cure just as He provides **the medicine**.

Following **the recommendations** of *skilful* and **God-fearing** doctors is an important medicine.

For most illnesses arise from **abuses**, lack of abstinence, **wastefulness**, mistakes, **dissipation**, and lack of care.

A religious doctor will certainly give advice and orders **within the bounds of the lawful**.

He will **forbid** abuses and excesses, and **give consolation**.

The sick person **has confidence** in his orders and **consolation**, and his illness lessens; it produces as easiness for him *in place of* distress.

But when it comes to **imaginary illness**, **the most effective** medicine for it is to give it no importance.

The more importance is given it, the more it grows and **swells**.

Madem hakikat budur; sendeki hastalık, kıymetdar hayatı **safileştirmek**, kuvvetleştirmek, terakki ettirmek ve vücudundaki *sair cihazat-ı insaniyeyi* o hastalıklı uzvun etrafına muavenetdarane müteveccih etmek ve Sâni’-i Hakîm’in ayrı ayrı isimlerinin nakışlarını göstermek gibi çok vazifeler için, o hastalık **senin vücuduna** misafir olarak gönderilmiştir.

İnşâallah çabuk vazifesini bitirir gider.

Ve âfiyete der ki; sen gel, benim yerimde **daimî** kal, **vazifeni gör**, bu hane senindir, âfiyetle kal.

Yirminci Deva

Ey derdine **derman** arayan hasta!

Hastalık iki kısımdır. Bir kısmı hakikî, bir kısmı **vehmîdir**.

Hakikî kısmı ise Şâfi-i Hakîm-i Zülcelal, küre-i arz olan **eczahane**-i kübrasında, her derde bir deva istif etmiş.

O devalar ise, dertleri isterler. Her derde bir **derman** halketmiştir.

Tedavi için ilâçları almak, istimal etmek **meşrudur**.

Fakat **tesiri** ve şifayı, Cenab-ı Hak’tan bilmek gerektir.

Dermanı o verdiği gibi, şifayı da o veriyor.

Hâzık mütedeyyin hekimlerin **tavsiyelerini** tutmak, ehemmiyetli bir ilâçtır.

Çünkü ekser hastalıklar **sû’-i istimalât**tan,

perhizsizlikten ve **israftan** ve hatiattan ve **sefahet**ten ve dikkatsizlikten geliyor.

Mütedeyyin hekim, elbette **meşru bir dairede** nasihat eder ve vesayada bulunur.

Sû’-i istimalâttan, israftan **men’eder**, **teselli verir**.

Hasta o vesaya ve o **teselliye itimad edip** hastalığı hafifleşir, sıkıntı *yerinde* bir ferahlık verir.

Amma **vehmî hastalık** kısmı ise; onun **en müessir** ilâcı, ehemmiyet vermemektir.

Ehemmiyet verdikçe o büyür, **şişer**.

If no importance is given it, it lessens and **dispersed**.

The more bees are upset the more they **swarm** around a person's head and if no attention is paid to them they disperse.

So too, the more importance one pays to a piece of **string** waving in front of one's eyes in the darkness and to *the apprehension* it causes one, the more it grows and makes one flee from it like a **madman**.

While if one pays it no importance, one sees that it is an **ordinary** bit of string and not a snake, and laughs at one's fright and **anxiety**.

If hypochondria continues a long time, it is transformed into reality.

It is a bad illness for **the nervous** and those given to imaginings; such people **make a mountain out of a molehill** and their morale is destroyed.

Especially if they **encounter unkind** 'half' doctors or unfair doctors, it further **provokes** their hypochondria.

For the rich, they lose their **wealth**, or they lose their **wits**, or their health.

Twenty-first Remedy

My sick brother! There is physical pain with your illness, but a significant immaterial pleasure **encompasses** you that **will remove** the effect of your physical pain.

For if you have father, mother, and relations, their most pleasurable **compassion** towards which you have forgotten since childhood will be reawakened and you will see again their kind looks which you received **in childhood**.

In addition, **the friendships** around you which had remained secret and hidden again look towards you with love **through the attraction of illness**, and so, in the face of these your physical pain becomes very cheap.

Also, since those whom you have served **proudly** through **the decree** of illness now serve you kindly, you have become a **master** to the masters.

Moreover, since you **have attracted** towards yourself **the fellow-feeling** and human kindness in people, you have found numerous helpful friends and kind *companions*.

And again, you have received the order from your illness to rest from many **taxing** duties, and you are taking a rest.

For sure, in the face of these immaterial pleasures, **your minor pain should drive** you to thanks, *not complaint*.

Twenty-second Remedy

My brother who suffers from a severe illness like **apoplexy**!

Ehemmiyet vermezse küçülür, **dağılır**.

Nasılki arılara iliştiğçe, insanın başına **üşüşürler**, aldırılmazsan dağılır.

Hem karanlıkta gözüne sallanan bir **ipten** gelen bir *hayale* ehemmiyet verdikçe büyür. Hattâ bazan onu **divane** gibi kaçırr;

ehemmiyet vermezse, **âdi** bir ipin yılan olmadığını görür, başındaki **telaşına** güler.

Bu vehmî hastalık çok devam etse, hakikata inkılab eder.

Vehham ve **asabî** insanlarda fena bir hastalıktır. **Habbeyi kubbe yapar**; kuvve-i maneviyesi kırılır.

Hususan merhametsiz yarım hekimlere veyahud *insafsız* doktorlara **rastgelse**, evhamını daha ziyade **tahrik eder**.

Zengin ise **malı** gider; yoksa ya **aklı** gider veya sıhhatı gider.

Yirmibirinci Deva

Ey hasta kardeş! Senin hastalığında maddî elem var, fakat o maddî elemin tesirini **izale edecek** ehemmiyetli bir manevî lezzet seni **ihata ediyor**.

Çünkü peder ve vâlden ve akrabalar varsa, çoktan beri unuttuğun gayet lezzetli o eski **şefkatleri** senin etrafında yeniden uyanıp, **çocukluk zamanında** gördüğün o şirin nazarları yine görmekle beraber;

çok gizli perdeli kalan etrafındaki **dostluklar, hastalığın cazibesıyla** yine sana karşı muhabbetdarane baktıklarından, elbette onlara karşı senin bu maddî elemin pek ucuz düşer.

Hem sen **müftehirane** hizmet ettiğin ve iltifatlarını kazanmasına çalıştığın zâtlar, hastalığın **hükmüyle** sana merhametkârane hizmetkârlık ettiklerinden, efendilerine **efendi** oldun.

Hem insanlardaki **rikkat-i cinsiyeyi** ve şefkat-i nev'iyeyi kendine **celbettiğinden**, hiçten çok yardımcı ahab ve şefkatli *dost* buldun.

Hem çok **meşakkatli** hizmetlerden paydos emrini yine hastalıktan aldın, istirahat ediyorsun.

Elbette **senin cüz'î elemin**, bu manevî lezzetlere karşı seni *şekvaya değil*, teşekkürle **sevketmelidir**.

Yirmiikinci Deva

Ey **nüzul** gibi ağır hastalıklara mübtela olan kardeş!

Firstly I give you the good news that apoplexy **is considered blessed** for believers.

A long time ago I used to hear this **from holy men**

and I did not know the reason. Now, one reason for **it occurs to me** as follows:

In order to *attain union with Almighty God*, be saved from the great spiritual dangers of this world, and to obtain eternal happiness, **the people of God** have chosen to follow two **principles**:

#282

The First is **contemplation of death**. Thinking that like the world is transitory, they too are transient guests charged with duties, they worked for eternal life in that way.

The Second : *Through fasting*, religious exercises and **asceticism**, they tried to kill **the evil-commanding soul** and so be saved from its dangers and from *the blind emotions*.

And you, my brother who has lost the health of half his body!

Without choosing it, you have been given these two principles, which are short and easy and the cause of happiness.

Thus, the state of your being **perpetually warns** you of *the fleeting* nature of the world and that man is transient.

The world can no longer drown you, nor **heedlessness** close your eyes.

And for sure, the evil-commanding soul cannot deceive with **base lusts** and animal **appetites** someone in the state of half a man; he is quickly saved from the trials of the soul.

Thus, through **the mystery of belief in God** and submission to Him and **reliance on Him**, a believer can benefit in a brief time from a severe illness like apoplexy, like *the severe trials* of the saints.

Then a severe illness such as that becomes exceedingly cheap.

Twenty-third Remedy

Unhappy ill person who is alone and a **stranger**!

Even if your aloneness and **exile** together with your illness were to arouse sympathy towards you in the hardest hearts and attract kindness and compassion,

could that be a substitute for your All-Compassionate Creator? For He **presents** Himself to us at the start of all the Qur'an's Suras with the attributes of *"the Merciful and the Compassionate,"*

and with one **flash** of His compassion makes all mothers **nurture** their young with that wonderful tenderness,

Evvelâ sana müjde ediyorum ki; mü'min için nüzul **mübarek sayılıyor**.

Bunu çoktan **ehl-i velayetten** işitiyordum.

Sırrını bilmezdim. Bir sırrı şöyle **kalbime geliyor** ki:

Ehlullah, *Cenab-ı Hakk'a vâsıl olmak* ve dünyanın azîm manevî tehlikelerinden kurtulmak ve saadet-i ebediyeyi temin etmek için, iki **esası** ihtiyaren takib etmişler:

Birisi: **Rabıta-i mevttir**. Yani: Dünya fâni olduğu gibi, kendisi de içinde vazifedar fâni bir misafir olduğunu düşünmekle, hayat-ı ebediyesine o suretle çalışmışlar.

İkincisi : Nefs-i emmarenin ve *kör hissiyatın* tehlikelerinden kurtulmak için, **çilleler** ile, *riyazetlerle* **nefs-i emmarenin** öldürülmesine çalışmışlar.

Sizler ey yarı vücudunun sıhhatını kaybeden kardeş!

Sen **ihtiyarsız** kısa ve kolay ve sebep-i saadet olan iki esas sana verilmiş ki;

daima senin vücudunun vaziyeti, dünyanın *zevalini* ve insanın fâni olduğunu **ihhtar ediyor**.

Daha dünya seni boğamıyor, **gaflet** senin gözünü kapayamıyor.

Ve yarım insan vaziyetinde bir zâta, nefs-i emmare elbette **hevesat-ı rezile** ile ve nefsanî **müştehiyat** ile onu aldatamaz, çabuk o nefsin belasından kurtulur.

İşte mü'min **sırr-ı iman** ile ve teslimiyet ve **tevekkül** ile, o ağır nüzul gibi hastalıktan az bir zamanda, ehl-i velayetin **çilleleri** gibi istifade edebilir.

O vakit o ağır hastalık çok ucuz düşer.

Yirmiüçüncü Deva

Ey kimsesiz, **garib**, bîçare hasta!

Hastalığınla beraber kimsesizlik ve **gurbet**, sana karşı en katı kalbleri rikkate getirirse ve nazar-ı şefkati celbederse;

acaba Kur'anın bütün surelerinin başlarında kendini *Rahman-ur Rahîm* sıfatıyla bize **takdim eden**

ve bir **lem'a**-i şefkatiyle umum yavrulara karşı umum vâlideleri, o hârika şefkatiyle **terbiye** ettiren

and with one **manifestation** of His mercy every spring fills the face of the earth **with bounties**,

and a single manifestation of His mercy is eternal life in Paradise together with all its **wonders**.

Then surely your relation to Him through belief, your recognizing Him and **beseeching Him** through the tongue of impotence of your illness, and your illness of loneliness in exile,

will attract **the glance of His mercy** towards you, which takes the place of everything.

Since He exists and He looks to you, **everything exists for you**.

Those who are **truly** alone and in **exile** are those who are not connected with Him through belief and submission, or attach no importance to that relation.

#283

Twenty-fourth Remedy

O you who look after innocent sick children or after the elderly, who are like innocent children!

Before you is important trade for the Hereafter. **Gain** that trade through enthusiasm and endeavour!

It is established by the people of reality that the illnesses of **innocent** children are like exercises and training for their delicate bodies,

and injections and dominical training *to allow them to withstand* in the future **the upheavals** of the world; that in addition to many instances of wisdom **pertaining to** the child's worldly life,

instead of **the atonement** for sins in adults which looks **to spiritual life** and is the means to purifying life, illnesses are like injections ensuring the child's spiritual progress in the future or in the Hereafter; and that the merits accruing from such illnesses

pass to the book of good works of the parents, and particularly of the mother who through the mystery of compassion prefers the health of her child to her own health.

As for looking after the elderly, it is established in **sound narrations** and many historical events that together with receiving **huge reward**, to receive the prayers of the elderly and especially of parents, and to make their hearts happy and serve them loyally, is the means to happiness both in this world and in the Hereafter.

And it is established by many events that a **fortunate** child who **obeys** to the letter his elderly parents will be treated in the same way by his children,

and that if a **wretched** child **wounds** his parents he will be punished by means of many disasters in this world as well as in the Hereafter.

ve her baharda bir **cilve**-i rahmetiyle zemin yüzünü **nimetlerle** dolduran

ve ebedî bir hayattaki Cennet, bütün **mehasiniyle** bir cilve-i rahmeti olan

senin Hâlık-ı Rahîm'ine iman ile intisabın ve onu tanıyıp hastalığın lisan-ı acziyle **niyazın**,

elbette senin bu gurbetteki kimsesizlik hastalığın, herşeye bedel **onun nazar-ı rahmetini** sana celbeder.

Madem o var, sana bakar, **sana herşey var**.

Asıl gurbette, kimsesizlikte kalan odur ki; iman ve teslimiyetle ona intisab etmesin veya intisabına ehemmiyet vermesin.

Yirmidördüncü Deva

Ey masum hasta çocuklara ve masum çocuklar hükmünde olan ihtiyarlara hizmet eden hasta bakıcılar!

Sizin önünüzde mühim bir ticaret-i uhreviye var. Şevk ve gayret ile o ticareti **kazanınız**.

Masum çocukların hastalıklarını, o nazik vücutlara bir idman, bir riyazet

ve ileride dünyanın **dağdağalarına mukavemet verdirmek için** bir şırınga ve bir terbiye-i Rabbaniye gibi, çocuğun hayat-ı dünyeviyesine **ait** çok hikmetlerle beraber

ve **hayat-ı ruhiyesine** ve tasaffi-i hayatına medar olacak büyüklerdeki **keffaret**-üz zünub yerine, manevî ve ileride veyahud âhirette terakkiyat-ı maneviyesine medarşırıngalar nev'indeki hastalıklardan gelen sevab,

peder ve vâlidelerinin defter-i a'maline, bilhâssa sırr-ı şefkatle çocuğun sıhhatını kendi sıhhatına tercih eden vâlidesinin sahife-i hasenatına girdiği, ehl-i hakikatça sabittir.

İhtiyarlara bakmak ise; hem **azîm sevab** almakla beraber, o ihtiyarların ve bilhâssa peder ve vâlide ise, dualarını almak ve kalblerini hoşnud etmek ve vefakârane hizmet etmek, hem bu dünyadaki saadete, hem âhiretin saadetine medar olduğu **rivayat-ı sahiha** ile ve çok vukuat-ı tarihiye ile sabittir.

İhtiyar peder ve vâlidesine tam **itaat eden bahtiyar** bir veled, evlâdından aynı vaziyeti gördüğü gibi;

bedbaht bir veled eğer ebeveynini **rencide** etse, azab-ı uhrevîden başka, dünyada çok felâketlerle cezasını gördüğü, çok vukuatla sabittir.

Yes, to look after not only relatives who are elderly or innocents, but also those of the believers if one **encounters** them -since through the mystery of belief there is true **brotherhood**- and to serve the venerable sick elderly if they are in need of it to one's utmost ability, *is required* by Islam.

Twenty-fifth Remedy

My sick brothers! If you want a most beneficial and truly pleasurable **sacred** cure, develop your belief!

That is, through **repentance** and seeking forgiveness, and **the five daily prayers** and worship, make use of belief, that sacred cure -and of the medicine which arises from belief.

Indeed, due to love of this world and attachment to it, it is as if you **possess** a sick immaterial being as large as the world, like the heedless.

We have proved in many parts of the Risale-i Nur that belief *at once* heals that immaterial being of yours as large as the world, **which is bruised and battered** by **the blows** of death and separation, and saves it from the wounds and truly heals it.

I cut short the discussion here so as not to weary you.

#284

As for the medicine of belief, it shows its effect **through your carrying out your religious obligations** as far as is possible.

Heedlessness, vice, the lusts of the soul, and **illicit** amusements **prevent** the effectiveness of that remedy.

Since illness removes heedlessness, cuts **the appetites**, is an **obstacle** to illicit pleasures, take advantage of it.

Make use of the sacred medicines and lights of belief through **repentance** and seeking forgiveness, and prayer and supplication.

May Almighty God restore you to health and make your illnesses **atonement for sins**. Amen.. Amen.. Amen..

And they say: All praise be to God Who has guided us to this; never could we have found guidance if it had not been for the guidance of God; indeed, the Messengers of our Sustainer did bring the truth.

18 Qur'an, 7:43.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise

19 Qur'an, 2:32.

Evet ihtiyarlara, masumlara, yalnız akrabasına bakmak değil; belki ehl-i iman (madem sırr-ı imanla **uhuvvet**-i hakikiye var) onlara **rastgelse**, muhterem hasta ihtiyar ona muhtaç olsa, ruh u canla ona hizmet etmek İslâmiyetin *muktezasıdır*.

Yirmibeşinci Deva

Ey hasta kardeşler! Siz gayet nâfi' ve her derde deva ve hakikî lezzetli **kudsî** bir tiryak isterseniz, imanınızı inkişaf ettiriniz.

Yani **tövbe** ve istiğfar ile ve **namaz** ve ubudiyetle, o tiryak-ı kudsî olan imanı ve imandan gelen ilâcı istimal ediniz.

Evet dünyaya muhabbet ve alâka yüzünden güya âdeta ehl-i gafletin dünya gibi büyük, hasta, manevî bir vücudu **vardır**.

İman ise, o dünya gibi zeval ve firak **darbelerine, yara ve bere içinde olan** o manevî vücuduna *birden* şifa verip; yaralardan kurtarıp, hakikî şifa verdiğini pek çok risalelerde kat'î isbat etmişiz.

Başınızı ağrıtmamak için kısa kesiyorum.

İman ilâcı ise, **feraizi** mümkün oldukça **yerine getirmekle** tesirini gösteriyor.

Gaflet ve sefahet ve hevesat-ı nefsaniye ve lehviyat-ı **gayr-ı meşrua**, o tiryakın tesirini **meneder**.

Hastalık madem gafleti kaldırıyor, **iştihayı** kesiyor, gayr-ı meşru keyflere gitmeye **mani** oluyor; ondan istifade ediniz.

Hakikî imanın kudsî ilâçlarından ve nurlarından **tövbe** ve istiğfar ile, dua ve niyaz ile **istimal ediniz**.

Cenab-ı Hak sizlere şifa versin, hastalıklarınızı **keffaret-üz zünub** yapsın. Âmîn âmîn âmîn...

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ
هَدَيْنَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

O God! Grant blessings to our master Muhammad, the medicine for our hearts and their remedy, the good health of our bodies and their healing, the light of our eyes and their radiance, and to his Family and Companions, and grant them peace.

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ طِبِّ الْقُلُوْبِ وَ دَوَائِهَا وَ
عَافِيَةِ الْاَبْدَانِ وَ شِفَائِهَا وَ نُورِ الْاَبْصَارِ وَ ضِيَائِهَا وَ عَلَى
آلِهِ وَ صَحْبِهِ وَ سَلِّمْ

#285

The Twenty-sixth Flash

Treatise For The Elderly

[This Flash consists of twenty-six hopes, lights, and solaces.*]

**{ It is written in a handwritten copy of this Flash corrected by the respected author: "The remaining Hopes, from the Fourteenth to the Twenty-Sixth, have not been written due to the well-known calamity (Eskişehir Prison); the time of writing them having passed now, it has remained without them." (The Fourteenth to the Sixteenth were composed subsequently. Tr.) }*

REMINDER: The reason I have described my sorrows and afflictions at the beginning of each Hope in a truly grievous way that will sadden you is in order to show the extraordinary efficaciousness of the remedies proceeding from the All-Wise Qur'an.

This Flash, concerning the elderly, has been unable to preserve its beauty of expression in three or four respects:

The First: It is about my life the events of which I revisited in my imagination; it was written in the state of mind of those times. It was not possible, therefore, to preserve an orderly arrangement in the way it is set out.

The Second: It was written at a time I felt extreme fatigue, after the morning prayers, and I was also compelled to write it at speed; its manner of expression therefore became confused.

The Third: There was not always someone with me to write, and the scribe who generally accompanied me had four or five other duties connected with the Risale-i Nur. We therefore could not find sufficient time to correct it and it remained in a disordered state.

The Fourth: We were both tired after its composition, and not thinking carefully of the meaning, made do with correcting it only superficially; so there are bound to be faults in the manner of expression.

I request the generous elderly to look tolerantly on such errors and to include us in their prayers when they raise their hands to the divine court, since divine mercy does not reject the prayers of the blessed elderly.

Yirmialtıncı Lem'a

İhtiyarlar Lem'ası

[Yirmialtı rica ve ziya-yı teselliye câmidir.]

İHTAR: Her bir "rica"nın başında mânevî derdimi gâyet elîm ve sizi müteessir edecek derecede yazdığının sebebi: Kur'an-ı Hakîm'den gelen ilâcın fevkalâde tesirini göstermek içindir.

İhtiyarlara ait bu Lem'a, üç dört cihetle hüsn-ü ifadeyi muhafaza edememiş.

Birincisi: Sergüzeşt-i hayatıma ait olduğu için, o zamanlara hayalen gidip o hâlette yazıldığından; ifade, intizamını muhafaza edemedi.

İkincisi: Sabah namazından sonra gâyet yorgunluk hissettiğim bir zamanda, hem sür'ate mecburiyet tahtında yazıldığından ifadede müşevveşiyet düşmüş.

Üçüncüsü: Yanımda daim yazacak bulunmadığından, yanımda bulunan kâtibin de Risale-i Nur'a ait dört beş vazifesi olmakla, tashihatına tam vakit bulamadığımızdan intizamsız kaldı.

Dördüncüsü: Te'lifin akabinde ikimiz de yorgun olarak, mânâyı dikkatle düşünemeyerek, gâyet sathî bir tashihle iktifa edildiğinden, tarz-ı ifadede elbette kusurlar bulunacak.

Âlicenab ihtiyarlardan, ifadedeki kusurlarıma nazar-ı müsamaha ile bakmak; ve Rahmet-i İlahiye boş olarak döndürmediği mübarek ihtiyarlar, ellerini dergâh-ı İlahiyeye açtıkları vakit bizi de dualarında dâhil etsinler.

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
Kaf. Ha. Ya. 'Ain. Sad. * [This is] a recital of the mercy of
your Sustainer to His servant Zakariya. * Behold! he cried
to His Sustainer in secret, * Praying: "O my Sustainer!
Infirm indeed are my bones, and the hair of my head
glistens with grey; but I am never unblest, O my Sustainer,
in my prayer to you." (19:1-4)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كَهَيْعَصَ * ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكْرِیَّا * اِذْ نَادَى رَبَّهُ
نِدَاءً خَفِیًّا * قَالَ رَبِّ اِنِّیْ وَهْنَ الْعَظْمِ مِّنِّیْ وَاسْتَغَلَّ
الرَّاسُ شَیْبًا وَلَمْ اَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِیًّا

Şu Lem'a yirmialtı rîcadır.

#286

First Hope

Respected elderly brothers and sisters who have reached maturity!

Like you, I am elderly. I am going to write the 'hopes' I have found in my old age and some of the things that have befallen me, out of the desire to share with you the lights of consolation they contain.

Of course the lights I have seen and the doors of hope I have encountered have been seen and opened in accordance with my defective and confused abilities.

God willing, your pure, sincere dispositions will make those lights shine more brightly and strengthen the hopes I have found.

Thus, the spring, source and fount of the following hopes and lights is belief in God.

Second Hope

One day as I was entering upon old age, in the autumn at the time of the afternoon prayer, I was gazing on the world from a high mountain.

Suddenly I was overwhelmed by a plaintive, sorrowful and in one respect dark state of mind.

I saw that I had become old. The day too had grown old, and so had the year; so too had the world become old.

As the time of departure from the world and separation from those I loved was drawing close within these instances of old age, my own old age shook me severely.

Suddenly divine mercy unfolded in such a way that it transformed that plaintive sadness and separation into a powerful hope and shining light of solace.

Yes, you who are elderly like myself! The All-Compassionate Creator presents himself to us in a hundred places in the All-Wise Qur'an as the Most Merciful of the Merciful,

and always sends His mercy to the assistance of living creatures on the face of the earth who seek it,

Birinci Rica

Ey sinn-i kemale gelen muhterem ihtiyar kardeşler ve ihtiyare hemşireler!

Ben de sizin gibi ihtiyarım. İhtiyarlık zamanında arasıra bulduğum ricaları ve o ricalardaki teselli nuruna sizi de teşrik etmek arzusuyla, başımdan geçen bazı hâlâtı yazacağım.

Gördüğüm ziya ve rastgeldiğim rica kapıları, elbette benim nâkıs ve müşevveş istidadıma göre görülmüş, açılmış.

İnşâallah sizlerin safi ve hâlis istidadlarınız, gördüğüm ziyayı parlattıracak; bulduğum ricayı daha ziyade kuvvetleştirecek.

İşte gelecek o ricaların ve ziyaların menbaı, madeni, çeşmesi; îmandır.

İkinci Rica

İhtiyarlığa girdiğim zaman; bir gün güz mevsiminde, ikinci vaktinde, yüksek bir dağda dünyaya baktım.

Birden gâyet rikkatli ve hazîn ve bir cihette karanlıklı bir hâlet bana geldi.

Gördüm ki; ben ihtiyarlandım, gündüz de ihtiyarlanmış, sene de ihtiyarlanmış, dünya da ihtiyarlanmış.

Bu ihtiyarlıklar içinde dünyadan firak ve sevdiklerimden iftirak zamanı yakınlaştığından, ihtiyarlık beni ziyade sarstı.

Birden Rahmet-i İlahiye öyle bir surette inkişaf etti ki; o rikkatli hüzün ve firakı, kuvvetli bir rica ve parlak bir teselli nuruna çevirdi.

Evet ey benim gibi ihtiyarlar! Kur'an-ı Hakîm'de yüz yerde "ErRahmânirrahîm" sıfatlarıyla kendini bizlere takdim eden

ve daima zeminin yüzünde merhamet isteyen zîhayatların imdadına Rahmetini gönderen

and every year fills the spring with innumerable bounties and gifts from the Unseen, sending them to us who are needy for sustenance,

and manifests His mercy in greater abundance relatively to our weakness and impotence.

For us in our old age, therefore, His mercy is our greatest hope and most powerful light.

It may be obtained by forming a relation with the Most Merciful One through belief, and performing the five daily prayers, by being obedient to Him.

#287

Third Hope

One time when I awoke in the morning of old age from the sleep of the night of youth I looked at myself and saw that my life was hastening towards the grave as though racing down a slope.

As Niyazi Misri said:

*Each day a stone from the building of my life falls to the ground;
Heedless one! You slumber, unaware that the building is in ruins!*

My body, my spirit's dwelling, was becoming dilapidated with every day a stone of it falling away. My hopes and ambitions which bound me strongly to the world had begun to be broken off from it.

I felt that the time I would be separated from my innumerable friends and those I loved was drawing near. I searched for a salve for that deep and apparently incurable spiritual wound, but I could not find one.

Again like Niyazi Misri I said:

*While my heart desired its immortality, Reality required the passing of my body;
I am afflicted with an incurable ill, which even Luqman could not cure!**

**{That is to say, although with all its strength my heart wanted my body to be immortal, divine wisdom necessitated its destruction. I was afflicted with an incurable ill for which even Luqman the Wise could find no solution.}*

Then suddenly the light and intercession of the Glorious Prophet (UWBP), the tongue, model, exemplar, herald, and representative of divine compassion,

and the gift of guidance he brought to mankind,

soothed and healed the wound I had supposed to be incurable and endless.

Yes, respected elderly men and women who feel their old age like I do! We are departing, there is no use in deceiving ourselves.

ve gaybdan her sene baharı hadsiz nimet ve hediyeleriyle doldurup rızka muhtaç bizlere yetiştiren

ve zaaf ve acz derecesi nisbetinde Rahmetinin cilvesini ziyade gösteren bir Hâlık-ı Rahîmimizin rahmeti,

bu ihtiyarlığımızda en büyük bir rica ve en kuvvetli bir ziyadır.

Bu Rahmeti bulmak, îman ile o Rahmân'a intisab etmek ve feraizi kılmakla ona itaat etmektir.

Üçüncü Rica

Bir zaman gençlik gecesinin uykusundan ihtiyarlık sabahıyla uyandığım vakit kendime baktım; vücudum kabir tarafına bir inişten koşar gibi gidiyor.

Niyazi-i Mısırî'nin

*Günde bir taşı bina-yı ömrümün düştü yere,
Can yatar gafil, binası oldu viran bîhaber...*
dediği gibi,

ruhumun hanesi olan cismimin de her gün bir taşı düşmekle yıpranıyor ve dünya ile beni kuvvetli bağlayan ümidlerim, emellerim kopmaya başladılar.

Hadsiz dostlarımdan ve sevdiklerimden müfarakat zamanının yakınlaştığını hissettim. O mânevî ve çok derin ve devasız görünen yaranın merhemini aradım, bulamadım.

Yine Niyazi-i Mısırî gibi dedim ki:

*Dil bekası, Hak fenası istedi mülk-ü tenim,
Bir devasız derde düştüm, ah ki Lokman bîhaber!*
(Haşiye)

{(Haşiye): Yâni: Benim kalbim bütün kuvvetiyle beka istediği halde; hikmet-i İlahiye, cesedimin harabiyetini iktiza ediyor. Hekim-i Lokman da çaresini bulamadığı dermansız bir derde düştüm.}

O vakit birden merhamet-i İlahiyyenin lisanı, misali, timsali, dellâli, mümessili olan Peygamber-i Zîşan Aleyhissalâtü Vesselâm'ın nuru ve şefaati

ve beşere getirdiği hediye-i hidayeti,

o dermansız hadsiz zannettiğim yaraya güzel bir merhem ve tiryak oldu. Karanlıklı ye'simi, nurlu bir ricaya çevirdi.

Evet ey benim gibi ihtiyarlığımı hisseden muhterem ihtiyar ve ihtiyareler! Biz gidiyoruz, aldanmakta faide yok.

Even if we close our eyes to it, we will not remain here.
There is a mobilization.

The land of the Intermediate Realm, which appears to us to be dark and full of separation due to the gloomy delusions which arise from heedlessness and in part from the people of misguidance, is the meeting-place of friends.

It is the world where we shall meet with foremost God's Beloved (Upon whom be blessings and peace), and with all our friends.

We are going to the world of the one who every year for one thousand three hundred and fifty years has been the ruler of one thousand three hundred and fifty million people,

and the trainer of their spirits, the teacher of their minds, and the beloved of their hearts; to whose book of good works,

in accordance with the meaning of **"the cause is like the doer,"** is every day added the equivalent of all the good works performed by his community;

who is the means by which the elevated divine purposes in the universe are accomplished and the high value of beings are realized.

When he came into the world, according to authentic narrations and accurate divining of reality, he exclaimed: "My community! My community!"

So too at the Last Judgement when everyone thinks only of themselves, he will again declare: "My community! My community!", and with sacred, elevated self-sacrifice hasten with his intercession to its assistance.

#288

We are going to such a world, illuminated by the stars of countless saints and purified scholars revolving around that Sun (UWBP).

Thus, the way to share in that Being's (UWBP) intercession and profit from his light, and be saved from the darkness of the Intermediate Realm, is to follow his glorious practices.

Fourth Hope

At the time I approached old age, my physical health, which perpetuates heedlessness, was broken.

Old age and illness attacked me in concert. Hitting me over the head, they chased away sleep.

I had nothing to bind me to the world like family, children, and possessions.

Having wasted the fruits of my life's the capital on the giddiness of youth, I saw them to consist only of sins and mistakes.

Gözümüzü kapamakla bizi burada durdurmazlar, sevkiyat var.

Fakat gafletten ve kısmen de ehl-i dalâletten gelen zulûmat evhamlarıyla bize firaklı ve karanlıklı görünen berzah memleketi, ahbabların mecmâidir.

Başta şefiimiz olan Habibullah Aleyhissalâtü Vesselâm ile bütün dostlarımıza kavuşmak âlemidir.

Evet bin üçyüz elli senede, her sene üçyüz elli milyon insanların sultanı

ve onların ruhlarının mürebbisi ve akıllarının muallimi ve kalblerinin mahbubu

ve her günde **السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ** sırınca, bütün o ümmetinin işlediği hasenatın bir misli, sahife-i hasenatına ilâve edilen ve

şu kâinattaki makasid-ı âliye-i İlahiyenin medârı ve mevcudatın kıymetlerinin teâlisinin sebebi olan o Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm,

dünyaya geldiği dakikada "ümmeî ümmetî" rivayet-i sahiha ile ve keşf-i sadıkla dediği gibi,

maşherde herkes "nefsî nefsi" dediği zaman, yine "ümmeî ümmetî" diyerek en kudsî ve en yüksek bir fedakârlık ile, yine şefaatiyle ümmetinin imdadına koşan **bir zatın gittiği âleme gidiyoruz.**

Ve o güneşin etrafında hadsiz asfiya ve evliya yıldızlarıyla ışıklanan öyle bir âleme gidiyoruz.

İşte o zatın şefaati altına girip ve nurundan istifade etmenin ve zulûmat-ı berzahiyeden kurtulmanın çaresi: Sünnet-i Seniyyeye ittibadır.

Dördüncü Rica

Bir zaman ihtiyarlığa ayak bastığımdan, gafleti idame ettiren sıhhat-ı bedenim de bozulmuştu.

İhtiyarlıkla hastalık, müttetikan bana hücum etti. Başıma vura vura uykumu kaçırdılar.

Çoluk çocuk, mal gibi beni dünya ile bağlayacak alâkalar da yoktu.

Gençlik sersemliğiyle zayi ettiğim sermaye-i ömrümün meyvelerini; bütün günahlar, hatiatlar gördüm.

Crying out like Niyazi Misri, I said:
*I had concluded no trade; the capital of life was all lost;
I came to the road to find the caravan had moved on,
unaware.*

*Lamenting, I continued down the road, all alone, a
stranger;
My eyes weeping, my heart in anguish, my mind
bewildered, unaware.*

I was in exile at the time; I felt a despairing sorrow, a
regretful penitence, a longing for assistance.

Suddenly, the All-Wise Qur'an came to my aid. It opened
a door of hope so powerful

and afforded a light of consolation so true that it could
have dispelled despair and darknesses a hundred times
more intense than mine.

Yes, respected elderly men and women whose
attachment to the world has begun to be sundered and
the ties binding them to be broken!

Is it possible that the All- Glorious Maker who creates this
world as a perfectly ordered city or palace would not
speak with his most important guests and friends or not
meet with them?

Since He knowingly made the palace and ordered and
adorned it through His will and choice, certainly as one
who makes knows, so one who knows will speak.

Since He made this palace and city into a fine guesthouse
and place of trade for us,

He will surely have a book, a file, to explain His relations
with us and what He desires from us.

The most holy of such Books is the Qur'an of Miraculous
Exposition; it is a miracle in forty respects **and is every
instant on the tongues of at least a hundred million
people**; it scatters light, and **every letter of it affords at
least ten merits and rewards**, and fruits of Paradise and
lights in the Intermediate Realm, and sometimes ten
thousand, and sometimes – through the mystery of the
Night of Power – thirty thousand.

#289

There is no book in the universe to compete with it in this
respect and no one could put one forward.

Since this Qur'an which we have is the Word of the All-
Glorious Creator of the heavens and earth, proceeding
from His absolute dominicality, the tremendousness of
His Godhead, and His all-encompassing mercy, and is
His decree and a source of His mercy; adhere to it.

In it are found a cure for every ill, a light for every
darkness, and a hope for all despair.

And the key to this eternal treasury is belief and
submission to God, and listening to the Qur'an and
accepting it, and reciting it.

Niyazi-i Mısri gibi feryad eyleyerek dedim:
*Bir ticaret yapmadım, nakd-i ömür oldu heba,
Yola geldim lâkin göçmüş cümle kervan bîhaber.*

*Ağlayıp nalân edip düştüm yola تنها garib,
Dide giryan, sîne biryan, akıl hayran bîhaber.*

O vakit gurbette idim. Me'yusane bir hüzün ve
nedametkârane bir teessüf ve istimdadkârane bir hasret
hissettim.

Birden Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan imdada yetişti. Bana o
kadar kuvvetli bir rica kapısını açtı ve

öyle hakikî bir teselli ziyasını verdi ki, o vaziyetimin yüz
derece fevkindeki ye'si dahi izale eder ve o karanlıkları
dağıtabilirdi.

Evet ey benim gibi dünya ile alâkaları kesilmeye başlayan
ve dünya ile bağlanan ipleri kopmaya yüz tutan
muhterem ihtiyar ve ihtiyareler!

Bu dünyayı en mükemmel ve muntazam bir şehir, bir
saray hükmünde halkeden bir Sâni-i Zülcelâl, mümkün
müdür ki; o şehirde, o sarayda en ehemmiyetli
misafirleriyle ve dostlarıyla konuşmasın, görüşmesin.

Madem bilerek bu sarayı yapmış ve irade ve ihtiyar ile
tanzim ve tezyin etmiş; elbette nasîlki "yapan bilir" öyle de
"bilen konuşur".

Madem bu sarayı, bu şehri bize güzel bir misafirhane ve
ticaretgâh yapmış;

elbette bize karşı münasebatını ve bizden arzularını
gösterecek bir defteri, bir kitabı bulunacaktır.

İşte o kudsî defterin en mükemmeli; kırk vecihle mu'cize
**ve her dakikada hiç olmazsa yüz milyonun dillerinde
gezen**, nur serpen ve **her bir harfinde asgari olarak on
sevak ve on hasene** ve bazen onbin ve bazen Leyle-i
Kadir sırrıyla bir harfine otuzbin hasene ve meyve-i
Cennet ve nur-u berzah **veren** Kur'an-ı Mu'ciz-ül
Beyan'dır.

Bu makamda ona rekabet edecek kâinatta hiçbir kitab
yoktur ve hiçbir kimse gösteremez.

Madem bu elimizdeki Kur'an, Semavat ve Arz'ın Hâlık-ı
Zülcelâlinin Rubûbiyet-i mutlakası noktasından ve azamet-
i uluhiyeti cihetinden ve ihata-i Rahmeti canibinden gelen
kelâmdır, fermanıdır; bir maden-i Rahmetidir. Ona yapış.

Her derde bir deva, her zulmete bir ziya, her ye'se bir rica,
içinde vardır.

İşte bu ebedî hazinenin anahtarı îmandır ve teslimdir ve
onu dinleyip kabul etmek ve okumaktır.

Fifth Hope

One time at the start of my old age when I desired solitude, I retired to Yuşa Tepesi, Mount Joshua, away up the Istanbul Bosphorus. My spirit was seeking ease in loneliness.

One day on that high hill, I gazed around me at the broad horizon, and I cast a glance from the high position of the forty-fifth branch, that is, the forty-fifth year of the tree of my life to its lower levels.

I saw that down on the lower branches of each year were the countless corpses of those I had known and had loved and with whom I had been connected.

I felt a truly piteous sorrow at their parting and separation, I wept like Fuzuli Baghdadi for the friends from whom I was parted:

*As I recall their company I weep,
So long as there is breath in this dry body, I cry out.*

I sought a solace, a light, a door leading to hope.

Suddenly belief in the hereafter came to my assistance, shedding an inextinguishable light, offering an indestructible hope.

Yes, my brothers and sisters who are elderly like me! Since the hereafter exists

and it is everlasting, and it is a better world than this; and since the One who created us is both All-Wise and All-Compassionate;

we should not complain and regret our old age.

On the contrary, we should be happy at it in so far as with age one reaches perfect maturity through worship and belief, and it is a sign one will be released from the duties of life and depart for the world of mercy in order to rest.

#290

According to narrations, some relying on witnessing and some on 'absolute certainty', mankind's most eminent individuals, the one hundred and twenty-four thousand prophets,

**{Musnad, v, 266; Wali al-Din Tabrizi, Mishkat al-Masabih, iii, 122; Ibn al-Qayyim al-Jawzi, Zad al-Ma'ad (tahqiq: al-Arnayud) i, 43-4.}*

have unanimously given news of the existence of the hereafter, and that men will be sent there and the universe's Creator will bring it about in accordance with His certain promise.

Similarly, affirming through illumination and witnessing in the form of 'certainty at the degree of knowledge' the reports of the prophets, the one hundred and twenty-four million saints have testified to the hereafter's existence.

Beşinci Rica

Bir zaman ihtiyarlığımın mebdeinde, bir inziva arzusuyla, İstanbul'un boğaz tarafındaki Yuşa Tepesi'nde, yalnızlıkla ruhum bir istirahat aradı.

Bir gün o yüksek tepede, daire-i ufka, etrafa baktım. Gâyet hazîn ve rikkatli bir levha-i zeval ve firakı, ihtiyarlığın ihtarıyla gördüm. Şecere-i ömrümün kırkbeşinci senesi olan kırkbeşinci dalındaki yüksek makamından, tâ hayatımın aşağı tabakalarına nazar gezdirdim.

Gördüm ki; o aşağıda, herbir dalında, herbir senenin zarfında sevdiklerimden ve alâkadarlarımdan ve tanıştıklarımdan hadsiz cenazeler var.

Ve o firak ve iftiraktan gelen gâyet rikkatli bir mânevî teessürat içinde, Fuzulî-i Bağdadî gibi, müfarakat eden dostları düşünerek enîn edip:

*Vaslını yâdeyledikçe ağlarım,
Tâ nefes var ise kuru cismimde feryad eylerim.*

diyerek bir teselli, bir nur, bir rica kapısını aradım.

Birden, âhirete îman nuru imdada yetişti. Hiç sönmez bir nur, hiç kırılmaz bir rica verdi.

Evet ey benim gibi ihtiyar kardeşler ve ihtiyare hemşireler! Madem âhiret var

ve madem bâkidir ve madem dünyadan daha güzeldir ve madem bizi yaratan zat hem Hakîm, hem Rahîm'dir..

ihtiyarlıktan şekva ve teessüf etmemeliyiz.

Bilakis ihtiyarlık, îman ile ibadet içinde sinn-i kemale gelip, vazife-i hayattan terhis ve âlem-i Rahmete istirahat için gitmeye bir alâmet olduğu cihetle ondan memnun olmalıyız.

Evet nass-ı Hadîs ile; nev-i beşerin en mümtaz şahsiyetleri olan yüz yirmidört bin Enbiyanın icma' ve tevatür ile; kısmen şuhuda ve kısmen hakkalyakîne istinaden,

müttefikan âhiretin vücudundan ve insanların oraya sevkedileceğinden ve bu kâinatın Hâlîkının kat'î va'dettiği âhireti getireceğinden haber verdikleri gibi,

onların verdikleri haberi keşif ve şuhud ile ilmelyakîn suretinde tasdik eden yüz yirmidört milyon evliyanın o âhiretin vücuduna şehadetleriyle

And through the manifestations they display in this world, all the names of the universe's All-Wise Maker self-evidently necessitate an everlasting realm.

So too the infinite **pre-eternal power** and the boundless **eternal wisdom** which allowing nothing to be vain and purposeless every year in the spring, raise to life with the command of “**Be! and it is**”(36:83, etc.) the incalculable corpses of the dead trees on the face of the earth, making them manifest life after death,

and revivify three hundred thousand species of plants and animals as thousands of samples of the resurrection of the dead. These observedly necessitate the existence of the hereafter, as does the eternal mercy and perpetual favour

which with perfect compassion and in wondrous fashion provide the livelihoods of all living beings needy for sustenance

and in a brief time in spring display their uncountable sorts of adornment and decoration; they too necessitate the existence of the hereafter.

Together with man, the most perfect fruit of the universe and its Creator's most loved creature,

who of all beings is the most closely concerned with the beings in the universe,

and the clear indications and certain evidence of his intense, unshakeable, constant desire for immortality and his hopes which extend to eternity – all these prove so decisively that

after this transient world there will be an eternal world, a realm of the hereafter and everlasting happiness that they self-evidently necessitate acceptance of the hereafter's existence.*

*{The ease of reporting a definite matter and the difficulty in denying it may be seen in the following comparison:

if one person says: “There is a wondrous garden on earth whose trees produce fruits which are cans of milk,” and another says: “There isn't”,

the one claiming it only has to point out where it is or some of its fruits in order to easily prove it.

Whereas the one denying can only prove his denial by seeing and showing the whole face of the earth.

In just the same way, even if one disregards the hundreds of thousands of signs, fruits, and marks of Paradise which those who give news of it have indicated, the testimony of two truthful witnesses to its certain existence is sufficient;

while the one who denies it can only prove his denial after observing the infinite universe and infinite, unending time, and seeing it and investigating it exhaustively; only then can he demonstrate its non-existence.

ve bu kâinatın Sâni-i Hakîminin bütün Esmâsı bu dünyada gösterdikleri cilveriyle, bir âlem-i bekayı bilbedahe iktiza ettiklerinden;

yine âhiretin vücuduna delâletiyle; ve her sene baharda, rûy-i zeminde ayakta duran hadd ü hesaba gelmez ölmüş

ağaçların cenazelerini Emr-i **كُنْ فَيَكُونُ** ile ihya edip

Ba'sü Ba'delmevt'e mazhar eden

ve haşır ve neşrin yüzbinler nümunesi olarak nebatat taifelerinden ve hayvanat milletlerinden üçyüz bin nevileri haşır ü neşreden hadsiz bir **kudret-i ezeliye** ve hesabsız ve israfsız bir **hikmet-i ebediye**

ve rızka muhtaç bütün zîruhları kemal-i şefkatle gâyet harika bir tarzda iâşe ettiren

ve her baharda az bir zamanda hadd ü hesaba gelmez envâ-ı zînet ve mehâsini gösteren bir Rahmet-i bâkiye ve bir inayet-i daimenin bilbedahe âhiretin vücudunu istilzam ile

ve şu kâinatın en mükemmel meyvesi ve Hâlık-ı Kâinat'ın en sevdiği masnuu ve

kâinatın mevcudatıyla en ziyade alâkadar olan

insandaki şedid, sarsılmaz, daimî olan aşk-ı beka ve şevk-i ebediyet ve âmâl-i sermediyet, bilbedahe işaret ve delâletiyle

bu âlem-i fâniden sonra bir âlem-i bâki ve bir dâr-ı âhîret ve bir dâr-ı saadet bulunduğunu o derece kat'î bir surette isbat ederler ki, dünyanın vücudu kadar, bilbedahe âhiretin vücudunu kabul etmeyi istilzam ederler. (Hâşiye)

*{(Hâşiye):Evet, sübûti bir emri ihbar etmenin kolaylığı ve inkâr ve nefyetmenin gayet müşkül olduğu, bu temsilden görünür. Şöyle ki:

biri dese:"meyveleri süt konserveleri olan gayet harika bir bahçe, Küre-i Arz üzerinde vardır." Diğeri ise:"yoktur."

İsbat eden, yalnız onun yerini veyahud bazı meyvelerini göstermekle kolayca davasını isbat eder.

İnkâr eden adam, nefyini isbat etmek için, bütün Küre-i Arzı görmek ve göstermekle davasını isbat edebilir.

Aynen öyle de: Cenneti ihbar edenler, yüzbinler tereşsuhatını, meyvelerini, âsârını gösterdiklerinden kat'î nazar.. iki şâhidi sâdıkın sübûtuna şahadetleri kâfi gelirken;

onu inkâr eden hadsiz bir kâinatı, hadsiz ebedî zamanı temaşa etmek ve görmek ve eledikten sonra inkârını isbat edebilir, ademini gösterebilir.

And so, my elderly brothers, you may understand just how powerful is belief in the hereafter.}

Since the most important thing the All-Wise Qur'an teaches us is belief in the hereafter, and since this belief is thus powerful and it yields such hope and solace that

if a person was overwhelmed by old age a hundred thousand times over, the consolation arising from this belief would be sufficient to face it;

for sure we elderly people should love our old age and say: "All praise be to God for perfect belief!"

İşte ey ihtiyar kardeşler! İman-ı Âhiretin ne kadar kuvvetli olduğunu anlayınız...}

Madem Kur'an-ı Hakîm'in bize verdiği en mühim bir ders, "îman-ı bilâhiret"tir ve o îman da bu derece kuvvetlidir ve o îmanda öyle bir rica ve bir teselli var ki;

yüz bin ihtiyarlık bir tek şahsa gelse, bu îmandan gelen teselli mukabil gelebilir.

Biz ihtiyarlar "Elhamdülillahi alâ kemal-il îman" deyip, ihtiyarlığımıza sevinmeliyiz.

www.risaleglobal.com

Sixth Hope

One time during my distressing captivity, I was alone on the top of Çam Dağı, the Pine Mountain, in the mountains of Barla, having withdrawn from the company of men.

I was searching for a light in my loneliness.

One night on the small platform at the top of a tall pine-tree on the summit of that high mountain, old age recalled to me three or four exiles, one within the other.

As is described in the Sixth Letter, the melancholy sound of the rustling, murmuring trees on that lonely, silent, distant night affected me grievously in my old age and exile.

Old age gave me the following thought: like the day changed into this black grave and the world donned its black shroud,

the daytime of your life, too, will turn into night, and the daytime of the world turn into the night of the Intermediate Realm,

and summertime of life will be transformed into the winter nighttime of death. It whispered this in my heart's ear.

My soul was then obliged to say:

Yes, I am far from my native land, but being separated from all those I have loved during my fifty years' lifetime who have died,

and remaining weeping for them, is a far more grievous and sorrowful exile than the exile from my country.

Moreover, I am drawing close to a much sadder and more painful exile than the melancholy exile of the night and the mountain:

old age informs me that I am approaching the time of separation from the world.

I then sought a light, a hope from these sorrowful exiles one within the other.

Suddenly belief in God came to my assistance and afforded such a familiarity that even if the compounded desolation in which I found myself increased a thousandfold, its consolation would have been sufficient.

Elderly men and women! Since we have a Compassionate Creator, there can be no exile for us! Since He exists, everything exists for us. Since He exists, the angels exist. The world is not empty.

Lonely mountains and empty deserts are full of Almighty God's servants.

Apart from His conscious servants, stones and trees become like familiar friends when seen through His light and on His account. They may converse with us and give us enjoyment.

Altıncı Rica

Bir zaman elîm bir esaretimde, insanlardan tevahhuş edip Barla Yaylasında Çam Dağı'nın tepesinde yalnız kaldım.

Yalnızlıkta bir nur arıyordum.

Bir gece, o yüksek tepenin başındaki yüksek bir çam ağacının üstündeki üstü açık odacıkta idim. Üç dört gurbeti birbiri içinde ihtiyarlık bana ihtar etti.

Altıncı Mektub'da izah edildiği gibi; o gece ıssız, sessiz, yalnız ağaçların hışırtılarından ve hemhemelerinden gelen hazîn bir sada, bir ses rikkatime, ihtiyarlığıma, gurbetime ziyade dokundu.

İhtiyarlık bana ihtar etti ki; gündüz nasıl şu siyah bir kabre tebeddül etti, dünya siyah kefenini giydi, öyle de;

senin ömrünün gündüzü de geceye ve dünya gündüzü de berzah gecesine

ve hayatın yazı da ölümün kış gecesine inkılab edeceğini kalbimin kulağına söyledi.

Nefsim bilmeceburiye dedi:

Evet ben vatanımdan garib olduğum gibi, bu elli sene zarfındaki ömrümde zeval bulan sevdiklerimden ayrı düştüğümden

ve arkalarında onlara ağlayarak kaldığımdan, bu vatan gurbetinden daha ziyade hazîn ve elîm bir gurbettir.

Ve bu gece ve dağın garibane vaziyetindeki hazîn gurbetten daha ziyade hazîn ve elîm bir gurbete yaklaşıyorum ki,

bütün dünyadan birden müfarakat zamanı yaklaştığını ihtiyarlık bana haber veriyor.

Bu gurbet gurbet içinde ve bu hüznün hüznü içindeki vaziyetten bir rica, bir nur aradım.

Birden îman-ı billah imdada yetişti. Öyle bir ünsiyet verdi ki; bulunduğum muzaaf vahşet bin defa tezauf etse idi, yine o teselli kâfi gelirdi.

Evet ey ihtiyar ve ihtiyareler! Madem Rahîm bir Hâlıkımız var; bizim için gurbet olamaz. Madem o var, bizim için herşey var. Madem o var, melâikeleri de var.

Öyle ise bu dünya boş değil, hâlî dağlar, boş sahralar Cenab-ı Hakk'ın ibadıyla doludur.

Zîşuur ibadından başka, onun nuruyla, onun hesabıyla taşı da ağacı da birer munis arkadaş hükmüne geçer; lisan-ı hal ile bizim ile konuşabilirler ve eğlendirirler.

Yes, evidences and witnesses to the number of beings in the universe and to the number of the letters of this vast book of the world testify to the existence of our **All-Compassionate, Munificent, Intimate, Loving** Creator, Maker, and Protector; they show us His mercy to the number of living creatures' members, foods, and bounties, **which may be a means of receiving His compassion, mercy, and favour**, and indicate His court.

#292

Impotence and weakness are the most acceptable intercessor at His court.

And old age is precisely the time of impotence and weakness. So one should not feel resentful at old age, which is thus an acceptable intercessor at a court, but love it.

Seventh Hope

One time at the start of my old age when the laughter of the Old Said was being transformed into the weeping of the New Said,

supposing me still to be the Old Said, the worldly in Ankara invited me there, and I went.

At the close of autumn I climbed to the top of the citadel, which was far more aged, dilapidated, and worn out than me.

It seemed to me to be formed of petrified historical events.

The old age of the season of the year together with my old age, the citadel's old age, mankind's old age,

the old age of the glorious Ottoman Empire, and the death of the Caliphate's rule, and the world's old age

all caused me to look in a most grieved, piteous and melancholy state in that lofty citadel at the valleys of the past and the mountains of the future.

As I experienced an utterly black state of mind in Ankara encompassed by four or five layers of the darknesses of old age one within the other,* I sought a light, a solace, a hope.

***{My state of mind at that time prompted me to write a supplication in Persian. It was printed in Ankara, in a treatise entitled, Hubab.}**

As I sought consolation looking to the right, that is, to the past,

my father and forefathers and the human race appeared in the form of a vast grave and filled me with gloom rather than consoling me.

Seeking a remedy I looked to the future, which was to my left.

Evet bu kâinatın mevcudatı adedince ve bu büyük kitab-ı âlemin harfleri sayısınca vücuduna şehadet eden ve zîruhların **medâr-ı şefkat ve Rahmet ve inayet olabilen** cihazatı ve mat'umatı ve nimetleri adedince Rahmetini gösteren deliller, şahidler, bize **Rahîm, Kerim, Enîs, Vedud** olan Hâlıkımızın, Sâniimizin, Hâmimizin dergâhını gösteriyorlar.

O dergâhta en makbul bir şefaathı, acz ve zaafıdır.

Ve acz ve zaafın tam zamanı da, ihtiyarlıktır. Böyle bir dergâha makbul bir şefaathı olan ihtiyarlıktan küsmek değil, sevmek lâzımdır.

Yedinci Rica

Bir zaman ihtiyarlığın başlangıcında, Eski Said'in gülmeleri Yeni Said'in ağlamalarına inkılab ettiği hengâmda,

Ankara'daki ehl-i dünya, beni Eski Said zannedip oraya istediler; gittim.

Güz mevsiminin âhirlerinde Ankara'nın benden çok ziyade ihtiyarlanmış, yıpranmış, eskimiş kal'asının başına çıktım.

O kal'a, tehaccür etmiş hâdisat-ı tarihiye suretinde bana göründü.

Senenin ihtiyarlık mevsimiyle benim ihtiyarlığım, kal'anın ihtiyarlığı, beşerin ihtiyarlığı,

şanlı Osmanlı Devleti'nin ihtiyarlığı ve Hilafet saltanatının vefatı ve dünyanın ihtiyarlığı;

bana gâyet hazîn ve rikkatli ve firkatli bir hâlet içinde, o yüksek kal'ada geçmiş zamanın derelerine ve gelecek zamanın dağlarına baktırdı ve baktım.

Birbiri içinde beni ihata eden dört-beş ihtiyarlık karanlıkları içinde, Ankara'da en kara bir hâlet-i ruhiye hissettiğimden, (Haşiye) bir nur, bir teselli, bir rica aradım.

{(Haşiye): O zaman bu hâlet-i ruhiye Farisî bir münacat suretinde kalbe geldi, yazdım. Ankara'da Hubab Risalesi'nde tab edilmiştir.}

Sağa, yâni mazi olan geçmiş zamânâ bakıp teselli ararken;

bana mazi, pederimin ve ecdadımın ve nev'immin bir mezar-ı ekberi suretinde göründü, teselli yerine vahşet verdi.

Sol tarafım olan istikbale derman ararken baktım.

I saw that it appeared as a huge, dark grave for myself, my contemporaries, and future generations; it produced horror in place of familiarity.

Feeling desolate in the face of the left and right, I looked at the present day.

It appeared to my heedless, historical eye as a coffin bearing my half-dead, suffering and desperately struggling corpse.

So despairing of that direction too, I raised my head and looked at the top of the tree of my life,

and there was my corpse; it stood at the top of the tree and was watching me.

Feeling horror at this direction, too, I bowed my head. I looked to the foot of the tree of my life, to its roots,

and saw that the soil there, the earth which was the source of my creation and the dust of my bones mixed together, was being trampled underfoot.

That was no remedy, it only added further pain to my affliction.

Then I was forced to look behind me. I saw that this unstable, transient world was tumbling, disappearing, into the valleys of nothingness and the darkness of non-existence.

I was seeking a salve for my pain, but it only added poison. Since I could see no good in that direction I looked in front of me, I sent my view forward to the future.

#293

I saw that the door of the grave was open right in the middle of my path; it was watching me with its mouth agape.

The highway beyond it which stretched away to eternity, and the convoys travelling that highway, struck the eye from the distance.

But apart from a limited will as my support and defensive weapon in the face of the horrors coming from these six directions, I had nothing.

The faculty of will, man's only weapon against those innumerable enemies and endless harmful things, is both defective, and short, and weak, and lacks the power to create,

so he is capable of nothing apart from 'acquisition'.

It could neither pass to the past in order to silence the sorrows which came to me from there, nor could it penetrate the future to prevent the fears which arose from there.

I saw that it was of no benefit for my hopes and pains concerning the past and future.

Gördüm ki: Benim ve emsalimin ve nesl-i âtinin büyük ve karanlıklı bir kabri suretinde göründü, ünsiyet yerine dehşet verdi.

Sağ ile soldan tevahhuş edip hazır günüme baktım.

O gafletli ve tarihvari nazarıma o hazır gün, yarım ölmekte ve hareket-i mezbuhanedeki ızdırap çeken cismimin cenazesini taşıyan bir tabut suretinde göründü.

Sonra bu cihetten dahi me'yus olunca, başımı kaldırıp ömrümün ağacının başına baktım.

Gördüm ki; o ağacın tek bir meyvesi var, o da benim cenazemdir; o ağaç üstünde duruyor, bana bakıyor.

O cihetten dahi tevahhuş edip başımı aşağıya eğdim, o ömür ağacının aşağısına, köküne baktım.

Gördüm ki: O aşağıda olan toprak, kemiklerimin toprağıyla, mebde-i hilkatimin toprağı birbirine karışmış bir surette ayaklar altında çiğneniyor gördüm.

O da derman değil, belki derdime dert kattı.

Sonra mecburiyetle arkama baktım. Gördüm ki; esassız, fâni olan dünya, hiçlik derelerinde ve yokluk zulûmatında yuvarlanıp gidiyor.

Derdime merhem ararken, zehir ilâve etti. O cihette dahi hayır göremediğimden ön tarafıma baktım; ileriye nazarımı gönderdim.

Gördüm ki; kabir kapısı tam yolumun üstünde açık görünüp, ağzını açmış bana bakıyor.

Onun arkasında ebed tarafına giden cadde ve o caddede giden kafileler uzaktan uzağa nazara çarpıyor.

Ve bu altı cihetten gelen dehşetlere karşı bana nokta-i istinad ve silâh-ı müdafaa olacak, cüz'î bir cüz-i ihtiyarîden başka birşey elimde yok.

O hadsiz a'da ve hesabsız muzır şeylere karşı tek bir silâh-ı insanî olan o cüz-i ihtiyarî; hem nâkıs, hem kısa, hem âciz, hem îcadsız olduğundan,

kesbden başka birşey elinden gelmez.

Ne geçmiş zamânâ geçebilir, tâ ondan bana gelen hüzünleri sustursun ve ne de istikbale hulûl edebilir, tâ ondan gelen korkuları men'etsin.

Geçmiş ve geleceklere ait emellerime ve elemelerime faidesi olmadığını gördüm.

As I was struggling in the horror, desolation, darkness and despair proceeding from these six directions,

the lights of belief which shine in the sky of the Qur'an of Miraculous Exposition suddenly came to my assistance.

They lit up and illuminated those six directions to such a degree that if the terrors and darkness I had seen increased a hundredfold, the light would still have been sufficient to meet them.

One by one it transformed all those horrors into solace and the desolation into familiarity.

It was as follows:
Belief rent asunder the desolate view of the past as a vast grave,

and showed it with utter certainty to be a familiar, enlightened gathering of friends.

And belief showed the future, which had appeared in the form of a huge grave to my heedless eyes, to be most certainly a banquet of the Most Merciful One in delightful palaces of bliss.

And belief rent the view of present time as a coffin, as it had appeared to my heedless view,

and showed it with certainty to be a place of trade for the hereafter and a glittering guesthouse of the All-Merciful One.

And belief showed with utter certainty that the only fruit at the top of the tree of life was not a corpse as had appeared to my neglectful eye,

but that my spirit, which would manifest eternal life and was designated for eternal happiness, would leave its worn-out home to travel around the stars.

And through its mystery, belief showed that my bones and the earth that was the source of my creation were not valueless pulverized bones trampled underfoot,

but that the earth was the door to divine mercy and veil before the halls of Paradise.

#294

And through the mystery of the Qur'an, belief showed that the World which had appeared to my heedless eye as tumbling behind me into nothingness and non-existence

to consist of missives of the Eternally Besought One and pages of decorations and embroideries glorifying God which had completed their duties, stated their meanings, and left their results in existence in their place.

It made known with complete certainty the true nature of the world.

Bu altı cihetten gelen dehşet ve vahşet ve karanlık ve me'yusiyet içinde çırpındığım hengâmda,

birden Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın semasında parlayan îman nurları imdada yetişti.

O altı ciheti o kadar tenvir edip ışıklandırdı ki; gördüğüm o vahşetler, o karanlıklar yüz derece tezauf etse idi, yine o nur, onlara karşı kâfi ve vâfi idi.

Bütün o dehşetleri birer birer teselliye ve o vahşetleri birer birer ünsiyete çevirdi.

Şöyle ki:
İman, o vahşetli geçmiş zamanın mezar-ı ekber suretini yırtıp,

ünsiyetli bir meclis-i münevver ve bir mecma-i ahbab olduğunu biaynelyakîn, bihakkalyakîn gösterdi.

Hem îman, bir kabir-i ekber suretinde nazar-ı gaflete görünen gelecek zamanı, sevimli saadet saraylarında bir ziyafet-i Rahmânîye meclisi suretinde biilmelyakîn gösterdi.

Hem îman, nazar-ı gaflete bir tabut vaziyetinde görünen hazır zamanı ve o hazır günün tabutiyet şeklini kırıp,

o hazır gün uhrevî bir ticaretgâh dükkânı ve şaşaalı bir misafirhane-i Rahmânî suretinde bilmüşahede gösterdi.

Hem îman, nazar-ı gafletle ömür ağacının başında cenaze şeklinde görünen tek meyvesi cenaze olmadığını,

belki ebedî bir hayata mazhar ve ebedî bir saadete namzed olan ruhumun, eskimiş yuvasından, yıldızlarda gezmek için çıktığını biilmelyakîn gösterdi.

Hem îman; kemiklerimle, mebde-i hilkatimin toprağı, ayak altında ehemmiyetsiz mahvolmuş kemikler olmadığını;

belki o toprak, Rahmet kapısı ve Cennet salonunun bir perdesi olduğunu sırr-ı îman ile gösterdi.

Hem îman; nazar-ı gafletle, arkamda, hiçlikte, yokluk karanlığında yuvarlanan dünyanın vaziyetini sırr-ı Kur'an ile gösterdi ki; o zâhirî zulûmatta yuvarlanan dünya ise;

vazifesi bitmiş, mânâsını ifade etmiş, neticelerini kendine bedel vücudda bırakmış bir kısım mektubat-ı Samedaniye ve sahaif-i nukuş-u Sübhaniye olduğunu gösterdi.

Dünyanın mahiyeti ne olduğunu biilmelyakîn bildirdi.

And through the light of the Qur'an, belief showed that the grave which would open its eyes and look at me in the future was not the mouth of a well, but that it was the door to the world of light,

and that the highway which stretched to eternity beyond it led not to nothingness and non-existence, but to existence, a realm of light, and eternal bliss.

Since belief demonstrated this to a degree which afforded utter conviction, it was both a remedy and a salve for my afflictions.

And in place of a very minor ability to receive, belief puts a **document** into the hand of the limited faculty of will through which it may rely on an infinite power and be connected to a boundless mercy in the face of those innumerable enemies and layers of darkness.

Indeed, belief is a document in the hand of man's will,

and although this human weapon of will is in itself both short, powerless, and deficient,

just as when a soldier utilizes his partial strength on account of the state, he performs duties far exceeding his own strength,

so too through the mystery of belief, if the limited faculty of will is used in the name of Almighty God and in His way, it may gain also a paradise as broad as five hundred years.

And belief takes from the hands of the body the reins of the faculty of will, which cannot penetrate to the past and future, and hands them over to the heart and spirit.

Since the sphere of their life is not restricted to present time like the body, and included within it are a great many years from the past and a great many years from the future,

the will ceases being limited and acquires universality.

Through the strength of belief it may enter the deepest valleys of the past and repel the darkness of its sorrows;

so too with the light of belief it may rise as far as the farthest mountains of the future, and remove its fears.

My elderly brothers and sisters who are suffering the difficulties of old age like myself!

Since, praise be to God, we are believers, and in belief are found this many luminous, pleasurable, agreeable, and gratifying treasures;

and since our old age impels us even more to the contents of the treasure,

for sure, rather than complaining about old age accompanied by belief, we should offer endless thanks.

Hem îman, ileride gözünü açıp bana bakan kabri ve kabrin arkasında ebede giden caddeyi, nur-u Kur'an ile gösterdi ki; o kabir, kuyu kapısı değil, belki âlem-i nurun kapısıdır.

Ve o yol ise; hiçliğe ve ademistana değil, belki vücuda, nuristana ve saadet-i ebediyeye giden yol olduğunu

tam kanaat verecek bir derecede gösterdiğinden, dertlerime hem derman, hem merhem oldu.

Hem îman, o elinde pek cüz'î bir kesb bulunan cüz'î bir cüz-i ihtiyarî yerine, o hadsiz düşman ve zulmetlere karşı, gayr-ı mütenahî bir kudrete istinad etmek ve hadsiz bir Rahmete intisab etmek için o cüz-i ihtiyarînin eline bir **vesika** veriyor..

belki de îman, o cüz-i ihtiyarînin elinde bir vesika oluyor.

Hem o cüz-i ihtiyarî olan silâh-ı insanî, gerçi zatında hem kısa, hem âciz, hem noksandır.

Fakat nasıl ki bir asker, cüz'î kuvvetini devlet hesabına istimal ettiği vakit, binler derece kuvvetinden fazla işler görür;

öyle de sırr-ı îmanla o cüz'î cüz-i ihtiyarî, Cenab-ı Hak namına onun yolunda istimal edilse, beşyüz sene genişliğinde bir Cennet'i dahi kazanabilir.

Hem îman, geçmiş ve gelecek zamânâ nüfuz edemeyen o cüz-i ihtiyarînin dizginini cismin elinden alıp, kalbe ve ruha teslim eder.

Ruh ve kalbin daire-i hayatı ise, cisim gibi hazır zamânâ münhasır olmadığından, pek çok seneler maziden, pek çok seneler istikbalden daire-i hayatına dâhil olduğundan;

o cüz-i ihtiyarî, cüz'iyetten çıkıp külliyyet kesbeder.

Zaman-ı mazinin en derin derelerine kuvvet-i îman ile girebildiği ve hüznlerin zulmetlerini defedebildiği gibi;

nur-u îman ile istikbalin en uzak dağlarına kadar çıkar, korkuları izale eder.

İşte ey benim gibi ihtiyarlık zahmetini çeken ihtiyar ve hemşire ihtiyareler!

Madem elhamdülillah biz ehl-i îmanınız ve madem îmanda bu kadar nurlu, lezzetli, sevimli, şirin defineler var

ve madem ihtiyarlığımız bizi bu definenin içine daha ziyade sevkediyor..

elbette îmanlı ihtiyarlıktan şekva değil, belki binler teşekkür etmeliyiz.

Eighth Hope

At a time grey hairs, the sign of old age, were appearing in my hair,

the turmoil of the First World War, which made even heavier the deep sleep of youth, the upheaval of my captivity as a prisoner-of-war,

the position of great fame and honour accorded to me on my return to İstanbul,

and the kind treatment and attention far exceeding my due I received from everyone, from the Caliph, even, Shaykh al-Islam, and Commander-in-Chief of the Army to the students of religion,

the intoxication of youth, and the mental state produced by my position all made the sleep of youth so heavy that

I quite simply saw the world as permanent and myself in a wonderful undying situation cemented to it.

Then one day in Ramadan I went to Bayezid Mosque to listen to the sincere Qur'an reciters.

With their tongues, the Qur'an of Miraculous Exposition was proclaiming with its exalted heavenly address the decree of: **Every living creature shall taste death,**(3:185, etc.) which powerfully gives news of man's death and that of all animate creatures.

It entered my ear, penetrated to the depths of my heart and established itself there; it shattered my profound sleep and heedlessness.

I went out of the mosque. Because of the stupor of the sleep which for a long time had settled in my head,

for several days a tempest raged in it, and I saw myself as a boat with smoking boilers and compass spinning.

Every time I looked at my hair in the mirror, the grey hairs told me: "Take note of us!"

And so the situation became clear through the warnings of my grey hairs.

I looked and saw that my youth which so captivated me with its pleasures and in which I so trusted was bidding me farewell,

and that this worldly life which I so loved and with which I was so involved was beginning to be extinguished,

and that the world with which I was closely connected and of which I was quite simply the lover was saying to me: "Have a good journey!", and was warning me that I would be leaving this guesthouse.

It too was saying "Good-bye," and was preparing to depart.

Sekizinci Rica

İhtiyarlığın alâmeti olan beyaz kıllar saçıma düştüğü bir zamanda,

gençliğin derin uykusunu daha ziyade kalınlaştıran Harb-i Umumî'nin dağdağaları ve esaretimin keşmekeşlikleri

ve sonra İstanbul'a geldiğim vakit; ehemmiyetli bir şan ü şeref vaziyeti,

hatta Halifeden, Şeyhülslâmdan, Başkumandandan tut, tâ medrese talebelerine kadar haddimden çok ziyade bir hüsn-ü teveccüh ve iltifat gösterdikleri cihetle,

gençlik sarhoşluğu ve o vaziyetin verdiği hâlet-i ruhiye, o uykuyu o derece kalınlaştırmıştı ki;

âdeta dünyayı daimî, kendimi de lâyemutane dünyaya yapışmış bir vaziyet-i acibede görüyordum.

İşte o zamanda, İstanbul'un Bayezid câmi-i mübarekine, Ramazan-ı Şerifte, ihlâslı hâfızları dinlemeye gittim.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan, semavî yüksek hitabıyla beşerin fenasını ve zihayâtın vefatını haber veren gâyet kuvvetli

bir surette **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ** fermanını, hâfızların lisânıyla ilân etti.

Kulağıma girip, tâ kalbimin içine yerleşip, o pek kalın gaflet ve uyku ve sarhoşluk tabakalarını parça parça etti.

Câmîden çıktım. Daha çoktan beri başımda yerleşen o eski uykunun sersemliğiyle

birkaç gün başımda bir fırtına, dumanlı bir ateş ve pusulasını şaşırmış gemi gibi kendimi gördüm.

Aynada saçıma baktıkça, beyaz kıllar bana diyorlar: "Dikkat et!"

İşte o beyaz kılların ihtarıyla vaziyet tavazzuh etti.

Baktım ki; çok güvendiğim ve ezvakına meftun olduğum gençlik elveda diyor

ve muhabbetiyle pek çok alâkadar olduğum hayat-ı dünyeviye sönmeye başlıyor

ve pek çok alâkadar ve âdeta âşık olduğum dünya, bana "Uğurlar olsun" deyip, misafirhaneden gideceğimi ihtar ediyor.

Kendisi de "Allah'a ısmarladık" deyip, o da gitmeye hazırlanıyor.

The following meaning was unfolding in my heart from the indications of the Qur'an of Miraculous Exposition's verse, **Every living creature shall taste death**:

the human race is a living creature; it shall die in order to be resurrected. The globe of the earth is a living creature; it also will die in order to take on an eternal form.

The world too is a living creature; it will die in order to assume the form of the hereafter.

While in this state, I considered my situation. I saw that youth, which is the source of pleasure, was departing; while old age, the source of sorrow, was approaching;

#296

that life, which is so shining and luminous, was taking its leave; while death, which is terrifying and apparently darkness, was preparing to arrive;

and that the lovable world, which is thought to be permanent and is the beloved of the heedless, was hastening to its decease.

In order to deceive myself and again plunge my head into heedlessness I considered the pleasures of the social standing I enjoyed in Istanbul, which was far higher than I deserved, but there was no advantage in it at all.

All the regard, attention, and consolation of people could only accompany me as far as the looming door of the grave; there it would be extinguished.

Since I saw it to be a tedious hypocrisy, cold conceit, and temporary stupefaction under the embellished veil of glory and renown, which is the illusory aim of those who chase fame,

I understood that these things which had until then deceived me could provide me with no solace, there was no light to be found in them at all.

I again started to listen to the reciters in Bayezid Mosque in order to hear the Qur'an's heavenly teaching, and to awaken once more.

From its sublime instruction I heard good news through sacred decrees of the sort, **And give glad tidings to those who believe.** (2:25, etc.)

With its effulgence, I sought consolation, hope, and light, within the points at which I had felt horror, desolation and despair, not outside them.

Endless thanks be to Almighty God, I found the cure within the malady itself, I found the light within the darkness itself, I found the solace within the horror itself.

Firstly, I looked in the face of death, which is imagined to be most terrible and terrifies everyone.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan **كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ** âyetinin külliyyetinde:

"Nev-i insanî bir nefistir, dirilmek üzere ölecek. Ve Küre-i Arz dahi bir nefistir, bâki bir surete girmek için o da ölecek.

Dünya dahi bir nefistir, âhiret suretine girmek için o da ölecek!" mânâsı, âyetin işaretinden kalbe açılıyordu.

İşte bu hâlette vaziyetime baktım ki; medâr-ı ezvak olan gençlik gidiyor, menşe-i ahzan olan ihtiyarlık yerine geliyor.

Ve gâyet parlak ve nuranî hayat gidiyor; zâhirî karanlıklı dehşetli ölüm, yerine gelmeye hazırlanıyor.

Ve o çok sevimli ve daimî zannedilen ve gafillerin maşukası olan dünya, pek sür'atle zevale kavuşuyor gördüm.

Kendi kendimi aldatmak ve yine başımı gaflete sokmak için, İstanbul'da haddimden çok fazla gördüğüm makam-ı içtimâin ezvakına baktım, hiçbir faidesi olmadı.

Bütün onların teveccühü, iltifatı, tesellileri; yakınımda olan kabir kapısına kadar gelebilir, orada söner.

Ve şöretperestlerin bir gaye-i hayali olan şan ü şerefın süslü perdesi altında sakil bir riya, soğuk bir hodfuruşluk, muvakkat bir sersemlik suretinde gördüğümden,

anladım ki; beni şimdiye kadar aldatan bu işler, hiçbir teselli veremez ve onlarda hiçbir nur yok.

Yine tam uyanmak için, Kur'anın semavî dersini işitmek üzere, yine Bayezid Câmîindeki hâfızları dinlemeye başladım.

O vakit o semavî dersten **وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا** ilâ âhir.. nev'inden kudsî fermanlarla müjdeler işittim.

Kur'andan aldığım feyz ile hariçten teselli aramak değil, belki dehşet ve vahşet ve me'yusiyet aldığım noktalar içinde teselliye, ricayı, nuru aradım.

Cenab-ı Hakk'a yüzbin şükür olsun ki; ayn-ı dert içinde dermanı buldum, ayn-ı zulmet içinde nuru buldum, ayn-ı dehşet içinde teselliye buldum.

En evvel herkesi korkutan, en korkunç tevehhüm edilen ölümün yüzüne baktım..

Through the light of the Qur'an I saw that although its veil is black, dark, and ugly, for believers its true face is luminous and beautiful.

We have proved this truth decisively in many parts of the Risale-i Nur.

For example, as we explained in the Eighth Word and the Twentieth Letter, death is not annihilation and separation,

but the introduction to eternal life, its beginning. It is a rest from the hardships of life's duties, a demobilization. It is a change of residence.

It is to meet with the caravan of one's friends who have already migrated to the Intermediate World; and so on.

I saw death's true, beautiful face through truths like these. I looked at death's face not with fear, but with a sort of longing.

I understood one meaning of the Sufis' contemplation of death.

Then I considered my departed youth – youth, which makes everyone weep on its passing, which infatuates them and fills them with desire, causing them to pass it in sin and heedlessness.

I saw that within its beautiful embroidered garb was an ugly, drunken, stupified face.

#297

Had I not learnt its true nature, it would have made me weep for a hundred years if I remained in the world that long, instead of intoxicating and amusing me for a few years.

Just as one such person said lamenting:
"If only one day my youth would return, I would tell it of the woes old age has brought me."

Indeed, elderly people like the above who do not know the true nature of youth, think of their own youth, and weep with regret and longing.

But when youth belongs to believers with sound minds and hearts,

it is a most powerful, agreeable and pleasant means of securing good works and trade for the hereafter, **so long as they spend it on worship, and that trade and those good works.**

For those who know their religious duties and do not misspend their youth, it is a precious and delightful divine bounty.

But when it is not spent in moderation, uprightness, and fear of God, it contains many dangers; it damages eternal happiness and the life of this world.

nur-u Kur'an ile gördüm ki: Ölümün peçesi gerçi karanlık, siyah, çirkin ise de; fakat mü'min için asıl sîmâsı nuranîdir, güzeldir gördüm.

Ve çok Risalelerde bu hakikatı kat'î bir surette isbat etmişiz.

Sekizinci Söz ve Yirminci Mektub gibi çok Risalelerde izah ettiğimiz gibi; ölüm idam değil, firak değil,

belki hayat-ı ebediyenin mukaddemesidir, mebdeidir ve vazife-i hayat külfetinden bir paydostur, bir terhistir, bir tebdil-i mekândır.

Berzah âlemine göçmüş kabile-i ahababa kavuşmaktır. Ve hâkeza..

Bunlar gibi hakikatlar ile ölümün hakikî güzel sîmâsını gördüm. Korkarak değil, belki bir cihetle müştakane mevtin yüzüne baktım.

Ehl-i tarikatça rabîta-i mevtin bir sırrını anladım.

Sonra herkesi zevaliyle ağlatan ve herkesi kendine meftun ve müştak eden ve günah ve gaflet ile geçen ve geçmiş gençliğime baktım;

o güzel süslü çarşafı (elbisesi) içinde, gâyet çirkin, sarhoş, sersem bir yüz gördüm.

Eğer mahiyetini bilmeseydim birkaç sene beni sarhoş edip güldürmesine bedel, yüz sene dünyada kalsam beni ağlattıracaktı.

Nasılki öylelerden birisi ağlayarak demiş:

لَيْتَ الشَّبَابَ يَعُودُ يَوْمًا فَأُخِيرَهُ بِمَا فَعَلَ الْمَشِيبُ

Yâni: "Keşki gençliğim bir gün dönseydi, ihtiyarlık benim başıma ne kadar hazîn haller getirdiğini ona şekva edip söyleyecektim."

Evet bu zat gibi gençliğin mahiyetini bilmeyen ihtiyarlar, gençliklerini düşünüp, teessüf ve tahassürle ağlıyorlar.

Halbuki gençlik, eğer ehl-i kalb, ehl-i huzur ve aklı başında ve kalbi yerinde bulunan mü'minlerde olsa,

ibadete ve hayrata ve ticaret-i uhreviyeye sarfedilse; en kuvvetli bir vesile-i ticaret ve güzel ve şirin bir vasıta-i hayrattır.

Ve o gençlik, vazife-i diniyesini bilip sû-i istimal etmeyenlere; kıymetdar, zevkli bir nimet-i İlahiyedir.

Eğer istikamet, iffet, takva beraber olmazsa çok tehlikeleri var. Taşkınlıklarıyla, saadet-i ebediyesini ve hayat-ı uhreviyesini zedeler, belki hayat-ı dünyeviyesini de berbad eder.

In return for the pleasures of one or two years' youth, in old age it causes many years of grief and sorrow.

Since for most people youth is harmful, we elderly people should thank God that we have been saved from its dangers and harm.

Like everything else, the pleasures of youth depart.

If they have been spent on worship and good works, the fruits of such a youth remain perpetually in their place and are the means of gaining youth in eternal life.

Next, I considered the world, with which most people are infatuated and to which they are addicted.

Through the light of the Qur'an, I saw that it has three faces, one within the other:

The First looks to the divine names; it is a mirror to them...

Its Second Face looks to the hereafter, and is its tillage...

Its Third Face looks to the worldly; it is the playground of the heedless.

Moreover, everyone has his own vast world within this world. Simply, there are worlds one within the other to the number of human beings.

The pillar of each person's private world is his own life. If his body gives way, his world collapses on his head, it is doomsday for him.

Since the heedless and neglectful do not realize that their world will be so quickly destroyed, they suppose it to be permanent like the general world and worship it.

I thought to myself: "I too have a private world that will swiftly collapse and be demolished like the worlds of other people. What value is there in this private world, this brief life of mine?"

Then, through the light of the Qur'an, I saw that both for myself and everyone else, this world is a temporary place of trade, a guesthouse which is every day filled and emptied,

a market set up on the road for the passers-by to shop in, an ever-renewed notebook of the Pre-Eternal Inscraper which is constantly written and erased,

#298

and every spring is a gilded letter, and every summer a well-composed ode; that it is formed of mirrors reflecting and renewing the manifestations of the All-Glorious Maker's names;

is a seed-bed of the hereafter, a flower-bed of divine mercy, and a special,

temporary workshop for producing signboards which will be displayed in the world of eternity.

Belki bir iki sene gençlik zevkine bedel, ihtiyarlıkta çok seneler gam ve keder çeker.

Madem ekser insanlarda gençlik zararlı düşüyor, biz ihtiyarlar Allah'a şükretmeliyiz ki, gençlik tehlikelerinden ve zararlarından kurtulduk.

Her şey gibi, elbette gençliğin dahi lezzetleri gidecek.

Eğer ibadete ve hayra sarfedilmiş ise; o gençliğin meyveleri onun yerinde bâki kalıp, hayat-ı ebediyede bir gençlik kazanmasına vesile olur.

Sonra ekser nâsın âşık ve mübtela olduğu dünyaya baktım.

Nur-u Kur'an ile gördüm ki; birbiri içinde üç küllî dünya var.

Birisi Esmâ-i İlahiyeye bakar, onların âyinesidir.

İkinci yüzü âhirete bakar, onun mezraasıdır.

Üçüncü yüzü, ehl-i dünyaya bakar, ehl-i gafletin mel'abegâhıdır.

Hem herkesin bu dünyada koca bir dünyası var. Âdeta insanlar adedince dünyalar birbiri içine girmiş.

Fakat herkesin hususî dünyasının direği, kendi hayatıdır. Ne vakit cismi kırılrsa, dünyası başına yıkılır; kıyameti kopar.

Ehl-i gaflet, kendi dünyasının böyle çabuk yıkılacak vaziyetini bilmediklerinden, umumî dünya gibi daimî zannedip perestîş eder.

"Başkalarının dünyası gibi çabuk yıkılır, bozulur, benim de hususî bir dünyam var. Bu hususî dünyam, bu kısacık ömrümle ne faidesi var" diye düşündüm.

Nur-u Kur'an ile gördüm ki: Hem benim, hem herkes için, şu dünya muvakkat bir ticaretgâh ve hergün dolar boşalır bir misafirhane

ve gelen geçenlerin alış-verişi için yol üstünde kurulmuş bir pazar ve Nakkaş-ı Ezeli'nin teceddüd eden (hikmetle yazar bozar) bir defteri

ve her bahar bir yaldızlı mektubu ve herbir yaz bir manzum kasidesi ve o Sâni-i Zülcelâl'in cilde-i Esmâsını tazelandiren, gösteren âyineleri

ve âhiretin fidanlık bir bahçesi ve Rahmet-i İlahiyyenin bir çiçekdanlığı

ve âlem-i bekada gösterilecek olan levhaları yetiştirmeye mahsus muvakkat bir tezgâhı mahiyetinde gördüm.

I offered a hundred thousand thanks to the All-Glorious Creator who had made the world in this way.

And I understood that while love for the beautiful, inner faces of the world which look to the hereafter and divine names had been given to mankind,

since they spent it on its transient, ugly, harmful, heedless face, they manifested the meaning of the Hadith: “Love of this world is the chief of all errors.”

{al-‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, No: 1099; al-Suyuti, al-Durar al-Muntathira, 97; Isfahani, Hilyat al-Awliya’, vi, 388; al-Munawi, Fayd al-Qadir, iii, 368, No: 3662.}

Elderly people! I realized this truth through the light of the All-Wise Qur’an, and the warnings of my old age, and belief opening my eyes.

And I have demonstrated it with decisive proofs in many places in the Risale-i Nur.

I experienced a true solace, powerful hope, and shining light.

I was thankful for my old age, and I was happy that my youth had gone. You too do not weep, but offer thanks.

Since there is belief and the truth is thus, it should be the heedless who weep and the misguided who lament.

Ninth Hope

In the First World War, as a prisoner, I was in the distant province of Kosturma in north-eastern Russia.

There was a small mosque belonging to the Tatars beside the famous River Volga.

I used to become wearied among my friends, the other officers. I craved solitude, yet I could not wander about outside without permission.

Then they took me on bail to the Tatar quarter, to that small mosque on the banks of the Volga.

I used to sleep there, alone. Spring was close.

I used to be very wakeful during the long, long nights of that northern land;

the sad plashing of the Volga and the mirthless patter of the rain and the melancholy sighing of the wind of those dark nights in that dark exile had temporarily roused me from a deep sleep of heedlessness.

I did not yet consider myself old, but those who had experienced the Great War were old.

For those were days that, as though manifesting the verse: A day that will turn the hair of children grey, (73:17) made even children old.

Bu dünyayı bu surette yaratan Hâlık-ı Zülcelâl'e yüzbin şükrettim.

Ve anladım ki; dünyanın, âhirete ve Esmâ-i İlahiyyeye bakan güzel iç yüzlerine karşı nev-i insana muhabbet verilmişken,

o muhabbeti sû-i istimal ederek fâni, çirkin, zararlı, gafletli yüzüne karşı sarfettiğinden,

حُبُّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ Hadîs-i şerifinin sırrına mazhar olmuşlar.

İşte ey ihtiyar ve ihtiyareler! Ben Kur'an-ı Hakîm'in nuruyla ve ihtiyarlığımın ihtarıyla ve îman dahi gözümü açmasıyla bu hakikatı gördüm

ve çok Risalelerde kat'î bürhanlarla isbat ettim.

Kendime hakikî bir teselli ve kuvvetli bir rica ve parlak bir ziya gördüm.

Ve ihtiyarlığıma memnun oldum ve gençliğin gitmesinden mesrur oldum. Siz de ağlamayınız ve şükrediniz.

Madem îman var ve hakikat böyledir; ehl-i gaflet ağlasın, ehl-i dalâlet ağlasın.

Dokuzuncu Rica

Harb-i Umumî'de esaretle, Rusya'nın şark-ı şimalisinden, çok uzak olan Kosturma vilayetinde bulunuyordum.

Orada Tatarların küçük bir câmisi, meşhur Volga Nehri'nin kenarında bulunuyordu.

Oradaki arkadaşlarım olan esir zabıtlar içinde sıkılıyordum. Yalnızlık istedim; dışarıda izinsiz gezemiyordum.

Tatar mahallesi, kefaletle beni o Volga Nehri'nin kenarındaki küçük câmiye aldılar.

Ben yalnız olarak câmîde yatıyordum. Bahar da yakın.

O şimal kıt'asının pek çok uzun gecelerinde çok uyanık kalıyordum.

O karanlık gecelerde ve karanlıklı gurbette, Volga Nehri'nin hâzin şırıltıları ve yağmurun rikkatlı şıpıltıları ve rüzgârın fırfatlı esmesi, beni derin gaflet uykusundan muvakkaten uyandırdı.

Gerçi daha kendimi ihtiyar bilmiyordum, fakat Harb-i Umumî'yi gören ihtiyardı.

يَوْمًا يُجْعَلُ الْوِلْدَانُ شِيبًا سırrına mazhar olarak, öyle günlerdir ki; çocukları ihtiyarlandığı cihetle,

While I was forty years old, I felt myself to be eighty.

In those long, dark nights and sorrowful exile and melancholic state, I despaired of life and of my homeland.

#299

I looked at my powerlessness and aloneness, and my hope failed.

Then, while in that state, succour arrived from the All-Wise Qur'an; my tongue said: **God is enough for us; and how excellent a guardian is He.** (3:173)

And weeping, my heart cried out:

"I am a stranger, I am alone, I am weak, I am powerless: I seek mercy, I seek forgiveness, I seek help from You, O my God!"

And, thinking of my old friends in my homeland, and imagining myself dying in exile there, like Niyazi Misri, my spirit poured forth these lines:

*Fleeing the world's grief,
Taking flight with ardour and longing,
Opening my wings to the void,
Crying with each breath, Friend! Friend!*
It was searching for its friends.

Anyway, my weakness and impotence became such potent intercessors and means at the divine court on that melancholy, pitiful, separation-afflicted, long night in exile that now I still wonder at it.

For several days later I escaped in the most unexpected manner, on my own, not knowing Russian, across a distance that would have taken a year on foot.

I was saved in a wondrous fashion through divine favour, which was bestowed as a consequence of my weakness and impotence.

Then, passing through Warsaw and Austria, I reached Istanbul, so that to be saved in this way so easily was quite extraordinary.

I completed the long flight with an ease and facility that even the boldest and most cunning Russian-speakers could not have accomplished.

That night in the mosque on the banks of the Volga made me decide to pass the rest of my life in caves.

Enough now of mixing in this social life of people.

Since finally I would enter the grave alone, I said that from now on I would chose solitude in order to become accustomed to it.

But regretfully, things of no consequence like my many and serious friends in Istanbul, and the glittering worldly life there,

kırk yaşında iken, kendimi seksen yaşında bir vaziyette buldum.

O karanlıklı uzun gece ve hazîn gurbet ve hazîn vaziyet içinde hayattan ve vatandan bir me'yusiyet geldi.

Aczime, yalnızlığıma baktım, ümidim kesildi.

O hâlette iken Kur'an-ı Hakîm'den imdad geldi; dilim

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ dedi,

kalbim de ağlayarak dedi:

**غَرِيبٌ بِي كَسَمَ ضَعِيفٌ نَأْتُوَانِمُ الْأَمَانُ مِيمٌ
عَفُو جُؤِيمٌ مَدَدُ خَوَاهِمُ زِدَرَاهَتْ إلهي**

Ruhum dahi vatanımdaki eski dostları düşünüp o gurbette vefatımı tahayyül ederek, Niyazi-i Mısri gibi dedim:

*Dünya gamından geçip,
yokluğa kanat açıp,
Şevk ile her dem uçup,
çağırırım dost, dost!
diye, dostları arıyordu.*

Her ne ise... O hüznü, rikkatli, firkatli uzun gurbet gecesinde, dergâh-ı İlahîde zaaf ve aczim o kadar büyük bir şefaathı ve vesile oldu ki, şimdi de hayretteyim.

Çünkü birkaç gün sonra, gâyet hilaf-ı me'mul bir surette, yayan gidilse bir senelik mesafede, tek başımla Rusça bilmediğim halde firar ettim.

Zaaf ve aczime binaen gelen inayet-i İlâhiyye ile harika bir surette kurtuldum.

Tâ Varşova ve Avusturya'ya uğrayarak İstanbul'a kadar geldim ki, bu surette kolaylıkla kurtulmak pek harika olmuştu.

Rusça bilen en cesur ve en kurnaz adamların muvaffak olamadıkları, çok teshîlât ve çok kolaylıkla, o uzun firarî seyahatı bitirdim.

Fakat o Volga Nehri kenarındaki câmîdeki mezkûr gecenin vaziyeti bana bu kararı verdirmiş ki; bâkiye-i ömrümü mağaralarda geçireceğim.

Bu insanların hayat-ı içtimaiyesine karışmak artık yeter.

Madem sonunda yalnız kabre gideceğim; yalnızlığa alışmak için, şimdiden yalnızlığı ihtiyar edeceğim, demiştim.

Fakat maatteessüf, İstanbul'daki ciddî ve çok ahabab ve İstanbul'un şaşaalı hayat-ı dünyeviyesi,

and in particular the fame and honour accorded me, which were far greater than my due, made me temporarily forget my decision.

It was as though that night in exile was a luminous blackness in my life's eye,

and the glittering white daytime of Istanbul, a lightless white in it. It could not see ahead, it still slumbered.

Until two years later, Ghawth al-Geylani opened my eyes once more with his book Futuh al-Ghayb.

#300

O elderly men and women! Know that the weakness and powerless of old age are means for attracting divine grace and mercy.

The manifestation of mercy on the face of the earth demonstrates this truth in the clearest fashion, just as I have observed it in myself on numerous occasions.

husussan haddimden çok fazla bana teveccüh eden şan ü şeref gibi neticesiz şeyler, o kararımı muvakkaten bana unutturdular.

Güya o gurbet gecesi, hayatımın gözünde nurlu siyahlıktı.

Ve İstanbul'un beyaz şaşaalı gündüzü, o hayat gözümün nursuz beyazı idi ki, ileriye göremedi, yine yattı..

tâ iki sene sonra Gavs-ı Geylânî Fütuh-ul Gayb kitabıyla tekrar gözümü açtırdı.

İşte ey ihtiyar ve ihtiyareler! Biliniz ki; ihtiyarlıktaki zaaf ve acz, Rahmet ve inayet-i İlahiyenin celbine vesiledir.

Ben kendi şahsımda çok hâdiselerle müşahade ettiğim gibi, zeminin yüzündeki Rahmetin cilvesi de gâyet zâhir bir tarzda bu hakikatı gösteriyor.

www.risaleglobal.com

For the weakest and most powerless of animals are the young. But then it is they who receive the sweetest and most beautiful manifestation of mercy.

The powerlessness of a young bird in the nest at the top of a tree attracts the manifestation of mercy to employ its mother like an obedient soldier.

Its mother flies all around and brings it its food. When with its wings growing strong the nestling forgets its impotence, its mother tells it to go and find its own food, and no longer listens to it.

Just as this mystery of mercy is in force for the young, so is it in force for the elderly, who resemble young in regard to weakness and impotence.

I have had experiences which have led me to form the unshakeable conviction that

just as the sustenance of infants is sent to them in wondrous fashion by divine mercy on account of their impotence, being made to flow forth from the springs of breasts;

so too the sustenance of believing elderly, who acquire innocence, is sent in the form of plenty.

This truth is also proved by the Hadith which says: "If it were not for your elderly folk with their bent backs, calamities would have descended on you in floods."* It states both that a household's source of plenty is its elderly inhabitants, and that it is the elderly that preserve the household from the visitation of calamities.

**{al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 163; al-Munawi, Fayd al-Qadir, v, 344, No: 7523; al-Bayhaqi, al-Sunan al-Kubra, iii, 345.}*

Since the weakness and impotence of old age are thus the means of attracting divine mercy to this extent; and since with its verses:

"Whether one or both of them attain old age in your life, say not to them a word of contempt, nor repel them, but address them in terms of honour. * And out of kindness, lower the wing of humility, and say: "My Sustainer! Bestow on them Your mercy even as they cherished me in childhood," (17:23-4)

the All-Wise Qur'an summons children most miraculously in five ways to be kind and respectful towards their elderly parents;

and since the religion of Islam commands respect and compassion towards the elderly;

Çünkü hayvanatın en âciz ve en zaîfi, yavrulardır. Halbuki Rahmetin en şirin ve en güzel cilvesine mazhar, yine onlardır.

Bir ağacın başındaki yuvada bir yavrunun aczi; annesini en muti' bir nefer gibi -Rahmetin cilvesi- istihdam ediyor.

Etrafı gezer, rızkını getirir. Ne vakit o yavru kanatlarının kuvvetlenmesiyle aczini unutsa, validesi ona "Sen git rızkını ara" der, daha onu dinlemez.

İşte bu sırr-ı Rahmet, yavruların hakkında cereyan ettiği gibi, zaaf ve acz noktasında yavrular hükmüne geçen ihtiyarlar hakkında da câridir.

Bana kanaat-ı kat'iye verecek derecede tecrübeler vardır ki;

nasıl çocukların aczlerine binaen Rahmet tarafından rızıkları harika bir surette memeler musluklarından gönderiliyor ve akıttırılıyor..

öyle de; masumiyet kesbeden îmanlı ihtiyarların rızıkları da, bereket suretinde gönderiliyor.

Hem bir hanenin bereket direği, o hanedeki ihtiyarlar olduğu; hem bir haneyi belâlardan muhafaza edici, içindeki beli bükülmüş masum ihtiyarlar ve ihtiyareler bulunduğu (Haşiye) Hadîs-i şerifin bir parçası olan

وَلَوْلَا الشُّيُوخُ الرَّكْعُ لَصَبَّ عَلَيْكُمُ الْبَلَاءُ صَبًّا

yâni: Beli bükülmüş ihtiyarlarınız olmasaydı, belâlar sel gibi üzerinize dökülecekti." diye ferman etmekle, bu hakikatı isbat ediyor.

{(Haşiye): Hadîsin tamamı:

وَلَوْلَا الْبَهَائِمُ الرَّثْعُ وَالصُّبْيَانُ الرَّضْعُ

(ve eğer otlayan hayvanlar ve süt emen bebekler olmasaydı...) ilâ âhir...-ev kema kal-}

İşte madem ihtiyarlıktaki zaaf ve acz, bu derece Rahmet-i İlahiyyenin celbine medârdır; ve madem Kur'an-ı Hakîm

إِنَّمَا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ

لَهُمَا أَقْ وَلَا تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا * وَاخْفِضْ

لَهُمَا جَنَاحَ الذَّلِيلِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا

رَبَّيَانِي صَغِيرًا

âyetiyle, beş cihetle gâyet mu'cizane bir surette ihtiyar peder ve valideye karşı hürmete ve şefkate evlâdları davet ediyor;

ve madem İslâmiyet dini, ihtiyarlara hürmet ve merhameti emrediyor;

and since human nature also requires respect and compassion towards the aged;

we elderly people certainly receive significant, constant mercy and respect from divine grace and human feeling in place of the fleeting physical pleasures and appetites of youth,

as well as the spiritual pleasures arising from respect and compassion.

Since this is the case, we would not exchange this old age of ours for a hundred youths.

#302

Yes, I can tell you certainly that even if they were to give me ten years of the Old Said's youth, I would not give one year of the New Said's old age.

I am content with my old age, and you too should be content with yours!

Tenth Hope

For a year or two in Istanbul after returning from being held as a prisoner-of-war, I was overcome by heedlessness.

The politics of the day directed my attention away from myself and scattered it on the outside world.

Then one day I was sitting on a high spot overlooking the valley of the Eyüb Sultan graveyard in Istanbul when I was overcome by a **state of mind** in which, while I was looking down on it, it seemed my private world was dying and my spirit was withdrawing.

I said: "I wonder if it's the inscriptions on the gravestones that are giving me such illusions?", and I drew back my gaze.

I looked not at the distance, but at the graveyard. Then the following was imparted to my heart:

"This graveyard around you holds Istanbul a hundred times over, for Istanbul has been emptied here a hundred times.

You cannot escape from the command of the All-Wise and Powerful One who has poured all the people of Istanbul into here; you are no exception; you too will depart."

I left the graveyard and with those awesome thoughts entered a small cell in Sultan Eyüb Mosque where I had stayed many times before.

I thought to myself, I am a guest in three respects: I am a guest in this tiny room, I am also a guest in Istanbul, and a guest in this world. A guest has to think of the road.

Just as I shall leave this room, so one day I shall leave Istanbul, and yet another day I shall depart from this world.

ve madem insaniyet fıtratı, ihtiyarlara karşı hürmet ve merhameti iktiza ediyor..

elbette biz ihtiyarlar, gençlik iştihasıyla olan muvakkat bir zevk-i maddî yerine, mânevî ve daimî ve mühim inayet-i İlâhiyeden ve rikkat-i cinsiyeden gelen rahmet ve hürmeti

ve rahmet ve hürmetten neş'et eden ezvak-ı ruhaniyeyi alıyoruz.

O halde biz bu ihtiyarlığımızı, yüz gençliğe değişmemeliyiz.

Evet ben kendim sizi temin ediyorum ki: "Eski Said'in senelik gençliğini bana verseler, ben şimdi Yeni Said'in bir senelik ihtiyarlığını vermeyeceğim."

Ben ihtiyarlığımdan razıyım, siz de razı olmalısınız.

Onuncu Rica

Bir zaman esaretten geldikten sonra, İstanbul'da bir iki sene yine gaflet galebe etti.

Siyaset havası, nazarımı nefsimden kaldırıp âfâka dağıtmış iken,

bir gün İstanbul'un Eyüb Sultan kabristanının dereye bakan yüksek bir yerinde oturuyordum. İstanbul etrafındaki âfâka baktım. Birden, bakıyorum benim hususî dünyam vefat ediyor, bazı cihette ruh çekiliyor gibi bir **hâlet-i hayaliye** bana geldi.

Dedim: "Acaba bu kabristanın mezar taşlarındaki yazıları mıdır ki, bana böyle hayal veriyor" diye nazarımı çektim.

Uzağa değil, o kabristana baktım, kalbime ihtar edildi ki:

"Bu senin etrafındaki kabristanın yüz İstanbul içinde vardır. Çünkü yüz defa İstanbul buraya boşalmış.

Bütün İstanbul'un halkını buraya boşaltan bir Hâkim-i Kadîr'in hükmünde kurtulup müstesna kalamazsın, sen de gideceksin."

Ben kabristandan çıkıp, bu dehşetli hayal ile Sultan Eyüb Câmisinin mahfelindeki küçük bir odaya çok defa girdiğim gibi, bu defa da girdim.

Düşündüm ki; ben üç cihette misafirim; bu menzilcikte misafir olduğum gibi, İstanbul'da da misafirim, dünyada da misafirim. Misafir, yolunu düşünmeli.

Nasıl ki bu odadan çıkacağım, bir gün de İstanbul'dan da çıkacağım, diğer bir gün de dünyadan çıkacağım.

While in this state of mind, I, my heart, was overwhelmed by a most pitiful, grievous sorrow.

I was not losing only one or two friends; I would be parted from the thousands of people I loved in Istanbul, and I would also part from Istanbul, which I also loved much.

And just as I would be parted from hundreds of thousands of friends in this world, so I would leave the beautiful world, with which I was captivated and I loved.

While pondering over this, I climbed once more to that spot in the graveyard.

I had been to the cinema from time to time to take lessons, and just then all the dead of Istanbul appeared to me to be walking around, like the cinema shows in the present the images of the past.

And all the people I could see at that time appeared to be corpses walking around.

My imagination told me: Some of the dead in the graveyard appear to be walking around as though on the cinema-screen,

so you should see the people of the present, who are bound to enter the graveyard in the future, as having entered it; they too are corpses, walking around.

#303

Suddenly through the light of the Qur'an and through the guidance of Ghawth al-A'zam, Shaykh Geylani, my grievous state was transformed into a joyful one.

It was like this:
The light proceeding from the Qur'an gave me the following thought: you had one or two officer friends while a prisoner-of-war in exile in Kosturma in the north-east.

You knew that they would in any event go to Istanbul. If one of them had asked you:

"Do you want to go to Istanbul, or to stay here?"

For sure if you had had a jot of intelligence, you would joyfully have chosen to go to Istanbul.

For out of a thousand and one friends, nine hundred and ninety-nine were already in Istanbul.

Only one or two remained there, and they too would leave. Going to Istanbul for you would not be a sad departure and sorrowful separation.

Moreover you have come here and were you not happy to do so? You were delivered from the long, dark nights and cold, stormy winters in that enemy country. You came to Istanbul, a worldly paradise.

İşte bu hâlette, gâyet rikkatli ve firakatli elemli bir hüznün ve gam kalbime, başıma göktü.

Çünkü ben yalnız bir-iki dostu kaybetmiyorum; İstanbul'da binler sevdiğim dostlarımdan müfarakat gibi, çok sevdiğim İstanbul'dan da ayrılacağım.

Dünyada yüzbinler dostlarımdan iftirak gibi, çok sevdiğim ve mübtela olduğum o güzel dünyadan da ayrılacağım,

diye düşünürken, yine kabristanın o yüksek yerine gittim.

Arasıra sinemaya -ibret için- gittiğimden; bana, İstanbul içindeki insanlar, o dakikada sinemada geçmiş zamanın gölgelerini hazır zamânâ getirmek cihetiyle, ölmüş olanları ayakta gezer suretinde gösterdikleri gibi

aynen ben de o vakit gördüğüm insanları, ayakta gezen cenazeler vaziyetinde gördüm.

Hayalime dedim ki: "Madem bu kabristanda olanlardan bir kısmı sinemada gezer gibi görülüyor;

ileride kat'iyen bu kabristana girecekleri, girmiş gibi gör; onlar da cenazelerdir, geziyorlar."

Birden Kur'an-ı Hakîm'in nuruyla ve Gavs-ı Azam Şeyh-i Geylânî Hazretlerinin irşadıyla, o hazîn hâlet, sürurlu ve neş'eli bir vaziyete inkılab etti.

Şöyle ki:
O hazîn hâle karşı Kur'andan gelen nur böyle ihtar etti ki; senin, Şimal-i Şarkîde, Kosturma'daki gurbetinde bir iki esir zabıt dostun vardı.

Bu dostların her halde İstanbul'a gideceklerini biliyordun. Sana birisi dese idi:

"Sen İstanbul'a mı gideceksin, yoksa burada mı kalacaksın?"

Elbette zerre miktar aklın varsa, İstanbul'a ferah ve sürurla gitmesini kabul edecektin.

Çünkü bin birden dokuzyüz doksandokuz ahababın İstanbul'dadırlar.

Burada bir iki tane kalmış, onlar da oraya gidecekler. Senin için İstanbul'a gitmek; hazîn bir firak, elîm bir iftirak değil.

Hem de geldin, memnun olmadın mı? O düşman memleketindeki pek karanlık uzun gecelerinden ve pek soğuk fırtına kışlarından kurtuldun. Bu güzel (dünya cenneti gibi) İstanbul'a geldin.

In just the same way, from your childhood to your present age, ninety-nine out of a hundred of those you love have migrated to the graveyard, which terrifies you.

You have one or two friends still in this world, and they too will depart.

Your death in this world is not separation; it is union; it is to be reunited with all those friends.

I was reminded that they, that is those immortal spirits, have left behind under the earth their worn-out dwellings, and some of them are travelling about the stars and some in the levels of the Intermediate Realm.

Yes, the Qur'an and belief proved this truth so certainly that

you should believe it as though seeing it if you are not entirely lacking heart and spirit, and misguidance has not suffocated your heart.

For most certainly and self-evidently **the All-Generous Maker** who adorns this world with innumerable sorts of gifts and bounties, and demonstrates His dominicality munificently and compassionately, and preserves even the least significant things like seeds,

would not annihilate or send to nothingness or waste man as unkindly and purposelessly as it superficially appears, for he is the most perfect, comprehensive, important, and beloved among His creatures.

Rather, like the seeds a farmer scatters on the earth, the Compassionate Creator temporarily casts that beloved creature of His under the ground, which is a door of mercy, in order to produce shoots in another life.

***{This truth has been proved as clearly as twice two equals four in other parts of the Risale-i Nur, and especially in the Tenth and Twenty-Ninth Words.}**

#304

After receiving this reminder of the Qur'an, the graveyard became more familiar to me than Istanbul.

Solitude and retirement became more pleasurable to me than conversation and company, and I found a place of seclusion for myself in Sariyer on the Bosphorus.

There, Ghawth al-A'zam (May God be pleased with him) became a master, doctor, and guide for me with his Futuh al-Ghayb,

while Imam Rabbani (May God be pleased with him) became a companion, sympathetic friend, and teacher with his Maktubat (Letters).

Then I was extremely happy I had approached old age, withdrawn from civilization, and slipped free of social life. I thanked God.

O respected persons who have entered upon old age and who frequently recall death through its warnings!

Aynen öyle de; senin küçüklüğünden bu yaşına kadar, sevdiklerinden yüzde doksandokuzu sana dehşet veren kabristana göçmüşler.

Bu dünyada kalan bir iki dostun var, onlar da oraya gidecekler.

Dünyada vefatın firak değil, visâldir; o ahbablara kavuşmaktır.

Onlar, yâni o ervâh-ı bâkiye, eskimiş yuvalarını toprak altında bırakıp bir kısmı yıldızlarda, bir kısmı âlem-i berzah tabakatında geziyorlar diye ihtar edildi.

Evet bu hakikatı Kur'an ve îman o derece kat'î bir surette isbat etmiştir ki;

bütün bütün kalbsiz, ruhsuz olmazsa veyahud dalâlet kalbini boğmamış ise, görüyor gibi inanmak gerektir.

Çünkü bu dünyayı hadsiz envâ-ı lütuf ve ihsanıyla böyle tezyin edip mükrîmane ve şefikane Rubûbiyetini gösteren ve tohumlar gibi en ehemmiyetsiz cüz'î şeyleri dahi muhafaza eden bir **Sânî-i Kerim** ve Rahîm;

masnuatı içinde en mükemmel ve en câmi, en ehemmiyetli ve en çok sevdiği masnuu olan insanı, elbette ve bilbedahe sureten görüldüğü gibi böyle merhametsiz, akibetsiz idam etmez, mahvetmez, zayi etmez.

Belki bir çiftçinin toprağa serptiği tohumlar gibi, başka bir hayatta sünbül vermek için, Hâlık-ı Rahîm o sevgili masnuunu bir Rahmet kapısı olan toprak altına muvakkaten atar. (Haşiye)

{(Haşiye): Bu hakikat; iki kerre iki dört eder derecesinde sair Risalelerde, hususan Onuncu ve Yirmidokuzuncu Sözlerde isbat edilmiştir.}

İşte bu ihtar-ı Kur'anîyi aldıktan sonra, o kabristan, İstanbul'dan ziyade bana ünsiyetli oldu.

Halvet ve uzlet, bana sohbet ve muaşeretten daha ziyade hoş geldi. Ben de Boğaz tarafındaki Sariyer'de, bir halvethane kendime buldum.

Gavs-ı Azam (R.A.) Fütuh-ul Gayb'ıyla, bana bir üstad ve tabîb ve mürşid olduğu gibi,

İmam-ı Rabbanî de (R.A.) Mektubat'ıyla, bir enis, bir müşfik, bir hoca hükmüne geçti.

O vakit ihtiyarlığa girdiğimden ve medeniyetin ezvakından çekildiğimden ve hayat-ı içtimaiyeden sıyrıldığımın pek çok memnun oldum. Allah'a şükrettim.

İşte ey benim gibi ihtiyarlık içine giren ve ihtiyarlığın ihtarıyla vefatı çok tahattur eden zatlar!

In accordance with the light of the teachings of belief taught by the Qur'an, we should look favourably on old age, death, and illness, and even love them in one respect.

Since we have an infinitely precious bounty like belief, old age, and illness, and death are all agreeable.

If there are things that are disagreeable, they are sin, vice, innovations, and misguidance.

Eleventh Hope

After my return from captivity, I was living together with my nephew Abdurrahman* in a villa on the hill at Çamlıca in Istanbul.

**{Abdurrahman was the son of Bediuzzaman's elder brother, 'Abdullah. He was born in Nurs in 1903, and was Bediuzzaman's spiritual son, student, and assistant. He joined his uncle in Istanbul after the First World War, and published a short biography of him at that time. He died in Ankara in 1928, where he is buried. (Tr.)}*

From the point of view of worldly life, my situation could have been thought to be the most fortunate for people like us.

For I had been saved from being a prisoner-of-war and in the Darü'l-Hikmet we were being successful in propagating knowledge in an elevated way suitably to my profession, the learned profession.

The honour and esteem afforded me were far greater than my due. I was living in Çamlıca, the most beautiful place in Istanbul. Everything was perfect for me.

I was together with the late Abdurrahman, my nephew, who was extremely intelligent and self-sacrificing, and was both my student, and servant, and scribe, and spiritual son.

But then, knowing myself to be more fortunate than anyone else in the world, I looked in the mirror and I saw grey hairs in my hair and beard.

Suddenly, the spiritual awakening I had experienced in the mosque in Kosturma while in captivity recommenced.

I began to study the circumstances and causes to which I felt genuine attachment and which I supposed were the source of happiness in this world.

But whichever of them I studied, I saw that it was rotten; it was not worth the attachment; it was deceptive.

#305

Around that time, I suffered an unexpected and unimaginable act of disloyalty and unfaithfulness at the hands of a friend whom I had supposed to be most loyal.

I felt disgust at the world. I said to myself: "Have I been altogether deceived?"

Kur'anın verdiği ders-i îman nuruyla, ihtiyarlığı ve vefatı ve hastalığı hoş görmeliyiz, belki bir cihette sevmeliyiz.

Madem îman gibi hadsiz derecede kıymetdar bir nimet bizde vardır; ihtiyarlık da hoştur, hastalık da hoştur, vefat da hoştur.

Nâhoş birşey varsa; o da günahdır, sefahettir, bid'atlardır, dalâlettir.

Onbirinci Rica

Esaretten geldikten sonra, İstanbul'da Çamlıca tepesinde bir köşkte, merhum biraderzadem Abdurrahmân ile beraber oturuyorduk.

Bu hayatım, hayat-ı dünyeviye cihetinde bizim gibilere en mes'udane bir hayat sayılabilirdi.

Çünkü esaretten kurtulmuştum, Dâr-ül Hikmet'te meslek-i ilmiyeme münasib en âlî bir tarzda neşr-i ilme muvaffakiyet vardı.

Bana teveccüh eden haysiyet ve şeref, haddimden çok fazla idi. Mevkice İstanbul'un en güzel yeri olan Çamlıca'da oturuyordum. Hem her şeyim mükemmeldi.

Merhum biraderzadem Abdurrahmân gibi gâyet zeki, fedakâr, hem bir talebe, hem hizmetkâr, hem kâtib, hem evlâd-ı maneviyem beraberdi.

Dünyada herkesten ziyade kendimi mes'ud bilirken aynaya baktım; saçımda, sakalımda beyaz kılları gördüm.

Birden esarete, Kosturma'daki câmîdeki intibah-ı ruhî yine başladı.

Onun eseri olarak, kalben merbut olduğum ve medâr-ı saadet-i dünyeviye zannettiğim hâlâtı, esbabı tedkike başladım.

Hangisini tedkik ettimse, baktım ki; çürüktür, alâkaya değmiyor, aldatıyor.

O sıralarda en sadakatlı zannettiğim bir arkadaşımda, umulmadık bir sadakatsizlik ve hatıra gelmez bir vefasızlık gördüm.

Hayat-ı dünyeviyeden bir ürkmek geldi. Kalbime dedim: "Acaba ben bütün bütün aldanmış mıyım?"

I see that many people look with envy at our situation, which in reality should be pitied.

Are all these people crazy, or is it me that has gone crazy so that I see all these worldly people as such?"

Anyway, as a result of this severe awakening caused me by old age, first of all I saw the transitoriness of all the ephemeral things to which I was attached.

Then I looked at myself, and I saw myself to be utterly impotent.

So then my spirit declared, which desires immortality and was infatuated with ephemeral beings imagining them to be immortal:

"Since I am a transient being with regard to my body, what good can come of these ephemeral things?"

Since I am powerless, what can I await from these powerless things?

What I need is one who is Eternal and Enduring, one who is Pre- Eternal and All-Powerful, who will provide a remedy for my ills." And I began to search.

Then, before everything, I had recourse to the learning I had studied of old, I began to search for a consolation, a hope.

But unfortunately, up to that time I had filled my mind with the sciences of philosophy as well as the Islamic sciences,

and quite in error had imagined those philosophical sciences to be the source of progress and means of illumination.

However, those philosophical matters had greatly dirtied my spirit and been an obstacle to my spiritual development.

Suddenly, through Almighty God's mercy and munificence, the sacred wisdom of the All-Wise Qur'an came to my assistance.

As is explained in many parts of the Risale-i Nur, it washed away and cleansed the dirt of those philosophical matters.

For instance, the spiritual darknesses arising from science and philosophy plunged my spirit into the universe.

Whichever way I looked seeking a light, I could find not a gleam in those matters, I could not breathe.

And so it continued until the instruction in divine unity given by the phrase from the All-Wise Qur'an "There is no god but He" dispersed all those layers of darkness with its brilliant light, and I could breathe with ease.

Görüyorum ki; hakikat noktasında acınacak halimize, pek çok insanlar gıpta ile bakıyorlar.

Bütün bu insanlar divane mi olmuşlar, yoksa şimdi ben divane mi oluyorum ki, bu dünyaperest insanları divane görüyorum?"

Her ne ise... Ben, ihtiyarlığın verdiği şiddetli intibah cihetinde, en evvel alâkadar olduğum fânî şeylerin fâniliğini gördüm.

Kendime de baktım, nihayet-i aczde gördüm.

O vakit, beka isteyen ve beka tevehhümüyle fânilere mübtela olan ruhum bütün kuvvetiyle dedi ki:

"Madem cismen fâniyim, bu fânilerden bana ne hayır gelebilir?"

Madem ben âcizim, bu âcizlerden ne bekleyebilirim?

Benim derdime çare bulacak bir Bâki-i Sermedî, bir Kadîr-i Ezelî lâzım." diyerek taharriye başladım.

O vakit her şeyden evvel, eskiden beri tahsil ettiğim ilme müracaat edip, bir teselli, bir rica aramaya başladım.

Maatteessüf o vakte kadar ulûm-u felsefeyi, ulûm-u İslâmiye ile beraber havsalama doldurup

o ulûm-u felsefeyi pek yanlış olarak maden-i tekemmül ve medâr-ı tenevvür zannetmiştim.

Halbuki o felsefî mes'eleler ruhumu çok fazla kirletmiş ve terakkiyat-ı maneviyemde engel olmuştu.

Birden Cenab-ı Hakk'ın Rahmet ve keremiyle Kur'an-ı Hakîm'deki hikmet-i kudsiye imdada yetişti.

Çok Risalelerde beyan edildiği gibi; o felsefî mes'elelerin kirlerini yıkadı, temizlettirdi.

Ezcümle: Fünun-u hikmetten gelen zulûmat-ı ruhiye, ruhumu kâinata boğduruyordu.

Hangi cihete baktım, nur aradım; o mes'elelerde nur bulamadım, teneffüs edemedim.

Tâ Kur'an-ı Hakîm'den gelen ve "Lâ İlahe İlla Hu" cümlesiyle ders verilen tevhid, gâyet parlak bir nur olarak bütün o zulûmatı dağıttı; rahatla nefes aldım.

But relying on what they had learnt from the people of misguidance and philosophers, my soul and Satan attacked my reason and my heart.

All thanks be to God, the ensuing debate with my soul resulted in the victory of my heart.

Those exchanges have been described in part in many parts of the Risale-i Nur. So deeming them to be sufficient,

here I shall explain only one proof out of thousands in order to show one thousandth part of that victory of the heart.

#306

In this way it may also cleanse the spirits of certain elderly people which have been dirtied in their youth, and their hearts sickened and souls spoilt, by matters which though called Western philosophy or the sciences of civilization, are in part misguidance and in part trivia.

And through divine unity, they may be saved from evil of Satan and the soul. It is as follows:

My soul said in the name of science and philosophy:

“According to the nature of things, the beings in the universe intervene in other beings. Everything looks to a cause.

The fruit has to be sought from the tree and seed from the soil.

So what does it mean to seek the tiniest and least insignificant thing from God and to beseech Him for it?”

Through the light of the Qur'an, the meaning of divine unity then unfolded in the following way:

“Like the greatest thing, the tiniest and most particular proceeds directly from the power of the Creator of the whole universe and emerges from His treasury. It cannot occur in any other way.

As for causes, they are merely a veil. For in regard to art and creation, sometimes the creatures we suppose to be the smallest and least important are greater than the largest creatures.

Even if a fly is not of greater art than a chicken, it is not of lesser art.

In which case, no difference should be made between great and small. Either all should be divided between material causes, or all should be attributed at once to a single Being.

And just as the former is impossible, the latter is necessary and imperative.

For if beings are attributed to a single Being, that is to a Pre-Eternal All-Powerful One,

Fakat nefis ve şeytan, ehl-i dalâlet ve ehl-i felsefeden aldıkları derse istinad ederek, akıl ve kalbe hücum ettiler.

Bu hücumdaki münazarat-ı nefsiye lillahilhamd kalbin muzafferiyetiyle neticelendi.

Çok Risalelerde kısmen o münazaralar yazılmış. Onlara iktifa edip,

burada yalnız binde bir muzafferiyet-i kalbiyeyi göstermek için, binler bürhandan birtek bürhan beyan edeceğim.

Tâ ki, gençliğinde hikmet-i ecnebiye veya fûnun-u medeniye namı altındaki kısmen dalâlet, kısmen malayânîyat mes'eleleriyle ruhunu kirletmiş, kalbini hasta etmiş, nefsinin şımartmış bir kısım ihtiyarların ruhunda temizlik yapsın.

Tevhid hakkında şeytan ve nefsin şerrinden kurtulsun. Şöyle ki:

Ulûm-u felsefiyenin vekaleti namına nefsim dedi ki:

Bu kâinattaki eşyanın, tabîatıyla bu mevcudata müdahâleleri var. Her şey bir sebebe bakar.

Meyveyi ağaçtan, hububatı topraktan istemeli.

En cüz'î, en küçük bir şey'i de Allah'tan istemek ve Allah'a yalvarmak ne demektir?

O vakit nur-u Kur'an ile sırr-ı tevhid, şu gelecek surette inkişaf etti. Kalbim o mütefelsif nefsim dedi:

"En cüz'î ve en küçük şey; en büyük şey gibi, doğrudan doğruya bütün bu kâinat Hâlıkının kudretinden gelir ve hazinesinden çıkar. Başka surette olamaz.

Esbab ise bir perdedir. Çünkü en ehemmiyetsiz ve en küçük zannettiğimiz mahluklar, bazen san'at ve hilkat cihetinde en büyüğünden daha büyük olur.

Sinek tavuktan san'atça ileri geçmezse de, geri de kalmaz.

Öyle ise büyük küçük tefrik edilmeyecek. Ya bütünü esbab-ı maddiyeye taksim edilecek veyahud bütünü birden birtek zata verilecektir.

Birinci şık muhal olduğu gibi, bu şık vâcibdir, zarurîdir.

Çünkü bir tek zata, yâni bir Kadîr-i Ezeli'ye verilse;

since His knowledge, the existence of which is certain by reason of the order and wisdom in all beings, encompasses everything;

and since the measure of all things is determined in His knowledge;

and since observedly beings which are infinitely full of art continuously come into existence from nothing with infinite ease;

and since in accordance with innumerable powerful evidences that All-Knowing All-Powerful One is able to create anything whatever through the command of “‘Be!’ and it is” as simply as striking a match,

and as is explained in many parts of the Risale-i Nur and proved particularly in the Twentieth Letter and at the end of the Twenty-Third Flash,

He possesses unlimited power – since this is the case, the extraordinary ease and facility which we observe arises from that all-encompassing knowledge and vast power.

For example, if a special solution is applied to a book written in invisible ink,

That huge book suddenly demonstrates its existence visibly and makes itself read.

In just the same way, the particular form and appointed measure of everything is determined in the all-encompassing knowledge of the Pre-Eternal All-Powerful One.

Through the command of “‘Be!’ and it is” and with that limitless power of His and penetrating will,

like spreading the solution on the writing, the Absolutely All-Powerful One applies a manifestation of His power to the being which exists as knowledge and with utter ease and facility

gives it external existence; He displays and makes read the embroideries of His wisdom.

#307

If all things are not all together attributed to that Pre-Eternal All-Powerful One, the One Knowing of All Things,

then as well as having to gather together in a particular measure from most of the varieties of beings in the world the body of the tiniest thing like a fly,

the particles which work in that tiny fly’s body will have to know the mysteries of the fly’s creation and its perfect art in all its minutest details.

For as all the intelligent agree, natural causes and physical causes cannot create out of nothing.

In which case, if they do create, they will gather the being together.

madem bütün mevcudatın intizamat ve hikmetleriyle vücudu kat’î tahakkuk eden ilmi, her şeyi ihata ediyor..

ve madem ilminde herşeyin mikdarı taayyün ediyor..

ve madem bilmüşahede her vakit hiçten, nihayetsiz sühuletle, nihayetsiz san’atlı masnular vücuda geliyor..

ve madem o Kadîr-i Alîm’in bir kibrit çakar gibi emr-i **كُنْ فَيَكُونُ** ile hangi şey olursa olsun îcad edebildiğini,

hadsiz kuvvetli deliller ile, çok Risalelerde beyan ettiğimiz ve hususan Yirminci Mektub ve Yirmiüçüncü Lem’anın âhîrinde isbat edildiği gibi,

hadsiz bir kudreti var; elbette bilmüşahede görülen hârikulâde sühulet ve kolaylık, o ihata-i ilmiyeden ve azamet-i kudretten geliyor.

Meselâ nasılkı göze görülmeyen eczalı bir mürekkeple yazılan bir kitaba, o yazıyı göstermeye mahsus bir ecza sürülse;

o koca kitab, birden herbir göze vücudunu gösterip kendini okutturur.

Aynen öyle de; o Kadîr-i Ezeli’nin ilm-i muhitinde, herşeyin suret-i mahsusası bir mikdar-ı muayyen ile taayyün ediyor.

O Kadîr-i Mutlak emr-i **كُنْ فَيَكُونُ** ile, o hadsiz kudretiyle ve nafiz iradesiyle,

o yazıya sürülen ecza gibi, gâyet kolay ve sühuletle kudretin bir cilvesi olan kuvvetini o mahiyet-i ilmiyeye sürer,

o şeye vücud-u haricî verir; göze gösterir, nukuş-u hikmetini okutturur.

Eğer bütün eşya birden o Kadîr-i Ezeli’ye ve Alîm-i Külli Şey’e verilmezse;

o vakit sinek gibi en küçük bir şeyin vücudunu, dünyanın ekser nevilerinden hususî bir mizan ile toplamak lâzım gelmekle beraber,

o küçük sineğin vücudunda çalışan zerreler o sineğin sırr-ı hilkatini ve kemal-i san’atını bütün dekaikiyle bilmekle olabilir.

Çünkü esbab-ı tabîiye ile esbab-ı maddiye, bilbedahe ve umum ehl-i aklın ittifakıyla, hiçten îcad edemez.

Öyle ise, her halde onlar îcad etse, elbette toplayacak.

And since they will gather it together – whatever animate being it is, there are within it samples of most of the elements and most of the varieties of beings, for living creatures are quite simply like a seed or essence of the universe –

it will of course be necessary for them to gather together a seed from the whole tree and an animate being from the whole face of the earth sifting them through a fine sieve and measuring them with the most sensitive balance.

And since natural causes are ignorant and lifeless, and have no knowledge with which to determine a plan, index, model, or programme

according to which they can smelt and pour the particles which enter the immaterial mould of the being in question, so they do not disperse and spoil its order,

it is clear how far it is from possibility and reason to suppose that, without mould or measure, they can make the particles of the elements which flow like floods remain one on the other in the form of an orderly mass without dispersing, for everything has a single form and measure amid possibilities without calculation or count.

For sure, everyone who does not suffer from blindness in his heart will see it.

Yes, in consequence of this truth, according to the meaning of the verse, Those on whom you call besides God cannot create [even] a fly, if they all met together for the purpose,(22:73)

*{That is, “Should all the things you call upon and worship other than God were to gather together, they could not create so much as a fly.”}

if all material causes were to gather together and if they possessed will, they could not gather together the being of a single fly and its systems and organs with their particular balance.

And even if they could gather them together, they could not make them remain in the specified measure of the being.

And even if they could make them remain thus, they could not make those minute particles, which are constantly being renewed and coming into existence and working, work regularly and in order.

In which case, self-evidently, causes cannot claim ownership of things. That is to say, their True Owner is someone else.

Madem toplayacak, hangi zîhayat olursa olsun, ekser anasır ve enva'ından nûmuneler, içinde vardır.

Âdeta kâinatın bir hülâsası, bir çekirdeği hükmündedir.

Elbette o halde bir çekirdeği bütün bir ağaçtan, bir zîhayatı bütün rûy-i zeminden ince eleklerle eleyip ve en hassas bir mizan ile ölçüp toplattırmak lâzım geliyor.

Ve madem esbab-ı tabîiye cahildir, câmidir; bir ilmi yoktur ki bir plân, bir fihriste, bir model, bir program takdir etsin,

ona göre mânevî kalıba gelen zerratı eritip döksün; tâ dağılmasın, intizamını bozmasın.

Halbuki her şeyin şekli, heyeti hadsiz tarzlarda olabildiği için, hadsiz hadd ü hesaba gelmez eşkaller, mikdarlar içinde, bir tek şekil ve mikdarda sel gibi akan anasırın zerrelere dağılmayarak, muntazaman, mikdarsız, kalıpsız birbiri üstünde kitle halinde durdurmak ve zîhayata muntazam bir vücut vermek; ne derece imkândan, ihtimalden, akıldan uzak olduğu görünüyor.

Elbette kimin kalbinde körlük yoksa, görür.

Evet bu hakikata binaen

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ

bu âyet-i azîmenin sırrıyla (Haşiye)

*{(Haşiye): Yâni Allah'tan başka bütün çağırdığınız ve ibadet ettiğiniz şeyler toplansalar, bir sineği hakedemezler.}

bütün esbab-ı maddiye toplansa, onların ihtiyarları da olsa, bir tek sineğin vücudunu ve o vücudun cihazatını mizan-ı mahsusla toplayamazlar.

Toplasalar da, o vücudun mikdar-ı muayyenesinde durduramazlar.

Durdursalar da, daima tazelenmekte olan ve o vücuda gelip çalışan zerratı, muntazaman çalıştıramazlar.

Öyle ise; bilbedahe esbab, bu eşyaya sahip çıkamazlar. Demek sahib-i hakikleri başkadır.

Indeed, their True Owner is such that, according to the verse, **Your creation and your resurrection is as a single soul,**(32:28)

He raises to life all the living beings on the face of the earth as easily as He raises to life a single fly.

He creates the spring as easily as He creates a single flower.

For He has no need to gather things together. Since He is the owner of the command of **“Be!” and it is”;**

and since every spring He creates from nothing the innumerable attributes, states, and forms of the innumerable beings of spring together with the elements of their physical beings;

and since He determines the plan, model, index, and programme of everything in His knowledge;

and since all minute particles are in motion within the sphere of His knowledge and power;

He therefore creates everything with infinite ease as though striking a match.

And nothing at all confuses its motion so much as an iota.

And minute particles are like a regular, disciplined army in the same way that the planets are an obedient army.

Since they are in motion relying on that pre-eternal power and function in accordance with the principles of that pre-eternal knowledge,

those works come into existence in accordance with the power.

They therefore cannot be deemed insignificant by considering their unimportant individualities.

For through the strength of being connected to that power, a fly can kill off Nimrod, and an ant can destroy the Pharaoh’s palace,

and the minute seed of the pine bears on its shoulder the burden of the pine-tree as tall as a mountain.

We have proved this truth in numerous places in the Risale-i Nur:

Just as through his enlistment in the army and being connected to the king, an ordinary soldier can take another king prisoner, exceeding his own capacity a hundred thousand times;

so too, by being connected to pre-eternal power, all things can manifest miracles of art exceeding the capacity of natural causes hundreds of thousands of times.

Evet öyle bir sahib-i hakikîleri var ki;

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنْفَسٍ وَاحِدَةٍ âyetinin sırrıyla,

bütün zeminin yüzündeki zîhayatı, bir sineğin ihyası kadar kolay yapar.

Bir baharı, birtek çiçek kolaylığında îcad eder.

Çünkü toplamağa muhtaç değil. Emr-i **كُنْ فَيَكُونُ** mâlik olduğundan

ve her baharda hadsiz mevcudat-ı bahariyenin madde-i unsuriyesinden başka, hadsiz sıfât ve ahval ve eşkallerini hiçten îcad ettiğinden

ve ilminde herşeyin plânı, modeli, fihristesi ve proğramı taayyün ettiğinden

ve bütün zerrat onun ilim ve kudreti dairesinde hareket ettiklerinden,

kibrit çakar gibi herşeyi nihayet kolaylıkla îcad eder.

Ve hiçbir şey, zerre mikdar hareketini şaşırmaz.

Seyyarat muti' bir ordusu olduğu gibi, zerrat dahi muntazam bir ordusu hükmüne geçer.

Madem o kudret-i ezeliyeye istinaden hareket ediyorlar ve o ilm-i ezelinin düsturuyla çalışıyorlar;

işte o eserler, o kudrete göre vücuda gelir.

Yoksa o küçük, ehemmiyetsiz şahsiyetlerine bakmakla o eserler küçülmez.

O kudrete intisab kuvvetiyle bir sinek, bir Nemrud'u gebertir. Karınca, Firavun'un sarayını harab eder.

Zerre gibi küçük çam tohumu, dağ gibi koca bir çam ağacının yükünü omuzunda taşıyor.

Bu hakikatı çok Risalelerde isbat ettiğimiz gibi,

Nasıl ki bir nefer, askerlik vesikasıyla padişaha intisab noktasında yüzbin defa kendi kuvvetinden fazla, bir şahı esir etmek gibi eserlere mazhar olur.

Öyle de herşey, o kudret-i ezeliyeye intisabıyla, yüzbin defa esbab-ı tabîîyenin fevkinde mu'cizat-ı san'ata mazhar olabilir.

In Short: The fact that all things come into existence with both infinite art and infinite ease shows that they are the works of a Pre-Eternal All-Powerful One possessing all-encompassing knowledge.

Otherwise, let alone coming into existence with a hundred thousand difficulties, leaving the bounds of possibility and entering those of impossibility, nothing could even come into existence, indeed, their coming into existence would be impossible and precluded.

Thus, through this most subtle, powerful, profound, and clear proof, my soul, which had been a temporary student of Satan and the spokesman for the people of misguidance and the philosophers, was silenced, and, all praise be to God, came to believe completely.

#309

It said: Yes, what I need is a Creator and Sustainer who possesses the power to know the least thoughts of my heart and my most secret wishes;

and as He will answer the most hidden needs of my spirit, so he will transform the mighty earth into the hereafter in order to give me eternal happiness, and remove this world and put the hereafter in its place;

and create the heavens as He creates a fly; and as He fastens the sun as an eye in the face of the sky, so he can situate a particle in the pupil of my eye.

For one who cannot create a fly cannot intervene in the thoughts of my heart and cannot hear the pleas of my spirit. One who cannot create the heavens, cannot give me eternal happiness.

In which case, my Sustainer is He who both purifies my heart's thoughts, and like He fills and empties the skies with clouds in an hour,

so he will transform this world into the hereafter, make Paradise, and open its doors to me, bidding me to enter.

My elderly brothers who as a result of misfortune, like my soul, have spent part of their lives on lightless Western materialist philosophy and science!

Understand from the sacred decree of "There is no god but He" perpetually uttered by the tongue of the Qur'an, just how powerful, true, unshakeable, undamageable, unchanging, and sacred a pillar of belief it is,

and how it disperses all spiritual darkness and cures all spiritual wounds!

I included this long story among the doors of hope of my old age as though involuntarily.

I did not want to include it, indeed, I held back from doing so because I thought it would be tedious. But I have to say that I felt compelled to write it. Anyway, to return to the main topic:

Elhasıl; herşeyin nihayet derecede hem san'atlı, hem sühuletli vücudu gösteriyor ki, muhit bir ilim sahibi olan bir Kadîr-i Ezelî'nin eseridir.

Yoksa yüzbin muhal içinde, değil vücuda gelmek, belki imkân dairesinden çıkıp, imtina' dairesine girecek ve mümkün suretinden çıkıp, mümteni' mahiyetine girecek ve hiçbir şey vücuda gelmeyecek, belki de vücuda gelmesi muhal olacaktır.

İşte bu gâyet ince ve gâyet kuvvetli ve gâyet derin ve gâyet zâhir bir bürhan ile şeytanın muvakkat bir şakirdi ve ehl-i dalâletin ve ehl-i felsefenin bir vekili olan nefsim sustu. Ve lillahlilhamd, tam imânâ geldi.

Ve dedi ki: Evet bana öyle bir Hâlık ve Rab lâzım ki, en küçük hatırat-ı kalbimi ve en hafî niyazımı bilecek

ve en gizli ihtiyac-ı ruhumu yerine getirdiği gibi, bana saadet-i ebediyeyi vermek için, koca dünyayı âhirete tebdil edecek ve bu dünyayı kaldırıp âhireti yerine kuracak,

hem sineği halkettiği gibi semavatı da îcad edecek, hem Güneş'i semanın yüzüne bir göz olarak çaktığı gibi bir zerreyi de gözbebeğimde yerleştirecek bir kudrete mâlik olsun.

Yoksa sineği halkedemeyen, hatırat-ı kalbime müdahâle edemez, niyaz-ı ruhumu işitemez.. semavatı halketmeyen, saadet-i ebediyeyi bana veremez.

Öyle ise benim Rabbim odur ki; hem hatırat-ı kalbimi ıslah eder, hem cevî-i havayı bulutlarla bir saatte doldurup boşalttığı gibi,

dünyayı âhirete tebdil edip, Cennet'i yapıp, kapısını bana açar; "Haydi gir" der.

İşte ey nefsim gibi bedbahtlık neticesinde bir kısım ömrünü nirsuz felsefî ve ecnebi fûnuna sarfeden ihtiyar kardeşlerim!

Kur'anın lisanındaki mütemadiyen "Lâ İlahe İllâ Hu" ferman-ı kudsîsinden ne kadar kuvvetli ve ne kadar hakikatlı ve hiçbir cihette sarsılmaz ve zedelenmez ve tegayyür etmez kudsî bir rûkn-ü îmanîyi anlayınız ki,

nasıl bütün mânevî zulûmatı dağıtır ve mânevî yaraları tedavi eder.

Bu uzun macerayı, ihtiyarlığımın rica kapıları içinde derci, âdeta ihtiyarımınla olmadı.

İstemiyordum, belki usandıracak diye çekiniyordum. Fakat, bana yazdırıldı diyebilirim. (Her ne ise, sadede dönüyorum.)

In consequence of grey hairs appearing in my hair and beard and of a loyal friend's unfaithfulness, I felt a disgust at the pleasures of Istanbul's worldly life which was so glittering and superficially agreeable and gilded.

My soul searched for spiritual pleasures in place of the pleasures with which it was obsessed.

It wanted a light, a solace, in this old age which in the view of the heedless is cold, burdensome, and disagreeable.

And all praise be to God and a hundred thousand thanks,

just as I found true, lasting, and sweet pleasures of belief in "There is no god but He" and in the light of divine unity in place of all those false, disagreeable, fleeting worldly pleasures,

so through the light of divine unity, I saw old age which in the view of the heedless is cold and burdensome to be most light, and warm, and luminous.

O you elderly men and women! Since you have belief and since you pray and offer supplications which illuminate and increase belief,

you can regard your old age as eternal youth. For through it you can gain eternal youth.

The old age which in truth is cold, burdensome, ugly, dark, and full of pain is the old age of the people of misguidance, indeed, their youth as well.

It is they who should weep with sighs and regrets.

While you, respected believing elderly people, should joyfully offer thanks saying: "All praise and thanks be to God for every situation!"

Twelfth Hope

One time, I was being held in the district of Barla in the province of Isparta in a distressing captivity called exile, in a truly wretched state suffering both illness, and old age, and absence from home, and in a village alone with no one, barred from all company and communication.

Then, in His perfect mercy, Almighty God bestowed a light on me concerning the subtle points and mysteries of the All-Wise Qur'an which was a source of consolation for me.

With it, I tried to forget my pitiful, sad state.

I was able to forget my native land, my friends and relations, but alas, there was one person I could not forget and that was Abdurrahman, who was both my nephew, and my spiritual son, and my most devoted student, and my bravest friend.

Saç ve sakalımdaki beyaz kılların ve bir vefadarın sadakatsızlığı neticesinde o şaşaalı ve zâhiren tatlı ve süslü İstanbul'un hayat-ı dünyeviyesinin ezvakından bana bir nefret geldi.

Nefs, meftun olduğu ezvakın yerinde mânevî ezvak aradı.

Bu ehl-i gafletin nazarında soğuk ve ağır ve nâhoş görünen ihtiyarlıkta, bir teselli, bir nur istedi.

Felillahilhamd Cenab-ı Hakk'a yüzbin şükür olsun,

bütün o hakikatsız, tatsız, akibetsiz ezvak-ı dünyeviye yerine; hakikî, daimî ve tatlı ezvak-ı îmaniyeyi "Lâ İlahe İllâ Hu"da ve nur-u tevhidde bulduğum gibi..

ehl-i gafletin nazarında soğuk ve sakil görünen ihtiyarlığı, o nur-u tevhid ile çok hafif ve hararetli ve nurlu gördüm.

Ey ihtiyar ve ihtiyareler! Madem sizlerde îman var ve madem îmanı ışıklandıran ve inkişaf ettiren namaz ve niyaz var;

ihtiyarlığınıza ebedî bir gençlik nazarıyla bakabilirsiniz. Çünkü onunla ebedî bir gençlik kazanabilirsiniz.

Hakikî soğuk ve sakil ve çirkin ve zulmetli ve elemli olan ihtiyarlık ise; ehl-i dalâletin ihtiyarlıklarıdır, belki de onların gençlikleridir.

Onlar ağlamalı, onlar "vâ-esefâ vâ-hasretâ" demeli.

Sizler, ey muhterem îmanlı ihtiyarlar! "Elhamdülillahi alâküllihal" deyip mesrurane şükretmelisiniz.

Onikinci Rica

Bir zaman Isparta vilayetinin Barla nahiyesinde nefy namı altında, işkenceli bir esaretle yalnız ve kimsesiz bir köyde ihtilattan ve muhabereden men'edilmiş bir vaziyette hem hastalık, hem ihtiyarlık, hem de gurbet içinde gâyet perişan bir halde iken;

Cenab-ı Hak kemal-i merhametinden, Kur'an-ı Hakîm'in nüktelerine, sırlarına dair benim için medâr-ı teselli bir nur ihsan etmişti. Onunla o acı, elîm, hazîn vaziyetimi unutmaya çalışıyordum.

Vatanımı, ahabbımı, akaribimi unutabiliyordum. Fakat vâ-hasretâ birisini unutamıyordum. O da hem biraderzadem, hem mânevî evlâdım, hem en fedakâr talebem, hem en cesur bir arkadaşım olan merhum Abdurrahmân idi.

He had parted from me six or seven years previously. Neither he knew where I was so that he could hasten to help and console me, nor did I know his situation so that I could correspond with him and we could confide in each other.

Now in my old age, I was in need of someone loyal and self-sacrificing like him. Then out of the blue someone gave me a letter.

I opened it and saw it was from Abdurrahman, written in a way which showed his true self.

A part of it that clearly shows three instances of wonder-working has been included among the pieces of the Twenty-Seventh Letter.

It made me weep, and it still makes me weep. The late Abdurrahman wrote in the letter seriously and sincerely that

he was disgusted with the pleasures of the world and that his greatest desire was to reach me and look to my needs in my old age just as I had looked to his when he was young.

He also wanted to help me with his capable pen in spreading the mysteries of the Qur'an, my true duty in this world.

He even wrote in his letter: "Send me twenty or thirty treatises and I'll write out twenty or thirty copies of each and get others to write them."

His letter made me feel very hopeful in respect of the world.

With the thought that I had found a bold student who was so intelligent as to be a genius and would assist me more loyally and with greater attachment than a true son,

I forgot my torturous captivity, loneliness, exile, and old age.

He had obtained a copy of the Tenth Word about belief in the hereafter before writing the letter.

It was as if it had been a remedy for him curing all the spiritual wounds he had received during those six or seven years.

He then wrote the letter to me as if he was awaiting his death with a truly strong and shining belief.

#310

Then one or two months later while thinking of once again passing a happy worldly life together with Abdurrahman, alas, I received news of his death.

I was so shaken that five years later I am still under its effect.

It afflicted me with a grief, sorrow, and sense of separation far exceeding the torturous captivity, aloneness, exile, old age, and illness I was then suffering.

Altı yedi sene evvel benden ayrılmıştı. Ne o benim yerimi biliyor ki yardıma koşsun, teselli versin ve ne de ben onun vaziyetini biliyordum ki, onunla muhabere edeyim, dertleşeyim.

Benim bu ihtiyarlık vaziyeti zamanımda; öyle fedakâr, sadık birisi bana lâzımdı. Sonra birden birisi bana bir mektub verdi.

Mektubu açtım gördüm ki: Abdurrahmân'ın mahiyetini tam gösterir bir tarzda bir mektub ki,

o mektubun bir kısmı Yirmiyedinci Mektub'un fıkraları içinde, üç zâhir kerameti gösterir bir tarzda dercedilmiştir.

O mektub beni çok ağlattırmış ve el'an da ağlattırıyor. Merhum Abdurrahmân o mektubla pek ciddî ve samimî bir surette;

dünyanın ezvakından nefret ettiğini ve en büyük maksadı bana yetişip küçüklüğünde benim ona baktığım gibi, o da ihtiyarlığımda bana hizmet etmekte.

Hem dünyada benim hakikî vazifem olan neşr-i esrar-ı Kur'aniyede, muktedir kalemikle bana yardım etmekte.

Hatta mektubunda yazıyordu: "Yirmi otuz Risaleyi bana gönder, herbirisinden yirmi otuz nüsha yazıp ve yazdıracağım." diyordu.

O mektub, bana dünyaya karşı kuvvetli bir ümid verdi.

Deha derecesinde zekâyâ mâlik ve hakikî evlâdın çok fevkinde bir sadakat ve irtibatla bana hizmet edecek böyle cesur bir talebemi buldum diye;

o işkenceli esareti, o kimsesizliği, o gurbeti, o ihtiyarlığı unuttum.

O mektubdan evvel îman-ı bil'âhirete dair tab'ettirdiğim Onuncu Söz'ün bir nüshası eline geçmişti.

Güya o Risale ona bir tiryak idi ki; altı yedi sene zarfında aldığı bütün mânevî yaralarını tedavi etti.

Gâyet kuvvetli ve parlak bir îman ile ecelini bekliyor gibi bana o mektubu yazmış.

Bir iki ay sonra Abdurrahmân vasıtasıyla yine mes'udane bir hayat-ı dünyeviye geçirmek tasavvurunda iken "vâ-hasretâ" birden onun vefat haberini aldım.

Bu haber o derece beni sarstı ki, beş senedir daha o tesir altındayım.

O vakit bulunduğum işkenceli esaret ve yalnızlık ve gurbet ve ihtiyarlık ve hastalığım; on derece onların fevkinde bana bir firkat, bir rikkat, bir hüzün verdi.

Half of my private world had died with the death of my mother, and now with Abdurrahman's death, the other half died. My ties with the world were now completely cut.

For if he had lived, he could have been both a powerful help in my duties which looked to the hereafter, and a worthy successor to fill my place completely after me, and a most self-sacrificing friend and consolation.

He would have been my cleverest student and companion, and a most trustworthy protector and owner of the Risale-i Nur.

Yes, in regard to humanity, such losses are extremely distressing and painful for people like me. It's true outwardly I was trying to endure it, but a fierce storm was raging in my spirit.

If from time to time solace proceeding from the Qur'an's light had not consoled me, I would not have been able to endure it.

At the time I used to wander alone in the mountains and valleys of Barla.

Sitting in lonely places amid my sorrows, pictures of the happy life I had spent in former times with my loyal students like Abdurrahman passed through my imagination like the cinema;

since due to old age and exile I was swiftly affected, they broke my resistance.

Suddenly the sacred meaning of the verse, "Everything shall perish save His countenance; His is the command, and to Him shall you return" (28:88) was unfolded to me.

It caused me to declare: "O Eternal One, You alone are Eternal! O Eternal One, You alone are Eternal!", and truly consoled me.

Then, inspired by this verse's meaning as is described in the treatise, The Highway of the Practices of the Prophet (UWPB), I saw myself while in that lonely valley and sad state, at the head of three vast corpses:

One was the sight of myself as a gravestone on the grave of the fifty-five dead Said's of my fifty-five years who had been buried in the course of my life.

The second corpse was the vast corpse of all my fellow-men who had died since the time of Adam (UWP) and had been buried in the grave of the past.

I saw myself as a miniscule ant-like living creature at the head of that corpse, wandering over the face of this century, which was like its gravestone.

The third corpse was the greater world which, like human beings and the travelling worlds which every year die, would also – in accordance with the above verse – die; this was embodied before my imagination.

Benim merhume validemin vefatıyla hususî dünyamın yarısı, onun vefatıyla vefat etmiş diyordum. Abdurrahmân'ın vefatıyla da, bâki kalan öteki yarı dünyam da vefat etti gördüm. Dünyadan bütün bütün alâkam kesildi.

Çünkü o dünyada kalsaydı; hem dünyadaki vazife-i uhreviyemin kuvvetli bir medârı ve benden sonra tam yerime geçecek bir hayr-ül hâlef ve hem de bu dünyada en fedakâr bir medâr-ı teselli, bir arkadaşım olabilirdi..

ve en zeki bir talebem, bir muhatab ve Risale-i Nur eczalarının en emin bir sahibi ve muhafızı olurdu.

Evet insaniyet itibariyle böyle bir zayıat, benim gibi insanlara çok hırkatlıdır, yandırıyor. Gerçi zâhiren tahammüle çalışıyordum, fakat ruhumda şiddetli fırtına vardı.

Eğer arasına Kur'anın nurundan gelen teselli teskin etmeseydi, benim için dayanmak mümkün olamayacaktı.

O zaman Barla derelerine, dağlarına yalnız gidip geziyordum.

Hâlî yerlerde oturup o teessürat-ı hazîne içinde, eski zamanda Abdurrahmân gibi sadık talebelerimle geçirdiğim mes'udane hayat levhaları sinema gibi hayalimden geçtikçe,

ihhtiyarlık ve gurbetin verdiği sür'at-i teessür mukavemetimi kırıyordu.

Birden **كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ** âyet-i kudsiyenin sırrı inkişaf etti.

Bana "Ya Bâki Ente-l Bâki! Ya Bâki Ente-l Bâki!" dedirtti ve onunla hakikî teselli verdi.

Evet ben o hâlî derede, o hazîn hâlette, bu âyet-i kudsiyenin sırrıyla, Mirkat-üs Sünne Risalesinde işaret edildiği gibi, kendimi üç büyük cenaze başında gördüm:

Biri: Ellibeş yaşıma kadar, ellibeş ölmüş ve hayat-ı ömrümde defnedilmiş Said'lerin kabri üstünde, bir mezar taşı olarak kendimi gördüm.

İkinci cenaze: Zaman-ı Âdem'den (A.S.) beri, benim hemcinsim ve nev'im vefat edip mazi kabrinde defnedilmiş olan

o büyük cenazenin başında mezar taşı hükmünde olan bu asrın yüzünde gezer, karınca gibi küçük bir zîhayat suretinde kendimi gördüm.

Üçüncü cenaze ise; insanlar gibi her sene dünya yüzünde seyyar bir dünyanın vefatıyla büyük dünya da bu âyetin sırrıyla vefat edeceği, hayalimin önünde tecessüm etti.

Then the verse, **But if they turn away, say:**

“God suffices me, there is no god but He; in Him do I place my trust—He the Sustainer of the Throne [of Glory] Supreme!” (9:129)

illuminated with its true solace and inextinguishable light that awesome vision arising from my grief at Abdurrahman’s death; it came to my assistance with its allusive meaning, which states:

since Almighty God exists, He takes the place of everything. Since He is Eternal, He is surely sufficient. A single manifestation of His grace takes the place of the whole world.

One manifestation of His light infuses with life the three vast corpses mentioned above, showing that they are not corpses but having completed their duties, have departed for other worlds.

This mystery has been explained in **the Third Flash**, so that sufficing with the above, here I only say that

the two repetitions of the phrase: *“O Eternal One, You alone are Eternal! O Eternal One, You alone are Eternal!”*, which illustrates the meaning of **“Everything shall perish save His countenance [to the end of the verse]”**, (28:88) saved me from that distressing, sad state. It was like this:

The first time I uttered “O Eternal One, You alone are Eternal!”, it began to cure me like a surgical operation on the endless spiritual wounds arising from the passing of the world and of the friends in this world to whom I was attached, and from the ties binding me being broken.

The second time, the phrase “O Eternal One, You alone are Eternal!” was both a salve and an antidote for all those innumerable wounds.

That is to say: “You are eternal. If the rest depart, let them; You are enough for me.

Since You abide for ever, a single manifestation of Your mercy is sufficient in place of all transient things.

Since You exist, everything exists for the person who knows of the connection with Your existence established through belief and Islam acts in accordance with that relation.

Transience and decline, death and non-existence are a veil, a renewal; like travelling through different domains.”

Thinking this, my painful, sad, grievous, dark, awesome, separation-stained state of mind was transformed into a happy, joyful, pleasurable, luminous, lovable, familiar state.

My tongue and heart, indeed all the particles of my being through the tongue of disposition, exclaimed: “All praise be to God!”

İşte Abdurrahmân'ın vefatının hüznünden gelen bu dehşetli mânâyı bütün bütün aydınlattırarak ve hakikî teselli ve sönmez nur verecek bu âyet-i kerime, mânâ-yı işârisiyle imdada yetişti.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

Evet bu âyet bildirdi ki:

Madem Cenab-ı Hak var, o herşeye bedeldir. Madem o bâkidir, elbette o kâfidir. Birtek cilde-i inayeti, bütün dünya yerini tutar.

Ve bir cilde-i nuru, mezkûr üç büyük cenazeye mânevî hayat verir. Cenazeler olmadığını, belki vazifelerini bitirmiş başka âlemlere gitmiş olduklarını gösteriyor.

Üçüncü Lem'ada bu sırrın izahı geçtiğinden ona iktifaen burada yalnız derim ki:

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ilâ âhir... âyetinin mealini

gösteren iki defa *"Ya Bâki Ente-l Bâki! Ya Bâki Ente-l Bâki!"* beni, gâyet elîm o hazîn hâletten kurtardı. Şöyle ki:

Birinci defa "Ya Bâki Ente-l Bâki" dedim, dünya ve dünyadaki Abdurrahmân gibi hadsiz alâkadar olduğum ahbabların zevalinden ve rabitalarım kopmasından neş'et eden hadsiz mânevî yaralar içinde bir ameliyat-ı cerrahiye nev'inde bir tedavi başladı.

İkinci defa "Ya Bâki Ente-l Bâki" cümlesi; bütün o hadsiz, mânevî yaralara hem merhem, hem tiryak oldu.

Yâni: “Sen bâkisin; giden gitsin, sen yetersin.

Madem sen bâkisin, zeval bulan herşeye bedel bir cilde-i Rahmetin kâfidir.

Madem sen varsın, senin varlığına îman ile intisabını bilen ve sırr-ı İslâmiyetle o intisaba göre hareket eden insana her şey var.

Fena ve zeval, mevt ve adem bir perdedir, bir tazelenmektir; ayrı ayrı menzillerde gezmek hükmündedir”

diye düşünüp, tamamıyla o hirkatli, fırkatli, hazîn, elîm, karanlıklı, dehşetli hâlet-i ruhaniye; sürurlu, neş'eli, lezzetli, nurlu, sevimli, ünsiyetli bir hâlete inkılab etti.

Lisanım ve kalbim, belki lisan-ı hal ile bütün zerrat-ı vücudum "Elhamdülillah" dediler.

One thousandth of that manifestation of mercy is this: I returned to Barla from that sorrowful valley and melancholy state of mind,

where I saw that a young man called Kuleönlü Mustafa had come to ask me some questions about the five daily prayers and ablutions.

#312

Although I did not accept visitors at that hour, my spirit perceived as though with foresight his sincerity of spirit and the future valuable services he would perform for the Risale-i Nur,(1) and I did not turn him away, I accepted him.(2)

{(1)- With his fine pen, Mustafa's younger brother, Küçük Ali, wrote out more than seven hundred copies of parts of the Risale-i Nur and himself became an Abdurrahman. He also trained many other Abdurrahman's.

(2)- He truly showed that he was not only worthy of being accepted, but also worthy of the future.*

* An event confirming that Ustad's prediction that Mustafa, the first student of the Risale-i Nur, was worthy of the future:

The day preceding the eve of 'Eid al-Adha, the Feast of Sacrifices, Ustad intended to go out to take some air. When he sent me to fetch the horse, I said to him:

"Don't you go down. I'll lock the door from the back, and go out from the wood-store."

Ustad said: "No. You go out of the door." And he went down. After I had gone out, he bolted the door after me.

I went out and he returned upstairs. He then slept. A while later Kuleönlü Mustafa arrived together with Haji Osman.

Ustad was not accepting anyone, and he was not going to accept anyone. He would never have taken in two people together, especially at that hour, and would have turned them away.

Nevertheless, when our brother Kuleönlü Mustafa, whom we are talking about here, came with Haji Osman, it was as though the door said to him through the tongue of disposition:

"Ustad will not accept you, but I'll open for you." And although it was bolted from the inside, the door opened of its own accord for Mustafa.

That is to say, just as the future verified what Ustad had said about him: "Mustafa is worthy of the future," so did the door testify to it.

Signed: Hüsrev

İşte o cilve-i Rahmetin binden bir cüz'ü şudur ki: Ben o hüzüngâhım olan dereden ve o hüzn-engiz hâletten Barla'ya döndüm.

Baktım ki, Kuleönlü Mustafa namında bir genç, benden ilm-i hâle ait abdest ve namaza dair birkaç mes'eleyi sormak için gelmiş.

O vakit misafirleri kabul etmediğim halde, onun ruhundaki ihlâs ve ileride Risale-i Nur'a edeceği kıymetdar hizmeti, (Haşiye-1) güya hiss-i kablelvuku ile ruhum o gencin ruhunda okudu. Onu geriye çevirmedi, kabul ettim. (Haşiye-2)

{(Haşiye-1): İşte o Mustafa'nın küçük kardeşi olan Küçük Ali kendi güzel, sıhhatlı kalemıyla yedi yüzden ziyade Nur Risalelerini yazmakla tamamıyla bilfiil bir Abdurrahmân olduğu gibi, müteaddid Abdurrahmân'ları da yetiştirdi.

(Haşiye-2): Elhak, o yalnız kabule değil, belki istikbale lâayık (Haşiye) olduğunu gösterdi.

(Haşiye): Risale-i Nur'un birinci şakirdi Mustafa'nın istikbale liyakatına dair Üstadımın hükmünü tasdik eden bir hâdise:

Kurban arefesinden bir gün evvel Üstadım gezmeye gidecekti. At getirmek üzere beni gönderdiği zaman, Üstadıma dedim:

"Sen aşağıya inme, ben kapıyı arkasından örtüp odunluktan çıkacağım."

Üstadım: "Hayır" dedi; "Sen kapıdan çık" diyerek aşağıya indi. Ben kapıdan çıktıktan sonra kapıyı arkasından sürgüledi.

Ben gittim, kendisi de yukarıya çıktı. Sonra yatmış... Bir müddet sonra Kuleönlü Mustafa, Hacı Osman'la beraber gelmişler.

Üstadım hiç kimseyi kabul etmiyordu ve etmeyecekti. Hususan o vakit iki adamı beraber hiç yanına almaz geri çevirirdi.

Halbuki bu makamda bahsedilen kardeşimiz Kuleönlü Mustafa, Hacı Osman'la gelince, kapı güya lisan-ı hal ile ona demiş ki:

"Üstadın seni kabul etmeyecek fakat ben sana açılacağım" diyerek arkasından sürgülenmiş kapı kendi kendine Mustafa'ya açılmış.

Demek Üstadımın onun hakkında "Mustafa istikbale lâayıktır" diye söylediği sözü istikbal gösterdiği gibi, kapı da buna şahid olmuştur. *Hüsrev*

Yes, what Hüsrev has written is correct and I confirm it.
The door both greeted this blessed
Mustafa in my place, and accepted him.
Said Nursî

It later became clear that Almighty God sent Mustafa to me as a sample in place of Abdurrahman, who as a worthy successor would carry out completely the duty of a true heir in the work of the Risale-i Nur, as though saying:

“I took one Abdurrahman from you, but I shall give you thirty like the Mustafa you see in return, who will be both students, and nephews, and spiritual sons, and brothers, and self-sacrificing comrades in this duty for religion.”

Yes, praise be to God, He gave me thirty Abdurrahman’s. So I told myself: “O weeping heart! Since you have seen this sample and through him He has healed the most serious of your spiritual wounds, be assured that He will heal all the rest of them.”

My elderly brothers and sisters who like me have lost at the time of their old age a child or relative they love dearly, and who have to bear the searing sorrows of separation together with the burdens of old age!

You have understood from my situation that although it was much harsher than yours, it was cured and healed by a verse of the Qur’an. This being so, there are remedies in that sacred pharmacy to heal all your difficulties.

If you have recourse to it through belief and make use of those remedies through worship, the heavy burdens of your old age and your sorrows will be alleviated considerably.

#313

The reason for writing this long piece was to seek more prayers for Abdurrahman, not to weary you.

Also, my purpose in showing my worst wound in an extremely grievous and unpleasant way which may upset you unduly and put you off,

is to demonstrate what a wondrous remedy and brilliant light is the sacred antidote of the All-Wise Qur’an.

Thirteenth Hope*

{It is a subtle ‘coincidence’ that the incident of the medrese which this Thirteenth Hope describes occurred thirteen years ago. (1921 – Tr.) [*Medrese: school where religious sciences were taught.]}

In this Hope I shall describe an important scene from my life; it is bound to be somewhat lengthy, so I hope you will not become bored or be offended.

Evet Hüsrev’in yazdığı doğrudur, tasdik ediyorum. Kapı bu mübarek Mustafa’yı benim bedelime hem istikbal etti, hem de kabul etti.
Said Nursî

Sonra tebeyyün etti ki, Risale-i Nur hizmetinde ve benden sonra hayr-ül hâlef olarak, bir vâris-i hakikî vazifesini tam yerine getirecek olan Abdurrahmân yerine, Cenab-ı Hak Mustafa’yı nümune olarak bana göndermiş ki;

“Senden bir Abdurrahmân aldım, mukabilinde bu gördüğün Mustafa gibi otuz Abdurrahmân o vazife-i diniyede sana hem talebe, hem biraderzade, hem evlâd-ı mânevî, hem kardeş, hem fedakâr arkadaş vereceğim.”

Evet lillahilhamd otuz Abdurrahmân’ı verdi. O vakit dedim: Ey ağlayan kalbim! Madem bu nümuneyi gördün ve onunla o mânevî yaraların en mühimini tedavi etti; sair bütün seni müteessir eden yaraları da tedavi edeceğine kanaatin gelmelidir.

İşte ey benim gibi ihtiyarlık zamanında gâyet sevdiği evlâdını veya akrabasını kaybeden ve beline yüklenmiş ihtiyarlığın ağır yüküyle beraber firaktan gelen ağır gamları da başına yüklenen ihtiyar kardeşler ve ihtiyare hemşireler!

Benim vaziyetimi anladınız ki sizinkinden çok şiddetli iken, madem böyle bir âyet-i kerime tedavi etti, şifa verdi; elbette Kur’an-ı Hakîm’in eczahane-i kudsiyesinde, umum dertlerinize şifa verecek ilâçları vardır.

Eğer îman ile ona müracaat edip ve ibadetle o ilâçları istimal etseniz, belinizde ve başınızdaki o ihtiyarlığın ve gamların ağır yükleri gâyet hafifleşecektir.

Bu mebhasın uzun yazılmasının sırrı ise, merhum Abdurrahmân’a ziyade dua-yı rahmet ettirmek düşüncesidir. Sizi usandırmazın.

Hem sizi belki ziyade müteallim edecek en acıklı ve nefret verip ürkütecek en dehşetli yaramı, gâyet nâhoş, elîm bir surette size göstermekten maksadım:

Kur’an-ı Hakîm’in kudsî tiryakı ne derece hârikulâde bir ilâç ve parlak bir nur olduğunu göstermektir.

Onüçüncü Rica*

{(Haşiye): Lâtif bir tevâfuktur ki, bu Onüçüncü Rica’nın bahsettiği medrese hâdisesi onüç sene evvel oldu.}

Bu rîcada sergüzeşt-i hayatımın mühim bir levhasından bahsedeceğimden, herhalde bir derece uzun olacak. Usanmamanızı ve gücenmemenizi arzu ediyorum.

After being saved from captivity in Russia during the Great War, my serving religion in the Darü'l-Hikmet kept me in Istanbul for two or three years.

Then through the guidance of the All-Wise Qur'an and spiritual influence of Ghawth al-A'zam and the awakening of old age,

I felt a weariness at the civilized life of Istanbul and a disgust at its glittering social life.

A feeling of longing for my native land drove me there, I went to Van with the thought that since I am bound to die, I'll die in my own country.

First of all, I went to visit my medrese in Van, the Horhor. The Armenians had razed it during the Russian occupation, like the rest of the buildings. It was right under and adjacent to

Van's famous citadel, which is a great monolith like a mountain.

...

My true friends, brothers, and close students of the medrese were embodied before my eyes.

Some of those devoted friends had become actual martyrs, while others had died due to that calamity and had in effect become martyrs.

I could not restrain myself from weeping. I climbed to the top of the citadel which overlooking the medrese, towers above it to the height of two minarets, and I sat down.

I went back in my imagination seven or eight years. Having a powerful imagination, I wandered all around that time in my mind.

There was no one around to distract me and draw me back.

For I was alone. As my view of those seven or eight years expanded, I saw enough to fill a century.

I saw that the town at the foot of the citadel had been completely burnt and destroyed.

It was as though two hundred years had passed from when I had seen it previously to them, it seemed so infinitely sad.

Most of the houses' inhabitants had been my friends and acquaintances.

#314

The majority of them had died in the migrations, may God have mercy on them, or had gone to a wretched exile.

Harb-i Umumî'de, Rus'un esaretinden kurtulduktan sonra, İstanbul'da iki üç sene Dar-ül Hikmet'te hizmet-i diniye beni orada durdurdu.

Sonra Kur'an-ı Hakîm'in irşadıyla ve Gavs-ı Azam'ın himmetiyle ve ihtiyarlığın intibahıyla

İstanbul'daki hayat-ı medeniyeden usanç ve şaşaalı hayat-ı içtimaiyeden bir nefret geldi.

Dâüssıla tabîr edilen iştîyak-ı vatan hissi beni vatanıma sevketti. Madem öleceğim, vatanımda öleyim diye Van'a gittim.

Her şeyden evvel, Van'da Horhor denilen medresemin ziyaretine gittim. Baktım ki; sair Van haneleri gibi onu da Rus istilâsında Ermeniler yakmışlardı.

Van'ın meşhur kal'ası ki, dağ gibi yekpare taştan ibarettir.

Benim medresem onun tam altında ve ona tam bitişiktir. Benim terkettiğim yedi sekiz sene evvel, o medresemdeki

hakikaten dost, kardeş, enis talebelerimin hayalleri gözümün önüne geldi.

O fedakâr arkadaşlarımin bir kısmı hakikî şehid diğer bir kısmı da o musîbet yüzünden mânevî şehid olarak vefat etmişlerdi.

Ben ağlamaktan kendimi tutamadım ve kal'anın tâ medresenin üstündeki iki minare yüksekliğinde medreseye nâzır tepesine çıktım, oturdum.

Yedi sekiz sene evvelki zamânâ hayalen gittim. Benim hayalim kuvvetli olduğu için, beni o zamanda hayli gezdirdi.

Etrafta kimse yoktu ki, beni o hayalden çevirsin ve o zamandan çeksinsin.

Çünkü yalnız idim. Yedi sekiz sene zarfında, gözümü açtıkça bir asır zaman geçmiş kadar bir tahavvülât görüyordum.

Baktım ki benim medresemin etrafındaki şehir içi Kal'a dibi mevkii, bütün baştan aşağıya kadar yandırılmış, tahrib edilmiş.

Evvelki gördüğümünden şimdiki gördüğüme, güya iki yüz sene sonra dünyaya gelip, öyle hazîn nazarla baktım.

O hanelerdeki adamların çoğu ile dost ve ahbab idim.

Kısm-ı azamı Allah Rahmet etsin muhaceret ile vefat etmişler, gurbette perişan olmuşlardı.

Only the Armenian quarter remained, all the Muslim houses of Van had been levelled. My heart was lacerated.

I was so affected, if I had had a thousand eyes they would have all wept together.

I had returned to my homeland from exile; I had supposed that I had been saved from exile.

But alas! the most lamentable exile I experienced was in my homeland.

I saw that hundreds of my students and friends to whom I had been closely attached, like Abdurrahman in the Twelfth Hope, had entered the grave and that their places were all ruins.

There were some lines that had long been in my mind but I had not understood their true meaning.

Now before that sad scene I gained a full understanding of them. The lines were these: "If there was no separation from friends, death could find no way to our spirits to seize them." {These lines are in Arabic in the original text, and are by Mutanabi. (Tr.)}

That is to say, what kills man most is separation from those he loves.

Yes, nothing had caused me as much suffering and sorrow as that situation.

If assistance had not come from the Qur'an and from belief, my grief and sorrow and suffering would have made my spirit fly away.

Since early times in their verses, poets have lamented the destruction with time of the places they have been together with their beloveds.

I had seen this most painfully with my own eyes.

With the sorrow of someone passing by the dwellings of beloved friends after two hundred years, my heart and spirit joined my eyes in weeping.

Then one by one the happy scenes of the life I had passed for nearly twenty years in study with my valuable students, when the places which were now in ruins were flourishing and happy, sprang to life before me like pictures at the cinema, then died away and vanished. This continued before the eye of my imagination for some time.

Then I felt astonished at the state of the world, how is it that they deceive themselves? For the situation there showed clearly that this world is transitory and that human beings are guests within it.

Hem Ermeni mahallesinden başka Van'ın bütün müslümanlarının haneleri tahrib edilmiş gördüm. Benim kalbim en derinden sızladı.

O kadar rikkatime dokundu ki, binler gözüm olsaydı beraber ağlayacaktı.

Ben, gurbetten vatanıma döndüm; gurbetten kurtuldum zannediyordum.

"Vâ-esefâ", gurbetin en dehşetlisini vatanımda gördüm.

Onikinci Rica'da bahsi geçen Abdurrahmân gibi, ruhumla pek alâkadar yüzer talebelerimi, dostlarımı kabirde ve o ahbabların yerlerini harabezar gördüm.

Eskiden beri hatırımda olan bir zatın bir fıkrası vardı, tam mânâsını göremiyordum..

o hazin levha karşısında tam mânâsını gördüm. Fıkra budur:

لَوْلَا مُفَارَقَةُ الْأَحْبَابِ مَا وَجَدْتُ لَهَا الْمَنَآيَا إِلَى أَرْوَاحِنَا
سُبُلًا

yâni: "Eğer dostlardan müfarakat olmasaydı, ölüm ruhlarımıza yol bulamazdı ki gelsin alsın."

Demek en ziyade insanı öldüren, ahbabdan müfarakattır.

Evet hiçbir şey beni o vaziyet kadar yandırmamış, ağlatmamış.

Eğer Kur'andan, îmandan meded gelmeseydi; o gam, o keder, o hüznün ruhumu uçuracak gibi tesirat yapacaktı.

Eskiden beri şâirler şiirlerinde, ahbablarıyla görüştükleri menzillerin mürur-u zamanla harabegâhlarına ağlamışlar.

Bunun en firkatli levhasını da ben gözümle gördüm.

İki yüz sene sonra gâyet sevdiği dostların mahall-i ikametine uğrayan bir adamın hüznüyle; hem ruhum, hem kalbim gözüme yardım edip ağladılar.

O vakit, gözümün önünde harabezara dönmüş yerlerin, gâyet ma'mur ve şenlikli ve neş'eli ve sürurlu bir surette bulunduğu zaman, yirmi seneye yakın en tatlı bir hayatta tedris ile, kıymetdar talebelerimle geçirdiğim hayatımın o şirin safahatı, birer birer sinema levhaları gibi canlanıp görünerek, sonra vefat edip gider tarzında, hayali gözümün önünde epey zaman devam etti.

O vakit ehl-i dünyanın haline çok taaccüb ettim. Nasıl kendilerini aldatıyorlar? Çünkü o vaziyet, dünyanın tam fâni olduğunu ve insanlar da içinde misafir bulunduğunu bilbedahe gösterdi.

I saw with my own eyes how true are the constantly repeated words of the people of reality: "The world is cruel, treacherous, bad; don't be deceived by it!"

I also saw that just as man is connected with his own body and household, so is he connected with his town, his country, and with the world.

For while weeping with my two eyes at the pitifulness of old age in respect of my body, I wanted to weep with ten eyes not only at my medrese's old age, but at its death.

And I felt the need to weep with a hundred eyes at the half-death of my beautiful homeland.

#315

It states in a Hadith that every morning an angel calls out: "You are born to die, and construct buildings that they may be destroyed."

**{al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', ii, 128, No: 2041; al-Munawi, Fayd al-Qadir, v, 483, No: 8053; al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, i, 94.}*

I was hearing this truth not with my ears, but with my eyes. Ten years later I still weep when I think of that situation, as it made me weep then.

Yes, the ruins of the houses at the foot of the ancient citadel, thousands of years old,

and the town ageing eight hundred years in eight years,

and the death of my once- flourishing medrese which had been the gathering-place of friends,

all indicated the vastness of the immaterial corpse of all the medreses in the Ottoman Empire, which now had died; the great monolith of Van's citadel had become a gravestone to all of them.

It was as though my students who had been together with me in the medrese eight years previously were weeping in their graves together with me.

Indeed, the ruined walls of the town and its scattered stones were weeping with me. I saw them to be weeping.

Then I understood that I could not endure this exile in my native land. I thought that I would either have to join them in the grave,

or withdraw into a cave in the mountains and await my death there.

I told myself: "These unendurable, searing separations which destroy patience and resistance

surely make death preferable to life. The pains of such a life are unbearable."

I then cast a glance over the six aspects and saw that they were all black.

Ehl-i hakikatın mütemadiyen, dünya gaddardır, mekkârdır, fenadır, aldanmayınız demeleri ne kadar doğru olduğunu gözümle gördüm.

Hem insan nasıl cismiyle, hanesiyle alâkadardır; öyle de, kasabasıyla, memleketiyle belki dünyasıyla alâkadar olduğunu kendim de gördüm.

Çünkü ben vücudum itibariyle ihtiyarlık rikkatinden iki gözümle ağlarken, medresem yalnız ihtiyarlığı değil, belki vefatından dolayı on gözle ağlamak istiyordum.

Ve o şirin vatanımın yarı ölmesiyle yüz gözle ağlamaya ihtiyacım vardı.

Rivayet-i Hadîste vardır ki; her sabah bir melaike çağırıyor

لِدُوا لِلْمَوْتِ وَابْنُوا لِلْخَرَابِ yâni "Ölmek için tevellüd edip dünyaya gelirsiniz, harab olmak için binalar yapıyorsunuz." diyor.

İşte bu hakikatı, kulağımla değil gözümle işitiyordum. Evet o vaziyetim o vakit beni nasıl ağlattırmış; on senedir hayalim, o vaziyete uğradıkça yine ağlıyor.

Evet binler sene yaşamış o ihtiyar kal'anın başındaki menzillerin harab olması

ve onun altındaki şehrin sekiz sene zarfında sekiz yüz sene kadar ihtiyarlanması

ve kal'a altındaki gâyet hayatdar ve mecma-i ahbab olan medresem vefatı,

umum Osmanlı Devleti'nde bütün medreselerin vefatını gösteren cenazesinin mânevî azametini işareten koca Van kal'asının yekpare taşı, ona bir mezar taşı olmuş.

Âdeta o medresedeki sekiz sene evvel benimle beraber bulunan merhum talebelerim, kabirlerinde benimle beraber ağlıyorlar.

Belki o kasabanın harabe duvarları, dağılmış taşları benimle beraber ağlıyorlar ve onları ağlıyor gibi gördüm.

Ben o vakit anladım ki, vatanımdaki bu gurbete dayanamayacağım; ya ben de kabre onların yanına gitmeliyim

veyahud dağda bir mağaraya çekilip ecelimi orada beklemeliyim diye düşündüm.

Dedim: "Madem dünyada böyle tahammül edilmez, sabır-şiken, mukavemetsûz, yandırıcı firkatler var.

Elbette mevt, hayata racihtir. Hayatın bu ağır vaziyeti çekilir derdlerden değildir."

O vakit cihat-ı sitte denilen altı cihete nazar gezdirdim, karanlıklı gördüm.

The heedlessness resulting from my intense grief showed me the world as terrifying, empty, desolate, and about to collapse over my head.

My spirit sought a point of support in the face of innumerable hostile calamities.

Its endless desires which stretch to eternity were seeking out something to satisfy them.

While awaiting consolation in the face of the sorrow arising from those endless separations and deaths, that endless devastation, suddenly the truth was manifested of the All-Wise Qur'an's verses:

“Whatever is in the heavens and on earth - let it declare the praises and glory of God; for He is Exalted in Might, the Wise. * To Him belongs the dominion of the heavens and the earth: it is He Who gives life and death; and He has power over all things.” (57:1-2)

It saved me from that pitiful, terrible, sad, separation-stained imagining, and opened my eyes.

I saw that the fruits at the tops of the fruit-trees were looking at me as though smiling. “Note us as well,” they were saying. “Do not only look at the ruins.”

The verses' truth brought the following thought to mind:

#316

“Why does an artificial letter written in the form of a town by the hand of man, who is a guest on the page of Van's plain, being wiped out by a calamitous torrent called the Russian invasion sadden you to this extent?”

Consider the Pre-Eternal Inscraper, everything's True Owner and Sustainer, for His missives on this page continue to be written in glittering fashion, in the way you used to see.

Your weeping over those desolate ruins arises from the error of forgetting their True Owner, not thinking that men are guests and imagining them to be owner.”

A door to reality opened up from my error, from that searing sight, and my soul was prepared to accept the reality completely.

Like iron is plunged in the fire so that it softens and may be profited from,

that grievous sight and terrible state were fire which softened my soul.

Through the reality of the above verses, the Qur'an of Miraculous Exposition showed my soul the effulgence of the truths of belief, causing it to accept it.

Yes, all thanks be to God, as is proved conclusively in such parts of the Risale-i Nur as the Twentieth Letter, **through the effulgence of belief in God**, the truth of the verses becomes a source of strength for the spirit and heart which unfolds **proportionately to the firmness of each person's belief**.

O şiddet-i teessürden gelen gaflet bana dünyayı korkunç, boş, hâlî, başıma yıkılacak bir tarzda gösterdi.

Ruhum ise, düşman vaziyetini alan hadsiz belâlara karşı bir nokta-i istinad ararken

ve ruhta ebede kadar uzanan hadsiz arzuları tatmin edecek bir nokta-i istimdad taharri ederken

ve o hadsiz firak ve iftiraktan ve tahrib ve vefattan gelen hüznün ve gama karşı teselli beklerken, birden Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

*لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ âyetinin hakikati tecelli etti.

O rikkatli, firkatli, dehşetli, hüznü hayalden beni kurtardı, gözümü açtırdı.

Baktım ki, meyvedar ağaçların başlarındaki meyveleri tebessüm eder bir tarzda bana bakıyorlar; bize de dikkat et, yalnız harabezâra bakıp durma diyorlardı.

Bu âyet-i kerimenin hakikati böyle ihtar ediyordu ki:

Van sahrasının sahifesinde misafir olan insanların eliyle yazılan ve şehir suretini alan sun'î bir mektubun, Rus istilâsı denilen dehşetli bir sel belâsına düşüp silinmesi neden seni bu kadar müteessir ediyor?

Asıl Mâlik-i Hakikî ve herşeyin sahibi ve Rabbi olan Nakkaş-ı Ezeli'ye bak ki; bu Van sahifesinde mektubâtı, kemal-i şaşaa ile eski zamanda gördüğün vaziyeti yine devam edip yazılıyorlar.

O yerler boş, harab, hâlî kalmış diye ağlamaların, Mâlik-i Hakikîsinden gaflet ve insanları misafir tasavvur etmemekten ve mâlik tevehhüm etmek yanlışından ileri geliyor.”

Fakat o yanlışlıktan ve o yakıcı vaziyetten bir hakikat kapısı açıldı. Ve o hakikati tam kabul etmeye nefis hazırlandı.

Evet nasıllı bir demir ateşe sokulur; tâ yumuşasın, güzel ve menfaatdar bir şekil verilsin.

Öyle de o hüznün-engiz hâlet ve o dehşetli vaziyet ateş oldu, nefsimi yumuşattı.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan, mezkûr âyetin hakikatiyle, hakaik-i îmanîyenin feyzini tam ona gösterdi, kabul ettirdi.

Evet lillahilhamd şu âyetin hakikati, **îman feyziyle** (Yirminci Mektub gibi Risalelerde kat'î isbat ettiğimiz gibi) **herkesin kuvvet-i îmanîyesi nisbetinde** inkişaf eden öyle bir nokta-i istinad ruha ve kalbe verdi ki,

This was so powerful it afforded me the strength to confront calamities even a hundred times more dreadful than the situation I beheld. It uttered this reminder:

“Everything is subjected to the command of this country’s True Owner, your Creator. He holds the reins of all things. Your relation with Him should be sufficient.”

On recognizing my Creator and relying on Him, all the things that had appeared hostile gave up their enmity, and the grievous things that had made me weep started to make me happy.

As we have demonstrated with certain proofs in many places in the Risale-i Nur, through the light proceeding from belief in the hereafter, that recognition and reliance afforded such assistance in the face of my endless desires that

it was sufficient not only for my attachment to and desire for insignificant, temporary, brief worldly friendships, but for my innumerable far-reaching desires in the world of permanence, for everlasting happiness through all eternity.

For through one manifestation of His mercy, the All-Merciful and Compassionate One every spring lays on the table of that season incalculable numbers of delightful, artful bounties in order to please His guests of one or two hours.

Then after providing them with these, which are a sort of snack or appetizer,

He prepares for His servants innumerable varieties of bounties, and for an unending time fills eight permanent Paradises with them from among His everlasting dwelling-places.

The person who relies on the mercy of such an All-Merciful and Compassionate One through belief and knows his relation surely finds such a source of assistance that

even its least degree provides for innumerable hopes reaching to eternity, and causes them to continue.

#317

Furthermore, through the reality of the verses, the light proceeding from the effulgence of belief was manifested in such brilliant fashion that it lit up those six dark aspects like daytime.

It illuminated the grief I felt for my students and friends in my medrese and in the town with this reminder:

“The world your friends have gone to is not dark. They have merely gone somewhere else; you will meet again.”

It put an end to my tears entirely, and made me understand that I would find others resembling them in this world who would take their place.

o vaziyetin dehşetinden yüz derece ziyade korkunç, zararlı musîbetlere karşı gelebilir bir kuvveti, îman-ı billahtan verdi. Ve şöyle ihtar etti ki:

“Senin Hâlîkın olan şu memleketin Mâlik-i Hakikî’sinin emrine her şey müsahhardır, her şeyin dizgini O’nun elindedir, O’na intisabın yeter.”

O Hâlîkıma dayanıp tanıdıktan sonra, düşman suretini alan bütün şeyler, düşmanlıklarını terkettiler; ağlattıran hazîn haller, beni neş’elendirmeye başladılar.

Hem çok Risalelerde kat’î bürhanlarla da isbat ettiğimiz gibi, o hadsiz arzulara karşı îman-ı bil’âhiretten gelen nur ile öyle bir nokta-i istimdad verdi ki;

değil küçücük ve muvakkat, kısa, dünyevî ahbablara karşı arzu ve rabitalarıma, belki ebed-ül âbâdda, âlem-i bekada, saadet-i ebediyede hadsiz uzun arzularıma kâfi gelebilir bir nokta-i istimdad verdi.

Çünkü bir cilve-i Rahmetiyle, muvakkat bir misafirhanesi olan bu dünyanın bir menzili olan şu zeminin yüzünde, o misafirlerini bir iki saat sevindirmek için, bahar sofrasında hadd ü hesaba gelmez san’atlı, şirin nimetlerini, her baharda ihsan edip

bir kahvaltı hükmünde o misafirlere yedirdikten sonra,

mesken-i ebedîlerinde sekiz daimî Cennet’i hadsiz bir zamanda, hadsiz envâ-ı nimetiyle doldurup ibadına ihzar eden

bir Rahmânurrahîm’in Rahmetine îman ile istinad edip, intisabını bilen elbette öyle bir nokta-i istimdad bulur ki;

en edna derecesi, hadsiz ebedî emellere meded verip idame eder.

Hem o âyetin hakikatiyla, îmanın zıyasından gelen nur öyle parlak bir surette tecelli etti ki; o zulümatlı olan cihat-ı sitteyi gündüz gibi aydınlattırdı.

Çünkü bu medresem ve bu şehirde talebe ve dostlarımla arkalarında kalıp ağlamak vaziyetini şöyle aydınlattırdı ki:

“Ahbabın gittikleri âlem karanlıklı değil, yalnız yerlerini değiştirdiler; yine görüşeceksiniz” diye ihtar etti.

Ağlamayı tamamen kestirdi. Ve dünyada onların yerine geçecek ve benzeyecek olanları bulacağımı ifham etti.

Yes, all praise be to God, He both raised to life the dead
Van medrese with the medrese of Isparta,

and He in meaning raised my friends there to life with the
more numerous and valuable students and friends here.

It also made known that the world is not empty and
meaningless and that my thinking of it as a ravaged
country had been wrong;

as required by His wisdom, the True Owner changes the
artificial scenes made by man and renews His missives.

The more the fruits of some trees are plucked, the more
others grow in their places;

so too death and separation among mankind constitute
renewal and change.

In respect of belief, they are a renewal that produces not
the grievous sorrow arising from the lack of friends, but
the sweet sorrow born of parting in the hope of meeting
again in another, better place.

The verses also illuminated the face of the beings in the
universe which had appeared dark in the former ghastly
situation.

I wanted to offer thanks for this, and the following Arabic
lines occurred to me, which described that reality exactly.
I said:

“All praise be to God for the light of belief, which dispels
the illusion of beings as hostile strangers, moribund and
savage, as weeping orphans, and shows them to be loving
brothers, living and familiar, joyfully employed in
mentioning God’s names and glorifying Him.”

That is to say, due to the heedlessness resulting from my
grievous state of mind, some of the beings in the universe
appeared to my neglectful soul as hostile and strange,*
others as awesome corpses, and yet others as orphans
weeping in their loneliness.

*{Like earthquake, storm, tempest, plague, and fire.}

In the light of belief I saw that they were all friends and
brothers. As for the awesome corpses, some were living
and friendly while others had been released from their
duties.

Seeing through the light of belief the wailing of the
orphans to be the murmuring of remembrance and
glorification of God,

I offered endless praise and thanks to the Glorious
Creator, for He had given me belief, the source of these
innumerable bounties.

Evet lillahilhamd hem vefat eden Van medresesini Isparta
medresesiyle ihya edip,

oradaki ahbabları dahi, daha çok, daha kıymetdar
talebeler ve ahbablarla manen ihya etti.

Hem bildirdi ki; dünya boş, hâlî olmadığını ve harab
olmuş bir memleket suretini yanlış tasavvur ettiğimi,

belki Mâlik-i Hakikî hikmetinin iktizasıyla, sun’î insanların
levhasını değiştiriyor, mektubunu tazelandiriyor.

Bir ağacın bir kısım meyvelerini kopardıkça yerine yine
başka meyvelerin geldiği gibi,

nev-i beşerde bu zeval ve firak dahi bir teceddüddür,
tazelenmektir.

İman noktasında, ahbabsızlıktan gelen elîmane bir hüzn
değil, belki başka güzel bir yerde görüşmek üzere
ayrılmaktan gelen, lezizane bir hüzn veren bir
tazelenmektir.

Hem o dehşetli vaziyetten, kâinatın mevcudatının
karanlıklı görünen yüzünü aydınlattı.

Ben de o vakit o hâlete şükretmek istedim, arabî şu fıkra
geldi; tam o hakikatı tasvir etti. Şöyle ki dedim:

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الْمَصَوِّرِ مَا يُتَوَهَّمُ أَجَانِبَ
أَعْدَاءِ أَمْوَاتًا مُوَحِّشِينَ آيَاتًا بَاكِينَ ; أَوْدَاءَ إِخْوَانًا
أَحْيَاءَ مُؤَنِّسِينَ مُرَخِّصِينَ مَسْرُورِينَ ذَاكِرِينَ مُسَبِّحِينَ

Yâni: "O şiddetli hâletin tesirinden gelen gaflet ile, kâinatın
mevcudatı bir kısmı düşman ve ecnebi (Haşiye) bir kısmı
müdhiş cenazeler, diğer kısmı ise, kimsesizlikten ağlayan
yetimler suretinde; gafil nefsimi tevehhüm ile gösterilen
bu korkunç levhayı,

{(Haşiye): Yâni zelzele, fırtına, tufan, taun, ateş gibi.}

nur-u îman ile aynelyakîn gördüm ki: O ecnebi, düşman
görünenler birer dost kardeşirler. Ve o müdhiş cenazeler
ise; kısmen hayatdar ve ünsiyetkâr ve kısmen vazifeden
terhis edilenlerdir.

Ve o ağlayan yetimlerin vaveylâları ise zikir ve tesbihin
zemzemeleri olduğunu nur-u îman ile gördüğümden,

o hadsiz nimetlerin menbaı olan îmanı bana veren Hâlık-ı
Zülcelâl'e hadsiz hamdediyorum.

And seeing that it is incumbent on me to think of all the beings in my personal world, which is as vast as the world, as being engaged in the praise and glorification of God, and through intention to make use of them,

it means that I say "All praise and thanks to God for the light of belief" together with all those beings, who utter it singly and as a whole through the tongue of disposition.

Moreover, the pleasures of life, which had been reduced to nothing by my heedless and dreadful state of mind, and my hopes, which had withered up entirely, and my personal enjoyment and bounties, which had been constricted within the narrowest bounds,

indeed, destroyed, suddenly so expanded through the light of belief that narrow sphere around my heart that it contained the whole universe – as has been proved clearly in other parts of the Risale-i Nur –

and in place of the bounties which had withered up in the garden of the Horhor Medrese and lost their taste, it made the realms of this world and the hereafter each a merciful table of bounties.

It showed that not only the ten or so human members like the eyes, ears, and heart, but also the hundred members were an extremely long arm which believers might extend each according to his degree, to those two tables of the Most Merciful, to gather in the bounties from all sides.

At that time, I uttered the following words both to express this elevated truth, and as thanks for those endless bounties:

...

"I offer praise and thanks to my Creator for the light and bounty of belief to my very utmost, **with all the particles of my being**, for it shows me that this world and the hereafter are overflowing with bounties and mercy, and allows me and all true believers to benefit from those two vast tables with the hands of all their senses, which develop and unfold **through the light of belief and Islam**."

Since belief is so tremendously effective in this world,

certainly in the Eternal Realm it will have such fruits and effulgences that they cannot be comprehended with the mind in this world, nor described.

O you elderly people who like me experience the pains of separation from numerous friends due to old age!

However much older than me in years the oldest of you is, my guess is that in meaning I am older than him.

Ve bu dünyada, bu dünya kadar büyük hususî dünyamdaki bütün mevcudatı, hamd ve tesbihat-ı İlahiyede tasavvur ve niyetim ile istimal etmek bir hakkım olduğu nokta-i nazarından,

bütün o mevcudatın her birisinin ve umumunun lisan-ı halleriyle beraber Elhamdülillahi alâ nur-il îman deriz" demektir.

Hem o gafletkârane hâlet-i müdhişeden hiçe inen ezvak-ı hayat ve bütün bütün çekilip kuruyan emeller ve en dar bir daire içinde sıkışıp kalan belki mahvolan şahsıma ait nimetler, lezzetler

birden (başka Risalelerde kat'î bir surette isbat ettiğimiz gibi) nur-u îman ile kalbin etrafındaki o dar daireyi öyle genişlettirdi ki, kâinatı içine aldı

ve o Horhor bahçesinde kurumuş ve lezzetini kaçırmış nimetler yerinde, dâr-ı dünya ve dâr-ı âhireti birer sofrâ-i nimet ve birer tabla-i Rahmet şekline getirdi.

Göz, kulak, kalb gibi, on değil, yüz cihazat-ı insaniyenin herbirini, gâyet uzun bir el suretinde, her mü'minin derecesi nisbetinde o iki sofrâ-i Rahmân'a uzatıp, her tarafından nimetleri toplayacak bir tarzda gösterdiğinden;

hem bu ulvî hakikatı ifade, hem o hadsiz nimete şükür için o vakit böyle demiştim:

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ الْمُصَوِّرِ لِلدَّارَيْنِ مَمْلُوءَتَيْنِ
مِنَ النِّعَةِ وَالرَّحْمَةِ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ حَقًّا يَسْتَفِيدُ مِنْهُمَا
بِحَوَاسِّهِ الْكَثِيرَةِ الْمُنْكَشِفَةِ بِإِذْنِ خَالِقِهِ

Yâni: "Dünya ve âhireti nimet ve Rahmetle doldurmuş bir surette, hakikî mü'minlerin **nur-u îman ve İslâmiyetle** inkişaf ve inbisat etmiş bütün hassalarının elleriyle o iki muazzam sofradan istifadeyi temin eden ve gösteren nur-u îman nimetinin mukabiline, o îmanı bana veren Hâlıkıma, **bütün zerrat-ı vücudumla** dünya ve âhîret dolusu hamd ve şükür, elimden gelse yaparım" demektir.

Madem îman bu âlemde bu tesirat-ı azîmeyi yapar;

elbette dâr-ı bekada öyle semerat ve füyuzatı olacak ki, bu dünyadaki akıl ile onlar ihata edilmez ve tarif edilmez.

İşte, ey benim gibi ihtiyarlık münasebetiyle pek çok dostların firak acılarını çeken ihtiyar ve ihtiyareler!

Sizin en ihtiyarınız her ne kadar zâhîren benden yaşlı ise de, manen ben onlardan daha ziyade ihtiyarlığımı tahmin ediyorum.

For since by nature I feel excessive pity and compassion for my fellow beings, I have experienced the sufferings of thousands of my brothers in addition to my own pains and feel as though I have lived for hundreds of years.

However much you have suffered the calamity of separation, you have not suffered it as I have. For I have no son that I should think only of him.

#319

I feel pain and sympathy towards thousands of Muslim sons and their sorrows, and even innocent animals, due to the excessive pity and compassion in my nature.

I do not have a house of my own that I should think only of it; I am bound through Islamic zeal to this country and even the Islamic world, as though they were my house.

I am saddened at the pains of my fellow Muslims in those two great houses, and am sorrowful at being parted from them!

Thus, the light of belief was sufficient for me and all my sorrows arising from old age and the pains of separation;

it gave me an inextinguishable hope, an unassailable faith, an unquenchable light, unending solace.

Belief then is certainly more than enough for you in the face of the darkness, heedlessness, sorrows, and griefs of old age.

In fact, the old age that is utterly black and lacking in light and solace, and is the most grievous and terrible separation, is the old age and separation suffered by the people of misguidance and the dissipated.

It is possible to experience the belief that affords hope, light, and solace, and its effects by adopting a consciously worshipful attitude, worthy of old age and appropriate to Islam.

It is not possible by trying to imitate the young, and plunging one's head into heedlessness and forgetting old age.

Dwell on the Hadith, the meaning of which is:

“The best of the youths among you are those who imitate those of mature years, while the worst of your elderly are those who imitate the young.”

**{‘Ali Mawardi, Adab al-Dunya wa’l-Din, 27; al-Ghazali, Ihya’ ‘Ulum al-Din, i, 142; al-Munawi, Fayd al-Qadir, iii, 487; al-Haythami, Majma’ al-Zawa’id, x, 270.}*

That is to say, “The best youths are those who resemble the elderly in self-restraint and abstaining from vice,

Çünkü fıtratımda rikkat-ı cinsiye ile acımak hissi ziyade bulunduğundan, kendi elemimden başka binler kardeşlerimin elemelerini de o şefkat sırrıyla çektiğimden, yüzler sene yaşamış gibi ihtiyarım.

Ve siz ne kadar firak belâsını çekmiş iseniz, benim kadar o belâyâ maruz kalmamışsınız. Çünkü oğlum yoktur ki yalnız oğlumu düşüneyim.

Bendeki fitrî olan bu ziyade acımaçlık ve şefkat, binler Müslüman evlâdlarının, hatta masum hayvanların teellümlerine karşı dahi bir rikkat, bir elem, o sırr-ı şefkat ile hissediyordum.

Hususî bir hanem yoktur ki fikrimi yalnız ona hasredeyim; belki bu memleket ile ve belki âlem-i İslâmın kıt'asıyla hanem gibi, hamiyet-i İslâmiye noktasında alâkadarım.

Ve o iki büyük hanedeki dindaşlarımın elemleriyle müteellim ve firaklarıyla mahzun oluyorum!..

İşte bütün ihtiyarlığımdan ve firak belâlarından gelen teessüratıma, bana nur-u îman tam kâfi geldi;

kırılmaz bir rica, kopmaz bir ümid, sönmez bir ziya, bitmez bir teselli verdi.

Elbette sizlere ihtiyarlıktan gelen karanlık ve gaflet ve teessürat ve teellümata; îman kâfi ve vâfidir.

Asıl en karanlıklı ve en narsuz ve tesellsiz ihtiyarlık ve en elîm ve müdhiş firak, ehl-i dalâletin ve ehl-i sefahetin ihtiyarlıklarıdır ve firaklarıdır.

O rica ve ziya ve teselli veren îmanı zevketmek ve tesirâtını hissetmek için, ihtiyarlığa lââyık ve İslâmiyete muvafık ubûdiyetkârane bir tavr-ı şuurdarane takınmakla olur.

Yoksa gençlere benzemeye çalışmak ve onların sarhoşça gafletlerine başını sokup ihtiyarlığını unutmakla değildir.

خَيْرُ شَبَابِكُمْ مَنْ تَشَبَّهَ بِكُهُولِكُمْ وَشَرُّ كُهُولِكُمْ مَنْ تَشَبَّهَ بِشَبَابِكُمْ

-ev kema kal- mealindeki Hadîsi düşününüz.

Yâni: "Gençlerinizin en iyisi, temkinde ve sefahetlerden çekilmekte ihtiyarlara benzeyenlerdir.

while the worst elderly people are those who resemble the young in plunging themselves into dissipation and heedlessness.”

My elderly brothers and sisters! There is a Hadith which says:

“Divine mercy is ashamed to leave unanswered the prayers offered to the divine court by elderly believers of sixty or seventy years.” {al-‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, i, 244; al-Haythami, Majma‘ al-Zawa’id, x, 149.}

Seeing that divine mercy holds you in such respect, be respectful towards this respect by performing your worship!

Fourteenth Hope

The summary at the start of the Fourth Ray, on the luminous verse “For us God suffices,” (3:173) describes how having been isolated from everything by ‘the worldly’, I was afflicted with five sorts of exile.

The heedlessness arising from distress led me to look not to the consoling lights of the Risale-i Nur which would have aided me, but directly to my heart and my spirit.

#320

I saw that governing in me were an overpowering desire for immortality, an intense love of existence, a great yearning for life, together with an infinite impotence and endless want.

But an awesome transience was extinguishing the immortality. Suffering this state of mind, I exclaimed like the poet:

*Reality wanted the passing of my body, though my heart desired its immortality;
I was afflicted with an incurable ill that not even Luqman could cure!*

I bowed my head in despair. Suddenly the verse, “For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs” came to my assistance, summoning me to read it with attention.

So I recited it five hundred times every day. The more I recited it, nine levels of meaning were unfolded to me out of its many lights, at the level of ‘certainty at the degree of knowledge,’ and even of ‘certainty at the degree of witnessing.’

The First Level of the Luminous Verse “For us God suffices”

By virtue of a shadow in my essential being of a manifestation of a name of the One of Glory and Perfection, who, possessing absolute perfection, is of Himself and for no other reason worthy of love,

I had an innate desire for immortality, directed not to my own immortality but to the existence, perfection, and immortality of that Absolutely Perfect One.

Ve ihtiyarlarınızın en fenası, sefahette ve başını gaflete sokmakta gençlere benzeyenlerdir.”

Ey kardeşlerim ihtiyarlar ve hemşire ihtiyareler! Hadîs-i şerifte vardır ki:

“Altmış yetmiş yaşlarında ihtiyar bir mü'min, dergâh-ı İlâhiyeye elini kaldırıp dua ederken, Rahmet-i İlâhiye onun elini boş döndürmeye hicab ediyor.”

Madem Rahmet size karşı böyle hürmet ediyor.. siz de Rahmetin bu hürmetini ubûdiyetinizle ihtiram ediniz.

Ondördüncü Rica

Dördüncü Şua olan Âyet-i Nuriye-i Hasbiye'nin başının hülâsası diyor ki: Bir zaman ehl-i dünya beni her şeyden tecrid ettiklerinden, beş çeşit gurbetlere düşmüştüm.

Sıkıntıdan gelen bir gaflet ile, Risale-i Nur'un teselli verici ve meded edici nurlarına bakmayarak, doğrudan doğruya kalbime baktım ve ruhumu aradım.

Gördüm ki; gâyet kuvvetli bir aşk-ı beka ve şedid bir muhabbet-i vücud ve büyük bir iştîyak-ı hayat ve hadsiz bir acz ve nihayetsiz bir fakr, bende hükmediyordu.

Halbuki müdhiş bir fena, o bekayı söndürüyor. O hâletimde, yanık bir şâirin dediği gibi dedim:

*"Dil bekası, Hak fenası istedi mülk-ü tenim
Bir devasız derde düştüm, âh ki Lokman bîhaber."*

Me'yusane başımı eğdim; birden **حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ** imdadıma geldi, "Beni dikkatle oku!" dedi.

Ben de günde beşyüz defa okudum. Okudukça, yalnız **ilmelyakîn** ile değil, **aynelyakîn** ile çok kıymetdar envarından dokuz mertebe-i hasbiye bana inkişaf etti.

Birinci Mertebe-i Nuriye-i Hasbiye:

Bendeki aşk-ı beka; **bendeki bekaya değil**, belki sebebsiz ve bizzat mahbub olan kemal-i mutlak sahibi, Zat-ı Zülkemal'in ve Zülcelâl'in bir isminin cilvesinin mahiyetinde bir gölgesi bulunduğundan,

fıtratımda o Kâmil-i Mutlak'ın varlığına ve kemaline ve bekasına müteveccih olan muhabbet-i fitriye,

But due to heedlessness that innate love had lost its way, become attached to the shadow and enamoured of the mirror of immortality.

Then the verse, “For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs” raised the veil.

I saw and felt and experienced at the degree of ‘absolute certainty’ that

the pleasure and happiness of my immortality lay exactly and in more perfect form in the immortality of the Enduring One of Perfection and in affirming my Sustainer and God, and in believing in Him, and submitting to Him.

The evidence for this has been explained in the Fourth Ray, the treatise on the verse “For us God suffices,” in twelve sections which are extremely profound and subtle and will fill with wonder anyone with fine sensibilities.

The Second Level of the Luminous Verse “For us God suffices”

At a time when, in my old age, exile, aloneness, and isolation, ‘the worldly’ were attacking me with their spies and stratagems despite my boundless innate impotence, I told my heart:

“Whole armies are attacking a single man whose hands are tied and is ill and weak. Is there nothing from which he can seek help?”

gaflet yüzünden yolunu şaşırılmış, gölgeye yapışmış, âyinenin bekasına âşık olmuştu,

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ geldi, perdeyi kaldırdı.

Gördüm ve hissettim ve hakkalyakîn zevkettim ki;

bekamın lezzeti ve saadeti, aynen ve daha mükemmel bir tarzda Bâki-i Zülkemmâl'in bekasına ve benim Rabbim ve İlahım olduğuna, tasdik ve îmanımda ve iz'anımda vardır.

Bunun edillesi, zevil-ehsası hayrette bırakacak gâyet derin ve dakik oniki hemhemler ve şuur-u îmanlar ile Risale-i Hasbiye'de beyan edilmiştir.

İkinci Mertebe-i Nuriye-i Hasbiye:

Fıtratımdaki hadsiz aczimle beraber, ihtiyarlık ve gurbet ve kimsesizlik ve tecridim içinde; ehl-i dünya desiseleriyle, casuslarıyla bana hücum ettikleri hengâmda kalbime dedim:

"Elleri bağlı, zaîf ve hasta bir tek adama ordular taarruz ediyor. Benim için bir nokta-i istinad yok mu?" diye

I had recourse to the verse “For us God suffices and He is the Best Disposer of Affairs”, and it informed me of the following:

Through the document of belief, you become connected to a Ruler of Absolute Power

who every spring equips in perfect order all the plant and animal armies on the face of the earth composed of four hundred thousand different nations.

In addition, He places in the ‘extracts’ of the Most Merciful known as seeds and grains, which are like the meat, sugar and other food extracts discovered recently by the people of civilization but a hundred times more perfect, all the sustenance of the huge armies of foremost man, and of all the animals.

He folds up inside those extracts the instructions of divine determining concerning their cooking and development, and places them in their tiny protective cases.

The creation of those tiny coffers is with such ease, speed, and abundance from the “Kaf. Nun” factory, which is governed by the command of “Be!” and it is,” that the

Qur’an states: “The Creator merely commands and it comes into being.” Gaining such support with the document of the relationship of belief, you can rely on an infinite strength and power.

As I assimilated this lesson from the verse, I found such a moral strength arising from belief that

through its power I could have challenged not only my present enemies, but the whole world. With all my spirit I declared: “For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs!”

The Third Level of the Luminous Verse “For us God suffices”

At a time when, finding my attachment to the world to be broken due to suffering the oppression of those exiles and illnesses,

belief recalled to me that I was destined for perpetual happiness in an eternal world, an everlasting realm,

I gave up sighing regretfully, which caused further grief and yearning, and became cheerful and happy.

However, this goal of the imagination and spirit and result of man’s nature could only be realized through the infinite power of an Absolutely Omnipotent One who knows and records the action and rest and conduct and states, in word and deed, of all creatures, and takes as His friend and addressee insignificant and absolutely impotent man, giving him a rank superior to all beings; it could only be realized through His infinite favours to man and the importance He gives him.

حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ âyetine müracaat ettim. Bana o âyet bildirdi ki;

intisab-ı îmanî vesikasıyla Kadîr-i Mutlak öyle bir Sultan'a intisab edersin ki;

zemin yüzünde her baharda dört yüzbin milletten mürekkeb nebatat ve hayvanat ordularının bütün cihazatlarını kemal-i intizam ile vermekle beraber,

başta insan olarak, hayvanatın muazzam ordusunun bütün erzaklarını, değil medenî insanların son zamanlarda keşfettikleri et ve şeker ve sair taamların hülâsaları gibi, belki yüz derece o medenî hülâsalardan daha mükemmel ve bütün taamların her nev'inden tohum ve çekirdek denilen Rahmânî hülâsalarla koyup;

ve o hülâsaları dahi, onların pişirmelerine ve inbisatlarına dair kaderî tarifeler içinde sarıp, muhafaza için küçük sandukçalara koyup, tevdi eder.

O sandukçaların îcadı, (كن) emrinde bulunan

(كاف. نون) fabrikasından o kadar çabuk ve kolay ve çoklukla olur ki;

Kur'an der ki: "Hâlık emreder, meydana gelir." Madem sen, intisab-ı îmanî tezkeresiyle böyle bir nokta-i istinad bulabildiğinden, hadsiz bir kuvvete ve kudrete dayanabilirsin.

Ben de âyetten bu dersimi aldıkça öyle bir kuvve-i maneviyeyi buldum ki;

değil şimdiki düşmanlarıma, belki dünyaya meydan okuyabilir bir iktidar-ı îmanî hissederek, bütün ruhumla beraber حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ dedim.

Üçüncü Mertebe-i Nuriye-i Hasbiye:

Ben o gurbetler ve hastalıklar ve mazlumiyetlerin tazyikiyle dünyadan alâkamı kesilmiş bularak,

ebedî bir dünyada ve bâkî bir memlekette daimî bir saadete namzed olduğumu îman telkin ettiği hengâmdaya;

tahassür akıtan "of! of!"dan vazgeçip, beşâşet izhar eden "oh! oh!" dedim.

Fakat bu gaye-i hayal ve hedef-i ruh ve netice-i fitratın tahakkuku, ancak ve ancak bütün mahlûkatının bütün harekâtlarını ve sekenatlarını ve ahval ve a'mâllerini, kavlen ve fiilen bilen ve kaydeden ve bu küçücük ve âciz-i mutlak nev-i insanı kendine dost ve muhatap eden ve bütün mahlûkat üstünde bir makam veren bir Kadîr-i Mutlak'ın hadsiz kudretiyle ve insana nihayetsiz inayet ve ehemmiyet vermesiyle olabilir,

While thinking of these two points, that is, the activity of such a power and the importance of apparently insignificant man, I wanted an explanation which would deepen belief and satisfy the heart.

Again I had recourse to the verse, and it told me to note the “na\”, (“For us”) and to heed who is saying “For us God suffices” together with me.

I at once looked and saw that innumerable birds and flies, which are miniature birds, and uncountable animals, and boundless plants and trees were, like me, reciting through the tongue of disposition “For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs.”

#322

They recall to everyone the immensity and majesty of a power which before our eyes particularly in the spring creates in most abundant plenitude, with the greatest ease and on a vast scale, from eggs, seeds, grains, and droplets of fluid, which all resemble each other and whose substance is the same, the hundred thousand species of birds, the hundreds of thousands of sorts of animals, the hundred thousand types of plants, and the hundred thousand varieties of trees, without error, defect, or confusion, in adorned, balanced, well-ordered fashion, and in forms all different from one another.

They demonstrate to us His unity and oneness by being made in this way together, one within the other and resembling each other.

I understood that any interference or participation in the dominical, creative act of disposal which displays thus incalculable miracles was not possible.

Those who want to understand my personality and human character, which is like that of all believers, and those who want to be like me,

should look at the explanation of the ‘I’ in the first person plural ‘us’ in “For us God suffices”, that is, the explanation of myself.

What is my apparently insignificant, wanting being – like that of all believers? What is life? What is humanity? What is Islam? What is certain, affirmative belief? What is knowledge of God? How should love be? They should understand and take a lesson!

The Fourth Level of the Luminous Verse “For us God suffices”

A time I was being shaken by old age, exile, illness, and defeat coincided with a period of heedlessness.

I was grievously anxious that my being, to which I was intensely attached and by which I was captivated, indeed all creatures, were departing for non-existence,

diye düşünürken bu iki noktada, yâni böyle bir kudretin faaliyeti ve zâhiren bu ehemmiyetsiz insanın hakikatlı ehemmiyeti hakkında îmanın inkişafını ve kalbin itminanını veren bir izah istedim.

Yine o âyete müracaat ettim. Dedi ki: “حَسْبُنَا daki نَا ya dikkat edip, senin ile beraber lisan-ı hal ve lisan-ı kal ile حَسْبُنَا yı kimler söylüyorlar, dinle!” emretti.

Birden baktım ki, hadsiz kuşlar ve kuşçuklar olan sinekler ve hesabsız hayvanlar ve nihayetsiz nebatlar ve gâyetsiz ağaçlar dahi benim gibi lisan-ı hal ile حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ mânâsını yâdediyorlar ve

herkesin yâdına getiriyorlar ki; bütün şerait-i hayatiyelerini tekeffül eden öyle bir vekilleri var ki, birbirine benzeyen ve maddeleri bir olan yumurtalar ve birbirinin misli gibi katreler ve birbirinin aynı gibi habbeler ve birbirine müşabih çekirdeklerden kuşların yüzbin çeşitlerini, hayvanların yüzbin tarzlarını, nebatatın yüzbin nev'ini ve ağaçların yüzbin sınıfını yanlışsız, noksansız, iltibassız, süslü, mizanlı, intizamlı, birbirinden ayrı farikalı bir surette gözümüz önünde, hususan her baharda gâyet çok, gâyet kolay, gâyet geniş bir dairede, gâyet çoklukla halkeder, yapar bir kudretin azamet ve haşmeti içinde

beraberlik ve benzeyişlik ve birbiri içinde ve bir tarzda yapılmalarıyla vahdetini ve Ehadiyetini bize gösterir

ve böyle hadsiz mu'cizatı ibraz eden bir fiil-i Rubûbiyete, bir tasarruf-u Hallakıyete müdahâle ve iştirak mümkün olmadığını bildirir diye anladım.

Her mü'min gibi benim hüviyet-i şahsiyemi ve mahiyet-i insaniyemi anlamak isteyenler ve benim gibi olmak arzu edenler

حَسْبُنَا daki نَا cem'iyetinde bulunan enenin, yâni nefsimin tefsirine baksınlar.

Ehemmiyetsiz, hakir ve fakir görünen vücudum -her mü'minin vücudu gibi- ne imiş, hayat ne imiş, insaniyet ne imiş, İslâmiyet ne imiş, îman-ı tahkikî ne imiş, marifetullah ne imiş, muhabbet nasıl olacaktı? Anlasınlar, dersini alsınlar!..

Dördüncü Mertebe-i Nuriye-i Hasbiye:

Bir vakit ihtiyarlık, gurbet, hastalık, mağlubiyet gibi vücudumu sarsan ârızalar, bir gaflet zamanıma rastgelip

şiddetle alâkadar ve meftun olduğum vücudumu, belki mahlûkatın vücudlarını "ademe gidiyor" diye elîm bir endişe verirken,

then again I had recourse to the verse. It told me: "Note my meaning carefully and look through the telescope of belief!" So I looked and with the eye of belief and saw that

Like all believers, my miniscule being was the mirror of a limitless being, and through infinite expansion, the means of gaining innumerable existences,

and was a word of wisdom producing the fruits of numerous permanent existences far more valuable than itself.

I knew with 'certainty at the degree of knowledge' that to live for an instant in this respect was as valuable as an eternal existence.

For I understood through the consciousness of belief that this being of mine was the work of art, artefact, and manifestation of the Necessarily Existent One.

So being saved from the anxiety of loneliness and from innumerable separations and their pains,

I formed relations and bonds of brotherhood with beings to the number of divine acts and names connected with beings and especially living beings, and I knew that there was a permanent union with all the beings I loved, and only a temporary separation.

And so, through belief and the relations of belief, like all beings, my being gained the lights of innumerable existences untouched by separation.

Even if it departed, they would remain behind and it would be happy as though it had remained itself.

#323

In short, death is not separation, it is union; it is a change of abode; it is the producing of an eternal fruit.

The Fifth Level of the Luminous Verse "For us God suffices"

Another time my life was being shaken by harsh conditions, they directed my attention towards life.

I saw that my life was departing at speed; the hereafter was drawing close; due to the oppression I was suffering my life had started to be extinguished.

As is explained in the section of the Risale-i Nur on the divine name of Ever-Living,

I thought sorrowfully of how with its important functions, and great benefits and virtues, life did not deserve to be so swiftly extinguished but to last a long time.

I again had recourse to my master, the verse, "For us God suffices, and He is the Best Disposer of Affairs."

This time it told me: "Consider life from the point of view of the Ever-Living and Self-Subsistent One, who gives you life!"

yine bu Âyet-i Hasbiyeye müracaat ettim.Dedi: "Mânâma dikkat et ve îman dürbünüyle bak!" Ben de baktım ve îman gözüyle gördüm ki:

Bu zerrecik vücudum, her mü'minin vücudu gibi hadsiz bir vücudun âyinesi ve nihayetsiz bir inbisat ile hadsiz vücudları kazanmasına bir vesile

ve kendinden daha kıymetdar bâki, müteaddid vücudları meyve veren bir kelime-i hikmet bulunduğunu

ve mensubiyet cihetiyle bir an yaşaması, ebedî bir vücud kadar kıymetdar olduğunu ilmelyakîn ile bildim.

Çünkü şuur-u îman ile bu vücudum Vâcib-ül Vücud'un eseri ve san'atı ve cilvesi olduğunu anlamakla,

vahşi evhamdan ve hadsiz firaklardan ve hadsiz müfarakat ve firakların elemelerinden kurtulup;

mevcudata, hususan zîhayatlara taalluk eden ef'al ve Esmâ-i İlahiye adedince uhuvvet rabitalarıyla münasebet peyda eylediğim bütün sevdiğim mevcudata muvakkat bir firak içinde daimî bir visâl var olduğunu bildim.

İşte îman ile ve îmandaki intisab ile, her mü'min gibi, bu vücudum dahi hadsiz vücudların firaksız envarını kazanır;

kendi gitse de onlar arkada kaldığından kendisi kalmış gibi memnun olur.

Hülâsa: Ölüm firak değil, visâldir, tebdil-i mekândır, bâki bir meyveyi sünbül vermektir.

Beşinci Mertebe-i Nuriye-i Hasbiye:

Yine bir vakit hayatım çok ağır şerait ile sarsıldı ve nazar-ı dikkatimi ömre ve hayata çevirdi.

Gördüm ki: Ömrüm koşarak gidiyor, âhirete yakınlaşmış. Hayatım dahi tazyikat altında sönmeye yüz tutmuş.

Halbuki Hayy ismine dair Risalede izah edilen

hayatın mühim vazifeleri ve büyük meziyetleri ve kıymetdar faydeleri böyle çabuk sönmeye değil, belki uzun yaşamağa lâyıktır, diye müteellîmane düşündüm.

Yine üstadım olan حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ âyetine müracaat ettim.

Dedi: "Sana hayatı veren Hayy-ı Kayyum'a göre hayata bak!"

So I looked and I saw that if only one aspect of my life looked to me, a hundred looked to the Ever-Living and Self-Subsistent One. And if, of its results, one looked to me, a thousand looked to my Creator.

Since this is the case, to live for one instant within the bounds of divine pleasure is sufficient; a long time is not required.

This truth may be explained in four matters. Anyone who is not dead or who wants to be alive should seek the nature and reality of life and its true rights in those four matters; they will find them and be raised to life!

A summary is this: the more life looks to the Ever-Living and Self-Subsistent One, and the more belief becomes the life and spirit of life, the more it becomes perpetual and produces enduring fruits.

It also becomes so elevated that it receives the manifestation of eternity; it no longer looks to the brevity or length of a lifetime.

The Sixth Level of the Luminous Verse “For us God suffices”

At a time when my advancing years and old age were giving warning of my particular parting amid the events of the end of time, which tell of the destruction of the world, the time of general parting,

the feelings in my nature of love of beauty and passion for loveliness and fascination by perfection were unfolding in an extraordinarily sensitive manner.

I saw with extraordinary clarity and sorrow that transience and decline, which are always destructive, and death and non-existence, which perpetually cause separations, were tearing apart this beautiful world and these beautiful creatures in terrible fashion, and destroying their beauty.

#324

The metaphorical love in my nature boiled up and rebelled against this situation. In order to find consolation, I again had recourse to the verse “For us God suffices.”

It told me: “Recite me and consider my meaning carefully!” So I entered the observatory of the verse in Sura al-Nur, “**God is the Light of the Heavens and the Earth**” [to the end of the verse], (24:35)

and looked through the telescope of belief to the most distant levels of the verse “For us God suffices,” then through the microscope of the insight of belief at its most subtle mysteries, and saw the following:

Mirrors, pieces of glass, transparent things, and even bubbles, show the various hidden beauties of the sun’s light and of the seven colours in its light;

and through their disappearance and renewal, and different capacities and refractions, they renew that beauty;

Ben de baktım, gördüm ki: Hayatımın bana bakması bir ise, Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a bakması yüzdür; ve bana ait neticesi bir ise, Hâlıkıma ait bindir.

Şu halde marzî-i İlahî dairesinde bir an yaşaması kâfidir, uzun zaman istemez.

Bu hakikat dört mes'ele ile beyan ediliyor. Ölü olmayanlar veyahud diri olmak isteyenler, hayatın mahiyetini ve hakikatını ve hakikî hukukunu o dört mes'ele içinde arasınlar, bulsunlar ve dirilsinler!..

Hülâsası şudur ki: Hayat, Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a baktıkça ve îman dahi hayata hayat ve ruh oldukça, beka bulur hem bâki meyveler verir,

hem öyle yükselenir ki, sermediyet cilvesini alır, daha ömrün kısalığına ve uzunluğuna bakılmaz.

Altıncı Mertebe-i Nuriye-i Hasbiye:

Müfarakat-ı umumiye hengâmında olan harab-ı dünyadan haber veren âhîrzaman hâdisatı içinde müfarakat-ı hususiyemi ihtar eden ihtiyarlık ve âhîr ömrümde

bir hassasiyet-i fevkalâde ile fitratımdaki cernalperestlik ve güzellik sevdası ve kemalâta meftuniyet hisleri inkişaf ettikleri bir zamanda,

daimî tahribatçı olan zeval ve fena ve mütemadi tefrik edici olan mevt ve adem, dehşetli bir surette bu güzel dünyayı ve bu güzel mahlûkatı hırpaladığını, parça parça edip güzelliklerini bozduğunu; fevkalâde bir şuur ve teessür ile gördüm.

Fitratımdaki aşk-ı mecazî, bu hâle karşı şiddetli galeyan ve isyan ettiği zamanda bir medâr-ı teselli bulmak için yine bu Âyet-i Hasbiyeye müracaat ettim.

Dedi: "Beni oku ve dikkatle mânâma bak!" Ben de Sure-i Nur'daki **اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** ilâ âhîr... âyetinin rasathanesine girip

îmanın dürbünüyle bu Âyet-i Hasbiye'nin en uzak tabakalarına ve şuur-u îmanî hurdebini ile en ince esrarına baktım, gördüm:

Nasıl ki âyineler, şişeler, şeffaf şeyler, hatta kabarcıklar; Güneş ziyasının gizli ve çeşit çeşit cernalini ve o ziyanın elvan-ı seb'a denilen yedi renginin mütenevvi güzelliklerini gösteriyorlar

ve teceddüd ve teharrükleriyle ve ayrı ayrı kabiliyetleriyle ve inkisaratlarıyla o cernal ve o güzellikleri tazeleştiriyorlar

and with their reflections, they display the hidden beauties and loveliness of the sun and its light.

In exactly the same way, in order to act as mirrors to the sacred beauty of the All-Beauteous One of Glory, the Pre-Eternal and Post-Eternal Sun, and to the everlasting loveliness of His most beautiful names, and to renew their manifestations,

these beautiful creatures, these lovely artefacts, these exquisite beings, arrive and depart without stopping.

Powerful proofs are expounded in detail in the Risale-i Nur that demonstrate that the beauties apparent on them belong not to them, but are **signs, indications, flashes, and manifestations of a transcendent, sacred beauty** which wants to become manifest.

The explanation begins by saying that three of those proofs have been mentioned briefly and most reasonably.

The treatise leaves in amazement everyone of fine perception who sees it so that in addition to benefiting from it themselves, they find it necessary to try to allow others to benefit from it.

Anyone whose mind is not rotten and heart not corrupted, will appreciate, admire, and recommend the five points explained in the second proof, and exclaiming: "Ma'shallah! Barakallah!"

will perceive and affirm that it is a wondrous marvel which will exalt his apparently lowly, wanting being.

Fifteenth Hope*

*{This Fifteenth Hope was written by a Nurju to complete in the future the Treatise for the Elderly, and as a source for its composition, since the period of the Risale-i Nur's writing had come to an end three years' previously.}

#325

One time when I was in compulsory residence in Emirdağ,* in what was virtually solitary confinement, I became wearied of life due to the torments they inflicted on me with their surveillance and arbitrary treatment, which I found hard to bear, and I regretted having been released from prison.

**{The small town in central Anatolia where Bediuzzaman was exiled in 1944, following his release from Denizli Prison. He remained in compulsory residence here until 1951, with a break of twenty months in Afyon Prison, from January 1948 to September 1949. (Tr.)}*

I longed for Denizli Prison with all my spirit, and wanted to enter the grave.

But while thinking, prison and the grave are preferable to such a life, and deciding to enter one or the other, divine grace came to my assistance:

ve inkisaratlarıyla Güneş'in ve ziyasının ve elvan-ı seb'asının gizli güzelliklerini güzel izhar ediyorlar.

Aynen öyle de: Şems-i Ezel ve Ebed olan Cemil-i Zülcelâl'in cemel-i kudûsine ve nihayetsiz güzel Esmâ-i hüsnasının sermedî güzelliklerine âyinedarlık edip ciltlerinin tazelenmesi için

bu güzel masnu'lar, bu tatlı mahluklar, bu cemalli mevcudat, hiç durmayarak gelip gidiyorlar;

kendilerinde görünen güzellikler ve cemaller, kendilerinin malı olmadığını, belki tezahür etmek isteyen sermedî ve mukaddes bir cemalin ve daimî tecelli eden ve görünmek isteyen **mücerred ve münezzeh bir hüsnün işaretleri ve alâmetleri ve lem'aları ve ciltleri** olduğunun pek çok kuvvetli delilleri Risale-i Nur'da tafsilen izah edilmiş.

Burada o bürhanlardan üç tanesi, kısaca gâyet makul bir surette zikredilmiştir, diye beyana başlar.

Bu Risaleyi gören herbir zevk-i selim ashabı hayrette kalmakla beraber kendilerinin istifadelerinden başka, gayrilerinin de istifadelerine çalışmayı lâzım buluyorlar.

Hususan ikinci bürhanda beş nokta beyan ediliyor. Aklı çürük, kalbi bozuk olmayan, her halde takdir ve tahsin ve tasvib ile "Mâşâallah Fetebârekâllah" diyecek;

fakir, hakir görülen vücudunu teâli ettirecek.. harika bir mu'cize olduğunu derk ve tasdik edecek.

Onbeşinci Rica*

{(Haşiye): Nur'un te'lif zamanı üç sene evvel bitmiş olmasından, bu Onbeşinci Rica, ileride bir Nurcu tarafından İhtiyarlar Lem'asının tekmiline -te'lifine- me'haz olmak üzere yazıldı.}

Bir zaman Emirdağ'ında ikamete memur ve tek başıma menzilde âdeta bir haps-i münferid ve bana çok ağır gelen tarassudlar ve tahakkümler ile bana işkence vermelerinden hayattan usandım, hapisten çıktığıma teessüf ettim.

Ruh u canımla Denizli Hapsi'ni arzuladım ve kabre girmeyi istedim.

Ve "hapis ve kabir, bu tarz-ı hayata müreccahtır" diye ya hapse veya kabre girmeye karar verirken, inayet-i İlahiye imdada yetişti;

it bestowed on the students of the Medresetü'z-Zehra,* whose pens were like duplicating machines, one of the machines, which had just appeared.

**{The name of the university Bediuzzaman strove throughout his life to found in eastern Anatolia, where the religious sciences would be taught together with the modern sciences. He received funds from Sultan Reşad and laid the foundations on the shores of Lake Van in 1911, but it was not completed due to the outbreak of World War I. With the spread of the Risale-i Nur in the first decades of the republic, Risale-i Nur Medreses, or places where the Risale-i Nur was studied or copies of it were written, opened throughout Turkey. Bediuzzaman then called the Risale-i Nur students, students of the Medresetü'z-Zehra. (Tr.)}*

All at once, five hundred copies each of the valuable collections of the Risale-i Nur appeared from a single pen.

Their presaging new victories made me love that distressing life, and caused me to offer unending thanks.

A while later, unable to endure the Risale-i Nur's victories, its covert enemies prompted the government to act against us. Again life became difficult for me.

Then suddenly dominical grace was manifested: the officials connected with the case, who were those most in need of the Risale-i Nur, studied the confiscated copies in the course of their duties most curiously and carefully,

and its treatises gave their hearts a sense of bias towards it. As they began to appreciate it rather than criticize it, the Risale-i Nur's circle of study greatly expanded.

It produced profits a hundred times greater than our material losses, reducing to nothing our anxiety and distress.

Then, secret, hostile dissemblers directed the government's attention towards my person.

They recalled my former political activities. They aroused suspicions about me in both the judiciary, and the education authorities, and the police, and the Home Affairs Office.

These spread at the hand of the different parties and the incitement of concealed communist anarchists.

They started to pressure us and arrest us, and confiscate the parts of the Risale-i Nur that fell into their hands. The activities of the Risale-i Nur students came to a standstill.

A number of officials made false accusations which no one at all could believe.

They tried to spread around the most extraordinary slander, but they could make no one believe it.

kalemleri teksir makinesi olan Medreset-üz Zehra şakirdlerinin ellerine, yeni çıkan teksir makinesini verdi.

Birden Nur'un kıymetdar mecmûalarından her tanesi, bir kalem ile beş yüz nüsha meydana geldi.

Fütuhatı başlamları, o sıkıntılı hayatı bana sevdirdi, "Hadsiz şükür olsun" dedirtti.

Bir miktar sonra Risale-i Nur'un gizli düşmanları fütuhât-ı Nuriyeyi çekemediler. Hükûmeti aleyhimize sevkettiler. Yine hayat bana ağır gelmeye başladı.

Birden inayet-i Rabbaniye tecelli etti. En ziyade Nurlara muhtaç olan alâkadar memurlar, vazifeleri itibariyle müsadere edilen Nur Risaleleri'ni kemal-i merak ve dikkatle mütalaa ettiler.

Fakat Nurlar onların kalblerini kendine tarafdar eyledi. Tenkid yerinde takdire başlamlarıyla, Nur Dershanesi çok genişlendi;

maddî zararımızdan yüz derece ziyade menfaat verdi, sıkıntılı telaşlarımızı hiç indirdi.

Sonra gizli düşman münafıklar, hükûmetin nazar-ı dikkatini benim şahsıma çevirdiler.

Eski siyasî hayatımı hatırlattırdılar. Hem adliyeyi, hem maarif dairesini, hem zabıta'yı, hem dâhiliye vekaletini evhamlandırdılar.

Partilerin cereyanları ve komünistlerin perdesinde anarşistlerin tahrikatıyla o evham genişlendi.

Bizi tazyik ve tevkif ve ellerine geçen Risaleleri müsadereye başladılar. Nur şakirdlerinin faaliyetine tevakkuf geldi.

Benim şahsımı çürütmek fikriyle, bir kısım resmî memurlar, hiç kimsenin inanmayacağı isnadlarda bulundular.

Pek acib iftiraları işaaya çalıştılar. Fakat kimseyi inandıramadılar.

Then they arrested me during the coldest days of winter on some trite pretext, and put me into solitary confinement in prison in a large and extremely cold ward, leaving me two days without a stove.

#326

I was accustomed to light my stove several times a day in my small room and always had live coals in the brazier, so with my illness and weakness I could endure it only with difficulty.

While struggling in this situation suffering from both a fever and the cold, and dreadful distress and anger, a truth unfolded in my heart through divine grace. It uttered the following warning to my spirit:

“You called prison the Medrese-i Yûsufiye – the School of the Prophet Joseph, and while in Denizli, things like relief a thousand times greater than your distress, and spiritual profit, and the other prisoners benefiting from the Risale-i Nur, and its widespread triumphs,

all made you offer endless thanks instead of complaining. They made each hour of your imprisonment and hardship the equivalent of ten hours’ worship, and made those passing hours eternal.

God willing, the calamity-stricken in this third School of Joseph benefiting from the Risale-i Nur and finding consolation will heat this cold, severe distress of yours and transform it into joy.

If the people you are angry at are being deceived and are ill-treating you without realizing it, they are not worth being angry at.

And if they are tormenting you and causing you suffering knowingly, out of spite and on account of misguidance,

they will in a short time enter the solitary confinement of the grave due to the eternal execution of death, to suffer everlasting torment and torture.

Their oppression is earning for you both merit and spiritual pleasures, and is making transient hours eternal, and is allowing you to perform scholarly and religious duties with sincerity.”

With all my strength I exclaimed: “All praise be to God!” Out of humanity, I pitied those tyrants and prayed: “O my Sustainer, reform them!”

As I wrote in my statement to the Ministry of Internal Affairs, in this new incident the truly guilty are those tyrants who in ten respects act unlawfully in the name of the law.

They found extraordinary pretexts showing to anyone fair-minded with their slanders and fabrications, which would have made those who heard them laugh and lovers of the truth weep,

that they can find no way to attack the Risale-i Nur and its students in respect of the law and right, so deviate into lunacy.

Sonra pek âdi bahanelerle, zemheririn en şiddetli soğuk günlerinde beni tevkif ederek, büyük ve gâyet soğuk ve iki gün sobasız bir koğuşta tecrid-i mutlak içinde hapsedtiler.

Ben küçük odamda günde kaç defa soba yakar ve daima mangalımda ateş varken, zaafiyet ve hastalığımdan zor dayanabilirdim.

Şimdi, bu vaziyette hem soğuktan bir sıtma, hem dehşetli bir sıkıntı ve hiddet içinde çırpınırken, bir inayet-i İlahiye ile bir hakikat kalbimde inkişaf etti. Manen:

"Sen hapse Medrese-i Yûsufiye namı vermişsin; hem Denizli'de sıkıntınızdan bin derece ziyade hem ferah, hem mânevî kâr, hem oradaki mahpusların Nurlardan istifadeleri, hem büyük dairelerde Nurların fütuhâtı gibi neticeler,

size şekva yerinde binler şükrettirdi, her bir saat hapsinizi ve sıkıntınızı, on saat ibadet hükmüne getirdi; o fânî saatleri bâkileştirdi.

İnşâallah bu Üçüncü Medrese-i Yûsufiyedeki musîbetzedelerin Nurlardan istifadeleri ve teselli bulmaları, senin bu soğuk ve ağır sıkıntını hararetlendirip, sevinçlere çevirecek

ve hiddet ettiğin adamlar eğer aldanmışlarsa bilmeyerek sana zulmediyorlar. Onlar hiddete lâayık değiller.

Eğer bilerek ve garazla ve dalâlet hesabına seni incitiyorlar ve işkence yapıyorlarsa,

onlar pek yakın bir zamanda, ölümün idam-ı ebedisiyle kabrin haps-i münferidine girip, daimî sıkıntılı azab çekecekler.

Sen onların zulmü yüzünden hem sevab, hem fânî saatlerini bâkileştirmeyi, hem mânevî lezzetleri, hem vazife-i ilmiye ve diniyeyi ihlâs ile yapmasını kazanıyorsun!" diye ruhuma ihtar edildi.

Ben de bütün kuvvetimle "Elhamdülillah" dedim. İnsaniyet damarıyla o zalimlere acıdım. "Ya Rabbi! Onları ıslah eyle!" diye dua ettim.

Bu yeni hâdisede, ifademde Dâhiliye Vekaletine yazdığım gibi, on vecihle kanunsuz olduğu ve kanun namına kanunsuzluk eden o zalimler -asıl suçlu onlar olması gibi-

öyle bahaneler aradılar; işitenleri güldürecek ve hakperestleri ağlattıracak iftiraları ve uydurmalarıyla ehl-i insafa gösterdiler ki;

Risale-i Nur'a ve şakirdlerine ilişmeye, kanun ve hak cihetinde imkân bulamıyorlar, divaneliğe sapıyorlar.

For instance, the officials who spied on us for a month could find nothing incriminating, so they wrote out a memorandum saying:

“Said’s servants bought raki from a shop and took it to him.” They could find no one to sign the memo, but finally arrested a drunken stranger and got him to sign it under threat.

Even he said: “God forgive us! Who would sign this extraordinary lie?” So they were compelled to tear it up.

#327

A Second Example: Someone I did not know and still do not know, lent his horse so that I could go out for a ride.

I used to go out most days for a couple of hours in the summer, for my illness and to take some air.

I had given my word that I would give the owner of the horse and phaeton books worth fifty liras,

so as not to break my rule and become indebted to him.

Could any harm come of such a thing? But then both the Governor, and the court officials, and the police questioned us fifty times about the horse’s owner.

As though it were some important political event affecting public security!

One person even said loyally that the horse was his and another, that the phaeton was his, in order to put a stop to this meaningless questioning, and they were both arrested together with me.

We watched numerous childish escapades like these two examples and laughed till we cried.

And we understood that those who attack the Risale-i Nur and its students make fools of themselves.

An amusing incident from among those examples:

the reason given on the paper authorizing my arrest was “disturbing public order.” Not having seen the document, I told the public prosecutor: “I slandered you last night.

I said to a police officer who was questioning me for the Police Chief:

‘If I haven’t served this country’s public security as much as a thousand public prosecutors and a thousand police chiefs – three times – may God damn me!’”

Just at that point, when in those freezing conditions I was in most need of rest and not catching cold and not thinking of the world,

I was overcome with anger and vexation at those who had sent me into this intolerable exile, isolation, imprisonment, and oppression, in a way that spelt out their hatred and ill-intentions.

Ezcümle: Bir ay bizi tecessüs eden memurlar, bir şey bahane bulamadıklarından bir pusula yazıp ki:

"Said'in hizmetkârı bir dükkândan rakı almış, ona götürmüş." O pusulayı imza ettirmek için hiç kimseyi bulamayıp, sonra yabanî ve sarhoş bir adamı yakalamışlar, tehdidkârane "Gel bunu imza et!" demişler.

O da demiş: "Tövbeler tövbesi olsun, bu acib yalanı kim imza edebilir?" Onları, pusulayı yırtmağa mecbur etmiş.

İkinci Bir Nümune: Bilmediğim ve şimdi dahi tanımadığım bir zat, atını beni gezdirmek için vermiş,

ben de rahatsızlığım için teneffüs kasdı ile, ekser günlerde, yazda bir-iki saat gezerdim.

O at ve araba sahibine elli liralık kitab vermeye söz vermiştim.

Tâ, kaidem bozulmasın ve minnet altına girmeyeyim.

Acaba bu işde hiç bir zarar ihtimali var mı? Halbuki "O at kimindir?" diye, elli defa bizlerden hem vali, hem adliyeciler, hem zabıta ve polisler sordular.

Güya büyük bir hâdise-i siyasiye ve asayişe temas eden bir vakıadır.

Hatta bu mânâsız soruşların kesilmesi için, iki zat hamiyeten biri "At benimdir" diğeri "Araba benimdir" dedikleri için ikisini de benimle beraber tevkif ettiler.

Bu nümunelere kıyasen, çok çocuk oyuncaklarına seyirci olup gülerek ağladık ve

anladık ki: Risale-i Nur'a ve şakirdlerine işenler, maskara olurlar.

O nümunelerden lâtif bir muhavere:

Benim tevkif kâğıdımda sebep, emniyeti ihlâl suçu yazıldığından, ben daha o pusulayı görmeden müddeiumuma dedim: "Seni geçen gece gıybet ettim."

Emniyet müdürü hesabına beni konuşturan bir polise:

"Eğer bin müddeiumumî ve bin emniyet müdürü kadar bu memlekette emniyet-i umumiye hizmet etmemiş isem - üç defa- Allah beni kahretsin" dedim.

Sonra bu sırada, bu soğukta, en ziyade istirahata ve üşümemeğe ve dünyayı düşünmemeğe muhtaç olduğum bir hengâmda,

garazı ve kasdı ihsas eder bir tarzda, beni bu tahammülün fevkinde bu tehcir ve tecrid ve tevkif ve tazyike sevkedenlere, fevkalâde iğbirar ve kızmak geldi.

Divine grace came to my assistance, and the following was imparted to my heart:

“Divine determining, which is pure justice, has a large part in the wrongful oppression which these people are inflicting on you. You have food to eat in this prison;

that sustenance of yours called you here. It should be met with contentment and resignation.

Dominical wisdom and mercy have a large part, which is to illuminate those in this prison and console them, and to gain you reward.

This share should be met with endless thanks and patience.

Your soul has a part in it, due to its faults which you did not know about.

In the face of this, you should tell your soul by repenting and seeking forgiveness that it deserved this blow.

Some of your secret enemies have a part in it, with their intrigues and deceiving certain ingenuous and suspicious officials and inciting them to such oppression.

In the face of this share, the terrible immaterial blows dealt by the Risale-i Nur on those dissemblers have avenged you completely. That is enough for them.

The final part is the officials who were the actual means.

#328

In the face of this share, it is an act of magnanimity to forgive them in accordance with the rule, “Those who suppress their anger and forgive people—verily God loves those who do good,” (3:134) for whether they wanted to or not they may have benefited from the Risale-i Nur in respect of belief, although they looked at with the intention of criticizing it.

I felt such happiness and gratitude at this veracious warning that I decided to commit some harmless offence and incur a prison sentence, so that I might remain in this new School of Joseph and perhaps even help those who were opposed to me.

For someone like me who was seventy-five years old, without attachment, and only five out of the seventy people he loved in this world remained alive, the grave was a hundred times preferable to this prison. For seventy thousand copies of the treatises of the Risale-i Nur were in free circulation and would perform my duties connected with the Risale-i Nur, and I had brothers and heirs who would continue to serve belief with thousands of tongues in place of my one tongue.

This prison too was a hundred times more comfortable and more beneficial than the unfree liberty outside subject to that tyranny and oppression.

For in place of having to suffer all alone outside the arbitrary treatment of hundreds of officials,

Bir inayet imdada yetiştirdi. Manen kalbe ihtar edildi ki:

“İnsanların sana ettikleri ayn-ı zulümlerinde, ayn-ı adâlet olan kader-i İlahînin büyük bir hissesi var ve bu hapiste yiyecek rızkın var.

O rızkın seni buraya çağırdı. Ona karşı rıza ve teslim ile mukabele lâzım.

Hikmet ve Rahmet-i Rabbaniyenin dahi büyük bir hissesi var ki, bu hapistekileri nurlandırmak ve teselli vermek ve size sevab kazandırmaktır.

Bu hisseye karşı, sabır içinde binler şükretmek lâzımdır.

Hem senin nefsinin bilmediğin kusurlarıyla onda bir hissesi var.

O hisseye karşı istiğfar ve tövbe ile, nefsine "Bu tokata müstehak oldun" demelisin.

Hem gizli düşmanların desiseleriyle bazı safdil ve vehham memurları iğfal ile o zulme sevk etmek cihetiyle, onların da bir hissesi var.

Ona karşı Risale-i Nur'un o münafıklara vurduğu dehşetli mânevî tokatlar, senin intikamını tamamen onlardan almış. O, onlara yeter.

En son hisse, bilfiil vasıta olan resmî memurlardır.

Bu hisseye karşı, onların Nurlara tenkid niyetiyle bakmalarında, ister istemez şüphesiz îman cihetinde istifadelerinin hatırı için

وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ düsturuyla; onları afvetmek, bir ulüvvücenablıktır."

Ben de bu hakikatlı ihtardan kemal-i ferah ve şükür ile, bu yeni Medrese-i Yûsufiyede durmağa, hatta aleyhimde olanlara yardım etmek için kendime mûcib-i ceza zararsız bir suç yapmağa karar verdim.

Hem benim gibi yetmişbeş yaşında ve alâkasız ve dünyada sevdiği dostlarından, yetmişten ancak hayatta beşi kalmış ve onun vazife-i nuriyesini görecektir yetmiş bin nur nüshaları bâki kalıp serbest geziyorlar. Ve bir dile bedel, binler dil ile hizmet-i îmaniyeyi yapacak kardeşleri, vârisleri bulunan benim gibi bir adama kabir, bu hapisten yüz derece ziyade hayırlıdır.

Ve bu hapis dahi, haricinde hürriyetsiz tahakkümler altındaki serbestiyetten yüz derece daha rahat, daha faidelidir.

Çünkü haricinde, tek başıyla yüzer alâkadar memurların tahakkümlerini çekmeğe mukabil,

in prison, together with hundreds of other prisoners one only has to suffer the slight arbitrariness of one or two people like the prison governor and chief warder, which will yield benefits.

And in the face of this, one receives the brotherly kindness and consolation of many fellow-prisoners.

With the thought that the compassion of Islam and human nature are shown as kindness to the elderly in such a position, thus turning the hardship of prison into mercy, I became resigned to prison.

At the time I attended this third trial, because of my difficulty in remaining on my feet due to weakness, old age, and illness, I sat on a chair outside the door of the court.

The judge suddenly appeared and angrily asked in insulting manner: "Why isn't he waiting on his feet?" I was angry at this unkindness in the face of my old age.

Then I looked and saw that a large number of Muslims had gathered around us and were watching in most kind and brotherly fashion, and not dispersing. I was suddenly warned of the following two truths:

The First: The covert enemies of myself and the Risale-i Nur had deceived certain **ingenuous** officials with the intention of putting a stop to the Risale-i Nur's conquests by destroying the public's good opinion of me, **which in any event I did not want**, and of destroying my character in the people's view; they had prompted those officials to act contemptuously towards me in that way.

#329

See these hundred people in place of that one man's insults! In return for the Risale-i Nur's service to belief – as a divine favour –

they are kindly offering their sympathy by appreciating your service, and both welcoming you and seeing you off.

Even, while I was in the examining magistrate's office on the second day of the trial answering the public prosecutor's questions,

around a thousand people gathered in the courtyard opposite the court windows and showed their concern; they appeared to be telling them through the tongue of disposition not to pressurize us.

The police could not make them disperse. It was imparted to my heart that in this dangerous age these people want a true solace, an inextinguishable light, powerful belief, and certain good news about eternal happiness,

and that they search for these by nature. They must have heard that what they are searching for is to be found in the Risale-i Nur so that they show my unimportant person much more attention than I deserve because I have performed some small services for belief.

hapiste yüzer mahpuslarla beraber yalnız müdür ve başgardiyan gibi bir-iki zatın, maslahata binaen hafif tahakkümünü çekmeğe mecbur olur.

Ona mukabil, hapiste çok dostlardan kardeşane taltifler, teselliler görür.

Hem İslâmiyet şefkati ve insaniyet fitratı, bu vaziyette ihtiyarlara merhamete gelmesi, hapis zahmetini rahmete çeviriyor diye, hapse razı oldum.

Bu üçüncü mahkemeye geldiğim sırada zaafiyet ve ihtiyarlık ve rahatsızlıktan ayakta durmağa sıkıldığımdan, mahkeme kapısının haricinde bir iskemlede oturdum.

Birden bir hâkim geldi, hiddet etti, "Neden ayakta beklemiyor?" ihanetkârane dedi. Ben de ihtiyarlık cihetinden, bu merhametsizliğe kızdım.

Birden baktım; pek çok müslümanlar, kemal-i şefkat ve uhuvvetle merhametkârane bakıp etrafımızda toplanmışlar, dağıtılmıyorlar. Birden "iki hakikat" ihtar edildi:

Birincisi: Benim ve Nurların gizli düşmanlarımız, **benim istemediğim halde** hakkımdaki teveccüh-ü âmmeyi kırmak ile Nur'un fütuhatına sed çekilir diye, bazı **safdil** resmî memurları kandırıp, şahsımı millet nazarında çürütmek fikriyle, ihanetkârane böyle muameleye sevketmişler.

Buna karşı inayet-i İlahiye, Nurların îman hizmetine mukabil, bir ikram olarak, o bir tek adamın ihanetine bedel, bu yüz adama bak!

Hizmetinizi takdir ile şefkatkârane acıyarak alâkadarane sizi istikbal ve teşyi ediyorlar.

Hatta ikinci gün, ben müstantık dairesinde müddeiumumun suallerine cevap verirken,

hükûmet avlusunda mahkeme pencerelerine karşı bin kadar ahali kemal-i alâka ile toplanıp lisan-ı hal ile "Bunları sıkmayınız!" dediklerini, vaziyetleriyle ifade ediyorlar gibi göründüler.

Polisler onları dağıtamıyorlardı. Kalbime ihtar edildi ki: Bu ahali, bu tehlikeli asırda tam bir teselli ve söndürülmez bir nur ve kuvvetli bir îman ve saadet-i bâkiyeye bir doğru müjde istiyorlar

ve fitraten arıyorlar ve Nur Risalelerinde aradıkları bulunuyor diye işitmişler ki, benim ehemmiyetsiz şahsıma, imânâ bir parça hizmetkârlığım için haddimden çok ziyade iltifat gösteriyorlar.

Second Truth: I was reminded that in return for the ill-treatment a few contemptuous, deceived individuals inflicted on us with the intention of insulting us and destroying public regard for us, [due to their unfounded suspicions of our disturbing public order](#),

was the applause and appreciation of innumerable people of reality and forthcoming generations.

Yes, through the strength of certain, affirmative belief, in every part of this country the Risale-i Nur and its students halt the awesome corruption and efforts of anarchy to destroy public order under the veil of communism.

They work to maintain public order and security so that these twenty years three or four related courts and the police of ten provinces have not been able to find or record any incidents involving the infringement of public order connected with the Risale-i Nur students, who are very numerous and found in every part of the country.

And the fair-minded police of three provinces stated: "The Risale-i Nur students are moral police. They assist us in preserving public order.

Through certain, affirmative belief, they leave in everyone's head who reads the Risale-i Nur something that restrains them from committing misdemeanours. They work to maintain public order."

An example of this was Denizli Prison. When the Risale-i Nur entered there and Fruits of Belief was written for the prisoners,

within a space of three or four months more than two hundred of those prisoners became so extraordinarily obedient and acquired such religious and righteous conduct that

a man who had murdered three or four people refrained from killing bedbugs even.

They became completely compassionate, harmless members of the nation.

The officials were astonished at this situation and looked on in appreciation.

#330

Some youths even said before receiving their sentences:

"If the Nurjus remain in prison, we shall try to have ourselves convicted so that we can be taught by them and become like them. We shall reform ourselves through their instruction."

So those who accuse the Risale-i Nur students, who are thus, of disturbing public order are surely seriously deceived, or have been fooled,

or knowingly or unknowingly are deceiving the government on account of anarchy, and try to crush and repress us. We say this to them:

Since death is not to be killed, and the grave is not to be closed,

İkinci hakikat: [Emniyeti ihlâl vehmiyle](#) bize ihanet etmek ve teveccüh-ü âmmeyi kırmak kasdıyla tahkirkârane aldanmış mahdud adamların bed muamelelerine mukabil,

hadsiz ehl-i hakikatın ve nesl-i âtinin takdirkârane alkışlamaları var, diye ihtar edildi.

Evet komünist perdesi altında anarşistliğin, emniyet-i umumiye'yi bozmağa dehşetli çalışmasına karşı, Risale-i Nur ve şakirdleri îman-ı tahkikî kuvvetiyle bu vatanın her tarafında o müdhiş ifsadı durduruyor ve kırıyor.

Emniyeti ve asayişî temine çalışıyor ki, pek çok bir kesrette ve memleketin her tarafında bulunan Nur talebelerinden, bu yirmi senede alâkadar üç-dört mahkeme ve on vilayetin zabıtalrı, emniyeti ihlâlê dair bir vukuatlarını bulmamış ve kaydetmemiş.

Ve üç vilayetin insafı bir kısım zabıtalrı demişler: "Nur talebeleri mânevî bir zabıta'dır. Asayişî muhafazada bize yardım ediyorlar.

İman-ı tahkikî ile; Nur'u okuyan her adamın kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar, emniyeti temine çalışıyorlar."

Bunun bir nümunesi Denizli Hapishanesidir. Oraya Nurlar ve o mahpuslar için yazılan Meyve Risalesi girmesiyle,

üç dört ay zarfında ikiyüzden ziyade o mahpuslar öyle fevkalâde itaatli, dindarane bir salah-ı hal aldılar ki;

üç dört adamı öldüren bir adam, tahta bitlerini öldürmekten çekiniyordu.

Tam merhametli, zararsız, vatana nâfi bir uzuv olmaya başladı.

Hatta resmî memurlar, bu hâle hayretle ve takdirle bakıyorlardı.

Hem daha hüküm almadan bir kısım gençler dediler:

"Nurcular hapiste kalsalar, biz kendimizi mahkûm ettireceğiz ve ceza almaya çalışacağız; tâ onlardan ders alıp onlar gibi olacağız. Onların dersiyle kendimizi ıslah edeceğiz."

İşte bu mahiyette bulunan Nur talebelerini, emniyeti ihlâl ile ittiham edenler, herhalde ve gâyet fena bir surette aldanmış veya aldatılmış

veya bilerek veya bilmeyerek anarşistlik hesabına hükûmeti iğfal edip bizleri eziyetlerle ezmeye çalışıyorlar. Biz bunlara karşı deriz:

Madem ölüm öldürülmüyor ve kabir kapanmıyor

and the travellers in this guesthouse of the world, convoy after convoy enter the earth with great speed and ado, and vanish;

for sure we shall part from one another very soon. You shall receive the penalty for your tyranny in awful fashion.

At the very least you shall mount the gallows of death and eternal extinction, which form the discharge papers of the oppressed people of belief.

The fleeting pleasures you have received in this world imagining them to be everlasting, will be transformed into everlasting, grievous pains.

Regretfully, our secret dissembling enemies sometimes attach the name of Sufism to the reality of Islam, which has been gained and preserved through the swords and blood of the hundred million martyrs at the rank of saints, and heroic war veterans of this religious nation.

While the way of Sufism is only a single ray of that sun, they show it to be the sun and deceive certain lax government officials.

Calling the Risale-i Nur students "Sufis" and "members of a political society"–because they work effectively for the truths of the Qur'an and belief – they want to incite them against us.

We say to them, and to those who listen to them against us, what we told the just court at Denizli:

"Let us too be sacrificed for this sacred truth for which hundreds of millions of people have been sacrificed!"

Even if you set fire to the world around us, we who sacrifice ourselves for the truths of the Qur'an will not lay down our arms before atheism;

we shall not abandon our sacred duty, God willing!"

Thanks to the sacred solace arising from belief and the Qur'an for the pains and despair at the adventures of my old age, I would not exchange this most distressing year of my old age for ten of the happiest years of my youth –

especially since for those who repent and perform the obligatory prayers each hour in prison is the equivalent of ten hours' worship,

and with respect to merit, each transient day spent in illness and under oppression gains ten days of perpetual life.

I thus understood from those warnings just how deserving of thanks are these days for someone like me awaiting his turn at the door of the grave.

ve dünya misafirhanesinde yolcular gâyet sür'at ve telaşla kabile kabile arkasında, toprak arkasına girip kayboluyorlar;

elbette pek yakında birbirimizden ayrılacağız. Siz zulmünüzün cezasını dehşetli bir surette göreceksiniz.

Hiç olmazsa mazlum ehl-i îman hakkında terhis tezkeresi olan ölümün, idam-ı ebedî dar ağacına çıkacaksınız.

Sizin dünyada tevehhüm-ü ebediyetle aldığınız fânî zevkler, bâkî ve elîm elemelere dönecek.

Maatteessüf gizli münafık düşmanlarımız, bu dindar milletin yüzer milyon veli makamında olan şehidlerinin, kahraman gazilerinin kanıyla ve kılıncıyla kazanılan ve muhafaza edilen hakikat-ı İslâmiyete bazen "tarikat" namını takıp

ve o güneşin tek bir şuaı olan tarikat meşrebini, o güneşin aynı gösterip, hükûmetin bazı dikkatsiz memurlarını aldatıp,

hakikat-ı Kur'aniyeye ve hakaik-i îmaniyeye tesirli bir surette çalışan Nur talebelerine "tarikatçı" ve "siyasî cem'iyetçi" namını vererek aleyhimize sevk etmek istiyorlar.

Biz hem onlara, hem onları aleyhimizde dinleyenlere, Denizli mahkeme-i âdilesinde dediğimiz gibi deriz:

"Yüzer milyon başların feda oldukları bir kudsî hakikata, başımız dahi feda olsun.

Dünyayı başımıza ateş yapsanız, hakikat-ı Kur'aniyeye feda olan başlar, zendekaya teslim-i silâh etmeyecek

ve vazife-i kudsiyesinden vazgeçmeyecekler inşâallah!"

İşte ihtiyarlığımın sergüzeştliğinden gelen ağırlara ve me'yusiyetlere, îmandan ve Kur'andan imdada yetişen kudsî teselliler ile bu ihtiyarlığımın en sıkıntılı bir senesini, gençliğimin en ferahlı on senesine değiştirmem.

Hususan hapiste farz namazını kılan ve tövbe edenin herbir saati, on saat ibadet hükmüne geçmesiyle

ve hastalıkta ve mazlumiyyette dahi herbir fânî gün, sevab cihetinde on gün bâkî bir ömrü kazandırmasıyla,

benim gibi kabir kapısında nöbetini bekleyen bir adama ne kadar medâr-ı şükrandır, o mânevî ihtardan bildim.

I exclaimed: "Endless thanks be to my Sustainer!", and was happy at my old age and pleased with my imprisonment.

For life does not stop, it passes swiftly. If it passes in pleasure and happiness, since the passing of pleasure is pain,

it becomes transient, passing without thanks and in heedlessness; leaving sins in the place of pleasures, it departs.

Whereas if it passes in prison and hardship, since the passing of pain is a sort of pleasure, and since it is considered to be a sort of worship,

it becomes perpetual in one respect, and through its good fruits gains everlasting life.

It becomes atonement for the mistakes that were the cause of past sins and imprisonment, and purifies them.

From this point of view, the prisoners who perform the compulsory parts of the obligatory prayers should offer thanks in patience.

Sixteenth Hope

One time in my old age, I was released from Eskişehir Prison after serving a years' sentence. They exiled me to Kastamonu*, where I stayed for two or three months as a guest in the police station.

**{A provincial centre in the Ilgaz Mountains to the north of Turkey. Bediuzzaman was exiled here in March 1936, after being released from Eskişehir Prison. He remained in Kastamonu for seven years, until 1943, when he was sent to Denizli Prison. (Tr.)}*

It may be understood how much torment someone like me suffered in a place like that, who was a recluse, wearied by seeing even his loyal friends, and could not endure the changes in dress.*

**{This refers to the compulsory adoption of European dress following the Dress Laws passed in the first years of the Republic. The Hat Act of 1925 banned the wearing of all headgear other than European-style hats. (Tr.)}*

While suffering this despair, divine grace suddenly came to the assistance of my old age.

The inspector and police in the police station became like firm friends.

They not once warned me about not wearing a peaked cap, and like my servants, used to take me for trips around the town.

Then I took up residence in Kastamonu's Risale-i Nur Medrese, opposite the police station, and started to write further parts of the Risale-i Nur.

"Hadsiz şükür Rabbime" dedim; ihtiyarlığıma sevindim ve hapsime razı oldum.

Çünkü ömür durmuyor, çabuk gidiyor. Lezzetle, ferahla gitse, lezzetin zevali elem olmasından,

hem teessüf, hem şükürsüzlükle, gafletle, bazı günahları yerinde bırakır, fâni olur gider.

Eğer hapis ve zahmetli gitse, zeval-i elem bir mânevî lezzet olmasından, hem bir nevi ibadet sayıldığından,

bir cihette bâki kalır ve hayırlı meyveleriyle bâki bir ömrü kazandırır.

Geçmiş günahlara ve hapse sebebiyet veren hatalara keffaret olur, onları temizler.

Bu nokta-i nazardan, mahpuslardan farzı kılanlar, sabır içinde şükür etmelidirler.

Onaltıncı Rica

Bir zaman ihtiyarlık vaktinde, Eskişehir hapsinden -bir sene cezayı çekip- çıktım. Beni Kastamonu'ya nefyettiler. Polis karakolunda iki-üç ay misafir ettiler.

...

Benim gibi sadık dostlarıyla görüşmekten sıkılan bir münzevi ve kıyafetinin tebdiline tahammül etmeyen bir adam, böyle yerlerde ne kadar azab çeker anlaşılır.

İşte ben bu me'yusiyette iken, birden inayet-i İlahiye ihtiyarlığımın imdadına geldi.

O karakoldaki komiser, polislerle beraber sadık dost hükmüne geçtiler.

Hiçbir vakit şapkayı başıma koymayı ihtar etmedikleri gibi; benim hizmetçilerim misillü, istediğim zaman beni şehrin etrafında gezdiriyordular.

Sonra o karakolun karşısında Kastamonu'nun Medrese-i Nuriyesine girdim, Nurların te'lifine başladım.

Heroic Risale-i Nur students like Feyzi, Emin, Hilmi, Sâdık, Nazif, and Salâhaddin, attended the medrese in order to duplicate the treatises and disseminate them.

We held scholarly debates even more brilliant than those I had held in my youth with my old students.

Then our hidden enemies aroused the suspicions of some officials and some egotistical hojas and shaykhs concerning us.

They caused us and Risale-i Nur students from five or six provinces to be gathered together in the School of Joseph of Denizli Prison.

#332

The details of this Sixteenth Hope are described clearly in the brief letters I sent secretly to my brothers while in Denizli Prison, in those sent from Kastamonu, and in the collection containing the court defence speeches.

So referring the details to those letters and to my defence speech, I shall allude to it only very briefly here:

I hid the confidential and important collections, and particularly those about the Süfyan and the Risale-i Nur's wonder-working, under the coal and fire-wood

so that they might be published after my death or after the authorities had come to their senses and listened to the truth.

Then, when feeling easy at this, some detectives and the assistant public prosecutor suddenly raided my house.

They pulled out those secret and important treatises from under the wood

then arrested me and sent me to Isparta Prison, although I was in bad health.

While greatly upset and sad at the harm that had come to the Risale-i Nur, divine grace came to our aid.

The authorities carefully and curiously began to read those important treatises which had been hidden, of which they were in much need,

and the government offices became like Risale-i Nur study centres. Although they began to read with the idea of criticizing, they appreciated them.

In Denizli even, although we were unaware of it, numerous people read the printed edition of Âyet'ül-Kübra (The Supreme Sign), officially and unofficially, and strengthened their belief.

This reduced to nothing the calamity of prison we were suffering. Later they took us to Denizli Prison and put me into solitary confinement in a stinking, cold, damp ward.

I was most unhappy at my old age and illness and the difficulties visited on my friends because of me.

Feyzi, Emin, Hilmi, Sadık, Nazif, Salahaddin gibi Nur'un kahraman şakirdleri, Nurların neşri, teksiri için o medreseye devam ettiler.

Gençlikte eski talebelerimle geçirdiğim kıymetdar müzakere-i ilmiyeyi daha parlak bir surette gösterdiler.

Sonra gizli düşmanlarımız bazı memurları ve bir kısım enaniyetli hocalar ve şeyhleri aleyhimize evhamlandırıdılar.

Bizi, Denizli Hapsine beş altı vilayetlerden gelen Nur talebelerini, o Medrese-i Yûsufiyede toplanmağa vesile oldular.

Bu Onaltıncı Rica'nın tafsilâtı, Kastamonu'dan gönderip Lâhika'ya geçen ve Denizli Hapsinde oradaki kardeşlerime gizli gönderdiğim küçük mektublar ve mahkemesindeki Müdafaa Risalesi'dir ki; bu ricanın hakikatını parlak gösteriyorlar.

Tafsilâtını lâhikaya, müdafaama havale edip, gâyet kısa işaret edeceğiz.

Ben mahrem ve mühim mecmûaları, hususan Süfyan'a ve Nur'un kerametlerine dair Risaleleri kömür ve odunlar altında sakladım;

tâ benim vefatımdan veya baştaki başlar hakikatı dinleyip akıllarını başlarına aldıktan sonra neşredilsinler

diye müsterihane dururken, birden taharri memurları ve müddeiumumun muavini, menzilimi bastılar.

O gizli ve ehemmiyetli Risaleleri, odunların altından çıkardılar.

Hem beni tevkif edip Isparta hapisanesine, sıhhatım muhtell bir halde gönderdiler.

Ben pek çok müteellim ve Nurlara gelen o zarardan dehşetli müteessir iken, bir inayet-i İlahiye imdadımıza yetişti.

O gizlenmiş ve ehl-i hükûmet onları okumağa çok muhtaç olan o ehemmiyetli Risaleleri kemal-i merak ve dikkatle okumağa başlayıp,

büyük resmî daireler âdeta bir Dershane-i Nuriye hükmüne geçti. Tenkid fikriyle takdire başladılar.

Hatta Denizli'de, hiç haberimiz yokken, fevkalâde perde altında matbu Âyet-ül Kübra'yı resmî ve gayr-ı resmî pek çok adamlar okudular, îmanlarını kuvvetlendirdiler.

Bizim hapis musîbetimizi hiçe indirdiler. Sonra bizi Denizli Hapsine aldılar. Beni tecrid-i mutlak içinde ufunetli, rutubetli soğuk bir koğuşa soktular.

İhtiyarlık, hastalık ve benim yüzümden masum arkadaşlarımdan zahmetlerinden bana gelen çok teellüm

I was feeling most distressed at the confiscations of the Risale-i Nur and the cessation in its activities when divine grace suddenly came to my aid.

It transformed that huge prison into a Risale-i Nur medrese, proving it was a School of Joseph.

The Risale-i Nur started to spread through the diamond pens of the heroes of the Medresetü'z-Zehra.

The great hero of the Risale-i Nur even, in those severe conditions, wrote out more than twenty copies of The Fruits of Belief and the Defence Speeches Collection in the space of three or four months.

The conquests began both within the prison and outside. It transformed our losses in that calamity into significant gains and our distress into joy.

It once again showed the meaning of the verse,
But it is possible that you dislike a thing which is good for you.(2:216)

Then we were subject to severe criticisms because of the incorrect and superficial statements of the first experts' committee, and the Education Minister's savage attacks. A statement was published against us.

Then just when according to some reports they were even trying to secure the execution of some of us, divine grace came to our assistance.

#333

Chiefly, while expecting a severely critical report from the Experts Committee in Ankara, they sent a commendatory one.

And although they found less than ten errors in five chests of copies of the Risale-i Nur,

we proved in court that the points they had shown to be errors were completely correct

and that they themselves had been in error in the matters they said were wrong;

we showed between five and ten errors and mistakes in their five-page report.

And while awaiting severe reprisals in the face of The Fruits of Belief and Defences Collection, which we had sent to seven government offices, and the entire Risale-i Nur which had been sent to the Ministry of Justice, and especially in return for the effective, stinging slaps dealt by the confidential treatises,

they responded extremely leniently, and like the even consoling letter sent to us by the Prime Minister, they were most conciliatory and did not attack us.

This proved decisively that as a miracle of divine grace, the truths of the Risale-i Nur had defeated them, making them study its treatises as though it were a guide.

ve Nurların ta'til ve müsaderesinden gelen çok teessüf ve sıkıntı içinde çırpınırken, birden inayet-i Rabbaniye imdada yetişti.

Birden o koca hapishaneyi bir Dershane-i Nuriyeye çevirip bir Medrese-i Yûsufiye (A.S.) olduğunu isbat ederek,

Medreset-üz Zehra kahramanlarının elmas kalemleriyle Nurlar intişara başladı.

Hatta o ağır şerait içinde Nur'un kahramanı, üç dört ay zarfında yirmiden ziyade Meyve ve Müdafaat Risalesi'nden yazdı.

Hem hapiste, hem harişte fütuhata başladılar. O musîbetteki zararımızı büyük menfaatlere ve sıkıntılarımızı sevinçlere çevirdi.

عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ سırrını tekrar gösterdi.

Sonra birinci ehl-i vukufun yanlış ve sathî zabıtlara binaen aleyhimizde şiddetli tenkidleri ve Maarif Vekili'nin dehşetli hücumuyla beraber aleyhimizde bir beyanname neşretmesiyle,

hatta bazı haberlerle bir kısmımızın idamına çalışıldığı hengâmda, bir inayet-i Rabbaniye imdadımıza yetişti.

Başta Ankara ehl-i vukufunun şiddetli tenkidlerini beklerken, takdîr-kârane raporları,

hatta beş sandık Nur Risalelerinde beş on sehiv buldukları halde,

mahkemede onların sehiv ve yanlış gösterdikleri noktalar ayn-ı hakikat olduğunu

ve onların sehiv ve yanlış dedikleri maddelerde kendileri sehiv ettiklerini isbat ettiğimiz gibi,

beş yaprak raporlarında beş on sehiv ve yanlışlarını gösterdik.

Ve yedi makamata gönderdiğimiz Meyve ve Müdafaaname Risaleleri ve Adliye Vekaleti'ne gönderilen Nur'un umum Risaleleri, hususan mahremelerin dokunaklı ve şiddetli tokatlarına mukabil tehdîd-kârane şiddetli emirler beklerken

gâyet mülayîmane, hatta tesellî-kârane Başvekil'in bize gönderdiği mektubu gibi, musâlâha tarzında ilişmemeleri

kat'î isbat etti ki: Risale-i Nur'un hakikatları inayet-i İlahiye kerametiyle, onları mağlub edip kendini onlara irşad-kârane okutturmuş,

It made those broad circles into a sort of study circle and saved the belief of numerous hesitating and bewildered people,

causing us spiritual joy and profit far exceeding our distress.

Then our hidden enemies poisoned me; and the late Hafiz Ali, the martyr hero of the Risale-i Nur, went to hospital instead of me, travelled to the Intermediate Realm in my place, and made us weep despairingly.

Before this calamity, on many occasions I had insisted on the mountain at Kastamonu:

“My brothers, don’t give meat to the horse and grass to the lion!” That is to say: “Don’t give all the treatises to everyone, lest they use them to attack us.”

Although Hafiz Ali (May God have mercy on him) was around seven days away on foot, as though he heard with his spiritual telephone, that same time he was writing to me:

“Yes, Ustad, it is a wonder of the Risale-i Nur that horses should not be given meat, nor lions, grass. Rather, since horses should be given hay, and lions meat, he gave that lion-like Hoja the treatise on sincerity.”

I received his letter seven days later. We worked it out, and at the same time I was shouting it out on the mountain, he was writing the strange words in his letter.

Thus, just at the time that hero of the Risale-i Nur died, and we were being pressurized by the secret dissemblers who were trying to have us punished through their intrigues against us,

and we were anxious that I would be sent to hospital on official orders because I was ill from poison, divine grace came to our assistance.

#334

Thanks to the sincere prayers of my blessed brothers the danger to my life from the poison passed;

and according to powerful signs our martyr was occupied in his grave with the Risale-i Nur, and replied with the Risale-i Nur to the questioning angels;

and the Denizli hero, Hasan Feyzi (May God have mercy on him), who would work according to Hafiz Ali’s system, and his friends were secretly serving the Risale-i Nur effectively;

and because the other prisoners were being reformed by the Risale-i Nur, even our enemies supported our being released from prison;

and like the Companions of the Cave, the Risale-i Nur students turned that place of ordeal into an ascetic’s cave of olden times;

all this, together with their endeavours in writing out and disseminating the Risale-i Nur with easy hearts, proved that divine grace had come to our aid.

o geniş daireleri bir nevi derslane yapmış, çok mütereddid ve mütehayyirlerin îmanlarını kurtarmış

ve bizim sıkıntılarımızdan yüz derece ziyade mânevî ferah ve faide verdi.

Sonra gizli düşmanlar beni zehirlediler ve Nur'un şehid kahramanı merhum Hâfız Ali benim bedelime hastahaneye gitti ve benim yerimde berzah âlemine seyahat eyledi, bizi me'yusane ağlattırdı.

Ben bu musîbetten evvel Kastamonu'nun dağında bağırarak mükerrer defa dedim:

"Kardeşlerim! Ata et, arslana ot atmayınız." Yâni her Risaleyi herkese vermeyiniz; tâ, bize taarruz edilmesin.

Yaya gidilse yedi gün uzakta Hâfız Ali (Rahmetullahi Aleyh), mânevî telefonu ile işitiyor gibi aynı vakit bana yazıyor ki:

"Evet Üstadım, Risale-i Nur'un bir kerametidir ki; ata et, arslana ot atmaz. Belki ata ot, arslana et atar ki, o arslan hocaya İhlas Risalesi'ni verdi."

Yedi gün sonra mektubunu aldık, hesap ettik; aynı zamanda, ben dağda bağırırken, o da garib sözleri mektubunda yazıyormuş.

İşte Nur'un böyle bir mânevî kahramanının vefatı ve gizli münafıkların aleyhimizde desiselerle bizi cezalandırmaya çalışmaları

ve benim zehirli hastalığımın dolayısı beni de hastahaneye resmî emirle mecbur etmek endişesi bizi sıkarken, birden inayet-i İlahiye imdada geldi.

Mübarek kardeşlerimin hâlis dualarıyla zehirin tehlikesi geçmiş

ve o merhum şehidin kuvvetli emarelerle, kabrinde Nurlarla meşgul olması ve sual meleklerine Nurlar ile cevap vermesi ve onun bedeline

ve onun sisteminde Nurlara çalışacak Denizli Kahramanı Hasan Feyzi (Rahmetullahi Aleyh) ve arkadaşları perde altında tesirli bir surette hizmetleri

ve düşmanlarımızın dahi, mahpusların birden Nurlarla ıslah olmaları cihetinde hapisten çıkmamıza taraftar olması;

ve Ashab-ı Kehf misillü Nur şakirdleri o sıkıntılı çilehaneyi Ashab-ı Kehf ve eski zaman ehl-i riyazatının mağaralarına çevirmesi

ve istirahat-ı kalble Nurların neşrine ve yazmasına sa'yleriyle, inayet-i Rabbaniyenin imdadımıza yetiştiğini isbat etti.

It also occurred to my heart that since a great interpreter of the law like Imam A'zam suffered imprisonment; and a supreme mujahid like Imam Ahmad ibn Hanbal was severely tortured in prison for the sake of a single matter of the Qur'an

and endured it in perfect patience, yet not remain silent about the matter in question;

and numerous religious leaders and scholars were completely patient and unshaken, offering thanks, despite suffering torments far greater than yours;

for sure you are obliged to offer endless thanks for the very few difficulties you suffer, although the reward you receive is great for those many truths of the Qur'an.

Yes, I shall describe briefly a manifestation of divine grace in the midst of man's wrongful tyranny:

When I was twenty years old I used to say repeatedly: "Towards the end of my life I shall withdraw from the life of society into a cave or onto a mountain like the people of olden times who abandoned the world and withdrew into caves."

Then when in the Great War I was being held as a prisoner in the north-east, I took this decision:

"After this I shall spend my life in caves. I shall slip away from political and social life. Enough now of mixing in them."

At that point both dominical grace and the justice of divine determining were manifested.

It transformed the caves I had imagined into prisons, places of seclusion, loneliness in places of ordeal and solitary confinement in a way far better than my decision and wish, compassionately for my old age.

It bestowed on me Schools of Joseph and places of solitary confinement where my time would not be wasted that were far superior to the mountain caves of ascetics and recluses.

It gave both the benefits pertaining to the hereafter of the cave, and strenuous service of the truths of belief and the Qur'an.

I had even determined to show myself guilty of some crime and remain in prison after my friends had been released.

Solitaires like Husrev and Feyzi would have remained with me, and on some pretext I would have remained in the solitary confinement ward so as not to meet with people and waste my time on unnecessary conversation and egotistical artificiality.

But then divine determining and our fate sent us to another place of ordeal.

Hem kalbime geldi ki: Madem İmam-ı Azam gibi eazım-ı müçtehidin hapis çekmiş ve İmam-ı Ahmed İbn-i Hanbel gibi bir mücahid-i ekbere, Kur'anın bir tek mes'eleşi için hapiste pek çok azab verilmiş.

Ve şekva etmeyerek kemal-i sabır ile sebat edip o mes'elelerde sükût etmemiş.

Ve pek çok imamlar ve allâmeler, sizlerden pek çok ziyade azab verildiği halde, kemal-i sabır içinde şükredip sarsılmamışlar.

Elbette sizler Kur'anın müteaddid hakikatları için pek büyük sevab ve kazanç aldığınız halde, pek az zahmet çektiğinize binler teşekkür etmek borcunuzdur.

Evet zulm-ü beşer içinde bir cilve-i inayet-i Rabbaniyeyi kısaca beyan edeceğim:

Ben yirmi yaşında iken tekrar ile derdim: "Eski zamanda mağaralara çekilen târik-üd dünyalar gibi âhir ömrümde ben de bir mağaraya, bir dağa çekilip, insanların hayat-ı içtimaiyesinden çıkacağım."

Hem eski Harb-i Umumi'de şark-ı şimalîdeki esaretimde karar vermiştim ki:

"Bundan sonra ömrümü mağaralarda geçireceğim. Hayat-ı siyasiyeden ve içtimaiyeden sıyrılacağım. Artık karışmak yeter."

derken, inayet-i Rabbaniye, hem adâlet-i kaderiye tecelli ettiler.

Kararımdan ve arzumdan çok ziyade hayırlı bir surette ihtiyarlığıma merhameten o mutasavver mağaralarımı hapisanelere ve inzivalara ve yalnızlık içinde çilehanelere ve tecrid-i mutlak menzillerine çevirdi.

Ehl-i riyazet ve münzevilerin dağlardaki mağaralarının çok fevkinde "Yûsufiye Medreseleri" ve vaktimizi zayi etmemek için tecridhaneleri verdi.

Hem mağara faide-i uhreviyesini, hem hakaik-i îmaniye ve Kur'anîyenin mücahidane hizmetini verdi.

Hatta ben azmetmiştim ki; arkadaşlarımla beraetlerinden sonra bir suç gösterip, hapiste kalacağım.

Hüsrev ve Feyzi gibi mücerredler benim yanımda kalsın ve bir bahane ile insanlarla görüşmemek ve vaktimi lüzumsuz sohbetlerle ve tasannu' ve hoddüfûşluk ile geçirmemek için tecrid koğuşunda bulunacağım.

Fakat kader-i İlahî ve kismetimiz, bizi başka çilehaneye sevkettiler.

Out of compassion for my old age and in order to make us work harder in the service of belief, duties were given us outside our will and power in this third School of Joseph, in accordance with the verse,
“But it is possible that you dislike a thing which is good for you,” and the saying: “Good lies in what God chooses.”

Yes, there are three instances of wisdom and important benefits in respect of the service of the Risale-i Nur in divine grace turning – out of compassion for my old age – the caves of my youth, when I had no powerful, hidden enemies, into the solitary confinement of prison:

First Instance of Wisdom and Benefit: It is only in the School of Joseph that the Risale-i Nur students can gather together without harm.

Outside it is expensive and causes suspicion if they meet together.

Some who came to visit me would spend forty or fifty liras, then see me for only twenty minutes or not at all, and would have to return.

I would have willingly chosen the hardship of prison to be closer to some of my brothers.
This means that for us prison is a bounty and instance of mercy.

Second Instance of Wisdom and Benefit: The service to belief at this time through the Risale-i Nur has to be through advertising it everywhere and attracting the attention of those in need.

Attention is drawn to the Risale-i Nur by our imprisonment; it is like an advertisement.

The most stubborn or most needy find it and save their belief; their obduracy is broken and they are saved from danger, and the Risale-i Nur’s study-circle is widened.

Third Instance of Wisdom and Benefit: The Risale-i Nur students who are sent to prison learn from one another’s conduct, qualities, sincerity, and self-sacrifice, and they no longer seek worldly benefits in their service.

Yes, since in the School of Joseph they have seen with their own eyes the ten and perhaps a hundred benefits gained for every hardship and difficulty, and the good results, and the extensive and sincere service to belief,

they are successful in attaining pure sincerity and no longer lower themselves by seeking minor, personal benefits.

A subtle but sad, yet at the same time agreeable, point concerning these places of ordeal that concerns myself only is this:

I observe the same situation here that I saw in the old medreses in my native region in my youth.

الْخَيْرُ فِي مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ * عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ

sırrıyla, ihtiyarlığıma merhameten ve hizmet-i îmaniyede daha ziyade çalıştırmak için ihtiyar ve kudretimizin haricinde bu üçüncü Medrese-i Yûsufiyede vazife verildi.

Evet inayet-i İlahiye, ihtiyarlığıma merhameten; kuvvetli ve gizli düşmanı bulunmayan gençliğime mahsus olan mağaralarımı, hapishanenin tecrid-i münferid menzillerine çevirmesinde üç hikmet ve hizmet-i Nuriyeye üç ehemmiyetli faidesi var:

Birinci hikmet ve faide: Nur talebelerinin bu zamanda toplanmaları; zararsız olarak, Medrese-i Yûsufiyede olur.

Ve birbirini görüp sohbet etmek, hariçte masraflı ve şübheli olur.

Hatta benimle görüşmek için bazıları kırk-elli lirayı sarfederek gelip, ya yirmi dakika veya hiç görüşmeden döner giderdi.

Ben bazı kardeşlerimi yakından görmek için, hapsin zahmetini severek kabul ederdim. Demek hapis bizim için bir nimettir, bir rahmettir.

İkinci hikmet ve faide: Bu zamanda Nurlarla hizmet-i îmaniye, her tarafta ilânatla ve muhtaç olanların nazar-ı dikkatlerini celbetmekle olur.

İşte hapsimizle Nurlara nazar-ı dikkat celbolunur, bir ilânat hükmüne geçer.

En ziyade muannid veya muhtaç olanlar onu bulur, îmanını kurtarır ve inadı kırılır, tehlikeden kurtulur ve Nur'un dershanesi genişlenir.

Üçüncü hikmet ve faide: Hapse giren Nur talebeleri birbirinin hallerinden, seciyelerinden, ihlâs ve fedakârlıklarından ders almalarıyla beraber,

Nurlar hizmetinde dünyevî menfaatleri daha aramazlar.

Evet Medrese-i Yûsufiyede çok emarelerle her sıkıntı ve zahmetin on, belki yüz misli maddî ve mânevî faideler ve güzel neticeler ve imânâ geniş ve hâlis hizmetler, gözleriyle gördüklerinden,

tam ihlâsa muvaffak olurlar, daha cüz’î ve hususî menfaatlere tenezzül etmezler.

Bu çilehanelerin bana mahsus bir letafeti ve hazîn fakat tatlı bir vaziyeti var. Şöyle ki:

Ben gençlik zamanında bizim memlekette gördüğüm eski medresenin aynı vaziyetini görüyorum.

For traditionally in the eastern provinces, some of the medrese students' needs were met from outside,

and in some medreses their food was cooked in the medrese. There were other ways they resembled this place of ordeal.

As I watch the prison here, I feel a pleasurable regret and longing, and travel in my imagination to those enjoyable times of youth, and forget the difficulties of old age.

#336

The Addendum to the Twenty-Sixth Flash

This is the Twenty-First Letter, which, having been included in Mektûbat (Letters 1928-1932), has not been added here.

The Twenty-seventh Flash

This consists of the defence speeches from the Eskişehir trials, which have been published in the hand-duplicated editions of The Flashes Collection, and in part in biography

#337

The Twenty-eighth Flash

[This Flash comprises some of the short pieces I wrote as consolation for my brothers who were (in the ward) opposite me in Eskişehir Prison, at a time I was forbidden to mix with them or speak with them.]

An amusing and absorbing conversation with Süleyman Rüştü,* famous for his fidelity and distinguished by his sincerity of heart...

A Small Point Concerning an Important Verse

**{Süleyman Rüştü Çakın, 1899-1974. He was born in Isparta where he was the Director of the Tax Assessment Office. He became one of Bediuzzaman's close students and was imprisoned together with him in Eskişehir and Denizli.}*

It was autumn and approaching the time flies are discharged from their duties,

and because of their minor annoyance, selfish humans were employing chemicals in my prison cell in order to eliminate them.

It aroused a sharp pity in me. There was a washing-line in my cell. In order to thwart the humans the flies multiplied even more.

In the evening those miniature birds would line themselves up in most orderly fashion on the line.

When he wanted to hang up the washing, I said to Rüştü: "Don't disturb those little birds; hang it somewhere else."

Çünkü vilayet-i şarkiyede eski âdet medrese talebelerinin bir kısmının tayinatları dışarıdan geliyordu.

Ve bazı medreseler, içinde pişiriyorlardı. Ve daha kaç cihette bu çilehaneye benziyorlardı.

Ben de lezzetli bir tahassür içinde buraya baktıkça o eski gençlik ve şirin zamânâ hayalen gidiyorum ve ihtiyarlık vaziyetlerini unutuyorum.

Yirmialtıncı Lem'anın Zeyli

Yirmibirinci Mektub olup, Mektubat Mecmûasına idhal edildiğinden buraya dercedilmedi.

Yirmiyedinci Lem'a

Eskişehir Mahkeme Müdafaası olup, teksir Lem'alar mecmuasında ve kısmen de Tarihçe-i Hayat'ta neşredilmiştir.

Yirmisekizinci Lem'a

[Eskişehir Hapishanesi'nde ihtilattan ve konuşmaktan memnu' olduğum zamanda, karşımdaki kardeşlerime teselli için yazdığım kısacık fıkraların bir kısmıdır.]

Sadâkatte namdar, safvet-i kalbde mümtaz Süleyman Rüştü ile bir muhâvere-i latife münasebetiyle...

Büyük bir âyetin küçük bir nüktesidir.

Şöyle ki: Güz mevsiminde, sineklerin terhisat zamanına yakın bir vakitte,

hodgâm insanlar, cüz'î tâcizleri için sinekleri itlâf etmek üzere hapishanedeki odamızda bir ilâç istimâl ettiler.

Benim fazla rikkatime dokunmuştu. Odamda çamaşır ipi vardı. Bilâhare, o insanların inadına, sinekler daha ziyade çoğaldılar.

Akşam vaktinde, o küçücük kuşlar, o ip üstünde gayet muntazam diziliyorlardı.

Çamaşırını sermek için Rüştü'ye dedim: "Bu küçücük kuşlara ilişme; başka yere ser."

To which he replied, completely seriously: "We need the line; let the flies find somewhere else for themselves."

#338

Anyhow... In the early morning a discussion started up in connection with this exchange, about the very numerous small creatures like flies and ants. I said the following to him:

The species whose copies are thus numerous have important duties and great value, like the copies of a book are multiplied in relation to the book's importance.

That is to say, the species of flies have important duties and high value so that

the All-Wise Creator has greatly multiplied those tiny missives of divine determining and copies of the words of divine power.

The All-Wise Qur'an states:

O men! Here is a parable set forth; listen to it! Those on whom you call besides God cannot create [even] a fly, if they all met together for the purpose! And if the fly should snatch away anything from them, they would have no power to release it from the fly. Feeble are those who petition and those whom they petition!(22:73)

That is to say, if those things claimed to be gods by the people of misguidance were to gather together all causes and false gods apart from God Almighty, they would be unable to create even a fly.

That is, the creation of a fly is such a dominical miracle and clear sign of the creative act that even if all causes were to assemble

they would be unable to make anything like it or to duplicate it, and would be unable to dispute that dominical sign.

Flies, the significant subject of the above verse, defeated Nimrod, and when Moses (Upon whom be peace) complained about their bothering him, saying:

"O my Sustainer! Why have You made these irritating creatures so very numerous?", the following answer came to him by way of inspiration:

"You have objected about the flies once while the flies have asked many times:

'O our Sustainer! This man has a huge head, yet he praises You with only one tongue, and sometimes he neglects to do that.

If you had created us out of only his head, there would have been creatures like us praising You with thousands of tongues!"

O da, kemâl-i ciddiyetle, dedi ki: "Bu ip bize lâzımdır; sinekler başka yerde kendilerine yer bulsun."

Her ne ise... Bu latîfe münâsebetiyle, seher vaktinde, sinek ve karınca gibi kesretli küçük hayvanlardan bahis açıldı. Ona dedim ki:

Böyle nüshaları çoğalan nevilerin ehemmiyetli vazifeleri ve kıymetleri vardır. Evet, bir kitap, kıymeti nisbetinde nüshaları teksir edilir.

Demek, sinek cinsi de ehemmiyetli vazifesi ve büyük kıymeti var ki,

Fâtır-ı Hakîm, o küçücük kaderî mektupları ve kudret kelimelerinin nüshalarını çok teksir etmiş.

Evet, Kur'an-ı Hakîmin:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ

yani, "Cenâb-ı Haktan başka, bütün esbab ve ulûhiyetleri ehl-i dalâlet tarafından dâvâ edilen âliheler içtimâ etse, bir sineğin halk edemezler.

Yani, sineğin hilkatı öyle bir mûcize-i Rabbâniyedir ve bir âyet-i tekvîniyedir ki, bütün esbab toplansa,

onun mislini yapamazlar, o âyet-i Rabbâniyeye muâraza edemezler, taklidini yapamazlar"

meâlindeki âyetine ehemmiyetli bir mevzu teşkil eden ve Nemrud'u mağlûp eden; ve Hazret-i Mûsâ (a.s.) onların tâcizlerine karşı müştekiyâne,

"Yâ Rab, bu muacciz mahlûkları ne için bu kadar çoğaltmışsın?" deyince, ilhâmen cevap gelmiş ki:

"Sen bir defa sineklere itiraz ettin. Bu sinekler çok defa sual ediyorlar ki:

'Yâ Rab, bu koca kafalı beşer Seni yalnız bir lisân ile zikrediyor. Bazı da gaflet ediyor.

Eğer yalnız kafasından bizleri halk etseydin, binler lisân ile Sana zikredecek bizim gibi mahlûklar olurlardı." diye,

Moreover the flies, which thus defended the wisdom in their creation against Moses' complaint sufficiently powerfully to withstand a thousand such objections,

also pursue great cleanliness. These insects continually wash their faces, eyes, and wings as though taking ablutions, and have important duties.

The common view is short-sighted; it is still unable to comprehend those duties.

Indeed, Almighty God has created an orderly group of carnivorous beings as public health officials of a sort; they cleanse the seas by gathering up the corpses of other sea-creatures* that die every day in their millions, and prevent the sea from becoming polluted and disgusting with their corpses.

*{One fish produces thousands of eggs and thousands of young. So to maintain the balance, from a roe consisting of a million eggs the young fish that hatch and survive will equal the fish that die.

Also, the mother fish cannot always superintend her young because of the great difference in size between them, and she cannot enter the places they hide.

So as a manifestation of divine compassion, the All-Wise and Compassionate promotes one of the young to supervise the others, and employs the tiny creature in the mother's duties.}

#339

If those public health officials of the sea did not carry out their extremely regular duties, the sea would not sparkle like a mirror; it would rather display a sad and touching turbidity.

Also, Almighty God **has created** carnivorous and carrion-eating birds, and wild animals to be like cleansing and public health officials which collect the corpses of the wild animals and birds that die every day in their millions, cleanse the face of the earth of those putrid remains, and save other animate beings from such sad, discomfoting sights.

Some, like eagles for example, through a divine impulse, wonderfully perceive the location of a corpse from a distance of five or six hours, though hidden and distant, and hasten to remove it.

If those health officials of the land were not extremely efficient and orderly in carrying out their official duties, the face of the earth would become such so as to make all weep.

The licit food of carnivorous animals is the flesh of dead animals. The flesh of living animals is unlawful for them. If they eat it, they receive punishment.

Hazret-i Mûsâ'nın (a.s.) şekvâsına bin itiraz kuvvetinde hikmet-i hilkatini müdafaa eden sineğin;

hem gayet nezâfetperver, her vakit abdest alır gibi yüzünü, gözünü, kanatlarını temizleyen bu tâife, elbette mühim bir vazifesi vardır.

Hikmet-i beşeriye'nin nazarı kâsırdır; daha o vazifeyi ihâta edememiş.

Evet, Cenâb-ı Hak, nasıl ki deniz yüzünü temizlemek ve her günde milyarlarla vefiyat bulunan hayvânât-ı bahriye cenazelerini toplamak ve deniz yüzünü cenazelerle âlûde, müstekreh manzaradan kurtarmak için, sıhhiye memurları nev'inden gayet muntazam âkilüllâhm bir kısım hayvânâtı halk etmiş.

{Hâşiye: Evet, bir balık, binler yumurta, binler yavru ve bazan bir milyon yumurtadan ibâret olan havyardan çıkan tevellüdât-ı semekiyye nisbeten vefiyatları bulunacak; tâ ki muvâzene-i bahriye muhâfaza edilebilsin.

Rahîmiyet-i İlâhiyenin latif cilvelerindendir ki, vâlide balıkların yavrularıyla nisbetsiz bir tefâvüt-ü cismîde bulunduklarından, yavrulara vâlideleri kumandanlık edemiyorlar.

Sokuldukları yere giremedikleri için, Hakîm ve Rahîm, yavrular içinde onlara küçük bir kumandan çıkarıp, vâlidelik vazifesini o küçük kumandancılara gördürür.}

Eğer o bahriye sıhhiye memurları gayet muntazam vazifelerini ifâ etmeseydiler, deniz yüzü ayna gibi parlamayacaktı. Belki hazîn ve elîm bir bulanıklık gösterecekti.

Hem her günde milyarlarla yabanî hayvanlar ve kuşların cenazelerini toplamakla rûyi zemini o taaffünattan temizlemek ve zîhayatları o elîm, hazîn manzaralardan kurtarmak için, nezafet ve sıhhiye memurları hükmünde olan

kartallar misillü, kerâmetkârâne, gizli ve uzak, beş altı saat mesafeden bir sevk-i Rabbânî ile o cenazenin yerini hisseden, giden ve kaldıran âkilüllâhm kuşları ve vahşî hayvanları **halk etmiş**.

Eğer bu berriye sıhhiyeleri gayet mükemmel, intizamperver ve vazifedar olmasa idiler, zemin yüzü ağlanacak bir şekil alacaktı.

Evet, âkilüllâhm hayvanların helâl rızıkları, vefat etmiş hayvanların etleridir. Hayatta olan hayvanların etleri onlara haramdır. Eğer yeseler, cezâ görürler.

The Hadith which states: “Retaliation shall be made for the hornless sheep on the horned on Resurrection Day” {Musnad, ii, 235} points out that

although the bodies of animals with immortal spirits perish, they will receive reward and punishment in a manner appropriate for them in an eternal realm.

In consequence, it may be said that the flesh of live animals is unlawful for wild animals.

Furthermore, ants are employed as cleansing officials to collect the corpses of tiny creatures and small particles and fragments of bounty.

They are given duties as public health officials to preserve tiny particles of divine bounty from waste, from being trodden underfoot, contempt and futility, and to gather up the corpses of other small creatures.

Similarly, flies are charged with duties of cleaning away poisonous substances and microbes which breed disease and are invisible to the human eye.

They do not transmit microbes, on the contrary, through sucking up and imbibing harmful microbes they destroy them

and cause them to be transformed into a different state; they prevent the spread of many contagious diseases.

#340

A sign that they are both health workers and cleansing officials and chemists and that they exhibit extensive wisdom is the fact that

they are extremely numerous. For valuable and beneficial things are multiplied.*

*{How beautifully and subtly the following lines by the celebrated Yunus Emre allude to the wonderful works of dominical art that are the fly's wings and body:

“I loaded a single fly's wing onto forty ox carts
Forty of them could not haul it; it remained thus decreed.”}

O you self-centred human being! Apart from the thousands of instances of wisdom in the creation of flies, consider the following small benefit that concerns you and leave off your hostility towards them.

For just as they offer you some familiarity in your exile, solitude and loneliness, so do they warn you against sliding into heedlessness and your thought wandering.

You see flies that through their delicate manner and their washing their faces and eyes as though taking ablutions are giving you a lesson and reminding you of human duties like action and cleanliness.

Moreover, bees, which may be thought of as a sort of fly, give you honey to eat, the sweetest and most delicate of bounties.

حَتَّى يَقْتَضِيَ الْجَمَاءُ مِنَ الْقَرْنَاءِ (ev kemâ kâl). Yani,

"Boynuzsuz olan hayvanın kısâsı kıyâmette boynuzludan alınır." diye ifade-i hadîsiye gösteriyor ki:

Gerçi cesetleri fenâ bulur; fakat ervahları bâkî kalan hayvânât mâbeyninde dahi, onlara münâsîp bir tarzda, dâr-ı bekâda mücâzat ve mükâfatları vardır.

Ona binâen, canavarlara sağ hayvanların etleri haramdır, denilebilir.

Hem küçücük hayvanların cenazelerini ve nimetin küçücük parçalarını ve tanelerini toplamak vazifesiyle karıncaları nezâfet memurları olarak,

hem nimet-i İlâhiyenin küçücük parçalarını teleften ve çiğnemekten ve hakâretten ve abesiyetten sıyânet etmekle ve küçücük hayvânâtın cenazelerini toplamakla, sıhhiye memurları gibi tanzif olunmuşlar.

Aynen onlardan daha mühim, sinekleri dahi, insanın gözüne görünmeyen, hastalıkların mikroplarını ve madde-i semmiyeyi temizlemekle, sinekler muvazzaftırlar.

Değil mikropların nâkîleleri, bilâkis, muzır mikropları mass, yani, emmek ve yemekle o mikropları imhâ,

o madde-i semmiyeyi istihâleye uğratırlar, çok sârî hastalıkların önünü alırlar.

Hem sıhhiye neferleri, hem tanzifat memurları, hem kimyager olduklarına ve geniş bir hikmete mazhar bulunduklarına delil ise,

onların gayet kesretidir. Çünkü kıymettar, menfaatlar şeyler teksir edilir.

{Hâşiye: Bir sineğin kanadı ve vücudu ne kadar hârika bir san'at-ı Rabbâniye olduğuna latîfâne bir işaret olarak, meşhur Yûnus Emre'nin bu fıkrası ne güzel bildirir:

Bir sineğin kanadını kırk kağnyaya yüklettim
Kırkı da çekemedi, kaldı şöyle yazılı.}

Ey hodgâm insan! Sineklerin binler hikmet-i hayatiyesinden başka, sana âit bu küçücük faydasına bak, sinek düşmanlığını bırak:

Çünkü, gurbette, kimsesiz, yalnızlıkta sana ünsiyet verdiği gibi, gaflete dalıp fikrini dağıtmaktan seni ikaz eder.

Ve lâtif vaziyeti ve abdest alması gibi yüzünü, gözünü temizlemesiyle, sana abdest ve namaz, hareket ve nezâfet gibi vazife-i insâniyeti ihtar eder ve ders veren sineği görüyorsun.

Hem sineğin bir sınıfı olan arılar, nimetlerin en tatlısı, en lâtifî olan balı sana yedirdikleri gibi,

And as is stated by the Qur'an of Miraculous Exposition, they are distinguished by receiving divine inspiration.

So to be hostile towards them although they should be loved; indeed, to be hostile towards creatures that suffer all sorts of difficulties in hastening in friendship to assist man, is wrongful and unjust.

We may combat harmful creatures only to repel their harm. We fight wolves to protect sheep from their attack, for example.

Mosquitoes and fleas fall upon the turbid blood flowing in the veins polluted by harmful substances, indeed they are charged with consuming the polluted blood. So in hot weather when there is blood surplus to the body's needs, why should they not be natural cuppers? It is possible...

Glory be to Him whose art bewilders the mind!

At one time when I was struggling with my evil-commanding soul, it was imagining that the bounties it saw in itself to be its own property, and it became conceited, proud and boastful.

I told it: "This property is not yours; it is on trust." So it gave up its conceit and pride but became lazy,

it said: "Why should I bother about someone who is not mine? Let him perish, what is it to me?"

Suddenly I saw that a fly had alighted on my hand and had started to thoroughly clean its eyes, face, and wings, which were its trust from God.

The fly was washing itself just like a soldier cleans his rifle and uniform thoroughly, which belong to the state.

I said to my soul: "You look at that!" It looked and learned a good lesson. As for the fly, it became my conceited and lazy soul's teacher and instructor.

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânda, vahy-i Rabbânîye mazhariyetle serfirâz olduğundan,

onları sevmek lâzım gelirken, sinek düşmanlığı, belki insana dâimâ muâvenete dostâne koşan ve her belâsını çeken o hayvânâta düşmanlığı gadirdir, haksızlıktır.

Muzırların yalnız zararlarını def için mücâdele olabilir. Meselâ koyunları kurtların tecâvüzünden korumak için onlara mukâbele edilir.

Acaba hararet zamanından vücudun idaresinden fazla olan kanın çoğalması ve bulaşık ve bazı mevâdd-ı muzırrayı hâmil evridede cereyan eden mülevves kana musallat, belki memur olan sivrisinek ve pireler fitrî haccâmlar olmasınlar mı? Muhtemel...

سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ فِي صُنْعِهِ الْعُقُولُ

Nefsimle mücâdele ettiğim bir zamanda, nefsim kendinde gördüğü nimet-i İlâhiyeyi kendi malı tevehhüm ederek gurura, iftihâra, temeddühe başladı.

Ben ona dedim ki: "Bu mülk senin değil, emânettir." O vakit nefis gurur ve iftihârı bıraktı, fakat tembelliğe başladı.

"Benim malım olmayana ne bakayım? Zâyi olsun, bana ne?" dedi.

Birden gördüm: Bir sinek, elime kondu, emânetullah olan gözünü, yüzünü, kanatlarını güzelce temizlemeye başladı.

Bir neferin mîrî silâhını, elbisesini güzelce temizlediği gibi, sinek de temizliyordu.

Nefsime dedim: "Bak." Baktı, tam ders aldı. Sinek ise, mağrur ve tembel nefsim hoca ve muallim oldu.

Fly excretion is not harmful medically; in fact, sometimes it is a sweet syrup.

For it is not distant from dominical wisdom, it is indeed a function of that wisdom, that while flies contain thousands of harmful substances, microbes, and poisons from what they have eaten, they are like tiny transformation and purification machines.

Apart from bees, there are other species of flying insects* that eat various putrid substances and then continuously excrete droplets of syrup in place of the filth.

By transforming those rotten, poisonous substances into a sweet and healing syrup, a confection of divine power, that rains onto the leaves of trees, they prove that they are machines for transmuting one substance into another.

They demonstrate before one's eyes what a mighty nation and group these tiny individuals form.

Through the tongues of their beings they say: "Don't look at our smallness, consider the vastness of our species, and declare, 'All Glory be to God!'"

*{At the end of spring there is one species of small fly which is created in the form of a black mass that becomes stuck to the branches of almond and wild apricot trees, and remains there.

In place of waste matter, droplets continuously flow from the flies. These drops are like honey and other species of flies gather round them suck them up.

Another species is employed in the pollination of the flowers of plants and some trees, like the fig.

Just as the fire-fly is worthy of observation, since it is a sort of fly that flashes, sparkles, and is luminous; so do other species that are gilded and glisten like gold deserve notice.

Also, we must not forget flies armed with lances, and wild bees, which are like brigands.

If the All-Merciful Creator had not pulled in their reins, if they attacked human beings like fleas,

in the same way that those armed species killed Nimrod, they would have assailed the human race

and expounded the implicit meaning of the verse, "And if the fly should snatch away anything from them."

Thus, the hundred famous species of flies like these bearing special qualities are of great importance

Sinek pislği, tıp cihetiyle zararı yok bir maddedir ki, bazan tatlı bir şuruptur.

Fakat sinek, yediği binler muhtelif muzır maddelerin ve mikropların ve semlerin menşei olmakla, sinekler küçücük istihâle ve tasfiye makineleri hükmüne geçmeleri hikmet-i Rabbâniyeden uzak değildir, belki şe'nindendir.

Evet, arıdan başka sineklerin bazı tâifeleri var ki,* muhtelif ve müteaffin maddeleri yerler, mütemâdiyen pislik yerine katre katre şurup damlatırlar.

O semli, müteaffin maddeleri ağaçların yapraklarına yağın kudret helvası gibi tatlı, şifâli bir şuruba tebdil ederek, bir istihâle makinesi olduklarını ispat ederler.

Bu küçücük fertlerin ne kadar büyük bir milleti, bir tâifesi olduğunu göze gösterirler.

"Küçüklüğümüze bakma. Tâifemizin azametini bak, 'Sübhânallah' de." diye lisân-ı hal ile söylerler.

*{Hâşiye: Evet, sineğin küçücük bir tâifesini baharın âhirinde, badem ve zerdali ağaçlarının dallarında, siyah bir kütle halinde halk olunup, dala yapışık olup kalırlar.

Mütemâdiyen, pislik yerine damlacıklar onlardan akıyor. O katreler bal gibi, sâir sinekler etrafına toplanırlar, emerler.

Diğer bir başka tâifesi de nebâtâtın çiçeklerinin ve incir gibi bir kısım ağaçların telkîhinde istihdâm olunuyorlar.

Sinek tâifelerinden yıldızlı, mumlu, ışıklı olan yıldız böceğin şâyân-ı temâşâ olduğu gibi, sinek tâifelerinden yaldızlı, altın gibi parlak kısmı da şâyân-ı dikkattir.

Mızraklı sinekle, eşkıyaları hükmünde olan yabanî arıları da unutmamalıyız.

Eğer Hâlik-ı Rahmân onların dizginini çekmeseydi, bu mızraklı tâifeler, pireler gibi insanlara hücum etseydiler,

Nemrud'u öldürdükleri gibi, nev-i insanı da hırpalayacaklardı;

وَإِنْ يَسْلُبُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ

âyetinin mânâ-yı işârîsini tefsir ederdi.

İşte, bunlar gibi yüz namdar hâsiyetli tâifeleri bulunan sinek cinsinin büyük bir ehemmiyeti vardır ki,

so that this mighty verse makes them its subject: O men! Here is a parable set forth; listen to it! Those on whom you call besides God cannot create [even] a fly, if they all met together for the purpose! And if the fly should snatch away anything from them, they would have no power to release it from the fly. Feeble are those who petition and those whom they petition!}

mezkûr azîm âyet onu mevzu yapmış;

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبَ مَثَلٍ

(ilâ âhir) demiş.}

#342

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Verily, when He intends a thing, His command is “Be!” and it is. (36:82)

As this verse indicates, creation is through a command. The treasures of divine power are in the Kaf. and Nun.

**{ The two letters of the Arabic alphabet in the word “Kun!”, that is, “Be!” (Tr.) }*

Several of the many aspects of this subtle mystery have been mentioned in various places of the Risale-i Nur.

Here, in order to make more comprehensible in this century’s materialist view Hadiths about the characteristics, qualities, and material effects of the Qur’an’s letters, and particularly the disjointed letters at the start of some Suras,

we shall illustrate this mystery with a material example.

The All-Glorious One, the Owner of the sublime throne, has four thrones by which He directs the creatures on the earth, which is like a centre of the world and a heart and qibla of the universe:

One is the throne of preservation and life, which is earth. This is the manifestation of the divine names of Preserver and Giver of Life.

The Second Throne is the throne of bounty and mercy, which is the element of water.

The Third is the throne of knowledge and wisdom, which is the element of light.

The Fourth is the throne of will and command, which is the element of air.

We see with our eyes that the minerals and innumerable various plants are formed from simple earth, through which are met the innumerable needs of animals and human beings –

boundless multiplicity from unity with perfect order, an infinite variety of species from a simple element, innumerable regular embroideries on a plain page.

And although water, and especially the sperm of animals, is a simple fluid, innumerable miracles of art become manifest through it in the many animate creatures.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

Âyet-i kerîmenin işaretile, emir ile îcâd oluyor. Ve kudret hazineleri kâf, nun'dadır.

Bu sırr-ı dakîkin vücûh-u kesîresinden birkaç veçhi Risalelerde zikredilmiştir.

Burada, hurûf-u Kur'ân'ın, hususen sûrelerin başlarındaki mukattaât-ı hurûfun hâsiyetlerine ve fezâillerine ve te'sirât-ı maddiyelerine dâir vürûd eden hadisleri, şu asrın nazar-ı maddisine takrib etmek için,

maddî bir misâl üzerinde o sırrın tefhîmine çalışacağız. Şöyle ki:

Zât-ı Zülcelâl olan Sahib-i Arş-ı Âzamın, mânevî bir merkez-i âlem ve kalb ve kible-i kâinat hükmünde olan Küre-i Arz'daki mahlûkatın tedbirine medar dört arş-ı İlâhîsi var:

Biri, hıfz ve hayat arşıdır ki, topraktır. İsm-i Hafızın ve Muhyînin mazharıdır.

İkinci arş, fazl ve rahmet arşıdır ki, su unsurudur.

Üçüncüsü, ilim ve hikmet arşıdır ki, unsur-u nurdur.

Dördüncüsü, Emir ve irâdenin arşıdır ki, unsur-u havadır.

Basit topraktan, hadsiz hâcât-ı hayvâniye ve insâniyeye medâr olan maâdin ve hadsiz muhtelif nebâtâtın basit bir unsurdan,

kemâl-i intizam ile, vahdetten hadsiz kesret, basitten nihâyetsiz muhtelif envâ, sade bir sayfada hadsiz muntazam nukuş gözümüzle gördüğümüz gibi;

suyun, hususen hayvânât nutfelerinin su gibi basit bir madde iken hadsiz mucizât-ı san'atın muhtelif zihayatlarda o su ile tezâhürü gösteriyor ki:

This shows that similarly to these two thrones, light and air are the places of manifestation of the wondrous miracles of the pen of knowledge, command, and will of the Pre-Eternal Inscraper, the All-Knowing One of Glory, despite their simple nature.

For now we shall leave aside the element of light, and in connection with our question here,

try to unveil a little the marvels of command and will within the element of air, which for the globe of the earth is the throne of the divine command and will.

With the air in our mouths we sow letters and words which at once sprout and send forth shoots.

#343

That is to say, in a instant, in no time at all, a word becomes a seed in the air, sprouting in the surrounding air and producing the shoots of innumerable instances of the same word, great and small, in the air all around.

We consider the element of air and we see that it is so obedient and subjugated to the command of “Be!” and it is” that

it is as if like a soldier in a regular army, each of its particles is as though ever awaiting its orders,

demonstrating its compliance with and submission to commands manifested from the command of “Be!”, arriving instantaneously from another particle far off.

For example, the fact that human speech may be heard anywhere in the air by means of radio transmitters and receivers – on condition there is a receiver – everywhere on earth, at the same moment, instantaneously,

demonstrates how perfectly each particle of air obediently conforms to the manifestation of the command of “Be!” and it is.”

In respect of sacredness and in accordance with the mystery of compliance, the letters, which have an unstable existence in the air, may manifest many external effects and material qualities.

...

Innumerable signs like these show that letters, which are the beings of the air, and especially sacred and Qur’anic letters, and in particular the letters of the divine cyphers at the beginning of some Suras,

are orderly and infinitely sensitive, and as though listening to the instantaneous commands and acting accordingly.

They therefore surely make the particles of air submit to their material qualities and wondrous properties, which reflect the manifestation of the command of “Be!” and it is” and of Pre-eternal Will.

Bu iki arş misillü, nur ve hava dahi, besâtetleriyle beraber, Nakkâş-ı Ezelînin ve Alîm-i Zülcelâlin kalem-i ilim ve emir ve irâdesine, evvelki iki arş gibi, acâib-i mûcizâtının mazharlarıdır.

Nur unsurunu şimdilik bırakıp, meselemiz münâsebetiyle,

Küre-i Arz'a göre emir ve irâde arşı olan unsur-u havanın içinde emir ve irâdenin acâibini ve garâibini örten perdenin bir derece keşfine çalışacağız. Şöyle ki:

Biz nasıl ki ağızımızdaki hava ile hurûfat ve kelimâtı ekiyoruz, birden sünbül leniyorlar.

Yani, havada, âdetâ zamansız bir anda, bir kelime bir habbe olup hâric-i havada sünbül lenir; küçük büyük hadsiz aynı kelimeyi câmi bir havayı sünbül veriyor.

Unsur-u havâiyeye bakıyoruz ki: O derece emr-i kün feyekûn'a mutî ve musahhar ve emirberdir ki,

güya herbir zerresi bir nefer gibi, muntazam bir ordunun her dakika emrini bekler;

zamansız, en uzak zerre den, emr-i kün'den cilvege olan bir irâdenin imtisâlini, itaatini gösterir.

Meselâ, âhize ve nâkile radyo makineleri vasıtasıyla, havanın hangi yerinde olursa olsun, bir nutk-u beşerî bütün Küre-i Arz'ın her tarafından –radyo âhizeleri bulunmak şartıyla– zamansız, aynı nutuk, aynı anda, herbir yerde işitilmesi,

emr-i kün feyekûn'un cilvesine ne derece kemâl-i imtisâl ile herbir zerre-i havâiyede itaat ettiğini gösterdiği gibi;

havada sebatsız vücudları bulunan hurûfâtın, kudsiyet keyfiyetiyle, bu sır-ı imtisâle göre, çok tesirât-ı hâriciye ve hâsiyât-ı maddiye mazhar olabilirler.

Âdeta, maneviyatı maddiyata inkılâb ve gaybı şehâdete tahavvül ettirir bir hâsiyet onlarda görünüyor.

İşte bunun gibi, hadsiz emârelerle gösteriyor ki, mevcudât-ı havâiye olan hurûfun, hususen hurûf-u kudsiyenin ve Kur’âniyenin, hususen evâil-i sûredeki şifre-i İlâhiyenin hurûfâtı,

muntazam ve nihâyetsiz hassas ve zamansız emirleri dinler ve yapar gibi göründüğünden,

elbette zerrât-ı havâiyede kudsiyet noktasında emr-i kün feyekûn'un cilvesine ve Irâde-i Ezeliyenin tecellisine mazhar hurûfâtın maddî hassalarını ve hârika ve mervî faziletlerini teslim ettirir.

In consequence of this mystery, sometimes the Qur'an of Miraculous Exposition describes the works of divine power as though they proceed from the attributes of will and speech,

meaning that they govern like power apart from utter speed of creation, submission of things and subjugation of beings.

That is to say, the letters proceeding from the creative command govern in the existence of beings like a physical force,

and the creative command is manifested identically with power and will.

Yes, the works of will and the creative command appear to be identical with power in beings of this sort whose physical existence is invisible, like the air, which is semi-material and semi-immaterial; indeed, they are identical with power.

It is as though the Qur'an of Miraculous Exposition decrees, "Verily, when He intends a thing, His command is 'Be!' and it is" in order to attract attention to beings which are an isthmus between the material and the immaterial.

#344

It is thus in keeping with the sacred letters of the divine cyphers like Ha. Mim., Ta. Sin., and Alif. Lam. Mim. that they should each be switches among the particles of the air for causing the wires of the hidden, subtle relations to vibrate

and so be the means of the immaterial sacred wireless and telecommunications between the earth and divine throne; it is entirely reasonable that this should be their function.

In addition to the duties of all particles of the air dispersed throughout the world, their conforming to the commands in connection with such things as wirelesses, radios, telephones, and telegraphs,

and acting as receivers and conductors of subtle forces such as electricity – I conjectured and observed even a further duty in the blossom of my almond-tree.

The state the tree acquired through the touch of the air in the blowing breeze – with its particles like receivers conforming to the same command at the same instant – and all the trees on the face of the earth like a disciplined army, afforded me a conviction as certain as two plus two equals four.

That is to say, the air is a swift and agile servant on the face of the earth, tending the guests of the Most Merciful and Compassionate One.

İşte bu sırâ binâendir ki, Kur'an-ı Mu'cizü'l Beyân'da bazan kudret eserini, sıfat-ı irâde ve sıfat-ı kelâmdan gelir gibi tâbirâtı,

gayet derecede sür'at-i îcad ve gayet derecede inkıyâd-ı eşya ve musahhariyet-i mevcudattan başka, ayn-ı emir, kudret gibi hükmediyor demektir.

Yani, emr-i tekvinden gelen hurûfât, maddî kuvvet hükmünde vücud-u eşyada hükmeder.

Ve emr-i tekvînî, âdetâ, ayn-ı kudret, ayn-ı irâde olarak tezâhür eder.

Evet, emir ve irâdenin bu gayet hafî ve vücud-u maddîleri gayet gizli ve havâyı âdetâ nim-mânevî, nim-maddî nev'indeki mevcudatta, emr-i tekvînî, ayn-ı kudret gibi âsârı görünüyor; belki ayn-ı kudret olur.

Âdetâ mâneviyat ile maddiyâtın mâbeyninde berzahî olan mevcudâta nazar-ı dikkati celb etmek için, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyânın ferman ediyor.

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

İşte, evâil-i sûredeki

الْم، طس، حم

gibi hurûf-u kudsiye-i şifre-i İlâhiye hava zerrâtı içinde, zamansız münâsebât-ı dakika-i hafiye tellerini ihtizâza getirecek birer düğüm ve birer düğme harfi olduklarını

ve ferşten Arşa mânevî telsiz telefon muhâberât-ı kudsiyeyi ifâ etmeleri, o şifre-i kudsiye-i İlâhiyenin şe'nindendir ve vazifesidir ve gayet mâkuldür.

Evet, havanın herbir zerresi ve bütün zerrâtı, telsiz, telefon, telgraflar gibi aktâr-ı âlemde münteşir o zerreler emirleri imtisâl ettiklerini

ve elektrik ve seyyâlât-ı lâtifeye âhize ve nâkilelik vazifesi gibi sâir vezâif-i havâiyeden başka bir vazifesini bir hads-i kat'î ile, belki müşâhede ile ben kendim badem çiçeklerinde gördüm.

Ağaçların rûy-i zeminde muntazam bir ordu hükmünde, havâ-yı nesîmînin dokunmasıyla, bir anda aynı emri o âhizeler hükmündeki zerrelerden aldığı vaziyet-i meşhûdesi bana iki kere iki dört eder derecesinde kat'î bir kanaat vermiş.

Demek havanın rûy-i zeminde çevik ve çalak bir hizmetkâr olması ve rûy-i zemindeki Rahmân-ı Rahîmin misafirlerine hizmet ettiği gibi;

Resembling radio and telephone receivers and soldiers under orders, all its particles deliver the sacred commands of that Most Merciful One to the plants and animals.

At the command of “‘Be!’ and it is,” they carry out numerous orderly duties such as acting as fans for those creatures, aiding their respiration; that is, after performing the duty of purifying their blood, the water of life, and kindling their bodily heat, the fire of life, they emerge from them and are the means of forming words in their mouths.

As a result of this quality of the air, when letters, the beings of the air, acquire sacredness; that is, when they take up the position of being receivers;

that is, they take up the position of receivers because they are letters of the Qur’an, and become like switches,

and even more so when the letters at the start of some Suras become the sensitive central switches of those hidden relations,

just as their existences in the air possess this quality, so their existences in the mind and even as inscriptions have a share in it.

That is to say, like physical medicines, healing cures and other purposes may be achieved by reading and writing those letters.

Said Nursi

#345

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Say: “If the ocean were ink [wherewith to write out] the words of my Sustainer, sooner would the ocean be exhausted than would the words of my Sustainer, even if we added another ocean like it, for its aid.(18:109)

[This mighty verse is a vast, elevated ocean. A large volume in order to describe all its jewels.

So postponing those precious jewels to another time,

for now I shall explain a few rays of a subtle point in order to recall those truths. They appeared faintly to me a few days ago during the tesbihat, recited following the five daily prayers, which is an important time for me, and struck my attention.

I did not write them down at the time and they gradually grew fainter.

So before they are lost altogether so as to hunt down a manifestation of those points, I shall say a few words as though encircling them.]

First Word: In respect of being a divine attribute like knowledge and power, pre-eternal speech is infinite.

o Rahmân'ın emirlerini tebliğ etmek için bütün zerrâtı telsiz telefonun âhizeleri gibi emirber nefer hükmünde evâmîr-i kudsiyeyi nebâtâta ve hayvânâta tebliğ eder.

Nefeslere yelpaze, nüfusa nefes, yani, âb-ı hayat olan kanı tasfiye ve nâr-ı hayâtî olan hararet-i garîziyeyi işâl vazifesini yaptıktan sonra, çıkıp, ağızda hurûfâtın teşekkülüne medâr olduğu gibi; pek çok muntazam vazifeleri **emr-i küñfeyekûn** ile icrâ eder.

İşte, havanın bu hâsiyetine binâendir ki, mevcudât-ı havâîye olan hurûfât, kudsiyet kesb ettikçe, yani, âhizelik vaziyetini aldıkça,

yani, Kur'ân hurûfâtı olduğundan âhizelik vaziyetini aldığı ve düğmeler hükmüne geçtiği

ve sûrelerin başlarındaki hurûfat ise daha ziyade o münâsebât-ı hafiyenin uçlarının merkezî ukdeleri, düğümleri ve hassas düğmeleri hükmünde olduğundan,

vücut-u havâîleri bu hâsiyete mâlik olduğu gibi, vücut-u zihnîleri dahi, hattâ vücut-u nakşiyeleri de bu hâsiyetten hassaları ve hisseleri var.

Demek o harflerin okunmasıyla ve yazılmasıyla, maddî ilâç gibi şifâ ve başka maksatlar hâsıl olabilir.

Said Nursî

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا

[Şu âyet-i azîme çok büyük ve çok âlî ve çok geniş bir denizdir. Onun cevherlerini beyan etmek için koca bir cilt kitap yazmak lâzım gelir.

Onun o kıymettar cevâhirini başka zamana tâlikten,

şimdilik yalnız birkaç gün evvel tahattur-u hakâik noktasında, benim için ehemmiyetli bir zaman olan namaz tesbihâtında, uzaktan uzağa fikrin nazarına işen bir nüktenin şuâî göründü.

O zamanda kaydedemedik; gittikçe tebâud ediyordu.

Bütün bütün kaybolmadan evvel o nüktenin bir cilvesini avlamak için, etrafında dâirevârî birkaç kelime söyleyeceğiz.]

Birinci Kelime: Kelâm-ı Ezeli, ilim, kudret gibi bir sıfat-ı İlâhiye olduğu cihetle, gayr-ı mütenâhidir.

Certainly, if the seas were ink for something infinite, they would never get to the end of them.

Second Word: Speech is the clearest and most powerful thing that makes known someone's existence.

Hearing someone's speech proves that he exists as clearly as a thousand proofs, indeed, as clearly as seeing him. Thus through its allusive meaning, this verse says:

"If the seas were ink to the extent of divine speech, which demonstrates the All-Glorious Sustainer's existence, and the trees were pens, and they were to write His speech, they would never come to the end of them.

That is to say, just as any speech points to its own extent and at the degree of witnessing to the existence of the one who spoke it,

so the extent that the above speech points to and tells of the One who spoke it – the Single and Eternally Besought One – is beyond measure, so that if all the seas were ink they would still be insufficient for writing it."

Third Word: When teaching the truths of belief to all classes of men, the Qur'an of Miraculous Exposition apparently repeats the same truth, which is in accordance with the wisdom of establishing, verifying, and convincing them of a truth.

This verse is in effect an answer to the entirely unjustifiable attacks of the Jewish scholars, who were the learned People of the Book of the time, on the Illustrious Prophet (UWBP) concerning this, because he was unlettered and not learned. It is as follows:

#346

The verse says: "The repetition of a truth containing numerous benefits and results in different and miraculous ways for numerous instances of wisdom, such as verification and persuasion, does not arise from restricted speech or intellectual deficiency or lack of capital. Nor does the repetition of such matters as the pillars of belief comprising thousands of truths each of which is infinitely valuable, in order to establish them in the hearts of the mass of people in particular.

For the Qur'an proceeds from the endless, infinite pre-eternal treasury of divine speech, and being turned to the Manifest World on account of the World of the Unseen, speaks with man and the jinn, spirits, and the angels, resounding in the ears of each person.

If the seas were ink, sentient beings scribes, plants pens, and particles the pens' nibs for counting the words of pre-eternal speech, the source of the Qur'an, they would still never come to the end of them.

For they are finite, while divine speech is infinite."

Fourth Word: It is clear that the issuing of speech from something unexpected increases the speech's effectiveness and makes it heeded.

Nihâyetsiz olan bir şeye denizler mürekkep olsa, elbette bitiremez.

İkinci Kelime: Bir zâtın vücudunu ihsâs eden en zâhir, en kuvvetli eser, tekellümüdür.

Bir zâtın kelâmını iştirmek, bin delil kadar vücudunu, belki şuhud derecesinde, ispat ettiği nokta-i nazarda, bu âyet-i kerîme mânâ-yı işârîsiyle diyor ki:

"Rabb-i Zülcelâlin vücudunu gösteren kelâm-ı İlâhînin adedini, denizler mürekkep olsa, ağaçlar kalem olsa, yazsalar, bitiremezler.

Yani, bir zâtın böyle bir kelâmı, vücuduna şuhud derecesinde delâlet ettiğine bedel;

Zât-ı Ehad-i Samede, kelâmın mütekellime delâleti ve ihsâsı gibi had ve hesâba gelmeyen hadsizdir ki, umum denizlerin suyu mürekkep olsa, yazmasına kifâyet etmez." demektir.

Üçüncü Kelime: Kur'an-ı Mu'cizü'l Beyân hakâik-ı îmâniyeyi umum tabakât-ı beşere ders verdiği için, tesbit ve tahkik ve iknâ etmek hikmetiyle, bir hakikati zâhiren tekrar ettiği için,

ehl-i ilim ve ehl-i kitap bulunan o zaman ulemâ-i Yehûd, Peygamber-i Zîşan Aleyhissalâtü Vesselâmın ümmîliğine ve killet-i ilmîne gayet haksız bir taarruz ettiklerine mânen bir cevaptır. Şöyle ki:

Âyet-i kerîme der: "Tahkik ve iknâ gibi pek çok hikmetler için ayrı ayrı faydalar nokta-i nazarında çok müteaddit neticeleri bulunan bir hakikati, umûmun, bilhassa avâmın kalbinde yerleştirmek için, erkân-ı îmâniye gibi herbir meselesi bin mesâil kıymetinde ve binler hakâikı tazammun eden meseleleri ayrı ayrı, mucizâne tarzlarda **tekrarını**, hasr-ı kelâmî ve kusur-u zihnî ve **sermâyenin noksâniyetinden** değildir.

Belki hadsiz, nihâyetsiz hazine-i ezeliye-i kelâm-ı İlâhîden alınan ve âlem-i gayb hesâbına âlem-i şehâdete müteveccih olup, cin, ins, ruh, meleklerle konuşan ve her ferdin kulağında tanînendâz olan Kur'an'ın menbâi bulunan

Kelâm-ı Ezelînin kelimâtını saymak için denizler mürekkep olsa, zîşuurlar kâtip, nebâtâtlar kalem, belki zerratlar kalem ucu olsalar, yine bitiremezler.

Çünkü bunlar mütenâhi, o ise nihâyetsizdir."

Dördüncü Kelime: Mâlûmdur ki, umulmadık birşeyden kelâmın sudûru, kelâmı ehemmiyetleştirir; kendini dinlettiriyor.

The speech-like voices of large bodies like the clouds and the atmosphere in particular make every one listen to them.

The sounds of a gramophone the size of a mountain would attract attention even more.

The heavenly voice of the Qur'an, which takes the levels of the heavens as gramophone records, issues forth to make the head of the globe of the earth listen to it. And with the power of the radio, the molecules of air become like the receivers and transmitters of its letters.

The verse alludes to the fact that the air molecules each become mirrors, tongues, needle points, and ears for the All-Wise Qur'an's letters, and indicates how important, valuable, significant, and living those letters are, saying:

"The Qur'an, which is divine speech, is so living and valuable that if all the seas were to become ink, and the angels scribes, and minute particles points, and plants and hairs pens to the number of the ears that listen to it and hear it, and to the number of the sacred words that enter those ears, they could still never come to the end of them."

No, they could never come to the end of them, because if Almighty God multiplies man's weak, lifeless speech millions of times in the air,

for sure each word of the speech of that Peerless Sovereign of the heavens and earth, which looks to all the earth and the heavens and addresses all the conscious beings within them, will comprise words to the numbers of particles of air.

Fifth Word: This consists of two letters.

The First Letter: Just as the divine attribute of speech has words,

so does power have embodied words, and knowledge too has wise words of divine determining; these consist of all beings.

#347

Living beings, and small creatures in particular, are each dominical words

which point to the Pre-Eternal Speaker in a way more powerfully than speech.

If the seas were ink they could never come to the end of them. That is, the verse looks to this meaning too in allusive fashion.

The Second Letter: All the inspiration received by angels and men, and even by animals, are divine speech of a sort. Its words are certainly infinite.

It means that the verse is telling us how numerous and infinite are the inspirations and words of divine command which the innumerable cohorts of absolute sovereignty continually receive.

Hususen cevî-i semâ ve bulutlar gibi büyük cirmelerde tekellümvarî sadâlar dahi ehemmiyetle herkese kendini dinlettiriyor.

Hususen dağ cesâmetinde bir fonografin nağamâtı daha fazla kulağın nazar-ı dikkatini celb eder.

Hususen semâvât tabakalarını plâklar ittihâz edip Küre-i Arz'ın kafasına işittirmek için sudûr eden sadâyı semâvî-i Kur'ânîyi, radyo kuvvetiyle, zerrât-ı havâiye o hurûfâta âhize ve nâkile oldukları gibi,

elbette bu kudsî hurûfât-ı Kur'ânîyeye birer ayine, birer lisan, birer ibre ucu, birer kulak hükmüne geçtiğine remzen, Kur'an-ı Hakîmin hurûfâtının ne derece ehemmiyetli, kıymetli, hâsiyetli, hayattar olduğuna işareten, âyet mânâ-yı işârîsiyle diyor ki:

"Kelâmullah olan Kur'an o kadar hayattar ve kıymettardır ki, onu dinleyen, işiten kulakların adedi ve o kulaklara giren o kudsî kelimelerin sayısını, bütün denizler mürekkep ve melâike kâtip ve zerreler noktalar ve nebatlar ve kıllar kalemler olsa, bitiremezler."

Evet, bitiremezler. Çünkü, Cenâb-ı Hak beşerin zayıf, ruhsuz kelâmının adedini havada milyonlar kadar teksir etse,

elbette Arz ve semâvâtın Pâdişâh-ı Bîmisâlinin Arz ve semâvâta bakan ve Arz ve semâvâta umum zîşuurlara hitâb eden kelâmının herbir kelimesi zerrât-ı havâiye adedince kelimeler olur.

Beşinci Kelime: İki Harftir.

Birinci Harf: Nasıl ki sıfat-ı Kelâmın kelimeleri var.

Öyle de, Kudretin de mücessem kelimeleri var; İlmin de hikmetli kaderî kelimeleri var ki, bütün mevcudattır.

Hususen zîhayatlar, hususen küçük mahlûklar, herbiri birer kelime-i Rabbâniyedir ki

Mütekellim-i Ezelîye, kelâmdan daha kuvvetli bir surette işaret eder.

Ve onların adedini, denizler mürekkep olsa bitiremezler, demek olduğu mânâsına dahi şu âyet-i kerîme remzen bakıyor.

İkinci Harf: Bütün melâikelere ve insanlara, hattâ hayvanlara gelen umum ilhamlar, bir nevi kelâm-ı İlâhîdir. Bu kelâmın kelimâtı elbette gayr-ı mütenâhidir.

Saltanat-ı Mutlakanın nihâyetsiz cünûdunun mütemâdiyen aldıkları ilhâm ve o emr-i İlâhiyenin kelimâtı ne derece çok ve nihâyetsiz olduğunu âyet bize haber veriyor demektir.

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

And We sent down iron, in which is [material for] mighty war, as well as many benefits for mankind. (57:25)

وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ

[A brief reply to a question about the above verse, which has come to have great importance, for with it a prominent person with knowledge of modern science silenced a number of hojas.]

âyetine dâir gayet ehemmiyet kesb etmiş; mühim ve mütefennin bir adam bu sual ile bazı hocaları ilzâm ettiği bir suale muhtasar bir cevaptır.

Question: It is normally said that iron is mined from the earth, so why is it said in this verse “We sent down” or “revealed” rather than We excavated or extracted; this appears to be inappropriate?

Sual: Deniliyor ki: "Demir yerden çıkıyor; yukarıdan inmiyor ki **أَنْزَلْنَا** denilsin? Neden

أَنْزَلْنَا dememiş, zahiren muvafık görülmeven **أَخْرَجْنَا** demiş?"

The Answer: With the phrase “We sent down,” the Qur’an of Miraculous Exposition recalls the vast and important bounty of iron.

Elcevap: Kur’ân-ı Mu’cizü'l-Beyân, **أَنْزَلْنَا** kelimesiyle, demirdeki azîm ve çok ehemmiyetli nimet cihetini ihtar etmek için **أَنْزَلْنَا** demiş.

For it does not consider iron only for itself so that it should say extracted, but recalls the tremendous divine bounty in iron and how needy mankind is for it.

Çünkü yalnız demirin zâtını nazara vermiyor ki, "ihrac" desin. Belki demirdeki nimet-i azîmeyi ve nev-i beşerin demire ne derece muhtaç olduğunu ihtar içindir.

Its aspect of being a bounty does not come upwards from below, but down from the treasury of mercy.

Nimet ciheti ise aşağıdan yukarıya çıkmıyor, belki rahmet hazinesinden geliyor.

The treasury of mercy is certainly elevated, above, and at a high level,

Rahmet hazinesi elbette âlî, yukarı ve mânen yüksek mertebededir.

so the bounty descends from above; and needy mankind’s level is surely below. The bestowal of bounty is superior to need,

Elbette nimet yukarıdan aşağıyadır ve muhtaç olan beşerin mertebesi aşağıdadır. Elbette in’âm, ihtiyâcın mâfevkindedir.

so the correct way to express the fact that bounty comes from the treasury of mercy to meet mankind’s need is “We sent down”; it is not We extracted.

Onun için, nimetin hazine-i rahmetten be-şerin ihtiyâcına imdâd için gelmesinin hak tâbiri, **أَنْزَلْنَا** dır; "ihrac" değildir.

Also, since the gradual extraction of iron is at man’s hand, the word extract does not alert the heedless person to its aspects of bounty.

Hem tedricî ihrâcat beşerin eliyle olduğu için, "ihrac" kelimesi ihsan cihetini nazar-ı gaflete hissettirmez.

If what is meant is iron’s material substance, it is extracted in respect of its physical situation.

Evet, demirin maddesi murad olunsa, mekân-ı maddî itibarıyla ihracdır.

But iron’s quality of being a bounty, which is the intended meaning here, is immaterial.

Fakat demirin sıfatı ve burada mânâ-yı maksudu olan "nimet" ise, mânevîdir.

This meaning looks not to physical situation, but to immaterial degree or level.

Bu mana-yı maddî, mekâna bakmıyor, belki mânevî mertebeye bakar.

Bounties proceeding from the treasury of mercy, which is a manifestation of the infinitely exalted degree of the Most Merciful, are certainly sent down from the highest level to the lowest.

Thus, the correct expression is “**We sent down**”: it recalls to mankind that iron is one of the greatest divine bounties.

Yes, iron is the source of all mankind’s industries, and of its advancement and progress, and the means of its power and strength.

So in order to call to mind this tremendous bounty and bestowal of favour, in lofty style the Qur’an states: **And We sent down iron, in which is [material for] mighty war, as well as many benefits for mankind.**

#349

In a similar way it declares about David’s important miracle: **And We made the iron soft for him.**(34:10) That is to say, it points out the softening of iron, a great miracle and great bounty for a great prophet.

Secondly: Above and below are relative. They are above and below in relation to the earth’s centre.

In fact, something which is below in relation to us is above from the point of view of the American continent.

This means the situation of substances coming from the earth’s centre to its surface changes according to the position of people on the surface.

With the tongue of miraculousness, the Qur’an of Miraculous Exposition states that iron contains so many benefits and has such extensive uses that

it is not some common substance to be extracted from the store of the globe,

and that it is not some natural substance to be used for any chance need.

Rather, in order to express iron’s general uses it states that it is a bounty stored up by the Creator of the Universe in the treasury of mercy and huge workshop of the universe which He sent down through His majestic title of Sustainer of the Heavens and Earth to meet the needs of the earth’s inhabitants.

It is as if, like rain, heat, and light, which descend from the skies, it contains such all-embracing advantages that it was sent from the workshop of the universe, not from the narrow store of the earth.

It was sent having been prepared in the great treasury of mercy in the palace of the universe, and situated in the store of the globe, from which it is extracted little by little over the centuries in proportion to need.

Rahmân’ın hadsiz mertebe-i ulviyetinin bir tecellîsi olan hazine-i rahmetten gelen nimet, elbette en yüksek makamdan en aşağı mertebeye gönderiliyor.

Hak tâbiri **وَأَنْزَلْنَا** dır; Bu tâbirle nev-i beşere ihtar eder ki, demir en büyük bir nimet-i İlâhiyedir.

Evet, nev-i beşerin bütün san’atlarının mâdeni ve terakkiyâtının menbaı ve kuvvetinin medârı demirdir.

İşte bu azîm nimeti ihtâr için, makam-ı imtinân ve in’âmda, kemâl-i haşmetle

وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ

ferman ediyor.

Nasıl ki Hazret-i Dâvud’a en mühim bir mûcize olarak

وَالنَّالَهُ الْحَدِيدَ ferman ediyor. Yani, büyük bir

peygambere büyük bir mûcize ve büyük bir nimet olarak demiri yumuşatmasını gösteriyor.

Sâniyen: "Yukarı," "aşağı" nisbîdir. Küre-i Arz’ın merkezine göre yukarı ve aşağı oluyor.

Hattâ bize nisbeten aşağı olan bir şey, Amerika kıt’asına nazaran yukarı oluyor.

Demek, merkezden sath-ı arz tarafına gelen maddeler, sath-ı arzda olanlara göre vaziyeti değişir.

Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyân i’câz lisânı ile ifade ediyor ki: Demirin o kadar çok menâfîi, o kadar geniş fevâidi vardır ki,

insanın hânesi olan Küre-i Arz’ın mahzeninden çıkarılacak âdi bir madde değildir.

Ve rastgele hâcâtta istimâl edilmiş fitrî bir mâden değildir.

Belki Hâlik-ı Kâinatın tarafından rahmet hazinesinde ve kâinatın büyük tezgâhından ihzâr edilmiş bir nimet olarak, "Rabbü's-Semâvâtı ve'l-Arz" ünvân-ı haşmetiyle de Küre-i Arz sekenesinin hâcâtına medâr olmak için demiri inzâl etmiş, indirmiş diye,

demirdeki umûmî menfaati ifade için, güya demirin gökten gelen rahmet, hararet ve ziyâ gibi öyle şümullü faydaları var ki, kâinat tezgâhından gönderiliyor, Küre-i Arz’ın dar anbarından değil.

Belki kâinat sarayındaki büyük hazine-i rahmetten ihzâr edilerek gönderilip, Küre-i Arz’ın anbarında yerleştirilmiş; o anbardan asırların ihtiyâcına nisbeten parça parça ihrac ediliyor.

The Qur'an of Mighty Stature does not want to express the iron which is extracted bit by bit from this small store only as being utilized,

but as being sent down together with the globe of the earth from the supreme treasury, as a tremendous bounty.

That is to say, the thing most necessary for the house of the earth is iron, for when the All-Glorious Creator separated the earth from the sun and sent it down for mankind,

He sent down iron together with it, and met most of mankind's needs with it.

The All-Wise Qur'an decrees in miraculous fashion: "Use this iron in your works and try to excavate it and take advantage of it."

The verse describes two bounties; both the repulsion of enemies and the attraction of benefits.

Iron was put to important human uses before the revelation of the Qur'an,

but with the phrase, "in which is [material for] mighty war" it points out that in the future, it would be used for travelling through the sea, air, and land, and would subjugate the globe wondrously and astonishingly, and demonstrate a wondrous death-tainted strength.

Thus of its various sorts of miraculousness, it displays a flash of miraculousness in its predicting the future.

#350

While discussing the above point, the subject of Solomon's Hoopoe came up. A persistent questioner from among our brothers* asked:

*{This refers to Re'fet, who is diligent in asking questions but lazy when it comes to writing}

"What is the reason for the Hoopoe describing Almighty God with a relatively insignificant attribute in the sentence, "Who brings to light what is hidden in the heavens and the earth," (27:25) while there are more significant divine attributes?

The Answer: One aspect of eloquence is to make understood the occupation or craft with which the speaker is mostly employed.

Like the nomad diviners who intuitively discover the places where water is to be found in the Arabian Peninsula, Solomon's Hoopoe,

a diviner from among birds and animals, was a blessed bird who was employed in various duties and also found water for Solomon (Upon whom be peace), so it could be used.

Kur'an-ı Azîmüşşân, bu küçük anbardaki parça parça çıkarılan demiri, yalnız "sarf etmek" mânâsını ifade etmek istemiyor.

Belki Hazine-i Kübrâdan o nimet-i azîmeyi Küre-i Arz ile beraber indirdiğini ifade etmek için;

yani, bu Küre-i Arz hânesine en lâzım şey demirdir ki, Hâlik-ı Zülcelâl, güya Küre-i Arz'ı güneşten ayırıp insanlar için indirdiği zaman,

demiri de beraber inzâl etmiş ve ekser ihtiyâc-ı beşer onunla temin edilmiştir.

Kur'an-ı Hakîm, "Bu demirle işlerinizi görünüz ve onu çıkarmaya çalışarak istifade ediniz" diye, mucizâne ferman ediyor.

Bu âyette hem def-i a'dâya, hem celb-i menâfie medâr iki nimet beyan ediyor.

Nüzûl-u Kur'an'dan evvel demirle ehemmiyetli menâfi-i beşeriye temin edildiği görülmüş.

Fakat istikbalde demirin gayet hârika ve muhayyirü'l-ukûl bir surette, denizde, havada ve karada gezerek Küre-i Arz'ı musahhar edip, mevtâlûd bir hârika kuvveti gösterdiğini ifade için, **فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ** kelimesiyle,

ihbâr-ı gaybî nevinden bir lem'a-i i'câz gösteriyor.

Geçmiş nükteden bahsederken hüdhüd-ü Süleymandan bahis açıldı. Israrcı ve sualci bir kardeşimiz:

{Hâşiye: Sual etmekte çalışkan, yazmakta tenbellik eden Re'fet'tir.}

"Hüdhüdün, Cenâb-ı Hakk'ı tavsifte

يُخْرِجُ الْحَبَّاءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

diyerek mühim makamda, mühim evsâf-ı İlâhiye içinde, nisbeten hafif bu vasfın zikrine sebep nedir?"

Elcevap: Beliğ bir kelâmın bir meziyeti şudur ki, söyleyenin ziyade meşgul olduğu san'atını, meşgalesini ihsâs etsin.

Hüdhüd-ü Süleymanî ise, suyu az olan sahrâ-yı Ceziretül Arabda gizli su yerlerini ferâsetle, kerâmetvârî keşfeden bedevî arıfları gibi,

hayvan ve tuyûrun arîfi olarak ve Hazret-i Süleyman Aleyhisselâma küngânlik eden ve su buldurup çıkarttıran mübârek ve vazifedar bir kuş olmakla,

It is stating through the measure of its own art that Almighty God proves His fitness to be worshipped and prostrated before by making known the things hidden in the heavens and earth.

Yes, the Hoopoe understood it well, for the natural inclination of the incalculable numbers of seeds and minerals under the earth is not to emerge upwards from below.

Because since such beings lack life and will, they cannot go upwards of their own accord; on their own, they can only tumble downwards.

A body concealed under the heaviness of the earth certainly could not shake that heavy load off its shoulders on its own and emerge upwards.

It means that it does so through a wondrous power.

The Hoopoe understood through his divining this most hidden and important of the proofs of divine fitness to be worshipped,

so that the All-Wise Qur'an imparted a miraculousness to its statement concerning it.

kendi san'atının mikyasçılığıyla Cenâb-ı Hakk'ın semâvât ve Arz'daki mahfiyâtı çıkarmakla mâbûdiyetini ve mescûdiyetini ispat ettiğini, kendi san'atçılığıyla bilip ifade ediyor.

Evet, hüdhüd pek güzel görmüş. Çünkü, toprak altındaki had ve hesaba gelmeyen tohumların, çekirdeklerin, mâdenlerin muktezâyı fitrîsi, aşağıdan yukarıya çıkmak değildir.

Çünkü ecsâm-ı sakîle ihtiyarsız, ruhsuz olduğu için, kendi yukarıya çıkamaz; yukarıdan kendi kendine aşağıya düşebilir.

Aşağıdan, hususen toprak sıkleti altında gizlenen bir cisim, câmid omuzundaki ağır yükü silkip çıkmak, kat'iyen kendi kendine olamaz.

Demek bir kudret-i hârîka ile çıkarılıyor.

İşte, hüdhüd, berâhîn-i mâbûdiyet ve mescûdiyetin en gizlisini ve en mühimmini kendi arıflığıyla bilmiş, bulmuş;

Kur'ân-ı Hakîm onun hakkındaki ifadesine bir i'câz vermiştir.

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

And He sent down for you eight head of cattle in pairs: He makes you in the wombs of your mothers, in stages, one after the other.(39:6)

This verse comprises the same point we explained in the discussion of the verse, “**And We sent down iron;**”(57:25) it both corroborates it and is corroborated by it.

By saying in Sura al -Zumar, “**And He sent down for you eight head of cattle in pairs,**” and not saying: **And He created for you eight head of cattle in pairs,** the Qur'an of Miraculous Exposition is stating:

“Eight sorts of blessed animals have been sent down to you from the treasury of mercy, as though they were bounties of Paradise.”

Yes, those blessed animals are a gift for mankind with all their parts,

for their wool or hair is made into the mobile homes and clothes of nomads, good food is made from their flesh, delicious sustenance is had from their milk, shoes and so on are made from their hides, cultivated land is nourished by their manure and men make fuel from it.

It is as though those blessed animals are pure bounty and embodied mercy.

It is because of this that like rain is called “mercy” (rahma), these blessed beasts are called “bounty” (an'am).

As though just as embodied mercy becomes rain, so too embodied bounty takes on the form of goats, sheep, cattle, water-buffalo, and camels.

For sure their physical bodies are created on the earth, but since the attribute of being bounties and the meaning of mercy have totally predominated over their physical beings,

in accordance with the phrase “**And He sent down,**” the All-Compassionate Creator sent down these blessed animals directly from the exalted degree of His mercy and His elevated, immaterial Paradise, as gifts from the treasury of mercy.

Sometimes art of high worth is present in material worth virtually nothing.

It is given value in respect of the art, not of the material's value,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ يَخْلُقْكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ

âyeti, وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ âyetinde beyan ettiğimiz nüktenin aynını tazammun edip, hem onu teyid ediyor, hem onunla teyyüd ediyor.

Evet, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân Sûre-i Zümer'de

وَأَنْزَلَ demeyip, وَخَلَقَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ demesiyle ifade ediyor ki:

"Sekiz nevi hayvânât-ı mübârekeyi size hazine-i rahmetinden, güya Cennetten nimet olarak indirilmiş, gönderilmiş."

Çünkü o mübârek hayvanlar, bütün cihetleriyle, bütün beşere nimet olduğundan,

sağından bedevîlere seyyar hâneler, elbiseler, etinden güzel yemekler, sütünden güzel, leziz taamlar ve derilerinden pabuçlar ve saire, hattâ gübreleri mevrûâtın erzâkı ve insanların mahrûkâtı hükmünde olup,

güya o mübârek hayvanlar, tecessüm etmiş ayn-ı nimet ve rahmettirler.

Onun içindir ki, yağmura "rahmet" nâmı verildiği gibi, bu mübârek hayvanlara da "en'am" nâmı verilmiş.

Güya nasıl ki rahmet tecessüm etmiş, yağmur olmuş; öyle de nimet dahi tecessüm etmiş, keçi, koyun, öküz ile manda ve deve şekillerini almış.

Çendan cismânî maddeleri yerde halk olunuyor; fakat nimetiyet sıfatı ve rahmetiyet mânâsı, maddesine tamamiyle galebe ettiğinden,

وَأَنْزَلْنَا tâbiriyle, doğrudan doğruya bu mübârek

hayvanları hazine-i rahmetin birer hediyesi olarak, Hâlik-ı Rahîm, yüksek mertebe-i rahmetinden ve mânevî, âli Cennetinden yeryüzüne indirmiş.

Evet, nasıl ki bazan beş paralık bir maddede beş liralık bir san'at derc edilir.

O zaman o şeyin maddesi nazara alınmıyor; san'at noktasında kıymet veriliyor:

like the tiny material being of a fly and the sublime dominical art within it.

Sometimes valuable material worth five lira contains art worth nothing; then the material predominates.

In just the same way, sometimes in some physical material the meaning of bounty and mercy is found to such a degree that it is a hundred times more important than the material.

The physical matter is quite simply hidden and its aspect of bounty predominates.

#352

Thus, just as the vast benefits of iron and the many products it yields conceal its material aspect,

so too bounty being present in every member of the blessed animals mentioned above has transformed their physical matter into bounty.

It is because of this that their immaterial attributes have been considered, and their physical beings disregarded, and this is expressed with the phrases, “**And He sent down,**” and, “**And We sent down.**”

These two phrases state the above-mentioned point both in regard to reality, and they miraculously express an important meaning in respect of eloquence. It is as follows:

Together with its extremely tough nature, and its being hidden, frequently deep underground, iron is found everywhere, bestowed with the quality of being easily softened.

Everyone can therefore obtain it easily everywhere for everyt hing. In order to express this, it states through the phrase “**And We sent down iron,**” that

iron tools are obtained so easily they are as though sent down from a workbench above as natural, heavenly bounties, and placed in man’s hand.

Furthermore, although some animal species, from the mosquito to snakes, scorpions, wolves, and lions are harmful to human beings,

large beasts like the water-buffalo, ox, and camel, who are important among animals, are extremely docile and submissive.

So much so they may be led by even a child. To express the idea of their submissiveness, the verse “**And He sent down for you eight head of cattle in pairs**” states that

being neither wild nor dangerous, these blessed beasts do not resemble worldly animals.

sineğin küçük maddesi ve içindeki pek büyük san'at-ı Rabbâniye gibi.

Bazan beş liralık bir maddede beş kuruşluk bir san'at bulunur; o vakit hüküm maddenindir.

Aynen onun gibi, bazan cismânî bir maddede o kadar nimet ve rahmet mânâsı bulunur ki, yüz defa maddesinden ziyade ehemmiyetli oluyor.

Âdetâ cismânî maddesi gizlenir; hüküm, nimetiyet cihetine bakar.

İşte, demirin pek azîm menâfii ve çok semereleri, onun maddî maddesini gizlediği gibi,

mezkûr mübârek hayvanların dahi her cüz'ünde nimet bulunması, onların cismânî maddelerini güya nimete kalb ettirmiş.

Onun içindir ki, cismânî maddelerinin hükmü nazara alınmadan, manevi sıfatları nazara alınmış; **وَأَنْزَلْنَا** **وَأَنْزَلَ** tâbir edilmiştir.

Evet, **وَأَنْزَلْنَا** **وَأَنْزَلَ** hakikat itibâıyla sâbık nükteyi ifade ettikleri gibi, belâgat noktasında da ehemmiyetli bir mânâyı mucizâne ifade ediyorlar. Şöyle ki:

Demir gayet sert fitratıyla ve gizliliği ve derinliğiyle beraber, her yerde hazır bulunmak ve hamur gibi yumuşatmak hâsiyetini ihsân ettiğinden,

herkes, her yerde, her işte kolayca elde etmesini ifade etmek için, **أَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ** tâbiriyle,

güya fitrî ve semâvî nimetler gibi, demir âletlerini yukarı bir tezgâhtan indirip beşerin ellerine verilmiş gibi kolaylıkla elde ediliyor.

Hem hayvânât cinsinden, sivrisinekten tut, tâ yılan, akrep, kurt, arslana kadar insanlara zararlı vaziyetleriyle beraber,

hayvânâtın mühimlerinden olan koca manda ve öküz ve deve gibi büyük mahlûkat gayet derece musahhar, mutî;

hattâ zayıf bir çocuğa da yularını verip itaat etmek mânâsını ifade için, **وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَانِيَةَ** tâbiriyle,

güya bu mübârek hayvanlar dünya hayvanları değil ki, içinde tevahhuş ve zarar bulunsun.

They are rather useful and harmless like paradisaical animals.

They have been sent down from above, that is, from the treasury of mercy.

Perhaps this is why some Qur'anic commentators have said that these animals have been sent down from Paradise.

It is hardly prolix to write a whole page about a single letter of the All-Wise Qur'an,* for it is God's Word.

It has therefore not been wasteful to write two or three pages on the expression "And We sent down." Sometimes one letter of the Qur'an is the key to a treasury.

{What some Qur'anic commentators intended by saying "Their origins were the heavens" was this:

The continued existence of the animals known as "an'am" is through sustenance, and their sustenance is fodder.

The fodder's sustenance is rain. Rain is the water of life and mercy; so sustenance also comes from the heavens.

The verse, "And in the heavens is our sustenance"(51:22) alludes to this.

Since those animals' continually renewed existences lie in the rain which comes from the skies,

the expression "And He sent down" is apt, for it expresses the meaning of having been sent down from the sky.}

Belki mânevî bir Cennetin hayvanları gibi menfaatlar, zararsızdırlar.

Yukarıdan, yani, rahmet hazinesinden indirilmiştir, diye ifade ediyor.

Muhtemeldir ki, bazı müfessirlerin bu hayvanlar hakkında "Cennetten indirilmiştir." dedikleri, bu mânâdan ileri gelmiştir.

Zahırında Kur'ân-ı Hakîmin bir harfi için bir sahife yazılsa, uzun olmuş denilmemeli. Çünkü kelâmullahtır.

Onun için **أَنْزَلَ** tâbiri için iki üç sayfa yazılmakla israf edilmiş olmaz. Bazan Kur'ân'ın bir harfi, bir hazine-i mâneviyenin anahtarı olur.

{Hâşiye: Bazı müfessirler, "Mebde'leri semâvâtta gelmişler" demelerinden muradları şudur ki:

Bu en'âm denilen hayvânâtın bekâları rızık iledir ve rızıkları ottur; onların rızık da yağmurdur.

Yağmur ki, âb-ı hayattır ve rahmettir; ve rızık da semavattan gelir.

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ âyeti buna işaret eder.

Madem o hayvanların devam eden müteceddit vücutları semâvâtta gelen yağmur içindedir;

semâdan indirilmiş mânâsını ifade eden **أَنْزَلَ** tâbiri yerindedir.}

#353

[Pieces Written in Eskişehir Prison as a True Solace for the Risale-i Nur Students]

My Dear Brothers!
I was exceedingly unhappy for you; I was crushed by grief.

But it was imparted to me that divine determining and your fate have given you this prison's water to drink and bread to eat, all together.

I saw that as a mark of divine mercy and manifestation of dominical favour, your eating this bread together and drinking this water was the easiest, lightest, best, and most meritorious of ways;

that this prison was a most beneficial place of instruction for the Risale-i Nur students, and a most effulgent place of ordeal;

that it was a most exacting place of examination teaching just how essential it is to act prudently in the face of one's enemies.

[Hakikatlı bir teselli, Eskişehir'de tevkifhânedeki Risale-i Nur şakirdlerine yazılan fıkralardır.]

Aziz kardeşlerim,
Sizin için pek çok müteessirdim, elem beni eziyordu.

Fakat bana ihtar edildi ki; kader ve kısmetinizde, beraber bu hapishânenin suyunu içmek ve ekmeğini yemek vardı.

Bir eser-i rahmet-i İlâhiyye ve bir cilde-i inâyet-i Rabbâniyye olarak bu suyu ve bu ekmeği beraber yememizin ve içmemizin en kolay ve en hafifi ve en hayırlısı ve sevablısı

ve Risâle-i Nur şakirdlerinin en menfaatli bir dershâneleri ve en feyizli bir çilehâneleri

ve düşmanlarına karşı ne derece ihtiyatlı davranmak lâzım geldiğini tâlim eden en hassas bir imtihan meydanı

I saw it in the form of a luminous place of study and tekke for learning and benefiting from the elevated qualities and fine characteristics of our friends here, which are all different, and to establish and renew the brotherhood between them.

I did not complain about this situation therefore, but offered thanks with all my spirit.

Yes, our way is thanks. And it is to see an aspect of mercy, an aspect of bounty, in everything.

From your brother who is grieved at the pains of all of you,
Said Nursi

A Rule

Risale-i Nur students should not seek light outside the circle of the Risale-i Nur, and they cannot seek it.

If they do so, they will find a lamp in place of the immaterial sun giving light through the window of the Risale-i Nur, and perhaps lose the sun.

Also, the pure and powerful way of friendship and brotherhood within the circle of the Risale-i Nur, which gains numerous spirits for each person and through the mystery of the legacy of prophethood depicts the Companions' way of brotherhood,

leaves no need for seeking a spiritual guide or father outside that sphere, in a way that is harmful to them in three respects; it provides many agabeyes that is, elder brothers, in place of a single father.

The joint compassion of elder brothers reduces a father's compassion to nothing.

#354

Someone who has a shaykh before entering the Risale-i Nur circle may keep him after entering it.

But the person who does not, may only seek a guide within the circle.

Moreover, the knowledge of reality taught within the circle of the Risale-i Nur, which offers the effulgence of the legacy of prophethood, the greater sainthood, leaves no need for the Sufi orders outside that circle –

unless of course they are self-indulgent people who misunderstand the way of Sufism, are addicted to pleasant dreams and imaginings, lights and spiritual pleasures, and desire worldly, fanciful pleasures which are different from the virtues of the hereafter, and want a rank where people have recourse to them.

This world is the abode of labour and service; recompense is commensurate with hardship and difficulty; it is not a place of reward.

ve her birinde ayrı ayrı güzel meziyetleri bulunan bu arkadaşların birbirinin âlî meziyetlerinden ve güzel hasletlerinden ve birbiriyle tesis ve tecdid-i uhuvvetlerinden istifade etmek ve ders almak için en nurlu bir dersihâne, bir tekke suretinde gördüğümünden,

bu vaziyetten değil şekvâ, belki bütün ruhumla şükür ettim.

Evet, mesleğimiz şükürdür. Ve her şeyde bir vech-i rahmeti, bir cihet-i nimeti görmektir.

Umumunuzun elemeleriyle müteallim kardeşiniz
Said Nursî

Bir Düstur

Risale-i Nur talebeleri, Risale-i Nur'un dâiresi hâricinde nur aramamalı ve aramaz.

Eğer ararsa, Risale-i Nur'un penceresinden ışık veren mânevî güneşe bedel bir lâmbayı bulur, belki güneşi kaybeder.

Hem Risale-i Nur'un dâiresindeki hâlis, pek kuvvetli ve her ferdine çok ruhları kazandıran ve Sahâbenin sırr-ı verâset-i Nübüvvetle meşreb-i uhuvvetkârânesini gösteren "meşreb-i hîllet ve meslek-i uhuvvet" ise,

hâriç dâirelerde o pedere ve o mürşide üç cihetle zarar vermek suretiyle, bir pederi aramaya ihtiyaç bırakmaz; birtek peder yerine, pek çok ağabeyi buldurur.

Elbette büyük kardeşlerin müteaddit şefkatleri, bir pederin şefkatini hiçe indirir.

Dâireye girmeden evvel bulduğu şeyhi, her fert o şeyhini, mürşidini, dâirede dahi muhâfaza edebilir.

Fakat şeyhi olmayan, dâireye girdikten sonra, ancak dâire içinde mürşid arayabilir.

Hem Risaletü'n-Nur'un velâyet-i kübrâ olan sırr-ı verâset-i Nübüvvet feyzini veren ders-i hakâik dâiresindeki ilm-i hakikat dahi dâire hâricindeki tarikatlere ihtiyaç bırakmaz.

Meğer tarikati yanlış anlayıp, güzel rüyalar, hayaller, nur ve zevklere müptelâ ve âhiret faziletinden ayrı olan dünyevî ve hevesî zevkleri arzulayan ve merciyet makamını isteyen nefisperestler ola...

Bu dünya dârü'l-hizmettir; külfet ve meşakkat ile ücret ölçülür; dârü'l-mükâfat değil.

The people of reality attach no importance, therefore, to the pleasures and lights of illuminations and wonder-working.

Indeed, they sometimes flee them and want to conceal them.

Furthermore, the Risale-i Nur's circle is very broad, and its students, very numerous.

It does not seek anyone who depart from it. It gives them no importance and perhaps will not again admit them.

Everyone has only one heart, and a single heart cannot be both within the circle and outside it.

Also, those desirous for guidance outside should not busy themselves with the Risale-i Nur students.

For they may receive harm in three respects.

Those people who are within the bounds of fear of God do not need guidance, but outside it there are abundant people who do not perform the five daily prayers.

To leave aside the latter and busy oneself with the former is not guidance.

If such a person loves the students, let him firstly enter the circle and be not a father, but a brother, and if he is very virtuous, an elder brother.

It has also become apparent from this incident that attachment to the Risale-i Nur holds much importance and has a high price.

If he is sensible, the person who gives this price and takes up a position striving against irreligion in the name of the Islamic world,

will not abandon this way which is as valuable as diamonds, and embrace other ways.

Said Nursî
*_*_*

Onun içindir ki, ehl-i hakikat keşif ve kerâmetlerdeki ezvâk ve envâra ehemmiyet vermiyorlar.

Belki bazan kaçıyorlar, setrini istiyorlar.

Hem Risale-i Nur'un dâiresi çok geniştir; şâkırtleri pek çoktur.

Hârice kaçanları aramaz, ehemmiyet vermez, belki daha içine almaz.

Her insanda bir kalb var. Bir kalb ise, hem dâirede, hem hâriçte olamaz.

Hem hâriçteki irşâda hevesli zâtlar, Risale-i Nur'un şâkırtleriyle meşgul olmamalı.

Çünkü üç cihetle zarar görmeleri muhtemeldir.

Takvâ dâiresindeki talebeler irşâda muhtaç olmadıkları gibi, hâriçte kesretli namazsızlar var.

Onları bırakıp bunlarla meşgul olmak irşad değildir.

Eğer bu şâkırtleri severse, evvelâ dâire içine girsin, o şâkırtlere peder değil, belki kardeş olsun-fazileti ziyade ise ağabeyleri olsun.

Hem bu hâdisede göründü ki, Risale-i Nur'a intisâbın çok ehemmiyeti var ve çok pahalı düştü.

Ve buna bu fiyatı veren ve o yolda bütün âlem-i İslâm nâmına dinsizliğe karşı mücâhede vaziyetini alan aklı başında bir adam,

o elmas gibi mesleği terk edip başka mesleklere giremez.
Said Nursî
*_*_*

#355

A Short Piece Written In Eskişehir Prison

My Brothers!

On numerous occasions I have defended the Risale-i Nur students in the manner of which they are worthy. God willing, I shall shout it out in court.

I shall make the world hear both of the Risale-i Nur, and of its students' value.

However, I remind you of the following: the condition of my retaining this mention of your value in my defence is your not feeling offended at the Risale-i Nur due to your painful experiences in this affair,

Eskişehir Hapishanesinde Yazılmış Bir Parça

Kardeşlerim!

Müteaddid defa Risâle-i Nur'un şakirtlerini lâıyk oldukları tarzda müdafaa etmişim. İnşâallah mahkemede bağırarak derim.

Hem Risâle-i Nur'u, hem şâkırdlerinin kıymetlerini dünyaya işittireceğim.

Yalnız size bunu ihtâr ederim ki: "Bu müdâfaamdaki kıymeti muhâfaza etmenin şartı, bu hâdisedeki ağır yanmasıyla Risâle-i Nur'dan küsmemek

nor at your Master, nor to feel disgust at your brothers on the pretext of the difficulties you suffer, nor to find fault with or accuse one another.

You will recall that in the treatise on divine determining we have proved that there are two aspects to the wrongs that are visited on us: one is man's aspect, the other, divine determining's.

In the same event, man does wrong, but divine determining is fair and acts in justice.

In this matter of ours, we should think more of the justice of divine determining and mystery of divine wisdom than man's tyranny and wrongdoing.

Yes, divine determining summoned the Risale-i Nur students to this gathering.

And the wisdom in this was the unfolding of their striving and struggle, which drove them to this truly very distressing School of Joseph.

Man's tyranny and pretexts were the means. So beware, do not say to one another: "If I had not done such-and-such I would not have been arrested."

Said Nursî

*_*_*

(Part of My Defence Speech, which was included here and not later removed)

I seek an important right from the Chief and Members of the Court, as follows:

In this matter it is not only my person which is under scrutiny so that with your exonerating me and becoming aware of the reality of the case, the case would be solved.

For the collective personality of the pious and the people of learning has been incriminated in the eyes of the nation, and a lack of confidence has been engendered in the government towards the pious and religious scholars, and they need to know how they will avoid dangerous and harmful attempts against them.

I therefore request that this last part of my defence be printed in the new letters and distributed.

#356

Then the pious and the scholars will not be deceived by the intrigues, or embark on any dangerous and damaging enterprises.

Their collective personality will be saved from being suspect in the eyes of the nation.

The government too will have confidence in the scholars and an end will be put to this misunderstanding.

ve üstâdından darılmamak ve kardeşlerinden -sıkıntıdan gelen bahanelerle- nefret etmemek ve birbirine kusur bulmamak ve isnad etmemektir." Yalnız tahattur edersiniz ki,

Risâle-i Kader'de ispat etmişiz ki: Başa gelen zulümlerde iki cihet var ve iki hüküm vardır: Biri insanın, biri kader-i İlâhî'nin.

Aynı hâdisede insan zulmeder, fakat kader âdildir, adâlet eder.

Bu meselemizde, insanın zulmünden ziyade, kaderin adâleti ve hikmet-i İlâhiyenin sırrını düşünmeliyiz.

Evet, kader, Risâle-i Nur talebelerini bu meclise çağırdı.

Ve mücâhede-i mâneviye inkişâf etmesinin hikmeti; onları, bu hakikaten çok sıkıntılı olan medrese-i Yusufiye sevk etti.

İnsan zulmü ve bahanesi bir vesile oldu. Onun için sakınınız; birbirinize; "Böyle yapmasaydın ben tevkif olmazdım." demeyiniz.

Said Nursî

*_*_*

(Bu parça Mahkeme Müdafaatının bir parçasıdır. Her nasılsa buraya girmiş, çıkarılmamış kalmış.)

Mahkemenin reis ve azalarından ehemmiyetli bir hakkımı talep ederim. Şöyle ki:

Bu mes'elede yalnız şahsım medar-ı bahs değil ki, siz beni tebrie etmekle ve hakikat-i hale muttali' olmanızla halledilmiş olsun.

Çünkü ehl-i ilim ve ehl-i takvanın şahs-ı manevîsi bu mes'elede nazar-ı millette ittiham altına girdiği ve hükûmete dahi ehl-i takva ve ilme karşı bir emniyetsizlik geldiği ve ehl-i takva ve ehl-i ilim tehlikeli ve zararlı teşebbüslerden nasıl sakınacağını bilmesi lâzım olduğu için;

benim müdafaatımın kendim kaleme aldığım bu son kısmını, herhalde yeni hurufla matbaa vasıtasıyla intişarını isterim.

Tâ ki ehl-i takva ve ehl-i ilim entrikalara kapılmayıp, zararlı ve tehlikeli teşebbüslere yanaşmasınlar.

Ve şahs-ı manevîsi nazar-ı millette ittihamdan kurtulsun.

Ve hükûmet dahi ehl-i ilim hakkında emniyet etsin ve bu anlaşmazlık ortadan kalksın.

Incidents and misunderstandings like this, which are extremely harmful for the government and the nation and the country, will not then be repeated.

Said Nursî

*_*_*

My Brothers!

If everyone, and even I, withdraw from defending and preserving the Risale-i Nur, five of our brothers should not withdraw.

These are Hüseyin Usta, Halil İbrahim, Re'fet Bey, Hüsrev, and Hakkı Efendi.

The involuntary lack of caution of the first three... because of the personal grudges of the open enemies of the latter two – the intention was to cause excessive harm to the Risale-i Nur.

If it had not resulted in a great bounty like the Risale-i Nur being spread and made known to a significant degree,

these brothers would have been greatly upset at having caused the unhappiness of so many innocent Risale-i Nur students.

Thus, more than everyone, these five brothers should be cautious and united.

Said Nursi

*_*_*

My Brothers!

It was imparted to my heart that

just as the Mathnawi was the mirror to one of seven truths appearing from the Sun of the Qur'an,

thus acquiring a sacred illustriousness and becoming the undying guide of numerous people of the heart besides the Mevlevis;

so too represented together in the mirror of the Risale-i Nur are the seven colours of the Qur'anic sun's light and its various, multicoloured effulgences.

God willing, it will be an eternal guide and teacher for the people of reality, illustrious and sacred in seven respects, as much as seven Mathnawi's.

*_*_*

#357

My Brothers!

Look at the protection of the All-Glorious Preserver!

As a coincidence with the number of treatises of the Risale-i Nur, one hundred and twenty people were questioned together with their confidential documents.

Yet despite the intrigues of the foreigners and the stratagems of the secret societies, nothing was found to connect any Risale-i Nur student with any of the many existent associations.

Ve hükûmete ve millete ve vatana pek çok zararlı düşen bu gibi hâdiseler ve anlaşmazlıklar daha tekerrür etmesin.

Said Nursî

*_*_*

Kardeşlerim!

Risale-i Nur'u müdafaa ve muhafazasında herkes, hattâ ben de çekilsem, beş kardeşimizin çekilmemeleri gerektir.

Bu arkadaşlarımız: Hüseyin Usta, Halil İbrahim, Re'fet Bey, Hüsrev ve Hakkı Efendi'lerdir.

Üç evvelkilerin ihtiyarsız ihtiyatsızlığı, diğer ikisinin zahîrî düşmanlarının şahsî garazları yüzünden Risale-i Nur'a karşı çok fazla zarar yapılmak istenilmesine göre,

Risale-i Nur ehemmiyetli bir surette iştirar ve intişar etmesi gibi bir nimet-i uzmayı netice vermeseydi,

bu kadar mazur (mağdur) ve masum Risale-i Nur şakirdlerinin teellümatına sebebiyet verdiklerinden dolayı bu kardeşlerimizin ruhları pek çok sıkılacaktı.

İşte herkesten ziyade bu beş kardeşimizin ihtiyat edip yekvücud bulunmaları lâzımdır.

Said Nursi

*_*_*

Kardeşlerim!

Kalbime ihtar edildi ki:

Nasıl ki Mesnevî-i Şerif, şems-i Kur'andan tezahür eden yedi hakikatından bir hakikatın âyinesi olmuş,

kudsî bir şeref almış; Mevlevîlerden başka daha çok ehl-i kalbin lâyemut bir mürşidi olmuş.

Öyle de, Risale-i Nur şems-i Kur'anîyenin zıyasındaki elvan-ı seb'âyı ve o güneşteki renk renk, çeşit çeşit yedi nuru birden âyinesinde temessül ettirdiğinden,

inşâallah yedi cihetle şerif ve kudsî ve yedi Mesnevî kadar ehl-i hakikata bâki bir rehber ve bir mürşid olacak.

*_*_*

Kardeşlerim!

Hafîz-i Zülcelal'in hıfz u himayetine bakınız ki;

mes'elemiz münasebetiyle Risale-i Nur'un risaleleri adedine muvafık olarak, yüz yirmi küsur adamın mahrem evrakları ile istintakta oldukları halde;

ve ecnebilerin entrikalarıyla ve muhalif komitecilerin dolaplarıyla mevcut ve münteşir müteaddid cem'iyetlerin hiçbirisiyle, Risale-i Nur'un hiçbir şakirdinin münasebetdarlığını gösterecek hiçbir madde bulunmaması,

This was a most clear and brilliant instance of dominical protection and divine preservation, and was a favour of the Most Merciful corroborating the wondrous predictions concerning the Risale-i Nur of Imam 'Ali (May God be pleased with him) and Ghawth al -A'zam (May God be pleased with him).

The hands of forty-two of our innocent, wronged brothers raised in supplication to the divine court halted a missile directed at them, turned it back and in effect exploded it over the heads of those who had fired it.

Our losses amount to only a few minor cuts and bruises which will gain us reward.

It is a marvel to be saved with such minor injury from a gun that was being charged for the past year.

One should respond with thanks and joy to such a great bounty.

After this our lives will not be our own, for according to the plans of the spreaders of corruption, we were to be completely wiped out.

That means after this we should pledge our lives not to ourselves, but to truth and reality.

We should try to always see the trace, face, and essence of mercy in things, which will cause us not to complain, but to offer thanks.

Said Nursi
*_**

I request of my brothers that they are not offended at one another due to discomfort, or distress of the spirit, or fastidiousness, or being deceived by Satan's wiles, or at the offensive language uttered by some of them.

They should not say that their honour has been insulted.

I take upon myself any bad words that are spoken. They should not be offended.

If I had a hundred honours, I would sacrifice all of them for love and cordiality among my brothers.

Said Nursi
*_**

#358

My Brothers!

I have understood certainly the last two or three days that unfortunately we suffered a blow from divine mercy.

I understood even that one of the many indications of a verse concerning the people of rebellion looks to us.

It is this: **But when they forgot the warning they had received.... on a sudden We called them to account.** (6:44; 7:165)

gayet zahir ve parlak bir himaye-i Rabbaniyedir. Muhafaza-i İlahiyeye ve İmam-ı Ali (R.A.) ve Gavs-ı A'zam (K.S.), Risale-i Nur'a ait keramet-i gaybiyelerini cidden teyid eden bir inayet-i Rahmaniye'dir.

Kırkikilik bir top güllesini, kırkiki masum ve mazlum kardeşlerimizin dergâh-ı İlahiyeye açılan elleriyle durdurup, geri çevirip, atanların başlarında manen patlattırdı.

Bizlere yalnız ehemmiyetsiz, sevablı, hafif birkaç yara bereden başka olmadı.

Böyle bir seneden beri doldurulan bir toptan, böyle pek az zarar ile kurtulmak hârikadır.

Böyle pek büyük bir nimete karşı, şükür ve sürur ve sevinç ile mukabele etmek gerektir.

Bundan sonraki hayatımız bize ait olamaz; çünkü müfsidlerin plânlarına göre, yüzde yüz mahv idi.

Demek bundan sonraki hayatı kendimize değil, belki hak ve hakikata vakfetmeliyiz.

Şekva değil, şükrettirecek rahmetin izini, yüzünü, özünü görmeye çalışmalıyız.

Said Nursi
*_**

Kardeşlerimden rica ederim ki: Sıkıntı veya ruh darlığından veya titizlikten veya nefis ve şeytanın desiselerine kapılmaktan veya şuursuzluktan, arkadaşlardan sudûr eden fena ve çirkin sözleriyle birbirine küsmesinler

ve "Haysiyetime dokundu" demesinler.

Ben o fena sözleri kendime alıyorum. Damarınıza dokunmasın.

Bin haysiyetim olsa, kardeşlerimin mabeynindeki muhabbete ve samimiyete feda ederim.

Said Nursi
*_**

Kardeşlerim!

Maatteessüf başımıza gelen bir şefkat tokatını, iki-üç gündür kat'î bir kanaatla anladım.

Hattâ ehl-i isyan hakkında gelen bir âyetin çok işaretinden bir işareti bize bakıyor gibi fehmettim.

O da şudur:

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا ... أَخَذْنَاهُمْ

That is, “When they forgot the instruction and advice with which we have warned them and did not act in accordance with it, We took hold of them and afflicted them with disaster.”

Yes, recently we were prompted to write a treatise on the meaning of sincerity.

In truth, it was a most luminous and exalted rule of brotherhood,

a sacred principle which allows ten men to withstand calamities and events which normally could only be withstood with the strength of tens of thousands.

But unfortunately we, and foremost myself, did not act in accordance with the warning.

In accordance with the allusive meaning of the verse, according to the science of jafr, the value of “**We called them to account**” is one thousand three hundred and fifty-two. We were arrested on the same date.

Some of us suffered a slap dealt by divine compassion.

Others suffered, not such a blow, but were included in these tribulations in order to be a solace to our brothers who did suffer it, so that it might be a means of earning reward and profit.

For three months I was barred from mixing with others, but for the past three days I have been able to learn my brothers’ states of mind.

An unimaginable incident had occurred opposed to the meaning of sincerity involving brothers whom I had supposed to be the most sincere.

I understood from this that an allusive meaning of the verse, “**But when they forgot the warning they had received.... on a sudden We called them to account**” looked to us from afar.

For the people of misguidance, for whom the verse was revealed, it is punishment, but for us it is a blow from divine compassion in order to train our souls, as atonement for sins, and so that we may raise our spiritual degrees.

Evidence that we suffered this blow because we did not completely appreciate the value of the divine bounty we had received is that

we were not contented with our sacred service of the Qur’an through the Risale-i Nur, a most sacred striving in God’s way which receives the effulgence of ‘greater sainthood’ through the mystery of the legacy of prophethood and is a means to attaining the essence of the way of the Companions.

Through my severe warnings on several occasions, the wish to join a Sufi order was forestalled, the advantages of which are very few for us at the moment and could possibly have caused us much harm in this situation.

Yani: Onlara ihtar ettiğimiz ders ve nasihatı unuttukları ve amel etmedikleri vakit, onları tutup musibet altına aldık.

Evet en âhirde sırr-ı ihlasa dair bir risale bize yazdırıldı.

Elhak gayet âlî ve nuranî bir düstur-u uhuvvet idi.

Ve onbinler kuvvetle ancak mukabele edilir hâdiselere ve musibetlere karşı o sırr-ı ihlas ile on adamla mukavemet ettirilebilir bir düstur-u kudsî idi.

Fakat maatteessüf başta ben, biz o ihtar-ı manevî ile amel edemedik.

Bu âyetin mana-yı işârîsiyle ve **أَخَذْنَاهُمْ** cifir tarihiyle 1352 eder. Aynı tarihiyle tutturulduk.

Bir kısmımız şefkat tokatına giriftar olduk.

Bir kısmımız hakkında tokat değil, belki tokata maruz olan kardeşlerimize medar-ı teselli ve kendilerine medar-ı sevab ve istifade olmak için bu musibetin içine alındı.

Evet ihtilattan men' olunduğum için, üç aydan beri yeniden üç gündür ben kardeşlerimin dâhilî ahvaline de muttali' oldum.

Hiç hatır u hayalime gelmez en hâlis zannettiğim kardeşlerimde sırr-ı ihlasa münafî hareket vukua gelmişti.

Ondan anladım ki;

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا ... أَخَذْنَاهُمْ

âyetinin uzaktan uzağa bir mana-yı işârîsi bize de bakıyor.

Ehl-i dalalet için nâzil olan bu âyet onlara azabdır, fakat bizim için terbiye-i nüfus ve keffaretü'z-zünub ve tezyid-i derecat için şefkat tokatıdır.

Biz elimizdeki kıymetdar nimet-i İlahiyeyi tam takdir etmediğimizden tokat yediğimize bir delil şudur ki:

En kudsî bir mücadele-i maneviyeyi tazammun eden ve sırr-ı veraset-i nübüvvetle velayet-i kübranın feyzine mazhar ve sahabenin sırr-ı meşrebine medar olan Risale-i Nur ile hizmet-i kudsîye-i Kur'anîyemize kanaat etmeyip,

menfaati şimdilik bize pek az ve bu vaziyetimize mühim zararı muhtemel tarikat hevesinin birkaç defa şiddetle ihtarıyla önü alınmasıdır.

Otherwise, both our unity would have been destroyed, and it would have caused both differences in ideas which would have reduced the value of four alifs – which through solidarity is one thousand one hundred and eleven – to four, and mutual antipathy, which would have reduced our strength to nothing.

The author of the Gulistan, Shaykh Sa'di Shirazi, relates: "I saw one of the people of the heart in a tekke while occupied with his spiritual journeying.

Several days later I saw him among students in the medrese. I asked him why he had left the effulgent tekke and come to the religious school.

He replied that there everyone could save themselves, if they were successful,

whereas here in the religious school persons of high aspiration were trying to save many others besides themselves.

Nobility and high endeavour were theirs; virtue and exertion were theirs; that was why he went there. Shaykh Sa'di wrote a summary of this in his Gulistan.

So if the small matter of students parsing verbs is superior to the recitations in the tekkes,

since the Risale-i Nur teaches in the clearest and most certain manner the sacred truths of belief of the confession of faith: "I believe in God, and His angels, and His Books, and His prophets, and in the Last Day"

and silences the most obdurate atheists and obstinate philosophers,

to abandon it, or cause its activities to come to a standstill, or not to be content with it, and desiring the Sufi way to enter the dissolved Sufi tekkes without asking permission of the Risale-i Nur,

is entirely wrong and shows how much we deserve this blow of divine compassion.

Said Nursi

*_*_*

A Warning

[Two short stories]

The First: Fifteen years ago when a prisoner-of-war in the north of Russia I was being held together with ninety other officers in a large factory.

Numerous arguments and disturbances arose due to the discomfort and oppressive conditions.

I used to pacify them, since they all had great respect for me. I appointed four or five officers to keep the peace, telling them:

Yoksa hem vahdetimizi bozacaktı, hem dört elifin tesanüdüyle 1111'den 4 kıymetine tenzil eden teşettüt-ü efkâr ve bu gayet ağır hâdiseye karşı kuvvetimizi hiçe indiren tenafür-ü kulûbe uğrayacaktı.

Gülistan sahibi Şeyh Sa'dî-i Şirazî naklediyor, der: "Ben bir ehl-i kalbi tekyede, seyr-i sülûk ile meşgul iken görmüştüm.

Birkaç gün sonra onu talebeler içinde medresede gördüm. "Ne için o feyizli tekkeyi terkedip bu medreseye geldin?" dedim.

O dedi ki: "Orada yalnız herkes kendi nefsinin -eğer muvaffak olursa- kurtarabilir.

Burada ise bu âlî-himmet şahıslar, kendileriyle beraber çoklarını kurtarmaya çalışıyorlar.

Ulüvv-ü cenab, ulüvv-ü himmet bunlardadır. Fazilet ve himmet bunlardadır. Onun için buraya geldim." Şeyh Sa'dî bu vakiayı, kısaca hülâsasını Gülistan'ında yazmıştır.

Acaba talebelerin **نَصَرَ نَصْرُوا نَصَرَتْ** gibi sarf ve nahvin küçük mes'eleleri, tekyelerdeki viridlere racih gelirse..

Risale-i Nur'un

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَ مَلَأْتِهِ وَ كُتِبَ وَ رُسُلِهِ وَ بِالْيَوْمِ الْآخِرِ deki hakaik-ı kudsiye-i imanîyi en kat'î ve vâzih bir surette ders verip,

en muannid zındıkları ve en mütemerrid feylesofları susturup ders verirken;

onu bırakıp, yahut sekteye uğratıp veyahut kanaat etmeyip, tarikat hevesiyle, Risale-i Nur'dan izin almayarak, kapanmış hangâhlara girmek

ne derece yanlış olduğunu ve bizi bu şefkat tokatına ne derece istihkak kesbettiğimizi gösteriyor.

Said Nursi

*_*_*

Tenbih

[İki küçük hikâye]

Birincisi: Bundan onbeş sene evvel Rusya'nın şimalinde esir olduğum zaman doksan esir zabitlerimizle beraber büyük bir fabrika koğuşunda bulunuyorduk.

Sıkıntı ve ruh darlığından çok münakaşalar, gürültüler oluyordu.

Umumun bana karşı ziyade hürmetleri olduğundan teskin ediyordum. Sonra, sükûneti muhafaza için dört-beş zabiti tayin ettim. Ve dedim:

“Whenever you hear an uproar, go there and help whichever side is in the wrong.”

It is a fact that with this precaution a stop was put to the noise. They asked me why I helped those who were in the wrong.

#360

In reply I told them: People in the wrong are unfair. They do not give up a single benefit for the sake of public peace forty times greater.

Whereas the person who is in the right is fair. He sacrifices and waives his own right, worth little, for the advantage of his friend, which is part of the public peace and worth much.

The disturbance ceases and peace is restored. The ninety people in this ward can be comfortable. If the person in the right is helped, the noise would increase even more.

In communal life of this sort, the general good takes precedence.

And so, my brothers! In this communal life of ours, do not say: “I am fed up with my brother, for he’s been unfair to me.” To do so is a great error.

If such a friend of yours has caused you a little harm, your being angry with him causes us harm of high cost. It is possible it would even cause excessive harm to the Risale-i Nur.

But, praise be to God, with our friends being prevented from repeatedly going to be questioned, no harm came to our powerful and rightful defences.

Otherwise like getting something as tiny a fly’s wing in one’s eye or a spark falling into gunpowder, due to a little pique brothers who are vexed with one another can cause a great deal of harm.

Second Story: There was once an elderly women who had eight sons. She gave each of them a loaf of bread from the loaves she had, but none remained for herself.

So each of them gave her half his loaf. She then had four loaves, while theirs was reduced to half a loaf.

My brothers!
I feel in myself half the pains of the share in this calamity of each of the forty of you. I take no notice of my own hardships.

One day I felt excessively afflicted and studied my previous position wondering if I was paying the penalty for some error I had committed.

I saw that I had no part at all in the fomenting and incitement of this calamity; on the contrary I had employed every possible means to avoid it.

That means it is a divine decree. It has been planned against us by intriguers over the past year, and made inevitable.

"Hangi köşede bir gürültü işittiniz, hemen yetişiniz. Hangi taraf haksız ise ona yardım ediniz."

Hakikaten bu tedbir ile gürültünün önü alındı. Benden soruldu: "Ne için haksıza yardım ediniz diyorsun?"

Cevaben, o zaman demiştim ki: "Haksız insafsızdır. Bir dirhem menfaatini, kırk dirhem istirahat-i umumiye için bırakmaz.

Haklı adam ise insaflı olur. Bir dirhem hakkını, sükûnet-i umumiyedeki kırk dirhem arkadaşının menfaatine feda eder, bırakır.

Gürültü kalkar, sükûnet iade edilir. Bu koğuştaki doksan zât istirahat eder. Eğer haklıya muavenet edilse, gürültü daha ziyadeleşecek.

Bu nev' hayat-ı içtimaiyede menfaat-i umumiyenin ehemmiyeti nazara alınır."

İşte ey kardeşlerim! Bu hayatın, bu içtimamızda "Bu kardeşim bana haksızlık etti diye küstüm" demeyiniz. Bu pek hatadır.

O arkadaşın sana bir dirhem zarar vermiş ise, sen küsmekle kırk dirhem bizlere zarar veriyorsun. Belki kırk lira Risale-i Nur'a zarar vermek muhtemeldir.

Fakat lillahilhamd pek haklı ve kuvvetli müdafaatımız, arkadaşların mükerrer isticvaba gitmelerinin önünü aldığından, fesadın önü alındı.

Yoksa birbirinden küsmüş kardeşler, bir sinek kanadı kadar küçük bir çöpün göze girmesi gibi veyahut bir kıvılcımın baruta düşmesi gibi, az bir garazla büyük bir zarar verebilirdi.

İkinci hikâye: Bir vakit ihtiyar bir kadının sekiz oğlu varmış. Herbirisine mevcut sekiz ekmekten birer ekmek verdi, kendine kalmadı.

Sonra herbirisi ekmeğinin yarısını ona verdi. Onun ekmeği dört oldu, ötekiler yarıya indi.

Kardeşlerim!
Ben de kırkınızın herbirinin musibet hissesinin manevî elemnin yarısını kendimde hissediyorum.

Kendi şahsıma ait elemi aldırmiyorum. Bir gün fazla muztar bulundum. "Acaba hatamın cezası mıdır çekiyorum" diye geçmiş hâleti tedkik ettim.

Gördüm ki, bu musibeti kaynatmaya ve tahrik etmeğe hiçbir cihette müdahale olmadığımı ve bilakis kaçmak için mümkün tedbirleri istimal ediyordum.

Demek bu bir kaza-yı İlahîdir. Ve bil'iltizam bir seneden beri müfsidlerin tarafından aleyhimize ihzar ediliyordu.

It was not possible to avoid it. It was inevitable that we should be embroiled in it. A hundred thousand thanks to Almighty God that He reduced the calamity from a hundred to one.

In consequence of this fact therefore, do not blame me saying “We are suffering this disaster because of you!” Forgive me rather, and pray for me.

And do not criticize each other, saying: “If you had not done such-and-such, this would not have happened.”

For example, with one of our brothers mentioning two or three signatures, the plan the mischief-makers were hatching in order embroil numerous people in a calamity, was restricted and many were saved from it.

It was the cause not of harm, but of great advantage. It resulted in many innocent people being saved from this disaster.

Said Nursi

*_*_*

Kaçınmak kabil değildi. Alâküllihal başımıza geçirecek idiler. Cenab-ı Hakk'a yüzbin şükür ki, musibeti yüzden bire indirdi.

İşte bu hakikata binaen, "Senin yüzünden bu belayı çektik" diye minnet etmeyiniz. Belki beni helâl ediniz ve bana dua ediniz.

Hem birbirinizi tenkid etmeyiniz. Demeyiniz ki: "Sen böyle yapmasaydın, böyle olmayacaktı."

Meselâ, bir kardeşimiz iki-üç imza sahibini söylemesiyle, müfsidlerin pek çok zâtları belaya atmak için düşündükleri plânı küçültüp, çoklarını kurtarmış.

Değil zarar, belki büyük menfaat olmuş. Çok masumların bu beladan kurtulmasına bir vesile oldu.

Said Nursi

*_*_*

www.risaleglobal.com

[This piece is very valuable. Everyone may benefit from it as far as the Second Point.]

In connection with certain unpleasant situations which come about in Eskişehir Prison, not through bad morality but because of the distress, this is about one fine point of a well-known verse that has remained undisclosed, and a point concerning good behaviour.

First Point:

Out of His perfect munificence, compassion, and justice, Almighty God has included in good works an immediate reward and in bad actions an immediate punishment.

He has included in good works spiritual pleasures that recall the rewards of the hereafter,

while in bad works are spiritual penalties which recall the torments of Hell.

For example, love between believers is a praiseworthy action for the people of faith.

Included in that good work are a spiritual pleasure, a gratification, an ease of mind that recall the physical rewards of the hereafter.

Anyone who refers to his heart will feel this pleasure.

And for example, enmity and hostility between believers are an evil that cause noble spirits to feel torment of the conscience enough to overwhelm the heart and spirit.

I myself have experienced it perhaps more than a hundred times: when I have felt enmity towards a believing brother I have suffered such torment that

it has left me in no doubt that it was the immediate punishment for my evil deed.

And for example, to be respectful towards those worthy of respect, and compassionate to those worthy of compassion, and to assist them, are good works, good deeds.

They hold a pleasure and gratification so great they make felt the rewards of the hereafter.

And they so increase the respect and compassion they make the person ready to sacrifice his very life.

The pleasure and reward a mother receives through the compassion she feels for her child may be so great she will sacrifice her life due to it.

The hen who attacks a lion in order to save her chick is an example of this truth in the animal kingdom.

This means that there is an immediate reward in compassion and respect.

Magnanimous people of high aspiration feel it, and for this reason assume their heroic attitude.

[Bu parça çok kıymetlidir. Tâ İkinci Nükte'ye kadar herkese faidesi var.]

Eskişehir Hapishanesinde, sû'-i ahlâktan değil, belki sıkıntıdan gelen nâhoş bazı haller münasebetiyle, ahlâka dair bir nükte ile, meşhur bir âyetin mestur kalmış bir nüktesine dairdir.

Birinci Nükte:

Cenab-ı Hak kemal-i kereminden ve merhametinden ve adaletinden, iyilik içinde muaccel bir mükâfat ve fenalıklar içinde muaccel bir mücazat dercetmiştir.

Hasenatın içinde, âhiretin sevabını andıracak manevî lezzetler,

seyyiatın içinde, âhiretin azabını ihsas edecek manevî cezalar dercetmiş.

Meselâ: Mü'minler mabeyninde muhabbet, ehl-i iman için güzel bir hasenedir.

O hasene içinde, âhiretin maddî sevabını andıracak manevî bir lezzet, bir zevk, bir inşirah-ı kalb dercedilmiştir.

Herkes kalbine müracaat etse bu zevki hisseder.

Meselâ: Mü'minler mabeyninde husumet ve adavet bir seyyiedir. O seyyie içinde kalb ve ruhu sıkıntılarla boğacak bir azab-ı vicdanîyi, âlîcenab ruhlara hissettirir.

Ben kendim belki yüz defadan fazla tecrübe etmişim ki; bir mü'min kardeşe adavetim vaktinde, o adavetten öyle bir azab çekiyordum,

şübhe bırakmıyordu ki, bu seyyieme muaccel bir cezadır, çektiliyor.

Meselâ: Hürmete lâıyk zâtlara hürmet ve merhamete lâıyk olanlara merhamet ve hizmet bir hasenedir, bir iyiliktir.

Bu iyilikte sevab-ı uhrevîyi ihsas eder derecede öyle bir zevk, lezzet vardır ki;

hayatını feda etmek derecesine o hürmeti, o merhameti ileri götürür.

Vâlidenin çocuğa merhametindeki şefkat vasıtasıyla kazandığı zevk ve mükâfat için, hayatını o merhamet yolunda feda eder dereceye gider.

Yavrusunu kurtarmak için arslana saldıran bir tavuk, hayvanat milletinde bu hakikata bir misaldir.

Demek, merhamet ve hürmette muaccel bir mükâfat var;

âlihimmat ve âlîcenab insanlar onları hisseder ki, kahramanane bir vaziyet alıyolar.

And for example, in greed and wastefulness is such a punishment that, afflicting his heart and spirit, it makes man complaining and anxious, and bewilders him.

#362

And in jealousy and envy is such an immediate punishment that it scorches the one who feels them.

While in contentment and reliance on God is such an immediate, pleasurable reward that it dispels all the pains and tribulations of poverty and indigence.

And for example, in pride and conceit is a heavy burden, for the proud man wants respect from everyone.

And because he is despised due to this desire, he suffers constant torment. Yes, respect is given, it may not be sought.

And for example, in humility and the giving up of egotism is a pleasurable reward by which a person is saved from the heavy burden of trying to make himself liked.

And for example, in pessimism and always interpreting things unfavourably is an immediate punishment in this world.

In accordance with the rule, "Whoever strikes is struck," those who think unfavourably of others are also thought of unfavourably.

The actions of those who misinterpret the actions of their believing brothers are also misinterpreted, and they suffer the punishment for it.

And so on, all good and bad deeds should be measured according to this yardstick.

I beseech divine mercy that those who witness the Qur'anic miraculousness manifested at this time in the Risale-i Nur,

experience these spiritual pleasures; they will not suffer from bad morals, God willing.

*_*_*

Second Point:

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

I created not jinn and mankind except that they might worship me. * No sustenance do I require of them, nor do I require that they should feed me. * For God is He Who gives [all] sustenance—Lord of Power—Steadfast [for ever].(51:56-8)

For a long time these verses worried my mind, since according to many Qur'anic commentaries their apparent meaning did not reflect the Qur'an's elevated miraculousness.

Hem meselâ: Hırs ve israfta öyle bir ceza var ki; şekvalı, meraklı, manevî ve kalbî bir ceza insanı sersem eder.

Ve hased ve kıskançlıkta öyle bir muaccel ceza var ki, o hased, hased edeni yakar.

Hem tevekkül ve kanaatta öyle bir mükâfat var ki, o lezzetli muaccel sevab, fakr u hâcetin belasını ve elemi izale eder.

Hem meselâ: Gurur ve kibirde öyle bir ağır yük var ki; mağrur adam herkesten hürmet ister

ve o istemek sebebiyle istiskal gördüğünden daimî azab çeker. Evet hürmet verilir, istenilmez.

Hem meselâ: Tevazu'da ve terk-i enaniyette öyle lezzetli bir mükâfat var ki; ağır bir yükten ve kendini soğuk beğendirmekten kurtarır.

Hem meselâ: Sû'-i zan ve sû'-i tevilde, bu dünyada muaccel bir ceza var.

"Men dakika dukka" kaidesiyle, sû'-i zan eden, sû'-i zanna maruz olur.

Mü'min kardeşinin harekâtını sû'-i tevil edenlerin harekâtı, yakın bir zamanda sû'-i teville uğrar, cezasını çeker.

Ve hakezâ bütün ahlâk-ı hasene ve seyyie, bu mikyasa göre ölçülmeli.

Ben rahmet-i İlahiyeden ümid ederim ki; Risale-i Nur'dan bu zamanda tezahür eden manevî i'caz-ı Kur'anîyi zevk eden zâtlar,

bu manevî ezvakı hissederler; sû'-i ahlâka mübtela olmayacaklar, inşâallah.

*_*_*

İkinci Nükte:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينِ

Şu âyet-i kerimenin zahir manası çok tefsirlerin beyanına göre yüksek i'caz-ı Kur'anîyi göstermediğinden, çok zaman zihnime ilişiyordu.

I shall now explain briefly three aspects of their extremely beautiful and exalted meanings, which proceed from the effulgence of the Qur'an.

The First:

Sometimes Almighty God attributes to Himself certain states that could pertain to His Messenger, so as to honour and exalt him.

Here too, the verses, "I created you for worship; not to give Me sustenance and feed me," have this meaning:

"My Messenger does not want a wage, recompense, or reward, or to be fed in return for his duty of messengership and conveying to you the obligations of worship;"

they refer to the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) being given food and sustenance.

Otherwise it would be making known something self-evident and clear, and would be incompatible with the Qur'an's miraculous eloquence.

#363

The Second Aspect:

Man is excessively preoccupied with his sustenance.

So lest he is deluded into making his winning it a pretext for neglecting worship, or making it an excuse, the verse says:

"You were created for worship. The result of your creation is worship.

Winning sustenance is worship of a sort, from the point of view of its being a divine command.

I have undertaken to provide your sustenance and that of your families and animals, my creatures; it pertains to me; you were not created to procure food and sustenance,

for I am the Provider. I provide the sustenance of my servants, your dependants. So do not make it an excuse and give up worship!"

If its meaning is not this, it becomes a statement of the obvious, for to provide Almighty God with food and sustenance is self-evidently impossible.

It is an established rule of rhetoric that if the meaning of a sentence is clear and obvious, it is not that meaning which is intended, but a meaning necessitated by it and dependent on it.

For example, if you say to someone: "You are a hafiz," it is stating the obvious.

The intended meaning is "I know that you are a hafiz." You are informing him because he did not know that you knew.

Kur'anın feyzinden gelen gayet güzel ve yüksek manalarından üç vechini icmalen beyan edeceğiz.

Birincisi:

Cenab-ı Hak, Resulüne ait olabilecek bazı halleri, Resulünü tekrim ve teşrif noktasında bazan kendine isnad eder.

İşte burada da: "Resulüm size vazife-i risalet ve tebliğ-i ubudiyet hizmetine mukabil sizden bir ecir ve ücret ve mükâfat, bir it'am istemez." manasında,

"Ben sizi ibadet için halketmişim; bana rızık vermek ve it'am etmek için değil." mealindeki âyet,

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'a ait it'am ve irzakı murad etmek gerektir.

Yoksa gayet bedihî bir malûmu i'lam kabîlinden olur; i'caz-ı Kur'anın belâgatına uygun gelmez.

İkinci Vecih:

İnsan rızka çok mübtela olduğu için,

rızka çalışmak bahanesi, ubudiyete mani tevehhüm edip, kendine bir özür bulmamak için âyet-i kerime diyor ki:

"Siz ubudiyet için halkolunmuşsunuz. Netice-i hilkatınız ubudiyettir.

Rızka çalışmak, emr-i ilâhî noktasında bir nevi ubudiyettir.

Benim mahlukatım ve rızıklarını deruhde ettiğim nefisleriniz ve iyaliniz ve hayvanatınızın rızkını tedarik etmek, âdetâ bana ait rızık ve it'amı ihzar etmek için yaratılmamışsınız.

Çünkü Rezzak benim. Sizin müteallikatınız olan ibadımın rızkını ben veriyorum. Siz bunu bahane edip ubudiyeti terketmeyiniz!"

Eğer bu mana olmazsa Cenab-ı Hakk'a rızık vermek ve it'am etmek muhaliyeti bedihî ve malûm olduğundan, i'lam-ı malûm kabîlinden olur.

İlm-i Belâgat'ta bir kaide-i mukarreridir ki: Bir kelâmın manası malûm ve bedihî ise, o mana murad değil, onun bir lâzımı, bir tâbii muraddır.

Meselâ, sen birisine desen: "Sen hâfızsın." O, malûmunu i'lam kabîlinden olur.

Demek maksud manası budur ki: "Ben senin hâfız olduğunu biliyorum." Bildiğimi bilmediği için ona bildiriyorum.

Thus, in consequence of this rule, the meaning of the verse, in which the prohibition of giving food to Almighty God is a metaphor, is this:

“You were not created in order to produce food for My creatures, which are Mine and the providing of whose sustenance I have undertaken.

Your fundamental duty is worship. But to strive to procure sustenance in accordance with My commands is also a sort of worship.”

The Third Aspect:

In Sura al-Ikhlâs the apparent meaning of, **He begets not, nor is He begotten**(112:3) is self-evident and obvious, hence another meaning is intended which is necessitated by it.

That is to say, Almighty God states extremely clearly and self-evidently **“He begets not, nor is He begotten,”** meaning: **“Anyone who has a father and mother cannot be a god,”** and, “pre-eternal and post-eternal,” to deny the divinity of Jesus (UWP), and of Uzayr, and the angels, and stars, and other false gods.

It is just the same with our example, the verse, “The All-Glorious Provider, your object of worship, does not require sustenance for Himself, you were not created to provide Him with food” means:

“Things with the ability to receive sustenance and food cannot be gods and objects of worship,” meaning:

“Beings that are in need of sustenance and being provided for are not worthy of worship.”
Said Nursi

*_*_*

#364

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

Or while they slept for their afternoon rest.(7:4)

This was written in connection with Re’fet being curious and asking about the word ‘qa’ilun – slept for their afternoon rest – in the verse, **“Or while they slept for their afternoon rest”**

and to prevent his diamond-like pen becoming idle in prison, and lethargic, as a result of sleeping after the morning prayer like the others. Sleep is of three sorts:

The First is Ghaylula. This is from pre-dawn to forty minutes or so after the sun has risen, the time when prayer is lawful but reprehensible.

Sleep at this time is contrary to the Practices of the Prophet (UWBP), since according to Hadiths, it leads to a decrease in livelihood and its being unfruitful.

İşte bu kaideye binaen, âyet Cenab-ı Hakk'a rızık vermeyi ve it'am etmeyi nefyetmekten kinaye olan mana şudur:

"Bana ait olup ve rızıklarını taahhüd ettiğim mahlukatıma rızık yetiştirmek için halkolunmamışsınız.

Belki asıl vazifeniz ubudiyettir. Evamirime göre rızka çabalamak da bir nevi ibadettir."

Üçüncü Vecih:

Sure-i İhlâs'ta nasıl ki **لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ** zahir manası malûm ve bedihî olduğundan, o mananın bir lâzımı muraddır.

Yani: **"Vâlîde ve veledi bulunanlar, ilah olamazlar."** manasında ve Hazret-i İsa (A.S.) ve Üzeyr (A.S.) ve melaîke ve nücumların ve gayr-ı hak mabudların uluhiyetlerini nefyetmek kasdıyla, ezeli ve ebedî manasında Cenab-ı Hakk'ın **لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ** gayet bedihî ve malûm hükmettiği gibi,

aynen onun gibi, bu misalimizde de "Rızık ve it'am kabiliyeti olan eşya, ilah ve mabud olamazlar" manasında,

"Mabudunuz olan Rezzak-ı Zülcelal sizden kendine rızık istemez ve siz onu it'am için yaratılmamışsınız" mealindeki âyet;

rızka muhtaç ve it'am edilen mevcudat, mabudiyyete lââyık değiller, demektir.

Said Nursî

*_*_*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَوْ هُمْ قَائِلُونَ

Re'fet, **قَائِلُونَ** âyet-i celilesindeki **أَوْ هُمْ قَائِلُونَ**

kelimesinin manasını merak edip sorması münasebetiyle

ve hapiste sabah namazından sonra sairler gibi yatmasından gelen rehavet dolayısıyla, elmas gibi kalemini ataletе uğratmamak için yazılmıştır. Uyku üç nevidir:

Birincisi: Gayluledir ki, fecirden sonra tâ vakt-i kerahet bitinceye kadardır.

Bu uyku, rızkın noksanîyetine ve bereketsizliğine hadîşçe sebebiyet verdiği için, hilaf-ı sünnettir.

The most appropriate time for preparing to earn one's living is when it is cool.

One is overcome by lethargy when this has passed.

It has been established by many experiences that this is both detrimental to the day's labour and indirectly to one's livelihood, and is the cause of unfruitfulness.

The Second is Faylula. This is from the afternoon prayer till sunset.

Sleep at this time leads to a diminution of life, that is, it makes life at day shorter and pass in a state of semi-sleep and drowsiness, thus causing a physical deficiency to life.

Moreover, immaterially, since most of the day's results, material and immaterial, become apparent after the afternoon prayer,

to pass that time in sleep as though prevents the results being reaped and the day becomes as though un-lived.

The Third is Qaylula, which is in accord with the Prophet's (UWBP) practices.*

**{Ibn Maja, Siyam, 22; al-Munawi, Fayd al-Qadir, iv, 531; al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', 330; al-Albani, SahihJami' al-Saghir, No: 4307}*

It is from mid-morning to just past noon. Such sleep is Sunna since it allows a person to rise at night to pray.

So too it is the custom in the Arabian Peninsula to rest from work at noon when it is intensely hot, corroborating this practice of the Prophet (UWBP).

This sleep augments both life and sustenance. For half an hour's Qaylula sleep is the equivalent of two hours' sleep at night.

This means it adds one and a half hours' to a person's life every day.

It saves one and a half hours from the hand of sleep, the brother of death, and gives it life, increasing the time of working for one's livelihood.

Said Nursî

*_*_*

#365

“this Is Good As Well”

While reciting, “Endless blessings and endless peace be upon you, O Messenger of God!” in the tesbihat following the prayers, I saw from afar a subtle point which gradually unfolded.

I was unable to grasp all of it, and shall recount one or two sentences by way of alluding to it.

Çünkü rızık için sa'yetmenin mukaddematını ihzar etmenin en münasib zamanı, serinlik vaktidir.

Bu vakit geçtikten sonra bir rehavet ârız olur.

O günkü sa'ye ve dolayısıyla da rızka zarar verdiği gibi, bereketsizliğe de sebebiyet verdiği, çok tecrübelerle sabit olmuştur.

İkincisi: Feyluledir ki, ikinci namazından sonra mağribe kadardır.

Bu uyku ömrün noksanıyetine, yani uykudan gelen sersemlik cihetiyle o günkü ömrü nevm-âlûd, yarı uyku, kısacık bir şekil aldığından maddî bir noksanıyet gösterdiği gibi,

manevî cihetiyle de o gün hayatının maddî ve manevî neticesi ekseriya ikindiden sonra tezahür ettiğinden,

o vakti uyku ile geçirmek, o neticeyi görmemek hükmüne geçtiğinden, güya o günü yaşamamış gibi oluyor.

Üçüncüsü: Kayluledir ki, bu uyku sünnet-i seniye'dir.

Duha vaktinden, öğleden biraz sonraya kadardır. Bu uyku, gece kıyamına sebebiyet verdiği için sünnet olmakla beraber,

Ceziret-ül Arab'da vakt-üz zuhr denilen şiddet-i hararet zamanında bir ta'til-i eşgal, âdet-i kavmiye ve muhiyye olduğundan, o sünnet-i seniye'yi daha ziyade kuvvetlendirmiştir.

Bu uyku, hem ömrü, hem rızkı tezyide medardır. Çünkü yarım saat kaylule, iki saat gece uykusuna muadil gelir.

Demek ömrüne hergün bir buçuk saat ilâve ediyor.

Rızık için çalışmak müddetine, yine bir buçuk saati ölümün kardeşi olan uykunun elinden kurtarıp yaşıyor ve çalışmak zamanına ilâve ediyor.

Said Nursî

*_*_*

"Bu Da Güzeldir"

أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَأَلْفُ أَلْفِ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ

cümlesi, namaz tesbihatında okunurken inkişaf eden latif bir nükteyi uzaktan uzağa gördüm.

Tamamını tutamadım, fakat işaret nev'inden bir iki cümlesini söyleyeceğim.

I saw that the world of the night is like a newly opened dwelling of the world. I entered it during 'Isha, the prayer at nightfall.

Since man is connected to all the world, through an extraordinary expansion of the imagination I saw the mighty world that night as a dwelling.

Living creatures and men became so tiny they were invisible.

I observed with the imagination that the only thing that inhabited the dwelling and made it familiar, and filled it with light, was the collective personality of Muhammad (UWBP).

As a person greets those present when he enters a house, I was overwhelmed with the desire to say: "Endless peace be upon you, O Messenger of God!"*

{The divine mercy received by Muhammad (UWBP) looks to the needs of all his community through all eternity.

For which reason, endless greetings are appropriate.

If someone enters a vast house like the world, desolate and empty and dark due to heedlessness, how frightened and dismayed he will be.

Then suddenly the house is lit up and a familiar, friendly, lovable and beloved Lieutenant appears in the forefront.

If he describes and makes known the house's Compassionate and Generous Owner through all its fittings and furnishings,

you can understand what joy, familiarity, happiness, light, and ease it will give.

From this you may appreciate the value and pleasure of the greetings for the Messenger (UWBP).}

It was as though I was greeting him to the number of all men and jinn.

That is to say, I offered greetings, meaning: I renew my allegiance to you, accept your mission, submit to the laws and commands you brought, and state through the greetings that they will be safe from our assaults,

and making speak all the parts of my world and all jinn and men, all conscious beings, I offer greetings in their name.

As he illuminated my world through the light and gift he brought, so he illuminates and fills with bounties the worlds of everyone in this world.

In grateful response for the gift, I exclaimed: "Endless blessings be upon you!"

That is, "We cannot respond to this goodness of yours,

Gördüm ki: Gece âlemi, dünyanın yeni açılmış bir menzili gibidir. Yatsı namazında o âleme girdim.

Hayalin fevkalâde inbisatından ve mahiyet-i insaniyenin bütün dünya ile alâkadarlığından, koca dünyayı o gecede bir menzil gibi gördüm.

Zihayatlar ve insanlar o derece küçüldüler, görünmeyecek derecede küçüldüler.

Yalnız o menzili şenlendiren ve ünsiyetlendiren ve nurlandıran tek şahsiyet-i maneviye-i Muhammediye (A.S.M.) hayalen müşahade ettim.

Bir adam yeni bir menzile girdiği zaman, menzildeki zâtlara selâm ettiği gibi, "Binler selâm (Haşiye) sana Ya Resulallah!" demeye bir arzuyu içimde coşar buldum.

{(Haşiye): Zât-ı Ahmediyeye (A.S.M.) gelen rahmet, umum ümmetin ebedî zamandaki ihtiyacatına bakıyor.

Onun için gayr-ı mütenahî salât yerindedir.

Acaba, dünya gibi koca, büyük ve gafletle karanlıklı, vahşetli ve hâli bir haneye birisi girse; ne kadar tedehhüş, tevahhuş, telaş eder;

ve birden o haneyi tenvir ederek enis, munis, habib, mahbub bir Yaver-i Ekrem sadırda görünüp,

o hanenin Mâlik-i Rahîm-i Kerimini o hanenin her eşyasıyla tarif edip tanıttırsa

ne kadar sevinç, ünsiyet, sürur, ışıık, ferah verdiğini kıyas ediniz.

Zât-ı Risaletteki salavatın kıymetini ve lezzetini takdir ediniz!}

Güya bütün ins ü cinnin adedince selâm ediyorum,

yani sana tecdid-i biat, memuriyetini kabul ve getirdiğin kanunlarına itaat ve evamirine teslim ve taarruzumuzdan selâmet bulacağını selâm ile ifade edip, benim dünyamın eczaları,

zîşuur mahlukları olan umum cinn ve insi konuşturup, herbirerlerinin namına bir selâmı, mezkûr manalarla takdim ettim.

Hem o getirdiği nur ve hediye ile, benim bu dünyamı tenvir ettiği gibi, herkesin bu dünyadaki dünyalarını tenvir ediyor, nimetlendiriyor diye,

o hediyesine şâkirane bir mukabele nev'inden "Binler salavat sana insin!" dedim.

Yani senin bu iyiliğine karşı biz mukabele edemiyoruz,

so we show our gratitude to you by beseeching that mercy be bestowed upon you from our Creator's treasury of mercy, to the number of the inhabitants of the heavens." I perceived this meaning in my imagination.

In respect of his worship and on account of his being turned from creation to Creator, the person of Muhammad (UWBP) requires blessings which have the meaning of mercy.

While in respect of his messengership and being the envoy sent from Creator to creation, he requires peace.

#366

He is worthy of peace to the number of jinn and men, and we offer a general renewal of our allegiance to their number.

So too he is worthy of blessings from the treasury of mercy to the number of the inhabitants of the heavens and in the name of all of them.

For it was through the Light he brought that the perfections of all things became apparent,

and the value of beings was made manifest,

and the dominical duties of creatures could be observed,

and the divine purposes in creatures were made known.

Therefore, if all things uttered verbally what they express through their tongues of disposition, it is certain that they would declare: "Blessings and peace be upon you, O Messenger of God!",

and we say in the name of all of them: "Endless blessings and endless peace be upon you O Prophet of God, to the number of jinn and men, and of an gels and stars!"

It is enough that Allah grants him blessings, And assigns him peace and benedictions.

Said Nursi

*_*_*

My Dear Brother!

You want an explanation of the Unity of Existence.

In one of the Flashes of the Thirty-First Letter there is a very powerful and elucidating answer to Muhyiddin's ideas concerning this matter. For now we just say the following:

Teaching this question of the Unity of Existence to people at the present time causes serious harm.

belki Hâlıkımızın hazine-i rahmetinden gelen ve semavat ehlinin adedince rahmetler sana gelmesini niyaz ile şükranımızı izhar ediyoruz, manasını hayalen hissettim.

O Zât-ı Ahmediye (A.S.M.) ubudiyeti cihetiyle -halktan Hakk'a teveccühü hasebiyle- rahmet manasındaki salâtı ister.

Risaleti cihetiyle -Hak'tan halka elçiliği haysiyetiyle- selâm ister.

Nasıl ki cinn ve ins adedince selâma lâayık ve cinn ve ins adedince umumî tecdid-i biatı takdim ediyoruz.

Öyle de, semavat ehli adedince, hazine-i rahmetten herbirinin namına bir salâta lâayıktır.

Çünkü getirdiği nur ile herbir şeyin kemali görünür

ve herbir mevcudun kıymeti tezahür eder

ve herbir mahlukun vazife-i Rabbaniyesi müşahede olunur

ve herbir masnu'daki makasid-i İlahiye tecelli eder.

Onun için herbir şey, lisan-ı hal ile olduğu gibi, lisan-ı kali de olsaydı, "Essalâtü vesselâmü aleyke yâ Resulallah" diyecekleri kat'î olduğundan

biz umum onların namına

أَلْفُ أَلْفِ صَلَاةٍ وَأَلْفُ أَلْفِ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ
اللَّهِ بِعَدَدِ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَبِعَدَدِ الْمَلَائِكَةِ وَالتُّجُومِ
manen deriz.

فَيَكْفِيكَ أَنَّ اللَّهَ صَلَّى بِنَفْسِهِ وَأَمْلَأَكَ صَلَاتٍ عَلَيْهِ وَ
سَلَّمَ

Said Nursî

*_*_*

Aziz kardeşim!

Vahdet-ül vücuda dair bir parça izahat istiyorsunuz.

Bu mes'eleye dair Otuzbirinci Mektub'un bir Lem'asında, Hazret-i Muhyiddin'in bu mes'eledeki fikrine karşı gayet kuvvetli ve izahlı bir cevap vardır. Şimdilik bu kadar deriz ki:

Bu mes'ele-i vahdet-ül vücudu şimdiki insanlara telkin etmek, ciddî zarar verir.

Like when metaphors and similes pass from the hands of the learned to those of the common people and knowledge passes from scholars to the ignorant, they are thought to be literally true,*

{Just like the two angels, called the Bull and the Fish in connection with certain metaphors, were supposed by the common people to be a vast bull and enormous fish.}

so when elevated truths such as the Unity of Existence pass to the heedless and to the common people submerged in causes, they are thought to be Nature, and cause three significant instances of harm.

The First: The way of the Unity of Existence is quite simply to deny the universe on account of Almighty God.

Despite this, when it is adopted by the heedless common people and enters their ideas which are tainted by materialist thought in particular,

it leads to denial of the Godhead on account of the universe and materiality.

#367

The Second: The way of the Unity of Existence rejects the dominicality of anything other than God so vehemently that it denies everything other than God and removes duality.

Since it does not recognize the independent existence of anything, let alone that of evil-commanding souls,

with the predominance of the idea of nature at this time and pride and egotism inflating the evil-commanding soul

and causing the hereafter and the Creator to be forgotten,

to inculcate the Unity of Existence in people whose evil-commanding souls are small pharaohs and quite simply are disposed to taking their own selves as their objects of worship,

so inflates the evil-commanding soul that – I seek refuge with God – it can no longer be contained.

The Third: While the All-Glorious One is free and exempt from, pure of and exalted above all change, alteration, division, and being comprehended in time or place,

the Unity of Existence gives rise to conceptions that are not fitting for His necessary existence, holiness, and being free of all defect, and leads to false teachings.

Yes, if one who speaks of the Unity of Existence rises in the mind from the ground to the Pleiades, leaves the universe behind and fixes his gaze on the sublime throne,

ecstatically reckoning the universe to be non-existent, through the strength of his belief he may see everything to be directly from the Single One of Unity.

Nasıl ki teşbihat ve temsiller, havassın elinden avamın eline ve ilmin elinden cehlin eline girse, hakikat telakki edilir. (Haşiye)

{(Haşiye): Nasılki iki melaike, teşbihin sırrı münasebetiyle Sevr ve Hut tesmiye edilen, avamca koca bir öküz ve koca bir balık telakki edilmiştir.}

Öyle de vahdet-ül vücud mes'elesi gibi hakaik-i ulviye, ehl-i gaflet ve esbab içine dalan avamlara girse, tabiat telakki edilir ve üç mühim zarar verir:

Birincisi: Vahdet-ül vücudun meşrebi, Cenab-ı Hak hesabına kâinatı âdeta inkâr etmek iken,

avama girdikçe, gafil avamlara, hususan maddiyyun fikirleriyle âlûde olan fikirlere girdikçe,

kâinat ve maddiyat hesabına uluhiyeti inkâr yoluna gider.

İkincisi: Vahdet-ül vücud meşrebi, masiva-yı İlahînin rububiyetini o derece şiddetle reddeder ki, masivayı inkâr ve ikiliği ref'ediyor.

Değil nüfus-u emmarenin, belki herbir şeyin müstakıl vücudunu görmemek iken,

bu zamanda fikr-i tabiatın istilâsıyla ve gurur ve enaniyetin nefis-i emmareyi şişirmesiyle

ve âhireti ve Hâlıkı bir derece unutmak cihetiyle

bazı nüfus-u emmare küçük birer firavun, âdeta nefsinin mabud ittihaz etmek istidadında bulunan insanlara vahdet-ül vücudu telkin etmek,

nefis-i emmareyi "el'iyazü billah" öyle şımartır ki, ele avuca sığmaz.

Üçüncüsü: Tegayyür, tebeddül, tecezzi, tahayyüzden mukaddes, münezzeh, müberra, muallâ olan Zât-ı Zülcelal'in

vücub-u vücuduna ve tekaddüs ve tenezzühüne muvafık düşmeyen tasavvurata sebebiyet verir ve telkinat-ı bâtilaya medar olur.

Evet vahdet-ül vücuddan bahseden; fikren seradan süreyyaya çıkarak, kâinatı arkasında bırakıp nazarını Arş-ı A'lâ'ya diken,

istiğrakî bir surette kâinatı madum sayıp her şeyi doğrudan doğruya kuvvet-i iman ile Vâhid-i Ehad'dan görebilir.

But the person who stands behind the universe and looks at it, and sees causes before him and looks from the ground may possibly become submerged in causes and immersed in the swamp of nature.

The person who rises in the mind to the divine throne may say like Jalaluddin Rumi: "Listen! The words you hear uttered by everyone, you may hear as uttered by Almighty God, like natural gramophones."

But if you say to the one who cannot rise as high as Jalaluddin, nor see all beings from the ground to the divine throne in the form of mirrors: "Listen! You will hear the divine speech from everything,"

he will in effect fall from the throne to the ground, and will also be afflicted by false imaginings contrary to the truth!

Say: "God [sent it down]": then leave them to plunge in vain discourse and trifling.(6:91) * Glory be to the One whose Essence is holy above anything similar to It and whose attributes are free of anything resembling them, and whose signs testify to His dominicality, may His glory be exalted, for there is no god but He.

Said Nursi

*_*_*

Yoksa kâinatın arkasında durup kâinata bakan ve önünde esbabı gören ve ferşten nazar eden, elbette esbab içinde boğulup, tabiat bataklığına düşmek ihtimali var.

Fikren Arş'a çıkan, Cemaleddin-i Rumî gibi diyebilir: "Kulağını aç! Herkesten işittiğin sözleri, fitrî fonoğraflar gibi Cenab-ı Hak'tan işitebilirsin."

Yoksa, Cemaleddin gibi bu derece yükseğe çıkamayan ve Ferş'ten Arş'a kadar mevcudatı âyine şeklinde görmeyen adama, "Kulak ver, herkesten Kelâmullah'ı işitirsin" desen,

manen Arş'tan Ferş'e sukut eder gibi, hilaf-ı hakikat tasavvurat-ı bâtilaya giriftar olur!..

قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ * مَا لِلتَّارِبِ وَ
رَبِّ الْأَرْبَابِ سُبْحَانَ مَنْ تَقَدَّسَ عَنِ الْأَشْبَاهِ ذَاتُهُ
وَتَنَزَّهَتْ عَنْ مُشَابَهَةِ الْأَمْثَالِ صِفَاتُهُ وَشَهِدَ عَلَى
رُبُوبِيَّتِهِ آيَاتُهُ جَلَّ جَلَالُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

Said Nursî

*_*_*

#368

The Answer To A Question

I do not have the time to weigh up the ideas of Mustafa Sabri (1) and those of Musa Bekûf (2).

1-{Mustafa Sabri (1869-1954). A leading religious scholar and public figure in the last decades of the Ottoman Empire, he was publisher of the journal Beyanu'l-Hak, and Shaykh al-Islam 1919-1920. He left Turkey in 1922 and remained in exile in Egypt till his death.}

2-{Mûsa Jarullah Bigi(yef) was a native of Turkestan and a reformist Islamic scholar and prominent figure. He was sent into exile by the Russians in 1904 together with Abdurrashid Ibrahim, and was the author of many works}

I shall only say this much, that the one went to one extreme and the other, to the other extreme.

Mustafa Sabri was right relatively to Musa Bekuf, but it is not right to denigrate someone like Muhyiddin who was a miracle of the Islamic sciences.

Yes, Muhyiddin was himself rightly-guided and acceptable, but should not be the guide and instructor with all his works.

Since he very often proceeded in the realities without balance, he opposed the rules of the Sunnis

and some of the things he said apparently denote misguidance. However, he himself was free of misguidance.

Bir Suale Cevab

Mustafa Sabri ile Musa Bekuf'un efkârlarını müvazene etmek için vaktim müsaid değildir.

Yalnız bu kadar derim ki: "Birisi ifrat etmiş, diğeri tefrit ediyor."

Mustafa Sabri gerçi müdafaatında Musa Bekuf'e nisbeten haklıdır, fakat Muhyiddin gibi ulûm-u İslâmiyenin bir mu'cizesi bulunan bir zâtı tezyifte haksızdır.

Evet Muhyiddin, kendisi hâdî ve makbuldür. Fakat her kitabında mühdî ve mürşid olamıyor.

Hakaikte çok zaman mizansız gittiğinden, kavaid-i Ehl-i Sünnete muhalefet ediyor.

Ve bazı kelâmları, zahiri dalalet ifade ediyor fakat kendisi dalaletten müberrâdır.

A word may sometimes appear to be unbelief, but the one who speaks it is not an unbeliever.

Mustafa Sabri did not take these points into consideration; he was extreme concerning certain points of Sunni law, due to bigotry.

As for Musa Bekûf, he was excessively in favour of renewal; because of this and the concessions he made to modernity in respect of his ideas, he was very much in error.

He corrupted some of the truths of İslam with his false interpretations.

He went far to excess by maintaining that someone rejected like Abu'l-A'la al -Ma'arrê was superior to authoritative scholars,

and favouring disproportionately matters stated by Muhyiddin which oppose the Sunnis because they suited his own ideas.

Muhyiddin said: "Other people who are not one of us and do not know our station should not read our books, for it may be damaging for them."

Yes, it is harmful to read Muhyiddin's books at the present time, especially the matters related to the Unity of Existence.

Said Nursi
*_**_*

#369

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

I shall explain a matter that unfolded before the gaze of my imagination one glittering night of the festival, while watching from my prison window through the lens of prudence and foresight the laughter of mankind that would turn into tears.

As the lives of people of previous ages who lie in the graveyard may be seen in the cinema,

so I as though saw the moving corpses of people who would inhabit it in the near future. I wept for those merry-makers.

All of a sudden a feeling of desolation and pity came over me. I turned to my intellect and asked of reality: "What is this imagining?"

Reality replied, saying: In fifty years time, out of the fifty who are now laughing and enjoying themselves with such joy five will be bent and stooping seventy-year-olds, while forty-five will have rotted in the graveyard.

Those beautiful features and joyful smiles will have been transformed into their opposites.

Bazan kelâm küfür görünür, fakat sahibi kâfir olamaz.

Mustafa Sabri bu noktaları nazara almamış. Kavaid-i Ehl-i Sünnete taassub cihetiyle bazı noktalarda tefrit etmiş.

Musa Bekuf ise, ziyade teceddüde taraftar ve asrîliğe mümaşatkâr efkârıyla çok yanlış gidiyor.

Bazı hakaik-i İslâmiyeyi yanlış teviller ile tahrif ediyor.

Ebu-l Alâ-i Maarî gibi merdud bir adamı, muhakkikînlerin fevkinde tuttuğundan

ve kendi efkârına uygun gelen Muhyiddin'in Ehl-i Sünnete muhalefet eden mes'elelerine ziyade tarafdarlığından, ziyade ifrat ediyor.

قَالَ مُحْيِي الدِّينِ : تَحْرُمُ مُطَالَعَةُ كُتُبِنَا عَلَى مَنْ لَيْسَ مِنَّا
yani: "Bizden olmayan ve makamımızı bilmeyen, kitaplarımızı okumasın, zarar görür."

Evet bu zamanda Muhyiddin'in kitapları, hususan vahdet-ül vücuda dair mes'elelerini okumak, zararlıdır.
Said Nursî
*_**_*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nev-i beşerin ağlanacak gülmelerine, endişe-i istikbal ve akibet-bînlük adesiyle, gayet şaşıla bir gece bayramında, hapishane penceresinden bakarken, nazar-ı hayalime inkişaf eden bir vaziyeti beyan ediyorum.

Sinemada, eski zamanda mezaristanda yatanların vaziyet-i hayatiyeleri görüldüğü gibi,

yakın bir istikbalde mezaristan ehli olanların, müteharrik cenazelerini görmüş gibi oldum. O gülünlere ağladım.

Birden bir tevahhuş, bir acıma hissi geldi. Aklıma döndüm, hakikattan sordum: "Bu hayal nedir?"

Hakikat dedi ki: "Elli sene sonra, bu kemal-i neş'e ile gülen ve eğlenen zavallılardan, elliden beşi, belî bükülmüş yetmiş yaşlı ihtiyarlar gibi; kırkbeşi, mezaristanda çürümüş bulunacaklar.

O güzel sîmalar, o neş'eli gülmeler, zıdlarına inkılab etmiş olacaklar.

According to the rule of “All that is coming is close,” since it is to some degree true that things that are going to happen in the near future are seen to have already arrived, then surely what you see is not imagination.

Furthermore, since the heedless laughter of this world veils bitter facts that thus turn it into tears, and is temporary and subject to decline,

most certainly it is only thankful, innocent enjoyment within the bounds of the licit, which leads to awareness of God’s presence and dispels heedlessness, and pleasures that will be permanent by reason of their reward that will cause joy to wretched man’s eternity-worshipping heart and his spirit, which has an irresistible desire for immortality, and make them smile.

It is because of this that there are among the narrations many that strongly encourage thanks and remembrance of God at festival times, in order to prevent heedlessness from prevailing and deviation into the illicit.

To do this at such times may transform the bounties of joy and happiness into thanks and make the bounty continue and increase it. For thanks increases bounty and dispels heedlessness.

Said Nursi

*_*_*

#370

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

This* concerns one point contained in the verse, **The [human] soul is certainly prone to evil**, (12:53) and in the Hadith the meaning of which is, “**Your worst enemy is your soul.**”**

*{This piece is beneficial for everyone.}

**{*al - ‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, i, 143; al-Ghazali, Ihya ‘Ulum al-Din, iii, 4*}

The person who loves himself – if his evil-commanding soul has not been purified – will love no one else.

Even if he does apparently, he does not do so sincerely, but only for the pleasure of it or for some good he receives.

He always tries to make himself liked. Also, he never ascribes faults to himself; he defends and exonerates himself like a lawyer.

He praises himself, exaggerating and even lying, showing himself to be free of fault, as though sanctifying himself,

كُلُّ أَتٍ قَرِيبٌ kaidesiyle; madem yakında gelecek

şeylerin gelmiş gibi görülmesi bir derece hakikattir; elbette gördüğün hayal değildir.

Madem dünyanın gafletkârane gülmeleri, böyle ağlanacak acı hallerin perdesidir ve muvakkat ve zevale maruzdur;

elbette bîçare insanların ebedperest kalbini ve aşk-ı bekaya meftun olan ruhunu güldürecek, sevindirecek, meşru dairesinde ve müteşekkiraneye, huzurkârane, gafletsiz, masumane eğlencelerdir ve sevab cihetiyle bâkî kalan sevinçlerdir.

Bunun içindir ki, bayramlarda gaflet istilâ edip, gayr-ı meşru daireye sapmamak için, rivayetlerde zikrullah ve şükre çok azîm tergiyat vardır.

Tâ ki; bayramlarda o sevinç ve sürur nimetlerini şükre çevirip, o nimeti idame ve ziyadeleştirsün. Çünkü şükür, nimeti ziyadeleştirir, gafleti kaçıır.

Said Nursî

*_*_*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ

Meali: (Haşiye) "Nefis daima kötü şeylere sevkeder."

âyetinin, hem de **أَعْدَى عَدُوِّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ**

mana-yı şerifi: "Senin en zararlı düşmanın nefsidir." hadîsinin bir nüktesidir.

*{(Haşiye): Bu parçanın da, herkese faidesi var.}

Tezkiyesiz nefis-i emmaresi bulunmak şartıyla kendi nefsini beğenen ve seven adam, başkasını sevmez.

Eğer zahirî sevse de samimî sevmez, belki ondaki menfaatini ve lezzetini sever.

Daima kendini beğendirmeye ve sevdirmeye çalışır ve kusuru nefsine almaz; belki avukat gibi kendini müdafaa ve tebrîye eder.

Mübalağalar ile, belki yalanlarla nefsini medh ü tenzih ederek âdeta takdis eder

and according to his degree receives a slap from the verse, **Who takes as his god his desires.** (25:43; 45:23)

His self-praise and efforts to make himself liked have the reverse effect, for he attracts contempt and is treated coldly.

He also loses sincerity in his actions that look to the hereafter and they become mixed with hypocrisy.

He is defeated by the emotions and desires of the soul, which are blind to the consequences, do not think of results, and are obsessed with present pleasure;

he serves a year's prison sentence due to one hour's pleasure demanded by his emotions, which have gone astray.

He pays ten years' penalty on account of one minute's pride or revenge.

Quite simply like a silly child who sells the portion of the Qur'an he is learning to buy a single sweet,

in order to flatter his emotions, gratify his senses, and satisfy his appetites, he makes his diamond-like good deeds the means to egotistical pleasures as insignificant as fragments of glass, and he loses out in profitable works.

O God! Preserve us from the evil of the soul and of Satan, and from the evil of jinn and men.

*_*_*

ve derecesine göre **مَنْ اخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ** âyetinin bir tokadını yer.

Temeddühü ve sevdirmesi ise, aks-ül amel ile istiskali celbeder, soğuk düşürtür.

Hem amel-i uhrevîde ihlası kaybeder, riyayı karıştırır.

Akibeti görmeyen ve neticeleri düşünmeyen ve lezzet-i hazıraya mübtela olan hisse ve heva-yı nefse mağlub olup,

yolunu şaşırmış hissini fetvasıyla, bir saat lezzet için bir sene hapiste yatar.

Bir dakika gurur veya intikam yüzünden on sene ceza görür.

Âdeta ders aldığı Amme Cüz'ünü bir tek şekerlemeye satan hevaî bir çocuk gibi,

elmas kıymetinde bulunan hasenatını, hissini okşamak için ve hevasını memnun etmek için ve hevesini tatmin etmek için, ehemmiyetsiz cam parçaları hükmündeki lezzetlere, enaniyetlere vesile edip, kârlı işlerde hasaret eder.

اَللّٰهُمَّ احْفَظْنَا مِنْ شَرِّ النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَمِنْ شَرِّ الْجِنِّ

وَالْاِنْسَانِ

*_*_*

A Question:

How can incarceration in Hell for an infinite duration in return for unbelief for a short duration be justice?

The Answer: Reckoning a year to be three hundred and sixty-five days, the law of justice requires for a one-minute murder, seven million eight hundred and eighty-four thousand minutes' imprisonment.

So, since one minute's unbelief is like a thousand murders, according to the law of human justice, someone who lives a life of twenty years in unbelief and dies

in that state deserves imprisonment for fifty-seven billion, two hundred and one thousand two hundred million years.

It may be understood from this how conformable with divine justice is the verse, **They will dwell therein for ever.** (33:65, etc.)

The reason for the connection between these two numbers, so far from one an other, is this: since murder and unbelief are destruction and aggression, they have an effect on others.

A murder which takes one minute negates on average at least fifteen years of the victim's life, so the murderer is imprisoned in their place.

While since one minute of unbelief denies a thousand and one divine names and denigrates their inscriptions, violates the rights of the universe and denies its perfections,

and gives the lie to innumerable evidences of divine unity and rejects their testimony, the unbeliever is cast down to the lowest of the low for more than a thousand years, and **"dwells"** in imprisonment.

Said Nursi

*_*_*

Sual:

Kısa bir zamandaki küfre mukabil, hadsiz bir zaman Cehennem'de hapis nasıl adalet olur?

Elcevab: Sene, üçyüz altmışbeş gün hesabıyla, bir dakikada katl, yedi milyon sekiz yüz seksen dört bin dakika hapis iktizası kanun-u adalet iken;

bir dakika küfür, bin katl hükmünde olduğundan, yirmi sene ömrünü küfürle geçiren ve küfür ile ölen bir adam,

kanun-u adaletle elli yedi trilyon ikiyüz bir milyar iki yüz milyon sene beşerin kanun-u adaletiyle hapse müstehak olur.

Elbette **خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا** adalet-i İlahî ile vech-i muvafakatı bundan anlaşılıyor.

Birbirinden gayet uzak iki adedin sırr-ı münasebeti şudur ki: Katl ve küfür, tahrib ve tecavüz olduğu için, gayre tesirat yapar.

Bir dakikada katl, lâakal zahirî âdete göre onbeş sene maktulün hayatını selbeder, onun yerine hapse girer.

Bir dakika küfür, binbir esma-i İlahîyi inkâr ve nukuşlarını tezyif ve kâinatın hukukuna tecavüz ve kemalâtını inkâr

ve hadsiz delail-i vahdaniyeti tekzib ve şehadetlerini reddetmek olduğundan.. kâfiri, binler seneden ziyade

esfel-i safilîne atar, **خَالِدِينَ** de hapseder.

Said Nursî

*_*_*

A Meaningful And Subtle 'Coincidence'

The 'coincidence' of Article 163,* under which the Risale-i Nur students were charged and sentenced, and the number of deputies, one hundred and sixty-three out of two hundred, who allotted one hundred and fifty thousand liras for the medrese ** of the Risale-i Nur's author in effect says this:

*{Article 163 of the Turkish Criminal Code. (Tr.)}

**{This refers to the Medresetü'z-Zehra.(Tr.)}

The appreciative signatures of one hundred and sixty-three deputies of the government of the republic quashes the ruling of Article 163 of the Criminal Code concerning him.

Manidar Bir Tevafuk-u Latife

Risale-i Nur şakirdlerini ittiham ettikleri ve cezalarını istedikleri 163. maddesine, Risale-i Nur müellifinin medresesine, yüzelli bin lira verilmesine dair lâyihanın, 200 meb'ustan 163 meb'usun adedine tevafuk edip, manen o tevafuk diyor ki:

...

Hükûmet-i Cumhuriyenin 163 meb'usun takdirkârane imzaları, 163. madde-i kanuniyenin hükmünü, onun hakkında ibtal ediyor.

Another subtle and meaningful ‘coincidence’ is this: the one hundred and twenty-eight parts of the Risale-i Nur are put together in one hundred and fifteen booklets.

The number of days from when the Risale-i Nur students and its author were first arrested on 27th April, 1935 to the date on which the court passed judgement on 19th August, 1935 was one hundred and fifteen coinciding with the number of books of the Risale-i Nur.

In addition, the one hundred and fifteen people found guilty coincides with the number exactly, showing that the calamity visited on the Risale-i Nur students and its author is being regulated by a Hand of Favour.*

*{It is worth noting that the arrests of some of the Risale-i Nur students started on 25 April 1935.

Thus, because in the indictment one hundred and seventeen people were cited as guilty – the names of two of them had been repeated – the number shown for the students was one hundred and seventeen,

this coincided with the one hundred and seventeen days from the date that group were arrested to the date of the court’s judgement, adding a further subtlety to the former ‘coincidence’.

*_*_*

#373

The Twenty-eighth Point Of The Twenty-eighth Flash

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

[So] they should not strain their ears in the direction of the Exalted Assembly, but be cast away from every side * Repulsed, for they are under a perpetual penalty, * Except such as snatch away something by stealth, and they are pursued by a flaming fire, of piercing brightness.(37:8-10) * And We have adorned the lowest heaven with lamps, and We have made them missiles to drive away the evil ones.(67:5)

An important point concerning verses like these will be explained in connection with criticisms made by the people of misguidance. It is as follows:

Spies from among the jinn and satans eavesdrop on events in the heavens, and like soothsayers, mediums, and some spiritualists, convey news from the World of the Unseen.

So that their giving information about the Unseen should not give rise to any doubts when the Qur’an was first revealed, their continual espionage was prevented to a greater extent and they were repulsed by shooting stars.

Hem yine manidar bir tevafukat-ı latifedendir ki, Risale-i Nur'un 128 parçası, 115 parça kitab ediyor.

Risale-i Nur'un şakirdlerinin ve müellifinin mebd-i tevkifi olan 27/Nisan/1935 tarihi ile, mahkemenin karar ve hüküm tarihi olan 19/Ağustos/1935 tarihi olmasına nazaran, 115 gün olup, Risale-i Nur kitapları adedine tevafuk etmekle beraber,

istintak edilen, 115 suçlu gösterilen eşhasın da adedine tam tamına tevafuk ettiği gibi.. gösteriyor ki: Risale-i Nur müellifinin ve şakirdlerinin başına gelen musibet, bir dest-i inayetle tanzim ediliyor. (Haşiye)

{(Haşiye): Câ-yı dikkattir ki: Risale-i Nur şakirdlerinin tevkiflerinin bir kısmı 25/Nisan/1935 tarihinde başlamış olup,

kararnamede suçlu gösterilen 117 kimse ise de, ikisinin ismi mükerrer olmasına nazaran bu suretle şakirdlerin adedi 117 adedine

o kısmın tevkifinden hüküm tarihine kadar 117 gün olmakla tevafuk edip, evvelki tevafukata bir letafet daha katmıştır.}

*_*_*

Yirmisekizinci Lem'anın Yirmisekizinci Nüktesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذَّفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ *
دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ * إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ
فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ ثَاقِبٌ * وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ
وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ

gibi âyetlerin mühim bir nüktesi, ehl-i dalaletin bir tenkidi münasebetiyle beyan edilecek. Şöyle ki:

Cinn ve şeytanın casusları, semavat haberlerine kulak hırsızlığı yapıp, gaybî haberleri getirerek, kâhinler ve maddiyyunlar ve bazı ispiirtizmacılar gibi,

gaibden haber vermelerini, nüzul-ü vahyin bidayetinde vahye bir şübhe getirmemek için onların o daimî casusluğu, o zaman daha ziyade şahablarla recm ve men'edildiğine dair olan

The following is a brief reply to an extremely important question in three parts concerning the above verses, which are about this subject.

Question: It is understood from verses like these that spying satans infiltrate the distant lands of the heavens in order to learn of some minor and even personal event in the Unseen.

Rumours of such minor events as though spread everywhere in those vast lands, and any satan anywhere may hear a confused version of them and pass it on. However, reason and science cannot accept such a thing.

Also, it is said that some of the people of prophethood and some wonder-workers as though pluck the fruits of Paradise from nearby, which according to definite verses of the Qur'an, is above the heavens,

and they sometimes gaze on Paradise from near at hand. This matter, which concerns infinite distance within infinite proximity, is not conformable with the understanding of the present age.

Also, the unimportant situation of an unimportant person being the subject of discussion in the Sublime Assembly in the universal, vast land of the heavens is not conformable with the wisdom of the utterly wise administration of the universe.

Nevertheless, these three matters are considered to be among the truths of Islam.

#374

The Answer: Firstly: In the seven 'Steps' of the treatise called the Fifteenth Word, the repulsion and ejection with stars of diabolical spies from the heavens, expressed by the verse, *And We have adorned the lowest heaven with lamps, and We have made them missiles to drive away the evil ones,*

is proved so certainly with seven premises that it convinces the obdurate materialist, silencing him and forcing him to accept it.

Secondly: We shall allude to those three truths which are supposed to be far from the reason with a comparison that will bring them close to narrow minds.

For example, if a state's Army Office is in the east of the country, its Ministry of Justice in the west, its Education Ministry in the north, its Religious Affairs Department in the south, and its Civil Service in the centre,

and each department and ministry communicates and is connected with the others by means of radio, telephone, and telegraph in most regular and orderly fashion,

the whole country will quite simply be its Army Office the same as it is its Ministry of Justice, and will be its learned establishment as it is its Civil Service.

mezkûr âyetler münasebetiyle gayet mühim üç başlı bir suale muhtasar bir cevabdır.

Sual: Şu gibi âyetlerden anlaşılıyor ki, cüz'î ve bazan şahsî bir hâdise-i gaybiyeyi de haber almak için, gayet uzak bir mesafe olan semavat memleketine casus şeytanların sokulması

ve o çok geniş memleketin her tarafında o cüz'î hâdisenin bahsi varmış gibi; hangi şeytan olsa, hangi yere sokulsa, yarım yamalak o haberi işitecek, getirecek diye bir manayı akıl ve hikmet kabul etmiyor.

Hem nass-ı âyetle, semavatın üstünde bulunan Cennet'in meyvelerini bazı ehl-i risalet ve ehl-i keramet, yakın bir yerden alır gibi alıyormuş.

Bazan yakından Cennet'i temaşa ediyormuş diye nihayet uzaklık nihayet yakınlık içinde bir mes'eledir ki, bu asrın aklına sığmaz?

Hem cüz'î bir şahsın cüz'î bir ahvali; küllî ve geniş olan semavat memleketindeki Mele-i A'lâ'nın medar-ı bahsi olması, gayet hakîmane olan tedvir-i kâinatın hikmetine muvafık gelmiyor?

Halbuki bu üç mes'ele de hakaik-i İslâmiyeden sayılıyor?

Elcevab: Evvelâ: Onbeşinci Söz namındaki bir risalede, "yedi basamak" namında, yedi kat'î mukaddeme ile, وَلَقَدْ

زَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا

لِلشَّيَاطِينِ âyetinin ifade ettiği, yıldızlarla şeytan casuslarının semavattan ref' u tardı,

öyle bir surette isbat edilmiş ki, en muannid maddiyyunu dahi ikna' eder, susturur ve kabul ettirir.

Sâniyen: Bu uzak zannedilen o üç hakikat-ı İslâmiyeyi, kısa zihinlere yakınlaştırmak için bir temsil ile işaret edeceğiz.

Meselâ: Bir hükûmetin daire-i askeriyesi memleketin şarkında ve daire-i adliyesi garbında ve daire-i maarifi şimalinde ve daire-i ilmiyesi cenubunda ve daire-i mülkiyesi ortasında bulunsa;

telsiz telefon, telgrafla, gayet muntazam bir surette her daire alâkadardır olduğu vaziyetleri görse, haber alsın;

âdeti umum o memleket, adliye dairesi olduğu halde, askerî dairesidir ve mülkiye dairesi olduğu gibi, ilmiye dairesi oluyor.

And for example, it sometimes happens that numerous countries and states whose capitals are different have sovereignty over a single country in different ways, through colonies, or concessions, or trade.

Although the country's subjects and nation are one, through its concessions, each state has connections with them.

The affairs of those states, which are distant from one another, touch on each other; they come close to each other in all the houses of the country, and they share in each of its people.

Its minor matters are seen in a minor sphere in its points of contact. For each minor matter is not taken from the universal sphere.

But when those minor matters are discussed, they are mentioned as though they are taken from the universal sphere, since they are directly in accordance with the universal sphere's laws;

they are given the form of a matter discussed in that sphere.

Like these two comparisons, although the land of the heavens is extremely distant in respect of its centre and capital,

it has immaterial telephones reaching the hearts of men in the land of the earth.

Furthermore, it does not only look to the corporeal world, but in one respect encompasses the Manifest World since it comprises the Spirit World and World of the Inner Dimension of Things.

The sphere of influence of Paradise too, which is from the world of eternity and everlasting realm, stretches out and spreads in luminous fashion beneath the veil of the manifest, despite its infinite distance.

#375

Just as although, through the wisdom and power of the All-Wise and Glorious Maker, the centres of the senses in man's head are all different,

each governs the body taking it under its disposal;

so the universe, the macroanthropos, comprises thousands of worlds one within the other like concentric circles.

Sometimes the situations and events that occur in them are the object of attention in respect of their universality and particularity and insignificance and immensity;

that is to say, those particulars are to be seen in particular, near places, while the universals and immense matters are seen in universal, vast stations.

Hem meselâ: Mûteaddid devletler ve ayrı ayrı payitahtları bulunan hükûmetlerin bazan oluyor ki, müstemlekât cihetiyle veya imtiyazat haysiyetiyle veya ticaretler münasebetiyle bir tek memlekette ayrı ayrı hâkimiyetlikleri bulunur.

Raiyet ve millet bir olduğu halde, herbir hükûmet, kendi imtiyazı cihetiyle, o raiyetle münasebetdardır.

Birbirinden çok uzak o hükûmetlerin muamelatı, birbirine temas ediyor. Her hanede birbirine yakınlaşıyor ve her adamda iştirakleri oluyor.

Cüz'î mes'eleleri, temas noktalarındaki cüz'î bir dairede görülür. Yoksa her cüz'î bir mes'ele, daire-i külliyyeden alınmıyor,

fakat o cüz'î mes'elelerden bahsedildiği zaman, doğrudan doğruya daire-i külliyyenin kanunuyla olduğu cihetiyle daire-i külliyyeden alınıyor gibi

ve o dairede medar-ı bahs olunmuş bir mes'ele şekli verilir tarzda ifade edilir.

İşte bu iki temsil gibi, semavat memleketi, payitaht ve merkez itibariyle gayet uzak olduğu halde,

Arz memleketinde insanların kalblerine uzanmış manevî telefonları olduğu gibi,

semavat âlemi, yalnız âlem-i cismanîye bakmıyor;

belki âlem-i ervahı ve âlem-i melekûtu tazammun ettiğinden, bir cihette perde altında âlem-i şehadeti ihata etmiştir.

Hem âlem-i bâkiden ve dâr-ı bekadan olan Cennet dahi, hadsiz uzaklığıyla beraber, yine o daire-i tasarrufatı, perde-i şehadet altında, her tarafta nuranî bir surette uzanmış, yayılmış.

Sânî-i Hakîm-i Zülcelal'in hikmetiyle, kudretiyle, nasılkı insanın başında yerleştirdiği duygularının merkezleri ayrı ayrı olduğu halde,

herbiri umum o vücuda, o cisme hükmediyor ve daire-i tasarrufuna alabiliyor.

Öyle de; bu insan-ı ekber olan kâinat dahi, mütedâhil ve birbiri içinde bulunan daireler gibi, binler âlemleri ihtiva ediyor.

Onlarda cereyan eden ahvalin ve hâdiselerin küllî ve cüz'iyeti ve hususiyeti ve azameti cihetiyle medar-ı nazar olur,

yani o cüz'ler, cüz'î ve yakın yerlerde ve küllî ve azametliler küllî ve büyük makamlarda görülür.

However, sometimes a minor, particular event occupies a vast world. In whichever corner of the world you listen, you will hear about it.

And sometimes some vast mobilization is not against the enemy's forces, but for a show of pomp and majesty.

For example, the event of Muhammad (UWBP) and sacred occurrence of the Qur'an's revelation were the most important events in the land of the heavens and were bruited in every corner of it.

Then there were more falling stars, which was a **dominical sign** proclaiming the degree of splendour of the Qur'anic revelation and its glittering sovereignty and the degree of its truthfulness, which could be penetrated by no doubt, and was expressed and illustrated by the sentries posted on the distant, towering bastions of the vast heavens raining down missiles to drive off and repulse the devils.

The Qur'an of Miraculous Exposition expounds and proclaims that cosmic proclamation, and alludes to those heavenly signs.

Yes, such a tremendous heavenly sign, and the spying satans, who being made to do battle with the angels although they could have been blown away at the puffing of an angel,

was surely to show the majesty of the Qur'anic Revelation's sovereignty.

Also, this splendid exposition of the Qur'an and vast heavenly mobilization indicate that

there was nowhere the jinns and devils could interfere on the long way from the heart of Muhammad (UWBP) to the world of the heavens and the Sublime Throne, not that the jinns and satans possess some power which drove the inhabitants of the heavens to fight them and defend against them.

The Qur'anic Revelation was a truth discussed by all the angels in the heavens; in order, the satans were compelled to rise to the heavens to draw close to it a little, but were not successful and were repulsed.

This shows that the Revelation that came to the heart of Muhammad (UWBP), and Gabriel who came to his presence, and the truths of the Unseen which appeared to his gaze,

were sound and straight and could be pierced by no doubts. The Qur'an of Miraculous Exposition tells this in miraculous fashion.

#376

As for Paradise being seen from very close despite its great distance and being part of the World of Eternity, and sometimes fruits being plucked from it,

Fakat bazan cüz'î ve hususî bir hâdisе, büyük bir âlemi istila eder. Hangi köşеde dinlenilse, o hâdisе işitilir.

Ve bazan da büyük tahşidat, düşmanın kuvvetine karşı değil, belki izhar-ı haşmet için yapılır.

Meselâ: Hâdisе-i Muhammediye (A.S.M.) ve vahy-i Kur'anın hâdisе-i kudsiyesi, umum semavat memleketinde, hattâ o memleketin her köşesinde en mühim bir hâdisе olduğundan,

doğrudan doğruya çok uzak ve çok yüksek olan koca semavatın burçlarına nöbetdarlar dizilip, yıldızlardan mancınıkları atarak, casus şeytanları tard ve def'ediyorlar vaziyetinde göstermek ve ifade etmekle, vahy-i Kur'anînin derece-i haşmetini ve şaşaa-i saltanatını ve hiçbir cihette şübhe girmeyen derece-i hakkaniyetini ilâna bir **işaret-i Rabbanîye** olarak, o vakitte ve o asırda daha ziyade yıldızlar düşürölüyormuş ve atılıyormuş.

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan dahi, o ilân-ı tekvinîyi tercüme edip ilân ediyor ve o işaret-i semaviyeye işaret eder.

Evet bir melaikenin üfürmesiyle uçurulabilir olan casus şeytanları, böyle bir işaret-i azîme-i semaviye ile, melaikelerle mübareze ettirmek,

elbette o vahy-i Kur'anînin haşmet-i saltanatını göstermek içindir.

Hem bu haşmetli olan beyan-ı Kur'anî ve azametli tahşidat-ı semaviye ise;

cinnîlerin, şeytanların, semavat ehlini mübarezeye ve müdafaaya sevkedecek bir iktidarları, bir müdafaaları bulunduğunu ifade için değil, belki kalb-i Muhammedîden (A.S.M.) tâ semavat âlemine, tâ Arş-ı A'zam'a kadar olan uzun yolda, hiçbir yerde cinn ve şeytanın müdahaleleri olmamasına işaret için,

vahy-i Kur'anî, koca semavatta, umum melaikece medar-ı bahsolan bir hakikattir ki, bir derece ona temas etmek için, şeytanlar tâ semavata kadar çıkmaya mecbur olup, hiçbir şeye muvaffak olamayarak recmedilmesiyle işaret ediyor ki;

kalb-i Muhammedîye (A.S.M.) gelen vahy ve huzur-u Muhammediyeye (A.S.M.) gelen Cebrail ve nazar-ı Muhammedîye (A.S.M.) görünen hakaik-i gaybiye,

sağlam ve müstakimdir, hiçbir cihetle şübhe girmez diye Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan mu'cizane haber veriyor.

Amma Cennet'in uzaklığıyla beraber âlem-i bekadan olduğu halde en yakın yerlerde görülmesi ve bazan ondan meyve alınması ise;

this transient world and Manifest Realm is a veil to the World of the Unseen and Everlasting Realm as may be understood from the above two comparisons.

Paradise may be seen everywhere by means of the mirror of the World of Similitudes, despite the distance of its supreme centre.

So too, where there is belief at the degree of 'absolute certainty', Paradise may have sorts of colonies and ministries in this transient world – if there is no mistake in the comparison –

and by means of the telephone of the heart, may communicate with elevated spirits, and its gifts may come to them.

As for a universal sphere being preoccupied with particular, personal matters;

that is to say, satans rising to the heavens and eavesdropping in order to bring reports of the Unseen to soothsayers,

and their bringing false, confused news, as is described in Qur'anic commentaries, it must be as follows:

it is not a question of their going as far as the capital of the land of the heavens and gathering particular news;

but of there being certain places resembling police outposts – if the metaphor is not mistaken – in the country of the heavens, which encompasses the atmosphere.

In these they have relations with the country of the earth. The satans eavesdrop on particular events in those particular places.

The human heart even is one such place, where the angel of inspiration and personal devil do battle.

Also, however particular the truths of belief and the Qur'an and the events connected with Muhammad (UWBP),

they are as though the greatest and most universal and important events and are published at the sublime throne and in the sphere of the heavens, the most universal sphere, in – if the comparison is not mistaken – the newspapers of the appointed events of the universe.

They are discussed on every corner. Since from the heart of Muhammad (UWBP) to the sphere of the throne

there is no way the satans can interfere, they do nothing apart from listening to the heavens.

Thus, the verse proclaims and shows most **eloquently**, indeed, miraculously, how elevated and true are the Qur'anic revelation and prophethood of Muhammad (UWBP), and that it is in no way possible to oppose them or draw close to them with subterfuge or falsehood. Said Nursi

evvelki iki temsil sırrıyla anlaşıldığı gibi, bu âlem-i fânî ve âlem-i şehadet ise âlem-i gayba ve dâr-ı bekaya bir perdedir.

Cennet'in merkez-i kübrası uzakta olmakla beraber, âlem-i misal âyinesi vasıtasıyla her tarafta görünmesi mümkün olduğu gibi,

hakkalyakîn derecesindeki imanlar vasıtasıyla, Cennet'in bu âlem-i fânide -temsilde hata olmasın- bir nevi müstemlekeleri ve daireleri bulunabilir

ve kalb telefonuyla yüksek ruhlar ile muhabereleleri olabilir, hediyeleri gelebilir.

Amma bir daire-i külliyyenin cüz'î bir hâdis-e şahsiye ile meşgul olması,

yani kâhinlere gaybî haberleri getirmek için şeytanlar, tâ semavata çıkıp kulak veriyorlar,

yarım yamalak yanlış haberler getiriyorlar diye tefsirlerdeki ifadelerin bir hakikatı şu olmak gerektir ki:

Semavat memleketinin payitahtına kadar gidip o cüz'î haberi almak değildir.

Belki cevvi-i havaya dahi şümülü bulunan semavat memleketinin -teşbihte hata yok- karakol haneleri hükmünde bazı mevkileri var ki,

o mevkilerde Arz memleketi ile münasebetdarlık oluyor; cüz'î hâdiseler için, o cüz'î makamlardan kulak hırsızlığı yapıyorlar.

Hattâ kalb-i insanî dahi o makamlardan birisidir ki, melek-i ilham ile şeytan-ı hususî o mevkide mübareze ediyorlar.

Ve hakaik-i imaniye ve Kur'aniye ve hâdisat-ı Muhammediye (A.S.M.) ise, ne kadar cüz'î de olsa,

en büyük, en küllî bir hâdis-e-i mühimme hükmünde en küllî bir daire olan Arş-ı A'zam'da ve daire-i semavatta -temsilde hata olmasın- mukadderat-ı kâinatın manevî ceridelerinde neşrolunuyor gibi

her köşede medar-ı bahsoluyor, diye beyan ile beraber, kalb-i Muhammedî'den (A.S.M.) tâ daire-i Arş'a varıncaya kadar ise,

hiçbir cihetle müdahale imkânı olmadığından, semavatı dinlemekten başka, şeytanların çaresi kalmadığını ifade ile,

vahy-i Kur'anî ve nübüvvet-i Ahmediye (A.S.M.) ne derece yüksek bir derece-i hakkaniyette olduğunu ve hiçbir cihetle hilaf ve yanlış ve hile ona yanaşmak mümkün olmadığını, gayet **beligane** belki mu'cizane ilân etmek ve göstermektir. Said Nursî

The Twenty-ninth Flash

Yirmidokuzuncu Lem'a

...

Preface

Thirteen years ago, my heart combined with my mind and urged me to the way of reflective thought which the Qur'an of Miraculous Exposition commands with such verses as,

*That you may consider. (2:219; 2:266) * Perchance they may reflect. (7:176, etc.) * Do they not reflect in their own minds, did God create the heavens and the earth?(30:8) * There are signs for those who consider. (13:3, etc.)*

The Hadith the meaning of which is *“An hour's reflective thought is better than a year's [supererogatory] worship”*

al-'Ajluni, Kashf al-Khafa', i, 143; al-Ghazali, Ihya' 'Ulum al-Din, iv, 409 (Kitab al-Tafakkur); al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, i, 78.

states that on occasion an hour's reflection may be equivalent to a year's worship. It also offers powerful encouragement for reflective thought.

For myself, in order to preserve the extensive lights and lengthy truths which appeared to my mind and heart during the thirteen years I have followed this way,

I recorded a number of phrases by way of indications, not to point out those lights but to indicate their existence, facilitate reflection, and preserve the order.

I used to recite the phrases to myself verbally in varying Arabic terms when I embarked on the reflection.

Although repeated thousands of times over this long period, I never became wearied, nor did the pleasure they afforded diminish, nor the spirit's need of them lessen.

For since the reflection all consisted of flashes from Qur'anic verses, the qualities of not causing weariness and preserving their sweetness, which are qualities of the verses, were represented in the mirror of that reflective thought.

I realized recently that the powerful source of life and brilliant lights in the various parts of the Risale-i Nur are flashes of those sequences of thought.

#378

Thinking that they would affect others as they had affected me, I formed the intention to set them all down in writing towards the end of my life.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ifade-i Meram

Onüç seneden beri kalbim, aklım ile imtizaç edip Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın

لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ * لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ * أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا
فِي أَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ * لَا يَاتِ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

gibi âyetler ile emrettiği tefekkür mesleğine teşvik ettiği

ve

تَفَكَّرْ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ

hadîs-i şerifi

bazan bir saat tefekkür bir sene ibadet hükmünde olduğunu beyan edip, tefekküre azîm teşvikat yaptığı cihetle,

ben de bu onüç seneden beri meslek-i tefekkürde akıl ve kalbime tezahür eden büyük nurları ve uzun hakikatları kendime muhafaza etmek için

işarat nev'inden bazı kelimatı o envâra delalet etmek için değil, belki vücudlarına işaret ve tefekkürü teshil ve intizamı muhafaza için vaz'ettim.

Gayet muhtelif Arabî ibarelerle kendi kendime o tefekkürde gittiğim zaman o kelimatı lisanen zikrediyordum.

Bu uzun zamanda ve binler defa tekrarında ne bana usanç geliyordu ve ne de verdiği zevk noksanlaşıyordu ve ne de onlara ihtiyac-ı ruhî zâil oluyordu.

Çünkü bütün o tefekkürat, âyât-ı Kur'aniyenin lemaatı olduğundan; âyâtın bir hassası olan usandırmamak ve halâvetini muhafaza etmek hassasının bir cilvesi, o tefekkür âyinesinde temessül etmiştir.

Bu âhirde gördüm ki: Risale-i Nur'un eczalarındaki kuvvetli ukde-i hayatiye ve parlak nurlar, o silsile-i tefekküratın lem'alarıdır.

Bana ettikleri tesiri başka zâtlara da edeceği düşüncesiyle, âhir ömrümde mecmuunu kaleme almak niyet etmiştim.

For sure, important parts of them have been included in the Risale-i Nur but a further power and value will be found in them in their totality.

Since the end of life is not clear, and since the conditions here of my imprisonment have taken on a form worse than death,

not waiting for my life to end, on the insistence and importunity of my brothers I have written those sequences of thought without changing them, as seven chapters.

[The remaining six chapters of this Flash have been published in hand-duplicated editions of The Flashes, and not included here.]

THE THIRD CHAPTER

On the Degrees of ‘God is Most Great!’

We shall mention seven of its thirty-three degrees. An important part of those degrees have been expounded in the Second Station of the Twentieth Letter, at the end of the Second Stopping-Place of the Thirty-Second Word, and at the beginning of the Third Stopping-Place.

Those who want to understand the reality of those degrees should refer to those two parts of the Risale-i Nur.

The First Degree

Say: *“Praise be to God who begets no son and has no partner in [His] dominion: nor [needs] He any to protect Him from humiliation: yes, magnify Him for His greatness and glory!”*(17:111)

Gerçi çok mühim parçaları risalelerde dercedilmiştir; fakat heyet-i mecmuasında başka bir kuvvet ve kıymet bulunacaktır.

Âhir-i ömür muayyen olmadığı için, bu hapisteki mahkûmiyetim ve vaziyetim ölümden daha beter bir şekil aldığından,

âhir-i hayatı beklemiyerek, kardeşlerimin ısrar ve ilhahları ile, tağyir etmeyerek, o silsile-i tefekkürat "yedi bab" üstünde yazıldı.

[Bu Lem'anın diğer altı babı, teksir Lem'alar mecmuasında neşredilmiştir.]

الْبَابُ الثَّالِثُ فِي مَرَاتِبِ اللَّهِ أَكْبَرُ

Otuzüç mertebesinden yedi mertebeyi zikredeceğiz. O mertebelerden mühim bir kısmı, Yirminci Mektub'un İkinci Makamında ve Otuzikinci Söz'ün İkinci Mevkıfının âhirinde ve Üçüncü Mevkıfının evvelinde izah edilmiştir.

Şu mertebelerin hakikatını anlamak isteyenler, o iki Söze müracaat etsinler.

: الْمَرْتَبَةُ الْأُولَى

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِيرُهُ تَكْبِيرًا لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ جَلَّ جَلَالُهُ

God is Most Great, may His Glory be exalted! In power and knowledge, greater is He than everything. For He is the Creator, the Maker, the Giver of Form, who through His power fashions man like the universe; He writes the universe with the pen of His determining as He writes man with the same pen. For the macrocosm is like the microcosm: both are fashioned by His power, inscribed by His pen; He creates the macrocosm as a place of prostration, while He gives existence to the microcosm as prostrating; He brings the former into being as a property, while He gives existence to the latter as owned and needy for the property; His art in the former displays it as a book, while His colouring in the latter shines through speech; His power in the former reveals His majesty, while His mercy in the latter arrays His bounty; His majesty in the former testifies that He is One, while His bounty in the latter proclaims that He is Single, Undivided; His stamp on the former is on all things, universal and particular, whether at rest or in motion, while His seal on the latter is on the body and on the limbs, and on their cells and particles.

اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ الْخَالِقُ
الْبَارِيءُ الْمَصَوِّرُ الَّذِي صَنَعَ الْإِنْسَانَ بِقُدْرَتِهِ كَالْكَائِنَاتِ
وَكَتَبَ الْكَائِنَاتِ بِقَلَمٍ قَدَرَهُ كَمَا كَتَبَ الْإِنْسَانَ بِذَلِكَ
الْقَلَمِ إِذْ ذَاكَ الْعَالَمُ الْكَبِيرُ كَهَذَا الْعَالَمِ الصَّغِيرِ مَصْنُوعٌ
قُدْرَتِهِ مَكْتُوبٌ قَدَرِهِ إِبْدَاعُهُ لِذَاكَ صَيَّرَهُ مَسْجِدًا إِيَّاجَاهُ
لِهَذَا صَيَّرَهُ سَاجِدًا إِنْشَاءً لِذَاكَ صَيَّرَ ذَاكَ مُلْكًا بِنَائِهِ
لِهَذَا صَيَّرَهُ مَمْلُوكًا صَنْعَتُهُ فِي ذَاكَ تَظَاهَرَتْ كِتَابًا
صِبْغَتُهُ فِي هَذَا تَرَاهَرَتْ خِطَابًا قُدْرَتُهُ فِي ذَاكَ تُظْهِرُ
حِشْمَتَهُ رَحْمَتُهُ فِي هَذَا تُنْظِمُ نِعْمَتَهُ حِشْمَتُهُ فِي ذَاكَ
تَشْهَدُ هُوَ الْوَاحِدُ نِعْمَتُهُ فِي هَذَا تُعْلِنُ هُوَ الْوَاحِدُ سَكَّتُهُ
فِي ذَاكَ فِي الْكُلِّ وَالْأَجْزَاءِ سَكُونًا حَرَكَةً خَاتَمُهُ فِي هَذَا
فِي الْجِسْمِ وَالْأَعْضَاءِ حُجَيْرَةً ذَرَّةً

#379

Now consider His works as a whole: you will see as clearly as daylight absolute profusion within absolute order and regularity; with absolute speed yet absolute balance; with absolute ease yet with absolute skill; on a vast scale yet with absolute beauty of art; over infinite distances yet with complete unity of kind; with absolute intermingling, yet absolute differentiation; with absolute lack of expense together with absolute value. This situation testifies to the mind, as it compels the foolish dissembler to accept, that this art and unity is the work of a possessor of absolute power, a possessor of absolute knowledge.

فَانْظُرْ إِلَى أَثَارِهِ الْمُتَسِقَةِ كَيْفَ تَرَى كَالْفَلَقِ سَخَاوَةً
مُطْلَقَةً مَعَ إِنْتِظَامٍ مُطْلَقٍ فِي سُرْعَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِيْزَانٍ
مُطْلَقٍ فِي سُهولةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِيْتِقَانٍ مُطْلَقٍ فِي وَسْعَةٍ
مُطْلَقَةٍ مَعَ حُسْنٍ صُنْعٍ مُطْلَقٍ فِي بُعْدَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِيْتِفَاقٍ
مُطْلَقٍ فِي خِلَاطَةٍ مُطْلَقَةٍ مَعَ إِمْتِيَاْزٍ مُطْلَقٍ فِي رُخْصَةٍ
مُطْلَقَةٍ مَعَ غُلُوٍّ مُطْلَقٍ فَهَذِهِ الْكَيْفِيَّةُ الْمَشْهُودَةُ شَاهِدَةٌ
لِلْعَاقِلِ الْمُحَقِّقِ مُجْبِرَةٌ لِلْأَحْمَقِ الْمُنَافِقِ عَلَى قَبُولِ
الصَّنْعَةِ وَالْوَحْدَةِ لِلْحَقِّ ذِي الْقُدْرَةِ الْمُطْلَقَةِ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْمُطْلَقُ

In unity lies absolute ease, while in multiplicity and associating partners with God are incomprehensible difficulties.

وَفِي الْوَحْدَةِ سُهولةٌ مُطْلَقَةٌ وَفِي الْكَثَرَةِ وَالشَّرَكَةِ
صُعُوبَةٌ مُنْغَلِقَةٌ

If all things are attributed to one, the universe's creation is as easy as the creation of a palm-tree, and the palm-tree as the fruit. But when ascribed to multiplicity, to create a palm-tree is as difficult as creating the universe and each fruit as difficult as the tree – so difficult as to be impossible. For with a single act, a single person may obtain a single result and situation for many things without difficulty and without having recourse to other means. Whereas if the situation and result are referred to many, they could be obtained only with great trouble and dispute and pursuing other means. It would be like an officer referring his duty to the soldiers, the master builder to the stones of a building, the earth to the planets, the waterfall to the drops of water, and the central point of a circle to all the points on the circumference.

Through the mystery of relations an unlimited power is present in unity. A thing or cause is not compelled to carry the sources of its strength, and the work resulting from the cause acquires greatness in relation to the thing on which it relies. But when partners are associated with God, all causes are obliged to carry their own sources of strength, and the resulting works diminish to their extent. It is because of this that an ant and a fly defeated tyrants, and a tiny seed bears upon it a huge tree.

If all things are ascribed to one person, there is no need for creation from absolute non-existence, for it consists of transferring a being which has existence in knowledge to external existence, like transferring the image on the mirror at the back of a camera onto photographic paper, thus establishing its external existence with complete ease, or like revealing words written in invisible ink by spreading a special substance on the writing.

إِنْ أُسْنِدَ كُلُّ الْأَشْيَاءِ لِلْوَاحِدِ فَالْكَائِنَاتُ كَالْتَّخْلَةِ وَ
التَّخْلَةُ كَالثَّمَرَةِ سُهولةً فِي الْإِبْتِدَاعِ إِنْ أُسْنِدَ لِلْكَثْرَةِ
فَالْتَّخْلَةُ كَالْكَائِنَاتِ وَالثَّمَرَةُ كَالشَّجَرَاتِ صُعُوبَةً فِي
الْإِمْتِنَاعِ إِذَا الْوَاحِدُ بِالْفِعْلِ الْوَاحِدِ يُحْصِلُ نَتِيجَةً وَ
وَضْعِيَّةً لِلْكَثِيرِ بِلَا كُفَّةٍ وَلَا مُبَاشَرَةٍ لَوْ أُحِيلَتْ تِلْكَ
الْوَضْعِيَّةُ وَالتَّتِيجَةُ إِلَى الْكَثْرَةِ لَا يُمَكِّنُ أَنْ تَصِلَ إِلَيْهَا
إِلَّا بِتَكَلُّفَاتٍ وَ مُبَاشَرَاتٍ وَ مُشَاجَرَاتٍ كَأَلَامِيرٍ مَعَ
التَّفَرَّاتِ وَ الْبَانِي مَعَ الْحَجَرَاتِ وَ الْأَرْضِ مَعَ السَّيَّارَاتِ
وَ الْفَوَارَةِ مَعَ الْقَطَرَاتِ وَ نُقْطَةِ الْمَرْكَزِ مَعَ التُّقْطِ فِي
الدَّائِرَةِ

بِسِرِّ أَنْ فِي الْوَحْدَةِ يَقُومُ الْإِنْتِسَابُ مَقَامَ قُدْرَةٍ غَيْرِ
مُحْدُودَةٍ وَلَا يَضْطَرُّ السَّبَبُ لِحَمْلِ مَنَاجِيعِ قُوَّتِهِ وَ يَتَعَاظَمُ
الْآثَرُ بِالنِّسْبَةِ إِلَى الْمُسْنَدِ إِلَيْهِ وَ فِي الشَّرَكَةِ يَضْطَرُّ كُلُّ
سَبَبٍ لِحَمْلِ مَنَاجِيعِ قُوَّتِهِ فَيَتَصَاغَرُ الْآثَرُ بِنِسْبَةِ جِزْمِهِ وَ
مِنْ هُنَا غَلَبَتِ التَّمْلَةُ وَ الذُّبَابَةُ عَلَى الْجَبَابِرَةِ وَ حَمَلَتْ
النُّوَاةُ الصَّغِيرَةُ شَجَرَةً عَظِيمَةً

وَ بِسِرِّ أَنْ فِي إِسْنَادِ كُلِّ الْأَشْيَاءِ إِلَى الْوَاحِدِ لَا يَكُونُ
الْإِيجَادُ مِنَ الْعَدَمِ الْمُطْلَقِ بَلْ يَكُونُ الْإِيجَادُ عَيْنَ نَقْلِ
الْمَوْجُودِ الْعِلْمِيِّ إِلَى الْوُجُودِ الْخَارِجِيِّ كَنَقْلِ الصُّورَةِ
الْمُتَمَثِّلَةِ فِي الْمِرَاةِ إِلَى الصَّحِيفَةِ الْفُطُوغَرَفِيَّةِ لِتَثْبِيتِ
وُجُودِ خَارِجِيٍّ لَهَا بِكَمَالِ السُّهُولَةِ أَوْ إِظْهَارِ الْخَطِّ
الْمَكْتُوبِ بِمَدَادٍ لَا يَرَى بِوَاسِطَةِ مَادَّةٍ مُظْهِرَةٍ لِلْكِتَابَةِ
الْمُسْتَوْرَةِ

When things are ascribed to causes and multiplicity, it necessitates their creation from absolute non-existence and this is impossible, the most difficult of things. In unity is an ease; it is so easy as to be necessary. While in multiplicity is great difficulty; such difficulty as to be impossible.

وَفِي إِسْنَادِ الْأَشْيَاءِ إِلَى الْأَسْبَابِ وَالْكَثْرَةِ يَلْزَمُ الْإِيجَادُ
مِنَ الْعَدَمِ الْمُطْلَقِ.. وَهُوَ إِنْ لَمْ يَكُنْ مُحَالًا يَكُونُ
أَصْعَبَ الْأَشْيَاءِ فَالْسُّهُولَةُ فِي الْوَحْدَةِ وَاصِلَةٌ إِلَى دَرَجَةِ
الْوُجُوبِ وَالصُّعُوبَةُ فِي الْكَثْرَةِ وَاصِلَةٌ إِلَى دَرَجَةِ
الْإِمْتِنَاعِ

#380

With unity, it is possible to create a being from absolute non-existence.

وَبِحِكْمَةٍ أَنَّ فِي الْوَحْدَةِ يُمَكِّنُ الْإِبْدَاعُ وَإِيجَادُ الْإَيْسِ
(*) (**) مِنَ اللَّيْسِ

...

(**): اللَّيْسُ : *Adem-i sirf demektir.*

(*): الْإَيْسُ : *Mevcud demektir.*

That is, to create a being out of pure non-being instantaneously, without matter, and to pour particles into a mould that exists as knowledge without difficulty or confusion. While as all the intelligent agree, with multiplicity and associating partners with God, original creation is not possible from non-existence. Because for the existence of a living creature, particles and elements dispersed throughout the earth have to be gathered together. And when there is no mould existent in knowledge, all the particles have to possess all-encompassing knowledge and absolute will so as to preserve the particles in the body of the animate creature.

يَعْنِي إِبْدَاعُ الْمَوْجُودِ مِنَ الْعَدَمِ الصَّرْفِ بِلَا مُدَّةٍ وَلَا
مَادَّةٍ.. وَإِفْرَاقُ الذَّرَاتِ فِي الْقَالِبِ الْعِلْمِيِّ بِلَا كُلْفَةٍ وَلَا
خِلْطَةٍ وَفِي الشَّرَكَةِ وَالْكَثْرَةِ لَا يُمَكِّنُ الْإِبْدَاعُ مِنَ
الْعَدَمِ بِاتِّفَاقِ كُلِّ أَهْلِ الْعَقْلِ فَلَا بَدَّ لَوْجُودِ ذِي حَيَاةٍ
جُمُعَ ذَرَّاتٍ مُنْتَشِرَةٍ فِي الْأَرْضِ وَالْعَنَاصِرِ.. وَبِعَدَمِ
الْقَالِبِ الْعِلْمِيِّ يَلْزَمُ لِمُحَافَظَةِ الذَّرَّاتِ فِي جِسْمِ ذِي
الْحَيَاةِ وَجُودُ عِلْمٍ كُلِّيٍّ وَإِرَادَةٌ مُطْلَقَةٌ فِي كُلِّ ذَرَّةٍ

In addition, there is no need at all for those things assumed to be partners to God, just as it is impossible that they should be. To make such a claim, therefore, is purely arbitrary; there is nothing in beings to suggest that they have any role in their creation, no sign. For the creation of the heavens and the earth necessitates perfect, infinite power, which is in no need of partners. If there were partners, it would necessitate their limiting that infinite and utterly perfect power and bringing it to an end in infinite time, although there is no necessity for this, indeed, although the reverse is necessitated; and this is impossible in five respects. Such partners are therefore impossible and precluded. Moreover, beings in no way suggest or point to their existence.

We have expounded this matter in the First Stopping-Place of the Thirty-Second Word, showing how all things from minute particles to planets, and from the planets to individual facial features in the Second Stopping-Place, reject the ascribing of partners to God, and pointing out the stamp of divine unity on each of them.

وَمَعَ ذَلِكَ أَنَّ الشُّرَكَاءَ مُسْتَغْنِيَةً عَنْهَا وَ مُمْتَنِعَةً بِالدَّاتِ
بِحُمْسَةِ وُجُوهِ مُتَدَاخِلَةٍ وَ الشُّرَكَاءَ الْمُسْتَغْنِيَةً عَنْهَا وَ
الْمُتَمَنِّعَةَ بِالدَّاتِ تَحْكُمِيَّةً مُحْضَةً لَا أَمَارَةَ عَلَيْهَا وَلَا
إِشَارَةَ إِلَيْهَا فِي شَيْءٍ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ إِذْ خَلَقَتْ السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضِ تَسْتَلْزِمُ قُدْرَةً كَامِلَةً غَيْرَ مُتَنَاهِيَةٍ بِالضَّرُورَةِ
فَاسْتُغْنِيَ عَنِ الشُّرَكَاءِ وَ إِلَّا لَزِمَ تَحْدِيدُ وَ انْتِهَاءُ قُدْرَةٍ
كَامِلَةٍ غَيْرِ مُتَنَاهِيَةٍ فِي وَقْتِ عَدَمِ التَّنَاهِي بِقُوَّةِ مُتَنَاهِيَةٍ
بِلَا ضَرُورَةٍ مَعَ الضَّرُورَةِ فِي عَكْسِهِ وَ هُوَ مُحَالٌ فِي حُمْسَةِ
أَوْجُهٍ فَاُمْتَنَعَتِ الشُّرَكَاءُ مَعَ أَنَّ الشُّرَكَاءَ الْمُمْتَنِعَةَ بِتِلْكَ
الْوُجُوهِ لَا إِشَارَةَ إِلَى وُجُودِهَا وَلَا أَمَارَةَ عَلَى تَحَقُّقِهَا فِي
شَيْءٍ مِنَ الْمَوْجُودَاتِ

فَقَدْ اسْتَفْسَرْنَا هَذِهِ الْمَسْئَلَةَ (فِي الْمَوْقِفِ الْأَوَّلِ) مِنْ
الرِّسَالَةِ الثَّانِيَةِ وَ الثَّلَاثِينَ مِنَ الذَّرَاتِ إِلَى السِّيَّارَاتِ..
(وَ فِي الْمَوْقِفِ الثَّانِي) مِنَ السَّمَوَاتِ إِلَى التَّشْخِصَاتِ
الْوَجْهِيَّةِ فَأَعْطَتْ جَمِيعُهَا جَوَابَ رَدِّ الشَّرِكِ بِإِرَاءَةِ سَكَّةِ
التَّوْحِيدِ

Just as He has no partners, so He has no assistants or ministers. Causes are merely fine veils to the disposals of pre-eternal power; in reality they have no creative effect. For man is the highest of causes and the one with the most extensive will, and out of a hundred parts of the most obvious volitional acts such as eating, speaking, and thinking, he has only one dubious part. If the true power of disposal of the highest of causes and the one with the most extensive will is thus restricted, how is it possible for the animals and inanimate creatures to have a part in the creation and dominicality of the Creator of the heavens and the earth? Just as the envelope in which a king sends a gift, or the handkerchief in which he wraps a present, or the retainer who brings the gift to you, cannot be partners in the king's sovereignty, so the causes by which bounties are sent, or the coffers containing the bounties stored up for us, or the causes wrapped up as divine gifts and sent to us as presents, cannot be partners to or assistants of God, or intermediaries which have any effect.

فَكَمَا لَا شُرَكَاءَ لَهُ كَذَلِكَ لَا مُعِينٌ وَلَا وَزَرَءَ لَهُ وَمَا
الْأَسْبَابُ إِلَّا حِجَابٌ رَقِيقٌ عَلَى تَصَرُّفِ الْقُدْرَةِ الْأَزَلِيَّةِ
لَيْسَ لَهَا تَأْثِيرٌ إِيجَادِيٌّ فِي نَفْسِ الْأَمْرِ إِذَا أَشْرَفَ
الْأَسْبَابِ وَأَوْسَعَهَا اخْتِيَارًا هُوَ الْإِنْسَانُ مَعَ أَنَّهُ لَيْسَ فِي
يَدِهِ مِنْ أَظْهَرِ أَفْعَالِهِ الْإِخْتِيَارِيَّةِ كَالْأَكْلِ وَالْكَلَامِ وَ
الْفِكْرِ مِنْ مَاتِ أَجْزَاءِ إِلَّا جُزْءٌ وَاحِدٌ مَشْكُوكٌ فَإِذَا
كَانَ السَّبَبُ الْأَشْرَفُ وَالْأَوْسَعُ اخْتِيَارًا مَغْلُولَ الْأَيْدِي
عَنِ التَّصَرُّفِ الْحَقِيقِيِّ كَمَا تَرَى فَكَيْفَ يُمَكِّنُ أَنْ
تَكُونَ الْبَهِيمَاتُ وَالْجَمَادَاتُ شَرِيكًا فِي الْإِيجَادِ وَ
الرُّبُوبِيَّةِ لِحَالِقِ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتِ فَكَمَا لَا يُمَكِّنُ أَنْ
يَكُونَ الظَّرْفُ الَّذِي وَضَعَ السُّلْطَانُ فِيهِ الْهَدِيَّةَ أَوْ
الْمَنْدِيلُ الَّذِي لَفَّ فِيهِ الْعَطِيَّةَ أَوْ التَّفَرُّ الَّذِي أَرْسَلَ عَلَى
يَدِهِ النِّعْمَةَ إِلَيْكَ شُرَكَاءَ لِلْسُّلْطَانِ فِي سُلْطَنَتِهِ كَذَلِكَ لَا
يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ الْأَسْبَابُ الْمُرْسَلَةُ عَلَى أَيْدِيهِمُ النِّعَمُ
إِلَيْنَا وَالظُّرُوفُ الَّتِي هِيَ صَنَادِيقُ لِلنِّعَمِ الْمُدْخَرَةِ لَنَا وَ
الْأَسْبَابُ الَّتِي التَّقَتْ عَلَى عَطَايَا إِلَهِيَّةٍ مُهْدَاتٌ إِلَيْنَا
..شُرَكَاءَ أَعْوَانًا أَوْ وَسَائِطَ مُوَعِّثَةً

The Second Degree

God is Most Great, may His glory be exalted; He is greater than everything in power and knowledge. He is the Creator, All-Knowing, the Maker, All-Wise, Most Merciful, All-Compassionate. For the beings of the earth and the lofty celestial bodies in the garden of the universe are self-evidently miracles of an All-Knowing Creator's power; and the adorned, multicoloured plants laid out in the park of the face of the earth and the many varieties of animals displayed and dispersed through the park are necessarily the wonders of art of an All-Wise Maker; and the smiling flowers and decorated fruits in the gardens of this park are clearly the gifts of One Most Merciful and Compassionate. These miracles of power and wonders of art and gifts of mercy testify, call out, and proclaim that their Creator, Fashioner, and Bestower is powerful over all things, and knowing of all things, that His mercy and knowledge encompass all things. In relation to His power particles and stars are equal; few and many are equal; small and great, finite and infinite are equal. All the events of the past and its strange happenings, which are miracles of an All-Wise Maker's art, testify that the Maker is powerful over all the possibilities of the future and its strange events, for He is an All-Knowing Creator, Exalted, All-Wise.

Glory be to the One who made the earth the exhibition of His art, the gathering place of His creatures, the manifestation of His power, the means of His wisdom, the garden of His mercy, the arable field of His Paradise, the place of passage of creatures, the river-bed through which beings flow, the measure of His artefacts.

The embellished animals, the decorated birds, the fruitful trees, the flower adorned plants are all miracles of His knowledge, marvels of His fashioning, gifts of His munificence, proofs of His grace.

: الْمَرْتَبَةُ الثَّانِيَّةُ

جَلَّ جَلَالُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ
الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ الصَّانِعُ الْحَكِيمُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الَّذِي
هَذِهِ الْمَوْجُودَاتُ الْأَرْضِيَّةُ وَالْأَجْرَامُ الْعُلَوِيَّةُ فِي بُسْتَانِ
الْكَائِنَاتِ مُعْجَزَاتُ قُدْرَةِ خَلَّاقٍ عَلِيمٍ بِالْبَدَاهَةِ وَهَذِهِ
النَّبَاتَاتُ الْمُتَلَوِّنَةُ الْمُتَرَيِّنَةُ الْمَنْشُورَةُ وَهَذِهِ الْحَيَوَانَاتُ
الْمُتَنَوِّعَةُ الْمُتَبَرِّجَةُ الْمَنْشُورَةُ فِي حَدِيقَةِ الْأَرْضِ خَوَارِقُ
صَنْعَةِ صَانِعٍ حَكِيمٍ بِالضَّرُورَةِ وَهَذِهِ الْأَزْهَارُ الْمُتَبَسِّمَةُ
وَالْأَثْمَارُ الْمُتَرَيِّنَةُ فِي جَنَّاتٍ هَذِهِ الْحَدِيقَةُ هَدَايَا رَحْمَتِ
رَحْمَنِ رَحِيمٍ بِالْمُشَاهَدَةِ تَشْهَدُ هَاتِيكَ وَتُنَادِي تَاكَ وَ
تُعْلِنُ هَذِهِ بِأَنَّ خَلَّاقَ هَاتِيكَ وَمُصَوِّرَ تَاكَ وَوَاهِبَ
هَذِهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ قَدْ وَسَّعَ كُلَّ
شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا تَتَسَاوَى بِالنِّسْبَةِ إِلَى قُدْرَتِهِ الدَّرَاتُ
وَالنُّجُومُ وَالْقَلِيلُ وَالكَثِيرُ وَالصَّغِيرُ وَالْكَبِيرُ وَ
الْمُتَنَاهِي وَغَيْرُ الْمُتَنَاهِي وَكُلُّ الْوُقُوعَاتِ الْمَاضِيَّةِ وَ
غَرَائِبِهَا مُعْجَزَاتُ صَنْعَةِ صَانِعٍ حَكِيمٍ تَشْهَدُ عَلَى أَنَّ
ذَلِكَ الصَّانِعَ قَدِيرٌ عَلَى كُلِّ الْإِمْكَانَاتِ الْإِسْتِقْبَالِيَّةِ وَ
عَجَائِبِهَا إِذْ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ وَالْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

فَسُبْحَانَ مَنْ جَعَلَ حَدِيقَةَ أَرْضِهِ مَشْهَرَ صَنْعَتِهِ مُحْشَرًا
فِطْرَتِهِ مَظْهَرَ قُدْرَتِهِ مَدَارَ حِكْمَتِهِ مَزْهَرَ رَحْمَتِهِ مَزْرَعًا
جَنَّتِهِ مَمَرَّ الْمَخْلُوقَاتِ مَسِيلَ الْمَوْجُودَاتِ مَكِيلَ
الْمَصْنُوعَاتِ

فَمُزَيْنُ الْحَيَوَانَاتِ مُنْقَشُ الطُّيُورَاتِ مُثْمَرُ الشَّجَرَاتِ
مُزْهَرُ النَّبَاتَاتِ مُعْجَزَاتُ عِلْمِهِ خَوَارِقُ صُنْعِهِ هَدَايَا
جُودِهِ بَرَاهِينُ لُطْفِهِ

Blossoms smiling with the adornment of fruits, birds singing in the early morning breeze, rain pattering on the petals of flowers, mothers tenderly embracing their young, all make known One All-Loving, make loved One Most Merciful, Most Kind and Generous to jinn and man, to spirit beings, the angels, and to animals.

Grains and fruits, seeds and flowers are miracles of wisdom, marvels of art, gifts of mercy, proofs of unity; they testify to His grace in the realm of the hereafter. They are truthful witnesses testifying that their Creator is powerful over all things, and knowing of all things; that with His mercy and knowledge and creativity, planning, art, and fashioning He encompasses all things. In relation to His creation, planning, art, and fashioning, the sun is a tiny seed; a star, a flower; the earth, a grain.

تَبَسُّمُ الْأَزْهَارِ مِنْ زِينَةِ الْأَثْمَارِ تَسْجُعُ الْأَطْيَارِ فِي نَسْمَةِ
الْأَسْحَارِ تَهْزُجُ الْأَمْطَارِ عَلَى خُدُودِ الْأَزْهَارِ تَرْحُمُ
الْوَالِدَاتِ عَلَى الْأَطْفَالِ الصِّغَارِ تَعْرِفُ وَدُودِ تَوَدُّدُ رَحْمَنِ
تَرْحُمُ حَنَانٍ تَحْتُنُ مَنَانٍ لِلْجِنِّ وَالْإِنْسَانِ وَالرُّوحِ وَ
الْحَيَوَانِ وَالْمَلَكِ وَالْجَانِّ

وَالْبُدُورُ وَالْأَثْمَارُ وَالْحُبُوبُ وَالْأَزْهَارُ مُعْجَزَاتُ
الْحِكْمَةِ خَوَارِقُ الصَّنْعَةِ هَدَايَا الرَّحْمَةِ بَرَاهِينُ الْوَحْدَةِ
شَوَاهِدُ لُطْفِهِ فِي دَارِ الْآخِرَةِ شَوَاهِدُ صَادِقَةٍ بِأَنَّ خَلْقَهَا
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَبِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ قَدْ وَسَّعَ كُلَّ
شَيْءٍ بِالرَّحْمَةِ وَالْعِلْمِ وَالْخَلْقِ وَالتَّدْبِيرِ وَالصَّنْعِ وَ
التَّصْوِيرِ فَالشَّمْسُ كَالْبَذْرَةِ وَالتَّجْمُ كَالزَّهْرَةِ وَالْأَرْضُ
كَالْحَبَّةِ لَا تَثْقُلُ عَلَيْهِ بِالْخَلْقِ وَالتَّدْبِيرِ وَالصَّنْعِ وَ
التَّصْوِيرِ

#382

For seeds and fruits are mirrors of unity in every part of multiplicity; they point to divine determining; they are signs of power showing the unity of the multiplicity's source. Proceeding from it they testify to the unity of their Creator's art and fashioning. Then on their coming to an end in unity they recount the wisdom of their Maker's creativity and planning.

فَالْبُدُورُ وَالْأَثْمَارُ مَرَايَا الْوَحْدَةِ فِي أَقْطَارِ الْكَثْرَةِ
إِشَارَاتُ الْقَدْرِ رُمُوزَاتُ الْقُدْرَةِ بِأَنَّ تِلْكَ الْكَثْرَةَ مِنْ
مَنْبَعِ الْوَحْدَةِ تَصْدُرُ شَاهِدَةً لَوْحَدَةِ الْفَاطِرِ فِي الصَّنْعِ وَ
التَّصْوِيرِ ثُمَّ إِلَى الْوَحْدَةِ تَنْتَهِي ذَاكِرَةً لِحِكْمَةِ الصَّانِعِ فِي
الْخَلْقِ وَالتَّدْبِيرِ

Seeds and fruits are also allusions of wisdom indicating that the universe's Creator looks with His all-encompassing view to the particular, then to the parts. For the fruits are clearly the aim of the tree's creation. Thus, man is the aim of the universe, and the chief aim of the Creator of beings. Man's heart is like a seed, and the most luminous mirror to the Maker of creatures. It is due to this wisdom that in the universe, insignificant man is the chief means to and reason for the resurrection of beings, and the destruction, transformation, change and renewal of the universe.

God is Most Great! O Mighty One! The mind cannot penetrate the essence of Your tremendousness! All beings recite together "There is no god but He!" Perpetually seeking their needs, they declare "O Truth!" Altogether they recite "O Living One!"

The Third Degree

This third degree considers a flower and a beautiful woman. The huge spring is a flower, and so is Paradise. They are the places of manifestation of this degree. The world is a vast, beautiful human being. Houris, and spirit beings, animals, and men, all as realms of being, bear the meaning of a human being; through their pages, they display the divine names this degree depicts.

This is explained at the beginning of the Third Stopping-Place of the Thirty Second Word.

وَتَلَوِيحَاتُ الْحِكْمَةِ بِأَنَّ خَالِقَ الْكُلِّ بِكُلِّيَّةِ النَّظَرِ إِلَى
الْجُزْئِيِّ يَنْظُرُ ثُمَّ إِلَى جُزْئِهِ إِذَا كَانَ ثَمَرًا فَهُوَ الْمَقْصُودُ
الْأَظْهَرُ مِنْ خَلْقِ هَذَا الشَّجَرِ فَالْبَشَرُ ثَمَرٌ لِهَذِهِ
الْكَائِنَاتِ فَهُوَ الْمَقْصُودُ الْأَظْهَرُ لِخَالِقِ الْمَوْجُودَاتِ وَ
الْقَلْبُ كَالْتَّوَاتِ فَهُوَ الْمِرْآةُ الْأَنْوَرُ لِصَانِعِ الْمَخْلُوقَاتِ
مِنْ هَذِهِ الْحِكْمَةِ فَلَا إِنْسَانُ إِلَّا صَغُرُ فِي هَذِهِ الْكَائِنَاتِ هُوَ
الْمَدَارُ الْأَظْهَرُ لِلنَّشْرِ وَالْمَحْشَرِ فِي هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ وَ
التَّخْرِيبِ وَالتَّبْدِيلِ وَالتَّحْوِيلِ وَالتَّجْدِيدِ لِهَذِهِ
الْكَائِنَاتِ

اللَّهُ أَكْبَرُ يَا كَبِيرُ أَنْتَ الَّذِي لَا تَهْدِي الْعُقُولَ لِكُنْهِ
عَظَمَتِهِ كِه : لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بَرَابَرُ مِي زَنْدِ هَرُشِي دِمَادَمَ
جُودِنْدِ يَا حَقِّ سَرَّاسِرْ كُودِنْدِ يَا حَيَّ

الْمَرْتَبَةُ الثَّالِثَةُ

(Haşiye): Bu Üçüncü Mertebe, cüz'î bir çiçeği ve güzel bir kadını nazara alıyor. Koca bahar bir çiçektir, Cennet dahi bir çiçek gibidir, o mertebenin mazharlarındırlar. Ve âlem güzel ve büyük bir insan ve huriler nev'i ve ruhaniler taifesi ve hayvanlar cinsi ve insan sınıfı herbiri manen güzel bir insan hükmünde, bu mertebenin gösterdiği esmayı safahatıyla gösteriyor.

إِيضَاحُهَا فِي رَأْسِ الْمَوْقِفِ الثَّالِثِ مِنَ الرَّسَالَةِ الثَّانِيَةِ
(وَتَلَاثِينَ)

God is Most Great, may His glory be exalted! – in respect of power and knowledge greater than all things. For He is All-Powerful, the Determiner, All-Knowing, All-Wise, the Giver of Form, Munificent, Gracious, the Adorner, the Bestower of Bounties, Loving, who makes Himself known, Most Merciful, All-Compassionate, Kind, the Beauteous One of Absolute Beauty and Perfection, the Pre-Eternal Inscriber. The reality of the universe as a whole and with its parts, and with its levels and pages, and the reality of beings as a whole and as individuals, in regard to existence and permanence consist of :

اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَ عِلْمًا إِذْ هُوَ الْقَدِيرُ
الْمُقَدِّرُ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ الْمُصَوِّرُ الْكَرِيمُ اللَّطِيفُ الْمُزِينُ
الْمُنْعِمُ الْوَدُودُ الْمُتَعَرِّفُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ الْمُتَحَيِّنُ
الْجَمِيلُ ذُو الْجَمَالِ وَالْكَمَالِ الْمُطْلَقِ النَّقَاشُ الْأَزَلِيُّ
الَّذِي مَا حَقَائِقُ هَذِهِ الْكَائِنَاتِ كُلًّا وَ أَجْزَاءً وَ صَحَائِفَ وَ
طَبَقَاتٍ وَ مَا حَقَائِقُ هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ كُلِّيًّا وَ جُزْئِيًّا وَ
وُجُودًا وَ بَقَاءً

#383

The orderly, measured writings of the pen of His determining and decree, according to knowledge and wisdom; The depictions of the compasses of His knowledge and wisdom, traced with art; The adornments of the shining hand of His art and bestowal of form, His embellishing and illuminating, with grace and munificence; The flowers of the subtleties of His grace and munificence, His making Himself known and loved, bountifully, with mercy; The fruits of the superabundance of the fount of His mercy and bounty, His pity and tenderness, with beauty and perfection;

إِلَّا وَ هِيَ خُطُوطٌ قَلَمَ قَضَائِهِ وَ قَدْرِهِ بِتَنْظِيمٍ وَ تَقْدِيرٍ وَ
عِلْمٍ وَ حِكْمَةٍ وَ إِلَّا نُفُوشٌ بِزُكَّارِ عِلْمِهِ وَ حِكْمَتِهِ
بِصُنْعٍ وَ تَصْوِيرٍ وَ إِلَّا تَزْيِينَاتٌ يَدِ بَيْضَاءِ صُنْعِهِ وَ
تَصْوِيرِهِ وَ تَزْيِينِهِ وَ تَنْوِيرِهِ بِلُطْفٍ وَ كَرَمٍ وَ إِلَّا أَزَاهِيرُ
لَطَائِفِ لُطْفِهِ وَ كَرَمِهِ وَ تَعَرُّفِهِ وَ تَوَدُّدِهِ بِرَحْمَةٍ وَ نِعْمَةٍ وَ
إِلَّا ثَمَرَاتٌ فَيَاضَ عَيْنِ رَحْمَتِهِ وَ نِعْمَتِهِ وَ تَرَحُّمِهِ وَ تَحَنُّنِهِ
بِجَمَالٍ وَ كَمَالٍ

The flashes of an eternal beauty, a perpetual perfection, testified to by the transience of the mirrors and flowing on of the places of reflection together with the continuance of the beauty's manifestation throughout the passage of the seasons, the centuries, and epochs, together with the perpetual bestowal of bounty throughout the passage of creatures, time, and beings.

وَ إِلَّا لَمَعَاتُ جَمَالٍ سُرْمَدِيٍّ وَ كَمَالٍ دَيْمُومِيٍّ بِشَهَادَةِ
تَفَانِيَةِ الْمَرَايَا وَ سَيَالِيَةِ الْمَظَاهِيرِ مَعَ دَوَامِ تَجَلِّيِ الْجَمَالِ
عَلَى مَرِّ الْفُضُولِ وَ الْعُصُورِ وَ الْأَدْوَارِ وَ مَعَ دَوَامِ الْإِنْعَامِ
عَلَى مَرِّ الْأَتَامِ وَ الْآيَامِ وَ الْأَعْوَامِ

Yes, the fleeting nature of the mirrors and the passing of beings together with the constant manifestations and effulgences shows with the utmost clarity that the evident beauty and shining perfection do not belong to the places of manifestation; they prove most clearly and eloquently that they belong to a transcendent Beauty, a transcendent Bestower, to the Necessary Existent, the Enduring One, the Loving One.

نَعَمْ تَفَانِي الْمِرَاةِ زَوَالِ الْمَوْجُودَاتِ مَعَ التَّجَلِّيِ الدَّائِمِ مَعَ
الْفَيْضِ الْمُلَازِمِ مِنْ أَظْهَرِ الظَّوَاهِرِ مِنْ أَبْهَرِ الْبَوَاهِرِ عَلَى
أَنَّ الْجَمَالَ الظَّاهِرَ أَنَّ الْكَمَالَ الزَّاهِرَ لَيْسَا مُلْكَ
الْمَظَاهِيرِ مِنْ أَفْصَحِ تَبْيَانٍ مِنْ أَوْضَحِ بُرْهَانٍ لِلْجَمَالِ
الْمُجَرَّدِ لِإِلْحْسَانِ الْمُجَدَّدِ لِلْوَاجِبِ الْوُجُودِ لِلْبَاقِي
الْوَدُودِ

For a perfect work self-evidently points to a perfect act. A perfect act necessarily points to a perfect name and a perfect performer of the act. And a perfect name doubtlessly points to a perfect attribute. A perfect attribute indubitably points to a perfect quality. And a perfect quality certainly points in a way worthy of such a one, to the perfection of his essence. This is absolutely certain.

نَعَمْ فَلَا تَرُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِالْبَدَاهَةِ عَلَى الْفِعْلِ الْمُكَمَّلِ
ثُمَّ الْفِعْلُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِالضَّرُورَةِ عَلَى الْأِسْمِ الْمُكَمَّلِ وَ
الْفَاعِلِ الْمُكَمَّلِ ثُمَّ الْأِسْمُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِلَا رَيْبٍ عَلَى
الْوَصْفِ الْمُكَمَّلِ ثُمَّ الْوَصْفُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِلَا شَكٍّ عَلَى
الشَّانِ الْمُكَمَّلِ ثُمَّ الشَّانُ الْمُكَمَّلُ يَدُلُّ بِالْيَقِينِ عَلَى
كَمَالِ الذَّاتِ بِمَا يَلِيْقُ بِالذَّاتِ وَهُوَ الْحَقُّ الْيَقِينُ

The Fourth Degree

God is Most Great, may His glory be exalted! For He is All-Just, the Pre-Eternal All-Wise Arbiter and Sovereign, who established the body of the tree of the universe in six days in accordance with the principles of His wisdom and will. He divided it into sections in accordance with the rules of His determining and decree. He set it in order through the laws of His practices. He adorned and embellished it according to the laws of His mercy and favour. He illumined it through the manifestations of His names and attributes. All this is testified to by the order and regularity of His artefacts, the adorning of His beings, and their mutual resemblance and harmony, their mutual assistance and co-operation, their embracing one another, and the conscious, skilful art in all things in accordance with the measure of their capacities, specified by divine determining.

: الْمَرْتَبَةُ الرَّابِعَةُ
جَلَّ جَلَالُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ إِذْ هُوَ الْعَدْلُ الْعَادِلُ الْحَكْمُ
الْحَاكِمُ الْحَكِيمُ الْأَزَلِيُّ الَّذِي أَسَّسَ بُنْيَانَ شَجَرَةِ هَذِهِ
الْكَائِنَاتِ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ بِأُصُولٍ مَشِئَتِهِ وَحِكْمَتِهِ وَ
فَصَّلَهَا بِدَسَاتِيرِ قَضَائِهِ وَقَدَرِهِ وَنَظَّمَهَا بِقَوَانِينِ عَادَتِهِ
وَسُنَّتِهِ وَزَيَّنَهَا بِنَوَامِيسٍ عِنَايَتِهِ وَرَحْمَتِهِ وَنَوَّرَهَا
بِجَلَوَاتِ أَسْمَائِهِ وَصِفَاتِهِ بِشَهَادَاتِ انْتِظَامَاتِ
مَصْنُوعَاتِهِ وَتَزِينَاتِ مَوْجُودَاتِهِ وَتَشَابُهِهَا وَتَنَاسُبِهَا وَ
تَجَاوُبِهَا وَتَعَاوُنِهَا وَتَعَانُقِهَا وَاتِّقَانِ الصَّنْعَةِ الشُّعُورِيَّةِ
فِي كُلِّ شَيْءٍ عَلَى مِقْدَارِ قَامَةِ قَابِلِيَّتِهِ الْمُقَدَّرَةِ بِتَقْدِيرِ
الْقَدَرِ

The universal wisdom in the order of the universe, the perfect favour in its adornment, the all-encompassing mercy in the grace bestowed in it, the sustenance and provisions nurturing its beings, through its manifesting the essential attributes of its Creator, the wondrous life and art it displays, the intended beauties of its embellishment, despite its transience, the constant manifestation of reflected beauty within it, the true love in its heart for the One it worships, the attraction evident in its ecstasy, the agreement of all perfected ones in it concerning its Creator's unity, the benefits followed in all its parts, its results achieved through wise planning, the generous nurturing of its living beings, the perfect order in the changes undergone by its chief elements, the vast aims followed in the order of its totality, its instantaneous creation with utterly perfect art, without need for either time or matter, the wise individualities given to its beings, hesitant amid limitless possibilities, the numerous, various needs of its beings being met at the most appropriate times in unexpected ways, together with their smallest wishes, which they themselves cannot answer, the absolute strength manifested in its weakness, the absolute power manifested in its impotence, the life apparent in its lifelessness, the encompassing consciousness apparent in its ignorance, the perfect order within its changes, necessitating the existence of another who is unchanging, its glorifications like concentric circles centred on one point, the acceptance of its three sorts of supplications, offered through the tongue of latent ability, the tongue of innate need, and the tongue of exigency, the invocations, and witnessings, and effulgences in its worship, the order in its determining, the peace found in the remembrance of its Creator, the worship in it being a means of bringing together its beginning and its end, and the cause of its perfections becoming apparent and the purposes of its Maker being realized,

فَالْحِكْمَةُ الْعَامَّةُ فِي تَنْظِيمَاتِهَا وَ الْعِنَايَةُ الشَّامَّةُ فِي
تَزْيِينَاتِهَا وَ الرَّحْمَةُ الْوَاسِعَةُ فِي تَلْطِيفَاتِهَا وَ الْأَرْزَاقُ وَ
الْإِعَاشَةُ الشَّامِلَةُ فِي تَرْبِيَّتِهَا وَ الْحَيَاةُ الْعَجِيبَةُ الصَّنْعَةُ
بِمَظْهَرِيَّتِهَا لِلشُّعُورِ الذَّاتِيَّةِ لِفَاطِرِهَا وَ الْمَحَاسِنُ
الْقَصْدِيَّةُ فِي تَحْسِينَاتِهَا وَ دَوَامُ تَجَلِّي الْجَمَالِ الْمُنْعَكِسِ
مَعَ زَوَالِهَا وَ الْعِشْقُ الصَّادِقُ فِي قَلْبِهَا لِمَعْبُودِهَا وَ
الْإِنْجَذَابُ الظَّاهِرُ فِي جَذْبَتِهَا وَ اتِّفَاقُ كُلِّ كُمْلِهَا عَلَى
وَحْدَةِ فَاطِرِهَا وَ التَّصَرُّفُ لِمَصَالِحٍ فِي أَجْزَائِهَا وَ التَّدْبِيرُ
الْحَكِيمُ لِنَبَاتَاتِهَا وَ التَّرْبِيَّةُ الْكَرِيمَةُ لِحَيَوَانَاتِهَا وَ
الْإِنْتِظَامُ الْمُكْمَلُ فِي تَغْيِيرَاتِ أَرْكَانِهَا وَ الْغَايَاتُ
الْجَسِيمَةُ فِي إِنْتِظَامِ كُلِّيَّتِهَا وَ الْخُدُوثُ دَفْعَةً مَعَ غَايَةِ
كَمَالٍ حُسْنٍ صَنَعَتِهَا بِلَا إِحْتِيَاجٍ إِلَى مُدَّةٍ وَ مَادَّةٍ وَ
التَّشْخُّصَاتُ الْحَكِيمَةُ مَعَ عَدَمِ تَحْدِيدِ تَرَدُّدِ امْكَانَاتِهَا وَ
قَضَاءُ حَاجَاتِهَا عَلَى غَايَةِ كَثَرَتِهَا وَ تَنَوُّعِهَا فِي أَوْقَاتِهَا
اللَّائِقَةِ الْمُنَاسِبَةِ مِنْ حَيْثُ لَا يُحْتَسَبُ وَ مِنْ حَيْثُ
لَا يُشْعَرُ مَعَ قَصْرِ أَيْدِيهَا مِنْ أَصْغَرِ مَطَالِبِهَا وَ الْقُوَّةُ
الْمُطْلَقَةُ فِي مَعْدَنِ ضَعْفِهَا وَ الْقُدْرَةُ الْمُطْلَقَةُ فِي مَنَبْعِ
عَجْزِهَا وَ الْحَيَاةُ الظَّاهِرَةُ فِي جُمُودِهَا وَ الشُّعُورُ الْمُحِيطُ
فِي جَهْلِهَا وَ الْإِنْتِظَامُ الْمُكْمَلُ فِي تَغْيِيرَاتِهَا الْمُسْتَلْزِمُ
لِوُجُودِ الْمُغَيَّرِ الْغَيْرِ الْمُتَغَيَّرِ وَ الْإِتِّفَاقُ فِي تَسْبِيحَاتِهَا
كَالدَّوَائِرِ الْمُتَدَاخِلَةِ الْمُتَّحِدَةِ الْمَرْكَزِ وَ الْمَقْبُولِيَّةِ فِي
دَعَوَاتِهَا الثَّلَاثِ بِلِسَانِ إِسْتِعْدَادِهَا وَ بِلِسَانِ إِحْتِيَاجِهَا
الْفِطْرِيَّةِ وَ بِلِسَانِ اضْطِرَّارِهَا وَ الْمُنَاجَاةِ وَ الشُّهُودَاتِ وَ
الْفَيُوضَاتِ فِي عِبَادَاتِهَا وَ الْإِنْتِظَامُ فِي قَدَرِهَا وَ
الْإِظْمِنَانُ بِذِكْرِ فَاطِرِهَا وَ كَوْنُ الْعِبَادَةِ فِيهَا خَيْطُ
الْوُصْلَةِ بَيْنَ مُنْتَهَيَا وَ مَبْدِئِهَا وَ سَبَبُ ظُهُورِ كَمَالِهَا وَ
لِتَحَقُّقِ مَقَاصِدِ صَانِعِهَا

together with these, all the rest of the universe's attributes, states, and circumstances testify that all its beings are under the direction of a Single Wise Planner, and sustained by a Single Munificent Provider; that they are all the servants of a Single Master; under the disposal of a Single Disposer, and that their source is the power of a Single One the many seals of whose unity are apparent on all the missives of all the pages of His beings.

Yes, all flowers and fruits, and plants and trees, and animals and stones, and even particles and clods, in all valleys and on all mountains, and deserts and wildernesses, are seals on the inscriptions and the works. To those who look with care, they show that whoever fashioned the work, wrote the inscription that comprises the place it is found. He is also the Inscraper of the face of the earth and beneath the seas. He also inscribed the sun and the moon on the face of the heavens, which contains many such missives. May the glory of their Inscraper be exalted, God is Most Great! The world and all in it recite together "There is no god but He!"

The Fifth Degree

This is explained and illustrated in the Addendum to the First Stopping-Place of the Thirty Second Word and in the Second Station of the Twentieth Word.

God is Most Great! For He is the All-Powerful Creator, the Giver of Form, All Seeing, proofs of whose divinity and tremendousness are the heavenly bodies and brilliant glittering stars; they are rays testifying to His dominicality and splendour. They testify to and proclaim His glittering sovereignty and dominicality; they proclaim the vast extent of His rule and His wisdom, and the majestic vastness of His power.

Listen to the verse: *Do they not look at the sky above them? How We have made it and adorned it, and there are no flaws in it?(50:6)*

وَهَكَذَا بِسَائِرِ شُؤْنَاتِهَا وَ أَحْوَالِهَا وَ كَيْفِيَّاتِهَا شَاهِدَاتٌ
بِأَنَّهَا كُلُّهَا بِتَدْيِيرِ مُدَبِّرٍ حَكِيمٍ وَاحِدٍ وَ فِي تَرْبِيَةِ مُرَبٍّ
كَرِيمٍ أَحَدٍ صَمَدٍ وَ كُلُّهَا خُدَامُ سَيِّدٍ وَاحِدٍ وَ تَحْتَ
تَصَرُّفِ مُتَصَرِّفٍ وَاحِدٍ وَ مَصْدَرُهُمْ قُدْرَةُ الْوَاحِدِ الَّذِي
تَظَاهَرَتْ وَ تَكَاثَرَتْ خَوَاتِمُ وَحْدَتِهِ عَلَى كُلِّ مَكْتُوبٍ
مِنْ مَكْتُوبَاتِهِ فِي كُلِّ صَفْحَةٍ مِنْ صَفَحَاتِ مَوْجُودَاتِهِ

نَعَمْ فَكُلُّ زَهْرَةٍ وَ ثَمَرٍ وَ كُلُّ نَبَاتٍ وَ شَجَرٍ بَلْ كُلِّ حَيَوَانٍ
وَ حَجَرٍ بَلْ كُلِّ ذَرٍّ وَ مَدَرٍ فِي كُلِّ وَادٍ وَ جَبَلٍ وَ كُلِّ بَادٍ وَ
قَفَرٍ خَاتَمٌ بَيْنَ النَّفْسِ وَ الْأَثَرِ يُظْهِرُ لِدَقَّةِ النَّظَرِ بَانَ ذَا
ذَاكَ الْأَثَرِ هُوَ كَاتِبُ ذَاكَ الْمَكَانِ بِالْعِبَرِ فَهُوَ كَاتِبُ ظَهْرِ
الْبَرِّ وَ بَطْنِ الْبَحْرِ فَهُوَ نَقَّاشُ الشَّمْسِ وَ الْقَمَرِ فِي
صَحِيفَةِ السَّمَوَاتِ ذَاتِ الْعِبَرِ جَلَّ جَلَالُهُ نَقَّاشُهَا اللَّهُ
أَكْبَرُ كِه لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ بَرَابَرٌ مِيدَنْدُ عَالَمٍ

(*) : الْمُرْتَبَةُ الْخَامِسَةُ

(*) : Otuzikinci Söz'ün Birinci Mevkıfı'nın zeylinde ve Yirminci Mektub'un İkinci Makamı'nda izah edilmiştir.

اللَّهُ أَكْبَرُ إِذْ هُوَ الْخَلَّاقُ الْقَدِيرُ الْمُصَوِّرُ الْبَصِيرُ الَّذِي
هَذِهِ الْأَجْرَامُ الْعُلُويَّةُ وَ الْكَوَاكِبُ الدَّرِّيَّةُ نِيرَاتُ بَرَاهِينِ
الْوَهْيِيَّةِ وَ عَظَمَتِهِ وَ شُعَاعَاتُ شَوَاهِدِ رُبُوبِيَّتِهِ وَ عِزَّتِهِ
تَشْهَدُ وَ تُنَادِي عَلَى شَعْشَعَةِ سُلْطَنَةِ رُبُوبِيَّتِهِ وَ تُنَادِي
عَلَى وَسْعةِ حُكْمِهِ وَ حِكْمَتِهِ وَ عَلَى حِشْمَةِ عَظَمَةِ قُدْرَتِهِ
فَاسْتَمِعْ إِلَى آيَةِ (أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ
بَنَيْنَاهَا وَ زَيَّنَّاهَا) الْخ

Then look at the face of the heavens, you see how it is silent in its tranquillity, in motion with wisdom, radiant with majesty, how it smiles with its adornment, within the order of its creation, the symmetry of its art.

The shining of its lamp, the sun, for the changing of the seasons, the stages of its candle, the moon, to illuminate the tracks, the glittering of its stars to adorn the worlds, proclaim to those who think an infinite, unending sovereignty that regulates this world.

#386

Thus, the All-Powerful Creator is Knowing of all things, His will is all-encompassing; what He wills is, and what He does not will is not. He is Powerful over all things through His essential, all-embracing, absolute power. Neither is it possible or imaginable for the sun today to exist without light or heat, nor is it possible or imaginable for a god and creator of the heavens to exist without all embracing knowledge and absolute power. Of necessity He is Knowing of all things with all-encompassing knowledge essential to His being. Of necessity such knowledge is connected with all things; by virtue of the mystery of presence, witnessing, penetration, and luminous all-comprehension, nothing can be separate from or outside of such knowledge.

The balance and order to be observed in beings, and the ordered proportionateness, and universal wisdom, and perfect bestowal, and measured regularity, and determined fruitfulness, and the appointed hour of death, and regular sustenance, the utter excellence and precision as established by science, and the solicitous adornment, and the utterly perfect differentiation, balance, order, and skill, and the absolute ease, all testify to the all-encompassing knowledge of the One AllKnowing of the Unseen and all things.

ثُمَّ انْظُرْ إِلَى وَجْهِ السَّمَاءِ كَيْفَ تَرَى سُكُوتًا فِي سُكُونَةٍ
حَرَكَةً فِي حِكْمَةٍ تَلْتَلَاءُ فِي حِشْمَةٍ تَبَسُّمًا فِي زِينَةٍ مَعَ
إِنْتِظَامِ الْخَلْقَةِ مَعَ إِتْزَانِ الصَّنْعَةِ

تَشْعُشُعُ سِرَاجِهَا لِتَبْدِيلِ الْمَوَاسِمِ تَهْلُهُلُ مِصْبَاحِهَا
لِتَنْوِيرِ الْمَعَالِمِ تَلْتَلَاءُ مُجُومِهَا لِتَزِينِ الْعَوَالِمِ تُعْلِنُ لِأَهْلِ
الْهُمَى سُلْطَنَةً بِلَا انْتِهَاءٍ لِتَدْبِيرِ هَذَا الْعَالَمِ

فَذَلِكَ الْخَلَّاقُ الْقَدِيرُ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ وَ مُرِيدٌ بِإِرَادَةٍ
شَامِلَةٍ مَا شَاءَ كَانَ وَ مَا لَمْ يَشَاءَ لَمْ يَكُنْ وَ هُوَ قَدِيرٌ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ بِقُدْرَةٍ مُطْلَقَةٍ مُحِيطَةٍ ذَاتِيَّةٍ وَ كَمَا لَا يُمَكِّنُ وَ
لَا يُتَصَوَّرُ وُجُودَ هَذِهِ الشَّمْسِ فِي هَذَا الْيَوْمِ بِلَا ضِيَاءٍ وَ
لَا حَرَارَةٍ كَذَلِكَ لَا يُمَكِّنُ وَ لَا يُتَصَوَّرُ وُجُودُ إِلَهٍ
خَالِقٍ لِلْسَّمَوَاتِ بِلَا عِلْمٍ مُحِيطٍ وَ بِلَا قُدْرَةٍ مُطْلَقَةٍ فَهُوَ
بِالضَّرُورَةِ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ بِعِلْمٍ مُحِيطٍ لَا زِمَ ذَاتِي
لِلذَّاتِ يَلْزِمُ تَعَلُّقُ ذَلِكَ الْعِلْمِ بِكُلِّ الْأَشْيَاءِ لَا يُمَكِّنُ
أَنْ يَنْفَكَّ عَنْهُ شَيْءٌ بِسِرِّ الْخُصُورِ وَ الشُّهُودِ وَ التُّفُودِ وَ
الْإِحَاطَةِ النُّورَانِيَّةِ

فَمَا يُشَاهَدُ فِي جَمِيعِ الْمَوْجُودَاتِ مِنَ الْإِنْتِظَامَاتِ
الْمُوزُونَةِ وَ الْإِتْزَانَاتِ الْمَنْظُومَةِ وَ الْحُكْمِ الْعَامَّةِ وَ
الْعِنَايَاتِ الثَّامَّةِ وَ الْأَقْدَارِ الْمُنْتَظِمَةِ وَ الْأَقْصِيَّةِ الْمُثْمِرَةِ
وَ الْأَجَالِ الْمُعَيَّنَةِ وَ الْأَرْزَاقِ الْمُقَنَّنَةِ وَ الْإِتْقَانَاتِ
الْمُقَنَّنَةِ وَ الْإِهْتِمَامَاتِ الْمُزَيَّنَةِ وَ غَايَةِ كَمَالِ الْإِمْتِيَازِ وَ
الْإِتْزَانِ وَ الْإِنْتِظَامِ وَ الْإِتْقَانِ وَ السُّهُولَةِ الْمُطْلَقَةِ
شَاهِدَاتٌ عَلَى إِحَاطَةِ عِلْمٍ عَلَامِ الْغُيُوبِ بِكُلِّ شَيْءٍ

As is indicated by the verse, Should He not know – He that created? And He is the One that understands the finest mysteries [and] is well-acquainted [with them] (67:14) the existence of a thing necessitates knowledge, and the light of existence of things necessitates the light of knowledge.

In comparison with the evidence of man's creation to His Creator's knowledge, man's fine art, which points to his intelligence is like the infinitesimal light of a firefly on a dark night in comparison with the splendid brilliance of the noon-day sun on the face of the earth.

And if He is knowing of all things, so He wills all things. For something cannot be realized without being willed. And just as power is effectual and knowledge distinguishes, so will specifies;

then the existence of things is realized. There are evidences to the existence of the divine will and choice to the number of states, stages, and attributes of things.

وَأَنَّ آيَةً (أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ) تَدُلُّ
عَلَى أَنَّ الْوُجُودَ فِي الشَّيْءِ يَسْتَلْزِمُ الْعِلْمَ بِهِ وَنُورَ الْوُجُودِ
فِي الْأَشْيَاءِ يَسْتَلْزِمُ نُورَ الْعِلْمِ فِيهَا فَنِسْبَةُ دَلَالَةِ حُسْنِ
صَنْعَةِ الْإِنْسَانِ عَلَى شُعُورِهِ

إِلَى نِسْبَةِ دَلَالَةِ خَلْقَةِ الْإِنْسَانِ عَلَى عِلْمِ خَالِقِهِ كَنِسْبَةِ
لَمِيعَةِ نُجُيْمَةِ الدُّبِّيَّةِ فِي اللَّيْلَةِ الدَّهْمَاءِ إِلَى شَعْشَعَةِ
الشَّمْسِ فِي نِصْفِ النَّهَارِ عَلَى وَجْهِ الْغُبَرَاءِ

وَكَمَا أَنَّهُ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ فَهُوَ مُرِيدٌ لِكُلِّ شَيْءٍ
لَا يُمَكِّنُ أَنْ يَتَحَقَّقَ شَيْءٌ بِدُونِ مَشِيئَتِهِ وَكَمَا أَنَّ
الْقُدْرَةَ تُوعِثُّ وَأَنَّ الْعِلْمَ تُمَيِّزُ كَذَلِكَ أَنَّ الْإِرَادَةَ
تُخَصِّصُ.

ثُمَّ يَتَحَقَّقُ وُجُودُ الْأَشْيَاءِ فَالشَّوَاهِدُ عَلَى وُجُودِ إِرَادَتِهِ
تَعَالَى وَاخْتِيَارِهِ سُبْحَانَهُ بَعْدَ كَيْفِيَّاتِ الْأَشْيَاءِ وَ
أَحْوَالِهَا وَشُوءِنَاتِهَا

Yes, all beings being given order and particular attributes from among limitless possibilities, amid fruitless ways from among confused floods of incongruous elements, with such fine and sensitive order, and their being given balance with such fine and sensitive balance, as is to be observed; and the creation of the various well ordered living beings from simple life less matter – like man and his physical systems from sperm, and birds and their limbs from eggs, and trees and their various members from seeds – show that all things are specified and determined through His will, choice, and volition. Just as things of the same sort corresponding to one another and members of the same species resembling each other in regard to basic members shows that of necessity their Maker is One, Single; so too each member having a wise individuality marked by orderly distinguishing features indicates that that One, Single Maker is an Agent with Will and Choice who acts as He wishes and commands as He wills.

نَعَمْ فَتَنْظِيمُ الْمَوْجُودَاتِ وَتَخْصِيصُهَا بِصِفَاتِهَا مِنْ بَيْنِ
الْإِمْكَانَاتِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ وَمِنْ بَيْنِ الطُّرُقِ الْعَقِيمَةِ وَ
مِنْ بَيْنِ الْأَحْتِمَالَاتِ الْمَشْوَشَةِ وَتَحْتَ أَيْدِي السُّيُولِ
الْمُتَشَاكِسَةِ بِهَذَا النِّظَامِ الْأَدَقِّ الْأَرَقِّ وَتَوَزِينُهَا بِهَذَا
الْمِيزَانِ الْحَسَّاسِ الْجَسَّاسِ الْمَشْهُودَيْنِ وَأَنَّ خَلْقَ
الْمَوْجُودَاتِ الْمُخْتَلِفَاتِ الْمُنتَظِمَاتِ الْحَيَوِيَّةِ مِنَ
الْبَسَائِطِ الْجَامِدَةِ كَالْإِنْسَانِ بِجَهَارَاتِهِ مِنَ التُّطْفَةِ وَ
الطَّيْرِ بِجَوَارِحِهِ مِنَ الْبَيْضَةِ وَالشَّجَرِ بِأَعْضَائِهِ الْمُتَوَعَّعَةِ
مِنَ الثُّوَاتِ تَدُلُّ عَلَى أَنَّ تَخْصِصَ كُلِّ شَيْءٍ وَتَعْيِينَهُ
بِإِرَادَتِهِ وَإِخْتِيَارِهِ وَمَشِيَّتِهِ سُبْحَانَهُ فَكَمَا أَنَّ تَوَافُقَ
الْأَشْيَاءِ مِنْ جِنْسٍ وَالْأَفْرَادِ مِنْ نَوْعٍ فِي آسَاسَاتِ
الْأَعْضَاءِ يَدُلُّ بِالضَّرُورَةِ عَلَى أَنَّ صَانِعَهَا وَاحِدٌ أَحَدٌ
كَذَلِكَ أَنَّ تَمَازِيضَهَا فِي التَّشْخِصَاتِ الْحَكِيمَةِ الْمُشْتَمِلَةِ
عَلَى عِلَامَاتٍ فَارِقَةٍ مُنْتَظِمَةٍ تَدُلُّ عَلَى أَنَّ ذَلِكَ الصَّانِعَ
الْوَّاحِدَ الْأَحَدَ هُوَ فَاعِلٌ مُخْتَارٌ مُرِيدٌ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَ
يُحْكُمُ مَا يُرِيدُ جَلَّ جَلَالُهُ

Just as that All-Knowing and Willing Creator has knowledge of all things and is willing of all things, and has all-embracing knowledge and all-encompassing will and total choice; so too He has necessary, essential perfect power, proceeding from His Essence and necessary to it. The intervention of its opposite is impossible, as all are agreed. So there are no degrees in His power. Particles and stars are equal in relation to it, as are many and few, small and great, particulars and universals, parts and the whole, man and the universe, and the seed and the tree.

وَ كَمَا أَنَّ ذَلِكَ الْخَلَّاقَ الْعَلِيمَ الْمُرِيدَ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ
وَمُرِيدٌ لِكُلِّ شَيْءٍ لَهُ عِلْمٌ مُحِيطٌ وَإِرَادَةٌ شَامِلَةٌ وَإِخْتِيَارٌ
تَامٌ كَذَلِكَ لَهُ قُدْرَةٌ كَامِلَةٌ ضَرُورِيَّةٌ ذَاتِيَّةٌ نَاشِئَةٌ مِنْ
الذَّاتِ وَلَا زِمَةٌ لِلذَّاتِ فَمَحَالٌ تَدَاخُلُ ضِدِّهَا وَإِلَّا لَزِمَ
جُمُعُ ضِدَّيْنِ الْمُحَالِ بِالْإِتِّفَاقِ فَلَا مَرَاتِبَ فِي تِلْكَ
الْقُدْرَةِ فَتَتَسَاوَى بِالنِّسْبَةِ إِلَيْهَا الذَّرَّاتُ وَالتُّجُومُ وَ
الْقَلِيلُ وَالكَثِيرُ وَالصَّغِيرُ وَالكَبِيرُ وَالجُزْئِيُّ وَالكُلِّيُّ وَ
الْجُزْءُ وَالكُلُّ وَالْإِنْسَانُ وَالعَالَمُ وَالثُّوَاتُ وَالشَّجَرُ

Through the mystery of luminosity, transparency, reciprocity, balance, order, and conformity; According to the testimony of absolute order, absolute balance, and absolute differentiation, together with absolute speed, ease, and multiplicity; Through the mystery of the assistance of unity, the facility of unity, and the manifestation of oneness; Through the wisdom of necessity, total detachment and disengagedness, and complete otherness of essence; Through the mystery of unrestrictedness, not being bound by space, and indivisibility;

بِسِرِّ التَّوَرَانِيَّةِ وَالشَّفَافِيَّةِ وَالْمُقَابَلَةِ وَالْمُوازَنَةِ وَالْإِنْتِظَامِ وَالْإِمْتِثَالَ بِشَهَادَةِ الْإِنْتِظَامِ الْمُطْلَقِ وَالْإِيزَانِ الْمُطْلَقِ وَالْإِمْتِيَازِ الْمُطْلَقِ فِي السَّرْعَةِ وَالسُّهُولَةِ وَالْكَثْرَةِ الْمُطْلَقَاتِ بِسِرِّ إِمْدَادِ الْوَاحِدِيَّةِ وَيُسْرِ الْوَاحِدَةِ وَتَجَلِّي الْأَحَدِيَّةِ وَبِحِكْمَةِ الْوُجُوبِ وَالتَّجَرُّدِ وَمُبَايَنَةِ الْمَاهِيَّةِ وَبِسِرِّ عَدَمِ التَّقْيِيدِ وَعَدَمِ التَّحْيِيزِ وَعَدَمِ التَّجَزِّي

Through the wisdom of the transformation of obstructions and difficulties into means of facilitation – if there were need, though there is none – like veins in human beings and metal wires for conducting electricity and subtle forces; Through the wisdom of particles being of no less eloquence than the stars, nor particulars of less eloquence than universals, nor parts less than wholes, nor the few less than the many, nor the small less than the great, nor man less than the world, nor seeds being of less eloquence than the tree;

وَبِحِكْمَةِ انْقِلَابِ الْعَوَائِقِ وَالْمَوَانِعِ إِلَى الْوَسَائِلِ فِي التَّسْهِيلِ إِنْ أُحْتِيَجَ إِلَيْهِ وَالْحَالُ أَنَّهُ لَا إِحْتِيَاجَ كَأَعْصَابِ الْإِنْسَانِ وَالْحُطُوطِ الْحَدِيدِيَّةِ لِتَقْلِ السَّيَّالَاتِ اللَّطِيفَةِ بِحِكْمَةِ أَنَّ الدَّرَّةَ وَالْجُزْءَ وَالْجُزْئِيَّ وَالْقَلِيلَ وَالصَّغِيرَ وَالْإِنْسَانَ وَالثَّوَاتِ لَيْسَتْ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنَ النَّجْمِ وَالنَّوْعِ وَالْكَلِّ وَالْكَثْرِ وَالْكَثِيرِ وَالْكَبِيرِ وَالْعَالَمِ وَالشَّجَرِ

#388

According to all these, particles are equal to the stars before that power, few are equal to many, small are equal to great, the parts are equal to the whole, particulars are equal to universals, man is equal to the world, and the seed equal to the tree; it cannot be deemed unlikely that whoever creates the former creates the latter. For the beings that are encompassed are miniature samples of the universal, encompassing beings, and like tiny missives, or points distilled from them. That is to say, the thing that is encompassed has to be in the grasp of power of the Creator of the encompassing being so that the miniature sample of the encompassing being may be contained within the encompassed thing through the principles of His knowledge, and the summary of the encompassing being may be pressed out of it in accordance with the balance of His wisdom.

فَمَنْ خَلَقَ هُوَ لَا يَسْتَبْعَدُ مِنْهُ خَلْقُ هَذِهِ إِذِ الْمَحَاطَاتُ كُلَّهَا مِثْلَةُ الْمَكْتُوبَةِ الْمُصَغَّرَةِ أَوْ كَالنُّقْطِ الْمَحْلُوبَةِ الْمُعَصَّرَةِ فَلَا بُدَّ بِالضَّرُورَةِ أَنْ يَكُونَ الْمُحِيطُ فِي قَبْضَةِ تَصَرُّفِ خَالِقِ الْمَحَاطِ لِيُذَرِّجَ مِثَالَ الْمُحِيطِ فِي الْمَحَاطَاتِ بِدَسَاتِيرِ عِلْمِهِ وَأَنْ يَعْصُرَهَا مِنْهُ بِمَوَازِينِ حِكْمَتِهِ فَالْقُدْرَةُ الَّتِي أَبْرَزْتَ هَاتِيكَ الْجُزْئِيَّاتِ لَا يَتَعَسَّرُ عَلَيْهَا إِبْرَازُ تَاكَ الْكُلِّيَّاتِ

A Qur'an of Wisdom written on an atom in particles of ether is of no less eloquence than a Qur'an of Grandeur written on the pages of the heavens with the ink of the sun and stars. Similarly, the creation of a bee or an ant is of no less eloquence than the creation of a date-palm or an elephant, and the art in a rose is of no less eloquence than a shining star. And so on, further examples may be made in the same way.

Furthermore, the complete ease in the creation of things has led the people of misguidance to confuse the formation of things with self-formation, which necessitates superstitious impossibilities that not only the reason rejects, but from which even fancy flees in disgust, while for the people of truth and reality it proves certainly and necessarily that before the power of the Creator of the universe, stars and particles are equal. May His glory be exalted and name be magnified; there is no god but He!

The Sixth Degree

If this sixth degree had been written similarly to the other degrees, it would have been extremely lengthy, for the Clear Book and the Clear Record cannot be explained in concise terms. However, there is a brief discussion of it in the Thirtieth Word, so we have cut short the discussion here, and left detailed explanation of it to the study session [ders].

فَكَمَا أَنَّ نُسخَةَ قُرْآنِ الْحِكْمَةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلَى الْجَوْهَرِ
الْفَرْدِ بِذَرَّاتٍ الْأَثِيرِ لَيْسَتْ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنْ نُسخَةِ قُرْآنِ
الْعَظَمَةِ الْمَكْتُوبَةِ عَلَى صَحَائِفِ السَّمَوَاتِ بِمَدَادِ
النُّجُومِ وَالشُّمُوسِ كَذَلِكَ لَيْسَتْ خِلْقَةُ نُحْلَةٍ وَنَمْلَةٍ
بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنْ خِلْقَةِ النَّحْلَةِ وَالْفِيلِ وَلَا صَنَعَةُ وَرْدِ
الزُّهْرَةِ بِأَقْلَ جَزَالَةٍ مِنْ صَنَعَةِ دُرِّي نَجْمِ الزُّهْرَةِ وَهَكَذَا
فَقِسْ

فَكَمَا أَنَّ غَايَةَ كَمَالِ السُّهُولَةِ فِي إِيجَادِ الْأَشْيَاءِ أَوْقَعَتْ
أَهْلَ الضَّلَالَةِ فِي إلتِبَاسِ التَّشْكِيلِ بِالتَّشْكُلِ الْمُسْتَلْزِمِ
لِلْمُحَالَاتِ الْخُرَافِيَّةِ الَّتِي تَمُجِّهَا الْعُقُولُ بَلْ تَتَنَفَّرُ عَنْهَا
الْأَوْهَامُ كَذَلِكَ أَثْبَتَتْ بِالْقَطْعِ وَالضَّرُورَةِ لِأَهْلِ الْحَقِّ وَ
الْحَقِيقَةِ تَسَاوَى السِّيَّارَاتِ مَعَ الذَّرَّاتِ بِالنِّسْبَةِ إِلَى قُدْرَةِ
خَالِقِ الْكَائِنَاتِ جَلَّ جَلَالُهُ وَعَظُمَ شَأْنُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ..

: الْمَرْتَبَةُ السَّادِسَةُ

(Haşiye): Bu Mertebe-i Sadise, sair mertebeler gibi yazılısaydı pek çok uzun olacaktı. Çünkü İmam-ı Mübin, Kitab-ı Mübin kısa ifade ile beyan edilemez. Otuzuncu Söz'de bir nebze zikredildiğinden burada kitabeten kısa kesip, derste izahat verdik.

May His glory be exalted and sublimity extolled, God is Most Great! In regard to power and knowledge He is greater than all things. For He is All-Just, All-Wise, All-Powerful, All-Knowing, One, Single, the Pre-Eternal Sovereign. All the worlds are within the grasp of His order and balance, and ordering and balancing; of His justice, and wisdom, and knowledge, and power, and under their sway. They manifest His unity and oneness, as may be surmised certainly, indeed, may be observed. For there is nothing in existence which is outside the bounds of the order and balance and ordering and balancing. They are the two domains of the Clear Record and the Clear Book. These are two titles, the former of the knowledge and command of the All-Knowing and Wise One, the latter of the power and will of that Mighty and All-Compassionate One. For the order and balance in this Book and Record are two shining proofs for people of reason who have two eyes in their head, that nothing at all in existence and time is outside the grasp of power of a Most Merciful One, the ordering of One Most Kind, the adorning of One Most Clement, the balancing of a Requiter.

جَلَّ جَلَالُهُ وَ عَظَمَ شَأْنُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةٌ وَ
عِلْمًا إِذْ هُوَ الْعَادِلُ الْحَكِيمُ الْقَادِرُ الْعَلِيمُ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ
السُّلْطَانُ الْأَزَلِيُّ الَّذِي هَذِهِ الْعَوَالِمُ كُلُّهَا فِي تَصَرُّفِ
قَبْضَتِي نِظَامِهِ وَ مِيزَانِهِ وَ تَنْظِيمِهِ وَ تَوْزِينِهِ وَ عَدْلِهِ وَ
حِكْمَتِهِ وَ عِلْمِهِ وَ قُدْرَتِهِ وَ مَظْهَرِ سِرِّ وَاحِدِيَّتِهِ وَ
أَحَدِيَّتِهِ بِالْحَدِيثِ الشُّهُودِيِّ بَلْ بِالْمُشَاهَدَةِ إِذْ لَا خَارِجَ
فِي الْكَوْنِ مِنْ دَائِرَةِ النَّظَامِ وَ الْمِيزَانِ وَ التَّنْظِيمِ وَ
التَّوْزِينِ وَ هُمَا بَابَانِ مِنَ الْإِمَامِ الْمُبِينِ وَ الْكِتَابِ الْمُبِينِ
وَ هُمَا عَنْوَانَانِ لِعِلْمِ الْعَلِيمِ الْحَكِيمِ وَ أَمْرِهِ وَ قُدْرَةِ
الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ وَ إِرَادَتِهِ فَذَلِكَ النَّظَامُ مَعَ ذَلِكَ الْمِيزَانِ
فِي ذَلِكَ الْكِتَابِ مَعَ ذَلِكَ الْإِمَامِ بُرْهَانَانِ نَيْرَانِ لِمَنْ لَهُ
فِي رَأْسِهِ إِذْعَانُ وَ فِي وَجْهِهِ الْعَيْنَانِ أَنْ لَا شَيْءَ مِنْ
الْأَشْيَاءِ فِي الْكَوْنِ وَ الزَّمَانِ يُخْرُجُ مِنْ قَبْضَةٍ تَصَرُّفِ
رَحْمَنِ وَ تَنْظِيمِ حَنَّانٍ وَ تَزْيِينِ مَنَّانٍ وَ تَوْزِينِ دَيَّانٍ

#389

In Short : The manifestations of the names of First and Last in creation look to the beginnings and ends of beings, and their origin and progeny, and the past and the future, and to the divine command and knowledge; they point to the Clear Record. While the manifestation of the names of Outward and Inward in the creation of things indicate the Clear Book.

الْحَاصِلُ : إِنَّ تَجَلَّى الْأِسْمِ الْأَوَّلِ وَ الْآخِرِ فِي الْخَلْقِيَّةِ
التَّأْخِرِينَ إِلَى الْمَبْدَأِ وَ الْمُنْتَهَى وَ الْأَصْلِ وَ النَّسْلِ وَ
الْمَاضِي وَ الْمُسْتَقْبَلِ وَ الْأَمْرِ وَ الْعِلْمِ الْمُسْتِيرَانِ إِلَى
الْإِمَامِ الْمُبِينِ وَ تَجَلَّى الْأِسْمِ الظَّاهِرِ وَ الْبَاطِنِ عَلَى
الْأَشْيَاءِ فِي ضَمْنِ الْخَلْقِيَّةِ يُشِيرَانِ إِلَى الْكِتَابِ الْمُبِينِ

For the universe is like a vast tree, and all the worlds within it also are like trees. You may therefore draw a comparison between the creation of a single tree and that of the universe together with all its worlds and realms. The tree has an origin and source, which is the seed from which it sprang, and it has a progeny which continues its functions after its death, which is the seed in its fruit.

فَالْكَائِنَاتُ كَشَجَرَةٍ عَظِيمَةٍ وَ كُلُّ عَالَمٍ مِنْهَا أَيْضًا
كَالشَّجَرَةِ فَنُمِثِلُ شَجَرَةً جُزْئِيَّةً لِحُلُقَةِ الْكَائِنَاتِ وَ
أَنْوَاعِهَا وَ عَوَالِمِهَا وَ هَذِهِ الشَّجَرَةُ الْجُزْئِيَّةُ لَهَا أَصْلٌ وَ
مَبْدَأٌ وَ هُوَ الثُّوَاءُ الَّتِي تَنْبُتُ عَلَيْهَا وَ كَذَا لَهَا نَسْلٌ يُدِيمُ
وَ ظِلْفَتَهَا بَعْدَ مَوْتِهَا وَ هُوَ الثُّوَاءُ فِي ثَمَرَاتِهَا

Thus its beginning and end are the manifestations of the names of First and Last. Through order and wisdom, its beginning and original seed are an index and timetable comprising all the laws of the tree's formation.

The seeds in its fruits, which are its end, are the place of manifestation of the name of Last. The seeds in its fruit created with perfect wisdom are like small coffers in which have been placed an index and timetable for the formation of a similar tree. Inscribed in them with the pen of divine determining are the laws of the formation of future trees.

The tree's outer aspect is the manifestation of the name of Outward. For its outer appearance displays perfect order and balancing and wisdom, like an ornate and decorated garment with which the tree has been clothed with perfect wisdom and grace in accordance with the measure of its stature.

The tree's inner aspect is the manifestation of the name of Inward. It displays perfect order and planning and astounds minds. It distributes the substances necessary for the tree's life to its various members with complete regularity, as though this inner aspect were a wondrous machine working with the utmost orderly balance.

Thus, its origin is a wondrous timetable and its end an astonishing index, both indicating the Clear Record. While its outer aspect is a gorgeous robe full of art, and its inner aspect, a machine of the utmost regularity; both pointing to the Clear Book.

فَالْمَبْدَأُ وَالْمُنْتَهَى مَظْهَرَانِ لِتَجَلِّي الْأِسْمِ الْأَوَّلِ وَالْآخِرِ
فَكَانَ الْمَبْدَأُ وَالتَّوَاتُ الْأَصْلِيَّةَ بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ وَ
الْحِكْمَةِ فَهَرِسْتُهُ وَتَعْرِفُهُ مُرَكَّبَةً مِنْ مَجْمُوعِ دَسَاتِيرِ
تَشَكُّلِ الشَّجَرَةِ

وَالْتَوَاتَاتُ فِي ثَمَرَاتِهَا الَّتِي فِي نَهَايَاتِهَا مَظْهَرٌ لِتَجَلِّي
الْإِسْمِ الْآخِرِ فَتِلْكَ التَّوَاتَاتُ فِي الثَّمَرَاتِ بِكَمَالِ
الْحِكْمَةِ كَأَنَّهَا صُنَيْدِقَاتٌ صَغِيرَةٌ أُودِعَتْ فِيهَا فَهَرِسْتُهُ
وَتَعْرِفُهُ لِتَشَكُّلِ مَا يُشَابِهُ تِلْكَ الشَّجَرَةَ وَكَأَنَّهَا كُتِبَ
فِيهَا بِقَلَمِ الْقَدْرِ دَسَاتِيرُ تَشَكُّلِ شَجَرَاتٍ آتِيَةٍ

وَزَاهِرُ الشَّجَرَةِ مَظْهَرٌ لِتَجَلِّي الْأِسْمِ الظَّاهِرِ فَظَاهِرُهَا
بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ وَالتَّزْيِينِ وَالْحِكْمَةِ كَأَنَّهَا حُلَّةٌ
مُنْتَظِمَةٌ مَرِيئَةٌ مَرَصَّعَةٌ قَدْ قُدَّتْ عَلَى مِقْدَارِ قَامَتِهَا
بِكَمَالِ الْحِكْمَةِ وَالْعِنَايَةِ

وَبَاطِنُ تِلْكَ الشَّجَرَةِ مَظْهَرٌ لِتَجَلِّي الْأِسْمِ الْبَاطِنِ
فَبِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ وَالتَّدْبِيرِ الْمُخَيَّرِ لِلْعُقُولِ وَتَوْزِيعِ
مَوَادِّ الْحَيَاةِ إِلَى الْأَعْضَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ
كَأَنَّ بَاطِنَ تِلْكَ الشَّجَرَةِ مَا كَيْنَهُ خَارِقَةٌ فِي غَايَةِ الْإِنْتِظَامِ
وَالْإِتْزَانِ

فَكَمَا أَنَّ أَوَّلَهَا تَعْرِفُهُ عَجِيبَةً وَآخِرَهَا فَهَرِسْتُهُ خَارِقَةً
يُشِيرَانِ إِلَى الْإِمَامِ الْمُبِينِ .. كَذَلِكَ إِنَّ ظَاهِرَهَا كَحُلَّةٍ
عَجِيبَةِ الصَّنْعَةِ وَبَاطِنُهَا كَمَا كَيْنَهُ فِي غَايَةِ الْإِنْتِظَامِ
.. تُشِيرَانِ إِلَى الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Just as man's faculty of memory points to the Preserved Tablet and is a proof it, so the original seeds of trees and their fruits point to the Clear Record. While their outer and inner aspects allude to the Clear Book. Comparisons may therefore be drawn between this particular tree and the tree of the earth and its past and its future, and the tree of the universe and its beginnings and its future, and the tree of man and his forebears and progeny. And so on.

May their Creator's glory be exalted, there is no god but He! Oh One Sublime! You guide not the mind to the true essence of Your grandeur nor lead it to the substance of Your tremendousness, for it is powerless to comprehend them!

The Seventh Degree

God is Most Great, may His glory be exalted! In respect of power and knowledge He is greater than all things. For He is the Creator, *

(*) *If one looks through the telescopes of these divine names at the divine acts and works beneath their manifestations in beings, the mind is transposed to the Glorious One whom the names signify.*

the Opener, the Doer, Most Knowing, the Bestower, Most Effulgent, the Pre-Eternal Sun. The universe together with its realms and beings is a shadow thrown by His lights; they are the works of His acts, and the colours of the impresses of the various manifestations of His names, and the lines inscribed by the pen of His determining and decree, and mirrors to the manifestations of His attributes, beauty, glory, and perfection.

According to the consensus of the Pre-Eternal Witness, known through all His Books and Scriptures, and His Qur'anic verses, and creational signs;

And the consensus of the earth with all its worlds, together with their total essential want and need, and the absolute wealth and riches displayed on them;

فَكَمَا أَنَّ الْقُوَاتِ الْحَافِظَاتِ فِي الْإِنْسَانِ تُشِيرُ إِلَى اللَّوْحِ
الْمَحْفُوظِ وَتَدُلُّ عَلَيْهِ كَذَلِكَ أَنَّ الثُّوَاتَاتِ الْأَصْلِيَّةَ وَ
الثَّمَرَاتِ تُشِيرَانِ فِي كُلِّ شَجَرَةٍ إِلَى الْإِمَامِ الْمُبِينِ
وَالظَّاهِرِ وَالْبَاطِنِ يَرْمُزَانِ إِلَى الْكِتَابِ الْمُبِينِ فَقَسْ
عَلَى هَذِهِ الشَّجَرَةِ الْجُزْئِيَّةِ شَجَرَةَ الْأَرْضِ بِمَا ضِيهَا وَ
مُسْتَقْبَلِهَا وَشَجَرَةَ الْكَائِنَاتِ بِأَوَائِلِهَا وَآتِيهَا وَشَجَرَةَ
الْإِنْسَانِ بِأَجْدَادِهَا وَآنْسَالِهَا وَهَكَذَا

جَلَّ جَلَالُ خَالِقِهَا وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يَا كَبِيرُ أَنْتَ الَّذِي
لَا تَهْدِي الْعُقُولَ لَوْصِفَ عَظَمَتِهِ وَلَا تَصِلُ الْأَفْكَارُ إِلَى
.. كُنْهٍ جَبَرُوتِهِ

: الْمَرْتَبَةُ السَّابِعَةُ

جَلَّ جَلَالُهُ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ قُدْرَةً وَعِلْمًا إِذْ هُوَ
الْخَلَّاقُ الْفَتَّاحُ

(Haşiye): Bu esma-i mübareke dürbünleri ile, mevcudattaki cilveleri altında ef'al-i İlahiye ve âsârına bakmakla, Müsemma-i Zülcelal'e intikal edilir.

الْفَعَالُ الْعَلَامُ الْوَهَّابُ الْفَيَّاضُ شَمْسُ الْأَزَلِ الَّذِي هَذِهِ
الْكَائِنَاتُ بِأَنْوَاعِهَا وَمَوْجُودَاتِهَا ظِلَالُ أَنْوَارِهِ، وَأَثَارُ
أَفْعَالِهِ، وَالْوَانُ نُقُوشِ أَنْوَاعِ تَجَلِّيَاتِ أَسْمَائِهِ، وَخُطُوطُ
قَلَمِ قَضَائِهِ وَقَدَرِهِ، وَمَرَايَا تَجَلِّيَاتِ صِفَاتِهِ وَجَمَالِهِ
.. وَجَلَالِهِ وَكَمَالِهِ

بِاجْتِمَاعِ الشَّاهِدِ الْأَزَلِيِّ بِجَمِيعِ كُتُبِهِ وَصُحُفِهِ وَآيَاتِهِ
.. التَّكْوِينِيَّةِ وَالْقُرْآنِيَّةِ

وَبِاجْتِمَاعِ الْأَرْضِ مَعَ الْعَالَمِ بِإِفْتِقَارَاتِهَا وَاحْتِيَاجَاتِهَا فِي
ذَاتِهَا وَذَرَّائِهَا مَعَ تَظَاهِيرِ الْغِنَاءِ الْمُطْلَقِ وَالثَّرْوَةِ الْمُطْلَقَةِ
عَلَيْهَا..

And the consensus of all the prophets, saints, and purified scholars, the people of witnessing with luminous spirits, light-filled hearts, and illumined minds, through all their researches, uncoverings, effulgences, and invocations;

All from the earth to the lofty and lowly bodies with their endless certain testimony and certain affirmation, agree in accepting the testimony of the creational signs and Qur'anic verses, and the revealed Books and Scriptures, the very testimony of the Necessary Existent One, that all beings are the works of His power, the missives of His determining, the mirrors to His names, and the representations of His Lights.

May His glory be exalted, there is no god but He!

وَبِاجْمَاعِ كُلِّ أَهْلِ الشُّهُودِ مِنْ دَوَى الْأَرْوَاحِ النَّيِّرَةِ
وَالْقُلُوبِ الْمُنَوَّرَةِ وَالْعُقُولِ النُّورَانِيَّةِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ
وَالْأَوْلِيَاءِ وَالْأَصْفِيَاءِ بِجَمِيعِ تَحْقِيقَاتِهِمْ وَكَشُوفَاتِهِمْ
وَفُيُوضَاتِهِمْ وَمُنَاجَاتِهِمْ..

قَدْ اتَّفَقَ الْكُلُّ مِنْهُمْ، وَمِنَ الْأَرْضِ وَالْأَجْرَامِ الْعُلَوِيَّةِ
وَالسُّفْلِيَّةِ بِمَا لَا يُحَدُّ مِنْ شَهَادَاتِهِمُ الْقَطْعِيَّةِ
وَتَصْدِيقَاتِهِمُ الْيَقِينِيَّةِ بِقَبُولِ شَهَادَاتِ آيَاتِ التَّكْوِينِيَّةِ
وَالْقُرْآنِيَّةِ وَشَهَادَاتِ الصُّحُفِ وَالْكِتَابِ السَّمَائِيَّةِ الَّتِي
هِيَ شَهَادَةُ الْوَاجِبِ الْوُجُودِ عَلَى أَنَّ هَذِهِ الْمَوْجُودَاتِ أَثَارُ
قُدْرَتِهِ وَمَكْتُوبَاتُ قَدْرِهِ وَمَرَايَا أَسْمَائِهِ وَتَمَثُّلَاتُ أَنْوَارِهِ
جَلَّ جَلَالُهُ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ.

The Thirtieth Flash

This, the Thirtieth Flash of the Thirty-First Letter and a fruit of Eskişehir Prison, consists of six points

[Just as “**The Fruits of Belief**” was the supreme lesson of the Denizli School of Joseph,

and “**The Shining Proof**” was a most valuable lesson of the Afyon School of Joseph,

so too this Thirtieth Flash, which expounds six points about the six divine names bearing the greatest name was a powerful lesson of the greatest importance of the Eskişehir **School of Joseph**.

Everyone will not immediately understand and appreciate the profound, **extensive matters** in the pieces about the names of **Ever-Living** and **Self-Subsistent** from the greatest name,

but they will not remain without a share of them either.]

The First Point

[This point concerns one aspect of the divine name of **Most Holy**.

It is appropriate that it should form an addendum to the Addendum of the Thirtieth Word.]

*In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
And the earth We have spread wide; and how well have
We ordered it.(51:48)*

One manifestation of the divine name Most Holy, which is one meaning of the above verse and is a greatest name or one of the six lights contained in **the greatest name**,

became clear to me in the month of Sha‘ban in Eskişehir Prison.

It demonstrated with complete clarity both **the divine existence** and **divine unity**. I saw it as follows:

#392

The universe is a vast, constantly working factory and the globe of the earth a hostel and guesthouse which is continually filled and emptied.

Generally, factories, hostels and guesthouses which are thus used become much dirtied and soiled with **filth**, debris and rubbish, and **putrid matter accumulates** in all parts of them.

They cannot be occupied unless they are kept with care and **cleaned** and swept; human beings are overwhelmed by the dirt.

Otuzuncu Lem'a

Otuzbirinci Mektub'un Otuzuncu Lem'ası ve Eskişehir Hapishanesinin bir meyvesi, "Altı Nükte"dir.

Denizli Medrese-i Yûsufiyesinin bir ders-i azamı "**Meyve Risalesi**" olduğu

ve Afyon Medrese-i Yûsufiyesinin kıymetdar bir ders-i ekmeli "**Elhüccetüzzehra**" olması gibi..

Eskişehir **Medrese-i Yûsufiyesinin** gâyet kuvvetli bir ders-i azamı da, ism-i azamı taşıyan altı ismin altı nüktesini beyan eden bu Otuzuncu Lem'adır.

(İsm-i Azam'dan **Hayy-ı Kayyum**'a dair parçada pek derin ve **geniş mes'eleleri** herkes birden bilemez ve zevk etmez,

fakat hissesiz de kalmaz.]

Birinci Nükte

[İsm-i **Kuddüs**'ün bir nüktesine dairdir.

Bu Kuddüs Nüktesi, Otuzuncu Söz'ün Zeylinin Zeyli olması münasibdir.]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ

âyetinin bir nüktesi ve bir İsm-i Azam veyahud **İsm-i Azam**'ın altı nurundan bir nuru olan "Kuddüs" isminin bir cilvesi

Şaban-ı Şerif'in âhirinde, Eskişehir Hapishanesi'nde bana göründü.

Hem **mevcudiyet-i İlahiye**yi kemal-i zuhurla, hem **vahdet-i Rabbanîye**yi kemal-i vuzuhla gösterdi. Şöyle ki, gördüm:

Bu kâinat ve bu Küre-i Arz, daim işler bir büyük fabrika ve her vakit dolar boşalır bir han, bir misafirhanedir.

Halbuki böyle işlek fabrikalar, hanlar ve misafirhaneler; **müzahrefatla**, enkazlarla, süprüntülerle çok kirleniyorlar, bulaşık oluyorlar ve **ufunetli maddeler** her tarafında **teraküm** ediyorlar.

Eğer pek çok dikkatle bakılmazsa ve **tanzif** edilmezse ve süpürülüp temizlenmezse içinde durulmaz, insan onda boğulur.

The factory of the universe and guesthouse of the earth, however, are totally **pure**, clean and spotless, and completely unsoiled, untainted and fresh;

there is nothing unnecessary, nothing without benefit, not a random piece of dirt to be found.

Even if there is apparently, it is quickly thrown into a **transformation** machine and cleaned.

This means that the One who looks after this factory does so very well.

Its Owner is such that He sweeps and cleans and orders the vast factory and extensive palace as though they were small rooms.

Considering the size of the huge factory, there is no dirt or rubbish remaining from its filth and debris.

Indeed, its cleanness and tidiness are remarkable.

If someone does not wash himself and clean his small room for a month, they will become extremely dirty and soiled.

That is to say, the cleanliness, purity, and luminosity in this palace of the world

arise from a continuous, wise, and **diligent cleaning**.

If it were not for this cleaning, sweeping and careful tending,

in one year all the hundredthousand animal species **would have been choked** on the face of the earth.

Also, the **debris** of the globes in space and the heavens, which manifest life and death, and of satellites and stars,

would have smashed not only our heads and those of the other animals, but also the head of the earth itself and of our world.

They would have rained down on our heads rocks the size of mountains and driven us away from our homeland in this world.

However, for a long time past, if as a warning a few meteorites have fallen as a result of destruction and reconstruction in those lofty worlds, they have not broken any heads.

Furthermore, the corpses of a hundred thousand animal species and the debris of two hundred thousand plant species each year on the face of the earth resulting from **the alternation and struggles of life and death would have so utterly filthied the land and the sea that**

conscious creatures, rather than loving and delighting in the face of the earth,

Halbuki bu fabrika-i kâinat ve misafirhane-i Arz o derece **pâk**, temiz ve naziftir ve o kadar kirsiz ve bulaşıksızdır ve ufunetsizdir ki,

bir lüzumsuz şey ve bir menfaatsiz madde ve tesadüfî bir kir bulunmaz,

zâhirî bulunsa da, çabuk bir **istihâle** makinesine atılır, temizlenir.

Demek bu fabrikaya bakan zat, çok iyi bakıyor.

Ve bu fabrikanın öyle tanzifçi bir sahibi var ki, o koca fabrikayı ve o büyük sarayı küçük bir oda gibi süpürtür, temizler, tanzim ve tanzif eder.

Ve o pek büyük fabrikanın büyüklüğü nisbetinde müzahrefatı ve enkazından kalma kirli maddeleri, süprüntüleri bulunmuyor.

Belki büyüklüğü nisbetinde, temizliğine ve nezafetine dikkatediliyor.

Bir insan, bir ayda yıkanmazsa ve küçük odasını süpürmezse çok kirlenir, pislenir.

Demek bu saray-ı âlemdeki pâklık, safilik, nuranilik, temizlik;

mütemadiyen hikmetli bir tanziften, bir **dikkatli tathir**den ileri geliyor.

Ve eğer o daimî tathir ve süpürmek ve dikkat ile bakmak olmasaydı,

bir senede bütün hayvanların yüzbin milletleri Arz'ın yüzünde **boğulacaklardı**.

Ve semavatın fezasında, tahribe ve mevte mazhar olan kürelerin ve peyklerin, belki yıldızların **enkazları**,

başımızı ve diğer hayvanatın başlarını, belki Küre-i Arz'ın başını, belki dünyamızın başını kıracaklardı.

Dağlar büyüklüğündeki taşları başımıza yağdıracaklardı ve bizi bu vatan-ı dünyevîmizden kaçıracaklardı.

Halbuki eskiden beri o yukarı âlemlerdeki tahrib ve tamirden, medâr-ı ibret olarak yalnız birkaç semavî taşlar düşmüş ise de hiç kimsenin başını kırmamış.

Hem zeminin yüzünde her sene **mevt ve hayatın değişimleri ve döğüşmeleri** yüzünden yüzbinler hayvanat milletlerinin cenazeleri ve ikiyüzbin nebatatın taifelerinin enkazları, **berr ve bahrin yüzlerini fevkalâde öyle kirleteceklerdi ki;**

zîşuur, o yüzleri değil sevmek, âşık olmak belki

would have felt disgust and aversion at such ugliness and fled to death and **non-existence**.

Just as a bird cleans its wings with ease and a **scribe** his pages,

so too the wings of the aircraft of the earth and the birds of the heavenly bodies

and the pages of the book of the universe are cleaned and made beautiful.

So much so that people who do not consider the **infinite** beauty of the hereafter and think with belief

become lovers of this cleanliness and beauty of the world, they worship it.

#393

That is to say, this palace of the world and factory of the universe display a **greatest manifestation** of the divine name of Most Holy

whereby it is not only **the carnivorous cleaners of the seas** and the eagles of the land which obey the commands proceeding from that sacred cleansing, but also its cleansing officials which gather up corpses, like worms and ants.

Like **the red and white blood-corpuscles** flowing in the body obey those sacred commands and do the cleaning in the body's cells, so does breathing purify and clean the blood.

And as eyelids obey the command to clean the eye and flies to brush their wings, so the extensive atmosphere and the clouds obey it.

The air blows upon the pieces of dust and soil settled on the surface of the earth and cleans it.

The sponges of the clouds sprinkle water on the garden of the earth and dampen the dust and soil.

Then, so as not to dirty the sky,

the air quickly collects the earth's rubbish and withdraws and hides itself with **perfect orderliness**.

It displays the beautiful face and eye of the skies as swept and polished, all sparkling and shining.

And as the stars, elements, minerals, and plants obey the command to clean, all particles and **atoms** obey it: they pay attention to cleanliness within the **astounding** upheavals of change and transformation.

They never **congregate** anywhere unnecessarily and get in the way. If they do become **soiled**, they are quickly cleaned.

They are impelled by a **hand of wisdom** to acquire the cleanest, neatest, and most shining states and the most beautiful, pure and subtle forms.

öyle çirkinlikten nefret edip mevte ve **ademe** kaçacaklardı.

Bir kuş kolayca kanatlarını ve bir **kâtib** rahatça sahifelerini temizlediği gibi,

bu tayyare-i Arz'ın ve bu tuyur-u semaviyenin kanatları

ve bu kitab-ı kâinatın sahifeleri de öylece temizleniyor, güzelleşiyor ki;

âhiretin **hadsiz** güzelliğini görmeyen ve îmanla düşünmeyen insanlar,

dünyanın bu temizliğine, bu güzelliğine âşık olurlar, perestîş ederler.

Demek bu saray-ı âlem ve bu fabrika-i kâinat, İsm-i Kuddüs'ün bir **cilve-i azamına** mazhardır ki,

o tanzif-i kudsîden gelen emirleri, değil yalnız **denizlerin âkil-ül lahm tanzifatçıları** ve karaların kartalları, belki kurdlar ve karıncalar gibi cenazeleri toplayan sıhiye memurları dahi dinliyorlar.

Belki o kudsî evamir-i tanzifiyeyi, bedende cereyan eden kandaki **küreyvat-ı hamra ve beyza** dahi dinleyip, bedenin hüceyratında tanzifat yaptıkları gibi; nefes dahi o kanı tasfiye eder, temizler.

Ve o emri; göz kapakları, gözleri temizlemek ve sinekler, kanatlarını süpürmek için dinledikleri gibi, koca hava ve bulut dahi dinler.

Hava zeminin sathına, yüzüne konan toz toprak gibi süprüntülere üfler, tanzif eder.

Bulut süngeri, zemin bahçesine su serper, toz toprağı yatıştırır.

Sonra gökyüzünü çok zaman kirletmemek için,

çabuk süprüntülerini toplayıp **kemal-i intizamla** çekilir, gizlenir.

Göğün güzel yüzünü ve gözünü, silinmiş ve süpürülmüş, parıl parıl parlar gösteriyor.

Ve o evamir-i tanzifiyeyi yıldızlar, unsurlar, madenler, nebatlar dinledikleri gibi, bütün **zerreler** dahi dinliyorlar ki, **hayret-engiz** tahavvülât fırtınaları içinde o zerreler nezafete dikkat ediyorlar.

Bir yerde lüzumsuz **toplanmıyorlar**, kalabalık etmiyorlar. **Mülevves** olsalar, çabuk temizleniyorlar.

En temiz ve en nazif ve en parlak ve en pâk vaziyetleri; en güzel, en saf, en lâtif suretleri almak için, bir **dest-i hikmet** tarafından sevk olunuyorlar.

Thus, this single act, that is, **making clean**, which is a single truth, is a greatest manifestation of a greatest name, the name of Most Holy, which shows itself in the maximum sphere, that is, throughout the universe.

Like the sun, it shows directly to eyes that are far-seeing and broad-sighted the divine existence and unity together with **the most beautiful divine names**.

It has been established with decisive proofs in many parts of the Risale-i Nur that

the act of ordering and order, which are a manifestation of **the names of Sapient and All-Wise**;

and the act of weighing and balance, which are a manifestation of **the names of Justice and All-Just**;

and the act of adorning and munificence, which are a manifestation of **the names of Beauteous and All-Generous**;

and the act of sustaining and bestowal, which are a manifestation of **the names of Sustainer and Most Compassionate**

are each a single truth and a single act, they therefore demonstrate the necessary existence and unity of a Single Being.

In exactly the same way, the act of purifying and making clean, which is a manifestation and display of the name Most Holy,

demonstrates like the sun both the existence of **the Necessarily Existent One**, and like daylight, His unity.

#394

And as the wise acts of ordering, **balancing**, adorning and making clean mentioned above point to a **Single Maker** by reason of their unity of kind in the maximum sphere,

so most of the beautiful names, indeed, **the thousand and one names**, each have such a greatest manifestation in the maximum sphere.

And the act proceeding from that manifestation points to **the Single Unique One** with clarity and decisiveness in relation to its extensiveness.

The self-evident truths and single acts that illuminate the face of the universe and make it smile, such as **the universal wisdom that causes all things to conform to its law and order**, **the comprehensive munificence that adorns all things and causes them to smile**, the all-embracing mercy that makes all things pleased and happy, **the universal providing of sustenance which nurtures and gives pleasure to all things**, and the life and giving of life which connects each thing with all things and makes each thing benefit from, and to some extent own, all things

İşte bu tek fiil, yâni tek hakikat olan **tanzif**; İsm-i Kuddüs gibi bir ism-i azamdan, kâinatın daire-i azamında görünen bir cilve-i azamdır ki,

doğrudan doğruya mevcudiyet-i Rabbaniyeyi ve vahdaniyet-i İlahiyeyi **Esmâ-i hüsnasıyla** beraber, Güneş gibi geniş ve dürbün gibi olan gözlere gösterir.

Evet Risale-i Nur'un çok cüz'lerinde kat'î bürhanlarla isbat edilmiş ki:

İsm-i Hakem ve İsm-i Hakîm'in bir cilvesi olan fiil-i tanzim ve nizam,

ve **İsm-i Adl ve Âdil**'in bir cilvesi olan fiil-i tevzin ve mizan

ve **İsm-i Cemil ve Kerim**'in bir cilvesi olan fiil-i tezyin ve ihsan

ve **İsm-i Rab ve Rahîm**'in bir cilvesi olan fiil-i terbiye ve in'am;

bu daire-i azam-ı âlemde, herbiri bir tek hakikat ve bir tek fiil olduklarından, bir tek zatın vücub-u vücudunu ve vahdetini gösteriyorlar.

Aynen öyle de: İsm-i Kuddüs'ün bir mazharı ve bir cilvesi olan fiil-i tanzif ve tathir dahi,

o Zat-ı Vâcib-ül Vücud'un hem güneş gibi mevcudiyetini, hem gündüz gibi vahdaniyetini gösteriyorlar.

Ve mezkûr tanzim, **tevzin**, tezyin, tanzif misillü o ef'al-i hakîmane, azamî dairede vahdet-i nev'iyeleri noktasında bir tek **Sâni-i Vâhid**'i gösterdikleri gibi;

Esmâ-i hüsnanın ekserisinin, belki **binbir Esmâ**nın herbirinin böyle birer cilve-i azamı, bu daire-i azamda vardır.

Ve o cilveden gelen fiil, büyüklüğü nisbetinde vuzuh ve kat'iyetle **Vâhid-i Ehad**'i gösterir.

Evet **her şeyi kanun ve nizamına itaat ettiren hikmet-i âimme** ve **her şeyi süslendirip yüzünü güldüren inayet-i şamile** ve her şeyi sevindirip memnun eden Rahmet-i vasia ve **zihayat her şeyi beslendirip lezzetlendiren rızk-ı umumî-i iâşe** ve her şeyi umum eşyaya münasebettar ve müstefid ve bir derece mâlik eden hayat ve ihya gibi **kâinatın yüzünü güldüren, ışıklandıran bedihî hakikatlar ve vahdanî fiiller**;

– these self-evident truths and single acts point as plainly as light points to the sun to a single All-Wise, All-Generous, and All-Compassionate One, a single **Sustainer**, a single Ever-Living Giver of Life.

If those hundreds of extensive acts, each of which is a clear proof of God's unity, are not attributed to the **Single Unique One**, each necessarily becomes impossible in hundreds of respects.

For example, let alone such self-evident truths and single evidences as wisdom, providence, mercy, sustaining and giving of life,

if only the act of making clean is not attributed to the Creator of the universe, then the following becomes necessary in the unbelieving way of the people of misguidance:

Either all the creatures connected to cleansing from particles and flies to the elements and the stars

would have to have the ability to know and consider the **adorning**, balancing, and cleansing of the vast universe and would act accordingly,

or each would have to possess the sacred attributes of the world's Creator,

or each would have to be present at a **consultative meeting** the size of the universe in order to regulate the equilibrium of the adorning and cleansing of the universe and its incomings and outgoings,

and innumerable particles, flies, and stars would have to be participants in the meeting; and so on.

Hundreds of **superstitious**, nonsensical and sophistical impossibilities like these would have to occur

so that the universal, comprehensive, and exalted adorning, purifying and cleansing that is to be seen and observed everywhere could come about.

As for this, it is not **impossible** once, but a hundred thousand times over.

#395

If daylight and the imaginary miniature suns represented in the shining objects on the earth are not attributed to the sun and they are not said to be the **manifestation** of the sun's reflection,

it would be necessary for the actual sun to be present in all fragments of glass, drops of water and snow-flakes glistening on the face of the earth, and even in all particles of air, so that the universal light could exist.

Thus, wisdom is a light; all-embracing mercy is a light; adorning, balancing, ordering, and cleansing are each an encompassing light: they are all **the rays of the Pre-Eternal Sun**.

So see how **misguidance and unbelief** have entered a bog from which there is no escape!

ziya güneşi gösterdiği gibi, bir tek Zat-ı Hakîm, Kerim, Rahîm, **Rezzak**, Hayy ve Muhyî'yi bilbedahe gösteriyorlar.

Eğer herbiri birer bürhan-ı bâhir-i vahdaniyet olan o yüzer geniş fiillerden tek birisi **Vâhid-i Ehad**'e verilmezse, yüzer vecihte muhaller lâzım gelir.

Meselâ: Onlardan değil hikmet, inayet, Rahmet, iâşe, ihya gibi bedihî hakikatlar ve vahdanî deliller,

belki yalnız tanzif fiili kâinat Hâlıkına verilmezse, o vakit ehl-i dalâletin o meslek-i küfründe lâzım gelir ki:

Ya tanzif ile alâkadar zerreden, sinekten tut tâ unsurlara, yıldızlara kadar bütün mahlûkatın her biri

koca kâinatın **tezyinini** ve tevzinini ve tanzimini ve tanzifini bilecek, düşünecek ve ona göre davranacak bir kabiliyette olacak..

veyahud Hâlık-ı Âlem'in sıfât-ı kudsiyesi kendisinde bulunacak..

veyahud bu kâinatın tezyinat ve tanzifatı ve varidat ve masarifinin müvazenelerini tanzim etmek için, kâinat büyüklüğünde bir **meclis-i meşveret** bulundurulacak

ve hadsiz zerreler, sinekler, yıldızlar o meclisin âzaları olacak ve hâkeza..

bunlar gibi **hurafeli**, safsatalı yüzer muhaller bulunacak.

Tâ ki, her tarafta görünen ve müşahede olunan umumî ve ihatalı ulvî tezyin ve tathir ve tanzif vücud bulabilsin.

Bu ise bir **muhal** değil, belki yüzbin muhal ortaya girer.

Evet eğer gündüzün ziyası ve zemindeki umum parlak şeylerde temessül eden hayalî güneşçikler Güneş'e verilmezse ve bir tek Güneş'in **cilve-i in'ikasıdır** denilmezse,

o vakit zemin yüzünde parlayan bütün cam parçalarında ve su katrelerinde ve karın şişeciklerinde, belki havanın zerrelerinde birer hakikî Güneş bulunmak lâzım gelir. Tâ ki, o umumî ziya vücud bulabilsin.

İşte hikmet dahi bir ziyadır.. Rahmet-i muhita bir ziyadır.. tezyin, tevzin, tanzim, tanzif muhit birer ziyadırlar ki, **o Şems-i Ezeli'nin şualarıdır**.

İşte gel, bak; **dalâlet ve küfür** nasıl hiç çıkılmaz bataklığa girer.

See just how idiotic is the ignorance of misguidance! Say: **“Praise be to God for the religion of Islam and complete and perfect belief!”**

For sure, this exalted, universal cleansing which keeps the palace of the universe clean is the manifestation and requirement of the divine name Most Holy.

Yes, just as the glorification of all creatures looks to the name Most Holy, so does the name of Most Holy require their cleanliness.

**{We must not forget that bad qualities, false beliefs, sins and innovation are all instances of moral and spiritual dirt.}*

It is because of this sacred connection of cleanliness that the Hadith, **“Cleanliness is a part of belief”** (2) deems it to be a light of belief. {Muslim, Tahara, 1; Darimi, Vudu’, 2; Musnad, v, 342, 344; al-‘Ajluni, Kashf al-Khafa’, 291.}

And the verse, **Indeed, God loves those who turn to Him constantly and He loves those who keep themselves pure and clean**(Qur’an: 2/222) shows that cleanliness is a means of attracting God’s love.

#396

The Second Point

The Divine Name All-Just

And there is not a thing but its [sources and] treasures [inexhaustible] are with Us; but We only send down thereof in due and ascertainable measures.(15:21)

One point concerning this verse and one manifestation of the name **All-Just**, which is a greatest name or one of the six lights comprising the Greatest Name,

like the First Point, appeared to me from afar while in Eskişehir Prison. In order to bring it closer to the understanding, we say the following; again by means of a comparison:

The universe is a palace, but it is such a palace that within it is a city that suffers the upheavals of **constant** destruction and reconstruction.

Within the city is a country that is being continuously agitated by war and **emigration**. Within the country is a world which is unceasingly revolving amid death and life.

But such an astonishing balance, equilibrium and equilibration **prevail** in the palace, city, country and world that it self-evidently proves that

the transformations, and incomings and outgoings apparent in their innumerable beings are being measured and weighed every moment on the scales of a Single Being who sees and supervises the whole universe.

Ve dalâletteki cehâlet, ne derece ahmakane olduğunu gör, **“Elhamdülillahi alâ din-il İslâm ve kemal-il îman”** de.

Evet kâinat sarayını tertemiz tutan bu ulvî, umumî tanzif; elbette İsm-i Kuddüs'ün cilvesi ve muktezasıdır.

Evet nasilki bütün mahlûkatın tesbihatları İsm-i Kuddüs'e bakar; öyle de bütün nezafetlerini de, Kuddüs ismi ister. (Haşiye)

{(Haşiye): Kötü hasletler, bâtil itikadlar, günahlar, bid'alar; mânevî kirlerden olduklarını unutmamalıyız.}

Nezafetin bu kudsî intisabındandır ki;

النَّظَافَةُ مِنَ الْإِيمَانِ Hadîsi, nezafeti îmanın nurundan saymış.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ âyeti dahi, tahareti muhabbet-i İlahiyenin bir medârı göstermiş.

Otuzuncu Lem'anın İkinci Nüktesi

...

وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ

âyetinin bir nüktesi ve bir ism-i azam veyahud ism-i azamın altı nurundan bir nuru olan **"Adl"** isminin bir cilvesi,

Birinci Nükte gibi Eskişehir Hapishanesinde uzaktan uzağa göründü. Onu yakınlaştırmak için yine temsil yoluyla deriz:

Şu kâinat öyle bir saraydır ki, o sarayda **mütemadiyen** tahrib ve tamir içinde çalkalanan bir şehir var..

ve o şehirde her vakit harb ve **hicret** içinde kaynayan bir memleket var ve o memlekette her zaman mevt ve hayat içinde yuvarlanan bir âlem var.

Halbuki o sarayda, o şehirde, o memlekette, o âlemde o derece hayret-engiz bir müvazene, bir mizan, bir tevizin **hükmediyor**, bilbedahe isbat eder ki:

Bu hadsiz mevcudatta olan tahavvülât ve varidat ve masarif; herbir anda umum kâinatı görür, nazar-ı teftişinden geçirir bir tek zatın mizaniyla ölçülür, tartılır.

For if it had been otherwise, if causes had been free and unrestrained, which try to destroy the balance and overrun everything, with a single fish laying a thousand eggs and a single flower like the **poppy** producing twenty thousand seeds, and with the onslaught and violence of change and the elements flowing in floods

or if it had been referred to **aimless**, purposeless chance, anarchic blind forces, and unconscious dark nature,

the equilibrium of beings and balance of the universe would have been so utterly destroyed that within a year,

indeed within a day, there would have been chaos.

That is to say, the seas would have been filled with wreckage in total disorder and confusion and would have become fetid;

the atmosphere would have been poisoned with noxious gases; and as for the earth, it would have turned into a refuse-heap, slaughter-house, and swamp.

The world would have suffocated.

#397

Thus, everything from the cells of an animate body, the **red and white corpuscles** in the blood, the transformations of minute particles,

and the mutual proportion and relation of the body's organs, to the incomings and outgoings of the seas, the **income and expenditure** of springs under the earth,

the birth and death of animals and plants, the **destruction** of autumn and the **reconstruction** of spring,

the duties and motion of the elements and the stars, and the **alternations**, struggles and clashes of death and life, light and darkness, and heat and cold,

are ordered and weighed with so sensitive a balance, so fine a measure,

that the human mind can nowhere see any waste or **futility**,

just as human science and philosophy observe everywhere and demonstrate the most perfect order and beautiful symmetry.

Indeed, human science and philosophy are a manifestation and interpreter of that order and symmetry.

So, come and consider the balance and **equilibrium** of the sun and its twelve planets.

Does it not point as clearly as the sun to the All-Glorious One who is All-Just and All-Powerful?

Especially our ship, that is, the globe of the earth, which is one of the planets; it travels an orbit of twenty-four thousand years in one year,

Yoksa balıklardan bir balık bin yumurtacık ile ve nebatattan **haşhaş** gibi bir çiçek yirmi bin tohum ile ve sel gibi akan unsurların, inkılabların hücumuyla şiddetle müvazene-i bozmaya çalışan ve istilâ etmek isteyen esbab başıboş olsalardı

veyahud **maksadsız** serseri tesadüf ve mizansız kör kuvvete ve şuursuz zulmetli tabîata havale edilseydi,

o müvazene-i eşya ve müvazene-i kâinat öyle bozulacaktı ki;

bir senede, belki bir günde herc ü merc olurdu.

Yâni: Deniz karmakarışık şeylerle dolacaktı, taaffün edecekti;

hava, gazat-ı muzırğa ile zehirlenecekti; zemin ise bir mezbele, bir mezbaha, bir bataklığa dönecekti.

Dünya boğulacaktı.

İşte cesed-i hayvanînin hüceyratından ve kandaki **küreyvat-ı hamra ve beyza**dan ve zerratin tahavvülâtından

ve cihazat-ı bedeniyenin tenasübünden tut, tâ denizlerin varidat ve masarifine.. tâ zemin altındaki çeşmelerin **gelir ve sarfiyat**larına..

tâ hayvanat ve nebatatın tevellüdat ve vefiyatlarına.. tâ güz ve baharın **tahribat** ve **tamirat**larına..

tâ unsurların ve yıldızların hidemat ve harekâtlarına.. tâ mevt ve hayatın, ziya ve zulmetin ve hararet ve bürudetin **değişmelerine** ve **döğüşmelerine** ve çarpışmalarına kadar

o derece hassas bir mizan ile ve o kadar ince bir ölçü ile tanzim edilir ve tartılır ki,

akl-ı beşer hiçbir yerde hakikî olarak hiçbir israf, hiçbir **abes** görmediği gibi;

hikmet-i insaniye dahi, her şeyde en mükemmel bir intizam, en güzel bir mevzuniyet görüyor ve gösteriyor.

Belki, hikmet-i insaniye o intizam ve mevzuniyetin bir tezahürüdür, bir tercümanıdır.

İşte gel, Güneş ile muhtelif oniki seyyarenin **müvazene**lerine bak.

Acaba bu müvazene, Güneş gibi, Adl ve Kadîr olan Zat-ı Zülcelâl'i göstermiyor mu?

Ve bilhassa seyyarattan olan gemimiz yâni Küre-i Arz, bir senede yirmidört bin senelik bir dairede gezer, seyahat eder.

not scattering or shaking the things stored up and stacked on its face, despite its extraordinary speed, nor throwing them off into **space**.

If its speed had been **increased** or **reduced** just a little, it would have thrown its inhabitants off into the atmosphere, and scattered them through space.

And if its balance was to be destroyed for a minute, or even a second, it would destroy the world. Indeed, it would clash with another body and **doomsday** would break forth.

Especially the compassionate balance on the face of the earth of the births, deaths, livelihoods, and lives of the four hundred thousand plant and animal species; it shows **a single Just and Compassionate One**, as clearly as light shows the sun.

Especially the members, faculties, and senses of a single of the innumerable members of those species; they are related to each other with so fine a balance and equilibrium that

their balance and mutual proportion show an **All-Wise** and **Just Maker** so clearly as to be self-evident.

Especially the cells and blood-vessels in the bodies of animals, and the corpuscles in the blood and particles in the corpuscles;

they have such a fine, sensitive, and wondrous balance that it self-evidently proves that

they are being nurtured and administered through the balance, law, and order of a single All-Just and Wise Creator who holds the reins of all things, has the key to all things, for whom nothing is an obstacle to anything else, and directs all things as easily as a single thing.

If someone who does not believe or deems it unlikely that the deeds of jinn and men will be weighed up on the supreme scales of justice at the Last Judgement notes carefully this vast balance, which he can observe in this world with his own eyes, he will surely no longer **consider** it **unlikely**.

#398

O wasteful, prodigal.. wrongful, unjust.. dirty, unclean.. wretched man!

You have not acted in accordance with the economy, cleanliness, and justice that are the principles by which the whole universe and all beings act, and are therefore **in effect** the object of their anger and disgust.

On what do you rely that through your wrongdoing and disequilibrium, your wastefulness and uncleanness, you make all beings angry?

Yes, the universal wisdom of the universe, which is the greatest manifestation of the divine name of All-Wise, turns on economy and lack of waste. It commands **frugality**.

Ve o harika sür'atiyle beraber zeminin yüzünde dizilmiş, istif edilmiş eşyayı dağıtmıyor, sarsmıyor, **fezaya** fırlatmıyor.

Eğer sür'ati bir parça **tezyid** veya **tenkis** edilseydi, sekencesini havaya fırlatıp fezada dağıtacaktı.

Ve bir dakika, belki bir saniye müvazenesini bozsa, dünyamızı bozacak; belki başkasıyla çarpışacak, bir **kıyameti** koparacak.

Ve bilhassa zeminin yüzünde nebatî ve hayvanî dört yüz bin taifenin tevellüdat ve vefiyatça ve iâşe ve yaşayışça rahîmane müvazeneleri; ziya güneşi gösterdiği gibi, **bir tek Zat-ı Adl ve Rahîm'i** gösteriyor

Ve bilhassa o hadsiz milletlerin hadsiz efradından bir tek ferdin âzası, cihazatı, duyguları o derece hassas bir mizanla birbiriyle münasebetdar ve müvazenettir ki;

o tenasüb, o müvazene, bedahet derecesinde bir **Sânî-i Adl** ve **Hakîm'i** gösteriyor.

Ve bilhassa her ferd-i hayvanînin bedenindeki hüceyratın ve kan mecralarının ve kandaki küreyvatın ve o küreyvattaki zerrelerin

o derece ince ve hassas ve harika müvazeneleri var, bilbedahe isbat eder ki:

Herşeyin dizgini elinde ve herşeyin anahtarı yanında ve birşey birşeye mani olmuyor.. umum eşyayı bir tek şey gibi kolayca idare eden **bir tek Hâlık-ı Adl ve Hakîm'in mizanıyla, kanunuyla, nizamıyla terbiye ve idare oluyor**.

Haşrin mahkeme-i kübrasında mizan-ı azîm-i adâletinde cin ve insin müvazene-i a'mâllerini istib'ad edip inanmayan, bu dünyada gözüyle gördüğü bu müvazene-i ekbere dikkat etse, elbette **istib'ad**ı kalmaz.

Ey israfçı, iktisadsız.. ey zulümlü, adâletsiz.. ey kirli, nezafetsiz bedbaht insan!

Bütün kâinatın ve bütün mevcudatın düstur-u hareketi olan iktisad ve nezafet ve adâleti yapmadığından, umum mevcudata muhâlefetle, **manen** onların nefretlerine ve hiddetlerine mazhar oluyorsun.

Neye dayanıyorsun ki; umum mevcudatı zulmünle, mizansızlığınla, israfınla, nezafetsizliğınle kızdırıyorsun?

Evet İsm-i Hakîm'in cilve-i azamından olan hikmet-i âmme-i kâinat, iktisad ve israfsızlık üzerinde hareket ediyor; **iktisad**ı emrediyor.

And the total justice in the universe proceeding from the greatest manifestation of the Name All-Just, administers the balance of all things and enjoins justice on man.

Mentioning the word balance four times, the verses in Sura al- Rahman,
*And the firmament has He raised high, and He has set up the balance [of justice], * In order that you may not transgress [due] balance. * So establish weight with justice and fall not short in the balance,(35:7-9)*
indicate four degrees and four sorts of **balance**,

showing its immensity and supreme importance in the universe.

Yes, just as there is no wastefulness in anything, so in nothing is there true injustice or **imbalance**.

The cleanliness and purification proceeding from **the name Most Holy** cleans and makes beautiful all the beings in the universe.

So long as man's dirty hand does **not interfere**, there is no true uncleanness or ugliness in anything.

So you may understand how basic to human life are the principles of justice, **frugality**, and cleanliness, which are truths of the Qur'an and Islamic principles.

And know how closely connected with the universe are **the injunctions of the Qur'an**, having spread their firm roots everywhere, and that it is as impossible to destroy those truths as it is to destroy the universe and change its form.

Is it at all possible that although hundreds of comprehensive truths like these three vast lights, such as mercy, grace, and preservation, **require and necessitate the resurrection of the dead and the hereafter**,

such powerful and all-encompassing truths as mercy, favour, justice, wisdom, frugality, and cleanliness, which govern in the universe and all beings, should be transformed into unkindness, tyranny, lack of wisdom, wastefulness, uncleanness, and futility, **by there being no hereafter and the resurrection not occurring?**

God forbid, a hundred thousand times, God forbid!

Would a mercy and wisdom which **compassionately** preserve the rights of life of a fly violate the countless rights of life of all conscious beings and the numberless rights of numberless beings, by not bringing about the resurrection?

#399

And if one may say so, would a splendid dominicality which displays **infinite sensitivity** and care in its mercy and compassion and justice and wisdom,

and a divine sovereignty which adorns the universe with His endless wondrous arts and bounties in order to display His perfections and make himself known and loved,

Ve İsm-i Adl'in cilve-i azamından gelen kâinattaki adâlet-i tâmme, umum eşyanın müvazenelerini idare ediyor ve beşere de adâleti emrediyor.

Sure-i Rahmân'da

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ * أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ
وَاقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ**

âyetindeki dört merteye, dört nevi **mizana** işaret eden dört defa "mizan" zikretmesi,

kâinatta mizanın derece-i azametini ve fevkalâde pek büyük ehemmiyetini gösteriyor.

Evet hiçbir şeyde israf olmadığı gibi, hiçbir şeyde de hakikî zulüm ve **mizansızlık** yoktur.

Ve **İsm-i Kuddüs**'ün cilve-i azamından gelen tanzif ve nezafet, bütün kâinatın mevcudatını temizliyor, güzelleştiriyor.

Beşerin bulaşık eli **karışmamak** şartıyla, hiçbir şeyde hakikî nezafetsizlik ve çirkinlik görünmüyor.

İşte hakaik-i Kur'aniyeden ve desatir-i İslâmiyeden olan "adâlet, **iktisad**, nezafet" hayat-ı beşeriyede ne derece esaslı birer düstur olduğunu anla.

Ve **ahkâm-i Kur'aniye** ne derece kâinatla alâkadar ve kâinat içine kök salmış ve sarmış bulunduğunu ve o hakaikî bozmak, kâinatı bozmak ve suretini değiştirmek gibi mümkün olmadığını bill. Ve bu üç ziya-yı azam gibi;

Rahmet, inayet, hafîziyet misillü yüzer ihatalı hakikatlar **haşri, âhireti iktiza ve istilzam ettikleri halde**, hiç mümkün müdür ki:

Kâinatta ve umum mevcudatta hükümferma olan Rahmet, inayet, adâlet, hikmet, iktisad ve nezafet gibi pek kuvvetli ihatalı hakikatlar; **haşrin ademiyle ve âhiretin gelmemesiyle** merhametsizliğe, zulme, hikmetsizliğe, israfa, nezafetsizliğe, abesiyete inkılab etsinler?

Hâşâ, yüzbin defa hâşâ!

Bir sineğin hakk-ı hayatını **rahîmane** muhafaza eden bir Rahmet, bir hikmet; acaba haşri getirmemekle umum zîşuurların hadsiz hukuk-u hayatlarını ve nihayetsiz mevcudatın nihayetsiz hukuklarını zayi eder mi?

Ve tabîri caiz ise, Rahmet ve şefkatte ve adâlet ve hikmette **hadsiz hassasiyet** ve dikkat gösteren bir haşmet-i Rubûbiyet;

ve kemalâtını göstermek ve kendini tanıttırmak ve sevdirmek için bu kâinatı hadsiz harika san'atlarıyla, nimetleriyle süslendiren bir saltanat-ı uluhiyet,

permit there to be no resurrection, which would reduce to nothing the value of creatures and all their perfections, and **make them denied**? God forbid!

Such an **absolute beauty** clearly would not permit such absolute ugliness.

Yes, the person who wants to deny the hereafter must first deny all the world and all its truths.

Otherwise the world together with all its truths will give him the lie with a hundred thousand tongues, proving the compounded nature of his lie.

The Tenth Word proves with certain evidences that the existence of the hereafter is as definite and **indubitable** as the existence of this world.

#400

...

The Third Point

Which alludes to the Third of the Six Lights of the Greatest Name, The Divine Name Sapiient

Invite [all] to the way of your Sustainer with wisdom. (16:125)

[One **manifestation** of the divine name Sapiient, which is a greatest name or one of the six lights of the greatest name, and a fine point of the above verse, appeared to me in the month of Ramadan while in Eskişehir Prison.

This Third Point consists of five matters, and forms only an allusion to it. It was written **in haste** and has remained in its original form.]

First Matter

As is indicated in the Tenth Word, the greatest manifestation of the divine name of Sapiient has made the universe like a book in every page of which hundreds of books have been written,

and in every line of which hundreds of pages have been included, and in every word of which are hundreds of lines, and in each letter of which are a hundred words,

and in every point of which is found a short **index** of the book.

The book's pages and lines down to the very points show its Inscrber and Writer with such **clarity** that that book of the universe testifies to and proves the existence and unity of its Scribe to a degree far greater than it shows its own existence.

For if a single letter shows its own existence to the extent of a letter, it shows its Scribe to the extent of a line.

Yes, one page of this mighty book is the face of the earth.

böyle hem umum kemalâtını, hem bütün mahlûkatını hiçe indiren ve **inkâr ettiren** haşirsizliğe müsaade eder mi? Hâşâ!

Böyle bir **Cemal-i Mutlak**, böyle bir kubh-u mutlaka bilbedahe müsaade etmez.

Evet âhireti inkâr etmek isteyen adam, evvelce bütün dünyayı bütün hakaikiyle inkâr etmeli.

Yoksa, dünya bütün hakaikiyle, yüzbin lisanla onu tekzib ederek bu yalanında yüzbin derece yalancılığını isbat edecek.

Onuncu Söz kat'î delillerle isbat etmiştir ki; âhiretin vücudu, dünyanın vücudu kadar kat'î ve **şüphesiz**dir.

İsm-i Azam'ın altı nurundan üçüncü nuruna işaret eden

Üçüncü Nükte

...

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ

[âyetinin bir nüktesi ve bir İsm-i Azam veya İsm-i Azam'ın altı nurundan bir nuru olan "İsm-i Hakem'in bir **cilvesi** Ramazan-ı Şerifte görüldü.

Ona yalnız bir işaret olarak "Beş Nokta"dan ibaret Üçüncü Nükte **acele** olarak yazıldı; müsvedde halinde kaldı.]

Üçüncü Nükte'nin Birinci Noktası

Onuncu Söz'de işaret edildiği gibi: İsm-i Hakem'in tecelli-i azamı şu kâinatı öyle bir kitab hükmüne getirmiş ki, her sahifesinde yüzzer kitab yazılmış..

ve her satırında yüzzer sahife dercedilmiş.. ve her kelimesinde yüzzer satır mevcuddur.. ve her harfinde yüzzer kelime var..

ve her noktasında kitabın muhtasar bir **fihristeciği** bulunur bir tarza getirmiştir.

O kitabın sahifeleri, satırları, tâ noktalarına kadar yüzzer cihette nakkaşını, kâtibini öyle **vuzuhla** gösteriyor ki; o kitab-ı kâinatın müşahedesi, kendi vücudundan yüz derece daha ziyade kâtibinin vücudunu ve vahdetini isbat eder.

Çünkü bir harf, kendi vücudunu bir harf kadar ifade ettiği halde; kâtibini bir satır kadar ifade ediyor.

Evet bu kitab-ı kebirin bir sahifesi, zemin yüzüdür.

Books to the number of the plant and animal species are to be observed on this page in the spring, one within the other, together, at the same time, without error, in the most perfect form.

A single line of the page is a garden.

We see that written on this line are well- composed odes to the number of flowers, trees, and animals, together, one within the other, without error.

One word of the line is a tree which has opened its blossom and put forth its leaves in order to produce its fruit.

This word consists of meaningful passages lauding and praising [the All-Glorious Sapient One](#) to the number of orderly, well- proportioned, adorned leaves, flowers, and fruits.

O sahifede nebatat, hayvanat taifeleri adedince kitaplar, birbiri içinde, beraber, bir vakitte, yanlışsız, gâyet mükemmel bir surette bahar mevsiminde yazıldığı gözle görünüyor.

Bu sahifenin bir satırı, bir bahçedir.

O bahçede bulunan çiçekler, ağaçlar, nebatlar adedince manzum kasideler; beraber, birbiri içinde, yanlışsız yazıldığını gözümüzle görüyoruz.

O satırın bir kelimesi çiçek açmış, meyve vermek üzere yaprağını vermiş bir ağaçtır.

İşte bu kelime; muntazam, mevzun, süslü yaprak, çiçek ve meyveleri adedince [Hakem-i Zülcelâl](#)'in medh ü senasına dair manidar fıkralardır.

www.risaleglobal.com

It is as though like all trees, this tree is a **well-composed ode** singing the praises of its Inscribe.

It is also as if the All-Glorious Sapient One wants to look with thousands of eyes on His wonderful antique works displayed in the exhibition of the earth.

And it is as if the **bejewelled** gifts, decorations and uniforms given to the tree by that Pre-Eternal Monarch have been given such adorned, well-proportioned, orderly, meaningful and wise forms in order to present them to His view in the spring, its particular festival and parade,

that each of its flowers and fruits testifies in numerous ways and with many evidences one within the other to its Inscribe's existence and Names.

For example, in all its blossoms and fruits is a balance.

The balance is within an order, and the order is within an ordering and balancing which is being constantly renewed.

The ordering and balancing is within an art and adornment,

and the adornment and art are within meaningful scents and wise tastes.

Thus, each flower points to the All-Glorious Sapient One to the number of the tree's blossoms.

And in the tree, which is a word, the point of a seed in a fruit, which is like a letter, is a small **coffer** containing the index and programme of the whole tree. And so on.

To continue the same analogy, through the manifestation of the name of Sapient and Wise, all the lines and pages of the book of the universe – and not only its lines, but all its words, letters, and points – have been made as miracles so that

if all causes were to gather together, they could not make the like of a single point, nor could they **dispute** it.

Yes, since each of the creational signs of this mighty Qur'an of the universe displays miracles to the number of points and letters of those signs,

in no way could confused chance, **blind force**, aimless, anarchic, **unconscious nature** interfere in that wise, percipient particular balance and most sensitive order.

If they had interfered, some traces of confusion would certainly have been apparent. Whereas no **disorder** of any sort is to be seen anywhere.

Second Matter:

...

Güya çiçek açmış her ağaç gibi, o ağaç dahi **nakkaşının medîhelerini teganni eden manzum bir kasidedir**.

Hem güya Hakem-i Zülcelâl, zeminin meşherinde teşhir ettiği antika ve acib eserlerine binler gözle bakmak istiyor.

Hem güya o Sultan-ı Ezeli'nin o ağaca verdiği **murassa'** hediye ve nişanları ve formları, hususî bayramı ve resm-i küşadî olan baharda padişahın nazarına arz etmek için öyle müzeyyen, mevzun, muntazam, manidar bir şekil almış ve öyle hikmetli bir şekil verilmiştir ki;

herbir çiçeğinde, herbir meyvesinde birbiri içinde çok vecihler ve delillerle nakkaşının vücuduna ve Esmâsına şehadet ederler.

Meselâ: Herbir çiçekte, herbir meyvede bir mizan var.

Ve o mizan, bir intizam içinde.. ve o intizam, tazelenen bir tanzim ve tevizin içinde..

ve o tevizin ve tanzim, bir zînet ve san'at içinde..

ve o zînet ve san'at, manidar kokular ve hikmetli tatlar içinde bulunduğundan;

herbir çiçek, o ağacın çiçekleri adedince Hakem-i Zülcelâl'e işaretler ediyor.

Ve bu bir kelime olan bu ağaçta, bir harf hükmünde olan bir meyvede bulunan bir çekirdek noktası, bütün ağacın fihristesini, programını taşıyan küçük bir **sandukça**dır. Ve hâkeza..

buna kıyasen kâinat kitabının bütün satırları, sahifeleri böyle İsm-i Hakem ve Hakîm'in cilvesiyle yalnız herbir sahifesi değil, belki herbir satırı ve herbir kelimesi ve herbir harfi ve herbir noktası, birer mu'cize hükmüne getirilmiştir ki;

bütün esbab toplansa, bir noktasının nazîrini getiremezler, **muaraza** edemezler.

Evet bu Kur'an-ı Azîm-i Kâinat'ın herbir âyet-i tekviniyesi, o âyetin noktaları ve hurufu adedince mu'cizeler gösterdiklerinden,

elbette serseri tesadüf, **kör kuvvet**, gayesiz, mizansız, **şuursuz tabîat** hiçbir cihetle o hakîmane, basîrane olan has mizana ve gâyet ince intizama karışamazlar.

Eğer karışsaydılar, elbette karışık eseri görünecekti. Halbuki hiçbir cihette **intizamsızlık** müşahade olunmuyor.

Üçüncü Nükte'nin İkinci Noktası:

"İki Mes'ele"dir.

First Topic: As is explained in the Tenth Word, it is a fundamental rule that infinitely perfect beauty and infinitely beautiful perfection want to behold themselves and show and exhibit themselves.

In consequence of this, **in order to make Himself and His perfections known, and to display His beauty and make Himself loved** the Pre-Eternal Inscrber of the mighty book of the universe **makes known and loved the beauty of His perfection** and **perfection of His beauty** with the universe and all its pages, lines and even letters and points, with the innumerable tongues of all beings from the most particular to the most universal.

#402

O heedless man! Come to your senses! Know just what a compounded ignorance it is and what a loss if in the face of the Sapient and All-Wise Ruler of Glory and Beauty's making Himself known to you and loved by you by means of all His creatures in this brilliant, endless fashion you do not recognize Him with belief and you do not make yourself loved by Him with your worship.

The Second Topic of the Second Matter:

There is no place for partnership in the dominions of the universe's All-Powerful and Wise Maker. For the infinitely perfect order present in everything does not accept partners.

Many hands intervening in a single matter confuses it.

If there are two kings in a country, two governors of a town, or two headmen in a village, disorder will occur in all their affairs.

Similarly, the lowest official does not accept interference in his duties, which shows that

the fundamental characteristic of rulership is independence and singleness.

That is to say, order necessitates unity, and rulership necessitates independence.

If a temporary shadow of rulership in impotent man needy for assistance rejects interference in this way,

the true, absolute rulership at the degree of dominicality of the One who possesses absolute power will certainly reject interference with all its strength.

Even the tiniest interference would spoil the order.

However, the universe has been created in such a way that to create a seed, the power to create a tree is necessary.

And to create a tree, the power to create the universe is necessary.

If any partner interfered in the universe, he would have to share in the tiniest seed. For the seed is a sample of the universe.

Birinci Mes'ele: Onuncu Söz'de beyan edildiği gibi.. nihayet kemalde bir cemel ve nihayet cemalde bir kemal, elbette kendini görmek ve göstermek, teşhir etmek istemesi; en esaslı bir kaidedir.

İşte bu esaslı düstur-u umumîye binaendir ki; bu kitab-ı kebir-i kâinatın Nakkaş-ı Ezeli'si, bu kâinatla ve bu kâinatın herbir sahifesiyle ve herbir satırıyla, hatta harfleri ve noktalarıyla kendini tanıttırmak ve kemalâtını bildirmek ve cemalini göstermek ve kendisini sevdirmek için en cüz'iden en küllîye kadar herbir mevcudun müteaddid lisanlarıyla cemel-i kemalini ve kemal-i cemalini tanıttırıyor ve sevdirtiyor.

İşte ey gafil insan! Bu Hâkim-i Hakem-i Hakîm-i Zülcelâli Velcemel, sana karşı kendisini herbir mahlukuyla böyle hadsiz ve parlak tarzlarda tanıttırmak ve sevdirmek istediği halde, sen onun tanıttırmasına karşı îmanla tanımazsan ve onun sevdirmesine mukabil ubûdiyetinle kendini ona sevdirmezsen ne derece hadsiz muzaaf bir cehâlet, bir hasaret olduğunu bil, ayıl!..

İkinci Noktanın İkinci Mes'elesi:

Bu kâinatın Sâni-i Kadîr ve Hakîm'inin mülkünde iştirak yeri yoktur. Çünkü her şeyde nihayet derecede intizam bulunduğundan, şirki kabul edemez.

Çünkü müteaddid eller bir işe karışırsa, o iş karışır.

Bir memlekette iki padişah, bir şehirde iki vali, bir köyde iki müdür bulunsa; o memleket, o şehir, o köyün her işinde bir karışıklık başlayacağı gibi..

en edna bir vazifedar adam, o vazifesine başkasının müdahâlesini kabul etmemesi gösteriyor ki;

hâkimiyetin en esaslı hassası, elbette istiklal ve infiraddır.

Demek intizam vahdeti ve hâkimiyet infiradı iktiza eder.

Madem hâkimiyetin bir muvakkat gölgesi, muavenete muhtaç ve âciz insanlarda böyle müdahâleyi reddederse

elbette derece-i Rubûbiyette hakikî bir hâkimiyet-i mutlaka, bir Kadîr-i Mutlak'ta bütün şiddetiyle müdahâleyi reddetmek gerektir.

Eğer zerre kadar müdahâle olsaydı, intizam bozulacaktı.

Halbuki bu kâinat öyle bir tarzda yaratılmış ki; bir çekirdeği halketmek için, bir ağacı halkedebilir bir kudret lâzımdır.

Ve bir ağacı halketmek için de kâinatı halkedebilir bir kudret gerektir.

Ve kâinat içinde parmak karıştıran bir şerik bulunsa, en küçük bir çekirdekte de hissedar olmak lâzım gelir. Çünkü o, onun nümunesidir.

So then two dominicalities which cannot reside together in the vast universe, would have to reside in a seed, and even in a minute particle.

This is the most precluded and meaningless of impossibilities and false delusions.

Know that unbelief and associating partners with God are an infinitely compounded contradiction, error, and falsehood, for they necessitate the impotence -even if only in a seed- of the Absolutely Powerful One **who holds in the balance of His justice and order of His wisdom all the states and attributes of the vast universe;**

and know that divine unity is an infinitely compounded truth, reality and verity, and say: **"All praise and thanks be to God for belief!"**

#403

Third Matter:

With His names Sapient and All-Wise, the All-Powerful Maker has included thousands of well-ordered worlds in this world.

Within those worlds, He created man as a centre and pivot who of all creatures manifests the wisdom and purposes in the universe.

The most important of the instances of wisdom and beneficial things in the sphere of the universe look to man.

And in the human sphere, He made **sustenance** a centre; in the human world most of the instances of wisdom and benefits look to sustenance and are manifest through it.

The manifestation of the name of All-Wise is apparent in brilliant form in man through his intelligence and the pleasure he receives from sustenance.

Each one of the hundreds of sciences discovered by human intelligence describes a manifestation of the name of Sapient in a realm of creation.

#404

For example, if the science of medicine were to be asked: "What is the universe?",

it would be bound to reply: "It is an exceedingly vast, orderly and perfect pharmacy. All remedies are prepared and stored up in it in the best way."

If the science of chemistry were asked: "What is the earth?", it would reply: "It is a perfectly ordered chemist's shop."

The science of engineering would reply: "It is totally faultless, perfect factory."

The science of agriculture would reply: "It is an infinitely productive, regular and well-laid-out field and garden which produces all kinds of seeds at the required time."

O halde, koca kâinatın yerleşmeyen iki Rubûbiyet, bir çekirdekte, belki bir zerrede yerleşmek lâzım gelir.

Bu ise, muhalatın ve bâtil hayalatın en mânâsız ve en uzak bir muhalidir.

Koca kâinatın umum ahval ve keyfiyatını mizan-ı adlinde ve nizam-ı hikmetinde tutan bir Kadîr-i Mutlak'ın aczini, hatta bir çekirdekte dahi iktiza eden **şirk ve küfür ne kadar hadsiz derecede muzaaf bir hilaf, bir hata, bir yalan olduğunu..**

ve tevhid ne derece hadsiz muzaaf bir derecede hak ve hakikat ve doğru olduğunu **bil**, **"Elhamdülillahi ale-l îman"** de!..

Üçüncü Nokta:

Sâni-i Kadîr, İsm-i Hakem ve Hakîm'ile bu âlem içinde binler muntazam âlemleri dercetmiştir.

O âlemler içinde en ziyade kâinattaki hikmetlere medâr ve mazhar olan insanı, bir merkez, bir medâr hükmünde yaratmış.

Ve o kâinat dairesinin en mühim hikmetleri ve faideleri, insana bakıyor. Ve insan dairesi içinde dahi, rızkı bir merkez hükmüne getirmiş.

Âlem-i insanîde ekser hikmetler, maslahatlar; o **rızka** bakar ve onunla tezahür eder.

Ve insanda şuur ve rızıkta zevk vasıtasıyla İsm-i Hakîm'in cilvesi parlak bir surette görünüyor.

Ve şuur-u insanî vasıtasıyla keşfolunan yüzer fenlerden herbir fen, Hakem isminin, bir nevide bir cilvesini tarif ediyor.

Meselâ Tıb Fenninden sual olsa: "Bu kâinat nedir?"

Elbette diyecek ki: "Gâyet muntazam ve mükemmel bir eczahane-i kübradır. İçinde herbir ilâç güzelce ihzar ve istif edilmiştir."

Fenn-i Kimya'dan sorulsa: "Bu Küre-i Arz nedir?" Diyecek: "Gâyet muntazam ve mükemmel bir kimyahanedir."

Fenn-i Makine diyecek: "Hiçbir kusuru olmayan gâyet mükemmel bir fabrikadır."

Fenn-i Ziraat diyecek: "Nihayet derecede mahsuldar, her nevi hububu vaktinde yetiştiren muntazam bir tarladır ve mükemmel bir bahçedir."

The science of commerce would reply: "It is an extremely well-set-out exhibition, orderly market, and shop stocked with most artistic wares."

The science of economics would reply: "It is an exceedingly well-arranged **warehouse** containing every sort and kind of food."

The science of dietetics would reply: "It is a dominical **kitchen** and cauldron of the Most Merciful in which are cooked most regularly hundreds of thousands of the most delicious foods."

The science of soldiering would reply: "The earth is a military camp. Although there are four hundred thousand different nations in that army, newly taken under arms with their **tents** pitched on the face of the earth,

they are given their rations, uniforms, weapons, training, and **discharges**, which are different for each nation, in perfect order, with no confusion and none being forgotten,

through the command, power, compassion of a single Commander-in-Chief, from His treasury; they are all administered in the most regular fashion."

And if the science of electricity were to be asked: "What is this world?", it would certainly reply: "The roof of this magnificent palace of the universe has been adorned with innumerable orderly and balanced electric lamps,

and **the order and balance are so wondrous that** foremost the sun, and those heavenly lamps **which are a thousand times larger than the earth**, do not spoil their balance, although they burn continuously; they do not explode or burst into flames.

Their **expenditure** is endless, so where do their income and fuel and combustible material come from?

Why are they not exhausted? Why is the balance not spoilt with their burning?

A small lamp goes out if it is not tended **regularly**.

See the wisdom and power of the All-Wise One of Glory, who makes the sun, which according to astronomy is a million times larger than the earth and a million years older, burn without coal or oil, without being extinguished;

***{You can reckon just how much wood, coal, and oil would be necessary for the stove or lamp of the sun, which heats the palace of the world.**

According to the reckoning of astronomy, piles of wood equal to a million earths and thousands of oceans of oil would be necessary for it to burn each day.

Now think! And say: "Glory be to God! What wonders God has willed! Blessed be God!" to the number of the sun's particles in the face of the majesty, wisdom, and power of the All-Powerful One of Glory, who makes it give light continuously without firewood or oil.}

Fenn-i Ticaret diyecek: "Gâyet muntazam bir sergi ve çok intizamlı bir pazar ve malları çok san'atlı bir dükkândır."

Fenn-i İlaşe diyecek: "Gâyet muntazam, bütün erzakın enva'ını câmi bir **anbar**dır."

Fenn-i Rızık diyecek: "Yüzbinler leziz taamlar beraber kemal-i intizam ile içinde pişirilen bir **matbah**-ı Rabbanî ve bir kazan-ı Rahmânîdir."

Fenn-i Askeriye diyecek ki: "Arz bir ordugâhtır. Her bahar mevsiminde yeni taht-ı silâha alınmış ve zemin yüzünde **çadır**ları kurulmuş dört yüz bin muhtelif milletler o orduda bulunduğu halde;

ayrı ayrı erzakları, ayrı ayrı libasları, silâhları, ayrı ayrı talimatları, **terhisatları** kemal-i intizamla hiçbirini unutmuyarak ve şaşımuyarak,

birtek Kumandan-ı Azam'ın emriyle, kuvvetiyle, merhametiyle, hazinesiyle gâyet muntazam yapıp, idare ediliyor."

Ve Fenn-i Elektrik'ten sorulsa, elbette diyecek: "Bu muhteşem saray-ı kâinatın damı, gâyet intizamlı, mizanlı hadsiz elektrik lâmbalarıyla tezyin edilmiştir.

Fakat **o kadar harika bir intizam ve mizan iledir ki**: Başta Güneş olarak **Küre-i Arz'dan bin defa büyük** o semavî lâmbalar, mütemadiyen yandıkları halde müvazenelerini bozmuyorlar, patlak vermiyorlar, yangın çıkarmıyorlar.

Sarfiyatları hadsiz olduğu halde, varidatları ve gazyağları ve madde-i iştialleri nereden geliyor?

Neden tükenmiyor? Neden yanmak müvazenesi bozulmuyor?..

Küçük bir lâmba dahi **muntazam** bakılmazsa, söner.

Kozmoğrafyaca Küre-i Arz'dan bir milyondan ziyade büyük ve bir milyon seneden ziyade yaşayan Güneş'i (Haşiye) kömürsüz, yağsız yandıran; söndürmeyen Hakîm-i Zülcelâl'in hikmetine, kudretine bak.

{(Haşiye): Acaba dünya sarayını ısıdıran Güneş sobasına veyahud lâmbasına ne kadar odun ve kömür ve gazyağı lâzım olduğu hesabedilsin.

Her gün yanması için -Kozmoğrafya'nın sözüne bakılsa- bir milyon Küre-i Arz kadar odun yığınları ve binler denizler kadar gazyağı gerektir.

Şimdi düşün; onu odunsuz, gazsız daimî ışıklandıran Kadîr-i Zülcelâl'in haşmetine, hikmetine, kudretine Güneş'in zerrelere adedince "Sübhanallah, Mâşâallah, Bârekâllah" de.}

say: 'All Glory be to God!' Say: 'What wonders God has willed! Blessed be God! There is no god but He!' to the number of seconds of the sun's existence.

"This means there is a wondrous order in these heavenly lamps, and they are tended with the greatest care.

It is as if the boiler of those huge, numerous fiery masses, those light-shedding lamps, is a **Hell** whose heat is never exhausted; it provides them with lightless heat.

While the machinery and central factory of those electric lamps is a perpetual **Paradise**; it provides them with light and luminosity;

through the greatest manifestation of the names of Sapient and All-Wise, they continue to burn in orderly fashion."

And so on; through the certain testimony of hundreds of sciences like these, the universe has been **adorned** with innumerable instances of wisdom, purposes, and beneficial things within a faultless, perfect order.

And the order and wisdom given through that wondrous, **all-encompassing wisdom** to the totality of the universe have been included in small measure in seeds and the tiniest living creatures.

It is clear and self-evident that aims, purposes, instances of wisdom, and benefits can only be followed through choice, will, intention, and volition, not in any other way.

Neither could they be the work of **unconscious causes** and nature, which lack will, choice, and purpose, nor could they interfere in them.

#405

That is to say, it is extraordinary ignorance and foolishness not to recognize or to deny the All-Wise Maker, the Agent with Choice, whom the universe and all its beings necessitate and demonstrate through their infinite order and the instances of wisdom they contain.

Yes, if there is anything astonishing in the world, it is such **denial**.

For the endless aspects of order and instances of wisdom in the beings in the universe testify to His existence and unity, so that even the most profoundly **ignorant** can understand what blindness and ignorance it is not to see or not to recognize Him.

I might even say that among the people of unbelief, the **Sophists**, who are supposed to be stupid because they denied the universe's existence, are the most intelligent.

For since on accepting its existence, it was not possible not to believe in God and its Creator, they started to deny the universe's existence.

"Sübhanallah" de. Güneş'in müddet-i ömründe geçen dakikalarının âşırâtı adedince "Mâşâallah, Bârekâllah, Lâilâhe İllâ Hu" söyle.

Demek bu semavî lâmbalarda gâyet harika bir intizam var ve onlara çok dikkatle bakılıyor.

Güya o pek büyük ve pekçok kitle-i nariyelerin ve gâyet çok kanadil-i nuriyelerin buhar kazanı ise, harareti tükenmez bir **Cehennem**'dir ki, onlara nursuz hararet veriyor.

Ve o elektrik lâmbalarının makinesi ve merkezî fabrikası, daimî bir **Cennet**'tir ki, onlara nur ve ışık veriyor.

İsm-i Hakem ve Hakîm'in cilde-i azamıyla, intizamla yanmakları devam ediyor.

Ve hâkeza... Bunlara kıyasen yüzer fennin herbirisinin kat'î şهادetiyle, noksansız bir intizam-ı ekmele içinde hadsiz hikmetler, maslahatlarla bu kâinat **tezyin** edilmiştir.

Ve o harika ve **ihatalı hikmetle**, mecmu-u kâinata verdiği intizam ve hikmetleri, en küçük bir zîhayat ve bir çekirdekte küçük bir mikyasta dercetmiştir.

Ve malûm ve bedihîdir ki; intizam ile gayeleri ve hikmetleri ve faideleri takib etmek; ihtiyar ile, irade ile, kasd ile, meşiet ile olabilir; başka olamaz.

İhtiyarsız, iradesiz, kasıdsız, **şuursuz esbab** ve tabîatın işi olmadığı gibi, müdahâleleri dahi olamaz.

Demek bu kâinatın bütün mevcudatındaki hadsiz intizam ve hikmetleriyle iktiza ettikleri ve gösterdikleri bir Fâil-i Muhtar'ı, bir Sâni-i Hakîm'i bilmemek veya inkâr etmek, ne kadar acib bir cehâlet ve divanelik olduğu tarif edilmez.

Evet dünyada en ziyade hayret edilecek birşey varsa, o da bu **inkâr**dır.

Çünkü kâinatın mevcudatındaki hadsiz intizam ve hikmetleriyle, vücud ve vahdetine şahidler bulunduğu halde; onu görmemek, bilmemek, ne derece körlük ve cehâlet olduğunu, en kör **cahil** de anlar.

Hatta diyebilirim ki; ehl-i küfrün içinde, kâinatın vücudunu inkâr ettiklerinden ahmak zannedilen **Sofestailer**, en akıllılarıdır.

Çünkü kâinatın vücudunu kabul etmekle Allah'a ve Hâlıkına inanmamak kabil ve mümkün olmadığından, kâinatı inkâra başladılar.

They denied themselves as well. Saying, "There is nothing," they abdicated their intelligences, and being saved from the boundless unreasonableness – under the guise of reason – of the other deniers, they in one sense drew close to reason.

Fourth Matter:

As is indicated in the Tenth Word, for a Wise Maker, a most wise master builder, to follow carefully hundreds of instances of wisdom in each stone of a palace,

then not to construct the palace's roof so it falls into ruin and all the innumerable purposes and instances of wisdom are lost, is something no conscious being could accept.

Similarly, **it is in no way possible** that having followed out of his perfect wisdom tons of benefits, aims, and purposes in a tiny seed, **a possessor of absolute wisdom** should go to the great expense of the mighty tree as tall as a mountain so it should produce a single benefit, a single small aim, a single fruit worth virtually nothing, and so to be wastefully prodigal in a way entirely opposed and contrary to his wisdom.

In just the same way, **the All-Wise Maker** attaches hundreds of instances of wisdom to each of the beings in the palace of the universe and equips them to perform hundreds of duties, and to all trees bestows instances of wisdom to the number of its fruits and gives duties to the number of its flowers.

For Him not to bring about the resurrection of the dead and the **Great Gathering** and for all those incalculable numbers of purposes and instances of wisdom and infinite duties to be meaningless, futile, pointless, and without purpose or benefit, would impute absolute impotence to that Absolutely Powerful One's perfect power,

just as it would impute **futility** and purposelessness to that Absolutely Wise One's perfect wisdom,

and utter ugliness to the beauty of that Absolutely Compassionate One's mercy, and boundless tyranny to that Absolutely Just One's perfect justice.

#406

It would be quite simply to **deny** the wisdom, mercy, and justice in the universe, which may be seen by everyone.

It would be an extraordinary impossibility comprising innumerable absurdities.

Let the **people of misguidance** come and see just what a terrifying darkness, obscurity, there is in their misguidance, just as there is in their graves; and how they are the nests of scorpions.

They should know that belief in the hereafter is a way as beautiful and luminous as Paradise, and should embrace belief.

Kendilerini de inkâr ettiler. "Hiçbir şey yok" diyerek akıldan istifa ederek, akıl perdesi altında sair münkirlerin hadsiz akılsızlıklarından kurtulup, bir derece akla yanaştılar.

Dördüncü Nokta:

Onuncu Söz'de işaret edildiği gibi: Bir Sâni-i Hakîm ve gâyet hikmetli bir usta, bir sarayın her bir taşında yüzer hikmeti hassasiyetle takib etse,

sonra o saraya dam yapmayıp boşboşuna harab olmasıyla takib ettiği hadsiz hikmetleri zayi etmesini hiçbir zîşuur kabul etmediği..

ve **bir Hakîm-i Mutlak**, kemal-i hikmetinden bir dirhem kadar bir çekirdekten yüzer batman faideleri, gayeleri, hikmetleri dikkatle takib ettiği halde; dağ gibi koca ağaca bir dirhem kadar bir tek faide, bir tek küçük gaye, bir tek meyve vermek için o koca ağacın pek çok masarifini yapmakla, kendi hikmetine bütün bütün zıd ve muhalif olarak müsrifane bir sefahet irtikâb etmesi **hiçbir cihetle imkânı olmadığı gibi**;

aynen öyle de; bu kâinat sarayının her bir mevcudatına yüzer hikmet takan ve yüzer vazife ile teşhiz eden, hatta her bir ağaca meyveleri adedince hikmetler ve çiçekleri adedince vazifeler veren bir **Sâni-i Hakîm**,

kıyameti getirmemekle ve **haşri** yapmamakla, bütün hadd ü hesaba gelmeyen hikmetleri ve nihayetsiz vazifeleri mânâsız, abes, boş, faidesiz zayi etmesi, o Kadîr-i Mutlak'ın kemal-i kudretine acz-i mutlak verdiği gibi;

o Hakîm-i Mutlak'ın kemal-i hikmetine hadsiz **abesiyet** ve faidesizliği

ve o Rahîm-i Mutlak'ın cemal-i Rahmetine nihayetsiz çirkinliği ve o Âdil-i Mutlak'ın kemal-i adâletine nihayetsiz zulmü vermek demektir.

Âdeta kâinatta herkese görünen hikmet, Rahmet, adâleti **inkâr** etmektir.

Bu ise, en acib bir muhaldır ki; hadsiz bâtıl şeyler, içinde bulunur.

Ehl-i dalâlet gelsin, baksın; gireceği ve düşündüğü kendi kabri gibi, kendi dalâletinde ne derece dehşetli bir zulmet, bir karanlık ve yılanların, akreplerin yuvası bir kuyu olduğunu görsün.

Ve âhirete îman ise, Cennet gibi güzel ve nuranî bir yol olduğunu bilsin, imânâ girsin.

Fifth Matter:

This consists of two topics.

First Topic: Necessitated by His name All-Wise, the All-Glorious Maker follows the lightest way, the shortest path, the easiest fashion, the most beneficial form, which shows that there is no **wastefulness**, futility, or absence of benefits in the nature of things.

Wastefulness is the opposite of the name Wise, just as frugality is necessitated by it and is its fundamental principle.

O **prodigal**, wasteful man! Know that by not practising frugality, the most basic principle in the universe, you have acted in a way entirely contrary to reality!

You should understand what an essential, encompassing principle is taught by the verse,

Eat and drink, but waste not in excess. (7:31)

Second Topic: It may be said that the names Sapient and All-Wise point to and necessitate the messengership of God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) to the degree of being self-evident.

Yes, since a meaningful book requires a teacher to explain it;

and an exquisite beauty requires a mirror to show itself and see itself;

and a perfect work of art requires a herald to announce it;

for sure among mankind, who is addressed by the mighty book of the universe, in every letter of which are hundreds of meanings and instances of wisdom, will be a **perfect guide**, a **supreme teacher**.

For he will teach the sacred, true wisdom in the book;

that is, make known the existence of the wisdom and purposes in the universe;

indeed, be the means of the appearance, and even existence, of the dominical purposes in the universe's creation;

and make known and act as a mirror to the perfect art of the Creator, and the beauty of His names, **which He willed to display** throughout the universe, showing their importance.

#407

And since the Creator wants to make Himself loved through all His beings and to be responded to by all His intelligent creatures,

one of them will respond with **comprehensive worship** in the name of all of them in the face of those comprehensive dominical manifestations;

Beşinci Nokta:

"İki Mes'ele"dir.

Birinci Mes'ele: Sâni-i Zülcelâl, İsm-i Hakîm'in muktezasıyla, herşeyde en hafif sureti, en kısa yolu, en kolay tarzı, en faideli şekli ehemmiyetle takib ettiği gösteriyor ki; **israf**, abesiyet, faidesizlik, fıtratta yoktur.

İsraf ise, İsm-i Hakîm'in zıddı olduğu gibi; iktisad, onun lâzımıdır ve düstur-u esasıdır.

Ey **iktisadsız** israfçı insan! Bütün kâinatın en esaslı düsturu olan iktisadı yapmadığından, ne kadar hilaf-ı hakikat hareket ettiğini bil!

كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا âyeti; ne kadar esaslı, geniş bir düstur ders verdiğini anla!..

İkinci Mes'ele: İsm-i Hakem ve Hakîm, bedahet derecesinde Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Risaletine delâlet ve istilzam ediyor denilebilir.

Evet madem gâyet manidar bir kitab, onu ders verecek bir muallim ister.

Ve gâyet güzel bir cemal, kendini görecektir ve gösterecek bir âyine iktiza eder.

Ve gâyet kemalde bir san'at, teşhirci bir dellâl ister.

Elbette her bir harfinde yüzer mânâlar, hikmetler bulunan bu kitab-ı kebir-i kâinatın muhatabı olan nev-i insan içinde elbette bir **rehber-i ekmel**, bir **muallim-i ekber** bulunacak.

Tâ ki, o kitabda bulunan kudsî ve hakikî hikmetleri ders verecek..

belki kâinattaki hikmetlerin vücudunu bildirecek..

belki kâinatın hilkatindeki makasid-ı Rabbaniyenin zuhuruna, belki husulüne vesile olacak..

ve umum kâinatta Hâlık tarafından gâyet ehemmiyetle **izharını irade ettiği** kemal-i san'atını, cemal-i Esmâsını bildirecek, âyinedarlık edecek..

ve o Hâlık, bütün mevcudatla kendini sevdirmek ve zîşuur mahluklarından mukabele istediğinden,

o zîşuurların namına birisi o geniş tezahürat-ı Rubûbiyete karşı **geniş bir ubûdiyet** ile mukabele edip,

he will bring the land and sea to **ecstasy**, and with a tumultuous announcement and exaltation that will cause the heavens and earth to reverberate turn the gazes of those conscious creatures to the One who made the art;

and with sacred instruction and teaching and a Qur'an of Mighty Stature that will draw the attention of all reasonable people,

will demonstrate in the best way the divine purposes of that Sapient and All-Wise Maker;

and who will respond most completely and perfectly to the manifestations of all His instances of wisdom and of His beauty and glory;

the existence of such a being is as necessary, as essential for the universe as the existence of the sun.

And the one who did this and performed those functions most perfectly was self-evidently the Most Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace).

In which case, all the wisdom in the universe necessitates the messengership of Muhammad (UWBP) as the sun necessitates light, and light, the day.

Yes, just as through their greatest manifestation, the names of Sapient and All- Wise necessitate the messengership of Muhammad (UWBP) at the maximum degree,

so too numerous most beautiful names like **Allah, Most Merciful, All-Compassionate, Loving, Bestower, Munificent, Beauteous, and Sustainer**

necessitate through their greatest manifestation apparent in the universe, at the maximum degree and with absolute certainty, the messengership of Muhammad (UWBP).

For example, the all-embracing mercy which is the manifestation of the name of Most Merciful is apparent through the being sent as a Mercy to All the Worlds.

Almighty God's making Himself known and loved, which is the manifestation of the name of Loving,

yields the fruit of that Beloved of the Sustainer of All the Worlds and finds response in him.

All instances of beauty, which are the manifestation of the name of Beauteous,

that is, the beauty of the divine essence, the beauty of the divine names, beauty of art, and the beauty of creatures, are seen and displayed in the mirror of Muhammad (UWBP).

The manifestations of the splendour of dominicality and sovereignty of divinity are known, **become apparent and understood, and are confirmed** through the messengership of Muhammad (UWBP), the herald of the dominion of dominicality.

berr ve bahri **cezbeye** getirecek, Semavat ve Arz'ı çınlatacak bir velvele-i teşhir ve takdis ile, o zîşuurların nazarını, o san'atların Sâniine çevirecek..

ve kudsi dersler ve talimatla bütün ehl-i aklın kulaklarını kendine çevirecek bir Kur'an-ı Azîmüşşan'la,

o Sâni-i Hakem-i Hakîm'in makasîd-ı İlahiyesini en güzel bir surette gösterecek..

ve bütün hikmetlerinin tezahürüne ve tezahürat-ı cemaliye ve celaliyesine karşı en ekmel bir mukabele edecek bir zat,

Güneş'in vücudu gibi bu kâinata lâzımdır, zarurîdir.

Ve öyle eden ve en ekmel bir surette o vazifeleri yapan, bilmüşahede Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'dır.

Öyle ise; Güneş ziyayı, ziya gündüzü istilzam ettiği derecede; kâinattaki hikmetler, Risalet-i Ahmediyeyi (A.S.M.) istilzam eder.

Evet nasıl ki İsm-i Hakem ve Hakîm'in cilve-i azamî ile, azamî derecede Risalet-i Ahmediyeyi iktiza ediyor;

öyle de Esmâ-i hüsnadan **Allah, Rahmân, Rahîm, Vedud, Mün'im, Kerim, Cemil, Rab** gibi çok isimlerin herbiri,

kâinatta görünen bir cilve-i azamla, azamî derecede ve mertebe-i kat'iyette Risalet-i Ahmediyeyi (A.S.M.) istilzam ederler.

Meselâ: İsm-i Rahmân'ın cilvesi olan Rahmet-i vasia, o Rahmeten lil-âlemîn ile tezahür eder.

Ve İsm-i Vedud'un cilvesi olan tahabbüb-ü İlahî ve taarrüf-ü Rabbânî,

o Habib-i Rabb-ül Âlemîn ile netice verir, mukabele görür.

Ve İsm-i Cemil'in bir cilvesi olan bütün cemaller;

yâni cema-i zat, cema-i Esmâ, cema-i san'at, cema-i masnuat dahi, o âyine-i Ahmediyede görülür, gösterilir.

Ve haşmet-i Rubûbiyet ve saltanat-ı uluhiyetin cilveleri dahi, o dellâl-ı saltanat-ı Rubûbiyet olan Zat-ı Ahmediyenin Risaletiyle **bilinir, görünür, anlaşılır, tasdik edilir.**

And so on, like these examples, most of the most beautiful names are shining proofs of the messengership of Muhammad (UWBP).

In Short: Since the universe exists and cannot be denied,

neither can such observable truths as wisdom, grace, mercy, beauty, order, balance, and adornment, which are like the colours, **embellishments**, lights, rays, arts, lives, and bonds of the universe be denied.

#408

Since it is impossible to deny these attributes and acts, certainly the Necessarily Existent, All-Wise, Munificent, Compassionate, Beauteous, Sapient, and Just One also, **who is the One signified by those attributes, and is the Doer of those deeds**, and the Sun and Source of those lights, can in no way be denied.

And **certainly the messengership of Muhammad (Upon whom be blessings and peace)**, who is the supreme guide, most perfect teacher, pre-eminent herald, solver of the talisman of the universe, mirror of the Eternally Besought One, beloved of the Most Merciful, **and the means of those attributes and acts being known**, indeed of their perfection, and even of their being realized, can in no way be denied.

His messengership is the universe's most brilliant light, like the lights of the world of reality and of the reality of the universe.

Blessings and peace be upon him to the number of seconds of the days and of the particles of creatures.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which you have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise. (2:32)

#409

The Fourth Point

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate. Say: He is God, the One and Only. (112:1)

[One fine point of this verse and a manifestation of **the divine name of Single**, which is a greatest name comprising **the names of One and Unique**, or one of the six lights comprising the greatest name, appeared to me in Eskişehir Prison in the month of Shawwal.

Referring the details of that greatest manifestation to the Risale-i Nur,

Ve hâkeza... Bu misaller gibi ekser Esmâ-i hüsnanın herbiri, Risalet-i Ahmediyeye birer parlak bürhandır.

Elhasıl: Madem kâinat mevcuddur ve inkâr edilmiyor;

elbette kâinatın renkleri, **zînetleri**, ışıkları, ziyaları, san'atları, hayatları, rabitaları hükmünde olan hikmet, inayet, Rahmet, cemal, nizam, mizan, zînet gibi meşhud hakikatlar, hiçbir cihetle inkâr edilmez.

Madem bu sıfatların, fiillerin inkârı mümkün değildir;

elbette **o sıfatların mevsufu ve o fiillerin fâili** ve o ziyaların güneşi olan Zat-ı Vâcib-ül Vücud, Hakîm, Kerim, Rahîm, Cemil, Hakem, Adl dahi hiçbir cihetle inkâr edilmez ve inkârı kabil olmaz.

Ve elbette o sıfatların ve o fiillerin medâr-ı zuhurları, belki medâr-ı kemalleri, belki medâr-ı tahakkukları olan rehber-i ekber, muallim-i ekmel ve dellâl-ı azam ve tılsım-ı kâinatın keşşafı veâyine-i Samedanî ve Habib-i Rahmânî olan **Muhammed Aleyhissalâtu Vesselâm'ın Risaleti** hiçbir cihetle inkâr edilmez.

Âlem-i hakikatın ve hakikat-ı kâinatın ziyaları gibi, bunun Risaleti dahi kâinatın en parlak bir ziyasıdır.

عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ
الْأَيَّامِ وَذَرَّاتِ الْأَنَامِ
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Otuzuncu Lem'anın Dördüncü Nüktesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

âyetinin bir nüktesi ve **Vâhid ve Ehad isimlerini** tazammun eden bir ism-i azam veya ism-i azamın altı nurundan bir nuru olan **"Ferd" isminin** bir cilvesi, Şevval-i Şerif'te Eskişehir Hapishanesi'nde bana görüldü.

O cilve-i azamın tafsîlâtını Risale-i Nur'a havale edip,

we shall here explain extremely **briefly** in seven short Indications the true affirmation of divine unity which the name of Single demonstrates through its maximum manifestation.]

First Indication:

The Twenty-Second Word and Thirty-Third Letter have shown in detail that through a greatest manifestation, the greatest name Single has placed a seal, a stamp, of divine unity on the universe as a whole and on each realm of beings in it, and on each individual being.

Here, we shall point out only three stamps.

First Stamp: The manifestation of divine singleness has placed a **seal of unity** on the face of the universe whereby it has made it an indivisible whole.

One who does not have power of disposal over the whole universe cannot be the true owner of any part of it. The seal is this:

Like the finest machinery in a factory, the beings and realms of beings in the universe **assist** one another and work to **complete** each other's functions.

With their **solidarity** and co-operation, their answering each other's requests and hastening to assist to each other,

their **embracing** each other and being one within the other, they form a unity of existence according to which,

like the members of the human body, they cannot be separated from each other.

A person who controls one of its members yet does not have control over all of them, will not have true mastery over the single member.

Thus, this co-operation, solidarity, mutual response, and embracing one another forms a most brilliant **supreme seal of divine unity**.

#410

Second Stamp: Through the manifestation of the name Single, so brilliant a seal of divine oneness and stamp of unity has been placed on the face of the earth and face of the spring that

it proves that one who does not administer all the living creatures on the face of the globe together with all their members and attributes and states, and who does not know and see them all together, and cannot create them, cannot **interfere** in anything in respect of creation.

The stamp is this:

Disregarding the truly orderly, yet hidden, stamps of the mineral substances, the elements, and **inanimate** creatures of the earth,

consider the following stamp consisting of the woven threads of the two hundred thousand animal species and two hundred thousand plant species:

burada muhtasar "Yedi İşaret"le, İsm-i Ferd'in tecelli-i azamıyla gösterdiği tevhid-i hakikîyi, gâyet **muhtasar** beyan edeceğiz.

Birinci İşaret:

Ferd ism-i azamı, azamî bir tecelli ile kâinatın heyet-i mecmûasına ve herbir nev'ine ve herbir ferdine birer Sikke-i tevhid, birer hâtem-i vahdaniyet koyduğunu, **Yirmiikinci Söz ile Otuzüçüncü Mektub tafsilen göstermişlerdir.**

Burada yalnız üç sikkeye işaret edeceğiz.

Birinci Sikke: Ferdiyet cilvesi, kâinat yüzünde öyle bir **Sikke-i vahdet** koymuştur ki, kâinatı tecezzi kabul etmez bir küll hükmüne getirmiştir.

Bütün kâinata tasarruf edemeyen bir zat, hiçbir cüz'üne hakikî mâlik olamaz. O sikke de şudur:

Kâinatın mevcudatı, enva'ları, en muntazam bir fabrika çarkları gibi birbirine **muavenet** eder; birbirinin vazifesini **tekmile** çalışır.

Öyle bir **tesanüd**, öyle birbirine muavenet, öyle birbirinin sualine cevap vermek ve birbirinin imdadına koşmak

ve birbirine **sarılmak**, birbiri içine girmek suretiyle öyle bir vahdet-i vücud teşkil ediyorlar ki;

bir insanın cesedindeki unsurlar gibi, birbirinden kabil-i tefrik olmaz.

Bir unsurun dizginini tutan, umumun dizginlerini tutamazsa, o tek unsurun dizginini zabtedemez.

İşte kâinatın sîmâsındaki bu teavün, tesanüd, tecavüb, teanuk; pek parlak bir **Sikke-i kübra-yı vahdettir.**

İkinci Sikke: Zeminin yüzünde ve bahar sîmâsında öyle bir parlak hâtem-i Ehadiyet ve Sikke-i vahdaniyet İsm-i Ferd'in cilvesiyle görünüyor ki,

Küre-i Arz'ın yüzünde bütün zihayatı bütün efradıyla ve ahval ve şuuratıyla idare etmeyen ve umumunu birden görmeyen ve bilmeyen ve îcad etmeyen bir zat, îcad cihetinde hiçbir şeye **karışmadığını** isbat ediyor.

O sikke de şudur:

Zeminin yüzünde madeni maddelerin, unsurların ve **câmidat** mahlûkâtın gâyet muntazam, fakat gizli sikkelerinden kat-ı nazar;

yalnız ikiyüzbin hayvanat taifelerinin ve ikiyüzbin nebatat enva'ının atkı ipleriyle dokunan nakışlı şu sikkeye bak ki:

we see with our own eyes in the spring on the earth that all things with their different duties, different forms, different **sustenance**, different members are given everything they need,

without **confusion** and without error, **with complete distinction and differentiation**, **with extremely sensitive balance**, without difficulty, at exactly the right time, from unexpected places despite their being one within the other and all mixed up together.

This situation, this planning, this administration forms such a seal of divine unity and **stamp of oneness** that

one who cannot create all those creatures at once from nothing, cannot **interfere** in anything at all in respect of dominicality and creation.

For if something had interfered, the equilibrium of that utterly **vast** administration would have been spoilt.

However, man apparently serves the smooth application of those laws of dominicality, at the **divine command**.

Third Stamp: This stamp of divine oneness is on man's face, indeed, is man's face: **one who does not hold in his gaze all the human beings** who have come and will come from the time of Adam till the end of the world, **and cannot place a distinguishing mark on each of their faces**, indeed, hundreds of **distinguishing marks**, can have no part in respect of creation in the stamp of unity on the face of any single one of them.

Yes, the one who places that **stamp** on man's face must surely hold within his view and encompass with his knowledge **all the members of the human race**,

for although the basic members of the human face **resemble** one another, each face possesses points of difference.

All the members of the face, such as the eye and ear, resembling each other forms a **stamp of unity** testifying that humankind's Maker is One;

similarly, the many wise differences -unlike other species- distinguishing one from the other so they are not confused and to **preserve** the rights of all of them,

are both subtle stamps of divine oneness, and denote the Maker of unity's **will, choice, and volition**.

They show that one who cannot create all men and animals, indeed, the universe, cannot apply that **stamp**.

Birden bahar mevsiminde, zeminin yüzünde, birbiri içinde, beraber, ayrı ayrı şekilleri, ayrı ayrı hizmetleri, ayrı ayrı **rızıkları**, ayrı ayrı cihazatları;

hiçbirini **şaşırmayarak**, yanlış etmeyerek, nihayet karışıklık içinde **nihayet derecede temyiz ve tefrik ile, gâyet hassas bir mizanla** her bir şeye lâzım olan her şeyleri külfetsiz tam vaktinde umulmadığı yerden verildiğini gözümüzle gördüğümüzden,

zeminin sîmâsında o keyfiyet, o tedbir, o idare öyle bir hâtem-i vahdaniyet ve öyle bir **Sikke-i Ehadiyet** ki;

bütün o mevcudatı birden, hiçten îcad edip beraber idare etmeyen bir zat; Rubûbiyet ve îcad cihetiyle hiçbir şeye **karışamaz**.

Çünkü karışmış olsa, o hadsiz **geniş** müvazene-i idare bozulacak.

Fakat insanların o kavanin-i Rubûbiyetin hüsn-ü cereyanlarına yine **emr-i İlahî** ile sûrî bir hizmeti var.

Üçüncü Sikke: İnsanın yüzünde.. belki, insanın yüzü öyle bir Sikke-i Ehadiyet ki, Âdem zamanından tâ kıyamete kadar gelmiş ve gelecek bütün **efrad-ı insaniye birden nazar-ı mütalaasında bulunmayan** ve herbirine karşı o tek yüzde birer alâmet-i farika koymayan ve o küçük yüzde hadsiz **alâmet-i farika** bırakmayan bir sebep, bir tek insanın yüzündeki hâtem-i vahdaniyete îcad cihetiyle el uzatamaz.

Evet insanın yüzüne o **sikke**yi koyan zat, elbette **bütün** **efrad-ı insaniye** nazar-ı şuhudunda ve daire-i ilmindedir ki,

herbir insanın sîmâsı göz, kulak, ağız gibi âza-yı esasîde birbirine **benzediği** halde, birer alâmet-i farika ile, hiçbirisine tamam benzemez.

Nasıl ki o sîmâda göz, kulak gibi âzaların umum efradında birbirine benzediği, o nev-i insanın Sâni bir, vâhid olduğuna şahadet eden bir **Sikke-i tevhid**dir;

öyle de: Hukuk-u insaniyenin **muhafazası** için sair enva'ın fevkinde olarak, o sîmâlarda birbirine iltibas olmamak ve birbirinden tefriki için, hikmetli pek çok alâmet-i farika ile iftirakları,

o Sâni-i Vâhid'in **iradesini, ihtiyarını ve meşietini** göstermekle beraber, ayrı ve çok dakik bir Sikke-i Ehadiyet oluyor ki;

bütün insanları, hayvanları, belki kâinatı halketmeyen bir zat, bir sebep o **sikke**yi koyamaz.

Second Indication:

The worlds, species, and elements of the universe are so **intertwined** and interwoven that

any cause that does not possess the universe as a whole cannot have true disposal over any of its elements.

The **manifestation of unity** proceeding from the name of Single has included the whole universe within a unity so that everything proclaims it.

For example, the universe's lamp, the sun, being one **indicates** that the whole universe belongs to one, so too,

...

the **sponges of clouds** which water the garden of the earth being the same, and the rain which comes to aid of all living creatures being the same and falling everywhere,

and most of the animal and plant species **spreading** freely over the earth and their species and habitats being the same,

are most certain signs and **testimonies** indicating that all those beings, as well the places they are found, are the property of a single being.

Following this analogy, the realms of beings in the universe are so **interwoven** they have made the universe into a totality which is indivisible in respect of creation.

A cause that does not have rule over the **whole universe** can govern nothing at all in respect of dominicality and creativity; it cannot make a single particle heed it.

Third Indication:

Through its **greatest manifestation**, the name Single has made the universe into innumerable missives of the Eternally Besought One

whereby each displays seals of divine oneness and stamps of unity to the number of its words – as though printed – and points to its **Scribe** to the number of those seals.

Yes, all flowers, all fruits, all **grasses**, and all animals even, and all trees are seals of divine oneness and stamps of divine unity, which, together with the places they are found, which take the form of missives, are like signatures showing the one who wrote the place.

For example, a buttercup in a garden is like a **seal** of the garden's inscriber.

Whosever seal the flower is, all flowers of the same sort on the face of the earth indicate clearly that they are his words and that the **garden** too is his writing.

İkinci İşaret:

Kâinatın âlemleri, enva'ları ve unsurları öyle birbiri içine **girift** olarak girmiştir ki,

kâinatın heyet-i mecmûasına mâlik olmayan bir sebep, hiçbir nev'ine, hiçbir unsuruna hakikî tasarruf edemez.

Âdeta İsm-i Ferd'in **cilve-i vahdeti**, bütün kâinatı bir vahdet içine almış; her şey o vahdeti ilân ediyor.

Meselâ: Bu kâinatın lâmbası olan Güneş'in bir olması, umum kâinat birinin olmasına **işaret ettiği** gibi;

zihayatların çevik ve çalak hizmetçileri olan hava unsuru bir olması.. ve aşçıları olan ateş bir olması.

ve zemin bahçesini sulayan **bulut süngeri** bir olması.. ve umum zîhayatın imdadına yetişen yağmur bir olması ve her yere yetişmesi..

ve ekser hayvanat ve nebatat taifelerinin herbirisi umum zemin yüzünde serbest **yayılmaları**, vahdet-i nev'iyeleri ve meskenleri bir bulunması;

gâyet kat'î bir surette işaretler, **şehadetler**dir ki: Meskenleri ile beraber umum o mevcudat, bir tek zatın malı olduğuna delâlet ederler.

İşte buna kıyasen, bütün kâinatın böyle birbirine **girift** olan enva'ları mecmu kâinatı öyle bir küll hükmüne getirmiştir ki, îcad cihetiyle tecezzi kabul etmez.

Umum kâinata hükmü geçmeyen bir sebep, Rubûbiyet cihetiyle ve îcad keyfiyetiyle hiçbir şeye hükmedemez ve bir tek zerreye Rubûbiyetini dinlettiremez.

Üçüncü İşaret:

İsm-i Ferd'in **tecelli-i azamıyla** kâinatı birbiri içinde hadsiz mektubat-ı Samedaniye hükmüne getirip,

her mektubda hadsiz hâtem-i vahdaniyet ve pek çok mühr-ü Ehadiyet basılmış gibi, herbir mektubun kelimesi adedince Ehadiyet mühürlerini taşıyor ve o mühürlerin adedince **kâtibini** gösteriyor.

Evet herbir çiçek, herbir meyve, herbir **ot**, hatta herbir hayvan, herbir ağaç birer mühr-ü Ehadiyet ve birer Sikke-i Samediyet olduklarını ve bulundukları mekân ise bir mektub suretini alması cihetiyle herbiri bir imza şeklini alır; o mekânın kâtibini gösteriyor.

Meselâ: Bir bahçede bir sarı çiçek, o bahçe nakkaşının bir **mührü** hükmündedir.

O çiçek mührü kimin ise, bütün zemin yüzündeki o nevi çiçekler, o zatın kelimeleri hükmünde olduğuna ve o **bahçe** dahi onun yazısı olduğuna, açık bir surette delâlet ediyor.

This means that all things **ascribe** everything to the One who created them, pointing to a maximum affirmation of divine unity.

Fourth Indication:

In addition to being clear as the sun, the greatest manifestation of the name Single is so reasonable as to be necessary and can be accepted with **infinite ease**.

#412

Numerous proofs demonstrating that the association of partners with God, the opposite and opponent of that manifestation, is infinitely difficult and infinitely far from reason, indeed, **impossible** and precluded, have been explained in various parts of the Risale-i Nur.

For the present referring the details of the points of those **proofs** to those treatises, we shall here expound only three Points.

The First: We have demonstrated with certain proofs, **briefly** at the end of the Tenth and Twenty-Ninth Words and in detail at the end of the Twentieth Letter,

that in relation to the power of the Single and Unique One, the creation of the greatest thing is **as easy as the smallest**.

...

It administers a large tree as comfortably as a small fruit.

Whereas if referred to **numerous causes**, each fruit becomes as difficult and expensive as a tree, and a flower as difficult and troublesome as the spring.

Yes, if the equipment of an army is made on the orders of a single commander in a single factory, it is as easy as making the equipment of a single **soldier**,

whereas if the **equipment** of all the soldiers is made in different factories and the army's administration passes from a single officer to many, then each soldier will require factories to the number of the army's soldiers.

In just the same way, if everything is ascribed to the Single and Unique One, the **innumerable** members of an entire species become as easy as a single member.

While if attributed to causes each becomes as **difficult** as the whole species.

Yes, both unity and singleness come about through everything being connected with the One of Unity, and through reliance on Him.

And this reliance and connection may become a boundless power and strength for the thing.

Through the strength of the reliance and connection, that small thing **may perform works far exceeding its individual strength**, and produce results.

Demek oluyor ki; herbir şey, umum eşyayı Hâlıkına **isnad edip**, azamî bir tevhide işaret ediyor.

Dördüncü İşaret:

İsm-i Ferd'in cilve-i azamî güneş gibi zâhir olmakla beraber, vücut derecesinde bir makuliyet ve **hadsiz bir kolaylıkla** kabul edilir.

Ve o cilvenin muhalifi ve zıddı olan şirk, nihayet derecede müşkil ve akıldan gâyet derecede uzak, belki **muhal** ve mümteni derecesinde olduğunu isbat eden çok bürhanlar, Risale-i Nur'un eczalarında beyan edilmiş.

Şimdilik o **deliller**deki o noktaların tafsilatını o Risalelere havale edip, yalnız "Üç Nokta"sını burada beyan edeceğiz.

Birincisi: Onuncu ve Yirmidokuzuncu Sözlerin âhirlerinde **icmalen** ve Yirminci Mektub'un âhirinde tafsilen gâyet kat'î bürhanlar ile isbat etmişiz ki:

Zat-ı Ferd ve Ehad'in kudretine nisbeten en büyük şey'in îcadı, **en küçük birşey gibi kolaydır**.

Bir baharı, bir çiçek gibi sühuletle halkeder. Binler haşrin nümunelerini her baharda gözümüz önünde kolaylıkla îcad eder.

Büyük bir ağacı, küçük bir meyve gibi rahatça idare eder.

Eğer **müteaddid esbaba** havale edilse, herbir meyve, bir ağaç kadar masraflı ve müşkilatlı.. ve bir çiçek, bir bahar kadar zahmetli ve suubetli olur.

Evet nasıl ki bir ordunun teçhizat-ı askeriyesi bir kumandanın emriyle bir fabrikada yapılsa; o ordunun teçhizatı, âdeta bir tek **neferin** teçhizatı gibi kolaylaşır.

Eğer her neferin **cihazatı** ayrı ayrı fabrikada yapılsa ve idare-i askeriyesi vahdetten kesrete girse; o vakit herbir nefer, ordu kadar fabrikalar ister.

Aynen öyle de eğer her şey Zat-ı Ferd ve Ehad'e verilse; bütün bir nev'in **hadsiz** efradı, bir tek ferd gibi kolay olur.

Eğer esbaba verilse; herbir ferd, o nev' kadar **müşkilatlı** olur.

Evet vahdet de, ferdiyet de; her şeyin o Zat-ı Vâhid'e intisabıyla olur ve ona istinad eder. Ve bu istinad ve intisab ise;

o şey için hadsiz bir kuvvet, bir kudret hükmüne geçebilir.

O vakit, küçük bir şey, o intisab ve istinad kuvvetiyle, binler derece **kuvvet-i şahsiyesinin fevkinde işler görebilir**, neticeler verebilir.

While something very powerful that does not rely on the Single Unique One and is not connected to Him can perform small works in accordance with its individual strength, and the results diminish accordingly.

For example, a strong, bold man who is not a regular soldier is compelled to carry his own **ammunition** and provisions himself, and so can hold out only temporarily against ten enemy.

For his individual strength is limited.

But a soldier who by belonging to the army is connected to and relies on the commander-in-chief, is **not compelled** to carry his own sources of strength and provisions;

his connection and reliance become an inexhaustible strength for him, like a **treasury**.

Through the strength of his connection, he may capture a field marshal of the defeated enemy army, together with thousands of others.

#413

That is to say, in divine unity and divine singleness, through the strength of the connection, an ant may defeat a Pharaoh and a fly defeat a **Nimrod** and a microbe a tyrant,

and a seed as tiny as a chickpea may bear on its shoulders a **pine-tree** as majestic as a mountain.

Yes, a **commander-in-chief** may send an army to the assistance of one soldier and **assemble** an army behind the soldier

so that he has the moral support of the army behind him and through that strength may perform great works in the **commander's** name.

Similarly, since the Pre-Eternal Monarch is Single and One, He has no need of any sort.

If to suppose that He did have need, He would send all things to the assistance of everything and **assemble** the army of the universe behind one thing and

everything could rely on a strength as great as the universe and in the face of everything, all things – to suppose that He did have the need – could become like the Single Commander's strength.

If there were no divine singleness, everything would lose all this strength and become as nothing; their results too would **dwindle** to nothing.

Thus, the appearance of these truly wondrous works out of most insignificant unimportant things which we all the time observe with our eyes self-evidently demonstrates **divine singleness** and **divine oneness**.

If it were not for them, the results, fruits, and works of everything would decrease to the substance and strength of each thing; they would be reduced to nothing.

Ve çok kuvvetli olan Ferd ve Ehad'e istinad ve intisab etmeyen bir şey, kendi şahsî kuvvetine göre, küçük işler görebilir ve neticesi ona göre küçülür.

Meselâ: Nasılki başıbozuk, gâyet cesur, kuvvetli bir adam, kendi **cephanesini** ve zahîresini beraberinde ve belinde taşımağa mecbur olduğundan, ancak on adam düşmanına karşı muvakkat dayanabilir.

Çünkü şahsî kuvveti o kadar eser gösterebilir.

Fakat, askerlik tezkeresiyle bir kumandan-ı azama intisab ve istinad eden bir adam; kendi menabi-i kuvvetini ve erzak deposunu kendisi çekmediği ve taşımağa **mecbur olmadığı** için,

o intisab ve istinad, onun için tükenmez bir kuvvet, bir **hazine** hükmüne geçtiğinden;

mağlub düşen düşman ordusunun bir müşirini, belki binler adamla beraber, o intisab kuvvetiyle esir edebilir.

Demek vahdette, ferdiyette; bir karınca bir Firavun'u, bir sinek bir **Nemrud**'u, bir mikrop bir cebbârı o intisab kuvvetiyle mağlub edebildiği gibi;

nohût tanesi küçüklüğünde bir çekirdek dahi dağ gibi heybetli bir **çam ağacı**nı omuzunda taşıyabilir.

Evet nasılki bir **kumandan-ı azam**, bir neferin imdadına bir orduyu gönderebilir haysiyetiyle ve o neferin arkasında bir orduyu **taahşid** edebildiği cihetiyle;

o nefer, bir ordu kendisinin arkasında manen bulunuyor gibi bir kuvvet-i maneviye ile pek büyük işlere, **kumandanı** namına mazhar olur.

Öyle de: Sultan-ı Ezeli, Ferd ve Ehad olduğundan -hiçbir cihetle ihtiyaç yok,

eğer faraza ihtiyaç olsa- herşeyin imdadına bütün eşyayı gönderir ve her bir şeyin arkasına kâinat ordusunu **taahşid** eder ve

her bir şey kâinat kadar bir kuvvete dayanır ve her bir şeye karşı bütün eşya -faraza eğer ihtiyaç olsa- o Kumandan-ı Ferd'in kuvveti hükmüne geçebilir.

Eğer Ferdiyet olmazsa, her bir şey bütün bu kuvveti kaybeder, hiç hükmüne sukut eder; neticeleri dahi hiç **iner**.

İşte gözümüzle her vakit müşahade ettiğimiz bu çok harika eserlerin gâyet küçük ehemmiyetsiz şeylerden tezahürü, bilbedahe **Ferdiyet** ve **Ehadiyeti** gösteriyor.

Yoksa her şeyin neticesi, meyvesi, eseri; o şeyin maddesi ve kuvveti gibi küçülerek hiç inecekti.

Nothing of the infinite **abundance** and infinite inexpensiveness of the extremely valuable things we see around us would remain.

A **melon** or pomegranate that we now buy for a small sum, we would not be able to procure for a fortune.

Yes, all the ease, all the abundance, all the inexpensiveness in the world arise from divine unity and testify to divine singleness.

Second Point: Beings are created in two ways; one is creation from nothing called **origination and invention**, and other is the giving of existence through bringing together existent elements and things, called **composition and assembling**.

When in accordance with the manifestation of divine singleness and mystery of divine oneness, this occurs with an infinite ease, indeed, such ease as to be necessary.

If not ascribed to divine singleness, it would be infinitely difficult and irrational, **difficult** to the degree of impossibility.

However, the fact that the beings in the universe come into existence with infinite ease and facility and no difficulty at all, and in perfect form,

self-evidently shows the manifestation of divine singleness and proves that everything is directly the art of the Single One of Glory.

Yes, if things are ascribed to the Single One of Unity,

they are created from nothing through His infinite power, the immensity of which is perceived through its works, **like striking a match**.

And through His all-embracing, infinite knowledge everything is appointed a measure like an immaterial mould.

#414

The particles of all things are situated easily in the **mould existent in knowledge**, in accordance with the form and plan of everything in the mirror of knowledge and they preserve their positions in good order.

If it is necessary **to gather together** particles from round about,

the particles are bound together in regular fashion like the soldiers of an **obedient** army in accordance with the comprehensive principles of power and laws of knowledge.

Driven by power in accordance with knowledge, they come, enter the **mould existent in knowledge** in accordance with **the measure of divine determining**, which encompasses the thing's existence, and with ease form its being.

Like the reflection in a mirror being clothed in external existence on paper by means of a camera,

Ve gözümüz önündeki gâyet kıymetdar şeylerin gâyet derecede ucuzluğu ve nihayet derecede **mebzuliyeti**, hiç kalmayacaktı.

Şimdi kırk para ile alacağımız bir **kavunu**, bir narı; kırk bin lira ile de yiyemezdik.

Evet dünyadaki bütün sühulet, bütün ucuzluk, bütün mebzuliyet; vahdetten gelir ve Ferdियete şehadet eder.

İkinci Nokta: Mevcudat iki vecihle îcad ediliyor. Biri; **"ibda' ve ihtira"** tabîr edilen hiçten îcaddır. Diğeri; **"inşa ve terkib"** tabîr edilen mevcud olan anasır ve eşyadan toplamak suretiyle ona vücud vermektir.

Eğer cilve-i Ferdियete ve sırr-ı Ehadiyete göre olsa, hadsiz derece bir sühulet, belki vücub derecesinde bir kolaylık olur.

Eğer Ferdiyete verilmezse, hadsiz derece müşkil ve gayr-ı makul, belki imtina' derecesinde bir **suubet** olacak.

Halbuki kâinattaki mevcudat, nihayet derecede külfetsiz olarak ve sühuletle ve kolaylıkla gâyet mükemmel bir surette vücuda gelmeleri,

cilve-i Ferdiyeti bilbedahe gösteriyor ve her şey doğrudan doğruya Zat-ı Ferd-i Zülcelâl'in san'atı olduğunu isbat ediyor.

Evet eğer bütün eşya Ferd-i Vâhid'e verilse,

bir kibrit çakar gibi, eserleriyle azameti anlaşılan o nihayetsiz kudretiyle hiçten îcad eder

ve ihatalı nihayetsiz ilmiyle her şeye mânevî bir kalıp hükmünde bir mikdar tayin eder.

Ve o âyine-i ilmindeki herşeyin suretine ve plânına göre kolayca herbir şeyin zerreleri o **kalıb-ı ilmî** içine yerleşir, muntazaman vaziyetlerini muhafaza ederler.

Eğer etraftan zerreleri **toplamak** lâzım gelse de,

ilmî kanunların ve kudretin ihatalı düsturları cihetiyle; o zerrelere, kanun-u ilmî ve sevk-i kudretî ile bağlanmaları haysiyetiyle **mutî'** bir ordunun neferatı gibi

muntazaman kanun-u ilmî ve sevk-i kudretî ile gelip o şeyin vücudunu ihata eden **kalıb-ı ilmî** ve **mikdar-ı kaderî** içine girip kolayca vücudunu teşkil ederler.

Belki âyinedeki aksin fotoğraf vasıtasıyla kâğıt üstüne vücud-u haricî giymesi

or the **invisible** writing of a letter appearing when it is spread with a special substance,

with the greatest ease **power** clothes with external existence the essences of things and forms of beings present in the mirror of the Single One of Unity's **pre-eternal knowledge**;

it brings them from the **World of Meaning to the Apparent World**, and shows them to us.

If beings are not ascribed to the Single One of Unity,

it would be necessary to gather together the being of a fly from all round the earth and from the elements,

quite simply sifting the face of the earth and the elements and bringing from everywhere the particles particular to its being.

And in order to situate them in proper order in its being so full of art, a **physical mould**,

indeed moulds to the number of its members would be necessary.

Then too the senses in its being, and its fine, subtle immaterial faculties like **spirit**, would have to be drawn from the immaterial worlds in a particular measure.

Thus, the creation of a fly in this way would be as difficult as that of the universe.

The difficulties would be multiplied a hundred times, indeed, would be a compounded impossibility.

For as all the people of religion and scientists are agreed, nothing apart from the Single One can create from nothing and non-existence.

In which case, if referred to causes and nature, everything may be given existence only through being gathered together from most things.

Third Point: **We shall explain briefly two or three comparisons** which are elucidated in other parts of the Risale-i Nur, showing how, if ascribed to a Single One of Unity, all things become as easy as a single thing, **whereas if referred to causes and nature, the existence of a single thing becomes as difficult as that of all things.**

For example: If the positions and administration of a thousand soldiers are referred to one officer, and that of one soldier to ten officers,

to command the one soldier will be ten times more difficult than commanding a **battalion**.

#415

For those who command him will form **obstacles** to one another, and in the resulting disorder, the soldier will have no peace.

Whereas if to obtain the **desired** result and situation a battalion is referred to a single officer,

veyahut **görünmeyen** bir yazı ile yazılan bir mektuba gösterici maddeyi sürmekle görünmesi **gibi**,

Ferd-i Vâhid'in **ilm-i ezeli**sinin âyinesinde bulunan mahiyet-i eşya ve suver-i mevcudata gâyet sühuletle, **kudret** onlara vücud-u haricî giydirir

ve **âlem-i mânâdan âlem-i zuhura** getirir, gözlere gösterir.

Eğer Ferd-i Vâhid'e verilmezse,

bir sineğin vücudunu rûy-i zeminin etrafından ve anasırından gâyet hassas bir mizanla toplamak,

âdeta yeryüzünü ve unsurları eleyip her taraftano mahsus vücudun mahsus zerrelerini getirerek

san'atlı vücudunda muntazam yerleştirmek için **maddî kalıb**,

belki âzaları adedince kalıblar bulunmak

ve o vücuddaki duygular ve **ruh** gibi ince, dakik, mânevî letaifi dahi mizan-ı mahsusla mânevî âlemlerden celbetmek lâzım gelir.

İşte bu surette bir sineğin îcadı, kâinat kadar müşkilatlı olur;

yüz derece müşkil müşkil içinde, belki muhal muhal içinde olacak.

Çünkü Hâlık-ı Ferd'den başka hiçbir şey, hiçten ve ademden îcad edemediğine bütün ehl-i din ve ehl-i fen ittifak ediyorlar.

Öyle ise esbab ve tabîata havale edilse, her şeye, ekser eşyadan toplamak suretiyle vücud verilebilir.

Üçüncü Nokta: Eğer bütün eşya, bir Zat-ı Ferd-i Vâhid'e verilse, bir tek şey gibi kolay olmasına; **eğer esbaba ve tabîata havale edilse, bir tek şeyin vücudu, umum eşya kadar müşkilatlı olduğuna** işaret eden, başka Risalelerde izah edilen **bir iki temsili, muhtasaran beyan edeceğiz.**

Meselâ: Bir zabite, bin nefere ait vaziyet ve idare havale edilse ve bir nefer de on zabitin idaresine verilse..

o bir neferin idaresi, bir **tabur**un idaresinden on derece daha müşkilatlı olur.

Çünkü ona emredenler, birbirine **mani** olurlar. Bir keşmekeş ile o nefer hiçbir istirahat yüzünü görmeyecek.

Hem bir taburdan **matlub** vaziyet ve netice, birtek zabite havale edilse;

he can achieve the result easily, without difficulty, and give it that situation.

If to obtain the result and situation, it is referred to the soldiers without a chief, leader, or **sergeant**,

they will only be achieved with much dispute and difficulty, in great disorder, and deficiently.

Second Comparison: For example, if a master builder is appointed to give the stones in the dome of a mosque like Aya Sophia their suspended position, he may do so easily.

But if it is referred to the stones themselves, they will all have to be both absolutely dominant and absolutely subject to each other

in order to support each other in that **suspended position**.

For the work the master builder performs easily to be carried out, work a hundred times greater, of a hundred builders, will have to be **carried out**, only then may such a position be achieved.

Third Comparison: For example, since the globe of the earth is an official, a soldier, of the Single One of Unity which heeds that single One's single command,

such results are obtained as the change of the seasons, the alternation of day and night, the lofty, majestic motions of the heavens, and the changes in the cinema-like celestial scenes.

On receiving the single command of that Single One, in rapturous joy at its duty, a single soldier like the earth rises to revolve in two motions like an **ecstatic Mevlevi dervish**,

and is the means to those splendid results being achieved.

It is as if the single soldier is commanding magnificent **manoeuvres** on the face of the universe.

If not ascribed to a Single One whose rule of divinity and sovereignty of dominicality encompass the whole universe, and whose command and rule cover all beings,

those results, heavenly manoeuvres, and earthly seasons could only be obtained by millions of stars and globes a thousand times larger than the earth travelling the long distance of millions of years every twenty-four hours and every year.

Thus, those results being obtained through the two motions – in its orbit and on its axis like an ecstatic Mevlevi dervish – **of a single official like the globe of the earth, is an example** of the infinite ease there is in divine unity.

While their being obtained through endlessly long ways millions of times more **difficult** than the motion described above is an example of just how difficult,

külfetsiz, kolayca o neticeyi istihsal eder ve o vaziyeti verebilir.

Eğer o vaziyeti almayı ve o neticeyi istihsal etmeyi, o taburdaki başsız, âmirsiz, **çavuş**suz neferata havale edilse,

o matlub vaziyeti ve neticeyi almak için çok karışıklık içinde münakaşalarla ancak nâkıs bir sureti, müşkilatla tahsil edebilir.

İkinci Temsil: Meselâ Ayasofya gibi kubbeli bir câmiin kubbesindeki taşlarını durdurmak vaziyeti ve muallakta durdurması bir ustaya verilse, o vaziyeti onlara kolayca verebilir.

Eğer o vaziyete girmesi, taşlara havale edilse, herbir taş umum taşlara hem hâkim-i mutlak, hem mahkûm-u mutlak olmak lâzım gelir.

Tâ ki, birbirine başbaşa verip, **muallakta** durabilsinler.

O halde o ustanın kolayca gördüğü işini görmek için yüz usta kadar, yüz derece işinden daha ziyade **işler görülecek**, sonra o vaziyetler alınacak.

Üçüncü Temsil: Meselâ Küre-i Arz, Zat-ı Ferd-i Vâhid'in bir memuru, bir neferi olduğundan, yalnız o birtek nefer, o tek zatın tek emrini dinlediği için,

mevsimlerin husulü ve gece ve gündüz vakitlerinin vücudu ve semavattaki ulvî ve haşmetli harekâtın zuhuru ve sinemavari semavî levhaların tebdili gibi neticeleri istihsal için Arz gibi bir tek nefer,

bir tek zatın bir tek emrini almakla, o vazifenin neş'esinden gelen bir cazibe ile **meccub mevlvî** gibi semaa kalkar,

bütün o muhteşem neticelerin husulüne ve zuhuruna vesile olur.

Güya o tek nefer, kâinat yüzündeki muhteşem **manevraya** bir kumandanlık eder.

Eğer hâkimiyet-i uluhiyeti ve saltanat-ı Rubûbiyeti umum kâinatı ihata eden ve hüküm ve emri umum mevcudata geçen bir Zat-ı Ferd'e verilmezse;

o halde o neticeleri, o semavî manevrayı ve arzî mevsimleri tahsil etmek için Küre-i Arz'dan bin defa büyük milyonlarla yıldızlar ve küreler, milyonlar sene uzun bir mesafeyi her yirmidört saatte, herbir senede gezmekle o neticeler gösterilebilir.

İşte **Küre-i Arz gibi bir tek memur**, meccub bir mevlvî gibi mihveri ve medârı üstünde iki hareketle hasıl olan o haşmetli neticelerin husulü ise, vahdette ne derece hadsiz sühulet olduğuna bir misal olması gibi,

aynı neticeleri kazanmak için milyonlar defa o hareketten daha **müşkil** ve hadsiz uzun yollar ile o neticeleri kazanmak ne derece müşkilatlı,

indeed, impossible is the way of associating partners with God and unbelief, and just what impossible, **absurd** things are found on it.

#416

Consider the ignorance of **those who worship causes and nature** through the following example: **you can understand how far from reason it is and how ignorant to suppose that**

after preparing in orderly fashion through his wondrous art the parts or machinery of a wonderful factory, or marvellous clock, or **splendid** palace, or fine book, a person

does not himself assemble the parts easily and work them,

but with protracted and high **expense** makes each part, each mechanism, and even each sheet of paper and pen into extraordinary machines in order to make the parts themselves construct and work the factory, palace, and clock, and write the book instead of the craftsman.

And he refers to them the art and craft, which is the means of displaying all his arts and skills, which he has great desire to **exhibit**.

In just the same way, those who attribute creation to causes and nature fall into compounded ignorance.

For above nature and causes are extremely well-ordered works of art, and they too are **artefacts** like other creatures.

The one who makes them thus, makes their results too and **displays** them together.

The one who makes the seed, also makes the tree above it. And the one who makes the tree, is the one who makes the fruits above it.

Otherwise further well-ordered natures and causes would be necessary for other, different natures and causes to come into existence.

And so on, ad infinitum. One would have to accept the existence of an infinite, meaningless, impossible chain of illusory fancies.

This would be the most extraordinary ignorance.

Fifth Indication:

We have demonstrated with decisive **proofs** in many places that

the most fundamental characteristic of rulership is **independence and separateness**.

Even the weak shadow of rulership in impotent men vehemently **rejects** the interference of others

and does not **permit** others to meddle in its duty, and in this way preserves its independence.

belki muhal olduğuna; şirk ve küfrün yolunda ne derece muhaller, **bâtıl** şeyler bulunduğuna **misaldir**.

Esbaba tapanların ve tabîatperestlerin cehâletlerine bu misal ile bak.

Meselâ: "Bir zat harika bir fabrikanın veya acib bir saatin veya **muhteşem** bir sarayın veya mükemmel bir kitabın gâyet muntazam bir surette eczalarını, çarklarını fevkalâde san'atıyla hazır ettikten sonra,

kendisi kolayca o eczaları terki edip işletmeyerek,

belki çok uzun **masraflar**la o eczaları kendi kendine işlemek ve o usta yerine fabrikayı, sarayı, saati yapmak, kitabı yazmak için herbir cüz'ü, herbir çarkı, hatta kâğıdı, kalemi birer harika makine hükmüne getiriyor.

Ve **teşhirini** çok istediği bütün hünelerlerini, kemalâtını izhara vesile olan o üstadlığını ve san'atını onlara havale ediyor" diye zannetmek, **ne derece akıldan uzak ve cehâlet olduğunu anlarsın!**

Aynen öyle de; esbaba ve tabîatlara îcad isnad edenler, muzaaf bir cehâlete düşerler.

Çünkü tabîatların ve sebeblerin üstünde dahi gâyet muntazam bir eser-i san'at var; onlar da sair mahlûkat gibi **masnu'durlar**.

Onları öyle yapan zat, onların neticelerini dahi yapar, beraber **gösteriyor**.

Çekirdeği yapan, onun üstünde ağacı o yapar; ve ağacı yapan, onun üstünde meyveleri dahi o îcad eder.

Yoksa ayrı ayrı tabîatların, sebeblerin vücuda gelmeleri için, yine muntazam başka tabîatları, sebepleri isteyecekler.

Ve hakeza gitgide nihayetsiz, mânâsız, imkânsız bir silsile-i mevhumatı mevcut kabul etmek lâzım gelir.

Bu ise, cehâletlerin en antikasıdır.

Beşinci İşaret:

Çok yerlerde kat'î **delillerle** isbat etmişiz ki:

Hâkimiyetin en esaslı hâssası; **istiklaldir, infiraddır**.

Hatta hâkimiyetin zaîf bir gölgesi; âciz insanlarda dahi, istiklaliyetini muhafaza etmek için, gayrın müdahâlesini şiddetle **reddeder**

ve kendi vazifesine başkasının karışmasına **müsaade etmez**.

Many kings have mercilessly put to death their **innocent** children and loved brothers on account of this rejection of interference.

That is to say, independence, **separateness**, and the rejection of the interference of others are the most basic characteristics of true rulership, and are its inseparable necessities and **perpetual** essentials.

It is because of this characteristic that divine rulership, which is at the degree of **absolute dominicality**,

most **vehemently** rejects the association of any partners and the participation and interference of others.

The Qur'an of Miraculous Exposition too, insistently, repeatedly, and sternly, indicates divine unity

and rejects with severe threats the association of partners with God.

#417

Thus, the divine rulership in dominicality necessitates divine unity and indicates a most powerful motive and necessitating cause for it.

So too the **infinitely perfect order** and harmony on the face of the universe, apparent from the totality of the universe and the stars, and the plants, animals and minerals to particulars, individuals, and minute particles,

form an **indubitably** veracious witness to and clear proof of that singleness and unity.

For if others had interfered, this most sensitive balance, order, and regularity of the universe would have been spoilt and signs of **disorder** would have been apparent.

In accordance with the meaning of the verse,
If there were in the heavens and the earth, other gods besides God, there would have been confusion in both!, (21:22)

this wondrous, perfect order of the universe would have been thrown into confusion and been spoilt.

Whereas, according to the verse,
So turn your vision again; do you see any flaw?, (67:3)

from minute particles to the planets, from the ground to the divine throne, there is no sign of **fault, defect, or confusion**.

Thus the order of the universe and of creatures and the balance of beings, demonstrate most brilliantly the greatest manifestation of the name of Single and testify to divine unity.

Moreover, since, through the mystery of the manifestation of divine oneness, the **tiniest** living creature

is **a miniature sample** of the universe and a small index of it,

Çok padişahlar bu redd-i müdahâle haysiyetiyle **masum** evlâdlarını ve sevdiği kardeşlerini merhametsizce kesmişler.

Demek, hakikî hâkimiyetin en esaslı hâssası ve infikak kabul etmez bir lâzımı ve **daimî** bir muktezası; istiklaldır, **infirad**dır, gayrın müdahâlesini reddir.

İşte bu çok esaslı hâssa içindir ki, **Rubûbiyet-i mutlaka** derecesindeki hâkimiyet-i İlahiye,

gâyet **şiddetle** şirki ve iştiraki ve müdahâle-i gayrı reddettiğinden,

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan dahi, gâyet hararetle ve şiddetle ve pek çok tekrar ile tevhidi gösterip;

şirki, iştiraki azîm tehditlerle reddediyor.

İşte Rubûbiyetteki hâkimiyet-i İlahiye, tevhid ve vahdeti kat'î bir surette iktiza ettiği ve gâyet kuvvetli bir dâîyi ve gâyet şiddetli bir muktaziyi gösterdiği gibi,

kâinat yüzündeki **nihayet derecede** mükemmel ve mecmu-u kâinattan, yıldızlardan tut tâ nebatat, hayvanat, maadin.. tâ cüz'iyat ve efrada ve zerrelere kadar görünen **intizam-ı ekmel** ve insicam-ı ecmel; o ferdiyete,

o vahdete hiçbir cihetle **şübhe getirmez** bir şahid-i âdil, bir bürhan-ı bâhirdir.

Çünkü gayrın müdahâlesi olsa, bu gâyet hassas nizam ve intizam ve müvazene-i kâinat elbette bozulacaktı ve **intizamsızlık** eseri görünecekti.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَٰهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا âyetinin sırrıyla,

bu harika mükemmel nizam-ı kâinat karışacaktı ve fesada girecekti.

Halbuki **فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ** âyetiyle

zerrattan tâ seyyarata, ferşten tâ arşa kadar hiçbir cihetle **kusur ve noksan ve müşevveşiyet** eseri görülmediğinden,

gâyet parlak bir surette, bu nizam-ı kâinat ve şu intizam-ı mahlûkat ve şu müvazene-i mevcudat, İsm-i Ferd'in cilve-i azamını gösterip vahdete şehadet eder.

Hem cilve-i Ehadiyet sırrıyla, **en küçük** bir zîhayat mahluk,

kâinatın **bir misal-i musaggarası** ve küçük bir fihristesi hükmünde olduğundan;

only the One who holds the whole universe in the grasp of His power can lay claim to it.

And since, **in regard to creation**, a seed is not inferior to a tree, and a tree is a small universe,

and all living beings are like small universes and small worlds,

this mystery of divine oneness has made the association of partners with God impossible.

By virtue of this mystery, the universe is not only an indivisible whole,

but is also by its nature, a universal whose division and being broken up into parts is impossible and which does not accept participation and numerous hands in its creation.

Thus, since each part of it is a particular and individual part, and the whole also is a universal, it precludes the participation of others in it.

It proves to the degree of being self-evident the greatest manifestation of the name of Single, the reality of divine unity, and this mystery of divine oneness.

Yes, since the realms of beings in the universe are **interwoven** and interbonded and the functions of each look to all,

it has made the universe, in respect of dominicality and creation, like an indivisible whole.

So too, the **all-encompassing general acts** in the universe are interwoven and interpenetrated.

For example, the acts of nurturing and giving of sustenance are apparent at the same instant within the act of giving life.

And the acts of ordering and decking out the living creature's body are **observed** at the same time within those acts of nurturing and giving of life.

#418

And at the same time the acts of giving of form, raising, and regulating strike the eye within those acts of **nurturing**, giving life, ordering, and decking out.

And so on, since such all- encompassing and general acts are interpenetrated and one within the other and blended together

like the seven colours in light, indeed, are united;

and since each of those acts encompasses and embraces most beings and are a single act and by nature are the same;

and since the one who performs the acts must be the same; and since each of them **pervades** the whole universe

o tek zîhayata sahib çıkan, bütün kâinatı kabza-i tasarrufunda tutan zat olabilir.

Ve bir çekirdek, **hilkatçe** bir ağaçtan geri olmadığı; ve bir ağaç, küçük bir kâinat hükmünde olduğu

herbir zîhayat dahi, küçük bir kâinat ve küçük bir âlem hükmünde olduğundan;

bu sırr-ı Ehadiyet cilvesi, şirk ve iştiraki muhal derecesine getiriyor.

Bu kâinat, o sır ile; değil yalnız tecezzi kabul etmez bir külldür;

belki mahiyetçe, inkısam ve iştiraki ve tecezzisi imkânsız ve müteaddid elleri kabul etmez bir küllî hükmüne geçtiğinden;

ondaki her bir cüz, bir cüz'î ve bir ferdî hükmünde; ve o küll dahi, bir küllî hükmünde olduğundan, hiçbir cihetle iştirakin imkânı olmuyor.

Bu İsm-i Ferd'in cilve-i azamı; hakikat-ı tevhidi, bu sırr-ı Ehadiyetle bedahet derecesinde isbat ediyor.

Evet kâinatın enva'ları birbiri içine **girift** olması ve kenetlenmesi ve herbirinin vazifesi umuma baktığı cihetle;

kâinatı Rubûbiyet ve icad noktasında tecezzi kabul etmez bir küll hükmüne getirdiği misillü;

kâinatta faaliyet gösteren **ef'al-i umumiye-i muhita** dahi, birbirinin içinde tedahül cihetiyle,

yâni meselâ hayat vermek fiili içinde, aynı anda iâşe ve terzîk fiili görünüyor.

Ve o iâşe, ihya fiilleri içinde aynı zamanda o zîhayatın cesedini tanzim, teşhiz fiilleri **müşahede** olunuyor.

Ve o iâşe, ihya, tanzim, teşhiz fiilleri içinde; aynı vakitte tasvir, **terbiye** ve tedbir fiilleri nazara çarpıyor.

Ve hakeza.. böyle muhit ve umumî ef'alın birbiri içine tedahülü ve girift olması..

ve ziyadaki yedi renk gibi imtizaç belki ittihad etmesi haysiyetiyle

ve o ef'alın herbiri mahiyetçe bir birlik ve vahdet içinde ekser mevcudata ihatası ve şümülü..

ve vahdanî birer fiil olduğundan, her halde fâilinin bir tek zat olması.. ve herbiri umum kâinatı **istila** etmesi..

and unites with the other acts in co- operation and assistance; it has made the universe into an **indivisible** whole.

Similarly, since all living creatures are like seeds, **indexes**, and samples of the universe,

it has made the universe from the point of view of dominicality like a universal whose division and breaking into parts is impossible.

That is to say, the universe is a totality so that to be Lord and Sustainer of a part of it is only possible by being Lord and Sustainer of the whole.

And it is a universal so that each part of it has become like a single member;

to make any one single member submit to His dominicality is only possible by **subjugating** the universal.

Sixth Indication:

Dominical singleness and divine unity are the means and basis of all perfections,*

*{In fact, divine unity is the clearest proof and most powerful evidence for the existence of endless divine perfections and beauty.

For if the universe's Maker is known to be the Unique One of Unity, all the perfections and beauty of the universe are known to be the shadows, manifestations, signs, and distillations of the sacred perfections and beauty present in that Maker of Unity.

Otherwise the universe's perfections and beauties would have pertained to creatures and causes, and the eternal treasury of divine perfections would have remained unknown for the human mind, and without a key.}

and the source and origin of the purposes and wisdom in the universe's creation.

They are also the source and sole means of attaining the wishes and desires of conscious beings and rational beings, and particularly of man.

If not for divine singleness, all man's wishes and demands **would be extinguished**.

The results of the universe's creation would also decline to nothing,

and the majority of existent, certain perfections would be **annihilated**.

For example, man has an intense, unshakeable, passionate **desire for immortality**.

Only One who through the mystery of singleness holds the whole universe in His grasp

and can close down this world and open up the hereafter as easily as shutting up one house and opening another can satisfy this desire.

ve sair ef'al ile muavenetdarane birleşmesi itibariyle, kâinatı **tecezzi kabul etmez** bir küll hükmüne getirdiği gibi;

zîhayat mahlukların herbirisi, kâinatın bir çekirdeği, bir **fihristesi**, bir nümunesi hükmünde olduğundan,

kâinatı Rubûbiyet noktasında tecezzi ve inkısamı imkân haricinde bir küllî hükmüne getirmiştir.

Demek kâinat öyle bir külldür ki; bir cüz'e Rab olmak, umum o külle Rab olmakla olur.

Ve öyle bir küllîdir ki; herbir cüz, bir ferd hükmüne geçip,

bir tek ferde Rubûbiyetini dinlettirmek, umum o küllîyi **müşahhar** etmekle olabilir.

Altıncı İşaret:

Ferdiyet-i Rabbaniye ve vahdet-i İlahiye, bütün kemalâtın (Haşiye)

{(Haşiye): Hatta hadsiz kemal ve cemal-i İlahînin tahakkukuna en zâhir bürhan ve en kuvvetli bir delil, vahdettir.

Çünkü kâinatın Sâni Vâhid-i Ehad bilinse, bütün kâinattaki kemalât ve cemaller, o Sâni-i Vâhid'de bulunan kudsi kemalâtın ve cemallerin gölgeleri ve cilveleri ve işaretleri ve tereşsuhatları olduğu bilinecek.

Yoksa kâinatın kemalâtı ve cemalleri, mahlûkata ve şuursuz bir kısım esbaba ait kalacaktı. O vakit akl-ı beşer nazarında kemalât-ı İlahiyenin hazine-i sermediyesi anahtarsız, meçhul kalırdı.}

medârı, esası olduğu ve kâinatın hilkatindeki hikmetlerin ve maksadların menşei ve madeni olduğu gibi,

zîşuur ve zîaklın, hususan insanların metalibinin ve arzularının husul bulmasının menbai ve çare-i yegânesidir.

Eğer ferdiyet olmazsa, beşerin bütün metalib ve arzuları **sönecek**.

Hem hilkat-ı kâinatın neticeleri hiçe inecek,

hem mevcud ve muhakkak olan ekser kemalâtın **in'idamına** vesile olacak.

Meselâ: İnsanda en şedid ve sarsılmaz ve aşk derecesinde bir **arzu-yu beka** var.

Ve o matlabı vermek için, bütün kâinatı sırr-ı ferdiyetle kabzasında tutan

ve bir menzili kapayıp öbür menzili açmak gibi kolay bir surette dünyayı kapayıp âhireti açabilir bir zat, o arzu-yu bekayı yerine getirebilir.

And like this one, man's thousands of desires **which stretch to eternity** and are spread throughout the universe

are tied to the mystery of singleness and the reality of divine unity.

#419

If not for divine singleness, they would not be, they would be fruitless.

And if not for the Single One who through divine unity has **disposal** over the entire universe,

those desires could not be satisfied. And even supposing they were, they would be so very **deficiently**.

It is because of this mighty mystery that the Qur'an of Miraculous Exposition

repeatedly and **fervently** and with elevated eloquence teaches divine unity and singleness.

Similarly, all the prophets, purified scholars, and saints found their greatest pleasure and happiness in the profession of divine unity, **"There is no god but God."**

Seventh Indication:

Just as Muhammad (Upon whom be blessings and peace) taught, proved, and proclaimed most perfectly the true affirmation of divine unity in all its degrees, so his messengership was established as surely and certainly as divine unity.

For since he taught divine unity, the greatest reality in the sphere of existence, together with all its truths,

it may be said that all the arguments proving divine unity indirectly though decisively prove his messengership, the authenticity of his duty, and the rightness of his cause.

Yes, a messengership that discovered and truly taught divine singleness and unity, which bring together those thousands of elevated truths,

is most definitely necessitated and required by that singleness and unity; they certainly require it.

Thus, Muhammad (Upon whom be blessings and peace) carried out that duty to the letter.

Now, **we shall explain by way of example**, three out of numerous evidences and causes that testify to the importance and elevatedness of his collective personality, attesting that it is a sun in the universe.

The First: In accordance with the rule **"The cause is like the doer,"** the equivalent of all the good deeds performed throughout the centuries by all his community has passed to the book of good deeds of Muhammad (Upon whom be blessings and peace).

Ve bu arzu gibi, **ebede uzanmış** ve kâinatın etrafına yayılmış, beşerin binler arzuları,

sırr-ı ferdiyete ve hakikat-ı tevhide bağlıdırlar.

Eğer o ferdiyet olmazsa; onlar olmaz, akîm kalırlar.

Ve vahdetle bütün kâinata birden **tasarruf eden** bir Zat-ı Ferd olmazsa,

o matlablar yerine gelmez. Faraza gelse de çok **nâkıs** olur.

İşte bu sırr-ı azîm içindir ki: Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan,

tevhid ve ferdiyeti pek çok tekrar ile, **kuvvetli bir hararetle**, yüksek bir halâvetle ders verdiği gibi;

bütün Enbiya ve asfiya ve evliya en büyük zevklerini ve saadetlerini; kelime-i tevhid olan **"Lâ İlahe İllâ Hu"**da buluyorlar.

Yedinci İşaret:

İşte bu tevhid-i hakikîyi bütün meratibiyle en mükemmel bir surette ders veren, isbat eden, ilân eden Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın Risaleti, elbette o tevhidin kat'iyeti derecesinde sabit olmak lâzım gelir.

Çünkü madem daire-i vücudun en büyük hakikatı olan tevhidi bütün hakaikıyla o zat ders veriyor..

elbette tevhidi isbat eden bütün bürhanlar; dolayısıyla onun Risaletini ve vazifesinin hakkaniyetini ve dâvâsının doğruluğunu dahi kat'î isbat eder denilebilir.

Evet böyle binler hakaik-i âliyei cem'eden, Ferdiyet ve Vahdaniyeti hakkıyla keşfedip ders veren bir Risalet; gâyet kat'î bir surette o tevhid,

o Ferdiyetin muktezasıdır ve lâzımıdır. Onlar, onu her halde isterler.

İşte o vazifeyi tamtamına yerine getiren Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın

şahsiyet-i maneviyesinin derece-i ehemmiyetine ve ulviyetine ve bu kâinatın bir güneşi olduğuna şehadet eden pek çok delillerden, sebeblerden üç tanesini **nümune olarak beyan ediyoruz.**

Birincisi: Umum ümmet, umum asırlarda işledikleri umum hasenatın bir misli **"Es-sebebü ke-l fâil"** sırrınca, Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın sahife-i hasenatına geçtiği gibi;

So too, by thinking of the certain acceptance of the salawat prayers for the Prophet (UWBP), which every day all his community recite for him, and the station and degree that those endless prayers necessitate,

it may be understood that the **collective personality** of Muhammad (UWBP) is a sun in the universe.

#420

The Second: Think of Muhammad's (Upon whom be blessings and peace) **spiritual progress**: his essential being was the source, seed, life, and means of the mighty tree of the world of Islam: It arose from his performing with his extraordinary capacity and faculties the sacred worship and glorifications which form the spiritual aspects of the world of Islam, perceiving all their meaning;

so understand how much more elevated than other sainthoods was the **sainthood** of Muhammadan (UWBP) worship, by which he rose to the rank of God's beloved.

At one time, a single glorification was unfolded to me in one of the prayers in a manner close to how the **Companions of the Prophet** perceived them,

and it appeared to me as important as a month's worship.

I understood the Companions' high worth.

It meant that in the early days of Islam, the effulgence and light proceeding from the sacred words had a different quality.

Their newness imparted a different flavour, subtlety, and freshness that with the passage of time **have become obscured** and have diminished through neglect.

With his wondrous capacity Muhammad (UWBP) received them new and fresh from their original source, the Most Pure and Holy Essence, and **absorbed** and assimilated them.

He could therefore receive the effulgence from a single **glorification** that others could receive only from a years' worship.

From this you may understand the degree Muhammad (Upon whom be blessings and peace) progressed through the degrees of perfections, which are without bound or limit.

The Third: Since mankind is the **pivot** of all the Creator's purposes in the universe;

and since with his superior understanding man has received the addresses of that Glorious One;

and since Muhammad (UWBP) was the most famous and **renowned** of mankind, and as his works and achievements testify, its most perfect and magnificent individual;

umum ümmet, her günde ettikleri salavat duasının kat'î makbuliyeti cihetiyle, o hadsiz duaların iktiza ettikleri makam ve mertebeyi düşünmekle,

şahsiyet-i maneviye-i Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın bu kâinat içinde nasıl bir güneş olduğu anlaşılır.

İkincisi: Âlem-i İslâmın şecere-i kübrasının menşei, çekirdeği, hayatı, medârı olan mahiyet-i Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın fevkalâde istidad ve cihazatıyla, âlem-i İslâmiyetin maneviyatını teşkil eden kudsî kelimatı, tesbihatı, ibadatı en evvel bütün mânâlarıyla hissedip yapmaktan gelen **terakkiyat-ı ruhiyesini** düşün;

habibiyet derecesine çıkan ubûdiyet-i Muhammediyenin (A.S.M.) **velayeti**, sair velayetlerden ne kadar yüksek olduğunu anla!

Bir zaman bir tek tesbihin, bir tek namazda, **Sahabelerin** tarz-ı telakkisine yakın bir surette bana inkişafı,

bir ay kadar ibadet derecesinde ehemmiyetli göründü.

Sahabelerin yüksek kıymetini onunla anladım.

Demek bidayet-i İslâmiyede kelimat-ı kudsiyenin verdiği feyiz ve nurun başka bir meziyeti var.

Tazeliği haysiyetiyle başka bir letafeti, bir taraveti, bir lezzeti var ki; gaflet perdesi altında mürur-u zamanla **gizlenir**, azalır, perdelenir.

Zat-ı Muhammediye (A.S.M.) ise, onları menba-ı hakîksinden (Zat-ı Akdes'ten) turfanda, taze olarak, fevkalâde istidadıyla almış, **emmiş**, massetmiş.

Bu sırta binaen o zat; bir tek **tesbihten**, başkasının bir sene ibadeti kadar feyiz alabilir.

İşte bu nokta-i nazardan Zat-ı Muhammediye Aleyhissalâtü Vesselâm'ın, haddi ve nihayeti olmayan meratib-i kemalâtta ne derece terakki ettiğini kıyas et.

Üçüncüsü: Bu kâinatın Hâlıkı, bu kâinattaki bütün maksadının en ehemmiyetli **medârı** nev-i insan olduğundan

ve bütün hitabat-ı Sübhaniyenin en anlayışlı bir muhatabı nev-i beşer olduğundan;

o nev-i beşer içinde en meşhur, en **namdar** ve âsârıyla ve icraatıyla en mükemmel, en muhteşem ferd olan Zat-ı Muhammediyeyi (A.S.M.)

that Single One of Glory took Muhammad (UWBP) as His addressee in the name of mankind, indeed, on account of the whole universe;

He made manifest in him boundless **effulgences** and endless perfections.

There are numerous points like these three that

prove conclusively that just as the collective personality of Muhammad (UWBP) is the spiritual sun of the universe,

so is it the **supreme sign** of the mighty Qur'an known as the universe, and the greatest name of that Supreme Distinguisher between Truth and Falsehood, and the mirror of the greatest manifestation of the name Single.

We **beseech** the Single, Unique, Eternally Besought One that blessings and peace to the number of particles of the universe multiplied by the seconds of the minutes of all time descend on Muhammad (Upon whom be blessings and peace) from the infinite treasury of His mercy.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise. (2:32)

o nev' namına, belki umum kâinat hesabına kendine muhatab eden Zat-ı Ferd-i Zülcelâl, elbette

onu hadsiz kemalâtta hadsiz **feyzine** mazhar etmiştir.

İşte bu üç nokta gibi çok noktalar var.

Kat'î bir surette isbat ederler ki; şahsiyet-i maneviye-i Muhammediye (A.S.M.), kâinatın mânevî bir güneşi olduğu gibi,

bu kâinat denilen Kur'an-ı Kebir'in **âyet-i kübrası** ve o Furkan-ı Azam'ın ism-i azamı ve İsm-i Ferd'in cilve-i azamının bir âyinesidir.

Kâinatın umum zerratinin umum zamanlarındaki umum dakikalarının bütün âşirelerine darbedilip, hasıl-ı darb adedince o Zat-ı Ahmediyeye salât ü selâm, nihayetsiz hazine-i Rahmetinden inmesini, Zat-ı Ferd-i Ehad-i Samed'den **niyaz ediyoruz!**..

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

The Fifth Point

*In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.
Look, then, to the signs of God's mercy – how He restores
life to the earth after its death – verily He it is Who
quickens the dead, for He is powerful over all things.
(30:50)*

There appeared to my mind in the distance in the month of Shawwal in Eskişehir Prison a fine point concerning this mighty verse, and another about the following mighty verse, **God! There is no god but He, the Living, the Self-Subsisting, Eternal. No slumber can seize Him nor sleep, (2:255)** together with a manifestation of the name Ever-Living, which is the greatest name or one of the two lights of the greatest name or one light of its six lights.

I did not record them, for at the time I was unable to swiftly capture that sacred bird.

Now after it has drawn away, I shall at least indicate **briefly** by means of a number of signs a few rays of that supreme truth and sublime light.

First Sign:

The **index-like** answer to the questions “What is life?” and “What is its true nature and purpose?”, which are a greatest manifestation of the names of Ever-Living and Giver of Life, is this:

Life is:
The most important aim of the universe; Its greatest result;

Its most brilliant light; Its subtlest leaven;

Its distilled essence; Its most perfect fruit;

Its most elevated perfection; Its finest beauty;

Its most beautiful adornment; The secret of its undividedness;

The bond of its unity;
The source of its perfections;

#422

In regard to art and nature, a most wondrous being endowed with spirit;

A miraculous reality which makes the tiniest creature into a universe;

Otuzuncu Lem'anın Beşinci Nüktesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
فَانْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَةِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
إِنَّ ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

âyet-i azîmenin ve

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ

âyet-i azîmin bir nüktesi ile, İsm-i Azam veyahud İsm-i Azam'ın iki ziyasından bir ziyası veya altı nurundan bir nuru olan İsm-i Hayy'ın bir cilvesi, Şevval-i Şerif'te, Eskişehir Hapishanesi'nde, uzaktan uzağa aklıma göründü.

Vaktinde kaydedilmedi. Ve çabuk o kudsî kuşu avlayamadık.

Tebaud ettikten sonra, hiç olmazsa bazı remizlerle o hakikat-ı ekberin ve nur-u azamın bazı şualarını **muhtasaran** göstereceğiz.

Birinci Remiz:

İsm-i Hayy ve İsm-i Muhyî'nin bir cilve-i azamından olan "Hayat nedir? Ve mahiyeti ve vazifesi nedir?" sualine karşı **fihristevari** cevap şudur ki:

Hayat, şu kâinatın en ehemmiyetli gayesi.. hem en büyük neticesi..

hem en parlak nuru.. hem en lâtif mayesi..

hem gâyet süzülmüş bir hülâsası.. hem en mükemmel meyvesi..

hem en yüksek kemali.. hem en güzel cemali..

hem en güzel zîneti.. hem sırr-ı vahdeti..

hem rabîta-i ittihadı..
hem kemalâtının menşei..

hem san'at ve mahiyetçe en harika bir zîruhu..

hem en küçük bir mahluku bir kâinat hükmüne getiren mu'cizekâr bir hakikatı..

A most extraordinary miracle of divine power that connects the animate creature to most beings and makes it a tiny universe as well as being the means whereby the universe is situated in a tiny animate creature and displays a sort of index of the huge universe in the creature;

A wondrous divine art that makes a tiny part the greatest whole,

and makes a particular a universal or world,

and shows that in regard to dominicality the universe is an indivisible whole or universal that cannot be broken into parts and which accepts no participation;

The most brilliant, the most decisive, and the most perfect of proofs testifying to the necessary existence of the Ever-Living and Self-Subsistent One;

and among divine artefacts is the lightest and most apparent,

and the most valuable and abundant, and the purest, most shining, and most meaningful embroidery of dominical art;

A graceful, refined, delicate manifestation of divine mercy which makes other beings serve itself;

A comprehensive mirror of the divine attributes;

A wonder of dominical creation comprising the manifestations of such numerous most beautiful names as Merciful, Provider, Compassionate, Munificent, and All-Wise, that subjects to itself many truths like sustenance, wisdom, grace, and mercy, and is the source and origin of all the senses, like sight, hearing, and touch;

A transformation-machine in the vast workshop of the universe that

continuously cleanses everywhere, purifies, allows progress, and illuminates,

while living bodies, the dwellings of life, are guesthouses, schools, and barracks for instructing and illuminating the caravans of particles, enabling them to perform their duties.

Quite simply the Ever-Living Self-Subsistent One makes subtle this dark, transient, lowly world, illuminates it

and gives it a sort of permanence, preparing it to go to another, everlasting world;

Life's two faces, that is, its inner and outer faces, are both shining, elevated, and without dirt or defect.

It is an exceptional creature on which apparent causes have not been placed, veiling the disposal of power, in order to show clearly that it has emerged directly without veil or means from the hand of dominical power;

hem güya kâinatın küçük bir zîhayatta yerleşmesine vesile oluyor gibi; koca kâinatın bir nevi fihristesini o zîhayatta göstermekle beraber, o zîhayatı ekser mevcudatla münasebetdar ve küçük bir kâinat hükmüne getiren en harika bir mu'cize-i kudrettir.

Hem en büyük bir küll kadar -hayat ile- küçük bir cüz'ü büyülen

ve bir ferdi dahi küllî gibi bir âlem hükmüne getiren

ve Rubûbiyet cihetinde kâinatı tecezzi ve iştiraki ve inkısamı kabul etmez bir küll ve bir küllî hükmünde gösteren fevkalâde harika bir san'at-ı İlahiyedir.

Hem kâinatın mahiyetleri içinde Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un vücub-u vücuduna ve vahdetine ve Ehadiyetine şehadet eden bürhanların en parlağı, en kat'îsi ve en mükemmeli..

hem masnuat-ı İlahiye içinde en hafîsi ve en zâhiri,

en kıymetdar ve en ucuzu, en nezihî ve en parlak ve en manidar bir nakş-ı san'at-ı Rabbaniyedir.

Hem sair mevcudatı kendine hâdim ettiren nazenin, nazdar, nazik bir cilve-i Rahmet-i Rahmâniyedir.

Hem şuunat-ı İlahiye'nin gâyet câmi bir âyinesidir.

Hem Rahmân, Rezzak, Rahîm, Kerim, Hakîm gibi çok Esmâ-i hüsnanın cilverlerini câmi ve rızk, hikmet, inayet, Rahmet gibi çok hakikatları kendine tabî eden ve görmek ve işitmek ve hissetmek gibi umum duyguların menşei, madeni bir acube-i hilkat-i Rabbaniyedir.

Hem hayat, bu kâinatın tezgâh-ı azamında öyle bir istihâle makinesidir ki,

mütemadiyen her tarafta tasfiye yapıyor, temizlendiriyor, terakki veriyor, nurlandırıyor..

Ve zerrat kafilelerine, güya hayatın yuvası olan cesedi o zerrelere vazife görmek, nurlanmak, talimat yapmak için bir misafirhane, bir mekteb, bir kışladır.

Âdeta Zat-ı Hayy ve Muhyî, bu makine-i hayat vasıtasıyla; bu karanlıklı ve fânî ve süflî olan âlem-i dünyayı lâtifleştiriyor, ışıklandırıyor,

bir nevi beka veriyor, bâkî bir âleme gitmeye hazırlatıyor.

Hem hayatın iki yüzü, yâni mülk, melekût vecihleri parlaktır, kirsizdir, noksansızdır, ulvîdir.

Onun için perdesiz, vasıtasız, doğrudan doğruya dest-i kudret-i Rabbaniyeden çıktığını aşikâre göstermek için, sair eşya gibi zâhirî esbabı hayattaki tasarrufat-ı kudrete perde edilmemiş bir müstesna mahluktur.

The reality of life looks to the six pillars of belief, proving them in meaning and indirectly.

That is to say, **it is a luminous truth** which looks to and proves both the necessary existence of the Necessarily Existent One and His eternal life, and the realm of the hereafter and everlasting life, and the existence of the angels, and the other pillars of belief.

#423

Also, just as life is the purest essence of the universe, distilled from of it,

so it is a mighty mystery producing thanks, **worship**, praise, and love, the most important divine purposes in the universe and most important results of the world's creation.

So consider these twenty-nine significant, valuable characteristics of life, and elevated, general duties.

Then look and see the **tremendousness** of the name of Ever-Living behind the name of Giver of Life.

Understand too how with these immense characteristics and fruits of life, the name of Ever-Living is a greatest name.

Also understand that since life is the most important result of the universe, and its greatest aim and most valuable fruit,

it must have an aim and result as vast as the universe.

For the tree's result is its fruit, so the fruit's result is the future tree by means of the seed.

Yes, just as the aim and result of this life is eternal life,

so one of its fruits is thanks to the Ever-Living Giver of Life, and worship and praise of Him and love for Him.

And just as this thanks, love, praise and worship are the fruit of life, so are they the aim of the universe.

Understand also from this, the ugly ignorance and denial, indeed, unbelief, of those who say that the purpose of life is **"to live comfortably, enjoy oneself heedlessly, and indulge oneself in pleasure"**,

and how they denigrate and insult the precious bounty of life, gift of consciousness, and bounty of reason, and what **ghastly ingratitude** they display.

Second Sign:

Hem hayatın hakikati, altı erkân-ı îmanîyeye bakıp, manen ve remzen isbat eder.

Yâni: Hem Vâcib-ül Vücud'un vücub-u vücudunu ve hayat-ı sermediyesini, hem dâr-ı âhireti ve hayat-ı bâkiyesini, hem vücud-u melaîke, hem sair erkân-ı îmanîyeye pek kuvvetli bakıp iktiza eden bir **hakikat-ı nuraniyedir**.

Hem hayat, bütün kâinattan süzülmüş en safi bir hülâsası olduğu gibi,

kâinattaki en mühim bir maksad-ı İlâhî ve hilkat-ı âlemin en mühim neticesi olan şükür ve **ibadet** ve hamd ve muhabbeti netice veren bir sır-ı azamdır.

İşte, hayatın bu mezkûr yirmidokuz ehemmiyetli ve kıymetdar hassalarını ve ulvî ve umumî vazifelerini nazara al.

Sonra bak. Muhyî isminin arkasında, İsm-i Hayy'ın **azamet**ini gör.

Ve hayatın bu azametli hassaları ve meyveleri noktasından, İsm-i Hayy nasıl bir İsm-i Azam olduğunu bil.

Hem anla ki; bu hayat, madem kâinatın en büyük neticesi ve en azametli gayesi ve en kıymetdar meyvesidir;

elbette bu hayatın dahi kâinat kadar büyük bir gayesi, azametli bir neticesi bulunmak gerektir.

Çünkü ağacın neticesi meyve olduğu gibi, meyvenin de çekirdeği vasıtasıyla neticesi, gelecek bir ağaçtır.

Evet bu hayatın gayesi ve neticesi hayat-ı ebediye olduğu gibi

bir meyvesi de, hayatı veren Zat-ı Hayy ve Muhyî'ye karşı şükür ve ibadet ve hamd ve muhabbetir ki;

bu şükür ve muhabbet ve hamd ve ibadet ise; hayatın meyvesi olduğu gibi, kâinatın gayesidir.

Ve bundan anla ki; bu hayatın gayesini **"rahatça yaşamak ve gafletli lezzetlenmek ve heveskârane nimetlenmektir"** diyenler, gâyet çirkin bir cehâletle; münkirane, belki de kâfirane,

bu pek çok kıymetdar olan hayat nimetini ve şuur hediyesini ve akıl ihsanını istihfaf ve tahkir edip, **dehşetli bir küfran-ı nimet** ederler.

İkinci Remiz:

One would have to write treatises to the number of life's attributes to explain all its degrees, attributes, and duties, which is a maximum manifestation of the names Ever-Living and Giver of Life, mentioned in the index in the First Sign.

So since some of them have been elucidated in various parts of the Risale-i Nur, we refer you to them for some of the details, and here point out only a few others.

It was said in the twenty-third of the twenty-nine properties of life that

since life's two faces are transparent and unsullied, apparent causes have not been made a veil to the disposals of dominical power.

#424

Yes, the meaning of this is as follows: for sure everything in the universe contains good and beauty,

while evil and ugliness are minor,

and have the function of being units of measurement to show the degrees of good and beauty and to augment and multiply their realities.

In this way the evil becomes good and the ugliness, beauty.

And apparent causes have been made a veil to the disposals of power so that the complaints and anger arising from what are to the superficial view of conscious beings apparently ugliness, badness, disasters, and calamities, should not be directed to the Ever-Living and Self-Subsistent One, and so that the contact of sacred, pure divine power with apparently vile and filthy things should not offend the dignity of power.

The causes cannot create, but have been placed to be the target of unjust complaints and objections

and to preserve the dignity, sacredness, and unblemished nature of divine power.

As is explained in the Introduction to the Second Station of the Twenty-Second Word,

Azra'il (Upon whom be peace) supplicated Almighty God concerning his duty of seizing the spirits of the dying,

saying: "Your servants will be angry with me."

He was told in reply: "I shall place the veil of illness and calamity between your duty and the dying,

then they shall fling their arrows of complaint and objection, not at you, but at those veils."

İsm-i Hayy'ın bir cilve-i azamı ve İsm-i Muhyî'nin bir tecelli-i eltafi olan bu hayatın Birinci Remiz'deki fihristesi zikredilen bütün mertebeleri ve vasıfları ve vazifeleri beyan etmek, o vasıflar adedince Risaleler yazmak lâzım geldiğinden,

Risale-i Nur'un eczalarında o vasıfların, o mertebelerin, o vazifelerin bir kısmı izah edildiğinden, kısmen tafsilatı Risale-i Nur'a havale edip, burada birkaç tanesine muhtasaran işaret edeceğiz.

İşte, hayatın yirmidokuz hâssalarından yirmiüçüncü hâssasında şöyle denilmiştir ki:

Hayatın iki yüzü de şeffaf, kirsiz olduğundan, esbab-ı zâhiriye, ondaki tasarrufat-ı kudret-i Rabbaniyeye perdelenmemiştir.

Evet bu hassanın sırrı şudur ki; kâinatta gerçi her şeyde bir güzellik ve iyilik ve hayır vardır;

ve şerr ve çirkinlik gâyet cüz'îdir

ve vâhid-i kıyasîdirler ki, güzellik ve iyilik mertebelerini ve hakikatlarının tekessürünü ve taaddüdünü göstermek cihetiyle,

o şerr ise hayır ve o kubh dahi hüsün olur.

Fakat zîşuurların nazar-ı zâhirîsinde görünen zâhirî çirkinlik ve fenalık ve belâ ve musîbetten gelen küsmekler ve şekvalar Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a teveccüh etmemek için; hem aklın zâhirî nazarında hasis, pis görünen şeylerde, kudsi münezze olan kudretin bizzat ve perdesiz onlar ile mübaşeret, kudretin izzetine münafî gelmemek için, zâhirî esbablar o kudretin tasarrufatına perdelenmişler.

O esbab ise; icad edemiyorlar, belki haksız olan şekvalara ve itirazlara hedef olmak

ve izzet ve kudsiyet ve münezzehiyet-i kudreti muhafaza içindirler.

Yirmiikinci Söz'ün İkinci Makamının Mukaddemesinde beyan edildiği gibi;

Hazret-i Azrail (A.S.), kabz-ı ervâh vazifesi hususunda Cenab-ı Hakk'a münacat etmiş.

Demiş: "Senin kulların benden küsecekler."

Cevapen ona denilmiş: "Senin vazifen ile vefat edenlerin ortasında hastalıklar ve musîbetler perdesini bırakacağım;

vefat edenler sana değil, belki itiraz ve şekva oklarını o perdelere atacaklar."

According to this supplication, Azra'il's (Upon whom be peace) duty is a veil as other causes are apparent veils, so that the anger and complaints of those who do not see the true, beautiful face of death – beautiful for the people of belief – and do not know the manifestation of mercy on it, are not directed to the Ever-Living and Self- Subsistent One.

Yes, dignity and grandeur require that causes are curtain-holders to the Hand of Power in the mind's view,

while divine unity and glory demand that causes withdraw their hands and have no true effect.

However, since both the outer and inner faces of life are without dirt, defect, or fault,

there is nothing to invite complaints and objections;

they hold no filth or ugliness contrary to the dignity and sacredness of power.

The faces of life, therefore, have been surrendered directly, without veil, to the hand of the life-giving, restoring, resurrecting name of the Ever-Living Self-Subsistent One.

Light is the same, and so are existence and the giving of existence.

For this reason, creation and the giving of existence look directly without veil to the power of the All-Glorious One.

Moreover, since rain is a sort of life and mercy,

the time of its precipitation has not been made subject to a regular law,

so that at all times of need hands will be raised to the divine court to seek it.

If like the rising of the sun, rain had been subject to a law,

that vital bounty would not have been sought and asked for at times of need.

Third Sign:

It was said in the twenty-ninth property of life that just as the result of the universe is life,

so are thanks and worship the result of life,

and the cause and ultimate reason for the universe's creation, and its desired result.

#425

Yes, the universe's Ever-Living Self-Subsistent Maker certainly wants thanks from living creatures in return for His making Himself known

and loved through so many sorts of bounties, and He wants their praise and laudation in return for His precious arts,

Bu münacatın sırrına göre; ölümün ve vefatın ehl-i îman hakkında hakikî güzel yüzünü görmeyen ve ondaki Rahmetin cilvesini bilmeyenlerin küsmeleri ve itirazları Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a gitmemek için Hazret-i Azrail'in (A.S.) vazifesi de bir perde olduğu gibi, sair esbablar dahi zâhirî perdedirler.

Evet izzet-i azamet ister ki, esbab perdedar-ı dest-i kudret ola aklın nazarında..

fakat vahdet ve celal ister ki; esbab, ellerini çeksinler tesir-i hakikîden...

Fakat hayatın hem zâhirî, hem bâtinî, hem mülk, hem melekût vecihleri kirsiz, noksansız, kusursuz olduğundan;

şekvaları ve itirazları davet edecek maddeler onda bulunmadığı gibi,

izzet ve kudsiyet-i kudrete münafî olacak pislik ve çirkinlik olmadığından,

doğrudan doğruya perdesiz olarak Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un "ihya edici, hayat verici, diriltici" isminin eline teslim edilmişlerdir.

Nur da öyledir, vücud ve îcad da öyledir.

Onun içindir ki; îcad ve halk doğrudan doğruya, perdesiz, Zat-ı Zülcelâl'in kudretine bakar.

Hatta yağmur bir nevi hayat ve Rahmet olduğundan,

vakt-i nüzulü bir muttarid kanuna tabî kılınmamış;

tâ ki, her vakt-i hacette eller dergâh-ı İlahiyeye Rahmet istemek için açılsın.

Eğer yağmur, Güneş'in tulûu gibi bir kanuna tabî olsaydı;

o nimet-i hayatiye, her vakit rica ile istenilmeyecekti.

Üçüncü Remiz:

Yirmidokuzuncu hassasında denilmiştir ki; kâinatın neticesi hayat olduğu gibi;

hayatın neticesi olan şükür ve ibadet dahi,

kâinatın sebep-i hilkatî ve ille-i gayesi ve maksud neticesidir.

Evet bu kâinatın Sâni-i Hayy-ı Kayyum'u bu kadar hadsiz envâ-ı nimetiyle kendini zihayatlara bildirip sevdirdiğine mukabil, elbette zihayatlardan o nimetlere karşı teşekkür

ve sevdirmesine mukabil sevmelerini ve kıymetdar san'atlarına mukabil medh ü sena etmelerini ve

and for His creatures to respond with worship and obedience to His dominical commands.

In accordance with this mystery of dominicality, it is because thanks and worship are the most important purpose of every sort of life and therefore of the whole universe that

the Qur'an of Miraculous Exposition urges thanks and worship with **fervour, intensity, and sweetness**.

It states repeatedly that worship is for God alone, thanks is due only to Him, and praise is particular to Him.

To state that thanks and praise should go directly to its True Owner, verses like,

*It is He Who gives life and death, and to Him [is due] the alternation of night and day. (23:80) * It is He Who gives life and death; and when He decides upon an affair, He says to it: "Be!", and it is. (40:68) * And gives life to the earth after its death, (30:24*

point out that He holds life together with all its attributes, without veil, in the grasp of His power

and they reject intermediaries explicitly,

and ascribe life directly to the Ever-Living and Self-Subsistent One's hand of power, restricting it to Him.

The verses, *For God is He Who gives [all] sustenance – Lord of Power – Steadfast for ever. (51:58) * And when I am ill, it is He Who cures me. (26:80) * He is the One that sends down rain [even] after [men] have given up all hope, (42:28)*

show that things which provoke thanks such as sustenance, healing and rain, which also invite gratitude and thanks and stimulate a feeling of love and praise, also pertain directly to the Healing Provider, **and that causes and intermediaries are a veil**; that is,

that sustenance, healing, and rain are particular to and restricted to the power of the Ever-Living and Self-Subsistent One.

To express this in accordance with the rules of grammar, the restrictive pronoun, "For God is He Who" [Hu ar-Razzaq] and "He is the One that" [Hu aladhi] has been used.

The True Healer is the one who gives medicines their properties and creates their effects.

Fourth Sign:

It was explained concerning the twenty-eighth property of life,

that life looks to the six pillars of belief and proves them; it points to their truth.

Yes, since life is the most important result and fruit of the universe, and the purpose of its creation,

evamir-i Rabbaniyesine karşı itaat ve ubûdiyetle mukabele edilmelerini ister.

İşte bu sır-ı Rubûbiyete göre teşekkür ve ubûdiyet, bütün envâ-ı hayatın ve dolayısıyla bütün kâinatın en ehemmiyetli gayesi olduğundandır ki,

Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan pek çok **hararetle ve şiddetle ve halâvetle** şükür ve ibadete sevk ediyor.

Ve ibadet Cenab-ı Hakk'a mahsus ve şükür ona lâayık ve hamd ona hasır diye çok tekrar ile beyan ediyor.

Demek bu şükür ve ibadet doğrudan doğruya Mâlik-i Hakikîsine gitmek lâzım olduğunu ifade için,

hayatı bütün şuunatıyla perdesiz kabza-i tasarrufunda tutmasına delâlet eden

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ * هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ * فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

gibi âyetler; pek sarîh bir surette vasıtaları nefyedip,

doğrudan doğruya hayatı Hayy-ı Kayyum'un dest-i kudretine münhasıran veriyor.

Evet minnetdarlık ve teşekkürü davet eden ve muhabbet ve sena hissini tahrik eden, hayattan sonra rızık ve şifa ve yağmur gibi vesile-i şükran şeyler dahi doğrudan doğruya Zat-ı Rezzak-ı Şâfi'ye ait olduğunu; **esbab ve vesait bir perde olduğunu**

هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ * وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ * وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا

gibi âyetler ile "Rızık, şifa ve yağmur, münhasıran Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un kudretine hasır.

Perdesiz, ondan geldiğini ifade için kaide-i nahviyece alâmet-i hasr ve tahsis olan **هُوَ الَّذِي** ifade etmiştir.

İlâçlara hâsiyetleri veren ve tesiri halkeden ancak o Şâfi-i Hakikî'dir.

Dördüncü Remiz:

Hayatın yirmisekizinci hassasında beyan edilmiştir ki;

hayat, îmanın altı erkânına bakıp isbat ediyor; onların tahakkukuna işaretler ediyor.

Evet madem bu kâinatın en mühim neticesi ve mayesi ve hikmet-i hilkatı hayattır;

certainly that elevated reality is not restricted to this fleeting, brief, deficient, painful worldly life.

The aim and result of the tree of life, the immensity of which is understood through its twenty-nine properties,

#426

is eternal life and the life of the hereafter; it is life in the realm of bliss, the very stones, trees, and earth of which are alive.

The tree of life, **decked out** with this many significant members,

would otherwise remain without fruit, benefit, purpose, and reality for intelligent beings and especially for man.

Then man, whose capital and faculties are twenty times greater and more numerous than those of a **sparrow** and is the most exalted and important creature in the universe, and the highest living being,

would fall lower than a sparrow in respect of the happiness of life, and become the most unhappy, the most debased of **wretches**.

Furthermore, by dwelling on the pains of the past and fears of the future, the intelligence, the most precious of bounties,

would continuously wound the human heart; because it mixes nine pains with a single pleasure, it would become a calamitous affliction.

This would be false to the hundredth degree.

That is to say, the life of this world proves the pillar of belief in the hereafter decisively

and in the spring, lays before our eyes more than three hundred thousand examples of the resurrection of the dead.

Is it at all possible that **the All-Powerful Disposer of Affairs**, who prepares with wisdom, grace, and mercy in your garden and country all the things and members necessary for your life; who makes them reach you at the appropriate time; who knows and hears even the tiny, particular prayer for food offered by your stomach through its desire for continued existence; and gratifies it, showing with innumerable delicious foods that He accepts its prayer

is it at all possible He does not see you and know you;

would not prepare everything necessary for eternal life, mankind's greatest goal;

and would not accept mankind's most urgent, important, universal **prayer for immortality**, of which it is worthy, through constructing the hereafter and creating Paradise;

elbette o hakikat-ı âliye, bu fânî, kısacık, noksan, elemli hayat-ı dünyeviye münhasır değildir.

Belki hayatın yirmidokuz hassasıyla mahiyetinin azameti anlaşılan şecere-i hayatın gayesi, neticesi ve o şecerenin azametine lâıyk meyvesi,

hayat-ı ebediyedir ve hayat-ı uhreviyedir; taşıyla ve ağacıyla, toprağıyla hayatdar olan dâr-ı saadetteki hayattır.

Yoksa bu hadsiz cihazat-ı mühimme ile **teçhiz edilen** hayat şeceresi;

zîşuur hakkında, hususan insan hakkında meyvesiz, faidesiz, hakikatsız olmak lâzım gelecek..

ve sermayece ve cihazatça **serçe kuşundan** meselâ yirmi derece ziyade ve bu kâinatın ve zîhayatın en mühim yüksek ve ehemmiyetli mahluku olan insan,

serçe kuşundan saadet-i hayat cihetinde yirmi derece aşağı düşüp en bedbaht, en zelil bir **bîçare** olacak.

Hem en kıymetdar bir nimet olan akıl dahi, geçmiş zamanın hüznlerini ve gelecek zamanın korkularını düşünmekle

kalb-i insanı mütemadiyen incitip bir lezzete dokuz elemeleri karıştırdığından, en musîbetli bir belâ olur.

Bu ise, yüz derece bâtıldır.

Demek bu hayat-ı dünyeviye, âhirete îman rüknünü kat'î isbat ediyor

ve her baharda haşrın üçyüz binden ziyade nümunelerini gözümüze gösteriyor.

Acaba senin cisminde, senin bahçende ve senin vatanında hayatına lâzım ve münasib bütün levazımatı ve cihazatı hikmet ve inayet ve Rahmetle ihzar eden ve vaktinde yetiştiren, hatta senin mîdenin beka ve yaşamak arzusuyla ettiği hususî ve cüz'î olan rızık duasını bilen ve işiten ve hadsiz leziz taamlarla o duanın kabulünü gösteren ve mîdeyi memnun eden bir **Mutasarrıf-ı Kadîr**,

hiç mümkün müdür ki; seni bilmesin ve görmesin

ve nev-i insanın en büyük gayesi olan hayat-ı ebediyeye lâzım esbabı ihzar etmesin

ve nev-i insanın en büyük, en ehemmiyetli, en lâıyk ve umumî olan **beka duasını** hayat-ı uhreviyenin inşasıyla ve Cennet'in îcadıyla kabul etmesin ve kâinatın en mühim mahluku,

that He would not hear man's most powerful, general prayer, which rings out from the ground to the divine throne, although he is the ruler and result of the earth, nor hold him as important as a **stomach**,

would not gratify him, so make him **deny** His perfect wisdom and endless mercy? God forbid, a hundred thousand times!

Is it at all possible that He should hear the most secret voice of the tiniest particular of life,

heed its plaint, supply its cure, answer its want, nourish it solicitously, cause others to serve it **attentively**, and make His large creatures assist it;

then not hear the **thunderous voice** of the largest and most valuable, immortal, most delicate life;

and not take into consideration its powerful plea and prayer for immortality?

That He should equip and superintend a common soldier with the greatest care and disregard a magnificent, obedient army?

That He should see an **atom** and not see the sun?

That He should hear the buzzing of a mosquito and not hear the roar of thunder?

God forbid! A hundred thousand times, God forbid!

#427

Could the reason in any way accept that

an All-Powerful and All-Wise One who is infinitely merciful, loving, and compassionate, who greatly loves His own art, makes Himself much loved, and loves greatly those who love Him,

would condemn to **everlasting death** the life that loves Himself more than anything, is lovable and loved and by nature loves its Maker, condemn to death the spirit, the essence and substance of life;

would He offend and make angry with Himself for all eternity that beloved friend of His, and wounding him in terrible fashion deny the mystery of His mercy and light of His love, and make him deny it?

A hundred thousand times, God forbid!

The absolute beauty which adorns the universe with its **manifestation**, the absolute mercy which makes happy all creatures,

is most certainly exempt from such infinite ugliness, far elevated above such absolute tyranny, such unkindness.

Conclusion: *Since there is life in this world, those who understand the secret of life*

belki zeminin sultanı ve neticesi olan nev-i insanın arş ve ferşi çınlatan umumî ve gâyet kuvvetli duasını işitmeyip küçük bir **mîde** kadar ehemmiyet vermesin,

memnun etmesin, kemal-i hikmetini ve nihayet Rahmetini **inkâr** ettirsin? Hâşâ.. yüzbin defa hâşâ!..

Hem hiç kabil midir ki; hayatın en cüz'îsinin pek gizli sesini işitsin,

derdini dinlesin ve derman versin ve nazını çeksın ve kemal-i itina ve ihtimam ile beslesin ve ona **dikkatle** hizmet ettirsin ve büyük mahlûkatını ona hizmetkâr yapsın;

ve sonra en büyük ve kıymetdar ve bâki ve nazdar bir hayatın **gök sadası** gibi yüksek sesini işitmesin

ve onun çok ehemmiyetli beka duasını ve nazını ve niyazını nazara almasın.

Âdeta bir neferin kemal-i itina ile teşhizat ve idaresini yapsın; ve muti' ve muhteşem orduya hiç bakmasın..

ve **zerreyi** görsün, Güneş'i görmesin..

sivrisineğin sesini işitsin, gök gürültüsünü işitmesin?

Hâşâ.. yüzbin defa hâşâ!..

Hem hiçbir cihetle akıl kabul eder mi ki;

hadsiz rahmetli, muhabbetli ve nihayet derecede şefkatli ve kendi san'atını çok sever ve kendini çok sevdiren ve kendini sevenleri ziyade sever **bir Zat-ı Kadîr-i Hakîm**,

en ziyade kendini seven ve sevimli ve sevilen ve Sâniini fitraten perestîş eden hayatı ve hayatın zatı ve cevheri olan ruhu, **mevt-i ebedî** ile idam edip,

kendinden o sevgili muhibbini ve habibini ebedî bir surette küstürsün, darılsın, dehşetli rencide ederek sır-ı Rahmetini ve nur-u muhabbetini inkâr etsin ve ettirsin?

Yüzbin defa hâşâ ve kellâ!..

Bu kâinatı **cilve**siyle süslendiren bir cemal-i mutlak ve umum mahlûkatı sevindiren bir rahmet-i mutlaka,

böyle hadsiz bir çirkinlikten ve kubh-u mutlaktan ve böyle bir zulm-ü mutlaktan, bir merhametsizlikten, elbette nihayetsiz derece münezzektir ve mukaddestir.

Netice: *Madem dünyada hayat var, elbette insanlardan hayatın sırrını anlayanlar*

and do not misuse their lives will manifest eternal life in the realm of eternity and everlasting Paradise. In this we believe!

Shining objects on the face of the earth glistening with the sun's reflection,

and bubbles on the surface of the sea **sparkling** and dying away with flashes of light

and the **bubbles** that follow on after them again acting as mirrors to the imaginary miniature suns, self-evidently show that

those **flashes** are the reflections and manifestations of a single, elevated sun.

They **recall** the sun's existence with various tongues, and point to it with their fingers of light.

In just the same way, through the greatest manifestation of the Ever-Living and Self-Subsistent One's name of Giver of Life, the living creatures on the earth and in the sea shine through divine power,

and in order to make way for those that follow after them, utter "O Living One!" and **vanish** behind the veil of the Unseen,

thus indicating and testifying to the life and necessary existence of the Ever-Living and Self-Subsistent One, who possesses eternal life.

Furthermore, all the evidences testifying to divine knowledge, the effect of which is apparent in the ordering of all creatures;

and all the proofs demonstrating the power which has disposal over the universe;

and all the evidences proving the **will and volition** which governs and directs the universe;

and all the signs and miracles proving the missions of the prophets, the channels of divine revelation and dominical speech;

and all the evidences attesting to the seven divine attributes

all these unanimously indicate, **denote**, and testify to the life of the Ever-Living and Self-Subsistent One.

#428

For if a thing has sight, it also has life;

and if it has hearing, it is a sign of life;

and if it has speech, it points to the existence of life;

and if it has will and choice, it shows life.

Thus, attributes such as absolute power, comprehensive will, and all-embracing knowledge, the existence of which is clear and certain due to their works and effects in the universe,

ve hayatını sû-i istimal etmeyenler, dâr-ı bekada ve Cennet-i bâkiyede, hayat-ı bâkiyeye mazhar olacaklardır. Âmenna.

Ve hem nasıllı yeryüzünde bulunan parlak şeylerin Güneş'in akisleriyle parlamaları

ve denizlerin yüzlerinde kabarcıkları ziyanın lem'alarıyla **parlayıp** sönmeleri,

arkalarından gelen **kabarcıklar** yine hayalî güneşçiklere âyinelik etmeleri bilbedahe gösteriyor ki;

o **lem'alar**, yüksek bir tek Güneş'in cilve-i in'ikasıdır

ve Güneş'in vücudunu muhtelif diller ile **yâdediyorlar** ve ışık parmaklarıyla ona işaret ediyorlar.

Aynen öyle de: Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un Muhyî isminin cilve-i azamî ile berrin yüzünde ve bahrin içinde zîhayatların kudret-i İlahiye ile parlayıp,

arkalarından gelenlere yer vermek için "Ya Hayy!" deyip perde-i gaybda **gizlenmeleri**;

bir hayat-ı sermediye sahibi olan Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un hayatına ve vücub-u vücuduna şهادetler, işaretler ettikleri gibi..

umum mevcudatın tanziminde eseri görünen ilm-i İlahîye şهادet eden bütün deliller ve

kâinata tasarruf eden kudreti isbat eden bütün bürhanlar

ve tanzim ve idare-i kâinata hükümferma olan **irade ve meşîet**i isbat eden bütün hüccetler

ve kelâm-ı Rabbanî ve vahy-i İlahînin medârı olan Risaletleri isbat eden bütün alâmetler,

mu'cizeler ve hakeza yedi sıfât-ı İlahiyeye şهادet eden bütün delail;

bil'ittifak Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un hayatına **delâlet**, şهادet, işaret ediyorlar.

Çünkü nasıl bir şeyde görmek varsa, hayatı da var;

işitmek varsa, hayatın alâmetidir;

söylemek varsa, hayatın vücuduna işaret eder;

ihtiyar, irade varsa hayatı gösterir..

Aynen öyle de; bu kâinata âsârıyla vücudları muhakkak ve bedihî olan kudret-i mutlaka ve irade-i şâmile ve ilm-i muhit gibi sıfatlar

testify, through all their evidences, to the life and necessary existence of the Ever-Living and Self-Subsistent One,

the eternal life which illuminates the whole universe with a single of its shadows, and, through a single of its manifestations gives life to the realm of the hereafter, even its very particles.

Life looks also to the pillar of belief in the angels and proves it indirectly.

For since the most important result of the universe is life;

and it is living beings that are most widely spread, and because of their value, their copies are most **uplicated**, and who populate the guesthouse of the earth with their travelling caravans;

and since the globe of the earth has been filled with so many living creatures,

and for the purpose of renewing and multiplying the animate species is continuously emptied and refilled;

and since life is created on it in even **rotting** and corrupt matter and it has become a mass of micro-organisms;

and since consciousness and intelligence, the purest **distilled** essence of life, and spirit, its most subtle and stable substance, are created in great profusion on the earth,

and quite simply the earth has been infused with life through life, intelligence, consciousness, and spirits, and inhabited in that way;

since this is so, surely the heavenly bodies, which are subtler, more **luminous**, larger and more important than the earth,

could not be dead, **inanimate**, lacking life and consciousness; it would be beyond the bounds of possibility.

That is to say, in accordance with **the mystery of life**, there will surely be living, **conscious** inhabitants of the skies, the suns, and the stars suitable to the heavens, who will endow them with their living state, demonstrate the result of the creation of the heavens, and receive the divine addresses; and they are the angels.

The essential nature of life also looks to **the pillar of belief in the messengers**, and proves it indirectly.

Yes, since the universe was created for life,

and life is a greatest manifestation of the Pre-Eternal Self-Subsistent One,

a perfect inscription of His, a most beautiful work of His art;

and since the Eternal Life shows Itself through the sending of messengers and **revealing of scriptures**,

bütün delailleriyle Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un hayatına ve vücub-u vücuduna şehadet ederler ve

bütün kâinatı bir gölgesiyle ışıktandıran ve bir cilvesiyle bütün dâr-ı âhireti zerratıyla beraber hayatlandıran hayat-ı sermediyesine şehadet ederler.

Hem hayat, "melaikeye îman" rûknüne dahi bakar, remzen isbat eder.

Çünkü madem kâinatta en mühim netice hayattır

ve en ziyade intişar eden ve kıymetdarlığı için nüshaları **teksir edilen** ve zemin misafirhanesini gelip geçen kafilelerle şenlendiren zîhayatlardır..

ve madem Küre-i Arz bu kadar zîhayatın enva'ıyla dolmuş

ve mütemadiyen zîhayat enva'larını tecdid ve teksir etmek hikmetiyle her vakit dolar boşanır

ve en hasis ve **çürümüş** maddelerinde dahi kesretle zîhayatlar halkedilerek bir mahşer-i huveynat oluyor..

ve madem hayatın **süzülmüş** en safi hülâsası olan şuur ve akıl ve en lâtif ve sabit cevheri olan ruh, bu Küre-i Arz'da gâyet kesretli bir surette halkolunuyorlar;

âdeta Küre-i Arz, hayat ve akıl ve şuur ve ervâh ile ihya olup öyle şenlendirilmiş...

Elbette Küre-i Arz'dan daha lâtif, daha **nuranî**, daha büyük, daha ehemmiyetli olan ecrâm-ı semaviye;

ölü, **câmid**, hayatsız, şuursuz kalması imkân haricindedir.

Demek gökleri, güneşleri, yıldızları şenlendirecek ve hayatdar vaziyetini verecek ve netice-i hilkat-ı semavatı gösterecek ve hitabat-ı Sübhaniyeye mazhar olacak olan **zîşuur**, zîhayat ve semavata münasib sekeneler, her halde **sırr-ı hayatla** bulunuyorlar ki, onlar da melaikelerdir.

Hem hayatın sırr-ı mahiyeti "**Peygamberlere İman**" **rûknüne** bakıp remzen isbat eder.

Evet madem kâinat, hayat için yaratılmış

ve hayat dahi Hayy-ı Kayyum-u Ezeli'nin bir cilve-i azamıdır,

bir nakş-ı ekmelidir, bir san'at-ı ecmelidir.

Madem hayat-ı sermediye, Resullerin gönderilmesiyle ve **kitabların indirilmesiyle** kendini gösterir.

for if there were no Books or messengers, that Pre-Eternal Life would not be known –

just as it is through his speech that it is understood that a person is alive,

so too it is messengers and the scriptures they bring that make known the words and speech of the One who speaks from beyond the World of the Unseen, **beneath the veil of the universe**, who commands and prohibits and utters His address –

#429

then certainly just as the life in the universe **testifies decisively** to the necessary existence of the Pre-Eternal Ever- Living One,

it looks also to the pillars of belief the sending of messengers and revelation of scriptures, which are the rays, manifestations, and communications of that **Pre-Eternal Life**.

And since the messengership of Muhammad (UWBP) and the Qur'anic revelation

are like the spirit and intelligence of life,

it may be said that their truth is as certain as the existence of life.

Yes, just as life is the distilled essence of the universe;

and consciousness and sense perception are distilled from life and are the essence of life;

and intelligence too is **distilled** from consciousness and sense perception and is the essence of consciousness;

and spirit is the pure, unsullied substance of life, its stable and autonomous essence;

so too, the physical and spiritual life of Muhammad (UWBP)

is the distilled quintessence of the life and spirit of the universe;

and the messengership of Muhammad (UWBP) is the very purest essence distilled from the senses, consciousness, and intelligence of the universe.

Indeed, the physical and spiritual life of Muhammad (UWBP), is, **through the testimony** of its works, the very life of the universe's life.

And Muhammad's (UWBP) messengership is the consciousness and light of the universe's consciousness.

While the Qur'anic revelation, according to the testimony of its living truths, is the **spirit of the universe's** life and the intelligence of its consciousness.

Yes, yes, yes! If the light of Muhammad's (UWBP) messengership were to depart from the universe, the universe would die.

Evet eğer Kitaplar ve Peygamberler olmazsa, o hayat-ı ezeliye bilinmez.

Nasıl ki bir adamın söylemesiyle, diri ve hayatdar olduğu anlaşılır;

öyle de bu **kâinatın perdesi altında** olan âlem-i gaybın arkasında söyleyen, konuşan, emir ve nehyedip hitab eden bir zatın kelimatını, hitabatını gösterecek, Peygamberler ve ellerinde nâzil olan Kitablardır.

Elbette kâinattaki hayat, kat'î bir surette Hayy-ı Ezeli'nin vücub-u vücuduna **kat'î şehadet** ettiği gibi;

o **hayat-ı ezeliye**nin şuaatı, celevatı, münasebatı olan "İrsal-i Rusûl" ve "İnzal-i Kütüb" rükünlerine bakar, remzen isbat eder.

Ve bilhassa Risalet-i Muhammediye (A.S.M.) ve vahy-i Kur'anî,

hayatın ruhu ve akli hükmünde olduğundan,

bu hayatın vücudu gibi, hakkaniyetleri kat'îdir denilebilir.

Evet nasilki hayat, bu kâinattan süzülmüş bir hülâsadır..

ve şuur ve his dahi hayattan süzülmüş, hayatın bir hülâsasıdır..

akıl dahi şuurdan ve histen **süzülmüş**, şuurun bir hülâsasıdır..

ve ruh dahi, hayatın hâlis ve safi bir cevheri ve sabit ve müstakil zatıdır;

öyle de maddî ve mânevî hayat-ı Muhammediye (A.S.M.) dahi,

hayat ve ruh-u kâinattan süzülmüş hülâsat-ül hülâsadır..

ve Risalet-i Muhammediye dahi (A.S.M.), kâinatın his ve şuur ve aklından süzülmüş en safi hülâsasıdır,

belki maddî ve mânevî hayat-ı Muhammediye (A.S.M.), âsârının **şehadetiyle** hayat-ı kâinatın hayatıdır..

ve Risalet-i Muhammediye (A.S.M.), şuur-u kâinatın şuurudur ve nurudur.

ve vahy-i Kur'an dahi, hayatdar hakaikının şehadetiyle hayat-ı **kâinatın ruhudur** ve şuur-u kâinatın aklıdır.

Evet, evet, evet... Eğer kâinattan Risalet-i Muhammediyenin (A.S.M.) nuru çıksa, gitse; kâinat vefat edecek..

If the Qur'an were to depart, the universe would go mad, the earth would lose its head and its reason;

*it would even strike its now unconscious head on a planet and **Doomsday** would occur.*

Life also looks to the pillar of belief in divine determining and proves it indirectly.

Because, since life is the light of the Manifest World, and it dominates it, and is the result and aim of existence,

and since it is the most comprehensive mirror of the Creator of the universe and the most perfect sample and index of dominical activity, and

-let there be no mistake in the comparison- is like a sort of programme;

for sure, the mystery of life necessitates that the creatures in **the World of the Unseen**, that is, the past and the future, that is, that have been and will come, are predisposed to conform to order, regularity, being known and observed, specific individual existence, and the creative commands, which are their lives in one respect.

The original seed of a tree and its root, as well as the seeds contained in its fruit and final outcome, all manifest a sort of life no less than the tree itself;

#430

indeed, they bear within themselves laws of life **more subtle** than those of the tree.

Similarly, the seeds and roots left by last autumn, before the present spring,

as well as the seeds and roots that will be left to subsequent springs after this spring has departed – they all bear the **manifestations of life**, just like this spring, and are subject to the laws of life.

In just the same way, all the branches and twigs of the cosmic tree each have a past and a future.

They have a chain consisting of past and future stages and circumstances.

The multiple existences and stages of each species and each member of each species, existing in divine knowledge, forms a chain of being in God's knowledge,

and like its **external existence**, its existence in God's knowledge is a manifestation of universal life that draws all the aspects of its life from these meaningful and vital Tablets of divine determining.

The fact that the World of Spirits – which is one form of the World of the Unseen

– is full of the essence of life, the matter of life, and the spirits, which are the substances and essence of life,

eğer Kur'an gitse, kâinat divane olacak ve Küre-i Arz kafasını, aklını kaybedecek,

*belki şuursuz kalmış olan başını bir seyyareye çarpacak, bir **kıyameti** koparacak.*

Hem hayat, "îman-ı bil'kader" rûknüne bakıyor, remzen isbat eder.

Çünkü madem hayat, âlem-i şehadetin ziyasıdır ve istilâ ediyor ve vücudun neticesi ve gayesidir

ve Hâlık-ı Kâinat'ın en câmi âyinesidir ve faaliyet-i Rabbaniyenin en mükemmel enmuzeci ve fihristesidir,

temsilde hata olmasın, bir nevi programı hükmündedir.

Elbette **âlem-i gayb** -yâni mazi, müstakbel- yâni geçmiş ve gelecek mahlûkatın hayat-ı maneviyeleri hükmünde olan intizam ve nizam ve malûmiyet ve meşhudiyyet ve taayyün ve evamir-i tekviniyyeyi imtisale müheyya bir vaziyette bulunmalarını sırr-ı hayat iktiza ediyor.

Nasıl ki bir ağacın çekirdek-i aslîsi ve kökü ve müntehasında ve meyvelerindeki çekirdekleri dahi aynen ağaç gibi bir nevi hayata mazhardırlar.

Belki ağacın kavanin-i hayatiyesinden **daha ince** kavanin-i hayatı taşıyorlar.

Hem nasıl ki bu hazır bahardan evvel geçmiş güzün bıraktığı tohumlar ve kökler,

bu bahar gittikten sonra, gelecek baharlara bırakacağı çekirdekler, kökler, bu bahar gibi **cilve-i hayatı** taşıyorlar ve kavanin-i hayatiyeye tabîdirler.

Aynen öyle de; şecere-i kâinatın bütün dal ve budaklarıyla herbirinin bir mazisi ve müstakbeli var.

Geçmiş ve gelecek tavırlarından ve vaziyetlerinden müteşekkil bir silsilesi bulunur.

Her nevi ve her cüz'ünün ilm-i İlahiyede muhtelif tavırları ile müteaddid vücudları bir silsile-i vücud-u ilmî teşkil eder.

Ve **vücud-u haricî** gibi o vücud-u ilmî dahi, hayat-ı umumiyenin mânevî bir cilvesine mazhardır ki, mukadderat-ı hayatiye, o manidar ve canlı elvah-ı kaderiyeden alınır.

Evet âlem-i gaybın bir nev'i olan âlem-i ervâh,

ayn-ı hayat ve madde-i hayat ve hayatın cevherleri ve zatlari olan ervâh ile dolu olması,

of a certainty demands and requires that the past and future – which are another form of the **World of the Unseen** and its second segment – should also receive the manifestation of life.

In addition, the **perfect order**, the meaningful circumstances and vital fruits and stages inherent in the existence of a thing within God's knowledge, also demonstrate the manifestation of a sort of life.

Such a manifestation of life, which is the light emitted by the sun of eternal life, cannot be **limited** to this Manifest World, this present time, this external existence.

On the contrary, each world receives the manifestation of that light in accordance with its capacity, and the cosmos together with all its worlds is alive and **illuminated** through it.

Otherwise, as the misguided imagine, beneath a temporary and apparent life, each world would be a vast and terrible **corpse**, a dark ruin.

One broad aspect of the **pillar of belief in divine determining and decree** is, then, understood through the mystery of life and is established by it.

Just as the life and vitality of the Manifest World and existent, visible objects become apparent from their **orderliness** and the consequences of their existence,

so too past and future creatures – regarded as belonging to the **World of the Unseen** – have an immaterial existence and sort of life, and a spiritual presence in God's knowledge.

The trace of this life and presence is made manifest and known by means of the **Tablet of divine determining and decree** and through all the stages and circumstances of their external lives and existences.

elbette mazi ve müstakbel denilen **âlem-i gayb**ın bir diğer nev'i de ve ikinci kısmı dahi, cilve-i hayata mazhariyetini ister ve istilzam eder.

Hem herbir şeyin vücud-u ilmîsindeki **intizam-ı ekmeli** ve manidar vaziyetleri ve canlı meyveleri, tavırları; bir nevi hayat-ı maneviyeye mazhariyetini gösterir.

Evet hayat-ı ezeliye güneşinin ziyası olan bu cilve-i hayat, elbette yalnız bu âlem-i şehadete ve bu zaman-ı hazıra ve bu vücud-u hariciye **münhasır** olamaz;

belki herbir âlem, kabiliyetine göre o ziyanın cilvesine mazhurdur; ve kâinat bütün âlemleriyle o cilve ile hayatdar ve **ziyadardır**.

Yoksa nazar-ı dalâletin gördüğü gibi muvakkat ve zâhirî bir hayat altında herbir âlem, büyük ve müdhiş birer **cenaze** ve karanlıklı birer virane âlem olacaktı.

İşte "**kadere ve kazaya îman**" **rüknü** dahi, geniş bir vecihte sırr-ı hayatla anlaşılıyor ve sabit oluyor.

Yâni nasıl ki âlem-i şehadet ve mevcut hazır eşya, **intizam**larıyla ve neticeleriyle hayatdarlıkları görünüyor,

öyle de **âlem-i gayb**dan sayılan geçmiş ve gelecek mahlûkatın dahi manen hayatdar bir vücud-u mânevîleri ve ruhlu birer sübut-u ilmîleri vardır ki,

Levh-i Kaza ve Kader vasıtasıyla o mânevî hayatın eseri, mukadderat namıyla görünür, tezahür eder.

Fifth Sign:

Also, it was said concerning the sixteenth property of life that when life enters a thing, it makes it into a world;

if a part, it affords it the comprehensiveness of a whole; if a particular, the extensiveness of a universal.

Yes, life possesses such extensiveness it is simply a comprehensive mirror of divine oneness, showing in itself most of the divine names manifested throughout the universe.

When life enters a body, it makes it a small world; like a sort of seed of the tree of the universe, containing an index of it.

In the same way that a seed can only be the work of a power capable of making the tree that bears it,

the one who creates the tiniest living beings has to be the Creator of all the universe.

Thus, through this comprehensiveness, life demonstrates in itself a most obscure mystery of divine oneness.

That is, like the mighty sun is present with its light, reflection, and seven colours in every drop of water and fragment of glass facing it,

so the divine names and attributes which encompass the universe are manifested together in all living beings.

From this point of view, in regard to creation and dominicality, life makes the universe into an **indivisible whole**, a universal whose being broken into parts and in which others can share is outside the bounds of possibility.

Yes, the stamp on your face shows self-evidently that the One who creates you is the One who creates all humankind.

For the nature of man's creation is the same; it cannot be split up.

Also, by means of life the parts of the universe are like the individual members of mankind, and the universe, like the species.

It shows the **seal of divine oneness** and stamp of eternal besoughtedness on every individual, the same as it shows them on the whole, thus in every way repulsing the associating of partners with God.

Also, there are such extraordinarily wondrous miracles of dominical art in life that one,

a power, that cannot create the whole universe cannot create the tiniest animate creature.

Beşinci Remiz:

Hem hayatın onaltıncı hassasında denilmiş ki: Hayat birşeye girdiği vakit, o cesedi bir âlem hükmüne getirir;

cüz' ise küll gibi, cüz'îye dahi küllî gibi bir câmiyet verir.

Evet hayatın öyle bir câmiyeti var; âdeta umum kâinata tecelli eden ekser Esmâ-i hüsnayı kendinde gösteren bir câmi âyine-i Ehadiyettir.

Bir cisme hayat girdiği vakit, küçük bir âlem hükmüne getirir; âdeta kâinat şeceresinin bir nevi fihristesini taşıyan bir nevi çekirdeği hükmüne geçiyor.

Nasıl ki bir çekirdek, onun ağacını yapabilen bir kudretin eseri olabilir;

öyle de en küçük bir zîhayatı hakeden, elbette umum kâinatın Hâlıkıdır.

İşte bu hayat, bu câmiyetiyle en gizli bir sırr-ı Ehadiyeti kendinde gösterir.

Yâni nasıl ki azametli güneş, ziyasıyla ve yedi rengiyle ve aksiyle güneşe mukabil olan herbir katre suda ve herbir cam zerresinde bulunuyor.

öyle de; herbir zîhayatta kâinatı ihata eden Esmâ ve sıfât-ı İlahiyenin cilveleri beraber onda tecelli ediyor.

Bu nokta-i nazardan hayat; kâinatı, Rubûbiyet ve îcad cihetinde inkısam ve **tecezzi kabul etmez bir küll** hükmüne, belki iştiraki ve tecezzisi imkân haricinde bulunan bir küllî hükmüne getirir.

Evet seni yaratan, bütün nev-i insanı yaratan zat olduğunu, bilbedahe senin yüzündeki sikkesi gösteriyor.

Çünkü mahiyet-i insaniye birdir, inkısamı gayr-ı mümkündür.

Hem hayat vasıtasıyla ecza-yı kâinat onun efradı hükmüne ve kâinat ise, nev'i hükmüne geçer;

Sikke-i Ehadiyeti mecmuunda gösterdiği gibi, herbir cüz'de dahi o Sikke-i Ehadiyeti ve hâtem-i samediyeti göstererek şirk ve iştiraki her cihetle tardeder.

Hem hayatta san'at-ı Rabbaniyenin öyle fevkalâde harika mu'cizeleri var ki,

bütün kâinatı hakedemeyen bir zat, bir kudret; en küçük bir zîhayatı hakedemez.

Yes, a pen that inscribes in a tiny seed the index of the huge **pine- tree**, and the programme of its life, like writing the whole Qur'an in a chickpea, can surely be none other than the pen that writes the heavens together with the stars.

And **the one who places** in the tiny head of a bee **the ability and faculties** to know the flowers in the garden of the universe, be connected with most of its realms, convey a gift of divine mercy like honey, and know on the day it comes into the world the conditions of life, can surely be none other than the Creator of the entire universe.

#432

In Short: Life is a shining seal of divine unity on the face of the universe;

and in respect of life all beings with spirits are stamps of divine oneness;

and the embroideries and art in every living being form a seal of eternal besoughtness;

and living creatures set their **signatures** with their lives on the missive of the universe in the name of the Ever-Living and Self-Subsistent One to their number,

and are seals of divine unity, stamps of divine oneness, and signets of divine eternal besoughtness.

Similarly, just as all living beings are seals of divine unity in this book of the universe, like life;

so a seal of divine oneness has been placed of the faces and features of each.

Furthermore, just as life forms signatures and seals testifying to the unity of the **Ever-Living and Self-Subsistent One** to the number of its particulars and of animate beings,

the act of raising and restoring to life also puts signatures to divine unity to the number of beings.

For example, the raising to life of the earth, which is a single individual, testifies to divine unity as brilliantly as the sun.

For in the raising to life of the earth in spring, three hundred thousand species and the species' **innumerable individual** members are restored to life one within the other, without fault or defect, in perfect, regular order.

The one who performs a single act such as that together with innumerable other orderly acts

must surely be the Creator of all beings and the Ever-Living and Self-Subsistent One,

and the Single One of Unity any partnership in whose dominicality is impossible.

For now, this small number of life's properties has been described briefly

Evet bir nohûd tanesinde bütün Kur'anı yazar gibi; çamın gâyet küçük bir tohumunda koca **çam ağacı**nın fihristesini ve mukadderatını yazan kalem, elbette semavatı yıldızlarla yazan kalem olabilir.

Evet bir arının küçük kafasında kâinat bahçesindeki çiçekleri tanıyacak ve ekser enva'ıyla münasebetdar olacak ve bal gibi bir hediye-i Rahmeti getirecek ve dünyaya geldiği günde şerait-i hayatı bilecek derecede bir istidadı, **bir kabiliyeti, bir cihazı derceden zat**; elbette bütün kâinatın Hâlıkı olabilir.

Elhasıl: Hayat nasılkı kâinatın yüzünde parlak bir Sikke-i tevhiddir

ve herbir zîruh dahi hayat noktasında bir Sikke-i Ehadiyettir

ve hayatın herbir ferdinde bulunan nakş-ı san'at, bir mühr-ü samediyettir

ve zîhayatların adedince bu kâinat mektubunu Zat-ı Hayy-ı Kayyum ve Vâhid-i Ehad namına hayatlarıyla **imza** ediyorlar

ve o mektubda tevhid mühürleri ve Ehadiyet hâtemleri ve samediyet sikkeleridirler..

öyle de; hayat gibi, herbir zîhayat dahi, bu kitab-ı kâinata birer mühr-ü vahdaniyet olduğu gibi,

herbirinin yüzünde ve sîmâsında birer hâtem-i Ehadiyet konulmuştur.

Hem nasıl ki hayat, cüz'iyatı adedince ve zîhayat efradı sayısınca **Zat-ı Hayy-ı Kayyum**'un vahdetine şehadet eden imzalar ve mühürlerdir.. öyle de;

ihya ve diriltmek fiili dahi, efradı adedince tevhide imza basıyor.

Meselâ: İhyanın bir ferdi olan ihya-yı Arz, güneş gibi parlak bir şahid-i tevhiddir.

Çünkü baharda zeminin dirilmesinde ve ihyasında üçyüz bin enva'nın ve her nev'in **hadsiz efradı** beraber, birbiri içinde, noksansız, kusursuz, mükemmel, muntazam ihya edilir ve dirilirler.

Evet böyle bir tek fiil ile hadsiz muntazam fiilleri yapan,

elbette bütün mahlûkatın Hâlık'ıdır ve bütün zîhayatları ihya eden Hayy-ı Kayyum'dur

ve Rubûbiyetinde iştiraki mümkün olmayan bir Vâhid-i Ehad'dir.

Şimdilik hayatın hassalarından bu kadar az ve muhtasar yazıldı;

Conclusion

The greatest name is not the same for everyone; it differs.

For example, for Imam 'Ali (May God be pleased with him) it was the six names Single, Ever-Living, Self-Subsistent, Sapient, All-Just, and Most Holy.

For Imam al-A'zam, it was two names; Sapient and All-Just.

While for Ghawth al-A'zam it was Ever-Living.

For Imam Rabbani, the greatest name was Self-Subsistent, and so on;

many other people held different names to be the greatest name.

In connection with this Fifth Point being about the name Ever-Living, as both a blessing, and a witness, and an evidence, and as a sacred proof, and as a prayer for ourselves, and as a happy conclusion to this treatise,

we include the following, uttered by God's Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) in the supreme supplication called al-Jaushan al-Kabir, which shows the extremely elevated and comprehensive degree of his knowledge of God.

We shall travel in the imagination to that time and saying "Amen" to what the Noble Messenger (Upon whom be blessings and peace) said, shall utter the same supplication with his voice as though saying it ourselves:

*O He who was living before all living beings; O He who shall live after all living beings;
O Living One whom no living being resembles; O Living One whom nothing is like;
O Living One who needs no other living being;
O Living One who takes no living being as partner; O Living One who causes all living beings to die;
O Living One who provides the sustenance of all living beings; O Living One who restores to life the dead;
O Living One whom death touches not —
Glory be unto You! There is no god but You! Mercy!
Mercy! Deliver us from
Hell-fire! Amen!*

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed, You are All-Knowing, All-Wise. (2:32)

Hâtime

İsm-i azam herkes için bir olmaz, belki ayrı ayrı oluyor.

Meselâ İmam-ı Ali Radıyallahü Anh'ın hakkında; "Ferd, Hayy, Kayyum, Hakem, Adl, Kuddüs" altı isimdir.

Ve İmam-ı Azam'ın ism-i azamı: "Hakem, Adl" iki isimdir.

Ve Gavs-ı Azam'ın ism-i azamı, "Ya Hayy!" dir.

Ve İmam-ı Rabbanî'nin ism-i azamı "Kayyum" ve hakeza..

pek çok zatlar daha başka isimleri, ism-i azam görmüşlerdir.

Bu Beşinci Nükte İsm-i Hayy hakkında olduğu münasebetiyle, hem teberrük, hem şahid, hem delil, hem kudsi bir hüccet, hem kendimize bir dua, hem bu Risaleye bir hüsn-ü hâtime olarak

Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Cevşen-ül Kebir namındaki münacat-ı azamında marifetullahta gâyet yüksek ve gâyet câmi derecede marifetini göstererek böyle demiştir.

Biz de hayalen o zamânâ gidip, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın dediğine "Âmîn!" diyerek, aynı münacatı kendimiz de söylüyor gibi, sada-yı Muhammedî Aleyhissalâtü Vesselâm ile deriz:

يَا حَيُّ قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ يَا حَيُّ بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ يَا حَيُّ الَّذِي لَيْسَ
كَمِثْلِهِ حَيٌّ يَا حَيُّ الَّذِي لَا يُشَبِّهُهُ شَيْءٌ يَا حَيُّ الَّذِي
لَا يُحْتَاجُ إِلَى حَيٍّ يَا حَيُّ الَّذِي لَا يُشَارِكُهُ حَيٌّ يَا حَيُّ الَّذِي
يُمِيتُ كُلَّ حَيٍّ يَا حَيُّ الَّذِي يَرْزُقُ كُلَّ حَيٍّ يَا حَيُّ الَّذِي
يُحْيِي الْمَوْتَى يَا حَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ سُبْحَانَكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنْتَ الْأَمَانُ الْأَمَانُ نَجِّنَا مِنَ النَّارِ آمِينَ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

The Sixth Point

The Divine Name Self-Subsistent

[This point discusses the divine name Self-Subsistent. It is a summary of the Fifth Point about the name Ever-Living, is an addendum to Nur Çeşmesi (The Fountainhead of Light), and is also considered appropriate to be an Addendum to the Thirtieth Word.]

An Apology:

These important matters concerning the profound, comprehensive greatest manifestation of the name of Self-Subsistent

occurred to me as separate flashes and are therefore not well-arranged.

They have moreover remained in the form of an ill-arranged, **speedily** written uncorrected rough copy.

For these reasons many **deficiencies** and much disorderliness are bound to be apparent in the phraseology and manner of expression.

You must forgive my defects for the sake of the beauties of the matters discussed.

A Reminder: The points concerning the greatest name are comprehensive to the utmost degree and also extremely profound,

especially the matters concerned with the name of Self-Subsistent, as are those of the First Ray in particular. **1**

Furthermore since these latter look to the materialists and have penetrated the subject to an even greater degree,

everyone will not be able to understand every matter in all its aspects.

***{If the person reading this treatise does not have a knowledge of science, he should not begin with the First Ray, but with the Second and should read the First at the end.}**

They will, however, be able to grasp a part of each matter.

According to the rule of "A thing should not be abandoned completely even if it is not wholly obtained,"

it is not reasonable to leave aside such a matter altogether, saying: "I cannot pick all the fruits in this immaterial garden."

Whatever the amount of fruit a person can pick, it will be of benefit.

For just as the matters connected with the greatest name are extensive to a degree beyond comprehension,

so are they also subtle to the degree the mind cannot distinguish them.

Otuzuncu Lem'anın Altıncı Nüktesi

İsm-i Kayyum'a bakar.

İsm-i Hayy'ın bir hülâsası, Nur Çeşmesi'nin bir zeyli olmuş; bu İsm-i Kayyum dahi, Otuzuncu Söz'ün zeyli olması münasib görüldü.

İtizar:

Bu çok ehemmiyetli mes'eleler ve çok derin ve geniş İsm-i Kayyum'un cilve-i azamı,

hem muntazaman değil, belki ayrı ayrı lem'alar tarzında kalbe hûtur ettiğinden,

hem gâyet müşevveş ve **acele** ve tedkiksiz müsvedde halinde kaldığından

elbette tabîrat ve ifadelerde çok **noksanlar**, intizamsızlıklar bulunacaktır.

Mes'elelerin güzelliğine, benim kusurlarımı bağışlamalısınız.

İhtar: İsm-i azama ait nükteler, azamî bir surette geniş, hem gâyet derin olduğundan,

hususan İsm-i Kayyum'a ait mes'eleler ve bilhassa Birinci Şuâi

(Haşiye) maddiyyunlara baktığı için, daha ziyade derin gittiğinden, elbette

her adam her mes'eleyi her cihette anlamaz.

{(Haşiye): Bu Risaleyi okuyan eğer mütefennin değilse, Birinci Şuâi okumasın veya âhirde okusun; ikinciden başlasın.}

Fakat herkes her mes'eleden bir derece hisse alabilir.

"Bir şey bütün elde edilmezse, bütün bütün elden kaçırılmaz." kaidesiyle,

"bu mânevî bahçenin bütün meyvelerini koparamıyorum" diye vazgeçmek kâr-ı akıl değildir.

İnsan ne kadar koparsa, o kadar kârdır.

İsm-i azama ait mes'elelerin ihata edilmeyecek derecede genişleri olduğu gibi,

akıl görmeyecek derecede inceleri de vardır.

Not everyone's mind will reach the Fifth and Sixth Points concerning the names of **Ever-Living and Self-Subsistent**, in particular the allusions of life to the pillars of belief and particularly to the pillar of divine determining and decree in the Fifth Point,

#435

But they will not remain without some share of them and in any event these matters will strengthen their belief.

The importance of strengthening belief, the key to eternal happiness, is truly tremendous.

Even an iota's increase is a treasure.

Imam Rabbani, Ahmad al-Faruqi, said: "In my view, increase in only a small aspect of belief is preferable to hundreds of illuminations and spiritual delights."

In the Name of God, the Merciful, the Compassionate.

*In Whose hand is the dominion of all things. (36:83) * To Him belong the keys of the heavens and the earth. (39:63; 42:12) * And there is nothing but with Us are its treasures. (15:21) * There is not a moving creature but He has grasp of its forelock. (11:56)*

Imparted to my mind during the month of Dhi'l-Qa'da was a point concerning verses like these that allude to divine Self-Subsistence, a greatest manifestation of the name Self-Subsistent, which is either the greatest name, or the second of the two lights of the greatest name, or the sixth of its six lights.

My situation in Eskişehir Prison does not allow me to explain that greatest light fully.

However, Imam 'Ali (May God be pleased with him) expounded the greatest name in his ode Arjuza

under the exalted name of Sakina, and in his ode **Jaljalutiyya** he considered these six names contained within the greatest name together with some other sublime names, and said they were the greatest and most important.

I have received extraordinary consolation from his discussion of them.

And so, similarly to the preceeding five names, we shall allude to the name Self-Subsistent, to that greatest light, with five rays in what is at the very least an abbreviated form.

First Ray:

The universe's Glorious Creator is Self-Subsistent, that is, He subsists, continues, endures of Himself.

All things subsist and continue through Him, they remain in existence and have permanence.

Hususan **İsm-i Hayy ve Kayyum**'a ve bilhassa hayatın îman erkânına karşı remizlerine ve bilhassa Kaza ve Kader rûknüne hayatın işaretine ve İsm-i Kayyum'un Birinci Şuaına herkesin fikri yetişmez,

fakat hissesiz de kalmaz; belki herhalde îmanını kuvvetlendirir.

Saadet-i ebediyenin anahtarı olan îmanın kuvvetleşmesi ehemmiyeti çok azîmdir.

İmanın bir zerre kadar kuvveti ziyade olması, bir hazinedir.

İmam-ı Rabbanî Ahmed-i Farukî diyor ki: "Bir küçük mes'ele-i îmanîyenin inkişafı, benim nazarımda yüzler ezvak ve kerametlere müreccahtır."

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ
أَخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا

gibi kayyumiyet-i İlahiyyeye işaret eden âyetlerin bir nüktesi ve ism-i azam veyahud ism-i azamın iki ziyasından ikinci ziyası veyahud ism-i azamın altı nurundan altıncı nuru olan Kayyum isminin bir cilve-i azamı, **Zilkade ayında** aklıma göründü.

Eskişehir hapisanesindeki müsaadesizliğim cihetiyle o nur-u azamı elbette tamamıyla beyan edemeyeceğim,

fakat Hazret-i İmam-ı Ali (R.A.), Kaside-i Ercuze'sinde

"Sekine" nam-ı âlîsiyle beyan ettiği ism-i azam ve **Celcelutiye**'sinde pek muhteşem isimlerle ism-i azam içinde bulunan o altı ismi en azam, en ehemmiyetli tuttuğu için ve

onların bahsi içinde kerametkârane bize teselli verdiği için

bu İsm-i Kayyum'a dahi, evvelki beş Esmâ gibi, hiç olmazsa muhtasar bir surette "Beş Şua" ile, o nur-u azama işaret edeceğiz.

Birinci Şua:

Bu kâinatın Hâlık-ı Zülcelâli Kayyum'dur. Yâni bizatihi kaimdir, daimdir, bâkidir.

Bütün eşya onunla kaimdir, devam eder ve vücudda kalır, beka bulur.

If the relationship of Self-Subsistence were cut off from the universe for even the fraction of a second, the universe would be annihilated.

Furthermore, as the Qur'an of Mighty Stature decrees, together with the All- Glorious One's Self-Subsistence, **There is nothing that is like unto Him.(42:11)**

That is, He has no like, equal, peer, or partner in either His essence, or His attributes, or His actions.

#436

Indeed, it is not possible for the Most and Holy One who holds the universe with its circumstances and functions in the grasp of His dominicality and regulates, administers, sustains and nurtures it with perfect order as though it were a house or a palace to have any like, equal, partner, or peer; it is impossible.

Yes, it is indeed impossible that the All-Glorious Ever-Living and Self-Subsistent One for whom the **creation of the stars is as easy as that of particles;**

to whose power the greatest thing is subjugated as is the most minute;

for whom nothing is an **obstacle** to any other thing and no action obstructs any other action;

in whose view **innumerable individuals** are present in the same way that a single individual is present;

who hears all voices simultaneously and is able to answer the limitless needs of all simultaneously;

outside the sphere of whose will and volition is nothing, no state, as is testified to by the order and balance of the beings in the universe;

who although He is in no place, is present everywhere through His power and knowledge;

and although everything is utterly distant from Him,

is utterly close to them – that He should have any like, equal, partner, deputy, opposite or peer is not possible; it is impossible.

His sacred qualities and attributes can be considered only through allegory and comparison.

All the comparisons and allegories in the Risale-i Nur are of this sort.

Yes, the Most Pure and Holy One is without like, necessarily existent, utterly remote from matter, and beyond space;

His fragmentation and division are impossible in every respect as is any sort of change or alteration;

His being needy or impotent is beyond the bounds of possibility.

Eğer kâinattan bir dakikacık olsun o nisbet-i kayyumiyet kesilse, kâinat mahvolur.

Hem o Zat-ı Zülcelâl'in kayyumiyetiyle beraber Kur'an-ı Azîmüşşan'da ferman ettiği gibi **لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ** dır.

Yâni ne zatında, ne sıfâtında, ne ef'alinde nazîri yoktur, misli olmaz, şebihi yoktur, şeriki olmaz.

Evet bütün kâinatı bütün şuunatıyla ve keyfiyatıyla kabza-i Rubûbiyetinde tutup, bir hane ve bir saray hükmünde kemal-i intizam ile tedbir ve idare ve terbiye eden bir Zat-ı Akdes'e misil ve mesîl ve şerik ve ŝebih olmaz, muhaldir.

Evet bir zat ki, **ona yıldızların îcadı zerreler kadar kolay gele..**

ve en büyük şey en küçük şey gibi kudretine müsahhar ola..

ve hiçbir şey hiçbir şeye, hiçbir fiil hiçbir fiile **mani** olmaya..

ve **hadsiz efrad**, bir ferd gibi nazarında hazır ola..

ve bütün sesleri birden işite.. ve umumun hadsiz hacatını birden yapabile..

ve kâinatın mevcudatındaki bütün intizam ve mizanların şehadetiyle hiçbir şey, hiçbir hal, daire-i meşiet ve iradesinden hariç olmaya..

ve hiçbir mekânda olmadığı halde, herbir yerde ve herbir mekânda kudretiyle, ilmiyle hazır ola..

ve her şey ondan nihayet derecede uzak olduğu halde, o ise her şeye nihayet derecede yakın olabilen bir Zat-ı Hayy-ı Kayyum-u Zülcelâl'in elbette hiçbir cihetle misli, nazîri, şeriki, veziri, zıddı, niddi olmaz ve olması muhaldir.

Yalnız mesel ve temsil suretinde şuunat-ı kudsiyesine bakılabilir.

Risale-i Nur'daki bütün temsilât ve teşbihat, bu mesel ve temsil nev'indendirler.

İşte böyle misilsiz ve Vâcib-ül Vücud ve maddeden mücerred ve mekândan münezzeh ve

tecezzisi ve inkısamı her cihetle muhal ve tegayyür ve tebeddülü mümteni ve

ihtiyaç ve aczi imkân haricinde olan bir

And yet, a group of the people of misguidance **suppose certain manifestations of the Most Pure and Holy Essence** which are manifested in the pages of the universe and in the levels of beings to be the Most Pure and Holy One Himself and ascribe the decrees of the divinity to certain creatures;

they attribute some of the All-Glorious One's works to nature.

However, it is demonstrated with conclusive proofs in numerous places in the Risale-i Nur that

nature is a divine art, and cannot be the artist.

It is a dominical book, and cannot be the scribe.

It is an embroidery, and cannot be the embroiderer.

It is a register, and cannot be the accountant.

It is a law, and cannot be the power.

It is a pattern, and cannot be the source.

It is a recipient and is passive, and cannot be the author.

It is an order, and cannot be the orderer.

It is a code of creation, and cannot be the establisher of the code.

If, to suppose the impossible, the tiniest animate creature was referred to nature and it was told:

“You made this;” as is demonstrated in many places in the Risale-i Nur with **decisive proofs**,

it would be necessary to provide **moulds**, or rather machines, to the number of the tiny creature's members and bodily systems so that nature could carry out the work.

#437

Moreover, although a group of the people of misguidance called **materialists**

perceived a greatest manifestation of divine creativity and dominical power within the orderly transformations of minute particles,

since they did not know from where the manifestation came and could not understand from where that universal force was being directed, which originated from the manifestation of the Eternally Besought One's power,

they supposed matter and force were pre-eternal and began to attribute the divine works to particles and their motion.

Glory be to God! Could human beings be so ignorant

Zat-ı Akdes'in kâinat safahatında ve tabakat-ı mevcudatında tecelli eden **bir kısım cilvelerini ayn-ı Zat-ı Akdes tevehhüm ederek** bir kısım mahlûkatına uluhiyetin ahkâmını veren ehl-i dalâlet insanların bir kısmı,

o Zat-ı Zülcelâl'in bazı eserlerini tabîata isnad etmişler.

Halbuki Risale-i Nur'un müteaddid yerlerinde kat'î bürhanlarla isbat edilmiş ki:

Tabîat bir san'at-ı İlâhiyedir, Sâni olmaz..

bir kitabet-i Rabbaniyedir, kâtib olmaz..

bir nakıştır, nakkaş olamaz..

bir defterdir, defterdar olmaz..

bir kanundur, kudret olmaz..

bir mistardır, masdar olmaz..

bir kabildir, münfail olur; fâil olmaz..

bir nizamdır, nâzım olamaz..

bir şeriat-ı fitriyedir, şâri' olamaz.

Farz-ı muhal olarak en küçük bir zîhayat mahluk tabîata havale edilse, "bunu yap" denilse;

Risale-i Nur'un çok yerlerinde **kat'î bürhanlar**la isbat edildiği gibi,

o küçük zîhayatın âzaları ve cihazatları adedince **kalıplar**, belki makineler bulundurmak gerektir; tâ ki, tabîat o işi görebilsin.

Hem **maddiyyun** denilen bir kısım ehl-i dalâlet,

zerrattaki tahavvülât-ı muntazama içinde hallakîyet-i İlâhiyenin ve kudret-i Rabbaniyenin bir cilve-i azamını hissettiklerinden

ve o cilvenin nereden geldiğini bilemediklerinden ve o kudret-i samedaniyenin cilvesinden gelen umumî kuvvetin nereden idare edildiğini anlayamadıklarından,

madde ve kuvveti ezeli tevehhüm ederek, zerrelere ve hareketlerine âsâr-ı İlâhiyeyi isnad etmeye başlamışlar.

Fesühbanallah! İnsanlarda bu derece hadsiz cehâlet olabilir mi ki,

as to attribute actions and works that can only be carried out by one who is both **beyond space and present** in such a way as to see, know, and direct all things in the creation of all things everywhere,

to particles and their motion, which are tossed around in the storms of lifeless, blind, **unconscious** chance that lacks will and balance?

Anyone who possesses even a jot of intelligence must see just what an ignorant and superstitious idea this is.

Indeed, because those wretches have abandoned absolute unity,

they have fallen into a limitless, endless absolute multiplicity.

That is, since they do not accept one single God, they are compelled to accept endless gods.

Which means that since they are **unable to squeeze into their corrupted minds** the idea of one single Most Pure and Holy Essence and the pre-eternity and creativity that are necessary and essential to Him,

they are compelled by their opinions to accept the pre-eternity, indeed the divinity, of those limitless, endless, lifeless particles.

So, come and consider this complete and utter ignorance!

For certainly, the manifestation on particles has made that mass of particles into an orderly and **magnificent** army through the strength, power, and command of the Necessarily Existent One.

If the Commander-in-Chief's command and power were withdrawn even for a second,

that numerous, lifeless, unconscious mass would degenerate into irregular soldiers, it would altogether cease to exist.

Furthermore, it is as if another group of people see even further, that is, they are even more ignorantly misguided.

They imagine **the matter known as ether**, which is an extremely subtle, fine, obedient and subjugated page of the Glorious Maker's activities, a means for the transmitting of His commands, a flimsy veil for the exercise of His power, a refined ink for His writing, a fine raiment for His creating, a leaven of His artefacts and a tillage for His seeds, to be the origin and the author because it acts as a mirror to the manifestation of His dominicality.

#438

This extraordinary ignorance requires endless impossibilities

because ether is matter that is unconscious, lifeless and **without will** and is finer than the matter of which particles consist, which drowns the materialists, and is denser than the index of primordial matter into which the ancient philosophers thrust themselves.

mekândan münezzeh olmakla beraber herbir yerde herbir şeyin îcadında herşeyi görecek, bilecek, idare edecek bir tarzda bulunur bir vaziyetle yaptığı fiilleri ve eserleri;

câmid, kör, **şuursuz**, iradesiz, mizansız ve tesadüf fırtınaları içinde çalkan zerrata ve harekâtına vermek,

ne kadar cahilane ve hurafetkârane bir fikir olduğunu, zerre kadar akli bulunanların bilmesi gerekir.

Evet bu herifler vahdet-i mutlakadan vazgeçtikleri için,

hadsiz ve nihayetsiz bir kesret-i mutlakaya düşmüşler;

yâni bir tek ilahı kabul etmedikleri için, nihayetsiz ilahları kabul etmeye mecbur oluyorlar.

Yâni bir tek Zat-ı Akdes'in hassası ve lâzım-ı zatîsi olan ezeliyeti ve hâlıkıyeti, **bozulmuş akıllarına sığdıramadıklarından**;

o hadsiz, nihayetsiz câmid zerrelerin ezeliyetlerini, belki uluhiyetlerini kabul etmeye mesleklerince mecbur oluyorlar...

İşte sen gel, echeliyetin nihayetsiz derecesine bak!

Evet zerrelerdeki cilve ise; zerreler taifesini Vâcib-ül Vücut'un havliyle, kudretiyle, emriyle muntazam ve **muhteşem** bir ordu hükmüne getirmiştir.

Eğer bir saniye o Kumandan-ı Azam'ın emri ve kuvveti geri alınsa,

o çok kesretli câmid, şuursuz taife, başıbozuklar hükmüne gelecekler; belki bütün bütün mahvolacaklar.

Hem insanların bir kısmı güya daha ileri görüyor gibi, daha ziyade cahilane bir dalâletle

Sâni-i Zülcelâl'in gâyet lâtif, nazenin, muti, müsahhar bir sahife-i icraatı ve emirlerinin bir vasıta-i nakliyatı ve zaîf bir perde-i tasarrufatı ve lâtif bir midad (mürekkebi)-i kitabeti ve en nazenin bir hulle-i îcadatı ve bir maye-i masnuatı ve bir mezraa-i hububatı olan **"esîr" maddesini**, cilve-i Rubûbiyetine âyinedarlık ettiği için masdar ve fâil tevehhüm etmişler.

Bu acib cehâlet, hadsiz muhalleri istilzam ediyor.

Çünkü esîr maddesi, maddiyyunları boğduran zerrat maddesinden daha lâtif ve eski hükemanın saplandığı heyula fihristesinden daha kesif, **ihtiyarsız**, şuursuz, câmid bir maddedir.

To attribute to this matter, which may be fragmented and divided without limit and is equipped with the qualities and duties of being passive and the ability to transmit – to attribute to its minute particles, which are far minuter than particles of other matter, the actions and works that exist through a will and power that sees, knows, and directs all things in all things is mistaken to the number of particles of ether.

The act of creation apparent in beings is such that

it demonstrates it proceeds from a power and will which sees and knows most things, the whole universe even, in each thing particularly if it is animate, and which recognizes and secures the animate creature's relationship with the universe;

it thus demonstrates that it cannot be the act of causes, which are material and are not all-encompassing.

Through the meaning of Self-Subsistence, a particular creative act bears a mighty meaning that points to its being directly the act of the Creator of the universe.

For example, an act pertaining to the creation of a bee demonstrates that it is peculiar to the Creator of the universe in two respects.

First Respect: The fact that all the other bees throughout the world resembling that particular bee manifest the same act at the same time demonstrates that

the particular and individual act is the tip of a comprehensive act which embraces the face of the earth.

In which case, whoever the author and owner of that vast act is, he must be the author of the particular act.

Second Respect: In order to be the author of the action directed towards the creation of the bee in question,

a power and will are necessary that are vast enough to know and secure the conditions for the life of the bee, and its members, and its relationship with the universe.

Therefore, the one who performs the particular action can only perform it thus perfectly by having authority over most of the universe.

Hence the most particular and insignificant action demonstrates in two respects that it is peculiar to the Creator of all things.

The most remarkable and surprising thing is this:

the Necessarily Existent One possesses necessity, which is the firmest level of existence;

absolute isolation from matter, which is the most immutable degree of existence;

absolute freedom from space, which is the state of existence furthest from cessation;

Bu hadsiz bir surette tecezzi ve inkısam eden ve nâkillik ve infial hassasıyla ve vazifesiyle teşhiz edilen bu maddeye, belki o maddenin zerreden çok derece daha küçük olan zerrelerine; her şeyde herşeyi görecektir, bilecek, idare edecek bir ihtiyar ve bir iktidar ile vücud bulan fiilleri, eserleri isnad etmek, esîrin zerreleri adedince yanlıştır.

Evet mevcudatta görünen fiil-i îcad öyle bir keyfiyettedir ki;

Her şeyde, hususan zîhayat olsa, ekser eşyayı ve belki umum kâinatı görecektir, bilecek ve kâinata karşı o zîhayatın münasebatını tanıyacak, temin edecek bir iktidar ve ihtiyardan geldiğini

gösteriyor ki, maddî ve ihatasız olan esbabın hiçbir cihetle fiili olmaz.

Evet -sırr-ı Kayyumiyetle- en cüz'î bir fiil-i îcadî, doğrudan doğruya bütün kâinat Hâlıkının fiili olduğuna delâlet eden bir sırr-ı azamî taşıyor.

Evet meselâ bir arının îcadına teveccüh eden bir fiil, iki cihetle Hâlık-ı Kâinat'a hususiyetini gösteriyor.

Birincisi: O arının bütün emsalinin bütün zeminde, aynı zamanda aynı fiile mazhariyetleri gösteriyor ki:

Bu cüz'î ve hususî fiil ise, ihatalı rûy-i zemini kaplamış bir fiilin bir ucudur.

Öyle ise; o büyük fiilin fâili ve o fiilin sahibi kim ise, o cüz'î fiil dahi onundur.

İkinci cihet: Bu hazır arının hilkatine teveccüh eden fiilin fâili olmak için,

o arının şerait-i hayatiyesini ve cihazatını ve kâinatla münasebatını temin edecek ve bilecek kadar pek büyük bir iktidar ve ihtiyar lâzım geldiğinden,

o cüz'î fiili yapan zatın, ekser kâinata hükmü geçmekle ancak o fiili öyle mükemmel yapabilir.

Demek en cüz'î fiil, iki cihetle Hâlık-ı Külli Şey'e has olduğunu gösterir.

En ziyade cây-ı dikkat ve cây-ı hayret şudur ki:

Vücudun en kuvvetli mertebesi olan "vücub"un ve

vücudun en sebatlı derecesi olan "maddeden tecerrüd"ün

ve vücudun zevalden en uzak tavrı olan "mekândan münezzehiyet"i

and unity, which is the soundest quality of existence and the one remotest from change and non-existence.

And yet they attribute pre-eternity and everlastingness, which are the Necessarily Existent One's most particular qualities and are necessary and essential to Him,

to things like ether and particles, which are matter that is material, unbounded and numerous, is the least stable level of existence and the least tangible, the most changing and the most varying and the most dispersed through space; they ascribe pre-eternity to them

#439

and fancy them to be pre-eternal; and some of them even suppose that it is out of them that the divine works arise.

It has been demonstrated through cogent arguments in many places in the Risale-i Nur how contrary to truth and reality, how unreasonable and absurd, is this idea.

Second Ray:

This consists of two matters.

First Matter:

Neither sleep overcomes Him nor slumber. (2:255) * There is not a moving creature but He has grasp of its forelock. (11:56) * To Him belong the keys of the heavens and the earth. (39:63; 42:12)

These verses point to a greatest manifestation of the name Self-Subsistent.

One aspect of the mighty truth that these and verses like them indicate is as follows:

The existence, continuance, and perpetuation of the heavenly bodies in the universe are tied to the mystery of Self-Subsistence.

If the manifestation of Self-Subsistence were to avert its face for a moment,

millions of globes, some of them a thousand times larger than the earth,

would be scattered into the infinite void of space, and colliding with one another would crash into nothingness.

For example, the power of the Self-Subsistence of the One who keeps thousands of stately palaces in place in perfect order and makes them travel like aircraft through space is measured through the stability, order, and continuance of those palaces in space.

So too a measure of the greatest manifestation of the name Self-Subsistent are the facts that the All-Glorious and Self-Subsistent One bestows on the innumerable heavenly bodies within ethereal matter a stability, permanence, and continuance within the utmost order and balance through the mystery of Self-Subsistence;

ve vücudun en sağlam ve tegayyürden ve ademden en mukaddes sıfatı olan "vahdet" in sahibi olan **Zat-ı Vâcib-ül Vücud**'un

en has hâssası ve lâzım-ı zatîsi olan ezeliyeti ve sermediyeti;

vücudun en zaîf mertebesi ve en incecik derecesi ve en mütegayyir, mütehavvil tavrı ve en ziyade mekâna yayılmış olan hadsiz, kesretli bir maddî madde olan esîr ve zerrat gibi şeylere vermek ve onlara ezeliyet isnad etmek

ve onları ezeli tasavvur etmek ve kısmen âsâr-ı İlahiyenin onlardan neş'et ettiğini tevehhüm etmek,

ne kadar hilaf-ı hakikat ve vakıa muhalif ve akıldan uzak ve bâtil bir fikir olduğu, Risale-i Nur'un müteaddid cüz'lerinde kat'i bürhanlarla gösterilmiştir.

İkinci Şua:

"İki Mes'ele"dir.

Birinci Mes'ele: İsm-i Kayyum'un bir cilve-i azamına işaret eden

لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ
بِنَاصِيَّتِهَا ۚ لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

gibi âyetlerin işaret ettiği hakikat-ı azamın bir vechi şudur ki:

Şu kâinattaki ecrâm-ı semaviyenin kıyımları, devamları, bekaları; sırr-ı Kayyumiyetle bağlıdır.

Eğer o cilve-i Kayyumiyet bir dakikada yüzünü çevirse,

bir kısmı Küre-i Arz'dan bin defa büyük milyonlarla küreler,

feza-yı gayr-ı mütenahî boşluğunda dağılacak, birbirine çarpacak, ademe dökülecekler.

Nasıl ki meselâ: Havada -tayyareler yerinde- binler muhteşem kasırları kemal-i intizamla durdurup seyahat ettiren bir zatın kayyumiyet iktidarı, o havadaki sarayların sebat ve nizam ve devamları ile ölçülür..

Öyle de: O **Zat-ı Kayyum-u Zülcelâl**'in madde-i esîriye içinde hadsiz ecrâm-ı semaviyeye nihayet derecede intizam ve mizan içinde sırr-ı kayyumiyetle bir kıyam, bir beka, bir devam vererek,

and together with upholding without prop or support in the void millions of mighty globes, some a thousand and some even a million times larger than the earth,

entrusts them all with duties and causes them to submit in perfect obedience like a majestic army to the decrees proceeding from the command of “Be!” and it is.”

The particles of all beings also exist, like the stars, through the mystery of Self-Subsistence, and are permanent and continue through it.

The particles in an animate creature’s body do not disperse but are assembled in groups and systems peculiar to each limb, and without scattering,

preserve their position within the storms of the elements, which flow like floods, and remain regular and in order.

Since this self-evidently does not occur through themselves but through the mystery of Self-Subsistence,

and since each body is like a well-ordered regiment and each species like a regular army,

these particles proclaim the mystery of Self-Subsistence with innumerable tongues in the same way that the continuance and motion of animate creatures and their assemblages on the earth and that of the stars in the world of space proclaim it.

#440

Second Matter: This station requires that some of the benefits and instances of wisdom in things connected with the mystery of Self-Subsistence are pointed out.

The wisdom in the existence of things, and the aims of their natures, the benefits in their creation, and the results of their lives are of three sorts.

The First Sort looks to each thing itself and to man and to man’s affairs.

The Second Sort is more important.

It is the meanings of all things being set out for innumerable readers, for each is a sign, a missive, a book, an ode for conscious beings to study, an indication making known the manifestation of the Glorious Creator’s names.

The Third Sort: This concerns the Glorious Maker and looks to Him.

While one of the benefits and results of things look to the things themselves, countless look to the Glorious Maker.

For the Glorious Maker beholds the wonders of His art Himself,

He observes the manifestation of His names in the beings which He Himself has fashioned.

In regard to this mighty third sort, it is sufficient if beings live only for a second.

bazısı Küre-i Arz'dan bin ve bir kısmı bir milyon defa büyük milyonlarla azım küreleri direksiz, istinadsız, boşlukta durdurmakla beraber,

herbirini bir vazife ile tanzif edip gâyet muhteşem bir ordu şeklinde "Emr-i Kün Feyekûn"den gelen fermanlara kemal-i inkiyadla itaat ettirmesi, İsm-i Kayyum'un azamî cilvesine bir ölçü olduğu gibi,

herbir mevcudun zerrelere dahi, yıldızlar gibi sırr-ı kayyumiyetle kaim ve o sır ile beka ve devam ediyorlar.

Evet bir zîhayatın cesedindeki zerrelere dahi her bir âzaya mahsus bir heyet ile küme küme toplanıp dağılmadıkları

ve sel gibi akan unsurların fırtınaları içinde vaziyetlerini muhafaza edip dağılmamaları ve muntazaman durmaları,

bilbedahe kendi kendilerinden olmayıp, belki sırr-ı kayyumiyetle olduğundan;

herbir cesed muntazam bir tabur, her bir nevi muntazam bir ordu hükmünde olarak

bütün zîhayat ve mürekkebatın zemin yüzünde ve yıldızların feza âleminde durmaları ve gezmeleri gibi, bu zerrelere dahi hadsiz dilleriyle sırr-ı kayyumiyeti ilân ederler.

İkinci Mes'ele: Eşyanın sırr-ı kayyumiyetle münasebetdar faidelerinin ve hikmetlerinin bir kısmına işaret etmeyi, bu makam iktiza ediyor.

Evet her şeyin hikmet-i vücudu ve gaye-i fıtrâtı ve faide-i hilkatı ve netice-i hayatı üçer nevidir:

Birinci nevi, kendine ve insana ve insanın maslahatlarına bakar.

İkinci nevi, daha mühimdir ki:

Her şey, umum zîşuur mütalaa edebilecek ve Fâtır-ı Zülcelâl'in cilve-i Esmâsını bildirecek birer âyet, birer mektub, birer kitab, birer kaside hükmünde olarak mânâlarını hadsiz okuyucularına ifade etmesidir.

Üçüncü nevi ise, Sâni-i Zülcelâl'e aittir, ona bakar.

Her şeyin faidesi ve neticesi kendine bakan bir ise, Sâni-i Zülcelâl'e bakan yüzlerdir ki,

Sâni-i Zülcelâl kendi acaib-i san'atını kendisi temaşa eder;

kendi cilve-i Esmâsına, kendi masnuatında bakar.

Bu azamî üçüncü nevide, bir saniye kadar yaşamak kâfidir.

Another mystery of Self-Subsistence that requires the existence of all things will be explained in the Third **Ray**.

At one time I was investigating the talisman of the universe and **riddle of creation**, which lies in its being a manifestation, together with the instances of wisdom and benefits in beings, and I asked:

"I wonder why these things **display** themselves in this way, then **swiftly vanish** and are lost?

I look at their individual features; they have been attired, decked out and adorned in an orderly, purposeful fashion and sent to this display and **exhibition**.

But then they disappear in a day or two, and some of them within a few minutes; uselessly and **in vain** they vanish.

What is the purpose in their being seen by us for this brief time?" I was most curious.

Then, through divine favour, I discovered an important instance of wisdom in the fact that beings, in particular animate beings, come into the place of instruction that is this world.

It was as follows: each being, and especially if it is animate, is an extremely meaningful word, **missive**, dominical ode and divine proclamation.

Hem her şeyin vücudunu iktiza eden bir sırr-ı kayyumiyet var ki, Üçüncü **Şua**'da izah edilecek.

Bir zaman tılsım-ı kâinat ve **muamma-yı hilkat** cilvesiyle mevcudatın hikmetlerine ve faidelerine baktım, dedim:

"Acaba bu eşya neden böyle kendini **gösteriyorlar**, **çabuk kaybolup** gidiyorlar?"

Onların şahsına bakıyorum; muntazam, hikmetli giyinmiş, giydirilmiş, süslendirilmiş, **sergiye** temaşağâha gönderilmiş.

Halbuki bir iki günde, belki bir kısmı birkaç dakikada kaybolup; faidesiz **boşuboşuna** gidiyorlar.

Bu kısa zamanda bize görünmelerinden maksad nedir? diye çok merak ediyordum.

O zaman mevcudatın, hususan zîhayatın dünya dershanesine gelmelerinin mühim bir hikmetini lütf-u İlahî ile buldum.

O da şudur: Her şey, hususan zîhayat, gâyet manidar bir kelime, bir **mektub**, bir kaside-i Rabbanîdir; bir ilânname-i İlahîdir.

After it has been studied by intelligent beings and has stated its meaning to innumerable readers,

its corporeal form, which is like a letter or a word, disappears.

For about a year this instance of wisdom was sufficient for me.

Then the truly wonderful and subtle **miracles** of art to be found in creatures, in particular in animate beings, were disclosed. I understood that

these subtleties of art which are so fine and wonderful are not only to set forth meanings for the gazes of intelligent beings.

For although innumerable such creatures may study each being,

their studying is both limited, and not all of them will be able to penetrate all the subtleties of art in those animate beings.

That is to say, the most important result of the creation of animate beings and the most significant purpose of their natures is to present to the Pre-Eternal Self-Subsistent One's **own gaze** the marvels of His art and the compassionate gifts and bounties He has bestowed.

As for this purpose, it satisfied me for a long time and from it I understood the following:

the wisdom and purpose of creation, which is to present the endless subtleties of art in beings, particularly in animate beings, to the gaze of the Pre- Eternally Self-Subsistent One, that is, for He Himself to behold His own art, was **sufficient** for that vast outlay.

Some time later I realized that the subtleties of art in the individual features and forms of beings did not continue;

they were being renewed and were undergoing change at **great speed**;

they were being transformed within an endless activity and creativity.

I started to ponder over it, saying: "The wisdom in this creativity and activity must necessarily be as extensive as the activity itself."

Then, the two instances of wisdom mentioned above began to seem **insufficient**; they lacked something.

With extreme curiosity I began to search and seek for a further purpose and instance of wisdom.

All praise be to God, through the **effulgence** of the Qur'an of Miraculous Exposition, after some time a vast,

limitless wisdom and purpose became apparent at the level of the mystery of Self-Subsistence.

Umum zîşuurun mütalaasına mazhar olduktan ve hadsiz mütalaacılara mânâsını ifade ettikten sonra,

lafzı ve hurufu hükmündeki suret-i cismaniyesi kaybolur...

Bir sene kadar bu hikmet bana kâfi geldi.

Bir sene sonra masnuatta ve bilhassa zîhayatlarda bulunan çok harika ve pek ince san'atın **mu'cizeleri** inkişaf etti. Anladım ki:

Bu çok ince ve çok harika olan dekaik-ı san'at, yalnız zîşuurların nazarlarına ifade-i mânâ için değildir.

Gerçi herbir mevcudu, hadsiz zîşuurlar mütalaa edebilir.

Fakat hem onların mütalaası mahduddur, hem de herkes o zîhayatın bütün dekaik-ı san'atına nüfuz edemezler.

Demek zîhayatların en mühim netice-i hilkatı ve en büyük gaye-i fitratı, Zat-ı Kayyum-u Ezelî'nin **kendi nazarına**, kendi acaib-i san'atını ve verdiği rahîmane hediyelerini ve ihsanlarını arz etmektir.

Bu gaye ise, çok zaman bana kanaat verdi ve ondan anladım ki:

Her mevcudda, hususan zîhayatlarda hadsiz dekaik-ı san'at bulunması, Zat-ı Kayyum-u Ezelî'nin nazarına arz etmek, yâni Zat-ı Kayyum-u Ezelî kendi san'atını kendisi temaşa etmek olan hikmet-i hilkat, o büyük masarife **kâfi** geliyordu.

Bir zaman sonra gördüm ki: Mevcudatın şahıslarında ve suretlerindeki dekaik-ı san'at devam etmiyor;

gâyet sür'atle tazeleniyor, tebeddül ediyor;

nihayetsiz bir faaliyet ve bir hallakîyet içinde tahavvül ediyorlar.

Bu hallakîyet ve bu faaliyetin hikmeti elbette o faaliyet derecesinde büyük olmak lâzım geliyor, diye **tefekküre başladım**.

Bu defa mezkûr iki hikmet **kâfi gelmemeye** başladılar, noksan kaldılar.

Gâyet merak ile ayrı bir hikmeti aramaya ve taharriye başladım.

Bir zaman sonra, lillahilhamd Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın **feyz** ile,

sırr-ı kayyumiyet noktasında azîm hadsiz bir hikmet, bir gaye görüldü.

And through it, the divine mystery called the talisman of the universe and riddle of creation was understood.

(It is explained in detail in the Twenty-Fourth Letter, so here in the Third Ray we shall briefly mention only two or three points.)

Look from this point to the manifestation of the mystery of Self-Subsistence:

it has plucked all beings out of non-existence, and according to the meaning of the verse, **It is God who has raised the heavens without any supports that you can see, (13:2)**

has caused each one of them to remain in infinite space. It has **bestowed stability and permanence on them**, and caused them all to display the manifestation of the mystery of Self-Subsistence.

#442

If not for this support, nothing at all could continue to exist of its own accord.

Everything would topple over into the infinite void and tumble into non-existence.

Furthermore, just as all beings rely on the All-Glorious Self-Subsistent One for their existence, stability, and permanence, they continue in existence through Him,

so according to the meaning of the verse, **And to Him goes back every affair, (11:123)** the tips of thousands of chains or lines in the states and conditions of beings are fastened to the mystery of Self-Subsistence, which, if the comparison is not mistaken, is like the centre or central pole of telephone and telegraph lines.

If they did not rely on that luminous point of support, thousands of unending sequences of causes would be necessary, which according to scholars is an impossible and false notion;

in fact, there would have to be as many of these absurd unending sequences of causes as there are beings.

For example, one thing – protection or light or existence or sustenance, for instance –

in one respect relies on the next thing, and that on the next, and that on the next, until finally since it cannot be infinite, it has to come to an end.

Thus, the end of all such lines and sequences lies in the **mystery of Self-Subsistence**.

But when this mystery has been understood, the links and the meaning of each thing relying on the next in those imaginary sequences do not remain,

they disappear and everything is seen to look directly to the mystery of Self-Subsistence.

Third Ray:

Ve onun ile "tılsım-ı kâinat" ve "muamma-yı hilkat" tabîr edilen bir sır-ı İlahî anlaşıldı.

(Yirmidördüncü Mektub'da tafsilen beyan edildiğinden, burada yalnız icmalen iki-üç noktasını Üçüncü Şua'da zikredeceğiz.)

Evet sır-ı kayyumiyetin cilvesine bu noktadan bakınız ki;

bütün mevcudatı ademden çıkarıp, herbirisini bu nihayetsiz fezada

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا

sırrıyla durdurup, **kıyam ve beka verip**, umumunu böyle sır-ı kayyumiyetin tecellisine mazhar eyliyor.

Eğer bu nokta-i istinad olmazsa; hiçbir şey kendi başıyla durmaz.

Hadsiz bir boşlukta yuvarlanıp ademe sukut edecek.

Hem nasıl ki bütün mevcudat, vücudları ve kıyımları ve bekaları cihetinde Kayyum-u Zülcelâl'e dayanıyorlar; kıyımları onunladır..

öyle de: Mevcudatın keyfiyat ve ahvalinde binler silsilelerin; (temsilde hata olmasın) telefon, telgraf silsilelerinin merkezi ve santral direği hükmünde olan sır-ı kayyumiyette **وَالِيهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ** sırrıyla, uçları bağlıdır.

Eğer o nuranî nokta-i istinada dayanmazlarsa,

ehl-i akılca muhal ve bâtil olan binler devirler ve teselsüller lâzım gelecek;

belki, mevcudat adedince bâtil olan devirler ve teselsüller lâzım gelir.

Meselâ: Bu şey (hıfz veya nur veya vücud veya rızık gibi)

bir cihette buna dayanır, bu da ötekine, o da ona.. gitgide herhalde nihayetsiz olamaz, bir nihayeti bulunacak.

İşte, bütün böyle silsilelerin müntehaları, elbette **sırr-ı kayyumiyettir**.

Sırr-ı kayyumiyet anlaşıldıktan sonra, o mevhum silsilelerde birbirine dayanmak rabitası ve mânâsı kalmaz,

kalkar; her şey doğrudan doğruya sır-ı kayyumiyete bakar.

Üçüncü Şua:

By means of one or two introductory points, we shall point out to a small degree the disclosure of the mystery of Self-Subsistence within divine creativity and dominical activity, which verses like the following allude to:

*Every day He manifests Himself in yet another way. (55:29) * A sovereign doer of whatever He wills. (11:107) * He creates whatever he wishes. (30:34, etc.) * In Whose hand is the dominion of all things. (36:83) * So look to the signs of God's mercy, how He restores the earth to life after its death. (30:50)*

The First: When we look at the universe, we see that one group of creatures, which are tossed around in the flood of time and follow on one after the other convoy after convoy,

come for a second and then immediately vanish. Another group comes for a minute and then passes on.

#443

One species stops by in the Manifest Word for an hour, then enters the World of the Unseen.

Some of them come and alight in the Manifest World for a day, some of them for a year, some for a century, and some for an age;

they perform their duties and then depart.

This astonishing travelling and passage of beings and flow and **flux of creatures** is driven and directed with such order, balance and wisdom,

and the one who commands them and those convoys does so with such insight, purpose and planning that

even if all minds were to unite and become one mind,

it would be unable to comprehend the essence of this wise direction; it would be unable to find any fault in it and so could not **criticize** it.

Thus, within this dominical activity, not allowing any of those pleasing creatures that it loves, **especially animate** creatures, to open their eyes, **the pen of divine determining and decree**

despatches them to the **World of the Unseen**; not permitting them even to draw a breath, it discharges them from the life of this world.

It continuously fills the guesthouse of the world and empties it without the guests' consent.

Making the globe of the earth like a slate for writing and erasing, through the manifestation of **He grants life and deals death**, (2:258) the pen of divine determining and decree ceaselessly inscribes writings on it, and renews and replaces them.

One meaning of the wisdom in this dominical activity and divine creativity and a **fundamental requirement** and a motive cause of them

is a limitless, endless instance of wisdom that may be divided into three important branches.

كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ بِيَدِهِ
مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ فَانْظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَةِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

gibi âyetlerin işaret ettikleri hallakîyet-i İlahiye ve faaliyet-i Rabbaniye içindeki sırr-ı kayyumiyyetin bir derece inkişafına, bir iki mukaddeme ile işaret edeceğiz.

Birincisi: Şu kâinata baktığımız vakit görüyoruz ki: Zaman seylinde mütemadiyen çalkanan ve kafil kafil arkasından gelip geçen mahlûkatın bir kısmı,

bir saniyede gelir, der-akab kaybolur. Bir taifesi, bir dakikada gelir, geçer.

Bir nev'i, bir saat âlem-i şehadete uğrar, âlem-i gayba girer.

Bir kısmı bir günde, bir kısmı bir senede, bir kısmı bir asırda, bir kısmı da asırlarda bu âlem-i şehadete gelip, konup;

vazife görüp gidiyorlar.

Bu hayret verici seyahat ve **seyeran-ı mevcudat**, o sefer ve seylan-ı mahlûkat öyle bir intizam ve mizan ve hikmetle sevk ve idare edilir

ve onlara ve o kafilelere kumandanlık eden öyle basirane, hakîmane, müdebbirane kumandanlık ediyor ki;

bütün akıllar faraza ittihad edip bir tek akıl olsa,

o hakîmane idarenin künhüne yetişemez ve kusur bulup **tenkid** edemez.

İşte bu hallakîyet-i Rabbaniyenin içinde; o sevimli ve sevdiği masnuatın **hususan zihayatların** hiçbirine göz açtırmayarak

âlem-i gayba gönderiyor, hiçbirine nefes aldırmayarak dünyadaki hayattan terhis ediyor,

mütemadiyen bu misafirhane-i âlemi doldurup misafirlerin rızası olmayarak boşaltıyor;

kalem-i kaza ve kader, Küre-i Arz'ı yazar bozar tahtası

gibi yaparak **يُحْيِي وَيُمِيتُ** cilveleriyle mütemadiyen

Küre-i Arz'da yazılarını yazar ve o yazıları tazelerdir, tebdil eder.

İşte bu faaliyet-i Rabbaniyenin ve bu hallakîyet-i İlahiyyenin bir sırr-ı hikmeti ve **esaslı bir muktazîsi** ve bir sebeb-i dâîsi,

üç mühim şubeye ayrılan hadsiz, nihayetsiz bir hikmettir.

The First Branch of that wisdom is this: Every sort of activity, whether particular or universal, yields pleasure.

There is a pleasure in all activity. Indeed, activity is pure pleasure.

Yes, activity is the manifestation of existence, which is pure pleasure and is the shaking off and becoming distant from **non-existence**, which is pure suffering.

Everyone with ability **follows with pleasure** the unfolding of his ability through activity.

The revealing of innate talents through activity arises from a pleasure and results in a pleasure.

Everyone who possesses some perfections follows with pleasure their disclosure through activity.

Since there is present in every activity a perfection and pleasure which is thus loved and sought after, and activity too is a **perfection**;

and since there are apparent in the world of animate creatures the manifestations of a boundless love and infinite **compassion** which arise from a perpetual and pre-eternal life; those manifestations show that

#444

as the requirement of that eternal Life which is fitting for the necessary existence of the One who thus loves and is compassionate and makes Himself loved, and is worthy of His holiness,

there are – **if the terms are not mistaken** – at the utmost level such sacred qualities in that Most Pure and Holy Life as divine passion, hallowed love, and sheer pleasure.

And it is these qualities that continuously renew, agitate, and change the universe through endless activity and infinite creativity.

The Second Branch of the wisdom in the limitless divine activity which looks to the mystery of Self-Subsistence:

This looks to the divine names.

It is well-known that everyone who possesses beauty wants to both see and display his beauty;

that everyone who possesses some skills desires and loves to attract attention to his skills by exhibiting and proclaiming them;

he desires and loves his skill, which is a beautiful truth and meaning that has remained **concealed**, to be revealed and to find ardent admirers.

These fundamental rules are in force in all things according to the degree of each.

According to the testimony of the universe and the evidence of the manifestations and embroideries of the thousand and one most beautiful names of the All-Glorious Self-Subsistent One, **who possesses absolute beauty**,

O hikmetin birinci şubesi şudur ki: Faaliyetin her nev'i cüz'î olsun, küllî olsun bir lezzet verir.

Belki her faaliyette bir lezzet var. Belki faaliyet ayn-ı lezzettir.

Belki faaliyet, ayn-ı lezzet olan vücudun tezahürüdür ve ayn-ı elem olan **adem**den tebaud ile silkinmesidir.

Evet her kabiliyet sahibi, bir faaliyetle kabiliyetinin inkişafını **lezzetle takib eder**.

Herbir istidadın faaliyetle tezahür etmesi, bir lezzetten gelir ve bir lezzeti netice verir.

Herbir kemal sahibi, faaliyetle kemalâtının tezahürünü lezzetle takib eder.

Madem herbir faaliyette böyle sevilir, istenilir bir kemal, bir lezzet vardır ve faaliyet dahi, bir **kemaldır**

ve madem zîhayat âleminde daimî ve ezelî bir hayattan neş'et eden hadsiz bir muhabbetin, nihayetsiz bir **merhametin** cilveleri görünüyor ve o cilveler gösteriyor ki,

kendini böyle sevdiren ve seven ve şefkat edip lütuflarda bulunan zatın kudsiyetine lâayık ve vücub-u vücuduna münasib o hayat-ı sermediyenin muktezası olarak

hadsiz derecede (**tabîrde hata olmasın**) bir aşk-ı lahûfî, bir muhabbet-i kudsiye, bir lezzet-i mukaddese gibi şuunat-ı kudsiye o Hayat-ı Akdes'te var ki,

o şuunat böyle hadsiz faaliyetle ve nihayetsiz bir hallakîyetle kâinatı daima tazelandırıyor, çalkalandırıyor, değiştiriyor.

Sırr-ı kayyumiyete bakan hadsiz faaliyet-i İlahiyedeki hikmetin ikinci şubesi:

Esmâ-i İlahiyeye bakar.

Malûmdur ki herbir cemal sahibi, kendi cemalini görmek ve göstermek ister;

herbir hüner sahibi, kendi hünerini teşhir ve ilân etmekle nazar-ı dikkati celbetmek ister ve sever;

ve hüneri **gizli kalmış** bir güzel hakikat ve güzel bir mânâ, meydana çıkmak ve müşterileri bulmak ister ve sever.

Madem bu esaslı kaideler, herşeyde derecesine göre cereyan ediyor;

elbette **Cemil-i Mutlak** olan Zat-ı Kayyum-u Zülcelâl'in binbir Esmâ-i hüsnasından herbir ismin, **kâinatın şehadetiyle** ve cilvelerinin delâletiyle ve nakışlarının işaretiyle,

there are in every degree of each of those names a true loveliness, a true perfection, a true beauty and a most exquisite truth.

Indeed, in every degree there are endless different sorts of loveliness and innumerable beautiful truths.

Since the beings of the universe are mirrors reflecting the sacred beauties of those names and the tableaux displaying their beautiful embroideries and the pages setting forth their beautiful truths,

those constant and eternal names will entirely and unceasingly renew and change the universe through their manifestations as a consequence of that sacred divine love and due to the mystery of Self-Subsistence. In this way they will display their endless manifestations and infinite, meaningful embroideries and books both to the witnessing gaze of the All-Glorious Self-Subsistent One, whom they signify, and to **the studying gaze of uncountable numbers of intelligent creatures and creatures endowed with spirits**, and will display countless tableaux out of a finite and limited thing and numerous individuals out of a single individual and multiple truths out of a single truth.

Fourth Ray:

The Third Branch of the wisdom in the constant and **astonishing activity** in the universe:

Everyone who is compassionate is happy at giving pleasure to others;

and everyone who is kind is gratified at making others happy;

everyone who is loving is gladdened by pleasing others who are worthy of being pleased;

and everyone who is noble-hearted takes pleasure at making others happy;

#445

everyone who is just rejoices at upholding justice and at winning the gratitude of those whose rights are vindicated by punishing the deserving;

and every skilful craftsman takes pride in exhibiting his work, at its functioning as he hoped it would function, and at its giving the desired results.

Thus, each of the above-mentioned principles is a fundamental rule which is in force throughout the universe and the world of mankind.

Three examples demonstrating that these rules function in the divine names have been explained in the Third Stopping Place of the Thirty-Second Word.

It is appropriate to write a summary of them at this point, so we say the following:

For example, an extremely kind, generous, munificent, noble-hearted person

her birisinin her bir mertebesinde hakikî bir hüsün, hakikî bir kemal, hakikî bir cemel ve gâyet güzel bir hakikat,

belki her bir ismin her bir mertebesinde hadsiz envâ-ı hüsünle hadsiz hakaik-i cemile vardır.

Madem bu Esmânın kudsî cemallerini irae eden âyineleri ve güzel nakışlarını gösteren levhaları ve güzel hakikatlarını ifade eden sahifeleri, bu mevcudattır ve bu kâinattır.

Elbette **o daimî ve bâki Esmâ**, hadsiz cilvelerini ve nihayetsiz manidar nakışlarını ve kitablarını; hem müsemmaları olan Zat-ı Kayyum-u Zülcelâl'in nazar-ı müşahedesine, **hem hadd ü hesaba gelmeyen zîruh ve zîşuur mahlûkatın nazar-ı mütalaasına** göstermek ve nihayetli mahdud bir şeyden nihayetsiz levhaları ve bir tek şahıstan pek çok şahısları ve bir hakikattan pek kesretli hakikatları göstermek için, **o aşk-ı mukaddes-i İlahîye istinaden ve o sırr-ı kayyumiye binaen, kâinatı umumen ve mütemadiyen cilveleriyle tazelandiriyorlar, değiştiriyorlar.**

Dördüncü Şua:

Kâinattaki **hayret-nüma faaliyet-i** daimenin hikmetinin üçüncü şubesi şudur ki:

Her bir merhamet sahibi, başkasını memnun etmekten mesrur olur;

her bir şefkat sahibi, başkasını mesrur etmekten memnun olur;

her bir muhabbet sahibi, sevindirmeye lâyık mahlukları sevindirmekle sevinir;

her bir âlîcenab zat, başkasını mes'ud etmekle lezzet alır;

her bir adil zat, ihkak-ı hak etmek ve müstehaklara ceza vermekte hukuk sahiblerini minnetdar etmekle keyiflenir;

hüner sahibi her bir san'atkâr, san'atını teşhir etmekle ve san'atının tasavvur ettiği tarzda işlemesiyle ve istediği neticeleri vermesiyle iftihar eder.

İşte bu mezkûr düsturların herbiri birer kaide-i esasiyedir ki, kâinatta ve âlem-i insaniyette cereyan ediyorlar.

Bu kaidelerin Esmâ-i İlahiyede cereyan ettiklerini gösteren üç misal, Otuzikinci Söz'ün İkinci Mevkîfında izah edilmiştir.

Bir hülâsası bu makamda yazılması münasib olduğundan, deriz:

Nasıl ki meselâ gâyet merhametli, sehavetli, gâyet kerim âlîcenab bir zat,

who embarks the poor and **needy** on a large ship, gratifies them with banquets and bounties and sails it in the seas around the world,

will watch them happily since he is superior to them, **take pleasure** at those needy people's gratitude, rejoice and be pleased at their taking pleasure, and feel proud.

If someone who is merely a distribution official takes such pleasure and delight at holding an insignificant banquet,

consider the following: **The Ever-Living and Self-Subsistent One** embarks all animals and men and countless angels, jinn and spirit beings on the ship of the earth, which is a vessel of that All-Merciful One;

He spreads the face of the earth before them as a dominical table laden with varieties of foods, and with delights and sustenance for all the senses;

he causes those needy, thankful, grateful and happy creatures to sail the regions of the universe,

and not only makes them happy in this world with all these bounties but also makes the bounties tables in the unending banquets in the Paradises of the Eternal Realm.

It is therefore **the meaning of dominicality** alluded to by the divine qualities resulting from the thanks, gratitude, joy and delight of those creatures which look to the Ever-Living and Self- Subsistent One, which we are powerless and not permitted to express, like **holy pleasure, sacred pride, and hallowed delight** that necessitate this constant activity and ceaseless creativity.

And for example, if a skilful craftsman builds a **gramophone** that requires no records and it plays just as he wishes, how proud and delighted he will be;

he will say to himself: "What wonders God willed!"

#446

Seeing that an insignificant piece of art in which there is no true creation engenders a feeling of such pride and pleasure in the craftsman's spirit,

then consider the following: The All-Wise Maker creates the totality of the universe as a divine orchestra and wondrous workshop which strikes up and gives forth countless sorts of songs and hymns praises and glorification;

He displays all the species, all the worlds, in the universe through a different craft and different miracles of art; and not only does He fashion many machines in the heads of animate creatures, each like a gramophone, camera or telegraph,

fitratındaki âlî seciyelerin muktezasıyla büyük bir seyahat gemisine ,çok **muhtaç** ve fakir insanları bindirip, gâyet mükemmel ziyafetlerle, ikramlarla o muhtaç fakirleri memnun ederek denizlerde Arz'ın etrafında gezdirir

ve kendisi de onların üstünde, onları mesrurane temaşa ederek o muhtaçların minnetdarlıklarından **lezzet alır** ve onların telezüzülerinden mesrur olur ve onların keyiflerinden sevinir, iftihar eder.

Madem böyle bir tevziat memuru hükmünde olan bir insan, böyle cüz'î bir ziyafet vermekten bu derece memnun ve mesrur olursa..

elbette bütün hayvanları ve insanları ve hadsiz melekleri ve cinleri ve ruhları, bir sefine-i Rahmânî olan Küre-i Arz gemisine bindirerek;

rûy-i zemini, envâ-ı mat'umatla ve bütün duyguların ezvak ve erzakıyla doldurulmuş bir sofrâ-i Rabbaniye şeklinde onlara açmak

ve o muhtaç ve müteşekkir ve minnetdar ve mesrur mahlûkatını aktar-ı kâinatta seyahat ettirmekle

ve bu dünyada bu kadar ikramlarla onları mesrur etmekle beraber, dâr-ı bekada Cennetlerinden herbirini ziyafet-i daime için birer sofrâ yapan

Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a ait olarak o mahlûkatın teşekkürlerinden ve minnetdarlıklarından ve mesruriyetlerinden ve sevinçlerinden gelen ve tabîrinde âciz olduğumuz ve me'zun olmadığımız şu'unat-ı İlahiyeyi, "**memnuniyet-i mukaddese**" "**iftihar-ı kudsî**" ve "**lezzet-i mukaddese**" gibi isimlerle işaret edilen **maânî-i Rubûbiyet** tir ki, bu daimî faaliyeti ve mütemadi hallakiyeti iktiza eder.

Hem meselâ bir mâhir san'atkâr, plâksız bir **fonoğraf** yapsa, o fonograf istediği gibi konuşsa, işlese; san'atkârı ne kadar müftehir olur, mütelezziz olur;

kendi kendine "Mâşâallah" der.

Madem îcadsız ve sûrî bir küçük san'at, san'atkârının ruhunda bu derece bir iftihar, bir memnuniyet hissi uyandırırrsa,

elbette bu mevcudatın Sâni-i Hakîm'i, kâinatın mecmuunu, hadsiz nağmelerin enva'ıyla sada veren ve ses verip tesbih eden ve zikredip konuşan bir musikî-i İlahiye ve bir fabrika-i acibe yapmakla beraber,

kâinatın herbir nev'ini, herbir âlemini ayrı bir san'atla ve ayrı san'at mu'cizeleriyle göstererek zîhayatların kafalarında birer fonograf, birer fotoğraf birer telgraf gibi çok makineleri, hatta en küçük bir kafada dahi yapmakla beraber

He also fashions in the heads of human beings, both a gramophone without records, a camera without a film, a telegraph without wires, and a machine twenty times more wonderful.

It is therefore meanings like sacred pride and holy pleasure and the exalted qualities of this sort which proceed from dominicality and arise from creating such machines, **and their functioning in the required way and producing the desired results** that necessitate this unceasing activity.

And for example, a just ruler **takes pleasure and is gratified and feels proud** at taking the part of the oppressed against tyrants in order to uphold justice, at **protecting the poor against the wrongdoing of the powerful**, and at giving to everyone his due.

Since this is a fundamental rule of rulership and justice, consider the following:

The Ever-Living and Self-Subsistent One, who is the All-Wise Ruler and is Absolutely Just, bestows on creatures and especially on animate ones the necessary conditions for life, which are known as the rights of life;

and to **preserve** their lives, He grants them the necessary abilities and members;

and He compassionately protects the weak from the evil of the powerful.

Therefore, **the dominical qualities and sacred meanings, which we are powerless to express**, that arise from this and from the execution of the mystery of justice, which in this world is total with regard to establishing justice for all animate beings and partial with regard to punishing wrongdoers, and especially that arise from the manifestation of supreme justice at the supreme tribunal of the resurrection, necessitate the constant activity in the universe.

Thus, as these three examples show, since each of the most beautiful names

give rise to certain sacred divine qualities in this unceasing activity, they require unceasing creativity.

And since the development, unfolding and blossoming of abilities and faculties yield a joy, **expansiveness** and pleasure;

and since on the performance and completion of a duty and on being released from it, everyone entrusted with such a duty experiences a feeling of relief and **gratitude**;

and since to receive many fruits from a single seed and to gain a hundred fold profit from a single thing is a most pleasurable trade,

then most certainly the One who causes the innumerable abilities of creatures to unfold, after employing the creatures in valuable duties, will discharge them, but to a higher state.

herbir insan kafasına, değil yalnız plâksız fonograf, birer âyinesiz fotoğraf, bir telsiz telgraf, belki bunlardan yirmi defa daha harika, her insanın kafasında öyle bir makineyi yapmaktan

ve istediği tarzda işleyip neticeleri vermekten gelen iftihar-ı kudî ve memnuniyet-i mukaddese gibi mânâları ve Rubûbiyetin bu nev'inden olan ulvî şuunatı; elbette ve herhalde bu faaliyet-i daimeyi istilzam eder.

Hem meselâ bir hükümdar-ı âdil, ihkak-ı hak için mazlumların hakkını zalimlerden almakla ve **fakirleri kavîlerin şerrinden muhafaza etmekle** ve herkese müstehak olduğu hakkı vermekle **lezzet alması, iftihar etmesi, memnun olması**;

hükümdarlığın ve adâletin bir kaide-i esasiyesi olduğundan,

elbette Hâkim-i Hakîm, Adl-i Âdil olan Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un bütün mahlûkatına, hususan zîhayatlara "hukuk-u hayat" tabîr edilen şerait-i hayatiyeyi vermekle..

ve hayatlarını **muhafaza** için onlara cihazat ihsan etmekle..

ve zaîfleri kavîlerin şerrinden Rahîmane himaye etmekle..

ve umum zîhayatlarda bu dünyada ihkak-ı hak etmek nev'i tamamen ve haksızlara ceza vermek nev'i ise kısmen sırr-ı adâletin icrasından olmakla.. ve bilhassa mahkeme-i kübra-yı haşirde adâlet-i ekberin tecellisinden hasıl olan ve **tabîrinde âciz olduğumuz şuunat-ı Rabbanîye ve maânî-i kudsiyedir ki**, kâinatta bu faaliyet-i daimeyi iktiza ediyor.

İşte bu üç misal gibi; Esmâ-i hüsnanın umumunda,

herbirisi bu faaliyet-i daimede böyle kudî bazı şuunat-ı İlâhiyeye medâr olduklarından, hallakîyet-i daimeyi iktiza ederler.

Hem madem her kabiliyet, herbir istidad, inbisat ve inkişaf edip semere vermekle bir ferahlık, bir **genişlik**, bir lezzet verir..

hem madem her vazifedar, vazifesini yapmak ve bitirmekle, vazifesinden terhisinde büyük bir rahatlık, bir **memnuniyet** hisseder..

ve madem bir tek tohumdan bir çok meyveleri almak ve bir dirhemden yüz dirhem kâr kazanmak, sahiblerine çok sevinçli bir hâlettir, bir ticarettir.

Elbette bütün mahlûkattaki hadsiz istidadları inkişaf ettiren ve bütün mahlûkatını kıymetdar vazifelerde istihdam ettikten sonra terakkivari terhis ettiren,

That is to say, He raises elements to the level of minerals; minerals to plant life; plants to the level of animal life by means of sustenance;

and animals to the high level of human life, which is conscious.

It may be understood then just how important are the sacred meanings and divine dominicality arising from the constant activity and dominical creativity which, on the demise of their external existences, cause all animate creatures to leave behind them multiple existences taken from them, like their spirits, essences, identities, forms, existences in the Worlds of Similitudes, Knowledge, and the Unseen, the sheaths of their spirits, and astral bodies, all of which are charged with duties in their places. This is explained in the Twenty-Fourth Letter.

A Decisive Answer to an Important Question

One group of the people of misguidance says that

the being who changes and transforms the universe with this constant activity must himself be subject to change and alteration.

The Answer: God forbid! A hundred thousand times, God forbid!

The fact that mirrors on the ground change demonstrates not that the sun in the sky changes, but on the contrary that its manifestations are being renewed.

Moreover, change and alteration are impossible in the Most Pure and Holy Essence, who is pre-eternal, post-eternal, sempiternal, in every respect absolutely perfect and absolutely self-sufficient, totally free of, detached from, and beyond matter, space, restriction, and contingency.

Change in the universe points to his lack of change and alteration, not to His changing.

For one who causes constant change and causes numerous things to move must himself be unchanging and not move.

For example, if you spin a large number of globes and balls which have each been tied to a piece of string and cause them all to move unceasingly within an order, you have to remain in one place and not change or move, for if you did, it would spoil the order.

It is clear that one who causes objects to move within an order must himself not move, and one who causes objects to change ceaselessly must himself be unchanging

so that these actions may continue in an orderly fashion.

Secondly: Change and alteration arise from createdness, from being renewed in order to be perfected, from need, materiality, and contingency.

yâni unsurları, madenler mertebesine; madenleri, nebatlar hayatına; nebatları, rızık vasıtasıyla hayvanların derece-i hayatına;

ve hayvanları insanların şuurkârane olan yüksek hayatına çıkarıyor.

İşte her bir zîhayatın zâhirî bir vücudunun zevaliyle; (Yirmidördüncü Mektub'da izah edildiği gibi) ruhu, mahiyeti, hüviyeti, sureti gibi pek çok vücudlarını arkasında bıraktıran ve yerinde vazife başına geçiren faaliyet-i daime ve hallakîyet-i Rabbaniyeden neş'et eden maânî-i kudsiyenin ve Rubûbiyet-i İlahiyyenin ne kadar ehemmiyetli oldukları anlaşılır.

Mühim bir suale kat'î bir cevap:

Ehl-i dalâletten bir kısmı diyorlar ki:

"Kâinatı bir faaliyet-i daime ile tağyir ve tebdil eden zatın, elbette kendisinin de mütegayyir ve mütehavvil olması lâzım gelir."

Elcevap: Hâşâ!.. Yüzbin defa hâşâ!..

Yerdeki âyinelerin tegayyürü, gökteki Güneş'in tegayyürünü değil, bilakis cilvelerinin tazelendiğini gösterir.

Hem ezeli, ebedî, sermedî, her cihetçe kemal-i mutlakta ve istiğna-yı mutlakta, maddeden mücerred, mekândan, kayıddan, imkândan münezze, müberra, muallâ olan bir Zat-ı Akdes'in tegayyürü ve tebeddülü muhaldir.

Kâinatın tegayyürü, onun tegayyürüne değil, belki adem-i tegayyürüne ve gayr-ı mütehavvil olduğuna delildir.

Çünkü: müteaddid şeyleri intizamla daimî tağyir ve tahrik eden bir zat, mütegayyir olmamak ve hareket etmemek lâzım gelir.

Meselâ; sen çok iplerle bağlı çok gülleri ve topları çevirdiğin ve daimî intizamla tahrik edip vaziyetler verdiğin vakit, senin yerinde durup tegayyür ve hareket etmemekliğin gerektir. Yoksa o intizamı bozacaksın.

Meşhurdur ki: İntizamla tahrik eden, hareket etmemek ve devam ile tağyir eden, mütegayyir olmamak gerektir;

tâ ki o iş intizamla devam etsin.

Sâniyen: Tegayyür ve tebeddül; hudûstan ve tekemmül etmek için tazelenmekten ve ihtiyaçtan ve maddîlikten ve imkândan ileri geliyor.

Since the **Most Pure and Holy Essence** is both eternal, and in every respect absolutely perfect and absolutely self-sufficient, and totally **detached from matter**, and necessarily existent,

most certainly His changing and altering is not possible; it is impossible.

#448

Fifth Ray:

First Matter:

If we wish to see the greatest manifestation of the name Self-Subsistent,

we shall set up two **telescopes** in order to observe the whole universe with our imaginations. One of them will show the most distant objects, the other minute particles.

So if we look through the first telescope, we see that through the manifestation of the name of Self-Subsistent

and without support, of millions of globes and stars thousands of times larger than the earth, some have been made apparently stationary in the matter known as ether, which is subtler than air, while others have been made to travel apparently as their **duty**.

Then we look through the second telescope, which is the microscope of the imagination, to observe minute particles.

Through the mystery of Self-Subsistence, taking up orderly positions like the stars, the particles of the bodies of animate creatures on the earth are all in motion and performing their duties.

We see that especially the miniscule agglomerations forming the particles known as **red corpuscles and white corpuscles** in the blood of animate beings, like the planets, move with two orderly motions like Mevlevi dervishes.

A summary* is appropriate here in order to examine the sacred light the six names of the greatest name form, blending together like the seven colours in light. It is as follows:

***{This is a brief summary of the six sacred names which bear the greatest name and are the basis and subject of the six main sections of the Thirtieth Flash.}**

Look beyond the greatest manifestation of the name Self-Subsistent which thus upholds and gives permanence and continuity to all the beings in the universe:

the greatest manifestation of the name **Ever-Living** has set a flame all animate beings with its manifestation.

It has **illuminated the universe**. It gilds all animate beings with its manifestation. Now look again:

Zat-ı Akdes ise hem kadim, hem her cihetçe kemal-i mutlakta, hem istigna-yı mutlakta, hem **maddeden mücerred**, hem Vâcib-ül Vücud olduğundan;

elbette tegayyür ve tebeddülü muhaldır, mümkün değildir.

Beşinci Şua:

İki mes'eledir:

Birinci Mes'elesi:

İsm-i Kayyum'un cilve-i azamını görmek istersek,

hayalimizi bütün kâinatı temaşa edecek; biri, en uzak şeyleri; diğeri, en küçük zerrelere gösterecek iki **dürbin** yapar

birinci dürbinle bakıyoruz, görüyoruz ki: İsm-i Kayyum'un cilvesiyle,

Küre-i Arz'dan bin defa büyük milyonlar küreler, yıldızlar, direksiz olarak havadan daha lâtif olan madde-i esriye içinde kısmen durdurulmuş, kısmen **vazife** için seyahat ettiriliyor.

Sonra o hayalin hurdebini olan ikinci dürbünüyle, küçük zerrati görecek bir suretle bakıyoruz.

O sırr-ı kayyumiyetle, zîhayat mahlûkat-ı Arziyenin herbirinin zerrat-ı vücudiyeleri, yıldızlar gibi muntazam bir vaziyet alıp hareket ediyorlar ve vazifeler görüyorlar.

Hususan zîhayatın kanındaki "**küreyvat-ı hamra ve beyza**" tabîr ettikleri zerrelere teşekkül eden küçücük kütleleri, seyyar yıldızlar gibi, mevlevîvari iki hareket-i muntazama ile hareket ediyorlar görüyoruz.

Bir hülâsat-ül hülâsa: (Haşiye) İsm-i azamın altı ismi, ziyadaki yedi renk gibi imtizac ederek teşkil ettikleri ziya-yı kudsiyeye bakmak için, bir hülâsanın zikri münasibdir. Şöyle ki:

{(Haşiye) : Otuzuncu Lem'anın altı Risaleciğinin esası ve mevzuu ve ism-i azamının sırrını taşıyan altı mukaddes isimlerin gâyet kısa bir hülâsalarıdır.}

Bütün kâinatın mevcudatını böyle durduran, beka ve kıyam veren, İsm-i Kayyum'un bu cilve-i azamının arkasından bak:

İsm-i Hany'ın cilve-i azamı, o bütün mevcudat-ı zîhayatı cilvesiyle şu'lelendirmiş,

kâinatı nurlandırmış, bütün zîhayat mevcudatı cilvesiyle yaldızlıyor. Şimdi bak:

beyond the name Ever-Living, the greatest manifestation of the name Single confers a unity on the universe with all its elements and parts.

It puts a stamp of unity on each being's forehead. It places a seal of oneness on each being's face. It causes them to proclaim its manifestation with endless, countless **tongues**.

#449

Now consider the greatest manifestation of the name Sapient beyond the name Single:

it incorporates in a fruitful order, wise regularity and purposeful harmony appropriate to each all the beings we observe through the two telescopes of the imagination, **from stars to particles, whether universal or particular, from the greatest sphere to the most minute**. It adorns and gilds all beings.

Then look beyond the greatest manifestation of the name Sapient:

in regard to its aspect that was examined in the Second Point, through the greatest manifestation of the name All-Just, the universe with all its beings is administered with such balance, equilibrium and measure within unceasing activity,

that if just one of the heavenly bodies were to lose its **balance** even for a second,

that is, if it were to break free of the manifestation of the name All-Just, it would cause chaos among the stars; it would be like Doomsday.

Thus, all beings and all the different realms of beings from the army of the stars to the army of minute particles, that is, from the largest sphere that is the vast belt known as the **Milky Way** to the sphere of the motion of red and white corpuscles,

stand shoulder to shoulder in a manner gauged with the finest balance and measure, so demonstrating that all those beings are obedient and totally subjugated to the commands proceeding from the **command of "Be!"** and it is."

Now look beyond the greatest manifestation of the Name All-Just to the greatest manifestation of the name Most Holy, which was explained in the First Point:

the fact that it renders all the beings in the universe so pure, clean, clear, beautiful, adorned and shining demonstrates that it

has bestowed on the universe and on all beings the form of beautiful mirrors worthy of reflecting the utter essential beauty of the **Absolutely Beautiful One** and the sheer loveliness of His most beautiful names.

In Short: These six names and six lights of the greatest name have enwrapped the universe and all beings in ever-differing, **multifarious** colours, embroideries and adornment.

İsm-i Hayy'ın arkasında İsm-i Ferd'in cilve-i azamı, bütün kâinatı enva'ıyla, eczasıyla bir vahdet içine alıyor; herşeyin alnına bir Sikke-i vahdet koyuyor;

her şeyin yüzüne bir hâtem-i Ehadiyet basıyor; nihayetsiz ve hadsiz **dillerle** cilvesini ilân ettiriyor.

Şimdi İsm-i Ferd'in arkasından İsm-i Hakem'in cilve-i azamına bak ki;

yıldızlardan zerrelere kadar, hayalin iki dürbünüyle temaşa ettiğimiz mevcudatın herbirisini, **cüz'î olsun, küllî olsun, en büyük daireden en küçük daireye kadar**, herbirine lâayık ve münasib olarak meyvedar bir nizam ve hikmetli bir intizam ve semeredar bir insicam içine almış, bütün mevcudatı süslendirmiş, yıldızlandırmış.

Sonra İsm-i Hakem'in cilve-i azamı arkasından bak ki,

İsm-i Adl'in cilve-i azamıyla (İkinci Nükte'de izah edildiği vechile) bütün kâinatı mevcudatıyla, faaliyet-i daime içinde öyle hayretengiz mizanlarla, ölçülerle, tartılarla idare eder ki;

ecram-ı semaviyeden biri, bir saniye de **müvazenesini** kaybetse;

yâni İsm-i Adl'in cilvesi altından çıkarsa, yıldızlar içinde bir herc ü merce, bir kıyamet kopmasına sebebiyet verecek.

İşte bütün mevcudatın daire-i azamı, Kehkeşan'dan yâni **Samanyolu** tabîr edilen mıntika-i kübradan tut, tâ kan içindeki küreyvat-ı hamra ve beyzanın daire-i hareketlerine kadar herbir dairesini,

herbir mevcudunu hassas bir mizan, bir ölçü ile biçilmiş bir şekil ve bir vaziyetle baştan başa yıldızlar ordusundan, tâ zerrelere ordusuna kadar bütün mevcudatın **"Emr-i Kün Feyekûn"**den gelen emirlere kemal-i müsahhariyetle itaat ettiklerini gösteriyor.

Şimdi İsm-i Adl'in cilve-i azamı arkasından (Birinci Nükte'de izah edildiği gibi) İsm-i Kuddüs'ün cilve-i azamına bak ki;

kâinatın bütün mevcudatını öyle temiz, pâk, sâfi, güzel, süslü, berrak yapar gösterir ki;

bütün kâinata ve bütün mevcudata **Cemil-i Mutlak**'ın hadsiz derecede cemal-i zatîsine lâayık ve nihayetsiz güzel olan Esmâ-i hüsnasına münasib olacak güzel âyineler şeklini vermiştir.

Elhasıl: İsm-i azamın bu altı ismi ve altı nuru, kâinatı ve mevcudatı ayrı ayrı güzel renklerde, **çeşit çeşit** nakışlarda, başka başka zînetlerde bulunan yaldızlı perdeler içinde mevcudatı sarmıştır.

Second Matter of the Fifth Ray:

Just as the manifestation of Self-Subsistence in the universe is at the level of unity and glory,

so in man, who is the centre, pivot, and conscious fruit of the universe, it is at the level of oneness and beauty.

That is to say, just as the universe subsists through the **mystery of Self-Subsistence**,

so it in one respect subsists through man, who is the most complete place of manifestation of the name of Self-Subsistent.

For since most of the wisdom, aims, purposes, and benefits in the universe look to man, the manifestation of Self-Subsistence in him is as though a support for the universe.

#450

It may be said that the **Ever-Living and Self-Subsistent One** willed man to be in the universe and created it for him.

For with the comprehensiveness of his nature, man can understand and take pleasure in all the **divine names**.

He can understand many of names through the pleasure to be found in **sustenance** in particular.

Whereas the **angels** cannot know them through that pleasure.

Because of this important comprehensiveness, the Ever-Living and Self-Subsistent One has **given man a stomach and appetite** with which He **allows him to understand all His names** and to taste all the varieties of His bounty, and He has generously laden the table with endless varieties of foods for man's stomach.

He has also made life a **stomach**, like the physical one, and has spread an extensive table of bounties before the senses, which are like the hands of the stomach of life.

With its senses, life offers a sort of thanks for all the ways it benefits from the table of bounties.

After the stomach of life, He has bestowed on man the stomach of humanity, which requires sustenance and bounties in a wider sphere than life.

Intelligence, mind, and imagination, the hands of this stomach, benefit from the table of mercy, which is as broad as the heavens and the earth, and give thanks.

After the stomach of humanity, He has spread before man another table of bounties which is infinitely vast.

He has made the beliefs of Islam like an immaterial stomach requiring extensive sustenance and

Beşinci Şua'nın İkinci Mes'elesi:

Kâinata tecelli eden kayyumiyetin cilvesi, vâhidiyet ve celal noktasında olduğu gibi,

kâinatın merkezi ve medârı ve zîşuur meyvesi olan insanda dahi, kayyumiyetin cilvesi Ehadiyet ve cemal noktasında tezahürü var.

Yâni nasılkı kâinat **sırr-ı kayyumiyet**le kaimdir..

öyle de İsm-i Kayyum'un mazhar-ı ekmeli olan insan ile, bir cihette kâinat kıyam bulur;

yâni kâinatın ekser hikmetleri, maslahatları, gayeleri insana baktığı için, güya insandaki cilve-i kayyumiyet, kâinata bir direktir.

Evet **Zat-ı Hayy-ı Kayyum**, bu kâinatta insanı irade etmiş ve kâinatı onun için yaratmış denilebilir.

Çünkü insan, câmiyet-i tâmmе ile bütün **Esmâ-i İlahiye**yi anlar, zevkeder.

Hususan **rızktaki** zevk cihetiyle pek çok Esmâ-i hüsnayı anlar.

Halbuki **melaikeler**, onları o zevk ile bilemezler.

İşte insanın bu ehemmiyetli câmiyetidir ki: Zat-ı Hayy-ı Kayyum, **insana bütün Esmâsını ihsan etmek** ve bütün envâ-ı ihsanatını tattırmak için **öyle iştihali bir mîde vermiş ki**, o mîdenin geniş sofrasını hadsiz envâ-ı mat'umatıyla kerîmane doldurmuş.

Hem bu maddî **mîde** gibi hayatı da bir mîde yapmış. O hayat mîdesine duygular, eller hükmünde gâyet geniş bir sofrâ-i nimet açmış.

O hayat ise, duyguları vasıtasıyla, o sofrâ-i nimetten her çeşit istifadeler ile, teşekküratın her nev'ini yapar.

Ve bu hayat mîdesinden sonra bir insaniyet mîdesini vermiş ki, o mîde, hayattan daha geniş bir dairede rızk ve nimet ister.

Akıl ve fikir ve hayal, o mîdenin elleri hükmünde, semavat ve zemin genişliğinde, o sofrâ-i Rahmetten istifade edip şükreder.

Ve insaniyet mîdesinden sonra hadsiz geniş diğer bir sofrâ-i nimet açmak için,

İslâmiyet ve îman akidelerini, çok rızk ister bir mânevî mîde hükmüne getirip,

has extended its table outside the sphere of contingency and included in it the divine names. With this stomach and the great pleasure of sustenance, man perceives the names of **All-Merciful and All-Wise** and exclaims:

“All praise be to God for His mercifulness and His wisdom!” And so on.

Man is able to benefit from limitless divine bounties with this vast immaterial stomach.

And there is a further sphere in this stomach, which is the pleasure of divine love.

Thus, the Ever-Living and Self-Subsistent One has made man a centre and pivot of the whole universe;

He has spread before him a table of bounties as broad as the universe,

and **subjugated** the universe to him. The reasons for this and for the universe in one respect subsisting through the mystery of Self-Subsistence manifested

through man are man’s three important duties:

His First Duty:

All the varieties of bounties dispersed throughout the universe are put into order through man.

All those things beneficial to man are strung like prayer-beads on a string and the ends of the strings of those bounties are tied to man’s head.

Man is thus made a list of all the various contents of the **treasuries of mercy**.

onun rızık sofrasının dairesini mümkinat dairesinin haricinde genişletip, Esmâ-i İlahiyeyi de içine alır kılmıştır ki, o mîde ile **İsm-i Rahmân'ı ve İsm-i Hakîm'i** en büyük bir zevk-i rızkî ile hisseder.

"Elhamdülillahi alâ Rahmâniyyetihi ve alâ Hakîmiyyetihi" der ve hakeza..

bu mânevî mîde-i kübra ile hadsiz nimet-i İlahiyeden istifade edebilir

ve bilhassa o mîdedeki muhabbet-i İlahiye zevkinin daha başka bir dairesi var.

İşte Zat-ı Hayy-ı Kayyum, insanı bütün kâinata bir merkez, bir medâr yaparak,

kâinat kadar geniş bir sofrâ-i nimet insana açtığının

ve kâinatı insana **müşahhar ettiğinin** ve kâinatın insan ile mazhar olduğu sırr-ı kayyumiyetle bir cihette kaim olduğunun hikmeti ise,

insanın mühim üç vazifesidir.

Birincisi:

Kâinatta münteşir bütün envâ-ı nimeti insanla tanzim etmek

ve insanın menfaati ipiyle tesbih taneleri gibi tanzim eder, nimetlerin iplerinin uçlarını insanın başına bağlar,

Rahmet hazinelerinin umum çeşitlerine insanı bir liste hükmüne getirir.

His Second Duty:

By reason of his comprehensiveness, this is for man to be the most perfect addressee of the Ever-Living and Self-Subsistent One;

by appreciating and admiring His astonishing arts, to be His loudest herald;

and by offering every kind of conscious thanks, to give praise, glory, and thanks for all the varieties of His bounties and the limitless different sorts of His gifts.

His Third Duty:

Through his life, this is to act in three respects as a mirror to the Ever-Living and Self-Subsistent One and His qualities and all-embracing attributes.

First Aspect: This is to perceive through his own absolute impotence the absolute power of his Creator and its levels,

and through the degrees of his **impotence**, the degrees of His power.

It is to understand through his own absolute poverty, His mercy and the degrees of His mercy,

and through his weakness, His strength; and so on.

It is to be a mirror and measuring instrument for his Creator's attributes of perfection through his own defective attributes.

Just as darkness is a perfect mirror for displaying electric light,

the brilliance of the light being proportionate to the darkness of the night,

so man acts as a mirror to the divine perfections through his own defective attributes.

Second Aspect: Using the universe as a yardstick and with his own partial will, tiny knowledge,

minute power, and apparent ownership, and by building his own house,

man understands and acts as a mirror to the ownership, art, will, power, and knowledge of the universe's Fashioner.

Third Aspect: Man's acting as a mirror in this respect has two faces:

First: It is to display in himself the ever-differing embroideries of the divine names.

To put it simply, by reason of his comprehensiveness, man is like a tiny index and miniature specimen of the universe

and so displays the embroideries of all the names.

Second Face: This face acts as a mirror to the divine attributes.

İkinci Vazifesi:

Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un hitabatına, insan câmiyeti haysiyetiyle en mükemmel muhatab olmak

ve hayretkârane san'atlarını takdir ve tahsin etmekle en yüksek sesli bir dellâl olmak

ve şuurdarane teşekküratın bütün enva'ıyla, bütün envâ-ı nimetine ve çeşit çeşit hadsiz ihsanatına şükür ve hamd ü sena etmektir.

Üçüncü Vazifesi:

Hayatı ile, üç cihetle Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a ve şuunatına ve sıfât-ı muhitasına âyinedarlık etmektir.

Birinci Vecih: İnsan kendi acz-i mutlakıyla, Hâlıkının kudret-i mutlakasını ve derecatını;

ve **aczin** dereceleriyle, kudretin mertebelerini hissetmektir.

Ve fakr-ı mutlakıyla Rahmetini ve Rahmetinin derecelerini idrak etmek

ve zaafıyla onun kuvvetini anlamaktır. Ve hakeza..

noksan sıfatlarıyla Hâlıkının evsaf-ı kemaline mikyasvari âyine olmak.

Gecede nurun daha ziyade parlamasına nazaran,

gece zulmetinin elektrik lâmbalarını göstermeğe mükemmel bir âyine olduğu gibi,

insan dahi böyle nâkıs sıfatlarıyla kemalât-ı İlahiyeye âyinedarlık eder.

İkinci Vecih: İnsan, cüz'î iradesiyle ve azıcık ilmiyle ve

küçücük kudretiyle ve zâhirî mâlikiyetiyle ve hanesini bina etmesiyle,

bu kâinat ustasının mâlikiyetini ve san'atını ve iradesini ve kudretini ve ilmini, kâinatın büyüklüğü nisbetinde anlar, âyinedarlık eder.

Üçüncü Vecih'teki âyinedarlığın iki yüzü var:

Birisi, Esmâ-i İlahiyenin ayrı ayrı nakışlarını kendinde göstermektir.

Âdeta insan, câmiyetiyle kâinatın küçük bir fihristi ve bir misal-i musaggarası hükmünde olup,

umum Esmânın nakışlarını gösteriyor.

İkinci yüzü, şuunat-ı İlahiyeye âyinedarlık eder.

That is to say, just as man points to the life of the Ever-Living and Self-Subsistent One through his own life,

so he acts as a mirror to and makes known such attributes of the **Ever-Living and Self-Subsistent** One as hearing and sight, by means of his own sense of hearing and sense of sight that develop during his life-time.

Furthermore, man acts as a mirror to the sacred attributes of the Ever-Living and Self-Subsistent One through the very numerous and responsive senses, meanings, and emotions that are present with his life, which do not develop but which **boil up** in the form of feelings and emotions.

#452

For example, as a result of such emotions, through meanings like loving and feeling **proud**, pleased, happy and cheerful

he acts as a mirror to attributes of that sort, on condition they are suitable and worthy for the sacredness and absolute self-sufficiency of the **Most Pure and Holy Essence**.

Also, through his comprehensive life, man is an instrument that recognizes and measures the attributes and qualities of the All-Glorious One

,and is an index of the manifestation of His names, and a conscious mirror,

and so on, he acts as a mirror to the Ever-Living and Self-Subsistent One in many respects.

Man is also a unit of measurement, an index, a scale, and a balance to the truths of the universe.

For example, extremely decisive evidence for the existence of the Preserved Tablet in the universe and an example of it is man's **faculty of memory**.

And a decisive evidence of the existence of the **World of Similitudes** and an example of it is man's faculty of imagination.

And evidence for the existence of spirit beings in the universe and an example of them are the powers and subtle faculties in man.* And so on.

*{The elements in man point to the elements in the universe, and his bones to its stones and rocks, his hair to its plants and trees, and the blood which flows in his body and the fluids which issue from his eyes, ears, nose and mouth to the spring and mineral waters of the earth.

Similarly, man's spirit points to the spirit world, his faculty of memory to the Preserved Tablet, and his power of imagination to the World of Similitudes, and so on.

Yâni kendi hayatıyla Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un hayatına işaret ettiği gibi,

kendi hayatında inkişaf eden sem' ve basar gibi duyguların vasıtasıyla, **Zat-ı Hayy-ı Kayyum**'un sem' ve basar gibi sıfatlarına âyinedarlık eder, bildirir.

Hem insan hayatında bulunan ve inkişaf etmeyen ve his ve hassasiyet suretinde **galeyan eden** ve kesretli bir surette olan çok ince hayatî duygular, mânâlar ve hisler vasıtasıyla, Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un şuunat-ı kudsiyesine âyinedarlık eder.

Meselâ: O hassasiyet içinde; sevmek, **iftihar** etmek, memnun olmak, mesrur olmak, müferrah olmak gibi mânâlar ile

Zat-ı Akdes'in kudsiyetine ve gına-yı mutlakına münasib ve lâıyk olmak şartıyla, o neviden olan şuunatına âyinedarlık eder.

Hem insan, nasilki hayat-ı câmiasıyla Zat-ı Zülcelâl'in sıfât ve şuunatına bir mikyas-ı marifettir

ve cilve-i Esmâsına bir fihristedir ve şuurlu bir âyinedir..

ve hakeza çok cihetlerle Zat-ı Hayy-ı Kayyum'a âyinedarlık eder.

Öyle de: İnsan, şu kâinatın hakaiklerine bir vâhid-i kıyasîdir, bir fihristedir, bir mikyastır ve bir mizandır.

Meselâ: Kâinatta Levh-i Mahfuz'un gâyet kat'î bir delil-i vücudu ve bir nümunesi, insandaki **kuvve-i hâfızadır**

ve **âlem-i misalin** vücuduna kat'î delil ve nümune, kuvve-i hayaliyedir (Haşiye)

ve kâinattaki ruhanîlerin bir delil-i vücudu ve nümunesi, insandaki kuvvelerdir ve lâtifelerdir ve hakeza...

{(Haşiye): Evet nasıl ki insanın anasırları, kâinatın unsurlarından; ve kemikleri, taş ve kayalarından; ve saçları nebat ve eşcarından; ve bedeninde cereyan eden kan ve gözünden, kulağından burnundan ve ağzından akan ayrı ayrı suları, Arz'ın çeşmelerinden ve madenî sularından haber veriyorlar, delâlet edip onlara işaret ediyorlar.

Aynen öyle de; insanın ruhu âlem-i ervâhtan ve hâfızaları Levh-i Mahfuz'dan ve kuvve-i hayaliyeleri âlem-i misalden.. ve hâkeza

Each of his members and faculties points to a different world and bears decisive witness to their existence.}

In small measure man may display almost visibly the truths of belief present in the universe.

Man performs many important functions like those mentioned above.

He is a mirror to enduring beauty. He is the place of manifestation announcing sempiternal perfection. He is one needy and thankful for eternal mercy.

Since beauty, perfection, and mercy are everlasting and eternal,

it is surely necessary and inevitable that man, who is the desirous mirror to enduring beauty, the enraptured herald of everlasting perfection, and thankful and needy for eternal mercy,

will go to an everlasting realm to remain there permanently, that he will go to eternity to accompany those eternal qualities,

and will accompany that eternal Beauty, everlasting Perfection, and ever- enduring Mercy for all eternity.

For an eternal beauty cannot be content with an impermanent admirer, a mortal lover.

Since beauty loves itself, it desires love in return for its love.

Transience and impermanence transform such love into enmity.

If man was not going to go to eternity and remain there permanently, he would feel enmity rather than innate love for eternal beauty.

As is described in a footnote in the Tenth Word,

one time a celebrated beauty expelled a lover from her presence, whereupon his love turned into enmity

and in order to console himself, he said: "Ugh! How ugly she is!", thus insulting and denying her beauty.

#453

Indeed, man is hostile to what is unfamiliar to him, just as he quite simply wishes to be hostile to and find fault in things he cannot obtain or possess.

Since, as the whole universe testifies, the **True Beloved and Absolutely Beautiful One** causes man to love Himself through His most beautiful names, which are altogether exquisite, and desires man to love Him,

then most certainly He would not endow man who is both His beloved and His lover with an innate enmity and cause him to be vexed with Himself from afar;

herbir cihazı bir âlemden haber veriyorlar. Ve onların vücudlarına kat'î şehadet ederler.}

İnsan, küçük bir mikyasta, kâinattaki hakaik-i îmanîyeyi şuhud derecesinde gösterebilir.

İşte insanın mezkûr vazifeler gibi çok mühim hizmetleri var.

Cemal-i bâkiye âyinedir, kemal-i sermedîye dellâl-ı mazhardır ve Rahmet-i ebedîyeye muhtac-ı müteşekkirdir.

Madem cemal, kemal, Rahmet bâkidirler ve sermedîdirler;

elbette o cemal-i bâkinin âyine-i müştakı ve o kemal-i sermedînin dellâl-ı âşıkı ve o Rahmet-i ebedîyenin muhtac-ı müteşekkiri olan insan,

bâki kalmak için, bir dâr-ı bekaya girecek ve o bâkilere refakat için ebede gidecek

ve o ebedî cemal ve o sermedî kemal ve daimî Rahmete, ebed-ül âbâdda refakat etmek gerektir, lâzımdır.

Çünkü ebedî bir cemal, fânî bir müştaka ve zâil bir dosta razı olmaz.

Çünkü cemal, kendini sevdiği için, sevmesine mukabil muhabbet ister.

Zeval ve fena ise, o muhabbeti adavete kalbeder, çevirir.

Eğer insan ebede gidip bâki kalmazsa, fıtratındaki cemal-i sermedîye karşı olan esaslı muhabbet yerine adavet bulunacaktır.

Onuncu Söz'ün haşiyesinde beyan edildiği gibi:

Bir zaman bir dünya güzeli, bir âşıkını huzurundan çıkarıyor. O adamdaki aşk, birden adavete dönüşüyor ve diyor ki:

"Tuh!.. Ne kadar çirkindir" diyerek, kendine teselli vermek için cemalinden küsüyor, cemalini inkâr ediyor.

Evet insan bilmediği şeye düşman olduğu gibi, eli yetişmediği veyahût tutamadığı şeylerin adavetkârane kusurlarını arar, âdeta düşmanlık etmek ister.

Madem bütün kâinatın şehadetiyle **Mahbub-u Hakikî ve Cemil-i Mutlak**, bütün güzel Esmâ-i hüsnasıyla kendini insana sevdiliyor ve insanların kendini sevmelerini istiyor;

elbette ve her halde, kendisinin hem mahbubu, hem habibi olan insana fitrî bir adaveti verip derinden derine kendinden küstürmeyecek..

He would not endow man's spirit with a **hidden enmity**, which would be altogether contrary to man's nature, who is by his nature the most lovable and loving creature and the most exceptional that He has created for worship.

For man would only be able to cure the deep wounds caused by **eternal separation** from an Absolute Beauty that he loves and whose value he appreciates by enmity towards it, being vexed with it, and denying it.

It is from this point that the **unbelievers'** enmity towards God Almighty arises.

In which case, the Pre-Eternal Beauty will surely make manifest in man a perpetual life in a permanent realm in order to be present together with him who is an enraptured mirror to Himself on the journey to post-eternity.

Since man has been created in such a way that by his very nature he longs for and loves an **Ever-Enduring Beauty**;

and since an Ever-Enduring Beauty cannot be content with an **impermanent lover**;

and since, in order to find **consolation** from the **pain and sorrow** arising from some aim that he does not know or cannot attain or possess,

man pacifies himself through discovering the faults of such an aim, rather, through nurturing a hidden enmity towards it;

and since the universe was created for man, and man was created to know and love God;

and since the Creator of the universe, together with His names, is eternal;

and since the **manifestation** of His names will be perpetual, everlasting, and post-eternal;

then man will most certainly go to an **everlasting realm** and will manifest an everlasting life.

Furthermore Muhammad the Arabian (Upon whom be blessings and peace), who is the **supreme guide and perfect man**, made known and demonstrated most perfectly in himself and in his religion the value and all the perfections and duties we have explained above concerning man.

This demonstrates that the universe was created for mankind and its aim and object is mankind.

#454

So too the aim and object of mankind, and its choicest and most valuable member, and its most brilliant **mirror to the Single and Eternally Besought One**

is Ahmad Muhammad (Upon whom be blessings and peace).

ve fıtraten en ziyade sevimli ve muhabbetli ve perestiş için yarattığı en müstesna mahluku olan insanın fıtratına bütün bütün zıd olarak bir **gizli adaveti**, insanın ruhuna vermeyecek.

Çünkü insan, sevdiği ve kıymetini takdir ettiği bir Cemal-i Mutlak'tan **ebedî ayrılmaktan** gelen derin yarasını; ancak ona adavetle, ondan küsmekle ve onu inkâr etmekle tedavi edebilir.

İşte **kâfirlerin** Allah'ın düşmanı olması, bu noktadan ileri geliyor.

Öyle ise, herhalde o Cemal-i Ezelî, kendisinin âyine-i müştakı olan insan ile ebed-ül âbâd yolunda seyahatında beraber bulunmak için, alâküllihal bir dâr-ı bekada bir hayat-ı bâkiyeye insanı mazhar edecek.

Evet madem insan fıtraten bir **Cemal-i Bâki**'ye müştak ve muhib bir surette halkedilmiştir..

ve madem bâki bir cemal, **zâil bir müştaka** razı olamaz..

ve madem insan bilmediği veya yetişemediği veya tutamadığı bir maksuddan gelen **hüzün ve elem**den **teselli** bulmak için,

o maksudun kusurunu bulmakla, belki gizli adavet etmekle kendini teskin eder..

ve madem bu kâinat, insan için halkedilmiş ve insan ise marifet ve muhabbet-i İlahiyye için yaratılmış..

ve madem bu kâinatın Hâlıkı, Esmâsıyla sermedîdir..

ve madem Esmâlarının **cilveleri** daim ve bâki ve ebedî olacaktır;

elbette ve herhalde insan, bir **dâr-ı bekaya** gidecek ve bir hayat-ı bâkiyeye mazhar olacaktır.

Ve insanın kıymetini ve vazifelerini ve kemalâtını bildiren **rehber-i azam ve insan-ı ekmel** olan Muhammed-i Arabî Aleyhissalâtü Vesselâm, insana dair beyan ettiğimiz bütün kemalâtı ve vazifeleri en ekmel bir surette kendinde ve dininde göstermesiyle gösteriyor ki:

Nasıl kâinat insan için yaratılmış ve kâinattan maksud ve müntehab insandır;

öyle de, insandan dahi en büyük maksud ve en kıymetdar müntehab ve en parlak **âyine-i Ehad ve Samed**,

elbette Ahmed-i Muhammed'dir.

Upon whom and upon whose family be blessings and peace to the number of good deeds of his community. O God! O Most Merciful! O Most Compassionate! O Single One! O Ever-Living! O Self-Subsistent! O Sapient! O All-Just! O Most Holy!

We beseech You through the truth of Your All-Wise Criterion of Truth and Falsehood, the Qur'an, and through veneration for Your Most Noble Beloved, and through the truth of Your Most Beautiful Names, and through veneration for Your Greatest Name, to preserve us from the evil of the instinctual soul and of Satan and from the evil of jinn and of men. Amen.

Glory be unto You! We have no knowledge save that which You have taught us; indeed You are All-Knowing, All-Wise!(2:32)

#455

The Thirty-first Flash

This has been assigned to The Rays Collection. The Fourteenth Ray consists of the defence speeches and letters of Afyon Court and Prison, while the Fifteenth Ray has been named Elhüccetü'z-Zehrâ (The Shining Proof), and published.

As designated by our Master, Üstad, the Fourteenth Ray was finally called The Defence Speeches and Letters of Afyon Court, while the Fifteenth Ray was named El-Hüccetü'z-Zehrâ, and published.

Signed: Bediüzzaman's Assistants

The Thirty-second Flash

This consists of Lemeât, the last work of the Old Said, which itself assumed a poetic form and was composed in twenty days during the month of Ramadan. It has been included in Sözler (The Words).

The Thirty-third Flash

This consists of the works called in Arabic Katre, Habbe, Şemme, Zerre, Hubab, Zühre, and Şûle, and their appendices, the first works of the New Said, inspired in his heart by reality. Turkish translations of them having been included in Mesnevi-i Nûriye, part of the Risale-i Nur Collection, and published.

عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بِعَدَدِ حَسَنَاتِ أُمَّتِهِ يَا
اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا فَردُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَكَمُ يَا
عَدْلُ يَا قُدُّوسُ

نَسْأَلُكَ بِحَقِّ فُرْقَانِكَ الْحَكِيمِ وَمِحْرَمَةِ حَبِيبِكَ الْأَكْرَمِ
وَبِحَقِّ أَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَمِحْرَمَةِ إِسْمِكَ الْأَعْظَمِ إِحْفَظْنَا
مِنْ شَرِّ التَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَمِنْ شَرِّ الْحَيِّ وَالْإِنْسَانِ
أَمِينَ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

Onuzbirinci Lem'a

Şualara inkısam etmiş olup, Şuaların onüçü te'lif edilmiş, bir kısmı henüz te'lif edilmemiştir. "Şualar" namı altında müstakil bir mecmua halinde neşredilecektir. (*)

(*): Bilâhere Üstadımızın tensibi ile Ondördüncü Şua Afyon Mahkemesi Müdafaası ve mektupları ve Onbeşinci Şua ise "Elhüccetüzzehra" olarak tesmiye edilmiş ve neşredilmiştir.

Bediüzzaman'ın Hizmetkârları

Onuzikinci Lem'a

Eski Said'in en son te'lifi ve yirmi gün Ramazanda te'lif edilen, kendi kendine manzum gelen "Lemaat" risalesidir. "Sözler" Mecmuasında neşredilmiştir.

Onuzüçüncü Lem'a

Yeni Said'in en evvel hakikattan şuhud derecesinde kalbine zahir olan ve Arabî ibaresinde Katre, Habbe, Şemme, Zerre, Hubab, Zühre, Şu'le ve onların zeyillerinden ibarettir. "Risale-i Nur Külliyyatından Mesnevî-i Nuriye" ismi altında intişar etmiştir.